FLAVII IOSEPHI OPERA

EDIDIT

ET APPARATV CRITICO INSTRVXIT

BENEDICTVS NIESE

VOL. IV

ANTIQVITATVM IVDAICARVM LIBRI XVI—XX ET VITA.

BEROLINI

APVD WEIDMANNOS

MDCCCLXXXX.

PRAEFATIO.

De codicibus, quibus Iosephi antiquitatum Iudaicarum decem libri posteriores cum uita traduntur, tum explicatius dicendum est, cum perfecto huius editionis uolumine tertio hi libri editi erunt omnes. nunc prodit uolumen quartum, quo continentur libri a sexto decimo usque ad uigesimum et Iosephi uita, quibus ea tantum praemittenda sunt, quae ad legentium usum, dum uolumen tertium perficitur preloque subicitur, necessaria uidentur.

Codices igitur adhibiti sunt hi:

P = codex Palatinus bibliothecae Vaticanae inter graecos n^ro^. 14 membranaceus, in quo insunt libri ab undecimo usque ad septimum decimum cum argumentis libri decimi octaui et uita. desinit uit. § 427 in uoce *κατωκυῖαν* (p. 389, 8). exciderunt igitur libri XVIII, XIX, XX et uitae finis; praeterea in uita folium unum p. 383, 20 *δὲ πολλοὶ* — p. 383, 30 *αὐτοῦ τὴν μο(χθηρίαν)*. scriptus est saeculo X aut IX omniumque est et antiquissimus et optimus.

A = codex bibliothecae Ambrosianae F 128 inf. saeculo fere XI scriptus membranaceus. continet decem antiquitatum libros posteriores cum uita integros praeter unum folium excisum, in quo inerant libri XVI *δωρεαῖς* (p. 7, 14) — *ἅπασι* (p. 9, 8).

M = codex Medicaeus bibliothecae Laurentianae plut. 69 cod. 10 saeculi fere XV chartaceus. continet antiquitatum Iudaicarum libros XX cum uita. dixi de eo uol. I praef. p. XVII pluraque dicam in praefatione uol. III.

W = codex Vaticanus gr. n^ro^. 984 membranaceus rescriptus anno p. Chr. n. 1354; continet antiquitatum libros XI—XX et uitam coniunctos cum epitoma librorum I—X et bello Iudaico. cf. uol. I praef. p. XXI et quae ante uol. III dicenda sunt.

R = codex Regius bibliothecae Parisinae maximae inter graecos n^ro^. 1423 scriptus saeculo fere XIV in pergamenis. continet bellum Iudaicum et uitam Iosephi.

E = epitome antiquitatum, cuius maxime usus sum codice Busbekiano, qui extat in bibliotheca Caesarea Vindobonensi inter historicos graecos n^ro^. 22; interdum in subsidium uocaui codicem Laurentianum plut. 69 cod. 23. uid. de his uol. I praef. p. XVIII sq. uita Iosephi in epitomam recepta non est.

Lat = uersio Latina, quam operam dedi, ut ex codicibus emendatiorem haberem. uita Iosephi latine non extat; praeterea ab omnibus quos noui codicibus latinis absunt lib. XVI p. 32, 15 *πολλοὺς* — p. 34, 14 *ἦγεν*.

Zon = Zonarae chronicon, qui in his quoque Iosephi libris usus est epitoma.

Exc = Excerpta Peiresciana et Vrsiniana.

ed. pr. = editio princeps ab Arlenio curata.

Ernesti coniecturae extant in obseruationibus philologico-criticis in Aristophanis nubes et Flauii Iosephi antiquitates Iudaicas (Lipsiae 1795).

Holwerda coniecturas emisit in emendationum flauianarum specimine Gorinchemi 1847.

Naberi emendationes reperiuntur in Mnemosynae Batauae nou. ser. uol. XIII p. 352 sq.

Signa aliaque scripturae compendia explicanda sunt haec:

* asteriscus in textu inter Iosephi uerba positus lacunam significat uideri. idem notis paullo supra uersum praepositus (uelut **ἐχθρὰ* PW) ad epitomam spectat; testatur enim eo loco epitomam cum textu consentire. at codicum lectionibus immixtus asteriscus litteram exesam alioue casu euanidam significat (uelut *ἐβασίλευ* * *).

† crux in textu posita corruptelam indicat.

· in notis inter codicum lectiones in media litterarum uia positum litteram erasam significat (uelut *ἔλεγε·*).

in textu uncis ([ ]) inclusa spuria aut suspecta uidentur.

γρ in codicibus iunctim scriptum = *γράφεται*.

add. = addit addunt similia.

coni. coniecturas meas significat, nisi alius auctor nominatur.

corr. = correxit correctum similia.

euan. = euanuit euanidum.

fort. = fortasse.
i. marg. = in margine.
litt. = littera litterae sim.
man. et *m.* = manus aut manu.
om. = omittit omittunt.
ras. = rasura; *eras.* = erasum.
rec. = recens recenti sim.
s. = suprascripsit suprascriptum sim.
suppl. (= suppleuit sim.) ponitur, si quid a librariis primum omissum deinde superadditum est.
tr. = transponit sim.
u. = uersus.
uid. = uidetur.
| finem uersus, ‖ finem paginae indicat.

CORRIGENDA ET ADDENDA.

p. 38, 14 repone δυνατόν.
„ 45, 20 in notis repone B. I. I. 511.
„ 49, 13 οἳ fort. spurium.
„ 71, 16 ἂν eici uult L. Dindorf.
„ 106, 12 post νεμηθέντες comma reponendum.
„ 111, 23 ἔπλει L. Dindorf fort. recte.
„ 122 sub textu repone: § 273 = bell. Iud. II 57.
„ 123 „ „ „ § 278 = bell. Iud. II 60.
„ 129 „ „ „ § 311 (pro § 315).
„ 145, 3 προσηγόρευεν L. Dindorf.
„ 164, 16 repone Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἀδελφῷ
„ 173, 3 in notis repone: *δ' MW
„ 174, 6 πεπραξόμενος L. Dindorf.
„ 178, 24 ἂν eicit L. Dindorf.
„ „ 28 ἐντεθυμημένος L. Dindorf, idem p. 232, 9.
„ 185, 6 κεχρημέναι] κεχορηγημέναι L. Dindorf.
„ 198, 19 γένοιτ' ἂν ante Gutschmidium L. Dindorf.
„ 224, 22 post θαλάσσης punctum erat ponendum.
„ 227, 8 repone: καὶ (pro καί).
„ 228, 22 γε eicit L. Dindorf.
„ 229, 15 ἄλλως ἀφρονήσει] ἀλλοφρονήσας uel ἄλλως ἀφρονήσας coni.
„ 231, 20 ante δεύτερος pone comma.
„ 233, 10 τιμωρίαι coni. Hudson.
„ 284, 19 repone Ἱεροσολυμίταις.
„ 303, 18 ὄφλοι L. Dindorf.
„ 313, 26 sqq. (πῶς ἀρξάμενοι etc.) sic emendari possunt, ut uerba καὶ τίσιν — μεταλαμβάνειν aut deleantur aut transponantur hunc in modum: πῶς ἀρξάμενοι πόσοι γεγόνασι — τελευτῆς καὶ τίσιν — μεταλαμβάνειν.
„ 318, 16 repone ἐπίδειξιν pro ἐπίδειξεν.
„ 319, 7 „ ὅσα pro ὄσα.
„ „ 16 „ οἶμαι pro οἰμαι.
„ 322, 14 „ γεγόνει pro γενόνει.
„ 325, 10 „ ἐπήρθησαν pro ἐπῄρθησαν.
„ 329, 16 not. repone: bell. Iud. II 481 (pro 681).

p. 335, 8 repone Ἱεροσόλυμα pro Ἰεροσόλυμα.
„ 342, 9 „ διὰ τὸ pro διὰ τὰ.
„ 343, 7 „ Ἱεροσολύμων pro Ἰεροσολύμων.
„ 344, 4 not. repone: Hudson ex § 66 et bell. Iud.

Deinde ad resarciendas epitomae codicis Busbekiani lacunas ex codice Laurentiano plut. 69 cod. 23 haec addo a me olim omissa, nunc uero ab Hieronymo Vitellio, uiro et doctissimo et humanissimo suppleta:

p. 302, 27 ἐπανήξω] ἐπανέξω E cod. Laur. exhibet.
„ 305, 5 τοῖς στρατιώταις ἀναλαβεῖν τὰ ὅπλα cod. Laur.
„ 311, 11 πείθει cod. Laur.
„ 318, 9 ἐνέπλησε cod. Laur.; idem exhibere conicio etiam Busbekianum, e quo nihil enotaram.
„ „ 21 ἐχεγγύου cod. Laur.
„ 319, 9 γεγραμμέναισ βίβλοισ tr. cod. Laur., id quod etiam Busbekianum habere nunc puto, in quo ante βίβλοις in fine uersus quaedam euanuerunt.
„ „ 22 δὴ cod. Laur.; ex Busbekiano nihil enotaueram.
„ 320, 5 ἀποδέχονται] ἀποδέχονται καὶ ἐπιστήμονασ ὁρίζονται cod. Laur., quod etiam Busbekianus habuit, in quo superstites sunt litterae ημονασ ὁρϊζ * * αι.
„ „ 6 τὸ ἐπιτήδευμα οὐκ ἐλευθέρων τοῦτο μόνον τοῖσ τυχοῦσιν cod. Laur.
„ „ 20 κατὰ] καὶ cod. Laur. cum MW; ex Busbekiano nihil enotaueram, quare eum idem habere puto.

ADDENDVM AD VOL. V.

Cum libros contra Apionem ederem, nescio quo casu factum est, ut immemor essem excerptorum Peirescianorum de uirtutibus et uitiis, quae in codice Turonensi extant. haec enim una cum ceteris capitibus ex Iosepho excerptis cum editione Bekkeriana contulit uariasque eorum lectiones edidit Iulius Wollenberg anno MDCCCLXXI in annalibus gymnasii Francogallici Berolinensis[1]. qui p. 34 ex libro contra Apionem secundo in excerpta recepta esse narrat uerba *ὅτι ὁ ἡμέτερος νομοθέτης* (cont. Ap. II 156 p. 74, 7) usque ad uerba *καὶ τίνα προφέρεσθαι* (II 174 p. 78, 5), in margine tituli loco praescriptis maiusculis litteris hisce: *ἐκ* $τ^{ου}$ $λ^{ο}$ *τοῦ ἐπιγραφομέ*^{νε} $π^{τ}$ *παν.* $ἢ^{τ}$ *κα ἐλλήνν*^{ω} *λογοσ* $\bar{β}$ *τοῦ* $αυ^{τ}$ $ἴωση^{π}$. appono igitur excerptorum discrepantias ex commentariis Wollenbergi excerptas ita ad editionis meae maioris textum accommodatas (nam Wollenbergius, ut dixi, Bekkerianum exemplar secutus est), ut adnotatio critica hinc suppleri possit.

p. 74, 7 *ὅτι ὁ ἡμέτερος νομοθέτης* incipiunt Exc *γεγονὼς* om. Exc 8 *ὡμολόγηται* Exc 10 *τῶν νόμων* *παραλαβὼν* cum L 11 *εἰς ἀεὶ* quod Bekkerus coniecerat in Exc extat, si silentio Wollenbergi fides habenda est 13 *πρῶτον τὸ μεγαλεῖον* tr. 16 *ἐκ πολλῶν* om. 17 *πολλὴν ψάμμον*] *πολλύψαμμον* quod memorabile est 18 *πολέμουσ* cum LLat *λίαν* 20 *πάντων* om. 21 *δὲ* om. 22 *ἀντὶ*] *αὐτοὺσ* cum ed. pr., si Wollenbergi silentio fides 23 *τοῦ*] *τὰσ τοῦ* 24 *ἐθέζουσι* 25 *δὲ* om. *μετὰ* om. fort. recte *ζῆν* ab Hudsono additum om. cum L fort. recte 27 *τοῖς λαοῖς*] *ἄλλοισ* cum Lat *τε τὰ* om., unde *τὰ* eiciendum esse puto

1) *Programme d' invitation à l'examen public du collège royal français fixé au 29. Septembre 1871. Contenu. Recensentur LXXVII loci ex Flavii Iosephi scriptis excerpti, qui ex conlectaneis Constantini Augusti Porphyrogenetae περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας in codice Peiresciano extant, auctore J. Wollenberg.*

p. 75, 2 εἰκότως] καλῶσ ἐνόμιζεν exhibet quod conieceram ex Lat 3 θεὸν] τὸν ἕνα 7 ἐξαμαρτάνειν αὐτὸς om. cum Lat 8 ἅπερ λέγουσιν οἱ λοιδοροῦντεσ ἀδίκωσ fort. recte 9 οἵους] οἷον cum ed. pr., si Wollenbergi silentio fides αὐχοῦσιν] αὐχοῦντεσ λέγουσι fort. recte 11 ὑποτίθεσθαι γε om. ὅτι] οἴδ' 12 αὐτοῦ] αὐτοὺσ cum Lat τὰς τῶν νόμων μαντείας om. cum Lat ἀνέφερον quod ego conieci οἴδ' — ἀνέφερον iam Wollenbergius suspicatus est 14 δ' om. τῆσ δικαιοτάτης] τίσ ὁ δικαιότατα cum LLat θεοῦ] τῆσ τοῦ θεοῦ cum LLat 16 ἀντιβάλλοντασ cum L ἤδη — λεκτέον om. 17 μὲν om. ἐθνῶν cum LLat 18 ἅπασι] πᾶσι κεφαλαιωδῶς — τις om. cum LLat 19 γὰρ om. 20 δὲ 21 ἡμέτερος νομοθέτης om.

p. 76, 1 θεοκρατείαν ἀπέδειξε habet cum Eusebio, si Wollenbergi silentio fides 2 εἰς om. 3 ἐφορᾶν μὲν om. ὄντα ἁπάντων tr. ἃ om. cum LLat 5 οὔτε] οὐδε 6 οὐδεὲν οὐδ' ὧν] ὅσασ ἕνα] ἕνα δ' 7 καὶ (ante ἀγένητον) om. 9 ἐστὶν om. cum L 10 παρ'] παρὰ τοῖσ cum L et Eusebii cod. J 12 μεμαρτυρήκασιν 13 οἵ τε] καὶ οἱ cum L 14 ἐκείνουσ cum LLat ἀπὸ om. φιλοσοφίασ οὕτω 16 ὀλίγον εἰς πλήθη] ταῖσ εἰσ πλῆθοσ προκατειλημμένοι

p. 77, 1 ἡμέτερος — 2 δὴ] μωσῆσ ἀπέδειξε 3 καθ' ἑαυτὸν 5 δὲ καὶ om. χρήσειμον 6 πολὺ om. ἀρετῆς] τῆσ ἀρετῆσ cum L 7 μέρη] τὰ μέρη cum L τἄλλα] καλὰ συνεῖδε καὶ κατέστησε cum LLat τὴν σωφροσύνην om. cum Lat 10 ἀναφέρουσιν] ἔχουσι τὴν ἀναφορὰν cum L 11 δύω μὲν om. 12 παιδίασ τῆσ] τοὺσ ἔθη cum Hudsono, si Wollenbergi silentio fides 13 διδάσκαλοσ cum LLat 14 τὸν om. 15 ἑλόμενοι ἑκάστοισ tr. οἷον] καὶ λακεδαιμονίουσ 16 κρίτεσ 17 χρὴ] ἔδει 18 ὠλιγώρησαν cum L et Cosma 20 ἡμέτερος νομοθέτης om. 21 ἐμμέλειαν fort. recte ἀπέλειπε τὴν om.

78, 1 τὸν om. ἐκ τοῦ λόγου νόμον cum LLat 2 τῆς (ante πρώτης) om. τὸν οἶκον] τὸ οἰκεῖον cum ed. pr., si Wollenbergi silentio fides 4 κατέλειπεν καὶ om. ὅσων] τίνων, quod etiam Lat habuisse uid 5 χρὴ om. προφέρεσθαι, qui est finis excerptorum

Iam haec excerpta, ut paucis definiam quae sit eorum auctoritas, apparet tam prope accedere ad uerba ab interprete Latino expressa, ut huius fere codicem Graecum repraesentare uideantur. uelut illo loco quem codex Laurentianus dat corruptissimum (II 162) recte omittunt uerba τὰς τῶν νόμων μαντείας (p. 75, 12), quae ne Latinus quidem recepit. eodem spectat, quod § 166 sq. (p. 76, 4 sq.) cum Latino ut Laurentiani interpolamenta non agnoscit, ita ab Eusebii textu compluriens recedit. eis uero, quae et in Laurentiano et apud Latinum interpolata reperiuntur, etiam excerpta imbuta sunt, ut § 170 (p. 77, 7) ad τἄλλα[1]) addita sunt συνεῖδε καὶ κατέστησε, quae ab Eusebio solo absunt, sicut etiam § 163 p. 75, 14 cum Laurentiano et Latino contra Eusebium conspirat. codex igitur, quo excerptores Constantiniani usi sunt, una cum eo, quem habuit La-

---

1) quod excerptor in καλὰ corrupit.

tinus, et uirtute et aetate medium inter Laurentianum et Eusebium locum obtinet. hoc quoque discimus saeculo p. Chr. decimo extitisse codicem ab Laurentiani interpolamentis liberum; haec igitur non tam antiquitus tradita, quam paullo ante codicis Laurentiani aetatem confecta esse putabimus. etiam ad Eusebii codicem J, de quo in praefatione p. XVI sq. disputaui, recte aestimandum aliquid saltem facit codex Peirescianus. quoniam enim § 171 (p. 77, 13) cum Eusebii codicibus melioribus habet *ὃ δὲ*, non quod Laurentianus et Eusebii cod. J praebent *ἕτερος δὲ*, apparet confirmari quod dixi codicem J ex Laurentiano sua sibi asciuisse nec probabile esse ex Latini exemplari alioue uetustiore libro ea deriuata esse.

Denique alia sunt, quae in solis excerptis tradantur. inter quae maxime memorabiles sunt loci duo, primus p. 74, 17, ubi *πολύψαμμον* [1]) quod in excerptis est, quamuis poetis magis aptum uideatur, tamen habet quo commendetur. deinde p. 77, 21 *ἐμμέλειαν* ualde arridet magisque placet quam *ἐπιμέλειαν*, quod et Eusebius et Laurentianus tradit. quod si fors tulisset, ut codex, cuius pars in Peirescianis seruata est, totus superstes esset, non dubito quin Iosephi hos libros multis locis emendatiores habituri fuerimus.

1) *πολλύψαμμον* in cod. est.

Dabam Marburgi Chattorum a. d. XVIII K. Iul. anni MDCCCLXXXX.

Benedictus Niese.

FLAVII IOSEPHI

ANTIQVITATVM IVDAICARVM

LIBRI XVI—XX ET VITA.

XVI.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἑξκαιδεκάτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ὃν τρόπον Ἀλέξανδρος καὶ Ἀριστόβουλος ἀπὸ Ῥώμης ὑπέστρεψαν πρὸς τὸν πατέρα.

ὡς Σαλώμη καὶ Φερώρας οἱ τοῦ βασιλέως ἀδελφοὶ ταῖς κατ' αὐτῶν διαβολαῖς ἐχρῶντο.

ὡς γυναῖκας δοὺς τοῖς περὶ Ἀλέξανδρον Ἡρώδης πρὸς Ἀγρίππαν ἐξέπλευσεν εἰς Μιτυλήνην κἀκεῖθεν αὐτὸν ἔπεισεν εἰς Ἰουδαίαν παραγενέσθαι.

ἄφοδος Ἀγρίππα εἰς Ἰωνίαν καὶ ὡς Ἡρώδης τὸ δεύτερον ἐξέπλευσεν πρὸς Ἀγρίππαν εἰς τὸν Βόσπορον.

ἔντευξις τῶν κατ' Ἰωνίαν Ἰουδαίων Ἀγρίππᾳ παρόντος Ἡρώδου περὶ ὧν ᾐτιῶντο τοὺς Ἕλληνας.

ὡς Ἀγρίππας ἐβεβαίωσε μὲν αὐτοῖς τοὺς νόμους, Ἡρώδης δὲ εἰς Ἰουδαίαν ὑπέστρεψεν.

ὡς διελέξατο τοῖς Ἱεροσολυμίταις Ἡρώδης καὶ τὸ τέταρτον αὐτοῖς ἀφῆκεν τῶν φόρων τοῦ παρεληλυθότος ἔτους.

ὡς ἐστασιάσθη τὰ περὶ τὴν οἰκίαν Ἡρώδῃ προτιμῶντι μὲν Ἀντίπατρον τὸν πρεσβύτατον υἱὸν χαλεπῶς δὲ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον φερόντων τὴν ὕβριν.

ὡς Ἀντιπάτρου διατρίβοντος ἐν Ῥώμῃ τοὺς περὶ Ἀλέξανδρον Ἡρώδης ἄγων ἐπὶ Καίσαρος αὐτῶν κατηγόρησεν.

Ἀλεξάνδρου ἀπολογία ἐπὶ Καίσαρος καὶ διαλλαγαὶ πρὸς τὸν πατέρα.

PAMWLat

1 ἑξκαιδεκάτῃ] ις' AM ἰωσή · που A *ioseppi* Lat 2 κεφάλαια post ἀρχαιολογίας add. P 3 sqq. singulis capitibus numeros (α'—κα' W *I—XX* Lat) praefigunt WLat 5 ὡς] καὶ ὡσ AMWLat priori capiti adiungentes 7 τοῖς περὶ Ἀλέξανδρον] *alexandro uel aristobolo* Lat 8 μητυλίνην P 10 ἄφοδος] ἔφοδοσ W *et profectio* Lat καὶ ὡς] ὡσ AMWLat nouum caput incipientes 12 κατὰ AMW παρέντοσ M 14 εἰς Ἰουδαίαν] *ad propria* Lat 16 ὡς διελέξατο] *qualiter allocutus est* Lat ὡς διεδέξατο PW, ὡς ἐπανελθὼν M · · · · · · · · · · · · · et i. marg. γρ ὡς ἐπανελθὼν ἡρώδησ ἀφῆκε A τοῖς Ἱεροσολυμίταις Ἡρώδης] ἡρώδησ τοῖσ ἱεροσολυμίταισ M τοῖσ ἱεροσολυμίταισ · · · · · · A 18 προτιμῶν W 21 ῥώιμηι A

ὡς ἀγῶνας ἤγαγε πεντετηρικοὺς Ἡρώδης ἐπὶ τῇ Καισαρείας κτίσει.

πρεσβεία τῶν ἀπὸ Κυρήνης καὶ Ἀσίας Ἰουδαίων ὡς Καίσαρα περὶ ὧν ᾐτιῶντο τοὺς Ἕλληνας πραγμάτων.

ἀντίγραφα ἐπιστολῶν, ἃς Καῖσαρ καὶ Ἀγρίππας ἔγραψαν ὑπὲρ αὐτῶν ταῖς πόλεσιν.

ὡς ἀπορῶν χρημάτων Ἡρώδης κατῆλθεν εἰς τὸν Δαυίδου τάφον καὶ δειμάτων αὐτὸν ταραξάντων μνημεῖον ἔστησεν ἐπὶ τοῦ τάφου.

ὡς Ἀρχέλαος ὁ Καππαδόκων βασιλεὺς Ἀλέξανδρον τῷ πατρὶ διήλλαξεν δεθέντα ὑπ᾽ αὐτοῦ πρότερον καὶ ὡς ὁ μὲν εἰς Καππαδοκίαν, Ἡρώδης δὲ εἰς Ῥώμην ἀνῆλθεν.

ἀπόστασις τῶν τὸν Τράχωνα οἰκούντων καὶ παράληψις διὰ τῶν στρατηγῶν τῆς χώρας.

ὡς Ἡρώδης τοὺς εἰς τὴν Ἀραβίαν διαφυγόντας τῶν ἀποστατῶν ἐξῃτεῖτο καὶ μὴ τυγχάνων ἐστράτευσεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐπιτρέποντος Σατορνίνου.

ὡς κατηγόρησε Σύλλαιος Ἄραψ ἐπὶ Καίσαρος περὶ τῆς ἐμβολῆς Ἡρώδου καὶ ὡς διὰ Νικολάου ἀπελύσατο τὰς αἰτίας ὀργιζομένου Καίσαρος.

διαβολαὶ Εὐρυκλέους κατὰ τῶν παίδων πρὸς Ἡρώδην, καὶ ὡς ἔδησεν αὐτοὺς ὁ πατὴρ καὶ τῷ Καίσαρι περὶ αὐτῶν ἔγραψεν.

ὡς Καίσαρος ἐξουσίαν δόντος ἐν Βηρυτῷ παρὰ τῷ συνεδρίῳ κατηγόρησε τῶν παίδων καὶ ὡς θανόντες ἐτάφησαν ἐν Ἀλεξανδρείῳ.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν ιβ΄.

---

1 I. 1. *Ἐν δὲ τῇ διοικήσει τῶν ὅλων πραγμάτων ἐσπουδακὼς ὁ βασιλεὺς τὰς κατὰ μέρος ἀδικίας ἀναστεῖλαι τῶν περὶ τὴν πόλιν*

PAMWELatZonaras I p. 436.

1 *πέντ᾽ ἐτηρικοὺσ* P *πενταετηρικοὺσ* AMW *ἐπὶ — κτίσει*] *in ore caesaris* Lat *τῇ* om. W *κτήσει* P[1] *κτισειν* *ὡσ* W 2 *πρεσβεία*] *et legatio* Lat caput X continuans *κυρίνησ* P *ὡς*] *πρὸσ* M 3 *Ἕλληνας*] *iudaeos* Lat *πραγμάτων* om. AMWLat 4 *ἔγραψεν* PAW *scripserunt* Lat 8 *καππαδοκῶν* AMW *ἀλέξανδρον, λέξ* i. ras. M 9 *δεηθέντα* W *πρότερον* om. MWLat *καὶ*] nouum cap. incip. P 11 *ἀπόστασις*] *ἀπόστασισ τῆσ ἡρώδου βασιλείασ* AMWLat 12 *στρατηγῶν, ῶν* i. ras. A *τῆς χώρας* om. AMWLat 13 *Ἡρώδης*] *herodes a roma reuersus* Lat *ἀποστάντων* W 14 *ἐξητείτω* P *Σατορνίνου*] *σατορνίνου τοῦ ἡγεμόνοσ* AMWLat 16 *Ἄραψ*] *ὁ ἄραψ* W, om. Lat *περὶ*] *ὑπὲρ* AMW *ἐμβολῆς*] *ἐμβολῆσ τῆσ εἰσ τὴν ἀραβίαν τοῦ* AMWLat 17 *καὶ ὡς*] *ut* Lat nouum cap. (XVII) incipiens *αἰτίας*] *αἰτίασ ἡρώδησ* AMW 19 *καὶ ὡς*] *ὡς* AMW nouum caput incipientes 21 *συνεαρίω* P 22 *κατηγόρισε* W *παίδων*] *παίδων ἡρώδησ* AMW *καὶ ὡς — ἐτάφησαν*] *θάνατοσ τῶν νεανίσκων καὶ ταφὴ τῶν σωμάτων* AMWLat, nouum cap. in AMLat *ἀλεξανδρεία* P *ἀλεξανδρ· ίωι* A *ἀλεξανδρίω* M *alexandria* Lat

---

praemittunt *βιβλιον ιϛ̄* P *φλαυίου ἰωσήππου* (*ἰωσήπου* ME) *ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίασ λόγοσ ιϛ̄* AME. 24 *ὅλων* om. ELat

καὶ τὴν χώραν ἁμαρτανομένων τίθησι νόμον οὐδὲν ἐοικότα τοῖς
πρώτοις, ὃν αὐτὸς ἐβεβαίου, τοὺς τοιχωρύχους ἀποδιδόμενος ἐπ'
ἐξαγωγῇ τῆς βασιλείας, ὅπερ ἦν οὐκ εἰς τὴν τιμωρίαν μόνον τῶν
πασχόντων φορτικόν, ἀλλὰ καὶ κατάλυσιν περιεῖχεν τῶν πατρίων
ἐθῶν. τὸ γὰρ ἀλλοφύλοις καὶ μὴ τὴν αὐτὴν δίαιταν ἔχουσιν τοῦ 2
ζῆν δουλεύειν καὶ βιάζεσθαι πάνθ' ὅσα προσέταττον ἐξ ἀνάγκης
ἐκεῖνοι ποιεῖν ἁμαρτία πρὸς τὴν θρησκείαν ἦν, οὐ κόλασις τῶν
ἁλισκομένων, πεφυλαγμένης ἐν τοῖς πρώτοις τῆς τοιαύτης τιμωρίας·
ἐκέλευον γὰρ οἱ νόμοι τετραπλᾶ καταβάλλειν τὸν κλέπτην, οὐκ 3
ἔχοντα δὲ πιπράσκεσθαι μέν, ἀλλ' οὔτι γε τοῖς ἀλλοφύλοις οὐδ'
ὥστε διηνεκῆ τὴν δουλείαν ὑπομένειν· ἔδει γὰρ ἀφεῖσθαι μετὰ
ἑξαετίαν. τὸ δ' ὥσπερ ὡρίσθη τότε χαλεπὴν καὶ παράνομον γενέ- 4
σθαι τὴν κόλασιν ὑπερηφανίας ἐδόκει μέρος, οὐ βασιλικῶς ἀλλὰ
τυραννικῶς αὐτοῦ καὶ πρὸς τὰ κοινὰ τῶν ἀρχομένων ὀλιγώρως
θεῖναι τὴν τιμωρίαν νενοηκότος. ταῦτα μὲν οὖν καθ' ὁμοιότητα 5
τοῦ λοιποῦ τρόπου γιγνόμενα μέρος ἦν τῶν διαβολῶν καὶ τῆς ἐπ'
αὐτῷ δυσνοίας.
2. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ καὶ τὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν πλοῦν 6
ἐποιήσατο Καίσαρί τε συντυχεῖν ὁρμηθεὶς καὶ θεάσασθαι τοὺς
παῖδας ἐν τῇ Ῥώμῃ διατρίβοντας. Καῖσαρ δὲ τά τε ἄλλα φιλο-
φρόνως αὐτὸν ἐξεδέξατο καὶ τοὺς παῖδας ὡς ἤδη τελειωθέντας ἐν
τοῖς μαθήμασιν ἀπέδωκεν ἄγειν εἰς τὴν οἰκείαν. ὡς δ' ἧκον ἀπὸ 7
τῆς Ἰταλίας, σπουδὴ περὶ τὰ μειράκια τῶν ὄχλων ἦν, καὶ περίοπ-
τοι πᾶσιν ἐγεγόνεισαν τῷ τε μεγέθει τῆς περὶ αὐτοὺς τύχης κοσμού-
μενοι καὶ βασιλικοῦ κατὰ τὰς μορφὰς ἀξιώματος οὐκ ἀποδέοντες.
ἐπίφθονοί τε εὐθέως ἐδόκουν Σαλώμῃ τε τῇ τοῦ βασιλέως ἀδελφῇ 8
καὶ τοῖς Μαριάμμην ταῖς διαβολαῖς κατηγωνισμένοις· οὗτοι γὰρ
ᾤοντο δυναστευόντων αὐτῶν δίκην δώσειν τῶν εἰς τὴν μητέρα τὴν

PAMWELat Zonaras I p. 436.

1 τοῖς πρώτοις] priori Lat 2 ὃν αὐτὸς ἐβεβαίου] *in qua firmauit* Lat *τυχωρύχουσ W ἀποδιδόμενον E, fort. recte 3 τὴν om. AMWE 4 *περιέχον W *πατρώων PW 5 *αὐτὴν om. W *ἔχουσιν δίαιταν tr. W 6 πάντα E ἐκεῖνοι ἐξ ἀνάγκησ tr. M ἐξ ἀνάγκης om. E 7 ἐκείνω E 8 πεφυλαγμένοισ W 9 *τετραπλάσιον W καταβαλεῖν WE 11 *ὑπομένην W *ἔδει — 12 ἑξαετίαν] *sed iudaeis et sexto anno absolui* Lat *γὰρ] μὲν P ἀφίεσθαι E 12 *ἑξαετήαν P τὸ δ' ὥσπερ] τόδε ὅπερ Hudson τότε] τὸ δὲ W 13 ὑπερηφανείασ P οὐ] ὡς οὐ coni. 15 τὴν om. PAM 16 *λοιποῦ] κοινοῦ W γινόμενα AMWE 21 ἐδέξατο MWE 22 *ἀποδέδωκεν P *οἰκίαν PA¹ δὲ AME *ἧκεν P 24 γεγόνασι E τύχης] ψυχῆς WE 26 *τε] δὲ AM εὐθὺσ AMWE τε om. ME 27 μαριάμην E οὗτοι] Bekker οὕτω AMW οὕτωσ P 28 δυναστευόντων αὐτῶν] δυναστεύειν εἰ μὴ W

9 ἐκείνων παρανομηθέντων. τὴν αὐτὴν οὖν ταύτην ὑπόθεσιν τοῦ
δέους εἰς τὴν κατ' ἐκείνων διαβολὴν μετέφερον λογοποιοῦντες οὐ
καθ' ἡδονὰς συνεῖναι τῷ πατρὶ διὰ τὸν τῆς μητρὸς θάνατον, ὡς
μηδὲ ὅσιον εἶναι δοκεῖν ἐπὶ ταὐτὸν συνιέναι τῷ τῆς τεκούσης φο-
10 νεῖ· ταῦτα γὰρ ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τὸ πιθανὸν τῆς αἰτίας
φέροντες κακοῦν ἐδύναντο καὶ τῆς εὐνοίας ἧς εἶχεν εἰς τοὺς παῖδας
ἀφαιρεῖν· οὐδὲ γὰρ πρὸς αὐτὸν ἄντικρυς ἔλεγον, ἀλλ' εἰς τὸ λοι-
πὸν πλῆθος ἐσκόρπιζον τοὺς τοιούτους λόγους· ἐξ οὗ πρὸς τὸν
Ἡρώδην ἀναφερομένων ὑποκατεσκευάζετο μῖσος οὐδ' αὐτῇ τῇ φύσει
11 χρόνῳ νικώμενον. ἐν μέντοι τῷ τότε πάσης ὑποψίας καὶ διαβολῆς
μείζονι χρώμενος ὁ βασιλεὺς τῇ τοῦ γεγεννηκέναι φιλοστοργίᾳ καὶ
τιμῆς ἧς ἔδει μετεδίδου καὶ γυναῖκας ἐν ἡλικίᾳ γεγονόσιν ἐζεύγνυεν,
Ἀριστοβούλῳ μὲν τὴν Σαλώμης θυγατέρα Βερενίκην, Ἀλεξάνδρῳ δὲ
τὴν Ἀρχελάου τοῦ Καππαδόκων βασιλέως Γλαφύραν.
12 II. 1. Ταῦτα διοικήσας, ἐπειδὴ καὶ Μᾶρκον Ἀγρίππαν ἐπύ-
θετο καταπεπλευκέναι πάλιν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπειχ-
θεὶς πρὸς αὐτὸν ἠξίωσεν εἴς τε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ παρελθεῖν
13 καὶ τυχεῖν ὧν ἔδει παρὰ ἀνδρὸς ξένου καὶ φίλου. κἀκεῖνος μὲν
εἴξας λιπαρῶς ἐγκειμένου ἧκεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, Ἡρώδης δὲ οὐδὲν
ἀρεσκείας ἀπέλιπεν ἔν τε ταῖς νεοκτίστοις πόλεσιν ὑποδεχόμενος
αὐτὸν καὶ μετὰ τοῦ τὰς κατασκευὰς ἐπιδεικνύναι πᾶσαν ἀπόλαυσιν
διαίτης καὶ πολυτελείας ἐξαλλάττων αὐτῷ καὶ τοῖς φίλοις ἔν τε
τῇ Σεβαστῇ καὶ Καισαρείᾳ περὶ τὸν λιμένα τὸν ὑπ' αὐτοῦ κατε-
σκευασμένον κἀν τοῖς ἐρύμασιν, ἃ πολλαῖς δαπάναις ἐξῳκοδόμησεν,
14 τό τε Ἀλεξάνδρειον καὶ Ἡρώδειον καὶ τὴν Ὑρκανίαν. ἦγεν δὲ καὶ
εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ὑπαντῶντός τε τοῦ δήμου παντὸς
ἐν ἑορτώδει στολῇ καὶ δεχομένου τὸν ἄνδρα σὺν εὐφημίαις. Ἀγρίπ-

§ 11 = bell. Iud. I 446.

PAMWELat Zonaras I p. 437.

2 *μετέφερον] ἔφερον M 4 συνιέναι] coni. συνεῖναι codd. 5 ταύτας coni. ἐπὶ τὸ πιθανὸν τῆς] ἄλλησ W πειθανὸν P τὰς αἰτίας coni. 6 ἧς] ἣν P 8 *οὗ] ὧν ed. pr. *τὸν om. W 9 οὐδ' — 10 νικώμενον om. ELat 10 νικόμενον P *μέντοι] δέ τοι W 11 *μείζονα P *γεγενηκέναι P 12 *ἡλικίαισ W 13 *τὴν] τῆσ P βερνίκην WE beronicen Lat 14 καππαδοκῶν AME καππάδοκοσ W 15 in marg. II Lat *ἀγρίππαν in. marg. suppl. M 16 πάλιν εἰσ τὴν ἰταλίαν ἀπὸ τῆσ ἀσίασ ἐπιχθεὶσ P ἐκ τῆς Ἰταλίας om. E 17 *αὐτῷ W 18 παρ' E 19 ἐνκειμένου W *δ' A[1]W *οὐδε ἀρεσκίασ P 20 *ἀπέλειπεν PW 21 μετὰ τοῦ] μετ' αὐτοῦ W ὑποδεικνῦναι P ἐπιδεικνὺσ W 23 καὶ om. M Καισαρείᾳ — λιμένα] caesareae portu Lat 24 ἐρύμασιν] ed. pr. ἐπιρύμασιν PA ἐ . . ρρύμασιν (eras. πι) M ῥεύμασιν W oppidis Lat 25 ἀλεξάνδριον AM ἡρώδιον (-ρώι- A) AMW hyrcanio Lat 27 *εὐφημία AM

πας δὲ τῷ θεῷ μὲν ἑκατόμβην κατέθυσεν, ἑστιᾷ δὲ τὸν δῆμον οὐ-
δενὸς τῶν μεγίστων πλήθει λειπόμενον. αὐτὸς δὲ ὅσον ἐπὶ τῷ 15
καθ᾽ ἡδονὴν κἂν ἔτι πλείους ἐπιμείνας ἡμέρας διὰ τὸν καιρὸν ἠπεί-
γετο· τὸν γὰρ πλοῦν ἐπιβαίνοντος τοῦ χειμῶνος οὐκ ἐνόμιζεν ἀσφαλῆ
κομιζομένῳ πάλιν ἐξ ἀνάγκης εἰς τὴν Ἰωνίαν.
2. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἀπέπλει πολλαῖς αὐτὸν δωρεαῖς τετιμη- 16
κότος Ἡρώδου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τοὺς ἐπισημοτάτους. ὁ δὲ βασι-
λεὺς χειμάσας ἐν τοῖς οἰκείοις ἔαρος ἠπείγετο συντυχεῖν αὐτῷ τὴν
εἰς Βόσπορον εἰδὼς στρατείαν προηγούμενον. καὶ πλεύσας διὰ Ῥό- 17
δου καὶ Κῶ προσέσχεν, περὶ Λέσβον οἰόμενος ἐπικαταλήψεσθαι
τὸν Ἀγρίππαν. ἐκεῖ δ᾽ αὐτὸν ἀπολαμβάνει πνεῦμα βόρειον εἶργον
τὴν ἀναγωγὴν τῶν νεῶν. ὁ δ᾽ ἐπιδιέτριβεν ἡμέρας πλείους ἐν τῇ 18
Χίῳ καὶ πολλοὺς μὲν τῶν προσιόντων αὐτῷ δεξιούμενος ἀνελάμ-
βανεν βασιλικαῖς δωρεαῖς, αὐτῆς δὲ τῆς πόλεως ἰδὼν πεπτωκυῖαν
στοάν, ἣν ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ καθαιρεθεῖσαν οὐχ ὥσπερ
τὰ ἄλλα διὰ μέγεθος καὶ κάλλος ἀναστῆναι ῥᾴδιον ἦν, χρήματα 19
δοὺς ὅσα μὴ μόνον ἐπαρκεῖν, ἀλλὰ καὶ περιττεύειν ἐδύνατο πρὸς
τὴν συντέλειαν τοῦ κατασκευάσματος, ἐνετέλλετο μὴ περιορᾶν, ἀλλὰ
θᾶττον ἐγείρειν ἀποκαθιστάντας τῇ πόλει τὸν ἴδιον κόσμον. αὐ- 20
τὸς δὲ λήξαντος τοῦ πνεύματος εἰς Μιτυλήνην κἀκεῖθεν εἰς Βυζάν-
τιον παρακομισθείς, ὡς ἤκουσεν ἐντὸς Κυανέων ἤδη πεπλευκέναι
τὸν Ἀγρίππαν, μετέσπευδεν ὡς ἐνῆν. καὶ περὶ Σινώπην τὴν ἐν 21
Πόντῳ καταλαβὼν ἀπροσδόκητος μὲν ὤφθη ταῖς ναυσὶ προσπλέων,
ἄσμενος δὲ ἐφάνη πολλαί τε φιλοφρονήσεις ἦσαν, ἅτε καὶ μεγίστην
πίστιν εἰληφέναι δοκοῦντος εὐνοίας καὶ φιλοστοργίας τῆς εἰς αὐ-
τὸν Ἀγρίππου, τοσοῦτον μὲν πλοῦν ἀνύσαντος τοῦ βασιλέως, οὐκ

PAMWELat

1 *ἔθυσεν AM *ἑστιᾶ P εἰστία AMW 2 πλήθουσ E λειπόμενον] λειπομένων P λιπόμενοσ W λειπόμενοσ E et i. marg. A 3 κἂν] καὶ M 4 *χιμῶνοσ P 5 κομιζόμενοσ E εἰς] ἐπὶ P πρὸσ E 7 τῶν] E, om. codd. ὁ δὲ] i. marg. *III* Lat 8 *ἠπείγετο] ηνείγετο P 9 στρατείαν] Dindorf στρατιὰν codd. προηγούμενον] προηρημένον AMW *producturum* Lat, et desideratur particip. futuri πλεύσας] σπεύσασ W 10 καὶ Κῶ] τῇ Κῷ coni., nisi potius post Κῶ excidit, ubi appulerit: nam περὶ Λέσβον ad ἐπικαταλ. spectat κῶ · A ἐπικαταλήψεσθαι] ἐκεῖ καταλήψεσθαι W 11 δὲ W 12 νηῶν AMW δὲ M et ex corr. A ἐπιδιέτριβεν] ἐπειδιέτριβεν A[1] ἐπεὶ διέτριβεν ex corr. A ἐπειδὴ διέτριβεν M 13 καὶ] eras. A om. PM 14 δωρεαῖς — p. 9, 8 Ἅπασι om. A uno folio exciso 15 καθαιρεθῆσαν P 16 ἀναστῆσαι coni. 17 ὅσον W ἀπαρκεῖν P 20 μιτυλίνην PW 21 Κυανέων] *caeruleas cautes* Lat 22 τὸν] ἤδη τὸν sic P καὶ περὶ] καίπερ εἰσ W ἐν] ἐν τῷ WE 23 *καταλαβὼν] *descendens* Lat *ἀπροσδοκήτωσ M τοῖσ P 24 ἀσμένωσ MW 25 αὐτὸν] τὸν αὐτὸν W ἑαυτον Bekker 26 ἀγρίππαν W

ἀπολειφθέντος δὲ τῆς ἐκείνου χρείας, ἣν μετὰ τοῦ καταλιπεῖν ἀρ-
22 χὴν καὶ διοίκησιν οἰκείων πραγμάτων προυργιαιτέραν ἔθετο. πᾶν
γοῦν ἦν αὐτῷ κατὰ τὴν στρατείαν Ἡρώδης, ἔν τε τοῖς πραγματικοῖς
συναγωνιστὴς κἀν τοῖς κατὰ μέρος σύμβουλος, ἡδὺς δὲ κἀν ταῖς
ἀνέσεσι καὶ μόνος ἁπάντων κοινωνὸς ὀχληρῶν μὲν διὰ τὴν εὔνοιαν,
23 ἡδέων δὲ διὰ τὴν τιμήν. ὡς δ' αὐτοῖς κατείργαστο καὶ τὰ περὶ
τὸν Πόντον, ὧν ἕνεκεν Ἀγρίππας ἐστάλη, τὴν ἀνακομιδὴν οὐκέτ'
ἐδόκει ποιεῖσθαι πλέουσιν, ἀλλὰ διαμειψάμενοι τήν τε Παφλαγονίαν
καὶ Καππαδοκίαν κἀκεῖθεν ἐπὶ τῆς μεγάλης Φρυγίας ὁδεύσαντες
εἰς Ἔφεσον ἀφίκοντο, πάλιν δὲ ἐξ Ἐφέσου διέπλευσαν εἰς Σάμον.
24 πολλαὶ μὲν οὖν καὶ κατὰ πόλιν ἑκάστην εὐεργεσίαι τῷ βασιλεῖ κατὰ
τὰς χρείας τῶν ἐντυγχανόντων ἐγένοντο· καὶ γὰρ αὐτὸς ὅσα διὰ
χρημάτων ἦν ηπίξεως οὐ παρέλειπεν ἐξ αὐτοῦ τὰς δαπάνας ποιού-
μενος καὶ τῶν παρὰ Ἀγρίππα τισὶν ἐπιζητουμένων μεσίτης ἦν
25 καὶ διεπράττετο μηδενὸς ἀτυχῆσαι τοὺς δεομένους. ὄντος δὲ κἀκεί-
νου χρηστοῦ καὶ μεγαλοψύχου πρὸς τὸ παρέχειν ὅσα τοῖς ἠξιωκόσιν
ὠφέλιμα ὄντα μηδένα τῶν ἄλλων ἐλύπει, πλεῖστον ἡ τοῦ βασιλέως
ἐποίει ῥοπὴ προτρέπουσα πρὸς τὰς εὐεργεσίας οὐ βραδύνοντα τὸν
26 Ἀγρίππαν. Ἰλιεῦσι μέν γε αὐτὸν διήλλαξεν, διέλυσεν δὲ Χίοις τὰ
πρὸς τοὺς Καίσαρος ἐπιτρόπους χρήματα καὶ τῶν εἰσφορῶν ἀπήλ-
λαξεν, τοῖς δὲ ἄλλοις καθὸ δεηθεῖεν ἕκαστοι παρίστατο.
27 3. Τότε δὲ περὶ τὴν Ἰωνίαν αὐτῶν γενομένων πολὺ πλῆθος
Ἰουδαίων, ὃ τὰς πόλεις ᾤκει, προσῄει καιροῦ καὶ παρρησίας ἐπει-
λημμένοι, καὶ τὰς ἐπηρείας ἔλεγον, ἃς ἐπηρεάζοντο μήτε νόμοις
οἰκείοις ἐώμενοι χρῆσθαι δίκας τε ἀναγκαζόμενοι διδόναι κατ' ἐπή-
28 ρειαν τῶν εὐθυνόντων ἐν ἱεραῖς ἡμέραις, καὶ τῶν εἰς Ἱεροσόλυμα
χρημάτων ἀνατιθεμένων ἀφαιροῖντο στρατειῶν καὶ λειτουργιῶν
ἀναγκαζόμενοι κοινωνεῖν καὶ πρὸς ταῦτα δαπανᾶν τῶν ἱερῶν χρη-

---

PMWELat

1 *καταλειπεῖν* P 3 *στρατιᾶν* PW 4 *κἀν*] *καὶ* PW 7 *οὐκ ἔτι* E 8 **καππαδοκίαν καὶ παφλαγονίαν* (β α) tr. M non male **παφλαγωνίαν* P 10 **ἀφήκοντο* P *διέπλευσαν*] *διαπλεύσαντεσ* W *ἐξέπλευσαν* E 11 *καθ' ἑκάστην πόλιν* tr. W 12 *καὶ γὰρ* — 14 *ποιούμενος*] *dum largitionibus minime parceret* Lat 13 *ηπίξεως*] *δεξιώσεωσ* M *ἢ δεξιώσεωσ* W *ἐπείξεως* coni. dubitanter *παρέλιπεν* M 14 *παρ'* W *τισὶν*] *τινῶν* W 17 *ὠφέλημα* PW 19 *ηλιεῦσι* P *γε*] *γὰρ* ed. pr. *διήλλαξεν*] *διήλλαξεν ὀργιζόμενον* MWLat *τὰ*] *τὰσ* W 21 *ἑκάστοισ* W 22 i. marg. *IIII* Lat **γεναμένων* P 23 **ἐπιλημμένοι* P 24 **ἐπηρίασ* P **ἐπηρεάζοιντο* coni. 25 *τε* ex *ται* corr. P *κατεπηρίαν* P 26 *εὐθυνούντων* W *καὶ*] *καὶ ὡς* Dindorf 27 *χρημάτων ἀνατιθεμένων*] *ἀνατεθειμένων τῶ θεῶ χρημάτων* E **στρατιῶν* codd. **καὶ λειτουργιῶν* om. P

*μάτων, ὧν ἀφείθησαν αἰεὶ Ῥωμαίων αὐτοῖς ἐπιτρεψάντων κατὰ
τοὺς οἰκείους ζῆν νόμους. τοιαῦτα καταβοώντων παρεστήσατο μὲν* 29
*ὁ βασιλεὺς ἀκοῦσαι τὸν Ἀγρίππαν αὐτῶν δικαιολογουμένων, Νικό-
λαον δέ τινα τῶν αὐτοῦ φίλων ἔδωκεν εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν τὰ δίκαια.
τοῦ δὲ Ἀγρίππου Ῥωμαίων τε τοὺς ἐν τέλει καὶ βασιλέων καὶ δυ-* 30
*ναστῶν τοὺς παρόντας αὐτῷ συνέδρους ποιησαμένου καταστὰς ὁ
Νικόλαος ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων ἔλεξεν·*

4. *„Ἅπασι μέν, ὦ μέγιστε Ἀγρίππα, τοῖς ἐν χρείᾳ γεγενη-* 31
*μένοις ἀνάγκη καταφεύγειν ἐπὶ τοὺς ἀφελέσθαι τὰς ἐπηρείας αὐ-
τῶν δυνησομένους, τοῖς δὲ νῦν ἐντυγχάνουσιν καὶ παρρησία· τυχόν-* 32
*τες γὰρ πρότερον ὑμῶν οἵους ηὔξαντο πολλάκις, τὸ μὴ τὰς χάριτας
ἀφαιρεῖσθαι δι᾽ ὑμῶν αἰτοῦνται τῶν δεδωκότων, καὶ ταῦτα εἰλη-
φότες μὲν αὐτὰς παρὰ τούτων, οἷς μόνοις διδόναι δύναμις, ἀφαι-
ρούμενοι δ᾽ ὑπ᾽ οὐδενὸς κρείττονος, ἀλλ᾽ οὓς ἴσον ἔχειν αὐτοῖς
ἀρχομένους ὁμοίως ὑμῶν ἴσασιν. καίτοι γε εἴτε μεγάλων ἠξιώθη-* 33
*σαν, ἔπαινός ἐστιν τῶν τετυχηκότων ὅτι τοσούτων παρέσχον αὐτοὺς
ἀξίους, εἴτε μικρῶν, αἰσχρὸν μὴ καὶ ταῦτα βεβαιοῦν δεδωκότας.
οἵ γε μὴν ἐμποδὼν ὄντες καὶ πρὸς ἐπήρειαν χρώμενοι Ἰουδαίοις* 34
*εὔδηλον ὡς ἄμφω ἀδικοῦσιν, τοὺς εἰληφότας, εἰ μὴ νομίζοιεν ἀγα-
θοὺς οἷς οἱ κρατοῦντες ἐμαρτύρησαν ἐν τῷ καὶ τοιαῦτα δεδωκέναι,
καὶ τοὺς δεδωκότας, εἰ τὰς χάριτας αὐτῶν ἀβεβαίους ἀξιοῦσιν γε-
νέσθαι. εἰ δέ τις αὐτοὺς ἔροιτο δύο τούτων θάτερον ἐθέλοιεν ἂν* 35
*ἀφαιρεθῆναι, τὸ ζῆν ἢ τὰ πάτρια ἔθη τὰς πομπὰς τὰς θυσίας τὰς
ἑορτάς, ἃς τοῖς νομιζομένοις προσάγουσι θεοῖς, εὖ οἶδ᾽, ὅτι πάντα
μᾶλλον αἱρήσονται παθεῖν ἢ καταλῦσαί τι τῶν πατρίων· καὶ γὰρ* 36

PAMWLat

1 *ἀεὶ* **WE** *αὐτοὺσ* **(infra ubi haec uerba iterat** *αὐτοῖσ*) **E** **2** *παρητή-σατο* **ME** *praesentauit* **Lat** **3** *αὐτὸν* **E** **δικαιολογουμένων*] *διαλεγομένων* **W** **4** **ὑπὲρ*] *περὶ* **M** **5** *ἀγρίππα* **WE** *τοὺσ ἐν τέλει τε* **tr. W** **6** *κα-ταστὰς*] *κατασίσασ* **P** **7** *ἔλεγξεν* **W** *ἔλεγεν* **E** **8** *μὲν*] **incip. fol. 195 A** *γεγε·νημένοισ* **A** **9** *ἐπηρίασ* **P** **11** *ὑμῶν* **om. AMW** *εὔξαντο* **PAM** **12** *αἰ-τοῦντασ* **W** **13** *παρὰ*] *περὶ* **P** **14** *ἀλλ᾽ — ἴσον*] *ἄλλουσ εἰσ ὃν* **W** **15** *ἀρχο-μένους*] **Cocceji Lat** *ἀρχομένοισ* **codd.** *ὑμῶν*] **PA¹W** *ὑμῖν* **M et ex corr. A** *ὑφ᾽ ὑμῶν* **coni.** *εἴτε*] *εἰ* **AMW** *siquidem* **Lat** **16** *ὅτι*] *εἰ* **W non male** *τοσοῦτον* **PA¹W** *αὐτοὺσ* **PMW** **17** *μικρὸν* **W** *αἰσχρὸν*] **om. P ex** *αἰσχρων* **corr. A** *δεδωκότας*] *τοὺσ δεδωκότασ* **AMW** **18** *ἐπηρίαν* **P** **19** *ἄμφω*] *ἐφ᾽ ὧ* **W** *ἄμφω — εἰληφότας*] *ἄμφωτασ* **P** *τοὺς*] *τοὺς μὲν* **uel** *καὶ τοὺς* **coni.** **20** *κρατοῦντες*] *κράτιστοι* **W** *ἐμαρτύρησεν* **A¹** *δεδοκέ-ναι* **W** **21** *καὶ τοὺς*] *τοὺσ* **P** *τοὺς δὲ* **coni.** *εἰ*] *εἰσ* **P, om. W** *βεβαίουσ* **W** **22** *δέ*] *μή* **W** *ἐροῖτο* **P** *θάτερον*] *πότερον* **Dindorf** *utrum* **Lat, altius corruptelam haerere puto** *ἐθέλοι ἂν* **P** **23** *τὸ ζῆν ἢ* **om. PLat**

*τοὺς πολέμους οἱ πολλοὶ διὰ ταῦτα αἱροῦνται φυλαττόμενοι μὴ
παραβαίνειν αὐτά, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν νῦν τὸ σύμπαν τῶν
ἀνθρώπων γένος δι' ὑμᾶς ἔχει, τούτῳ μετροῦμεν τῷ ἐξεῖναι κατὰ*
37 *χώραν ἑκάστοις τὰ οἰκεῖα τιμῶσιν αὔξειν καὶ διαζῆν. τοῦτο μὲν
οὖν οὐκ ἂν αὐτοὶ παθεῖν ἑλόμενοι βιάζονται δρᾶν κατ' ἄλλων ὥσπερ
οὐχ ὁμοίως ἀσεβοῦντες, εἴτε τῶν οἰκείων εἰς θεοὺς ὁσίων ἀμελοῖεν,*
38 *εἴτε τὰ οἰκεῖα τισὶν ἀνοσίως καταλύοιεν. τόδ' ἕτερον δ' ἤδη σκο-
πήσομεν· ἔστι τις δῆμος ἢ πόλις ἢ κοινὸν ἔθνος ἀνθρώπων, οἷς οὐ
μέγιστον ἀγαθῶν πέφυκε προστασία τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς καὶ τὸ Ῥω-
μαϊκὸν κράτος; ἐθέλοι δ' ἄν τις ἀκύρους τὰς ἐντεῦθεν εἶναι χάρι-*
39 *τας; οὐδεὶς οὐδὲ μαινόμενος· οὐδὲ γάρ εἰσιν οἱ μὴ μετέχοντες αὐτῶν
ἰδίᾳ καὶ κοινῇ. καὶ μὴν οἱ τινὰς ὧν ὑμεῖς ἔδοτε παραιρούμενοι*
40 *βέβαιον οὐδ' αὐτοῖς οὐδὲν ὧν δι' ὑμᾶς ἔχουσιν ὑπολείπονται. καί-
τοι τὰς μὲν τούτων χάριτας οὐδὲ μετρῆσαι δυνατόν ἐστιν· εἰ γὰρ
ἐκλογίσαιντο τὴν πάλαι βασιλείαν καὶ τὴν νῦν ἀρχήν, πολλῶν ὄν-
των ὅσα πρὸς εὐδαιμονίαν αὐτοῖς ἐπέδωκεν, ἔτι κατὰ πάντων ἀρκεῖ*
41 *τὸ μηκέτι δούλους ἀλλ' ἐλευθέρους φαίνεσθαι. τὰ δ' ἡμέτερα καὶ
λαμπρῶς πραττόντων οὐκ ἔστιν ἐπίφθονα· δι' ὑμᾶς γὰρ καὶ μετὰ
πάντων εὐτυχοῦμεν καὶ τούτου μόνου μετέχειν ἠξιώσαμεν, ἀκωλύ-
τως τὴν πάτριον εὐσέβειαν διαφυλάττειν, ὃ καὶ καθ' αὑτὸ δόξειεν*
42 *οὐκ ἐπίφθονον καὶ πρὸς τῶν συγχωρούντων εἶναι· τὸ γὰρ θεῖον,
εἰ χαίρει τιμώμενον, χαίρει τοῖς ἐπιτρέπουσι τιμᾶν, ἐθῶν τε τῶν
ἡμετέρων ἀπάνθρωπον μὲν οὐδέν ἐστιν, εὐσεβῆ δὲ πάντα καὶ τῇ*
43 *συνήθει δικαιοσύνῃ συγκαθωσιωμένα. καὶ οὔτε ἀποκρυπτόμεθα τὰ
παραγγέλματα, οἷς χρώμεθα πρὸς τὸν βίον ὑπομνήμασιν τῆς εὐσε-
βείας καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιτηδευμάτων, τήν τε ἑβδόμην τῶν*

PAMWLat

1 *ταῦτ' ἀναιροῦνται* coni. *μὴ*] *μὴ* (*τὸ* suprascr.) A *μὴ τὸ* M 3 *τῷ*] *τὸ* P 4 *αὔξειν*] *ἄγειν* AMW ad *τοῦτο* i. marg.: *γρ τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἂν αὐτοὶ παθεῖν ἐθέλοιεν ὅ, βιάζονται* A 6 *ὁσίουσ* W 7 *ἀνοσίοισ* W *καταλύοιεν*] *καταλυθεῖεν* P *καταλύοιντο* W *τόδ'*] *τὸ δ'* codd. *δ'* om. AMW *σκοπήσωμεν* AM et ex corr. P *σκοπίσωμεν* W *consideremus* Lat 8 *ἀνθρώποισ* AMW 9 *μεγίστων ἀγαθῶν* P *μέγιστον ἀγαθὸν* AMW *πέφυκε*] *πέφηνεν ἡ* AMW *apparuit* Lat *προστασία*] *continentia* Lat 10 *ἀκύρους*] *ἀκοῦσαι* W 12 *οἱ*] *εἰ* M *τινὰ* AM *τινεσ* W *ἔδοτε*] *ελοτε* P *παραιρούμενοι* ex *παραινούμενοι* corr. A 14 *τούτων*] *uestra* Lat 15 *πάλαι*] *πᾶσαν* W 16 *ἔτι* non placet *ἀρκεῖ τὸ*] *ἀρκεῖται* W 17 *ἀλλὰ* W *δὲ* M et ex corr. A 18 *λαμπρῶσ*|, *ῶσ* ex *ῶν* corr. uid. A 19 *ἀκολύτωσ* P 20 *καὶ*] *κἂν* coni. *καθ' ἑαυτό* AM *δείξειεν* P 21 *πρὸς*] *προ* PW 22 *εἰ*] *ἀεὶ* W *τε*] *δὲ* AM 23 *καὶ τῇ πάντα* tr. W 24 *συνήθει*] *συνήθη* P *σωζούσῃ* AM *ζούσῃ* W *salutari* Lat *συνκαθοσιωμένα* P *οὔτ'* W

ἡμερῶν ἀνίεμεν τῇ μαθήσει τῶν ἡμετέρων ἐθῶν καὶ νόμου, μελέτην
ὥσπερ ἄλλου τινὸς καὶ τούτων ἀξιοῦντες εἶναι δι᾽ ὧν οὐχ ἁμαρ-
τησόμεθα. καλὰ μὲν οὖν, ἐὰν ἐξετάζῃ τις καὶ καθ᾽ αὑτὰ τὰ ἔθη, 44
παλαιὰ δ᾽ ἡμῖν, κἂν μή τισιν δοκῇ, ὥστ᾽ αὐτῶν καὶ τὸ τοῦ χρόνου
τιμητὸν δυσαποδίδακτον εἶναι τοῖς ὁσίως παρειληφόσιν καὶ διαφυ-
λάττουσιν. τούτων ἡμᾶς ἀφαιροῦνται κατ᾽ ἐπήρειαν, χρήματα μὲν 45
ἃ τῷ θεῷ συμφέρομεν ἐπώνυμα διαφθείροντες καὶ φανερῶς ἱερο-
συλοῦντες, τέλη δ᾽ ἐπιτιθέντες κἀν ταῖς ἑορταῖς ἄγοντες ἐπὶ δικα-
στήρια καὶ πραγματείας ἄλλας, οὐ κατὰ χρείαν τῶν συναλλαγμά-
των, ἀλλὰ κατ᾽ ἐπήρειαν τῆς θρησκείας, ἣν συνίσασιν ἡμῖν, μῖσος
οὐ δίκαιον οὐδ᾽ αὐτεξούσιον αὐτοῖς πεπονθότες. ἡ γὰρ ὑμετέρα 46
κατὰ πάντων ἀρχὴ γενομένη μία τὴν μὲν εὔνοιαν ἐνεργὸν τὴν δὲ
δύσνοιαν ἄνεργον ποιεῖ τοῖς τὸ τοιοῦτον ἀντ᾽ ἐκείνου προαιρουμέ-
νοις. ταῦτ᾽ οὖν ἀξιοῦμεν, ὦ μέγιστε Ἀγρίππα, μὴ κακῶς πάσχειν 47
μηδ᾽ ἐπηρεάζεσθαι μηδὲ κωλύεσθαι τοῖς ἔθεσι χρῆσθαι τοῖς ἡμε-
τέροις μηδ᾽ ἀφαιρεῖσθαι τῶν ὄντων μηδ᾽ ἃ μὴ βιαζόμεθα τούτους
ὑπὸ τούτων βιάζεσθαι· καὶ γὰρ οὐ δίκαια μόνον ἐστίν, ἀλλὰ καὶ
ὑφ᾽ ὑμῶν δεδομένα πρότερον. ἔτι καὶ δυναίμεθ᾽ ἂν πολλὰ δό- 48
γματα τῆς συγκλήτου καὶ τὰς ἐν τῷ Καπετωλίῳ κειμένας δέλτους
ὑπὲρ τούτων ἀναγινώσκειν, ἃ δῆλον μὲν ὡς μετὰ πεῖραν τῆς ἡμε-
τέρας εἰς ὑμᾶς πίστεως ἐδόθη, κύρια δὲ κἂν εἰ μηδενὸς ὕπαρξιν
ἐχαρίσασθε. σχεδὸν γὰρ οὐ μόνοις ἡμῖν ἀλλὰ πᾶσιν ἀνθρώποις 49
τὰ μὲν ὄντα φυλάξαντες, μείζω δὲ τῶν ἐλπισθέντων προσθέντες
εὐεργετεῖτε τῷ κρατεῖν, καὶ δύναιτ᾽ ἄν τις ἐπεξιὼν τὰς ἑκάστων
εὐτυχίας, ἃς δι᾽ ὑμῶν ἔχουσιν, ἀπερίληπτον ποιῆσαι τὸν λόγον.

PAMWLat

1 *ἀνίεμεν*] i. marg. *γρ. ἀνεῖμεν* A *νόμων* W *μελέτην*] ed. pr. *μελέτη* codd. 2 *εἶναι ἀξιοῦντεσ* tr. P *δι᾽* om. AMW *οὐκ* P 4 *δὲ* AMW *δοκεῖ* AM *δοκεῖν* W *ὥστε* M et ex corr. A *τὸ*] *τῇ* W *τοῦ χρόνου*] *χρόνῳ* coni. 5 *τιμῇ τὸ δυσαπόδεκτον εἶναι* W 6 *ἐπηρίαν* P 7 *ἃ*] *ἅπερ* M *διαφθείροντες*] *διαρπάζοντεσ* AMW *rapientes* Lat *ἱεροσυλοῦντεσ τέλη, τεσ τέ* i. ras. A 8 *δὲ* W *ἐπιθέντεσ* AMW *κἂν*] *καὶ* W 9 *πραγματίασ* P *χρίαν* P *συναλαγμάτων* P 10 *ἣν*] *ἣν καὶ* W *συνΐσασειν* P *συνήσασιν* W 12 *δὲ* om. W 13 *ἄνεργον*] *ἀεργὸν* AMW *τὸ* om. W 15 *μηδὲ* AMW *ἐπερεάζεσθαι* W *μηδὲ κωλύεσθαι* om. W 16 *μὴ δὲ ἀφαιρεῖσθαι* A 18 *ἔτι*] *ἐστι* W *δυναίμεθ᾽ ἂν*] *δυνάμεθα* AM *δυνάμεθάη* W 19 *καπέτωλίω* (s. m. rec.) A 20 *ἃ δῆλον*] *ἄδηλον* P *ἡμετέρασ, ἡ* ex *ὑ* corr. P 21 *κύρια* — 22 *ἐχαρίσασθε*] *et si nullatenus fideles uobis apparuissemus, deberent tamen firma esse quae donastis* Lat *κἂν εἰς μηδὲν χρησίμοις ὑπάρξασιν* olim conieci Hermes XI 479 *ὕπαρξιν*] *ὑπάρχοντοσ* AM *ὑπάρξαντοσ* W 23 *τὰ μένοντα* P *φυλάξαντες*] *ἐφυλάξασθε* W 24 *τῷ*] *τὸ* P 25 *ἔχωσιν* P

50 *ἵνα μέντοι καὶ δικαίως ἁπάντων αὐτῶν τυγχάνοντας ἑαυτοὺς ἐπι-
δείξωμεν, ἀρκεῖ πρὸς παρρησίαν ἡμῖν τὰ πρότερον σιωπήσασιν τὸν*
51 *βασιλεύοντα νῦν ἡμῶν καὶ σοὶ παρακαθεζόμενον εἰπεῖν. ᾧ ποία
μὲν εὔνοια πρὸς τὸν ὑμέτερον οἶκον παραλέλειπται; ποία δὲ πίστις
ἐνδεὴς ἐστιν; τίς δὲ οὐ νενόηται τιμή; ποία δὲ χρεία μὴ εἰς πρῶ-
τον ὁρᾷ; τί δὴ κωλύει καὶ τὰς ἡμετέρας χάριτας τῶν εἰς τοσούτων*
52 *εὐεργεσιῶν ἀριθμὸν εἶναι; καλὸν δ' ἴσως μηδὲ τὴν τοῦ πατρὸς
Ἀντιπάτρου παραλιπεῖν ἀνδραγαθίαν ἀμνημόνευτον, ὃς εἰς Αἴ-
γυπτον εἰσβεβληκότος Καίσαρος δισχιλίοις ὁπλίταις βοηθήσας οὔτ'
ἐν τοῖς κατὰ γῆν ἀγῶσιν οὔθ' ὅτε νεῶν ἔδει δεύτερος ἐξητάζετο.*
53 *καὶ τί δεῖ λέγειν, ὅσην ἐκεῖνοι παρέσχον ῥοπὴν τῷ τότε καιρῷ καὶ
πόσων καὶ τίνων δωρεῶν ὑπὸ Καίσαρος ἠξιώθησαν καθ' ἕνα, δέον
ἀναμνῆσαι τῶν ἐπιστολῶν, ἃς ἔγραψεν τότε Καῖσαρ τῇ συγκλήτῳ,*
54 *καὶ ὡς δημοσίᾳ τιμὰς καὶ πολιτείαν ἔλαβεν Ἀντίπατρος; ἀρκέσει
γὰρ ταῦτα τὰ τεκμήρια τοῦ καὶ τὰς χάριτας ἡμᾶς κατ' ἀξίαν ἔχειν
καὶ παρὰ σοῦ τὸ βέβαιον αὐτῶν αἰτεῖν, παρ' οὗ καὶ μὴ πρότερον
δοθείσας ἦν ἐλπίσαι τὴν τοῦ βασιλέως πρὸς ὑμᾶς διάθεσιν καὶ*
55 *τὴν ὑμετέραν πρὸς αὐτὸν ὁρῶσιν. ἀπαγγέλλεται δ' ἡμῖν ὑπὸ τῶν
ἐκεῖ Ἰουδαίων, ὡς μὲν ἐπέβης τῆς χώρας εὐμενής, ὡς δὲ ἀπέδωκας
τῷ θεῷ τέλεια θύματα τιμῶν αὐτὸν ἐπὶ τελείαις εὐχαῖς, ὡς δὲ*
56 *τὸν δῆμον εἱστίασας καὶ τὰ παρ' ἐκείνου ξένια προσήκω. ταῦτα
γὰρ πάντα καὶ ἔθνει καὶ πόλει πρὸς ἄνδρα τοσούτων ἐπιστατοῦντα
πραγμάτων δεξιώματα καὶ σύμβολα φιλίας χρὴ δοκεῖν, ἣν ἀπέδω-
κας τῷ Ἰουδαίων ἔθνει τῆς Ἡρώδου προξενούσης αὐτὴν ἑστίας.*
57 *τούτων ὑπομιμνήσκοντές σε καὶ αὐτοῦ τοῦ παρόντος καὶ συγκαθε-
ζομένου βασιλέως ἠξιώκαμεν περιττὸν οὐδέν, ἃ δ' αὐτοὶ δεδώκατε
ταῦθ' ὑπ' ἄλλων μὴ περιιδεῖν ἀφαιρουμένους."*
58 5. *Τοιαῦτα μὲν τοῦ Νικολάου διελθόντος ἐγένετο οὐδεμία*

PAMWELat

3 *εἰπεῖν* — 4 *ὑμέτερον* om. W *ᾧ*] *ὡσ* P 4 *παραλέλειπται* *σ* W *ποία* — 5 *τιμή* om. W 5 *πρῶτον*] *προὖπτον* M *γρ προὖπτον* i. marg. A 6 ad *τῶν* i. marg. *γρ τῶν τοσούτων ενεργεσιῶν εἰσ ἀριθμὸν εἶναι* A *εἰσ τοσοῦτον* W *εἰς τοῦτον* coni. 7 *καλὸν*] *δίκαιον* W 8 *παραλειπεῖν* P *εἰς* om. W 9 *εἰσβεβηκότοσ* A 10 *οὔτ' ὅτε* P 11 *παρέσχον*] *profecit* Lat 12 *καθ' ἕνα*] *καθ' ἓν* AM *ἄνωθεν* W 13 *ὑπομνῆσαι* W 15 *τὰ* om. W 16 *πρότερον μὴ* tr. W 17 *ὑμᾶς*] *ἡμᾶσ* PAM 18 i. marg. *γρ ἀπήγγελται* AM *δὲ* AMW *ὑμῖν* AM 20 *ἐπὶ τελείαις*] Cocceji *ἐπιτελείαισ* codd. 21 *ἵστίασασ* P *ἑστιάσασ* W *ξένεια* P 22 *ἔθνει*] *ἐν ἔθνει* P *πόλεισ* W 25 *συνκαθεζομένου* P 26 *ἃ δ'*] *ἀλλ'* P *ἃ δὲ* E 27 *ταῦτ'* PW *ταῦτα* E *ἀφαιρούμενα* E 28 *μὲν*] *δὲ* AMW, om. E *διεξελθόντοσ* E *ἐγένετο*] *ἐγένετο μὲν* AMWE

*τῶν Ἑλλήνων ἀντικατάστασις· οὐδὲ γὰρ ὡς ἐν δικαστηρίῳ περὶ
τῶν προκειμένων διελάμβανον, ἀλλ' ἦν ἔντευξις ὧν ἐβιάζοντο. κἀ-* 59
*κείνων ἀπολογία μὲν οὐδεμία τοῦ μὴ ταῦτα ποιεῖν, πρόφασις δέ,
ὡς τὴν χώραν αὐτῶν νεμόμενοι πάντα νῦν ἀδικοῖεν. οἱ δὲ ἐγγενεῖς
τε αὐτοὺς ἐδείκνυσαν κἂν τῷ τὰ οἰκεῖα τιμᾶν μηδὲν λυποῦντες οἰ-
κεῖν. συνιδὼν οὖν Ἀγρίππας βιαζομένους ἀπεκρίνατο ταῦτα· διὰ* 60
*μὲν τὴν Ἡρώδου πρὸς αὐτὸν εὔνοιάν τε καὶ φιλίαν ἕτοιμος εἶναι
πᾶν ὁτιοῦν χαρίζεσθαι Ἰουδαίοις, ἃ δὲ ἀξιοῦσιν καὶ καθ' αὑτὰ
δίκαια δοκεῖν· ὥστ', εἰ μὲν ἐδέοντο καὶ πλειόνων, οὐκ ἂν ὀκνῆσαι
τά γε μὴ λυποῦντα τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν παρασχεῖν. ἐπεὶ δὲ ἃ καὶ
πρότερον εἰλήφασιν ἄκυρα μὴ γενέσθαι, βεβαιοῦν αὐτοῖς ἀνεπηρεά-
στοις ἐν τοῖς οἰκείοις διατελεῖν ἔθεσιν. τοιαῦτα εἰπὼν διέλυε τὸν* 61
*σύλλογον. Ἡρώδης δὲ προσεστὼς κατησπάζετο καὶ τῆς εἰς αὐτὸν
διαθέσεως ὡμολόγει χάριν. ὁ δὲ καὶ εἰς ταῦτα φιλοφρονούμενος
ἴσον αὑτὸν παρεῖχεν ἀντεμπλεκόμενος καὶ κατασπαζόμενος. καὶ* 62
*τότε μὲν ἀνεχώρησεν· ἀπὸ δὲ Σάμου πλεῖν ὁ βασιλεὺς ἐπ' οἴκου
διέγνω καὶ τὸν Ἀγρίππαν παραιτησάμενος ἀνήχθη, κατάγεται δ'
εἰς Καισάρειαν οὐ πολλαῖς ὕστερον ἡμέραις πνευμάτων ἐπιτηδείων
τυχών. κἀκεῖθεν ἐλθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα συνήγαγεν ἐκκλησίαν πάν-
δημον· ἦν δὲ πολὺς κἀκ τῆς χώρας ὄχλος. ὁ δὲ παρελθὼν ἀπο-* 63
*λογισμόν τε τῆς ὅλης ἐκδημίας ἐποιήσατο καὶ τὰ περὶ τοὺς Ἰου-
δαίους, ὅσοι κατὰ τὴν Ἀσίαν ἦσαν, ὡς δι' αὐτὸν ἀνεπηρεάστως
εἰς τὸ λοιπὸν ἕξουσιν διηγήσατο. τό τε σύμπαν ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις* 64
καὶ τῇ διοικήσει τῆς ἀρχῆς [ὡς] οὐδενὸς παραλείποιτο τῶν ἐκείνοις

PAMWELat

2 *ἦν] ἡ W 3 *δ' ἀπολογία coni. 4 *νεμώμενοι P εὐγενεῖσ PW 5 αὐτοὺσ PMW λοιποῦντεσ A¹ 6 i. marg. *V* Lat συνειδὼν P συ·νιὼν δὲ ὁ ἀγρίππασ βιαζόμενοσ E 8 *ὁτοιοῦν W χαρίσασθαι E ἃ δὲ] om. AMWE *tamen haec quae* Lat *καθ' αὐτὰ PM 9 *δίκαια] δὲ δίκαια W 10 μὴ] μὴν P λοιποῦντα AM ἐπεὶ δὲ — 11 γενέσθαι] *sed quoniam haec et prius acceperunt infirma fieri nullatenus concedo* Lat ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ P ἔδει δὲ E 11 *πρότερον] πρῶτον W *γεγενέσθαι W aegre desideratur uerbum regens διὸ ante βεβαιοῦν add. E ἀνεπηρεάστουσ WE 12 ταῦτα E διέλυσε WE 13 προεστὼσ PA¹W εἰς] πρὸσ WE 14 ὁ — 16 ἀνεχώρησεν om. E 15 αὐτὸν codd. 16 ἀνεχώρησεν] *discesserunt* Lat ἀνεχώρησεν ἀπὸ λέσβου AMW i. marg. *VI* Lat ἀπὸ δὲ Σάμου om. WE Lat ὁ] δ' (δὲ E) ὁ WELat 17 διεγνωκὼσ E δὲ AMWE 21 ἀποδημίασ WE 23 *διηγήσατο — 14, 1 φόρων] *narrauit etiam quae felicitas uel gubernatio principatus sui eis profuisset nec non et quartam partem fiscalium* Lat *ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις melius p. 14, 1 ante ἀγαλλόμενος ponetur addita copula; certe sententiae ordo turbatus est 24 *καὶ] κἂν coni. *ὡς om. P οὐδὲν παραλείποι τῶν E παραλίποιτο AM ἄρα λείποιτο Holwerda

συμφερόντων, ἀγαλλόμενος τὸ τέταρτον τῶν φόρων ἀφίησιν αὐτοῖς
65 τοῦ παρεληλυθότος ἔτους. οἱ δὲ καὶ τῷ λόγῳ καὶ τῇ χάριτι δεδη-
μαγωγημένοι μετὰ πλείστης χαρᾶς ἀπῄεσαν πολλὰ ἀγαθὰ συνευ-
χόμενοι τῷ βασιλεῖ.
66 III. 1. Προύβαινε δ' ἀεὶ τὰ κατὰ τὴν στάσιν τῆς οἰκίας καὶ
χαλεπωτέραν ἐλάμβανε τὴν ἐπίδοσιν, ἀντιμεταλαβούσης μὲν ὥσπερ
ἐκ κληρονομίας τὸ κατὰ τῶν νεανίσκων μῖσος τῆς Σαλώμης καὶ
πᾶν ὅσον εὐδοκιμήκει κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν εἰς ἀπόνοιαν καὶ
θράσος λαμβανούσης μηδένα τῶν ἐξ ἐκείνης καταλιπεῖν, ὃς δυνή-
67 σεται τιμωρῆσαι τῷ θανάτῳ τῆς δι' αὐτὴν ἀνῃρημένης, ἐχόντων
δέ τι καὶ τῶν νεανίσκων θρασὺ καὶ δύσνουν εἰς τὸν γεγεννηκότα
μνήμῃ τε τῆς μητρὸς οἷα πάθοι παρὰ τὴν ἀξίαν καὶ τῇ τοῦ κρα-
68 τεῖν ἐπιθυμίᾳ. πάλιν τε τὸ κακὸν ὅμοιον ἐγεγόνει τοῖς πρώτοις,
βλασφημίαι μὲν ἐξ ἐκείνων εἴς τε τὴν Σαλώμην καὶ τὸν Φερώραν,
κακοήθειαι δὲ τούτων εἰς τὰ μειράκια καὶ μετὰ πραγματείας ἐπι-
69 βουλή· τὸ μὲν γὰρ μῖσος ἴσον ἦν ἐξ ἀλλήλων, ὁ δὲ τρόπος τοῦ
μισεῖν οὐχ ὅμοιος· ἀλλ' οἱ μὲν ἐν τῷ φανερῷ λοιδορηθῆναι καὶ
προσονειδίσαι προπετεῖς εὐγενὲς ὑπὸ τῆς ἀπειρίας οἰόμενοι τὶ τῆς
ὀργῆς ἀνυπόστολον, οἱ δ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλὰ πραγματικῶς
καὶ κακοήθως ἐχρῶντο ταῖς διαβολαῖς, προέλκοντες ἀεὶ τὰ μει-
ράκια καὶ τὸ θρασὺ καταλογιζόμενοι βίαιον ἔσεσθαι πρὸς τὸν γε-
70 γεννηκότα. τὸ γὰρ οὐκ αἰδεῖσθαι ταῖς τῆς μητρὸς ἁμαρτίαις οὐδ'
οἴεσθαι δίκαια παθεῖν ἐκείνην ἄσχετον εἶναι πρὸς τὸ μὴ τὸν αἴτιον
71 δοκοῦντα τιμωρήσεσθαι καὶ δι' αὐτοχειρίας. τέλος οὖν ἀνεπλήσθη
πᾶσα ἡ πόλις τῶν τοιούτων λόγων καὶ καθάπερ ἐν τοῖς ἀγωνίσ-
μασιν ἠλεεῖτο μὲν ἡ τῶν μειρακίων ἀπειρία, κατίσχυεν δὲ ἡ τῆς
Σαλώμης ἐπιμέλεια καὶ παρ' αὐτῶν ἐκείνων τὰς ἀφορμὰς τοῦ μὴ
72 ψευδῆ λέγειν ἐλάμβανεν. οἱ γὰρ οὕτως ἀχθόμενοι τῷ θανάτῳ τῆς

§ 66 = bell. Iud. I 445 sq.

PAMWELat Zonaras I p. 438.

1 *τὸ] τε τὸ ed. pr. 2 *καὶ τῇ χάριτι καὶ τῶ λόγω tr. W 3 ἀπή-εσαν χαρᾶσ tr. WE. ἐπευχόμενοι E 5 i. marg. *VII* Lat δὲ WE ἀεὶ] αὐτῶ E 7 καὶ πᾶν — 9 λαμβανούσης] *et sumpsisset de matris eorum morte audaciam* Lat *εὐδοκημήκει P εὐδοκιμήκει, κει ex σει corr. uid. A εὐδοκίμει M 9 καταλειπεῖν P δυνήσαιτο W 10 δι' αὐτὴν om. AMW 11 *θρασὺν PA[1] *γεγενηκότα P 13 *τε om. Lat τὸ om. E 14 *μὲν] αἱ μὲν P *φορώραν P 15 κακοήθει· αἱ P κακοήθεια AME πραγματίασ P
19 τὸν αὐτὸν] τοιοῦτον W *tali* Lat 20 προσέλκοντεσ AMWE *seducentes* Lat 21 *γεγενηκότα P 22 οὐδὲ E 24 τιμωρήσασθαι PME, fort. recte ἀπεπλήσθη E 26 *ἠλέειτω (accentus eras.) P ἠλέητο W κατίσχυε MWE et ex corr. PA *δ' W et (teste v. H) A. 27 *τοῦ om. P 28 *οἱ] οὐ P *ἀχθομένω P

μητρός, ἐπειδὴ κἀκείνην καὶ σφᾶς αὐτοὺς κακῶς ἔλεγεν, ἐφιλονεί-
κουν ἐλεεινὴν μέν, ὥσπερ ἦν, ἀποφαίνειν τὴν καταστροφὴν τῆς
μητρός, ἐλεεινοὺς δὲ αὐτούς, οἳ τοῖς ἐκείνης φονεῦσιν ἀναγκάζονται
συζῆν καὶ τῶν αὐτῶν μεταλαμβάνειν.

2. Ταῦτα προήει μειζόνως καιρὸν ἐχούσης τῆς στάσεως ἐν 73
ἀποδημίᾳ τοῦ βασιλέως. ὡς δ' ἐπανῆλθεν Ἡρώδης καὶ τῷ πλήθει
διελέξατο, καθὼς προειρήκαμεν, προσέπιπτον εὐθὺς οἱ λόγοι παρά
τε τοῦ Φερώρα καὶ τῆς Σαλώμης μέγαν αὐτῷ τὸν κίνδυνον εἶναι
τὸν παρὰ τῶν νεανίσκων ἀνάφανδα διαπειλουμένων, ὡς οὐκ ἀνέ-
ξονται μὴ τισάμενοι τῆς μητρὸς τὸν φόνον. προσετίθεσαν δ' ἔτι 74
καὶ ὡς ταῖς παρ' Ἀρχελάου τοῦ Καππάδοκος ἐλπίσιν ἐπανέχοιεν,
ὡς δι' ἐκείνου πρός τε Καίσαρα ἀφιξόμενοι καὶ κατηγορήσοντες
τοῦ πατρός. Ἡρώδης δὲ ἐτετάρακτο μὲν εὐθὺς ἀκούσας τοιούτων, 75
ἐξεπέπληκτο δὲ μᾶλλον, ὅτι καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ἀπήγγελλον, ἀνέ-
καμπτε τῇ συμφορᾷ τά τε πρῶτα καταλογιζόμενος ὡς οὔτε τῶν
φιλτάτων οὔτε τῆς στεργομένης αὐτῷ γυναικὸς ὤνατο διὰ τὰς ἐγγι-
νομένας ταραχὰς κατὰ τὴν οἰκίαν, τό τε μᾶλλον τοῦ προσπεπτω-
κότος ἤδη βαρὺ καὶ μεῖζον ἐκείνων ὑπολαμβάνων ἐν συγχύσει τῆς
ψυχῆς ἦν. τῷ γὰρ ὄντι πλεῖστα μὲν καὶ παρ' ἐλπίδας τῶν ἔξωθεν 76
εἰς εὐτυχίαν αὐτῷ τὸ δαιμόνιον προσετίθει, μέγιστα δὲ τῶν οἴκοι καὶ
μηδὲ προσδοκώμενα δυστυχεῖν αὐτῷ συνέβαινεν, ἑκατέρου προϊόντος
ὡς οὐκ ἄν τις ᾠήθη καὶ παρέχοντος ἀμφήριστον τὴν ὑπερβολήν, εἰ
δέον τὴν τοσαύτην εὐτυχίαν τῶν ἔξωθεν πραγμάτων ἀλλάξασθαι τῶν 77
οἴκοι κακῶν, ἢ τοιοῦτο μέγεθος τῶν περὶ τοὺς οἰκείους συμφορῶν
διαφυγεῖν ἐν τῷ μηδὲ τὰ τῆς βασιλείας θαυμαζόμενα κεκτῆσθαι.

3. Ταρασσόμενος δὲ καὶ διακείμενος τὸν τρόπον τοῦτον ἐπὶ 78
καθαιρέσει τῶν μειρακίων ἕτερον αὐτῷ γενόμενον ἰδιωτεύοντι παῖδα

§ 73 = bell. Iud. I 447.

PAMWELat Zonaras I p. 438.

1 *ἔλεγον W 3 δ' ἑαυτοὺσ A δὲ ἑαυτοὺσ E *ἐκείνοισ W 5 *προείη P 6 i. marg. *VIII* Lat δὲ E 8 αὐτῶν E 9 *τόν, o i. ras. P τῶν W παρὰ] περὶ E ἀναφανδὸν AMWE 10 τισόμενοι E δ' ἔτι] δὲ τὶ W δὲ E 11 *ἐλπί-σειν P καππαδόκου E 12 *κατηγορήσαντεσ P 13 τετάρακτο WE τούτων E 14 ἀπήγγελον E ἀνέκαμπτε] ἀνέκαμπτε δὲ AM καὶ ἀνέκαμπτε W ἀνέ-καμπτε — 18 ὑπολαμβάνων] *recordabatur autem priscas calamitates quod nec uxore priuatus seditione liberata domus eius fuisset, quae priorum grauiora et peiora pateretur* Lat 15 ὡς οὔτε] ὥστε P 16 ἐγγενομένασ AM 17 οἰκείαν W μᾶλλον] μέλλον MW 18 βαρὺ — ἐκείνων] βαρύτερον καὶ μεῖζον ἔσεσθαι uir doctus ap. Hudson 19 τῶν ἔξωθεν καὶ παρ' ἐλπίδασ (καὶ om. W) tr. AMW 21 προσδεχόμενα P προϊόντος] cod. Voss. teste Hau. προσιόντοσ codd. 25 τῆς βασιλείας] βασίλεια W κτήσασθαι W 26 *δὲ] δη Hudson

προσήγετο καὶ τοῦτον ἐδόκει τιμᾶν, ἐκαλεῖτο δὲ Ἀντίπατρος, οὐχ
ὥσπερ ἐν ὑστέρῳ καὶ τελέως ἡττηθεὶς αὐτοῦ καὶ πάντ' εἰς ἐκεῖνον
79 ἀναφέρων, οἰόμενος δὲ παραιρήσεσθαι τοῦ θράσους τοὺς ἐκ Μα-
ριάμμης καὶ μᾶλλον εἰς νουθεσίαν τὴν ἐκείνων οἰκονομῶν αὐτό.
τὸ γὰρ αὔθαδες οὐκ ἂν [εἴη] παρ' αὐτοῖς, εἰ τοῦτο πεισθεῖεν, ὅτι
μὴ μόνοις μηδ' ἐξ ἀνάγκης ἡ διαδοχὴ τῆς βασιλείας ὀφείλεται.
80 διὸ καὶ καθάπερ ἔφεδρόν τινα τὸν Ἀντίπατρον εἰσῆγεν οἰόμενος
ὀρθῶς προνοεῖν καὶ κατασταλέντων τῶν μειρακίων ἐξεῖναι εὐκαίρως
81 χρῆσθαι βελτίοσιν. τὸ δ' οὐχ ὥσπερ ἐνόησεν ἀπέβη· τοῖς τε γὰρ
παισὶν οὐ μετρίως ἐδόκει κεχρῆσθαι τῇ πρὸς αὐτοὺς ἐπηρείᾳ, καὶ
δεινὸς ὢν τὸν τρόπον Ἀντίπατρος, ἐπειδὴ παρρησίας τινὸς τῆς οὐ
πρότερον οὔσης ἐλπίδος ἀντεποιήσατο, μίαν ἔσχεν ὑπόθεσιν κακοῦ
τοὺς ἀδελφοὺς μὴ παραχωρεῖν τῶν πρωτείων, ἀλλ' ἔχεσθαι τοῦ
πατρός, ἤδη μὲν ἠλλοτριωμένου ταῖς διαβολαῖς, εὐμεταχειρίστου δ'
ὄντος εἰς ὅπερ ἐσπουδάκει, πολὺ χαλεπώτερον ἀεὶ γενέσθαι τοῖς
82 διαβεβλημένοις. ἦσαν οὖν οὐ παρ' αὐτοῦ μόνου οἱ λόγοι φυλατ-
τομένου δι' αὐτοῦ δόξαι τὰ τοιαῦτα καταμηνύειν, ἀλλὰ μᾶλλον
ἐχρῆτο συνεργοῖς τοῖς ἀνυπόπτοις καὶ διὰ τὴν εὔνοιαν τὴν πρὸς
83 τὸν βασιλέα πιστευθησομένοις αὐτὸ ποιεῖν. ἤδη δὲ πλείους ἐγε-
γόνεισαν οἱ κἀκεῖνον ἐφ' οἷς ἠλπίκει θεραπεύοντες καὶ τὸν Ἡρώ-
δην ἐκ τοῦ δοκεῖν κατ' εὔνοιαν τὰ τοιαῦτα λέγειν ὑπαγόμενοι. καὶ
τούτων πολυπροσώπως καὶ πιστῶς ἀλλήλοις συναγωνιζομένων ἔτι
84 καὶ μᾶλλον αἱ παρὰ τῶν μειρακίων ἀφορμαὶ προσεγίνοντο· καὶ
γὰρ καὶ δάκρυα πολλάκις ἦν κατ' ἐπήρειαν ὧν ἠτιμάζοντο καὶ τῆς
μητρὸς ἀνάκλησις καὶ τὸν πατέρα φανερῶς ἤδη πρὸς τοὺς φίλους
οὐ δίκαιον ἐλέγχειν ἐπετήδευον, ἅπερ ἅπαντα κακοήθως ὑπὸ τῶν
περὶ τὸν Ἀντίπατρον καιροφυλακούμενα καὶ μειζόνως πρὸς τὸν
Ἡρώδην ἐξαγγελλόμενα προύβαινεν οὐ μικρὰν ἀπεργαζόμενα τὴν

§ 78 = bell. Iud. I 448.

PAMWELat Zonaras I p. 438

2 πᾶν E 3 *παραιρῆσθαι P παραιρεῖσθαι W περιαιρεῖσθαι Hudson μαρίαμησ E 4 τὴν] τῆσ P οἰκοδομῶν MW et ex corr. A αὐτόν AMW 5 οὐκ] οὐκ ἔτι E εἴη om. PE παρ' om. E 6 μηδὲ WE 7 εἰσήγαγεν WE 9 βελτίωσιν P δὲ ME et ex corr. A 10 *πασιν P 11 *τῆς] ἐκ τῆς Ernesti 12 ἐλπίδος om. E κακοῦν AME *affligere* Lat 13 *μὴ] καὶ μὴ AM ἔχεσθαι] E ἐνέχεσθαι PW ἀνέχεσθαι AM 15 δόντοσ W ἀεὶ om. AM 16 οὐ] οὗτοι PW, om. E φυλαττόμενοι E 17 δι' αυτοῦ PA[1] διὰ τοῦ ME et ex corr. A 18 ἐχρήσατο E ἀνυπόπτωσ (ω in ο corr. A) AM 19 γεγόνασιν AM γεγόνεισαν W 22 πολυπροσώποισ καὶ πιστοῖσ ἀλλήλων E ἔτι καὶ] ἔτι AME 23 *παρὰ om. PW προσεγένοντο E *καὶ γὰρ — 24 ἠτιμάζοντο om. PW 25 ἀνακλήσεισ E 27 *καιροφυλακτούμενα W 28 ἐξαγγελόμενα E[1]

τῆς οἰκίας στάσιν. ἀχθόμενος γὰρ ὁ βασιλεὺς ταῖς διαβολαῖς καὶ 85
ταπεινῶσαι βουλόμενος τοὺς ἐκ τῆς Μαριάμμης μείζονα ἀεὶ πρὸς
τιμὴν Ἀντιπάτρῳ παρεῖχεν, καὶ τέλος ἡττηθεὶς ἐπεισήγαγε μὲν τὴν
ἐκείνου μητέρα, Καίσαρι δὲ πολλάκις γράφων ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ
συνίστη σπουδαιότερον. Ἀγρίππου γε μὴν ἀνιόντος εἰς τὴν Ῥώμην 86
μετὰ τὴν διοίκησιν τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας δεκαετῆ γεγενημένην, πλεύ-
σας ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ συντυγχάνων μόνον τε τὸν Ἀντίπατρον
ἐπήγετο καὶ παρέδωκεν εἰς Ῥώμην ἀνάγειν μετὰ πολλῶν δώρων
Καίσαρι φίλον ἐσόμενον, ὥστε ἤδη πάντα δοκεῖν ἐπ' ἐκείνῳ καὶ
παρεῶσθαι παντάπασιν ἐκ τῆς ἀρχῆς τὰ μειράκια.

IV. 1. Πρὸς μὲν οὖν τιμὴν καὶ τὸ πρῶτον εἶναι δοκεῖν Ἀντι- 87
πάτρῳ προυχώρει τὰ κατὰ τὴν ἀποδημίαν· καὶ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ
πᾶσιν ἐπεσταλκότος Ἡρώδου τοῖς φίλοις διάσημος ἦν· ἤχθετο δὲ 88
τῷ μὴ παρεῖναι μηδὲ ἔχειν ἐξ εὐκαίρου διαβάλλειν ἀεὶ τοὺς ἀδελ-
φούς, καὶ μᾶλλον ἐδεδοίκει μεταβολὴν τοῦ πατρός, εἴ τι καὶ καθ'
αὑτὸν ἀξιώσει ἐπιεικέστερον εἰς τοὺς ἐκ τῆς Μαριάμμης φρονεῖν.
ταῦτα δὲ δι' ἐννοίας ἔχων οὐκ ἀφίστατο τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως, 89
ἀλλὰ κἀκεῖθεν, ὅτε ἀνιάσειν τι καὶ παροξυνεῖν ἤλπιζεν τὸν πατέρα
κατὰ τῶν ἀδελφῶν, συνεχῶς ἐπέστελλεν, πρόφασιν μὲν ὡς ὑπερα-
γωνιῶν αὐτοῦ, τὸ δὲ ἀληθὲς ἀφ' ἧς εἶχεν [ἐν] φύσει κακοηθείας
τὴν ἐλπίδα μεγάλην καὶ καθ' ἑαυτὴν οὖσαν ἐμπορευόμενος, ἕως 90
εἰς τοῦτο προήγαγεν τὸν Ἡρώδην ὀργῆς καὶ δυσφημίας, ὡς ἤδη
μὲν ἔχων δυσμενῶς τοῖς μειρακίοις, ἐν δὲ κατοκνεῖν εἰς τοιοῦτον
ἐμβῆναι πάθος, ὡς μήτ' ἀμελῶν μήτ' ἐκ προπετείας ἁμαρτάνοι,
κρεῖττον ἡγήσατο πλεύσας εἰς Ῥώμην ἐκεῖ τῶν παίδων κατηγορεῖν
παρὰ Καίσαρι, καὶ μηδὲν αὐτῷ τοιοῦτον ἐπιτρέπειν, ὃ καὶ διὰ
μέγεθος τῆς ἀσεβείας ὕποπτον ἦν. ὡς δὲ ἀνῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην, 91

§ 90 = bell. Iud. I 452.

PAMWELat Zonaras I p. 439

2 τῆς om. E μαριάμησ E *μείζονα] γρ μείζονα ἢ πρὸσ τιμήν i. marg A ἀεὶ πρὸς om. E 3 ἐπεισήγαγε μὲν] ἐπεισήγαγεν PWE 5 Ἀγρίππου — ἀνιόντος] ἀγρίππου τέ μην (τέ i. ras. corr. A) ἀνιόντοσ AM ἀγρίππα γε μὴν ἀνιόντοσ E ἀγρίππα μὲν οὖν ἀνιόντι PW 6 γενομένην E 8 *ἐπηγάγετο AMW *ἀναγαγεῖν AM 9 *φίλων A 12 ῥώιμηι A 14 μηδ' E ἀεὶ om. E 16 ἀξιώσειεν AMWE μαριάμησ E 17 τῆσ αὑτοῦ AM 18 *κἀκεῖθεν] κεῖθεν P ὅτε ἀνιάσειν τι] ὅτι ἀνιάσειν καὶ ὅτι AM ὅτι ἀνιάσειν E παροξύνειν codd., corr. Bekker 20 ἐν spurium κακοηθίασ P 21 καὶ om. PW καθαυτὴν AM 22 δυσφημίας] *furoris* Lat δυσθυμίας Cocceji 23 ἔχειν AMWELat ἐν] ἓν AM δὲ] δὲ τῷ ed. pr. 24 ὡς] ὡσ δὲ AM ἀμελῶν, ῶν i. ras. A μήτ' ἐκ] ed. pr. μήτε καὶ PW μήτε AM 25 *εἰς om. A 26 αὐτῶ PMW καὶ] κἂν coni. 27 *ἀπῆλθεν coni. ἀπελθὼν Zon *τὴν om. AM

ἐγένετο μὲν μέχρι τῆς Ἀκυληίας πόλεως Καίσαρι συντυχεῖν ἐπειγό-
μενος, ἐλθὼν δ' εἰς λόγους καὶ καιρὸν αἰτησάμενος ἐπὶ μεγάλοις
οἷς ἐδόκει δυστυχεῖν παρεστήσατο μὲν τοὺς παῖδας, ᾐτιᾶτο δὲ τῆς
92 ἀπονοίας καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς ἐχθρῶς ἔχουσιν ἅπαντα τρόπον
ἐσπουδακότες [μισεῖν] τὸν ἑαυτῶν πατέρα μεταχειρίσασθαι καὶ τὴν
βασιλείαν ὠμοτάτῳ τρόπῳ παραλαβεῖν· ὁ δ' οὐδὲ θνήσκων ἐξ
ἀνάγκης μᾶλλον ἢ κρίσει παραδοῦναι τῷ διαμείναντι πρὸς αὐτὸν
93 εὐσεβεστέρῳ παρὰ Καίσαρος ἐξουσίαν ἔχοι. τοῖς δ' οὐχ ὑπὲρ τῆς
ἀρχῆς τὸ πλέον, ἀλλ' εἰ καὶ ταύτης στεροῖντο καὶ τοῦ ζῆν ἐλάττων
λόγος, εἰ μόνον ἀποκτεῖναι τὸν πατέρα δυνηθεῖεν· οὕτως ἄγριόν
τι καὶ μιαρὸν ἐντετηκέναι ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν μῖσος. καὶ ταύτην
τὴν ἀτυχίαν αὐτὸς ἐκ μακροῦ φέρων ἀναγκασθῆναι νῦν ἐξηγεῖσθαι
94 Καίσαρι καὶ μιαίνειν αὐτοῦ τὰς ἀκοὰς τοιούτοις λόγοις. καίτοι
τί μὲν εἴησαν παθόντες ἐξ αὐτοῦ δυσχερές; ἐπὶ τίνι δὲ μέμφονται
βαρὺν ὄντα; πῶς δ' οἷόν τε καὶ δίκαιον ἣν αὐτὸς ἐκτήσατο πολλοῖς
πόνοις καὶ κινδύνοις ἀρχήν, ταύτης οὐκ ἐᾶν κύριον εἶναι κρατεῖν τε
95 καὶ διδόναι τῷ κατ' ἀξίαν; ὡς τοῦτό γε μετὰ τῶν ἄλλων ἆθλον
εὐσεβείας ἐκτίθεται τῷ μέλλοντι πρὸς τὸν ποτὲ γενήσεσθαι τοι-
ούτῳ τὴν ἐπιμέλειαν, ἅτε καὶ τῆς ἀμοιβῆς τοσῆσδε οὔσης ἐπιτυγ-
96 χάνειν. ὅτι δὲ μηδὲ εὐσεβὲς αὐτοῖς ὑπὲρ τούτου πολυπραγμονεῖν,
εὔδηλον· ὁ γὰρ ἀεί τι περὶ τῆς βασιλείας ἐνθυμούμενος συγκατα-
λογίζεται τὸν θάνατον τοῦ γεγεννηκότος, μεθ' ὃν ἄλλως οὐκ ἔστιν
97 τὴν ἀρχὴν παραλαβεῖν. αὐτὸς δ' ὅσα βασιλευομένοις καὶ βασιλέως

PAMWELat Zonaras I p. 439.

2 *ἐλθὼν — 3 δυστυχεῖν] *tempore apto de maximis suis calamitatibus intimauit* Lat δὲ AM *μεγάλοις] μεγάλου P 3 *οἷσ δοκεῖ PW δυστυχεῖν] συνδυστυχεῖν PW συντυχεῖν E γρ ἐντυχεῖν i. marg. A ᾐτιᾶτο] codd. cum Zon ᾐτιάσατο cod. Busb. E 4 ὡς — 5 μεταχειρίσασθαι] *quod festinassent patrem suum perimere* Lat ἔχουσι πάντα AM 5 μεταχειρίσασθαι] καὶ μεταχειρίσασθαι ed. pr. ὥστε διαχειρίσασθαι αὐτὸν E 6 ὁ δὲ — 8 ἔχοι] *dum ipse licentiam haberet non necessitate sed recto iudicio tradere regnum permanenti filio circa paternam pietatem, quam a caesare percepisset, ut quem uellet sibi successorem relinqueret* Lat 8 δὲ AM 9 post πλέον excidisse uid. uelut ἡ σπουδή ἔλαττον λόγον PW 11 μῖσος om. AM 12 ἐξηγεῖσθαι] ἐκδιηγεῖσθαι AM 15 βαρύνοντα W οἷόν τε] οἴονται W *eis uideretur* Lat 16 πόνοις] χρόνοισ PW τε] ras. 2 litt. A, om. M 17 ὡς — 20 ἐπιτυγχάνειν] *nam hoc inquit praemium cum aliis iustitiae donis existit, si meritis quisquam gratiam* (om. cod. Berol.) *praecedentem mulcauerit et talem diligentiam habuerit, ut retributione tanta dignus existat* Lat ἄθλων PA[1]W 18 ἐκτίθεσθαι AM πρὸς τὸν] om. AM πρὸς αὐτὸν coni.
19 ἅτε — ἐπιτυγχάνειν corrupta 21 εὐθυμούμενοσ W 23 παραλαβεῖν τὴν ἀρχήν tr. AM ὅσα] deest praedicatum uelut δίδοται

παισὶν οὐχ ὑστέρησεν μέχρι νῦν ἀποδιδούς, οὐ κόσμον, οὐχ ὑπηρε-
σίαν, οὐ τρυφήν, ἀλλὰ καὶ γάμους τοὺς ἐπισημοτάτους παρεσχῆ-
σθαι, τῷ μὲν ἐκ τῆς ἀδελφῆς, Ἀλεξάνδρῳ δὲ τὴν Ἀρχελάου τοῦ
βασιλέως θυγατέρα συνοικίσας, τὸ δὲ μέγιστον οὐδ' ἐπὶ τοιούτοις 98
ἣν εἶχεν ἐξουσίαν ταύτῃ κατ' αὐτῶν χρησάμενος ἀγαγεῖν ἐπὶ τὸν
κοινὸν εὐεργέτην Καίσαρα, καὶ παρελόμενον αὐτοῦ πᾶν, ὅσον ἢ
πατὴρ ἀσεβούμενος ἢ βασιλεὺς ἐπιβουλευόμενος δύναται, κρίσεως
ἰσοτιμίᾳ παρεστακέναι· δεήσει μέντοι μὴ παντάπασιν αὐτὸν ἀτιμώ- 99
ρητον γενέσθαι μηδ' ἐν τοῖς μεγίστοις φόβοις καταζῆν, οὐδ' ἐκείνοις
λυσιτελοῦντος ἐφ' οἷς ἐνεθυμήθησαν ὁρᾶν τὸν ἥλιον, εἰ νῦν διαφύ-
γοιεν, ἔργῳ μέγιστα τῶν ἀνθρωπείων καὶ δράσαντας καὶ πεισομένους.

2. Ταῦτα μὲν Ἡρώδης ἐμπαθῶς ᾐτιάσατο παρὰ Καίσαρι τοὺς 100
αὐτοῦ παῖδας. τῶν δὲ νεανίσκων ἤδη μὲν καὶ λέγοντος δάκρυα
καὶ σύγχυσις ἦν· μᾶλλον δ' ἐπεὶ κατέπαυσεν Ἡρώδης τὸν λόγον
τῷ μὲν ἔξω τῆς τοιαύτης ἀσεβείας γενέσθαι τὸν λόγον πιστὸν εἶχον
ἐν τῷ συνειδότι, τὸ δ' ἐκ τοῦ πατρὸς ἐπιφέρεσθαι τὰς διαβολὰς 101
δυσαπολόγητον ὥσπερ ἦν ᾔδεσαν, οὐκ εὐσχημονοῦντος οὐδὲ τοῦ
κατὰ παρρησίαν λόγου πρὸς τὸν καιρόν, εἰ μέλλοιεν ἐκ βίας ἀεὶ
καὶ κατὰ σπουδὴν ἐλέγχειν πεπλανημένον. ἦν οὖν ἀπορία τοῦ δύ- 102
νασθαι λέγειν καὶ δάκρυα καὶ τέλος οἰμωγὴ συμπαθεστέρα, δεδοι-
κότων μέν, εἰ δόξουσιν ἐκ τοῦ συνειδότος ἠπορῆσθαι, ῥᾳδίαν δ'
οὐχ εὑρισκομένων τὴν ἀπολογίαν ὑπό τε νεότητος καὶ ταραχῆς, ἣν
ἐπεπόνθεισαν. οὐ μὴν ὅ γε Καῖσαρ ἐπιβλέπων αὐτοὺς ὡς εἶχον 103
ἀσύνετον ἐποιεῖτο τὸ μὴ κατὰ συνείδησιν ἀτοπωτέραν, ἀλλ' ἐξ
ἀπειρίας καὶ μετριότητος ὀκνεῖν, ἐλεεινοί τ' ἐγεγόνεισαν τοῖς παροῦ-
σιν ἰδίᾳ καὶ τὸν πατέρα διεκίνησαν ἀληθινῷ τῷ πάθει συνεχόμενον.

§ 100 = bell. Iud. I 452.

PAMWELatZonaras I p. 439.

1 ὑστερῆσαι fort. melius est 2 καὶ om. PW 3 τῷ μὲν] *aristobulo* Lat ἀλεξάνδρω, litt. λεξάνδ i. ras. M τοῦ βασιλέως] *regis cappadocum* Lat 4 συνοικήσασ M οὐδὲ AMW 5 ἣν] ἦν W κατ' αὐτὸν W 6 παρελόμενος Bekker αὐτοῦ codd. ἢ] ἢν PA¹W 8 δεήσειν Hudson 10 λυσιτελοῦν coni. εἰ] ἡ PW 11 ἔργων M et ex corr. A ἀνθρωπίνων AM 12 *ταῦτα] τοιαῦτα AM *haec* Lat *μὲν om. W ἐμφανῶσ E 13 ἑαυτοῦ E 14 δὲ AM 15 τῷ] coni. τὸ codd. μὲν] μὲν γὰρ AM γεγονέναι AM εἶχον] εἶπον P εἶδον W 17 ἀσχημονοῦντοσ M εὐσχήμον ὄντοσ P 18 πρὸς] τοῦ πρὸσ W εἰ] ἡ P ἤ W 19 πεπλανημένον] πεπλασμένον P 20 δάκρυα, δ ita exaratum ut uideri possit σι M 21 *εἰ] ὡς εἰ σιγῷεν Zon δ'] δ' ὡσ PW 22 οὐκ P ὑπὸ — 23 ἐπεπόνθεισαν om. W ἣν] ἧσ M 23 ἐπεπόνθησαν P εἶχεν PW 24 ἐποιεῖτο] τι ἡγεῖτο AM ἀτοπώτερον W, unde ἀτοπωτέρων coni. ἀλλὰ W 25 τε AMW γεγόνεισαν W 26 διεκείνησαν P ἰδίᾳ] ἰδίᾳ δὲ Dindorf τῷ] τε PW

104 3. *Ἐπεὶ δὲ συνεῖδον εὐμένειάν τινα καὶ παρ' ἐκείνου καὶ
παρὰ τοῦ Καίσαρος, καὶ τῶν ἄλλων δὲ ἕκαστον τοὺς μὲν συνδα-
κρύοντας, ἅπαντας δὲ συναλγοῦντας, ἅτερος αὐτῶν Ἀλέξανδρος ἐπι-*
105 *καλεσάμενος αὐτὸν ἐπεχείρει διαλύειν τὰς αἰτίας καί, „πάτερ, εἶπεν,
ἡ μὲν σὴ πρὸς ἡμᾶς εὔνοια δήλη καὶ παρ' αὐτὴν τὴν κρίσιν· οὐκ
ἂν γάρ, εἴ τι δυσχερὲς ἐνενόεις ἐφ' ἡμῖν, ἐπὶ τὸν πάντας σώζοντα*
106 *προήγαγες· καὶ γὰρ παρούσης μὲν ἐξουσίας ὡς βασιλεῖ, παρούσης
δὲ ὡς πατρὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἐπεξιέναι, τὸ εἰς Ῥώμην ἄγειν καὶ
τοῦτον ποιεῖσθαι μάρτυρα σώζοντος ἦν· οὐδεὶς γὰρ ἀποκτεῖναί τινα*
107 *προαιρούμενος εἰς ἱερὰ καὶ ναοὺς ἄγει. τὸ δ' ἡμέτερον ἤδη χεῖρον·
οὐ γὰρ ἂν ὑπομείναιμεν ἔτι ζῆν, εἰ τοιοῦτον ἠδικηκέναι πατέρα
πεπιστεύμεθα. καὶ μήποτε τοῦτ' ἐκείνου χεῖρον ἀντὶ τοῦ τεθνάναι*
108 *μηδὲν ἀδικοῦντας τὸ ζῆν ἀδικεῖν ὑποπτευομένους. εἰ μὲν οὖν εὕροι
λόγον τῆς ἀληθείας ἡ παρρησία, μακάριον καὶ σὲ πεῖσαι καὶ τὸν
κίνδυνον διαφυγεῖν, εἰ δ' οὕτως ἡ διαβολὴ κρατεῖ, περιττὸς ἡμῖν*
109 *ὁ νῦν ἥλιος, ὃν τί δεῖ βλέπειν μετὰ τῆς ὑποψίας; τὸ μὲν οὖν
φάναι βασιλείας ἐπιθυμεῖν, εὔκαιρος εἰς νέους αἰτία, καὶ τὸ προσ-
τιθέναι τὴν τῆς ἀθλίας μητρός, ἱκανὸν ἐκ τῆς πρώτης τὴν νῦν*
110 *ἀτυχίαν ἐξεργάζεσθαι. βλέψον δέ, εἰ μὴ κοινὰ ταῦτα καὶ πᾶσιν
ὁμοίως λέγεσθαι δυνησόμενα· κωλύσει γὰρ οὐδέν, τῷ βασιλεύοντι
παῖδες εἰ εἰσὶν νέοι καὶ μήτηρ αὐτῶν ἀποθανοῦσα, πάντας ὑπό-
πτους εἶναι τοῦ πατρὸς ἐπιβούλους δοκεῖν. ἀλλ' οὐ τὸ ὕποπτον*
111 *πρὸς τοιαύτην ἀσέβειαν ἀρκετόν. εἰπάτω δέ τις, ἡμῖν εἰ τετόλμη-
ται τοιοῦτον, ᾧ καὶ τὰ μὴ πιστὰ πίστιν εἴωθεν ὑπ' ἐνεργείας λαμ-
βάνειν. φαρμάκου παρασκευὴν ἐλέγχειν δύναταί τις ἢ συνωμοσίαν
ἡλικιωτῶν ἢ διαφθορὰν οἰκετῶν ἢ γράμματα κατὰ σοῦ γεγραμμένα;*
112 *καίτοι τούτων ἕκαστον ἔσθ' ὅπη καὶ μὴ γενόμενον ἐκ διαβολῆς*

PAMWELatZonaras I p. 440.

1 i. marg. *η'* E 2 **τῶν*] *παρὰ τῶν* AM et ut uid. Lat *δὲ* om. AME et ut uid. Lat **ἕκαστον*, *υ* ex *ν* corr. A *ἑκάστου* M et ut uid. Lat *τοὺς*] *καὶ τοὺσ* AM 3 *ἅτερος*] *θάτεροσ* PWE 4 *πάτερ*] i. marg. *VIIII* Lat 5 *οὐκ ἂν γὰρ*] *οὐ γὰρ ἂν* AM, fort. recte 6 *ἐνόεισ* AM, fort. recte *πάντα* PW 7 *γὰρ*] *γὰρ ἐξῆν* AMW *παρούσης*] *γρ παρόντασ δὲ ὡσ πατρί, τὸ τοὺσ ἀδικοῦντασ ἐπεξιέναι* i. marg. A 8 *δ'* AM *τὸ εἰς Ῥώμην*] · · · · · | *μην* (eras. 4—6 litt.) A *τὸ δ' εἰσ ῥώμην*, litt. *τὸ δ' εἰσ ῥώ* i. spatio 4—5 litt. minutioribus litt. m. 2 M 12 *τοῦτο* W *ἀντὶ* melius abest 13 *τὸ* om. AM 17 *καὶ τὸ* — 19 *ἐξεργάζεσθαι*] *et quod de miserae matris interitu subiungis a priore calamitate argumenta percipiens nobis ingeris crimen* Lat 18 post *μητρὸς* aliquid excidisse uid. uelut *μνήμην* 20 *κωλύει* AM *οὐδὲν*] *οὐθὲν εἰ* AM 21 *εἰ* om. AM 23 *δέ*] *δή* PW 24 *ὑπ'*] *ὑπὲρ* W *ἐναργείας* Bekker 25 et 26 *ἤ* ter ex corr. A 27 *ὅπῃ* A *ὅποι* M

ἐπλάσθη· χαλεπὸν γὰρ οὐχ ὁμονοῶν οἶκος ἐν βασιλείᾳ· καὶ τὴν
ἀρχήν, ἣν σὺ φῂς ἔπαθλον εὐσεβείας, συμβαίνει πολλάκις αἰτίαν
γενέσθαι τοῖς πονηροτάτοις ἐλπίδων, δι᾽ ἃς οὐδεμίαν ὑποστολὴν
ποιοῦνται κακοηθείας. ἀδίκημα μὲν οὖν οὐδεὶς ἐρεῖ καθ᾽ ἡμῶν· 113
τὰς δὲ διαβολὰς πῶς ἂν λύσειεν ὁ ἀκοῦσαι μὴ θέλων; ἐλαλήσαμέν
τι μετὰ παρρησίας. οὐκ εἰς σέ· τοῦτο γὰρ ἦν ἄδικον· ἀλλ᾽ εἰς
τοὺς οὐδ᾽ ὅ τι λελάληto μὴ σιωπῶντας. τὴν μητέρα τις ἡμῶν 114
ἔκλαυσεν. οὐχ ὅτι τέθνηκεν, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ νεκρὰ κακῶς ἤκουσεν
ὑπὸ τῶν οὐκ ἀξίων. ἀρχῆς ἐπιθυμοῦμεν ἧς ἴσμεν ἔχοντα τὸν πα-
τέρα; τί καὶ θέλοντες; εἰ μὲν εἰσὶν ἡμῖν τιμαὶ βασιλέων, ὥσπερ
εἰσίν, οὐ κενοσπουδοῦμεν; εἰ δ᾽ οὐκ εἰσίν, οὐκ ἐλπίζομεν; ἢ σὲ 115
διαχειρισάμενοι κρατήσειν τὴν βασιλείαν προσεδοκήσαμεν, οἷς οὔτε
γῆ βάσιμος οὔτε πλωτὴ θάλαττα μετὰ τοιοῦτον ἔργον; ἡ δὲ τῶν
ἀρχομένων εὐσέβεια καὶ θρησκεία τοῦ παντὸς ἔθνους ἠνέσχετο ἂν
πατροκτόνους ἐπὶ τῶν πραγμάτων εἶναι καὶ εἰς τὸν ἁγιώτατον ὑπὸ
σοῦ κατασκευασθέντα ναὸν εἰσιέναι. τί δ᾽ εἰ καὶ τῶν ἄλλων κατε- 116
φρονήσαμεν, ἐδύνατό τις φονεύσας ἀτιμώρητος μένειν ζῶντος Καί-
σαρος; οὔτ᾽ ἀσεβεῖς οὕτως ἐγέννησας οὔτ᾽ ἀλογίστους, ἀτυχεστέρους
δ᾽ ἴσως ἢ σοὶ καλῶς εἶχεν. εἰ δὲ μήτ᾽ αἰτίας ἔχεις μήτ᾽ ἐπιβου- 117
λὰς εὑρίσκεις, τί σοι πρὸς πίστιν αὔταρκες τοιαύτης δυσσεβείας;
ἡ μήτηρ τέθνηκεν· ἀλλά τοι τὰ κατ᾽ ἐκείνην οὐδὲ παροξύνειν ἡμᾶς
ἀλλὰ νουθετεῖν ἠδύνατο. πλείω μὲν ἀπολογεῖσθαι δυνάμεθα, λό- 118
γον δ᾽ οὐκ ἐπιδέχεται τὰ μὴ γενόμενα. διόπερ ἐπὶ τῷ πάντων
δεσπότῃ Καίσαρι μεσιτεύοντι τὸν παρόντα καιρὸν συντιθέμεθα
ταύτην τὴν συνθήκην· εἰ μὲν ἀνύποπτον ἐξ αὐτῆς τῆς ἀληθείας 119
τὴν πρὸς ἡμᾶς διάθεσιν ἀπολαμβάνεις, ὦ πάτερ, ζήσομεν, οὐδ᾽
οὕτως μὲν εὐτυχῶς· δεινὸν γὰρ τῶν μεγάλων κακῶν καὶ ψευδὴς
αἰτία. παρούσης δέ τινος ὀρρωδίας σὺ μὲν ἐν τῇ κατὰ σαυτὸν 120

PAMWLat

3 *γίνεσθαι* A *διὰ σοῦ δε* (*δὲ* W) *μιαν* PW 5 *ἀκούειν* AM 7 *ὅ*] *εἴ* A *ὅ* ex *εἴ* corr. M *εἴτι μὴ λελάληto σ.* coni. *ἡμῶν ἔκλαυσεν*] *ἔκλαυσεν ἂν ἡμῶν* (*ἔκλαυσεν ἂν* i. ras. m. 2, aberat olim. *ἂν* A) AM 8 *ἤκουεν* AM 9 *εἴσμεν* W 10 *καὶ θέλοντες*] *καθελόντεσ* P 11 *εἰ δ᾽ — ἐλπίζομεν* om. Lat *ἢ*] *εἰ* WLat 12 *κρατῆσαι* AM *τῆσ βασιλείασ* AM 13 *μετὰ τὸ τοιοῦτον* M et ex corr. A 14 *ἔθνουσ* A 16 *εἰσεῖναι* AM *δὲ* M et ex corr. A *κατεφρονήσαμεν*] *quidam — contemnat* Lat 18 *sed* ante *οὔτ᾽* add. Lat *οὔτε* AM *οὔτε* MW *αλλογίστουσ* A 19 *ἢ σοὶ*] *εἴ σοι* PW *μήτε ἐπιβουλὴν* AM 20 *εὑρίσκοισ* PW, unde *ἂν εὑρίσκοις* coni. *αὔταρκησ* P *αὐτάρκησ* W 21 *οὐδὲ*] *οὐ* AM 22 *ἐδύνατο* AMW *δυνάμεθα*] *βουλόμεθα* AMW *uolebamus* Lat *λόγον*] *prolixiorem sermonem* Lat 23 *γενάμενα* P 26 *ὑπολαμβάνεισ* P *ζήσωμεν* W 27 *τῶν*] *καὶ τῶν* coni.

εὐσεβείᾳ μένε, δώσομεν δὲ λόγον ἡμεῖς ἑαυτοῖς. οὐχ οὕτως ὁ βίος ἡμῖν τίμιος, ὡς ἔχειν αὐτὸν ἐπ' ἀδικίᾳ τοῦ δεδωκότος."

121 4. *Τοιαῦτα δὲ λέγοντος ὅ τε Καῖσαρ οὐδὲ πρότερον πιστεύων τῷ μεγέθει τῆς διαβολῆς ἔτι μᾶλλον ἐξηλλάττετο καὶ συνεχὲς εἰς τὸν Ἡρώδην ἀπέβλεπεν ὁρῶν κἀκεῖνον ὑποσυγχυνόμενον, ἀγωνία τε τοῖς παροῦσιν ἐνεπεπτώκει καὶ περὶ τὴν αὐλὴν ὁ λόγος διαδο-*
122 *θεὶς ἐπίφθονον ἐποίει τὸν βασιλέα. τὸ γὰρ ἄπιστον τῆς διαβολῆς καὶ τὸ περὶ τοὺς νεανίσκους ἐν ἀκμῇ καὶ κάλλει σωμάτων ἐλεεινὸν ἐπεσπᾶτο βοήθειαν· ἔτι δὲ μᾶλλον ἐπειδὴ καὶ τῷ λόγῳ δεξιῶς καὶ μετὰ φρονήσεως ὑπήντησεν Ἀλέξανδρος, ἦν οὐδ' ἐκείνοις ἔτι ταὐτὸν σχῆμα, κλαίουσι μὲν ὅμως καὶ σὺν κατηφείᾳ πρὸς τὴν γῆν νενευκό-*
123 *σιν, ἡ δ' ἐλπὶς ἀμείνων ὑπεφαίνετο, καὶ δόξας ὁ βασιλεὺς ἐξ ὧν αὐτὸν ἔπειθεν εὔλογα κατηγορηκέναι διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν [ἐξελέγχειν]*
124 *ἀπολογίας τινὸς ἐδεῖτο. Καῖσαρ δὲ μικρὸν ἐπισχὼν τοὺς μὲν νεανίσκους, εἰ καὶ πόρρω τῆς ἐπ' αὐτοῖς διαβολῆς δοκοῦσιν, αὐτό γε τοῦτο ἁμαρτεῖν ἔφη τὸ μὴ τοιούτους αὐτοὺς παρασχεῖν τῷ πατρί,*
125 *ὡς μηδὲ γενέσθαι τὸν ἐπ' αὐτοῖς λόγον. Ἡρώδην δὲ παρεκάλει πᾶσαν ὑπόνοιαν ἐκβαλόντα διαλλάττεσθαι τοῖς παισίν· οὐ γὰρ εἶναι δίκαιον οὐδὲ πιστεύειν τὰ τοιαῦτα κατὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ. δύνασθαι δὲ τὴν μετάνοιαν ἀμφοτέροις οὐ μόνον ἰάσασθαι τὰ συμβεβηκότα, παροξῦναι δὲ τὴν εὔνοιαν, ἐν ᾧ τὸ προπετὲς ἑκάτεροι τῆς ὑποψίας ἀπολογούμενοι σπουδῇ πλείονι περὶ ἀλλήλους ἀξιώ-*
126 *σουσι κεχρῆσθαι. τοιαῦτα νουθετῶν ἔνευσε τοῖς νεανίσκοις. ἐκείνων δὲ βουλομένων ὑποπεσεῖν ἐπὶ δεήσει προαναλαβὼν αὐτοὺς ὁ πατὴρ δακρύοντας ἠσπάζετο παρ' ἕκαστον ἐν μέρει περιπτύσσων, ὡς μηδένα τῶν παρατυγχανόντων ἐλεύθερον ἢ δοῦλον ἀπαθῆ γενέσθαι.*

---

§ 123 = bell. Iud. I 454.

PAMWELat Zonaras I p. 440.

1 *εὐλαβείᾳ* Dindorf 4 *συνεχῶσ* E 5 *ὑποσυγχυνόμενον*] i. marg. *γρ συγχεόμενον* M *ὑποσυγκεχυμένον* E 9 *ἐπεσπάσατο* E *δὲ*] *δὴ* PWE 10 *ἀπήντησεν* AMWE **ὁ ἀλέξανδροσ* AM *οὐδ'*] *δ'* E *δ' οὐδ'* ed. pr. *ταὐτὸν τὸ σχῆμα* E 11 **σὺν* ex *συγ* corr. A 12 *δὲ* E **ἐπεφαίνετο* M 13 **αὐτὸν*] om. AM *αὐτὸν* intellege *οὐκ εὔλογα* E *ἔχειν* om. E *ἐξελέγχειν*] om. PW *αὐτὸν ἐλέγχειν* E *αὐτὸν ἐξελέγχειν* ed. pr. *αὐτῶν ἐξελέγχειν* Bekker 14 **ἐδέετο* AM 15 **αὐτό*] *δι' αὐτό* AM *γε*] *τὲ* E 16 **ἔφη*, *η* i. ras. A *ἑαυτοὺσ* E *αὐτοὺσ* Hudson *τῷ πατρὶ παρασχεῖν* tr. AME 18 *ἐκβαλόντα*] *ἀφελόντα* AMWE *abiciens* Lat 19 *δύνασθαι* — 23 *κεχρῆσθαι* om. ELat 21 *δὲ*] *δὲ καὶ* coni. 23 *ἔνευσε* — 25 *ἠσπάζετο*] *iuuenibus innuit ad uestigia patris sese proicere, qua supplicatione pater eos lacrimanter et flebiliter est amplexus* Lat 24 *βουλευομένων ἐπιπεσεῖν* E *προσπεσεῖν* Zon **προαναλαβὼν*] *ἀναλαβὼν* P 26 *μηδένα*] *μηδ' ὁντινοῦν* AM *μηδεοντιναοῦν* E *ἐλευθέρων ἢ δούλων* coni.

5. Τότε μὲν οὖν εὐχαριστήσαντες Καίσαρι μετ' ἀλλήλων ἀπήε- 127
σαν καὶ σὺν αὐτοῖς Ἀντίπατρος ὑποκρινόμενος ἐφήδεσθαι ταῖς
διαλλαγαῖς. ἐν δὲ ταῖς ὑστέραις ἡμέραις Ἡρώδης μὲν ἐδωρεῖτο 128
Καίσαρα τριακοσίοις ταλάντοις θέας τε καὶ διανομὰς ποιούμενον
τῷ Ῥωμαίων δήμῳ, Καῖσαρ δὲ αὐτῷ τοῦ μετάλλου τοῦ Κυπρίων
χαλκοῦ τὴν ἡμίσειαν πρόσοδον καὶ τῆς ἡμισείας τὴν ἐπιμέλειαν
ἔδωκεν καὶ τἆλλα ξενίαις καὶ καταγωγαῖς ἐτίμησεν, καὶ περὶ τῆς 129
βασιλείας αὐτῷ τὴν ἐξουσίαν ἐφῆκεν ὃν ἂν αἱρῆται τῶν παίδων
διάδοχον καθιστάνειν ἢ καὶ διανέμειν μέρος ἑκάστῳ τῆς τιμῆς εἰς
πάντας ἐλευσομένης. ἐκείνου δὲ ἤδη θέλοντος αὐτὸ ποιεῖν οὐκ
ἐπιτρέψειν ἔφη ζῶντι μὴ καὶ τῆς βασιλείας καὶ τῶν παίδων κρατεῖν.

6. Ἐπὶ τούτοις ἐπανήει πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ἀποδημοῦν- 130
τος δὲ οὐ μικρὸν μέρος ἀπέστη τῆς ἀρχῆς τὸ περὶ τὸν Τράχωνα,
καὶ τούτους οἱ καταλειφθέντες στρατηγοὶ χειρωσάμενοι πάλιν ὑπα-
κούειν ἠνάγκασαν. Ἡρώδης δὲ πλέων σὺν τοῖς παισὶν ὡς ἐγένετο 131
κατὰ Κιλικίαν ἐν Ἐλαιούσῃ τῇ μετωνομασμένῃ νῦν Σεβαστῇ κατα-
λαμβάνει τὸν βασιλέα τῆς Καππαδοκίας Ἀρχέλαον, ὃς αὐτὸν ἐκδέ-
χεται φιλοφρόνως ἡδόμενος ἐπὶ ταῖς τῶν παίδων διαλλαγαῖς καὶ
τῷ τὸν Ἀλέξανδρον, ὃς εἶχεν αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, τῆς αἰτίας ἀπο-
λελύσθαι, δωρεάς τε ἀντέδοσαν ἀλλήλοις ἃς εἰκὸς βασιλεῖς. ἐντεῦ- 132
θεν Ἡρώδης ἐπὶ Ἰουδαίας ἐλθὼν καὶ γενόμενος ἐν τῷ ἱερῷ περὶ
τῶν πεπραγμένων κατὰ τὴν ἀποδημίαν διελέγετο, τὴν Καίσαρος
εἰς αὐτὸν φιλοφροσύνην καὶ τἆλλα διεξιὼν ὅσα κατὰ μέρος αὐτῷ
πραχθέντα συμφέρειν ἡγεῖτο καὶ τοὺς ἄλλους εἰδέναι. τέλος ἐπὶ 133
νουθεσίᾳ τῶν παίδων κατέστρεφε τὸν λόγον τοὺς περὶ τὴν αὐλὴν
καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος εἰς ὁμόνοιαν παρακαλῶν καὶ τοὺς υἱοὺς μετ'
αὐτὸν ἀποδεικνύων βασιλέας γενέσθαι, πρῶτον μὲν Ἀντίπατρον,

§ 129 = bell. Iud. I 454.

PAMWELatZonaras I p. 440.

2 σὺν αὐτοῖς] μετ' αὐτῶν E *ὑποκρινάμενοσ PW 3 ὑστέραις ἡμέραις] ὑστεραίαισ AME *postero — die* Lat (τῇ δ') ὑστεραίᾳ Zon ὕστερον ἡμέραισ coni. 4 ποιούμενον] A[1] ποιούμενοι PW ποιούμενοσ ME et ex corr. A 5 *δ' AM *μετάλλου — 6 χαλκοῦ] *metalli aeris cyprii* Lat κυπρίου E 7 δέδωκε E 8 ἀφῆκεν E 10 ἐλευσομένη W διελευσομένησ AME *perueniret* Lat ἐκείνου — 11 κρατεῖν] *illo tamen uiuente hoc agere non permisit dicens oportere eum dum uiueret et regni et filiorum dominationem possidere* Lat *ἤδη θέλοντος] δεηθέντοσ AM αὐτῷ E 11 μὴ καὶ] δὲ PWE *κρατεῖν] ἔφη κρατεῖν PW 13 τὸ om. E *τραχῶνα W 16 Ἐλαιούσῃ] Dindorf ἐλεούσῃ PWE ἐλεούσσῃ AM, cf. Steph. Byz. s. Ἐλαιοῦσσα *νῦν] *postea* Lat 19 τῆς] MLat τὰσ PAWE 20 *ἀντέδοσαν] ἀπέδωκαν P ἀπέδοσαν W 21 ἰουδαίαν E 22 *κατὰ] περὶ PW 24 ἄλλους] ὅλουσ PW ὄχλους coni. 25 κατέστρεψε WE 27 ἀποδεικνὺσ AME μὲν τὸν ἀντίπατρον AME

134 εἶτα καὶ τοὺς ἐκ Μαριάμμης Ἀλέξανδρον καὶ Ἀριστόβουλον. ἐν δὲ τῷ τότε πάντας ἀποβλέπειν εἰς αὐτὸν ἀξιῶν καὶ βασιλέα καὶ δέσπότην ἁπάντων δοκεῖν μήτε γήρᾳ παραποδιζόμενον, ἐν ᾧ τοῦ χρόνου τὸ πρὸς ἀρχὴν ἐμπειρότατον ἔχειν, οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν ἐλαττούμενον, ἃ δύναται καὶ βασιλείας κρατεῖν καὶ παίδων ἄρχειν, τούς τε ἡγεμόνας καὶ τὸ στρατιωτικὸν εἰ πρὸς ἕνα βλέποιεν αὐτὸν ἀτάραχον ἔφη τὸν βίον ἕξειν καὶ πᾶσαν ἀφορμὴν εὐδαιμο-
135 νίας ἐξ ἀλλήλων ἔσεσθαι. ταῦτ᾽ εἰπὼν ἀφίησιν τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς πλείστοις μὲν ἀρεστὰ διειλεγμένος, ἐνίοις δ᾽ οὐχ ὁμοίως· ἤδη γὰρ ὑπὸ τῆς ἁμίλλης καὶ τῶν ἐλπίδων ἃς ἐδεδώκει τοῖς παισὶ νενεωτέριστο πολλὰ καὶ νεωτέρων ἐφιέμενοι *

136 V. 1. Περὶ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον συντέλειαν ἔλαβεν ἡ Καισάρεια Σεβαστή, ἣν ᾠκοδόμει δεκάτῳ μὲν ἔτει πρὸς τέλος ἐλθούσης αὐτῷ τῆς ὅλης κατασκευῆς, ἐκπεσούσης δὲ τῆς προθεσμίας εἰς ὄγδοον καὶ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἀρχῆς ἐπ᾽ ὀλυμπιάδος δευτέρας καὶ
137 ἐνενηκοστῆς πρὸς ταῖς ἑκατόν. ἦν οὖν εὐθὺς ἐν καθιερώσει μείζονες ἑορταὶ καὶ παρασκευαὶ πολυτελέσταται· κατηγγέλκει μὲν γὰρ ἀγῶνα μουσικῆς καὶ γυμνικῶν ἀθλημάτων, παρεσκευάκει δὲ πολὺ πλῆθος μονομάχων καὶ θηρίων ἵππων τε δρόμον καὶ τὰ πολυτελέστερα τῶν ἔν τε τῇ Ῥώμῃ καὶ παρ᾽ ἄλλοις τισὶν ἐπιτηδευμάτων.
138 ἀνετίθει δὲ καὶ τοῦτον τὸν ἀγῶνα Καίσαρι κατὰ πενταετηρίδα παρεσκευασμένος ἄγειν αὐτόν· ὁ δ᾽ αὐτῷ πᾶσαν τὴν εἰς τὰ τοιαῦτα παρασκευὴν ἀπὸ τῶν οἰκείων διεπέμπετο τὴν φιλοτιμίαν ἐπικοσμῶν.
139 ἰδίᾳ δὲ καὶ ἡ γυνὴ Καίσαρος Ἰουλία πολλὰ τῶν ἐκεῖ πολυτελεστάτων ἀπέστειλεν, ὡς μηδὲν ὑστερεῖν τὰ πάντα συντιμώμενα ταλάν-

§ 134 = bell. Iud. I 457; § 136 = bell. Iud. I 416.

PAMWELatZonaras I p. 441.

1 ἐκ om. E μαριάμησ E Ἀλέξανδρον καὶ Ἀριστόβουλον om. Lat cod. Berol. 4 ἔχει· M et ex corr. A 8 *ταῦτ᾽ — 11 ἐφιέμενοι] *cum haec dixisset concione dimissa multi sub expectatione filiorum eius nouis rebus studebant* Lat ταῦτα E 9 ἀρεστὰ] ed. pr. ἄριστα codd. E *διελεγμένοσ W δὲ E 10 *ἃσ ἐνεδεδώκει AM *παισὶν ἐνεωτέριστο A¹W παισὶ · | νενεωτέριστο ex corr. A πᾶσιν ἐνεωτέριστο P νενεωτέριστο] μεμετεώριστο coni. 11 καὶ νεωτέρων] καινοτέρων E ἐφιέμενα AMWE; ceterum haec manca aut corrupta sunt i. marg. θ′ E 12 i. marg. *X* Lat *καισάρεια, ει ex ι corr. A 13 *Σεβαστή om. Lat *δεκάτῳ] anno duodecimo XV 9. 6 14 *παρασκευῆσ M 16 *ἦν] ἦσαν coni. litt. ἦν οὖν εὐθὺσπ i. ras. m. 2 A *εὐθὺς suspectum *ἐν] πρὸσ τῇ AM μείζων ἑορτὴ AME *celebratio* Lat 18 *γυμνηκῶν P 19 τε] τε καὶ W πολυτελέστατα coni.; sed etiam insequentia non placent 20 τε om. PW παρ᾽ ἄλλοις] πολλοῖσ PW ἐπιτηδεύμασιν PW 21 δὲ om. PW κατὰ] καὶ codd. γρ κατὰ πενταετηρίδα i. marg. A παρασκευασάμενοσ AM 24 *τοῦ καίσαροσ AM *τὰ πολλὰ AMW 25 συντιμώμενον PW

των πεντακοσίων. συνελθόντος δ' εἰς τὴν πόλιν ὄχλου πλείονος 140
κατὰ θεωρίαν καὶ πρεσβείας, ἃς ἔπεμπον οἱ δῆμοι δι' ἃς ἐπεπόν-
θεισαν εὐεργεσίας, ἅπαντας ἐξεδέξατο καὶ καταγωγαῖς καὶ τραπέ-
ζαις καὶ διηνεκέσιν ἑορταῖς, τῆς πανηγύρεως ἐν μὲν ταῖς ἡμέραις
ἐχούσης τὰς ἀπὸ τῶν θεαμάτων ψυχαγωγίας, ἐν δὲ ταῖς νυξὶ τὰς
εὐφροσύνας καὶ τὴν εἰς τοῦτο πολυτέλειαν, ὡς ἐπίσημον γενέσθαι
τὴν μεγαλοψυχίαν αὐτοῦ· εἰς πάντα γὰρ ἅπερ [ἂν] ἐπιτηδεύσειεν 141
ἐφιλονείκει τὴν τῶν ἤδη γεγενημένων ἐπίδειξιν ὑπερβαλέσθαι, καί
φασιν αὐτόν τε Καίσαρα καὶ Ἀγρίππαν πολλάκις εἰπεῖν, ὡς ἀπο-
δέοι τὰ τῆς ἀρχῆς Ἡρώδῃ τῆς οὔσης ἐν αὐτῷ μεγαλοψυχίας· ἄξιον
γὰρ εἶναι καὶ Συρίας ἁπάσης καὶ Αἰγύπτου τὴν βασιλείαν ἔχειν.

2. Μετὰ δὲ τὴν πανήγυριν ταύτην καὶ τὰς ἑορτὰς πόλιν ἄλλην 142
ἀνήγειρεν ἐν τῷ πεδίῳ τῷ λεγομένῳ Καφαρσαβᾶ τόπον ἔνυδρον
καὶ χώραν ἀρίστην φυτοῖς ἐκλέξας, ποταμοῦ τε περιρρέοντος τὴν
πόλιν αὐτὴν καὶ καλλίστου κατὰ μέγεθος τῶν φυτῶν περιειληφότος
ἄλσους. ταύτην ἀπὸ Ἀντιπάτρου τοῦ πατρὸς Ἀντιπατρίδα προσ- 143
ηγόρευσεν. ἐπώνυμον δὲ καὶ τῇ μητρὶ χωρίον ὑπὲρ Ἱεριχοῦν οἰκο-
δομήσας ἀσφαλείᾳ τε διάφορον καὶ καταγωγαῖς ἥδιστον ἐκάλεσεν
Κύπρον. Φασαήλῳ τε τῷ ἀδελφῷ μνημεῖα διὰ τὴν γεγενημένην 144
εἰς αὐτὸν φιλοστοργίαν ἀνετίθει τὰ κάλλιστα, πύργον ἐπ' αὐτῆς τῆς
πόλεως ἀναστήσας οὐδὲν ἐλάττω τοῦ κατὰ τὴν Φάρον, ὃν προσηγό-
ρευσεν Φασάηλον, ἀσφαλείας τε τῇ πόλει μέρος ὄντα καὶ μνήμης τῷ
τετελευτηκότι διὰ τὴν προσηγορίαν. ὁμώνυμον δὲ αὐτῷ καὶ πόλιν 145
περὶ τὸν αὐλῶνα τῆς Ἱεριχοῦντος ἔκτισεν ἀπιόντων κατὰ βορρᾶν ἄνε-
μον, δι' ἧς καὶ τὴν πέριξ χώραν ἔρημον οὖσαν ἐνεργοτέραν ἐποίησεν
ταῖς ἐπιμελείαις τῶν οἰκητόρων. Φασαηλίδα καὶ ταύτην ἐκάλει.

3. Τὰς δὲ ἄλλας εὐεργεσίας ἄπορον εἰπεῖν ὅσας ἀπέδωκεν 146
ταῖς πόλεσιν ἔν τε Συρίᾳ καὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ παρ' οἷς ποτ'

§ 142 = bell. Iud. I 417, § 146 = bell. Iud. I 422.

PAMWELat

1 δὲ AMWE 2 *καὶ πρέσβεων οὓσ ἔπεμπον* E 3 *καὶ* ante *καταγ.* om. PWE 4 *καὶ διηνεκέσιν — 6 πολυτέλειαν*] *et per dies quindecim spectacula uel delicias ministrauit* Lat *ἐχούσης*] *εὐωχούσησ* P 5 *νυξὶν* A[1]W 7 **ἂν* spurium uid. *ἐπιτήδευεν* E 8 **ὑπερβάλλεσθαι* PW 9 *πολλάκις*] *καὶ πολλάκισ* E 11 **γὰρ* om. W 12 **πόλιν*] *πάλιν* W 13 **Καφαρσαβὰ* AM *Χαφαρσαβὰ* XIII 391 **εὔυδρον* AM, fort. recte 14 *περισρέοντοσ* P 17 **ὑπὲρ*] *iuxta* Lat *ἴεριχοῦν* P *ἱεριχοῦν*^{τα} A *ἱεριχοῦντα* ME *iericuntem* Lat **χωρίον* ante *οἰκοδομήσας* iterat A 20 *εἰς*] *πρὸσ* AMW *ἐτίθει* PE **ἐπ' — 21 πόλεως*] *in ea ciuitate* Lat 21 **ἔλαττον* PMW *minorem* Lat **τοῦ — Φάρον*] *faro alexandrino* Lat 23 **ὁμώνυμοι* W **δ'* AM 24 **ἴεριχοῦντοσ* (*οῦ* ex *ο* corr. P) PA *ἐπιόντων* AM 25 *ἐνεργωτέραν* P 27 **δ'* AM

ἂν ἀποδημήσας τύχοι· καὶ γὰρ πλείους λειτουργίας καὶ δημοσίων
ἔργων κατασκευὰς καὶ χρήματα τοῖς δεομένοις [ἔργοις] εἰς ἐπιμέλειαν
147 τῶν προτέρων ἔργων ἐκλελοιπότων ἄφθονα χαρίσασθαι δοκεῖ. τὰ
δὲ μέγιστα καὶ διασημότατα τῶν πεπραγμένων αὐτῷ Ῥοδίοις μὲν
τό τε Πύθιον ἀνέστησεν οἰκείοις ἀναλώμασιν καὶ παρέσχεν ἀργυ-
ρίου πολλὰ τάλαντα πρὸς ναυπηγίαν. Νικοπολίταις δὲ τοῖς ἐπ᾽
Ἀκτίῳ κτισθεῖσιν ὑπὸ Καίσαρος τὰ πλεῖστα τῶν δημοσίων συγ-
148 κατεσκεύασεν. Ἀντιοχεῦσι δὲ τοῖς ἐν Συρίᾳ μεγίστην πόλιν οἰκοῦ-
σιν, ἣν κατὰ μῆκος τέμνει πλατεῖα, ταύτην αὐτὴν στοαῖς παρ᾽ ἑκά-
τερα καὶ λίθῳ τὴν ὕπαιθρον ὁδὸν ξεστῷ καταστορέσας πλεῖστον
149 εἰς κόσμον καὶ τὴν τῶν οἰκούντων εὐχρηστίαν ὠφέλησεν. τόν γε
μὴν Ὀλυμπίασιν ἀγῶνα πολὺ τῆς προσηγορίας ἀδοξότερον ὑπ᾽
ἀχρηματίας διατεθειμένον τιμιώτερον ἐποίει χρημάτων προσόδους
καταστήσας καὶ πρὸς θυσίας καὶ τὸν ἄλλον κόσμον ἐσεμνοποίησεν
τὴν πανήγυριν. διὰ δὴ ταύτην τὴν φιλοτιμίαν διηνεκὴς ἀγωνοθέ-
της παρὰ τοῖς Ἠλείοις ἀνεγράφη.
150 4. Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἐπέρχεται θαυμάζειν τὸ διεστὸς τῆς
ἐν τῇ φύσει προαιρέσεως· ὅταν μὲν γὰρ εἰς τὰς φιλοτιμίας καὶ
τὰς εὐεργεσίας ἀπίδωμεν, αἷς ἐκέχρητο πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους,
οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἄν τις αὐτὸν καὶ τῶν ἔλαττον τετιμημένων
151 ἠρνήθη μὴ συνομολογεῖν εὐεργετικωτάτῃ κεχρῆσθαι τῇ φύσει. ὅταν
δὲ εἰς τὰς τιμωρίας καὶ ἀδικίας, ἃς εἰς τοὺς ἀρχομένους καὶ τοὺς
οἰκειοτάτους ἐπεδείξατο βλέψῃ καὶ καταμάθῃ τὸ σκληρὸν καὶ τὸ
δυσπαράκλητον τοῦ τρόπου, νικηθήσεται θηριώδη δοκεῖν καὶ πάσης
152 μετριότητος ἀλλότριον. ἔνθεν καὶ διάφορόν τινα καὶ μαχομένην
ἐπ᾽ αὐτῷ νομίζουσιν γενέσθαι τὴν προαίρεσιν. ἐγὼ δ᾽ οὐχ οὕτως

§ 146 = bell. Iud. I 423.

PAMWELatZonaras I p. 441.

1 ἂν] οὖν coni. 2 ἐπιτέλειαν Hudson 3 ἔργων om. AMW; sententia haec est, dedisse Herodem pecunias ad reficienda antiqua opera ἀφθονία P χαρίσασθαι] χρήσασθαι AM 4 *Ῥοδίοις — 5 Πύθιον] *in rodios extiterunt, siquidem pythium ipse* Lat 5 πυθεῖον E 6 δὲ] τὲ E *ἐπ᾽ Ἀκτίῳ] ἐπακτω P ἐπ᾽ ἄκτω W 8 δὲ] τὲ E 9 αὐτὴν om. E 10 *ὕπεθρον P ὕπερθρον W πλεῖον E 11 *εὐχρηστείαν W 12 ὀλυμπιᾶσιν PW ὀλυμπιάσιν (ι et ιν ex corr. M) AME 13 διατεθημένον P διατιθέμενον E 14 *πρὸς] πρόσ τε AM 16 παρὰ τοῖς Ἠλείοις om. Lat Ἠλείοις] Naber πλείστοισ codd. E; ante Naberum in eandem coniecturam incideramus L. Mendelssohn et ego 17 διεστῶσ P¹MWE et ex corr. A 18 τῇ om. E 19 *πρὸς post ἅπαντας deletum M 20 οὐκ ἂν] ἂν Ernesti ἔλαττον, ον ex ω corr A. τετιμηκότων AM 21 *εὐεργετηκοτάτη P 22 *δ᾽ AM 23 βλέψῃ] βλέψη τισ E *σκληρὸν, σκ ex σχ corr. M τὸ om. E 24 δυσπαραίτητον AME 26 γεγενῆσθαι E οὐχ om. AM

ἔχων μίαν αἰτίαν ἀμφοτέρων τούτων ὑπολαμβάνω· φιλότιμος γὰρ 153
ὢν καὶ τούτου τοῦ πάθους ἡττημένος ἰσχυρῶς, προήγετο μὲν εἰς
μεγαλοψυχίαν, εἴ που μνήμης εἰς αὖθις ἢ κατὰ τὸ παρὸν εὐφημίας
ἐλπὶς ἐμπέσοι. ταῖς δὲ δαπάναις ὑπὲρ δύναμιν χρώμενος ἠναγ- 154
κάζετο χαλεπὸς εἶναι τοῖς ὑποτεταγμένοις· τὰ γὰρ εἰς οὓς ἐδαπάνα
πολλὰ γενόμενα κακῶν ποριστὴν ἐξ ὧν ἐλάμβανεν ἐποίει. καὶ συν- 155
ειδὼς ἐφ' οἷς ἠδίκει τοὺς ὑποτεταγμένους μισούμενον ἑαυτὸν τὸ
μὲν ἐπανορθοῦσθαι τὰς ἁμαρτίας οὐ ῥᾴδιον ἐνόμιζεν· οὐδὲ γὰρ
εἰς τὰς προσόδους λυσιτελὲς ἦν. ἀντεφιλονείκει δὲ τὴν δύσνοιαν
αὐτὴν εὐπορίας ἀφορμὴν ποιούμενος. περί γε μὴν τοὺς οἰκείους, 156
εἴ τις ἢ λόγῳ μὴ θεραπεύοι τὸ δοῦλον ἐξομολογούμενος ἢ δόξειεν
εἰς τὴν ἀρχήν τι παρακινεῖν, οὐχ ἱκανὸς ἑαυτοῦ κρατεῖν ἐγίνετο καὶ
διεξῆλθεν ὁμοῦ συγγενεῖς καὶ φίλους ἴσα πολεμίοις τιμωρούμενος
ἐκ τοῦ μόνος ἐθέλειν τετιμῆσθαι τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας ἀναλαμ-
βάνων. μαρτύριον δέ μοι τούτου τοῦ πάθους, ὅτι μέγιστον περὶ 157
αὐτὸν ἦν, καὶ τὰ γινόμενα κατὰ τὰς Καίσαρος καὶ Ἀγρίππα καὶ
τῶν ἄλλων φίλων τιμάς· οἷς γὰρ ἐθεράπευεν τοὺς κρείττονας, τού-
τοις καὶ αὐτὸς ἠξίου θεραπεύεσθαι καὶ τὸ κάλλιστον ὧν ᾤετο παρ-
έχων ἐν τῷ διδόναι τὴν τοῦ τυχεῖν τῶν ὁμοίων ἐπιθυμίαν ἐδήλου.
τό γε μὴν Ἰουδαίων ἔθνος ἠλλοτρίωται νόμῳ πρὸς πάντα τὰ τοι- 158
αῦτα καὶ συνείθισται τὸ δίκαιον ἀντὶ τοῦ πρὸς δόξαν ἠγαπηκέναι.
διόπερ οὐκ ἦν αὐτῷ κεχαρισμένον, ὅτι μὴ δυνατὸν εἰκόσιν ἢ ναοῖς
ἢ τοιούτοις ἐπιτηδεύμασιν κολακεύειν τοῦ βασιλέως τὸ φιλότιμον.
αἰτία μὲν αὕτη μοι δοκεῖ τῆς Ἡρώδου περὶ μὲν τοὺς οἰκείους καὶ 159
συμβούλους ἁμαρτίας, περὶ δὲ τοὺς ἔξω καὶ μὴ προσήκοντας εὐερ-
γεσίας.

VI. 1. *Τοὺς δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἰουδαίους καὶ ὅσους ἡ πρὸς* 160
Κυρήνῃ Λιβύη κατέσχεν ἐκάκουν αἱ πόλεις, τῶν μὲν πρότερον βα-

---

PAMWELatZonaras I p. 441.

2 *ἡττώμενοσ* AME *προσήγετο* AMWE 3 *ἢ*] AMZon *η* P *ἡ* WE 5 *τὰ γὰρ* etc. paullo durius dicta *οὓς ἐδαπάνα*] *ουεδεάπανα* P 6 *γιγνόμενα* A *γινόμενα* (*ι* ex *ε* corr. M) MW *κακὸν* AM *ἐξ — ἐποίει*] *ἔξωθεν ὑπελάμβανέ με ποιεῖν* PW 10 *εὐπορίασ, εὐπ* i. ras. M **γε μὴν*] *μὲν* P *μὲν οὖν* W 11 **εἴ, ε* i. ras. M *ἢ*] *εἰ* P *εἰσ* W *θεραπεύοιτο δοῦλον* PW *ἢ*] *εἰ* PW 12 *ἑαυτὸν* W *αὐτοῦ* E *ἐγένετο* M *ἐγένετο* E *καὶ*] *καὶ διὰ τοῦτο* E 14 *θέλειν* AMWE 17 *οἷσ, ι* ex *υ* corr. P *τούτουσ* W 18 *κἀυτὸσ* AMW *παρέχειν* PW 19 *ἐν τῷ — τυχεῖν* om. W 21 *συνήθισται* P 22 *εἰκόσιν*] *εἰκὸσ ἦν* AM 27 *τοὺς* — 28 *κατέσχεν*] *iudaei per asiam et libyam* Lat *καὶ* — 28 *Λιβύη*] *καὶ λιβύην ὅσουσ πρὸσ κυρήνην ἢ λιβύην* A *καὶ κυρήνην καὶ ὅσουσ πρὸσ λιβύην* M *ὅσουσ πρὸσ κυρήνην ἢ λιβύην* E 28 *Κυρήνῃ*] coni. *κυρήνην* codd E *κατέσχον* AME *προτέρων* E

σιλέων ἰσονομίαν αὐτοῖς παρεσχημένων, ἐν δὲ τῷ τότε δι' ἐπηρείας
ἐχόντων τῶν Ἑλλήνων αὐτούς, ὡς καὶ χρημάτων ἱερῶν ἀφαίρεσιν
161 ποιεῖσθαι καὶ καταβλάπτειν ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους. πάσχοντες δὲ κα-
κῶς καὶ πέρας οὐδὲν εὑρίσκοντες τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀπανθρωπίας
ἐπρεσβεύσαντο παρὰ Καίσαρα καὶ περὶ τούτων. ὁ δ' αὐτοῖς τὴν
αὐτὴν ἰσοτέλειαν ἔδωκεν γράψας τοῖς κατὰ τὰς ἐπαρχίας, ὧν ὑπε-
τάξαμεν τὰ ἀντίγραφα μαρτύρια τῆς διαθέσεως, ἣν ἔσχον ὑπὲρ
ἡμῶν ἄνωθεν οἱ κρατοῦντες.
162 2. „Καῖσαρ Σεβαστὸς ἀρχιερεὺς δημαρχικῆς ἐξουσίας λέγει.
ἐπειδὴ τὸ ἔθνος τὸ τῶν Ἰουδαίων εὐχάριστον εὑρέθη οὐ μόνον ἐν
τῷ ἐνεστῶτι καιρῷ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ προγεγενημένῳ καὶ μάλιστα
ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς αὐτοκράτορος Καίσαρος πρὸς τὸν δῆμον τὸν
163 Ῥωμαίων ὅ τε ἀρχιερεὺς αὐτῶν Ὑρκανός, ἔδοξέ μοι καὶ τῷ ἐμῷ
συμβουλίῳ μετὰ ὁρκωμοσίας γνώμῃ δήμου Ῥωμαίων τοὺς Ἰουδαίους
χρῆσθαι τοῖς ἰδίοις θεσμοῖς κατὰ τὸν πάτριον αὐτῶν νόμον, καθὼς
ἐχρῶντο ἐπὶ Ὑρκανοῦ ἀρχιερέως θεοῦ ὑψίστου, τά τε ἱερὰ * εἶναι ἐν
ἀσυλίᾳ καὶ ἀναπέμπεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἀποδίδοσθαι τοῖς
ἀποδοχεῦσιν Ἱεροσολύμων, ἐγγύας τε μὴ ὁμολογεῖν αὐτοὺς ἐν σάβ-
164 βασιν ἢ τῇ πρὸ αὐτῆς παρασκευῇ ἀπὸ ὥρας ἐνάτης. ἐὰν δέ τις
φωραθῇ κλέπτων τὰς ἱερὰς βίβλους αὐτῶν ἢ τὰ ἱερὰ χρήματα ἔκ
τε σαββατείου ἔκ τε ἀνδρῶνος, εἶναι αὐτὸν ἱερόσυλον καὶ τὸν βίον
165 αὐτοῦ ἐνεχθῆναι εἰς τὸ δημόσιον τῶν Ῥωμαίων. τό τε ψήφισμα
τὸ δοθέν μοι ὑπ' αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐμῆς εὐσεβείας ἧς ἔχω πρὸς
πάντας ἀνθρώπους καὶ ὑπὲρ Γαΐου Μαρκίου Κηνσωρίνου καὶ τοῦτο
τὸ διάταγμα κελεύω ἀνατεθῆναι ἐν ἐπισημοτάτῳ τόπῳ τῷ γενη-

PAMWELat

2 *ἱερῶν om. PW 3 ἐν τοῖς] αὐτοὺσ E 4 μέροσ E τῆς] κατὰ τῆσ PW 5 παρὰ] πρὸσ AM πρὸσ τὸν E *αὐτοῖς — 6 ἔδωκεν] *suis eos legibus uti praecepit* Lat 7 i. marg. γρ μαρτυρίαν A 9 i. marg. *XI* Lat 10 εὐχάρηστον W 11 προγεγραμμένω P 12 αὐτοκράτορος] *dictatori* Lat τὸν] τῶν PMW 13 Ῥωμαίων] ἰουδαίων P ὑρκανὸσ, ο ex ω corr. A καὶ τῷ — 14 Ῥωμαίων] *placuit mihi et senatui cum sententia populi romani* Lat 14 συμβούλω W 15 θεσμοῖς] ἐθίσμοισ, i. marg. γρ ἐθισμοῖσ AM (sic) πατρῶον AMW 16 τά τε — 18 Ἱεροσολύμων] *et sacraria eorum inuiolata permanere et pecunias ab eis ad hierosolyma transmissas reddi custodibus pecuniarum* Lat ἱερὰ] de sacris pecuniis res est 17 ἀποδίδοσθαι, litt. ποδίδοσθαι i. ras. circa 13 litt. P τοῖς] αὐτὰ τοῖσ AMW 18 ἀπυδοχεύουσιν W μὴ om. P fort. recte; nam excidisse uid. μὴ ἀναγκάζεσθαι, cf. § 168 ἐν] τοῖσ AM σάββασιν, σάβ s. M 19 πρὸ ταύτησ AMW ἐννάτησ M 21 σαββατίου P σαββαθίου AM 22 τῶν] τὸ τῶν AM τε] δὲ AM 24 καὶ ὑπὲρ — Κηνσωρίνου] *per gaium marcium censorinum mihi porrectam* Lat Γαΐου Μαρκίου] μαρκίου γοργίου P μαρκίου γαΐου W κϊνσωρίνου M 25 τῷ om. PMW

θέντι μοι ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῆς Ἀσίας ἐν Ἀγκύρῃ. ἐὰν δέ τις παραβῇ τι τῶν προειρημένων, δώσει δίκην οὐ μετρίαν. ἐστηλογραφήθη ἐν τῷ Καίσαρος ναῷ.“

3. *„Καῖσαρ Νωρβανῷ Φλάκκῳ χαίρειν. Ἰουδαῖοι ὅσοι ποτ'* 166
οὖν εἰσίν, [οἳ] δι' ἀρχαίαν συνήθειαν εἰώθασιν χρήματά τε ἱερὰ φέροντες ἀναπέμπειν ἀκωλύτως τοῦτο ποιείτωσαν εἰς Ἱεροσόλυμα.“ καὶ ταῦτα μὲν Καῖσαρ.

4. *Ἀγρίππας δὲ καὶ αὐτὸς ἔγραψεν ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων τὸν* 167
τρόπον τοῦτον· „Ἀγρίππας Ἐφεσίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν. τῶν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀναφερομένων ἱερῶν χρημάτων τὴν ἐπιμέλειαν καὶ φυλακὴν βούλομαι τοὺς ἐν Ἀσίᾳ Ἰουδαίους ποιεῖσθαι κατὰ τὰ πάτρια. τούς τε κλέπτοντας ἱερὰ γράμματα τῶν 168
Ἰουδαίων καταφεύγοντάς τε εἰς τὰς ἀσυλίας βούλομαι ἀποσπᾶσθαι καὶ παραδίδοσθαι τοῖς Ἰουδαίοις, ᾧ δικαίῳ ἀποσπῶνται οἱ ἱερόσυλοι. ἔγραψα δὲ καὶ Σιλανῷ τῷ στρατηγῷ, ἵνα σάββασιν μηδεὶς ἀναγκάζῃ Ἰουδαῖον ἐγγύας ὁμολογεῖν.“

5. *„Μᾶρκος Ἀγρίππας Κυρηναίων ἄρχουσιν βουλῇ δήμῳ χαί-* 169
ρειν. οἱ ἐν Κυρήνῃ Ἰουδαῖοι, ὑπὲρ ὧν ἤδη ὁ Σεβαστὸς ἔπεμψεν πρὸς τὸν ἐν Λιβύῃ στρατηγὸν τόντε ὄντα Φλάβιον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους τοὺς τῆς ἐπαρχίας ἐπιμελουμένους, ἵνα ἀνεπικωλύτως ἀναπέμπηται τὰ ἱερὰ χρήματα εἰς Ἱεροσόλυμα, ὡς ἔστιν αὐτοῖς πάτριον, ἐνέτυχόν μοι νῦν, ὡς ὑπό τινων συκοφαντῶν ἐπηρεαζόμενοι 170
καὶ ὡς ἐν προφάσει τελῶν μὴ ὀφειλομένων κωλύοιντο· οἷς ἀποκαθιστάνειν κατὰ μηδένα τρόπον ἐνοχλουμένοις, καὶ εἴ τινων ἱερὰ χρήματα ἀφῄρηνται τῶν πόλεων τοὺς εἰς ταῦτα ἀποκεκριμένους καὶ ταῦτα διορθώσασθαι τοῖς ἐκεῖ Ἰουδαίοις κελεύω.“

PAMWLat

1 *ἐν Ἀγκύρῃ* om. Lat *Ἀγκύρῃ*] Scaliger *ἀργυρῇ* PM *ἀργυρῆι* (*ι* i. ras.) A *ἀργύρῃ* W 2 *τι* om. M *τῶν εἰρημένων* AM *οὐ*] *οὐχὶ* AM 4 *Νωρβανῷ*] *νωγβανῶ* PA¹ *νωγμάνω* M et ex corr. A *νορβανῶ* W *norbano* Lat *Ἰουδαῖοι* — 6 *Ἱεροσόλυμα*] *iudaei qui antiqua consuetudine solent pecunias sacras ad hierosolyma transmittere sine impedimento hoc faciant* Lat *ὅσοι*] *ὅποι* uel *ὅπῃ* coni. 5 *οἳ* om. PW 6 *εἰς Ἱεροσόλυμα* post *ἀναπέμπειν* tr. ed. pr. ex Lat; sed uereor ne haec manca sint 9 *ἄρχουσιν* W 12 *γράμματα*] *χρήματα* AMWLat, cf. supra § 164 15 *ἔγραψε* W *σιλουανῶ* AMW *sylano* Lat *μηδεὶς* — *Ἰουδαῖον*] *ne — iudaei compellantur* Lat 16 *ἀναγκάσῃ* AM 19 *τόντε*] *τότε* ed. pr. *φάβιον* AMLat, recte ut uid. 22 *ἐπηρεάζοιντο* AMW 23 *ἐν*] *ἐπὶ* coni, nisi tollere mauis *οἷς*] *τοῖσ* AM *πάντα κελεύω* uel simile ante *κατὰ* addendum 24 *ἐνοχλουμένουσ* PW *καὶ εἴ* — 25 *πόλεων*] *sed et si quas sacras pecunias ciues ab eis abstulerunt* Lat *τινων*] *τινα* AM *τινες* coni. 25 *πόλεων*] *πολιτῶν* uertit Lat

171 6. „Γάιος Νωρβανὸς Φλάκκος ἀνθύπατος Σαρδιανῶν ἄρχουσι
χαίρειν. Καῖσάρ μοι ἔγραψεν κελεύων μὴ κωλύεσθαι τοὺς Ἰου-
δαίους ὅσα ἂν ὦσιν κατὰ τὸ πάτριον αὐτοῖς ἔθος συναγαγόντες
χρήματα ἀναπέμπειν εἰς Ἱεροσόλυμα. ἔγραψα οὖν ὑμῖν, ἵν' εἰδῆτε,
ὅτι Καῖσαρ κἀγὼ οὕτως θέλομεν γίνεσθαι."
172 7. Οὐδὲν ἧττον καὶ Ἰούλιος Ἀντώνιος ἀνθύπατος ἔγραψεν
„Ἐφεσίων ἄρχουσιν βουλῇ δήμῳ χαίρειν. οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατοικοῦν-
τες Ἰουδαῖοι εἰδοῖς Φεβρουαρίοις δικαιοδοτοῦντί μοι ἐν Ἐφέσῳ
ὑπέδειξαν Καίσαρα τὸν Σεβαστὸν καὶ Ἀγρίππαν συγκεχωρηκέναι
αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς ἰδίοις νόμοις καὶ ἔθεσιν, ἀπαρχάς τε, ἃς ἕκα-
στος αὐτῶν ἐκ τῆς ἰδίας προαιρέσεως εὐσεβείας ἕνεκα τῆς πρὸς τὸ
173 θεῖον * ἀνακομιδῆς συμπορευομένους ποιεῖν ἀνεμποδίστως. ᾔτουν
τε, ὅπως κἀγὼ ὁμοίως τοῖς ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα δο-
θεῖσιν τὴν ἐμὴν γνώμην βεβαιώσω. ὑμᾶς οὖν βούλομαι εἰδέναι
ἐν τοῖς τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα βουλήμασιν συνεπιτρέπειν αὐ-
τοῖς χρῆσθαι καὶ ποιεῖν κατὰ τὰ πάτρια χωρὶς ἐμποδισμοῦ."
174 8. Ταῦτα μὲν οὖν παρεθέμην ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ μέλλουσιν
αἱ τῶν ἡμετέρων πράξεων ἀναγραφαὶ τὸ πλέον εἰς τοὺς Ἕλληνας
ἰέναι, δεικνὺς αὐτοῖς ὅτι πάσης τιμῆς ἄνωθεν ἐπιτυγχάνοντες οὐδὲν
τῶν πατρίων ἐκωλύθημεν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων πράττειν, ἀλλὰ καὶ
συνεργούμεθα τὰ τῆς θρησκείας ἔχοντες καὶ τῶν εἰς τὸν θεὸν τιμῶν.
175 ποιοῦμαι δὲ πολλάκις αὐτῶν τὴν μνήμην ἐπιδιαλλάττων τὰ γένη
καὶ τὰς ἐμπεφυκυίας τοῖς ἀλογίστοις ἡμῶν τε κἀκείνων μίσους αἰ-
176 τίας ὑπεξαιρούμενος. ἔθεσιν μὲν γὰρ οὐδέν ἐστιν γένος ὃ τοῖς
αὐτοῖς ἀεὶ χρῆται καὶ κατὰ πόλεις ἔσθ' ὅπη πολλῆς ἐγγιγνομένης
τῆς διαφορᾶς· τὸ δίκαιον δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμοίως ἐπιτηδεύ-
177 οντες λυσιτελέστατον ὂν Ἕλλησίν τε καὶ βαρβάροις, οὗ πλεῖστον οἱ

PAMWLat

1 hanc epistulam Ephesiis scriptam exhibet Philo legat. ad Gaium p. 1036 (§ 40) *Νωρβανὸς*] *νορφανόσ* (β s. m. 2) P *νορβανὸσ* W i. marg. *γρ νωγμάνοσ* AM *φλάγγοσ* M *ἄρχουσι*] *ἄρχουσιν* W *ἄρχουσι καὶ βουλῇ* AMLat *ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ* coni. 3 *ὅσα — ὦσιν* om. Lat *ὅσα*] coni. *ὅσοι* codd.; cf. § 166 *συνάγοντεσ* AM *συνάγοντας* Gutschmid 5 *θέλωμεν* P *γενέσθαι* AM 6 *Ἀντώνιος* om. Lat *ἔγραψεν*] *scripsit ita* Lat 8 *ἰδοῖσ* PW *φεβραρίοισ* A *φευρουαρίοισ* M *Φεβρουαρίαις* Bekker 12 post *θεῖον* lacunam statuit Cocceji 13 *δοχθεῖσι* (-*σιν* A[1]) AM 14 *οὖν*] *δὲ* AM 15 *ἐν — βουλήμασιν*] *quoniam decretis augusti et agrippae parens* Lat *ἐν*] *ἐμὲ* Cocceji *αὐτοὺσ* AM 18 *εἰσ τοὺσ ἕλληνασ τὸ πλέον* tr. M 19 *ἄνωθεν*] *αὐτοῖσ* PW 21 *συνεργούμεθα τὰ*] *συνεργοὺσ μαθημάτων* AMW *defendebamur* Lat 23 *ὑμῶν* PW *κἀκείνου* PW 25 *καὶ* om. PW *γρ ἔστιν ὅπη* i. marg. A *ἐγγινομένησ* AMW 26 *ἐπιτηδεύοντες*] *studeatur* Lat *ἐπιτηδευτέον* Gutschmid *ἐπιτηδεύει* ed. pr. *ἐπιτηδεύεται* Cocceji

παρ᾽ ἡμῖν νόμοι λόγον ἔχοντες ἅπασιν ἡμᾶς, εἰ καθαρῶς ἐμμένοι-
μεν αὐτοῖς, εὔνους καὶ φίλους ἀπεργάζονται. διὸ καὶ ταῦτα παρ᾽ 178
ἐκείνων ἡμῖν ἀπαιτητέον καὶ δέον οὐκ ἐν τῇ διαφορᾷ τῶν ἐπιτη-
δευμάτων οἴεσθαι τὸ ἀλλότριον, ἀλλ᾽ ἐν τῷ πρὸς καλοκαγαθίαν
ἐπιτηδείως ἔχειν· τοῦτο γὰρ κοινὸν ἅπασιν καὶ μόνον ἱκανὸν δια-
σώζειν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον. ἐπάνειμι δὲ πάλιν ἐπὶ τὰ συνεχῆ
τῆς ἱστορίας.

VII. 1. Ὁ γὰρ Ἡρώδης πολλοῖς τοῖς ἀναλώμασιν εἴς τε τὰς 179
ἔξω καὶ τὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ χρώμενος, ἀκηκοὼς ἔτι τάχιον ὡς Ὑρκα-
νὸς ὁ πρὸ αὐτοῦ βασιλεὺς ἀνοίξας τὸν Δαυίδου τάφον ἀργυρίου
λάβοι τρισχίλια τάλαντα κειμένων πολὺ πλειόνων ἔτι καὶ δυναμέ-
νων εἰς ἅπαν ἐπαρκέσαι ταῖς χορηγίαις, ἐκ πλείονος μὲν δι᾽ ἐννοίας
εἶχεν τὴν ἐπιχείρησιν, ἐν δὲ τῷ τότε νυκτὸς ἀνοίξας τὸν τάφον εἰσ- 180
έρχεται πραγματευσάμενος ἥκιστα μὲν τῇ πόλει φανερὸς εἶναι, παρ-
ειληφὼς δὲ τοὺς πιστοτάτους τῶν φίλων. ἀποθέσιμα μὲν οὖν 181
χρήματα καθάπερ Ὑρκανὸς οὐχ εὗρεν, κόσμον δὲ χρυσοῦν καὶ κει-
μηλίων πολύν, ὃν ἀνείλετο πάντα. σπουδὴν δ᾽ εἶχεν ἐπιμελεστέ-
ραν ποιούμενος τὴν ἔρευναν ἐνδοτέρω τε χωρεῖν καὶ κατὰ τὰς θή-
κας, ἐν αἷς ἦν τοῦ Δαυίδου καὶ τοῦ Σολομῶνος τὰ σώματα. καὶ 182
δύο μὲν αὐτῷ τῶν δορυφόρων διεφθάρησαν φλογὸς ἔνδοθεν εἰσιοῦ-
σιν ἀπαντώσης, ὡς ἐλέγετο, περίφοβος δ᾽ αὐτὸς ἐξῄει, καὶ τοῦ δέους
ἱλαστήριον μνῆμα λευκῆς πέτρας ἐπὶ τῷ στομίῳ κατεσκευάσατο πο-
λυτελὲς τῇ δαπάνῃ. τούτου καὶ Νικόλαος ὁ κατ᾽ αὐτὸν ἱστοριο- 183
γράφος μέμνηται τοῦ κατασκευάσματος, οὐ μὴν ὅτι καὶ κατῆλθεν,
οὐκ εὐπρεπῆ τὴν πρᾶξιν ἐπιστάμενος. διατελεῖ δὲ καὶ τἆλλα τοῦτον

PAMWELatZonaras I p. 441.

1 ἐμμένομεν (ο ex ω corr. A) AM ἐμμενοῦμεν coni. 2 ἀπεργάσονται coni. ταὐτὰ Gutschmid 3 καὶ] ὡς coni., nisi spurium est 4 ἀλλ᾽ — 5 ἔχειν *sed non seruatus benignitatis affectus* Lat ἀλλ᾽] ἀλλὰ τὸ συγγενὲς coni. nisi postea cum Lat οὐκ inserere mauis; sed fort. Iosephus neglegentius scripit 5 πᾶσι AM διασώιζειν A 6 ἐπανίειμι W πάλιν om. WLat 8 i. marg. ια΄ E *XII* Lat *τοῖς] τε τοῖσ W εἴς — 9 βασιλείᾳ om. ELat τὰς] τοὺσ AM τὰ coni. 9 ἔξω] ἔξω χρείας Bekker τὰς] τοὺσ AM *ἀκηκωὼς ex corr. P ἔτι τάχιον om. ELat 10 βασιλεύσασ E 14 πραγματευόμενοσ E μὲν ἥκιστα tr. E μὲν τῇ πόλει ἥκιστα tr. M μέν] μὲν ἐν PW τῇ πόλει om. E 15 *πιστωτάτουσ P 16 *κόσμον — 17 πάντα] *ornatum uero et uasa aurea plura tulit* Lat χρυσοῦ W πολὺν κειμηλίων χρυσῶν (om. καὶ) E 17 ἀνείλετο] E ἀνείλατο codd. δὲ AM 18 τε om. E καὶ κατὰ] κατὰ E *ad* Lat; corrupta uid. 19 σολόμωνοσ AMW σολομῶντοσ E 20 *ἔνδον P 21 δὲ E 22 ἐπὶ τῶν στομίων κατεσκεύασε E πολυτελὲς τῇ] πολυτελεστάτῃ AME *magnificentissimis* Lat 24 *ὅτι] ἔτι PW *καὶ om. W 25 τὰ ἄλλα AMW

184 τὸν τρόπον χρώμενος τῇ γραφῇ· ζῶντι γὰρ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ σὺν
αὐτῷ κεχαρισμένως ἐκείνῳ καὶ καθ' ὑπηρεσίαν ἀνέγραφεν, μόνων
ἁπτόμενος τῶν εὔκλειαν αὐτῷ φερόντων, πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἐμφα-
νῶς ἀδίκων ἀντικατασκευάζων καὶ μετὰ πάσης σπουδῆς ἐπικρυπτό-
185 μενος, ὅς γε καὶ τὸν Μαριάμμης θάνατον καὶ τῶν παίδων αὐτῆς
οὕτως ὠμῶς τῷ βασιλεῖ πεπραγμένον εἰς εὐπρέπειαν ἀνάγειν βου-
λόμενος ἐκείνης τε ἀσέλγειαν καὶ τῶν νεανίσκων ἐπιβουλὰς κατα-
ψεύδεται, καὶ διατετέλεκεν τῇ γραφῇ τὰ μὲν πεπραγμένα δικαίως
τῷ βασιλεῖ περιττότερον ἐγκωμιάζων, ὑπὲρ δὲ τῶν παρανομηθέντων
186 ἐσπουδασμένως ἀπολογούμενος. ἐκείνῳ μὲν οὖν πολλὴν ἄν τις, ὡς
ἔφην, ἔχοι τὴν συγγνώμην· οὐ γὰρ ἱστορίαν τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ ὑπουρ-
187 γίαν τῷ βασιλεῖ ταύτην ἐποιεῖτο. ἡμεῖς δὲ καὶ γένους ὄντες ἀγχοῦ
τῶν ἐξ Ἀσαμωναίου βασιλέων καὶ διὰ τοῦτο σὺν τιμῇ τὴν ἱερωσύ-
νην ἔχοντες τὸ ψεύσασθαί τι περὶ αὐτῶν οὐκ εὐπρεπὲς ὑπειληφό-
τες καθαρῶς καὶ δικαίως ἐκτίθεμεν τὰς πράξεις, πολλοὺς μὲν τῶν
ἐγγόνων τῶν ἐκείνου καὶ βασιλεύοντας ἔτι δι' ἐντροπῆς ἔχοντες,
τὴν δ' ἀλήθειαν πρὸ ἐκείνων τετιμηκότες, ἥν ὅτε δικαίως ἐγίνετο
συνέβη τε παρ' αὐτοῖς ἐκείνοις ὀργῇ τυγχάνειν.
188 2. Ἡρώδης δὲ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν, ἣν ἐποιήσατο τῷ τάφῳ,
χεῖρον ἐδόκει πράττειν ἐν τοῖς κατὰ τὴν οἰκίαν, εἴτε δὴ τοῦ μηνί-
ματος ἐπιδόντος εἰς ἃ μάλιστα καὶ πρότερον ἐνόσει πλείω γενέσθαι
πρὸς ἀνηκέστους ἐξελθεῖν συμφοράς, εἴτε καὶ τῆς τύχης ἐν ἐκείνῳ
τὴν ἐπίθεσιν ποιουμένης ἐν οἷς τὸ κατὰ τὴν αἰτίαν εὔκαιρον οὐ
μικρὰν πίστιν παρεῖχεν τοῦ διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτῷ τὰς συμφορὰς
189 ἀπηντηκέναι. στάσις γὰρ ἦν ὥσπερ ἐμφυλίου πολέμου κατὰ τὴν
αὐλὴν καὶ μίση πρὸς ἀλλήλους ἀνθυπερβαλλομένων ταῖς διαβολαῖς.
190 ἐστρατήγει δ' ἀεὶ κατὰ τῶν ἀδελφῶν Ἀντίπατρος δεινὸς ὢν ἔξωθεν

§ 188 = bell. Iud. I 467.

PAMWELatZonaras I p. 442.

1 ζῶντι] ζῶν τε Cocceji συζῶν γε Gutschmid ζῶντι — 2 αὐτῷ] *nam uiuente rege et cum eo degens* Lat σὺν] συνὼν AM, recte si καὶ omittetur 2 ἀνέγραφεν] γέγραφεν Naber ἔγραφεν coni. μόνον PW 3 εὔκλειαν] πρὸσ εὔκλειαν AMW et ut uid. Lat ἐμφανῶν ἀδικιῶν PW 6 πεπραγμένον] ed. pr. πεπραγμένων codd. 8 διατετέλεκ' ἐν coni. 11 ἀλλ' AM 12 γένος Ernesti 13 τῶν ἐξ — βασιλέων] *asamonaeorum regum* Lat ἀσαμωναίων AMW τὴν] καὶ τὴν AM fort recte 14 ἐχόντων AM περὶ] ὑπὲρ PW εὐπρεπῶσ M 15 πολλοὺς — p. 34, 13 πρώτῃ om. Lat 16 καὶ om. PW 17 ἐγίγνετο AM τε] δὲ A μὴ δὲ (μὴ s. m. 2) M ὀργῇ] ὀργῆσ (ῆσ ex ῇ corr. A) AM 19 *ἐπιχείρησιν] ἐπιχείριον W 21 πλείω] ὡς πλείω Cocceji 22 πρὸς] καὶ πρὸσ A καὶ ‖ καὶ πρὸσ M ἐκείνοις ed. pr. 23 ἐν οἷς τὸ] γένοιτο AM 24 τοῦ] τὸ AM 26 μίσουσ E 27 δὲ E *τῶν ex τὸν corr. A

μὲν περιβάλλειν αὐτοὺς ταῖς αἰτίαις, αὐτὸς δὲ πολλάκις ἀπολογου-
μένου τόπον λαμβάνων, ἵν' ᾖ τὸ δοκοῦν εὔνουν πιστὸν αὐτῷ πρὸς
τὰς ἐπιχειρήσεις ὧν ἐδόκει. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ποικίλως ἐκπεριε-
ληλύθει τὸν πατέρα μόνος ὑπὲρ τῆς ἐκείνου σωτηρίας ἅπαντα
πράττειν αὐτὸς πεπιστευκώς. ὁ δὲ καὶ Πτολεμαῖον, ὃς ἦν αὐτῷ 191
διοικητὴς τῶν τῆς βασιλείας πραγμάτων, Ἀντιπάτρῳ συνίστη καὶ
μετὰ τῆς ἐκείνου μητρὸς ὑπὲρ τῶν ἐπειγόντων ἐβουλεύετο. καὶ
καθόλου τὰ πάντα ἦσαν οὗτοι καὶ πράττειν ὅσα θέλοιεν καὶ πρὸς
δύσνοιαν ἄγειν τὸν βασιλέα τῶν ἔξωθεν οἷς ἐδόκει συμφέρειν. οἱ 192
δ' ἐκ τῆς Μαριάμμης χαλεπώτερον ἀεὶ διετίθεντο, καὶ τὴν αἰτίαν
ὑπ' εὐγενείας οὐκ ἔφερον παρεωσμένοι καὶ τάξιν ἀτιμοτέραν ἔχον-
τες. αἵ γε μὴν γυναῖκες, ἡ μὲν Ἀλεξάνδρῳ συνοικοῦσα θυγάτηρ 193
Ἀρχελάου Γλαφύρα μῖσος εἶχεν εἰς τὴν Σαλώμην κατά τε τὴν πρὸς
τὸν ἄνδρα διάθεσιν κἀκ τοῦ πρὸς τὴν ἐκείνης θυγατέρα δοκεῖν
ὑπερηφανώτερον διακεῖσθαι· συνῴκει μὲν γὰρ Ἀριστοβούλῳ, τὴν
δὲ ἰσοτιμίαν αὐτῆς ἀναξιοπάθει Γλαφύρα.

3. Δευτέρας οὖν ταύτης ἔριδος ἐμπεπτωκυίας οὐδ' ὁ τοῦ βα- 194
σιλέως ἀδελφὸς Φερώρας ἔξω ταραχῆς ἦν, ἰδίαν δὲ ὑπόθεσιν ὑπο-
ψίας καὶ μίσους εἶχεν· ἐμπεπτώκει μὲν γὰρ εἰς ἔρωτα δουλευούσης
αὐτῷ γυναικός, ἥττητο δὲ τῆς ἀνθρώπου μεμηνότως ἐπὶ τοσοῦτον
κρατούμενος, ὥστ' αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ βασιλέως ἐγγυηθείσης θυγα-
τρὸς τὴν μὲν ὑπερηφανῆσαι, πρὸς δὲ τῇ δούλῃ τὸν νοῦν εἶχεν.
ἤχθετο δὲ ἀτιμασθεὶς Ἡρώδης τῷ πολλὰ μὲν εὐεργετῆσαι τὸν 195
ἀδελφόν, δυνάμει δὲ καὶ κοινωνὸν ἔχειν τῆς βασιλείας, οὐχ ὅμοιον
εἰς τὰς ἀμοιβὰς ὁρῶν, κἂν τῷ προσώπῳ δυστυχεῖν ᾤετο. καὶ τὴν 196
μὲν κόρην μὴ τυχὼν Φερώρα δικαίου παιδὶ Φασαήλου δίδωσιν, αὐ-
τὸς δὲ χρόνου διελθόντος οἰόμενος ἤδη παρηκμακέναι τὴν ἐπιθυ-

§ 190 = bell. Iud. I 472, § 194 = bell. Iud. I. 483.

PAMWE Zonaras I p. 442.

1 περιβάλλων E 2 *λαμβάνειν AMW ἵνα E 3 ἐγχειρήσεισ E 5 αὐτὸς] αὐτὸν AM, om. E πεπιστευκώς] γρ πεπεικώσ i. marg. AM δοκῶν E πεπιστευμένος aut πεπιστευκότα coni. 9 οἷς] ὅσοισ AM 10 μαριάμησ E αἰτίαν] ἀτιμίαν AMWE, grauius uitium latet 11 *παρεωσμένοι] i. marg. γρ παρεωραμένοι AM *ἀτιμωτέραν P 12 αἵ γε etc.] sententia caret clausula γε] τε AME 13 *γλάφυρα AM 15 *ὑπερηφανότερον δοκεῖν tr. M *ὑπερηφανότερον M et ex corr. A 16 ἀνηξιοπάθει (η i. ras. A) AME ἠναξιοπάθει W *γλάφυρα AM 15 οὐδ' ὁ] οὐδὲ E 18 *δὲ] δ' A¹ 19 *ἐνεπεπτώκει AM 21 ὥστε E 22 *ὑπερηφανίσαι M ὑπερηφάνησε coni. τὴν δούλην E ἔχειν AME 23 εὐεργετεῖν E 25 *τυχεῖν M 26 *φερώρα^{ου} AM

μίαν τἀδελφῷ περί τε τῶν πρώτων ᾐτιᾶτο καὶ τὴν δευτέραν ἠξίου
197 *λαμβάνειν, Κύπρος ἐκαλεῖτο. Φερώρᾳ δὲ συμβουλεύει Πτολεμαῖος*
ἤδη ποτὲ παυσαμένῳ τῆς εἰς τὸν ἀδελφὸν ἀτιμίας καταβαλεῖν τὸν
ἔρωτα· καὶ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι δούλης ἡττώμενον ἀποστερεῖν μὲν
αὑτὸν τῆς εὐνοίας τῆς παρὰ βασιλέως, αἴτιον δὲ κἀκείνῳ ταραχῆς
198 *καὶ μίσους πρὸς αὑτὸν καθίστασθαι. ταῦτ' ἐκεῖνος ἰδὼν λυσιτε-*
λήσοντα τῷ καὶ πρότερον ἐν διαβολαῖς γενόμενος συνεγνῶσθαι, τὴν
μὲν ἄνθρωπον ἤδη καὶ παῖδα ἐξ αὐτῆς ἔχων ἀποπέμπεται, βασιλεῖ
δ' ὡμολόγει λήψεσθαι τὴν δευτέραν αὐτοῦ θυγατέρα καὶ τριακοστὴν
ἡμέραν συνέθετο τοῦ γάμου, συνεπομνύμενος ὡς οὐδὲν ἔτι κοινώ-
199 *νημα πρὸς τὴν ἀποπεμφθεῖσαν ἔσται. διελθουσῶν δὲ τῶν τριά-*
κοντα ἡμερῶν τοσοῦτον ἦν ἥττων τοῦ ἔρωτος, ὥστε μηδὲν μὲν ἔτι
ποιῆσαι τῶν ὡμολογημένων, πάλιν δὲ διατελεῖν ἐπὶ τῇ πρώτῃ.
200 *ταῦτα φανερῶς ἤδη τὸν Ἡρώδην ἐλύπει καὶ πρὸς ὀργὴν ἦγεν. ἦσαν*
οὖν λόγοι τινὲς ἀεὶ παραπίπτοντες παρ' αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τὴν
ὀργὴν τοῦ βασιλέως ἀφορμὴν τῶν κατὰ Φερώρου διαβολῶν ἐποι-
οῦντο. διέλειπεν δὲ οὐκ ἔσθ' ἥτις ἡμέρα οὐδ' ὥρα, καθ' ἣν ἀτρε-
μεῖν αὐτῷ συνέβαινεν, ἀλλ' ἀεί τι προσέπιπτεν καινῶν ἀγωνισμά-
201 *των συγγενῶν καὶ φιλτάτων εἰς ἀλλήλους πεποιημένων. τοῦτο μὲν*
γὰρ ἡ Σαλώμη χαλεπὴ καὶ δύσνους οὖσα τοῖς ἐκ Μαριάμμης οὐδὲ
τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα συνοικοῦσαν Ἀριστοβούλῳ θατέρῳ τῶν νεα-
νίσκων εἴα τῇ τοῦ γάμου πρὸς ἐκεῖνον εὐνοίᾳ χρῆσθαι, λέγειν τε

---

§ 201 = bell. Iud. I. 478.

PAMWELat Zonaras I p. 443.

1 **τἀδελφοῦ* A **πρώτων*] *ἐρώτων* Naber, quod ipse conieceram 2 *Κύπρος*] *κύπροσ δ'* AME *πτολεμαίω* P 3 *ποτὲ* om. PW *τὸν*] *μὲν τὸν* PW 5 *αὑτὸν*] *αὐτὸν* PW *ἑαυτὸν* AM 6 *καὶ* s. M *ἐκεῖνος ἰδὼν*] *εἰδὼσ ἐκεῖνοσ* AM *λυσιτελὴσ ὄντα* W 7 *συνεγνῶσθαι*] *συνεγνώσθη* AM, i. marg. *γρ συγγνώμησ ἠξιῶσθαι* (*ἠξιώθη* M) AM 9 *δὲ* AMWE **καὶ*] *καὶ εἰς* coni. 10 *ἔθετο* E **τοὺς γάμους ἐπομνύμενος* coni. **συνεπωμνύμενοσ* P **οὐθὲν* AM 11 **ἀπὸπεμφθῆσαν* P 12 *ἧττον* PE 13 **ὁμολογημένων* P **πρώτῃ*] *ἐρωμένῃ* Naber 14 **ταῦτα*] *καὶ ταῦτα* AM *ταῦτα* — 19 *πεποιημένων*] *in domesticis ergo malis herodes constitutus affligebatur; nam multi ex regis ira accipientes audaciam accusabant propinquos et amicos eius, quibus ita inter se dispositis nulla requies erat* Lat, cf. p. 32, 15 15 *ἀεὶ προσπίπτοντεσ* AM rectius ut uid 16 *φερούρου* P 17 *διέλειπεν δὲ*] *διέλιπέ* (*διέλιπεν* A[1]) *τε* AM *διετέλει δὲ* E *γρ διέλιπε δὲ* i. marg. A *οὐκ ἔσθ' ἥτις*] *οὔτέ τισ* AM *οὐκέτι τίσ* E *ἡμέρασ οὐδὲ* E 18 *ἀλλ' ἀεὶ*] *ἀλλά* E *καινὸν* (*αι* i. ras. corr. A) *ἀγώνισμα τῶν συγγενῶν* AME 19 *εἰς* om. E **πεπονημένων* Cocceji 20 **ἐκ*] *ἐκ τῆσ* M *μαριάμησ* E 21 **θυγατέραν* P[1] 22 *τε* om. PW

εἴ τι λαλήσειεν κατ᾽ ἰδίαν ἀναπείθουσα καὶ μηνύειν ἑαυτῇ κἂν
τοῖς προσκρούμασιν, οἷα συμβαίνει, πολλὰς ὑποψίας εἰσάγουσα.
δι᾽ ὧν αὐτὴ μὲν ἅπαντα τὰ κατ᾽ ἐκείνους ἐμάνθανεν, δύσνουν δὲ 202
τὴν παῖδα τῷ νεανίσκῳ πεποιήκει. χαριζομένη δ᾽ ἐκείνη τῇ μητρὶ 203
πολλάκις ἔλεγεν, ὡς μέμνηνται μὲν ἰδιάζοντες ἐκεῖνοι τῆς Μαριάμ-
μης, ἐστυγήκασι δὲ τὸν πατέρα, συνεχὲς δὲ διαπειλοῦσιν, εἰ τύχοιεν
αὐτοί ποτε τῆς ἀρχῆς, τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἄλλων γυναικῶν παῖδας
Ἡρώδῃ γεγενημένους κωμογραμματεῖς καταστήσειν· ἁρμόσειν γὰρ
εἰς τοιαύτην χρείαν τὸ νῦν ἐπιμελὲς αὐτῶν καὶ πρὸς παιδείαν ἐσπου-
δασμένον. τὰς δὲ γυναῖκας, εἴ ποτε καὶ ταύτας ἴδοιεν τοῦ μητρῴου 204
κόσμου μετειληφυίας, ἀντὶ τῆς παρούσης ἁβρότητος ἀπειλεῖν, ὡς
τρύχεσιν ἠμφιεσμέναι καθειργοῦνται μηδὲ τὸν ἥλιον βλέπουσαι.
ταῦτ᾽ εὐθὺς ἀπηγγέλλετο διὰ τῆς Σαλώμης τῷ βασιλεῖ· κἀκεῖνος 205
ἤκουεν μὲν ἀλγεινῶς, ἐπειρᾶτο δὲ διορθοῦν, ἐκακοῦτο δὲ ταῖς ὑπο-
ψίαις καὶ χείρων ἀεὶ γινόμενος ἅπασιν κατὰ πάντων ἐπίστευεν.
οὐ μὴν ἀλλὰ τότε μὲν ἐπιπλήξας τοῖς παισὶν ἀπολογησαμένων
ῥᾴων εἰς τὸν καιρὸν ἐγίνετο, ταῖς δ᾽ ἑξῆς πολὺ χείρω προσέπεσεν.
4. Ὁ γὰρ Φερώρας ἐλθὼν παρὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἔχοντα τὴν 206
Ἀρχελάου θυγατέρα Γλαφύραν, ὡς ἐδηλώσαμεν, Σαλώμης ἔφη λε-
γούσης ἀκηκοέναι τὸν Ἡρώδην ἡττῆσθαι τοῦ τῆς Γλαφύρας ἔρωτος
καὶ δυσπαρηγόρητον αὐτῷ τὴν ἐπιθυμίαν εἶναι. τοῦτο οὖν ἐκεῖνος 207
ἀκούσας ὑπό τε νεότητος καὶ ζηλοτυπίας ἐξεκαίετο καὶ τὰ κατὰ
τιμὴν εἰς τὴν παῖδα γινόμενα παρ᾽ Ἡρώδου, πολλάκις δ᾽ ἦσαν αἱ
τοιαῦται φιλοφρονήσεις, ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐλάμβανεν ἐξ ὑπονοιῶν διὰ
τὸν ἐκπεσόντα λόγον. οὐκ ἐκαρτέρησέν τε τὴν ὀδύνην τοῦ πράγ- 208

§ 201 = bell. Iud. I 478.

PAMWELat Zonaras I p. 443.
1 αὐτῇ AM 2 προσκρούσμασιν PW 3 *αὔτη P 5 μαριάμησ E 8 *καταστήσειεν M *ἁρμόσει PW 10 *εἴδοιεν PW 11 *ἀβρότητοσ PA *ὡς — 12 βλέπουσαι] *ciliciis intercludi ne solem uiderent* Lat 12 τρύχεσιν] coni. τριχέσιν P τρίχεσιν AMW τριχίνοισ E θριξὶν Ernesti τριχίναις Dindorf; cf. bell. Iud. *ἠμφιεσμένον PW καθειργοῦνται] καθείργονται P καθεδοῦνται AME καθείρξειν Zon; in bello Iud. minitatur Alexander ἱστουργοὺς ἅμα ταῖς δούλαις ποιήσειν 13 ταῦτα E ἀπήγγελε E 14 ἤκουσε E *μὲν om. M *ἀλγινῶσ P 15 γενόμενοσ AM 17 *ῥᾶον PW ἐγίνετο] PAW Zon ἐγένετο ME *χείρω προσέπεσεν] *atrocius exarsit* Lat *χείρων PMW χείρω^υ A *προέπεσεν Bekker 19 *γλάφυραν AM δηλώσαμεν W 20 *τῆσ τοῦ tr. M *τοῦ om. W 22 *κατὰ] κατὰ τὴν W 23 *γιγνόμενα AM παρὰ E δὲ WE αἱ] οἱ P, om. E 24 *ἐπὶ τὸ — 25 λόγον] *propter amorem haec eum facere arbitrabatur* Lat *ἐξ ὑπονοιῶν P ἐξ ἐπινοιῶν AM, fort. participium restituendum

*ματος, ἀλλὰ ἐλθὼν πρὸς τὸν πατέρα καταμηνύει τὰ ὑπὸ τοῦ Φε-
ρώρα ῥηθέντα μετὰ δακρύων. Ἡρώδης δὲ πολὺ μᾶλλον ἐκπαθὴς
γενόμενος καὶ τὸ σὺν αἰσχύνῃ τῆς διαβολῆς ἐψευσμένον οὐ φέρων
209 ἐτετάρακτο. καὶ πολλάκις μὲν ὠδύρετο τὴν πονηρίαν τῶν οἰκείων
οἷος εἰς αὐτοὺς γενόμενος οἵων τυγχάνοι, μεταπέμπεται δὲ τὸν
Φερώραν καὶ προσονειδίσας „κάκιστε πάντων, εἶπεν, εἰς τοῦτο τῆς
ἀμέτρου καὶ περιττῆς ἦλθες ἀχαριστίας, ὡς τοιαῦτα μὲν περὶ ἡμῶν
210 νοῆσαι, τοιαῦτα δὲ λαλεῖν; ἆρ᾽ οὐχ ὁρῶ τὴν σὴν προαίρεσιν, ὡς
οὐ βλασφημίας ἐστοχασμένος τοὺς τοιούτους λόγους τῷ παιδὶ προσ-
ήνεγκας, ἐπιβουλὴν δὲ καὶ φάρμακον αὐτοὺς ποιούμενος τῆς ἐμῆς
ἀπωλείας; τίς γὰρ ἄν, εἰ μὴ δαιμόνων ἀγαθῶν ἔτυχεν, ὥσπερ οὖ-
τος ὁ παῖς, ἠνέσχετο τὸν πατέρα μὴ τίσασθαι διὰ τοιαύτην ὑπο-
211 ψίαν; πότερον δὲ λόγον εἰς τὴν ψυχὴν ἢ ξίφος εἰς τὴν δεξιὰν ἐμ-
βαλεῖν αὐτῷ δοκεῖς κατὰ τοῦ γεγεννηκότος; τί δέ σοι βούλεται τὸ
μισοῦντά τε αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς μόνην τὴν κατ᾽
ἐμοῦ βλασφημίαν εὔνοιαν ὑποκρίνασθαι καὶ περὶ τούτων λέγειν, ἃ
212 τῆς σῆς ἀσεβείας ἦν καὶ νοῆσαι καὶ διαβαλεῖν; ἔρρε κάκιστος εἰς
εὐεργέτην καὶ ἀδελφὸν γενόμενος. καὶ σοὶ μὲν ἡ συνείδησις αὕτη
συζήσειεν, ἐγὼ δὲ νικῴην ἀεὶ τοὺς ἐμοὺς μήτε ἀμυνόμενος κατ᾽
ἀξίαν καὶ μειζόνως εὐεργετῶν ἢ τυχεῖν εἰσι δίκαιοι.“
213 5. Τοιαῦτα μὲν οὖν ὁ βασιλεύς. Φερώρας δ᾽ ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ
τῇ μοχθηρίᾳ Σαλώμην ἔφη ταῦτα συμπείσειν καὶ παρ᾽ ἐκείνης
εἶναι τοὺς λόγους. ἡ δὲ ὡς μόνον ἤκουσεν, ἐτύγχανεν δὲ παροῦσα,
214 πιθανῶς ἀνεβόησεν, ὡς οὐδὲν εἴη παρ᾽ αὐτῆς τοιοῦτον, καὶ ὅτι
διὰ σπουδῆς ἐστιν ἅπασιν εἰς μῖσος ἀγαγεῖν αὐτὴν τοῦ βασιλέως
καὶ πάντα τρόπον ἐνέχειν διὰ τὴν εὔνοιαν, ἣν ἔχοι περὶ τὸν Ἡρώ-
215 δην ἀεὶ προγινώσκουσα τοὺς κινδύνους. ἐν δὲ τῷ παρόντι καὶ
μᾶλλον ἐπιβουλεύεσθαι· μόνη γὰρ ἀναπείθουσα τὸν ἀδελφὸν ἐκ-*

PAMWELat Zonaras I p. 444.

1 *ἀλλ᾽* AME **κατάμηνύεται τὰ* P **φερώρᾳ* M 4 *τετάρακτο* E 6 *ἁπάντων* WE 9 *προσήναγκασ* W 10 *αὐτοὺς*] *αὐτὸσ*, i. marg. *γρ αὐτούσ* (*γρ* om. M) AM 11 *οὗτος*] *αὐτὸσ* P 13 **πότερον* — 14 *δοκεῖς*] *prius enim gladium in dextera quam hoc uerbum in animo debebas inmittere* Lat 15 *τε αὐτὸν*] *αὐτόν τε* coni. 16 *περὶ τούτων*] *talia* Lat 18 *αὐτὴ* W 19 *ἐγὼ*] *ἄγω* P *νικῴην ἀεὶ*] *νίκωνα εἰσ* P *νικῶν ἀεὶ* W *uinco sicut soleo* Lat 20 *ἢ* i. ras. A *εἴσιν* P *δίκαιοι*] *ἄξιοι* P 21 *οὖν* om. AM *δὲ* WE 22 *ἀλοὺς* post *μοχθηρίᾳ* add. ed. pr. **συνπείσειν* PW *persuasit* Lat, i. marg. *γρ συνθήσειν* (*ή* i. ras. A, *γρ* om. M) AM *συνθῆσαι* ed. pr. *συνθεῖναι* Wolf apud Zon. *συμπείθειν* uel *συμπεῖσαι* Pinder apud Zon 23 **δὲ*] *γὰρ* AM et ut uid. Lat 24 *αὐτοῖσ* E 26 *ἐνέχειν*] *ἀνελεῖν*, i. marg. *γρ ἐνέχειν* (*γρ* om. M) AM *occidere* Lat *ἔχει* M *ἔχῃ* W 28 *ἐκβάλλειν*] *ἐκβα·λεῖν* (eras. *λ*) A *ἐκβαλεῖν* ME *ne — repudiaret* Lat

βάλλειν ἣν εἶχε γυναῖκα, λαμβάνειν δὲ θυγατέρα τὴν βασιλέως εἰκότως ὑπ' ἐκείνου μεμισῆσθαι. τοιαῦτα λεγούσης καὶ πολλάκις 216 μὲν ἐπιδραττομένης τῶν τριχῶν, πολλάκις δὲ τυπτούσης τὰ στέρνα, ἡ μὲν ὄψις εἶχέ τι πρὸς τὴν ἄρνησιν πιθανόν, ἡ δὲ κακοήθεια τοῦ τρόπου τὴν ἐν τοῖς γινομένοις ὑπόκρισιν ἀπεσήμαινεν. ὁ δὲ Φε- 217 ρώρας εἰς μέσον ἀπείληπτο μηδὲν εὔσχημον εἰς ἀπολογίαν ἔχων, εἰπεῖν μὲν ὡμολογηκώς, ἀκοῦσαι δ' οὐ πιστευόμενος. ἐγένετο δ' ἐπὶ πλεῖον ἥ τε σύγχυσις καὶ ἡ τῶν λόγων εἰς ἀλλήλους ἅμιλλα. τέλος δὲ ὁ βασιλεὺς τόν τε ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν μεμισηκὼς 218 ἀπεπέμπετο καὶ τὸν υἱὸν ἐπαινέσας τῆς ἐγκρατείας καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν ἀνενεγκεῖν τοὺς λόγους ὀψὲ τῆς ὥρας περὶ θεραπείαν τοῦ σώματος ἐγένετο. τοιαύτης δὲ τῆς μάχης ἐμπεσούσης κακῶς ἤκου- 219 σεν ἡ Σαλώμη· παρ' αὐτῆς γὰρ ἐδόκει κεκινῆσθαι τὰ περὶ τὴν διαβολήν· αἵ τε τοῦ βασιλέως γυναῖκες ἤχθοντο φύσει δυσχερεστάτην εἰδυῖαι καὶ γινομένην ἄλλοτ' ἄλλην κατὰ καιροὺς ἐχθρὰν καὶ φίλην. ἔλεγον οὖν ἀεί τι πρὸς τὸν Ἡρώδην κατ' αὐτῆς καί τι συμπεσὸν ἐπὶ μεῖζον ἤγαγεν τὴν εἰς τοῦτο παρρησίαν.

6. Ἦν μὲν γὰρ ὁ τῆς Ἀραβίας βασιλεὺς Ὀβόδας ἀπράγμων 220 καὶ νωθὴς τὴν φύσιν, Σύλλαιος δ' αὐτῷ διῴκει τὰ πολλὰ δεινὸς ἀνὴρ καὶ τὴν ἡλικίαν νέος ἔτι καὶ καλός. ὑπὸ χρείας οὖν τινος ἐλ- 221 θὼν ὡς τὸν Ἡρώδην συνδειπνῶν εἶδεν τὴν Σαλώμην, καὶ τὸν νοῦν ἔσχεν πρὸς αὐτήν, γινώσκων δ' ὅτι καὶ χήρα τυγχάνοι διελέγετο. Σαλώμη δὲ καὶ χεῖρον ἢ πάλαι φερομένη παρὰ τἀδελφῷ καὶ τὸν 222 νεανίσκον οὐκ ἀπαθῶς ὁρῶσα πρὸς τὸν γάμον ὥρμητο, ταῖς τε μεταξὺ φοιτώντων ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐνεφαίνετο πλείω τε καὶ μὴ μέ-

§ 220 = bell. Iud. I 487.

PAMWELat Zonaras I p. 444.

1 εἶχε] ἔχει νῦν A ἔχοι νῦν, νυ ex γυ corr. M ἔχει E λαβεῖν E *δὲ] δὲ τὴν AM τὴν] τοῦ E 2 μεμισῆσθαι ὑπ' ἐκείνου tr. M *τοιαῦτα] τοιαῦτα μὲν M 3 *τυπτούσης — στέρνα] δραττομένησ τῶν στέρνων PW 4 *εἶχέν A[1] *πειθανόν, ει ex ι corr. P *τῶν τρόπων Zon morum Lat 5 *γιγνομένοισ AM 7 *οὐ] ὁ W δ'] δὲ W μὲν οὖν A μὲν M 8 λόγων] ἄλλων P ἅμιλλα P 10 καὶ (ante τὸν) om. E 13 *κεκινῆσθαι ἐδόκει tr. AM 15 εἰδυῖα W ἄλλοτε AM ἔχθραν W 17 ἤγαγεν] ἦρε E 18 ὀβάδασ AME oriadas (h. e. obadas) Lat 19 σύλλαιοσ, alterum λ suppl. M συλαῖοσ E *διωίκει ex διοίκει corr. A πολλὰ] πράγματα E 20 ὑπὸ χρείας οὖν] οὗτοσ ὑπὸ χρείασ AMLat ὑπὸ χρείασ δέ E 21 *εἶσ (ω s. σ) M *ἴδεν W 22 δὲ E τυγχάνει E 24 ταῖς — 38, 1 ὁμολογίας] et cum rursus ad cenam conuenissent monstrabantur plurima nec mediocria signa cupidinis eorum Lat τε] τε γυναιξὶ Naber 25 φοιτώντων] φοιτῶσιν, σ ex ν, ιν i. ras. maiore m. 2 M ἐνεφαίνετο] ἐφαίνετο A ἐφαίνε, ε finale i. ras. 3 litt. m. 2 M μὴ s. P μέτρια] μέτρια τεκμήρια Naber

223 *τρια τῆς ἐκείνων πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίας. ταῦτα δὲ αἱ γυναῖκες*
᾿νέφερον τῷ βασιλεῖ διαγελῶσαι τὴν ἀσχημοσύνην, Ἡρώδης δὲ καὶ
παρὰ τοῦ Φερώρα προσεπυνθάνετο καὶ τηρεῖν ἠξίου παρὰ τὸ δεῖ-
πνον, πῶς τὰ πρὸς ἀλλήλους ἐσχήκασιν. ἐκεῖνος δὲ ἀπήγγελλεν,
ὅτι καὶ νεύμασιν καὶ βλέμμασιν οὐκ ἄδηλοι τῆς ὁρμῆς εἰσιν ἀμφό-
224 *τεροι. μετὰ τοῦτο ὁ μὲν Ἄραψ ὕποπτος ὢν ἀπῄει· διαλιπὼν δὲ*
δύο μῆνας ἢ τρεῖς ἔρχεται πάλιν ὡς ἐπ᾿ αὐτῷ τούτῳ καὶ λόγους
Ἡρώδῃ προσέφερεν, ἀξιῶν αὐτῷ τὴν Σαλώμην δοθῆναι πρὸς γάμον·
ἔσεσθαι γὰρ οὐκ ἀλυσιτελὲς τὸ κῆδος ἐπιμιξίᾳ τῆς τῶν Ἀράβων
ἀρχῆς, ἣν αὐτῷ καὶ νῦν ἤδη παρεῖναι δυνάμει καὶ μᾶλλον ὀφείλεσθαι.
225 *τοῦ δὲ Ἡρώδου τὸν λόγον ἀναφέροντος καὶ πυνθανομένου τῆς ἀδελ-*
φῆς, εἰ πρὸς τὸν γάμον ἑτοίμως ἔχει, ταχέως μὲν ἐκείνη προσήκατο,
Σύλλαιος δὲ ἀξιούντων αὐτὸν ἐγγραφῆναι τοῖς τῶν Ἰουδαίων ἔθεσι
καὶ τότε γαμεῖν, ἄλλως γὰρ οὐκ εἶναι δυνατόν, οὐχ ὑπομείνας, ἀλλὰ
καὶ καταλευσθήσεσθαι πρὸς τῶν Ἀράβων εἰπών, εἰ τοῦτο πράξειεν,
226 *ἀπαλλάττεται. Σαλώμην οὖν ὅ τε Φερώρας ἤδη διέβαλλεν εἰς ἀκρα-*
σίαν καὶ μᾶλλον αἱ γυναῖκες, λέγουσαι κοινωνίαν αὐτῇ γενέσθαι
227 *πρὸς τὸν Ἄραβα. τήν τε κόρην, ἣν τἀδελφῷ κατενεγύησεν ὁ βασι-*
λεύς, ἣν ὁ μὲν Φερώρας οὐκ ἔλαβεν, ὡς προεῖπον, ἡττημένος τῆς
γυναικός, αἰτούσης Σαλώμης εἰς τὸν υἱὸν τὸν ἐκ Κοστοβάρου γενό-
228 *μενον ὥρμητο μὲν ἐκείνῳ συνοικίσαι, μεταπείθεται δὲ ὑπὸ τοῦ*
Φερώρα τόν τε νεανίσκον οὐκ εὔνουν ἔσεσθαι λέγοντος διὰ τὴν
ἀπώλειαν τοῦ πατρὸς καὶ δικαιότερον εἶναι λαβεῖν τὸν αὐτοῦ παῖδα
τῆς τετραρχίας ὄντα διάδοχον. οὕτω δὲ συγγνώμην ᾔτεῖτο καὶ μὴ
πείσας οὕτως. ἐκείνη μὲν οὖν ἀντιμετατεθείσης τῆς ἐγγύης ἐγαμεῖτο
τῷ Φερώρα μειρακίῳ φερνὴν ἐπιδόντος ἑκατὸν τάλαντα τοῦ βασιλέως.
229 **VIII. 1.** *Οὐκ ἀνεῖτο δὲ τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν ἀεὶ καὶ μείζους*

§ 226 = bell. Iud. I 487.

PAMWELat

1 *πρὸς ἀλλήλους* om. W *δὲ* om. E 6 *μετὰ*] *δια* E **διαλειπὼν* P 7 *αὐτῷ τούτῳ*] E *αὐτὸ τοῦτο* codd. 8 *δοθῆναι αὐτῶ τὴν σαλώμην* tr. E *δοθῆναι τὴν σαλώμην* tr. AM 9 *ἀλυσίτελεσ* M 12 *τὸν* om. WE **ἔχῃ* W *σύλλαιοσ*, *σ* finale i. ras. M *συλαῖοσ* E 13 **ἔθεσιν* W 14 **τότε*] *τόγε* A **τότε γαμεῖν*] *circumcidi* Lat *οὐχ ὑπέμεινεν* E 15 *καταλευσθῆναι* E 16 *διέβαλεν* E 18 **τε*] *δὲ* W *κατενεγγύησεν* MW *κατηγγύησεν* E 19 **ἡττώμενοσ* (*ω* ex *ο* corr. A) AM 20 **τὸν ἐκ*] *ἐκ* PW **κοσταβάρου* PW *custobaro* Lat 21 **συνοικῆσαι* AMW *δ᾿* E 22 *τε* om. PWE 23 *αὐτοῦ*] *ἀπ᾿ αὐτοῦ* AME 24 *οὕτω* — 25 *οὕτως* om. ELat *συγνώμην* P *μὴ πείσας*] *μετέπεσεν* AM *μετέπεισεν* ed. pr. 25 *οὗτος* cod. Vossianus et Cocceji *ἐκείνησ* PE **ἀντιμεταθείσησ* PW 26 *τῷ*] om. P *τῶ τοῦ* E *φέρνην* PA[1] 27 **μεῖζον* PW

τὰς ταραχὰς λαμβάνοντα, καὶ συμπίπτει τι τοιοῦτον ἐξ αἰτίας μὲν
οὐκ εὐπρεποῦς, χωρῆσαν δὲ πρόσω κατὰ δυσχέρειαν· ἦσαν εὐνοῦχοι 230
τῷ βασιλεῖ διὰ κάλλος οὐ μετρίως ἐσπουδασμένοι. τούτων ὁ μὲν
οἰνοχοεῖν, ὁ δὲ δεῖπνον προσφέρειν, ὁ δὲ κατακοιμίζειν βασιλέα
πεπίστευτο καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς. καί τις ἀγγέλλει 231
τῷ βασιλεῖ διαφθαρῆναι τούτους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ παιδὸς ἐπὶ
πολλοῖς χρήμασιν. ἀνακρίναντι δὲ περὶ μὲν τῆς γεγενημένης πρὸς
αὐτὸν κοινωνίας καὶ μίξεως ὡμολόγουν, ἄλλο δὲ οὐδὲν δυσχερὲς εἰς
τὸν πατέρα συνειδέναι. βασανιζόμενοι δὲ μᾶλλον κἂν ταῖς ἀνάγ- 232
καις ὄντες ἐπιτεινόντων ἀεὶ τῶν ὑπηρετῶν καὶ χαριζομένων τῷ
Ἀντιπάτρῳ τὸ τοιοῦτον, ἔλεγον ὡς εἴη δυσμένεια πρὸς τὸν πατέρα
καὶ μῖσος ἔμφυτον Ἀλεξάνδρῳ. παραινοίη δ᾽ αὐτοῖς Ἡρώδην μὲν 233
ἀπεγνωκέναι περιττὸν ἤδη τετυχηκότα καὶ τῷ γήρᾳ παρακάλυμμα
τοῦ χρόνου ποιούμενον, μελαίνοντα τὰς τρίχας καὶ κλέπτοντα τὸν
ἔλεγχον τῆς ἡλικίας· εἰ δ᾽ αὐτῷ προσέχοιεν τὸν νοῦν, περιγενομένης
τῆς βασιλείας, ἣν καὶ μὴ βουλομένου τοῦ πατρὸς οὐκ ἄλλου τινὸς
εἶναι, ταχὺ τὸν πρῶτον ἕξειν ἐν αὐτῇ τόπον· οὐ γὰρ μόνον διὰ 234
τὸ γένος, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ ταῖς παρασκευαῖς ἕτοιμον αὐτῷ τὸ κρατεῖν
εἶναι· πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἡγεμόνων, πολλοὶ δὲ τῶν φίλων συνε-
στᾶσιν οὐχὶ πονηροὶ πᾶν ὁτιοῦν καὶ δρᾶν καὶ πάσχειν.

2. Τούτων τῶν λόγων ἀκούσας Ἡρώδης ὅλος ἐγένετο τῆς 235
ἐπηρείας καὶ τοῦ δέους, τὰ μὲν εἰς ὕβριν ῥηθέντα χαλεπῶς, τὰ δ᾽
εἰς ὑπόνοιαν οὐκ ἀκινδύνως ἐκλαβών, ὥστε καὶ μᾶλλον ἐξ ἀμφο-
τέρων ἠρεθίζετο καὶ πικρὸς ὢν ἐδεδοίκει, μή καί τι ταῖς ἀληθείαις
συνέστηκεν ἐπ᾽ αὐτὸν ἰσχυρότερον ἢ φυλάξασθαι πρὸς ἐκεῖνον τὸν
καιρόν. ἔνθεν οὐδ᾽ ἐκ φανεροῦ τὴν ἔρευναν ἐποιεῖτο, κατασκόπους 236
δὲ τῶν ὑπονοουμένων διέπεμψεν. ὑποψία τε καὶ μίση πρὸς ἅπαν-

---

§ 230 = bell. Iud. I 488.

PAMWELat Zonaras I p. 444.

1 *τι om. PW 2 εὐπραγοῦσ, i. marg. εὐπρεποῦσ M δὲ] δὲ ὅμωσ M δυσχέριαν P 4 τὸν βασιλέα E 5 ἀναγγέλλει A ἀναγγεῖλαι M ἀγγέλει E 6 *τούτους] τοῦτον AMLat, i. marg. τούτουσ AM *ἐπὶ] ὑπὸ P 7 *ἀνακρίνοντι AMW *μὲν om. W 8 *μείξεωσ P 9 *κἂν] καὶ PW 12 δὲ E 13 τετυχικότα, ι ex η corr. P τῷ — 14 ποιούμενον] *cooperientem senectutis suae tempora* Lat 14 τοῦ χρόνου non intellego μελαίνοντα — 15 ἔλεγχον, μελαί i. ras., νοντα τὰσ — ἔλεγχον i. ras. m. 2 angustius scripta A 15 *εἰ] ἢν P ἦν W δὲ E περιγενομένης] E περιγενομένων P περιγενόμενον AM περιγενομένω W 18 τὸ om. E ἀλλ᾽ ἤδη] ἀλλὰ δὴ E 20 οὐχὶ] i. marg. A οὐχ οἱ codd. *οὐχὶ — πάσχειν] *qui cuncta pro se pati uel facere essent parati* Lat 24 μὴ καί τι] Dindorf μηκέτι codd. 25 συνέστηκεν] Dindorf συνεστηκέναι codd. ἰσχυρώτερον P 26 οὐδὲ E 27 διέπεμπεν E

τας ἦν, καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἐπ' ἀσφαλείᾳ λαμβάνων πολλὴν καὶ κατὰ
237 *τῶν οὐκ ἀξίων αὐτῇ χρώμενος διετέλει. πέρας τε οὐδὲν ἦν, ἀλλὰ*
μένειν οἱ νομιζόμενοι μᾶλλον ὡς ἂν καὶ μᾶλλον ἰσχύοντες ἐδόκουν
αὐτῷ φοβεροί· τοῖς δ' οἷς οὐκ ἦν συνήθεια πλείων ὀνομάσαι μό-
238 *νον ἐδόκει, καὶ μέρος εὐθὺς ἀσφαλείας ἐδόκουν ἀπολλύμενοι. τέ-*
λος τε οἱ περὶ αὐτὸν ἐν τῷ μηδὲν ἔχειν βέβαιον εἰς ἐλπίδα σωτη-
ρίας ἐπ' ἀλλήλους ἐτράπησαν, νομίζοντες μέν, εἰ φθάσας ἕτερος
τὸν ἕτερον διαβάλοι, τοῦτ' αὐτῷ πρὸς σωτηρίαν φέρειν, ἐπίφθονοι
δ' εἴ ποτε τύχοιεν ὧν ἠξίουν γενόμενοι καὶ τὸ δικαίως αὐτοὶ πα-
239 *θεῖν ἐφ' οἷς ἄλλους ἠδίκησαν προσλαμβάνοντες μόνον. ἤδη γοῦν*
οἰκείας τινὲς ἔχθρας ἐπεξῄεσαν τῷ τοιούτῳ τρόπῳ καὶ καταφωρα-
θέντες ἐν τοῖς ὁμοίοις ἐγένοντο, τὸν καιρὸν ὥσπερ ὄργανον καὶ
πάγην ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς νοοῦντες καὶ συναλισκόμενοι τῇ πείρᾳ,
240 *καθ' ἣν ἑτέροις ἐπεβούλευον. ἥ τε γὰρ μετάνοια τῷ βασιλεῖ ταχὺ*
διὰ τὸ μὴ προφανῶς ἁμαρτάνοντας ἀναιρεῖν ἐπεγίνετο καὶ ταύτης
τὸ χαλεπὸν οὐκ εἰς τὸ παύσασθαι τὰ ὅμοια δρᾶν, ἀλλ' εἰς τὸ τιμω-
ρήσασθαι τοῖς ἴσοις τοὺς ἐνδειξαμένους ἀπηρτίζετο.
241 3. *Τοιαύτη μὲν ἦν τῶν περὶ τὴν αὐλὴν ταραχή. πολλοῖς δὲ*
τῶν φίλων ἤδη καὶ τοῦτ' αὐτὸ προεῖπεν, ὡς οὔτ' ἐμφανίζεσθαι
δέον αὐτῷ λοιπὸν οὔτ' εἰς τὸ βασίλειον εἰσιέναι. ταύτην δὲ τὴν
παραγγελίαν ἐποιεῖτο καθ' ὧν ἡ παρρησία ἐλάττονος ἢ πλείονος
242 *ἐντροπῆς μετειλήφει· καὶ γὰρ Ἀνδρόμαχον καὶ Γέμελλον ἄνδρας*
ἄνωθεν φίλους αὐτῷ, καὶ πολλὰ μὲν περὶ τὰς βασιλικὰς χρείας

§ 237 = bell. Iud. I 493.

PAMWELat Zonaras I. p. 445.

1 *ἀσφαλία P   πολλῇ E   καὶ om. E   2 πέρας — 5 ἀπολλύμενοι] *sed magis ac magis uidebantur ei terribiles et ualidi quos non frequenter nominabat propter insolitam conuersationem et si forte uocasset statim de interitu suo securi non erant* Lat   οἱ] οὐ AM   4 τοῖς] τοὺς Dindorf   δὲ AM   πλείω PW   5 ἐδόκει] ἔδει Dindorf   ἀσφαλίασ P   7 *ἐπ' ἄλλους Ernesti   *ἐτράποντο AM   μέν] δὲ PW, om. E   8 *διαβάλλοι AM   τοῦτο E   9 δ' εἴ] ed. pr. δὴ PW δὲ εἴ AME   *γινόμενοι Bekker   *τὸ] τῷ W *αὐτοὶ] ἂν αὐτοὶ coni.   10 ἄλλους] E et ut uid. Lat ἀλλήλουσ codd.   *προλαμβάνοντες ed. pr.   γοῦν] οὖν W   11 τινὰσ PW   12 ἐγίνοντο AM   τὸν] καὶ τὸν AM   14 ταχεῖα fort. melius   . 15 ἁμαρτάνοντα P   18 *ἦν] ἡ coni.   ταραχή] ἡ ταραχή AME   *πολλοῖς — 22 μετειλήφει] *multis amicis rex palatium interdixit, quam interdictionem maxime eis constituit, qui fiduciam potiorem habebant* Lat   πολλοῖς] ELat πολλοὶ codd.   19 τοῦτο ME et ex corr. A   προεῖπεν] ELat προεῖπον (ο (in ον) i. ras. A) codd.   οὔτ'] Dindorf οὐδ' codd. E   20 *λοιπὸν] τὸ λοιπὸν AM   οὔτ'] Dindorf οὐδ' codd. οὐδὲ E   τὰ βασίλεια E   21 *καθ' ὧν ἡ παρρησία] καθ' ὃ ἢ παρρησίασ PW   22 γεμαλλον P γέμελον E

ἔν τε πρεσβείαις καὶ συμβουλίαις ὀνήσαντας αὐτοῦ τὸν οἶκον, συμ-
παιδεύσαντας δὲ τοὺς υἱοὺς καὶ τί γὰρ ἢ πρῶτον παρρησίας τόπον
ἐσχηκότας παρῃτήσατο τότε, τὸν μέν, ὅτι Δημήτριος ὁ παῖς αὐτοῦ 243
συνήθης ἦν Ἀλεξάνδρῳ, Γέμελλον δὲ εὔνουν ἐπιστάμενος ἐκείνῳ·
καὶ γὰρ ἐν ταῖς τροφαῖς κἀν τῇ παιδείᾳ παραγεγόνει καὶ τὴν ἐν τῇ
Ῥώμῃ συνδιέτριβεν ἀποδημίαν. παρῃτήσατο δὲ καὶ τούτους ἡδέως
μὲν ἂν καὶ χεῖρον, ὑπὸ δὲ τοῦ μὴ κατ᾽ ἀνδρῶν οὐκ ἀσήμων ἔχειν
τὴν ἄχρι τοσούτων παρρησίαν τήν τε τιμὴν καὶ τὸ δύνασθαι κω-
λύειν ἁμαρτάνοντας παραιρούμενος *
4. Ἦν δὲ τούτων ἁπάντων αἴτιος Ἀντίπατρος, ὃς ἐπειδὴ τὸ 244
νενοσηκὸς τῆς τοῦ πατρὸς παρρησίας κατέμαθεν, ἔκπαλαι μὲν συνε-
δρεύων αὐτῷ προσέκειτο καὶ μᾶλλον ἐδόκει τι περαίνειν, τῶν ἀντέ-
χειν δυναμένων ἕκαστος εἰ ὑπεξαιρεθείη. τότε γοῦν τῶν περὶ τὸν 245
Ἀνδρόμαχον ἀπελαθέντων λόγου καὶ παρρησίας πρῶτον μὲν ὁ βα-
σιλεὺς ὅσους ᾤετο πιστοὺς Ἀλεξάνδρῳ βασάνοις ἀνέκρινεν, εἴ τι
κατ᾽ αὐτοῦ τολμηθὲν εἰδείησαν· οἱ δὲ ἀπέθνησκον οὐδὲν ἔχοντες
λέγειν. τῷ δ᾽ ἦν φιλονεικίας αἴτιον, εἰ μή τι τοιοῦτον οἷον ἐδόκει 246
κακῶς εὑρίσκοιτο, καὶ δεινὸς Ἀντίπατρος τὸν μὲν ὑπ᾽ αὐτῆς τῆς ἀλη-
θείας ἀναίτιον εἰς ἐγκράτειαν καὶ πίστιν διαβαλεῖν, ἐπιπαροξῦναι
δὲ ζητεῖν ἐκ πλειόνων τὸ λανθάνον τῆς ἐπιχειρήσεως. καί τις ἐν 247
πολλοῖς τοῖς βασανιζομένοις εἶπεν, ὡς εἰδείη τὸν νεανίσκον λέγοντα
πολλάκις, ὅταν ἐπαινούμενος αὐτὸς τύχῃ τό τε σῶμα ὡς εἴη μέγας
καὶ τὴν τοξικὴν εὔστοχος καὶ τἆλλα τὰ πρὸς ἀρετὴν ὑπὲρ ἅπαντας,
ὅτι ταῦτ᾽ αὐτῷ κακὰ μᾶλλον ἤπερ ἀγαθὰ παρὰ τῆς φύσεώς ἐστιν·

§ 244 = bell. Iud. I 495.

PAMWELatZonaras I p. 445.

1 πρεσβεία AM 2 δὲ] δὲ καὶ AMW 3 *παρῃτήσατο] παρητήσα P 4 γέμελον E 5 κἀν] καὶ PW παιδία PW 6 παρῃτήσατο fort. corruptum παρῃτήσατο — 9 παραιρούμενος] *quos honeste quidem expulit, ne indecens aliquid contra uiros nobilissimos construere uideretur, sed caute agens fiduciam eorum cum honore amputauit, ne per potentiam aliquid in eum committerent* Lat 7 χεῖρον] τούτουσ PW 8 κωλύειν] λύειν P 9 ἁμαρτάνοντα P 10 ὃς om. P 11 παρρησίας] προπετείας uel διαθέσεως Bekker μὲν om. AM 12 περαίνειν] *suadere* Lat 13 εἰ u. 12 ante τῶν tr. AM 14 *ἀπελασθέντων PW 17 *τῷ] τὸ W δὲ E *εἰ μή — 18 εὑρίσκοιτο] *quia tales quales existimabat non inueniebat* Lat ἐδόκει] ἐνόει AM ἐνενόει E 18 *κακῶς corruptum aut spurium εὑρίσκετο E εὑρίσκοι coni. τὸν μέν] ὧν τὸ μὲν (i. ras. angustiore m. 2 A) AM 19 ἀναίτιοσ P διαβάλλειν AM 21 *τῶν βασανιζομένων AM εἰδήει P οἶδε E 22 τύχῃ] E τύχοι codd. τὰ om. AME πάντασ E 23 τὰ om. AME 24 ταῦτ᾽] ταῦτα AM τ᾽ W, om. E *ταῦτ᾽ — ἐστιν] *haec sibi — potius bona naturae officere* Lat κακὰ] καλὰ AMW τὰ καλὰ λυπηρὰ E *ἤπερ] i. marg. γρ καθὼσ AM

248 ἄχθεσθαι γὰρ ἐπ' αὐτοῖς τὸν πατέρα καὶ φθονεῖν, αὐτός τε ὅταν
μὲν ἅμα περιπατῶν συστέλλειν αὑτὸν καὶ καθαιρεῖν ὡς μὴ μεί-
ζων ὁρᾶσθαι, τοξεύων δὲ ἐν τοῖς κυνηγεσίοις ἐκείνου παρόντος ἀπὸ
σκοποῦ ῥίπτειν· τὴν γὰρ φιλοτιμίαν εἰδέναι τοῦ γεγεννηκότος τού-
249 των εὐδοκιμούντων. βασανιζομένῳ τῷ τε λόγῳ καὶ προσγινομένης
ἀνέσεως τῷ σώματι προσετίθει δ' ὅτι καὶ συνεργὸν ἔχων τὸν ἀδελ-
φὸν Ἀριστόβουλον ἐν κυνηγεσίῳ λοχήσας * φεύγειν εἰς Ῥώμην,
250 ἐπειδὰν τοῦτ' αὐτῷ πραχθῇ, τὴν βασιλείαν αἰτησόμενος. εὑρέθη
δὲ καὶ γράμματα τοῦ νεανίσκου πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἐν οἷς ἐμέμφετο
τὸν πατέρα μὴ δίκαια ποιεῖν, Ἀντιπάτρῳ χώραν ἀπονέμοντα
251 πρόσοδον διακοσίων ταλάντων φέρουσαν. ἐπὶ τούτοις εὐθὺς μὲν
ἔδοξέν τι πιστὸν ἔχειν Ἡρώδης, ὡς ᾤετο, κατὰ τῆς τῶν παίδων
ὑποψίας καὶ συλλαβὼν ἔδησεν τὸν Ἀλέξανδρον. αὖθις δὲ οὐκ ἀνίει
χαλεπὸς ὤν, τὰ μὲν οὐδ' οἷς ἤκουσεν ἄγαν πεπιστευκώς· ἀναλογι-
ζομένῳ γὰρ ἄξιον μὲν ἐπιβουλῆς ἐξ αὐτῶν οὐδὲν ἐφαίνετο, μέμψεις
δὲ καὶ νεανικαὶ φιλοτιμίαι, καὶ τὸ κτείναντα φανερῶς εἰς τὴν Ῥώ-
252 μην ὁρμᾶν ἀπίθανον. ἠξίου δὲ καὶ μεῖζόν τι λαβεῖν τῆς περὶ τὸν
υἱὸν παρανομίας τεκμήριον καὶ φιλόνεικος ἦν μὴ δόξαι προπετῶς
τὰ δεσμὰ κατεγνωκέναι. τῶν τε φίλων τῶν Ἀλεξάνδρου βασανίζων
τοὺς ἐν τέλει διέφθειρεν αὐτῶν οὐκ ὀλίγους οὐδὲν εἰπόντας ὧν
253 ἐκεῖνος ᾤετο. πολλῆς δὲ τῆς εἰς τὸ τοιοῦτον ἑτοιμότητος οὔσης

§ 251 = bell. Iud. I 496.

PAMWELat Zonaras I p. 445.

1 *τε] δὲ AM ὅταν — 2 περιπατῶν] *ambulando cum eo* Lat ὅταν] ὅτε Dindorf 2 ἅμα om. PWE περιπατώη A[1]E περιπατοίη M et ex corr. A αὐτὸν codd. E *μὴ om. W *μεῖζον PW 3 δ' E *ἄπο M et ex corr. A 4 *φιλοτιμίαν] γρ τὴν κενοδοξίαν (γρ om. A) i. marg. AM *τούτων εὐδοκιμούντων] *quam de gloria sua haberet* Lat *τούτων] κατὰ τῶν Cocceji 5 βασανιζομένῳ — λόγῳ] *cumque uerbum scrutaretur* Lat βασανιζομένου οὖν τοῦ λόγου Cocceji βασανιζομένῳ — 6 σώματι om. E τῷ τε] τῶ AM 6 *προσετίθει — 8 αἰτησόμενος] *addebat quod fratrem aristobolum conscium haberet, ut in uenatione patrem perimentes ad romam confugerent regnumque peterent* Lat; bell. Iud. I 496 haec habet: ἔλεγον ὡς ἐπιβουλεύοι τε αὐτῷ μετὰ Ἀριστοβούλου τἀδελφοῦ καὶ παραφυλάττοι κυνηγοῦντα κτείνας εἰς Ῥώμην ἀποδρᾶναι δ' ὅτι] διότι AM ὅτι WLat δὲ ὅτι E 7 Ἀριστόβουλον — φεύγειν] ἀριστόβουλον βουλεύσαιτο ἐν κυνηγεσίω λοχήσασ ἀνελεῖν τὸν πατέρα καὶ φεύγειν E 8 τοῦτο E 10 *ποιεῖν] ποιήσειν PW *fecisse* Lat ποιῆσαι coni. ἀπονέμοντι E 12 *ὡς] ἧσ AM *τῆς κατὰ tr. cod. Voss. teste Hauerkamp 13 *οὐκ om. Lat *ἀνίει ex ἀνήει corr. A ἀνείη PW 14 ἄγ·αν A 15 ἐφαίνετο οὐδὲν tr. E *μέμψισ PW 16 *νεανικαὶ] νεανία καὶ P *τὸ] τὸν PW *κτείναντα] κτείνοντα AM *interficientes eum* Lat εἰς] τὸν πατέρα εἰσ E 17 *ἀπειθανον P 19 *τε] δὲ PW *autem* Lat 20 οὐδὲν] μηδὲν E 21 *ἰταμότητος Naber, sed cf. § 255, uita 118

καὶ φόβου καὶ ταραχῆς περὶ τὸ βασίλειον, εἷς τις τῶν νεωτέρων
ὡς ἐν ταῖς ἀνάγκαις ἐγένετο, διαπέμπειν ἔφη τοῖς ἐν Ῥώμῃ φίλοις
τὸν Ἀλέξανδρον ἀξιοῦντα κληθῆναι θᾶττον ὑπὸ Καίσαρος· ἔχειν
γὰρ αὐτῷ πρᾶξιν ἐπ᾽ αὐτὸν συνισταμένην μηνῦσαι Μιθριδάτην τὸν
βασιλέα Πάρθων τοῦ πατρὸς ᾑρημένου κατὰ Ῥωμαίων φίλον· εἶναι
δ᾽ αὐτῷ καὶ φάρμακον ἐν Ἀσκάλωνι παρεσκευασμένον.

5. Τούτοις ἐπίστευσεν Ἡρώδης καί τινα παραμυθίαν τῆς 254
προπετείας εἴληφεν ἐν τοῖς κακοῖς ὑπὸ τῶν χειρόνων κολακευόμε-
νος. καὶ τὸ μὲν φάρμακον εὐθὺς ἐσπουδακότι ζητεῖν οὐχ εὑρέθη.
τὴν δ᾽ ὑπερβολὴν τῶν κακῶν Ἀλέξανδρος ἐκ φιλονεικίας ἐπιρρῶσαι 255
θέλων εἰς μὲν ἄρνησιν οὐκ ἐτράπετο, μετῄει δὲ τὴν προπέτειαν
τοῦ πατρὸς ἁμαρτίᾳ μείζονι, τάχα δὲ καὶ διὰ τούτου βουλόμενος
δυσωπῆσαι τὸ πρὸς τὰς διαβολὰς ἕτοιμον, οὐχ ἥκιστα δὲ εἰ καὶ
ἔτυχεν πιστευθεὶς κακοῦν αὐτόν τε καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν προῃ-
ρημένος. γράμματα γὰρ γράψας ἐν βιβλίοις τέσσαρσιν ἀπέστειλεν, 256
ὡς οὐδὲν δεῖ βασανίζειν οὐδὲ περαιτέρω χωρεῖν· γενέσθαι γὰρ τὴν
ἐπιβουλὴν καὶ ταύτης συλλαμβάνειν τόν τε Φερώραν καὶ τοὺς πι-
στοτάτους αὐτῷ τῶν φίλων, Σαλώμην δὲ καὶ νύκτωρ ἐπεισελθοῦσαν
ἄκοντι μιγῆναι· καὶ πάντας ἐπὶ ταὐτὸν ἥκειν τοὺς θᾶττον ἐκεῖνον 257
ἐκποδὼν ποιησαμένους ἄδειαν τῆς ἀεὶ προσδοκίας ἔχειν. ἐν τού-
τοις καὶ Πτολεμαῖος διεβέβλητο καὶ Σαπίννιος οἱ πιστότατοι τῷ
βασιλεῖ. καὶ τί γὰρ ἢ καθάπερ λύττης τινὸς ἐμπεσούσης κατ᾽ 258
ἀλλήλων οἱ πάλαι φίλτατοι τεθηρίωντο, μήτ᾽ ἀπολογίας μήτ᾽
ἐλέγχου τόπον ἕως ἀληθείας ἐχόντων, ἀλλ᾽ ἀεὶ γινομένης ἀκρίτου
τινὸς εἰς ἅπαντας ἀπωλείας, καὶ τῶν μὲν δεσμά, τῶν δὲ θανάτους,

---

§ 255 = bell. Iud. I 498.

PAMWELat Zonaras I p. 446.
4 *αὐτῷ] αὐτὸν M *αὐτὸν] αὐτῶ M, fort. recte 6 δὲ AMWE κατεσκευασμένον (εσ ex ασ corr. A) AME 9 *οὐχ ευρέθη P 10 δὲ AME ἐκ] εἰσ E 11 *μετείη PW 12 δὲ om. E *δια τοῦτο AM 13 δυσωπῆσαι βουλόμενοσ tr. AMWE *τὰς] τὸ P *ἕτοιμον PA *οὐχ᾽ ἴκιστα P 14 τε om. PWE 15 βίβλοισ PWE *τέτταρσιν W 16 *οὐδὲν] οὐδένα Lat uertit 17 *ταύτη AM *πιστωτάτουσ P 19 ἄκοντι μιγῆναι] αὐτῶ μιγῆναι ἄκοντι E *καὶ πάντας — 20 ἔχειν] *cunctosque simul illic contra eum iure uenturos quatenus eum occidentes perficerent quod semper habere in expectatione meditassent* Lat τοὺς] τοῦ E τὸ Dindorf *ἐκποδὼν ἐκεῖνον tr. AM 20 *ποιησομένουσ A *ἄδειαν] ἴδίαν P εὐδίαν coni. *προσδοκίασ, σ finale ex ν corr. A σχεῖν E 21 σαπήνιοσ A σαπίνιοσ M γαπίνιοσ E *sabinus* Lat 22 ἢ] εἰ PW¹E¹ *κατ᾽] ὑπ᾽ M 23 τεθηρίωνται E 24 ἕως] ὡσ AM γινομένασ (η supra α) ἀκρίτουσ (σ expunctum) τινὰσ (ο supra α) A 25 θάνατοσ W

τῶν δὲ τὸ ταῦτα μέλλειν ἐπ᾽ αὐτοῖς ὀδυρομένων, ἡσυχία τε καὶ
259 κατήφεια τὸ βασίλειον ἀπεκόσμει τῆς πρώτης εὐδαιμονίας. καὶ χαλεπὸς ἦν Ἡρώδῃ πᾶς ὁ βίος ἐκτεταραγμένῳ καὶ τὸ μηδενὶ πιστεύειν μέγα τῆς προσδοκίας κολαστήριον ἔχοντι· πολλάκις γοῦν ὡς ἐπανιστάμενον αὐτῷ τὸν υἱὸν ἢ καὶ ξιφήρη παρεστῶτα διὰ
260 φαντασίας ἐλάμβανεν. οὕτως ἡ ψυχὴ καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν πρὸς τούτῳ γινομένη πάθος ἀνεμάξατο μανίας οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἀνοίας. καὶ τὰ περὶ ἐκεῖνον εἶχεν οὕτως.
261 6. Ἀρχέλαος δὲ ὁ τῶν Καππαδόκων βασιλεύς, ὡς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὸν Ἡρώδην, ἀγωνιῶν τε ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ νεανίσκου καὶ συναλγῶν ἀνδρὶ φίλῳ τῆς ἐπὶ τοσόνδε ταραχῆς, ἧκεν
262 οὐκ ἐν παρέργῳ θέμενος τὰ πράγματα. καὶ καταλαβὼν οὕτως ἔχοντα τὸ μὲν ἐπιτιμᾶν ἢ φάναι γενέσθαι τι προπετὲς αὐτῷ τελέως ἀνοίκειον εἰς τὸν καιρὸν ἡγήσατο· φιλονεικήσειν γὰρ κεκακωμένον καὶ μᾶλλον ἀπολογεῖσθαι σπεύδοντα πλείονος ὀργῆς ἀναπλη-
263 σθήσεσθαι· μετῄει δὲ τάξιν ἑτέραν τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἠτυχημένων, ὀργιζόμενος τῷ νεανίσκῳ κἀκεῖνον ἐπιεικῆ λέγων τῷ μηδὲν ἐκ προπετείας ἐργάσασθαι, τόν τε γάμον διαλύσειν ἔφη πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ μηδ᾽ ἂν τῆς θυγατρὸς φείσασθαι, εἴ τι συνειδυῖα
264 τούτῳ οὐ κατεμήνυσεν. τοιούτου δ᾽ ὄντος οὐ κατὰ προσδοκίαν ὢν Ἡρώδης ᾤετο, τὸ δὲ πλέον ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ὀργὴν ἐπιδεικνυμένου, μετέπιπτεν ὁ βασιλεὺς τῆς χαλεπότητος καὶ λαβὼν ἐκ τοῦ δικαίου δοκεῖν τὰ πεπραγμένα πεποιηκέναι κατὰ μικρὸν εἰς τὸ τοῦ πατρὸς
265 ἀντιμεθίστατο πάθος. οἰκτρὸς δ᾽ ἦν ἐν ἀμφοτέροις, ὅτε μὲν ἀπε-

---

§ 259 = bell. Iud. I 495, § 261 = bell. Iud. I 499.

PAMWELatZonaras I p. 446.

1 τῶν δὲ — ὀδυρομένων] *aliis uero insperate dolores infligeret* Lat τὸ] τῶν P ὀδυρωμένων P ἡσυχεία W τε om. W 2 κατήφια P ἀπεκόσμει, ἀ i. ras. A ἀντεκόσμει coni. 3 τὸ om. PW 5 * ἢ] om. AM ἤδη coni. 7 τοῦτο PM et ex corr. A γενομένη AMW μανίασ] μανείασ P μανίασ καὶ ἀγνοίασ AMW *furorem et insaniam* Lat οὐχ — 8 οὕτως om. Lat δὲ om. ed. pr. καὶ ἀνοίας om. AMW 8 τὰ] τὰ μὲν ed. pr. 9 i. marg. ιβ´ E *XIII* Lat καππαδοκῶν AME *cappadociae* Lat *ὡς om. PW 10 ὑπέρ τε tr. AME 13 *τελέως om. W 14 φιλονεικίσειν M 15 ἀπολογεῖσθαι] ἀπολογεῖσθαί τε AM 16 *τὴν] εἰσ τὴν AM 17 *κἀκεῖνον] κατ᾽ ἐκεῖνον P 19 μηδ᾽ ἂν] μηδὲ E φείσασθαι] PELat φείσασθαι δικαίωσ AMW *συνειδυῖα, υῖ i. ras. A 20 τούτου E *τοιούτου — 21 ἐπιδεικνυμένου] *cum talem praeter expectationem herodes archelaum audisset et quia plus ipso furorem suum demonstrasset* Lat δὲ E ὄντος] ὄντοσ ἀρχελάου E ὢν] ἦν P ὃν W 21 ὑπὲρ] ἐπ᾽ P 24 *μεθίστατο AM *οἰκτρὸς] οἶκτοσ PW *misericordia* Lat δ᾽] τε AM δὲ WE

*λύοντό τινες τὰς τοῦ νεανίσκου διαβολὰς εἰς ὀργὴν ἐκταραττόμενος,
ἐπειδὴ δὲ Ἀρχέλαος συγκατηγόρει, πρὸς δάκρυα καὶ λύπην οὐκ
ἀπαθῆ μεθιστάμενος· ἐδεῖτο γοῦν ἐκείνου μήτε διαλύειν τὸν γάμον
ὀργῆς τε ἔλαττον ἔχειν ἐφ᾽ οἷς ὁ νεανίσκος ἠδίκησεν. Ἀρχέλαος* 266
*δὲ παραλαβὼν ἐπιεικέστερον εἴς τε τοὺς φίλους μετέφερεν τὰς
διαβολάς, ἐκείνων εἶναι λέγων νέον ὄντα καὶ κακοηθείας ἀναίσθητον
διαφθεῖραι, τόν τε ἀδελφὸν αὐτῷ μᾶλλον εἰς ὑποψίαν καθίστη·
τοῦ γὰρ Ἡρώδου χαλεπῶς καὶ πρὸς τὸν Φερώραν ἔχοντος ὁ μὲν* 267
*ἀπορίᾳ τοῦ διαλλάξοντος Ἀρχέλαον ὁρῶν μάλιστα δυνάμενον αὐ-
τὸς τυχὼν πρὸς ἐκεῖνον ἐτράπετο μελανείμων καὶ πάντα τὰ σημεῖα
τῆς μετὰ μικρὸν ἀπωλείας ἔχων, Ἀρχέλαος δὲ οὔτε ὑπερεῖδεν τὴν* 268
*ἔντευξιν οὔτ᾽ ἔφη δυνατὸς εἶναι ταχὺ μεταπείθειν οὕτως ἔχοντα
τὸν βασιλέα· βέλτιον δὲ εἶναι αὐτῷ προσιέναι καὶ δεῖσθαι, τῶν
πάντων αἴτιον αὐτὸν ὁμολογοῦντα· ὠφελήσειν γὰρ οὕτως τοῦ θυ-
μοῦ τὸ περιττόν, αὐτὸς δὲ συλλήψεσθαι παρών. ταῦτα δὲ πει-* 269
*σθέντος αὐτοῦ συναμφότερον ἦν διαπεπραγμένον, αἵ τε διαβολαὶ
παρὰ δόξαν ἀφῄρηντο τοῦ νεανίσκου καὶ Φερώραν Ἀρχέλαος διαλ-
λάξας οὕτως εἰς Καππαδοκίαν ἀπῄει, κεχαρισμένος ὡς οὐκ ἄλλος
ἐν τῇ τότε περιστάσει τῶν καιρῶν Ἡρώδῃ γενόμενος. ὅθεν καὶ
δώροις αὐτὸν ἐτίμησεν πολυτελεστάτοις κἂν τοῖς ἄλλοις μεγαλοπρε-
πῶς ἐν τοῖς μάλιστα φίλτατον ἡγησάμενος. ἐποιήσατο δὲ καὶ συν-* 270
*θήκας εἰς Ῥώμην ἐλθεῖν, ἐπειδὴ περὶ τούτων ἐγέγραπτο Καίσαρι,
καὶ μέχρις Ἀντιοχείας ἐπὶ τὸ αὐτὸ παρῆλθον. ἐκεῖ καὶ τὸν ἡγε-
μόνα Συρίας Τίτιον ἐκ διαφορᾶς Ἀρχελάῳ κακῶς ἔχοντα διήλλα-
ξεν Ἡρώδης καὶ πάλιν εἰς Ἰουδαίαν ὑποστρέφει.*
IX. 1. *Γενομένῳ δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ κἀκεῖθεν ἐπανήκοντι συνέστη* 271

§ 266 = bell. Iud. I 502.

PAMWELat Zonaras I p. 447.

1 **μεταβολὰσ* P 2 **συνκατηγόρει* PW 3 **ἐκείνου, ου* ex *η* corr. M 4 *ὀργῇ* E *ἠδίκησεν*] coni. *ἠδίκηκεν* codd. E 5 *τε* om. E 6 *ἐκεῖνον* E **νέον ὄντα*] *νεονόητα* P 7 *τε*] *δὲ* E 8 *γὰρ*] *δὲ* PE 9 *διαλλάξαντοσ* A[1]E *δικάζοντοσ* M *αὐτὸς τυχὼν* om. E 18 *τυχὼν*] *τυχὸν* Cocceji *ἐντυχὼν* coni. **πρὸς ἐκεῖνον* om. M **μελανειμῶν* P 11 **δὲ*] *τὲ* PW 12 **εὔτευξιν* P 13 *δ᾽* AME **προσεῖναι* PW *τῶν* om. E 14 **αὐτὸν* PMW *ὠφελήσειν*] *λωφ··ήσειν, λω* i. ras. A *λοφήσειν* M *ἀφελεῖν* E *prodessent* Lat *μαλάξαι* Zon 15 *δὲ*] *τε* AME 16 *συναμφότερον — διαπεπραγμένον*] *quae inter se ambo constituerant* Lat *συναμφότερον*] *σὺν ἀμφοτέροισ* AMW, i. marg. *γρ τὸ συναμφότερον ἦν* AM 20 *κἂν τοῖς — μεγαλοπρεπῶς*] *et omnibus magnifice* Lat *τῶν τε φίλων ἐτίμησεν ἕκαστον κατ᾽ ἀξίαν* narrat B. I. § 6 *μεγαλοπρεπὴς* Cotelerius 21 *ἐν τοῖς μάλιστα* om. M 22 **ἐγέγραπτο Καίσαρι*] *caesaris scripta susceperat* Lat 24 *Τίτιον*] *τίτον* PW *διήλλαξεν*] *διήλεγξεν* P 25 *καὶ — ὑποστρέφει* om. Lat *ὑποστρέφειν* PW

πόλεμος πρὸς τοὺς Ἄραβας ἐξ αἰτίας τοιαύτης· οἱ κατοικοῦντες
τὸν Τράχωνα Καίσαρος ἀφελομένου Ζηνόδωρον καὶ προσθέντος
Ἡρώδῃ τὴν χώραν λῃστεύειν μὲν οὐκ εἶχον ἐξουσίαν ἔτι, γεωργεῖν
272 δὲ καὶ ζῆν ἡμέρως ἠναγκάζοντο. τόδ᾿ ἦν ἐκείνοις οὐχ αἱρετὸν οὐδὲ
λυσιτέλειαν ἔφερεν ἡ γῆ πονούντων. ὅμως δὲ κατ᾿ ἀρχὰς μὲν οὐκ
ἐπιτρέποντος τοῦ βασιλέως ἀπείχοντο τῶν εἰς τοὺς περιοίκους ἀδι-
κημάτων, καὶ πολλὴ διὰ τοῦτο ἦν εὐδοξία τῆς ἐπιμελείας Ἡρώδῃ.
273 πλεύσαντος δ᾿ εἰς τὴν Ῥώμην, ὅτε καὶ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου
κατηγόρει καὶ παραθησόμενος Ἀντίπατρον τὸν υἱὸν παρεληλύθει
Καίσαρι, λόγον ὡς ἀπολωλὼς εἴη διασπείροντες οἱ τὸν Τράχωνα
νεμόμενοι τῆς τε ἀρχῆς ἀπέστησαν καὶ πάλιν ἐπὶ τὰ συνήθη τοὺς
274 πλησιοχώρους ἀδικεῖν ἐτρέποντο. τότε μὲν οὖν αὐτοὺς οἱ στρατη-
γοὶ τοῦ βασιλέως ἀπόντος ἐχειρώσαντο. περὶ τετταράκοντα δέ
τινες ἀρχιλῃσταὶ κατὰ δέος τῶν ἡλωκότων ἐξέλιπον μὲν τὴν χώραν,
275 εἰς δὲ τὴν Ἀραβίαν ἀφορμήσαντες Συλλαίου δεξαμένου μετὰ τὴν
ἀποτυχίαν τοῦ Σαλώμης γάμου, τόπον τε ἐρυμνὸν ἐκείνου δόντος
ᾤκησαν καὶ κατατρέχοντες οὐ μόνον τὴν Ἰουδαίαν ἀλλὰ καὶ τὴν
κοίλην Συρίαν ἅπασαν ἐλῄζοντο, παρέχοντος ὁρμητήρια τοῦ Συλ-
276 λαίου καὶ κακῶς ποιοῦσιν ἄδειαν. Ἡρώδης δὲ ἐπανελθὼν ἀπὸ
τῆς Ῥώμης ἔγνω πολλὰ τῶν οἰκείων αὐτῷ κεκακωμένα, καὶ τῶν
μὲν λῃστῶν ἐγκρατὴς γενέσθαι οὐκ ἠδυνήθη διὰ τὴν ἀσφάλειαν, ἣν
ἐκ τῆς τῶν Ἀράβων προστασίας ἐπορίσαντο, χαλεπῶς δὲ ἔχων αὐ-
τὸς τῶν ἀδικημάτων περιελθὼν τὸν Τράχωνα τοὺς οἰκείους αὐτῶν
277 ἀπέσφαξεν. ἐντεῦθεν ἐκεῖνοι καὶ μᾶλλον πρὸς ὀργὰς ὧν ἐπεπόν-
θεισαν ὄντος αὐτοῖς καὶ νόμου πάντα τρόπον ἐπεξιέναι τοὺς τῶν
οἰκείων φονεῖς ἀνυποτιμήτως τὴν Ἡρώδου πᾶσαν ἄγοντες καὶ φέ-

PAMWELat

4 *δὲ] τε P τόδ᾿] τὸ δ᾿ P τοῦτο δ᾿ AMW τὸ δὲ E 7 *τοῦτο] τὸ τοιοῦτο AM *ἡρώδου W 8 πλεύσαντος] i. marg. *XIIII* Lat δὲ AMWE

9 παραθησόμενος] παραδοθησόμενον P *ut — commendaret* Lat 10 καῖσαρ W λόγου Ernesti *ἀπολωλὸσ PW διασπείραντεσ AM διασπαρέντεσ E, i. marg. γρ διασπαρόντεσ sic A διασπαρέντος Ernesti *τὸν om. P **trachonitidem* Lat 11 *νεμώμενοι W καὶ πάλιν — 12 ἐτρέποντα] *rursusque ad solitum reuersi morem finitimos agros depopulabantur* Lat 12 ἐτράποντο AM

*οὖν om. M 13 δὲ τετταράκοντα tr. E 14 *κατὰ δέος — 15 ἀφορμήσαντες] *cum cognatione sua a trachone prouincia in arabiam recesserunt* Lat 15 συλαίου E 16 *ἔρυμνον PW 18 ἐλήΐζοντο codd. E 19 ποιοῦσιν] ποιοῦντοσ PW i. marg. *XV* Lat 20 κεκακομένα P καὶ om. AM 21 γενέσθαι οὐκ ἠδυνήθη] οὐ δυνάμενοσ γενέσθαι AMW *ἀσφαλίαν P 22 αὐτοὺσ E 23 περιελθὼν] ἱππεὺσ ἐκπεριελθὼν (i. ras. m. 2 A) AM ἐκπεριελθὼν E 24 ἐπεπόνθησαν PE ἐπεπόνθεσαν AM 25 ὄντος] ἠρεθίσθησαν ὄντοσ E *ἐπεξεῖναι PW 26 τὴν] τὴν οὖν E

ϱοντες διετέλουν. ἐκεῖνος δὲ διελέγετο περὶ τούτων τοῖς Καίσαϱος
ἡγεμόσιν Σατοϱνίνῳ τε καὶ Οὐολομνίῳ ἐπὶ κολάσει τοὺς λῃστὰς
ἐξαιτούμενος. ὅθεν ἔτι καὶ μᾶλλον ἰσχυϱῶς ἐχόντων πλείους μὲν 278
ἐγίνοντο, πάντα δὲ ἐτάϱαττον ἐπ' ἀναστάσει τῆς Ἡϱώδου βασιλείας
χωϱία καὶ κώμας ποϱθοῦντες καὶ τοὺς λαμβανομένους τῶν ἀνθϱώ-
πων ἀπέσφαττον, ὡς εἶναι πολέμῳ τὴν ἀδικίαν ἐοικυῖαν· ἐγεγόνει-
σαν γὰϱ ἤδη πεϱὶ χιλίους. ἐφ' οἷς ἀχθόμενος Ἡϱώδης τούς τε 279
λῃστὰς ἐξῄτει καὶ χϱέος ὃ διὰ Συλλαίου δανείσας ἔτυχεν Ὀβάδᾳ
τάλαντα ἑξήκοντα, παϱηκούσης αὐτῷ τῆς πϱοθεσμίας ἀπολαβεῖν
ἠξίου. Σύλλαιος δὲ τὸν μὲν Ὀβάδαν παϱεωσμένος αὐτὸς δὲ ἅπαντα 280
διοικῶν τούς τε λῃστὰς ἔξαϱνος ἦν μὴ κατὰ τὴν Ἀϱαβίαν εἶναι
καὶ πεϱὶ τῶν χϱημάτων ἀνεβάλλετο, πεϱὶ ὧν ἐπί τε Σατοϱνίνου καὶ
Οὐολομνίου τῶν Συϱίας ἐπιστατούντων ἐγίνοντο λόγοι. τέλος δὲ 281
συνέθεντο δι' ἐκείνων ἐντὸς ἡμεϱῶν τϱιάκοντα τά τε χϱήματα τὸν
Ἡϱώδην ἀπολαβεῖν καὶ τοὺς ἀλλήλων ἐν ἑκατέϱᾳ τῇ βασιλείᾳ *
καὶ παϱὰ μὲν Ἡϱώδῃ τῶν Ἀϱάβων οὐδεὶς εὑϱέθη τὸ σύνολον οὔτε
ἐπ' ἀδικίας οὔτε κατ' ἄλλον τϱόπον, οἱ δ' Ἄϱαβες ἠλέγχοντο τοὺς
λῃστὰς παϱ' αὐτοῖς ἔχειν.

2. Διελθούσης δὲ τῆς πϱοθεσμίας Σύλλαιος οὐδὲν τῶν δικαίων 282
πεποιηκὼς εἰς Ῥώμην ἀνέϱχεται. ῥύσια δὲ τῶν χϱημάτων καὶ τῶν
παϱ' ἐκείνοις λῃστῶν Ἡϱώδης ἐποιεῖτο, καὶ τῶν πεϱὶ τὸν Σατοϱ- 283
νῖνον καὶ Οὐολόμνιον ἐπιτϱεπόντων ἀγνωμονοῦντας ἐπεξιέναι στϱα-
τιάν τε ἔχων πϱοήγαγεν εἰς τὴν Ἀϱαβίαν τϱισὶν ἡμέϱαις ἑπτὰ
σταθμοὺς διανύσας, καὶ γενόμενος ἐπὶ τοῦ φϱουϱίου τοῦ τοὺς λῃ-
στὰς ἔχοντος αἱϱεῖ μὲν ἐξ ἐφόδου πάντας αὐτούς, κατασκάπτει δὲ
τὸ χωϱίον Ῥάεπτα καλούμενον· τῶν δὲ ἄλλων οὐδὲν ἐλύπησεν.

PAMWELat

1 *τούτον M 2 σατο·ϱνίνωι A 3 ἰσχυϱῶς mirum 4 δὲ διετάϱαττον E ἐπ' ἀναστάσει] ἐπαναστάσει AMWE 6 ἀπέσφαττον] ἐπισφάττοντεσ AMW ἀποσφάττοντεσ E *interimendo* Lat ἐωκυῖαν PA¹W 7 χειλίουσ P 8 συλαίου E *ὀβόδα W *ouado* Lat 9 ἑξήκοντα] πεντακόσια E 10 συλαῖοσ E *ὀβαδαν P ὀβόδαν W *ouadum* Lat παϱεωσμένος] coni. παϱεωσάμενοσ codd. παϱωσάμενοσ E *αὐτο (σ supra) P *δὲ] τε AM 13 τῶν] τῶν τῆσ E 14 συνέθετο AME 15 *ἀπολαυεῖν W *καὶ τοὺς — βασιλείᾳ] *et eos qui de utroque regno confugissent inuicem reddere* Lat ἑκατέϱᾳ] ἑκατέϱα ἀποκαταστῆναι sic E post βασιλείᾳ lacunam statuo 16 οὔτ' AMW 17 ἀδικίασ, σ ex ν corr. A ἀδικίᾳ uel ἀδικίαις coni. δὲ E 19 i. marg. ιδ' E ὁ σύλλαιοσ (συλαῖοσ E) AMWE 21 τὸν om. AM σατουϱνῖνον A¹ 22 ἐπεξιέναι] ἐπεξιέναι τοὺσ ἄϱαβασ E 23 πϱοήγαγεν] Bekker πϱοσήγαγεν codd. E 24 διανοίσασ P 25 *αἵϱει P αἷϱει W 26 Ῥάεπτα] άεπτα P ῥάϊπτα AM ϱαιεπτὰ W *repta* Lat *δ' AM *οὐδένα ALat

284 ἐκβοηθησάντων δὲ τῶν Ἀράβων ἡγουμένου Νακέβου μάχη γίνεται,
καθ' ἣν ὀλίγοι μὲν τῶν Ἡρώδου, Νάκεβος δὲ ὁ τῶν Ἀράβων στρα-
τηγὸς καὶ περὶ εἰκοσιπέντε τῶν σὺν αὐτῷ πίπτουσιν, οἱ δὲ ἄλλοι
285 πρὸς φυγὴν ἐτράποντο. τισάμενος δὲ τούτους τρισχιλίους Ἰδου-
μαίων ἐπὶ τῇ Τραχωνίτιδι κατοικίσας ἦγεν ληστὰς τοὺς ἐκεῖ, καὶ
περὶ τούτων τοῖς ἡγεμόσιν ἔπεμπεν περὶ Φοινίκην οὖσιν, ἀποδει-
κνὺς ὅτι μηδὲν πλέον ὧν ἀγνωμονοῦντας ἐπεξελθεῖν ἔδει τοὺς Ἄρα-
βας αὐτῷ πέπρακται. ταῦτα μὲν οὖν ἐκεῖνοι πολυπραγμονοῦντες
εὕρισκον οὐ ψευδόμενον.
286 3. Ἄγγελοι δὲ Συλλαίῳ καταταχήσαντες εἰς Ῥώμην τὰ πεπραγ-
μένα διεσάφουν εἰς μεῖζον, ὡς εἰκός, ἕκαστον τῶν γεγονότων αἴρον-
287 τες. ὁ δὲ ἤδη μὲν ἐπεπραγμάτευτο γνώριμος εἶναι Καίσαρι, τότε
δὲ περὶ τὴν αὐλὴν ἀναστρεφόμενος ὡς ἤκουσεν εὐθὺς μεταμφιέννυται
μέλαιναν ἐσθῆτα καὶ παρελθὼν ἔλεγεν ὡς αὐτόν, ὅτι πολέμῳ τὰ
περὶ τὴν Ἀραβίαν εἴη κεκακωμένα καὶ πᾶσα ἀνάστατος ἡ βασιλεία
288 στρατιᾷ πορθήσαντος αὐτὴν Ἡρώδου. δακρύων δὲ πεντακοσίους
μὲν ἐπὶ δισχιλίοις Ἀράβων ἀπολωλέναι τοὺς πρώτους ἔλεγεν, ἀνη-
ρῆσθαι δὲ καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Νάκεβον οἰκεῖον αὐτῷ καὶ
συγγενῆ, πλοῦτον δὲ διηρπάσθαι τὸν ἐν Ῥαέπτοις, καταπεφρονῆσθαι
δὲ τὸν Ὀβόδαν ὑπὸ ἀσθενείας οὐκ ἀρκέσαντα τῷ πολέμῳ διὰ τὸ
289 μήτ' αὐτὸν μήτε τὴν Ἀραβικὴν δύναμιν παρεῖναι. τοιαῦτα τοῦ
Συλλαίου λέγοντος καὶ προστιθέντος ἐπιφθόνως, ὡς οὐδ' ἂν αὐτὸς
ἀπέλθοι τῆς χώρας μὴ πεπιστευκὼς ὅτι Καίσαρι μέλοι τὴν εἰρή-
νην ἅπασιν εἶναι πρὸς ἀλλήλους, μηδ' εἰ παρὼν ἐτύγχανεν ἐκεῖ
λυσιτελῆ ποιῆσαι τὸν πόλεμον Ἡρώδῃ, παροξυνθεὶς ἐπὶ τοῖς λεγο-
μένοις ὁ Καῖσαρ ἀνέκρινε τῶν Ἡρώδου τοὺς παρόντας καὶ τῶν

PAMWELat

2 *τῶν om. PW *νάκαιβοσ P δ' E 3 *σὺν αὐτοῖσ P 4 *τισάμενος — 5 ἐκεῖ] *puniens autem horum rex tria milia circa traconem idumaeorum locauit exercitum et latrones ibi constitutos arcebat* Lat ἰδουμαίουσ E 5 *κατοικήσασ PM ἦγεν] εἶργε (-γεν A¹) AME ἦργεν W, i. marg. γρ ἦγε ληστάσ A; narrasse uid. Iosephus praedatores in Idumaeam translatos esse *λῃστείας Holwerda 7 *πλεῖον AM 8 *πεπρᾶχθαι AM 10 i. marg. *XV* Lat *ἄγγελλοι P συλαίω E *εἰς] εἰσ τὴν AM 11 εἰς] ὡσ A¹W μεῖζον|ὡσ ex μειζο|νωσ corr. A 12 *δ' AM 14 ὡς αὐτὸν ἔλεγεν tr. Herwerden 15 περὶ] κατὰ E ἡ βασιλεία στρατιᾷ] PLat ἡ βασίλειοσ στρατιὰ AMWE 16 *δὲ] μὲν PW 17 *μὲν om. P *Ἀράβων] βαρβάρων, i. marg. γρ ἀράβων A 18 καὶ om. AMWE μάκεβον W ἄβεκον (νάκεβοσ s. m. 2) E 19 *διηρπάχθαι AM ῥαΐπτοισ AM *reptis* Lat καταπεφρονίσθαι P 20 δὲ om. M ὀβάδαν AM ὄβοδον P νοβόδαν W *ouadas* Lat ὑπ' AM 22 συλαίου E 23 ἐπέλθοι PW μὴ om. AM μέλλοι A μέλλει (οι s. l.) M 25 ποιῆσαι ἂν coni. *παρωξυνθεὶσ P 26 *τὸν ἡρώδην W

ἰδίων τοὺς ἀπὸ Συρίας ἥκοντας αὐτὸ μόνον, εἰ τὴν στρατιὰν Ἡρώ-
δης ἐξαγάγοι. τῶν δὲ τοῦτο μὲν αὐτὸ λέγειν ἀνάγκην ἐχόντων, τὸ 290
δὲ ἐφ' ὅτῳ καὶ πῶς οὐκ ἀκούοντος, ὀργή τε μείζων ἐγίνετο τῷ
Καίσαρι καὶ γράφει πρὸς τὸν Ἡρώδην τά τε ἄλλα χαλεπῶς καὶ
τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς τὸ κεφάλαιον, ὅτι πάλαι χρώμενος αὐτῷ
φίλῳ νῦν ὑπηκόῳ χρήσεται. γράφει δὲ καὶ Σύλλαιος ὑπὲρ τούτων 291
τοῖς Ἄραψιν. οἱ δ' ἐπαρθέντες οὔτε τῶν λῃστῶν ὅσοι διέφυγον
ἐξεδίδοσαν οὔτε τὰ χρήματα διευλύτουν, νομάς τε ἃς ἐκείνου μισθω-
σάμενοι διακατεῖχον ἀμισθὶ ταύταις ἐχρῶντο, τεταπεινωμένου τοῦ
τῶν Ἰουδαίων βασιλέως διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ Καίσαρος. ἐπιτίθενται 292
δὲ τῷ καιρῷ καὶ οἱ τὴν Τραχωνῖτιν ἔχοντες τῆς τῶν Ἰδουμαίων
φρουρᾶς κατεξαναστάντες καὶ λῃστηρίοις χρώμενοι μετὰ τῶν Ἀρά-
βων, οἳ ἐλεηλάτουν τὴν ἐκείνων χώραν οὐκ ἀπὸ ὠφελείας μόνον,
ἀλλὰ καὶ μνησικακίας χαλεπώτεροι τὰς ἀδικίας ὄντες.
4. *Ἡρώδης δὲ ταῦτα πάντα φέρων ἠνείχετο μεταβεβληκυίας* 293
αὐτῷ τῆς παρρησίας, ἣν εἶχε διὰ Καίσαρα, καὶ τὸ μεῖζον ἀφῄρητο
τοῦ φρονήματος· οὐδὲ γὰρ πέμψαντος αὐτοῦ πρεσβείαν ἀπολογη-
σομένην ὁ Καῖσαρ ἠνέσχετο, πάλιν δὲ τοὺς συνελθόντας ἀπράκτους
ἀνέπεμψεν. ἦν δ' οὖν ἐπὶ τούτοις ἀθυμία καὶ δέος, ὅ τε Σύλλαιος 294
οὐ μετρίως ἐλύπει πιστευθείς τε καὶ παρὼν ἐν τῇ Ῥώμῃ, τότε δὲ
καὶ μειζόνων ἁπτόμενος· ὁ μὲν γὰρ Ὀβόδας ἐτεθνήκει, παραλαμ-
βάνει δὲ τὴν τῶν Ἀράβων ἀρχὴν Αἰνείας ὁ μετονομασθεὶς αὖθις
Ἀρέτας. τοῦτον γὰρ ἐπεχείρει διαβολαῖς παρωσάμενος αὐτὸς ἀνα- 295
λαμβάνειν τὴν ἀρχήν, χρήματα μὲν πολλὰ διδοὺς τοῖς περὶ τὴν αὐ-
λήν, πολλὰ δὲ Καίσαρι δώσειν ὑπισχνούμενος. ὁ δὲ τῷ μὴ τὸν

PAMWELat

2 *ἐξαγάγοι*] *κατάγοι* PW *καταγάγοι* E *ad arabiam deduxisset* Lat 2 *αὐτὸ* om. E 3 **δ'* AM **ἀκούοντος*] *suggererent* Lat *ὀργή*] *ὁρμή* E **μεῖζον* P *ἐγένετο* E 4 *τε* om. PE 6 **φίλωι*, *ι* finale i. ras. A *συλαῖοσ* E 7 *δὲ* AMWE *οὐδὲ* E 8 **ἐξεδίδωσαν* P *νομάσ*, *ν* i. ras. M *ἐκείνου*, *ἐ* i. ras. M 11 **τραχωνίτην* W *Ἰδουμαίων*] *ἰουδαίων* PWELat 13 *οἳ*] *οἷσ* AME *ἀπὸ*] *ἐπὶ* ed. pr. 14 *τὰς*] *ἐκ τὰς* Cocceji teste Hauerkamp; sed fort. *ἐκ μνησικακίας* uoluit 15 **ἅπαντα* AM **μεταβεβληκύασ* A 16 *τὸ* om. PW *ἀφηρεῖτο* AM 18 litt. *τοὺσ συνε* i. ras. angustiore m. 1 A *ἀνελθόντας* Herwerden 19 *ἀπέπεμψεν* Ernesti *δ'* om. E *συλαῖοσ* E 20 *καὶ παρὼν* — 25 *ὑπισχνούμενος*] *qui praesens romae conabatur defuncto ouado rege arabum in regno succedere multis caesari promissis pecuniis aliisque in aula potentibus. interea ouado moriente dineas qui postea dictus est areta regnum arripuit* Lat

21 *οβοδασ* P *ὀβάδασ* AME *ὄβαδοσ* W *ouado* (ablat.) Lat 22 **Αἰνείας*] *dineas* Lat *αὖθις* om. PWE 23 **τοῦτο* PW *γὰρ*] *δὲ* E *ἐπιχειρεῖ* E **ἀναλαμβάνει* PW 24 *διαδοὺσ* AM

296 Ἀρέταν ἐπιστείλαντα πρότερον αὐτῷ βασιλεύειν ὠργίζετο. πέμπει
δὲ κἀκεῖνος ἐπιστολὴν καὶ δῶρα τῷ Καίσαρι στέφανόν τε χρυσοῦν
ἀπὸ πολλῶν ταλάντων· ἡ δὲ ἐπιστολὴ κατηγόρει Σύλλαιον ὄντα
πονηρὸν δοῦλον Ὀβόδαν τε φαρμάκοις διαφθεῖραι καὶ ζῶντος ἔτι
κρατεῖν αὐτὸν τάς τε τῶν Ἀράβων μοιχεύοντα καὶ χρήματα δανει-
297 ζόμενον, ὥστ' ἐξιδιώσασθαι τὴν ἀρχήν. προσέσχεν δὲ οὐδὲ τού-
τοις ὁ Καῖσαρ, ἀλλ' ἀποπέμπει μηδὲν τῶν δώρων λαβών. τὰ δὲ
περὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἀραβίαν ἀεὶ καὶ μᾶλλον ἐπεδίδου τὰ μὲν
298 εἰς ἀταξίαν τὰ δ' ὡς καταφθειρομένων μηδένα προεστάναι· τῶν
γὰρ βασιλέων ὁ μὲν οὐδέπω τὴν ἀρχὴν βεβαίαν ἔχων οὐχ ἱκανὸς
ἦν κωλύειν τοὺς ἀδικοῦντας, Ἡρώδης δὲ ἐφ' οἷς ἠμύνατο τάχιον
ὀργισθέντος αὐτῷ Καίσαρος ἁπάσας τὰς εἰς αὐτὸν παρανομίας
299 φέρειν ἠναγκάζετο. πέρας δ' οὐδὲν ὁρῶν τῶν περιεστώτων κακῶν
ἔγνω πάλιν εἰς Ῥώμην ἀποστέλλειν, εἴ τι δύναιτο μετριώτερον εὑ-
ρεῖν διά τε τῶν φίλων καὶ πρὸς αὐτὸν Καίσαρα τὴν ἐντυχίαν ποιη-
σάμενος. κἀκεῖ μὲν ὁ Δαμασκηνὸς ἀπήει Νικόλαος.
300 X. 1. Ἐξετετάρακτο δὲ τὰ περὶ τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς παῖδας
αὐτῷ πολὺ χεῖρον ἐσχηκότα περὶ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. ὅλως μὲν γὰρ
οὐδὲ τὸν ἔμπροσθε χρόνον ἀσύνοπτον ἦν, ὡς τὸ μέγιστον καὶ δυσ-
χερέστατον τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν ἀπειλεῖται τῇ βασιλείᾳ διὰ
τῆς τύχης, ἐπέβαινεν δὲ καὶ μᾶλλον ηὐξήθη τότε παρὰ τοιαύτην
301 αἰτίαν. Εὐρυκλῆς ἀπὸ Λακεδαίμονος οὐκ ἄσημος τῶν ἐκεῖ κακὸς
δὲ τὴν ψυχὴν ἄνθρωπος καὶ περὶ τρυφὴν καὶ κολακείαν δεινὸς ἑκά-
τερον αὐτῶν ἔχειν τε καὶ μὴ δοκεῖν, ἐπιδημήσας ὡς τὸν Ἡρώδην
δῶρά τε δίδωσιν αὐτῷ καὶ πλείω παρ' ἐκείνου λαβὼν ταῖς εὐκαι-
ρίαις τῶν ἐντεύξεων ἐπραγματεύσατο φίλος ἐν τοῖς μάλιστα γενέ-
302 σθαι βασιλέως. ἦν δ' αὐτῷ καταγωγὴ μὲν ἐν τοῖς Ἀντιπάτρου,
πρόσοδος δὲ καὶ συνήθεια πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον· Ἀρχελάῳ γὰρ
303 ἔλεγεν εἶναι τῷ Καππάδοκι διὰ σπουδῆς. ὅθεν καὶ τὴν Γλαφύραν

§ 300 = bell. Iud. I 513.

PAMWELat Zonaras I p. 447.

3 συλαῖον E 4 ὀβοδαν P ὀβάδαν AME ὄβοδόν W ouadum Lat τε] δὲ AM, om. E 5 *δανιζόμενον W 6 ὡσ P ὥστε ME *ἐξιωδιώσασθαι W 7 *ἀλλὰ AM 8 περὶ] ἐπὶ E *τὴν ἀραβίαν καὶ ἰουδαίαν tr. AMLat 9 δὲ E *προσεστάναι AM τῶν] τῶν μὲν E 10 *οὐδέπω] οὔπω AMW ἔχων βεβαίαν tr. AM 11 *ἠμύνετο PW τάχειον P 12 αὐτὸν Hudson 14 *δύνατο W 15 *εὐτυχίαν PM *ποιησόμενοσ PW 17 i. marg. ις' E XVII Lat ἐξετάρακτο W ἐξετάραττε E 18 *ἐσχηκότασ PW περὶ] κατὰ E 19 ἔμπροσθεν AM ἔμπροθεν W 20 ἀπείλειται W 22 *εὐρύκλησ W 23 *ἑκατέρων W ἑκατέραν Hudson 25 εὐκαιρείαισ W 27 δὲ E 28 *δὲ] τε AM 29 καππαδόκι P καππαδόκη AME *γλάφυραν AM

ὑπεκρίνατο τιμᾶν, καὶ πολὺς ἦν ἀφανῶς μὲν ἐκθεραπεύων ἅπαν-
τας ἀεὶ δὲ τοῖς λαλουμένοις ἢ γινομένοις προσέχων, ὡς ἐξ αὐτῶν
ἀντιχαρίζεσθαι τὰς διαβολάς. τέλος δὲ τοιοῦτος ἑκάστῳ κατὰ τὰς 304
συντυχίας ἀπέβαινεν, ὡς ἐκείνῳ μὲν εἶναι φίλος τοῖς δὲ ἄλλοις
δοκεῖν κατὰ τὸ συμφέρον ἐκείνῳ προσεῖναι. οὗτος Ἀλέξανδρον
παράγει νέον ὄντα καὶ περὶ ὧν ἐπεπόνθει μηδενὶ μὲν πρὸς ἐκεῖνον
δὲ μόνον ἀδεῶς πεπεισμένον ἐξεῖναι λέγειν· ἐνέφαινεν οὖν ἀχθό- 305
μενος, ὡς ὁ πατὴρ ἠλλοτρίωτο, καὶ τὰ περὶ τὴν μητέρα διηγεῖτο
καὶ τὸν Ἀντίπατρον, ὅτι παρωθούμενος αὐτοὺς τῆς τιμῆς τὰ πάντα
ἤδη δύναται. τούτων δὲ ἀνεκτὸν οὐδὲν ἔφη κατεσκευασμένου πρὸς
μῖσος ἤδη τοῦ πατρός, ὡς μηδὲ συμποσίοις ἢ συλλόγοις ἀνέχεσθαι
λέγων. τοιαῦτα μὲν ἐκεῖνος, ὡς εἰκός, ἐφ᾽ οἷς ἤλγει· τοὺς δὲ λό- 306
γους Εὐρυκλῆς Ἀντιπάτρῳ τούτους ἀνέφερεν, λέγων μὲν ὡς οὐχ
ἕνεκα σοῦ τοῦτ᾽ αὐτὸν ποιεῖν, νικᾶσθαι δὲ ὑπὸ σοῦ τιμώμενος τῷ
μεγέθει τοῦ πράγματος καὶ φυλάττεσθαι παρακελευόμενος τὸν
Ἀλέξανδρον· οὐ γὰρ ἀπαθῶς τούτων ἕκαστον λέγειν, ἀλλὰ τοῖς
ῥήμασιν αὐτοῖς εἶναι τὴν αὐτοχειρίαν. Ἀντίπατρος μὲν οὖν εὔνουν 307
ὑπολαμβάνων ἐκ τούτων μεγάλας αὐτῷ παρ᾽ ἕκαστα δωρεὰς ἐδίδου
καὶ τέλος ἤδη πείθει πρὸς τὸν Ἡρώδην ἀναφέρειν τὸν λόγον. ὁ 308
δ᾽ οὐκ ἦν τὴν Ἀλεξάνδρου δύσνοιαν ἐξ ὧν ἔλεγεν ἀκηκοέναι διη-
γούμενος ἀπίθανος, ἀλλ᾽ οὕτω διέθηκε τὸν βασιλέα περιάγων ἀεὶ
τοῖς ῥήμασι καὶ παροξύνων, ὡς ἀμετάγνωστον ποιῆσαι τὸ μῖσος.

303 = bell. Iud. I 516.

PAMWELat Zonaras I p. 447.

1 ὑπεκρίνετο E 3 *ἑκάστῳ] ἐν ἑκάστω P κατὰ · τὰσ, eras. σ P τὰς om. E 4 *ὑπέβαινεν W 5 οὗτος — 12 λέγων] *quapropter tractus alexander ut adulescens et dolens de his quae passus fuisset, narrauit quam pater alienatus esset et mater sua ab eo interfecta perisset, antipatrum autem sibi praeposuisset et quemadmodum illa intolerabilia de eo patri dixisset et ad odium eum incitasset, ut nec in conuiuiis eos nec in conuentu dignaretur* Lat οὗτος Ἀλέξανδρον παράγει] οὕτως ἀλέξανδρον παράγει P τὸν οὖν ἀλέξανδρον προσεκτήσατο AMW, i. marg. γρ (om. M) οὗτοσ ἀλέξανδρον παράγει νέον ὄντα (post ὄντα ras. in A) AM 6 καὶ om. P μηδενὶ — 7 πεπεισμένον] μὴ ὠσ πεπεισμένον μηδενὶ μὲν προσεκεῖνον δὲ μόνον ἀδεῶσ πεπεισμένον P 8 *ὡς] οἷς coni. ἀλλοτριοῦται E *διηγῆτο W 10 δὲ] τε AME 11 ἢ] μηδὲ AMW 12 λέγων suspectum 13 *εὐρυκλησ P 14 εἵνεκα A ἕνεκα σοῦ] *pro mea utilitate* Lat σοῦ] οὗ Hauerkamp αὐτοῦ Dindorf τοῦτ᾽] τοῦτον A[1] τοῦτο M et ex corr. A αὐτὸ PW δ᾽ AM τιμώμενος] νικώμενοσ PW 16 τούτων] τοῦτ᾽ P τοῦτο W 17 εἶναι] *inesse* Lat ἐνεῖναι coni. 18 ἐκ τούτων ὑπολαμβάνων tr. AM 19 *ὁ] τῷ coni. 21 ἀπίθανος] πιθανόσ P et ut uid. Lat 22 *ποιῆσαι] ἐμποιῆσαι AM *compleuit* Lat

309 ἐδήλωσεν δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν καιρόν· εὐθὺς γὰρ Εὐρυκλεῖ δί-
δωσιν πεντήκοντα τάλαντα δωρεάν. ὁ δὲ ταῦτα λαβὼν καὶ πρὸς
Ἀρχέλαον ἀναβὰς τὸν βασιλέα τῶν Καππαδόκων τὸν Ἀλέξανδρον
ἐπῄνει καὶ χρήσιμος ἔλεγεν αὐτῷ πολλὰ πρὸς τὰς διαλλαγὰς τὰς
310 πρὸς τὸν πατέρα γεγενῆσθαι. χρηματισάμενος δὲ καὶ παρ' ἐκείνου
πρὶν καταφωραθῆναι τῆς κακοηθείας ἀπῄει. Εὐρυκλῆς μὲν οὖν
οὐδὲ ἐν τῇ Λακεδαίμονι πανσάμενος εἶναι μοχθηρὸς ἐπὶ πολλοῖς
ἀδικήμασιν ἀπεστερήθη τῆς πατρίδος.
311 2. Ὁ δὲ τῶν Ἰουδαίων βασιλεὺς οὐχ ὥσπερ πρότερον εἶχεν
πρός τε τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Ἀριστόβουλον ἀκούειν μόνον τὰς
κατ' αὐτῶν διαβολάς, ἀλλ' ἤδη διὰ μίσους οἰκείου γεγενημένος αὐ-
312 τὸς εἰ καὶ μὴ λέγοι τις ἐξειργάζετο, παρατηρῶν ἕκαστα καὶ πυν-
θανόμενος καὶ πᾶσιν ἐνδιδοὺς τοῖς βουλομένοις, εἴ τις ἔχοι τι κατ'
ἐκείνων εἰπεῖν, * Εὐάρατόν τε Κῷον Ἀλεξάνδρῳ συνειδέναι. καὶ
τοῦτο μὲν οὖν καθ' ἡδονὴν τὸ πάντων ἥδιστον Ἡρώδης ἐλάμβανεν.
313 3. Ἐπιγίνεται δὲ κατὰ τῶν νεανίσκων μεῖζόν τι σκευωρουμέ-
νης ἀεὶ τῆς κατ' αὐτῶν διαβολῆς καὶ πᾶσιν, ὡς εἰπεῖν, ἆθλον τού-
του προκειμένου λέγειν τι περὶ ἐκείνων δυσχερὲς πρὸς τῆς τοῦ
314 βασιλεύοντος ἐδόκει σωτηρίας. σωματοφύλακες ἦσαν Ἡρώδῃ δύο
κατ' ἰσχὺν καὶ μέγεθος τιμώμενοι Ἰούκουνδος καὶ Τύραννος. οὗτοι
προσκρούσαντος αὐτοῖς τοῦ βασιλέως ἀπεωσμένοι περὶ Ἀλέξανδρον
ἦσαν συνιππαζόμενοι καὶ κατὰ τὰ γυμνάσια τιμώμενοι καί τι χρυ-
315 σίον καὶ δωρεὰς ἄλλας ἔλαβον. εὐθὺς οὖν καὶ τούτους ὁ βασιλεὺς
ἐν ὑποψίαις ἔχων ἐβασάνιζεν, οἱ δὲ διακαρτερήσαντες πολὺν χρόνον
ὕστερον ἔλεγον, ὅτι πείθοι φονεύειν αὐτοὺς Ἡρώδην Ἀλέξανδρος,

§ 309 = bell. Iud. I 530, § 313 = bell. Iud. I 527.

PAMWELat Zonaras I p. 448.

1 *εὐρυκλεῖ P 2 *πρὸς] πρὸσ τὸν PW 3 ἀναβὰς] διαβὰσ E καππαδοκῶν AMW 4 *πολλὰ] εἰσ πολλὰ PW 5 γενέσθαι E 6 εὐρυκλῆσ P 7 οὐδ' AM 8 τῆς] τῇ W τῆσ ἑαυτοῦ P 10 ἀκούων E 11 *ἀλλ' ἤδη] ἀλλ' ἢ P ἀλλ' ἤδη — 15 ἐλάμβανεν] *sed etsi nullus aliquid ei nuntiasset ipse perscrutabatur licentiamque dedit uolentibus quiddam contra eos referre cum uero euaretum quendam licet uellet tamen non libenter accusantem audiuit, quia et ipsum ut conscium abhorrebat* Lat 12 *ἐξωργίζετο coni. περιτηρῶν E 14 Εὐάρατον] W συάρατον P οὐάρατον AM Εὐάρεστον bell. Iud. 532 codd. meliores 15 μὲν οὖν i. ras. m. 2 A οὖν] οὐ coni. 16 *μείζων P *τι · | A *σκευωρουμένης] καιωρουμένησ, αι i. ras. A σκαιωρουμένησ MW 17 τούτου] τοῦ W, om. E 18 πρὸς] ὃ πρὸσ AM 19 δοκεῖ W 20 ἰουκοῦνδοσ M et ex corr. A ἰούκανδοσ E 21 περὶ] τοῖσ περὶ AMWE 22 τὰ om. AMWE 23 ἐλάμβανον AMWE ὁ — 24 ἔχων] ἐν ὑποψίαις ὁ βασιλεὺσ ἔχων AM ὁ βασιλεὺσ ἔχων ἐν ὑποψίᾳ WE 25 *ὕστερον] *post deuicti* Lat *πίθοι P

*ἐπεὶ περὶ κυνηγέσιον θηρίων διώκων προλάβοι· δυνατὸν γὰρ εἶναι
λέγειν ὡς ἀπὸ τοῦ ἵππου κατενεχθεὶς ἐμπαρείη ταῖς αὐτοῦ λόγχαις·
καὶ γὰρ πρότερον αὐτῷ τοιοῦτον γενέσθαι πάθος. ἐπέδειξαν δὲ* 316
*καὶ τὸ χρυσίον ἐν ἱππῶνι κατορωρυγμένον καὶ τὸν ἀρχικύνηγον ἐξή-
λεγχον, ὅτι καὶ λόγχας αὐτοῖς δοίη βασιλικὰς καὶ τοῖς Ἀλέξανδρον
θεραπεύουσιν ὅπλα κελεύοντος ἐκείνου.*

4. *Μετὰ τούτους ὁ φρούραρχος Ἀλεξανδρείου συλληφθεὶς* 317
*ἐβασανίζετο· καὶ γὰρ ἐκεῖνος αἰτίαν εἶχεν δέξεσθαι τῇ φρουρᾷ καὶ
παρέξειν χρήματα τοῖς νεανίσκοις ὑπεσχῆσθαι τὰ κείμενα τῶν βασι-
λικῶν κατ᾽ ἐκεῖνο τὸ φρούριον. αὐτὸς μὲν οὖν οὐδὲν ὡμολόγησεν,* 318
*υἱὸς δὲ αὐτοῦ παρελθὼν ταῦτ᾽ ἔφη γενέσθαι, καὶ γράμματα ἐπέ-
δωκεν ὡς εἰκάσαι τῆς Ἀλεξάνδρου χειρός· „τελέσαντες σὺν θεῷ
εἰπεῖν ἃ προεθέμεθα πάντα ἥξομεν πρὸς ὑμᾶς· ἀλλὰ πειράθητε,
καθὼς ὑπέσχησθε, δέξασθαι ἡμᾶς τῷ φρουρίῳ.“ μετὰ τοῦτο τὸ* 319
*γραμματεῖον ὁ μὲν Ἡρώδης οὐκ ἐνδοιασίμως εἶχεν περὶ τῆς τῶν
παίδων εἰς αὐτὸν ἐπιβουλῆς, Ἀλέξανδρος δὲ Διόφαντον ἔφη τὸν
γραμματέα μιμήσασθαι τὸν τύπον καὶ δι᾽ Ἀντιπάτρου κακουργη-
θῆναι τὸ γραμματίδιον· ὁ γάρ τοι Διόφαντος ἐδόκει τὰ τοιαῦτα
δεινὸς ἐν ὑστέρῳ τε διελεγχθεὶς ἐπ᾽ ἄλλοις οὕτως ἀπέθανεν.*

5. *Τοὺς δὲ βασανισθέντας ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς τὸ πλῆθος* 320
*προήγαγεν ἐν Ἱεριχοῦντι κατηγοροῦντας τῶν παίδων· καὶ τούτους
μὲν ἐκ χειρὸς οἱ πολλοὶ βάλλοντες ἀπέκτειναν. ὡρμημένων δὲ καὶ* 321

---

§ 317 = bell. Iud. I 528.

PAMWELat Zonaras I p. 448.

1 *ἐπεὶ*] ed. pr. *ἐπείτε* PW *ἐπὰν* AM *ἔπειτ᾽* E *περὶ*] *περί τι* A *ἐπί τι* M *εἰσ* E, om. W *θηρίον* E *προλάβοι*] *προσλάβοι* A *προσβάλη* M *προσβάλοι* WE, i. marg. *γρ προσβάλη* A *εἶναι*] *εἴη* WE 2 **ἀναπαρείη* P *ἀναπαρήει* W 3 **τοιοῦτο* AM *γεγενῆσθαι* WE 4 *τὸ χρυσίον*] *χρυσίον μὲν* W *χρυσίον* E *κατωρωρυγμένον* M *κατωρυγμένον* E *ἀρχικυνηγὸν* PAME 5 **δώη* PA *δῴη* M 7 *ὁ φρούραρχος ἀλεξανδρίου* E *ἀλέξανδροσ ὁ φρούραρχοσ* P *ὁ φρούραρχοσ ἀλεξάνδρου* AMW *princeps custodiae alexandrii oppidi* Lat *συλληφθεὶς*] *ληφθεὶσ* PWE 8 *ἐκεῖνος*] *κἀκεῖνοσ* E *εἶχεν*] *εἶχεν ὡσ ἐπαγγειλάμενοσ* E *δέξεσθαι*] Hauerkamp *δέξασθαι* codd. E *τῷ φρουρίῳ* E 9 *τοῖσ νεανίσκοισ χρήματα* tr. WE **τὰ*] *τε τὰ* W 10 *ὡμολόγει* E 11 **δ᾽* AM *ταῦτα* WE 12 **ὡς*] iteratum in confinio paginarum M, om. W *φράζοντα* post *χειρός* add. E *σὺν θεῷ εἰπεῖν*] *cum dei auxilio* Lat *ἃ σὺν θεῷ εἰπεῖν* tr. E 13 *προυθέμεθα* E 14 *ὑπέσχεσθε* AMWE **ἡμᾶς* (*ἡ* i. ras. A) *δέξασθαι* tr. AM 15 *γραμμάτιον* (*ι* i. ras. A) AM *γράμμα* E *οὐκ*] *οὐκ ἔτι* AMWE **ἐνδυασίμωσ* P 17 **γραμματαῖα* P 18 *τοι* om. AMWE 19 *τε*] *δὲ* PWE 21 *ἐν* om. PW **κατηγοροῦντας*] *filios et accusatores eorum* Lat *κατηγορῶν* coni. 22 *ἔκτειναν* WE **ὁρμημένων* P

τοὺς περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὁμοίως κτεῖναι, τοῦτο μὲν ὁ βασιλεὺς
παρῃτήσατο διὰ Πτολεμαίου καὶ Φερώρα τὸ πλῆθος ἀναστείλας,
ἦν δὲ φυλακὴ καὶ τήρησις αὐτῶν καὶ προσῄει μὲν οὐδείς, πάντα
δ' ἐπεσκοπεῖτο τὰ γινόμενα καὶ λαλούμενα, καὶ τί γὰρ ἢ καταδίκων
322 εἶχον ἀδοξίαν καὶ δέος. ἕτερος δ' αὐτῶν Ἀριστόβουλος ἐκ βαρυ-
θυμίας ὑπαγόμενος καὶ τὴν ἑαυτοῦ τηθίδα καὶ πενθερὰν συναλγεῖν
αὐτῷ ταῖς συμφοραῖς καὶ μισεῖν τὸν τοιαῦτα πειθόμενον „οὐ γάρ,
ἔφη, καὶ σοὶ κίνδυνος ἀπωλείας διαβεβλημένῃ Συλλαίῳ κατ' ἐλπίδα
323 γάμων ἅπαντα τἀνθάδε προμηνύειν;“ τούτους ἐκείνη ταχὺ μάλα
τἀδελφῷ προσφέρει τοὺς λόγους. ὁ δ' οὐκέτι κατασχὼν αὐτὸν δῆ-
σαί τε κελεύει καὶ διαστήσαντας ἀπ' ἀλλήλων ὅσα κακῶς ἐποίησαν
324 ἐπὶ τῷ πατρὶ ταῦτα γραψαμένους ἀποφέρειν. οἱ δ' ἐπεὶ τοῦτο
προσετέτακτο αὐτοῖς, ἐγγράφουσιν ἐπιβουλὴν μὲν οὔτε νοῆσαι κατὰ
τοῦ γεγεννηκότος οὔτε συσκευάσασθαι, δρασμῷ δὲ ἐπιβαλέσθαι καὶ
τοῦτο δι' ἀνάγκην ὑπόπτου καὶ δυσχεροῦς ὄντος αὐτοῖς τοῦ βίου.
325 6. Κατὰ δὲ τὸν χρόνον ἥκοντος ἐκ Καππαδοκίας πρεσβευτοῦ
παρὰ Ἀρχελάου Μήλα τινός, ὃς ἦν δυνάστης τῶν ἐκείνου, βουλό-
μενος Ἡρώδης ἐνδείξασθαι τὴν δύσνοιαν Ἀρχελάου πρὸς αὐτὸν
ἐκάλει τὸν Ἀλέξανδρον ὡς ἦν ἐν τοῖς δεσμοῖς καὶ πάλιν ἠρώτα
326 περὶ τῆς φυγῆς, ὅπου καὶ πῶς ἐγνώκασιν ἀποχωρεῖν. ὁ δὲ Ἀλέξαν-
δρος πρὸς Ἀρχέλαον ἔφη κἀκεῖθεν εἰς Ῥώμην ὁμολογήσαντα δια-
πέμψειν· ἄλλο δ' οὐδὲν οὔτ' ἄτοπον οὔτε δυσχερὲς ἐντεθυμῆσθαι
κατὰ τοῦ πατρὸς οὐδ' ὅσα συνεσκεύασται κακοηθείᾳ τῶν ἐναντίων
327 ἀληθὲς εἶναί τι τούτων. βούλεσθαι δ' ἂν ἔτι ζῆν καὶ τοὺς περὶ
Τύραννον εἰς ἐξέτασιν ἀσφαλεστέραν, ἀλλὰ καὶ τούτους ἀπολέσθαι
θᾶττον Ἀντιπάτρου τῷ πλήθει τοὺς ἰδίους ἐγκαθιστάντος φίλους.

§ 322 = bell. Iud. I 534.

PAMWELat Zonaras I p. 449.

1 τὸν om. AMWE 3 *προσείη P *οὐδείς] οὐδεισ ἔτι AM 4 δὲ AMWE *ἐπισκοπῆτο P 5 *ἕτερος] ἑταῖροσ W ἅτερος Bekker *δὲ W ὁ ἀριστόβουλοσ E 6 ὑπαγόμενος] ἐπαγόμενοσ AMWE *existimans* Lat οἰόμενος Zon *τιτθίδα P τητθίδα W σαλώμην post πενθερὰν add. E 7 *τὸν] τὸν τὰ W 8 *διαβεβλημένησ W συλαίω E 9 *γάμου P 10 δὲ WE αὐτὸν PMWE 12 *γραψάμενοσ W ἀποφέρειν] καίσαρι ἀποφέρειν AME δὲ AMWE 13 γράφουσιν E οὔτ' ἐννοῆσαι E 14 *δρασμῷ δὲ ἐπιβαλέσθαι om. P *ἐπιβάλλεσθαι AM 15 *τοῦτον AM *hanc* (h. e. *fugam*) Lat *αὐτοῖς om. AM 16 *κατὰ — χρόνον] *eodem tempore* Lat δὲ] τοῦτον οὖν (οὖν s. M) AM τοῦτον WE ἐκ] ἀπὸ WE *τοῦ πρεσβευτοῦ P 17 *παρὰ ἀρχελάου suppl. m. 2 M *Μήλα τινός] μηλατῖνοσ P μιλατίνοσ, μι ex μη corr. A μϊλᾶ τινὸσ M *mila nomine* Lat Μήνα τινὸς coni. *ἐκείνῃ coni. 18 ἡρώδη E 19 *τὸν om. P ὡς] ὃσ E 21 *πρὸς] παρὰ AM κἀκεῖθεν] ἐκεῖθεν Cocceji 22 ἄλλο δ'] AMLat Zon ἀλλ' PWE οὔτε AMWE ἐντεθυμεῖσθαι E 23 συνεσκευᾶσθαι P 24 δ' ἂν ἔτι ζῆν] δὲ ἀνετάζειν W

7. *Τοιαῦτα λέγοντος ἐκέλευσεν ἅμα τόν τε Μήλαν καὶ τὸν* 328
Ἀλέξανδρον ἄγειν ὡς Γλαφύραν τὴν Ἀρχελάου καὶ πυνθάνεσθαι
παρ' αὐτῆς, εἰ μηδὲν ἠγνόει τῶν εἰς ἐπιβουλὴν Ἡρώδου γιγνομέ-
νων. ὡς δὲ ἧκον, εὐθὺς μὲν Γλαφύρα δεσμώτην ἰδοῦσα τὸν Ἀλέ- 329
ξανδρον ἔπληξε τὴν κεφαλὴν καὶ καταπληξαμένη μέγα καὶ συμπαθὲς
ἀνῴμωξεν. ἦν δὲ καὶ τοῦ νεανίσκου δάκρυα καὶ τῶν παρόντων
ὀδυνηρά τις θέα, μέχρι πλείονος οὐδὲ ἐφ' οἷς ἧκον εἰπεῖν ἢ πράτ-
τειν δυναμένων. ὀψὲ δὲ τοῦ Πτολεμαίου, τούτῳ γὰρ ἄγειν αὐτὸν 330
ἐπετέτακτο, φράζειν κελεύοντος εἴ τι τῶν πραττομένων ἡ γυνὴ σύν-
οιδεν αὐτῷ, „τί δ' οὐκ ἄν, ἔφη, συνέγνω τῆς ψυχῆς ἐμοὶ στεργο-
μένη πλέον καὶ κοινωνοῦσα τέκνων;“ ἡ δὲ πρὸς ταῦτα μὲν ἀνεβόη- 331
σεν, ὡς συνειδείη μὲν οὐδὲν ἄτοπον, εἰ δὲ φέροι πρὸς τὴν σωτηρίαν
τὴν ἐκείνου τὸ καὶ καθ' αὑτῆς τι ψεύσασθαι, πάνθ' ὁμολογεῖν.
ὁ δὲ Ἀλέξανδρος „ἀσεβὲς μὲν οὐδέν, εἶπεν, οὐδ' ὧν ὑπονοοῦσιν
οὓς ἥκιστα ἐχρῆν οὔτ' αὐτὸς ἐνόησα σύ τε οὐδὲν οἶσθα, ἀλλ' ὅτι
παρ' Ἀρχέλαον ἀποχωρεῖν ἐγνώκειμεν κἀκεῖθεν εἰς Ῥώμην.“ ταῦτ' 332
ἐκείνης ὁμολογούσης ὁ μὲν Ἡρώδης Ἀρχέλαον ἐξεληλέγχθαι τῆς
πρὸς αὐτὸν δυσνοίας ὑπολαβὼν δίδωσιν Ὀλύμπῳ καὶ Οὐολομνίῳ
γράμματα κελεύσας ἐν παράπλῳ μὲν Ἐλαιούσῃ τῆς Κιλικίας προσ-
σχόντας Ἀρχελάῳ τε περὶ τούτων ἀποδοῦναι καὶ μεμψαμένους ὅτι
τῆς ἐπιβουλῆς ἐφάψαιτο τοῖς παισὶν ἐκεῖθεν εἰς Ῥώμην πλεῖν.
κἂν εὕρωσιν ἀνύσαντά τι Νικόλαον, ὡς μηκέτ' αὐτῷ δυσχεραίνειν 333
Καίσαρα, διδόναι τὰς ἐπιστολὰς καὶ τοὺς ἐλέγχους τοὺς κατὰ τῶν

§ 332 = bell. Iud. I 535.

PAMWELat Zonoras I p. 449.

1 **μῆλον* P *μίλαν* (*ι* ex *η* corr. A) AM *milam* Lat 2 **γλάφυραν* AM **τὴν*] *τὸν* P 3 **εἰς*] *εἰσ τὴν* AM *γινομένων* E 4 *γλάφυρα* AM *ἡ γλαφύρα* WE **εἰδοῦσα* P 5 *ἔπληξε*] *ἐπλήξατο* AMWE *καταπληξαμένη*] *stupefacta* Lat, om. E *περιπαθὲσ* E **ἀνοίμωξεν* P *ἀνώμοξεν* MW 7 *οὐδὲν* E *ἧκον*] *εἶχον* W *παρῆσαν* E 8 *τούτω*, *ω* ex *ου* corr. M *τοῦτο* E *ἄγειν* om. WE *αὐτῷ* E 9 *κελεύσαντοσ* AMWE *ἡ γυνὴ* om. WE 10 *τίσ* WE **δὲ* W *τί δ' — συνέγνω*] *respondit quid meum haec ignoraret* Lat 11 *κοινωνοῦσα*, *α* i. ras. A *κοινωνούσησ* W *δὲ*, *ε* i. ras. A *ταῦτα μὲν*] *ταῦτ'* AM *ταῦτα* E 12 **συνηδείη* P 13 *κατ' αὐτῆσ* W *καθ' ἑαυτῆσ* E *τι* om. E *πάντα* WE 14 *οὐδὲ* WE 15 **οὔτ'*] *οὐθ'* P *οὔτε* AMW *ἐνόησασ* AM *ἐννοήσασ* W *ἐνενόησεν* E *σύ τε*] *οὔτε* AMW *οὔτε σὺ* E *οὐδὲν* om. E **οἶσθασ* M et ex corr. A 16 *ταῦτα κἀκείνησ* AMWE et ut uid. Lat 17 *ἐξε-ληλέχθαι* P *ἐξηλέγχθαι* W *ἐξηλέχθαι* E 18 **ὑπολαβὼν*] *παραλαβὼν* W 19 *Ἐλαιούσῃ*] Dindorf *ἐλεούσησ* PAM *ἐλούσησ* W *Ἐλεούσῃ* Hudson *προσ-σχόντας*] Zon *προσχόντασ* codd. E 21 **ἐπιβουλῆς*] *ἐπιστολῆσ* W *ἐπιβολῆς* coni. **συνεφάψαιτο* coni. 22 **νικόλαον ἀνύσαντά τι* tr. M *μηκέτι* WE 23 *τοὺς — 56, 1 ἐπέστειλεν*] *quae contra iuuenes constructa destinauerat* Lat *τοὺς*] om. WE *οὓσ* AM, fort. recte

334 *νεανίσκων συνεσκευασμένως ἐπέστειλεν. Ἀρχέλαος μὲν οὖν ἀπε-*
λογεῖτο δέξασθαι μὲν τοὺς νεανίσκους ὁμολογήσας διὰ τὸ συμφέ-
ρειν αὐτοῖς τε ἐκείνοις καὶ τῷ πατρὶ μὴ χαλεπώτερόν τι προστε-
θῆναι κατ' ὀργὴν ὧν ὑπόπτως ἔχοντες ἐστασίαζον· οὐ μὴν καὶ
πρὸς Καίσαρα πέμψειν οὐδ' ἄλλο τι κατὰ δύσνοιαν τὴν πρὸς ἐκεῖ-
νον ὁμολογῆσαι τοῖς νεανίσκοις.
335 8. *Εἰς δὲ τὴν Ῥώμην ἀποκομισθέντες ἔσχον καιρὸν ἐπιδοῦναι*
τὰ γράμματα τῷ Καίσαρα διηλλαγμένον εὑρεῖν Ἡρώδῃ· τὰ γὰρ
336 *περὶ τὴν Νικολάου πρεσβείαν ἀπέβη τοῦτον τὸν τρόπον· ὡς ἀν-*
ῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ περὶ τὴν αὐλὴν ἐγένετο, πρῶτον μὲν οὐκ
ἐφ' οἷς ἐληλύθει μόνον ἀλλὰ καὶ Συλλαίου κατηγορεῖν ἠξίου, καὶ
337 *δῆλοι πρὸ τῆς ἐντυχίας ἦσαν ἀλλήλους πολεμοῦντες. οἱ δὲ Ἄραβες*
ὑπονοήσαντες ἐξ αὐτοῦ καὶ τῷ Νικολάῳ προσελθόντες τὰς ἀδικίας
ἁπάσας ἐμήνυον καὶ τῶν Ὀβόδου ὡς διαφθαρέντων πάντων ἐμφανῆ
τεκμήρια παρέχοντες, ἦν γὰρ καὶ τῶν γραμμάτων αὐτοῦ ὃ κατὰ τὴν
338 *ἀπόστασιν ὑφῃρημένοι διὰ τούτων ἤλεγχον. ὁ δὲ Νικόλαος εὐτυ-*
χίαν τινὰ ταύτην ὁρῶν αὐτῷ προσγεγενημένην δι' αὐτῆς ἐπραγμα-
τεύετο τὸ μέλλον, ἐπείγων εἰς διαλλαγὰς ἐλθεῖν Ἡρώδῃ Καίσαρα·
σαφῶς γὰρ ἠπίστατο βουλομένῳ μὲν ἀπολογεῖσθαι περὶ ὧν ἔπρα-
ξεν οὐκ ἔσεσθαι παρρησίαν, ἐθέλοντι δὲ κατηγορεῖν Συλλαίου γενή-
339 *σεσθαι καιρὸν ὑπὲρ Ἡρώδου λέγειν. συνεστώτων οὖν ἐπ' ἀλλήλους*
καὶ δοθείσης ἡμέρας ὁ Νικόλαος παρόντων αὐτῷ τῶν Ἀρέτα πρέ-
σβεων τά τε ἄλλα κατηγόρει τοῦ Συλλαίου, τήν τε τοῦ βασιλέως

PAMWELatZonaras I p. 449.

1 *συνεσκευασμένοσ*, *ο* ex *ω* corr. A *κατεσκευασμένουσ* WE *ἀπέστειλεν* MWE 2 **δέξεσθαι* coni. **διὰ τὸ συμφέρειν*] *quia prodesset* Lat *συμφέρειν*] Bekker *συμφέρον* codd. E **τ'* AM *μὴ*] *μὴ καὶ* AME *προστεθῆναι*] *προστεθῇ* E et Cocceji 5 *οὐδὲ* WE 7 **ἔσχον*] *ἔσχον τε* AMW **καιρὸν*] *καιρὸν καὶ* P *ἀποδοῦναι* E 8 *τῷ — Ἡρώδῃ*] *quia caesarem placatum inuenerunt* Lat *τῷ*] *ὦ* P *καίσαρι* AMWE *εὑρόντεσ* AMWE i. marg. *XVIII* Lat 11 **ἐφ' οἷς*] *εὐθὺσ* M *συλαίου* E 12 **ἦσαν*] *ἦσ ἂν* (*ἦ* ex *ἦ* corr.) P *ἀλλήλοισ* AME **οἱ δὲ Ἄραβες* om. WLat et ut uid. A[1] 13 *ὑπονοήσαντες*] *ὑπονοστήσαντεσ* AMWE *intellegentes* Lat litt. *οἱ δὲ ἄραβεσ ὑπονοστήσαν* in ras. angustius scriptae m. 2 A 14 *πάσασ* AME *ἁπάσησ* W *ὀβάδου* AMW *πάντων*] *πλείστων* AMW *multos* Lat *ἐκφανῆ* AMW 15 *ἦν*] *ἐτύγχανον* M, i. marg. *ἐτύγχανον γαρ καὶ των γραμματων* A *ὃ*] om. AMW *ἃ* Hudson 16 *ἐφηρημένοι* W *ἤλεγχων*, *ω* in *ο*, *ο* rursus in *ω* corr. W **εὐτυχίαν*] *ἐπιτυχίαν* W et i. marg. A 17 **τινὰ*] s. M, om. W *προσγενομένην* E *ἐπραγματεύσατο* E 18 **ἐλθεῖν εἰσ διαλλαγὰσ* tr. W *Καίσαρα*] *ποιῆσαι καίσαρα* AMWE 19 **ἀπολογήσασθαι* W 20 *συλαίου* E 22 **ὁ* om. W *τῶν*] *καὶ τῶν* E 23 **κατηγόρου* W (?) *συλαίου* E

ἀπώλειαν λέγων καὶ πολλῶν Ἀράβων, χρήματά τε ὡς εἴη δεδανεισ- 340
μένος ἐπ' οὐδὲν ὑγιές, καὶ μοιχείας ἐξελέγχων οὐ τῶν ἐν Ἀραβίᾳ
μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν Ῥώμῃ γυναικῶν· προσετίθει δὲ τὸ μέγιστον,
ὡς ἐξαπατήσειεν Καίσαρα μηδὲν ἀληθὲς διδάξας ὑπὲρ τῶν Ἡρώδῃ
πεπραγμένων. ὡς δ' ἧκεν ἐπὶ τοῦτον τὸν τόπον, ὁ μὲν Καῖσαρ 341
ἐξεῖργεν αὐτὸν τοῦτο μόνον ἀξιῶν ὑπὲρ Ἡρώδου λέγειν, εἰ μὴ στρα-
τιὰν ἤγαγεν εἰς Ἀραβίαν μηδὲ δισχιλίους πεντακοσίους ἀποκτείνειεν
τῶν ἐκεῖ μηδ' αἰχμαλώτους λάβοι τὴν χώραν διαρπάσας. πρὸς 342
ταῦτα ὁ Νικόλαος ὑπὲρ τούτων ἔφη καὶ μάλιστα διδάξειν, ὅτι μη-
δὲν ἢ τὰ πλεῖστά γε αὐτῶν οὐ γέγονεν, ὡς σὺ ἀκήκοας καὶ δίκαιον
ἦν ἐπ' αὐτοῖς χαλεπώτερον φέρειν. πρὸς δὲ τὸ παράδοξον Καί- 343
σαρος ἐνδόντος αὐτὸν ἀκροατήν, τὸ δάνειον εἰπὼν τῶν πεντακοσίων
ταλάντων καὶ τὴν συγγραφήν, ἐν ᾗ καὶ τοῦτο ἦν προσγεγραμμένον
ἐξεῖναι τῆς προθεσμίας παρελθούσης ῥύσια λαμβάνειν ἐξ ἁπάσης
τῆς χώρας, τὴν μὲν στρατείαν οὐ στρατείαν ἔλεγεν, ἀλλ' ἐπὶ δι-
καίαν τῶν ἰδίων ἀπαίτησιν χρημάτων· καὶ μηδὲ ταύτην ταχὺ μηδ' 344
ὡς ἐπέτρεπον αἱ συγγραφαί, πολλάκις μὲν ἐπὶ Σατορνῖνον ἐλθόντα
καὶ Οὐολόμνιον τοὺς τῆς Συρίας ἡγεμόνας, τελευταῖον δὲ ἐν Βηρυτῷ
τούτων ἐναντίον Συλλαίου τὴν σὴν τύχην ἐπομόσαντος, ἦ μὴν ἐντὸς
ἡμερῶν τριάκοντα παρέξειν τὰ χρήματα καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς
Ἡρώδου πεφευγότας. ὧν οὐδὲν ποιήσαντος Συλλαίου πάλιν ἐπὶ 345
τοὺς ἡγεμόνας ἐλθεῖν Ἡρώδην κἀκείνων ἐφέντων αὐτῷ λαμβάνειν
τὰ ῥύσια μόγις οὕτως ἐξελθεῖν σὺν τοῖς περὶ αὐτόν. ὁ μὲν δὴ 346
πόλεμος, ὡς οὗτοι τραγῳδοῦντες ἔλεγον, καὶ τὰ τῆς ἐπιστρατείας
τοιαῦτα. καίτοι πῶς ἂν εἴη πόλεμος, ἐπιτρεψάντων μὲν τῶν σῶν
ἡγεμόνων, δεδωκυίας δὲ τῆς συνθήκης, ἠσεβημένου δὲ μετὰ τῶν ἄλλων

PAMWELat

2 *μοιχίασ W *ἐν Ἀραβίᾳ] ἀράβων W 3 *μόνων PA[1] 4 ἐξαπατήσειεν] Naber ἐξαναστήσειε (-εν P) codd. E *acerbius incitaret* Lat 5 *δὲ W 6 *εἰ μὴ] ὡσ οὐ W 7 δισχιλίουσ καὶ πεντακοσίουσ AMWE ἀποκτείνειν W ἀπέκτεινε E 8 *μηδὲ W 10 σὺ] σύ γε AM σύ τε W 11 χαλεπώτερον ἐπ' αὐτοῖσ tr. W 12 αὐτὸν PWE *εἰπὼν] εἶπεν P 13 *προγεγραμμένον P 15 *μὲν] μὲν οὖν AM στρατείαν] Dindorf στρατιὰν codd. E *militiam* Lat οὐ στρατείαν] coni. οὐ στρατιὰν codd. E *non expeditionem* Lat οὐκ ἐπιστρατείαν Ernesti *ἐπὶ eicit Hudson *δικαίων ed. pr. 16 χρημάτων] τῶν χρημάτων E *ταύτη AMW *ταχὺ ταύτη tr. W *μηδὲ W 17 *ὡσ ἔπρεπον P *συγγραφαί] συγγραφαὶ ποιήσασθαι Ἡρώδην ἀλλὰ Bekker σατουρνῖνον A[1] ἐλθόντος coni. 18 δ' E 19 τούτων] τοῦ τῶν M et ex corr. A τούτω· E ἐναντία συλαίου E ἐπομόσαντος] ἐπονομάσαντοσ A[1]E 20 ἐκ om. AME 21 συλαίου E 23 μόλισ AMWE *statim* Lat *δὴ] οὖν δὴ P 24 ἐπιστρατείασ, ει i. ras. A ἐπιστρατιᾶσ P ἐπιστρατίασ W στρατείασ E 26 *ἠσεβημένου, ου i. ras. M

347 θεῶν καὶ τοῦ σοῦ, Καῖσαρ, ὀνόματος; τὰ δὲ περὶ τοὺς αἰχμαλώ-
τους ἑξῆς ἤδη λεκτέον. λησταὶ τῶν τὸν Τράχωνα κατοικούντων
τετταράκοντα τὸ πρῶτον εἶτ' αὖθις πλείονες τὰς Ἡρώδου κολάσεις
διαφεύγοντες ὁρμητήριον ἐποιήσαντο τὴν Ἀραβίαν. τούτους ὑπε-
δέξατο Σύλλαιος ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τρέφων καὶ χώραν ἔδωκε
348 νέμεσθαι καὶ τὰ κέρδη τῶν λῃστῶν αὐτὸς ἐλάμβανεν. ὡμολόγησε
δὲ καὶ τούτους ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ὅρκοις ἀποδώσειν κατὰ τὴν αὐτὴν
τοῦ δανείου προθεσμίαν. καὶ δύναιτ' ἂν οὐκ ἐπιδεῖξαι κατὰ τὸ
παρὸν οὔτ' ἄλλον τινὰ τῆς Ἀράβων χώρας ἢ τούτους ἐξῃρημένους
349 οὔτε πάντας, ἀλλ' ὅσοι μὴ λαθεῖν ἴσχυσαν. οὕτως οὖν καὶ τοῦ
τῆς αἰχμαλωσίας ἐπιφθόνου συκοφαντήματος πεφηνότος μέγιστον,
ὦ Καῖσαρ, κατάμαθε πλάσμα καὶ ψεῦσμα πρὸς τὴν σὴν ὀργὴν
350 αὐτῷ ποιηθέν. φημὶ γὰρ ἐπελθούσης ἡμῖν τῆς τῶν Ἀράβων δυνά-
μεως καὶ τῶν περὶ Ἡρώδην πεσόντος ἑνὸς καὶ δευτέρου, τότε μόλις
ἀμυνομένου Νάκεβον τὸν στρατηγὸν αὐτῶν καὶ περὶ πέντε καὶ εἴ-
κοσι τοὺς πάντας * ὧν ἕκαστον αὐτὸς εἰς ἑκατὸν ἀναφέρων δισ-
χιλίους καὶ πεντακοσίους τοὺς ἀπολωλότας ἔλεγεν."
351 9. Ταῦτα μᾶλλον ἐκίνει τὸν Καίσαρα καὶ πρὸς τὸν Σύλλαιον
ἐπιστραφεὶς ὀργῆς μεστὸς ἀνέκρινεν, ὁπόσοι τεθνήκασιν Ἀράβων.
ἀπορουμένου δ' αὐτοῦ καὶ πεπλανῆσθαι λέγοντος αἵ τε συνθῆκαι
τῶν δανείων ἀνεγινώσκοντο καὶ τὰ τῶν ἡγεμόνων γράμματα πόλεις
352 τε ὅσαι τὰ λῃστήρια κατῃτιῶντο, καὶ πέρας εἰς τοῦτο μετέστη Καῖ-
σαρ, ὡς τοῦ μὲν Συλλαίου καταγνῶναι θάνατον, Ἡρώδῃ δὲ διαλ-
λάττεσθαι μετάνοιαν ἐφ' οἷς ἐκ διαβολῆς πικρότερον ἔγραψεν αὐτῷ
πεπονθώς, καί τι τοιοῦτον εἰπεῖν εἰς τὸν Σύλλαιον, ὡς ἀναγκάσειεν
353 αὐτὸν ψευδεῖ λόγῳ πρὸς ἄνδρα φίλον ἀγνωμονῆσαι. τὸ δὲ σύμπαν
ὁ μὲν Σύλλαιος ἀνεπέμπετο τὰς δίκας καὶ τὰ χρέα τοῖς δεδανει-
κόσιν ἀποδώσων εἶθ' οὕτω κολασθησόμενος. Ἀρέτᾳ δ' οὐκ εὐμε-

PAMWELat

2 *τῶν om. W 3 *τεσσαράκοντα W *εἶτα W 4 διαφεύγοντασ E 5 συλλαῖοσ A¹ συλαῖοσ E 6 *τῶν λῃστῶν] *latrocinii* Lat *λῃστῶν, λῃστ i. ras. M *αὐτὸς ἐλάμβανεν] *cum eis partiebatur* Lat 7 *ἀποδόσειν P 8 *τῷ δανείῳ coni. *δύναιτο W οὐκ om. E 9 οὔτ'] coni. οὐδ' PAM οὐκ E, om. W 10 οὔτε] coni. οὐδὲ codd. E τοῦ] τοὺσ W 12 ψεῦσμα καὶ πλάσμα tr. AME et ut uid. Lat 13 αὐτὸ E *ποιηθέν] πεποιῆσθαι P *φημὶ om. Lat τῶν om. AMWE 14 πεσόντων AME 16 τοὺς] συνέβη πεσεῖν E *prostrauit* post *πάντας add. Lat ἕκαστοσ E 17 *καὶ om. W 18 συλαῖον E 19 *τεθνήκασιν] τεθνήκασι τῶν W 20 *δὲ W 21 *τὰ om. AM 22 τὰ om. AMWE μετέστη] κατέστη AMWE *mutatus* Lat 23 συλαίου E 26 ψεύδει W 27 συλαῖοσ E *χρεᾶ P *δεδανεικῶσιν P 28 *εἶτα W οὕτωσ AME *δὲ W

νὴς ἦν Καῖσαρ, ὅτι τὴν ἀρχὴν μὴ δι' ἐκείνου καθ' αὑτὸν δὲ ἔλαβεν.
ἐγνώκει δὲ καὶ τὴν Ἀραβίαν Ἡρώδῃ διδόναι, διεκώλυσεν δὲ τὰ παρ'
ἐκείνου πεμφθέντα γράμματα. τοῖς γὰρ περὶ τὸν Ὄλυμπον καὶ 354
Οὐολόμνιον εὐμενῆ Καίσαρα πυνθανομένοις εὐθὺς ἔδοξεν ἐξ ἐντο-
λῆς Ἡρώδου τὰ περὶ τῶν παίδων γράμματα καὶ τοὺς ἐλέγχους ἀνα-
διδόναι. Καῖσαρ δὲ ἀναγνοὺς τὸ μὲν ἀρχὴν ἄλλην προσθεῖναι γέ- 355
ροντι καὶ κακῶς πράττοντι τὰ περὶ τοὺς παῖδας οὐκ ᾠήθη καλῶς
ἔχειν, δεξάμενος δὲ τοὺς παρὰ Ἀρέτα καὶ τοῦτο μόνον ἐπιτιμήσας,
ὡς προπετείᾳ χρήσαιτο τῷ μὴ παρ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἀναμεῖ-
ναι λαβεῖν, τά τε δῶρα προσήκατο καὶ τὴν ἀρχὴν ἐβεβαίωσεν.
XI. 1. Ἡρώδῃ δὲ γράφει διηλλαγμένος ἐπί τε τοῖς παισὶν 356
ἄχθεσθαι λέγων καὶ δέον, εἰ μὲν ἀνοσιώτερόν τι τετολμήκασιν,
ἐπεξιέναι πατραλόας ὄντας· αὐτῷ γὰρ ἐφεῖναι ταύτην τὴν ἐξουσίαν·
εἰ δὲ δρασμὸν ἐνόησαν, ἄλλως νουθετήσαντα μηδὲν ἀνήκεστον δια-
πράττεσθαι. συμβουλεύειν δὲ ἔχειν αὐτῷ συνέδριον ἀποδείξαντα 357
περὶ Βηρυτόν, ἐν ᾗ κατοικοῦσιν Ῥωμαῖοι, καὶ παραλαβόντα τούς
τε ἡγεμόνας καὶ τὸν βασιλέα τῶν Καππαδόκων Ἀρχέλαον ὅσους τε
τῶν ἄλλων οἴεται φιλίᾳ τε καὶ ἀξιώματι ἐπιφανεῖς μετὰ τῆς ἐκεί-
νων γνώμης ὅ τι χρὴ διαλαμβάνειν. Καῖσαρ μὲν τοιαῦτα ἐπέστελλεν. 358
ὁ δὲ Ἡρώδης τῶν γραμμάτων ὡς αὐτὸν ἀπενεχθέντων περιχαρὴς
μὲν εὐθὺς ἐπὶ ταῖς διαλλαγαῖς ἐγεγόνει, περιχαρὴς δὲ καὶ τῷ πάντ'
ἐξεῖναι κατὰ τῶν παίδων αὐτῷ. καί πως τὸ μὲν οὐκ εὖ πράττειν 359
ἐν τῷ προτέρῳ χαλεπὸν μὲν ἀλλ' οὔτε θρασὺν οὔτε προπετῆ πρὸς
τὴν ἀπώλειαν τῶν τέκνων παρεῖχεν αὐτόν, ἐν δὲ τῷ τότε μεταβο-
λῆς ἀμείνονος καὶ παρρησίας ἐπιλαβόμενος τὸ μῖσος ἐκενοδόξει

§ 356 = bell. Iud. I 536.

PAMWELat Zonaras I p. 449.

1 ὁ καίσαρ E *μὴ om. W καθ' αὑτόν, θ i. ras. corr. P δὲ om. W 2 *δὲ] γὰρ W 3 Ὄλυμπον] WLat ὀλύμπιον (μ ex ν corr. A) PAM 4 οὐολούμνιον AM 4 πυθομένοισ AMWE 6 προσθεῖναι] προσεῖναι PW προστιθέναι AME 8 τοὺς παρὰ Ἀρέτα] *legatos aretae* Lat παρὰ] περὶ AMWE ἀρέτα^ν A ἀρέταν MWE 9 *τῷ] τὸ M 10 *τε] δὲ PW *ἐβεβαιώσατο W 11 i. marg. *XVIIII* Lat 13 ἐπεξιέναι] E ἐπεξεῖναι codd. πατραλόας] Bekker πατρολόασ P πατρολώασ AM πατραλοίασ WE *γὰρ ἐφεῖναι] γράφει εἶναι P γραφῆναι W ἐφιέναι coni. ταύτην] πᾶσαν E 14 ἐνενόησαν WE 15 *συνεβούλευεν P ἔχειν om. E *συνέδρειον P 17 καππαδοκῶν AMWE 18 ἀξιώμασιν AME *ἐπιφανεῖς] εἶναι ἐπιφανεῖσ W 19 *Καῖσαρ] καὶ Καῖσαρ coni. ἐπέστειλε E 21 *τῷ] τὸ PW πάντα AMWE 22 καί πως — 60, 1 ἐξουσίαν om. ELat πως] Dindorf πῶσ codd. οὐκ om. W 23 τῷ πρότερον AMW πρὸς] ὡσ P 25 ἐκαινοδόξει A¹W ἐν ἄλλοισ γρ ἐκαινοτόμει i. marg. A ἐκενοτόμει i. marg. M

360 τὴν ἐξουσίαν. διέπεμπεν οὖν ὅσους ἐδόκει καλεῖν εἰς τὸ συνέδριον
Ἀρχελάου χωρίς· ἐκεῖνον δὲ δι᾽ ἔχθος οὐκ ἠξίου παρατυγχάνειν ἢ
καὶ τῇ προαιρέσει νομίζων ἐμποδὼν ἔσεσθαι.
361 2. Γενομένων δὲ ἐν Βηρυτῷ τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν ἄλλων
ὅσους τῶν πόλεων ἐκάλεσεν, τοὺς μὲν παῖδας, οὐ γὰρ ἠξίου παρά-
γειν εἰς τὸ συνέδριον, ἐν κώμῃ τινὶ Σιδωνίων εἶχεν Παλαεστῷ κα-
λουμένῃ πλησίον τῆς πόλεως, ὡς ἔχειν εἰ κληθεῖεν παραστῆσαι.
362 μόνος δὲ καὶ κατ᾽ αὐτὸν εἰσελθὼν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα συγκαθη-
μένων ἀνδρῶν κατηγόρει κατηγορίαν οὐκ ὀδυνηρὰν ὡς πρὸς ἀνάγκην
ὧν ἠτύχει, πλεῖστον δὲ ἀπεοικυῖαν ᾗ πατὴρ ἐπὶ παισὶν εἴποι·
363 βίαιος γὰρ ἦν καὶ περὶ τὴν απόδειξιν τῆς αἰτίας ἐτετάρακτο καὶ
μέγιστα θυμοῦ καὶ ἀγριότητος ἐνεδίδου σημεῖα, τούς τε ἐλέγχους
οὐκ ἐκείνοις ἐπιτρέπων καταμαθεῖν, ἀλλὰ συνηγορίαν αὐτοῖς προ-
τιθεὶς πατρὶ κατὰ παίδων ἀσχήμονα, καὶ τὰ γραφέντα δι᾽ αὐτῶν ἐκεί-
νων ἀναγινώσκων, ἐν οἷς ἐπιβουλὴ μὲν ἤ τις ἐπίνοια δυσσεβείας οὐκ
ἐγέγραπτο, μόνον δὲ ὡς φυγεῖν βουλεύοιντο καὶ λοιδορίαι τινὲς εἰς
364 αὐτὸν ὀνείδη περιέχουσαι διὰ τὴν δύσνοιαν. ἐφ᾽ αἷς ἐκεῖνος ὡς
ἐγένετο μᾶλλόν τε ἐξεβόα καὶ τὸ περιὸν εἰς ὁμολογίαν τῆς ἐπι-
βουλῆς δι᾽ ἐκείνων ηὔξανεν ἐπομνύμενος, ὡς ἥδιον ἂν στέροιτο
365 τοῦ ζῆν ἢ τοιούτων ἀκούειν λόγων. τὸ δὲ τελευταῖον εἰπών, ὅτι
καὶ τῇ φύσει καὶ τῇ Καίσαρος δόσει τὴν ἐξουσίαν αὐτὸς ἔχοι,
προσέθηκεν αὐτῷ καὶ πάτριον νόμον κελεύειν, εἴ του κατηγορήσαν-
τες οἱ γονεῖς ἐπιθοῖεν τῇ κεφαλῇ τὰς χεῖρας, ἐπάναγκες εἶναι τοῖς
366 περιεστῶσιν βάλλειν καὶ τοῦτον ἀποκτείνειν τὸν τρόπον. ὅπερ ἕτοι-
μος ὢν αὐτὸς ἐν τῇ πατρίδι καὶ τῇ βασιλείᾳ ποιεῖν ὅμως ἀναμεῖ-

§ 360 = bell. Iud. I 538.

PAMWELat Zonaras I p. 449.

1 *διέπεμπεν οὖν*] *εὐθὺσ οὖν διέπεμπεν* AME *statim accersiit* Lat *καλῶν coni. *συνέδρειον* P 2 *δὲ*] *γὰρ* AMWE *δι᾽ ἔχθραν* E *ἢ*] *εἰ* P 4 *τῶν*] *τῶν τε* AMWE 5 *τῶν*] *ἀπὸ τῶν* AMW 6 *συνέδρειον* P *Παλαεστῷ*] PM *παλαεστῶι* A *παλαετῷ* P teste Herchero et Hudsono *πλατάνῃ* W et i. marg. AM cum bell. Iud. *palestum* Lat 7 *εἶχεν* P 8 *καὶ* om. P *καθ᾽ αὑτὸν* AMWE 10 *δ᾽* E *ᾗ*] Ernesti *ἢ* PAME *εἰ* W *εἴποι ἄν* coni. 11 *ἐπίδειξιν* AMWE 13 *προστιθεὶσ* W 17 *αἷς*] *οἷσ* E 18 *τε*] *δὲ* W 19 *ἡδίων* W *στεροῖτο* P 20 *τοῦ ζῆν*] *τῆσ ζωῆσ* W *λόγων*, *ν* i. ras. A 21 *δόσει*] *δώσει* W *δόξῃ* E et i. marg. AM *ἔχει* E 22 *προσέθηκε*] *προσέθηκε δὲ* AMW *αὐτῷ* om. AMW *καὶ πάτριον αὐτῷ* tr. E *πάτριον νόμον*] *πάτριον οὕτωσ ὁ νόμοσ* W *κελεύειν*] PLat *ὅσ ἐκέλευεν* AME *ἐκέλευσεν* W *εἴ του* W 23 *ἐπιθεῖεν* Dindorf *τῇ*] *ἐν τῇ* P 24 *καὶ τοσοῦτον ἀποκτέννειν* W

ναι τὴν ἐκείνων κρίσιν, ἥκειν μέντοι δικαστὰς μὲν οὐχ οὕτως ἐπὶ φανεροῖς οἷς ἐκ τῶν παίδων ὀλίγου πάθοι, συνοργισθῆναι δὲ καιρὸν ἔχοντας, ὡς οὐδενὶ καὶ τῶν πόρρω γεγονότων ἀμελῆσαι τοιαύτης ἐπιβουλῆς ἄξιον.

3. *Ταῦτα τοῦ βασιλέως εἰπόντος καὶ τῶν νεανίσκων οὐδὲ ἕως* 367
ἀπολογίας παρηγμένων συμφρονήσαντες οἱ κατὰ τὸ συνέδριον, ὡς ἐπιεικείας καὶ διαλλαγῶν χεῖρον ἔχοι, τὴν ἐξουσίαν ἐβεβαίουν αὐτῷ.
καὶ πρῶτον μὲν Σατορνῖνος ἀνὴρ ὑπατικὸς καὶ τῶν ἐπ' ἀξιώματος 368
ἀπεφήνατο γνώμην ἀηδεστάτῃ περιστάσει χρώμενος· ἔφη γὰρ καταδικάζειν μὲν τῶν Ἡρώδου παίδων, κτείνειν δ' οὐκ οἴεσθαι δικαιοῦν αὐτὸς παῖδας ἔχων καὶ τοῦ πάθους μείζονος ὄντος, εἰ καὶ πάντα δι' αὐτοὺς δεδυστύχηκεν. μετ' ἐκεῖνον οἱ Σατορνίνου παῖδες, εἵ- 369
ποντο γὰρ αὐτῷ πρεσβευταὶ τρεῖς ὄντες, τὴν αὐτὴν γνώμην ἀπεφήναντο, Οὐολόμνιος δὲ ἄντικρυς ἔφη κολάζειν θανάτῳ τοὺς οὕτως ἀσεβήσαντας εἰς τὸν πατέρα. τὰ δ' αὐτὰ καὶ τῶν ἑξῆς οἱ πλείους, ὥστε καὶ μηκέτι ἄλλο τι δοκεῖν ἢ καταδεδικάσθαι τὴν ἐπὶ θανάτῳ τοὺς νεανίσκους. κἀκεῖθεν μὲν εὐθὺς Ἡρώδης ἧκεν ἄγων αὐτοὺς 370
εἰς Τύρον, καὶ τοῦ τε Νικολάου πλεύσαντος ὡς αὐτὸν ἐκ τῆς Ῥώμης ἐπυνθάνετο προδιηγησάμενος τὰ ἐν Βηρυτῷ, ἥντιν' ἔχοιεν γνώμην περὶ τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Ῥώμῃ αὐτοῦ φίλοι, κἀκεῖνος 371
εἶπεν, ὅτι δοκεῖ μὲν ἀσεβῆ εἶναι τὰ ἐκείνοις περὶ σὲ ἐγνωσμένα, χρῆναι μέντοι αὐτοὺς καθείρξαντα δεσμώτας φυλάττειν, καὶ εἰ μὲν 372
ἑτέρως σοι δοκοίη κολάζειν αὐτούς, μὴ φαίνοιο ὀργῇ τὸ πλεῖον ἢ γνώμῃ κεχρῆσθαι, εἰ δὲ τἀναντία ἀπολύειν, μὴ ἀνεπανόρθωτον εἴη σοι τὸ ἀτύχημα. ταῦτα δοκεῖ καὶ ἐν Ῥώμῃ τοῖς πλείστοις τῶν

---

§ 367 = bell. Iud. I 540.

PAMWELat Zonaras I p. 450.

2 *καιρὸν*] *καὶ καιρὸν* W 5 *οὐδὲ*] *οὐδ'* E, om. Lat *ἕως*] *ὡσ τῆσ* AM *ἕωσ τῆσ* WE 6 **συνέδρειον* P 7 **χείρων* W *ἔχοιεν* AMWE 8 i. marg. *XX* Lat *πρῶτοσ* AMWE *σατουρνῖνοσ* E 9 *ἀηδεστάτῃ*] *αἰδημονεστάτη* AME *αἰδημονεστάτην* W *mitem* Lat 10 **δὲ* W **οὐχ* P **οὐκ — δικαιοῦν*] *non iustum arbitror* Lat **δίκαιον* ed. Geneu. 12 **δεδυστήχηκε* W *σατουρνίνου* E 13 **τρεῖσ ὄντεσ πρεσβευταί* tr. W 15 **δὲ* W 16 **ὥστε* — 17 *ἧκεν*] *ut cum nihil ambiguum esset quominus intellegeretur morte damnatos adulescentes statim herodes — peruenit* Lat *καὶ* om. AMWE **μηκέτι* in *μηκέτ'* corr. P 17 *εὐθὺς* om. E 18 *τε*] *γε* AMWE 19 **προσδιηγησάμενοσ* P *ἥντινα* MWE et ex corr. A 20 **ἐν*] *ἐν τῇ* W 21 **δοκεῖν* P **εἶναι*] *μοι εἶναι* W 22 *καθείρξαντασ* A¹W 23 **ἑτέρως*] *ἕτερόν* A¹W et ut uid. Lat **δοκοίει* P **φαίνοιτο* P **πλείονον* P *πλέον* W 24 *μὴ*] *μὲν μὴ* AMW *ἀνεπανόρθωτον*] AMLat *ἐπανόρθωτον* PWE 25 **σοι* s. M *ταῦτα*] *τὰ αὐτὰ δὲ* AMWE *δοκεῖν* AME

*σῶν φίλων.“ καὶ ὃς σιωπήσας ἐν πολλῇ ἐγένετο συννοίᾳ κἀκεῖνον
ἐκέλευσεν συμπλεῖν αὐτῷ.*
373 4. *Ὡς δ' ἦλθεν εἰς Καισάρειαν γίνεται λόγος οὖν ἦν εὐθὺς
ἅπασιν τῶν παίδων καὶ μετέωρος ἡ βασιλεία, ποῖ ποτε χωρήσειεν
374 τὰ κατ' αὐτοὺς ἐκδεχομένων· δεινὸν γὰρ ὑπῄει πάντας δέος ἐκ πα-
λαιοῦ καταστασιαζομένους εἰς αὐτὸ τὸ πέρας ἐλθεῖν, καὶ τοῖς μὲν
πάθεσιν ἐδυσχέραινον, οὐκ ἦν δ' οὔτε εἰπεῖν τι προπετὲς οὔτ'
ἄλλου λέγοντος ἀκούειν ἀκίνδυνον, ἀλλ' ἐγκεκλεισμένοι τὸν ἔλεον
375 ὀδυνηρῶς μὲν ἀναύδως δὲ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ πάθους ἔφερον. εἷς
δὲ αὐτῶν πάλαι στρατιώτης ὄνομα Τίρων, υἱοῦ αὐτῷ καθ' ἡλικίαν
ὄντος Ἀλεξάνδρῳ φίλου, πάνθ' ὅσα καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδυόμενα
δι' ἡσυχίας ἦν, αὐτὸς ὑπ' ἐλευθεριότητος ἐξελάλει καὶ βοᾶν ἠναγ-
376 κάζετο πολλάκις ἐν τοῖς πλήθεσιν ἀπαρακαλύπτως λέγων, ὡς ἀπό-
λοιτο μὲν ἡ ἀλήθεια, τὸ δὲ δίκαιον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀνῃρημένον
εἴη, κρατοίη δὲ τὰ ψεύσματα καὶ ἡ κακοήθεια καὶ τοσοῦτο νέφος
ἐπάγοι τοῖς πράγμασιν, ὡς μηδὲ τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπίνων πα-
377 θῶν ὁρᾶσθαι τοῖς ἁμαρτάνουσιν. τοιοῦτος ὢν ἐδόκει μὲν οὐκ
ἀκινδύνως παρρησιάζεσθαι, τὸ δ' εὔλογον ἐκίνει πάντας οὐκ ἀνάν-
378 δρως αὐτοῦ πρὸς τὸν καιρὸν ἱσταμένου. διὸ καὶ πάνθ' ἅπερ αὐ-
τὸς ἕκαστος εἴποιεν ἡδέως ἤκουον ὑπ' ἐκείνου λεγόμενα καὶ τὸ
καθ' αὑτοὺς ἀσφαλὲς ἐν τῷ σιγᾶν προορώμενοι τὴν ἐκείνου παρ-
ρησίαν ὅμως ἀπεδέχοντο· τὸ γὰρ προσδοκώμενον πάθος ἐβιάζετο
πάνθ' ὀντινοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ λαλεῖν.*
379 5. *Ὁ δὲ καὶ πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ πάσης παρρησίας ὠσά-
μενος μόνος μόνῳ λέγειν ἠξίου, καὶ συγχωρήσαντος „οὐ δυνάμενος,*

---

§ 373 = bell. Iud. I 543.

PAMWELat Zonaras I p. 451.

1 *σῶν* om. E **ὃς*] *ὥσ* P **ἐγένετο* om. W **ἐννοία* P **κἀκείνω* AM 3 *δὲ* AMWE *ἦλθεν*] *ἧκεν* W *ἦλθον* E *Καισάρειαν — ἦν*] *καισάρειαν γίνεται λόγοσ ὃσ ἦν* (litt. *ρει* suppl., *αν — ἦν* i. ras. circiter 14 litt. m. 2 A) AM **γίνεται* fort. olim ad *εἰς Καισάρειαν* et Herodem spectabat *οὖν ἦν* om. WE 5 *αὐτοὺς*] *ἐκείνουσ* AME **δέος* om. AMW 6 *αὐτό, ο* i. ras. A **αὐτὸ τὸ*] *τὸ αὐτὸ* W 7 *δὲ* AMWE **οὔτε*] *οὐδὲ* PW *οὔτ'*] *οὔτε* AMWE 8 *ἐγκεκλημένοι* E 10 **αὐτῶ* AMW **ὀνόματι* W *τείρων* AM *τήρων* WE *tyro* Latini cod. et edd. hic et infra, quod olim *tiro* fuisse uid. **αὐτῷ*] *αὐτοῦ* PW **ἡλικίασ* W 11 **ἀλεξάνδρου* PM¹W **πάντα* W 12 **ὑπ'*] *ἐπ'* P 14 **τὸ δέ* — 15 *κακοήθεια* om. W 15 *τοσοῦτον* AMW 16 *ἐπάγει* W *ἀνθρωπείων* AM 17 **οὐκ ἀκινδύνως*] *οὖν κακείνω* P *οὐκ ἐκείνω* W 18 **δὲ* W **ἐκείνει* P 19 **πάντα* W 20 *εἴποιεν ἕκαστοσ* tr. WE *εἴπειεν* Dindorf *εἴποι ἂν* coni. *ἤκουεν* PWE **τοῦ* — 21 *ἀσφαλοῦς* coni.; sed cf. Thuc. I 17 23 *πάντα ὀντιναοῦν* W 25 *οὐ δυνάμενος*] *ὀδυνώμενοσ* W

εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, διακαρτερεῖν ἐπὶ τοιούτῳ πάθει τὴν τολμηρὰν ταύτην παρρησίαν, ἀναγκαίαν δὲ σοὶ καὶ συμφέρουσαν, εἰ λάβοις τι χρήσιμον ἐξ αὐτῆς, προύκρινα τῆς ἐμῆς ἀσφαλείας. ποῖ ποτε 380 οἴχονταί σου καὶ πεπτώκασιν ἐκ τῆς ψυχῆς αἱ φρένες; ποῖ δὲ καὶ ὁ περιττὸς ἐκεῖνος νοῦς, ᾧ πολλὰ καὶ μεγάλα κατώρθους; τίς δὲ ἡ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν ἐρημία; κρίνω δὲ οὐδὲ παρόντας αὐτοὺς 381 συγγενεῖς εἶναι ἢ φίλους, οἳ περιορῶσι τοιοῦτο μῦσος ἐπὶ τῇ μακαριζομένῃ ποτὲ βασιλείᾳ. σὺ δ' οὐ σκέψει τί τὸ πραττόμενόν ἐστιν; δύο νεανίσκους ἐκ βασιλίδος γυναικὸς γενομένους εἰς πᾶσαν 382 ἀρετὴν ἄκρους ἀναιρήσεις σεαυτὸν ἐν γήρᾳ καταλιπὼν ἐφ' ἑνὶ παιδὶ κακῶς οἰκονομήσαντι τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίδα καὶ συγγενέσιν, ὧν αὐτὸς τοσαυτάκις ἤδη κατέγνωκας θάνατον; οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι καὶ τῶν 383 ὄχλων ἡ σιωπὴ τὴν αμογίαν ὅμως ὁρᾷ καὶ μισεῖ τὸ πάθος, ἥ τε στρατιὰ πᾶσα καὶ ταύτης οἱ πρωτεύοντες ἔλεον μὲν τῶν ἀτυχούντων, μῖσος δὲ τῶν ταῦτα διαπραττομένων ἐσχήκασιν;“ ἤκουεν τού- 384 των ὁ βασιλεὺς ἐν ἀρχῇ μὲν οὐ παντάπασιν ἀγνωμόνως, ἀλλὰ τί δεῖ καὶ λέγειν, διεκίνησεν αὐτὸν ἁψαμένου τοῦ Τίρωνος ἐναργῶς τοῦ τε πάθους καὶ τῆς περὶ τοὺς οἰκείους ἀπιστίας. αὖθις δὲ ὁ 385 μὲν ἐπεδίδου κατὰ μικρὸν ἀμέτρῳ καὶ στρατιωτικῇ χρώμενος παρρησίᾳ· τὸ γὰρ ἀπαίδευτον ὑπεξέπιπτε τοῦ καιροῦ, ταραχῆς δὲ Ἡρώδης ἐνεπίμπλατο, καὶ μᾶλλον ὀνειδίζεσθαι δοκῶν ἢ πρὸς τὸ 386 συμφέρον ἀκούειν τῶν λόγων, ἐπειδὴ καὶ τοὺς διακειμένους στρατιώτας καὶ τοὺς ἀγανακτοῦντας ἡγεμόνας ἐπύθετο, προστάττει τῷ

§ 379 = bell. Iud. I 545.

PAMWELatZonaras I p. 451.

1 ὦ om. W διακαρτέρει W 2 λάβοι W 4 *ὤχοντό W σου] σοι E καὶ (post δὲ) om. AME 5 *κατόρθουσ P κατώρθωσας ed. pr. 7 εἶναι συγγενεῖσ tr. AMWE *τοιοῦτον μῖσοσ W 8 *ποτὲ] τότε P *δὲ W σκέψῃ AMWE τὸ] P Zon, om. AMWE 9 δύο] εἰ δύο E γυναικὸς] σοὶ γυναικὸσ AMELat γενομένους] PA¹E γεννωμένουσ M et ex corr. A γεγεννημένουσ W 10 *ἄκροσ W *ἀναιρήσεις] εἰ ἀναιρήσειω (εἰ suppl. A) AM *καταλειπὼν P 11 *συγγενέσιν ὧν] συγγενεσίων P 12 ἤδη τοσαυτάκισ tr. WE κατέγνωσ WE ἐννοεῖς] coni. ἐννοήσοι P ἐννοήσεισ AMWE *cogitas* Lat 13 αμογίαν] ἁμαρτίαν AMWE *crudelitatem* Lat ἀλογίαν Zedler *ὅμως] ἄλλοσ P 14 *προτεύοντεσ P 16 *οὐ] οὖν M 17 αὐτὸν] ἑαυτὸν WE τείρωνοσ AM τήρωνοσ WE *tyronis* Lat, uide ad § 375

20 ὑπερεξέπιπτε AME ἐξέπιπτεν W 21 ἐνεπίμπλαστο E¹ 22 *συμφέρειν M *ἐπειδὴ] ἐπεὶ δὲ M et i. marg. A ἐπεὶ W *διακειμένους] κακῶς διακειμένους uel simile desiderat Ernesti 23 τῷ — 64, 1 ἁπάντων corrupta τῷ τε ὀνόματι] τῶν τε ὀνομαστὶ AMW τούσ τε ὀνομαστὶ E τῷ τε] μετὰ τῶν Cocceji

*τε ὀνόματι δηλωθέντων ἁπάντων καὶ τὸν Τίρωνα δήσαντας ἔχειν
ἐν φυλακῇ.*
387 6. *Τούτου γενηθέντος ἐπιτίθεται τῷ καιρῷ καὶ Τρύφων τις
κουρεὺς τοῦ βασιλέως, ὃς ἔφη προσελθὼν ὡς πείθοι πολλάκις
αὐτὸν ὁ Τίρων, ὁπόταν θεραπεύῃ βασιλέως ξυρῷ τὸν λαιμὸν ἀπο-
τέμνειν· ἔσεσθαι γὰρ ἐν πρώτοις περὶ Ἀλέξανδρον καὶ μεγάλας*
388 *λήψεσθαι δωρεάς. ταῦτ᾽ εἰπόντα συλλαμβάνειν κελεύει, καὶ μετὰ
ταῦτα βάσανος ἦν τοῦ τε Τίρωνος καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ*
389 *κουρέως. διακαρτεροῦντός τε τοῦ Τίρωνος ὁρῶν ὁ νεανίσκος τὸν
πατέρα χαλεπῶς μὲν ἤδη διακείμενον, ἔχοντα δὲ οὐδεμίαν ἐλπίδα
σωτηρίας αὐτῷ τε τὸ μέλλον ἐκ τῆς περὶ τὸν πάσχοντα δυσχερείας
προὖπτον, ἔφη μηνύσειν τῷ βασιλεῖ τὴν ἀλήθειαν, εἰ παραιτήσε-
ται διὰ τοῦ φράσαι τῆς βασάνου καὶ τῆς αἰκίας αὐτόν τε καὶ τὸν*
390 *πατέρα. δόντος δὲ πίστιν ἐπὶ τούτοις ἔλεγεν ὡς εἴη τις συνθήκη
ἐπιθέσθαι δι᾽ αὐτοχειρίας βασιλεῖ τὸν Τίρωνα, προσελθεῖν γὰρ
εὔπορον εἶναι μόνον μόνῳ καὶ δράσαντα παθεῖν τι τῶν εἰκότων*
391 *οὐκ ἀγεννὲς Ἀλεξάνδρῳ χαριζόμενον. ταῦτα μὲν οὖν ἐκεῖνος εἰπὼν
ἐξαιρεῖται τὸν πατέρα τῆς ἀνάγκης, ἄδηλον εἴτε τὴν ἀλήθειαν ἐκ-
βιασθεὶς φράζειν, εἴτε κἂν παραγραφὴν νοήσας τινὰ ταύτην τῶν
κακῶν αὐτῷ καὶ τῷ γεγεννηκότι.*
392 7. *Ὁ δὲ Ἡρώδης οὐδ᾽ εἴ τι πρότερον ἦν αὐτῷ ἐνδοιάσιμον
περὶ τὴν τεκνοκτονίαν τούτῳ τόπον ἢ χώραν ἐν τῇ ψυχῇ καταλε-
λοιπώς, ἀλλὰ πᾶν ἐξῃρημένος τὸ δυνησόμενον αὐτῷ μετάνοιαν ἀμεί-
νονος λογισμοῦ παρασχεῖν ἔσπευσεν ἤδη τέλος ἐπιθεῖναι τῇ προαι-*

---

§ 387 = bell. Iud. I 547.

PAMWELat Zonaras I p. 451.

1 *δηλωθέντασ* E *ἁπάντων*] om. E *ἁπάντας* ed. pr. *τείρωνα* AM *τήρωνα* WE **δήσαντεσ* W 3 **τούτου*] *τοῦ* P 5 **αὐτὸν* om. W *τείρων* AM *τήρων* WE *ὁπόταν θεραπευθῇ βασιλεὺς* coni. *ὁπόταν — ἀποτέμνειν*] *ut regem tondens guttur eius inciderem* Lat *θεραπεύοι* PAE *βασιλέως*] *βασιλέα* AM *τὸν βασιλέα* WE *ξυρῷ*] *ξυρῶν* P *ξυρῷ αὐτοῦ* E **λεμὸν* P *ἀποτεμεῖν* AMWE 6 *πρώτοις*] *πρώτοισ τοῖσ* WE 7 *ταῦτα* AMWE 8 *τε* om. WE *τείρωνοσ* AM *τήρωνοσ* WE 9 *τε*] *δὲ* AME *τείρωνοσ* (*εί* ex corr. M) AM *τήρωνοσ* WE 10 *δ᾽* AME 11 *αὐτῷ* (-*τῶι* A) A[1]E *αὐτό* W **τὸ*] *τε* P **μέλλον* ex *μένον* corr. A 12 **τῷ βασιλεῖ*] *τὸν βασιλέα* W 13 *τόν τε πατέρα καὶ αὐτὸν* tr. E 14 *συνθήκη τισ* tr. AMWE 15 *τείρωνα* AM *τήρωνα* WE 17 *οὖν* om. AMWE 18 **ἐκβισθεὶσ* P 20 **αὐτῶι* A 21 **οὐδὲ* W **εἴ τι*] *εἰ τὸ* P *εἰσ τὸ* W *ἐνδοιάσιμον ἦν αὐτῷ* tr. AMWE 22 **καταλελοιπὼσ ἐν τῇ ψυχῇ* tr. W 23 *τὸ δυνάμενον* PW *μετάνοιαν*] *ὑπόνοιαν* P 24 **ἔσπευδεν* M

ρέσει. καὶ προαγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τριακοσίους τε τῶν ἡγεμόνων 393
*τοὺς ἐν αἰτίᾳ γενομένους καὶ τὸν Τίρωνα σὺν τῷ παιδὶ καὶ τῷ
πρὸ ἐκείνου διελέγχοντι κουρεῖ κατηγορίαν ἁπάντων αὐτῶν ἐποιή-
σατο. κἀκείνους μὲν τὸ πλῆθος ἀεὶ τοῖς παρατυχοῦσιν βάλλοντες* 394
*ἀπέκτειναν. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Ἀριστόβουλος ἀχθέντες εἰς Σε-
βαστὴν ἐπιτάξαντος τοῦ πατρὸς στραγγάλῃ κτείνονται. τὰ δὲ σώ-
ματα νύκτωρ εἰς Ἀλεξάνδρειον ἀπέθεντο τοῦ τε μητροπάτορος ἐκεῖ
καὶ τῶν πλείστων αὐτοῖς προγόνων κειμένων.*

8. *Ἴσως μὲν οὖν οὐκ ἄλογον ἐνίοις καταφαίνεται τρεφόμενον* 395
*ἐκ πολλοῦ τὸ μῖσος οὕτως αὐξηθῆναι καὶ περαιτέρω προελθὸν ἀπο-
νικῆσαι τὴν φύσιν. ἐπίστασις δὲ γένοιτ᾽ ἂν εἰκότως, εἴτε εἰς τοὺς
νεανίσκους ἀνοιστέον τὴν τοιαύτην αἰτίαν πρὸς αἰτίαν ἐνάγοντας
τὸν πατέρα καὶ χρόνῳ παρασκευάσαντας ὑπὸ χαλεπότητος ἀνήκε-
στον αὐτοῖς, εἴτε καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον, ἀπαθῆ καὶ περιττὸν ὄντα* 396
*περὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἄλλης εὐδοξίας, ὡς μηδένα
οἴεσθαι παραλειπτέον ἐφ᾽ ᾧ πᾶν τὸ βουλόμενον ἀνίκητον ἔχειν,
ἢ καὶ τὴν τύχην παντὸς εὐγνώμονος λογισμοῦ μείζω τὴν δύναμιν* 397
*ἐσχηκυῖαν, ὅθεν καὶ πειθόμεθα τὰς ἀνθρωπίνας πράξεις ὑπ᾽ ἐκεί-
νης προκαθωσιῶσθαι τῇ τοῦ γενέσθαι πάντως ἀνάγκῃ καὶ καλοῦ-
μεν αὐτὴν εἱμαρμένην, ὡς οὐδενὸς ὄντος, ὃ μὴ δι᾽ αὐτὴν γίνεται.
τοῦτον μὲν οὖν τὸν λόγον ὡς μείζω πρὸς ἐκεῖνον ἀρκέσει κινεῖν* 398
*ἡμῖν τε αὐτοῖς ἀποδιδόντας τι καὶ τὰς διαφορὰς τῶν ἐπιτηδευμά-
των οὐκ ἀνυπευθύνους ποιοῦντας, ἃ πρὸ ἡμῶν ἤδη πεφιλοσόφηται
καὶ τῷ νόμῳ. τῶν δὲ ἄλλων δύο τὸν μὲν ἀπὸ τῶν παίδων μέμ-* 399
*ψαιτ᾽ ἄν τις αἰτίαν ὑπό τε αὐθαδείας νεωτερικῆς καὶ βασιλικῆς
οἰήσεως, ὅτι καὶ διαβολῶν ἠνείχοντο κατὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν*

PAMWELat Zonaras I p. 452.

1 **προάγων* P *τε*] eras. A om. ME 2 *τείρωνα* AM *τήρωνα* WE 3 *πρὸ ἐκείνου*] *ἐκείνουσ* E *αὐτῶν* om. E *ἐποιεῖτο* E 4 *ἀεὶ* om. E 5 **Σεβαστὴν*] *caesaream* Lat 7 **ἀλεξάνδριον* M et ex corr. A 8 **κειμένων*] finis libri XVI; §§ 395—404 desunt ELat 10 *περετέρω* P *προελθὼν* W 11 *γένοιτο* W *εἰς* om. W 12 *πρὸς αἰτίαν*] *πρὸσ αἴτιον ὀργῆς* AMW *πρὸσ ὁτιοῦν ὀργῆσ* Cocceji *πρὸς ἄκρον ὀργῆς* Ernesti *ἐνάγοντας*] *ἀγαγόντασ* AM *ἀναγαγόντασ* W 16 *παραλειπτέον*] coni. *παραληπτέον* codd. *ἀκίνητον* W 17 *ἢ* om. W *τύχην*] *ψυχῆν* P 19 *πρὸσκαθοσιῶσθαι* P *προσκαθωσιῶσθαι* W *τῆσ* W *γενήσεσθαι* coni. *ἀνάγκησ* W *καλοῦμεν*] *καλουμένην* W 20 *γίγνεται* W 21 *μείζω*] *νομίζω* T. Terry apud Hudson *κινεῖν*] *κρίνειν* T. Terry 22 *τε*] *δὲ* W *ἀποδίδοντά* ed. pr. *διαφθορὰς* (*ὑπεν*) T. Terry 23 *ανευθύνουσ* M *ἀνευθύνουσ* W 24 *τὸν*] coni. *τῶν* P *τὴν* AMW *μέμψαιτ᾽*] *μέμψεται* W 25 *ὑπό*] *ἀπό* P *αὐθαδίασ* P

*πραττομένων αὐτῷ περὶ τὸν βίον οὐκ εὐμενεῖς ἦσαν ἐξετασταί, καὶ
κακοήθεις μὲν ὑπονοεῖν, ἀκρατεῖς δὲ λέγειν, ἑάλωται δὲ δι' ἀμ-*
400 *φότερα τοῖς ἐπιτηροῦσιν αὐτοὺς καὶ πρὸς χάριν καταμηνύουσιν. ὁ
μέντοι πατὴρ οὐδ' ἐντροπῆς ἄξιος ἔοικεν φαίνεσθαι τοῦ περὶ ἐκεί-
νους ἀσεβήματος, ὃς οὔτε πίστιν ἐπιβουλῆς ἐναργῆ λαβὼν οὔτε
παρασκευὴν ἐπιχειρήσεως ἐλέγχειν ἔχων ἐτόλμησεν ἀποκτεῖναι τοὺς
ἐξ αὐτοῦ φύντας, ἀρίστους μὲν τὰ σώματα καὶ περιποθήτους πᾶ-
σιν τοῖς ἀλλοτρίοις, οὐκ ἀποδέοντας δὲ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν, εἴ
που θηρᾶν ἢ γυμνάζεσθαι τὰ πολέμων ἢ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐμπε-*
401 *σόντων ἔδει. τούτων γὰρ ἁπάντων μετεῖχον, Ἀλέξανδρος δὲ καὶ
μᾶλλον ὁ πρεσβύτερος· ἤρκει γάρ, εἰ καὶ κατέγνω, καὶ ζῶντας ὅμως
ἐν δεσμοῖς ἢ ξενιτεύοντας ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἔχειν μεγάλην ἀσφάλειαν
αὐτῷ περιβεβλημένῳ τὴν Ῥωμαίων δύναμιν, δι' ἣν οὐδὲν οὐδ' ἐξ*
402 *ἐφόδου καὶ βίας παθεῖν ἐδύνατο. τὸ δ' ἀποκτεῖναι ταχὺ καὶ
πρὸς ἡδονὴν τοῦ νικῶντος αὐτὸν πάθους ἀσεβείας τεκμήριον ἀνυ-
ποτιμήτου * καὶ τῆς ἡλικίας οὔσης ἐν γήρᾳ τοσοῦτον ἐξήμαρτεν.*
403 *ἥ γε μὴν παρολκὴ καὶ τὸ χρονίζον οὐκ ἂν αὐτῷ συγγνώμην τινὰ
φέροι· ταχὺ μὲν γὰρ ἐκπλαγέντα καὶ κεκινημένον χωρῆσαι πρός τι
τῶν ἀτόπων, εἰ καὶ δυσχερές, ἀλλ' ἀεὶ συμβαῖνον, ἐν ἐπιστάσει δὲ
καὶ μήκει πολλάκις μὲν ὁρμηθέντα πολλάκις δὲ μελλήσαντα τὸ
τελευταῖον ὑποστῆναι καὶ διαπράξασθαι, φονώσης καὶ δυσμετακι-*
404 *νήτου ψυχῆς ἀπὸ τῶν χειρόνων. ἐδήλωσεν δὲ καὶ τοῖς αὖθις οὐκ
ἀποσχόμενος οὐδὲ τῶν περιλοίπων ὅσους ἐδόκει φιλτάτους, ἐφ' οἷς
τὸ μὲν δίκαιον ἔλαττον ἐποίει συμπαθεῖσθαι τοὺς ἀπολλυμένους,
τὸ δ' ὠμὸν ὅμοιον ἦν τὸ μηδὲ ἐκείνων φεισάμενον. διέξιμεν δὲ
ὑπὲρ αὐτῶν ἑξῆς ἀφηγούμενοι.*

PAMW

1 *περὶ*] *κατὰ* W 4 *οὐδὲ* W *ἔοικεν ἄξιοσ* tr. W *ἔοικεν* om. M *τοῦ*] *ἐκ τοῦ* coni. 8 *εἴ*] *ἢ* P 9 *πολέμων*] *πόλεων* P *πολέμου* ed. pr. 10 *Ἀλέξανδρος* — 16 *ἐν γήρᾳ* om. P 11 *κατέγνω καὶ*] *κατέγνωκαι* A[1] *κατέγνωκε* M et ex corr. A 13 *οὐδ'*] coni. *οὔτ'* AM *οὔτε* W 14 *βία* W *δὲ* W 15 *αὐτὸν*] *αὐτὴν* W 16 *καὶ*] *εἰ* coni. *οὔσης*] *ἔτι οὔσησ* W *ἐν*] *σὺν* W post *ἐν* ras. 2–3 litt. A 17 *ἥ γε μὴν*] *εἴ γε μὴ ἡ* P 17 *συγγνώμην οὐκ ἂν αὐτῷ* tr. W 18 *καὶ* om. P 19 *ἀλλὰ* W 20 *μήκει* om. ed. pr. *μελήσαντα* M *τὸ*] om. M ras. 2–3 litt. A 21 *τελευταῖον, τε* i. ras man. recent. A *ὑποστῆναι*] *δὲ ὑποστῆναι* W 24 *συμπαθεῖσθαι*] *συμπαθεῖσ τε* W 25 *δὲ* W *τὸ*] *τῷ* AM *φεισάμενον*] coni. *φεισαμένων* P *φεισαμένῳ* AMW *διέξειμεν* P

Subscriptiones: *φλαυΐου ϊωσηπου ϊουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τομοσ ιϛ* P *φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ιϛ* AM *τέλοσ φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τοῦ ιϛ' λόγου* W

XVII.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἑπτακαιδεκάτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ὡς Ἀντίπατρος ἐμισήθη ὑπὸ παντὸς τοῦ ἔθνους διὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ὡς διὰ ταῦτα ἐθεράπευεν τοὺς ἐν Ῥώμῃ πολλοῖς χρήμασιν καὶ τὸν πεπιστευμένον τὴν Συρίαν Σατορνῖνον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἡγεμόνας.

ὡς Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἰδὼν τὴν Τραχωνῖτιν χώραν μὴ δυναμένην εὐσταθεῖν διὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Ἀράβων, Ζάμαριν Ἰουδαῖον ἐκ Βαβυλῶνος ὑποχωρήσαντα καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ διαιτώμενον μεταπεμψάμενος ἐγκατῴκισεν αὐτῇ, καὶ ἐχρῆτο αὐτῷ προβλήματι πρὸς τοὺς Ἄραβας.

ὡς Ἡρώδου τοὺς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀριστοβούλου τῶν υἱῶν αὐτοῦ παῖδας προσποιησαμένου καὶ τὰς Φερώρα θυγατέρας μνηστεύσαντος αὐτοῖς, Ἀντίπατρος ἔπεισεν τὸν πατέρα τὴν μνηστείαν εἰς τοὺς παῖδας μεταθέσθαι τοὺς αὐτοῦ. καὶ ὡς ἐθεράπευσεν Ἀντίπατρος τοὺς περὶ Φερώραν βουλόμενος ἤδη δι' αὐτῶν ἐπιβουλεῦσαι τῷ πατρί.

ὡς γνοῦσα ἡ ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως Σαλώμη κρυφαίως ἀπήγγειλεν τῷ ἀδελφῷ.

ὡς Ἡρώδης παρήγγειλεν Ἀντιπάτρῳ μὴ φοιτᾶν πρὸς Φερώραν μηδὲ ἀπόρρητον μηδὲν ἀπαγγέλλειν αὐτῷ. ὁ δὲ φανερῶς μὲν οὐδὲν ἐποίει, ἀλλὰ κρυπτῶς, καὶ ταῦτα δὲ οὐκ ἐλάνθανεν τὸν Ἡρώδην.

ὡς Ἀντίπατρος ἔγραψεν τοῖς ἐν Ῥώμῃ φίλοις παρακαλῶν αὐτοὺς γράψαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ πείθοντας, ἵνα πέμψῃ αὐτὸν πρὸς Καίσαρα μετὰ πολλῶν χρημάτων, καὶ πεισθεὶς Ἡρώδης ἐξέπεμψεν τὸν υἱόν.

PAMWLat

1 *τῇ*] *τῶ* AM *ιζ'* AMW *Ἰωσήπου*] om. M *ἰωσή · που* A 2 *ἀρχαιολογίας*] *ἀρχαιολογίασ κεφάλαια* P singulis capp. ascripsit *α'—κ'* W, *I—XVIIII* Lat 4 *διὰ τοῦτο* A *ἐθεράπευσεν* W 5 *σατο · ρνῖνον* A 7 *τραχωνίτην* A¹W 10 *ἐγκατώκησεν* PA¹MW 12 *ὡς Ἡρώδου* — 15 *αὐτοῦ* priori capiti adiungit Lat *τοὺς*] *τοῦ* PMW 15 *ἐθεράπευεν* AM 17 *ὡς*] *καὶ ὡσ* AMWLat antecedenti capiti adiungentes *κρυφέωσ* P 18 *τῷ ἀδελφῷ* — 19 *παρήγγειλεν* om. P 19 *ὡς*] *καὶ ὡσ* W *παρήγγελλεν* W 20 *ἀπαγγέλλειν*] *παραγγέλλειν* AM 22 *ἔγραψε* W 24 *ἠρωίδησ* A

ὡς Ἀντίπατρος ἔπεισεν Φερώραν, ἵνα ἀνέλῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἡρώδην φαρμάκῳ δοὺς αὐτὸς τὸ φάρμακον τῷ Φερώρᾳ. καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης παρήγγειλεν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Φερώρᾳ ἐκβαλεῖν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἢ ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς βασιλείας. ὁ δὲ ἀσμένως ἤκουσεν καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἰδίαν τετραρχίαν κἀκεῖ μετ' οὐ πολὺ τελευτᾷ.

κατηγορία τῆς γυναικὸς Φερώρα ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Φερώρα ὡς ἀναιρεθέντος φαρμάκῳ. καὶ ὡς Ἡρώδης ἐκζητήσας εὗρε τὸ φάρμακον κατεσκευασμένον ἐπ' αὐτῷ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀντιπάτρου, καὶ βασανίσας ἔγνω τὰς Ἀντιπάτρου ἐπιβουλάς.

κατάπλους Ἀντιπάτρου ἐκ Ῥώμης πρὸς τὸν πατέρα. καὶ ὡς κατηγορηθεὶς ὑπὸ Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ καταγνωσθεὶς θάνατον ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ὑπὸ Κυντιλλίου Οὐάρου τοῦ τότε πεπιστευμένου τὴν Συρίαν ἐδέθη μέχρι τῆς ἐσομένης διαγνώσεως ὑπὸ Καίσαρος.

πρεσβεία πεμφθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου πρὸς Καίσαρα περὶ Ἀντιπάτρου. καὶ ὡς Καῖσαρ ἀκούσας τὰς κατηγορίας κατέγνω αὐτοῦ θάνατον.

περὶ τῆς Ἡρώδου νόσου καὶ στάσεως τῶν Ἰουδαίων δι' αὐτήν, καὶ κόλασις τῶν στασιαστῶν.

ὡς δόξαντος Ἀντιπάτρου Ἡρώδην τετελευτηκέναι Ἀντίπατρος διαλεχθείη τῷ σωματοφύλακι περὶ ἀφέσεως, καὶ διὰ ταῦτα Ἀντιπάτρου ἀναίρεσις.

Ἡρώδου τελευτὴ καὶ διαθήκη τοῦ αὐτοῦ πρὸς Καίσαρα καὶ μερισμὸς πρὸς τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ. καὶ ὡς Ἀρχέλαον βασιλέα ποιεῖ τῆς Ἰουδαίας.

ἐπιστολὴ Ἡρώδου πρὸς τὸν στρατὸν καὶ ἑκάστῳ αὐτῶν δωρεὰ καὶ παράκλησις πίστεως πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀρχέλαον.

ταφὴ Ἡρώδου ἐν Ἡρωδίῳ τῷ φρουρίῳ. καὶ ὡς ὁ λαὸς ἐστασίασεν πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀρχέλαον ἐν τῇ ἑορτῇ.

ὡς Ἀρχέλαος τρισχιλίους αὐτῶν ἀνεῖλεν, αὐτὸς δὲ ἔπλευσε πρὸς Καίσαρα σὺν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἡρώδῃ εἰς Ῥώμην πιστεύσας τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ Φιλίππῳ.

ὡς Σαβῖνος ὁ ἐν τῇ Συρίᾳ Καίσαρος ἐπίτροπος ἀνέβη εἰς Ἱερο-

PAMWLat

2 *φαρμάκῳ — τῷ Φερώρᾳ* om. Lat *τῷ*] *ἐν τῶ* (*ἐν* deletum) M *ὡς* s. M 7 *κατηγορία — 8 φαρμάκῳ* priori capiti adiungit A *ἀδελφῶν*] *ἀπελευθέρων* ed. pr. *φερώρασ* W 8 *καὶ ὡς*] PLat *ὠσ* AM nouum cap. indicantes *εὗρε τὸ*] *εὕρατο* P 9 *ἐπ' αὐτὸν* AM 13 *κυιντιλλίου* AW *κουιντιλλίου, κ* i. ras. M *quintillo* Lat *τότε ἐμπεπιστευμένου* AM 16 *ἀκούσας* om. M 17 *αὐτήν*] *αὐτόν* PW 18 *στασιασάντων* A 19 *qualiter antipater putans herodem defunctum locutus fuerit* Lat *δόξαντοσ ἡρώδην τετελευτηκέναι ἀντιπάτρου διαλεχθείη* AM 20 *σωματοφύλακι*] *custodi carceris* Lat *διὰ τοῦτο* AM *propter haec* Lat *ἀντιπάτρου* in ras. W 22 *herodis mors* post u. 24 tr. addito numero *XIII* Lat *καὶ διαθήκη*] *διαθήκη* nouum cap. indicantes AM *τοῦ αὐτοῦ*] *ἡρώδου* AMW 23 *τρεῖς*] *γ'* A 25 *τοῦ ἡρώδου* M 25 *ἑκάστου* AM 26 *Ἀρχέλαον* om. Lat 29 *ἔπλευσεν* W 30 *Ἡρώδῃ* om. W 31 *τῶ ἀδελφῶ αὐτοῦ* tr. M

σόλυμα βίᾳ αἰτῶν τὰ Ἡρώδου χρήματα καὶ φρούρια παρὰ τῶν Ἀρχελάου ἐπιμελητῶν.

ὡς ἔπεισαν οἱ τοῦ Ἀρχελάου ἐπιμεληταὶ τὸν λαὸν χωρεῖν ἐπὶ ὅπλα καὶ πολιορκῆσαι τὸν Σαβῖνον καὶ τὸν στρατὸν ἐν τῇ Ἀντωνίᾳ. καὶ ὡς ταῦτα ἀκούσας ὁ Οὔαρος μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ῥυσάμενος τὸν Σαβῖνον ἐκ τῆς πολιορκίας τοὺς αἰτίους τῆς στάσεως ἐκόλασεν καὶ καλῶς διαθεὶς τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἔγραψε Καίσαρι δηλῶν αὐτῷ τὰ πραχθέντα.

ὡς Καῖσαρ τὰς Ἡρώδου διαθήκας βεβαίας ἐποίησεν φυλάξας τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὴν διαδοχήν. καὶ ὡς κατηγορεῖται Ἀρχέλαος ὑπὸ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ἐπὶ Καίσαρος καὶ νικήσας ἔλαβεν τὴν βασιλείαν, καὶ βασιλεύσας μοχθηρῶς δεκαετίαν πάλιν κατηγορηθεὶς ἐξωρίσθη εἰς Βίενναν, τὴν δὲ βασιλείαν αὐτοῦ μετέθηκεν Καῖσαρ εἰς ἐπαρχίαν.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν ιδ΄.

I. 1. *Ἀντιπάτρῳ δὲ ἀραμένῳ τοὺς ἀδελφοὺς ἀσεβείᾳ τε τῇ* 1
ὑστάτῃ καὶ ἀλαστορίᾳ τῇ ἐπ' αὐτοῖς τὸν πατέρα περιβεβληκότι
οὔτι κατὰ γνώμας ἡ ἐλπὶς τοῦ αὖθις βίου ἦν· ἀπαλλαγεὶς γὰρ
φόβου τοῦ ἐπὶ τῇ ἀρχῇ διὰ τὸ τῶν ἀδελφῶν μὴ ἐπικοινωνῆσον,
ἐργωδέστερον καὶ ἄπορον αὐτῷ εὕρισκεν τὸ τῆς βασιλείας περιγε-
νέσθαι· τοσόνδ' ἐφύη τῷ ἔθνει μῖσος πρὸς αὐτόν. ὄντος δὲ αὐτῷ 2
καὶ τοῦδε χαλεποῦ πλειόνως παρελύπει τὸ στρατιωτικὸν ἀλλοτρίως
ἔχον τῇ γνώμῃ πρὸς αὐτόν, εἰς οὓς τὰ πάντα ἦν τοῖς βασιλεῦσιν
ἀνακείμενα τοῦ οἰκείου ἀσφαλοῦς, ὁπότε τύχοι τὸ ἔθνος νεωτέρων
ὀριγνώμενον πραγμάτων· τοσόνδε κίνδυνον ἐμνήστευσεν αὐτῷ ὁ ὄλε-
θρος τῶν ἀδελφῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ συνῆρχέν γε τῷ πατρὶ οὐ- 3

---

§ 1 = bell. Iud. I 552.

PAMWELat Zonaras I p. 452.

3 *τοῦ Ἀρχελάου* om. AMWLat 4 *τὸν στρατὸν*] *romanum exercitum* Lat 5 *καὶ ὡς* nouum cap. indicat P 8 *αὐτῷ τὰ πραχθέντα* om. AMW *τὰ πραχθέντα*] *cuncta* Lat 10 *διαδοχήν*] *testamentum* Lat *καὶ ὡς* nouum cap. indicant codd. 11 *καὶ* om. W 13 post *ἐπαρχίαν* addit: *κ΄ ἡρώδησ γεννᾶ ἀλέξανδρον ἀριστόβουλον ἀντίπατρον ἀρχέλαον φίλιππον* W 14 *περιέχει — ιδ΄* i. marg. rubro scriptum W *ἡ βίβλος*] *ὁ παρὼν λογοσ* W *ιδ΄*] *δεκατεσσάρων* P

---

in P post argumenta (fol. 286) excidit folium *φλαυίου ἰωσήπου* (*ἰωση·που* A) *ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ιζ΄* praemittunt AME 16 *ἀλαστορίᾳ τῇ*] *ἀλαστορκῷ* W 17 **κατὰ γνώμας*] *κατὰ γνώμην* W *pro uoto* Lat 19 **ἐργωδεστέραν*, i. marg. *γρ ἐργωδέστερον* A *ἐργοδέστερον* W *αὐτῶ* ex corr. A *εὕρισκε τὸ* E *εὑρίσκετο* W **τὴν βασιλείαν παραγενέσθαι* W 20 **ἐφύει* W *αὐτῷ*] *αὐτοῦ* W 23 *ὁπότε*] *et maxime quotiens* Lat 25 *γε*] *τε* W

δὲν ἄλλο ἢ ὡς βασιλεὺς ὢν καὶ ἐπιστεύετο παρ' αὐτῷ μειζόνως,
ἐξ ὧν ἀπολωλέναι καλῶς εἶχεν εὐνοίας βεβαιώματα εὑρημένος, ὡς
ἐπ' ἀσφαλείᾳ σωτηρίας τῆς Ἡρώδου τοὺς ἀδελφοὺς ἐνδεδειχώς,
ἀλλ' οὐκ ἔχθρᾳ τῇ πρὸς ἐκείνους καὶ πρὸ αὐτῶν πρὸς τὸν πατέρα
4 *τοιαίδε αὐτὸν περιεσπένδον ἀραί. ἅπερ δὴ πάντα μηχαναὶ τῆς*
ἐπὶ τὸν Ἡρώδην ὁδοῦ ἵσταντο Ἀντιπάτρῳ, ἐρημοῦντι αὐτὸν μὲν
κατηγόρων ἐφ' οἷς πράττειν διενοεῖτο, Ἡρώδην δὲ καταφυγῆς οἳ
βοηθοῖεν αὐτῷ τοῦ Ἀντιπάτρου φανερῶς πολεμίου καταστάντος·
5 *ὥστε μίσει μὲν τῷ πρὸς τὸν πατέρα ἔπρασσεν τὴν ἐπιβουλὴν τῶν*
ἀδελφῶν, τὸ δὲ ἥπτετο μειζόνως τοῦ ἐγχειρῶν μὴ ἀφίεσθαι τῆς
πράξεως· ἀποθνήσκοντος μὲν γὰρ Ἡρώδου, βεβαίως αὐτῷ περιγε-
νομένης τῆς ἀρχῆς, ἐξικνουμένου δὲ εἰς τὸ πλέον ἔτι ζῆν, κινδύνων
ἀντιπεριστάντων ἐξαγγέλτου γενομένης τῆς πράξεως, ἧς συνθέτης
6 *γεγονὼς πολέμιον ἠνάγκαζε τὸν πατέρα καταστῆναι. καὶ διὰ τοῦ*
χαρίζεσθαι πολυτελὴς ἦν τοὺς περὶ τὸν πατέρα, κέρδεσι μεγάλοις
ἐκπλήσσων τὸ τῶν ἀνθρώπων μῖσος πρὸς αὐτὸν καὶ μάλιστα τοὺς
ἐπὶ Ῥώμης φίλους πομπαῖς μεγάλων δωρεῶν εὔνους καθιστάμενος,
7 *πρὸ πάντων δὲ Σατορνῖνον τὸν τῆς Συρίας ἐπιμελητήν. ὑπάξεσθαί*
τε ἦν ἐλπὶς αὐτῷ καὶ τὸν Σατορνίνου ἀδελφὸν μεγέθει δώρων, ἃ
ἐδίδου, καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως ἀνδρὶ πρώτῳ τῶν περὶ τὸν

§ 6 = bell. Iud. I 554.

AMWELat Zonaras I p. 452.

1 *ὡς om. W 5 *τοιαίδε — ἀραί*] *talibus enim eum maliloquiis induxerat* Lat, corruptela aperta est, fort. aliquid excidit *τοιαίδε*] *τότε δὲ* W *περιεσπένδον*] M *περισπένδον* (ε superscr.), ο ex ω corr. A *περιέσπενδον* W et i. marg. AM *περιέσπεν* coni. *ἀραί*, *αί* ex *ᾶ* corr. A 6 *ἡρωίδην* hic et u. 7 A *αὐτὸν* M et ex corr. A 7 *Ἡρώδην* — 8 *αὐτῷ*] *herodes autem omni refugio nudaretur non habens qui sibi auxiliarentur* Lat *δὲ*] *δὲ αὖ* W *οἳ*] *εἰ* W *οἳ βοηθεῖεν*] *ἢ βοηθείας* Hudson 8 *βοηθεῖεν* W 9 *τῷ*] *το* W *ἔπραττε* W 10 *τὸ δὲ* — 14 *καταστῆναι*] *pulsabat autem eum amplius, ut ab incepto non desisteret, quod cernebat moriente quidem herode certo sibi principatum esse uenturum, prolixius autem uiuente patre multa sibi surrectura pericula, si eius factio proderetur, cuius existebat ipse compositor et quae, si palam fieret, hostem illi patrem conpellebat existere* Lat *τὸ*] *τότε* W *ἐγχειρεῖν* ex *ἐγχειρῶν* corr. W *ἐκ χειρῶν* Cocceji *ἀφίεσθαι*] *ἀφέξεσθαι* W 11 *γὰρ* om. Dindorf 12 *ἔτι ζῆν*] *ἐπιζῆν* W 13 *ἀντιπεριστάντων*] *ἂν περιστάντων* W 14 *καὶ διὰ τοῦ* — 16 *αὐτὸν*] *propter quod ad donandum erat largus et affluus etiam eos, qui circa patrem erant lucris pulsabat ingentibus, ut aduersus eum hominum odia concitarent* Lat *τοῦ*] *τοῦτο* ed. pr. 15 *τοὺς*] *τοῖς* Cocceji 17 *καθισταμένουσ* W 18 *σατουρνῖνον* A¹ *ὑπάξεσθαι*] i. marg. A *ὑποδέξασθαι* AMW 19 *σατουρνίνου* A¹

Ἡρώδην συνοικοῦσαν τῷ αὐτῷ τρόπῳ χρώμενος. ψευσάμενός τε
φιλίαν πρὸς τοὺς ὁμιλοῦντας δεινότατός τις ἦν πεπιστεῦσθαι καὶ
μῖσος ἀράμενος ἐφ᾽ οὕστινας ἐπικρύψασθαι συνετώτατος. οὐ μὴν 8
ἠπάτα γε τὴν τηθίδα προκατανενοηκυῖαν ἐκ πλείονος αὐτὸν καὶ
μηκέθ᾽ οἵαν οὖσαν παραλογισθῆναι καὶ διὰ τὸ ἤδη παρασκευῇ τῇ
πάσῃ ἀντιτετάχθαι αὐτοῦ πρὸς τὸ κακότροπον. καίτοι θυγατρὶ 9
αὐτῆς συνῴκει θεῖος πρὸς μητρὸς Ἀντιπάτρου προνοίᾳ τῇ ἐκείνου
καὶ διαπράξει παραλαβὼν τὴν κόρην πρότερον Ἀριστοβούλῳ γεγα-
μημένην· τὴν δὲ ἑτέραν ὁ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Καλλέα παῖς γυ-
ναῖκα εἶχεν. ἀλλ᾽ οὐδὲν ἐπὶ τῷ μὴ κατανοεῖσθαι πονηρὸν ὄντα
ἦν ἡ ἐπιγαμία τεῖχος, ὥσπερ οὐδ᾽ ἡ πρότερον συγγένεια πρὸς τὸ
οὐ μεμισῆσθαι. τὴν δὲ Σαλώμην Ἡρώδης ἐσπουδακυῖαν Συλλαίῳ 10
τῷ Ἄραβι γαμηθῆναι κατ᾽ ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν βιάζεται τῷ Ἀλεξᾷ
συνοικεῖν συμπρασσούσης αὐτῷ Ἰουλίας καὶ πειθούσης τὴν Σαλώ-
μην μὴ ἀνήνασθαι τὸν γάμον, μὴ καὶ ἔχθρα καθίσταιτο αὐτοῖς
προύπτως ὀμωμοκότος Ἡρώδου μὴ ἂν εὐνοήσειν Σαλώμῃ μὴ ὑπο-
δεξαμένῃ τὸν Ἀλεξᾶ γάμον. καὶ ἐπείθετο Καίσαρός τε οὔσῃ γυ-
ναικὶ τῇ Ἰουλίᾳ καὶ ἄλλως συμβουλευούσῃ πάνυ συμφέροντα. ἐν 11
τούτῳ δὲ καὶ τὴν Ἀρχελάου θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἡρώδης ὡς
τὸν αὐτῆς πατέρα ἐξέπεμψεν Ἀλεξάνδρῳ συνῳκηκυῖαν ἐκ τῶν αὐ-
τοῦ τὴν προῖκα ἀποδούς, ὥστε ἀμφισβήτημα αὐτοῖς μηδὲν εἶναι.
2. Ἀνέτρεφεν δὲ αὐτὸς τῶν παίδων τὰ τέκνα πάνυ ἐπιμε- 12
λῶς· ἦσαν γὰρ τῷ μὲν Ἀλεξάνδρῳ ἐκ Γλαφύρας ἄρσενες δύο, Ἀρι-
στοβούλῳ δὲ ἐκ Βερενίκης τῆς Σαλώμης θυγατρὸς ἄρσενές τε τρεῖς
καὶ θήλειαι δύο. καί ποτε παρόντων αὐτῷ τῶν φίλων παραστη- 13

§ 7 = bell. Iud. I 553; § 12 = bell. Iud. I 552.

PAMWELat Zonaras I p. 452
1 τῷ αὐτῷ] *suo* Lat 2 τις om. W καὶ μῖσος — 3 συνετώτατος] *et ad odium dissimulandum ualde credibilis et ad celandum semetipsum satis astutissimus* Lat 4 τητθίδα W *nutricem* Lat 5 μηκέτ᾽ W καὶ om. Dindorf 6 ἀντιτετάχθαι] ἀντιτεχνάσθαι W ‖ καίτοι incip. fol. 287 P 7 θεῖος πρὸς om. PLat 8 παραλαβὼν] λαβὼν W κόριν P 9 δὲ] γὰρ AMWLat ὁ om. W καλλία PM καλλαία W *calleas* Lat 10 ἐπεὶ τῶν P 11 ἦν om. W ἐπιγαμεῖα W 12 *ἡρωίδησ A *ἐσπουδακῦαν P συλαίω E *sylaeo* Lat 13 *ἄραβει P βιάζει E 14 *σὺνπρασσούσησ P Ἰουλίας] ἰουλίασ τῆσ καίσαροσ γυναικὸσ E *τὴν σαλώμην ex τῆσ σαλώμησ corr. P 15 *μὴ i. ras. M *ἐχθρὰ PW 16 προύπτως] προῦπτοσ WE *maturius* Lat *ἀποδεξαμένῃ Ernesti 19 ἡρωίδησ A 20 τὸν ἑαυτῆσ E αὐτοῦ M et ex corr. A 21 ἀμφισβήτιμα P 22 i. marg. *II* Lat *αὐτὸς] αὐτοῖσ W 23 *ἄρρενεσ, i. marg. γρ ἄρσενεσ M 24 βερνίκησ WE *bernice* Lat 25 *θήλιαι P

*σάμενος τὰ παιδάρια καὶ τῶν υἱέων ἀνακλαύσας τὴν τύχην ηὔχετο
μηδὲν τοιόνδε παισὶν τοῖς ἐκείνων συνελθεῖν, αὐξηθέντας δὲ ἀρετῇ
καὶ συμφορᾷ τοῦ δικαίου τὰς τροφὰς ἀμείψασθαι, ἃς ποιοῖτο.*
14 *ἐγγεγύητό τε εἰς γάμον, ὁπότε ἀφικοίατο εἰς ὥραν τὴν ἐπ' αὐτῷ,
τῷ μὲν πρεσβυτέρῳ τῶν Ἀλεξάνδρου παίδων Φερώρου θυγατέρα,
τῷ δὲ Ἀριστοβούλου τὴν Ἀντιπάτρου, καὶ θυγατέρα τὴν Ἀριστο-
βούλου ἐπωνόμαζε παιδὶ τῷ Ἀντιπάτρου, τὴν δὲ ἑτέραν τῶν Ἀρι-
στοβούλου θυγατέρων Ἡρώδῃ παιδὶ τῷ αὐτοῦ· γίνεται δὲ τῷ βα-
σιλεῖ οὗτος ἐκ τῆς τοῦ ἀρχιερέως θυγατρός· πάτριον γὰρ πλείοσιν*
15 *ἐν ταὐτῷ ἡμῖν συνοικεῖν. ἔπρασσε δὲ τὰς μνηστείας τῶν παίδων
ὁ βασιλεὺς ἐλέῳ τῶν ὀρφανῶν εἰς εὔνοιαν αὐτῶν διὰ τὴν ἐπιγαμίαν*
16 *τὸν Ἀντίπατρον προκαλούμενος. Ἀντίπατρος δὲ γνώμῃ τῇ πρὸς
τοὺς ἀδελφοὺς πολιτεύειν οὐκ ἐνέλιπεν καὶ πρὸς τοὺς παῖδας αὐ-
τοῖς γεγονότας, ἥ τε τοῦ πατρὸς σπουδὴ περὶ αὐτοὺς ἠρέθιζεν
αὐτὸν μείζονας ἔσεσθαι τῶν ἀδελφῶν προσδεχόμενον, καὶ μάλιστα
ὁπότε ἀνδρωθεῖεν, Ἀρχελάου προσληψομένου τοῖς θυγατριδοῖς βα-
σιλέως ἀνδρὸς καὶ Φερώρου τῷ ληψομένῳ τὴν θυγατέρα· τετράρ-*
17 *χης δὲ καὶ οὗτος ἦν. ἐπήγειρε δ' αὐτὸν καὶ τὸ πᾶν πλῆθος ἐλέῳ
μὲν τὰ πρὸς τοὺς ὀρφανοὺς χρώμενον, μίσει δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ
πάντα ἐξαγαγεῖν οὐκ ἀπηλλαγμένον κακοτροπίᾳ τῇ ἐπὶ τοῖς ἀδελ-
φοῖς. ἐμηχανᾶτο οὖν διάλυσιν τῶν τῷ πατρὶ ἐγνωσμένων, ἐν δεινῷ*
18 *τιθέμενος προσλήψει τοσῇσδε αὐτοὺς ὁμιλῆσαι δυνάμεως. καὶ
μετέπιπτεν Ἡρώδης εἴκων δεήσει τῇ Ἀντιπάτρου, ὥστε αὐτὸν μὲν
τὴν Ἀριστοβούλου θυγατέρα γαμεῖν καὶ τὴν Φερώρου τὸν υἱὸν αὐ-*

---

§ 13 = bell. Iud. I 556.

PAMWELat Zonaras I p. 453.
2 *συνελθεῖν, συν* i. ras. M 3 *καὶ συμφορᾷ τοῦ δικαίου* om. Lat *συμφορᾷ*] *συμπεριφορᾷ* coni. 4 *ἐγγεγύ(ν)ητο* A *ἐγγεγγύηντο* M *ἐγγεγγύητο* WE *ἀφίκοιντο* WE 6 **τῷ δὲ — θυγατέρα* om. W 7 **ἐπονόμαζε* P *ἐπωνόμαζε, ω* ex *αρ* corr. uid. W 8 *αὐτοῦ* AMWE 9 **οὗτος* om. W *πλείοσιν ἐν ταὐτῷ ἡμῖν*] *πλείοσιν ἐν τούτω ἡμῖν* PAM *ἐν ταὐτῶ πλείοσιν ἡμῖν* W *ἡμῖν πλείοσιν ἐν ταὐτῶ* E 10 *ἐν ταὐτῷ*] *simul* Lat **ἔπραττε* M 12 **προσκαλούμενοσ* W **γνώμην τὴν* M et ex corr. A 13 *πολιτεύειν*] i. marg. *γρ* (om. M) *τολυπεύειν* AM **ενέλειπεν* P *ἔλιπεν* W **καὶ*] *καὶ τὰ* coni. **τοὺς* om. AMW *αὐτοῖς*] *τοὺσ αὐτοῖσ* E 15 *μείζονας*] Henn. *μείζονα* PAM *μείζονοσ* W *eos maiores ac meliores* Lat 16 *προσληψομένου*] *προσδεχομένου* AMW 17 *τῷ ληψομένῳ*] *τῶ υἱῶ ληψομένου* W 18 *δὲ* W 19 *μίσει — 20 ἀδελφοῖς*] *aduersus eum autem odium in omnibus gerebat, propter quod clara erat tantae in fratres iniquitatis astutia* Lat *πρὸς*] *τῶ πρὸσ* AMW 20 *κακοτροπίασ τῆσ* W 22 *προσλήψει — δυνάμεως*] *si tanta contra se talium adunaretur potentia* Lat 23 **ἡρώιδησ* A 24 **θυγατέρα ἀριστοβούλου* tr. W

τοῦ. καὶ τὰ μὲν τῶν ὁμολογιῶν τοῦ γάμου τοῦτον κινεῖται τὸν
τρόπον ἄκοντος τοῦ βασιλέως.
3. Ἡρώδῃ δὲ τῷ βασιλεῖ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον συνῴκουν 19
ἐννέα γυναῖκες, ἥ τε Ἀντιπάτρου μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀρχιε-
ρέως, ἐξ ἧς δὴ καὶ ὁμώνυμος αὐτῷ παῖς γεγόνει· ἦν δὲ καὶ ἀδελ-
φοῦ παῖς αὐτῷ μία γεγαμημένη καὶ ἀνεψιὰ σὺν αὐτῇ. καὶ ταῖσδε
μὲν τέκνον οὐδὲν ἐφύη. ἦν δ' ἐν ταῖς γυναιξὶν κἀκ τοῦ Σαμαρέων 20
ἔθνους μία καὶ παῖδες αὐτῆς Ἀντίπας καὶ Ἀρχέλαος καὶ θυγάτηρ
Ὀλυμπιάς. καὶ ταύτην μὲν ὕστερον Ἰώσηπος γαμεῖ βασιλέως
ἀδελφιδοῦς ὤν, Ἀρχέλαος δὲ καὶ Ἀντίπας ἐπὶ Ῥώμης παρά τινι
ἰδίῳ τροφὰς εἶχον. Κλεοπάτρα δὲ Ἱεροσολυμῖτις γεγάμητο αὐτῷ 21
καὶ παῖδες ἐξ αὐτῆς Ἡρώδης τε ἐγεγόνεισαν καὶ Φίλιππος, ὃς καὶ
αὐτὸς ἐν Ῥώμῃ τροφὰς εἶχεν. καὶ Παλλὰς δὲ ἐν ταῖς γαμεταῖς
Φασάηλον πεποιημένη παῖδα αὐτῷ, πρός γε μὴν ταύταις Φαῖδρα
καὶ Ἐλπίς, ἐξ ὧν θυγατέρες δύο ἦσαν Ῥωξάνη καὶ Σαλώμη. τὰς 22
δὲ πρεσβυτέρας αὐτοῦ θυγατέρας ὁμομητρίας τῶν περὶ Ἀλέξανδρον,
ὧν περιεώρα Φερώρας τὸν γάμον, συνῴκουν ἡ μὲν Ἀντιπάτρῳ
τοῦ βασιλέως ἀδελφῆς παιδὶ ὄντι, Φασαήλῳ δὲ ἡ ἑτέρα· καὶ οὗτος
Ἡρώδου ἀδελφοῦ παῖς ἐγεγόνει. καὶ τοῦτο μὲν Ἡρώδου τὸ γένος ἦν.
II. 1. Τότε δὲ βουλόμενος πρὸς Τραχωνίτας ἀσφαλὴς εἶναι, 23
κώμην πόλεως μέγεθος οὐκ ἀποδέουσαν ἔγνω Ἰουδαίων κτίσαι ἐν
μέσῳ, δυσέμβολόν τε ποιεῖν τὴν αὐτοῦ καὶ τοῖς πολεμίοις ἐξ ἐγγίο-
νος ὁρμώμενος ἐκ τοῦ ὀξέος κακουργεῖν. καὶ ἐπιστάμενος ἄνδρα 24

§ 19 = bell. Iud. I 562.

PAMWELat

1 κινεῖται] *gerebantur* Lat γίνεται E 2 ἄκοντος] εἴκοντος Naber 5 *δὴ om. W ἐγεγόνει AMWE 6 *αὐτῇ] αὐταῖσ W 7 *δ' ἐν] δὲν A¹ δὲ M et ex corr. A 8 *αὐτῇ W *Ἀντίπας] *antipatras* cod. Ambros. Lat; item u. 10 9 **ioseppus* Lat 10 ἐπὶ Ῥώμης om. AMWE 11 *ἰδίῳ] ἰδιώτῃ ed. pr. *familiarem* Lat Ἰουδαίῳ coni. Κλεοπάτρα] καὶ κλεοπάτρα E *δὲ] τε W *ἱεροσολυμεῖτισ P γεγαμεῖτο P ἐγεγάμητο E 12 τε om. E 13 δὲ] δὲ ἦν AMWE et ut uid. Lat 14 *faselum* Lat *αὐτῷ παῖδα tr. W *μὴν om. W *φαιδρὰ P 15 Ἐλπίς] ἐλπὶσ ἦσαν AMWE et ut uid. Lat *helpis* Lat *Ῥωξάνη] *rexama* Lat *τὰς — 16 θυγατέρας] *filiae autem maiores* Lat 17 συνῴκουν ἡ μὲν] γρ (om. M) συνώικισε τῆι μὲν i. marg. AM συνώκισεν τῷ μὲν W συνῴκισε τὴν μὲν E *coniunctae erant una quidem* Lat 18 *ἀδελφῇ P **faselo* Lat τὴν ἑτέραν WE 19 *Ἡρώδου τὸ γένος ἦν] *ex dispositione factum erat herodis* Lat 20 τραχωνίτιν E 21 *ἔγνω om. W *Ἰουδαίων] *iudaeis* Lat *ἐμμέσω P 22 καὶ om. E καὶ τοῖς — 23 κακουργεῖν om. Lat ἐξ ἐγγίονος] ἐξέγγιον ὅσ P ἐξ ἐγγίονος — 23 ἐπιστάμενος om. E 23 ὁρμώμενος — ἐπιστάμενος om. W uerbis ὁρμώμενος — καὶ notas ʼʼ apposuit m. 1 aut 2 expungendi causa ut uid. A, expunxit M ἐκ] ἐμβαλὼν ἐκ AM ὀξέος] Dindorf ὀξέωσ codd. ἐπιστάμενος] ἐπιστάμενοσ οὖν AM ἄνδρα] ἄνδρα οὖν WE

Ἰουδαῖον ἐκ τῆς Βαβυλωνίας σὺν πεντακοσίοις ἱπποτοξόταις πᾶσι
καὶ συγγενῶν πλήθει εἰς ἑκατὸν ἀνδρῶν τὸν Εὐφράτην διαβεβηκότα
κατὰ τύχας ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ ἐπὶ Δάφνῃ τῆς Συρίας διαιτᾶσθαι
Σατορνίνου τοῦ τότε στρατηγοῦντος εἰς ἐνοίκησιν αὐτῷ δεδωκότος
25 *χωρίον, Οὐλαθὰ ὄνομα αὐτῷ, μετεπέμπετο τοῦτον σὺν τῷ πλήθει*
τῶν ἑπομένων, παρέξειν ὑπισχνούμενος γῆν ἐν τοπαρχίᾳ τῇ λεγομένῃ
Βαταναίᾳ, ὡρίζετο δὲ αὕτη τῇ Τραχωνίτιδι, βουλόμενος πρόβλημα
τὴν κατοίκησιν αὐτοῦ κτᾶσθαι, ἀτελῆ τε τὴν χώραν ἐπηγγέλλετο
καὶ αὐτοὺς εἰσφορῶν ἀπηλλαγμένους ἁπασῶν, αἳ εἰωθυῖαι ἐγκατοι-
κεῖν τὴν γῆν ἄπρακτον παρασχόμενος.
26 2. *Τούτοις πεισθεὶς ὁ Βαβυλώνιος ἀφικνεῖται καὶ λαβὼν τὴν*
γῆν φρούρια ᾠκοδομήσατο καὶ κώμην, Βαρθύραν ὄνομα αὐτῇ θέμε-
νος. πρόβλημά τε ἦν οὗτος ὁ ἀνὴρ καὶ τοῖς ἐγχωρίοις τὰ πρὸς
τοὺς Τραχωνίτας καὶ Ἰουδαίων τοῖς ἐκ Βαβυλῶνος ἀφικνουμένοις
κατὰ θυσίαν ἐπὶ Ἱεροσολύμων τοῦ μὴ λῃστείαις ὑπὸ τῶν Τραχω-
νιτῶν κακουργεῖσθαι, πολλοί τε ὡς αὐτὸν ἀφίκοντο καὶ ἁπαντα-
27 *χόθεν, οἷς τὰ Ἰουδαίων θεραπεύεται πάτρια. καὶ ἐγένετο ἡ χώρα*
σφόδρα πολυάνθρωπος ἀδείᾳ τοῦ ἐπὶ πᾶσιν ἀτελοῦς, ἃ παρέμεινεν
αὐτοῖς Ἡρώδου ζῶντος. Φίλιππος δὲ υἱὸς ἐκείνου παραλαβὼν τὴν
28 *ἀρχὴν ὀλίγα τε καὶ ἐπ' ὀλίγοις αὐτοὺς ἐπράξατο, Ἀγρίππας μέν-*
τοι γε ὁ μέγας καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ καὶ ὁμώνυμος καὶ πάνυ ἐξετρύ-
χωσαν αὐτούς, οὐ μέντοι τὰ τῆς ἐλευθερίας κινεῖν ἠθέλησαν. παρ'
ὧν Ῥωμαῖοι δεξάμενοι τὴν ἀρχὴν τοῦ μὲν ἐλευθέρου καὶ αὐτοὶ τη-

---

PAMWELat

1 mirum est Babylonii nomen hic non extare *σὺν*] *σὺν ἱππεῦσι* (*εῦσι* i. ras. maiore M) AMELat *ἱππεῦσι* W *σὺν — πᾶσι*] *cum equitibus quingentis et sagittariis plurimis* Lat 2 **πλήθη* M 3 **τῇ*] *τὴν* W **διαιτᾶσθαι*] *διαίτασ* AMW 4 **σατουρνίνου* PA¹ 5 *Οὐλαθὰ*] *οὐαλαθὰ* W i. marg. *γρ* (om. M) *οὐάλαθα* AM *balatha* (*palata* cod. Amb.) Lat, cf. XV 10, 3 6 *τοπαρχίᾳ*] *τῇ ἐπαρχία* E 7 *βοταναία* E **ὡρίζετο — Τραχωνίτιδι*] *determinauerat enim eum in traconitide constituendum* Lat *αὕτη*] E *αὐτῶ* P et ut uid. Lat *αὐτὴν, ἣν* i. ras. corr. A *αὐτὴ* MW 8 **κτᾶσθαι*] *καταθέσθαι* M **ἀτελῆ — 10 παρασχόμενος*] *promittebat itaque illam regionem sine tributis esse daturum, et liberos fore ab omnibus quae moris erant illius regionis habitatoribus exhibere, immunemque eius terram et nullis inlationibus obnoxiam praebiturum* Lat **ἐπήγγελτο* AM 9 *ἁπασῶν αἳ εἰωθυῖαι* om. E **ἐγκατοικιεῖν* antea lacuna indicata Dindorf 11 **πισθεὶσ* W 12 *Βαρθύραν*] *βάθυραν* AM *βαθυρὰν* WE *bathyra* (*bethira* cod. Amb.) Lat 14 **τοῖς*] *τοὺσ* W 15 *διὰ θυσίασ* WE 16 **καὶ* i. ras. M 18 *παρέμενεν* WE 19 *υἱὸς*] *δεύτεροσ* AMWE, *γρ υἱὸσ ἐκείνου* i. marg. A *γρ υἱὸσ* i. marg. M *filius* Lat 20 *ἐπ' ὀλίγον* AMWE *paruo tempore* Lat *αὐτοὺς*] E *αὐτοῖσ* codd. 21 **καὶ* (post *αὐτοῦ*) eicit Cocceji

ρουσιν τὴν ἀξίωσιν, ἐπιβολαῖς δὲ τῶν φόρων εἰς τὸ πάμπαν ἐπίεσαν
αὐτούς. καὶ τάδε μὲν ᾗ καιρὸς ἀκριβώσομαι προϊόντος τοῦ λόγου.
3. Τελευτᾷ δὲ Ζάμαρις ὁ Βαβυλώνιος, ὃς ἐπὶ κτήσει τῆσδε 29
τῆς χώρας Ἡρώδῃ προσποιεῖται, ζήσας τε μετὰ ἀρετῆς καὶ παῖδας
λειπόμενος ἀγαθούς, Ἰάκειμον μέν, ὃς ἀνδρείᾳ γενόμενος ἐπιφανὴς
ἱππεύειν συνεκρότησε τὸ ὑφ᾽ αὐτῷ Βαβυλώνιον, καὶ ἴλη τῶνδε τῶν
ἀνδρῶν ἐδορυφόρει τούσδε τοὺς βασιλέας. καὶ Ἰάκειμος δὲ ἐν γήρᾳ 30
τελευτῶν Φίλιππον τὸν υἱὸν κατέλιπεν ἄνδρα κατὰ χεῖρας ἀγαθὸν
καὶ τὰ ἄλλα ἀρετῇ χρῆσθαι παρ᾽ ὀντινοῦν ἀξιόλογον. διόπερ φιλία
τε πιστὴ καὶ εὔνοια ἀσφαλὴς αὐτῷ πρὸς Ἀγρίππαν γίνεται τὸν
βασιλέα, στρατιάν τε ὁπόσην ὁ βασιλεὺς ἔτρεφεν οὗτος ἀσκῶν διε-
τέλει καὶ ὅπῃ ἐξοδεύειν δεήσειεν ἡγούμενος.
4. Ἡρώδου δ᾽ ἐν οἷς εἶπον ὄντος ἀφεώρα τὰ πάντα πράγματα 32
εἰς Ἀντίπατρον, κἀφ᾽ οἷς ὠφελήσειεν κυροῦν οὐκ ἀπήλλακτο ἐξου-
σίας ἐπικεχωρηκότος τε τοῦ πατρὸς ἐλπίδι εὐνοίας καὶ πίστεως,
καὶ περαιτέρω κτᾶσθαι τὴν ἐπ᾽ αὐτοῖς ἐξουσίαν τολμηρὸς καθι-
στάμενος διὰ τὸ ἄδηλος τῷ πατρὶ εἶναι κακουργῶν κἀφ᾽ οἷς εἴ-
πειεν πιστότατος. ἦν τε πᾶσιν φοβερὸς οὐχ οὕτως ἰσχύι τῆς ἐξου- 33
σίας, ὡς τοῦ κακοτρόπου τῷ προμηθεῖ· μάλιστα δ᾽ αὐτὸν Φερώρας
ἐθεράπευεν καὶ ἀντεθεραπεύετο δεινῶς, πάνυ τοῦ Ἀντιπάτρου περι-
στοιχίσαντος αὐτὸν καὶ τὴν γυναικωνῖτιν συνισταμένου τὰ πρὸς αὐ-
τόν· ἐδεδούλωτο γὰρ Φερώρας γαμετῇ τε καὶ μητρὶ ταύτης καὶ 34
ἀδελφῇ καὶ ταῦτα μισῶν τὰς ἀνθρώπους ὕβρει θυγατέρων αὐτοῦ

§ 32 = bell. Iud. I 567.

PAMWELat Zonaras I p. 453.

1 *ἐπιβουλαῖσ W *πάνπαν A *ἐπήεσαν M 2 *καὶ τάδε — λόγου om. W *τάδε] τὰ P *ᾗ καιρὸς] γρ ὅπου καιρόσ ἐν ἄλλοισ δὲ καθὸ καιρὸσ i. marg. AM *ἀκριβόσομαι P 3 ὅς] ὃν WE *κτίσει A[1] 4 ἡρώδησ WE περιποιεῖται W ποιεῖται E *τε om. W μετ᾽ WE 5 λιπόμενοσ A λιπὼν E ἰάκιμον (ι. i. ras. A) AME 6 τὸ — Βαβυλώνιον] τοὺσ ὑφ᾽ (ἀμφ᾽ E) αὐτῶ βαβυλωνίουσ WE equites babylonios qui sub illo fuerant Lat *βαβυλώνειον P *καὶ ἴλη — 7 βασιλέας] et heli quos rex afficiebat abunde muneribus Lat *ἴλη, ι ex ει corr. A εἴδη P 7 τούσδε om. E ἰάκιμοσ AME *δὲ] μὲν AM, om. WE 8 φίλιππον ἄνδρα χεῖρασ ἀγαθὸν κατέλιπεν τὸν (om. E) υἱὸν καὶ WE *κατέλειπεν P 9 χρήσασθαι AMW ὁντιναοῦν W 10 *τε om. M 11 δὲ] τε W 12 ὅπηι A 13 i. marg. *III* Lat 14 καὶ ἐφ᾽ AMW ὠφελήσειε P[2]A[2]M, i. marg. γρ ἐθελήσειε A ἐθελήσειεν M 16 καὶ] ὥσ καὶ W περετέρω P 17 καὶ ἐφ᾽ AMW εἴπειεν] Hudson εἴποιεν (ν eras. P) codd. 18 πᾶσι AME et ex corr. P *ἰσχύει P 19 δὲ WE 20 ἐθεράπευε ME et ex corr. PA *περιστοιχήσαντοσ P 21 *γυναικονείτιν P 23 τὰς] τοὺσ E

*παρθένων· ἀλλ' ὅμως ἠνείχετο, πράσσειν τε οὐδὲν ἦν δίχα τῶν
γυναικῶν ἐκπεριωδευκυιῶν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀλλήλαις εὐνοίᾳ συμ-*
35 *πράσσειν τὰ πάντα μὴ ἀπηλλαγμένων, ὥστε παντοίως ὁ Ἀντίπα-
τρος ὑπῆκτο αὐτὰς καὶ δι' αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς μητρός· ταὐτὸν γὰρ
αἵδε αἱ τέσσαρες γυναῖκες ἔλεγον. καὶ Φερώρᾳ δὲ πρὸς Ἀντίπα-*
36 *τρον ἐπ' οὐδαμινοῖς τισιν αἱ γνῶμαι διήλλασσον. ἀντίσπασμα δ'
ἦν αὐτοῖς βασιλέως ἡ ἀδελφὴ περισκοποῦσά τε ἐκ πλείονος τὰ
πάντα καὶ τὴν εὔνοιαν αὐτῶν ἐπὶ κακοῖς τοῖς Ἡρώδου πρασσομέ-*
37 *νην εἰδυῖά τε καὶ μηνύειν οὐκ ἀποτετραμμένη. καὶ γνόντες ἐν
ἀπεχθείᾳ βασιλεῖ τὴν εὔνοιαν αὐτῶν οὖσαν ἐπινοοῦσιν ὥστε φανε-
ρὰν μὲν μὴ εἶναι τὴν πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν σύνοδον, μίσους δὲ καὶ
λοιδοριῶν ᾗ καιρὸς προσποίησιν, καὶ μάλιστα Ἡρώδου παρατυγχά-
νοντος ἢ οἳ πρὸς αὐτὸν ἀπαγγέλλειν ἔμελλον, κρυπτῶς δὲ τὰ τῆς*
38 *εὐνοίας ὀχυρώτερα καθίστασθαι. καὶ ἔπρασσον οὕτως. ἐλάνθανεν
δὲ τὴν Σαλώμην οὔτε πρῶτον ἡ διάνοια αὐτῶν ἐπὶ τοιοῖσδε ὡρμη-
μένων οὔτε ἐπειδὴ * χρῆσθαι οὐκ ἀπήλλακτο αὐτή· πάντα δὲ ἀνί-
χνευέν τε καὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν μειζόνως ἐκδεινοῦσα ἀπεσήμαινεν
συνόδους τε κρυπτὰς καὶ πότους βουλευτήριά τε ἀφανῶς κατεσκευασ-
μένα, ὧν μὴ ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ ἐκείνου συντιθεμένων κἂν πεφανε-*
39 *ρῶσθαι μὴ κεκωλῦσθαι. νῦν δὲ τοὺς μὲν ἐκ τοῦ προὔπτου δια-
φόρους καὶ τὰ πάντα ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἀλλήλων λέγοντας, εἰς δὲ τὸ
ἀφανὲς τοῖς πολλοῖς τὴν εὔνοιαν ἀνατιθεμένους καὶ ὁπότε ἀλλήλοις
συμμονωθεῖεν φίλια πράσσειν μὴ ἀπηλλαγμένους, ὁμολογεῖν πολε-
μεῖν πρὸς οὓς λανθάνειν χρώμενοι εὐνοίᾳ τῇ ἀλλήλων ἐσπουδάκοιεν.*

---

§ 35 = bell. Iud. I 569.

PAMELat Zonaras I p. 454.

2 *σὺνπράσσειν* P 4 *αὐταῖσ* WE *καὶ διὰ τῆσ μητρόσ* i. ras. angustius scripta man. 2 A 5 *καὶ* om. WE **δὲ* om. P 6 **οὐδαμηνοῖσ* P *διήλασσον* E **δ' ἦν*] *δὴ* P 7 *βασιλέως ἡ ἀδελφή*] *ἡ* (*ἢ* A) *βασιλέωσ* (*ἢ β* i. ras. m. 2 A) *ἀδελφὴ* AMWE **τ'* W 9 *τε* om. E **ἀποτετραμμένην* PW 10 **αὐτῶν*] *αὐτῶν ἐπὶ κακοῖσ τοῖσ ἡρώδου πρασσομένην* W *ἐπινοοῦσαν* E 12 *ᾗ*] coni. *ει* P *οὗ* (i. ras. A) AM *εἰ* WE **πρὸσποιήσειν* P 13 *οἳ*] *εἴ τισ* WE *ἔμελλεν* W *ἔμελλε* E **τὰ*] *τὰσ* W 14 *ἐχυρώτερα* AMWE **ἔπρασσων* P *ἐλάνθανε* ME et ex corr. PA 15 **ἐπὶ τοῖσδε* M 16 **οὔτε — αὐτή*] *neque tunc quando secretas machinationes construebant* Lat **χρῆσθαι*] *τοῖσδε χρῆσθαι* AMWE **αὕτη* P *ἀνίχνευέ* ME et ex corr. PA 17 *ἐκδείνουσα* P *ἐκδηλοῦσα* MWE et i. marg. A **ἀπεσήμενεν* P 19 **ὧν*] *ὡσ* P 20 **δὲ*] *μὲν* P **μὲν ἐκ*] *ἐκ μὲν* coni. **πρόπτονσ* P 21 **καὶ τὰ*] *κατὰ* W *δὲ* om. E 23 **συμμονοθεῖεν*, *ν* finale eras. P *φιλία* WE **μὴ* s. m. 1 AM 24 *ἐσπουδάκεισαν* E

καὶ ἡ μὲν ταῦτ' ἀνιχνευέν τε καὶ ἀκριβῶν τυγχάνουσα τῷ ἀδελφῷ 40
ἀνέφερεν συνιέντι μὲν ἤδη τὰ πολλὰ καὶ δι' ἑαυτοῦ, εἰς δὲ τὸ
θαρσεῖν οὐ διακενῆς ὑπονοῶν καθισταμένῳ διαβολαῖς τῆς ἀδελφῆς.
καὶ ἦν γάρ μόριόν τι Ἰουδαϊκὸν ἀνθρώπων ἐπ' ἐξακριβώσει μέγα 41
φρονοῦν τοῦ πατρίου καὶ νόμων οἷς χαίρει τὸ θεῖον προσποιουμένων, οἷς ὑπῆκτο ἡ γυναικωνῖτις, Φαρισαῖοι καλοῦνται, βασιλεῖ
δυναμένῳ μάλιστα πράσσειν προμηθεῖς κἀκ τοῦ προὖπτου εἰς τὸ
πολεμεῖν τε καὶ βλάπτειν ἐπηρμένοι. παντὸς γοῦν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ 42
βεβαιώσαντος δι' ὅρκων ἦ μὴν εὐνοήσειν Καίσαρι καὶ τοῖς βασιλέως πράγμασιν, οἵδε οἱ ἄνδρες οὐκ ὤμοσαν ὄντες ὑπὲρ ἑξακισχίλιοι,
καὶ αὐτοὺς βασιλέως ζημιώσαντος χρήμασιν ἡ Φερώρου γυνὴ τὴν
ζημίαν ὑπὲρ αὐτῶν εἰσφέρει. οἱ δὲ ἀμειβόμενοι τὴν εὔνοιαν αὐ- 43
τῆς, πρόγνωσιν δὲ ἐπεπίστευντο ἐπιφοιτήσει τοῦ θεοῦ, προύλεγον,
ὡς Ἡρώδῃ μὲν καταπαύσεως ἀρχῆς ὑπὸ θεοῦ ἐψηφισμένης αὐτῷ
τε καὶ γένει τῷ ἀπ' αὐτοῦ, τῆς δὲ βασιλείας εἴς τε ἐκείνην περιηξούσης καὶ Φερώραν παῖδάς τε οἳ εἶεν αὐτοῖς. καὶ τάδε, οὐ γὰρ 44
ἐλάνθανεν τὴν Σαλώμην, ἐξάγγελτα βασιλεῖ ἦν, καὶ ὅτι τῶν περὶ
τὴν αὐλὴν διαφθείροιέν τινας. καὶ βασιλεὺς τῶν τε Φαρισαίων
τοὺς αἰτιωτάτους ἀναιρεῖ καὶ Βαγώαν τὸν εὐνοῦχον Κᾶρόν τέ τινα
τῶν τότε προύχοντα ἀρετῇ τοῦ εὐπρεποῦς καὶ παιδικὰ ὄντα αὐτοῦ.
κτείνει δὲ καὶ πᾶν ὅ τι τοῦ οἰκείου συνειστήκει οἷς ὁ Φαρισαῖος

PAMWELatZonaras I p. 454.

1 ταῦτα AMWE ἀκριβῶν — ἀνέφερεν] *et integre ad fratrem conueniens cuncta deferebat* Lat ἀκριβῶσ MW et ex corr. A τυγχάνουσα (συν supra) A συντυγχάνουσα M 2 *εἰς δὲ — 3 ἀδελφῆσ] *sed ad audendum aliquid licet excitatus esset sororis accusationibus retardantem* Lat 3 οὐ διακενῆς] οὐ διακειμένησ W οὐ διακειμένω E et i. marg. AM ὑπονοῶν (ι supra) A ὑπονοιῶν WE καθισταμένων AMWE 4 *ἦν om. M ἰουδαϊκῶν AWE *ἐπ' ἀκριβώσει W 5 φρονούντων E τοῦ πατρίου καὶ νόμων] τοῦ πατρίου νόμου WE *paternae legis* Lat οἷς — προσποιουμένων] *et culturam diuinitatis simulantium* Lat οἷς] αὐτοῖς Bekker χαίρειν W χαίρει — 6 οἷς om. E προσποιούμενον A¹ περιποιουμένων M 6 οἷς om. W *γυναικονεἰτισ P *βασιλεῖ — 7 προμηθεῖς] *qui possent maxime regi non modicum afferre praesidium* Lat *βασιλεῖ] βασι (λ supra) W 7 δυναμένων AM δυνάμενοι WE πράσσειν] ἀντιπράσσειν WE 9 εὐνοήσειν] coni. εὐνοῆσαι PMWE εὐνο·ῆσαι A 10 *οἱ om. AM 12 *ἀμοιβόμενοι W 13 *προγνώσει P 15 *ἀπ'] ἐπ' PAM *αὐτῶ P *δὲ] τε W 16 *παῖδεσ W 17 ἐξαγγελτὰ codd. E 18 διαφθείρειέν ME βασιλέωσ P ὁ βασιλεὺσ WE 19 *τοὺσ αἰωτάτουσ P *τε] τι W τινα om. AMWE 20 *τῶν] τὸν M τουτων ex τῶν corr, i. marg. γρ τῶν, τότε προύχοντα ἀρετῆι A *καὶ] καὶ πρὸσ M 21 *συνιστήκει P

45 ἔλεγεν. ἦρτο δὲ ὁ Βαγώας ὑπ᾽ αὐτῶν ὡς πατήρ τε καὶ εὐεργέτης ὀνομασθησόμενος τοῦ ἐπικατασταθησομένου προρρήσει βασιλέως· κατὰ χεῖρα γὰρ ἐκείνῳ τὰ πάντ᾽ εἶναι, παρέξοντος αὐτῷ γάμου τε ἰσχὺν καὶ παιδώσεως τέκνων γνησίων.

46 **III. 1.** Ἡρώδης δὲ κολάσας τῶν Φαρισαίων τοὺς ἐπὶ τοῖσδε ἐληλεγμένους συνέδριόν τε ποιεῖται τῶν φίλων καὶ κατηγορίαν τῆς Φερώρου γυναικός, τήν τε ὕβριν τῶν παρθένων τῇ τόλμῃ τῆς γυναικὸς ἀνατιθεὶς καὶ ἔγκλημα ταύτην ἀτιμίαν αὐτῷ ποιούμενος,
47 ὥστε ἀγωνοθετῶν στάσιν αὐτῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν πόλεμον ἐκ φύσεως αὐτοῖς καὶ λόγῳ καὶ δι᾽ ἔργων ὁπόσα δύναιτο, τήν τε διάλυσιν τῆς ζημίας τῆς ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐπιβληθείσης τέλεσι διαφευχθείσης τοῖς ἐκείνης, τῶν τε νῦν πεπραγμένων οὐδὲν ὅ τι οὐ μετ᾽ αὐτῆς.
48 ἀνθ᾽ ὧν, ὦ Φερώρα, καλῶς εἶχεν οὐ δεήσει οὐδὲ γνωμῶν εἰσηγήσεως τῶν ἐμῶν αὐτοκέλευστον ἀποπέμπεσθαι γυναῖκα ταύτην ὡς πολέμου τοῦ πρός μέ σοι αἰτίαν ἐσομένην· καὶ νῦν, εἴπερ ἀντιποιῇ συγγενείας τῆς ἐμῆς, ἀπείπασθαι τήνδε τὴν γαμετήν· μενεῖς γὰρ
49 οὕτως ἀδελφός τε καὶ στέργειν οὐκ ἀπηλλαγμένος.“ Φερώρας δὲ καίπερ λόγων ἀρετῇ περιωθούμενος οὔτε συγγενείας τῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἔλεγε κινήσειν δίκαιον οὐδὲν οὔτε τῶν πρὸς τὴν γαμετὴν εὐνοιῶν, αἱρεῖσθαί τε πρότερον θανεῖν ἢ ζῶν τολμᾶν ἀπεστε-
50 ρῆσθαι γυναικὸς αὐτῷ κεχαρισμένης. Ἡρώδης δὲ Φερώρᾳ μὲν ὑπερεβάλλετο τὴν ἐπὶ τούτοις ὀργὴν καίπερ ἀνήδονον τιμωρίαν εἰσπεπραγμένος, Ἀντιπάτρῳ δὲ ἀπεῖπε καὶ μητρὶ τῇ ἐκείνου Φερώρᾳ τε μὴ ὁμιλεῖν καὶ τῶν γυναικῶν φυλάσσεσθαι τὸ εἰς ταὐτὸν συνε-

§ 46 = bell. Iud. I 571.

PAMWELat Zonaras I p. 455.

1 *ἤρτω P 3 τὰ πάντ᾽] πάντα W 5 i. marg. *IIII* Lat *κωλάσασ P 6 *συνέδρειον P 8 *ταύτην] τοσαύτην Bekker ταύτην τὴν coni. *αὐτῶι A αὐτοῦ Bekker 9 ὥστε — 10 δύναιτο] *eo quod ei certaminum seditiones aduersus fratrem et bellum ex illius ingenio ac uerbis operibusque consurgeret* Lat ἀγονοθετῶν P ἀγωνοθετεῖν WE ἀγωνοθετων (εῖν supra) M, i. marg. γρ ἀγωνοθετεῖν A ἐκ φύσεως] ἐμφύλιον Hudson 10 αὐτῆς Ernesti λόγῳ] ed. pr. λόγων codd. ὅσα W δύνετο P 11 *τῆς] ἧσ P *ὑπ᾽ ex ἐπ corr. P *ἐπιβληθήσησ τελέσει P διαφευχθῆναι (post φ eras. 1 litt. A) AMWE 13 ὦ] E. om. codd. εἶχεν] ἔχειν AMWE, i. marg. γρ (om. M) εἶχεν AM *οὐ δεήσει οὐδὲ] οὐδὲ δεήσει Dindorf 14 *αὐτοκέλευστον δ᾽ coni. 15 πρὸσ ἐμὲ E, fort. recte σοι om. E ἀντιποιῇ, η i. ras. A 16 *ἀπείπασθε P *μενεῖς] μένεισ μὲν P 17 ἀδελφὸς] ἐμὸσ ἀδελφόσ WE 19 *ἔλεγεν W τῶν] τὴν E 20 εὔνοιαν E θανεῖν] E θανεῖσθαι codd. 23 δὲ] τε WE *μητρὶ] τῇ μητρὶ M 24 εἰς ταὐτὸν] E εἰσ αὐτὸν codd. *in unum* Lat *συνεσόμενον (ει supra) M γρ συνεισόμενον in marg. A, *conuenirent* Lat

σόμενον. οἱ δ' ὡμολόγουν μέν, συνῄεσαν δὲ ᾗ καιρὸς καὶ συνεκώ- 51
μαζον Φερώρας καὶ Ἀντίπατρος. ἐφοίτα δὲ λόγος ὁμιλεῖν καὶ
Ἀντιπάτρῳ τὴν Φερώρου γυναῖκα συμπρασσούσης αὐτοῖς τὰ εἰς
τὴν σύνοδον τῆς Ἀντιπάτρου μητρός.
2. Ὑφορώμενος δὲ τὸν πατέρα καὶ δεδιώς, μὴ εἰς πλεῖον 52
προχωροίη τὰ τοῦ μίσους ἐπ' αὐτῷ, γράφει πρὸς τοὺς ἐν Ῥώμῃ
φίλους κελεύων ἐπιστέλλειν Ἡρώδῃ πέμπειν ᾗ τάχος Ἀντίπατρον
ὡς Καίσαρα. οὗ γενομένου ἔπεμπεν Ἡρώδης Ἀντίπατρον δῶρα 53
συμπέμψας ἀξιολογώτατα καὶ διαθήκην, ἐν ᾗ μετ' αὐτὸν Ἀντίπα-
τρον ἀπεδείκνυε βασιλέα, ἢ φθάντος τελευτῆσαι Ἡρώδην τὸν ἐκ
τῆς τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς υἱὸν αὐτῷ γεγενημένον. συνεξορμᾷ δ' 54
Ἀντιπάτρῳ καὶ Σύλλαιος ὁ Ἄραψ μηδὲν ὧν προσέταξε Καῖσαρ δια-
πεπραγμένος, καὶ Ἀντίπατρος αὐτοῦ κατηγορεῖ ἐπὶ Καίσαρος περὶ
ὧν πρότερον Νικόλαος. κατηγορεῖτο δὲ καὶ ὑπὸ Ἀρέτα Σύλλαιος,
ὡς πολλοὺς ἀπεκτονὼς τῶν ἐν Πέτρᾳ ἀξιολόγων παρὰ γνώμην τὴν
αὐτοῦ καὶ μάλιστα Σόαιμον ἄνδρα τῇ ἐς πάντα ἀρετῇ τιμᾶσθαι
δικαιότατον, ἀνῃρηκέναι δὲ καὶ Φάβατον Καίσαρος δοῦλον. καὶ 55
Σύλλαιος αἰτίαν εἶχεν ἐκ τοιῶνδε ἐγκλημάτων· Κόρινθος ἦν Ἡρώ-
δου σωματοφύλαξ τοῦ βασιλέως μάλιστα πιστευόμενος ὑπ' αὐτοῦ.
τοῦτον πείθει Σύλλαιος ἐπὶ χρήμασι μεγάλοις Ἡρώδην ἀποκτεῖναι,
καὶ ὑπέσχετο. μαθὼν οὖν Φάβατος Συλλαίου πρὸς αὐτὸν εἰρηκό-
τος διηγεῖται πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ τόν τε Κόρινθον βασανίζει 56
συλλαβὼν καὶ πάντα ἀνάπυστα ἦν αὐτῷ. συλλαμβάνει δὲ καὶ δευ-
τέρους Ἄραβας καταγορεύσει τῇ Κορίνθου πειθόμενος τὸν μὲν φύ-
λαρχον ὄντα τὸν δὲ Συλλαίου φίλον. οἳ καὐτοί, βασανίζει γὰρ αὐτοὺς 57
ὁ βασιλεύς, ὡμολόγουν ὅτι παρεῖεν ἐξοτρύνοντες μὴ μαλακίζεσθαι

§ 52 = bell. Iud. I 573.

PAMWELatZonaras I p. 455.

2 *λόγος] ὁ λόγοσ W καὶ ὁμιλεῖν tr. E, fort. recte 3 σὺνπρασσούσησ P 5 i. marg. V Lat *πλέον AM 6 προχωροίη] Dindorf προχωροῖεν codd. χωροῖεν E *ἐν] ἐν τῇ W 8 *ὡς — Ἀντίπατρον om. PLat *ὡς] ὡσ πρὸσ M 9 συνεκπέμψασ AMWE 10 ἐπεδείκνυε E ἢ φθάντος τελευτῆσαι] φθάσαντοσ δὲ τελευτᾶν AMWE 11 υἱὸν om. E γεγεννημένον AME *συνεξώρμα AM δὲ WE 12 συλαῖοσ E *προσέταξεν W 13 *κατηγόρει M 14 κατηγορεῖται E συλαῖοσ E 15 ἀπεκτονὼς τῶν] ἀπέκτεινεν WE 16 Σόαιμον] σόνδον PALat σόεμον MWE bell. Iud. et i. marg. A 17 *δικαιώτατον P *fabatonem Lat 18 συλλαῖοσ A[1] συλαῖοσ E *ἦν] δ' ἦν P 20 συλαῖοσ E 21 συλαίου E 22 τόν τε om. WE 23 *ἀνάπιστα W *δευτέρους] secundos Lat δύο ed. pr. δύο ἑτέρους ex bell. Iud. Hudson 24 πειθόμενος] Hudson confessioni credens Lat πυθόμενοσ codd. 25 συλαίου E καὶ αὐτοὶ WE

*Κόρινθον καὶ εἴ που δεήσειεν καὶ συγχειρουργήσοντες αὐτῷ τὸν
φόνον. καὶ Σατορνῖνος δηλώσεως αὐτῷ πάντων ὑπὸ Ἡρώδου γε-
νομένης εἰς Ῥώμην ἐξέπεμψεν αὐτούς.*
58 3. *Φερώραν δὲ ἰσχυρῶς ἐμμένοντα εὐνοίᾳ τῆς γυναικὸς ἀνα-
χωρεῖν εἰς τὴν αὐτοῦ Ἡρώδης κελεύει. ὁ δὲ ἀσμένως ἐπὶ τὴν τε-
τραρχίαν ἀπῆρεν, πολλὰ ὀμόσας οὐ πρότερον ἥξειν ἢ πύθοιτο
Ἡρώδην τετελευτηκότα, ὥστε καὶ νοσήσαντος τοῦ βασιλέως ἀξιω-
θεὶς ἥκειν ἐπί τινων πίστεσιν ἐντολῶν, εἰ μέλλοι τελευτᾶν, οὐχ ὑπή-*
59 *κουσεν ἐπὶ τιμῇ τοῦ ὅρκου. οὐ μὴν Ἡρώδης γε μιμεῖται τὸ ἐπὶ
τοιοῖσδε ἐκείνου γνώμην προαποφηνάμενον ἣν ἔχει, ἀλλ' ἧκεν ὡς
τὸν Φερώραν, ἐπειδὴ ὕστερον ἄρχεται νοσεῖν, καὶ μετακλήσεως αὐτῷ
μὴ γενομένης, θανόντα δὲ περιστείλας ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἀγόμενος*
60 *ταφῆς ἠξίου καὶ πένθος μέγα ἐπ' αὐτῷ προέθετο. τοῦτο Ἀντιπά-
τρῳ καίτοι γε ἐπὶ Ῥώμης πεπλευκότι κακῶν ἐγένετο ἀρχὴ τῆς ἀδελ-
φοκτονίας αὐτὸν τινυμένου θεοῦ. διηγήσομαι δὲ τὸν πάντα περὶ
αὐτοῦ λόγον παράδειγμα τῷ ἀνθρωπείῳ γενησόμενον τοῦ ἀρετῇ
πολιτεύσοντος ἐπὶ πᾶσιν.*
61 IV. 1. *Ἐπειδὴ Φερώρας τελευτᾷ ταφνίται ἐγεγόνεισαν αὐτοῦ
ἀπελεύθεροι δύο τῶν Φερώρᾳ τιμίων οὗτοι προσελθόντες Ἡρώδῃ
ἠξίουν μὴ ἀνεκδίκητον καταλιπεῖν τοῦ ἀδελφοῦ τὸν νεκρόν, ἀλλὰ*
62 *ζήτησιν ποιεῖσθαι τῆς ἀλόγου τε καὶ δυστυχοῦς μεταστάσεως. τοῦ
δ' ἐπιστραφέντος τοῖς λόγοις, πιστὰ γὰρ ἐδόκει, δειπνῆσαι μὲν
αὐτὸν ἔλεγον παρὰ τῇ γυναικὶ τῇ προτέρᾳ τῆς νόσου, φάρμακον δὲ
προσκομισθὲν ἐν βρώματι μὴ πρότερον εἰωθότι ἐμφαγόντα ὑπὸ
τούτου τελευτῆσαι· κομιστὸν μέντοι γενέσθαι τὸ φάρμακον ὑπὸ*

---

§ 58 = bell. Iud. I 579.

PAMWELat Zonaras I p. 455.

2 **σατουρνῖνοσ* PA¹ 3 **ἐξέπεμπεν* W 5 *αὐτοῦ* codd. E 6 **ἥξειν*] *reuerti* Lat, h. e. *ἀνήξειν* 8 *πιστεύσεσιν* AMWE *εἰ*] Hudson *si* Lat *ἢ* P *ἦ* AM *ὧν* W *μέλλοι*] *μέλλει* (*οι* suprascr.) M *ἤμελλεν* W 9 **ἐπὶ τῇ τιμῇ* W *τὸ*] coni. *τὴν* codd. E 10 *προαποφηνάμενον*] *προαφηρημένοσ* W 11 **ἐπειδὴ*] i. marg. *γρ* (om. M) *ἐπεὶ δὲ* AM 12 *δὲ*] E, om. codd. 13 **τοῦτο*] *τοῦτό γε* P 15 *τει-νυμένου* P *τινυμένου* (*ν* suprascr.) A *τιννυμένου* MWE *τοῦ θεοῦ* WE 16 *ἀνθρωπίνῳ* W *γενησόμενον*] *γένει ἐσόμενον* AMW et ut uid. Lat, in quo *generi humano permansurum* 17 *πολιτεύσοντος*] coni. *πολίτευσαντοσ* P *πολιτεύεσθαι* AMW 18 i. marg. *VI* Lat ς E *ἐπειδὴ*] *ἐπειδὴ γὰρ* E **ἐπειδὴ — αὐτοῦ*] *ferora igitur mortuo humatoque celebritate magnifica* Lat **ταφνίται*] *ταφνῆται* W *ταφαί τε* ex Lat. Hudson *αὐτῶ* WE 19 *τῶν*] *τῶ* P **οὗτοι* om. Lat Hudson 20 **καταλειπεῖν* P 22 *μὲν*] *μὲν γὰρ* WE 23 *προτεραίᾳ* E *δὲ*] *τε* WE 24 *προκομισθὲν* P et ex corr. E 25 post **μέντοι* ras. 2 litt. A

γυναικὸς ἐκ τῆς Ἀραβίας λόγῳ μὲν ἐπὶ προσποιήσεσιν ἐρώτων,
φίλτρον γὰρ δὴ ὄνομα αὐτῷ εἶναι, τὸ δ' ἀληθὲς ἐπὶ τῇ Φερώρου
τελευτῇ. φαρμακιστόταται δέ εἰσι γυναικῶν αἱ ἐκ τῆς Ἀραβίας· 63
ἡ δὲ ταῦτα ἐπεκάλουν καὶ τῆς Συλλαίου ἐρωμένης ἐν ταῖς μάλιστα
ὡμολόγητο εἶναι φίλη, πείσουσαί τε αὐτὴν ἐπὶ πράσει τοῦ φαρ-
μάκου εἰς τοὺς τόπους ἐληλύθεσαν ἥ τε μήτηρ τῆς τοῦ Φερώρου
γυναικὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ καὶ ἐπανῆκον αὐτὴν ἀγόμεναι τοῦ δείπνου
πρότερον ἡμέρᾳ μιᾷ. ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς τῶν λόγων παροξυν- 64
θεὶς δούλας τε ἐβασάνιζε τῶν γυναικῶν καί τινας καὶ ἐλευθέρας,
καὶ ὄντος ἀφανοῦς τοῦ πράγματος διὰ τὸ μηδεμίαν ἐξειπεῖν τελευ-
ταία τις περιουσῶν αὐτῆς τῶν ἀλγηδόνων ἄλλο μὲν ἔφη οὐδέν, θεὸν
δ' ἐπικαλεῖσθαι τοιαῖσδε αἰκίαις δώσειν περιβαλεῖν τὴν Ἀντιπά-
τρου μητέρα κακῶν τῶν ἐπεχόντων αἰτίαν πᾶσιν γενομένην. ταῦτα 65
εἰς ἐπίστασιν Ἡρώδην ἄγει, καὶ τὰ πάντα βασάνοις τῶν γυναικῶν
ἀνάπυστα ἦν, οἵ τε κῶμοι καὶ κρυπταὶ σύνοδοι καὶ δὴ καὶ λόγων
πρὸς μόνον τὸν υἱὸν εἰρημένων ἐξοίσεις πρὸς τὰς Φερώρου γυναῖ-
κας· ἦν δὲ ταλάντων ἑκατὸν δωρεὰς ἐπικρύπτεσθαι φράζειν πρὸς
Φερώραν τῷ Ἀντιπάτρῳ κέλευσις ὑπὸ τοῦ πατρός· μῖσός τε πρὸς 66
τὸν πατέρα καὶ ὀλοφυρμοὶ πρὸς τὴν μητέρα, ὡς ἐπὶ μήκιστον τοῦ
πατρὸς βιοῦν ἐξηγμένου καὶ αὐτῷ μηδὲν ἐλάσσονος τοῦ γήρως ἐπι-
κειμένου, ὡς μηδ' ἂν ἐλθοῦσαν τὴν βασιλείαν ὁμοίως εὐφρᾶναί
ποτ' αὐτόν· παρατρέφεσθαί τε πολλοὺς ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ καὶ ἀδελ-
φοὺς καὶ ἀδελφῶν παῖδας οὐδαμῶς ἀδεῆ τὴν ἐλπίδα παρεχομένους
τἀσφαλοῦς· καὶ γὰρ δὴ καὶ νῦν, εἴ τι πάσχειν, αὐτὸν ἀδελφῷ μᾶλ- 67
λον ἢ παιδὶ τῷ αὐτοῦ κελεύειν τὴν ἀρχὴν δίδοσθαι. ὠμότητά τε
πολλὴν κατηγόρει τοῦ βασιλέως καὶ τὰς σφαγὰς τῶν υἱέων, φόβῳ
τε μὴ καὶ αὐτῶν ἅπτοιτο ἤδη τὸν μὲν ἐπὶ Ῥώμης ἄρασθαι τέχνην
ἐπινοῆσαι, Φερώραν δὲ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ τετραρχίας.

2. Ταῦτα συνῇδεν γὰρ τοῖς λόγοις τῆς ἀδελφῆς, καὶ πολὺ 68

---

§ 62 = bell. Iud. I 583.

PAMWELat Zonaras I p. 456.

4 δὲ] δὴ E συλαίου E 5 *αὐτὴν] αὐτῇ, i. marg. rasura A αὐτῇ M 6 ἐληλύθεισαν AME τοῦ om. WE 9 καὶ (ante ἐλευθ.) om. AMWE 10 *τελευταὶ W 11 αὐτῇ WE 12 δ'] om. P δὲ WE ἐπεκαλεῖτο E δώσειν om. E 15 *ἀνάπιστα W καὶ] καὶ αἱ WE 16 μόνων τῶν υἱῶν E *εἰρημένων om. M 17 *δωρεὰ AM δωρεὰν Hudson cf. bell. § 589 δοῦναι γοῦν αὐτῷ πρῴην ἑκατὸν τάλαντα ἐπὶ τῷ μὴ διαλέγεσθαι Φερώρᾳ, unde ἐπὶ τῷ μὴ ante φράζειν add. Hudson 20 *βιοῦν] βιοῦ ed. pr. *αὐτοῦ W *γήρουσ W 21 ἂν om. WE 23 *παρεχομένου PAM 24 πάσχει coni. αὐτὸν] αὐτὸν συμβαίη E 28 δ' WE 29 συνῇδεν γὰρ] δὲ συνῇδε E

τοῦ μὴ ἀπιστίαν ἔτι ὑποπτεύεσθαι συνῆγεν αὐτοῖς, ὁ βασιλεὺς κρα-
τυνάμενος ἐπὶ κακίᾳ τῇ Ἀντιπάτρου τὴν Δῶριν τὴν μητέρα αὐτοῦ
πάντα τὸν περὶ αὐτὴν κόσμον ταλάντων πολλῶν ὄντα ἀφελόμενος
ἔπειτα αὐτὴν ἀποπέμπεται καὶ ταῖς Φερώρου γυναιξὶν φιλίαν ἐσπεί-
69 σατο. μάλιστα δ' ἐξώτρυνεν εἰς ὀργὴν κατὰ τοῦ παιδὸς τὸν βασι-
λέα Σαμαρείτης ἀνὴρ Ἀντίπατρος ἐπιτροπεύων τὸν υἱὸν τοῦ βασι-
λέως Ἀντίπατρον, ἄλλα τε αὐτοῦ ἐν ταῖς βασάνοις κατειπὼν καὶ
ὅτι παρασκευασάμενος φάρμακον θανάσιμον δοίη Φερώρᾳ κελεύσας
παρὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ, ἵν' ὡς πλεῖστον ἀφεστήκοι τῶν ἐν
70 τοιούτοις ὑποτοπασμῶν, τῷ πατρὶ δοῦναι. καὶ κομίσαι μὲν Ἀντί-
φιλον ἐξ Αἰγύπτου τὸ φάρμακον ἕνα τῶν Ἀντιπάτρου φίλων, στα-
λῆναι δὲ ὡς Φερώραν διὰ Θευδίωνος μητρὸς Ἀντιπάτρου ἀδελφοῦ
τοῦ βασιλέως παιδός, καὶ οὕτως ἐλθεῖν τὸ φάρμακον εἰς τὴν γυ-
71 ναῖκα τὴν Φερώρου δόντος φυλάσσειν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. ἡ δὲ
ὡμολόγει μὲν ἀνακρίναντος τοῦ βασιλέως, καὶ δραμοῦσα ὡς κομί-
σειεν ῥίπτει κατὰ τέγους ἑαυτήν, οὐ μὴν τελευτᾷ ἐπὶ πόδας τῆς
72 πτώσεως γενομένης. καὶ οὕτως ἐπεὶ ἀνεκτήσατο αὐτὴν ἄδειάν τε
αὐτῇ ὑπισχνούμενος καὶ τοῖς οἰκείοις μηδὲν ἐπ' ἀφανισμῷ τἀληθοῦς
τρεπομένῃ, τρίψειν γε μὴν κακοῖς τοῖς ὑστάτοις ἀγνωμονεῖν προθε-
μένην, ὑπισχνεῖται καὶ ὤμοσεν ἦ μὴν ἐρεῖν τὰ πάντα ὃν ἐπράχθη
τρόπον, λέγουσα μέν, ὡς ἔφασαν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀληθῆ
73 τὰ πάντα. „κεκόμισται γὰρ ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸ φάρμακον ὑπ'
Ἀντιφίλου, ἀδελφὸς δ' ἐκείνῳ ἰατρὸς ὢν ἐπόρισεν, καὶ Θευδίωνος ὡς
ἡμᾶς κομίσαντος ἐφύλασσον αὐτὴ παρὰ Φερώρου λαβοῦσα ἐπὶ σὲ

§ 68 = bell. Iud. I 590.

PAMWELat Zonaras I p. 456.

1 *συνῆρεν αὐταῖς Hudson συνῆδεν αὐτοῖς Cocceji ὁ] ὁ δὲ E 2 τῇ] τοῦ W Δῶριν] coni. δόσιν (ο ex ω corr. A) PAM *contradere* Lat δωρίδα WE et i. marg. AM, idem bell. Iud. § 4 4 *ἐπείσατο W 5 i. marg. *VII* Lat *δὲ W 8 παρασκευασάμενον E 9 *ἵν' — 10 ὑποτοπασμῶν] *cum iam spatium aliquanti temporis cucurrisset, ubi ratio prouocaret* Lat *ὡς πλεῖστον] ὥσπερ P ἐν τοιούτοις] ἐν τούτοισ W τοιούτων E ἐπὶ τοιούτοις coni. 13 *τοῦ — παιδός om. Lat *φάρμακον, ον i. ras. W 15 *δραμοῦσα] δραμοῦσα λαβοῦσα W 16 κατὰ τοῦ τέγουσ E *αὐτὴν W 17 *ἀνεκτήσαντο W *αὐτὴν P 19 *τρεπομένην AM τρίψειν] Dindorf τρέψειν codd. E περιέψειν Naber 20 *ἐρήσειν W 21 *λέγουσα — 22 φάρμακον] *ad haec illa dicebat iuxta atque ab aliis dictum fuerat et omnia uera fuisse nuntiata firmabat: allatum esse uenenum ex aegypto* Lat ἔφα|σαν, σαν i. ras. corr. ex μεν uid. P ἔφασαν μὲν E *πολλοὶ om. P 22 κεκόμισται] κεκόμισταί τε (τε s. P) PAME ἐκομίσθη W 23 δὲ AME τε W ἐκεῖνον E 24 ἐφύλασσον] E[1] et ut uid. Lat ἐφύλασσεν codd. et ex corr. E φερώρου, ου ex α corr. E

ἡτοιμασμένον ὑπὸ Ἀντιπάτρου. ἐπεὶ οὖν ἐνόσει Φερώρας καὶ 74
ἐθεράπευες αὐτὸν ἀφικόμενος, ὁρῶν σου τὴν εὔνοιαν, ἣ περὶ αὐ-
τὸν ἐχρῶ, ἐπεκλάσθη τε τῇ διανοίᾳ καὶ μετακαλέσας με, „ὦ γύναι,
φησίν, περιώδευσέ με Ἀντίπατρος ἐπὶ πατρὶ μὲν τῷ αὐτοῦ, ἀδελφῷ
δὲ τῷ ᾿μῷ, θανάσιμόν τε γνώμην συνθεὶς καὶ φάρμακον ᾧ διακο-
νήσοιτο αὐτῇ πεπορισμένος. νῦν οὖν, ἐπειδὴ ὅ τε ἀδελφὸς οὐδὲν 75
ἀρετῇ πρότερον ἢ ἐχρῆτο περὶ ἐμοῦ ὑφαιρῶν ὦπται ἐμέ τε ἐλπὶς
οὐκ εἰς μακρὰν ἀπέσεσθαι τοῦ βίου, φέρε μὴ γνώμῃ ἀδελφοκτόνῳ
ἀποτισοίμην προπάτορας τοὺς ἐμαυτοῦ, τὸ φάρμακον καίειν τε
ἐμοῦ βλέποντος, κομίσασά τε οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς πράσσειν τοῦ ἀν-
δρὸς τὰς ἐπιστολάς.“ καὶ τὸ μὲν πλεῖστον καύσασαν τοῦ φαρμάκου 76
τυχεῖν, ὑπολιπέσθαι δὲ ὀλίγον, ἵνα εἰ Φερώρου μεταστάντος περιέ-
ποι κακῶς αὐτὴν ὁ βασιλεύς, μεθίσταιτο αὐτῷ διάδρασιν ποιου-
μένη τῶν ἀναγκῶν. ταῦτα εἰποῦσα τό τε φάρμακον καὶ τὴν πυξίδα 77
εἰς τὸ μέσον παρῆγεν. καὶ ἀδελφὸς δὲ Ἀντιφίλου ἕτερος καὶ μή-
τηρ αὐτοῦ ἀνάγκαις τε καὶ βασάνων σφοδρότητι ταὐτὰ ἔλεγον καὶ
ἐγνώριζον τὴν πυξίδα. κατηγορεῖτο δὲ καὶ τοῦ ἀρχιερέως ἡ θυγά- 78
τηρ, γυνὴ δὲ τοῦ βασιλέως, ὡς πάντων ἵστωρ τούτων γενομένη
κρύπτειν προθυμηθεῖσα αὐτά. καὶ διὰ τάδε Ἡρώδης ἐκείνην τε
ἐξέβαλεν καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐξήλειψε τῶν διαθηκῶν εἰς ὃ βασι-
λεύσοι μενουσῶν, καὶ τὸν πενθερὸν τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφείλετο Σί-
μωνα τὸν τοῦ Βοηθοῦ, καθίσταται δὲ Ματθίαν τὸν Θεοφίλου Ἱε-
ροσολυμίτην γένος.

3. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ Βάθυλλος ἐκ Ῥώμης ἀπελεύθερος Ἀντι- 79

§ 74 = bell. Iud. I 595.

PAMWELatZonaras I p. 457.

1 ὑπ᾿ WE *ὑπ᾿ ἀντιπάτρου ἡτοιμασμένον tr. W 2 *ἐθεράπευσεν W *ἣ] ἣν W 4 *περιώδευσέ με] περιώδευσαιμεν P *ἑαυτοῦ W 5 τῶ ἐμῶ AMW ἐμῶ E *ᾧ] ὃ P¹A¹W *διακονίσοιτο M 7 ἣ (ἢ W) πρότερον tr. WE περὶ ἐμὲ E fort. recte *ὑφερῶν P ἐμοὶ E 9 *ἀποτισοίμην — ἐμαυτοῦ] *ad nostros progenitores abierim* Lat *ἀποτισαίμην W *προπάτορος W τε om. E 10 *κομίσασά τε] κομίσατε W *τοῦ ἀνδρὸς τὰς ἐπιστολάς] *epistolam — antipatri* Lat 11 ἐπιστολάς] ἐντολάς AMWE 12 ὑπολείπεσθαι PWE *περιέποι] περισποῖ W 13 *κακῶς ex καλῶς corr. P αὐτὸν E *μεθίστετο P καθίσταται W *αὐτῷ om. W *διάδρασιν, ν i. ras. A 15 *δὲ] τε P 16 *ταῦτα W 18 *τούτων ἵστωρ tr. W 19 τε post κρύπτειν add. E *τὲ ἐκείνην tr. M 20 *ἐξήλιψε P *εἰς ὃ — 21 μενουσῶν] *in ceteris permanente* Lat εἰς τὸ βασιλεῦσαι μεμνημένων ἐκείνου Zon *ὃ] ἃς W 21 μενουσῶν] μετ αὐτόν (τ suppl., αὐτ᾿ i. ras. maiore A) AMWE *ἀφείλατο P 22 καθίστη (-ηι A) AM καθιστᾶ WE τὸν] τὸν τοῦ E τὸν τὸν W 23 τὸ γένος E γένει W 24 βάθυλος E

πάτρου παρῆν καὶ βασανισθεὶς εὑρίσκεται φάρμακον κομίζων δώσειν τε τῇ ἑαυτοῦ μητρὶ καὶ Φερώρᾳ, ὡς εἰ τὸ πρότερον μὴ ἅπτοιτο
80 τοῦ βασιλέως, τούτῳ γοῦν μεταχειρίζοιντο αὐτόν. ἀφίκετο δὲ γράμματα παρὰ τῶν ἐν Ῥώμῃ φίλων τῷ Ἡρώδῃ γνώμῃ καὶ ὑπαγορεύσει Ἀντιπάτρου ἐπὶ κατηγορίᾳ Ἀρχελάου καὶ Φιλίππου συγκείμενα, ὡς δῆθεν διαβάλλοιέν τε τὸν πατέρα ἐπὶ σφαγῇ τῶν περὶ Ἀριστόβουλον καὶ Ἀλέξανδρον, δι' οἴκτου δὲ καὶ αὐτοὺς λαμβάνοιεν· ἤδη γὰρ καὶ ἐκαλοῦντο ὑπὸ τοῦ πατρός, οὐχ ὡς ἐφ' ἑτέροις, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς κἀκείνους προσαπολωλεκόσι κατακλήσεως αὐτῶν γινο-
81 μένης. ταῦτα δὲ μεγάλων μισθῶν οἱ φίλοι τῷ Ἀντιπάτρῳ συνέπρασσον. γράφει δὲ καὐτὸς Ἀντίπατρος τῷ πατρὶ περὶ αὐτῶν ἐπὶ μεγίσταις τῶν αἰτιῶν καὶ παντελὲς ἀπαλλάσσειν φάσκων τὰ μειράκια, τῶν δὲ τῇ ἡλικίᾳ τὴν ἀνάθεσιν ποιούμενος. αὐτὸς δὲ τὰ περὶ Σύλλαιον ἠγωνίζετο καὶ θεραπεία τῶν πρώτων ἀνδρῶν
82 ἐγεγόνει κόσμος τε ἀξιοπρεπὴς ταλάντων ἐώνητο διακοσίων. θαυμάσειε δ' ἄν τις, ὅτι τοσούτων ἐν Ἰουδαίᾳ κατ' αὐτοῦ κεκινημένων μησὶ πρότερον ἑπτὰ οὐδὲν αὐτῷ δῆλον γένοιτο· αἴτιον δ' ἦν ἥ τε ἀκρίβεια καὶ φυλακὴ τῶν ὁδῶν καὶ μῖσος τῶν ἀνθρώπων τὰ πρὸς Ἀντίπατρον· οὐδεὶς γὰρ ἦν, ὃς προθύμως κινδύνῳ τῷ αὐτοῦ ποριστὴς τῶν ἐκείνου ἀσφαλειῶν καθίστατο.
83 V. 1. Ἡρώδης δὲ Ἀντιπάτρου γεγραφότος πρὸς αὐτόν, ὡς τὰ πάντα ᾗ χρῆν διαπεπραγμένος ἥξοι ἐν τάχει, ἐπικρυψάμενος τὴν ὀργὴν ἀντεπετίθει, κελεύων μὴ ἀπιέναι της εἰς τὴν ὁδόν, μὴ

§ 79 = bell. Iud. I 601.

PAMWELat Zonaras I p. 458.

1 *κομίζειν δώσων Naber 2 τῇ τε tr. E αὐτοῦ WE 3 *τοῦτο W 3 ἀφίκετο] ed. pr. ex Lat ἀφίκοιτο codd. E *adportabat* Lat 6 διαβάλοιέν E 7 αὐτοὺσ codd. E 8 ἤδη γὰρ] ἡρώδη W ἤδη δὲ E ἐκαλοῦντο] καλεῖσθαι E 9 τοῖς] τῷ AMWE προσαπολελωκόσι P προσαπολωλέναι AMWE et ut uid. Lat κατακλήσεως] τῆσ κλήσεωσ AMWE *αὐτῷ AM 10 *μεγάλων μισθῶν om. W 11 καὶ αὐτὸσ ME et ex corr. A αὐτὸσ W 12 *ἐπὶ μὲν ταῖς μεγίσταις coni. παντελῶσ MWE et i. marg. A ἀπαλλάσσειν] Naber ἀπαλλάσσει codd. E τὰ] αὐτὰ WE 13 δὲ] δὲ λόγων WE *ἀνάθεσιν] ἀλήθειαν W 14 τὰ] δι' ὧν WE συλαῖον E θεραπεία] PA[1] θεραπείαν M et ex corr. A περὶ θεραπείαν WE 15 κόσμουσ AWE κόσμοι M *monilia* Lat ἀξιοπρεπεῖσ AMWE 16 τοσούτων ex τοσοῦτον corr. A τοσῶνδε WE ἰουδαῖοι W 18 τὰ] τὸ AMWE 19 *ὅς — 20 καθίστατο] *qui pronus esset proprio periculo illius tutamen salutemque conquirere* Lat *κινδύνου τοῦ P, fort. recte *αὐτοῦ A 20 *τῷ ἐκείνου ἀσφαλεῖ ἂν coni. *ἀσφαλῶν P 21 i. marg. *VIII* Lat 22 ᾗ χρῆν διαπεπραγμένος] ὃν χρὴ διαπεπραγμένοσ τρόπον AMWE ἥξει E 23 *μὴ — ὁδὸν] *ne ulla desidia ad iter agendum praepediretur* Lat ἀπιέναι της] βραδύνειν AME ἀνιέναι τῆς coni. *ὁδὸν] ὁδὸν σπουδῆς coni. *μὴ καί τι] μηκέτι W μήτι (τ i. ras. maiore A) AM

καί τι πάσχοι παρὰ τὴν ἐκδημίαν αὐτοῦ, καὶ ἅμα τῆς μητρὸς αὐτοῦ
κατηγορῶν ὡς ὀλίγον καταθήσεσθαι μέμψεις ἐπαγγελλόμενος τὰς
πρὸς αὐτήν, ὁπότε ἐκεῖνος ἀφίκοιτο, παντί τε τρόπῳ φιλότητα τὴν 84
πρὸς αὐτὸν ἐνεδείκνυτο, δεδιὼς μὴ καί τι ὑποτοπηθεὶς ὑπερβάλλοιτο
μὲν ὁδοὺς τὰς πρὸς αὐτόν, τῇ δὲ Ῥώμῃ ἐνδιαιτώμενος κτήσεις ἐφε-
δρεύοι τῇ βασιλείᾳ καὶ δὴ καὶ διαπράσσοι τι αὐτῇ. τούτοις ἐν Κιλι- 85
κίᾳ τοῖς γράμμασιν ἐπιτυγχάνει, τοῖς δὲ τὴν Φερώρου τελευτὴν διασα-
φοῦσιν ἐν Τάραντι πρότερον, δεινῶς τε ἤνεγκεν οὐκ εὐνοίᾳ τῇ Φερώ-
ρου, διότι δὲ τοῦ πατρὸς τὴν ἀναίρεσιν οὐ διαπραξάμενος ὥσπερ
ὑπέσχετο ἀπέθανε. περὶ δὲ Κελένδεριν τῆς Κιλικίας γενόμενος ἐνε- 86
δοίαζεν ἤδη περὶ τοῦ οἴκαδε πλοῦ δεινῶς τῇ ἐκβολῇ τῆς μητρὸς λελυ-
πημένος, καὶ τῶν φίλων οἱ μὲν ἐκέλευον αὐτὸν ταῦτά πῃ καραδοκοῦντα
ἀνέχειν, οἱ δὲ μὴ διαμέλλειν τὸν οἴκαδε πλοῦν· λύσειν γὰρ παραγενό-
μενον αἰτίαν πᾶσαν, ὡς καὶ νῦν οὔτι ἑτέρωθεν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκείνου
ἀπουσίαν ἰσχὺν τοῖς κατηγόροις ὑπογενέσθαι. τούτοις πεισθεὶς 87
ἔπλει τε καὶ προσέσχε τῷ Σεβαστῷ λιμένι λεγομένῳ, ὃν κατασκευάσας
Ἡρώδης πολλῶν χρημάτων ἐπὶ τιμῇ τῇ Καίσαρος καλεῖ Σεβαστόν.
ἐν προύπτοις δ' ἦν Ἀντίπατρος ἤδη τοῖς κακοῖς μήτε προσιόντος 88
αὐτῷ μηδενὸς μήτε προσαγορεύοντος ὥσπερ ὅτ' ἐξῄει μετ' εὐχῶν
καὶ ἀγαθῶν ἐπιφημισμάτων * ταῖς ἐναντιωτάταις ἀραῖς οὐκ ἐκω-
λύοντο αὐτὸν δέχεσθαι ποινὴν τοῖς ἀδελφοῖς ἀποτίνειν ὑπειληφότες.

2. Ἐτύγχανεν δ' ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν 89
Οὔαρος Κοϊντίλιος, διάδοχος μὲν Σατορνίνῳ τῆς ἐν Συρίᾳ ἀρχῆς

§ 83 = bell. Iud. I 608.

PAMWELatZonaras I p. 458.

1 αὐτοῦ om. WE 2 ὡς] πρὸς Naber καταθήσεσθαι] E καθῆσθαι P καθήσεσθαι AM καθίσεσθαι W θήσεσθαι bell. Iud. *καταθήσεσθαι — ἐπαγγελλόμενος] *promittens tamen ei se reconciliatum iri* Lat ἐπαγγελλόμενος] WE et ut uid. Lat ἐπαγγελλόμενον PAM 3 *πρὸς αὐτήν — τὴν om. W τε om. E 4 αὐτὸν] αὐτὴν E *δεδειὼσ P καί] E κέ PW ras. 1 litt. A, om. M ὑποτοπήσασ AMWE ὑπερβάλοιτο E 5 τῇ δὲ — 6 αὐτῇ] *atque romae demorans aliquas sibi possibilitates pararet et in regno romani muneris alicuius fieret amminister* Lat κτήσεις om. E 6 δὴ καὶ] δὴ WM[1] διαπράσσοιτό τι AM *κοιλικία W 7 ἐτυγχάνει (ν s.) E *τὴν] τοῦ s. M 9 *οὐ s. M 10 *ὑπέσχητο Bekker *ἀπέθανεν A[1]M[1] **celenderum* Lat *κοιλικίασ W 12 *ταῦτά] ἐνταῦθά Naber 13 ἀνέχειν] ἐπέχειν WE γὰρ] δὲ WE 14 οὔτι] οὐχ WE *ἀλλὰ διὰ] ἀλλ' ἔδει P 15 *ἀπουσίαν om. P *πισθεὶσ W 16 *προσέσχε] ἔσχε P 17 τῇ] τοῦ E *ἐκάλει Ernesti 19 ὅτε WE *ἐξῄει] ἔζη P 20 ταῖς ἐναντιωτάταις] *nunc econtra adversis* Lat ταῖς] ταῖσ δ' E 21 *ἀποτίνειν] ἀποτεινὺν P 22 *ἐτύγχανον AM δὲ WE 23 κοϊντίλλιοσ P κυϊντίλιοσ AME κυϊντίλλιοσ W *quintillum* Lat μὲν om. E *σατουρνίνωι A[1]

ἀπεσταλμένος, ἥκων δὲ αὐτός τε σύμβουλος Ἡρώδῃ περὶ τῶν ἐνε-
90 στηκότων αὐτῷ δεηθέντι. καὶ αὐτῶν συνεδρευόντων παρῆν ὁ Ἀντί-
πατρος οὐδενὸς αὐτῷ ἐκπύστου γεγονότος. εἴσεισιν δὲ εἰς τὸ βασί-
λειον ἔτι πορφυρίδας ἀμπεχόμενος, καὶ αὐτὸν μὲν δέχονται οἱ ἐπὶ
91 θύραις, ἀνείργουσι δὲ τοὺς φίλους. ἐθορυβεῖτο δὲ ἤδη σαφῶς οἷ
ἐληλύθει κατανοῶν, ἐπειδὴ καὶ ὁ πατὴρ προσιόντα αὐτὸν ὡς ἀσπά-
σαιτο ἀπεώσατο, ἀδελφοκτονίαν τε ἐπικαλῶν καὶ βούλευσιν ὀλέθρου
τοῦ ἐπ' αὐτῷ, πάντων τε ἀκροατὴν καὶ δικαστὴν ἔσεσθαι Οὔαρον
92 τῇ αὔριον. καὶ ὁ μὲν τοιούτου κακοῦ ἅμα τε ἀκροαθέντος καὶ
παρόντος τῷ μεγέθει περιφερόμενος ᾤχετο, ὑπαντιάζουσιν δ' αὐ-
τὸν ἥ τε μήτηρ καὶ γυνή, αὕτη δὲ ἦν ἤδη Ἀντιγόνῳ παῖς τῷ πρὸ
Ἡρώδου Ἰουδαίων βεβασιλευκότι, παρ' ὧν τὰ πάντα ἐκμαθὼν ἐν
παρασκευαῖς τοῦ ἀγῶνος ἦν.
93 3. Τῇ δ' ἑξῆς συνήδρευεν μὲν Οὔαρός τε καὶ ὁ βασιλεύς,
εἰσεκλήθησαν δὲ καὶ οἱ ἀμφοῖν φίλοι καὶ οἱ συγγενεῖς βασιλέως
Σαλώμη τε ἡ ἀδελφή, εἶτ' εἴ τινες μηνύσειν ἔμελλον καὶ ὧν βά-
σανοι γεγόνασιν, δοῦλοί τε μητρῷοι τοῦ Ἀντιπάτρου μικρῷ πρότε-
ρον συνειλημμένοι ἢ 'κεῖνον ἥκειν, ἐπιστολὴν φέροντες, ἧς τὸ κε-
φάλαιον τῶν γεγραμμένων ἦν μὴ ἐπανιέναι ὡς πάντων τῷ πατρὶ
ἡκόντων εἰς πύστιν, μόνην τε ἂν καταφυγὴν αὐτῷ λείπεσθαι Καί-
94 σαρα καὶ σὺν αὐτῇ τὸ μὴ πατρὶ ὑποχείριον γενέσθαι. Ἀντιπάτρου
δὲ προσπεσόντος τῷ πατρὶ πρὸς τὰ γόνατα καὶ ἱκετεύοντος μὴ
προδιεγνωσμένην καταστῆναι δίκην, ἀλλ' ἀκροάσεως αὐτοῦ γενομέ-
νης παρὰ τῷ πατρὶ ἀκεραίως μένειν δυναμένῳ, τοῦτον κελεύσας

---

§ 89 = bell. Iud. I 617.

PAMWELatZonaras I p. 458.

1 δὲ] ed. pr. δὴ codd. E   αὐτός τε] καὶ αὐτὸσ E   2 *αὐτῶν] αὐτὸν W   3 *εἴσισιν P   4 *πορφυρίδας] *purpura* (ablat.) Lat πορφυρίδα Zon   5 *οἷ ἐληλύθει] *in quae mala deuenerit* Lat, h. e. οἷ ἐληλύθει κακῶν   6 *ἐληλύθοι A   αὐτὸν προσιόντα tr. WE   7 *ἀποκαλῶν P   10 *δὲ AM   αὐτὸν] αὐτῶ E et i. marg. AM   11 γυνὴ] ἡ γυνὴ MWE   *αὕτη — παῖς] *quae residua fuerat de filiabus antigoni* Lat   ἤδη] ἡ γενομένη AMWE   14 *συνέδρευε W   μὲν om. WE   15 εἰσεκλήθησαν] εἰσεληλύθησαν E   16 εἶτ' εἴτινες] γρ εἶτα εἴτινεσ i. marg. A εἴ τέ τινεσ WE *et si qui* Lat   ὧν] ὧν τινεσ WE   18 ἢ ἐκεῖνον AME ὡσ ἐκεῖνον W   *ἧς] εἰσ P   19 *ἦν] ἣν P   ἐπανιέναι] ed. pr. ἐπανεῖναι (εῖ i. ras. A) codd. ἐπανήκειν E   20 πίστιν WE   λείπεσθαι] codd Zon λιπέσθαι WE   21 αὐτῇ] αὐτῶ M   πατρὶ] τῶ πατρὶ AMWE   22 *προσπεσόντος τῷ πατρὶ om. P   23 *καταστῆσαι Dindorf   *ἀλλ' — 24 δυναμένῳ] *quin potius facultate sibi auditorii contributa purgatum iri se apud patrem posse firmabat* Lat   24 *ἀκαιραίωσ P ἀκεραίῳ Cocceji ἀκεραίας coni.

Ἡρώδης ἀπάγειν εἰς μέσον αὐτὸς ὠλοφύρατο τῶν παίδων τῆς ποιή-
σεως, ἣν ἐπὶ τοιαύταις αὐτῷ τύχαις γενομένην πρότερον ἢ τῆς
δυσμενείας ἀνασπάσασθαι τῶν πρότερον εἰς Ἀντίπατρον ἐμβαλεῖν
αὐτοῦ τὸ γῆρας, τροφάς τε καὶ παιδεύσεις ἃς ποιήσαιτο αὐτῶν
ἐξηγούμενος καὶ πλούτου εὐπορίαν ἐν καιροῖς ὡς θελήσειαν προ-
τεθεῖσαν εἰς πάντα· ὧν οὐδὲν ἐπ' ἐμποδίσματι γενέσθαι τοῦ μὴ 95
οὐκ ἐπιβουλῇ τῇ ἐκείνων κινδυνεῦσαι τελευτᾶν ὑπὲρ τοῦ θᾶσσον
δυσσεβῶς τὴν βασιλείαν παραλαβεῖν ἢ φύσεως νόμῳ μεταστάντος
εὐχῇ τε τοῦ πατρὸς καὶ δίκῃ. τόν τε Ἀντίπατρον θαυμάζειν, τί- 96
νων ἐλπίδι ἐπαρθεὶς θαρσήσειεν ἐπὶ τοιαῦτα χωρεῖν μὴ ἀποτρα-
πῆναι· διάδοχον μὲν γὰρ ἀποφήνασθαι διὰ γραμμάτων τῆς ἀρχῆς,
ζῶντος δὲ ἐπ' οὐδενὶ μειονεκτεῖν ἀξιώματός τε ἐπιφανείᾳ καὶ δυ-
νάμει ἐξουσίας, πεντήκοντα μὲν τάλαντα ἐπέτειον πρόσοδον κομι-
σάμενον, δωρεὰν δ' εἰληφότα ὁδοῦ τῆς εἰς Ῥώμην τριακοσίων τα-
λάντων ἀριθμόν. ἐπεκάλει δὲ καὶ τῶν ἀδελφῶν εἰ μὲν πονηρῶν 97
γεγονότων κατηγορίαν προθεμένῳ μιμητῇ γεγονότι, διακενῆς δὲ
τοιῶνδε ἐπαγωγὰς ἐπάγοντι αὐτῇ τῶν συγγενῶν· τὰ γὰρ πάντα 98
οὐδαμόθεν ἀλλὰ μηνύσει τῇ ἐκείνου μεμαθηκότα πρᾶξαι τὰ ἐπ'
αὐτοῖς πεπραγμένα γνώμῃ τῇ ἐκείνου, οὓς ἀπολύειν κακοῦ παντὸς
κληρονόμον τῆς πατροκτονίας αὐτοῖς καθιστάμενον.

4. Ταῦθ' ἅμα λέγων εἰς δάκρυα τρέπεται λέγειν τε ἄπορος 99
ἦν. καὶ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός, φίλος τε ὢν τοῦ βασιλέως καὶ
τὰ πάντα συνδιαιτώμενος ἐκείνῳ καὶ τοῖς πράγμασιν ὃν πραχθεῖεν

---

§ 94 = bell. Iud. I 622.

PAMWELatZonaras I p. 459.

1 *ἀπάγειν] *produci* Lat *αὐτὸς] αὐτὸς αὐτὸν Dindorf *αὐτὸς — 4 γῆ-ρας] *ipse lamentari primitus coepit, quod tales illi filios habere contigisset, per quos ei fortunae tales exsurgerent, aut unde tantam diuinitatis indignationem comparauerit, ut sua senectus in antipatri nequitias incidisset* Lat 2 *ἐπὶ] ἐπὶ ταῖσ AM ἢ] ἐκ AME 3 *δυσμενίασ P ἀποσπάσασθαι AME τῶν πρότερον om. E εἰς Ἀντίπατρον — § 296 μετὰ δὲ τοῦτο om. W εἰς] εἰσ καὶ A καὶ εἰσ ME 5 ὡς] οἷς coni. ex Lat, in quo *quibuscumque temporibus ipsi cuperent* ἐθελήσειαν AM 6 *ὧν] *ut* Lat, h. e. ὡς ut uid. *ἐπεμπόδισμά τι PM et ex corr. A 7 οὐκ om. E 9 *εὐχῆσ P 12 μειονεκτεῖν] P et i. marg. AM πλεονεκτεῖν AME 13 *ἐπέτιον PA[1] *προσόδων PA[1] 14 δὲ E 15 ἐπεκάλει — 17 συγγενῶν] *increpabat illum etiam de fratribus, quod si uelut malignos accusaret, cur* (*cum* cod. A) *eorum imitator extitisset, si uero innocentes fuissent, inique aduersus consanguineos crimina confinxisset* Lat 16 προθεμένῳ] ed. pr. προθεμένων codd. διακενῆς δὲ] εἰ δὲ μὴ διὰ κενῆς ed. pr. 17 ἐπαγαγόντι Bekker αὐτῇ] αὐτῷ (ῷ i. ras. corr. uid. A) AM 18 ἀλλ' ἢ Dindorf 19 γνώμῃ] μνήμῃ P 21 *ἅμα, α finale ex ω corr. uid. A 22 ὁ] E, om. codd.

τρόπον παρατετευχώς, δεηθέντι τῷ βασιλεῖ τὰ λοιπὰ εἰπεῖν ὁπόσα
100 ἀποδείξεών τε καὶ ἐλέγχων ἐχόμενα ἦν. καὶ τοῦ Ἀντιπάτρου κατὰ
δικαιολογίαν πρὸς τὸν πατέρα τετραμμένου καὶ ὁπόσα παραδείγματα
τῆς εὐνοίας πρὸς αὐτὸν διεξιόντος, τὰς τιμὰς αἳ ὑπῆρχον αὐτῷ
προφερόμενος, ἃς μὴ ἄν ποτε γενέσθαι μὴ οὐκ ἀρετῆς ἀξίῳ περὶ
101 αὐτὸν γεγονότι· καὶ γὰρ ὁπόσα προϊδεῖν δεήσειε πάντων προβεβου-
λευκέναι σωφρόνως, εἴ τέ τινα ἐδεῖτο χειρῶν, πόνῳ τῷ αὐτοῦ ἐκ-
πεπρᾶχθαι τὰ πάντα, εἰκός τε οὐκ εἶναι τῶν ἀλλαχόθεν ἐπιβουλῶν
τὸν πατέρα ἐξελόμενον αὐτὸν ἐπιβουλευτὴν καταστῆναι ἀφανίζοντα
ἀρετήν, ἣ ἐπ᾽ ἐκείνοις ἐμαρτυρεῖτο αὐτῷ, κακίᾳ τῇ ἐπὶ τοῖσδε μελ-
102 λούσῃ συνεῖναι. καίτοι γε τοῦ μέλλοντος διάδοχον προαποδεδεῖχθαι
καὶ τοῦ συναπολαυσομένου τιμῶν, αἳ εἰς τὸ παρὸν περιῆσαν, οὐκ
ἐπικεκωλῦσθαι· εἰκός τε οὐκ εἶναι τὸν ἀπάντων ἀκινδύνως καὶ μετ᾽
ἀρετῆς ἔχοντα τὴν ἡμίσειαν μετὰ ψόγων καὶ κινδύνου ἐφίεσθαι τοῦ
ὅλου ἄδηλον εἰ δυναμένου περιγενέσθαι, καὶ ταῦτα τεθεαμένον τὴν
ζημίαν τῶν ἀδελφῶν καὶ μηνυτὴν μὲν καὶ κατηγορητὴν γενόμενον
λανθάνειν δυναμένων, κολαστὴν δ᾽ ἐπεὶ φανεροὶ κατέστησαν πονη-
103 ροὶ τὰ πρὸς τὸν πατέρα ὄντες. καὶ τάδε μὲν αὐτῷ τῶν ἐνταῦθα
ἠγωνισμένων παραδείγματα εἶναι τῶν ἀκράτῳ εὐνοίᾳ πρὸς τὸν
πατέρα πεπολιτευμένων· τῶν δ᾽ ἐπὶ Ῥώμης μάρτυρα εἶναι Καί-
104 σαρα ἐπίσης τῷ θεῷ ἀπατηθῆναι μὴ οἷόν τε ὄντα. ὧν πίστιν
εἶναι τὰ ὑπ᾽ ἐκείνου γράμματα ἐπεσταλμένα, ὧν οὐ καλῶς ἔχειν
ἰσχυροτέρας εἶναι τὰς διαβολὰς τῶν στασιάζειν αὐτοὺς προθεμένων
τὰς πλείους ἀποδημίᾳ τῇ αὐτοῦ συντεθῆναι σχολῆς τοῖς ἐχθροῖς
105 ἐγγενομένης, ἣν οὐκ ἂν αὐτοῖς ἐπιδημοῦντος παραγενέσθαι. δια-
βάλλοντος δὲ καὶ τὰς βασάνους εἰς ψευδολογίαν, ὡς τῆς ἀνάγκης
φύσιν ἐχούσης διδάσκειν τοὺς ὑποπεσόντας τὰ πολλὰ ἡδονῇ τῶν
106 ἐφεστηκότων λέγειν, καὶ παρέχοντος αὐτὸν εἰς βάσανον, 5. ἐπὶ

§ 99 = bell. Iud. I 629.

PAMELat

1 *δεηθέντι — ὁπόσα] *rogabatur a rege, ut ipse residua loqueretur, quaecumque* Lat ὁπόσα] ἔλεγεν ὁπόσα E, sed cf. bell. § 3 4 δεξιόντοσ A ὑπῆρχον] ὑπερῆχον P 5 προσφερόμενοσ PM 8 ἐπιβούλων P 10 ἣ] ῇ P ἡ (s. m. 1) A μέλλουσι AM 11 συνεῖναι] Ernesti συνιέναι codd. καίτοι γε] καὶ τό γε (ό ex οι corr. A) AM, i. marg. γρ καί τοι γε A μέλλοντος] *regni* Lat βασιλεύοντος Hudson, cf. Holwerda p. 130 13 εἰκῶσ P τὸν] coni. ex Lat τῶν codd. 14 ἡμίσιαν P καὶ om. P *periculis* Lat 15 τεθεαμένου P 16 κατηγοριτὴν P 17 δ᾽] Bekker τ᾽ codd. 18 τάδε] ταῦτα M 19 ἀκράτω· A ἀκρατῶσ P 23 ισχυρωτέρασ P 24 τας] ὧν τὰς van Herwerden et ego αὐτοῦ, οῦ i. ras. M 27 ἡδονῇ τὰ πολλὰ tr. AM 28 αὐτὸν codd. ἑαυτὸν E

*τούτοις τροπῆς τοῦ συνεδρίου γενομένης, σφόδρα γὰρ ᾤκτειραν τὸν
Ἀντίπατρον δάκρυσίν τε καὶ αἰκίαις τοῦ προσώπου χρώμενον, ὥστε
καὶ τοῖς ἐχθροῖς δι' οἴκτου καταστῆναι φανερὸν δὲ ἤδη καὶ Ἡρώ-
δην εἶναι καμπτόμενόν τι τῇ γνώμῃ καίπερ μὴ βουλόμενον ἔκδηλον
εἶναι, Νικόλαος ἀρξάμενος οἷς τε ὁ βασιλεὺς κατήρξατο λόγοις
παλιλλογεῖ μειζόνως ἐκδεινῶν καὶ ὁπόσα ἐκ βασάνων ἢ μαρτυριῶν
συνῆγεν τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἐγκλήματος. μάλιστα δὲ τὴν ἀρετὴν* 107
*ἐπιπολὺ ἐξηγεῖτο τοῦ βασιλέως, ᾗ περί τε τροφὰς καὶ παιδεύματα
χρησάμενος τῶν υἱέων οὐδαμόθεν εὕροιτο ὀνησιφόρον αὐτὴν περι-
πταίων ἑτέροις ἀφ' ἑτέρων. καίτοι γε οὐχ οὕτως θαυμάζειν τῶν* 108
*προτέρων τὴν ἀβουλίαν, νεωτέρους γὰρ καὶ κακίᾳ συμβούλων διε-
φθαρμένους ἀπαλεῖψαι τὰ τῆς φύσεως δικαιώματα ἀρχῆς θᾶσσον
ἢ χρῆν μεταποιεῖσθαι σπουδάσαντας, Ἀντιπάτρου δ' ἂν δικαίως* 109
*τὴν μανίαν καταπλαγῆναι μὴ μόνον οἷς ὑπὸ τοῦ πατρὸς εὐεργετη-
θείη τὸν λογισμὸν ὥσπερ τὰ ἰοβολώτατα τῶν ἑρπετῶν μὴ μα-
λαχθέντος, καίτοι γε κἀκείνοις τινὸς ἐγγινομένης μαλακίας τοῦ
ἀδικεῖν τοὺς εὐεργέτας, ἀλλὰ μηδὲ τὰς τύχας τῶν ἀδελφῶν πρὸς
τὸ οὐ μιμητὴν αὐτῶν καταστῆναι τῆς ὠμότητος ἐμποδὼν στάντος.
καίτοι γε, ὦ Ἀντίπατρε, τῶν ἀδελφῶν μηνυτής τε ὢν τολμήσειαν* 110
*αὐτὸς ἧς καὶ ἐρευνητὴς τῶν ἐλέγχων καὶ κολαστὴς πεφωραμένων.
καὶ οὐ τοῦ ἐπ' ἐκείνοις ἐγκαλοῦμεν θυμῷ χρῆσθαι μὴ ἐλλιπόντος,
ἀλλὰ τοῦ μιμεῖσθαι τὴν ἀσέλγειαν αὐτῶν σπουδάσαντος ἐκπεπλήγ-
μεθα, εὑρίσκοντες κἀκεῖνά σοι οὐκ ἐπ' ἀσφαλείᾳ τοῦ πατρός, ἀλλ'
ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν ἀδελφῶν πεπραγμένα, ὅπως μισοπονηρίᾳ τῇ κατ'
αὐτῶν φιλοπάτωρ εἶναι πεπιστευμένος ἀδεεστέραν ἐπ' αὐτῷ κακουρ-
γεῖν παραλάβοις δύναμιν, ὃ δὴ καὶ τοῖς ἔργοις παρέστησας. ἅμα* 111
*γὰρ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἀνῄρεις ἐφ' οἷς ἤλεγχες πονηροὺς γεγονότας
καὶ τοὺς ὁμοπραγήσαντας αὐτοῖς οὐχ ὑπεδίδους, φανερὸν τοῖς πᾶ-*

§ 106 = bell. Iud. I. 636.

PAMELat

1 **συνεδρεῖον* P 2 **αἰκίαις*] *ἵκετεια* P *humilitate* Lat 5 *παλιλογεῖ* P *παλιλλογεῖν* AM 7 *συνῆγεν*] *proferens congregabat* Lat *συνεῖχε* Ernesti 8 *ἐξήγετο* P 9 *εὕρητο* M *εὕροι* P 13 *χρῆν*] i. marg. *γρ ἢ χρηματων μεταποιεῖσθαι* A *γρ' χρημάτων* M 14 *μὴ μόνον — εὐεργετηθείη*] *non modo propter paterna beneficia* Lat *μόνον οἷς*] coni. *μόνοισ* P *μόνοσ* A *μόνον* M 15 *μὴ*] *οὐ* coni. 17 *ἀλλὰ μηδὲ* — 18 *στάντος*] *uerum etiam quod fortunae iam fratrum pro exemplo procederent, quominus imitator eorum existens impetum suum a crudelitate retineret* Lat 18 *στάντος*] *στήσαντος* Ernesti 21 *ἐλλείποντοσ* P et ut uid. A[1] 22 *ἀσέλγιαν* P 23 *ἀσφαλία* P 26 *παραλάβοι* P 27 *γὰρ*] *δὲ* AM 28 *καὶ τοὺς — ὑπεδίδους*] *ut autem conscii eis proderentur minime curasti* Lat *οὐχ ὑπεδίδους* uix rectum

σιν καθιστάς, ὡς καὶ συνθήκην πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοῦ πατρὸς ποιη-
112 σάμενος ἐπανείλω κατηγορεῖν, βουλόμενός σοὶ τὴν ἐπιβουλὴν τῆς πατροκτονίας κερδαίνεσθαι καταμόνας καὶ δυοῖν ἀγώνοιν εὐφροσύνην καρπούμενος τρόπου τοῦ σοῦ ἀξίαν, φανεροῦ μὲν τοῦ κατὰ τῶν ἀδελφῶν, ᾧ καὶ ἠγάλλου ὡς ἐπὶ τοῖς μεγίστοις, καὶ ἦν ἄξιον
113 οὕτως φρονεῖν, εἰ δὲ μήγε σὺ χείρων ἦς, κρυπτοῦ δέ, ὃν κατὰ τοῦ πατρὸς συντιθεὶς ἐκείνους μὲν οὐχ ὡς τῷ πατρὶ ἐπιβεβουλευκότας μισῶν, οὐ γὰρ ἂν ἐξώκειλας αὐτοῖς ἐπὶ πρᾶξιν παραπλησίαν, ἀλλ᾽ ὡς διαδόχους τῆς ἡγεμονίας σου δικαιότερον ἂν γενομένους,
114 τὸν δὲ πατέρα ἐπισφάζειν τοῖς ἀδελφοῖς, ἵνα θᾶσσον ὡς ἐκείνων τε ἐπικαταψεύσαιο μὴ ἐλεγχθῇς καὶ ὧν αὐτὸς δίκας παρασχεῖν ἄξιος γένοιο ταύτην παρὰ τοῦ δυστυχοῦς εἰσπράξαιο πατρός, ἐπινοῶν πατροκτονίαν οὐ κοινήν, ἀλλ᾽ οἵαν μέχρι νῦν οὐχ ἱστόρησεν
115 ὁ βίος. οὐχ υἱὸς γὰρ μόνον πατρὶ ἐπεβούλευες, ἀλλὰ καὶ φιλοῦντι καὶ εὐεργετηκότι, κοινωνὸς τῆς βασιλείας ὢν τοῖς ἔργοις καὶ διάδοχος προφανθεὶς καὶ τὴν μὲν ἡδονὴν τῆς ἐξουσίας ἤδη προλαμβάνειν μὴ ἐπικεκωλυμένος, ἐλπίδα δὲ τὴν εἰσαῦθις γνώμῃ τοῦ πατρὸς
116 καὶ γράμμασιν προησφαλισμένος. ἀλλ᾽ οὐκ ἄρα τῇ Ἡρώδου ἀρετῇ τὰ πράγματα, γνώμῃ δὲ καὶ πονηρίᾳ ἔκρινες τῇ σεαυτοῦ, βουλόμενος τοῦ πάντων σοι ὑπακούσαντος πατρὸς καὶ τὸ μέρος ἀφαιρεῖσθαι καὶ ὃν προσεποιοῦ τοῖς λόγοις σώζειν τοῖς ἔργοις τοῦτον
117 ἀφανίσαι ζητῶν, καὶ μὴ μόνον αὐτὸς πονηρὸς καθιστάμενος, ἀλλὰ καὶ τὴν μητέρα ὧν ἐπενόεις πιμπλὰς καὶ στασιοποιῶν τὴν εὔνοιαν τοῖς ἀδελφοῖς καὶ τολμῶν θηρίον ἀποκαλεῖν τὸν πατέρα, παντὸς ἑρπετοῦ χαλεπωτέραν τὴν διάνοιαν κατεσκευασμένος, ἢ τὸν ἐκείνων ἰὸν ἐπὶ τοὺς συγγενεστάτους καὶ τοὺς ἐπὶ τοσούτοις εὐεργέτας

§ 111 = bell. Iud. I 637.

PAMLat

2 ἐπανείπω P ἐπανείλου Dindorf ἐπανείλω κατηγορεῖν] *accusationem illis praeparans* Lat 3 κερδένεσθαι P 6 εἰ — ἦς] *si tu non deterior extitisses* Lat δὲ] eras. A om. M δὴ coni. κρυπτοῦ — 7 ἐκείνους] *sed te occulto adversario patris extante claret, quia illos* (*non — habebas exosos*) Lat κρυπτοῦ δέ, ὃν] κρυπτὸν δόλον M, i. marg. γρ κρυπτὸν δόλον κατὰ τοῦ πατρὸσ συντιθεἰσ A 7 συνετίθεις ed. pr. 8 post μισῶν adde φανερὸς ἦς uel sim. ἐξώκιλασ P συνεξώκειλας Hudson 10 ἐπισφάζειν] *extinguere festinabas* Lat ἐπισφάζων Bekker θάσσων P ὡς] ὧν (ν i. ras., accentum suppl. A) AM 11 ἐπικαταψευσαι (ο supra), ι et α (ante ψ) i. ras. A ἐπικατέψευσαι ὃ P ἐλεχθῆσ P ἐλεχθῆσ (γ supra) M ἣν αὐτὸς δίκην Bekker 13 οὐκϊστόρησεν P 20 πάντων] παντόσ P ὑπακούσαντος] A et i. marg. M ὑπακούσοντοσ P ὑπεκστάντοσ M et i. marg. A

παρεκάλεις ἐπὶ συμμαχίαις φυλάκων καὶ τέχναις ἀνδρῶν καὶ γυ-
ναικῶν φρασσόμενος κατὰ τοῦ γέροντος, ὥσπερ οὐκ ἀρκούσης τῆς
διανοίας μῖσος τὸ ὑποικουροῦν παραστῆσαι. καὶ νῦν ἐλήλυθας 118
μετὰ βασάνους ἐλευθέρων οἰκετῶν ἀνδράσι γυναιξὶν διὰ σὲ γεγο-
νυίας μηνύσεις τῶν συνωμοτῶν ἀντιλογεῖν τῇ ἀληθείᾳ σπεύδων,
καὶ μονονουχὶ τὸν πατέρα ἀναιρεῖν μεμελετηκὼς ἐκ τοῦ ἀνθρω-
πείου, ἀλλ' ἤδη καὶ νόμον τὸν κατὰ σοῦ γεγραμμένον καὶ τὴν ἀρε-
τὴν τὴν Οὐάρου καὶ τοῦ δικαίου τὴν φύσιν, οὕτως ἄρα τῇ ἀναιδείᾳ 119
πέποιθας, ὥστε καὶ βασανίζεσθαι ἀξιοῖς, καὶ ψευδεῖς λέγων τὰς
βασάνους τῶν προβεβασανισμένων, ἵν' οἱ μὲν ῥυόμενοί σου τὸν
πατέρα ἐκκρουσθῶσιν τοῦ ἠληθευκέναι, αἱ δὲ σαὶ βάσανοι δοκῶσι
πισταί; οὐ ῥύσῃ Οὔαρε τὸν βασιλέα τῆς ἐπηρείας τῶν συγγενῶν; 120
οὐδὲ πονηρὸν θηρίον, ἐπ' ὀλέθρῳ μὲν τῶν ἀδελφῶν εὔνοιαν προσ-
ποιούμενον τοῦ πατρός, ἔνθα δὲ μέλλοι καταμόνας ταχέως ἀποί-
σεσθαι τὴν βασιλείαν πάντων αὐτῷ θανασιμώτατον ἀναφαινόμενον;
γνοὺς ὅτι πατροκτονία κοινόν ἐστιν ἀδίκημα καὶ τῆς φύσεως καὶ
τοῦ βίου τὴν πεφηνυῖαν ὡς οὐδὲν ἧσσόνως τοῦ βεβουλευμένου καὶ
ὁ μὴ κολάζων ἀδικεῖ τὴν φύσιν."

6. Προσετίθει δὲ ἤδη τὰ τῆς μητρὸς Ἀντιπάτρου ὁπόσα πρός 121
τινας ἦν κουφολογίᾳ γυναικείῳ εἰρημένα, μαντείας τε καὶ θυσίας
ἐπὶ τῷ βασιλεῖ γεγονυίας καὶ ὁπόσα μετὰ τῶν Φερώρου γυναικῶν
Ἀντιπάτρῳ ἠσέλγητο μετὰ οἴνου καὶ λύμης ἐρωτικῆς, τῶν τε βα-

PAMELat

2 τῆς] σου τῆσ AM et ut uid. Lat 3 ὑποικουροῦν] ed. pr. ὑποκουροῦν codd. παραστῆναι AM 5 συνομοτῶν P ἀντιλέγειν AM 6 μονονουχὶ] *non solum* Lat οὐχὶ μόνον ed. pr. ἀνθρωπίου P 7 ἀρετὴν τοῦ οὐάρου AM 9 πέποιθας] *confidens* Lat πεποιθὼς ed. pr. 10 μὲν s. M 11 σαὶ om. M δόξωσι AM 12 οὐ ῥύσῃ — 18 φύσιν] *nonne saluas, uare, nonne liberas regem, factionem a suo sanguine sustinentem? per maiestatem imperii romani, per uirtutem tuam obtestamur, ut hanc atrocissimam bestiam, quae pro perditione fratrum patri se beniuolum esse simulabat, quatenus posset solitarium et omni consanguinitate desertum de regno procellere, adiudices atque condemnes. non pronuntians hunc sceleratum ducendum ad necem scias, quoniam patricidium communis iniuria est et naturae ipsius et totius uitae hominum, neque minus facinorosus reputandus est qui cogitauit, tametsi eum effectum non contigerit adipisci. naturam ipsam iniuriat qui talibus supplicia non inportat* Lat, qui similiter totam orationem liberius transtulit 13 ἀπολεῖς ante πονηρὸν add. ed. pr. secuta ut uid. Latinum 14 ἔνθα δὲ] ἐνθάδε P ἀποίσεσθαι] Dindorf ἀποίσασθαι codd. 16 καὶ τοῦ | suppl. m. 2 A 17 litt. βίου — οὐ i. ras. angustius scripta m. 2 A τὴν] ἣν Bekker πεφηνυῖαν ὡς] πεφηνυῖαν πατροκτονίαν AM ἧσσόνως] ἧσσον ὡσ codd. 20 γυναικείῳ] Dindorf γυναικείωσ AM νυναικίωσ P γυναικεία E (*stoliditate*) *muliebri* Lat

σάνων ἀνακρίσεις καὶ ὁπόσα μαρτυριῶν ἐχόμενα· πολλὰ δὲ καὶ
παντοῖα ἦν τὰ μὲν προητοιμασμένα, τὰ δὲ πρὸ τοῦ ὀξέως ἀπαγ-
122 γέλλεσθαί τε καὶ βεβαιοῦσθαι ἐφευρημένα· οἱ γὰρ ἄνθρωποι κἂν
εἴ τι κατὰ φόβον τοῦ Ἀντιπάτρου, μὴ διαδρὰς ἀμύνοιτο αὐτούς,
σιγῇ παρεδίδοσαν, ὁρῶντες αὐτὸν ἐπιβατὸν ταῖς κατηγορίαις τῶν
ἀρξάντων γεγονότα καὶ τὴν ποτὲ πολλὴν αὐτῷ συστᾶσαν τύχην
προφανῶς αὐτὸν τοῖς ἐχθροῖς παραδεδωκυῖαν, οἳ καὶ ἀπλήστως
123 μίσους τοῦ πρὸς αὐτὸν ἐνεφοροῦντο· κατέσπευδε δὲ τότε οὔτι τῇ
ἔχθρᾳ τῶν ἐπικεχειρηκότων κατήγορεῖν, ὡς μεγέθει τόλμης ὧν ἐπε-
νόησεν κακιῶν καὶ δυσμενείας τῆς πρὸς τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελ-
φούς, στάσεως καὶ ἀλληλοφθοριῶν ἀναπεπληκὼς τὸν οἶκον καὶ μήτε
μίσει κατὰ δίκην μήτε φιλίᾳ δι' εὔνοιαν χρώμενος, ἀλλ' ὡς μελ-
124 λήσοι αὐτῷ συμφέρειν· ὧν ἁπάντων ἐκ πλέονος αὐτοῖς οἱ πολλοὶ
προανεσκοπημένων, οἵπερ δὴ μάλιστα ἀρετῇ κρίνειν πεφύκασιν ἐπὶ
τοῖς πράγμασιν διὰ τὸ καὶ ὀργῆς ἀπηλλαγμένως ἐπιψηφίζειν τοῖς
γινομένοις, καταβοὰς ἐν τοῖς πρὶν εἰρχθέντες ποιεῖσθαι παραγενο-
125 μένης ἀδείας ἐξέφερον εἰς μέσον ὁπόσα εἰδεῖεν. πολύτροποί τε
κακιῶν ἀποδείξεις ἦσαν οὐδαμόθεν ψεύδους αἰτίαν ἐγκαλεῖσθαι
δυνάμεναι διὰ τὸ μήτ' εὐνοίᾳ τῇ πρὸς Ἡρώδην λέγειν τοὺς πολ-
λοὺς μήτε ὑποψίᾳ κινδύνων σιγῆς ἐφ' οἷς ἔχοιεν εἰπεῖν ἐγκαλου-
μένης, ἀλλὰ τῷ πονηρά τε ἡγεῖσθαι τὰ πράγματα, καὶ τὸν Ἀντί-
πατρον οὐκ ἀσφαλείᾳ τῇ Ἡρώδου, πονηρίᾳ δὲ τῇ αὐτοῦ πάσης

§ 121 = bell Iud. I 638.

PAMELat Zonaras I p. 459.

2 τὰ δὲ — 3 ἐφευρημένα] *alias autem ex repentinis nuntiis subministratas acceperat, ex quibus priora magis firmabantur* Lat πρὸ] πρὸσ A 4 litt. εἴτι — Ἀντι i. ras. angustiore m. 2 A τι] τι εἰδεῖεν AM μὴ] ὡσ μὴ M διαδρὰς ἀμύνοιτο αὐτοὺς] διαδρασάμενοι τὸ αὐτοῦ P 5 ἐπίβατον M 7 παραδεδωικυῖαν A οἳ καὶ spuria iudicat Hudson καὶ suppl. A ἀπλείστωσ μείσονσ P 8 αὐτὸν, ὃν i. ras. M *omnia tunc prodebant* post ἐνεφοροῦντο add. Lat unde τότε πάντα ἐξέφερον add. Hudson κατέσπευδε — 9 κατηγορεῖν] *incitabantur quoque ad accusandum non solum horrore factorum eius et magnitudine scelerum* Lat τότε οὔτι τῇ] οὐ τοσοῦτον ed. pr. τότε] τοῦτο AM 9 κατηγόρει P 10 δυσμενίασ P 12 φιλίαν PA με·λήσοι M μελλησοι P 13 ὧν — 15 πράγμασιν] *quorum omnium illud eum amplius adgrauabat, quod non nulli extiterant, qui res ex aequo bonoque iudicabant* Lat 14 προανεσκοπημένοι AM

15 ἀπηλλαγμένοισ M et ex corr. A ἀπηλλαγμένους ed. pr. 16 γιγνομένοισ AM εἰρχθέντεσ M 18 κακῶν AM ἐνεγκαλεῖσθαι P 19 μηδ' P 20 μηδε P ὑπωψία A 22 ἀσφαλία P πονηρίᾳ — 93, 1 τιμωρίας] *sed sola nequitia ad illa facinora fuerit concitatus, propter quam omni poena dignum esse loquebantur* Lat

ἄξιον τιμωρίας. πολλά τε ἦν καὶ παρὰ πολλῶν οἷς μὴ παρήγ- 126
γελτο εἰπεῖν ἀγορευόμενα, ὥστε τὸν Ἀντίπατρον καίπερ ἐπὶ πλεῖστον πάντα δεινότατον ὄντα ψεύσασθαι καὶ ἀπερυθριάσαι μηδὲ
ὅσον ἀπὸ φωνῆς ἐπ' ἀντιλέξει τὴν ἰσχὺν εἰσφέρεσθαι. Νικολάου 127
τε παυσαμένου τῶν τε λόγων καὶ τῶν ἐλέγχων Οὔαρος ἐκέλευσεν Ἀντίπατρον ἐπ' ἀπολογίᾳ τῶν ἐγκλημάτων χωρεῖν, εἴ τινες αὐτῷ παρασκευαὶ τοῦ μὴ ἐνόχῳ τοῖς ἐπιφερομένοις εἶναι, καὶ γὰρ αὐτὸς εὔχεσθαι τὸν πατέρα εἰδέναι τῶν ὁμοίων εὐχόμενον μηδὲν αὐτὸν
ἀδικοῦντα φωρᾶν. ὁ δ' ἐπὶ στόμα ἔκειτο ἀνατετραμμένος τε τῷ 128
θεῷ καὶ πᾶσι προτιθεὶς τὸ ἐπιμαρτυρῆσον αὐτῷ μηδὲν ἀδικεῖν, ἢ τεκμηρίοις ἐμφανέσι παραστῆσαι μὴ οὐκ ἐπίβουλον αὐτὸν τοῦ
πατρὸς γεγονέναι, εἰωθότες μὲν καὶ πάντες οἷς ἐπιλείπει ἀρετῆς, 129
ὁπότε μὲν ἐγχειρηταί τινα κακῶν εἶεν τοῦ θείου τὸ πᾶσιν παρατυγχάνειν ἀφορίσαντες γνώμῃ τῇ αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα χωρεῖν, ὁπότε δὲ φωρώμενοι κινδυνεύοιεν δίκην ὑποσχεῖν, κατ' ἐπίκλησιν αὐτοῦ
μαρτυρῶν τὰ πάντα ἐκτρέπειν. ὃ δὴ καὶ τῷ Ἀντιπάτρῳ συμβε- 130
βήκει· τὰ πάντα γὰρ ὡς ἐν ἐρημίᾳ τοῦ θείου διαπεπραγμένος, κατειργούσης αὐτὸν πανταχόθεν τῆς δίκης ἀπορίᾳ τῶν ἀλλαχόθεν δικαιωμάτων, οἷς ἀπολύσαιτο τὰ ἐγκεκλημένα, αὖθις ἐνεπαροίνει τῇ ἀρετῇ τοῦ θείου, μαρτυρίαν ἐπισκήπτων αὐτῷ περὶ ἰσχύι τῇ

§ 127 = bell. Iud. I 639.

PAMELat Zonaras I p. 459.

1 *παρηγγέλλετο A παρηγγέλλη τὸ P 3 ψεύδεσθαι E *ἐπερυθριάσαι P 4 ἐπὶ AM *ἐκφέρεσθαι P 5 τε] δὲ AME 6 τὸν ἀντίπατρον E ἀπολογίαν E 7 ἐνόχω, ω i. ras. 2 litt. A ἐνόχλω τῶν ἐγκλημά (τῶν ἐγκλημά expunxit) P litt. τοῖς ἐπὶ i. ras. P 8 τὸν] καὶ τὸν ed. pr. 9 *δὲ ἐπὶ M et ex corr. A τῶ τε tr. AME 10 προτεθεὶσ P προστιθεὶσ AME ἐπιμαρτυρῆσαι AME 11 *μὴ] τὸ μὴ AM 12 εἰωθότες] *solent* Lat 13 ἐγχειρεῖται P ἐγχειρῆται A[1] τινα] τινων AMLat τοῦ] ἀμνημονεῖν τοῦ M i. marg. γρ ἀμνημονεῖν τοῦ θείου τοῦ πᾶσι, παρατυγχάνοντοσ, γνωμη τῆι αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα χωρεῖν A τὸ] τοῦ M παρατυγχάνειν] παρατοτυχὸν A παρατυγχάνοντοσ M παρατυγχάνον coni. 14 ἀφορίσαντες] ἀφωρίσαντοσ P, om. M αὐτῶ P 15 κινδυνεύειεν P κατ' ἐπίκλησιν — 16 ἐκτρέπειν] *per inuocationem eius omnia testimonia conantur auertere* Lat 16 μαρτυρεῖν AM μαρτυριῶν coni. ἐπιτρέπειν AM ὃ i. ras. P συμβε|**κει P 18 ἀπορίᾳ — 94, 2 ἐνέλιπεν] *defectu purgationum ad dei iudicium absolutionem accusationum criminumque referebat potentiae diuinae causam tribuens, ut eius testimonium in medium ueniret, quanta pro patre gesserit quantaque periculosa pro eius salute praesumpserit* Lat 19 αὖθις ἐνεπαροίνει] λυθεῖειν ἐπαροίνει P αὖθισ ἐνεπαρώνει (ἐνεπαρώινει, ωι ex οι corr. A) AM 20 περὶ] ὅτι περ AM ισχύει P

*ἐκείνου περιτο ἕως εἰς μέσους παραγαγόντος ὁπόσα ἐπὶ τῷ πατρὶ
πράσσειν τολμᾶν οὐκ ἐνέλιπεν.*
131 7. *Ὁ δὲ Οὔαρος ἐπειδὴ πολλάκις ἀνακρίνων τὸν Ἀντίπατρον
οὐδὲν εὑρίσκετο πλέον τῆς ἀνακλήσεως τοῦ θεοῦ, ὁρῶν ἀπέραντον
ὂν τὸ γινόμενον ἐκέλευσε τὸ φάρμακον εἰς μέσους ἐνεγκεῖν, ἵν'*
132 *εἰδῇ τὴν περιοῦσαν αὐτῷ δύναμιν. καὶ κομισθέντος τῶν ἐπὶ θα-
νάτῳ τις ἑαλωκότων πίνει κελεύσαντος Οὐάρου καὶ παραχρῆμα
ἔθανεν. τότε δὲ ἐξαναστὰς ἀπῄει τοῦ συνεδρίου καὶ τῇ ἑξῆς ἐπ'
Ἀντιοχείας, ἧπερ δὴ καὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν αὐτῷ διατριβαὶ διὰ
τὸ Σύροις τοῦτο βασίλειον εἶναι. Ἡρώδης δὲ παραχρῆμα μὲν ἔδησε*
133 *τὸν υἱόν. ἄδηλοι δὲ τοῖς πολλοῖς ἦσαν αἱ Οὐάρου πρὸς αὐτὸν
ὁμιλίαι καὶ τί εἰπὼν ἀπεληλύθει. εἰκάζετο δὲ τοῖς πολλοῖς γνώμῃ
τῇ ἐκείνου πράσσειν ὁπόσα περὶ τὸν Ἀντίπατρον ἔπραξεν. δήσας
δὲ αὐτὸν εἰς Ῥώμην ὡς Καίσαρα ἐκπέμπει γράμματα περὶ αὐτοῦ
καὶ τοὺς ἀπὸ γλώσσης διδάξοντας τὸν Καίσαρα τὴν κακίαν τοῦ*
134 *Ἀντιπάτρου καὶ Κωπωνίου γνώμῃ τὴν Καίσαρος. ἁλίσκεται δὲ
ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ ἐπιστολὴ ὑπὸ Ἀντιφίλου πρὸς Ἀντί-
πατρον γεγραμμένη, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ αὐτὸς διέτριβεν, καὶ λυθεῖσα
ὑπὸ τοῦ βασιλέως τάδε ἐδήλου· „ἔπεμψά σοι τὴν παρ' Ἀκμῆς
ἐπιστολὴν μὴ φεισάμενος τῆς ἐμῆς ψυχῆς· οἶσθα γάρ, ὅτι αὖθις*
135 *κινδυνεύω ὑπὸ δύο οἰκιῶν, εἰ γνωσθείην. σὺ δ' εὐτυχοίης περὶ τὸ
πρᾶγμα.“ καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ τάδε ἐδήλου. ἐζήτει δὲ ὁ βασιλεὺς
καὶ τὴν ἑτέραν ἐπιστολήν, οὐ μὴν φανερά γε ἦν, καὶ τοῦ Ἀντι-
φίλου δοῦλος ὃς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ἔφερεν ἠρνεῖτο ἑτέραν παρα-*
136 *λαβεῖν. ἀπορίας οὖν ἐχούσης τὸν βασιλέα τῶν φίλων τις τῶν τοῦ
Ἡρώδου θεώμενος ὑπερραμμένον τοῦ δούλου τὸν ἐντὸς χιτῶνα, ἐνε-
δεδύκει γὰρ δύο, εἴκασεν ἐντὸς τῆς ἐπιπτυχῆς κρύπτεσθαι τὰ γράμ-*
137 *ματα· καὶ ἦν δὲ οὕτως. λαμβάνουσιν οὖν τὴν ἐπιστολὴν ἐγγεγραμ-*

§ 131 = bell. Iud. I 639.

PAMELat Zonaras I p. 460.

1 *περιτο ἕωσ* P *περιέωστο* AM *περισέσωστο* ed. pr. *ἐπὶ*] *περὶ* AM 2 *ενέλειπεν* P 4 *εὕρισκε* E 5 *μέσον* E 6 **εἰδῇ*] *εἴδηται* P 8 *δ'* AME **ἀπίει τοῦ συνεδρείου* P **ἐπ' Ἀντιοχείας*] *in antiochiam perrexit* Lat 9 *ἧπερ*] *οὗπερ* AME *αὐτῶ αἱ διατριβαὶ* AME 10 **Ἡρώδης*] i. marg. *VIIII* Lat 12 **ομιλεῖαι* P 13 *ἔπρασσε* E 16 *καὶ Κωπωνίου — Καίσαρος* om. ELat ed. pr., nec intellegi possunt *γνώμη τῇ καίσαροσ* AM 17 *ὑπ'* E 18 **λυθεῖσα*] *αὖθισ* ‖ *ὰ* P 19 *παρὰ* E 20 *αὖθις* om. E 21 **κινδυνεύω*] *periclitabor* Lat **οἰκείων* AMLat **εἰ γνωσθείην*] *si hoc fuerit agnitum* Lat 23 *τοῦ*] *ὁτοῦ* AME 24 **τὴν*] *τ'* P 25 *ἐπεχούσησ* E *τοῦ* om. E 26 *ὑποεραμμένον* E **τοῦ δούλου,* litt. *ῦδου* i. ras. (eras. · · *φ* ·) P **χειτῶνα* P 28 **καὶ ἦν*] i. marg. *γρ καὶ ἦν γὰρ* A *δὲ* om. E **ἐνγεγραμμένα* P

μένα τε ἦν ἐν αὐτῇ τάδε· „Ἀκμὴ Ἀντιπάτρῳ. ἔγραψα τῷ πατρί
σου οἵαν ἤθελες ἐπιστολὴν καὶ ἀντίγραφον ποιήσασα τῇ πρὸς τὴν
ἐμὴν κυρίαν ὡς παρὰ Σαλώμης ἔγραψα, ἣν ἀναγνοὺς οἶδ᾽ ὅτι τιμω-
ρήσεται Σαλώμην ὡς ἐπίβουλον.“ ἦν δὲ ἡ παρὰ τῆς Σαλώμης δο- 138
κοῦσα εἶναι πρὸς τὴν δέσποιναν αὐτῆς ὑπ᾽ Ἀντιπάτρου ἐπ᾽ ὀνό-
ματι τῷ Σαλώμης ὅσα γοῦν ἡ διάνοια θέλοι ὑπηγορευμένη, λέξει
δὲ συνέκειτο αὐτῆς. τὰ δὲ γεγραμμένα ἦν τοιάδε· „Ἀκμὴ βασιλεῖ 139
Ἡρώδῃ. ἐγὼ ἔργον ποιουμένη μηδέν σε λανθάνειν τῶν κατὰ σοῦ
γινομένων, εὑροῦσα ἐπιστολὴν Σαλώμης πρὸς τὴν ἐμὴν κυρίαν κατὰ
σοῦ γεγραμμένην ἐπικινδύνως ἐμαυτῇ σοὶ δὲ ὠφελίμως ἐξεγραψάμην
καὶ ἀπέστειλά σοι. ταύτην δὲ ἐκείνη ἔγραψεν γήμασθαι θέλουσα
Συλλαίῳ. κατάσχισον οὖν τὴν ἐπιστολήν, ἵνα μὴ κἀγὼ τῷ ζῆν κιν-
δυνεύσω.“ πρὸς δὲ αὐτὸν ἐγέγραπτο Ἀντίπατρον διασαφούσης, 140
ὅτι διακονουμένη κελεύσματι τῷ ἐκείνου αὐτή τε γράψειε πρὸς Ἡρώ-
δην, ὡς Σαλώμης ἐπιβούλως αὐτῷ πράσσειν ἐπειγομένης τὰ πάντα,
καὶ ἀντίγραφον τῆς ὡς πρὸς δέσποιναν τὴν αὐτῆς πεμφθείσης ἐπι-
στολῆς ὑπὸ Σαλώμης ἀποπέμψειεν αὐτῷ. ἦν δὲ ἡ Ἀκμὴ Ἰουδαία 141
μὲν τὸ γένος, ἐδούλευε δὲ Ἰουλίᾳ τῇ Καίσαρος γυναικὶ καὶ ἔπρασσε
ταῦτα φιλίᾳ τῇ Ἀντιπάτρου ὠνηθεῖσα ὑπ᾽ αὐτοῦ μεγάλῃ δόσει
χρημάτων συγκακουργεῖν κατά τε τοῦ πατρὸς καὶ κατὰ τῆς τηθίδος.
8. *Ἡρώδης δὲ ἐκπλαγεὶς μεγέθει τῆς Ἀντιπάτρου κακίας ὥρ-* 142
μησεν μὲν καὶ παραχρῆμα αὐτὸν ἀνελεῖν ὡς κύκηθρον μεγάλων γε-
γονότα πραγμάτων καὶ μὴ μόνον αὐτῷ ἀλλὰ καὶ τῇ ἀδελφῇ ἐπιβε-
βουλευκότα καὶ τοῦ Καίσαρος διεφθαρκότα τὴν οἰκίαν, ἐξώτρυνεν
δ᾽ αὐτὸν καὶ ἡ Σαλώμη στερνοτυπουμένη καὶ κτείνειν αὐτὴν κελεύ-
ουσα, εἴ τινος ἐπὶ τοιοῖσδε πίστεως αἰτίαν ἀξιόχρεων οἵα τε πα-
ρασχεῖν γένοιτο. Ἡρώδης δὲ μεταπέμψας ἀνέκρινεν τὸν υἱὸν κε- 143
λεύων εἴ τι ἀντειπεῖν ἔχοι λέγειν μηδὲν ὑπιδόμενον, ἐπεὶ δὲ ἀχανὴς
ἦν, ἤρετο αὐτόν, ἐπειδὴ τὰ πάντα πανταχοῦ πεφώραται πονηρὸς

---

§ 137 = bell. Iud. I 643.

PAMELatZonaras I 460.

2 *τῇ*] *τῆσ* E 3 **ἔγραψα*] *ἔπεμψα* Bekker *οἶδα* E * *τιμωρήσαιτο* AM 6 *ὑπηγορευμένα* P *ὑπαγορευόμενα* AM *ὑπαγορευομένη* ed. pr. 7 *αὐτῆς*] *acmes* Lat 11 **ἐπέστειλά* P *δ᾽* E *συλλαίω* (*συλαίω* E) *θέλουσα* tr. AME 12 **κἀγὼι* A *τῷ*] *τὸ* (ex *τω* corr. A) AME 13 *τὸν ἀντίπατρον* E 14 **γράφειε* P 15 *αὐτῷ*] *αὐτῇ* E **ἐπιγομένησ* P 17 *ὑπὸ*] coni. *ἀπὸ* codd. E *ἀπὸ σαλώμησ ἐπιστολῆσ* tr. E *αὐτῷ*] E *αὐτῇ* codd., om. Lat 20 **σὺνκακουργεῖν* P *τε*] E *γε* codd. **κατὰ τῆς* om. P (solum *κατὰ* om. teste Herchero) 25 **δὲ* AM 26 *ἐπὶ τοῖσδε* E **ἀξιόχρεον* P 28 **ἀντιπεῖν* P *ὑπιδόμενον*] Dindorf *ὑπειδόμενον* codd. E 29 *τὰ πάντα* om. AME *τὰ πάντα πανταχοῦ*] *omnino* Lat

ών, τοὺς γοῦν συγκακουργήσαντας αὐτῷ τὰ πράγματα μὴ μελλῆσαι
144 κατειπεῖν. ὁ δὲ Ἀντιφίλῳ τὴν πάντων αἰτίαν ἀνετίθει, ἕτερον δ'
οὐδένα προυτίθει. Ἡρώδης δὲ περιαλγῶν ὥρμησεν μὲν πέμπειν
ἐπὶ Ῥώμης τὸν υἱὸν ὡς Καίσαρα λόγον ὑφέξοντα τῶν ἐπὶ τοῖσδε
145 βουλευμάτων, ἔπειτα δείσας, μὴ καὶ βοηθείᾳ φίλων εὑρίσκοιτο τοῦ
κινδύνου διαφυγάς, αὐτὸν μὲν δέσμιον ὡς καὶ πρότερον ἐφύλασσεν,
αὖθις δὲ πρέσβεις ἐξέπεμπε καὶ γράμματα ἐπὶ κατηγορίᾳ τοῦ υἱέος
ὁπόσα τε Ἀκμὴ συγκακουργήσειεν αὐτῷ καὶ ἀντίγραφα τῶν ἐπι-
στολῶν.
146 VI. 1. Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἠπείγοντο ὁπόσα
τε ἀνακρινομένους δεήσοι λέγειν προσεκδιδαχθέντες καὶ τὰ γράμ-
ματα φέροντες· εἰς νόσον δὲ ὁ βασιλεὺς ἐμπεσὼν διαθήκας γράφει
τῷ νεωτάτῳ τῶν υἱῶν τὴν βασιλείαν διδοὺς μίσει τῷ τε πρὸς τὸν
Ἀρχέλαον καὶ Φίλιππον ἐκ τῶν Ἀντιπάτρου διαβολῶν, Καίσαρί τε
ταλάντων χιλίων καὶ γυναικὶ Ἰουλίᾳ τῇ Καίσαρος καὶ τέκνοις καὶ
147 φίλοις καὶ ἀπελευθέροις Καίσαρος πεντακοσίων. ἔνεμε δὲ καὶ
τοῖς υἱέσιν χρήματα καὶ προσόδους καὶ ἀγροὺς καὶ υἱέσι τοῖς ἐκεί-
νων, Σαλώμην δὲ ἐπὶ μέγα ἐπλούτιζεν τὴν ἀδελφὴν εὔνουν τε
αὐτῷ ἐπὶ πᾶσιν διαμεμενηκυῖαν καὶ μηδαμόθι θρασυνομένην κα-
148 κουργεῖν. ἀπεγνωκὼς δὲ περιοίσειν, καὶ γὰρ περὶ ἔτος ἑβδομηκοστὸν
ἦν, ἐξηγρίωσεν ἀκράτῳ τῇ ὀργῇ καὶ πικρίᾳ εἰς πάντα χρώμενος·
αἴτιον δὲ ἦν δόξα τοῦ καταφρονεῖσθαι καὶ ἡδονῇ τὰς τύχας αὐτοῦ
τὸ ἔθνος φέρειν· ἄλλως τ' ἐπειδή τινες τῶν δημοτικωτέρων ἀνθρώ-
πων καὶ ἐπανέστησαν αὐτῷ διὰ τοιαύτην αἰτίαν.
149 2. Ἦν Ἰούδας ὁ Σαριφαίου καὶ Ματθίας ὁ Μεργαλώθου Ἰου-
δαίων λογιώτατοι καὶ παρ' οὕστινας ἐξηγηταὶ τῶν πατρίων νόμων,

§ 144 = bell. Iud. I 644.

PAMELat Zonaras I p. 461.

1 *συγκακουργήσαντας] κακουργήσαντασ P μελῆσαι E 2 *ἀνειπεῖν P *δ'] δὲ M et ex corr. A 3 *προσετίθει coni. 5 βεβουλευμένων E *βοήθια P τῶν φίλων AME εὑρίσκοι τῶν κινδύνων E 6 *διαφυγών AM διαφυγὴν Ernesti 7 *πρεσβείασ P ἐξέπεμψε E υἱέωσ ME 8 *σὺνκακουργήσειεν P 10 i. marg. η' E τὴν ῥώμην E 11 προεκδιδαχθέντες Hudson 12 εἰς] i. marg. X Lat 13 τῷ πρόσ τε tr. E 14 *τε — 15 χιλίων καὶ i. ras. angustiore m. 2 A τε] τε χρήματα AM 15 *mille talenta Lat 17 *καὶ ὑέσει P 18 δὲ] τε AME 19 αὐτῷ ἐπὶ πᾶσιν] ἐν πᾶσι πρὸσ αὐτὸν AME 20 *ἑβδομικοστὸν P 21 ἐξηγρίωιται A ἐξηγρίωται M ἐξηγρίωτο E *πάντας Hudson 23 τ'] τε AM, om. E 24 *καὶ om. M 25 iudas arifaei Lat Σαριφαίου] φαρισαίου E i. marg. σαπφωραίου (πφ i. ras. A) AM ex bell. Iud. Μεργαλώθου] μαργαλώθου AME μαργάλου bell. Iud. et i. marg. AM meglothi cod. ALat 26 *οὕστινασοῦν Dindorf τῶν πατρίων ἐξηγηταὶ tr. AME

ἄνδρες καὶ δήμῳ προσφιλεῖς διὰ παιδείαν τοῦ νεωτέρου· ὁσημέραι
γὰρ διημέρευον αὐτοῖς πάντες οἷς προσποίησις ἀρετῆς ἐπετετή-
δευτο. οἵ τε πυνθανόμενοι τοῦ βασιλέως τὴν νόσον θεραπεύειν 150
ἄπορον οὖσαν ἐξῆραν τὸ νεώτερον, ὥστε ὁπόσα παρὰ νόμον τοῦ
πατρίου κατεσκεύαστο ἔργα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ταῦτα καθελόντες
εὐσεβείας ἀγωνίσματα παρὰ τῶν νόμων φέρεσθαι· καὶ γὰρ δὴ διὰ
τὴν τόλμαν αὐτῶν παρ' ὃ διηγόρευεν ὁ νόμος τῆς ποιήσεως τά τε
ἄλλα αὐτῷ συντυχεῖν, οἷς παρὰ τὸ εἰωθὸς τοῦ ἀνθρώπου διετρίβη,
καὶ δὴ καὶ τὴν νόσον. ἦν γὰρ τῷ Ἡρώδῃ τινὰ πραγματευθέντα 151
παρὰ τὸν νόμον, ἃ δὴ ἐπεκάλουν οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν καὶ Ματθίαν.
κατεσκευάκει δὲ ὁ βασιλεὺς ὑπὲρ τοῦ μεγάλου πυλῶνος τοῦ ναοῦ
ἀνάθημα καὶ λίαν πολυτελές, ἀετὸν χρύσεον μέγαν· κωλύει δὲ ὁ
νόμος εἰκόνων τε ἀναστάσεις ἐπινοεῖν καί τινων ζῴων ἀναθέσεις
ἐπιτηδεύεσθαι τοῖς βιοῦν κατ' αὐτὸν προῃρημένοις. ὥστε ἐκέλευον 152
οἱ σοφισταὶ τὸν ἀετὸν κατασπᾶν· καὶ γὰρ εἴ τις γένοιτο κίνδυνος
τῷ εἰς θάνατον ἀνακειμένῳ, πολὺ τῆς ἐν τῷ ζῆν ἡδονῆς λυσιτελε-
στέραν φαίνεσθαι τὴν προστιθεμένην ἀρετὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῖς ἐπὶ
σωτηρίᾳ καὶ φυλακῇ τοῦ πατρίου μελλήσουσι τελευτᾶν διὰ τὸ ἀΐ-
διον τοῦ ἐπαινεῖσθαι φήμην κατασκευασαμένους ἔν τε τοῖς νῦν
ἐπαινεθήσεσθαι καὶ τοῖς ἐσομένοις ἀειμνημόνευτον καταλείπειν τὸν
βίον. καίτοι γε καὶ τοῖς ἀκινδύνως διαιτωμένοις ἄφυκτον εἶναι 153
τὴν συμφοράν, ὥστε καλῶς ἔχειν τοῖς ἀρετῆς ὀριγνωμένοις τὸ κατε-
ψηφισμένον αὐτοῦ μετ' ἐπαίνων καὶ τιμῶν δεχομένοις ἀπιέναι τοῦ

§ 152 = bell. Iud. I 649.

PAMELat Zonaras I. p. 461.

1 τῶν νεωτέρων E *ὅσ' ἡμέραι ex corr. A 2 *ἐπετετήδευτο] ἐπετήδευτο P ἐπετηδεύετο M ἐπιτετήδευτο coni. 3 οἵ τε] *isti igitur* Lat οὗτοι coni. τε] om. E τότε Dindorf 4 νόμον τοῦ πατρίου] τὸν νόμον τὸν πάτριον AME *paternam legem* Lat 5 καθελόντεσ (α sup.) A καθελόντεσ (ασ sup.) M καθελόντασ E 6 litt. ρὰ τῶν νό i. ras. m. 2 A τὸν νόμον (ῶν, ω sup.) M 7 αὐτῶν] αὐτοῦ M et ex corr. A *eius* Lat παρ' ἃ ed. pr. ὁ νόμος] ἑνὸσ P 8 αὐτῶν P παρὰ — ἀνθρώπου] *praeter humanum morem* Lat διετρίβη] i. marg. γρ (om. M) συνέβη AM *fuerat conuersatus* Lat 10 ἐπεκάλουν (γ sup.) M *ματθαῖον AM 11 *κατεσκευάκει, ει i. ras. A δὲ] om. M γὰρ E *τοῦ πυλῶνοσ τοῦ μεγάλου AM 12 *καὶ om. AM μέγα E 13 *τε om. M *τινων] τινώων P 14 *ὥστε ἐξεκέλευον P 15 τις] τισ ἂν AME 16 τῷ — ἀνακειμένῳ] *mortalibus* Lat τῶν et ἀνακειμένων ex cod. Voss. Hauerkamp 17 προτεθειμένην AME 18 μέλλουσι E ἀείδιον P 20 καταλειπεῖν P καταλιπεῖν AM τὸν βίον] τὸ κλέοσ AM 21 καὶ om. AM 23 αὐτοῦ] αὐτῶν ed. pr.

154 *βίου. φέρειν γὰρ κούφισιν πολλὴν τὸ ἐπὶ καλοῖς ἔργοις ὧν μνηστῆρα τὸν κίνδυνον εἶναι τελευτᾶν, καὶ ἅμα υἱέσι τῶν αὐτῶν καὶ ὁπόσοι τοῦ συγγενοῦς καταλείποιντο ἄνδρες γυναῖκες καὶ τοῖσδε περιποιῆσαι ὄφελος εὐκλείᾳ τῇ ἀπ' αὐτῶν.*

155 3. *Καὶ οἱ μὲν τοιούτοις λόγοις ἐξῆραν τοὺς νέους. ἀφικνεῖται δὲ λόγος εἰς αὐτοὺς τεθνάναι φράζων τὸν βασιλέα καὶ συνέπραττε τοῖς σοφισταῖς. καὶ μέσης ἡμέρας ἀνελθόντες κατέσπων τε καὶ πελέκεσιν ἐξέκοψαν τὸν ἀετὸν πολλῶν ἐν τῷ ἱερῷ διατρι-*
156 *βόντων. καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως, ἀγγέλλεται γὰρ ἡ ἐπιχείρησις πρὸς αὐτόν, ἀπὸ μείζονος διανοίας ἢ ἐπράσσετο ὑπολαβὼν ἄνεισι χεῖρα πολλὴν ἀγόμενος, ὁπόσοι ἀνθέξοιεν τῷ πλήθει τῶν πειρωμένων καθαιρεῖν τὸ ἀνάθημα, ἐπιπεσών τε μὴ προσδεχομένοις, ἀλλ' ὁποῖα ὄχλος φιλεῖ δόξῃ μᾶλλον ἀμαθεῖ ἢ προνοίᾳ ἀσφαλεῖ τετολμηκότας, ἀσυντάκτοις τε καὶ μηδὲν τοῦ ὀνήσοντος προ-*
157 *ανεσκοπημένοις, τῶν τε νέων οὐκ ἐλάσσους τεσσαράκοντα ἀνδρῶν, οἳ θάρσει ἔμενον ἐπιόντα ἐς φυγὴν τοῦ λοιποῦ πλήθους καταστάντος, λαμβάνει καὶ τοὺς εἰσηγητὰς τοῦ τολμήματος Ἰούδαν καὶ Ματθίαν ἄδοξον ἡγουμένους ὑποχωρεῖν τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, καὶ ἀνήγαγεν*
158 *ἐπὶ τὸν βασιλέα. ἐρομένου δὲ ἐπεὶ ἀφίκοντο ἐπ' αὐτὸν τοῦ βασιλέως, εἰ τολμήσειαν αὐτοῦ τὸ ἀνάθημα καθελεῖν, „ἀλλὰ καὶ πεφρόνηταί γε ἡμῖν τὰ φρονηθέντα καὶ πέπρακται τὰ πεπραγμένα μετ' ἀρετῆς ἀνδράσι πρεπωδεστάτης· τοῦ τε γὰρ θείου τῇ ἀξιώσει βε-*
159 *βοήθηται ὑφ' ἡμῶν καὶ τοῦ νόμου ἠκρόατο τὸ σῶφρον, θαυμαστόν τε οὐδέν, εἰ τῶν σῶν δογμάτων ἀξιωτέρους τετηρῆσθαι ἡγησάμεθα νόμους, οὓς Μωσῆς ὑπαγορεύσει καὶ διδαχῇ τοῦ θεοῦ γραψάμενος*

§ 158 = bell. Iud. I 650.

PAMELatZonaras I p. 462.

1 *φέρει* P *κούφησιν* P *ὧν* — 2 *εἶναι*] *quae non nisi meditatione periculi conquiruntur* Lat *μνηστήρια* AM 2 *ὑέσι* P *τῶν*] *τοῖς* ed. pr. 3 *καταλείποντο* sic P *ἄνδρεσ ἢ γυναῖκεσ* AM 8 *ἐξέκοψαν*] *ἐξῆραν* P *ἐξέκοπτον* E et bell. Iud. 10 **ἢ*] *ἢ* AM 11 **ἄνεισι*] *ἄνεισ* P *ἐπαγόμενοσ* E *ἀνθέξειεν* M 12 *πειρομένων* P 13 *ἀσφαλῆ* P 14 *τετολμηκότας*] *τετολμηκόσι* ed. pr. *congregata* (*turba*) Lat **ὀνείσαντοσ* P 16 *θράσει* E *εἰσ* AME 17 **ματθαῖον* P 18 *ἀνήγαγον* E 19 *ἐπὶ*] *εἰσ* M 20 **εἰ*] *cur* Lat *τί* Bekker **πεφρόντισται* Naber 21 **τὰ φροντισθέντα* Naber *μετὰ* E 22 *ἀξιώσει βεβοήθηται*] *ἀξιώσει πεπιστευμένα βεβοήθηται* (litt. *ει* — *βεβοήθηται* i. ras. angustius scripta m. 2 A, *βε* s. M) AM 23 *ἠκρόατο*] *ηκροάτο* P *ἠκρόαται* coni. *ἠκρόατο τὸ σῶφρον*] *τῆι ἀκροάσει πεφροντίσμεθα*, i. marg. γρ *πεφροντισμένα* A *τῇ ἀκρούσει πεφροντισμένα* M 24 *τε*] *δὲ* E **τηρεῖσθαι* Bekker *ἡγήμεθα* AME 25 *τοὺσ νόμουσ* E *μωϋσῆσ* AMELat **ὑπηγορεύσει* P **διδαχει* P

κατέλιπεν. ἡδονῇ τε τὸν θάνατον οἴσομεν καὶ τιμωρίαν ἥντινα
ἐπιβάλοις διὰ τὸ μὴ ἐπ᾽ ἀδίκοις ἔργοις, ἀλλὰ φιλίᾳ τοῦ εὐσεβοῦς
μέλλειν συνείσεσθαι τὸ ἐφομιλῆσον αὐτοῦ.“ καὶ οἱ μὲν ταῦτα πάν- 160
τες ἔλεγον οὐδὲν ἐλλιπεστέρᾳ τῇ τόλμῃ τοῦ λόγου χρώμενοι, ᾗ θαρ-
σήσαντες τὸ ἔργον πράττειν οὐκ ἀπετράποντο. βασιλεὺς δὲ αὐτοὺς
καταδήσας μετέπεμπεν εἰς Ἱεριχοῦντα Ἰουδαίων τοὺς ἐν τέλει, καὶ 161
παραγενομένων ἐξεκλησίασεν εἰς τὸ αὐτὸ θέατρον ἐπὶ κλινιδίου
κείμενος ἀδυναμίᾳ τοῦ στῆναι, γωνεῖστων τε ἐφόσον αἵτινες ἦσαν
ἐπ᾽ αὐτοὺς γεγονυῖαι ἀνηριθμεῖτο, καὶ τοῦ ναοῦ τὴν κατασκευὴν 162
ὡς μεγάλοις τέλεσι τοῖς αὐτοῦ γένοιτο μὴ δυνηθέντων ἔτεσιν ἑκα-
τὸν εἰκοσιπέντε τῶν Ἀσαμωναίου ἐν οἷς ἐβασίλευον τοιόνδε τι
ἐπὶ τιμῇ πρᾶξαι τοῦ θεοῦ, κοσμῆσαι δὲ καὶ ἀναθήμασιν ἀξιολό-
γοις. ἀνθ᾽ ὧν ἐλπίδα μὲν αὐτῷ γενέσθαι κἂν μεθὸ θάνοι κατα- 163
λελείψεσθαι μνήμην τε αὐτοῦ καὶ εὔκλειαν. κατεβόα τε ἤδη, διότι
μηδὲ ζῶντα ὑβρίζειν ἀπόσχοιντο εἰς αὐτόν, ἀλλ᾽ ἡμέρας τε καὶ ἐν
ὄψει τῆς πληθύος ὕβρει χρωμένους ἅψασθαι τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀνα-
κειμένων καὶ καθαίρεσιν ὑβρίζοντάς τε ποιεῖσθαι, λόγῳ μὲν εἰς
αὐτόν, ἀλήθειαν δὲ εἴ τις ἐξετάζοι τοῦ γεγονότος ἱεροσυλοῦντας.
4. Οἱ δὲ διὰ τὴν ὠμότητα αὐτοῦ, μὴ δὴ καὶ κατ᾽ αὐτῶν 164
ἐξαγριώσας εἰσπράττοιτο τιμωρίαν, οὔτε γνώμῃ ἔφασαν αὐτὰ πε-
πρᾶχθαι τῇ αὐτῶν, φαίνεσθαί τε αὐτοῖς οὐκ ἀπηλλαγμένα κολά-

§ 164 = bell. Iud. I 653.

PAMELat Zonaras I p. 462.

1 *κατέλειπεν P *οἴσομεν] οισόμενοσ P 2 ἐπιβάλλοισ E 3 μέλλει AM συνήσεσθαι P συνέσεσθαι M ἐφομιλῆσον] coni. ἐφομιλῆσαν AM ἐπομιλῆσαν P 4 ἐλλιπεστέραι, ι i. ras., αι ex αν corr. A ἐλλειπεστέρα P τοῦ λόγου τῇ τόλμῃ tr. M ᾗ] ἢ Bekker 5 *βασιλεὺς — 6 τέλει] *rex autem uinculis eos constringi praecipiens euocauit ex hierichunte iudaeorum principes* Lat *δὲ] τε P 6 μετέπεμπεν] ἐξέπεμπεν AM ἐξέπεμψεν E Ἰουδαίων] καλέσασ ἰουδαίων AM καὶ καλέσασ ἰουδαίουσ (ἰουδαίων Zon.) E 7 ἐξεκλησίασεν — θέατρον] *consessus omnium congregatur* Lat ἐξεκκλησιάσασ AM ἐκκλησιάσασ E τὸ αὐτὸ θέατρον] το ἀμφιθέατρον Naber; sed fort. αὐτὸ spurium 8 *γωνεῖστων — 9 ἀνηριθμεῖτο] *enumerabat igitur praesumptiones seditiosorum iuuenum, in quibus saepius fuerant depraehensi* Lat γωνεῖστων] ει ex ι corr. P τῶν ἀγωνιστῶν AM τῶν εὐποιϊῶν E τῶν ἀγωνιῶν Hudson τε ἐφόσον om. E *αἵτινες] δήτινεσ (δή i. ras., δ ex α aut ο corr. A) AM *ἦσαν, ῆ i. ras. A 10 *ἔτεσιν om. i. marg. suppl. M 11 *εἰκοπέντε P ἀσσαμωναίου E *ἐβασίλευον om. M 13 κἂν] καὶ E *καταλελήψεσθαι P 14 τε] δὲ ME ἤδη om. E 15 *μήτε P 17 *καθαίρεσιν] καθαιρήσειν P ὑβρίζοντάς τε ποιεῖσθαι] ποιήσασθαι ὑβρίζοντασ E ὑβρίζοντας πεποιῆσθαι Bekker 18 ἀλήθειαν] Hudson ἀληθεία codd. E ἐξετάζει τὸ γεγονὸσ E 20 *εἰσπράττετο M *ἔφασαν] ἔπραξαν M

σεως αὐτὰ εἶναι. ὁ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις πραϋτέρως ἔσχεν, Ματθίαν δὲ τὸν ἀρχιερέα παύσας ἱερᾶσθαι ὡς αἴτιον τοῦ μέρους τούτων γεγονότα καθίστα Ἰωάζαρον ἀρχιερέα, ἀδελφὸν γυναικὸς τῆς
165 αὐτοῦ. ἐπὶ δὲ τοῦ Μαθθίου τούτου ἱερωμένου συμβαίνει καὶ ἕτερον ἀρχιερέα καταστῆναι πρὸς μίαν ἡμέραν, ἣν Ἰουδαῖοι νηστείαν
166 ἄγουσιν. αἰτία δ' ἐστὶν ἥδε· ὁ Ματθίας ἱερώμενος ἐν νυκτὶ τῇ φερούσῃ εἰς ἡμέραν, ᾗ ἡ νηστεία ἐνίστατο, ἔδοξεν ἐν ὀνείρατι ὡμιληκέναι [γυναικί], καὶ διὰ τόδε οὐ δυναμένου ἱερουργεῖν Ἰώσηπος
167 ὁ τοῦ Ἐλλήμου συνιεράσατο αὐτῷ συγγενὴς ὤν. Ἡρώδης δὲ τόν τε Ματθίαν ἐπεπαύκει τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ τὸν ἕτερον Ματθίαν, ὃς ἐγηγέρκει τὴν στάσιν, καὶ ἄνδρας ἐκ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ ἔκαυσεν ζώους. καὶ ἡ σελήνη δὲ τῇ αὐτῇ νυκτὶ ἐξέλιπεν.
168 5. Ἡρώδῃ δὲ μειζόνως ἡ νόσος ἐνεπικραίνετο δίκην ὧν παρανομήσειεν ἐκπρασσομένου τοῦ θεοῦ· πῦρ μὲν γὰρ μαλακὸν ἦν οὐχ ὧδε πολλὴν ἀποσημαῖνον τοῖς ἐπαφωμένοις τὴν φλόγωσιν ὁπόσην τοῖς
169 ἐντὸς προσετίθει τὴν κάκωσιν. ἐπιθυμία δὲ δεινὴ τοῦ δέξασθαί τι ἀπ' αὐτοῦ, οὐ γὰρ ἦν μὴ οὐχ ὑπουργεῖν, καὶ ἕλκωσις τῶν τε ἐντέρων καὶ μάλιστα τοῦ κόλου δειναὶ ἀλγηδόνες, καὶ φλέγμα ὑγρὸν περὶ τοὺς πόδας καὶ διαυγές· παραπλησία δὲ καὶ περὶ τὸ ἦτρον κάκωσις ἦν, ναὶ μὴν καὶ τοῦ αἰδοίου σῆψις σκώληκας ἐμποιοῦσα, πνεύματός τε ὀρθία ἔντασις καὶ αὐτὴ λίαν ἀηδὴς ἀχθηδόνι τε τῆς ἀποφορᾶς καὶ τῷ πυκνῷ τοῦ ἄσθματος, ἐσπασμένος τε περὶ

§ 168 = bell. Iud. I 656.

PAMELat Zonaras I p. 462, Eusebius hist. eccl. I 8. 5.

1 πραοτέρωσ AME 2 *τὸ μέρος Bekker *τούτων ex τοῦτον corr. P 3 καθιστὰ P καθιστᾶ E *ἰώζαρον AM *azarum* Lat 4 ματθίου AME 6 *δέ AM *ἱερωμένο · σ, eras. υ A 7 ᾗ om. E *ὠμειληκέναι P 8 *γυναικί om. P 9 ἐλλήμου P ἐλήμου M ἐλλίμου E *elimi* Lat 10 *ἀρχιερωσύνης] ἱερωσύνησ M 11 *ἑτέρων P 12 ζώους] ζῶντασ (ντασ i. ras. A) AME *ἐξέλειπεν P 13 Ἡρώδῃ] incip. Eusebius *δὲ] τε P *uero* Lat *ἐνεπικρένετο P *παρηνόμησεν aut παρενόμησεν Eusebii codd. quidam 14 οὐχ ὧδε] P Eus. οὐ AM οὐδὲ E *non tantum* Lat 15 *ὁπόσην] ὅσην Eus 16 ἐπιθυμία — 17 ὑπουργεῖν] *auiditas quoque inexplebilis semper inerat cibi nec tamen satietas rapidis* (*rapidinis* cod. A) *incitata faucibus ualebat implere* (om. A) *ingluuiem* (*ingluuies* A) Lat δέξασθαι] ὀδάξασθαι Naber 17 τι] καί, i. marg. γρ δέξασθαί τι ἀπ' αὐτοῦ A ἀπ' αὐτοῦ om. Eusebii codd. plurimi οὐ γὰρ] οὐδὲ Eusebii codd. plurimi ἑλκώσεισ E τε τῶν tr. E 18 *ἐντέρων, ντ i. ras. A κώλου EEus *φλέγμα] *humor* Lat 19 *περὶ] ἢ περὶ Eus *τὸ om. P 20 *ναὶ] καὶ Stephanus apud Euseb. et Nicephorus *σκώλικασ P 21 ἔνστασισ P ἔνσ^{τα}τασισ s. m. 2 E αὐτὴ] αὕτη AME *ἀχθηδόνει P 22 πνυκνῶ E ἐσπασμένος] σπασμόσ E et i. marg. AM et Eusebii codd. quidam *contractus* Lat

πᾶν ἦν μέρος ἰσχὺν οὐχ ὑπομενητὴν προστιθέμενος. ἐλέγετο οὖν 170
ὑπὸ τῶν θειαζόντων καὶ οἷς ταῦτα προαποφθέγγεσθαι σοφίᾳ πρό-
κειται, ποινὴν τοῦ πολλοῦ δυσσεβοῦς ταύτην ὁ θεὸς εἰσπράσσεσθαι
παρὰ τοῦ βασιλέως. καίπερ δὲ μειζόνως ἢ ἀντίσχοι ἄν τις ταλαι- 171
πωρούμενος ἐν ἐλπίδι τοῦ ἀνασφαλοῦντος ἦν, ἰατρούς τε μεταπέμ-
πων καὶ ὁπόσα ἀρωγὰ ὑπαγορεύσειαν χρῆσθαι μὴ ἀποτετραμμένος,
ποταμόν τε περάσας Ἰορδάνην θερμοῖς τοῖς κατὰ Καλλιρρόην αὐ-
τὸν παρεδίδου, ἅπερ σὺν τῇ ἐς πάντα ἀρετῇ καὶ πότιμά ἐστιν·
ἔξεισιν δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο εἰς λίμνην τὴν ἀσφαλτοφόρον λεγομένην.
κἀνταῦθα τοῖς ἰατροῖς δοκῆσαν ὥστε ἀναθάλπειν αὐτόν, καθεθεὶς 172
εἰς πύελον πλέων ἐλαίου δόξαν μεταστάσεως ἐνεποίησεν αὐτοῖς.
τῶν δὲ οἰκετῶν οἰμωγῇ χρωμένων περιενεγκὼν καὶ μηδ' ἥντινα
ἀμφὶ τοῦ σωθησομένου ἐλπίδα ἔχων τοῖς στρατιώταις ἀνὰ πεντή-
κοντα δραχμὰς ἑκάστῳ κελεύει νεμηθῆναι· πολλὰ δὲ καὶ τοῖς ἡγε- 173
μόσιν αὐτῶν καὶ φίλοις τοῖς αὐτοῦ ἐδωρεῖτο. καὶ παρῆν αὖθις
ἐπὶ Ἱεριχοῦντος μέλαινά τε αὐτὸν ᾕρει χολὴ ἐπὶ πᾶσιν ἐξαγριαί-
νουσα, ὥστε δὴ τελευτῶν πρᾶξιν τοιάνδε ἐπινοεῖ· ἀφικομένων 174
προστάγματι τῷ αὐτοῦ Ἰουδαίων ἀνδρῶν παντὸς τοῦ ἔθνους ὁποί-
ποτε ἀξιολόγων· πολλοὶ δὲ ἐγένοντο ὡς τοῦ παντὸς ἔθνους κατα-
κεκλημένου καὶ πάντων ἀκροασαμένων τοῦ διατάγματος, εἰς γὰρ
θάνατον ἦν ἀνακείμενα τοῖς ἀλογήσασι τῶν ἐπιστολῶν ἐμμαινομέ-
νου πᾶσιν τοῦ βασιλέως ὁμοίως τοῖς τε ἀναιτίοις καὶ παρεσχηκό-
σιν αἰτίαν· συγκλείσας αὐτοὺς πάντας ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ τήν τε 175

§ 170 = bell. Iud. I 656.

PAMELat Zonaras I p. 463, Eusebius hist. eccl. I 8. 7.

1 μέρος] μέλος E et Eusebii codd. quidam *membra* Lat ὑπομονητὴν E et Eusebii codd. quidam προστιθέμενον E *οὖν] γοῦν Eus 2 *προὔκειτο Eusebii codd. plurimi 3 *δυσσεβοῦς] καὶ δυσσεβοῦς Eusebii codd. maior pars *εἰσπράξασθαι M εἰσπράττεσθαι Eus 4 βασιλέως] fin. Eus *καίπερ — 5 ἦν] *ipse tamen multum spe salutis instabat* Lat καίπερ] ὁ δὲ καίπερ E δὲ] δὴ PME 5 ἀνασφαλοῦντος] ἀνασφῆλαι AME 6 μη ἀποτετραμμένος] καὶ ἀποτετραμμένοσ μὴ ἀναινόμενοσ E 7 καλαιρόην P καλλιρόην A καλλιρόαν E *callioram* Lat αὐτὸν AE 10 αὐτὸν PM καθεσθεὶσ AME *missus* Lat 11 *πτύελον P *πλέον P *ἐλαίου πλέων tr. AM 12 *μηδ' ἥντινα, δ' ἥν i. ras. ex δειν corr. P 13 *ἀνὰ] κατὰ P 14 *δραχμὰς] *dragmas auri* Lat *κελεύειν PA 15 αὐτῶν] αὐτοῦ E *αὐτοῦ M 16 *χολὴ αὐτὸν ᾕρει tr. AM 17 δὴ] ἤδη E fort. recte *ἐπινοεῖν A[1]M 18 παντὸς τοῦ ἔθνους suspecta, om. ut uid. Lat παντὸς] τῶν παντὸσ E *ὅποι ποτὲ AM *ex locis omnibus* Lat ὁπούποτε ed. pr. 19 *κατακεκλημένουσ P 21 *ἀλογήσασι] ἀλογήμασι A ἀλγήμασι M 23 *συγκλήσασ A

*ἀδελφὴν αὐτοῦ Σαλώμην καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἀλεξᾶν μεταπέμψας
τεθνήξεσθαι μὲν οὐ πόρρω ἔλεγεν ἐπὶ τοσόνδε τῶν ἀλγηδόνων
αὐτὸν περιεπουσῶν· καὶ τόδε μὲν οἰστόν τε καὶ πᾶσι φίλον πα-
ρατυγχάνειν, τὸ δὲ ὀλοφυρμῶν τε ἄπορον καὶ πένθους ἐνδεᾶ ὁποῖον
176 ἐπὶ βασιλεῖ πράσσοιτο ἂν μάλιστα αὐτῷ λυπηρὸν εἶναι· οὐ γὰρ
ἀποσκοποῦν τὴν Ἰουδαίων διάνοιαν, ὡς εὐκτὸς αὐτοῖς καὶ πάνυ
κεχαρισμένος ὁ θάνατος αὐτοῦ διὰ τὸ καὶ ζῶντος ἐπὶ ἀποστάσει
177 ἐπείγεσθαι καὶ ὕβρει τῶν ὑπ' αὐτοῦ προτιθεμένων· ἔργον δ' ἄρα
ἐκείνων εἶναι κούφισίν τινα αὐτῷ ψηφίσασθαι τοῦ ἐπὶ τοιοῖσδε
ἀλγεινοῦ· τὰ αὐτὰ γὰρ δὴ φρονῆσαι δόξῃ τῇ αὐτοῦ μὴ ἀπειπαμέ-
νων μέγαν τε αὐτοῦ τὸν ἐπιτάφιον γενέσθαι καὶ ὁποῖος οὐδ' ἄλλοις
βασιλέων καὶ πένθος διὰ τοῦ ἔθνους ἅπαντος ἐκ ψυχῆς ὀλοφυρα-
178 μένων ἐπὶ παιδιᾷ καὶ γέλωτι αὐτοῦ. ἐπὰν οὖν θεάσωνται τὴν
ψυχὴν ἀφέντα αὐτόν, περιστήσαντας τῷ ἱπποδρόμῳ τὸ στρατιω-
τικὸν ἀγνοοῦν ἔτι τὸν θάνατον αὐτοῦ, μὴ γὰρ πρότερον εἰς τοὺς
πολλοὺς ἐξενεγκεῖν ἢ τάδε πρᾶξαι κελεύειν, ἀκοντίσαι τοὺς ἐγκα-
θειργμένους, καὶ πάντας τοῦτον ἀνελόντας τὸν τρόπον διχόθεν
αὐτὸν οὐχ ἁμαρτήσαντας τοῦ εὐφρανοῦντος, κυρώσει τε ὧν ἐπι-
στείλειεν αὐτοῖς μέλλων τελευτᾶν καὶ τῷ πένθει ἀξιολόγῳ τετιμῆ-
179 σθαι. καὶ ὁ μὲν μετὰ δακρύων ποτνιώμενος καὶ τοῦ συγγενοῦς
τὴν εὔνοιαν καὶ πίστιν τοῦ θείου προσκαλῶν ἐπέσκηπτε μὴ ἠτι-
μῶσθαι ἀξιῶν, κἀκεῖνοι ὡμολόγουν οὐ παραβήσεσθαι.
180 6. Κατανοήσειεν δ' ἄν τις τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ*

§ 175 = bell. Iud. I 659.

PAMELat Zonaras I p. 463.

3 *περιεχουσῶν* AME 4 *τὸ δὲ* om. AME *τε*] *δὲ* E *καὶ*] *κα* P **ἄπειρον* ed. pr. 5 *μάλιστα*] *ὃ μάλιστα* E 6 *ἀποσκοποῦν*] PA[1] *ἄπο σκοποῦ* M et ex corr. A *εὐκτὸς*] *ἐκτὸσ* P *γρ εὐκταῖοσ* i. marg. AM 8 *δὲ* E 9 *αὐτῷ*] *αὐτοῖσ* E 10 **ἀλγηνοῦ* P **τὰ αὐτὰ* — 13 *αὐτοῦ*] *proinde petere se ab illis, quod eos sciret contra eius gloriam in nullo uenturos, ut agerent qualiter eius exequiae honorabiles super ceteros reges et luctus amplior ageretur. quod futurum dicebat si peregissent, ut iudaei ex animo in eius morte deplorare lamentarique cogerentur* Lat *γὰρ*] *δεῖ* (i. ras. A) AM *δὴ*] *δεῖ* E *δόξῃ*] *καὶ δόξῃ* E **αὐτοῦ* M 11 *μέγαν τε*] *τε μέγαν* P *μέγαν* A[1]E *γενήσεσθαι* E, recte nisi *ἂν* excidisse mauis 12 *ὀλοφυρομένων* E 13 **παιδὶ* P **θεάσονται* P 14 **στρατιωτικὸν*] *ἀξιωματικὸν* P 16 *πράξειν* PE *ἐνκαθειργμένουσ* P *καθειργμένουσ* E 17 **καὶ πάντας* — 18 *εὐφρανοῦντος*] *et ita cunctis intereuntibus duo commoda prouentura* Lat 18 *οὐχαμαρτήσαντασ* P *ἁμαρτῆσαι* E *ἁμαρτήσοντας* Dindorf *ἁμαρτήσεσθαι* Bekker **ἐπιστείλαιεν* AM 20 *τοῦσ συγγενοῦσ* A 23 *κατανοήσειε* AM *κατενόησεν* P *κατανοήσειεν δ' ἄν τις*] *sed ego comperior* Lat

ὅτῳ τὰ πρότερα ἤρεσκεν ὡς ὑπὸ τοῦ φιλοζωεῖν πράξειε τὰ εἰς
τοὺς συγγενεῖς πεπραγμένα, ἐκ γοῦν τῶν ἄρτι ἐπιστολῶν οὐδὲν ἀν-
θρώπειον εἰσφερομένην, εἴγε καὶ ἀπιὼν τοῦ βίου πρόνοιαν εἶχεν, 181
ὡς ἐν πένθει καὶ ἐρημίᾳ τῶν φιλτάτων τὸ πᾶν καταστήσειεν ἔθνος,
ἕνα ἀπὸ ἑκάστου οἴκου κελεύων μεταχειρίσαι μηδὲν ἄδικον μήτε
εἰς αὐτὸν δεδρακότας μήτε ἐφ᾽ ἑτέροις ἐγκλήμασιν κατηγορίας αὐ-
τῶν γενομένης, εἰωθότων οἷς προσποίησις ἀρετῆς καὶ πρὸς τοὺς
δίκῃ ἐχθροὺς γεγονότας ἐν τοιοῖσδε καιροῖς τὰ μίση κατατίθεσθαι.
VII. 1. Ταῦτα δὲ ἐπιστέλλοντος αὐτοῦ πρὸς τοὺς συγγενεῖς 182
γράμματα παρῆν ὑπὸ τῶν εἰς Ῥώμην πρέσβεων ἀπεσταλμένων
πρὸς Καίσαρα. καὶ ἀναγνωσθέντων τὸ κεφάλαιον ἦν, ὡς τῆς τε
Ἀκμῆς ὀργῇ τῇ Καίσαρος ἀνῃρημένης ἐφ᾽ οἷς Ἀντιπάτρῳ συγκα-
κουργήσειεν, αὐτόν τε Ἀντίπατρον ὡς ἐπὶ γνώμῃ τῇ ἐκείνου ποιοῖτο
ὡς πατρὸς καὶ βασιλέως, εἴτε φυγάδα ἐλαύνειν ἐθελήσειεν, εἴτε
καὶ κτιννύειν. τούτων ἀκροώμενος Ἡρώδης βραχὺ μὲν ἀνήνεγκεν 183
ἡδονῇ τῶν γεγραμμένων θανάτῳ τε τῆς Ἀκμῆς ἐπαιρόμενος καὶ
ἐξουσίᾳ τῆς ἐπὶ τῷ παιδὶ τιμωρίας, περιουσῶν δὲ εἰς μέγα τῶν
ἀλγηδόνων παρίετο τεταλαιπωρημένος σιτίων· καὶ ᾔτησε μῆλον
καὶ μαχαίριον· ἦν γὰρ ἐν ἔθει καὶ πρότερον αὐτῷ περιλέψαντι
αὐτὸ δι᾽ αὐτοῦ καὶ κατ᾽ ὀλίγον τεμόντι ἐσθίειν. λαβὼν δὲ καὶ 184
περισκεψάμενος γνώμην εἶχεν παίσων ἑαυτόν, κἂν ἐπεπράχει μὴ
φθάσαντος αὐτοῦ καταλαβεῖν τὴν δεξιὰν Ἀχιάβου· ἀνεψιὸς ἦν αὐ-
τοῦ. καὶ μέγα ἀνακραγόντος οἰμωγή τε αὖθις ἀνὰ τὸ βασίλειον
ἦν καὶ θόρυβος μέγας ὡς οἰχομένου τοῦ βασιλέως. καὶ ὁ Ἀντι- 185

§ 182 = bell. Iud. I 661.

PAMELat Zonaras I p. 464.
1 πράξειεν P τὰ om. P 2 ἐπιστολῶν] ἐντολῶν AM ἀνθρώπιον P 3 εἰσφερομένων Hudson 5 μεταχειρησαι A[1] 7 εἰωθότων — 8 κατατίθεσθαι om. Lat 8 δίκῃ] ἐν δίκη AM μίσει P 9 i. marg. θ′ E 12 * σὺνκακουργήσειεν P 14 * ὡς — βασιλέως] *ipsum enim et patrem esse et regem* Lat * ὡς] καὶ γὰρ ὡσ P θελήσειεν E 15 * ἐκτιννύειν M μὲν] μέν τι E 16 γεγραμμένων] πεπραγμένων E 17 * ἐξουσίασ P * προϊουσῶν Dindorf 18 * παρίετο — σιτίων] *interitui propinquabat, et quamquam in multo defectu contineretur adpetebat tamen cibum* Lat ἐνδείᾳ τροφῆς καὶ βηχὶ σπασμώδει διετείνετο bell. Iud. * παρίετο] παρεῖτο M et i. marg. A * σιτίων] εἰτιῶν P 19 * αὐτῷ] αὐτῶν P περιβλέψαντι P περιγλύψαντι E *accurans* Lat 20 * αὐτῷ M * αὐτοῦ A καὶ om. E τέμνοντι AME * δὲ] *ergo* Lat, om. P fort. recte 21 * περιλεψάμενοσ AM * παίσων] ὡς παίσων ed. pr. 22 ἀνεψιὸς] ὃσ ἀνεψιὸσ AM ἀνεψιὸσ δ᾽ E *nepos autem* Lat * αὐτῷ M 23 * αὖθις] εὐθὺς Bekker 24 * καὶ] i. marg. *XI* Lat * ὁ om. ed. pr.

πατρος, πιστεύει γὰρ τέλος ἀληθῶς τὸν πατέρα ἔχειν, θάρσει τε
ἐχρῆτο ἐπὶ τοῖς λόγοις ὅλος ὡς ἤδη τῶν δεσμῶν ἀφησόμενος καὶ
τὴν βασιλείαν ἀκονιτὶ δεξόμενος εἰς χεῖρας, καὶ τῷ εἱρκτοφύλακι
περὶ ἀφέσεως ἦν αὐτοῦ διάλογος μεγάλα ὑπισχνουμένου εἰς τὸ
παρὸν καὶ ταὖθις, ὡς ἂν περὶ τοιῶνδε τοῦ ἀγῶνος ἐνεστηκότος.
186 ὁ δὲ οὐ μόνον ἀπειθὴς ἦν πράσσειν ἐφ' οἷς ἠξίου Ἀντίπατρος,
ἀλλὰ καὶ τῷ βασιλεῖ ἀποσημαίνει διάνοιαν τὴν ἐκείνου πολλῇ καὶ
187 προσεισφορᾷ παρ' αὐτοῦ χρώμενος. ὁ δὲ Ἡρώδης καὶ πρότερον
οὐχ ἡσσώμενος οὐδ' εὐνοίᾳ τοῦ υἱέος ἐπεὶ ἤκουσε τοῦ εἱρκτοφύλα-
κος ταῦτα εἰρηκότος, ἀνεβόησέν τε ἀνατυψάμενος τὴν κεφαλὴν καί-
περ ἐν τῷ ὑστάτῳ ὢν καὶ ἐπὶ τὸν ἀγκῶνα περιάρας ἑαυτὸν κελεύει
πέμψας τινὰ τῶν δορυφόρων μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος
κτείνασιν αὐτὸν ἐν Ὑρκανίᾳ ταφὰς ἀσήμους ποιεῖσθαι.
188 VIII. 1. Τὰς δὲ διαθήκας αὖθις μετέγραφεν μεταβολῆς αὐτῷ
περὶ τὴν διάνοιαν γενομένης, Ἀντίπαν μέν, ᾧ τὴν βασιλείαν κατα-
λελοίπει, τετράρχην καθιστὰς Γαλιλαίας τε καὶ Περαίας, Ἀρχελάῳ
189 δὲ τὴν βασιλείαν χαριζόμενος, τὴν δὲ Γαυλωνῖτιν καὶ Τραχωνῖτιν
καὶ Βαταναίαν καὶ Πανιάδα Φιλίππῳ παιδὶ μὲν τῷ αὐτοῦ Ἀρχε-
λάου δὲ ἀδελφῷ γνησίῳ τετραρχίαν εἶναι, Ἰάμνειαν δὲ καὶ Ἄζωτον
καὶ Φασαηλίδα Σαλώμῃ τῇ ἀδελφῇ κατανέμει καὶ ἀργυρίου ἐπισή-
190 μου μυριάδας πεντήκοντα. προυνόησε δὲ καὶ τῶν λοιπῶν, ὁπόσοι
συγγενεῖς ἦσαν αὐτῷ, χρημάτων τε δόσεσι καὶ προσόδων ἀναφοραῖς
ἑκάστους ἐν εὐπορίᾳ καθιστάμενος. Καίσαρι δὲ ἀργυρίου μὲν ἐπι-
σήμου μυριάδας χιλίας, χωρὶς δὲ σκεύη τὰ μὲν χρυσοῦ τὰ δ' ἀργύ-
ρου καὶ ἐσθῆτα πάνυ πολλοῦ τέλους, Ἰουλίᾳ δὲ τῇ Καίσαρος γι-

§ 185 = bell. Iud. I 663; § 188 = bell. Iud. I 668; § 190 = bell. Iud. I 646.

PAMELat Zonaras I p. 464.
2 ὅλος om. E ἀφησόμενος] ἀφειμένοσ AME *liberatus* Lat 3 δεξόμενος] ed. pr. ἀξόμενοσ PA δεξάμενοσ ME et i. marg. A (*tamquam*) *perceperit* Lat 5 *ταὖθις ὡς] ταῦτϊσωσ P τὸ αὖθισ ὡσ AME *τοιόνδε PA¹ 7 *ἀποσημαίνειν M πολλὰ — 8 χρώμενος] *et quae ab eo munera spondebantur* Lat πολλῇ καὶ προσεισφορᾷ] coni. πολλὰ καὶ προσΐσφορα P πολλαῖσ καὶ προσεισφοραῖσ AM 8 αὐτοῦ PM 9 ησώμενοσ P οὐδ' om. AM 10 ἀνατρυψάμενοσ (ι s. m. 2) E 11 ἐπὶ] περὶ E *κελεύει] κελεύει τε P 12 τινὰσ E *ὀξέωσ PA¹ 13 κτείναντασ E 14 i. marg. *XII* Lat μεταγράφει E 15 *Ἀντίπαν] *antipatrum* Lat μὲν] μὲν οὖν E *καταλελοίποι P 17 δὲ] τε E γαυλωνίτην A¹ γαυλανίτιν E 18 **bataniam* Lat πανεάδα E 19 *ἰάμνιαν A¹ 20 *φασηλίδα P *faselidan* Lat ἀδελφῇ] ἀδελφῇ αὐτοῦ AME 22 δόσει E 23 εὐπορίαισ E 25 πολλοῦ τέλους] πολυτελῆ AME *praetiosa* Lat

ναικὶ καί τισιν ἑτέροις πεντακοσίας μυριάδας. ταῦτα πράξας ἡμέρᾳ 191
πέμπτῃ μεθ' ὃ Ἀντίπατρον κτείνει τὸν υἱὸν τελευτᾷ, βασιλεύσας
μεθ' ὃ μὲν ἀνεῖλεν Ἀντίγονον ἔτη τέσσαρα καὶ τριάκοντα, μεθ'
ὃ δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπεδέδεικτο ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ἀνὴρ ὠμὸς
εἰς πάντας ὁμοίως καὶ ὀργῆς μὲν ἥσσων κρείσσων δὲ τοῦ δικαίου,
τύχῃ δὲ εἰ καί τις ἕτερος κεχρημένος εὐμενεῖ. ἔκ τε γὰρ ἰδιώτου 192
βασιλεὺς καταστὰς καὶ κινδύνοις περιστοιχιζόμενος μυρίοις πάντων
ποιεῖται διάδρασιν καὶ τοῦ ζῆν ἐπὶ μήκιστον ἐξίκετο. ὁπόσα δὲ
τὰ κατ' οἶκον περὶ υἱεῖς τοὺς αὐτοῦ, ὅσα μὲν γνώμῃ τῇ ἐκείνου
καὶ πάνυ δεξιᾷ κεχρημένος διὰ τὸ κρίνας ἐχθροὺς κρατεῖν οὐχ ὑστε-
ρῆσαι, δοκεῖν δ' ἐμοὶ καὶ πάνυ δυστυχής.

2. Σαλώμη δὲ καὶ Ἀλεξᾶς πρὶν ἔκπυστον γενέσθαι τὸν θά- 193
νατον τοῦ βασιλέως τοὺς ἐπὶ τὸν ἱππόδρομον κατακεκλημένους
ἐκπέμπονται ἐπὶ τὰ αὐτῶν, φάμενοι βασιλέα κελεύειν ἀπιοῦσιν
αὐτοῖς ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς νέμεσθαι τὰ οἰκεῖα, πράσσεταί τε αὐτοῖς
ἥδε εὐεργεσία μεγίστη εἰς τὸ ἔθνος. ἐφανεροῦτο δ' ἤδη ὁ θάνα- 194
τος τοῦ βασιλέως, καὶ Σαλώμη καὶ Ἀλεξᾶς συναγαγόντες τὸ στρα-
τιωτικὸν εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τὸ ἐν Ἱεριχοῦντι πρῶτον μὲν ἐπιστο-
λὴν ἀνέγνωσαν πρὸς τοὺς στρατιώτας γεγραμμένην ἐπὶ πίστεως
εὐχαριστίᾳ καὶ εὐνοίας τῆς εἰς αὐτὸν καὶ παρακλήσει τῶν ὁμοίων
παροκωχῆς Ἀρχελάῳ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, ὃν βασιλέα καθίσταιτο. εἶτα 195
μέντοι Πτολεμαῖος τὸν σημαντῆρα τοῦ βασιλέως πεπιστευμένος
τὰς διαθήκας ἀνέλεγεν, αἳ λήψεσθαι κύρωσιν οὐκ ἄλλως ἔμελλον
ἢ Καίσαρος ἐντυχόντος αὐταῖς. βοὴ οὖν εὐθὺς ἦν ἐκτιμώντων

§ 191 = bell. Iud. I 665.

PAMELatZonaras I p. 465.
1 *ταῦτα] i. marg. *XIII* Lat 3 ἐβασίλευσεν ἡρώδησ τὰ πάντα ἔτη τριακονταέπτά ante *μεθ' ὃ δὲ add. P 4 ἀποδέδεικτο AMZon ἀποδέδεικται E ὠμὸς] ὠμὸσ μὲν E *crudelis quidem* Lat 5 *κρίσσων P 6 *ευμενῆ P τε om. ME 8 *ἐξείκετο P 10 *καὶ — κεχρημένος] *etiam ibi prosperitate potitus* Lat τύχῃ ante *πάνυ add. Hudson ex bell. Iud. ὑστέρησε (ex ὑστερῆσε corr. P, ε finale ex εν corr. M) PME i. marg. γρ οὐχυστέρησεν A 11 δοκεῖ AME δέ μοι codd. E 13 κατακεκλεισμένουσ AME, cf. § 174 14 ἐκπέμπουσι Zon ἐπὶ τὰ] ἔπειτα ME αὐτῶν] αὐτὸν E φάμενοι] φασὶ E *καλλεύειν A *ἐπιοῦσιν P 16 ἥδε, " et ε i. ras. A ἤδη M i. marg. *XIIII* Lat δ' ἤδη] δὴ ME 19 ἐπὶ] ἐπί τε AME 20 εἰς] πρὸσ E *καὶ om. M 21 παροκωχῆς] παροκώχη P παροχῇ AME παροχῆς ed. pr. *καθίστατο M 22 *σημαντῆρα] *testamentum* Lat 23 ἀνέλεγεν] ἔλεγεν ME 23 αἳ om. ME ἔμελλον] ἔλεγον P, om. ME *dicebatur* Lat 24 ἐντυχόντεσ P ἐντυγχάνοντοσ ME *ἐκτιμώντων] ἐκτιμῶν τὸν P ἔκτινων τὸν M *ἐκτιμώντων — 106, 1 βασιλέα] *honorantium archelaum regemque proclamantium* Lat

Ἀρχέλαον βασιλέα, καὶ οἱ στρατιῶται κατὰ στίφη τε αὐτοὶ καὶ οἱ
ἡγεμόνες εὔνοιάν τε ὑπισχνοῦνται καὶ προθυμίαν τὴν αὐτῶν καὶ
συλλήπτορα τὸν θεὸν παρεκάλουν.
196 3. Ἐντεῦθεν δὲ τάφον ἡτοίμαζον τῷ βασιλεῖ μελῆσαν Ἀρχε-
λάῳ πολυτελεστάτην γενέσθαι τὴν ἐκκομιδὴν τοῦ πατρὸς καὶ πάντα
197 τὸν κόσμον προκομίσαντος εἰς ὃ συμπομπεύσειε τῷ νεκρῷ. ἐφέρετο
δὲ ἐπὶ κλίνης χρυσέας λίθοις πολυτελέσιν καὶ ποικίλοις διαπεπασ-
μένης, στρωμνή τε ἦν ἁλουργὴς καὶ ἠμπέσχετο πορφυρίσιν ὁ νεκρὸς
διαδήματι ἠσκημένος ὑπερκειμένου στεφάνου χρυσέου σκῆπτρόν τε
198 τῇ δεξιᾷ παρακείμενον. περί τε τὴν κλίνην οἵ τε υἱεῖς καὶ τὸ
πλῆθος ἦν τῶν συγγενῶν, ἐπὶ δὲ τούτοις τὸ στρατιωτικὸν κατὰ
οἰκεῖα ἔθνη ἢ προσηγορίας διέκειντο αὐτοῖς νεμηθέντες. πρῶτοι
μὲν οἱ δορυφόροι, μετὰ δὲ τὸ Θρᾴκιον, ἐπὶ δὲ τούτοις ὁπόσοι Γερ-
μανῶν, καὶ τὸ Γαλατικὸν μετ᾽ αὐτούς, ἐν τῷ κόσμῳ πάντες τῷ
199 πολεμιστηρίῳ. τούτων δὲ κατόπιν ἤδη πᾶς ὁ στρατὸς ὥσπερ ἐς
πόλεμον ἐξοδεύοντες [ὥσπερ] ὑπὸ λοχαγῶν ἀγόμενοι καὶ τοῖς τα-
ξιαρχοῦσιν αὐτῶν. τούτοις ἐπετετάχατο πεντακόσιοι τῶν οἰκετῶν
ἀρωματοφόροι. ᾔεσαν δὲ ἐπὶ Ἡρωδίου στάδια ὀκτώ· τῇδε γὰρ
αὐτῷ ἐγένοντο αἱ ταφαὶ κελεύσματι τῷ αὐτοῦ. Ἡρώδης μὲν δὴ
τοῦτον ἐτελεύτα τὸν τρόπον.
200 4. Ἀρχέλαος δὲ ἐπὶ μὲν ἑβδόμην ἡμέραν πένθος τὸ ἐπὶ τῷ
πατρὶ τιμῶν διετέλει· τόσας γὰρ διαγορεύει τὸ νόμιμον τοῦ πα-
τρίου. ἑστιάσας δὲ τοὺς ὁμίλους καὶ καταλύσας τὸ πένθος ἄνεισιν
εἰς τὸ ἱερόν. ἦσάν τε εὐφημίαι καὶ ἔπαινοι καθ᾽ οὕστινας ἴοι
ἑκάστων τὰ πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμουμένων εἰς τὸ δοκεῖν μείζοσι

§ 195 = bell. Iud. I 670; § 200 = bell. Iud. II 1.

PAMELat Zonaras I p. 465.

1 *βασιλέα] βασιλέα ποιούντων M 4 i. marg. XV Lat ταφὴν ME 6 συγκομίσαντοσ ME ὃ] ὃν E τὸ Ernesti *συμποπεύσειε M συμπομπεῦσαι Ernesti τῷ νεκρῷ] τὸν καιρὸν E 7 ποικίλησ E *διαπεπλασμένησ M 8 *ἁλουργὶσ M ἠμπίσχετο E 9 *ἠσκημένῳ M *σκήπτρου Ernesti 10 *παρακειμένου Ernesti *τε (ante τὴν)] δὲ A autem Lat 11 κατὰ — 12 νεμηθέντες] per proprias distincta nationes et discreta nominibus . erant autem tali ordine distributi Lat *κατὰ] καὶ τὰ M 12 ἢ] om. AM ἦ coni. προσηγορίας] προσηγορία τε A προσηγορία M προσηγορίαι coni. διέκει·το A διέκατο E 13 οἱ om. M γερμανοὶ AM 14 τὸ] αὖ τὸ AM τῷ (post ἐν) om. AME 15 ὥσπερ ἐς] ὠσ ἐσ A ὠσ εἰσ M 16 ὥσπερ spurium om. Lat 17 αὐτόν PM ἐπετετάχατο] εἵποντο ME sequebantur Lat 18 *ἡρωδείου M *ὀκτώ] διακοσίους bell. Iud. 19 δὴ] om. M οὖν E 21 *τὸ] τῶι A 22 τοσάσδε γὰρ M 24 τε] δὲ AME 24 *ἴοι] εἴοι P ἴσοι M 25 *μείζονι P

χρῆσθαι ταῖς εὐφημίαις. ὁ δὲ ἐπὶ ὑψηλὸν βῆμα πεποιημένον ἀνελ- 201
θὼν καὶ ἱδρυθεὶς εἰς θρόνον χρυσοῦν [πεποιημένον] ἀντεδεξιοῦτο
τοὺς ὁμίλους χάρματι τῶν εὐφημιῶν τὴν εὔνοιαν αὐτῶν ἡδονῇ φέ-
ρων, χάριν τε ὡμολόγει, διότι μηδὲν αὐτῷ μνησικακοῖεν ἀνθ᾽ ὧν
ὁ πατὴρ εἰς αὐτοὺς ὑβρίσειεν καὶ πειράσεσθαι μὴ ἐλλείψειν ἀμει-
βόμενον τὸ πρόθυμον αὐτῶν. ἄρτι μέντοι φειδὼ ποιεῖσθαι τοῦ 202
βασιλείου ὀνόματος, τετιμῆσθαι γὰρ αὐτὸν τῇ ἀξιώσει ὅπερ βε-
βαίως Καῖσαρ ἐπικυρώσειε τὰς διαθήκας, αἳ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγρά-
φησαν αὐτοῦ· δι᾽ ἣν αἰτίαν οὐδὲ τοῦ στρατεύματος ἐν Ἱεριχοῦντι
τὸ διάδημα αὐτῷ περιθέσθαι προθυμουμένου δέξασθαι τὸ περι-
μάχητον τῆς ἐνθένδε τιμῆς διὰ τὸ μηδέπω τὸν κυρίως ἀποδώσοντα
φανερὸν εἶναι παρασχόμενον. περιιόντων μέν γε εἰς αὐτὸν τῶν 203
πραγμάτων οὐ λείψειν ἀρετῆς τοῦ ἀμειψομένου τὴν εὔνοιαν αὐτῶν·
σπουδάσειν γὰρ ἐν πᾶσιν τὰ πρὸς αὐτοὺς φανεῖσθαι τοῦ πατρὸς
ἀμείνων τὰ πάντα. οἱ δὲ οἷον ὄχλος εἴωθεν, φιλεῖν οἰόμενοι τὰς 204
πρώτας εἶναι τῶν ἡμερῶν τὰς διανοίας ἐμφανίζειν τῶν παριόντων
ἐπὶ τοιάσδε ἀρχάς, ὅσῳ πρᾴως καὶ θεραπευτικῶς ὁ Ἀρχέλαος διε-
λέγετο αὐτοῖς, τοσῷδε μειζόνως τε ἐχρῶντο τοῖς ἐπαίνοις καὶ κατὰ
αἰτήσεις δωρεῶν ἐτετράφατο, οἱ μὲν εἰσφορὰς ἃς ἐνιαυσίους φέ-
ροιεν ἐπικουφίζειν βοῇ χρώμενοι, οἱ δὲ αὖ δεσμωτῶν, οἳ ὑφ᾽ Ἡρώ-
δου ἐδέδεντο, πολλοὶ δὲ ἦσαν κἀκ πολλῶν χρόνων, ἀπόλυσιν. εἰσὶν 205
δὲ οἳ ἄρσεις τῶν τελῶν ἃ ἐπὶ πράσεσιν ἢ ὠναῖς ἐπεβάλλετο πρασ-

§ 201 = bell. Iud. II 2.

PAMELat Zonaras I p. 465.

1 ἐπὶ] εἰσ E *ὑψηλοῦ M 2 *χρυσοῦ ed. pr. χρυσοῦν πεποιημένον om. M πεποιημένον om. E 3 *ὁμίλους] φίλουσ M 4 *ὡμολόγει] ωμολογεῖν P et ut uid. Lat διότι] ὅτι E *μνησικακωοῖεν P 5 *ὑβρίσειεν] ὑβρίσεσθαι M πειράσασθαι E 7 *τετιμῆσθαι — 9 αὐτοῦ] *sufficere sibi dignitatem potestatis aiebat, quam tunc firmam esse dicebat, cum testamentum a patre scriptum a caesare firmaretur* Lat ὅπερ] ὅπωσ AM εἴπερ E οὔπω coni. post *βεβαίως fort. inserendum ἕως 9 αὐτοῦ E 11 *ἐνθένδε] ἔνθεν M 12 περιιόντων] E Ernesti περιόντων codd. *cum — adueniret* Lat *μέν] μέντοι coni. 13 λίψειν P ἀμειψαμένου P 15 τὰ πάντα om. E εἴωθεν φιλεῖν] φιλεῖ Ernesti *consueuit* Lat 16 εἶναι om. ed. pr. 18 τοσῶσδε AME κατὰ om. E 19 δωρεῶν αἰτήσεισ tr. E ἐτετράφατο] coni. ἐγεγράφατο P ἐπεγράφετο, i. marg. γρ ἐπεγράφοντο ἢ ἐπεφέροντο A ἐπεφέροντο M ἐπέφερον E *uertuntur* Lat *οἱ μὲν — 20 χρώμενοι] *alii quidem functionum publicarum leuigationem cum clamore postulabant* Lat *ἃς om. P 21 κἀκ] καὶ A[1]ME καὶ ἐκ ex corr. A 22 οἳ] καὶ οἳ E τῶν τελῶν ἃ] τὸν τέλωνα P πράσεσιν ἢ ὠναῖς] *in emptionibus et publicis nundinis* Lat ὠναῖς] ὠναῖσ ἡμισείαισ AME ὠναῖς δημοσίαις Cocceji *πρασσόμεναι P

σόμενα πικρῶς ᾐτοῦντο. ἀντέλεγέν τε οὐδαμῶς Ἀρχέλαος ἐπει-
ρᾶτο ὁμίλους σπουδαῖος ὢν ποιεῖν πάντα διὰ τὸ νομίζειν μέγα
πρᾶγμα εἰς τήρησιν τῆς ἀρχῆς γενήσεσθαι τὴν εὔνοιαν αὐτῷ τῆς
πληθύος. ἐντεῦθεν δὲ θύσας τῷ θεῷ κατ' εὐωχίαν τρέπεται μετὰ
τῶν φίλων.
206 IX. 1. Ἐν τούτῳ δέ τινες τῶν Ἰουδαίων συνελθόντες νεωτέ-
ρων ἐπιθυμίᾳ πραγμάτων Ματθίαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ὑφ' Ἡρώ-
δου ἀποθανόντας, οἳ παραχρῆμα τῆς εἰς τὸ πενθεῖσθαι τιμῆς φόβῳ
τῷ ἐκείνου ἀπεστέρηντο, ἦσαν δὲ οἱ τῶν ἐπὶ καθαιρέσει τοῦ χρυσοῦ
ἀετοῦ δεδικαιωμένων, ἐπὶ μέγα τε τῇ βοῇ καὶ οἰμωγῇ χρώμενοι
καί τινα ὡς κούφισιν φέροντα τοῖς τεθνεῶσιν ἀπερρίπτουν εἰς
207 τὸν βασιλέα. συνόδου τε αὐτοῖς γενομένης ἠξίουν τιμωρίαν αὐτοῖς
ὑπ' Ἀρχελάου γενέσθαι κολάσεσιν τῶν ὑπὸ Ἡρώδου τιμωμένων,
καὶ πάντων γε καὶ πρῶτον καὶ ἐκδηλότατα τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἀρχιερέα
καθεστῶτα παύσαντα νομιμώτερόν τε ἅμα καὶ καθαρὸν ἀρχιερᾶ-
208 σθαι ἄνδρα αἱρεῖσθαι. τούτοις Ἀρχέλαος καίπερ δεινῶς φέρων
ἐπένευεν τὴν ὁρμὴν αὐτῶν διὰ τὴν ἐπὶ Ῥώμης ὁδὸν ἀνύεσθαι προ-
κείμενον αὐτῷ τάχος ἐπὶ περισκοπήσει τῶν δοξάντων Καίσαρι.
209 πέμψας δὲ τὸν στρατηγὸν πειθοῖ χρῆσθαι, καὶ τῆς ἐπὶ τοιούτοις

§ 205 = bell. Iud. II 4.

PAMWELat Zonaras I p. 466.

1 ἐπειρᾶτο — 2 πάντα] *sed in omnibus eos placabat* Lat ἐπειρᾶτο ὁμίλους] ἐπειράτο ομείλουσ P ἐπεὶ ἠρᾶτο τοὺσ ὁμίλουσ, litt. το τοὺσ ὁμίλουσ i. ras. angustiore man. 2 A ἐπεὶ ἤρατο ὁμίλουσ M ἐπίηρα τοῦ ὁμίλου E ἐπεὶ ἤρατο ὁμίλοις Cotelerius 2 ποιεῖν] E πονεῖν codd. *μέγα] πάντα μέγα M 3 πρᾶγμα om. E *γενέσθαι P, fort. recte 4 *ἐντεῦθεν — 5 φίλων om. M δὲ] τε E κατ'] ἐπὶ E 6 i. marg. *XVI* Lat 7 ὠδύροντο ante *Ματθίαν add. ed. pr. *Ματθίαν — 8 ἀποθανόντας] *coeperant de morte mathiae aliorumque cum eo ab herode peremptorum tumultuosa uoce causari* Lat 8 οἳ] ἣ E εἰς τὸ] ἐκ τοῦ E 9 ἀπεθρήνουν ante ἦσαν add. E οἱ om. E 10 τε] μὲν ME 11 ὡς] ὥσ εἰσ M εἰσ E *κούφησιν PM ἀπερίπτουν P 13 γενέσθαι] γεγενῆσθαι ME ὑφ' E 14 ἐκδηλότατα τὸν] ἐκδηλώτα$^{\tau\alpha}$ τὸν P ἐκδηλότατον τὸν (litt. ότατον τὸν ὑ i. ras. angustiore m. 2 A) AE ἐκδηλότατον M 15 παύσασθαι ME *ἅμα] ὄντα M *ἀρχιερᾶσθαι] ἀρχιερέα, έα i. ras. maiore A 16 αἱρεῖσθαι om. ME 17 *ἐπένευσε M *τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἐπένευε tr. ed. pr. τὴν ὁρμὴν — 18 τάχος] *impetum eorum mitigare festinans, donec iter ad romam quod propositum habebat sine tumultu perageret* Lat *αὐτῶν om. M διὰ] ἐπέχων διὰ A ἐπέχων E φέρων M litt. τῶν ἐπέχων — ῥώμησ i. ras. angustiore m. 2 A τῆσ E ὁδοῦ E προκειμένην AM προκειμένησ E 18 τάχος] om. E ᾗ τάχος Bekker ἐπὶ] ἐπί τε E *περισκοπῆσαι M 19 δὲ] τὲ ME χρῆσθαι] χρῆσθαι ἐκέλευεν E καὶ τῆς] ὥσ τοῖσ E

μωρίας ἀποστάντας σκοπεῖν, θάνατόν τε, ὃς τοῖς φίλοις αὐτῶν συνέλθοι, μετὰ νόμων γεγονότα, καὶ τὰς αἰτήσεις ὡς ἐπὶ μέγα τοῦ ὑβρίζειν προΐοιεν, τούς τε καιροὺς οὐκ ἐν τοιοῖσδε εἶναι, μᾶλλον δὲ τοῦ ὁμονοεῖν ἕως καταστησάμενος τὴν ἀρχὴν ἐπινεύσει τῇ Καίσαρος ἀφίκοιτο ὡς αὐτούς· τότε γὰρ κοινῇ βουλεύσειν περὶ ὧν ἀξιοῖεν σὺν αὐτοῖς· ἄρτι δὲ ἀνέχειν, μὴ καὶ στασιάζειν δοκοῖεν.

2. *Καὶ ὁ μὲν ταῦτα ὑπειπὼν καὶ διδάξας τὸν στρατηγὸν ἐκ-* 210
πέμπει πρὸς αὐτούς. οἱ δὲ βοῶντες λέγειν τε οὐκ εἴων καὶ εἰς κίνδυνον τοῦ ἀπολουμένου ἐκεῖνόν τε καθίστασαν καὶ τῶν ἄλλων ὅστις γε ἐπὶ σωφρονισμῷ καὶ ἀποτροπῇ τοῦ μὴ τοιῶνδε ὀργιγνᾶσθαι τολμήσειν φθέγξασθαι φανερὸς ἦν διὰ τὸ πάντα βουλήσει
τῇ αὐτῶν μᾶλλον ἢ ἐξουσίᾳ τῶν ἐφεστηκότων συγχωρεῖν, δεινὸν 211
ἡγούμενοι, εἰ ζῶντός τε Ἡρώδου στερηθεῖεν τῶν φιλτάτων καὶ τελευτῆς αὐτῷ γενομένης τιμωριῶν τῶν ἐπ᾽ αὐτοῖς, ὠργηκότες ταῖς γνώμαις καὶ νόμιμόν τε καὶ δίκαιον ἡγούμενοι ὅ τι μελλήσοι ἡδονὴν αὐτοῖς φέρειν, κίνδυνον δὲ τὸν ἀπ᾽ αὐτοῦ προϊδέσθαι τε ἀμαθεῖς καὶ εἴ τῳ ὑποπτευθείη, ὑπερβολῆς αὐτῷ γενομένης τῆς παραχρῆμα ἡδονῆς ἐκ τοῦ τιμωρήσασθαι τοὺς ἐχθίστους δοκοῦντας αὐτοῖς.
πολλῶν δὲ ὑπὸ Ἀρχελάου πεμπομένων, οἳ διαλέξοιντο αὐτοῖς, τῶν 212
τε ἐνεστώτων μὲν ὑπ᾽ ἐκείνου γνώμῃ δὲ τῇ αὐτῶν δοκεῖν παριόντων, ὅπως εἰς τὸ πρᾳΰτερον καταστήσονται αὐτούς, οὐδενὸς ἠνείχοντο εἰπεῖν ἀνάστασίς τε ἦν δεύειν ὀργῇ χρωμένων, φανεροί

---

§ 209 = bell. Iud. II 8.

PAMELat Zonaras I p. 466.

1 *μωρίας*] *τιμωρίασ* A *τιμωρίαισ* ME **αὐτῶ* M *αὐτοῦ* A 2 *νόμων*] ed. pr. *νόμον* codd. E 3 **προσΐοιεν* P **τοῖσ τε καιροῖσ* M 4 *δὲ τοῦ*] *δ᾽ ἐν τῶ* E 5 **βουλεύειν* AM 6 *μὴ καὶ*] ALat *μὴ* P *καὶ μὴ* M *ὣσ μὴ* E 7 *ἐκπέμπεται* AME 8 *βοῶντες*] *λέγοντεσ* ME 9 *ἀπολουμένου*] *ἀπολομένου* A *ἀπολογουμένου* M 10 *τοῦ*] Holwerda *τῶν* codd. E *μὴ* om. AME 11 *τολμήσειν*] *τολμῶσι* M *τολμήσων* Holwerda, damnat Ernesti *ἦν*] ed. pr. *ἦν ἢ* codd.

12 *ἢ* om. P *δεινόν τε ἡγούμενοι* M 13 *στερηθεῖεν τῶν*] *στερηθέντων* P

14 *αὐτῶν* PM *ὡρμηκότεσ* AM *ὠργηκότες — 15 γνώμαις*] *ὡρμηκότεσ κωλύοιντο ταῖσ γνώμαισ*, litt. *τεσ — γνώ* i. ras. fere 12 litt. m. 2 A 15 *μελλήσει* PM 16 *δὲ*] *τε* M *ἀπ᾽*] *ὑπ᾽* AM *προϊδεσθαι*, *ϊ* i. ras. A *προειδέσθαι* P

17 *τῳ*] *τι* Lowthius 18 *τιμωρίσασθαι* P 19 *ὑπ᾽* ME **διαλλάξοιντο* M *τῶν τε — 22 εἰπεῖν*] *aliis ex regis persona loquentibus aliis autem ex illius quidem sententia sed ueluti ex sua mente monentibus, illi nullum penitus aduertebant* Lat 20 *τε ἐνεστώτων μὲν*] *δὲ οὐχ ὡσ* AME *δοκεῖν*] *τῷ δοκεῖν* coni. 21 **εἰς*] *δὲ εἰσ* M **καταστήσωνται* A *καταστήσοντοσ* P **ηνίχοντο* P 22 *δεύειν*] *λύειν* AM *λίαν* ed. pr. *λεύειν* coni.; nam lapides in eos coniectos esse narrat bell. Iud.

τε ἦσαν ἐπὶ μέγα αὐξήσοντες τὴν στάσιν πλήθους ἐπισυρρυέντος
αὐτοῖς.
213 3. Ἐνστάσης δὲ κατὰ τόνδε τὸν καιρὸν ἑορτῆς, ἐν ᾗ Ἰουδαίοις
ἄζυμα προτίθεσθαι πάτριον· φάσκα δ' ἡ ἑορτὴ καλεῖται ὑπόμνημα
οὖσα τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἀπάρσεως αὐτῶν γενομένης, καὶ θύουσιν αὐ-
τὴν προθύμως πλῆθός τε ἱερείων ὡς οὐκ ἐν ἄλλῃ κατακόπτειν ἐστὶν
214 αὐτοῖς νόμιμον· κάτεισιν δὲ πληθὺς ἀναρίθμητος ἐκ τῆς χώρας
ἤδη δὲ καὶ ἐκ τῆς ὑπερορίας ἐπὶ θρησκείᾳ τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ νεω-
τερισταὶ τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν τε καὶ Ματθίαν ἐξηγητὰς τῶν νό-
μων ὀδυρόμενοι συστάντες ἐν τῷ ἱερῷ τροφῆς ηὐποροῦντο τοῖς
215 στασιασταῖς οὐκ ὂν ἐν αἰσχύνῃ μεταιτεῖν αὐτούς. καὶ δείσας Ἀρ-
χέλαος, μή καί τι δεινὸν βλαστήσειεν αὐτῶν τῇ ἀπονοίᾳ, πέμπει
σπεῖράν τε ὁπλιτῶν χιλίαρχόν τε τὴν ὁρμὴν τῶν ἐνεστηκότων πρό-
τερον τὸν πάντα ὅμιλον τοῦ μανιώδους αὐτῶν πλέω καταστῆναι,
καὶ εἴ τινες διάδηλοι πολὺ τῶν ἄλλων καθίσταιντο προθυμίᾳ τοῦ
216 στασιάζειν ἐπ' αὐτὸν ἀγαγεῖν. ἐπὶ τούτῳ οἱ στασιῶται τῶν ἐξη-
γητῶν καὶ τὸ πλῆθος ἐξηγρίωσε βοῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι
ὥρμησάν τε ἐπὶ τοὺς στρατιώτας καὶ περιστάντες λεύουσιν τοὺς
πλείστους αὐτῶν. ὀλίγοι δέ τινες καὶ ὁ χιλίαρχος τραυματίαι διέ-
φυγον. καὶ τοῖς μὲν ταῦτα πράξασιν διὰ χειρῶν αὖθις ἡ θυσία
217 ἦν· Ἀρχελάῳ δὲ ἄπορον ἐδόκει σώζεσθαι τὰ πάντα μὴ οὐκ ἀνα-
κόψειν τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε ὁρμὴν τῆς πληθύος, ἐκπέμπει δὲ πᾶν τὸ

---

§ 213 = bell. Iud. II 10.

PAMELat Zonaras I p. 466.

3 δὲ om. E *ᾗ om. A 4 *προ[ο]στίθεσθαι A πάσχα MELat δ' ἡ] δὲ P δὲ ἡ AME 5 *αὐτὴν] αὐτῇ, ι i. ras. A 6 *ὡς] ὅσα Casaubonus 8 *ὑπερορίας] *montanis locis* Lat *ἐπὶ] εἰσὶν ἐπὶ P 9 τε om. AME 10 *ὀδυρομένουσ [συ]στάντεσ M · εὐποροῦντο, ευ ex υ corr. A εὐποροῦντο M εὐποροῦνται E 11 στασιώταισ AE ἐν om. ME αὐτούς] τὴν αὐτήν E 12 *μηκέτι δεινὸν M 13 τὴν ὁρμὴν — 16 ἀγαγεῖν] *ut eorum coërceat impetum et primum quidem ut illos seditiosos repellerent et ab alia multitudine separarent* Lat τῶν ἐνεστηκότων πρότερον] τῶν στασιαζόντων καταστεῖλαι πρὸ τοῦ E 14 *πλέω] [μη]πλέω A 15 καθίστανται E 16 ἄγειν E τούτῳ] coni. τούτων P τούτουσ AM τούτοισ E 17 τῶν ἐξηγητῶν] ὥστε E ἐξαγριῶσαι AME ἐξαγρίωσαν ed. pr. ἐξηγρίωσαν Hudson 18 περιστάντες] Bekker παραστάντεσ codd. καταλεύουσι AME 19 *ὁ χιλίαρχος] χιλίαρχοι P 20 διὰ χειρῶν] E διαχωρεῖν codd. *θυσία ἦν] θυσίαν P 21 σώιζεσθαι A μὴ οὐκ] εἰ μὴ E *μὴ — 22 πληθύος] *ni multitudinis illius impetus frangeretur malumque illud resecatum extingueretur* Lat ἀνακόψειν] ἀνακόψει E ἀνακόψοντι ed. pr. ἀνακόψαντι Bekker 22 τοῖσδε M τὸ στρατόπεδον] τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺσ ἱππεῖσ (i. ras. angustiore m. 2 A) AE cf. bell. Iud.

στρατόπεδον * οἳ τούς τε αὐτόθι ἐσκηνωκότας κωλύοιεν τοῖς κατὰ
τὸ ἱερὸν βοηθεῖν καὶ τοὺς ἐκπίπτοντας ὑπὸ τῶν πεζῶν δέχοιντο
ἀντειλῆφθαι τἀσφαλοῦς ἤδη πεπιστευκότας. καὶ εἰς μὲν τρισχι- 218
λίους ἄνδρας ἔκτειναν οἱ ἱππεῖς· τὸ δὲ λοιπὸν ᾤχετο ἐπὶ ὄρη τὰ
πλησίον ἰόντες. ἐκήρυσσε δ' Ἀρχέλαος ἀναχωρεῖν ἐπὶ τὰ αὐτῶν
πᾶσιν. οἱ δὲ ἀπῄεσαν τὴν ἑορτὴν καταλιπόντες φόβῳ κακοῦ μεί-
ζονος καίπερ θρασεῖς ὄντες διὰ τὸ ἀπαίδευτον. Ἀρχέλαος δ' ἐπὶ 219
θαλάσσης κατῄει μετὰ τῆς μητρὸς Νικόλαον καὶ Πτολεμαῖον καὶ
Πτόλλαν τῶν φίλων ἐπαγόμενος, Φιλίππῳ τἀδελφῷ τὰ πάντα
ἐφεὶς καθίστασθαι τοῦ οἴκου καὶ τῆς ἀρχῆς. συνεξῄει δ' αὐτῷ 220
καὶ Σαλώμη ἡ Ἡρώδου ἀδελφὴ γενεὰν ἀγομένη τὴν αὐτῆς, πολλοί
τε τῶν συγγενῶν, λόγῳ μὲν ὡς συναγωνιούμενοι τῷ Ἀρχελάῳ ἐπὶ
κτήσει τῆς βασιλείας, ἔργῳ δὲ ἀντιπράξοντες καὶ μάλιστα περὶ
τῶν πεπραγμένων ἐν τῷ ἱερῷ ποιησόμενοι καταβοάς. ὑπαντιάζει 221
δ' ἐν Καισαρείᾳ τὸν Ἀρχέλαον Σαβῖνος Καίσαρος ἐπίτροπος τῶν
ἐν Συρίᾳ πραγμάτων εἰς Ἰουδαίαν ὡρμημένος ἐπὶ φυλακῇ τῶν
Ἡρώδου χρημάτων. καὶ αὐτὸν τῆς ἐπὶ τοῖσδε ὁρμῆς ἔσχεν ὁ
Οὔαρος παρελθών· διὰ γὰρ Πτολεμαίου μετάπεμπτος ὑπ' Ἀρχε-
λάου παρῆν. καὶ Οὐάρῳ Σαβῖνος χαριζόμενος οὔτε τὰς ἄκρας, 222
ὅσαι ἐν τοῖς Ἰουδαίοις ἦσαν, παρέλαβεν οὔτε τοὺς θησαυροὺς κατ-
εσημήνατο, εἴα δ' ἔχειν Ἀρχέλαον μέχρι Καίσαρι δόξειέν τι περὶ
αὐτῶν, καὶ ἔμενεν ἐν τῇ Καισαρείᾳ τοὔθ' ὑποσχόμενος. ἐπεὶ δ'
ἐκπλεῖ μὲν ἐπὶ τῆς Ῥώμης Ἀρχέλαος, Οὐάρῳ δ' ἐπ' Ἀντιοχείας
ἐγένοντο κομιδαί, Σαβῖνος ἐπὶ Ἱεροσολύμων χωρήσας παραλαμβάνει

§ 217 = bell. Iud. II 12.

PAMELatZonaras I p. 467.

1 *αὐτόθι*] *αὖθισ* AME 2 **πεζῶν*] *ποδῶν* M 3 *ἀντειλῆφθαι, ει* i. ras. A *ἀντιλῆφθαι* P *τοῦ ἀσφαλοῦσ* AM **εἰς μὲν* — 4 *λοιπὸν* om. M 5 *δὲ* ME *αὐτῶν* codd. E 6 **ἐπήεσαν* P *ἐπήεσαν* (ά supra) A **καταλειπόντεσ* P **φόβω, ω* i. ras. A *φόβον* P **μείζονοσ* i. ras. (eras. *καταλειπο*) P 7 *δὲ* ME 8 **κατίει* P 9 *Πτόλλαν*] *πολλοὺσ* AMELat (in quo *et amicorum plurimum comitatum*); *Πόπλας* uocatur bell. Iud. **Φιλίππῳ*] *καὶ φιλίππωι* A *τῷ ἀδελφῷ* E 10 *ἀφεὶσ* E **σὺνεξίει* P *δὲ* ME 11 *ἡ* om. AME *γενεὰν*] *τὴν γενεὰν* AME *ἐπαγομένη* E *αὑτῆσ* A *ἑαυτῆσ* E 12 *τε*] *δὲ* AME **λόγοισ μὲν* P 13 **ἀντιπράξαντεσ* M **περὶ τῶν* om. P 14 **ποιησόμενον* P **καταβοάς*] *μεταβολασ* P 15 *δὲ* ME **ἐν Καισαρείᾳ* om. Lat **καισαρία* P 17 *αὐτὸν*] *αὐτὸν δὲ* ME *ἔσχεν*] *reuocauit* Lat *ἐπέσχεν* Lowthius ex bell. Iud. *ὁ* om. E 18 *πτολεμαῖον* E 20 *ἐν*] *γε ἐν* AME 21 *δὲ* ME 22 **καισαρία* P *τοῦτο* ME **ἐπεὶ*] i. marg. *XVII* Lat *δὲ* ME 23 *τῆς* om. E *δὲ* ME

223 τὰ βασίλεια. μεταπέμψας δὲ τοὺς φρουράρχους καὶ ὁπόσοι διοι-
κηταὶ τῶν πραγμάτων ἦσαν λόγους τε ἀπαιτεῖν πρόδηλος ἦν καὶ
τὰς ἄκρας καθίστατο ᾗ αὐτῷ δοκοῖ. οὐ μὴν οἱ φύλακες ἐν ὀλίγῳ
τὰς Ἀρχελάου ἐπιστολὰς ἐποιοῦντο, ἀλλ' ἔμενον σώζοντες τὰ πάντα
ᾗ προσετέτακτο αὐτοῖς. Καίσαρι δὲ φυλάσσειν ἕκαστ' ἦν προσ-
ποίησις αὐτοῖς.
224 4. Πλεῖ δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐπὶ Ῥώμης καὶ Ἀντίπας
Ἡρώδου μὲν παῖς, ἐπὶ δ' ἀντιποιήσει τῆς ἀρχῆς ὑποσχέσεσι Σα-
λώμης ἠρμένος ἐπὶ τῷ ἄρχειν καὶ πολὺ δικαιότερον Ἀρχελάου
παραλήψεσθαι τὰ πράγματα ἠξιωκὼς τῷ κατὰ τὰς προτέρας δια-
θήκας βασιλεὺς ἀποπεφάνθαι, ἃς ἀσφαλεστέρας εἶναι τῶν ἐπιγρα-
225 φεισῶν. ἐπήγετο δὲ οὗτος τήν τε μητέρα καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν
Νικολάου Πτολεμαῖον φίλον τε Ἡρώδῃ τιμιώτατον γεγενημένον καὶ
226 αὐτῷ προσκείμενον. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἐνῆγεν ἐπ' ἀντιποιήσει τῆς
βασιλείας φρονεῖν Εἰρηναῖος ῥήτωρ ἀνὴρ καὶ δόξῃ δεινότητος τῆς
περὶ αὐτῷ τὴν βασιλείαν πεπιστευμένος. διὸ δὴ καὶ τῶν κελευόν-
των εἴκειν Ἀρχελάῳ πρεσβυτέρῳ τε ὄντι κἂν ταῖς ἐπιδιαθήκαις
227 ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγγεγραμμένῳ βασιλεῖ οὐκ ἠνείχετο. ἐπεὶ δ' εἰς
τὴν Ῥώμην ἀφίκετο, καὶ πάντων τῶν συγγενῶν ἀπόστασις ἦν πρὸς
αὐτόν, οὐκ εὐνοίᾳ τῇ ἐκείνου, μίσει δὲ τῷ πρὸς Ἀρχέλαον, μάλιστα
μὲν ἐπιθυμοῦντες ἐλευθερίας καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγῷ τετάχθαι,
εἰ δ' ἄρα τι ἀντισταίη, λυσιτελέστερον Ἀρχελάου τὸν Ἀντίπαν
λογιζόμενοι, συνέπραττον Ἀντίπᾳ τὴν βασιλείαν. καὶ Σαβῖνος κα-
τηγόρει παρὰ Καίσαρι τοῦ Ἀρχελάου διὰ γραμμάτων.

---

§ 223 = bell. Iud. II 18.

PAMELat Zonaras I p. 467.

1 *φρουράρχασ A 3 *καθίσταιτο P *ᾗ] οἱ M *αὐτῷ] αὐτοὶ P δοκοίη E ἐδόκει Ernesti 4 ἐντολὰσ ME *σωίζοντεσ A 5 *ἧι, i. marg. γρ ωσ A προστέτακτο E *Καίσαρι — 6 αὐτοῖς om. M ἕκαστ' ἦν] ἑκάστη P ἕκαστ^α ἦν A ἕκαστα ἦν E 7 *ἀντίπα ··· σ P antipater Lat 8 μὲν om. AE δ' om. AME ὑποσχέσει ME 9 τῷ] τὸ E ἄρξειν AME *δικαιώτερον P δικαιότερος ed. pr. 11 *ἀποφάνθαι P post *ἐπιγραφεισῶν *siquidem illud sana mente fecisset herodes, hoc autem iam sensu prae ualitudine diminuto conscripserat* add. Lat; cf. § 238 12 *ἐπείγετο P τε om. ME ἀδελφὸν τοῦ νικολάου E 13 *φίλων A[1]M γεγενημένον τιμιώτατον tr. ME 15 *ἀνὴρ ῥήτωρ tr. M 16 περὶ αὐτῶι, i. marg. γρ περὶ αὐτόν ἢ παρ' αὐτῶ A 17 *ἥκειν P ἥ^α κειν M 18 δὲ ME 19 *ἀφείκετο P 21 ἐπιθυμούντων E ῥωμαίω ME 22 δὲ ME τι] τίσ AME *Ἀντίπαν] ἀντίπατρον PLat 23 *συνέπρατον P συνέπρασσον A *Ἀντίπᾳ] ἀντιπάτρω P et i. marg. A *κατηγορεῖ A

5. Καῖσαρ δὲ Ἀρχελάου τε εἰσπέμψαντος ὡς αὐτὸν γράμματα, 228
ἐν οἷς τὰ δικαιώματα προετίθει τε αὐτοῦ καὶ τὴν διαθήκην τοῦ πατρὸς καὶ τοὺς λογισμοὺς τῶν Ἡρώδου χρημάτων σὺν τῷ σημαντῆρι κομίζοντα Πτολεμαῖον, ἐκαραδόκει τὸ μέλλον. ὁ δὲ ταῦτά τε 229
ἀναγνοὺς τὰ γράμματα καὶ τὰς Οὐάρου καὶ Σαβίνου ἐπιστολὰς ὁπόσα τε χρήματα ἦν καὶ τί ἐπ' ἔτος ἐφοίτα καὶ ὅσα Ἀντίπας ἐπ' οἰκειώσει τῆς βασιλείας ἐπεπόμφει γράμματα συνῆγεν ἐπὶ παροκωχῇ γνωμῶν τοὺς φίλους, σὺν οἷς καὶ Γάιον τὸν Ἀγρίππου μὲν καὶ Ἰουλίας τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς υἱὸν ποιητὸν δὲ αὐτῷ γεγονότα πρῶτόν τε καθεδούμενον παρέλαβε, καὶ κελεύει λέγειν τοῖς βουλομένοις περὶ τῶν ἐνεστηκότων. καὶ πρῶτος ὁ Σαλώμης υἱὸς 230
Ἀντίπατρος δεινότατός τε ὢν εἰπεῖν καὶ τῷ Ἀρχελάῳ ἐναντιώτατος ἔλεγεν Ἀρχελάῳ παιδιὰν τὸν περὶ τῆς ἀρχῆς εἶναι λόγον ἔργῳ τὴν δύναμιν αὐτῆς πρότερον ἢ Καίσαρα συγχωρῆσαι παρειληφότι, ἐπικαλῶν τὰ τετολμημένα ἐπὶ τοῖς ἀπολωλόσι κατὰ τὴν ἑορτήν· ὧν καὶ ἀδικούντων ἄλλως ἔσχεν τὴν τιμωρίαν εἰς τοὺς ἔξω χρῆ- 231
σθαι δυναμένους ἀνακειμένην εἶναι, καὶ μὴ ὑπ' ἀνδρὸς πεπρᾶχθαι, εἰ μὲν βασιλέως, ἀδικοῦντος τὸ Καίσαρος διαγνοίᾳ περὶ αὐτοῦ ἔτι χρώμενον, εἰ δὲ ἰδιώτου, πολὺ χειρόνως, διὰ τὸ μὴ βασιλείας ἀντιποιουμένῳ καλῶς ἂν συγκεχωρῆσθαι, διὰ τὸ Καίσαρα τῆς ἐπ' αὐτοῖς ἐξουσίας ἀφαιρεῖσθαι. καθήπτετο δὲ αὐτοῦ ἡγεμόνων τινῶν 232
ἐν τῷ στρατιωτικῷ μετάστασιν ἐπικαλῶν καὶ προκάθισιν ἐπὶ θρόνου βασιλείου καὶ δικῶν διάλυσιν ὡς ὑπὸ βασιλέως γενομένην κατανεύσεις τε αἰτήσεων τοῖς δημοσίᾳ αἰτουμένοις καὶ πάντων διά-

§ 228 = bell. Iud. II 24.

PAMELat

1 *καίσαρι δὲ ἀρχέλαοσ εἰσπέμψασ γράμματα ἐν οἷσ* E 2 *προετίθει*] Ernesti *προσετίθει* codd. E *proposuit* Lat **τε*, i. marg. *τα* A 3 **σημαντήρει* P 4 *ταῦτ'* E *τε* om. AME 5 *Οὐάρου τε καὶ* ME 6 *ὁπόσα τε*] *ὅσα τὰ* M *ὅσα τὲ* E *τί*] E *τὸ* codd. *quid pecuniae* Lat *ὅσα*] *ὡσ* AME (*litteras*) *quas* Lat *ὅσ'* coni. **ἀντίπατροσ* PLat 8 *παραχωχῇ* AME 9 *αὐτῷ*] *αὐτοῦ* E 10 *τε*] *δὲ* M, om. E 11 *ὁ* om. ME 12 *τῶι* post **ὢν* suppl. m. 1 A 13 **παιδεῖαν* P 15 **ἐπὶ*] *παρὰ* M 16 *ὧν* — 17 *εἶναι*] *qui si et iniustum aliquid gessissent, alius in eos debere ulcisci, qui eos posset legitima et ordinata potestate compescere* Lat *ἄλλως*] *καλῶς* coni. *ἔσχεν*] *ἔχρην* ed. pr. *ἔξω*] *ἐξουσίᾳ* Hudson 18 *τὸ*] *τὸ* (α supra) A *διαγνοίᾳ*] *δι' ἄγνοιαν* AM et ut uid. Lat 19 *πολὺ χειρόνως*] *amplius eum deliquisse* Lat *χεῖρον ὡσ* AM *μὴ*] *μηδεμιᾶσ* A *μηδὲ* M 20 *ἂν*] *ἄν τι* AM *συγκεχωρίσθαι* P 21 *δὲ*] *τε* Bekker 22 *μεταστάσεισ* MELat *μεταναστάσεισ* A 23 *διαλύσεισ* AME *γενομένασ* A *γενομένων* ME

πραξιν, ὧν οὐδὲν ἂν μειζόνως ἐπινοῆσαι καθεσταμένον ὑπὸ τοῦ
233 Καίσαρος εἰς τὴν ἀρχήν. ἀνετίθει δὲ αὐτῷ καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἱππο-
δρόμου δεσμωτῶν τὴν ἄφεσιν καὶ πολλὰ τὰ μὲν γεγονότα τὰ δὲ
καὶ πιστεύεσθαι δυνάμενα διὰ τὸ φύσιν ἔχειν γίνεσθαι ὑπό τε νεω-
τέρων καὶ φιλοτιμίᾳ τοῦ ἄρχειν προλαμβανόντων τὴν ἐξουσίαν,
πένθους τε τοῦ ἐπὶ τῷ πατρὶ ἀμελείας καὶ κωμασμοὺς αὐτονυκτὶ
234 τῇ ἐκείνου τελευτῇ γεγονότας, ἐφ' οἷς δὴ καὶ τὴν πληθὺν ἀρχὴν
τοῦ στασιάζειν λαβεῖν, εἰ τοιαῦτα εὐεργετήσαντος αὐτὸν τοῦ πα-
τρὸς καὶ οὕτως μεγάλων ἠξιωκότος τοιοῖσδε ἀμείβεσθαι τὸν νέκυν,
ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς δακρύειν μὲν προσποιούμενον τὰς ἡμέρας, ἀπο-
235 λαύοντα δὲ ἡδονῇ τῇ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅσαι νύκτες. φανεῖσθαί τε
καὶ περὶ τὸν Καίσαρα τοιόνδε ὄντα Ἀρχέλαον συγχωροῦντα τὴν
βασιλείαν, ὁποῖος γένοιτο καὶ περὶ τὸν πατέρα· χορεύειν γὰρ καὶ
ᾄδειν ὥσπερ ἐχθροῦ πεσόντος, ἀλλ' οὐκ ἀνδρὸς οὕτως μὲν συγγε-
236 νοῦς, τηλικαῦτα δ' εὐεργετεῖν ἐξηγμένου. δεινότατόν τε πάντων
ἀπέφηνε τὸ νῦν ἥκειν ἐπὶ Καίσαρος κατανεύσει τῇ ἐκείνου χρησό-
μενον τῇ βασιλείᾳ πάντων αὐτῷ προπεποιημένων, ὁπόσα γένοιτο
ἂν ὑπὸ σοῦ βεβαίως ἤδη τοῦ αὐτοκράτορος παρεσχηκότος πρασσό-
237 μενα. μάλιστα δὲ τὴν σφαγὴν τῶν περὶ τὸ ἱερὸν ἐδείνου τῷ λόγῳ
καὶ τὴν δυσσέβειαν, ὡς ἑορτῆς τε ἐνεστηκυίας καὶ ἱερείων ἐν τρόπῳ
σφαχθεῖεν ἔνιοι μὲν ξένοι οἱ δὲ ἐγχώριοι, πλησθείη δὲ τὸ ἱερὸν
νεκρῶν οὐχ ὑπ' ἀλλοφύλου, ἀλλὰ τοῦ καὶ μετὰ νομίμων ὀνομάτων
τῆς βασιλείας ἐφιεμένου τῆς πράξεως, ὅπως δυνηθείη πληρῶσαι
τῆς φύσει τυραννίδος τὴν πᾶσιν ἀνθρώποις μεμισημένην ἀδικίαν.

§ 232 = bell. Iud. II 28.

PAMELat

1 οὐδὲν ἂν] οὐδένα M ἐπινοήσαι Ernesti καθιστάμενον A καθεσταμένων M 4 δυνάμενα] γινόμενα P τε om. M 6 *τοῦ] τῶι A καὶ] τε καὶ ME καὶ κωμασμοὺς — 7 γεγονότας] *prohibitos quoque omnes a rege cum moreretur uidendo* Lat κωμασμοὺς] κώ··· μουσ, supra ου eras.' A κώμουσ ME αὐτονυκτὶ τῇ] αὐτῇ νυκτῇ τῇ ἐπὶ τῇ E 9 οὕτω AM 10 μὲν] μὲν τὸν P 11 ἡδονῆς τῆς Dindorf 14 ἀλλ' — 15 ἐξηγμένου om. Lat οὕτω M 15 δὲ M εὐεργέτην P 16 ἀπέφαινε AE ἀπέφαινον M 17 προσπεποιημένων ME ὁπόσα — 18 πρασσόμενα] *quanta illi nec amplior et a caesare rerum domino posset attribui* Lat 18 ὑπὸ σοῦ] ὑπ' αὐτοῦ ed. pr. 19 *ἐδείνου τῷ] ἐδεινούτω P 20 *ὡς — 21 σφαχθεῖεν] *quod in die festo sacrificiis diuinis instantibus multa milia hominum caesa fuissent* Lat τρόπῳ] τροπῇ P τόπω ME 21 *σφαχθεῖεν] σφαχθέντων P ἐνχώριοι P πλεισθείη P πληθείη M δὲ] δὴ M 22 τοῦ καὶ] καὶ τοῦ P τοῦ M 23 ὅπως — 115, 7 πατέρα liberius transtulit Lat

δι' ἣν μηδὲ ὄναρ ποτὲ ἑωρᾶσθαι βασιλείας αὐτῷ τὴν διαδοχὴν 238 ἀρετῇ τοῦ πατρός· ἐπίστασθαι γὰρ αὐτοῦ τὸν τρόπον καί τοι ἐχθρὸν αὐτῷ [ἐκ] τῶν διαθηκῶν ἰσχυρότερον Ἀντιπάτρῳ καθίστασθαι· κληθῆναι γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὴν βασιλείαν οὐχὶ νοσοῦντος πρὸς τῷ σώματι καὶ τὴν ψυχήν, ἀλλὰ ἀκραιφνεῖ μὲν τῷ λογισμῷ χρωμένου, ἀλκῇ δὲ σώματος τοῖς πράγμασιν ἐφεστηκότος. εἰ δὲ 239 καὶ πρότερον εἰς αὐτὸν ἐπίσης τοῖς νῦν διατεθεῖσθαι τὸν πατέρα, ἀποπεφάνθαι ποταπὸς ἂν γένοιτο βασιλεὺς τὸν μὲν κύριον παρασχεῖν τὴν βασιλείαν Καίσαρα ἀφῃρημένον τοῦ δοῦναι τὴν ἐξουσίαν, τοὺς δὲ πολίτας ἰδιώτην ὄντα ἀκμὴν σφάζειν ἐν ἱερῷ μὴ ἀποτετραμμένον.

6. Καὶ Ἀντίπατρος μὲν τοιάδε εἰπὼν καὶ μαρτύρων παρα- 240 στάσεσιν τὰ εἰρημένα κρατυνάμενος πολλοῖς τῶν συγγενῶν παύεται τοῦ λέγειν. ἀνίσταται δὲ Νικόλαος ὑπὲρ Ἀρχελάου καὶ ἔλεγεν τὰ μὲν ἐν τῷ ἱερῷ γνώμῃ τῶν πεπονθότων ἀναθεὶς μᾶλλον ἢ ἐξουσίᾳ τῇ Ἀρχελάου· τοὺς γὰρ ἐπὶ τοιοῖσδε ἄρχοντας οὐ μόνον τῷ καθ' αὐτοὺς ὑβρίζοντι εἶναι πονηρούς, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀναγκάζοντι εἰς τὴν ἄμυναν τῶν εὐγνωμονεῖν προαιρουμένων. ὡς δὲ πολέμια ἔδρων 241 λόγῳ μὲν κατ' Ἀρχελάου τὸ δὲ ἀληθὲς εἰς Καίσαρα φανερὸν εἶναι· τοὺς γὰρ ὑβριοῦντας κωλυτὰς παραγενομένους ἢ ὑπ' Ἀρχελάου πεπομφότος κτεῖναι ἐπιθεμένους οὔτε τοῦ θεοῦ οὔτε τοῦ νόμου τῆς ἑορτῆς ἐν φροντίδι γενομένους, ὧν Ἀντίπατρον οὐκ αἰσχύνεσθαι 242 ἐκδικητὴν καθιστάμενον ἐπὶ θεραπείᾳ ἔχθρας τῆς αὐτοῦ πρὸς Ἀρχέλαον ἢ φύσει τοῦ ἀρετῇ δικαίου. οἱ παρελθόντες καὶ μὴ πρὸς διανοουμένους ἄρχοντες ἀδίκων ἔργων, οἵδε εἰσὶν οἱ βιαζόμε-

§ 238 = bell. Iud. II 31.

PAMELat

1 ποτε ὁρᾶσθαι AM 2 ἐπίστασθε ex corr. A καί — 3 καθίστασθαι] προσετίθει δὲ καὶ ἀντίπαν ἐκ τῶν διαθηκῶν ἰσχυρότερον εἶναι E καί τοι] καὶ τὸ M καὶ τὸν ed. pr. 3 *ἐκ om. P *ἰσχυρώτερον P 4 νοσοῦντος] νεκροῦ ὄντοσ E 5 *ἀκραιφνῆ P 6 *ἄλκει P εἰ δὲ] εἴ τε M 7 τοῖς νῦν] τοίνυν M 8 ἀποπέφανται AM, i. marg. γρ ἀποπεφάνθαι A 9 ἀφῃρημένοσ AM τοῦ] τὸ M 13 *κρατυνόμενοσ AM 14 *καὶ ἔλεγεν vix sana 15 ἀναθεὶς] ἀνατιθεὶσ AME 16 τῇ] τοῦ ME καθ' ἑαυτοὺσ M 18 ἀγνωμονεῖν M 19 κατὰ E 20 τοὺς γὰρ] τοὺσ γὰρ τοὺσ i. ras. angustiore m. 2 A ὑβριοῦντας] τοῦ ὑβριοῦντος Bekker κωλυτὰς] λωποδύτασ M παραγεναμένουσ P ἢ] οἱ (i. ras. A) AM, i. marg. γρ ἢ A καὶ ed. pr. ἢ ὑπ'] καιρίως Bekker ὑπ'] ὑπερ P ὑπὸ M πεπομφότος] πεπονθότεσ M πεπομφότας ed. pr. 24 ἢ φύσει — δικαίου] et odio magis quam natura iustitiae iudicaret Lat φύσει] μίσει ex Lat Hudson παρελθόντες] γὰρ ἐλθόντες coni. 25 ἄρχοντες — 116, 1 ἀμυνομένους om. P ἔργων om. M

243 νοι καὶ μὴ θέλοντας τοὺς ἀμυνομένους ἐφ᾽ ὅπλα χωρεῖν. ἀνετίθει
δὲ καὶ τὰ λοιπὰ πᾶσι τοῖς ἐν βουλῇ τῶν κατηγόρων· οὐδὲν γὰρ ὅ
τι μὴ οὐ μετὰ γνώμης τῆς αὐτῶν γεγενημένον αἰτίᾳ τοῦ ἀδικεῖν
ὑπάγεσθαι, οὐ τῇ φύσει τῇ οὕτως αὐτὰ γεγονότα πονηρὰ εἶναι,
ἀλλὰ τῷ βλάψειν ἂν δοκεῖν Ἀρχέλαον. τοσήνδε αὐτοῖς εἶναι βου-
λὴν τοῦ ὑβριοῦντος εἰς ἄνδρα συγγενῆ, καὶ πατρὸς μὲν εὐεργέτου,
244 συνήθη δὲ αὐτοῖς καὶ διὰ παντὸς οἰκείως πεπολιτευμένον. τάς
γε μὴν διαθήκας ὑπό τε σωφρονοῦντος γεγράφθαι τοῦ βασιλέως
καὶ κυριωτέρας τῶν γεγραμμένων πρότερον διὰ τὸ Καίσαρι δεσπότῃ
τῶν ὅλων καταλελεῖφθαι τὴν κρίσιν τῶν ἐν αὐταῖς γεγραμμένων.
245 μιμήσεσθαί τε οὐδαμῶς Καίσαρα τὴν ὕβριν αὐτῶν, οἳ τῆς Ἡρώδου
παντοίως ἀπολαύσαντες παρ᾽ ὃν ἔζη καιρὸν δυνάμεως τὰ πάντα
ἐπὶ ὕβρει γνώμης ἐπείγοιντο αὐτοῦ, οὐδ᾽ αὐτῶν περὶ τὸν συγγενῆ
246 τοιούτων γεγονότων. οὔκουν Καίσαρά γε ἀνδρὸς ἐπ᾽ αὐτῷ πεποιη-
μένου τὰ πάντα καὶ φίλου καὶ συμμάχου καταλύσειν τὰς διαθήκας
ἐπὶ πίστει τῇ αὐτοῦ γεγραμμένας, οὐδὲ μιμήσεσθαι κακίαν τὴν
ἐκείνων τὴν Καίσαρος ἀρετὴν καὶ πίστιν πρὸς ἅπασαν τὴν οἰκου-
247 μένην ἀνενδοίαστον γενομένην, καὶ μανίαν καὶ λογισμῶν ἔκστασιν
κατακρίνειν ἀνδρὸς βασιλέως, υἱεῖ μὲν ἀγαθῷ τὴν διαδοχὴν κατα-
λελοιπότος, πίστει δὲ τῇ αὐτοῦ προσπεφευγότος· οὔτ᾽ ἁμαρτάνειν
Ἡρώδην ποτὲ περὶ κρίσιν τοῦ διαδόχου σωφροσύνῃ κεχρημένον ἐπὶ
τῇ Καίσαρος γνώμῃ τὰ πάντα ποιεῖσθαι.
248 7. Καὶ Νικόλαος μὲν τοιάδε διελθὼν καταπαύει τὸν λόγον·

§ 243 = bell. Iud. II 35.

PAMELat

2 *πᾶσι] πάντα coni. τῶν κατηγοριῶν E 3 *γεγενημένῳ M 4 *τῇ φύσει] τῷ φύσει coni. τῇ οὕτως] δὲ ὅπωσ E τοιούτως ed. pr. δὲ οὕτως Bekker τῇ αὐτῶν coni. *αὐτὰ] τὰ coni. 5 τῷ] τὸ PE βλάψαι coni. 6 ἄνδρα συγγενῆ] E ἄνδρασ συγγενεῖσ codd. *εὐεργέτην ed. pr. 7 *σύνηθει P πεπολιτευμένον] ed. pr. et ut uid. Lat πεπολιτευμένου codd. E 8 *γε] τε A 9 *κυριωτέρας] θυγατέρασ P τῶν] εἶναι τῶν E Καίσαρι] E καίσαρα codd. δεσπότῃ] δεσπότην codd. ὡσ δεσπότη E 10 τὴν] πρὸς τὴν ed. pr. 11 αὐτῶν] αὐτοῦ AM, i. marg. γρ αὐτῶν A οἳ] ὅτι P 13 ἐπείγοιντο αὐτοῦ ἐπι ὕβρει γνώμησ tr. P[1] οὐδ᾽ — 14 γεγονότων] om. Lat οὐδ᾽ αὐτῶν τὸ περὶ τὸν συγγενῆ τοιοῦτο γεγονός coni. 14 γε] Bekker τε codd., om. E ἐπ᾽] ὑπ᾽ AME 14 καταλύειν ME 16 μιμήσεσθαι] ed. pr. *imitaturam esse* Lat μιμήσασθαι codd. 17 ἐκείνου AM πᾶσαν M 18 ἀνενδύαστον P γεγενημένην M καὶ μανίαν — 19 βασιλέως] *unde nequaquam possit herodi alienationem et furiam mentis adscribere* Lat καὶ μανίαν] ὡς μανίαν coni. 19 κατακρίνει M κατακρινεῖν Cocceji καταλελοιπὸσ P 20 οὔτ᾽] P οὔτε AM ἁμαρτεῖν coni. 21 ἡρώδου M et ex corr. A κεχρημένην M

Καῖσαρ δὲ Ἀρχέλαον προσπεσόντα αὐτῷ πρὸς τὰ γόνατα φιλοφρόνως τε ἀνίστη φάμενος ἀξιώτατον εἶναι τῆς βασιλείας πολλήν τε ἀπέφαινε τροπὴν γνώμης τῆς αὐτοῦ οὐκ ἄλλα πράξειν, ἀλλ' ὁπόσα αἵ τε διαθῆκαι ὑπηγόρευον καὶ Ἀρχελάῳ συνέφερεν. οὐ 249
μέντοι γε ἐκεκύρωτο οὐδέν, ὡς ἂν ἐχεγγύῳ παραδείγματι χρώμενον ἐπ' ἀδείας Ἀρχέλαον εἶναι. καὶ διαλύσεως τῶν ἀνδρῶν γενομένης ἐσκοπεῖτο καθ' αὑτόν, εἴτε Ἀρχελάῳ τὴν βασιλείαν ἐπικυρωτέον, εἴτε νομὴν αὐτῆς ποιεῖσθαι παντὶ τῷ Ἡρώδου γένει καὶ ταῦτα πάντων πολλῆς ἐπικουρίας δεομένων.

X. 1. Πρότερον δὲ ἢ κύρωσίν τινα τούτων γενέσθαι Μαλθάκη 250
τε ἡ Ἀρχελάου μήτηρ νόσῳ τελευτᾷ καὶ παρὰ Οὐάρου τοῦ Συρίας στρατηγοῦ παρῆν γράμματα τὴν Ἰουδαίων ἀπόστασιν διασαφοῦντα· τοῦ γὰρ Ἀρχελάου μετὰ τὸν ἔκπλουν ἐθορυβήθη τὸ πᾶν ἔθνος. 251
καὶ Οὔαρος αὐτὸς ἐπεὶ παρὼν ὡς τοὺς αἰτίους τῆς κινήσεως τιμωρίᾳ περιβαλὼν καὶ τοῦ πολλοῦ τῆς στάσεως ἐπίσχεσιν ποιησάμενος πολλῆς γενομένης ἐπ' Ἀντιοχείας τὴν ἀναζυγὴν ἐποιεῖτο, τάγμα ἓν τῆς στρατιᾶς ἐν Ἱεροσολύμοις λειπόμενος τὴν Ἰουδαίων νεωτεροποιίαν ἐπιστομιοῦντας. οὐ μὴν ἐπεραίνετό γε οὐδὲν ἐπὶ 252
παύλῃ τοῦ μὴ οὐ στασιάσοντος αὐτῶν. ὅτε γὰρ Οὔαρος ἀπῄει καὶ Σαβῖνος ὁ ἐπίτροπος τοῦ Καίσαρος ὑπομείνας αὐτόθι μεγάλως τοὺς στασιώτας κατεπόνει, στρατιᾷ τε τῇ καταλελειμμένῃ πιστεύων, ὡς καὶ περιέσοιτο αὐτῶν, καὶ τῷ πλήθει· πολλοὺς δὲ ὄντας ὁπλί- 253
σας δορυφόροις ἐχρῆτο αὐτοῖς ἐπείγων τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐκταράσσων ἐπὶ ἀποστάσει· τάς τε γὰρ ἄκρας ἐβιάζετο παραλαμβάνειν

§ 248 = bell. Iud. II 37.

PAMELat

3 ἀπέφενε P ἀπέφηνε ME *τροπὴν, supra πὴν s. litteras quasdam abbreuiatas, quas non expedio M ῥοπὴν coni. *οὐκ ἄλλα] *et non aliter* Lat *πράξων (ει supra) A 5 μέντοι] μὴν E γε om. ME corruptelam agnouit Ernesti *ὡσ ἀνεγγύωι, i. marg. γρ ὡσ ἂν ἐχεγγύω A 7 καθ' ἑαυτὸν ME *εἴτε] εἴτ' ἐν P ἐπικυρωτέον] εἴη κυρωτέον AE εἴη κεκυρωτέον M 8 νομὴν αὐτῆς] κοινὴν αὐτὴν AME *πάντα M 10 i. marg. ιβ' E τούτων τινα tr. ME Μαλθάκη] μαρθάκη (λ supra) A μάρθα ME om. Lat 11 τοῦ τῆσ συρίασ E 14 ἐπεὶ παρὼν ὡς] ἐπιπαρὼν · · (ι i. ras.) A ἐπεὶ παρὼν M ἐπεὶ παρῆν E *adueniens* Lat; Varum Hierosolyma adiisse ex bell. Iud. constat; quare uitium latet: ὡς in ὅς mutandum uid 15 πολλοῦ] πλοῦ τοῦ P πλείστου E 17 τὴν Ἰουδαίων] τῶν ἰουδαίων τὴν ME 18 *ἐπαιραίνετό P 19 *οὐ om. P 20 ὁ om. ME 21 στασιώτας] E στρατιώτασ codd. *iudaeos* Lat *στρατιᾶ, ι i. ras. A *καταλελιμμένῃ P 22 *τῷ πλήθει] πλήθει δούλων ἰδίων bell. Iud. δὲ] τε M, om. E 23 *ἐπείγων, ει i. ras. A, i. marg. *XVIII* Lat 24 *παραλαμβάνειν, πα ex επι corr. P

καὶ τῶν βασιλικῶν χρημάτων ἐπ' ἐρεύνῃ προθύμως ὥρμητο βίᾳ
διὰ κέρδη καὶ πλεονεξιῶν ἐπιθυμίας.
254 2. Ἐνστάσης δὲ τῆς πεντηκοστῆς, ἑορτὴ δὲ ἡμῶν ἐστιν πάτριος
τοῦτο κεκλημένη, οὔτι κατὰ τὴν θρησκείαν μόνον παρῆσαν, ἀλλ'
ὀργῇ φέροντες τὴν παροινίαν τῆς Σαβίνου ὕβρεως μυριάδες συνη-
θροίσθησαν ἀνθρώπων καὶ πάνυ πολλαὶ Γαλιλαίων τε καὶ Ἰδου-
μαίων, Ἱεριχουντίων τε ἦν πλῆθυς καὶ ὁπόσοι περάσαντι Ἰορδάνην
ποταμὸν οἰκοῦσιν, αὐτῶν τε Ἰουδαίων πλῆθος πρὸς πάντας συνει-
λέχατο καὶ πολὺ προθυμότεροι τῶν ἄλλων ἐπὶ τιμωρίᾳ τῇ Σαβίνου
255 ὡρμήκεσαν. καὶ τρία μέρη νεμηθέντες ἐπὶ τοσῶνδε στρατοπεδεύ-
ονται χωρίων, οἱ μὲν τὸν ἱππόδρομον ἀπολαβόντες, καὶ τῶν δὲ
λοιπῶν δύο μερῶν οἱ μὲν τῷ βορείῳ τοῦ ἱεροῦ πρὸς μεσημβρίαν
τετραμμένοι, οἱ δὲ ἑῴαν μοῖραν εἶχον, μοῖρα δὲ αὐτῶν ἡ τρίτη τὰ
πρὸς δυόμενον ἥλιον, ἔνθα καὶ τὸ βασίλειον ἦν. ἐπράσσετο δὲ τὰ
πάντα αὐτοῖς ἐπὶ πολιορκίᾳ τῶν Ῥωμαίων ἁπανταχόθεν αὐτοῖς
256 ἀποκεκλεισμένων. καὶ Σαβῖνος, ἔδεισε γὰρ τό τε πλῆθος αὐτῶν
καὶ τὰ φρονήματα ἀνδρῶν ἐν ὀλίγῳ τὸ θανεῖν ποιουμένων ὑπὸ
τοῦ ἡττᾶσθαι μὴ ἐθέλειν ἐφ' οἷς ἀρετὴν κρίνειαν τὸ νικᾶν, παρα-
χρῆμά τε ὡς τὸν Οὔαρον ἔπεμπε γράμματα καὶ τὸ σύνηθες οὐκ
ἀνίει κελεύων ἐκ τοῦ ὀξέος βοηθεῖν, ὡς κινδύνου μεγίστου τὸ ἐγκα-
ταλειφθὲν στράτευμα περιεσχηκότος διὰ τὸ μὴ ἐς μακρὰν ἐλπίζειν

---

§ 254 = bell. Iud. II 42.

PAMELat Zonaras I p. 467.

1 *βίᾳ seclusit Bekker 3 ἐπιστάσησ PME δὲ] γὰρ E 5 *παροινίαν] παρουσίαν M *μυριάδες] μυριάδεσ δὲ P 6 τε καὶ Ἰδουμαίων om. Lat 7 ἦν] ἡ AM περάσαντεσ AME 8 πλῆθος] πλῆθοσ ἦν ὃ AM 9 πολὺ] πολλοὶ M προθυμώτεροι P *τιμωιρίαι A τῇ] τοῦ AM, om. E 10 *ωρμώκεσαν P τοσῶνδε] Bekker τοιῶνδε codd. E *diuersa* Lat *στρατοπαιδεύονται PA 11 *οἱ μέν — 13 εἶχον] cum trina fuerint castra, una a septemtrione templi, altera a meridie prope hippodromum, tertia ab occidente apud regiam, ut ex bell. Iud. apparet, sic fere haec refingenda sunt: οἱ μὲν τὸν ἱππόδρομον ἀπολαβόντες τοῦ ἱεροῦ πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένοι, καὶ τῶν δὲ λοιπῶν δύο μερῶν οἱ μὲν τὸ βόρειον εἶχον, μοῖρα δὲ αὐτῶν; nam orientale latus occupatum non erat *ἀπολαύοντεσ M καὶ om. E δὲ eras. A 12 λοιπὸν M *δύο] δὲ δύο ex corr. A *βορίω P 13 *τετραμμένου Cocceji ἑῴαν] τὴν ἑώαν AME *τὰ — 14 ἥλιον] *ippodromum sicut diximus ab occidente* Lat 14 ἔνθεν E 15 *πανταχόθεν M 16 ἀποκεκλεισμένων] E et ut uid. Lat ἀποκεκλεισμένοισ codd. τότε] τότε τὸ E 18 *ἡττῆσθαι M θέλειν M ἀρετῇ M i. marg. γρ ἀρετὴ κρίναιτο ἄν, τὸ νικᾶν A *παραχρῆματά τε M 19 ἔπεμψε E 20 *ἀνίει, ιει i. ras. A ὀξέος] E ὀξέωσ codd. *ἐνκαταληφθὲν P 21 εἰσ AM

κατακοπήσεσθαι ληφθέντας αὐτούς. αὐτὸς δὲ τοῦ φρουρίου τὸν 257
ὑψηλότατον τῶν πύργων καταλαβόμενος Φασάηλον ἐπὶ τιμῇ τοῦ
Ἡρώδου ἀδελφοῦ Φασαήλου ᾠκοδομημένον τε καὶ οὕτως εἰρημένον
τελευτῆς ὑπὸ Παρθυαίων αὐτῷ γενομένης, κατέσειε τοῖς Ῥωμαίοις
ἐπεξιέναι τοῖς Ἰουδαίοις, αὐτὸς μὲν οὐδ᾽ εἰς τοὺς φίλους τολμῶν
κατιέναι, τοὺς δ᾽ ἄλλους προαποθνήσκειν αὐτοῦ τῆς πλεονεξίας
δικαιῶν. τολμησάντων δ᾽ εἰς τὴν ἔξοδον τῶν Ῥωμαίων μάχη συν- 258
ήει καρτερά, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πολλῶν μὲν ἔργων ἐκράτουν, οὐ μὴν
τὰ φρονήματά γε τοῖς Ἰουδαίοις ἔκαμνε τῇ ὄψει τοῦ δεινοῦ πολλῶν
αὐτοῖς πεπτωκότων, περιοδεύσαντες δ᾽ ἀνίασιν ἐπὶ τὰς στοάς, αἵ- 259
περ ἦσαν τοῦ ἱεροῦ τὸν ἔξω περίβολον περιέχουσαι, καὶ πολλοῖς
ἀμάχου γενομένης λίθους τε ἠφίεσαν τοὺς μὲν ἐκ χειρὸς ὑπάραντες,
οὓς δὲ σφενδονῶν, ἀθληταὶ τρόπου τοιαύτης μάχης ὄντες. καὶ οἱ 260
τοξόται πάντες παρατεταγμένοι μεγάλα ἔβλαπτον τοὺς Ῥωμαίους
διὰ τὸ ὑπερδέξιοί τε εἶναι καὶ ἐπιχειρεῖσθαι μὲν ἄποροι διὰ τὸ
ἀνέφικτον τοῖς εἰσακοντίζειν πειρωμένοις εἶναι, ῥᾳδίους δὲ κρατεῖ-
σθαι τοὺς πολεμίους ἔχοντες. καὶ πολὺν μὲν χρόνον ἡ μάχη συνέ-
στη τοιάδε οὖσα. ἔπειτα Ῥωμαῖοι δεινῶς φέροντες τοῖς δρωμένοις 261
πῦρ ἐνιᾶσιν ταῖς στοαῖς λαθόντες Ἰουδαίων τοὺς ἀναβεβηκότας ἐπ᾽
αὐταῖς. καὶ τὸ πῦρ ὑπό τε πολλῶν προστεθειμένον καὶ μετὰ τῶν
ἐγείρειν φλόγα δυναμένων ἥπτετο τοῦ ὀρόφου ᾗ τάχος. ὁ δὲ ξύ- 262
λωσιν παρέχων πίσσης τε καὶ κηροῦ πλέον ἔτι δὲ χρυσὸν ἐπαλη-

§ 257 = bell. Iud. II 46.

PAMELatZonaras I p. 467.
1 *τὸν*] E et ut uid. Lat *τὸ* PA *τοῦ* M **ὑψηλοτάτου τὸν πύργον* M 5 **ὑπεξιέναι* M *οὐδὲ* M 6 *δὲ* M *πραποθνήσκειν* (o supra) M 7 *δὲ* ME *σύνει* (η supra) A 8 *πολλῶν — ἐκράτουν*] *et licet romani opere bellico et experientia superiores existerent et plures ex iudaeis occumberent* Lat *πολλῶν μὲν ἔργων*] *πολεμίων ἔργων* M et i. marg. A *τῶν πολεμίων ἔργω* E 9 **γε*] *τε* M 10 *δὲ* ME **ἀνίεσαν* M 11 *καὶ* — 12 *γενομένης*] *et ibi multum proelium confligatur* Lat *πολλοῖς ἀμάχου*] *πολλῆσ μάχησ* AME, quod nihili est; cf. bell. Iud. 12 **ἠφελεσαν* P *ἠφεῖσαν, εῖ* i. ras., i. marg. *γρ ἀφεῖσαν* A *ὑφίεσαν* M *χειρῶν* E 13 *δὲ*] *δὲ καὶ ἐκ* E *δ᾽ ἐκ* coni. **σφενδόνων* PA *σφενδονῶντες* Ernesti *τρόπουσ* AM *τοιαύτης*] *τῆσ αὐτῆσ* M 15 **ὑπερδεξίων* M **ἐπιχειρίσθαι* P 16 *ἀνέφικτοι* E 18 *Ῥωμαῖοι*] *οἱ ῥωμαῖοι* ME 18 **ἐνιᾶσιν*, i. marg. *γρ ἐνεῖσαν* A 19 *ἐπ᾽ αὐτάσ* AME 20 *προστεθειμένων* PE *προστιθέμενον* A[1] *προστιθεμένων* M **καὶ μετὰ* — 21 *δυναμένων* om. AM *τῶν*] E *τοῦ* P 21 *ὁ δὲ ξύλωσιν*] *ἡ δὲ ξύλωσισ* AME 22 *παρέχων*] *παρεῖχε* · A *παρέχουσα* ME et i. marg. A *πίσση τε καὶ κηρῷ* E *δὲ*] om. PM *τε κηρῷ* E *ἐπαλημμένον* P *ἐπαληλειμμένον* ME

λιμμένον εὐθέως ἥκειν, ἔργα τε μεγάλα ἐκεῖνα καὶ ἀξιολογώτατα
ἠφανίζετο. καὶ τοὺς ὑπὲρ τῶν στοῶν ὄλεθρος οὗτος ἀπροσδόκητος
κατέλαβεν· οἱ μὲν γὰρ τοῦ ὀρόφου καταρραγέντος συγκατεφέροντο
263 αὐτῷ, τοὺς δὲ περισταδὸν ἔβαλλον οἱ πολέμιοι· πολλοὶ δὲ ἀπορίᾳ
σωτηρίας τε καὶ ἐκπλήξει κακοῦ τοῦ περιεστηκότος, οἱ μὲν εἰς τὸ
πῦρ ἵεσαν αὑτούς, οἱ δὲ καὶ τοῖς ξίφεσι χρώμενοι διάδρασιν αὑτοῦ
ἐποιοῦντο, ὁπόσοι δὲ εἰς τὸ κατόπιν χωρήσαντες ὁδῷ ᾗ ἀναβεβή-
κεσαν ἐσώζοντο, οἱ Ῥωμαῖοι πάντας ἔκτεινον γυμνούς τε ὄντας καὶ
τὰ φρονήματα ἐκλελυμένους, οὐδὲν τῆς ἀπονοίας διὰ τὸ ἄνοπλον
264 βοηθεῖν δυναμένης. ἐσώθη τε τῶν ἀνελθόντων ἐπὶ τὸ τέγος οὐδ'
ὁστισοῦν. καὶ οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τοῦ πυρὸς ᾗ παρείκοι ὠσθέντες
ἐκράτουν τοῦ θησαυροῦ, καθ' ὃν ἱερὰ ἦν χρήματα. καὶ διεκλάπη
μὲν πολλὰ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, Σαβῖνος δὲ περιεποίησεν εἰς τὸ
φανερὸν τετρακόσια τάλαντα.
265 3. Ἰουδαίους δὲ ἐλύπει μὲν τὸ πάθος τῶν φίλων, οἳ ἐν τῇδε
ἔπεσον τῇ μάχῃ, ἐλύπει δὲ καὶ τῶν ἀναθημάτων ἡ ἀφαίρεσις, οὐ
μὴν ἀλλ' ὅπερ αὐτῶν ἐτύγχανεν συνεστραμμένον καὶ μαχιμώτατον
τούτῳ ἐμπεριέχοντες τὸ βασίλειον ἠπείλουν πῦρ τε ἐνήσειν αὐτῷ
καὶ πάντας κτείνειν, κελεύοντες ᾗ τάχος ἀπιέναι καὶ πειθομένοις
266 ὑπισχνούμενοι ἄδειαν καὶ Σαβίνῳ σὺν αὐτοῖς. καὶ τῶν βασιλικῶν
τὸ πλεῖστον ηὐτομολήκεσαν σὺν αὐτοῖς, Ῥοῦφος δὲ καὶ Γρᾶτος τρισ-
χιλίους τὸ μαχιμώτατον τοῦ Ἡρώδου στρατεύματος ἔχοντες ἄνδρας
τοῖς σώμασι δραστηρίους Ῥωμαίοις προστίθενται. καί τι καὶ ἱπ-
πικὸν ἦν τῶν ὑπὸ τῷ Ῥούφῳ τεταγμένων, ὃ καὶ αὐτὸ προσθήκη

§ 262 = bell. Iud. II 49.

PAMELatZonaras I p. 467.

1 ἥκειν] P εἴκειν (εν s.l.) A εἶκεν ME *ignem — suscipit* (*suscepit*) Lat ἐκάη coni. 3 κατελάμβανεν E *σύνκατεφέρεντο P 4 *περισταδὸν] περὶ τὸ στάδιον M 5 τε σωτηρίασ tr. A τε om. ME 6 ἵεσαν] είεσαν P ἐπαφεῖσαν, ἐπα suppl., φεῖ i. ras. maiore m. 1 A εἰσήεσαν M ἐνίεσαν E ἑαυτοὺσ AE αὐτοὺσ M 8 *ἐσώζο·ντο., eras. uid. ι A ἔκτειναν AE ὄντας] E ἰόντασ codd. 9 *τῆς] ἀπὸ τῆσ PM *ἄνοπλον] ἀνάπλεον P 10 *δυναμένουσ M *τε] δὲ M οὐδὲ M 11 *τοῦ] τὸ τοῦ P παρείκοι] παρικθι P παρείκοι ὠσθέντες] παρακομισθέντεσ M παρήκοι σωθέντεσ E 12 *καθ' ὃν] καθὸ AM 15 *μὲν om. M *οἳ ἐν τῇδε ἔπεσον] οἱ δὲ ἔπεσον ἐν P 16 *ἀφέρεσισ P 17 *ἐτύγχανεν συνεστραμμένον] συντετριμμένον ἐτύγχανε συνεστραμμένον M μαχητικώτατον ME 18 τούτῳ] ed. pr. τοῦτο codd. E *ἐμπεριέχοντες] ἐμπεριεῖχον τε P *ἠπείλουν] καὶ ἠπείλουν P 19 κτεῖναι E κτενεῖν coni. *κελεύοντασ M *ᾗ PA 21 ηὐτομόλησαν ME σὺν αὐτοῖς] *ad iudeos* Lat 22 μαχιματικώτατον M μαχητικώτατον E 23 *προστίθενται] προσετίθεσαν A *τι καὶ ἱππικὸν] τὸ ὑπεῖκον M 24 *τῷ om. M *ῥούφου M

τῶν Ῥωμαίων ἐγεγόνει. Ἰουδαίοις δὲ οὐκ ἠμέλητο ἡ πολιορκία, 267
ἀλλὰ καὶ τὰ τείχη μετήλλευον καὶ τοῖς μεταβαλλομένοις ἐκέλευον
μὴ ἐμποδισταῖς εἶναι τοῦ ἀποληψομένου χρόνῳ παροῦσαν αὐτοῖς
ἐλευθερίαν τὴν πάτριον. Σαβίνῳ μὲν οὖν εὐκτὸν ἀπιέναι μετὰ 268
τῶν στρατιωτῶν, πιστεύειν δ' οὐχ οἷός τε ἦν διὰ τὰ πεπραγμένα
καὶ τὸ λίαν εὔγνωμον τῶν πολεμίων ἐπ' ἀποτροπῇ τοῦ καταστα-
θησομένου εἶχεν, ἅμα δὲ καὶ τὸν Οὔαρον ἥξειν προσδοκῶν ὑπέμενε
τὴν πολιορκίαν.

4. *Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἕτερα μυρία θορύβων ἐχόμενα τὴν Ἰου-* 269
δαίαν κατελάμβανεν πολλῶν πολλαχόσε οἳ κατ' οἰκείων ἐλπίδας
κερδῶν καὶ Ἰουδαίων ἔχθρας ἐπὶ τὸ πολεμεῖν ὡρμημένων· δισχίλιοι 270
μὲν τῶν ὑφ' Ἡρώδῃ ποτὲ στρατευσαμένων καὶ ἤδη καταλελυκότες
ἐν αὐτῇ Ἰουδαίᾳ συστάντες προσεπολέμουν τοῖς βασιλικοῖς ἀντιστα-
τοῦντος αὐτοῖς Ἀχιάβου τοῦ Ἡρώδου ἀνεψιοῦ, καὶ τῶν μὲν πεδίων
εἰς τὰ μετέωρα ἀνεωσμένου δι' ἐμπειρίαν τὴν εἰς τὰ πολεμικὰ τῶν
ἀνδρῶν, ταῖς δὲ δυσχωρίαις σώζοντος ὁπόσα δυνατά.

5. *Ἰούδας δὲ ἦν Ἐζεκίου τοῦ ἀρχιληστοῦ υἱὸς ἐπὶ μέγα δυνη-* 271
θέντος ὑφ' Ἡρώδου δὲ μεγάλοις ληφθέντος πόνοις. οὗτος οὖν ὁ
Ἰούδας περὶ Σέπφωριν τῆς Γαλιλαίας συστησάμενος πλῆθος ἀνδρῶν
ἀπονενοημένων ἐπιδρομὴν τῷ βασιλείῳ ποιεῖται καὶ ὅπλων κρατή-
σας ὁπόσα αὐτόθι ἀπέκειτο ὥπλιζε τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ ἀποφέ-
ρεται χρήματα ὁπόσα κατελήφθη αὐτόθι, φοβερός τε ἅπασιν ἦν 272

---

§ 267 = bell. Iud. II 53.

PAMELat Zonaras I p. 468.

1 **ἠμέλειτο* P 2 **μετήλλευον*] *circuibant* Lat 3 *χρόνῳ*] E *χρόνου* codd. 4 *τὴν ἐλευθερίαν* E *πατρικὴν* E **οὖν* om. M *εὐκτὸν*, i. marg. *γρ εὐκταῖον ἦν* A *εὐκτὸν ἦν* E *optabile fuit* Lat **μετὰ τῶν στρατιωτῶν* om. Lat **μετὰ*] *ἀντὶ* P · · · · A 5 **πιστεύει* P **δὲ* M 6 *ἄγνωμον* AM *τὲ ἄγνωμον* E *infideli mente* Lat *ἐπ'*] *ἐν* Ernesti *καταστησομένου* AM 7 **ἅμα* — 8 *πολιορκίαν*] *simul etiam uari praestolabatur aduentum, quem si adesset obsidionem illam esse soluturum* Lat 8 **τῇ πολιορκίᾳ* PA 9 **μυρίων* ex corr. A 10 **πολλῶν* — 11 *ὡρμημένων*] *quae totam iudeae regionem grauiter desolabant. in quibusque namque locis alii lucri cupidine concitati pars inimicitia iudeorum ad excitanda bella ferebantur* Lat **οἳ* om. ed. pr. 11 *τὸ*] *τῶ* M, om. E 12 **μὲν*] *μὲν γὰρ* Bekker **ποτὲ* — *ἤδη* om. M 13 *ἐν αὐτῇ Ἰουδαίᾳ*] *ϊδίαι* A *ἐν αὐτῇ ἰδίᾳ* ME *seorsum a ceteris decedentes* (h. e. *ἰδίᾳ*) Lat *κατὰ τὴν Ἰδουμαίαν* bell. Iud. 14 *αὐτοῖς*] *αὐτοῦ* MA¹ *Ἀχιάβου*] ed. pr. *ἀλκιβιάδου* codd. Lat *καὶ τῶν μὲν*] i. marg. *γρ καὶ τῶν μὲν παίδων ειστὰ μετέωρα ἀνεωσμένων. δι' εμπειρίαν τὴν εισ τὰ πολεμικά· τῶν ἀνδρῶν δὲ ταῖσ δυσχωρίαισ σωζωντοσ. ὁπόσα δύναται* A 16 *σώζοντασ* M 17 *δὲ*] *τὲ* E **hiezechiae* Lat 20 **βασιλεῖ* AM 21 **ὥπλισε* M *αὐτὸν*] *αὐτὸν καθ' ἕνα* AME *suos omnes* Lat 22 *κατελείφθη* (*εἰ* i. ras. A) AMELat

ἄγων καὶ φέρων τοὺς προστυγχάνοντας ἐπιθυμίᾳ μειζόνων πραγ-
μάτων καὶ ζηλώσει βασιλείου τιμῆς, οὐκ ἀρετῆς ἐμπειρίᾳ τοῦ δὲ
ὑβρίζειν περιουσίᾳ κτήσεσθαι προσδοκῶν τὸ ἐντεῦθεν γέρας.
273 6. Ἦν δὲ καὶ Σίμων δοῦλος μὲν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἄλλως
δὲ ἀνὴρ εὐπρεπὴς καὶ μεγέθει καὶ ῥώμῃ σώματος ἐπὶ μέγα πρού-
χων τε καὶ πεπιστευμένος. οὗτος ἀρθεὶς τῇ ἀκρισίᾳ τῶν πραγμά-
274 των διάδημά τε ἐτόλμησε περιθέσθαι, καί τινος πλήθους συστάν-
τος καὶ αὐτὸς βασιλεὺς ἀναγγελθεὶς μανίᾳ τῇ ἐκείνων καὶ εἶναι
ἄξιος ἐλπίσας παρ' ὁντινοῦν τό τε ἐν Ἱεριχοῦντι βασίλειον πίμπρη-
σιν δι' ἁρπαγῆς ἄγων τὰ ἐγκατειλημμένα, πολλάς τε καὶ ἄλλας τῶν
βασιλικῶν οἰκήσεων πολλαχοῦ τῆς χώρας πῦρ ἐνιεὶς ἠφάνιζεν, τοῖς
275 συνεστηκόσιν λείαν ἄγειν τὰ ἐγκαταλελειμμένα ἐπιτρέπων. ἐπέ-
πρακτο δ' ἄν τι μεῖζον ὑπ' αὐτοῦ μὴ ταχείας ἐπιστροφῆς γενομέ-
νης· ὁ γὰρ Γρᾶτος ὁ τῶν βασιλικῶν στρατιωτῶν Ῥωμαίοις προσ-
276 τεθειμένος μεθ' ἧς εἶχεν δυνάμεως ὑπαντιάζει τὸν Σίμωνα, καὶ
μάχης αὐτοῖς μεγάλης ἐπὶ πολὺ γενομένης τό τε πολὺ τῶν Περαίων
ἀσύντακτοι.ὄντες καὶ τόλμῃ μᾶλλον ἢ ἐπιστήμῃ μαχόμενοι ἐφθά-
ρησαν, καὶ αὐτοῦ Σίμωνος διά τινος φάραγγος σώζοντος αὑτὸν
277 Γρᾶτος ἐντυχὼν τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνει. κατεπρήσθη δὲ καὶ τὰ
ἐπ' Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐν Ἀμμάθοις βασίλεια ὑπό τινων συστάντων
ἀνδρῶν Σίμωνι παραπλησίων. οὕτως πολλὴ ἀφροσύνη ἐνεπολίτευσε
τῷ ἔθνει διὰ τὸ βασιλέα μὲν οἰκεῖον οὐκ εἶναι τὸν καθέξοντα τὸ
πλῆθος ἀρετῇ, τοὺς δ' ἀλλοφύλους ἐπελθόντας σωφρονιστὰς τοῦ

---

§ 273 = bell. Iud. II 4. 2.

PAMELat Zonaras I p. 468.

3 κτήσασθαι AM γέρασ τὸ ἐντεῦθεν tr. AM 5 *μέγα] μεγάλα M 6 ἀκρισίᾳ] Ernesti ἀκρασία codd. ELat 7 τέ] eras. A. om. E 9 παρ' ὁντινοῦν] παρόντι γοῦν M τε om. M 10 *ἄγων] ἀγαγὼν A ἀγαγεῖν M ἐνκατειλημμένα P ἐγκαταλελειμμένα (αλελει i. ras. A) AE ἐγκαταλελειμμένα ἐπιτρέπων M *quae ibi habebantur* Lat 11 *ἠφάνισεν Ernesti 12 συνεστηκόσιν] Ernesti ἐνεστηκόσιν codd. λείαν — ἐπιτρέπων om. M λείαν, εί i. ras. A ἄγειν] ἀγαγεῖν, i. marg. φέρεσθαι A ἐνκαταλελημμένα P 13 δὲ M ὑπ'] coni. ἀπ' PAE, om. M 14 *Γρᾶτος] *exercitus* (h. e. στρατός) Lat ὁ ante τῶν om. M στρατιωτῶν] στρατηγῶν coni. 15 τῶ σίμωνι (ῶ et ι i. ras. A) AE 16 *Περαίων] πεζῶν bell. Iud. *ἀσύντακτοι ὄντες] ασυναχθέντεσ P *neque ordinis neque dispositionis bellicae gnari* Lat 17 διεφθάρησαν E 18 διὰ] φυγῇ διὰ AMELat 20 ἐπ'] ἐν PE ἐπὶ τῶι A ἐν τῶ M Ἀμμάθοις] ἀμάθοισ A ἀμαθοῖσ E *anamathos* cod. ALat Βηθαραμάθου (Βηθαραμιν ἔνθα) bell. Iud. *βασίλεια om. M *βασίλεια ὑπό τινων i. ras. angustiore m. 2 A 21 *οὕτω AM 23 δὲ AME

μὴ στασιάσοντος τῶν ἀνθρώπων ὑπέκκαυμα αὐτῶν διά τε τοῦ
ὑβρίζειν καὶ πλεονεκτεῖν γενέσθαι.
7. Ἐπεὶ καὶ Ἀθρόγγης ἀνὴρ οὔτε προγόνων ἐπιφανὴς ἀξιώ- 278
ματι οὔτε ἀρετῆς περιουσίᾳ ἢ τινων πλήθει χρημάτων, ποιμὴν δὲ
καὶ ἀνεπιφανὴς τοῖς πᾶσιν εἰς τὰ πάντα ὤν, ἄλλως δὲ μεγέθει
σώματος καὶ τῇ κατὰ χεῖρας ἀλκῇ διαπρέπων, ἐτόλμησεν ἐπὶ βασι-
λείᾳ φρονῆσαι τῷ κτώμενόν τε αὐτὴν ἡδονῆς πλέον ὑβρίσαι καὶ
θνήσκων οὐκ ἐν μεγάλοις τίθεσθαι τῆς ψυχῆς τὸ ἐπὶ τοιοῖσδε ἀνά-
λωμα γενησόμενον. ἦσαν δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφοὶ τέσσαρες μεγάλοι 279
τε καὶ αὐτοὶ καὶ ἐπὶ μέγα προύχειν τῇ κατὰ χεῖρας ἀρετῇ πεπιστευ-
μένοι, πρόεχμα εἶναι τῆς καθέξεως τῆς βασιλείας δοκοῦντες, λόχου
τε αὐτῶν ἦρχεν ἕκαστος· συλλέγεται γὰρ μεγάλη πληθὺς πρὸς αὐ-
τούς. καὶ οἵδε μὲν στρατηγοὶ ἦσαν καὶ ὑπεστράτευον αὐτῷ ὁπόσα 280
εἰς τὰς μάχας φοιτῶντες δι' αὐτῶν, ὁ δὲ διάδημα περιθέμενος
βουλευτήριόν τε ἦγεν ἐπὶ τοῖς ποιητέοις καὶ τὰ πάντα γνώμῃ ἀνα-
κείμενα εἶχεν τῇ αὐτοῦ. διέμενέ τε ἐπὶ πολὺ τῷδε τῷ ἀνδρὶ ἡ 281
ἰσχὺς βασιλεῖ τε κεκλημένῳ καὶ ἃ πράσσειν ἐθέλοι μὴ ἀποστερου-
μένῳ, φόνῳ τε καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἦσαν ἐπὶ μέγα προσκεί-
μενοι Ῥωμαίων τε καὶ βασιλικῶν μίσει πολιτεύοντες ὁμοίως πρὸς
ἀμφοτέρους, τοῦτο μὲν ὕβρει ᾗ χρήσαιντο ἐπὶ τῆς Ἡρώδου ἀρχῆς,
Ῥωμαίους δὲ ὧν τὸ παρὸν ἔδοξαν ἀδικεῖν. προϊόντος δὲ χρόνου 282
καὶ ἐπὶ πλέον ὁμοίως ἐξηγριώθησαν διάφευξίς τε οὐκ ἦν τοῖς πᾶσιν
ἐμπεσεῖν, τὰ μὲν κέρδους ἐλπίδι, τὰ δὲ καὶ συνηθείᾳ τοῦ φονεύειν.
ἐπιτίθενται δέ ποτε καὶ Ῥωμαίων λόχῳ κατὰ Ἐμμαοῦντα, οἳ σῖτόν
τε καὶ ὅπλα τῆς στρατιᾶς ἔφερον. καὶ περιστάντες Ἄρειον μὲν

§ 278 = bell. Iud. I 4. 3.

PAMELat Zonaras I p. 469.

1 μὴ om. ME στασιάσοντος] Hudson στασιάσαντοσ AME σταάσαντοσ P συστασιάσοντοσ ed. pr. 3 Ἀθρόγγης] ἀθρίγγησ (o superscr.) P ἀβρόγγησ ME athonges Lat Ἀθρογγαῖος bell. Iud. 6 *βασιλείαι, εἰ ex έ corr., ι finale i. ras. A 7 *τῷ — 9 γενησόμενον om. Lat *τῷ — ἡδονῆς] καὶ διὰ τὴν ἡδονὴν τοῦ ed. pr. κτώμενόν τε] κτωμένω δὲ AME *αὐτὴν̃, i. marg. σ̃ A αὐ̃ τῆσ M 8 ἀνάλωμα] ed. pr. ἀναλώμασι codd. E 9 *καὶ αὐτῷ tr. M 10 μέγα] μεγάλα E 11 πρόεχμα] i. marg. A πρόεκμα P πρόλημμα AM πρόβλημα ed. pr. 13 ὑπεστρατήγουν E 14 *δι' αὐτῶν A[1] 15 *ἦγεν] conuocabat Lat τοῖσ προσποιητέοισ AME 17 *τε om. P 19 καὶ] καὶ τῶν ME 20 ᾗ χρήσαιντο] ἐχρήσαντο M 21 ὧν] ὥσ M, i. marg. γρ ᾤοντο παρὸν ἀδικεῖν A δὲ τοῦ χρόνου AM 22 πλέον] πλεῖστον M ἐξηγρίωσαν AM διάφευξις] διάζευξισ E *πᾶσιν, ν i. ras. A ἐμπεσεῖν] ἐν πᾶσιν ME, om., i. marg. suppl. ἐν πᾶσι A 24 ποτε] τότε AME *λόγῳ M *Ἀμμαοῦντα bell. Iud. σῖτα E 25 τε om. ME *τῇ στρατιᾷ coni.

τὸν ἑκατόνταρχον, ὃς ἡγεῖτο τοῦ παντὸς καὶ τεσσαράκοντα τῶν περὶ
283 *αὐτὸν πεζῶν τοὺς κρατίστους κατηκόντισαν. οἱ δὲ λοιποὶ δείσαντες*
πρὸς τὸ πάθος αὐτῶν Γράτου σὺν τοῖς βασιλικοῖς, οἳ περὶ αὐτὸν
ἦσαν, σκέπης αὐτοῖς γενομένης σώζονται τοὺς νεκροὺς καταλιπόντες.
καὶ πολὺν μὲν τοιουτοτρόποις χρώμενοι χρόνον μάχαις Ῥωμαίους
τε παρελύπησαν οὐκ εἰς ὀλίγα καὶ τὸ ἔθνος ἐκάκωσαν ἐπὶ μέγα.
284 *χειροῦται δὲ αὐτῶν χρόνῳ ὕστερον ὁ μὲν Γράτῳ συμβαλὼν ὁ δὲ*
Πτολεμαίῳ, καὶ τὸν πρεσβύτατον Ἀρχελάου λαβόντος ὁ τελευταῖος
πάθει τε τῷ ἐκείνου λελυπημένος καὶ ἄπορον ἐπὶ πλέον ὁρῶν τὴν
σωτηρίαν ὑπὸ μονώσεως καὶ καμάτου πολλοῦ ψιλωθεὶς τῆς δυνά-
μεως ἐπὶ δεξιαῖς καὶ πίστει τοῦ θείου Ἀρχελάῳ παραδίδωσιν αὐ-
τόν. καὶ τάδε μὲν ὕστερον γίνεται.
285 8. *Λῃστηρίων δὲ ἡ Ἰουδαία πλέως ἦν, καὶ ὃς παρατύχοι τινῶν*
οἳ συστασιάσοιεν αὐτῷ βασιλεὺς προϊστάμενος ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ κοι-
νοῦ ἠπείγετο, ὀλίγα μὲν καὶ ἐπ' ὀλίγοις Ῥωμαίοις λυπηροὶ καθι-
στάμενοι, τοῦ δὲ ὁμοφύλου φόνου ἐπὶ μήκιστον ἐμποιοῦντες.
286 9. *Οὔαρος δὲ ἐπειδὴ τὸ πρῶτον πυνθάνεται [τὰ πεπραγμένα]*
Σαβίνου γράψαντος πρὸς αὐτόν, δείσας περὶ τοῦ τάγματος δύο τὰ
λοιπὰ ἀναλαβών, τρία γὰρ ἐπὶ Συρίας τὰ πάντα ἦν, καὶ ἴλας ἱππέων
τέσσαρας ὁπόσα τε ἐπικουρικὰ καὶ οἱ βασιλεῖς οἵ τινες τετράρχαι
τότε παρεῖχον, ἠπείγετο βοηθεῖν τοῖς ἐν Ἰουδαίᾳ τότε πολιορκου-
287 *μένοις. εἴρητο δὲ πᾶσιν εἰς Πτολεμαΐδα ἐπείγεσθαι ὁπόσοι προεξ-*
επέμποντο. διδόασί τε αὐτῷ καὶ Βηρύτιοι διιόντι αὐτῶν τὴν
πόλιν ἐπικούρους πεντακοσίους καὶ χιλίους, πέμπει δὲ καὶ Ἀρέτας
ὁ Πετραῖος ἔχθει τῷ Ἡρώδου φιλίαν τῶν Ῥωμαίων κτώμενος οὐκ

§ 282 = bell. Iud. II 63.

PAMELat Zonaras I p. 469.
1 *παντὸς*] *τάγματοσ* AMELat **τῶ* P 2 **κατηκόντιζον* AM 3 **Γρά-του*] *πρατον* P 4 *γενομένου* E *καταλειπόντεσ* P 5 **πολὺ* M *τοιουτοτρό-ποις*] Cocceji *τοιούτοισ τρόποισ* codd. E *χρόνον* post *πολὺν μὲν* tr. AME 6 *εἰς* om. E 7 *χειροῦνται* AMLat *δὲ αὐτῶν*] *δ' οὖν* AME 8 *πτωλεμαίωι* A **καὶ τὸν πρεσβύτατον*] *καίτοι τῶν πρεσβυτέρων* M 9 *λελυμένοσ* AME 10 **ψηλωθεὶσ* P, i. marg. *γρ ψιλωθείσησ* A 11 *ἑαυτὸν* E 13 **δὲ*] om. P *igitur* Lat *πλέως*] *ἔμπλεωσ* AME *ὃς*] *ὅσα* M *ὡς* ed. pr. *παρατύχοι*, *ύ* ex *οι* corr. P *ἂν παρατύχοι* (litt. *ἂν παρατ* i. ras. angustiore m. 2 A) AM *ἂν παρατύχοιεν* ed. pr. *τινὶ* ed. pr. 14 *οἱ* A[1]M *συστασιάσαντεσ* AM *ὀλέ-θρου* M 15 **Ῥωμαίοις* om. M 16 **ἐμποιοῦντες*] *καθιστάντεσ* M 17 **σύα-ροσ* hic et infra P teste Herchero *τὸ* om. ME **τὰ πεπραγμένα* om. P 19 **εἰλασ* P *εἴλασ* M 20 **ἐπικούρια* P **auxilia quae reges et tetrarchae diuersi mandauerant* Lat *καὶ οἵ*] *οἱ* E *ἢ* ed. pr. *οἵ*] *ἢ* E 21 *τότε* (ante *πολ.*) om. E 23 **τε*] *δὲ* M 25 **ἄχθει* AM **ἠρώδη* M *τῶν*] *τὴν* M *τοῖσ* E *οὐκ*] *συμμαχίαν οὐκ* E

ὀλίγην χεῖρα πεζῶν καὶ ἱππέων. σταθείσης δ' ἐν Πτολεμαΐδι 288
πάσης ἤδη τῆς δυνάμεως μέρος τι ταύτης τῷ υἱῷ παραδοὺς [καὶ]
ἑνὶ τῶν αὐτοῦ φίλων Γαλιλαίους ἐξέπεμπεν πολεμεῖν, οἳ ὑπὲρ τῆς
Πτολεμαΐδος ἐχόμενοι κατοικοῦσιν. ὃς ἐμβαλὼν τούς τε ἀντικατα- 289
στάντας εἰς μάχην τρέπεται καὶ Σέπφωριν ἑλὼν τοὺς μὲν οἰκήτορας
ἠνδραποδίσατο, τὴν δὲ πόλιν ἐνέπρησεν. αὐτὸς δὲ Οὔαρος ἐπὶ
Σαμαρείας τῷ παντὶ στρατῷ προιὼν τῆς μὲν πόλεως ἀπέσχετο
διὰ τὸ ἀνέγκλητον ἐπὶ τοῖς νεωτερισμοῖς εἶναι, στρατοπεδεύεται
δὲ ἔν τινι κώμῃ Πτολεμαίου κτήματι, Ἀροὺς ὄνομα αὐτῇ. καὶ οἱ 290
Ἄραβες μίσει τῷ Ἡρώδου ἐμπιπρᾶσιν αὐτὴν ἐχθρῶς καὶ πρὸς φί-
λους τοὺς ἐκείνου ἔχοντες. κἀνθένδε προϊόντες Σαμφὼ κώμην ἑτέ-
ραν διήρπασάν τε οἱ Ἄραβες καὶ ἔκαυσαν πάνυ ἐρυμνὴν οὖσαν,
καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ προόδῳ οὐδὲν αὐτούς, ἀλλὰ πυρὸς καὶ φόνου 291
τὰ πάντα μεστὰ ἦν. πίμπραται δὲ καὶ Ἐμμαοῦς Οὐάρου κελεύ-
σαντος ἐπ' ἐκδικίᾳ τῶν συντετελευτηκότων προεκλειφθεῖσα ὑπὸ
τῶν οἰκητόρων. ἐντεῦθεν δὲ καὶ Ἱεροσολύμοις ἤδη συνῆπτε, καὶ 292
Ἰουδαίων οἱ κατὰ πολιορκίαν τοῦ τάγματος τῇδε στρατοπεδευόμενοι
τὴν ὄψιν τῆς προσόδου τῶν στρατευμάτων οὐχ ὑπομείναντες ᾤχοντο
ἡμίεργον τὴν πολιορκίαν καταλιπόντες. οἱ δ' ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις 293
Ἰουδαῖοι δεινῶς τοῦ Οὐάρου σφίσιν ἐγκαλοῦντος ἀπελύοντο τὰς
αἰτίας, ὡς τῆς μὲν συνόδου τῆς πληθύος διὰ τὴν ἑορτὴν γενομένης,
τοῦ δὲ πολέμου μηδαμὰ γνώμῃ τῇ αὐτῶν, τόλμῃ δὲ τῶν ἐπηλύδων
συνελθόντες αὐτοῖς καὶ συμπολιορκηθέντες Ῥωμαίοις μᾶλλον ἢ

§ 288 = bell. Iud. II 71.

PAMELat Zonaras I p. 469.

1 χεῖρα] χῶραν P, om. E σταθήσησ P συναχθείσης E *congregato* Lat δὲ M 2 *τῷ υἱῷ etc.] καὶ Γάιον ἡγεμόνα τῶν αὐτοῦ φίλων bell. Iud. *καὶ om. AMLat 3 οἳ ὑπὲρ] οἳ E οἵπερ Herwerden 4 ἐχόμενα (α ex οι corr. A) AE ὃς] οἷσ E 6 *ηνδραποδήσατο P 7 *σαμαρίασ P προϊὼν] Ernesti προσιὼν codd. E *ingreditur* Lat ἀπέσχετο] coni. ἀπέσχεν (-χε A²M) codd. E 10 *μήσει P *ἐμπιμπρᾶσιν A ἐμπιμπρῶσιν M 11 *κἀνθένδε] καθένδε P ἐκεῖθεν δὲ (τὲ ME) AME *προσιόντεσ M σαπφὼ AME ut in bell. Iud. *saffo* Lat 12 *ἐρυμνὴν οὖσαν] *magnum atque opulentum* Lat 13 ἔφυγεν] ἐχυρὰν AME ἐν] ἐν δὲ AME *τῇ] τῶ P *προόδου, ου ex ω corr. P προσόδω M αὐτοὺς] αὐτοὺσ διέφυγεν AME 14 *Ἀμμαοῦς bell. Iud. *οὐάρου i. ras. (eras. ἡρώδου) P 15 συντετελευτηκότων] ἐντετελευτηκότων Bekker *προεκλειφθησα P προσεκληφθεῖσα A προσεκλειφθεῖσα M 16 δὲ om. E *συνῆπται M 17 πράγματοσ M *τῆνδε στρατοπεδευομένοισ P 18 *προόδου P 19 ἡμίεργοι E *καταλειπόντεσ P δὲ ME 20 τοῦ] τε M ου̃ superscr. τ, s. m. 2 E 22 μηδαβα P μηδαμῇ AE ἐπιλύδων P ἐπολύδων E 23 *συνελθόντος Holwerda μάλιστα E

294 *πολιορκεῖν προθυμίαν σχόντες. προαπηντήκασιν δὲ τῷ Οὐάρῳ*
Ἰώσηπός τε ἀνεψιὸς Ἡρώδου βασιλέως Γρᾶτος τε καὶ Ῥοῦφος τοὺς
ὑπ' αὐτοῖς τῶν στρατιωτῶν ἄγοντες καὶ τῶν Ῥωμαίων οἱ πολιορ-
κούμενοι. Σαβῖνος δὲ οὐκ ἀφίκετο Οὐάρῳ εἰς ὄψιν, ἀλλ' ὑπεξῆλ-
θεν τῆς πόλεως ἐπὶ θάλασσαν.
295 10. *Οὔαρος δὲ κατὰ τὴν χώραν πέμψας τοῦ στρατοῦ μέρος*
ἐπεζήτει τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως. καὶ σημαινομένων τοὺς
μὲν ἐκόλασεν ὡς αἰτιωτάτους, εἰσὶ δ' οὓς καὶ ἀφῆκεν· ἐγίνοντο δὲ
296 *οἱ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν σταυρωθέντες δισχίλιοι. μετὰ δὲ τοῦτο*
τὴν μὲν αὐτοῦ στρατιὰν ἀποπέμπεται, χρήσιμον μὲν ὁρῶν ἐπ'
οὐδαμοῖς οὖσαν πράγμασιν· πολλὰ δὲ ἠτάκτητο αὐτοῖς καὶ παρή-
κουστο τῶν δογμάτων καὶ ὧν ἠξίου Οὔαρος ἐφέσει κερδῶν, ἃ ἐκ
297 *τοῦ κακουργεῖν περιεγίνοντο αὐτοῖς. αὐτὸς δὲ μυρίους Ἰουδαίους*
συνεστηκέναι πυνθανόμενος ἠπείγετο εἰς κατάληψιν αὐτῶν. οἱ δὲ
οὐδ' ἦκον εἰς χεῖρας, ἀλλὰ παρέδοσαν αὐτοὺς γνώμῃ τῇ Ἀχιάβου
συνελθόντες. καὶ Οὔαρος τῷ πλήθει συγχωρῶν τὰς αἰτίας τῆς
ἀποστάσεως ἔπεμπεν ἐπὶ Καίσαρα ὁπόσοι ἡγεμόνες ἦσαν αὐτῶν.
298 *Καῖσαρ δὲ τοὺς μὲν αὐτῶν πολλοὺς διῆκεν, ὁπόσοι δὲ συγγενεῖς*
ὄντες Ἡρώδου συνεστράτευον αὐτοῖς τούσδε ἐκόλασεν μόνους, εἰ
μηδὲν φροντίσαντες τοῦ δικαίου κατὰ τῶν οἰκείων ἐστράτευον.
299 XI. 1. *Οὔαρος μὲν δὴ ταῦτα καταστησάμενος καὶ φρουρὰν*
Ἱεροσολύμων τὸ καὶ πρότερον καταλιπὼν τάγμα ἐπ' Ἀντιοχείας
ἠπείγετο. Ἀρχελάῳ δ' ἐπὶ Ῥώμης ἑτέρων πραγμάτων ἐφύοντο
300 *ἀρχαὶ κατὰ τοιαύτας αἰτίας. ἀφίκετο εἰς τὴν Ῥώμην πρεσβεία*
Ἰουδαίων Οὐάρου τὸν ἀπόστολον αὐτῶν τῷ ἔθνει ἐπικεχωρηκότος
ὑπὲρ αἰτήσεως αὐτονομίας. καὶ ἦσαν οἱ μὲν πρέσβεις οἱ ἀποστα-
λέντες γνώμῃ τοῦ ἔθνους πεντήκοντα, συνίσταντο δὲ αὐτοῖς τῶν

---

§ 294 = bell. Iud. II 76.

PAMWELat Zonaras I p. 469.

1 *ἔχοντεσ* AME *προαπηντίκασιν* P 3 *ὑπ'*] *ἐπ'* PM *ἄγοντες*] *λέγοντεσ* P 4 *ἀφῖκτο* ME 5 **θαλάσσησ* M 7 *ἐπιζητεῖ* ME *οὖσ μὲν* ME 8 **ἐκώλασεν* P *εἰσὶ δ' οὓς*] *οὖσ δὲ* ME *εἰσὶ δὲ*, *ι* ex *η* corr., *δὲ* i. ras. A *καὶ* om. E *ἐγένοντο* ME 9 *ταῦτα* E 10 *τὴν μὲν αὐτοῦ*] rursus incip. W; uid. ad § 94 *μὲν αὐτοῦ*] *ἑαυτοῦ* M *χρήσιμον*] i. marg. *γρ χρήσιμον μὲν ὁρῶν οὐδαμῶσ ἔτι οὖσαν τοῖσ πράγμασι* A 11 *οὐδαμινοῖσ* AM *οὐδαμηνοῖσ* W *οὖσαν*] *οὖσαν τοῖσ* AMW *δὲ*] *τε* P *παρήκουσται* MW 12 *ἃ* om. P 15 *οὐδ'*] *οὐχ* MW *αὐτοὺσ* PWE *ἑαυτοὺς* Zon 16 *τὰς*] *τῆσ* E 18 *αὐτῶν πολλοὺς*] *πολλοὺσ* | *αὐτῶν* · · · · · · · A *πολλοὺσ αὐτῶν* E **ἀφῆκεν* Naber 19 *τοὺσ δὲ* W **εἰ*] *οἱ* M 22 **καταλειπὼν* P 23 **Ἀρχελάῳ*] i. marg. *XVIIII* Lat *δὲ* MWE *ῥώμη* E 25 *ἐπικεχειρηκότοσ* A 26 *αὐτονομίσασ* P *αὐτῶν ὁμοίασ* E 27 *συνίστατο* W *συνίστανται* E

ἐπὶ Ῥώμης Ἰουδαίων ὑπὲρ ὀκτακισχίλιοι. Καίσαρός τε συνέδριον 301
φίλων τε τῶν αὐτοῦ καὶ Ῥωμαίων τῶν πρώτων συνάγοντος ἐν ἱερῷ
Ἀπόλλωνος μεγάλοις τέλεσιν ὑπ᾽ αὐτοῦ ἱδρυμένῳ, οἱ μὲν πρέσβεις
μετὰ τοῦ πλήθους τῶν αὐτόθι Ἰουδαίων ἀφικνοῦνται, Ἀρχέλαος
δὲ μετὰ τῶν φίλων. ὁπόσοι δὲ συγγενεῖς τοῦ βασιλέως ἦσαν Ἀρ- 302
χελάῳ μὲν συντετάχθαι διὰ μῖσος τὸ πρὸς αὐτὸν ὑστέρουν, τοῖς
δὲ πρέσβεσιν ὁμοψηφεῖν κατ᾽ αὐτοῦ δεινὸν ἡγοῦντο ἐν αἰσχύνῃ τῇ
αὐτῶν οἰόμενοι γενήσεσθαι παρὰ Καίσαρι κατ᾽ ἀνδρὸς οἰκείου
τοιάδε πράσσειν προθυμεῖσθαι. παρῆν δὲ ἤδη καὶ Φίλιππος ἀπὸ 303
Συρίας ἐξοτρύναντος αὐτὸν Οὐάρου τὸ μὲν κεφάλαιον ἐπὶ συνηγο-
ρίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ, πάνυ γὰρ εὐνόει Οὔαρος αὐτῷ, γινομένης δὲ τῇ
βασιλείᾳ μεταπτώσεως, καὶ τάδε ὑπώπτευεν Οὔαρος νέμησιν αὐτῆς
γενήσεσθαι διὰ τὸ πολλοὺς εἶναι τοὺς αὐτονομίας γλιχομένους, οὐχ
ὑστεριῶν τοῦ κἂν αὐτὸς μοῖραν αὐτῆς τινα φέρεσθαι.

2. Λόγου οὖν τοῖς Ἰουδαίων πρέσβεσι δοθέντος, οἳ ἐπὶ κατα- 304
λύσει τῆς βασιλείας ἤλπιζον λέγειν, ἐπὶ κατηγορίᾳ τῶν Ἡρώδου
παρανομιῶν τρέπονται, βασιλέα μὲν ὀνόματι ἀποφαίνοντες αὐτόν,
τῶν δ᾽ ἐν ταῖς τυραννίσιν ἑκάστης τὸ ἀνήκεστον ἀναδεξάμενον εἰς
ταὐτὸν ἐπ᾽ ὀλέθρῳ τῶν Ἰουδαίων συνθέντα χρῆσθαι τὰ πολλὰ
καὶ φύσει τῇ αὐτοῦ προσκαινουργεῖν οὐκ ἀπηλλαγμένον. πολλῶν 305
γοῦν ὄντων, οἳ ὀλέθροις ἀπολώλοιεν οὐχ ἱστορήσειν πω πρότερον,
πολλῷ δὲ δυστυχεστέρους πάθους ἐκείνων τοὺς ζῶντας εἶναι, οὐ
μόνον ὧν ὄψει καὶ διανοίᾳ ἐπ᾽ αὐτοῖς ἀνιαθεῖεν, ἀλλὰ καὶ ὧν ταῖς

§ 301 = bell. Iud. II 83.

PAMWELat Zonaras I p. 470.

1 *ὑπὲρ] καὶ ὑπὲρ MW ὀκτακισχιλίους E ὀκτακισχιλίων MW *συνέδρειον P 2 συναγαγόντοσ MWE 4 *αὐτόθεν A, fort. recte 7 ἐν om. MW 9 προθυμεῖσθαι] προμηθεῖσθαι P 11 *τἀδελφοῦ MW *αὐτῷ] αὐτόσ P γενομένησ AMWE *τῆσ βασιλείασ MW 12 καὶ τάδε γαρ ὑπώπτευεν (litt. καὶ — ὑ i. ras. angustiore m. 2 A) AE *arbitrabatur enim* Lat *ὑπώπτευσεν M *νεμήσειν P 14 *ὑστερίων P κἂν] καὶ E 16 κατηγορίαν E *τῶν] s. M, om. W 17 *παρανομῶν M *αὐτὸν om. MW 18 τῶν δ᾽] τὸ δὲ M τῶν δὲ W τυρανήσιν P τυρανίδι E ἑκάσταις ex Gall. Hudson εἰσ αὐτὸν MW 19 τῶν] τῷ W *χρῆσθαι] χρῆσθαί (τε s. l.) A κεχρῆσθαι Ernesti *τὰ] τοῦ Bekker 20 ἀπηλλαγμένων MW 21 ἀπολώλειεν M οὐχ — πρότερον] *quantos numquam ex historia perisse cognoscerent* Lat οὐχ] ὅσους οὐχ Hudson οἵους οὐχ Bekker οὐκ᾽ ἱστορήσειν P ἱστορῆσαι Bekker πω] τῷ MW 22 δὲ om. AMW τοῦ πάθουσ AMW 23 ὧν om. P ἐπ᾽ αὐτοὺσ MW ταῖς] ταῖσ τε MW

306 οὐσίαις. πόλεις τε τὰς μὲν περιοικίδας καὶ ὑπὸ ἀλλοφύλων οἰ-
κουμένας κοσμοῦντα ὧν ἐκ παύσασθαι καὶ καταλύσεώς τε καὶ ἀφα-
307 νισμῷ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ κατῳκημένων. πενίας δὲ ἀπόρου
τὸ ἔθνος ἀναπεπληκέναι σὺν ὀλίγοις εὔδαιμον παρειληφότα, τῶν
τε εὐπατριδῶν ὁπότε κτείνειεν αὐτοὺς ἐπ' ἀλόγοις αἰτίαις τὰς οὐ-
σίας ἀποφερόμενον καὶ οἷς συγχωρήσειε τὴν ἀηδίαν τοῦ ζῆν ψίλω-
308 σιν χρημάτων καταδικάζοντα. καὶ χωρὶς μὲν πράσσεσθαι φόρους
ἐπιβαλλομένους ἑκάστοις τὸ ἐπ' ἔτος, χωρὶς δὲ εὐπορίας εἶναι παρα-
καταβολὰς αὐτῷ τε καὶ οἰκείοις καὶ φίλοις καὶ τῶν δούλων οἳ ἐπ'
ἐκπράξει τῶν φόρων ἐξίοιεν διὰ τὸ μὴ εἶναι κτήσει τοῦ ἀνυβρί-
309 στως μηδ' ὅπως μηδ' ἀργυρίων διδομένων. παρθένων μέντοι φθο-
ρὰς καὶ γυναικῶν αἰσχύνας, ὁπόσας ἐπὶ παροινίᾳ καὶ ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρωπείου δρώμενα σιγᾶν διὰ τὸ ἡδονὴν ἴσην εἶναι τοῖς πεπονθόσι
τοῦ μὴ γεγονέναι τὴν ἐκ τοῦ ἀνέκπυστα αὐτὰ εἶναι· τοσήνδε Ἡρώ-
δην ἐπεισάγεσθαι τὴν ὕβριν αὐτοῖς, ὁπόσην οὐδ' ἂν θηρίον ἀνθρώ-
310 πων ἐπιστατεῖν δυνάμεως αὐτῷ παραγενομένης. πολλῶν γοῦν ἀνα-
στάσεων καὶ μεταστάσεων παραλαβουσῶν τὸ ἔθνος οὐδεμίαν ἱστο-
ρεῖσθαι πώποτε τοιάνδε δυστυχίαν ἐπελθοῦσαν αὐτῷ, παράδειγμά
311 τε κακώσεως ἣν αὐτῷ Ἡρώδης ἐπετίθει τὸ ἔθνος· καὶ ταῦτ' εἰκό-
τως ἂν γενέσθαι τὸ ἀσμένως Ἀρχέλαον βασιλέα προσειπεῖν οἰήσει
τοῦ πάντ' ὅντιν' οὖν τὸν ἐπὶ τὴν βασιλείαν ἐσόμενον Ἡρώδου με-

---

§ 306 = bell. Iud. II 87.

PAMWELat Zonaras I p. 470.

1 *πόλεις — 3 κατῳκημένων*] *ciuitates quidem extraneas et ab alienigenis habitatas eum ornare et locupletare, cum perditione et exterminio eorum qui sub eius regno habitabant* Lat *τε*] *μέν γε* AMW 2 *ὧν ἐκ*] P *ὧν ἐκ* MW · · | *μὴ*, *μὴ* i. ras. A *καὶ*] ras. 1—2 litt. A *καταλύσεώς τε*] *καταλύσαι ὥστε* PA¹MW *ἀφανισμοῦ*, *οῦ* ex *ῶι* corr. A 3 *κατωκειμένων* A 6 *ἀποφερομένων* P *ἀηδίαν*] *ἄδειαν* AMW *ψήλωσιν* P 9 *αὐτῶν* M 10 *ἐξίοιεν*] *ἀξιοῖεν* AMW *κτῆσιν* MW et i. marg. A *ἀνυβρίστως*] *ἀνυβρίστου* · · A *ἀνυβρίστου ὡσ* MW 11 *μηδὲ* AMW *ὅπως*] *οὕτωσ* ex *ὅπωσ* corr. A *χρυσοῦ* Hudson *μηδὲ* AMW 12 *ὁπόσας*] *ὁπόσα τ'* coni. *ἄπο τοῦ ἀνθρωπίου* P *ἀπανθρωπία* AMW 13 *δρωμένασ* AMW *τὸ*] *τὸ μη* A *πεπονθῶσι* P 15 *οὐδ'*] *οὐκ* AMWE 17 *καὶ μεταστάσεων* om. AMWE **ἱστορῆσθαι* MW *ἱστορεῖσθαι πεπεῖσθαι πώποτε τοιάνδε*, litt. *ρεῖσθαι — πώποτε τ* i. ras. angustiore m. 2 A 18 *ὑπελθοῦσαν* AME *αὐτὸ* E *παράδειγμα — 19 ἔθνος*] *exemplum namque iniquitatis et facinoris herodem uniuersae genti fuisse* Lat 19 *τε* om. AMW *αὐτῷ*] *αὐτὸσ* AE *αὐτὸ* M *τὸ ἔθνος*] *τῶ ἔθνει* E et i. marg. A *ταῦτ'*] *ταύτη* (*τη* i. ras. angustius A) AMWE *διὰ ταῦτ'* ed. pr. 20 *ἀρχελάου* E *οἰήσει τοῦ πάντ'*] coni. *οινεει τοῦ παντὸσ* P *οἰομένουσ πάντα* AMWE 21 *ὁντιναοῦν* MW *τὴν* om. MWE *βασιλεία* MWE

τριώτερον φαίνεσθαι, καὶ τόν τε πατέρα συνολοφύρεσθαι αὐτῷ
θεραπεύοντας, εἴ γε μετρίου τυγχάνειν δυνηθεῖεν, καὶ τἆλλα οἰκει-
ουμένους. τοῦ δὲ δείσαντος μὴ οὐχὶ Ἡρώδου γνήσιος πιστεύοιτο 312
υἱός, οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος ἐπάξειν ἂν τῷ ἔθνει
τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ ταῦτα μηδέπω τέλεον κρατυνάμενον ἡγεμο-
νίαν διὰ τὸ ἐπὶ Καίσαρι δοῦναι καὶ μὴ τὴν ἐξουσίαν εἶναι, καὶ 313
παράδειγμα τὴν τῆς εἰς αὖθις ἀρετῆς τιθέναι τοῖς ἀρχθησομένοις
μετριότητος καὶ εὐνομίας, ᾗ χρήσαιτο ἂν πρὸς αὐτούς, ἀπὸ τῆς ἐν
πρώτοις ἀποδειχθείσης πράξεως ἐπί τε τοῖς πολίταις καὶ τῷ θεῷ
τρισχιλίων ὁμοφύλων ἀνδρῶν σφαγὴν ἐν τῷ τεμένει ποιησάμενον.
πῶς οὐκ ἂν ἤδη καὶ δικαίῳ μίσει χρῆσθαι κατ' αὐτῶν πρὸς τῇ
λοιπῇ ὠμότητι καὶ ἔγκλημα τῆς ἀντιστάσεως καὶ ἀντιλογίας ἐπὶ
τῇ ἀρχῇ προφερόμενον; ἦν δὲ κεφάλαιον αὐτοῖς τῆς ἀξιώσεως βα- 314
σιλείας μὲν καὶ τοιῶνδε ἀρχῶν ἀπηλλάχθαι, προσθήκη δὲ Συρίας
γεγονότες ὑποτάσσεσθαι τοῖς ἐκεῖσε πεμπομένοις στρατηγοῖς· φα-
νερωθήσεσθαι γὰρ οὕτως, εἴτε ἀληθῶς στασιώδεις εἶεν καὶ νεω-
τερισμοῖς τὰ πολλὰ προσησχημένοι εἴτε καὶ οὔ, μετριωτέρων τυχόν-
τες οἳ ἐπιστήσονται αὐτοῖς."

3. Τοιαῦτα δὲ τῶν Ἰουδαίων εἰρηκότων Νικόλαος τούς τε 315
βασιλεῖς ἀπήλλασσε τῶν ἐγκλημάτων, Ἡρώδην μὲν διὰ τὸ παρ'
ὃν ἔζη χρόνον τυχεῖν ἀκατηγόρητον· οὐ γὰρ δὴ τοὺς ἐγκαλεῖν ἔχον-
τας ἐπὶ μετρίοις παρὰ τοῦ ζῶντος τιμωρίαν λαβεῖν δυναμένους
ἐπὶ νεκρῷ κατηγορίαν συντιθέναι· τὰ δὲ ὑπ' Ἀρχελάου πραχθέντα 316
ὕβρει τῇ ἐκείνων ἀνετίθει, οἳ ὀριγνώμενοι πραγμάτων παρὰ τοὺς

§ 315 = bell. Iud. II 89.

PAMWELatZonaras II p. 470.
1 φανεῖσθαι E τε] γε AMW συνολοφύρασθαι MW 2 εἴ γε] εἰ δὲ AMW τυχεῖν MW δυνηθεῖεν] i. marg. γρ δεηθεῖεν A τὰ ἄλλα MW 3 τὸν δὲ δείσαντα AMWE οὐχ MWE 4 οὐδὲν] τοῦ εἰσ οὐδὲν MW *ὀξέωσ MW *ἐπάξειν] aperuit Lat ἐπανοῖξαι Ernesti ἐπιδεῖξαι Bekker ἂν om. E 5 διάνοιαν] codd. Lat ἀπόνοιαν E *κρατυνόμενον MW ἡγεμονεῖαν P τὴν ἡγεμονίαν (τὴν suppl. m. 2 A) AE 6 *διὰ τὸ] i. marg. γρ διὰ τὸ μήπω (πω i. ras.) καίσαρα δοῦναι A *καίσαρα, α finale i. ras. A καὶ (post εἶναι)] eras. A, om. MWE 7 τὴν] · · · A τε E 7 *τιθέναι] τίθεσθαι, εσθ i. ras., θ ex ν corr. A ἀχθησομένοισ E 8 μετριότητα καὶ εὐνομίαν E *χρήσαιντο A 11 καὶ om. MW δικαίωσ MW χρήσασθαι MW 13 προφερομένοισ P προσφερόμενον AMW 14 μὲν om. MWE προσθήκησ MW προσθήκη (ν suprascr.), ν i. ras. A προσθήκην E 15 γεγονότασ AMWE *ἐκεῖ M 16 νεωτέροισ M 17 προησχημένοι A οὔ] εὔτακτοι AMW subiecti et deuoti Lat 21 δὴ] δεῖ (εῖ i. ras. A) AMW 22 τοῦ παρὰ tr. AMW 23 ἂν συντιθέναι coni. 24 ὀριγνόμενοι W

νόμους καὶ σφαγῆς ἄρξαντες τῶν κωλύειν ὑβρίζοντας προμηθουμέ-
νων ἀμύνης γενομένης ἐγκαλοῖεν. ἐνεκάλει δὲ νεωτεροποιίας αὐτοῖς
καὶ τοῦ στασιάζειν ἡδονὴν ἀπαιδευσίᾳ τοῦ πείθεσθαι δίκῃ καὶ νομί-
μοις ὑπὸ τοῦ θέλειν τὰ πάντα νικᾶν. ταῦτα μὲν οὖν Νικόλαος.
317 4. Καῖσαρ δ' ἀκούσας διαλύει μὲν τὸ συνέδριον, ὀλίγων δ'
ἡμερῶν ὕστερον Ἀρχέλαον βασιλέα μὲν οὐκ ἀποφαίνεται, τῆς δ'
ἡμίσεως χώρας ἥπερ Ἡρώδῃ ὑπετέλει ἐθνάρχην καθίσταται, τιμή-
σειν ἀξιώματι βασιλείας ὑπισχνούμενος, εἴπερ τὴν εἰς αὐτὴν ἀρε-
318 τὴν προσφέροιτο. τὴν δ' ἑτέραν ἡμίσειαν νείμας διχῇ δυσὶν Ἡρώ-
δου παισὶν ἑτέροις παρεδίδου Φιλίππῳ καὶ Ἀντίπᾳ τῷ πρὸς Ἀρ-
χέλαον τὸν ἀδελφὸν ἀμφισβητήσαντι περὶ τῆς ὅλης ἀρχῆς. καὶ
τούτῳ μὲν ἥ τε Περαία καὶ τὸ Γαλιλαῖον ὑπετέλουν, φορά τε ἦν
319 τάλαντα διακόσια τὸ ἐπ' ἔτος. Βαταναία δὲ σὺν Τράχωνι καὶ Αὐ-
ρανῖτις σύν τινι μέρει οἴκου τοῦ Ζηνοδώρου λεγομένου Φιλίππῳ
τάλαντα ἑκατὸν προσέφερεν· τὰ δ' Ἀρχελάῳ συντελοῦντα Ἰδου-
μαῖοί τε καὶ Ἰουδαία τό τε Σαμαρειτικόν. τετάρτην μοῖραν οὗτοι
τῶν φόρων παραλέλυντο Καίσαρος αὐτοῖς κούφισιν ψηφισαμένου
320 διὰ τὸ μὴ συναποστῆναι τῇ λοιπῇ πληθύι. καὶ ἦσαν πόλεις αἳ
Ἀρχελάῳ ὑπετέλουν Στράτωνός τε πύργος καὶ Σεβαστὴ σὺν Ἰόππῃ
καὶ Ἱεροσολύμοις· Γάζαν γὰρ καὶ Γάδαρα καὶ Ἵππον, Ἑλληνίδες
εἰσὶν πόλεις, ἀπορρήξας αὐτοῦ τῆς ἀκροάσεως Συρίας προσθήκην
ποιεῖται. προσῄει δὲ Ἀρχελάῳ φορὰ χρημάτων τὸ κατ' ἐνιαυτὸν
εἰς τάλαντα ἑξακόσια ἐξ ἧς παρέλαβεν ἀρχῆς.

§ 316 = bell. Iud. II 93.

PAMWELat Zonaras I p. 470.
2 ἐγκαλοῖεν] ed. pr. ἐνκαλοῖεν A ἐν καλοῖσ PMW 3 *ἀπαιδευσίᾳ] ἀπαιδευσίαν τε A πείσεσθαι MWE μὴ ἕπεσθαι A *δίκει W νόμοισ AE 4 i. marg. ιγ' E *οὖν ὁ νικόλαοσ M 5 δὲ AMW συνέδρειον, υ ex ε corr. P δὲ MWE 6 τῆς] τοῦ AMWE δὲ MWE 7 ἡμίσεοσ AWE τῆσ χώρασ AMWE *ἡρώδου P ἐθνάρχην] ἐν ἀρχῇ MWE καθιστᾶ E 9 δὲ MWE νείμας] ed. pr. νείμασθαι codd. 10 *Ἀντίπᾳ] ἀντιπάτρω PALat 12 *τοῦτο W περέα W (αι) γαλιλαίων E 13 *δὲ] τὲ MW P *λεγομένω P 15 δὲ MWE *ἀρχελάου P ἰδουμαία AMWELat 14 *σὺν τῆνι μέρι Τράχωνι] τραχωνίτιδι AMWELat αὐρανίτιδι E 16 *σαμαριτικὸν P τετάρτην μοῖραν] coni. ex bell. Iud. τετάρτη μοῖρα PA τετάρτη μερίσ MW τετάρτου μερίσ E *τετάρτην — 17 παραλέλυντο] haec enim leuigata fuerat quarta parte functionum Lat 18 *πληθύει P 19 *στράτονόσ W ἰώππη P ἰόπη (π) E iope cod. ALat 20 Γάζαν] coni. γάζα codd. ELat Ἵππον] coni. Ἵπποσ codd. ELat 21 πόλεις] ciuitates quas Lat πόλεισ ἃσ E αὐτοῦ] Hudson αὐτοὺσ codd. ἀκροάσεως] ἄκρασ ἕωσ AMW 22 *προσείη P πόλισ M

5. *Καὶ τάδε μὲν τοῖς Ἡρώδου υἱέσιν τῶν πατρῴων παρῆν.* 321
Σαλώμῃ δὲ πρὸς οἷς ὁ ἀδελφὸς ἐν ταῖς διαθήκαις ἀπονέμει, Ἰάμ-
νεια δὲ ἦν ταῦτα καὶ Ἄζωτος καὶ Φασαηλὶς καὶ ἀργυρίου ἐπισήμου
μυριάδες πεντήκοντα, Καῖσαρ χαρίζεται καὶ τὴν ἐν Ἀσκάλωνι βα-
σίλειον οἴκησιν. ἦν δὲ καὶ ταύτῃ πρόσοδος ἐκ πάντων ταλάντων
ἑξήκοντα τὸ ἐπ' ἔτος· καὶ αὐτῆς ὁ οἶκος ἦν ἐν τῇ Ἀρχελάου ἀρχῇ.
κομίζονται δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ βασιλέως συγγενεῖς ὁπόσα αἱ δια- 322
θῆκαι διηγόρευον. δυοῖν δ' αὐτοῦ θυγατράσιν παρθένοις χωρὶς
ὧν ὁ πατὴρ κατέλιπεν Καῖσαρ ἑκατέρᾳ δωρεὰν ἐπετίθει μυριάδων
ἀνὰ πέντε καὶ εἴκοσι ἀργυρίου ἐπισήμου καὶ συνῴκισεν αὐτὰς τοῖς
Φερώρου υἱέσιν. χαρίζεται δὲ καὶ ὁπόσα αὐτῷ καταλέλειπτο τοῖς 323
παισὶν τοῦ βασιλέως ὄντα πεντακοσίων ταλάντων καὶ χιλίων, ὀλίγα
τῶν σκευῶν ὑπεξελόμενος οὐχ οὕτως μεγέθει τέλους ὡς μνήμῃ τοῦ
βασιλέως αὐτῷ κεχαρισμένα.

XII. 1. *Τούτων δὲ ταύτῃ διαπεπραγμένων ὑπὸ Καίσαρος νεα-* 324
νίας Ἰουδαῖος μὲν τὸ γένος, ἐπὶ δὲ τῆς Σιδωνίων τεθραμμένος πό-
λεως παρά τινι τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀπελευθέρων εἰσῴκισεν αὐτὸν εἰς
τὴν Ἡρώδου συγγένειαν ὁμοιότητι μορφῆς, ᾗ πρὸς Ἀλέξανδρον
αὐτῷ τὸν ἀνῃρημένον Ἡρώδου υἱὸν ἐμαρτυρεῖτο παρὰ τοῖς θεω-
ροῦσιν. καὶ τοῦτο παρόρμημα ἦν αὐτῷ εἰς τὸ μεταποιεῖσθαι τῆς 325
ἡγεμονίας. καὶ ὁμοπράγμονα παραλαβὼν ὁμόφυλον ἄνδρα, ἔμπει-
ρον δὲ τῶν ἀμφὶ τὸ βασίλειον πονηρόν τε ἄλλως καὶ ταράξαι με-
γάλα πράγματα φύσιν ἔχοντα καὶ τοιαύτης κακίας διδάσκαλον αὐτῷ
γενόμενον, ἀπέφαινεν αὐτὸν Ἀλέξανδρον καὶ Ἡρώδου παῖδα ὄντα 326
διακεκλεμμένον ὑπὸ τῶν ἀνελεῖν αὐτὸν ἐσταλμένων· κτείναντα γὰρ
ἑτέρους, οἳ ἀπατήσειν ἔμελλον τοὺς θεωροῦντας, αὐτόν τε περι-

§ 321 = bell. Iud. II 98.

PAMWELat Zonaras I p. 471.

2 * *ἰάμνια* A[1]M *ἰαμνία* W 4 *μυριάδασ* E * *Καῖσαρ*] *καῖσαρ δὴ, δὴ* suppl. m. 1 A * *ἀσκαλῶνι* P 5 *ἦν δὲ*] *ἤδη* MW *ἦ δὴ* E *τάλαντα* MWE 6 *τὸ* om. AMWE 8 *ἠγόρευον* MWE *δυὶν* P *δυσὶ* AMWE *δὲ* MWE 9 *κατέλειπεν* P *κατέλιπε* ME et ex corr. A *μυριάδασ* WE 10 * *συνώκησεν* MW 11 * *καταλέλιπτο* P 13 *οὕτω* AMWE 14 * *αὐτῶν* P 15 *διαπεπραγμένων*] *dispositis* Lat *διατεταγμένων* MW 16 *τεθραμμένος πόλεως*] *πόλεωσ τεθραμμένοσ* A *πόλεωσ ἀνατεθραμμένοσ* MW *ἀνατεθραμμένοσ* E 17 * *εἰσοίκισεν* PA[1] *εἰσώκησεν* MW *αὐτὸν* PMWE 19 *υἱὸν ἡρώδου* tr. MWE 21 * *ἡγεμονείασ* P 22 * *τῶν*] *τὸν* W *τε*] *δὲ* MW *καὶ (πονηρὸν)* E 24 *αὐτὸν* PW et ex corr. A *ἑαυτὸν* E 25 *ὑπὸ*] *ὑπό τινοσ* MWE * *ἐσταλμένον* W * *κτείναντα* (σ supra α) A *occidentes* Lat 26 * *οἳ*] *δι'* P *περιποιεῖται* MW *περιποιήσασθαι* E

327 *ποιῆσαι καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀριστόβουλον. καὶ τούτοις αὐτός τε*
ἀνεπτέρωτο, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας οὐκ ἀπήλλακτο ἀπατᾶν, ἀλλὰ
Κρήτῃ προσενεχθεὶς Ἰουδαίων ὁπόσοις εἰς ὁμιλίαν ἀφίκετο ἐπη-
γάγετο εἰς πίστιν, καὶ χρημάτων εὐπορηθεὶς δόσει τῇ ἐκείνων ἐπὶ
Μήλου διῇρεν. πολὺ πλέονα δὲ ἦν ἐντεῦθεν ὁπόσα αὐτῷ προσῄει
χρήματα πίστει τῆς βασιλείου συγγενείας καὶ ἐλπίδι τοῦ ἀπολα-
328 *βεῖν τὴν πάτριον ἀρχὴν καὶ ἀμείψασθαι τοὺς εὐεργέτας. ἐπὶ Ῥώ-*
μης ἠπείγετο παραπομπῇ τῶν ἰδιοξένων, καὶ Δικαιαρχείᾳ προσ-
βαλὼν οὐκ ἠτύχει καὶ τοὺς τῇδε Ἰουδαίους ἀφ' ὁμοίας ἀπάτης
προσαγαγέσθαι, προσῄεσάν τε ὥσπερ βασιλεῖ οἵ τε ἄλλοι καὶ ὁπό-
329 *σοις ξενία πρὸς Ἡρώδην καὶ εὔνοια ἦν. αἴτιον δὲ ἦν τῶν ἀνθρώ-*
πων τὸ ἡδονῇ δεχόμενον τοὺς λόγους σὺν τῷ φερεγγύῳ τῆς μορ-
φῆς· καὶ γὰρ τοῖς πάνυ ὡμιληκόσιν Ἀλεξάνδρῳ πολὺ τὸ πιστὸν
ἐνετίθει τοῦ μὴ οὐχ ἕτερος ἀλλ' αὐτὸς εἶναι, καὶ πρὸς τοὺς πλη-
330 *σίον ὤμνυσαν, ὥστε καὶ προελθόντος εἰς τὴν Ῥώμην λόγου τοῦ περὶ*
αὐτοῦ πᾶν τὸ τῇδε Ἰουδαίων ἔθνος ὑπαντιάζοντες ἐξῄεσαν τῷ
παρὰ δόξαν τῆς σωτηρίας θειάζοντες τὸ ἔργον καὶ χάρμα ποιού-
μενοι διὰ τὸ μητρῷον αὐτῶν γένος, ὁπότε χωροίη κατὰ τοῦ στε-
331 *νωποῦ διφροφορούμενος· καὶ πάντα βασίλειον περὶ αὐτὸν σχῆμα*
ἦν ἀναλώμασιν τῶν ἰδιοξένων, μεγάλαι περιστάσεις ἐγίνοντο τῆς
πληθύος ἐπιβοήσεις τε εὔφημοι ὁπόσα εἰκὸς τοῖς οὕτω παρ' ἐλπίδα
σωθεῖσιν συντυγχάνειν οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἐπράσσετο.
332 2. *Καίσαρι δὲ ὡς ἀφίκετο ἀγγελία ἡ περὶ αὐτοῦ, ἠπίστει μὲν*
διὰ τὸ μὴ ἂν ῥᾳδίως ἀπατηθῆναι Ἡρώδην ἐν πράγμασιν ἐπὶ μέγα
ἀνήκουσιν αὐτῷ, διδοὺς δὲ τῇ ἐλπίδι Κέλαδον τῶν αὐτοῦ τινὰ ἐξε-
λευθέρων ὡμιληκότα τοῖς μειρακίοις πέμπει κελεύσας ἀγαγεῖν εἰς

§ 327 = bell. Iud. II 103.

PAMWELat Zonaras I p. 471.

3 **Κρήτῃ*] *κριτῇ* P **ὁμιλεῖαν* P **ἐπιγάγετο* W 5 *πλέονα*] om. AMWE, i. marg. suppl. *πλέον* A **προσείη* PW 6 *πίστει*] *προφάσει* MW *ἀπολαυεῖν* W 8 *ἠπείγετο*] *οὖν ἠπείγετο* E *ibat igitur* Lat *δικαιαρχείαι, εί* i. ras. A *δικαιαρχία* PMWE **προσβάλλων* MW 9 *ἀφ'*] *ἐφ'* PA 11 **καὶ* om. M in confinio paginarum 13 **ὡμηλικῶσιν* P 14 **τοῦ*] *τὸ* M *αὐτὸν* E 15 **ὤμνυσαν*] *καὶ ὤμνυσαν* AMW *καὶ*] *καὶ ὡσ* MW *ἐπεὶ* E *προσελθόντοσ* PM *προσῆλθον* E *τοῦ* om. P 16 *αὐτὸν* ex *αὐτοῦ* corr. A *ἔθνος*] *πλῆθοσ* AMWELat *ἐξίεσαν* P *ἐξήει* E **τῷ*] *τὸ* P *παραδόξω* E 17 *ἐκθειάζοντεσ* A 18 **χωρώη* PA¹MW *τοὺς στενωποὺς* coni. 19 **διαφροφορούμενοσ* P *πάντα*] *πᾶν* A¹MW *το πᾶν* ex corr. A *πᾶν γὰρ* coni. 20 *περιστάσεις*] *τε περιστάσεισ* (*τε περι* i. ras. m. 2 A) AE 21 *ὁπόσα*] *καὶ ὁπόσα* MWELat 22 *οὐδὲν*] *οὐδενὸσ* P 23 *ἀφήκετο* P *ἡ* om. MW 24 *μεγάλα* MW 25 *δὲ* om. M *τῇ* ex *τι* corr. A *τι τῇ* coni. *τινὰ τῶν αὐτοῦ* tr. ME

ὄψιν αὐτῷ τὸν Ἀλέξανδρον. ὁ δὲ ἀνῆγεν οὐδέν τι βελτίων ἐπὶ
τῇ κρίσει τῶν πολλῶν γενόμενος. οὐ μὴν Καῖσάρ γε ἠπατᾶτο, 333
ἀλλ' ἦν μὲν ἐμφερής, οὐ μὴν ὥστε ἀπατῆσαι τοὺς σωφρόνως ἐκλο-
γίζεσθαι δυναμένους· αὐτουργίᾳ τε γὰρ ἐτέτρυτο ὁ ψευδαλέξανδρος
καὶ παρὰ τὸ ἐκείνῳ ῥαδαλὸν τοῦ σώματος ὑπὸ τρυφῆς καὶ γενναιό-
τητος συνερχόμενον διὰ τὰ ἐναντία τῷδε ἐπισκληρότερον ἐξεβεβήκει
τὸ σῶμα. θεασάμενος οὖν συμπνευσμὸν ἐπὶ ψευδολογίᾳ διδασκά- 334
λου καὶ μαθητοῦ καὶ λόγων τολμηρῶν συγκρότησιν, ἐξήταζε περὶ
Ἀριστοβούλου, τί καὶ γεγόνοι συνεκκλαπεὶς αὐτῷ, καὶ δι' ἣν αἰτίαν
οὐ παραγεγόνοι μεταποιούμενος τῆς ἀξίας, ἧς προσῆκε τυγχάνειν
τοὺς οὕτω γεγονότας; φαμένου δ' ἐπὶ νήσου τῆς Κυπρίων καταλε- 335
λεῖφθαι κινδύνων ὑφοράσει τῶν κατὰ θάλασσαν, εἰ περὶ αὐτῷ
συσταίη τι δεινόν, μὴ παντελὲς ἐξαλείφοιτο τὸ Μαριάμμης γένος
ἀλλὰ περιὼν Ἀριστόβουλος μένοι τοὺς ἐπιβεβουλευκότας, ταῦτα 336
διισχυριζομένου καὶ συνεστῶτος αὐτῷ τοῦ μηχανοποιοῦ τῆς πράξεως
Καῖσαρ καταμόνας ἀπολαβὼν τὸ μειράκιον „ἀλλὰ σοὶ μισθός, ἔφη,
προκείσεται τοῦ μὴ καὶ πρὸς ἐμὲ ἀπάτῃ χρησομένου τὸ μὴ ἀπο-
λούμενον τῆς σωτηρίας· φάθι δή μοι αὐτόν τε ὅς ὢν τυγχάνεις
καὶ ὅς σε τοιάδε ἦξε τολμῆσαι διανοεῖσθαι· μεῖζον γὰρ τὸ ἐπιβού-
λευμα κακίας ἐγκεχείρηκας χρόνων οὓς γεγονὼς τυγχάνεις.“ καὶ δή, 337
οὐ γὰρ ἦν ἄλλως πράσσειν, φράζει πρὸς τὸν Καίσαρα τὸ ἐπιβού-
λευμα, ὅν τε τρόπον καὶ ὑφ' οὗ τυγχάνοι συγκείμενον. καὶ ὁ Καῖ-
σαρ τὸν μὲν ψευδαλέξανδρον, οὐ γὰρ ἐψεύσατο ὁμολογίαν τὴν πρὸς

---

§ 332 = bell. Iud. II 107.

PAMWELatZonaras I p. 471.

2 *μὴν*] *μὴν δὲ* E *γε*] *δὲ* MW, om. E *ἠπάτητο* AMWE 4 *ἐτέτρυτο*] *ἐτετράχωτο* MW *ἐτετρύχωτο* E 5 *ῥαδαλὸν*] *ῥαδαρὸν* MW *ῥαδινόν* E et i. marg. A *τρυφῆς*] E *τροφῆσ* codd. *deliciis* Lat 6 *τῷδε*] ed. pr. *τῶ δὲ* codd. E *ἐπισκληρότερον*] Bekker *ἐπὶ σκληρότερον* (*σκληρώτερον* P) codd. *πρὸσ σκληρότερον* E 7 **συνπνευσμὸν* P 9 *συνεκκλαπέντοσ* ed. pr. 10 *παραγεγόνει* M 11 *δὲ* MWE **τῆς* om. M *κυπρίου* E **καταλελῆφθαι* P 12 **ὑφοράσει*] *ὑποφωράσει* MW *θάλατταν* E *εἰ*] *ἵνα εἰ* A *ἵν' εἰ* Zon *καὶ εἰ* E litt. *ἵνα εἰ περὶ αὐτόν* i. ras. angustiore m. 2 A *αὐτῷ*] *αὐτὸν* AE *αὐτῶν* MW 13 *συσταίη*] *σταίη* P *οὐσταίη* MW *ἐνσταίη* E *παντελῶσ* ME *ἐξαλείφοιεν* MW *ἐξαλειφοίη* E *μαρίασ* E *Μαριὰμ* Zon 15 **δ' ἰσχυριζομένου* PA 16 *ἔφη*] *εἶπε* (-*πεν* A[1]) AMWE 17 *χρησαμένου* W *χρήσασθαι* E 18 **αὐτόν* A *αὐτῶν* P 19 *ἦξε*] *ἧξε* P *ἦξε*, *ε* ex *αι* corr. A *perpulerit* Lat *ἦξε τολμῆσαι*] *ἐξετόλμησε* MWE *διανοεῖσθαι*, *ια* ex *ο* · corr. P 20 *ἐνκεχείρηκασ* P *ἧσ ἐγκεχείρηκασ* AMW *οὓς*] *οἵουσ* MW 21 *φράζει πράσσειν* tr. M **φράζειν* W 22 **ὑφ'*] *ἐφ'* MW *τυγχάνει* E **συγκεινημένον* P

αὐτόν, δραστήριον ὁρῶν αὐτουργῆσαι τῷ σώματι ἐρέσσειν ἐν τοῖς
338 *ναύταις καταλέγει, τὸν δὲ ἀναπείσαντα κτείνει. καταδίκη δ' ἤρκει*
Μηλίοις ὁπόσα ἐτετελέκεσαν εἰς τὸν ψευδαλέξανδρον διακενῆς ἀνα-
λωκέναι. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν ψευδαλέξανδρον τολμηρῶς συντε-
θέντα οὕτως ἀκλεῶς ἔσχεν.
339 XIII. 1. *Ἀρχέλαος δὲ τὴν ἐθναρχίαν παραλαβὼν ἐπεὶ εἰς Ἰου-*
δαίαν ἀφικνεῖται, Ἰωάζαρον τὸν Βοηθοῦ ἀφελόμενος τὴν ἀρχιερω-
σύνην ἐπικαλῶν αὐτῷ συστάντι τοῖς στασιώταις Ἐλεάζαρον τὸν
340 *ἐκείνου ἐπικαθίσταται ἀδελφόν. ἀνοικοδομεῖ δὲ καὶ τὸ ἐν Ἱερι-*
χοῦντι βασίλειον ἐκπρεπῶς, τῶν τε ὑδάτων ὁπόσα Νεαρὰν τὴν
κώμην ὠφελεῖ ἐπιρρέοντα ἐξ ἡμισείας ἀπέστρεψεν ἐπαγωγὴν αὐτῷ
ποιούμενος τῷ πεδίῳ φοίνιξιν ὑπ' αὐτοῦ πεφυτευμένῳ, κώμην τε
341 *κτίσας Ἀρχελαΐδα ὄνομα αὐτῇ τίθεται. καὶ τοῦ πατρίου παρά-*
βασιν ποιησάμενος Γλαφύραν τὴν Ἀρχελάου μὲν θυγατέρα, Ἀλε-
ξάνδρου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ γαμετὴν γενομένην, ἐξ οὗ καὶ τέκνα ἦν
αὐτῇ, ἀπώμοτον ὂν Ἰουδαίοις γαμετὰς ἀδελφῶν ἄγεσθαι, γαμεῖ.
διατρίβει δὲ οὐδὲ ὁ Ἐλεάζαρος ἐν τῇ ἱερωσύνῃ ἐπικατασταθέντος
αὐτῷ ζῶντι Ἰησοῦ τοῦ Σεὲ παιδός.
342 2. *Δεκάτῳ δὲ ἔτει τῆς ἀρχῆς Ἀρχελάου οἱ πρῶτοι τῶν ἀν-*
δρῶν ἔν τε Ἰουδαίοις καὶ Σαμαρεῦσι μὴ φέροντες τὴν ὠμότητα
αὐτοῦ καὶ τυραννίδα κατηγοροῦσιν αὐτοῦ ἐπὶ Καίσαρος, καὶ μάλιστα
ἐπεὶ ἔγνωσαν αὐτὸν παραβεβηκότα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἐπιει-
343 *κῶς ἀναστραφῇ τὰ πρὸς αὐτούς. ὁ τοίνυν Καῖσαρ ὡς ἤκουσεν,*

---

§ 337 = bell. Iud. II 110; § 342 = bell. Iud. II 111.

PAMWELat Zonaras I p. 472.

1 **ἐρέσσειν*] *ἐρέσειν* ex *ἐρέσιον* corr. W 2 *δὲ* MW et ex corr. A 3 *ὁπόσα τετέλεκεν* MW *ἀνηλωκέναι*, i. marg. *γρ ἀναλωκέναι* A 4 *ψευδαλέξανδρον*] *ἀλέξανδρον* MW 5 *ἔσχεν*] *εἶχεν* MW *finem — perceperunt* Lat, unde *ἔσχεν τέλος* coni. 6 **ἐθναρχίαν*] *tetrarchiam* Lat 7 *ἰώζαρον* E *iozarum* Lat *Ἰωάζαρον* ut uid. Zon *ἀρχιερωσύνην*] codd. cum Zon *ἱερωσύνην* E 8 *αὐτῷ*] A teste me *αὐτῶι ὡσ* A teste Herwerdeno *αειτω* P, om. MW *ἐπὶ τῷ* coni.

9 *ἀποκαθίσταται* MW **τὸ ἐν*] *τῷ* W 10 *ὁπόσα* — 11 *ἐπιρρέοντα*] *quae ad irrigationem agrorum influebant* Lat *ὁπόσα Νεαρὰν*] *ὃ προσαναραν* P 11 *ὠφέλει* M *ὀφείλει* W *ἐπιρέοντα* P *ἡμισίασ* P *αὐτῶν* Ernesti 12 *πεφυτευμένων* PA *τε*] *δὲ* AMWE 13 *πατρίου*] *πατρίου νόμου* E 14 **τὴν*] *μὲν τὴν* MW *μὲν* om. MWE 15 *γεναμένην* P **τέκνα*] *τὰ τέκνα* P 16 **ὂν* i. ras. A *ἰουδαίοισ οὕτωσ ἀδελφῶν γαμετὰσ* E **ἀδελφὸν* W 17 litt. *οὐδὲ ὁ ἐλεά* i. ras. angustiore m. 2 A *οὐδὲ ὁ* om. MW *ὁ* om. E 18 **Σεὲ*] om. A *σεε* P *σὲ* MW *see* ut uid. Lat *σιὲ* ed. pr. 19 **Δεκάτῳ*] *ἐνάτῳ* bell. Iud. **ἀρχελάου ἀρχῆσ* tr. A *ἀνδρῶν*] *ἀδελφῶν ἀνδρῶν* MW, cf. Dio Cass. 55, 27, 6 20 *σαμαρείταισ* MWE 23 *ἀναστραφῇ τὰ*] coni. *ἀναστραφῆται* P *ἀναστρέφηται* AMW

ὀργῇ φέρων τὸν ἐπίτροπον τὸν Ἀρχελάου τῶν ἐν Ῥώμῃ πραγμά-
των, Ἀρχέλαος δὲ καὶ τούτῳ ὄνομα ἦν, μετακαλέσας γράφειν μὲν
Ἀρχελάῳ ταπεινὸν ἡγεῖται, „σὺ δὲ παραχρῆμα, φησίν, πλέων μηδὲν
εἰς ἀναβολὰς ἐπαναγαγεῖν αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς.“ καὶ ὃς ἔκπλουν ἐκ 344
τοῦ ὀξέος ποιησάμενος καὶ ἀφικόμενος εἰς Ἰουδαίαν λαμβάνει τὸν
Ἀρχέλαον ἐν εὐωχίαις ὄντα μετὰ τῶν φίλων, τήν τε διάνοιαν ἀπο-
σημαίνει τὴν Καίσαρος καὶ ὥρμησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἔξοδον. καὶ ὁ
Καῖσαρ ἀφικομένου ἐπί τινων κατηγόρων ἀκροᾶται καὶ αὐτοῦ λέ-
γοντος ἐκεῖνον μὲν φυγάδα ἐλαύνει δοὺς οἰκητήριον αὐτῷ Βίενναν
πόλιν τῆς Γαλατίας, τὰ δὲ χρήματα ἀπηνέγκατο.

3. Πρότερον δὲ ἢ κληθεὶς ἐπὶ Ῥώμης ἀνελθεῖν Ἀρχέλαος ὄναρ 345
τοιόνδε ἐκδιηγεῖται τοῖς φίλοις θεασάμενος· ἀστάχυας δέκα τὸν
ἀριθμὸν πλέους πυροῦ τὴν ἰδίαν ἀκμὴν ἀπειληφότας δόξα ἦν αὐτῷ
βιβρωσκομένους ὑπὸ βοῶν θεωρεῖν. καὶ περιεγρόμενος φέρειν εἰς
μέγα δόξαν τὴν ὄψιν αὐτῷ μεταστέλλεται τοὺς μάντεις, οἷς περὶ
ὀνειράτων ἦσαν αἱ ἀναστροφαί. σκιδναμένων δὲ ἑτέρων ἐφ᾽ ἑτέ- 346
ροις, οὐ γὰρ εἰς ἕνα ἔκειτο πᾶσιν ἀφήγησις, Σίμων ἀνὴρ γένος
Ἐσσαῖος ἀσφάλειαν αἰτησάμενος, μεταβολὴν πραγμάτων ἔλεγεν Ἀρ-
χελάῳ φέρειν τὴν ὄψιν οὐκ ἐπ᾽ ἀγαθοῖς πράγμασιν· βόας μὲν γὰρ 347
κακοπαθείας τε ἀποσαφεῖν διὰ τὸ ἔργοις ἐπιταλαιπωρεῖν τὸ ζῷον,
μεταβολὰς δὲ αὖ πραγμάτων διὰ τὸ τὴν γῆν πόνῳ τῷ ἐκείνων
ἀρουμένην ἐν ταὐτῷ μένειν οὐ δύνασθαι· τοὺς δὲ ἀστάχυας δέκα
ὄντας τοσῶνδε ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν ὁρίζειν, περιόδῳ γὰρ ἑνὸς παρα-
γίνεσθαι θέρος, καὶ τὸν χρόνον ἐξήκειν Ἀρχελάῳ τῆς ἡγεμονίας.
καὶ ὁ μὲν ταύτῃ ἐξηγήσατο τὸν ὄνειρον. πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ μεθ᾽ 348

§ 344 = bell. Iud. II 111.

PAMWELatZonaras I p. 472.
1 τὸν (ante Ἀρχελάου) om. WE *πραγμάτων] γραμμάτων P 2 *τοῦτο A¹W 4 ἐπανάγειν AMW ἐπανάγων E 5 *ὀξέωσ PA¹MW καταλαμβάνει E 6 *εὐωχία MW τε] δὲ E 7 τὴν (ante Καίσ.)] τοῦ E 8 *sed ubi se parum expurgat archelaus* ante ἐκεῖνον add. Lat 9 *ἐκεῖνον] καὶ ἐκεῖνον ed. pr. *μὲν] μὲν οὖν A 10 *τῆς γαλιλαίασ MW 12 *ἄσταχυσ M ἀστάχυσ W 13 *ἀπειληφότος coni. αὐτοῦ E 14 καὶ — 15 αὐτῷ] *sed hoc uidens magnis fluctibus eius animus fatigabatur* Lat περιεγειρομένου MW περιεγειρόμενοσ E φέρειν] φέρειν γὰρ ed. pr. φέρειν — 15 δόξαν] φέρειν δὲ ἦν εἰσ μέγα δόξησ E 15 δόξαν] δοξασην P δόξα ἦν MW οἷς] οἷς τε coni. περὶ] καὶ περὶ E ὀνείρατα E fort. recte 17 ἓν ἀνέκειτο coni. 18 ἀσφάλιαν P 19 *πράγμασιν melius abest 20 *κακοπαθίασ P 23 *τοσόνδε MW *παραγίγνεσθαι W *περιόδων P 24 *θέρουσ MW *τῶν χρόνων MW ἡγεμονείασ P 25 ταῦτα W

ὃ τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἡ ὄψις Ἀρχελάῳ συνῆλθεν ὁ ἀνακαλούμενος
Ἀρχέλαος πεμπτὸς εἰς Ἰουδαίαν ἀφίκετο.
349 4. Παραπλήσια δὲ καὶ Γλαφύρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ συντυγχάνει
βασιλέως Ἀρχελάου θυγατρὶ οὔσῃ, ᾗ καὶ πρότερον εἶπον συνῴκει
παρθένον λαβὼν Ἀλέξανδρος Ἡρώδου μὲν υἱὸς Ἀρχελάου δ' ἀδελ-
φός. ἐπεὶ δὲ συμβαίνει τὸν Ἀλέξανδρον ὑπὸ τοῦ πατρὸς τελευ-
350 τῆσαι, Ἰόβᾳ τῷ Λιβύων βασιλεῖ γαμεῖται, μεταστάντος δὲ τοῦ Λί-
βυος χηρεύουσαν ἐν Καππαδοκίᾳ παρὰ τῷ πατρὶ Ἀρχέλαος ἄγεται
τὴν συνοῦσαν αὐτῷ Μαριάμμην ἐκβαλών· τοσόσδε τῆς Γλαφύρας
351 ἀνέστρεψεν ἔρως. καὶ συνοικοῦσα τῷ Ἀρχελάῳ τοιόνδε ὄναρ θεᾶ-
ται· ἐδόκει τὸν Ἀλέξανδρον ἐπιστάντα θεασαμένη χαίρειν καὶ περι-
βάλλειν προθύμως, τὸν δὲ κατάμεμψίν τε αὐτῆς ποιεῖσθαι καὶ
352 φάναι· „Γλαφύρα, συνηγορεῖς ἄρα λόγῳ, ὃς ἄπιστα ἔλεγεν εἶναι
γυναιξίν, εἰ συνομόσασά τέ μοι καὶ συγκατοικισθεῖσα παρθένος
παίδων ἡμῖν γεγονότων λήθῃ παραδίδως ἔρωτας τοὺς ἐμοὺς δευτέ-
ρων ἐπιθυμίᾳ γάμων. πληθώρα δέ σοι οὐδ' οὕτως ὕβρεως, ἀλλὰ
καὶ τρίτον ἐτόλμησας σαυτῇ παρακατακλῖναι νυμφίον ἀπρεπῶς καὶ
ἀναισχύντως ἐπεισιοῦσα οἴκῳ τῷ ἐμῷ, καὶ γάμον συντιθεμένη πρὸς
353 Ἀρχέλαον ἄνδρα μὲν σεαυτῆς ἀδελφὸν δὲ ἡμέτερον. ἀλλ' οὐκ ἔγωγε
λήθην ποιήσομαι εὐνοίας τῆς σῆς, ἀπαλλάξω δέ σε παντὸς τοῦ ὀνει-
διοῦντος ἐμὴν ὥσπερ ἦν κατασκευασάμενος.“ ταῦτα διηγησαμένη
πρὸς τὰς συνήθεις τῶν γυναικῶν μετ' ὀλίγας ἡμέρας τελευτᾷ τὸν βίον.
354 5. Ἐγὼ δὲ οὐκ ἀλλότρια νομίσας αὐτὰ τῷδε τῷ λόγῳ εἶναι
διὰ τὸ περὶ τῶν βασιλέων αὐτὸν ἐνεστηκέναι καὶ ἄλλως ἐπὶ παρα-

---

§ 348 = bell. Iud. II 113.

PAMWELatZonaras I p. 473.

2 *ἀφίκετο*] *ὑπὸ καίσαροσ ἀφίκετο* AMWELat 3 *συντυγχάνει*] *τυγχάνει* AWE *συμβαίνει* M 4 *ᾗ* — 5 *Ἀλέξανδρος*] *ἣ πρότερον συνώκει ἀλεξάνδρω* E *quae primo sicut supra ostendimus alexandro in coniugium sociata constabat* Lat *ᾗ καί*] *καὶ* W *ὡσ* M *ᾗ ὡς* ed. pr. *συνοίκει* P 5 *δὲ* MW 6 *συμβαίνοι* M *συνέβη* E *τοῦ* om. MWE 7 **Ἰόβᾳ τῷ*] *ιοβάτω* P *iobato* Lat **λιβύω* MW 8 **χηρεύουσα* W 9 *συνοῦσαν*] *συνοικοῦσαν* MWE *μαριάμην* E *mariam* Lat *τοσόσδε*] *τοσόσδε αὐτῶι*, i. marg. *γρ αὐτόν* A *τοσόσδε αὐτὸν* MWE 10 *ἀνέστρεψε*] *illum — incenderat* Lat *ἐπέσχεν* E *συνοικοῦσα*] *συνοῦσα* MWE 13 **συνηγόρεισ* A 14 *εἰ*] *ἢ* AMWE *συνομόσασά*] *συνομολογήσασά* A *συνωμολόγησάσ* MW *συνομολογησάμενοι* E *iure iurando constricta es* Lat *τέ* om. AMW *τέ μοι* om. E 14 **συγκατοικεισθεῖσα* P *συνκατοικισθεῖσα* W *παρθένοισ* E 16 *οὐδὲ* MWE 17 **αὐτῇ* MW 18 **ἐπιοῦσα* P *ingrediens* Lat **γάμω ·* A *γάμω* MW
19 *ἄνδρα*] *δαέρα* Naber *δ'* MW 21 *ἦν*] *ἦσ* E *fuisti* Lat 24 *τῶν*] *τὸν* W *ἀνεστηκέναι* W *συνεστηκέναι* ed. pr. *καὶ ἄλλως* — 137, 1 *ἐμφεροῦς*] *deinde ut exemplo uero probentur dicere illi a quibus de inmortalitate disputatur animarum* Lat *καὶ ἄλλως* — 137, 2 *τῇ αὐτοῦ* om. P *κἄλλως* coni. *παράδειγμά τι* ed. pr.

δείγματι φέρειν τοῦ τε ἀμφὶ τὰς ψυχὰς ἀθανασίας ἐμφεροῦς καὶ τοῦ θείου προμηθείᾳ τὰ ἀνθρώπεια περιειληφότος τῇ αὐτοῦ, καλῶς ἔχειν ἐνόμισα εἰπεῖν. ὅτῳ δὲ ἀπιστεῖται τὰ τοιάδε γνώμης ὀνινάμενος τῆς ἑαυτοῦ κώλυμα οὐκ ἂν γένοιτο τῷ ἐπ' ἀρετὴν αὐτῷ προστιθεμένῳ. τῆς δ' Ἀρχελάου χώρας ὑποτελοῦς προσνεμηθεί- 355
σης τῇ Σύρων πέμπεται Κυρίνιος ὑπὸ Καίσαρος ἀνὴρ ὑπατικὸς ἀποτιμησόμενός τε τὰ ἐν Συρίᾳ καὶ τὸν Ἀρχελάου ἀποδωσόμενος οἶκον.

PAMWELat

1 *ψυχὰς*] *τῶν ψυχῶν* Ernesti *ἀθανασίᾳ* Holwerda *ἐ·μφεροῦσ*, eras. uid. *ν* A 2 *ἀνθρώπινα* MW 3 *ὅτῳ* — 5 *προστιθεμένῳ* om. P *ὅτῳ*] *οὕτω* MW *ἀπιστεῖται*] *crediderit* Lat 4 *ὀνινάμενος*] coni. *ὀνειμάμενοσ* AMW *ὀνάμενος* ed. pr. *αὐτῷ*] *αὐτὰ* Ernesti 5 *δὲ* MWE 6 **τῇ*] *τῆσ* P *κυρήνιοσ* AMWE *cyrenius* Lat 7 **ἀποτιμησάμενοσ* M *τε* om. MWE *τὸν*] *τοῦ* E

Subscriptiones: *ιζ* P *φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ιζ'* AM *τέλοσ τοῦ ἑπτακαιδεκάτου λόγου τῶν ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ* W

XVIII.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ιη' τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ὡς Κυρίνιος ὑπὸ Καίσαρος ἐπέμφθη τιμητὴς Συρίας καὶ Ἰουδαίας καὶ ἀποδωσόμενος τὴν Ἀρχελάου οὐσίαν.

ὡς Κωπώνιος ἐκ τοῦ ἱππικοῦ τάγματος ἐπέμφθη ἔπαρχος Ἰουδαίας.

ὡς Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἔπεισεν τὸ πλῆθος μὴ ἀπογράψασθαι τὰς οὐσίας, μέχρις Ἰώζαρος ὁ ἀρχιερεὺς ἔπεισεν αὐτοὺς μᾶλλον ὑπακοῦσαι Ῥωμαίοις.

τίνες αἱρέσεις καὶ ὁπόσαι παρὰ Ἰουδαίοις φιλοσόφων καὶ τίνες οἱ νόμοι.

ὡς Ἡρώδης καὶ Φίλιππος οἱ τετράρχαι πόλεις ἔκτισαν εἰς τιμὴν Καίσαρος.

ὡς Σαμαρεῖς ὀστᾶ νεκρῶν διαρρίψαντες εἰς τὸ ἱερὸν τὸν λαὸν ἑπτὰ ἡμέρας ἐμίαναν.

ὡς Σαλώμη ἡ ἀδελφὴ Ἡρώδου τελευτήσασα τὰ αὐτῆς κατέλιπεν Ἰουλίᾳ τῇ τοῦ Καίσαρος γαμετῇ.

ὡς Πόντιος Πιλᾶτος ἠθέλησε κρύφα εἰς Ἱεροσόλυμα εἰσενέγκαι προτομὰς Καίσαρος, ὁ δὲ λαὸς οὐ κατεδέξατο στασιάσας.

PAMWLat

1 ἰωση·που A 3 singulis capitibus numeros praefigit α'—κβ' W, *I—XXI* Lat κυρήνιοσ AMW ἐπέμφη M 4 ἀποδοσόμενοσ P μεταπεσούσησ τῆσ ἰουδαίασ ἐκ βασιλείασ εἰσ ἐπαρχίαν post οὐσίαν add. AMWLat 6 ἔπεισεν] καί τινεσ ἕτεροι ἔπεισαν AMWLat 7 καὶ πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῶν ταῖσ γνώμαισ post οὐσίας add. AMWLat, in Lat numerantur haec cap. *IIII* μέχρι M ἰωάζαροσ AMW *iozarus* Lat 8 καὶ ἀποτιμήσασθαι τοὺσ βίουσ post Ῥωμαίοις add. AMWLat 13 ὡς] ὡσ οἱ M διαρίψαντεσ W ἑορτῆσ ἐνεστηκυίασ post ἱερὸν add. AMWLat ναὸν MW 15 τὰ αὐτῆς] ἰάμνειαν (ει i. ras. A ἰαμνίαν W) καὶ τὴν τοπαρχίαν αὐτῆσ καὶ φασαηλίδα (*faselidam* Lat) καὶ ἀρχελαΐδα AMWLat κατέλειπεν P 16 τοῦ om. AMW γαμετῇ] γυναικὶ AMW 17 Πιλᾶτος om. Lat εἰσενέγκαι εἰσ ἱεροσόλυμα tr. AMW 18 ὁ δὲ — στασιάσας] γνοὺσ δὲ ὁ λαὸσ ἐστασίασε πρὸσ αὐτὸν ἄχρι ἐξεκόμισεν αὐτὰσ ἀπὸ ἱεροσολύμων εἰσ καισάρειαν AMWLat

τὰ συμβάντα Ἰουδαίοις ἐν Ῥώμῃ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὑπὸ τῶν Σαμαρέων.

κατηγορία ὑπὸ Σαμαρέων Πιλάτου ἐπὶ Οὐιτελλίου καὶ ὡς Οὐιτέλλιος ἠνάγκασεν αὐτὸν ἀναβῆναι εἰς Ῥώμην λόγον τῶν πεπραγμένων ἀποδώσοντα.

πόλεμος Ἡρώδου τοῦ τετράρχου πρὸς Ἀρέταν τὸν Ἀράβων βασιλέα καὶ ἧττα.

ὡς Τιβέριος Καῖσαρ ἔγραψεν Οὐιτελλίῳ Ἀρταβάνην μὲν τὸν Πάρθον πεῖσαι ὁμήρους αὐτῷ πέμψαι, πρὸς Ἀρέταν δὲ πολεμεῖν.

τελευτὴ Φιλίππου καὶ ὡς ἡ τετραρχία αὐτοῦ ἐπαρχία ἐγένετο.

ἀπόπλους Ἀγρίππα εἰς Ῥώμην καὶ ὡς κατηγορηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀπελευθέρου ἐδέθη.

ὃν τρόπον ἐλύθη ὑπὸ Γαΐου μετὰ τὴν Τιβερίου τελευτὴν καὶ ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Φιλίππου τετραρχίας.

ὡς Ἡρώδης ἀναβὰς εἰς Ῥώμην ἐξωρίσθη καὶ ὡς τὴν τετραρχίαν αὐτοῦ ἐδωρήσατο Γάιος Ἀγρίππᾳ.

στάσις τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων καὶ πρεσβεία ἀφ' ἑκατέρων πρὸς Γάιον.

κατηγορία Ἰουδαίων ὑπὸ Ἀπίωνος καὶ τῶν συμπρέσβεων ἐπὶ τῷ μὴ ἔχειν Καίσαρος ἀνδριάντα.

ὡς ἀγανακτήσας Γάιος πέμπει Πετρώνιον ἡγεμόνα εἰς Συρίαν πολεμῆσαι Ἰουδαίους, ἐὰν μὴ θελήσωσιν εἰσδέξασθαι αὐτοῦ τὸν ἀνδριάντα.

τὴν συμβᾶσαν φθορὰν τοῖς ἐν Βαβυλῶνι Ἰουδαίοις δι' Ἀσιναῖον καὶ Ἀνιλαῖον τοὺς ἀδελφούς.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν λβ'.

PAMWLat

1 *ὑπὸ τῶν Σαμαρέων*] *παρὰ τῆσ ἐν σαμαρεία καταφθορᾶσ τοῦ πλήθουσ καὶ ὡσ πολλοὺσ ἀπώλεσε πιλάτοσ* **AMWLat** 3 *σαμαραίων* **P** *ἰουτελλίου* **PAW** *καὶ* **om. AMWLat nouum caput ordientes** *ἰουτέλλιοσ* **PW** 4 *λόγον* — 5 *ἀποδώσοντα*] *πρὸσ καίσαρα καὶ ἀποδοῦναι λόγον περὶ τῶν πεπραγμένων* **AMWLat** 5 *οὐϊτελλίου* (*οὐ ἰουτελλίου* **W**) *ἀνάβασισ εἰσ ἱεροσόλυμα καὶ τιμὴ ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ὡσ ἐπὶ τούτοισ παρεχώρησεν αὐτοῖσ τὴν ἱερὰν στολὴν ἐν τῇ ἀντωνία κειμένην ὑπὸ τῇ ῥωμαίων ἐξουσία ὑφ' αυτοῖσ* (*ἑαυτοῖσ* **MW**) *ἔχειν* **post** *ἀποδώσοντα* **add. AMWLat** 6 *πόλεμος* — 7 *ἧττα* **post** *ἐγένετο* **u. 10 tr. MW in Lat antecedentibus continuo adiuncta sunt** *τὸν*] *τῶν*, *ω* **ex** *ο* **corr. P** *τὸν τῶν* **MW** 8 *ἰουτελλίῳ* **P** *τῶν πάρθων* **W** 9 *πέμψειν* **P** 10 *Φιλίππου*] *φιλίππου τοῦ τετράρχου* **AMWLat** *de baptista iohanne* **post** *ἐγένετο* **add. Lat numero non adiecto** 11 *Ἀγρίππα*] *ἀγρίππα τοῦ βασιλέωσ* **AMWLat** *πρὸσ τιβέριον καίσαρα* **post** *Ῥώμην* **add. AMWLat** 12 *ἰλίου* **P** *ἀπελευθέρου* **om. P** *ὃν τρόπον* — 14 *τετραρχίας* **om. Lat** *ἐλύθει* **P** 15 *Ἡρώδης*] *ἡρώδησ* (*ἡρωίδησ* **A**) *τετράρχησ* **AMWLat** *ἐξορίσθη* **P** *κατηγορηθεὶσ ὑπὸ ἀγρίππα* **ante** *ἐξωρίσθη* **add. AMWLat** 19 *appione* **Lat** *σὺνπρέσβεων* **P** *πρέσβεων* **MW** 21 *δοὺσ ἐντολὰσ συναγαγόντα δύναμιν* **post** *Συρίαν* **add. AMWLat** 22 *Ἰουδαίους*] **i. marg.** *γρ ἰουδαίοισ* **A** *θέλωσι* **AMW** *δέξασθαι* **W** 23 *διὰ σίναιον* **AMW** *per obsinaeum* **Lat** 24 *Ἀνιλαῖον*] *ἀνείδεον* **P** *ἀνίδαιον* **A** *anileum* **Lat** 25 **rubro in marg. W** *ἡ βίβλος*] *ὁ παρὼν λόγοσ* **W**

I. 1. Κυρίνιος δὲ τῶν εἰς τὴν βουλὴν συναγομένων ἀνὴρ τάς τε
ἄλλας ἀρχὰς ἐπιτετελεκὼς καὶ διὰ πασῶν ὁδεύσας ὕπατος γενέ-
σθαι τά τε ἄλλα ἀξιώματι μέγας σὺν ὀλίγοις ἐπὶ Συρίας παρῆν,
ὑπὸ Καίσαρος δικαιοδότης τοῦ ἔθνους ἀπεσταλμένος καὶ τιμητὴς
2 τῶν οὐσιῶν γενησόμενος, Κωπώνιός τε αὐτῷ συγκαταπέμπεται
τάγματος τῶν ἱππέων, ἡγησόμενος Ἰουδαίων τῇ ἐπὶ πᾶσιν ἐξου-
σίᾳ. παρῆν δὲ καὶ Κυρίνιος εἰς τὴν Ἰουδαίαν προσθήκην τῆς Συ-
ρίας γενομένην ἀποτιμησόμενός τε αὐτῶν τὰς οὐσίας καὶ ἀποδω-
3 σόμενος τὰ Ἀρχελάου χρήματα. οἱ δὲ καίπερ τὸ κατ᾽ ἀρχὰς ἐν
δεινῷ φέροντες τὴν ἐπὶ ταῖς ἀπογραφαῖς ἀκρόασιν ὑποκατέβησαν
τοῦ μὴ εἰς πλέον ἐναντιοῦσθαι πείσαντος αὐτοὺς τοῦ ἀρχιερέως
Ἰωαζάρου, Βοηθοῦ δὲ οὗτος υἱὸς ἦν. καὶ οἱ μὲν ἡττηθέντες τοῦ
Ἰωαζάρου τῶν λόγων ἀπετίμων τὰ χρήματα μηδὲν ἐνδοιάσαντες·
4 Ἰούδας δὲ Γαυλανίτης ἀνὴρ ἐκ πόλεως ὄνομα Γάμαλα Σάδδωκον
Φαρισαῖον προσλαβόμενος ἠπείγετο ἐπὶ ἀποστάσει, τήν τε ἀποτί-
μησιν οὐδὲν ἄλλο ἢ ἄντικρυς δουλείαν ἐπιφέρειν λέγοντες καὶ τῆς
5 ἐλευθερίας ἐπ᾽ ἀντιλήψει παρακαλοῦντες τὸ ἔθνος· ὡς παρασχὸν
μὲν κατορθοῦν εἰς τὸ εὔδαιμον ἀνακειμένης τῆς κτήσεως, σφαλεῖσιν
δὲ τοῦ ταύτης περιόντος ἀγαθοῦ τιμὴν καὶ κλέος ποιήσεσθαι τοῦ
μεγαλόφρονος, καὶ τὸ θεῖον οὐκ ἄλλως ἢ ἐπὶ συμπράξει τῶν βου-
λευμάτων εἰς τὸ κατορθοῦν συμπροθυμεῖσθαι μᾶλλον, ἂν μεγάλων

---

§ 1 = bell. Iud. II 117.

AMWELat Zonaras I p. 474 Eusebius hist. eccl. I 5. 4. Exc Peiresc.
φλαυΐου ἰωσήπου (ἰωσήππου A[1]) ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ιη' (λόγοσ ιη' A) praemittunt AM 1 i. marg. *I* Lat Κυρίνιος — 5 γενησόμενος laudat Euseb Κυρήνιοσ AMWE Eus *cyrenius* ut uid. Lat ἀνὴρ] ἀνδρῶν Eusebii codd. AE 2 καὶ διὰ — γενέσθαι] *et per cunctas amministrationes ad consulatus culmen ascendens* Lat ὕπατος] ὡς καὶ ὕπατος Eusebii codd. CF 4 *δικαιοδότης] *censor* Lat 5 γενησόμενος] γενόμενοσ MW Κωπώνιος] κοπώνιοσ E, i. marg. *II* Lat 7 κυρήνιοσ AMWE *cyrineus* cod. A Lat *τὴν ἰουδαίων MW 10 *ὑπεκατέβησαν A 11 μὴ om. MWE 12 **iozaro* Lat 13 Ἰωαζάρου] *pontificis* Lat τὰ om. MW 14 Ἰούδας — 17 ἔθνος laudat Euseb Ἰούδας δὲ Γαυλανίτης] γαυλανίτησ δέ τισ MWE ὅτι γαυλανίτησ τίσ ἀνὴρ incip. Exc. i. marg. *III* Lat *Γαυλανίτης] Γαλιλαῖος bell. Iud. γαμάλα MW Γαμάλας Eus γάβαλα E Σάδδωκον] σάδδοκον A σάδουκον M σάδδουκον WEExc *saddocum* Lat Σαδὼκ Zon σάδδοκον et σάδδοχον Eusebii codd. 15 **fariseorum* (h. e. Φαρισαίων) Lat *προσλαμβανόμενοσ MW *ἠπίγετο W *ἐπὶ ἀποστασίαν Eusebii cod. B 17 παρασχὸν μὲν] παρέσχομεν MWExc παρέσχον μὲν ex corr. Henn 18 κτήσεως] φύσεωσ Exc σφαλεῖσιν] ἀσφάλισιν MWExc 19 τοῦ] ἐκ τοῦ ex corr. Henn παριόντοσ MW

ἐρασταὶ τῇ διανοίᾳ καθιστάμενοι μὴ ἐξαφίωνται πόνου τοῦ ἐπ'
αὐτοῖς. καὶ ἡδονῇ γὰρ τὴν ἀκρόασιν ὧν λέγοιεν ἐδέχοντο οἱ ἄν- 6
θρωποι, προὔκοπτεν ἐπὶ μέγα ἡ ἐπιβολὴ τοῦ τολμήματος, κακόν
τε οὐκ ἔστιν, οὗ μὴ φύντος ἐκ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν καὶ περαιτέρω
τοῦ εἰπεῖν ἀνεπλήσθη τὸ ἔθνος· πολέμων τε ἐπαγωγαῖς οὐχ οἷον 7
τὸ ἄπαυστον τὴν βίαν ἔχειν, καὶ ἀποστέρησιν φίλων, οἳ καὶ ἐπε-
λαφρύνοιεν τὸν πόνον, λῃστηρίων τε μεγάλων ἐπιθέσεσιν καὶ δια-
φθοραῖς ἀνδρῶν τῶν πρώτων, δόξα μὲν τοῦ ὀρθουμένου τῶν κοι-
νῶν, ἔργῳ δὲ οἰκείων κερδῶν ἐλπίσιν. ἐξ ὧν στάσεις τε ἐφύησαν 8
δι' αὐτὰς καὶ φόνος πολιτικός, ὁ μὲν ἐμφυλίοις σφαγαῖς μανίᾳ
τῶν ἀνθρώπων εἴς τε ἀλλήλους καὶ αὐτοὺς χρωμένων ἐπιθυμίᾳ
τοῦ μὴ λείπεσθαι τῶν ἀντικαθεστηκότων, ὁ δὲ τῶν πολεμίων, λι-
μός τε εἰς ὑστάτην ἀνακείμενος ἀναισχυντίαν, καὶ πόλεων ἁλώσεις
καὶ κατασκαφαί, μέχρι δὴ καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ ἐνείματο πυρὶ
τῶν πολεμίων ἥδε ἡ στάσις. οὕτως ἄρα ἡ τῶν πατρίων καίνισις 9
καὶ μεταβολὴ μεγάλας ἔχει ῥοπὰς τοῦ ἀπολουμένου τοῖς συνελθοῦ-
σιν, εἴ γε καὶ Ἰούδας καὶ Σάδδωκος τετάρτην φιλοσοφίαν ἐπείσα-
κτον ἡμῖν ἐγείραντες καὶ ταύτης ἐραστῶν εὐπορηθέντες πρός τε
τὸ παρὸν θορύβων τὴν πολιτείαν ἐνέπλησαν καὶ τῶν αὖθις κακῶν
κατειληφότων ῥίζας ἐφυτεύσαντο τῷ ἀσυνήθει πρότερον φιλοσο-
φίας τοιᾶσδε· περὶ ἧς ὀλίγα βούλομαι διελθεῖν, ἄλλως τε ἐπεὶ καὶ 10
τῷ κατ' αὐτῶν σπουδασθέντι τοῖς νεωτέροις ὁ φθόρος τοῖς πρά-
γμασι συνέτυχε.

§ 9 = bell. Iud. II 118.

AMWELat Zonaras I p. 474 Exc Peiresc.

1 *ἐρασταὶ*] A[1] *ἐργασταὶ* ex corr. A *ἐργάται* MWExc *ἐξαφ·ῶνται* A *ἐξαφίονται* Exc *πόνου*] Hudson *φόνου* codd. Exc 2 *καὶ*] i. marg. *IIII* Lat 3 **προὔκοπτεν — τολμήματος*] *in magnum malum seditio illorum et audacia prorumpebat* Lat *μέγα ἡ*] E *μεγάλη* codd. Exc *ἐπιβολὴ*] ed. pr. Exc *ἐπιβουλῆ* codd. *ἐπιβουλὴ* E 4 *τε*] *δὲ* MWE *δ'* Exc 5 **τὸ*] *μὲν τὸ* Exc *οὐχ οἷον*] *οὐ··χ' ὧν* (corr. ex *οὐχ··ων*) A *οὐχ οἵων* Bekker 6 *τὸ*] *το* A[1] *τε* MWExc *τε οὐκ* Hudson *ἀποστερήσεσι* Bekker 7 *τε*] *δὲ* MWExc *διαφθορᾶσ* E *διαφοραῖσ* Exc 8 *δόξῃ* E **δόξα μὲν* om. Exc **ὀρθωμένου* M *ὀρθομένου* W 10 *δι' αὐτὰς* om. E 11 *αὐτοὺς*] *αὐτῶν* MWExc *ἐπιδημία* Exc 12 *ἀντικαθεστηκότων*] *τικαθεστηκότων* Exc 14 *κατασκαφαὶ*] E Exc *κατασκαφὰσ* AM *κατασφαγὰσ* W *πυρί*, *ι* s. A 15 **ἡ*] *τὰσ* MWExc *καίνισις*] E *κένωσισ*, i. marg. *γρ κοίνωσισ* A *κενώσεισ* MWExc *nouitas* Lat 16 **μεταβολὰσ* MWExc **μεγάλας* om. Exc **ῥοπὰς*] *χείρονασ* MWExc *ἀπολομένου* AE 17 *σάδδο·κοσ* A *σάδδουκοσ* MWE Exc *saddocus* Lat 18 **ἐγείροντεσ* Exc **εὐπορηθέντεσ*, *υ* ex *ν* corr. A *εὐποριθέντεσ* Exc 19 **παρὼν* W **πολιτίαν* W 21 *διελθεῖν*] fin. Exc *ἄλλως* — 23 *συνέτυχε* om. E Lat 23 *συνέτυχε*] *συνευτυχεῖ* M *συνευτύχει* W

11 2. Ἰουδαίοις φιλοσοφίαι τρεῖς ἦσαν ἐκ τοῦ πάνυ ἀρχαίου τῶν
πατρίων, ἥ τε τῶν Ἐσσηνῶν καὶ ἡ τῶν Σαδδουκαίων, τρίτην δὲ
ἐφιλοσόφουν οἱ Φαρισαῖοι λεγόμενοι. καὶ τυγχάνει μέντοι περὶ
αὐτῶν ἡμῖν εἰρημένα ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου,
μνησθήσομαι δ' ὅμως καὶ νῦν αὐτῶν ἐπ' ὀλίγον.
12 3. Οἵ τε γὰρ Φαρισαῖοι τὴν δίαιταν ἐξευτελίζουσιν οὐδὲν ἐς
τὸ μαλακώτερον ἐνδιδόντες, ὧν τε ὁ λόγος κρίνας παρέδωκεν ἀγα-
θῶν ἕπονται τῇ ἡγεμονίᾳ περιμάχητον ἡγούμενοι τὴν φυλακὴν ὧν
ὑπαγορεύειν ἠθέλησεν. τιμῆς γε τοῖς ἡλικίᾳ προήκουσιν παραχω-
ροῦσιν οὐδ' ἐπ' ἀντιλέξει τῶν εἰσηγηθέντων ταῦτα οἱ θράσει ἐπαι-
13 ρόμενοι. πράσσεσθαί τε εἱμαρμένῃ τὰ πάντα ἀξιοῦντες οὐδὲ τοῦ
ἀνθρωπείου τὸ βουλόμενον τῆς ἐπ' αὐτοῖς ὁρμῆς ἀφαιροῦνται δοκῆ-
σαν τῷ θεῷ κρίσιν γενέσθαι καὶ τῷ ἐκείνης βουλευτηρίῳ καὶ τῶν
14 ἀνθρώπων τῷ ἐθελήσαντι προσχωρεῖν μετ' ἀρετῆς ἢ κακίας. ἀθά-
νατόν τε ἰσχὺν ταῖς ψυχαῖς πίστις αὐτοῖς εἶναι καὶ ὑπὸ χθονὸς
δικαιώσεις τε καὶ τιμὰς οἷς ἀρετῆς ἢ κακίας ἐπιτήδευσις ἐν τῷ
βίῳ γέγονεν, καὶ ταῖς μὲν εἱργμὸν ἀίδιον προτίθεσθαι, ταῖς δὲ
15 ῥᾳστώνην τοῦ ἀναβιοῦν. καὶ δι' αὐτὰ τοῖς τε δήμοις πιθανώτατοι
τυγχάνουσιν καὶ ὁπόσα θεῖα εὐχῶν τε ἔχεται καὶ ἱερῶν ποιήσεως
ἐξηγήσει τῇ ἐκείνων τυγχάνουσιν πρασσόμενα. εἰς τοσόνδε ἀρετῆς
αὐτοῖς αἱ πόλεις ἐμαρτύρησαν ἐπιτηδεύσει τοῦ ἐπὶ πᾶσι κρείσσο-
νος ἔν τε τῇ διαίτῃ τοῦ βίου καὶ λόγοις.
16 4. Σαδδουκαίοις δὲ τὰς ψυχὰς ὁ λόγος συναφανίζει τοῖς σώ-

---

§ 11 = bell. Iud. II 119; § 12 = bell. Iud. II 162.

AMWELatZonaras I p. 474.

2 *ἡ (post καὶ) om. A 3 *λεγομένοι, ι ex υ corr. A *μέντοι] μέν τι Bekker μὲν coni. 4 *ἡμῖν om. M 5 *δὲ MW 6 *εἰσ MW 8 *περιμάχητον — 9 ἠθέλησεν] *praepositis nullo modo reluctantur* Lat *ὧν] ἣν MW 9 ἀπαγορεύειν E προαγορεύειν ed. pr. *γε] τε coni. *τῆσ W ἡλικίασ MWE 10 *οὐδ'] οὐδὲν MW *οὐδ' — ἐπαιρόμενοι] *ita ut nec contrarium quiddam aliquando respondeant* Lat ταῦτα οἱ om. spatio uacuo relicto E οἱ] om. ed. pr. ἢ coni. 12 *τῆσ, η ex corr. M τοῖσ AW ἐπ' αὐτοῖς] E ἀπ' αὐτῆσ codd. *δοκῆσαν — 13 γενέσθαι] *iudicium dei futurum esse sentiunt* Lat 13 κρίσιν] κρᾶσιν MWE *τῶν A *βουλευτηρίων A 14 τῶ θελήσαντι MW τὸ ἐθελῆσαν E τῷ θελήσοντι coni. μετὰ MWE 15 *πίστεισ W ὑποχθονίουσ E 16 *οἷς] αἷς Bekker 17 *εἱργμὸν, ἱργμ i. ras. M προτίθεσθαι] Ernesti προστίθεσθαι codd. E 18 *πιθανότατοι MW 19 *ἔχεται] ἕπεται MW 20 *ἐξηγήσει — πρασσόμενα] *expositionibus suis facienda esse praedicat* Lat *τυγχάνουσιν] τυγχάνει coni. nisi altius haeret uitium ἐσ E ἀρετὴν E

μασι, φυλακῇ δὲ οὐδαμῶς τινων μεταποίησις αὐτοῖς ἢ τῶν νόμων·
πρὸς γὰρ τοὺς διδασκάλους σοφίας, ἣν μετίασιν, ἀμφιλογεῖν ἀρε-
τὴν ἀριθμοῦσιν. εἰς ὀλίγους δὲ ἄνδρας οὗτος ὁ λόγος ἀφίκετο, 17
τοὺς μέντοι πρώτους τοῖς ἀξιώμασι, πράσσεταί τε ἀπ᾽ αὐτῶν οὐ-
δὲν ὡς εἰπεῖν· ὁπότε γὰρ ἐπ᾽ ἀρχὰς παρέλθοιεν, ἀκουσίως μὲν καὶ
κατ᾽ ἀνάγκας, προσχωροῦσι δ᾽ οὖν οἷς ὁ Φαρισαῖος λέγει διὰ τὸ
μὴ ἄλλως ἀνεκτοὺς γενέσθαι τοῖς πλήθεσιν.
5. Ἐσσηνοῖς δὲ ἐπὶ μὲν θεῷ καταλείπειν φιλεῖ τὰ πάντα ὁ λό- 18
γος, ἀθανατίζουσιν δὲ τὰς ψυχὰς περιμάχητον ἡγούμενοι τοῦ δικαίου
τὴν πρόσοδον. εἰς δὲ τὸ ἱερὸν ἀναθήματα στέλλοντες θυσίας ἐπι- 19
τελοῦσιν διαφορότητι ἁγνειῶν, ἃς νομίζοιεν, καὶ δι᾽ αὐτὸ εἰργό-
μενοι τοῦ κοινοῦ τεμενίσματος ἐφ᾽ αὐτῶν τὰς θυσίας ἐπιτελοῦσιν.
βέλτιστοι δὲ ἄλλως [ἄνδρες] τὸν τρόπον καὶ τὸ πᾶν πονεῖν ἐπὶ
γεωργίᾳ τετραμμένοι. ἄξιον δ᾽ αὐτῶν θαυμάσαι παρὰ πάντας 20
τοὺς ἀρετῆς μεταποιουμένους τόδε διὰ τὸ μηδαμῶς ὑπάρξαν Ἑλλή-
νων ἢ βαρβάρων τισίν, ἀλλὰ μηδ᾽ εἰς ὀλίγον, ἐκείνοις ἐκ παλαιοῦ
συνελθὸν ἐν τῷ ἐπιτηδεύεσθαι μὴ κεκωλῦσθαι· τὰ χρήματά τε
κοινά ἐστιν αὐτοῖς, ἀπολαύει δὲ οὐδὲν ὁ πλούσιος τῶν οἰκείων μει-
ζόνως ἢ ὁ μηδ᾽ ὁτιοῦν κεκτημένος· καὶ τάδε πράσσουσιν ἄνδρες ὑπὲρ
τετρακισχίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. καὶ οὔτε γαμετὰς εἰσάγονται 21
οὔτε δούλων ἐπιτηδεύουσιν κτῆσιν, τὸ μὲν εἰς ἀδικίαν φέρειν ὑπει-
ληφότες, τὸ δὲ στάσεως ἐνδιδόναι ποίησιν, αὐτοὶ δ᾽ ἐφ᾽ ἑαυτῶν
ζῶντες διακονίᾳ τῇ ἐπ᾽ ἀλλήλοις ἐπιχρῶνται. ἀποδέκτας δὲ τῶν 22

---

§ 16 = bell. Iud. II 164; § 18 = bell. Iud. II 120 sqq.

AMWELat Zonaras I p. 475.

1 *φυλακῆσ ed. pr. *φυλακῇ — νόμων] *nullas uero alias obseruationes praeter legem custodiunt* Lat *οὐδαμῶν MW τινων om. E *μεταποιήσεισ MW ἢ] ἡ MWE 3 *δὲ] τὲ MW 4 *πράσσεται — 7 πλήθεσιν om. Lat *τε] γε A *ἀπ᾽ αὐτῶν] ὑπ᾽ αὐτῶν Ernesti ἐπ᾽ αὐτῷ coni. 6 *κατὰ A 7 *ἄλλως ἀνεκτοὺς] ἂν ἄλλωσ εκτοὺσ, i. marg. γρ ἀνεκτοὺσ A 8 καταλιπεῖν MWE 10 *εἰς — ἐπιτελοῦσιν] *in templo autem anathemata prohibent, sacrificia uel hostias cum populo non celebrant* Lat *ἀναθήματα] ἀναθήματά τε MW ἐπιτελοῦσιν] οὐκ ἐπιτελοῦσι ELat 11 δι᾽ αὐτὸ] διὰ τοῦτο E *εἰργόμενοι A[1] 12 *κοινοῦ, i. marg. γρ τοῦ καινοῦ A ἐφ᾽] E ἀφ᾽ AMW ἑαυτῶν E 13 δὲ] τε E *ἄνδρες om. MLat 14 δὲ MWE 15 τόδε διὰ τὸ] τὸ δίκαιον MWE γρ τὸ δίκαιον μηδαμῶσ i. marg. A 16 *ἀλλὰ — 17 *κεκωλῦσθαι om. Lat *μηδὲ MW 17 συνελθὼν E *ἐν τῷ fort. spuria 18 ἐστιν αὐτοῖς] αὐτοῖσ ἐστὶν MW αὐτοῖσ εἶναι E *ἀπολαύοι W δὲ] τε coni. 20 *εἰσάγοντε W 21 *κτῆσιν, ν i. ras. A 22 *δὲ MW 23 διακονίᾳ] E ἐπὶ διακονία codd. ἐπιδιακονίᾳ coni. ἀλλήλουσ E *ἀποχρῶνται coni.

προσόδων χειροτονοῦντες καὶ ὁπόσα ἡ γῆ φέροι ἄνδρας ἀγαθούς, ἱερεῖς δὲ ἐπὶ ποιήσει σίτου τε καὶ βρωμάτων. ζῶσι δὲ οὐδὲν παρηλλαγμένως, ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἐμφέροντες Δακῶν τοῖς πλείστοις λεγομένοις.
23 6. Τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν φιλοσοφιῶν ὁ Γαλιλαῖος Ἰούδας ἡγε-
μὼν κατέστη, τὰ μὲν λοιπὰ πάντα γνώμῃ τῶν Φαρισαίων ὁμολογούσῃ, δυσνίκητος δὲ τοῦ ἐλευθέρου ἔρως ἐστὶν αὐτοῖς μόνον ἡγεμόνα καὶ δεσπότην τὸν θεὸν ὑπειληφόσιν. θανάτων τε ἰδέας ὑπομένειν παρηλλαγμένας ἐν ὀλίγῳ τίθενται καὶ συγγενῶν τιμωρίας καὶ φίλων ὑπὲρ τοῦ μηδένα ἄνθρωπον προσαγορεύειν δεσπότην.
24 ἑωρακόσιν δὲ τοῖς πολλοῖς τὸ ἀμετάλλακτον αὐτῶν τῆς ἐπὶ τοιούτοις ὑποστάσεως περαιτέρω διελθεῖν παρέλιπον· οὐ γὰρ δέδοικα μὴ εἰς ἀπιστίαν ὑποληφθῇ τι τῶν λεγομένων ἐπ' αὐτοῖς, τοὐναντίον δὲ μὴ ἐλασσόνως τοῦ ἐκείνων καταφρονήματος δεχομένου τὴν
25 ταλαιπωρίαν τῆς ἀλγηδόνος ὁ λόγος ἀφηγῆται. ἀνοίᾳ τε τῇ ἐντεῦθεν ἤρξατο νοσεῖν τὸ ἔθνος Γεσσίου Φλώρου, ὃς ἡγεμὼν ἦν, τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ὑβρίζειν ἀπονοήσαντος αὐτοὺς ἀποστῆναι Ῥωμαίων. καὶ φιλοσοφεῖται μὲν Ἰουδαίοις τοσάδε.
26 II. 1. Κυρίνιος δὲ τὰ Ἀρχελάου χρήματα ἀποδόμενος ἤδη καὶ τῶν ἀποτιμήσεων πέρας ἐχουσῶν, αἳ ἐγένοντο τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει μετὰ τὴν Ἀντωνίου ἐν Ἀκτίῳ ἧτταν ὑπὸ Καίσαρος, Ἰωάζαρον τὸν ἀρχιερέα καταστασιασθέντα ὑπὸ τῆς πληθύος ἀφελόμενος τὸ
27 ἀξίωμα τῆς τιμῆς Ἄνανον τὸν Σεθὶ καθίσταται ἀρχιερέα. Ἡρώ-

§ 23 = cf. bell. Iud. II 151 sqq.

AMWELat Zonaras I p. 476.

1 ἄνδρας — 4 λεγομένοις] *sacerdotes autem optimos uiros eligunt, cibus illis simplex est, habitus insumptuosus et mundus* Lat 2 δὲ ἐπὶ] E διὰ MW τε διὰ A litt. τε διὰ π i. ras. angustius m. 2 A ποιήσει] E ποίησιν codd. *τε erasum A προχειρίζονται post βρωμάτων add. E *παρηλαγμένωσ W 3 ἐμφέροντες] ἐμφερῶσ E ἐμφερεῖς ὄντες Bekker *Δακῶν] i. marg. οὕτωσ εὗρον καὶ ἐν ἄλλοισ m. 1 A *πλείστοις] κτίσταις Ortelius ex Strabone VII 296, inde πολισταῖς Scaliger; etiam de *pilleatis* cogitari potest Iordanis Get. § 40 5 *φιλοσόφων MW 6 ἧσ οἱ τρόφιμοι ante τὰ add. E ὁμολογούσῃ] coni. ὁμολογοῦσι codd. E 7 δυσνίκητος] Bekker δυσκίνητοσ codd. E *inmobilem inmutabilemque* Lat *δὲ] τε MW 8 *ὑπειληφώσιν A[1] ὑπειλήφασι MW 11 *τῆς] τοῖσ M ἐπὶ] Ernesti ὑπὸ codd. E 12 ὑποστάσεως] ἐνστάσεωσ E *παρέλιπον, ο ex ε corr. A 13 *ὑποληφθῇ, η i. ras. A *ἐπ'] ὑπ' MW 14 δὲ om. E *ἐλάσσονοσ MW δέχεσθαι E 16 γεστίου, i. marg. γρ γεσσίου A τῇ om. MWE 19 κυρήνιοσ codd. E *cyrineus* cod. ALat 21 *ἐν] ἐπ' coni. **iozarum* Lat 23 *τὸν Σεθὶ om. Lat *Σεθὶ] σὲσ MW σὲθ ed. pr. καθίσταται] ἱστᾶ MW καθιστᾶ E i. marg. *VI* Lat

δης δὲ καὶ Φίλιππος τετραρχίαν ἑκάτερος τὴν ἑαυτοῦ παρειληφότες
καθίσταντο. καὶ Ἡρώδης Σέπφωριν τειχίσας πρόσχημα τοῦ Γαλι-
λαίου παντὸς ἠγόρευεν αὐτὴν Αὐτοκρατορίδα· Βηθαραμφθᾶ δέ,
πόλις καὶ αὐτὴ τυγχάνει, τείχει περιλαβὼν Ἰουλιάδα ἀπὸ τοῦ αὐ-
τοκράτορος προσαγορεύει τῆς γυναικός. Φίλιππος δὲ Πανεάδα τὴν 28
πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἰορδάνου κατασκευάσας ὀνομάζει Καισάρειαν,
κώμην δὲ Βηθσαϊδὰ πρὸς λίμνῃ τῇ Γεννησαρίτιδι πόλεως παρα-
σχὼν ἀξίωμα πλήθει τε οἰκητόρων καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει Ἰουλίᾳ
θυγατρὶ τῇ Καίσαρος ὁμώνυμον ἐκάλεσεν.

2. Κωπωνίου δὲ τὴν Ἰουδαίαν διέποντος, ὃν ἔφην Κυρινίῳ 29
συνεκπεμφθῆναι, τάδε πράσσεται. τῶν ἀζύμων τῆς ἑορτῆς ἀγο-
μένης, ἣν πάσχα καλοῦμεν, ἐκ μέσης νυκτὸς ἐν ἔθει τοῖς ἱερεῦσιν
ἦν ἀνοιγνύναι τοῦ ἱεροῦ τοὺς πυλῶνας. καὶ τότε οὖν ἐπεὶ τὸ 30
πρῶτον γίνεται ἡ ἄνοιξις αὐτῶν, ἄνδρες Σαμαρεῖται κρύφα εἰς
Ἱεροσόλυμα ἐλθόντες διάρριψιν ἀνθρωπείων ὀστῶν ἐν ταῖς στοαῖς
καὶ διὰ παντὸς τοῦ ἱεροῦ ἤρξαντο μὴ πρότερον ἐπὶ τοιούτοις νο-
μίζοντες τά τε ἄλλα διὰ φυλακῆς μείζονος ἦγον τὸ ἱερόν. καὶ 31
Κωπώνιος μετ᾽ οὐ πολὺ εἰς Ῥώμην ἐπαναχωρεῖ, διάδοχος δ᾽ αὐτῷ
τῆς ἀρχῆς παραγίνεται Μᾶρκος Ἀμβίβουχος, ἐφ᾽ οὗ καὶ Σαλώμη
ἡ τοῦ βασιλέως Ἡρώδου ἀδελφὴ μεταστᾶσα Ἰουλίᾳ μὲν Ἰάμνειάν
τε καταλείπει καὶ τὴν τοπαρχίαν πᾶσαν, τήν τ᾽ ἐν τῷ πεδίῳ Φα-

---

§ 27 = bell. Iud. II 168; § 31 = bell. Iud. II 167.

AMWELat Zonaras I p. 476.

1 *ἑαυτοῦ] παρ᾽ αὐτοῦ MW 2 ἠρώδην E 3 ἠγόρευεν] ἦγεν AE, i. marg. γρ ἠγόρευεν A ἤγαγεν MW *appellat* Lat αὐτὴν om. E αὐτοκράτορι W βηθαραμφὰ E *betharamtha* Lat 4 *πόλις] πόλισ οὖν MW πόλισ ἦν ed. pr. αὕτη MWE *τυγχάνει om. ed. pr. περιβαλὼν E *Ἰουλιάδα] *iuliam* Lat 5 *ἀγορεύει MW *παναιάδα A¹M *paniadam* Lat 7 βηθσαϊδὰν W *bethsaidam* Lat *τῇ] δὲ τῇ MW γενησαρίτιδι ME *genesar* Lat 8 ἰουλίαν AE 10 i. marg. *VII* Lat χοπωνίου E χυρηνίω codd. E *cyrineo* cod. A Lat 11 τῆσ ante *τῶν suppl. m. 1 A *τῆς] ras. 2—3 litt. A 15 διάρριψιν — 17 ἱερόν] *et per templi cunctas porticus et per totum phanum ossa iaciunt mortuorum; et ex illo coepit in templo custodia maior sacerdotibus exerceri* Lat *ὀστῶν — 16 καὶ i. ras. angustiore m. 2 A στοαῖς] στοαῖσ ποιοῦνται AE 16 *καὶ διὰ] διὸ καὶ Hudson *πάντας Hudson εἴρξαντο Hudson εἶρξαν Bekker ἤρξαντο — 17 ἱερόν om. lacuna ca. 40 litt. relicta E 17 μειζόνωσ A¹MW 18 χοπώνιοσ E ἐπανεχώρει A ὑπαναχωρεῖ WE δὲ MWE 19 Ἀμβίβουχος] ἀμβιβοῦχοσ MW Zon ἀμβιβοοῦχοσ E (cod. Laur.), om. Lat, Ἀμβιούιος Casaubonus ad Baron. p. 205, 1 Ἀμβίβουλος coni. i. marg. *VIII* Lat 20 ἡ om. MWE *ἰουλίαι, αι ex αν corr. A ἰάμνιάν WE et ut uid. A¹ 21 τ᾽] τε MWE et ex corr. A *φασαήλιδα W

σαηλίδα καὶ Ἀρχελαΐδα, ἔνθα φοινίκων πλείστη φύτευσις καὶ καρ-
32 πὸς αὐτῶν ἄριστος. διαδέχεται δὲ καὶ τοῦτον Ἄννιος Ῥοῦφος, ἐφ'
οὗ δὴ καὶ τελευτᾷ Καῖσαρ, δεύτερος μὲν Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ
γενόμενος ἑπτὰ δὲ καὶ πεντήκοντα τῆς ἀρχῆς ἔτη, πρὸς οἷς μῆνες
ἓξ ἡμέραι δυοῖν πλείονες, τούτου δὲ αὐτῷ τοῦ χρόνου δεκατέσσαρα
33 ἔτη συνῆρξεν Ἀντώνιος, βιώσας ἔτη ἑβδομηκονταεπτά. διαδέχε-
ται δὲ τῷ Καίσαρι τὴν ἡγεμονίαν Τιβέριος Νέρων γυναικὸς αὐτοῦ
Ἰουλίας υἱὸς ὤν, τρίτος ἤδη οὗτος αὐτοκράτωρ, καὶ πεμπτὸς ὑπ'
αὐτοῦ παρῆν Ἰουδαίοις ἔπαρχος διάδοχος Ἀννίῳ Ῥούφῳ Οὐαλέριος
34 Γρᾶτος· ὃς παύσας ἱερᾶσθαι Ἄνανον Ἰσμάηλον ἀρχιερέα ἀποφαίνει
τὸν τοῦ Φαβί, καὶ τοῦτον δὲ μετ' οὐ πολὺ μεταστήσας Ἐλεάζαρον
τὸν Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως υἱὸν ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα. ἐνιαυτοῦ
δὲ διαγενομένου καὶ τόνδε παύσας Σίμωνι τῷ Καμίθου τὴν ἀρχιε-
35 ρωσύνην παραδίδωσιν. οὐ πλείων δὲ καὶ τῷδε ἐνιαυτοῦ τὴν τιμὴν
ἔχοντι διεγένετο χρόνος, καὶ Ἰώσηπος ὁ καὶ Καϊάφας διάδοχος ἦν
αὐτῷ. καὶ Γρᾶτος μὲν ταῦτα πράξας εἰς Ῥώμην ἐπανεχώρει ἕν-
δεκα ἔτη διατρίψας ἐν Ἰουδαίᾳ, Πόντιος δὲ Πιλᾶτος διάδοχος
αὐτῷ ἧκεν.
36 3. Ἡρώδης δὲ ὁ τετράρχης, ἐπὶ μέγα γὰρ ἦν τῷ Τιβερίῳ
φιλίας προελθών, οἰκοδομεῖται πόλιν ἐπώνυμον αὐτῷ Τιβεριάδα
τοῖς κρατίστοις ἐπικτίσας αὐτὴν τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ λίμνῃ τῇ Γεν-
νησαρίτιδι. θερμά τε οὐκ ἄπωθέν ἐστιν ἐν κώμῃ, Ἀμμαθοὺς ὄνομα

§ 31 = bell. Iud. II 167; § 36 = bell. Iud. II 168.

AMWELat Zonaras I p. 477, Eusebius hist. eccl. I 9 sq. dem. euang. VIII 2. 100. 2 §§ 32—36 usus est Eusebius hist. eccl. I 9. 2 δὲ om. E τοῦτο E ἀννῖνοσ E 4 δὲ] δ' αὐτῷ E *οἷσ i. ras. A 5 ἡμέραιν E *δυεῖν M *τούτου, ου i. ras. A τούτων MW *αὐτῶι, ι i. ras. A δεκατέσσαρα] τεσσαρεσκαίδεκα MWE 6 ἔτη ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα MWE 7 γυναικὸς] τῆσ γυναικὸσ MWE 8 οὗτοσ ἤδη tr. MWE *πέμπτοσ M *quintus* Lat 9 ἀννίου ῥούφου MW ἀννίνου ῥούφου E οὐαλέριος — 16 αὐτῷ habet Euseb. hist. et dem. οὐαλλέριοσ ME et Eusebii praep. codd. plurimi 10 *ὃς] om. Euseb. hist. Ῥωμαίων στρατηγὸς Eus. dem. *παύσας ἀρχιερᾶσθαι Eus. dem. *Ἄνανον] *annan* Lat (cod. A) Ἄνναν Zon Ἄνανον Eusebii hist. codd. plerique 11 τὸν om. E Φαβί] E Eus. hist. φιαβί A φαβῆ M *iabi* Lat Φήβα Eus. dem. *δὲ om. Eus. dem. 12 τὸν] τοῦ E *Ἀνάνου] *annae* Lat Ἄννα Zon Ἀννάνου Eusebii hist. codd. plerique τοῦ Ἀνάνου Eus. dem. 13 *Καμίθου] Καθίμου Eus. dem. 14 πλείων] E πλέον codd. Eus. *δὲ om. MW *τὴν om. M 15 καὶ Καϊάφας] Eus. καϊάφασ codd. ELat 16 ἐπαναχωρεῖ MW ἀπαναχωρεῖ E 20 προελθὼν] E προσελθὼν codd. *perueniens* Lat 21 γεννησαρίτιδι ME *genesar* Lat Ἀμματε] δὲ MW 22 ἄποθεν E et ex corr. A ἐστιν] E ἔνεστιν codd. Ἀμμαθοὺς] ἀμμαοῦσ W ἀμαθοῦσ E *amathus* Lat

αὐτῇ. σύγκλυδες δὲ ᾤκισαν, οὐκ ὀλίγον δὲ καὶ τὸ Γαλιλαῖον ἦν, 37
καὶ ὅσοι μὲν ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῷ γῆς ἀναγκαστοὶ καὶ πρὸς βίαν εἰς
τὴν κατοικίαν ἀγόμενοι, τινὲς δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει. ἐδέξατο δὲ
αὐτοῖς συνοίκους καὶ τοὺς πανταχόθεν ἐπισυναγομένους ἄνδρας ἀπό-
ρους, ἔστι δ' οὓς μηδὲ σαφῶς ἐλευθέρους, πολλά τε αὐτοὺς κἀπὶ 38
πολλοῖς ἠλευθέρωσεν καὶ εὐηργέτησεν ἀνάγκασμα τοῦ μὴ ἀπολεί-
ψειν τὴν πόλιν ἐπιθείς, κατασκευαῖς τε οἰκήσεων τέλεσι τοῖς αὐ-
τοῦ καὶ γῆς ἐπιδόσει, εἰδὼς παράνομον τὸν οἰκισμὸν ὄντα καὶ ἀπὸ
τοῦ Ἰουδαίοις πατρίου διὰ τὸ ἐπὶ μνήμασιν, ἃ πολλὰ τῇδε ἦν,
ἀνῃρημένοις τὴν ἵδρυσιν τῇ Τιβεριάδι γενέσθαι· μιαροὺς δὲ ἐπὶ
ἑπτὰ ἡμέρας εἶναι τοὺς οἰκήτορας ἀγορεύει ἡμῖν τὸ νόμιμον.
4. Τελευτᾷ δὲ καὶ Φραάτης ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς κατὰ τοῦ- 39
τον τὸν χρόνον ἐπιβουλῆς αὐτῷ γενομένης ὑπὸ Φραατάκου τοῦ
υἱέος κατὰ τοιαύτην αἰτίαν. Φραάτης παίδων αὐτῷ γενομένων 40
γνησίων Ἰταλικῆς παιδίσκης * ὄνομα αὐτῇ Θεσμοῦσα. ταύτῃ ὑπὸ
Ἰουλίου Καίσαρος μετ' ἄλλων δωρεῶν ἀπεσταλμένῃ τὸ μὲν πρῶτον
παλλακίδι ἐχρῆτο, καταπλαγεὶς δὲ τῷ πολλῷ τῆς εὐμορφίας προϊ-
όντος τοῦ χρόνου καὶ παιδὸς αὐτῇ τοῦ Φραατάκου γενομένου γα-
μετήν τε τὴν ἄνθρωπον ἀποφαίνεται καὶ τιμίαν ἦγεν. ἐπὶ πᾶσιν 41
οἷς εἴποι πιθανὴ τῷ βασιλεῖ γεγονυῖα καὶ σπεύδουσα τῷ παιδὶ
τῷ αὐτῆς γενέσθαι τὴν Πάρθων ἡγεμονίαν ἑώρα μὴ ἄλλως γενη-
σομένην μὴ ἀποσκευῆς αὐτῇ μηχανηθείσης τῶν γνησίων τοῦ Φρα-
άτου παίδων. πείθει οὖν αὐτὸν ἐκπέμπειν εἰς Ῥώμην ἐφ' ὁμηρείᾳ 42

AMWELat Zonaras I p. 477.

1 ᾤκισαν] coni. ᤨκησαν codd. E, i. marg. (ad ᾤκησαν?) ταύτην A 2 *ὅσοι] οἱ coni. *ὑπ'] ἀπ' MW *ὑπ' αὐτῷ γῆς] ὑπαγωγῆσ, i. marg. γρ ὑπ' αὐτῶ γῆσ A 3 τὴν om. E 5 δὲ MWE μηδὲ] Bekker μήτε codd. E *καὶ ἐπὶ MW 6 *πολλοὺσ MW 7 τέλεσι τοῖς] Bekker τελείαισ τῆσ codd. *ex (propriis) opibus* Lat 8 ἐπιδόσει] Bekker ἀποδόσει codd. E 10 *τῇ om. MW 11 ἀγορεύει] E ὡσ ἀγορεύει AW ὡσ ἀναγορεύει M 13 *φραατάκτου MW *fratre* cod. A Lat 14 υἱέωσ MWE γνησίων γενομένων tr. MWE 15 Ἰταλικῆς παιδίσκης] ἰταλικῇ παιδίσκῃ WE *adsciuit sibi italici generis concubinam* Lat, qui tamen hic non plura habuisse uid., nam infra u. 17 uertit *ea, sicut dixi, pro concubina utebatur* *θερμοῦσα MW θεὰ Μοῦσα Gutschmid ταύτῃ om. E 16 *Ἰουλίου] Σεβαστοῦ Bucherius τοῦ νέου Gutschmid 17 παλακῇ ἐκέχρητο E *προσιόντοσ Henn 18 *τοῦ om. MW τοῦ Φραατάκου] ἐκ φραάτου E φραατάκτου MW *fraatre* Lat 19 *ἦγεν] ἦγεν. ἡ δὲ Dindorf πᾶσιν] πᾶσι δ' E 20 *πιθανῇ A πιθανὴν coni. *γεγονυίαι, ι finale i. ras. A γεγονυῖαν coni. *καὶ σπεύδουσα] *itaque festinans* Lat ἣ καὶ σπεύδουσα coni. τῷ — 21 αὐτῆς] τῶ αὐτῆσ παιδὶ MWE 21 μὴ] μὴ ἂν A 23 ὁμηρείᾳ] Gutschmid ὁμηρείαν codd. E

τοὺς γνησίους παῖδας. καὶ οὗτοι μέν, οὐ γὰρ ἀντειπεῖν εὔπορον
Φραάτῃ τοῖς Θεσμούσης ἐπιτάγμασιν, ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἐξεπέμποντο.
Φραατάκης δὲ μόνος ἐπὶ τοῖς πράγμασι τρεφόμενος δεινὸν ἡγεῖτο
καὶ ἅμα χρόνιον τοῦ πατρὸς διδόντος τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν, ὥστε
ἐπεβούλευε τῷ πατρὶ συμπράξει τῆς μητρός, ᾗ δὴ καὶ συνιέναι
43 λόγος εἶχεν αὐτόν. καὶ δι' ἀμφότερα μισηθεὶς οὐδὲν ἧσσόνως τῆς
πατροκτονίας τὸ μῦσος τοῦ μητρὸς ἔρωτος τιθεμένων τῶν ὑπηκόων,
στάσει περιελαθεὶς πρότερον ἢ φῦναι μέγας ἐξέπεσε τῶν πραγ-
44 μάτων καὶ οὕτως θνήσκει. συμφρονήσαντες δὲ οἱ γενναιότατοι
Πάρθων, ὡς ἀβασιλεύτοις μὲν ἀμήχανον πολιτεύεσθαι, οἱ δὲ τοῦ
βασιλεύοντος ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἀρσακιδῶν, οὐ γὰρ ἑτέροις ἄρχειν
νόμιμον, ἀπέχρη δὲ πολλάκις καὶ μέχρι νῦν περιυβρίσθαι τὴν βα-
σιλείαν ἔκ τε γάμων τῆς Ἰταλικῆς παλλακίδος καὶ γενέσεων, Ὀρώ-
δην ἐκάλουν πρεσβεύσαντες εἰς δάν, ἄλλως μὲν ἐπίφθονον τῷ πλή-
θει καὶ ὑπαίτιον καθ' ὑπερβολὰς ὠμότητος, πάνυ γὰρ ἦν σκαιὸς
45 καὶ δυσδιάθετος εἰς ὀργήν, ἕνα δὲ τῶν ἐκ τοῦ γένους. τοῦτον μὲν
δὴ συστάντες ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἔνιοί φασιν, ἐν σπονδαῖς καὶ
τραπέζαις, μαχαιροφορεῖν γὰρ ἔθος ἅπασιν, ὡς δ' ὁ πλείων κατέ-
46 χει λόγος, εἰς θήραν προαγαγόντες. πρεσβεύσαντες δὲ εἰς Ῥώμην
ᾐτοῦντο βασιλέα τῶν ὁμηρευόντων, καὶ πέμπεται Βονώνης προκρι-
θεὶς τῶν ἀδελφῶν· ἐδόκει γὰρ χωρεῖν τὴν τύχην, ἥν αὐτῷ δύο μέ-
γισται τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἡγεμονίαι προσέφερον, ἰδία καὶ ἀλλο-

---

AMWE Lat

2 φραάτην MW 3 *Φραατάκης] *fraates* Lat 5 ἐπεβούλευσε E *ᾗ δὴ] ἤδη A *συνιέναι, i. marg. γρ συνεῖναι A 6 *λόγοσ, σ ex υ corr. M λόγου W εἶχεν αὐτόν] om. MWE *ferebatur* Lat ἡσσόνως] ἧσσον ὡσ codd. ἧσσον E 7 *μῖσοσ W τοῦ] τῆσ MW τοῦ τῆσ E τὸν τῆς Bekker τοὺς Gutschmid *ἔρωτα Bekker ἔρωτας Gutschmid 8 *περιελασθεὶσ W ἐξέπιπτε MWE 9 οὕτω MWE ante *θνήσκει ras. 7 litt. M, post θνήσκει eras. θνήσκει W *συμφρονήσαν W 10 οἱ δὲ τοῦ βασιλεύοντος] δέοι δὲ βασιλεύοντος Gutschmid οἱ δὲ — 16 γένους] *coeperunt inspicere, quisnam illis ex genere arsacidarum fieret imperator; nam aliunde fieri non licebat; unde quoque usque hodiernum diem pollutum dicunt et iniuriatum ex semine mulieris italicae illud imperium. herodem itaque per legatos adsciscunt; sed postquam iste quoque suscepit imperium, coepit inuidiosus esse multitudini atque suspectus propter inmensam crudelitatem; erat quippe ira ferus et omnibus modis inmitis* Lat, qui graeca paullo emendatiora habuisse uid; cf. Holwerda p. 137 τοῦ om. ed. pr. βασιλεύοντες ed. pr. 13 ὀρώιδην, ὀ i. ras. A ὀρώδην W ἡρώδην E Lat 14 εἰς δάν] ἥν (ἦν W) δ' ἂν MW ἦν δ' E ὄντα Dindorf εἰς Δάας Gutschmid τῷ] παρὰ τῷ MWE 16 *δυσδιάθετος] συνδιάθετοσ MW 17 *ἀποκτέννουσιν MW 18 δὲ MW 19 προσάγοντεσ MW 20 βοώνησ E 21 μέγιστα MW 22 ἡγεμονία MW ἴδια καὶ ἀλλότρια A

τρία. ταχεῖα δ' ἀνατροπὴ τοὺς βαρβάρους ὕπεισιν ἅτε καὶ φύσει 47
σφαλεροὺς ὄντας πρός τε τὴν ἀναξιοπάθειαν, ἀνδραπόδῳ γὰρ
ἀλλοτρίῳ ποιήσειν τὸ προστασσόμενον ἠξίουν, τὴν ὁμηρείαν ἀντὶ
δουλείας ὀνομάζοντες, καὶ τῆς ἐπικλήσεως τὴν ἀδοξίαν· οὐ γὰρ
[ἂν] πολέμου δικαίῳ δεδόσθαι τὸν βασιλεύσοντα Πάρθοις, ἀλλά,
ὃ τῷ παντὶ χεῖρον, εἰρήνης ὕβρει. παραχρῆμα δ' ἐκάλουν Ἀρτά- 48
βανον Μηδίας βασιλεύοντα γένος Ἀρσακίδην· πείθεται δ' Ἀρτά-
βανος καὶ μετὰ στρατιᾶς ἔπεισιν. ὑπαντιάζει δ' αὐτῷ Βονώνης·
καὶ τὸ μὲν πρῶτον συμφρονήσαντος αὐτῷ τοῦ πλήθους τῶν Πάρ-
θων παραταξάμενος νικᾷ, καὶ φεύγει πρὸς τοὺς ὅρους τῆς Μη-
δίας Ἀρτάβανος. μετ' οὐ πολὺ δὲ συναγαγὼν συμβάλλει τε 49
Βονώνῃ καὶ νικᾷ, καὶ Βονώνης εἰς Σελεύκειαν ἀφιππάζεται σὺν
ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτόν. Ἀρτάβανος δὲ πολὺν τῇ τροπῇ φόνον
ἐργασάμενος ὑπὲρ ἐκπλήξεως τῶν βαρβάρων πρὸς Κτησιφῶντα μετὰ
τοῦ πλήθους ἀναχωρεῖ. κἀκεῖνος μὲν ἐβασίλευεν ἤδη Πάρθοις, 50
Βονώνης δ' εἰς Ἀρμενίαν διαπίπτει, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐφίετο
τῆς χώρας καὶ πρὸς Ῥωμαίους ἐπρέσβευεν. ὡς δ' αὐτῷ Τιβέριος 51
μὲν ἀπεῖπεν πρός τε τὴν ἀνανδρίαν καὶ τοῦ Πάρθου τὰς ἀπειλάς,
ἀναπρεσβεύει γὰρ δὴ πόλεμον ἀνατεινόμενος, μηχανὴ δ' ἦν ἑτέρας
βασιλείας οὐδεμία, καὶ γὰρ οἱ περὶ Νιφάτην δυνατοὶ τῶν Ἀρμε-
νίων Ἀρταβάνῳ προστίθενται, παραδίδωσιν αὐτὸν Σιλανῷ τῷ τῆς 52
Συρίας στρατηγῷ. κἀκεῖνος μὲν κατὰ αἰδῶ τῆς ἐν Ῥώμῃ κομιδῆς
ἐν Συρίᾳ παρεφυλάσσετο· τὴν δὲ Ἀρμενίαν Ὀρώδῃ δίδωσιν Ἀρτά-
βανος ἑνὶ τῶν ἑαυτοῦ παίδων.

AMWE Lat

1 *δὲ* MWE *σφαλεροὺσ φύσει* tr. MWE 2 *πρός τε — 4 ἀδοξίαν*] *mansuetudinem eius coeperunt contemnere indignos putantes, ut seruo subicerentur alieno; nam obsidatum seruitutem esse definiebant* Lat *ἀξιοπάθειαν* E **ἀνδραπόδων γὰρ ἀλλοτρίων* codd. 3 *ποιήσειν*] E *ποιήσει* codd. *ποιῆσαι* ed. pr. *τὸ πραττόμενον* E **ἠξίουν*] *ἀπηξίουν* Cocceji *οὐκ ἠξίουν* Hudson 4 **ὀνομάζοντες*] *νομίζοντες* Gutschmid *ἀδοξίαν*] *ἀξίαν* MW 5 *ἂν*] *νῦν* Gutschmid, mihi spurium uid *δικαίωι, ωι* i. ras. A 6 *ὅτωι* ex *ὁ τῶι* corr. A *δὲ* MWE 7 *μηδειασ* WE *δὲ* MWE 8 *δὲ* MWE *αὐτῶι, ῶι* corr. uid. A *αὐτὸν* MWE *βοώνησ* MWE 9 **συμφρήσαντοσ* M **τῶν πάρθων* s. M 10 **νικᾷ καὶ*] *ἡττηθεὶς* ed. pr. **ὅρους*] *montes* Lat **μηδειασ* W 11 *μετ' οὐ πολὺ δὲ*] *καὶ μετ' οὐ πολὺ* MWE *συναγαγὼν*] *congregans etiam ipse magnas turmas exercitus* Lat *συναγαγὼν στρατιὰν* E *τε*] *τῷ* E 12 *βοώνῃ* MWE *βοώνησ* MWE 14 *ὑπὲρ*] *ὑπ'* Ernesti 15 *ἐβασίλευσεν* E *πάρθων* E 16 *βοώνησ* MWE *δὲ* MWE 17 *δὲ* MWE 19 **ἀντιπρεσβεύει* Gutschmid *δὲ* MWE *ἑτέρα* WE 20 **ν. ειφάτην* A *νειειφάτην* W 21 *αὐτὸν* WE 23 *παρεφυλάττετο* MWE **ὀρώδῃ* W *herodi* Lat 24 *αὐτοῦ* E

53 5. Ἐτελεύτησεν δὲ καὶ ὁ τῆς Κομμαγηνῆς βασιλεὺς Ἀντίοχος,
διέστη δὲ τὸ πλῆθος πρὸς τοὺς γνωρίμους καὶ πρεσβεύουσιν ἀφ'
ἑκατέρου μέρους, οἱ μὲν δυνατοὶ μεταβάλλειν τὸ σχῆμα τῆς πολι-
τείας εἰς ἐπαρχίαν ἀξιοῦντες, τὸ πλῆθος δὲ βασιλεύεσθαι κατὰ τὰ
54 πάτρια. καὶ ψηφίζεται ἡ σύγκλητος Γερμανικὸν πέμπειν διορθώ-
σοντα τὰ κατὰ τὴν ἀνατολὴν πραγματευομένης αὐτῷ τῆς τύχης
εὐκαιρίαν τοῦ θανάτου· καὶ γὰρ γενόμενος κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ
πάντα διορθώσας ἀνῃρέθη φαρμάκῳ ὑπὸ Πείσωνος, καθὼς ἐν
ἄλλοις δεδήλωται.
55 III. 1. Πιλᾶτος δὲ ὁ τῆς Ἰουδαίας ἡγεμὼν στρατιὰν ἐκ Και-
σαρείας ἀγαγὼν καὶ μεθιδρύσας χειμαδιοῦσαν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπὶ
καταλύσει τῶν νομίμων τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐφρόνησε, προτομὰς Καίσα-
ρος, αἳ ταῖς σημαίαις προσῆσαν, εἰσαγόμενος εἰς τὴν πόλιν, εἰκό-
56 νων ποίησιν ἀπαγορεύοντος ἡμῖν τοῦ νόμου. καὶ διὰ τοῦτο οἱ
πρότερον ἡγεμόνες ταῖς μὴ μετὰ τοιῶνδε κόσμων σημαίαις ἐποι-
οῦντο εἴσοδον τῇ πόλει. πρῶτος δὲ Πιλᾶτος ἀγνοίᾳ τῶν ἀνθρώ-
πων διὰ τὸ νύκτωρ γενέσθαι τὴν εἴσοδον ἱδρύεται τὰς εἰκόνας
57 φέρων εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. οἱ δ' ἐπεὶ ἔγνωσαν κατὰ πληθὺν παρ-
ῆσαν εἰς Καισάρειαν ἱκετείαν ποιούμενοι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐπὶ
μεταθέσει τῶν εἰκόνων. καὶ μὴ συγχωροῦντος διὰ τὸ εἰς ὕβριν
Καίσαρι φέρειν, ἐπείπερ οὐκ ἐξανεχώρουν λιπαρεῖν κατὰ ἕκτην
ἡμέραν ἐν ὅπλοις ἀφανῶς ἐπικαθίσας τὸ στρατιωτικὸν αὐτὸς ἐπὶ
τὸ βῆμα ἧκεν. τὸ δ' ἐν τῷ σταδίῳ κατεσκεύαστο, ὅπερ ἀπέ-
58 κρυπτε τὸν ἐφεδρεύοντα στρατόν. πάλιν δὲ τῶν Ἰουδαίων ἱκε-
τείᾳ χρωμένων ἀπὸ συνθήματος περιστήσας τοὺς στρατιώτας ἠπεί-
λει θάνατον ἐπιθήσειν ζημίαν ἐκ τοῦ ὀξέος, εἰ μὴ πανσάμενοι
59 θορυβεῖν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα ἀπίοιεν. οἱ δὲ πρηνεῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς

§ 55 = bell. Iud. II 169.

AMWELat Zonaras I p. 477.

1 *κομμανῆσ (γη supra) A 2 *διέστησε MW 3 δὲ τὸ πλῆθοσ tr. MW τὸ δὲ πλῆθοσ tr. E 5 *διορθώσαντα W 7 τὴν om. E 8 πίσσωνοσ M πίσωνοσ WE 10 i. marg. *VIIII* Lat 12 νομίμων] νόμων MWE *τῶν suppl. A *ἐφρόνησε, ἐ ex σ corr., όνησε i. ras. angustiore m. 1 A εἰσφρῆσαι MW εἰσέφρησε Hudson 13 ταῖς σημαίαις] E τοῖσ σημείοισ codd. *signis militaribus* Lat *εἰσαγόμενος] εἰσαγαγεῖν, αγεῖν i. ras. maiore m. 1 A 15 *μὴ om. M *κόσμον W 17 *διὰ τὸ — εἴσοδον om. Lat 18 τὰ om. E *δὲ MW 20 *εἰς] μὴ εἰσ MW 21 ἕκτην] τὴν ἕκτην E 23 δὲ MWE et ex corr. A *ὅπερ] ὅπου uel οὗπερ coni. *ἀπεκρύπτετο A 25 *περιθήσασ M 26 ὀξέωσ MW

*καὶ γυμνοῦντες τὰς σφαγὰς ἡδονῇ δέξασθαι τὸν θάνατον ἔλεγον ἢ
τολμήσειν τὴν σοφίαν παραβήσεσθαι τῶν νόμων. καὶ Πιλᾶτος
θαυμάσας τὸ ἐχυρὸν αὐτῶν ἐπὶ φυλακῇ τῶν νόμων παραχρῆμα τὰς
εἰκόνας ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπανεκόμισεν εἰς Καισάρειαν.*
2. *Ὑδάτων δὲ ἐπαγωγὴν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἔπραξεν δαπάνῃ* 60
*τῶν ἱερῶν χρημάτων ἐκλαβὼν τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥεύματος ὅσον ἀπὸ
σταδίων διακοσίων, οἱ δ᾽ οὐκ ἠγάπων τοῖς ἀμφὶ τὸ ὕδωρ δρωμέ-
νοις πολλαί τε μυριάδες ἀνθρώπων συνελθόντες κατεβόων αὐτοῦ
παύσασθαι τοῦ ἐπὶ τοιούτοις προθυμουμένου, τινὲς δὲ καὶ λοιδο-
ρίᾳ χρώμενοι ὕβριζον εἰς τὸν ἄνδρα, οἷα δὴ φιλεῖ πράσσειν ὅμιλος.
ὁ δὲ στολῇ τῇ ἐκείνων πολὺ πλῆθος στρατιωτῶν ἀμπεχόμενον, οἳ* 61
*ἐφέροντο σκυτάλας ὑπὸ ταῖς στολαῖς, διαπέμψας εἰς ὃ περιέλθοιεν
αὐτούς, αὐτὸς ἐκέλευσεν ἀναχωρεῖν. τῶν δὲ ὡρμηκότων εἰς τὸ λοι-
δορεῖν ἀποδίδωσι τοῖς στρατιώταις ὃ προσυνέκειτο σημεῖον. οἱ δὲ* 62
*καὶ πολὺ μειζόνως ἤπερ ἐπέταξεν Πιλᾶτος ἐχρῶντο πληγαῖς τούς
τε θορυβοῦντας ἐν ἴσῳ καὶ μὴ κολάζοντες οἱ δ᾽ εἰσεφέροντο μαλα-
κὸν οὐδέν, ὥστε ἄοπλοι ληφθέντες ὑπ᾽ ἀνδρῶν ἐκ παρασκευῆς
ἐπιφερομένων πολλοὶ μὲν αὐτῶν ταύτῃ καὶ ἀπέθνησκον, οἱ δὲ καὶ
τραυματίαι ἀνεχώρησαν. καὶ οὕτω παύεται ἡ στάσις.*
3. *[Γίνεται δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον Ἰησοῦς σοφὸς ἀνήρ,* 63
*εἴγε ἄνδρα αὐτὸν λέγειν χρή· ἦν γὰρ παραδόξων ἔργων ποιητής,
διδάσκαλος ἀνθρώπων τῶν ἡδονῇ τἀληθῆ δεχομένων, καὶ πολλοὺς
μὲν Ἰουδαίους, πολλοὺς δὲ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπηγάγετο· ὁ χρι-*

---

§ 59 = bell. Iud. II 174.

AMWELat Zonaras I p. 478, Exc. Peiresc. Suidas B Eusebius hist. eccl. I 11 dem. euang. III 5. 105

1 *γυμνούμενοι πρὸσ σφαγὰσ* E **ἡδονῇ] ἥδιον* Herwerden **ἡδονῇ — θάνατον] mortem se potius electuros* Lat **δέξεσθαι* ed. pr. 2 **παραβῆναι* Herwerden 3 *ὀχυρὸν* MWE 5 **ἐπαγὴν* M 7 *διακοσίων σταδίων* tr. MWE **διακοσίων] τετρακοσίων* bell. Iud. *δὲ* MWE *χρωμένοισ* MWE 10 **ὑβρίζειν* MW **πράσσειν] πᾶσιν* W 11 *ἀμπισχόμενον* E 12 *ἔφερον* E 13 *ἐκέλευεν* E 15 **ἐπέταξεν] ἐπέπληττε* M 16 **οἱ δ᾽]* aut omittendum aut *οὐδ᾽* scribendum **δὲ* MW **εἰσέφερον τὸ* MW 18 **αὐτῶν] αὐτοῦ* MW 20—152, 6 habent Eusebius, Exc. Suidas; idem extat in calce quorundum librorum bell. Iud. (B) *δὲ] δὴ* E **κατὰ τοῦτον] κατ᾽ ἐκεῖνον* Eus. dem. **Ἰησοῦς] Ἰησοῦς τις* Eusebii praep. codd. quidem 21 **χρὴ ἄνδρα αὐτὸν λέγειν* tr. Exc **αὐτὸν ἄνδρα* tr. B 22 **τῶν — δεχομένων]*
σὺν
τἀληθῆ σεβομένων Eus. dem. **ἡδονῇ] ἡδονῇ* (s. m. 2) M 23 **Ἰουδαίους] τῶν ἰουδαίων* B Euseb. praep. *iudeorum* Lat *τοῦ Ἰουδαϊκοῦ* Eus. dem. **καὶ* om. Exc. **τοῦ] ἀπὸ τοῦ* B Euseb. praep. et fort. Lat, in quo *ex gentibus* **τοῦ ἑλληνικοῦ* ex *τοὺσ ἑλληνικοὺσ* corr. A

64 *στὸς οὗτος ἦν. καὶ αὐτὸν ἐνδείξει τῶν πρώτων ἀνδρῶν παρ' ἡμῖν*
σταυρῷ ἐπιτετιμηκότος Πιλάτου οὐκ ἐπαύσαντο οἱ τὸ πρῶτον ἀγαπήσαντες· ἐφάνη γὰρ αὐτοῖς τρίτην ἔχων ἡμέραν πάλιν ζῶν τῶν θείων προφητῶν ταῦτά τε καὶ ἄλλα μυρία περὶ αὐτοῦ θαυμάσια εἰρηκότων. εἰς ἔτι τε νῦν τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τοῦδε ὠνομασμένον οὐκ ἐπέλιπε τὸ φῦλον.]

65 4. *Καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἕτερόν τι δεινὸν ἐθορύβει τοὺς Ἰουδαίους καὶ περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἴσιδος τὸ ἐν Ῥώμῃ πράξεις αἰσχυνῶν οὐκ ἀπηλλαγμέναι συντυγχάνουσιν. καὶ πρότερον τοῦ τῶν Ἰσιακῶν τολμήματος μνήμην ποιησάμενος οὕτω μεταβιβῶ τὸν λό-*
66 *γον ἐπὶ τὰ ἐν τοῖς Ἰουδαίοις γεγονότα. Παυλῖνα ἦν τῶν ἐπὶ Ῥώμης προγόνων τε ἀξιώματι τῶν καθ' ἑαυτὴν ἐπιτηδεύοντι κόσμον ἀρετῆς ἐπὶ μέγα προϊοῦσα τῷ ὀνόματι, δύναμίς τε αὐτῇ χρημάτων ἦν καὶ γεγονυῖα τὴν ὄψιν εὐπρεπὴς καὶ τῆς ὥρας ἐν ᾗ μάλιστα ἀγάλλονται αἱ γυναῖκες εἰς τὸ σωφρονεῖν ἀνέκειτο ἡ ἐπιτήδευσις τοῦ βίου. ἐγεγάμητο δὲ Σατορνίνῳ τῶν εἰς τὰ πάντα ἀντισουμέ-*
67 *νων τῷ περὶ αὐτὴν ἀξιολόγῳ. ταύτης ἐρᾷ Δέκιος Μοῦνδος τῶν τότε ἱππέων ἐν ἀξιώματι μεγάλῳ, καὶ μείζονα οὖσαν ἁλῶναι δώροις διὰ τὸ καὶ πεμφθέντων εἰς πλῆθος περιιδεῖν ἐξῆπτο μᾶλλον,*

AMWELat Zonaras I p. 479, Hegesippus II 4.

1 **τῶν — ἡμῖν*] *τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχόντων* Eus. dem. 2 ante **οὐκ* i. marg. *σεβάζειν* add. m. 2 M *οὐκ ἐξεπαύσαντο* Eusebii praep. codd. plurimi **τὸ*] *γε* W Exc *πρῶτον*] *πρῶτον αὐτὸν* ME 3 **ἔχων* om. Eus. dem. 4 **τε* om. W Exc **θαυμάσια περὶ αὐτοῦ* tr. MW Exc **θαυμάσια* om. Eus. dem. 5 *εἰς ἔτι τε*] EB Euseb. praep. *εἴσ τε* AW Exc *εἰσέτι* *τὲ* *καί*, *σέτι* i. ras. m. 2, *τὲ* s. m. 2 M *ὅθεν εἰσέτι* Eus. dem. **ἀπὸ τοῦδε τῶν χριστιανῶν* tr. Eus. dem. **τῶν*, *ῶν* i. ras. corr. A *ὠνομασμένον*] *ὠνομασμένων* M²E Exc B Eus. praep., om. Eus. dem. 6 **ἐπελείπε* Exc 7 § 65—80 recepit Hegesippus II 4. i. marg. *X* Lat *αὐτοὺς*] *αὐτοὺσ δὲ* E 8 **ἴσϊδοσ*, *ϊ* i. ras. A 10 *οὕτωσ* E *μεταβιβῶ*] Naber *μεταδιδῶ* MW *μεταδίδωμι* A *μεταγάγω* E *transibo* Lat 12 *τῶν*] *καὶ τῶ* E *τῷ τε* Hudson *ἐπιτηδεύματι* E *κόσμον* om. E 13 *ἐπὶ*] *εἰσ* E 14 **γεγονυία* Bekker *τῇ ὄψει* E **εὐπρεπεῖ* Bekker 16 **σατουρνίνωι* A¹ *τῶν*] *τῶι* A, om. E *ἀντισουμένω* AE 17 *τῷ περὶ αὐτὴν ἀξιολόγῳ*] i. marg. A *τῶν περὶ αὐτὴν ἀξιολόγων* AMWE **Δέκιος* om. Lat **τῶν τότε* — 153, 1 *μιᾶς*] *ex numero equestri, sed in gradu iam emerito constitutus et dignitate magna sublimis, idoneus etiam ad munera largienda sumptusque faciendos; nam memoratae quoque mulieri maiora dona promiserat, quae illa contemnente maximo fuerat amore succensus, ut etiam XX myriadas dragmarum atticarum se daturum pro uno concubitu spopondisset* Lat 18 *μείζονα*] om. spatio uacuo 4—5 litt. relicto M *μεῖνα γὰρ* W litt. *ζονα οὖσαν* i. ras. A *μείζονοσ γὰρ οὔσησ* E *οὖσαν*] *ἦν ἢ ὥστε* ed. pr. **ἁλῶναι*] *ἢ ἁλῶναι*, *ἢ* suppl. m. 1 A 19 *καὶ πεμφθέντων*] *καταπεμφθέντων* E *ὑπεριδεῖν* E

*ὥστε καὶ εἴκοσι μυριάδας δραχμῶν Ἀτθίδων ὑπισχνεῖτο εὐνῆς μιᾶς.
καὶ μηδ' ὣς ἐπικλωμένης, οὐ φέρων τὴν ἀτυχίαν τοῦ ἔρωτος ἐν-* 68
*δείᾳ σιτίων θάνατον ἐπιτιμᾶν αὑτῷ καλῶς ἔχειν ἐνόμισεν ἐπὶ
παύλῃ κακοῦ τοῦ κατειληφότος. καὶ ὁ μὲν ἐπεψήφιζέν τε τῇ οὕτω
τελευτῇ καὶ πράσσειν οὐκ ἀπηλλάσσετο. καὶ ἦν γὰρ ὄνομα Ἴδη* 69
*πατρῷος ἀπελευθέρα τῷ Μούνδῳ παντοίων ἴδρις κακῶν, δεινῶς
φέρουσα τοῦ νεανίσκου τῷ ψηφίσματι τοῦ θανεῖν, οὐ γὰρ ἀφανὴς
ἦν ἀπολούμενος, ἀνεγείρει τε αὐτὸν ἀφικομένη διὰ λόγου πιθανή
τε ἦν ἐλπίδων τινῶν ὑποσχέσεσιν, ὡς διαπραχθησομένων ὁμιλιῶν
πρὸς τὴν Παυλῖναν αὐτῷ. καὶ δεχομένου τὴν ἱκετείαν ἡδονῇ πέντε* 70
*μυριάδων δεήσειν αὐτῇ μόνων ἔλεγεν ἐπὶ ἁλώσει τῆς γυναικός.
καὶ ἡ μὲν ἐπὶ τούτοις ἀνεγείρασα τὸν νεανίσκον καὶ τὸ αἰτηθὲν
λαβοῦσα ἀργύριον οὐ τὰς αὐτὰς ὁδοὺς ἐστέλλετο τοῖς προδεδιακο-
νημένοις ὁρῶσα τῆς γυναικὸς τὸ μηδαμῶς χρημάτων ἁλισκόμενον,
εἰδυῖα δὲ αὐτὴν θεραπείᾳ τῆς Ἴσιδος σφόδρα ὑπηγμένην τεχνᾶταί
τι τοιόνδε. τῶν ἱερέων τισὶν ἀφικομένη διὰ λόγων ἐπὶ πίστεσιν* 71
*μεγάλαις τὸ δὲ μέγιστον δόσει χρημάτων τὸ μὲν παρὸν μυριάδων
δυοῖν καὶ ἡμίσει, λαβόντος δ' ἔκβασιν τοῦ πράγματος ἑτέρῳ το-
σῷδε, διασαφεῖ τοῦ νεανίσκου τὸν ἔρωτα αὐτοῖς, κελεύουσα παν-
τοίως ἐπὶ τῷ ληψομένῳ τὴν ἄνθρωπον σπουδάσαι. οἱ δ' ἐπὶ* 72
*πληγῇ τοῦ χρυσίου παραχθέντες ὑπισχνοῦντο. καὶ αὐτῶν ὁ γεραί-
τατος ὡς τὴν Παυλῖναν ὠσάμενος γενομένων εἰσόδων καταμόνας
διὰ λόγων ἐλθεῖν ἠξίου. καὶ συγχωρηθὲν πεμπτὸς ἔλεγεν ἥκειν
ὑπὸ τοῦ Ἀνούβιδος ἔρωτι αὐτῆς ἡσσημένου τοῦ θεοῦ κελεύοντός
τε ὡς αὐτὸν ἐλθεῖν. τῇ δὲ εὐκτὸς ὁ λόγος ἦν καὶ ταῖς τε φίλαις* 73

AMWELat Zonaras I p. 481, Hegesippus II 4.

1 *Ἀτθίδων*] *αὐτῇ δώσειν* MW *ἀττικῶν* E *ὑπισχνεῖται* ME 2 **μηδὲ* MW **ὢσ* A 3 *αὐτῶ* codd. E *ἐπὶ* — 4 *κατειληφότος*] *hoc unum sibi iudicans tanti mali fore remedium* Lat 4 *παύλῃ*] Naber *παυλίνη* codd. *ἐπεψήφιζέν* — *τελευτῇ*] *tale decretum animo infigens* Lat *ἐπεψήφιζέν τε*] *ἐπεψηφίζετο* Bekker *τῇ οὕτω*] *τοιούτῳ* W *τοιαύτη* Hudson 5 *καὶ ἦν γὰρ ὄνομα Ἴδη*] *καὶ ἦν γὰρ ἰσΐδη*, litt. *αρισϊ* i. ras. M *καὶ ἦν γὰρ ἴδη* W *ἦν δὲ ἴδη* E 6 **ἴδροισ* W *δεινῶς*] *αὕτη δεινῶσ* E *haec grauiter* (*ferens*) Lat *ἣ δεινῶσ* ed. pr. 8 **ἀφικομηνη* W 9 **ὑποσχέσει* MW **ὁμιλιῶν*] *νομίμων*, i. marg. *γρ ὁμιλιῶν* A 10 **αὐτῷ*] *αὐτῇ* MW **δεχομένησ* MW *ἱκεσίαν* E 11 **μόνον* ex corr. A *ἁλώσει*] *δόσει* E 13 **προδεδιηκονημένοισ* M 15 **δ'* MW **ἴσιδοσ*, *ι* i. ras. ex *η* corr. uid. A 16 **τι* om. W *διὰ λόγων*] *διειλέχθη* E **τίστεσι* W 17 **δώσει* MW 17 *δυεῖν* E *ἡμίσει*] *ἥμισυ* MW *ἡμισεία* E 20 **ἐπὶ* — 21 *χρυσίου*] *pecuniarum cupidine capti* Lat 21 *πληγῇ*] *πλήθει* E **παραθέντεσ* M 23 **διὰ*] *τε διὰ* MW 25 **εὐκτὸς*] *γρ εὐκταῖοσ* i. marg. A

ἐνεκαλλωπίζετο τῇ ἐπὶ τοιούτοις ἀξιώσει τοῦ Ἀνούβιδος καὶ φράζει πρὸς τὸν ἄνδρα, δεῖπνόν τε αὐτῇ καὶ εὐνὴν τοῦ Ἀνούβιδος εἰσηγγέλθαι, συνεχώρει δ' ἐκεῖνος τὴν σωφροσύνην τῆς γυναικὸς
74 ἐξεπιστάμενος. χωρεῖ οὖν εἰς τὸ τέμενος, καὶ δειπνήσασα, ὡς ὕπνου καιρὸς ἦν, κλεισθεισῶν τῶν θυρῶν ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἔνδον ἐν τῷ νεῷ καὶ τὰ λύχνα ἐκποδὼν ἦν καὶ ὁ Μοῦνδος, προεκέκρυπτο γὰρ τῇδε, οὐχ ἡμάρτανεν ὁμιλιῶν τῶν πρὸς αὐτήν, παννύχιόν τε αὐτῷ
75 διηκονήσατο ὑπειληφυῖα θεὸν εἶναι. καὶ ἀπελθόντος πρότερον ἢ κίνησιν ἄρξασθαι τῶν ἱερέων, οἳ τὴν ἐπιβουλὴν ᾔδεσαν, ἡ Παυλῖνα πρωῒ ὡς τὸν ἄνδρα ἐλθοῦσα τὴν ἐπιφάνειαν ἐκδιηγεῖται τοῦ Ἀνούβιδος καὶ πρὸς τὰς φίλας ἐνελαμπρύνετο λόγοις τοῖς ἐπ'
76 αὐτῷ. οἱ δὲ τὰ μὲν ἠπίστουν εἰς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ὁρῶντες, τὰ δ' ἐν θαύματι καθίσταντο οὐκ ἔχοντες, ὡς χρὴ ἄπιστα αὐτὰ κρίνειν, ὁπότε εἴς τε τὴν σωφροσύνην καὶ τὸ ἀξίωμα ἀπί-
77 δοιεν αὐτῆς. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν πρᾶξιν ὑπαντιάσας αὐτὴν ὁ Μοῦνδος „Παυλῖνα, φησίν, ἀλλά μοι καὶ εἴκοσι μυριάδας διεσώσω δυναμένη οἴκῳ προσθέσθαι τῷ σαυτῆς διακονεῖσθαί τε ἐφ' οἷς προεκαλούμην οὐκ ἐνέλιπες. ἃ μέντοι εἰς Μοῦνδον ὑβρίζειν ἐπειρῶ, μηδέν μοι μελῆσαν τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ τῆς ἐκ τοῦ πράγματος
78 ἡδονῆς, Ἀνούβιον ὄνομα ἐθέμην αὐτῷ.“ καὶ ὁ μὲν ἀπῄει ταῦτα εἰπών, ἡ δὲ εἰς ἔννοιαν τότε πρῶτον ἐλθοῦσα τοῦ τολμήματος περιρρήγνυταί τε τὴν στολὴν καὶ τἀνδρὶ δηλώσασα τοῦ παντὸς ἐπιβουλεύματος τὸ μέγεθος ἐδεῖτο μὴ περιῶφθαι βοηθείας τυγχάνειν·
79 ὁ δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἐπεσήμηνε τὴν πρᾶξιν. καὶ ὁ Τιβέριος μαθήσεως ἀκριβοῦς αὐτῷ γενομένης ἐξετάσει τῶν ἱερέων ἐκείνους τε ἀνεσταύρωσεν καὶ τὴν Ἴδην ὀλέθρου γενομένην αἰτίαν καὶ τὰ πάντα ἐφ' ὕβρει συνθεῖσαν τῆς γυναικός, τόν τε ναὸν καθεῖλεν καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἴσιδος εἰς τὸν Θύβριν ποταμὸν ἐκέλευσεν ἐμβαλεῖν.

AMWELat Zonaras I p. 481. Hegesippus II. 4.

1 *ἐπὶ τούτοισ MW *ἐξιώσει W *τοῦ Ἀνούβιδος] *ab anubio* Lat 4 ἐξεπιστάμενοσ τῆσ γυναικὸσ tr. E 5 *κλεισθησῶν W 6 ναῶ WE *προσεκέκρυπτο MW 8 *καὶ πελθόντοσ W *ἀπελθόντος — 9 ᾔδεσαν] *circa uiciniam lucis abscessit* Lat 9 *κινήσειν W *ᾔδεσαν] οὐκ ᾔδεσαν Clericus 10 ὡς] εἰσ E 11 *ἐνελαμπρύνετο] ἀνελαμβάνετο MW 13 ὡς χρὴ om. E 13 εἴς τε om. W 14 τε om. ME 16 *ἀλλά] ἅμα Naber 17 *σαυτῆς] ἑαυτῆσ MW αὐτῆσ (σ supra) cod. Laur. E 13 *προσεκαλούμην MW ὑβρίζειν ἐπειρῶ] ὕβρει διεχρῶ MWE 20 *Ἀνούβιον] Ἀνούβει coni. αὐτῷ] ἐμαυτῶ MW αὐτῶ E ταῦτ' E 21 *ἔννοιαν, ν post ἐ i. ras. A *περιερρήγνυτό M 22 *τε om. A 24 ἐπεσήμανε AE ἀπεσήμηνε coni. 28 *θύβριν, θ et β i. ras. M θύβριν (μ supra) A *tiberim* Lat

Μοῦνδον δὲ φυγῆς ἐτίμησε, κώλυμα τοῦ μὴ μειζόνως κολάζειν τὸ 80
μετὰ ἔρωτος αὐτῷ ἡμαρτῆσθαι τὰ ἡμαρτημένα ἡγησάμενος. καὶ
τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἴσιδος τοῖς ἱερεῦσιν ὑβρισμένα τοιαῦτα
ἦν. ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν τῶν ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαίοις κατὰ
τοῦτον τὸν χρόνον συντυχόντων, ὥς μοι καὶ προαπεσήμηνεν ὁ λόγος.
5. *Ἦν ἀνὴρ Ἰουδαῖος, φυγὰς μὲν τῆς αὐτοῦ κατηγορίᾳ τε* 81
παραβάσεων νόμων τινῶν καὶ δέει τιμωρίας τῆς ἐπ᾽ αὐτοῖς, πο-
νηρὸς δὲ εἰς τὰ πάντα. καὶ δὴ τότε ἐν τῇ Ῥώμῃ διαιτώμενος
προσεποιεῖτο μὲν ἐξηγεῖσθαι σοφίαν νόμων τῶν Μωυσέως, προσ- 82
ποιησάμενος δὲ τρεῖς ἄνδρας εἰς τὰ πάντα ὁμοιοτρόπους τούτοις
ἐπιφοιτήσασαν Φουλβίαν τῶν ἐν ἀξιώματι γυναικῶν καὶ νομίμοις
προσεληλυθυῖαν τοῖς Ἰουδαϊκοῖς πείθουσι πορφύραν καὶ χρυσὸν
εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερὸν διαπέμψασθαι, καὶ λαβόντες ἐπὶ
χρείας τοῖς ἰδίοις ἀναλώμασιν αὐτὰ ποιοῦνται, ἐφ᾽ ὅπερ καὶ τὸ
πρῶτον ἡ αἴτησις ἐπράσσετο. καὶ ὁ Τιβέριος, ἀποσημαίνει γὰρ 83
πρὸς αὐτὸν φίλος ὢν Σατορνῖνος τῆς Φουλβίας ἀνὴρ ἐπισκήψει
τῆς γυναικός, κελεύει πᾶν τὸ Ἰουδαϊκὸν τῆς Ῥώμης ἀπελθεῖν. οἱ 84
δὲ ὕπατοι τετρακισχιλίους ἀνθρώπους ἐξ αὐτῶν στρατολογήσαντες
ἔπεμψαν εἰς Σαρδὼ τὴν νῆσον, πλείστους δὲ ἐκόλασαν μὴ θέλον-
τας στρατεύεσθαι διὰ φυλακὴν τῶν πατρίων νόμων. καὶ οἱ μὲν
δὴ διὰ κακίαν τεσσάρων ἀνδρῶν ἠλαύνοντο τῆς πόλεως.
IV. 1. *Οὐκ ἀπήλλακτο δὲ θορύβου καὶ τὸ Σαμαρέων ἔθνος·* 85
συστρέφει γὰρ αὐτοὺς ἀνὴρ ἐν ὀλίγῳ τὸ ψεῦδος τιθέμενος κἀφ᾽
ἡδονῇ τῆς πληθύος τεχνάζων τὰ πάντα, κελεύων ἐπὶ τὸ Γαριζεὶν
ὄρος αὐτῷ συνελθεῖν, ὃ ἁγνότατον αὐτοῖς ὀρῶν ὑπείληπται, ἰσχυ-
ρίζετό τε παραγενομένοις δείξειν τὰ ἱερὰ σκεύη τῇδε κατορωρυγμένα

AMWELatZonaras I p. 482. Hegesippus II 4.

1 *Μοῦνδον*] E *μούνδω* codd. *κολάσαι* E 5 *προαπεσήμανεν* AE *προεσήμανεν* MW *προεσήμηνεν* Hudson 6 **αὐτοῦ* M **κατηγορίᾳ* — 7 *τινῶν*] *de legalium transgressione praeceptorum* Lat *τε*] ed. pr. *δὲ* codd., om. E 7 **παραβάσεωσ* MW **τινῶν* om. MW **ἐπ᾽ αὐταῖς* aut *ἐπ᾽ αὐτῇ* coni. 8 **δὲ*] *τε* A *τότε*] *ποτε* E 9 *μωσέωσ* AE 10 **δὲ*] *τε* MW **ὁμοιοτρόπους*] *ὁμοιοτέρουσ* MW 11 **φλουβίαν* MW 12 **χρυσίον* MW 13 **ἐν* om. W *ἐπὶ* — 14 *αὐτὰ ποιοῦνται*] *ἀνάλωμα ταῦτα ἐπὶ χρείαισ οἰκείαισ ποιοῦνται* E *propriis usibus adsumpsere* Lat 14 **χρείας*] i. marg. *γρ ἐπὶ χεῖρασ* A **ἰδίοις*] *οἰκείοισ* MW 16 **σατουρνῖνοσ* A[1] **φλουβίασ* MW 17 *ἀπελθεῖν*] *ἀπελαθῆναι* MWE *excedere* Lat 18 *ἀνθρώπων* W *ἄνδρασ* E 19 **Σαρδὼ*] *sardorum* Lat **ἐκόλασε·* A 20 **πατρώων* A 21 **δὴ* om. ed. pr. 23 *κἀφ᾽ ἡδονῇ*] *καὶ ἐφ᾽ ἡδονῇ* codd. *καθ᾽ ἡδονὴν* E *cafedon nomine* Lat 24 *γαριζῆν* M *γαριζὶν* E 25 **αὐτοῖς*] *τε αὐτοῖσ* MW 26 **παραγινομένοισ δείξειν* AW *δείξειν τοῖσ παραγινομένοισ* M **κατωρορυγμένα* M

86 Μωυσέως τῇδε αὐτῶν ποιησαμένου κατάθεσιν. οἱ δὲ ἐν ὅπλοις
τε ἦσαν πιθανὸν ἡγούμενοι τὸν λόγον, καὶ καθίσαντες ἔν τινι κώμῃ,
Τιραθανὰ λέγεται, παρελάμβανον τοὺς ἐπισυλλεγομένους ὡς με-
87 γάλῳ πλήθει τὴν ἀνάβασιν εἰς τὸ ὄρος ποιησόμενοι. φθάνει δὲ
Πιλᾶτος τὴν ἄνοδον αὐτῶν προκαταλαβόμενος ἱππέων τε πομπῇ
καὶ ὁπλιτῶν, οἳ συμβαλόντες τοῖς ἐν τῇ κώμῃ προσυνηθροισμένοις
παρατάξεως γενομένης τοὺς μὲν ἔκτειναν, τοὺς δ' εἰς φυγὴν τρέ-
πονται ζωγρίᾳ τε πολλοὺς ἦγον, ὧν τοὺς κορυφαιοτάτους καὶ τοὺς
ἐν τοῖς φυγοῦσι δυνατωτάτους ἔκτεινε Πιλᾶτος.
88 2. Καταστάντος δὲ τοῦ θορύβου Σαμαρέων ἡ βουλὴ παρὰ
Οὐιτέλλιον ὑπατικὸν ἴασιν ἄνδρα Συρίας τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντα
καὶ Πιλάτου κατηγόρουν ἐπὶ τῇ σφαγῇ τῶν ἀπολωλότων· οὐ γὰρ
ἐπὶ ἀποστάσει τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ἐπὶ διαφυγῇ τῆς Πιλάτου
89 ὕβρεως εἰς τὴν Τιραθανὰ παραγενέσθαι. καὶ Οὐιτέλλιος Μάρ-
κελλον τῶν αὐτοῦ φίλων ἐκπέμψας ἐπιμελητὴν τοῖς Ἰουδαίοις γε-
νησόμενον Πιλᾶτον ἐκέλευσεν ἐπὶ Ῥώμης ἀπιέναι πρὸς ἃ κατηγο-
ροῖεν οἱ Σαμαρεῖται διδάξοντα τὸν αὐτοκράτορα. καὶ Πιλᾶτος
δέκα ἔτεσιν διατρίψας ἐπὶ Ἰουδαίας εἰς Ῥώμην ἠπείγετο ταῖς
Οὐιτελλίου πειθόμενος ἐντολαῖς οὐκ ὂν ἀντειπεῖν. πρὶν δ' ἐν τῇ
Ῥώμῃ ἴσχειν αὐτὸν φθάνει Τιβέριος μεταστάς.
90 3. Οὐιτέλλιος δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀφικόμενος ἐπὶ Ἱεροσολύ-
μων ἀνῄει, καὶ ἦν γὰρ αὐτοῖς ἑορτὴ πάτριος, πάσχα δὲ καλεῖται,
δεχθεὶς μεγαλοπρεπῶς Οὐιτέλλιος τὰ τέλη τῶν ὠνουμένων καρ-
πῶν ἀνίησιν εἰς τὸ πᾶν τοῖς ταύτῃ κατοικοῦσιν καὶ τὴν στολὴν
τοῦ ἀρχιερέως καὶ τὸν πάντα αὐτοῦ κόσμον συνεχώρησεν ἐν τῷ
ἱερῷ κειμένην ὑπὸ τοῖς ἱερεῦσιν ἔχειν τὴν ἐπιμέλειαν, καθότι καὶ

AMWELat Zonaras I p. 482 Eusebius hist. eccl. I 9. 2.

1 *τῇδε αὐτῶν*] *αὐτῶν ἐκεῖ* E *αὐτῶν* coni. 3 *τιραθανᾶ* M *τιραθαβᾶ* W *tirathua* (*tirathiua* cod. A) Lat *λέγεται*] *λεγομένῃ* M **τοὺσ συλλεγομένουσ* A 7 *δὲ* MWE 8 *ζωγρεία, ει* i. ras. A 7 *φυγοῦσιν* W 10 i. marg. *XI* Lat *καταστάντος — Σαμαρέων*] *sed ex hoc omni samareorum gente turbata* Lat *τοῦ*] *τοῦδε τοῦ* MW et fort. Lat 11 *ἰουτέλιον* E 13 *τῶν* om. MWE 14 *τιραθανᾶ* M *τιραθαβᾶ* W *tirathua* (*tirathura* cod. A) Lat *παραγίνεσθαι* E ex § 90 Eusebius hist. eccl. *οὐϊτέλιον* E *Μάρκελλον*] *μάρκελλον τινα* E 15 **τὸν αὐτοῦ φίλον* W 16 **Πιλᾶτον*] i. marg. *XII* Lat *ἐκέλευεν* E **ἀπιέναι, ε* ex *ν* corr. A *ἀπεῖναι* MW 17 *οἱ Σαμαρεῖται*] *ἰουδαῖοι* MWELat *διδάξοντα*] *διδάξαντα* W *δικάζοντα* E 18 **ἐπείγετο* W 18 **δ' ἐν*] *δὲ ἢ* ed. pr. **ῥώι|μηι* A 20 *ἴσχειν*] *προσχεῖν* MWE *ueniret* Lat **ἑαυτὸν* M 21 i. marg. *XIII* Lat *οὐϊτέλιοσ* E 22 **γὰρ* om. MW *πάτριος* om. MWE 23 *δεχθεὶς*] *δεχθεὶσ δὲ* MWE 24 **ταύτην* MW 25 **ἐν τῷ* i. ras. M 26 *κείμενον* MWE

πρότερον ἦν αὐτοῖς ἐξουσία. τότε δὲ ἐν τῇ Ἀντωνίᾳ, φρούριον 91
δ' ἐστὶν οὕτως λεγόμενον, ἡ ἀπόθεσις αὐτῆς ἦν διὰ τοιαύτην αἰ-
τίαν· τῶν ἱερέων τις Ὑρκανός, πολλῶν δὲ ὄντων οἳ τόδε ἐκαλοῦντο
τὸ ὄνομα ὁ πρῶτος, ἐπεὶ πλησίον τῷ ἱερῷ βᾶριν κατασκευασάμε-
νος ταύτῃ τὰ πολλὰ τὴν δίαιταν εἶχεν καὶ τὴν στολήν, φύλαξ γὰρ
ἦν αὐτῆς διὰ τὸ καὶ μόνῳ συγκεχωρῆσθαι τοῦ ἐνδύεσθαι τὴν ἐξου-
σίαν, ταύτην εἶχεν ἀποκειμένην, ὁπότε εἰς τὴν πόλιν κατιὼν ἀνα-
λαμβάνοι τὴν ἰδιωτικήν. καὶ οἵ τε υἱεῖς αὐτοῦ ταῦτα πράσσειν 92
ἐπετήδευσαν καὶ τέκνα ἐκείνων. Ἡρώδης δὲ βασιλεύσας τήν τε
βᾶριν ταύτην ἐν ἐπιτηδείῳ κειμένην κατασκευάσας πολυτελῶς Ἀν-
τωνίαν καλεῖ ὀνόματι Ἀντωνίου φίλος ὤν, καὶ τὴν στολὴν ὥσπερ
καὶ λαμβάνει τῇδε κειμένην κατεῖχεν, πιστεύων οὐδὲν νεωτεριεῖν
ἐπ' αὐτῷ τὸν λαὸν διὰ τάδε. ἔπρασσε δὲ ὅμοια τῷ Ἡρώδῃ καὶ 93
ὁ ἐπικατασταθεὶς αὐτῷ βασιλεὺς Ἀρχέλαος υἱὸς ὤν, οὗ Ῥωμαῖοι
παραδεξάμενοι τὴν ἀρχὴν ἐκράτουν τῆς στολῆς τοῦ ἀρχιερέως ἀπο-
κειμένης ἐν οἴκῳ λίθοις οἰκοδομηθέντι ὑπὸ σφραγῖδι τῶν τε ἱερέων
καὶ τῶν γαζοφυλάκων τοῦ φρουράρχου τὸ ἐφ' ἡμέραν ἑκάστην λύχ-
νον ἅπτοντος. ἑπτὰ δ' ἡμέραις πρὸ τῆς ἑορτῆς ἀπεδίδοτο αὐτοῖς 94
ὑπὸ τοῦ φρουράρχου, καὶ ἁγνισθείσῃ χρησάμενος ὁ ἀρχιερεὺς μετὰ
μίαν τῆς ἑορτῆς ἡμέραν ἀπετίθετο αὖθις εἰς τὸν οἶκον, ἧπερ ἔκειτο
καὶ πρότερον. τοῦτο ἐπράττετο τρισὶν ἑορταῖς ἑκάστου ἔτους καὶ
τὴν νηστείαν. Οὐιτέλλιος δὲ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ πατρίῳ ποιεῖται 95
τὴν στολήν, ᾗ τε κείσοιτο μὴ πολυπραγμονεῖν ἐπισκήψας τῷ φρου-

---

AMWELat Zonaras I p. 483, Eusebius demonstr. euang. VIII 2. 95; hist. eccl. I 6. 10.

1 *ἐξουσία*] *ἐξουσία·* A, om. E 2 *δέ ἐστιν* AE *αὐτοῖσ* M 4 **ἐπεί*, *εἰ* i. ras. A 5 **ταύτῃ*] *εἰσ ταύτην* A 7 *ταύτη* E 9 *ἐπετήδευον* MW *Ἡρώδης*] incip. Eus. dem, in hist. eccl. eadem breuius referens 10 **ἐπιτηδείῳ τόπῳ κειμένην* Eus 11 *ὀνόματι* — 12 *τῇδε*] *ὄνομα καὶ τὴν στολὴν τὴν ἀρχιερατικὴν λαμβάνει τὴν δὲ* Eus **ὀνόματι Ἀντωνίου*] *ὄνομα τῷ ἀντωνίω* MW 12 *καὶ λαμβάνει*] *καταλαμβάνει* MW *καταλαβὼν* E **πιστεύων*] *πιστεύων δὲ* MW *νεωτερισεῖν* Eus. Gaisfordi 13 *ἐπ' αὐτῷ* — *τάδε*] *τὸν λαὸν δι' αὐτήν* Eus. **διὰ τάδε*] *δῆθεν δὲ* MW **ἔπρασσεν* MW *ἔπραξε* Eus *δὲ*] om. MW *δ'* E Eus. 14 **οὗ*] *αὐτοῦ παρ' οὗ* Eus 15 **διαδεξάμενοι* Eus **ἀποκειμένην* A 16 *λίθου* MWE Eus *οἰκοδομηθέντι*] *οἰκοδομῆσ οὔσησ* M *οἰκοδομῆσ ὄντων* W *ᾠκοδομημένῳ* E **ὑπὸ σφραγῖδι* — 18 *ἅπτοντος*] *sub sigillo sane pontificum et gazofylacis habebatur, a quo cetera quoque templi ornamenta et candelabrum quoque seruabatur* Lat *σφραγῖδι* fin. Eus *τε*] E *ὁ* A *δὲ* MW 17 **τὸ*] *τὸν* M **λύχνον*] *λύχνον τε* A 18 *ἀνάπτοντοσ* E *δὲ* MWE 19 **ἁγνισθεὶς* Naber 20 **ἀπέθετο* M *εἰς τὸν οἶκον* om. E 21 *ἐπράσσετο* WE *τρισὶν*] *ἐπὶ τρισὶν* E **καὶ τῇ νηστείᾳ*] *et per ieiunia* Lat

22 *τὴν νηστείαν*, i. marg. *γρ κατὰ τὴν νηστείαν* A *τῇ νηστείᾳ* E *οὐιτέλιοσ* E **δὲ*] *τε* MW 23 **φρουράρχῳ*] *gazophylace* Lat

ράρχῳ καὶ ὁπότε δέοι χρῆσθαι. καὶ ταῦτα πράξας ἐπὶ εὐεργεσίᾳ
τοῦ ἔθνους καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰώσηπον τὸν Καϊάφαν ἐπικαλούμε-
νον ἀπαλλάξας τῆς ἱερωσύνης Ἰωνάθην καθίστησιν Ἀνάνου τοῦ
ἀρχιερέως υἱόν. ἐπ' Ἀντιοχείας δ' αὖθις ἐποιεῖτο τὴν ὁδόν.
96 4. Πέμπει δὲ καὶ Τιβέριος ὡς Οὐιτέλλιον γράμματα, κελεύων
αὐτῷ πράσσειν φιλίαν πρὸς Ἀρτάβανον τὸν Πάρθων βασιλέα· ἐφό-
βει γὰρ αὐτὸν ἐχθρὸς ὢν καὶ Ἀρμενίαν παρεσπασμένος μὴ ἐπὶ
πλέον κακουργῇ· πιστεύειν δὲ τῇ φιλίᾳ μόνως ὁμήρων αὐτῷ διδο-
97 μένων, μάλιστα δὲ τοῦ Ἀρταβάνου υἱέος. ταῦτα δὲ γράφων Τι-
βέριος πρὸς τὸν Οὐιτέλλιον μεγάλαις δόσεσι χρημάτων πείθει καὶ
τὸν Ἰβήρων καὶ τὸν Ἀλβανῶν βασιλέα πολεμεῖν Ἀρταβάνῳ μηδὲν
ἐνδοιάσαι. οἱ δὲ αὐτοὶ μὲν ἀντεῖχον, Ἀλανοὶ δὲ δίοδον αὐτοῖς
διδόντες διὰ τῆς αὐτῶν καὶ τὰς θύρας τὰς Κασπίας ἀνοίξαντες
98 ἐπάγουσι τῷ Ἀρταβάνῳ. καὶ ἥ τε Ἀρμενία ἀφῄρητο αὖθις καὶ
πλησθείσης πολέμων τῆς Παρθυαίων γῆς οἵ τε πρῶτοι τῶν τῇδε
ἐκτείνοντο ἀνδρῶν ἀνάστατά τε ἦν αὐτοῖς τὰ πάντα καὶ τοῦ βασι-
λέως ὁ υἱὸς ἐκ τουτωνὶ τῶν μαχῶν ἔπεσε μετὰ πολλῶν στρατοῦ
99 μυριάδων. καὶ αὐτοῦ τὸν πατέρα Ἀρτάβανον Οὐιτέλλιος πομπῇ
χρημάτων εἴς τε συγγενεῖς καὶ φίλους τοὺς ἐκείνου γενομένῃ ἐμέλ-
λησε μὲν κτιννύειν διὰ τῶν τὰ δῶρα εἰληφότων, αἰσθόμενος δὲ
τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Ἀρτάβανος ἄφυκτον οὖσαν διὰ τὸ ὑπὸ πολλῶν
καὶ τῶν πρώτων ἀνδρῶν συντεθεῖσαν μὴ ἀνεῖσθαι τοῦ ἐπὶ πέρας
100 ἐλθεῖν, καὶ νομίζων καὶ ὁπόσον αὐτῷ καθαρῶς συνειστήκει καὶ
τόδε ἤτοι ἐφθαρμένον ἐπὶ δόλῳ τὴν εὔνοιαν προσποιεῖσθαι ἢ πεί-
ρας αὐτῷ γενομένης μετατάξεσθαι πρὸς τοὺς προαφεστηκότας, εἴς

AMWELat Zonaras I p. 484. Exc. Vrsiniana
2 *τὸν om. MW Καϊάφαν] καὶ καιάφαν E 3 Ἀνάνου] *annae* Lat 4 ἀντιόχειαν A ἀντιόχου E δὲ E ποιεῖται E 5 i. marg. *XIIII* Lat incip. Exc *ὡς om. W οὐϊτέλιον E 7 i. marg. γρ ἐχθρὸν ὄντα καὶ ἀρμενίαν παρεσπασμένον A 8 δὲ] τὲ E *μόνοσ Exc 9 *τοῦ — υἱέος] *suos filios* Lat υἱέωσ E υἱέωσ Exc αὐτὰ E 10 οὐϊτέλιον E οὐτέλλιον W μεγάλων E 11 *τὸν] τῶν W *τὸν] τῶν W Ἀλβανῶν] ἀλανῶν MWExc *labanorum* Lat ἀλμανῶν E μηδὲν] μηδὲ AExc μὴ E 12 *ἐνδυάσαι Exc Ἀλανοὶ] *scythas* Lat ἀλμανοὶ E ἀλανοὺς ed. pr. cf. bell. Iud. VII 7. 4; Tacit. ann. VI 33 13 *θύρας] *pylas* Lat *τὰς] τῆσ W *καππίασ Exc 15 *παρθέων Exc 16 ἀνάστατά τε] ἀναστά τε aut ἀναστάντε aut ἀνάστατα traditur in Exc *ὁ τοῦ βασιλέωσ υἱὸσ tr. M 17 τουτωνὶ] τούτων MWE *ἔπεσε] ἐπέστη MWExc et i. marg. A *πολλῶν ex πολλοῦ corr. A πολλοῦ MW Exc 18 οὐϊτέλιοσ E *πομπῇ] δὲ πομπῇ W Exc 19 γενομένην A ἐμέλησε MWE Exc 20 *αἰσθανόμενοσ MW Exc 22 ἀνίεσθαι E 25 μετατάξεσθαι] Dindorf μετατάξασθαι codd. Exc εἴς τι — 159, 1 σατραπειῶν] *ad superiores satrapias* Lat προαφεστηκότασ, ο (post ρ) s. i. ras. A εἴς τι] ἐπὶ MW Exc, i. marg. γρ ἐπὶ τῶν ἄνω A

τι τῶν ἄνω σατραπειῶν ἔσωζεν αὐτόν. καὶ πολλὴν μετὰ ταῦτα
στρατιὰν ἀθροίσας Δαῶν τε καὶ Σακῶν καὶ πολεμήσας τοὺς ἀνθ-
εστηκότας κατέσχε τὴν ἀρχήν.
5. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τιβέριος ἠξίου φιλίαν αὐτῷ γενέσθαι 101
πρὸς τὸν Ἀρτάβανον, ἐπεὶ δὲ κἀκεῖνος προκληθεὶς ἄσμενος ἐδέχετο
τὸν περὶ αὐτῶν λόγον, ἐπὶ τὸν Εὐφράτην παρῆσαν ὅ τε Ἀρτά-
βανος καὶ Οὐιτέλλιος. καὶ ζεύξεως τοῦ ποταμοῦ γενομένης κατὰ 102
τὸ μεσαίτατον τῆς γεφύρας ἀλλήλους ὑπηντίαζον μετὰ φυλακῆς
ἑκάτερος τῆς περὶ αὐτόν. καὶ λόγων αὐτοῖς συμβατικῶν γενομένων
Ἡρώδης ὁ τετράρχης εἱστίασεν αὐτοὺς κατὰ μέσον τὸν πόρον σκη-
νίδα ἐπισκηψάμενος τῷ πόρῳ πολυτελῆ. καὶ Ἀρτάβανος πέμπει 103
Τιβερίῳ ὅμηρον Δαρεῖον τὸν υἱὸν μετὰ πολλῶν δώρων, ἐν οἷς καὶ
ἄνδρα ἑπτάπηχυν τὸ μέγεθος Ἰουδαῖον τὸ γένος Ἐλεάζαρον ὄνομα·
διὰ μέντοι τὸ μέγεθος Γίγας ἐκαλεῖτο. ἐπὶ τούτοις Οὐιτέλλιος μὲν 104
ἐπ᾽ Ἀντιοχείας ᾔει, Ἀρτάβανος δὲ ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας. Ἡρώδης
δὲ βουλόμενος δι᾽ αὐτοῦ πρώτου γενέσθαι πύστιν Καίσαρι τῶν
ὁμήρων τῆς λήψεως ἐκπέμπει γραμματοφόρους τὰ πάντα ἀκριβῶς
γράψας εἰς ἐπιστολὴν καὶ μηδὲν ὑπολιπόμενος ἐπὶ μηνύσει τῷ
ὑπατικῷ. πρὸς Οὐιτελλίου δὲ ἐπιπεμφθεισῶν ἐπιστολῶν καὶ τοῦ 105
Καίσαρος ἐπισημήναντος πρὸς αὐτόν, ὡς δῆλα αὐτῷ γένοιτο πρό-
τερον πύστιν περὶ αὐτῶν Ἡρώδου προτεθεικότος, ταραχθεὶς ὁ
Οὐιτέλλιος μεγάλως καὶ πεπονθέναι μειζόνως ἢ ἐπέπρακτο ὑπο-
λαμβάνων ἄδηλον τὴν ἐπ᾽ αὐτοῖς ἔκρυπτεν ὀργήν, μέχρι δὴ καὶ
μετῆλθε Γαΐου τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν παρειληφότος.
6. Τότε δὲ καὶ Φίλιππος, Ἡρώδου δὲ ἦν ἀδελφός, τελευτᾷ 106

AMWELat Zonaras I p. 484. Exc Vrsiniana

1 σατραπειῶν] στρατιῶν MWExc στρακῶν E αὐτόν MWE ἑαυτόν cod. Schotti Exc 2 Δαῶν] δακῶν MWEExc *dacorum* Lat 5 ἀσμένωσ E 6 αὐτῶν] αὐτοῦ E 7 Οὐιτέλλιος] ὁ οὐϊτέλλιοσ W ὁ οὐϊτέλιοσ E 9 αὐτὸν ex corr. A αὐτὴν E *καὶ] ὅ Exc *λόγων] λέγων cod. Vat. Exc *συμβιβατικῶν MW 10 *ἑστίασεν A¹MW ἠτίασεν Exc 11 ἐπισκηψάμενοσ, η i. ras. A πέμπει] μετ᾽ οὐ πολὺ πέμπει MWEExc 13 *ἑπτάπηχυ M *το μέγεθος — 14 ἐκαλεῖτο om. Exc Ἐλεάζαρον] *lazarum* Lat 14 διὰ μέντοι] ὃσ διὰ E *γίγασ ἐπεκαλεῖτο MW οὐιτέλιος E ὁ οὐϊτέλλιοσ A 15 *εἴη Exc βαβυλῶνοσ E 16 πύστιν] E πίστιν codd. Exc *καίσαρ Exc 17 *ἐκπέμ · πει M γραμματοφόρον E 18 ὑπολειπόμενοσ MWExc ἐπὶ — 19 ὑπατικῷ om. Lat 19 ἰουτελλίου W οὐιτελλίου E *δ᾽ ἐκπεμφθεισῶν (ἐμπεμφθεισῶν cod. Schotti) Exc 21 πίστιν MW προτεθεικότασ MW ὁ om. EExc οὐιτέλιοσ E 22 μεγάλως] μεγάλωστι MWExc 23 *δὴ] δε W 24 *μετῆλ-θεν W Ῥωμαίων om. MWELatExc παρειληφότος fin. Exc 25 i. marg. *XV* Lat δὲ] δὴ ME

τὸν βίον εἰκοστῷ μὲν ἐνιαυτῷ τῆς Τιβερίου ἀρχῆς, ἡγησάμενος δὲ
αὐτὸς ἑπτὰ καὶ τριάκοντα τῆς Τραχωνίτιδος καὶ Γαυλανίτιδος καὶ
τοῦ Βατανέων ἔθνους πρὸς αὐταῖς, μέτριον δὲ ἐν οἷς ἦρχεν παρα-
107 σχὼν τὸν τρόπον καὶ ἀπράγμονα· δίαιταν μὲν γὰρ τὸ πᾶν ἐν γῇ
τῇ ὑποτελεῖ ἐποιεῖτο, πρόοδοι δ' ἦσαν αὐτῷ σὺν ὀλίγοις τῶν ἐπι-
λέκτων, καὶ τοῦ θρόνου εἰς ὃν ἔκρινεν καθεζόμενος ἐν ταῖς ὁδοῖς
ἑπομένου, ὁπότε τις ὑπαντιάσας ἐν χρείᾳ γένοιτο αὐτῷ ἐπιβοηθεῖν,
οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος ἱδρύσεως τοῦ θρόνου ᾗ καὶ
τύχοι γενομένης καθεζόμενος ἠκροᾶτο καὶ τιμωρίας τε ἐπετίμα
108 τοῖς ἁλοῦσι καὶ ἠφίει τοὺς ἀδίκως ἐν ἐγκλήμασι γενομένους. τε-
λευτᾷ δ' ἐν Ἰουλιάδι καὶ αὐτοῦ κομισθέντος ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ὃ
ἔτι πρότερον ᾠκοδόμησεν αὐτός, ταφαὶ γίνονται πολυτελεῖς. τὴν
δ' ἀρχήν, οὐ γὰρ κατελίπετο παῖδας, Τιβέριος παραλαβὼν προσ-
θήκην ἐπαρχίας ποιεῖται τῆς Σύρων, τοὺς μέντοι φόρους ἐκέλευσε
συλλεγομένους ἐν τῇ τετραρχίᾳ τῇ ἐκείνου γενομένῃ κατατίθεσθαι.
109 V. 1. Ἐν τούτῳ δὲ στασιάζουσιν Ἀρέτας τε ὁ Πετραῖος βα-
σιλεὺς καὶ Ἡρώδης διὰ τοιαύτην αἰτίαν· Ἡρώδης ὁ τετράρχης γαμεῖ
τὴν Ἀρέτα θυγατέρα καὶ συνῆν χρόνον ἤδη πολύν. στελλόμενος
δὲ ἐπὶ Ῥώμης κατάγεται ἐν Ἡρώδου ἀδελφοῦ ὄντος οὐχ ὁμομητρίου·
ἐκ γὰρ τῆς Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς Ἡρώδης ἐγεγόνει.
110 ἐρασθεὶς δὲ Ἡρωδιάδος τῆς τούτου γυναικός, θυγάτηρ δὲ ἦν Ἀρι-
στοβούλου καὶ οὗτος ἀδελφὸς αὐτῶν, Ἀγρίππου δὲ ἀδελφὴ τοῦ
μεγάλου, τολμᾷ λόγων ἅπτεσθαι περὶ γάμου. καὶ δεξαμένης συν-
θῆκαι γίνονται μετοικίσασθαι παρ' αὐτόν, ὁπότε ἀπὸ Ῥώμης πα-
ραγένοιτο. ἦν δὲ ἐν ταῖς συνθήκαις ὥστε καὶ τοῦ Ἀρέτα τὴν θυγα-
111 τέρα ἐκβαλεῖν. καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν Ῥώμην ἔπλει ταῦτα συνθέμενος.
ἐπεὶ δὲ ἐπανεχώρει διαπραξάμενος ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐφ' ἅπερ ἔσταλτο,
ἡ γυνὴ πύστεως αὐτῇ τῶν πρὸς τὴν Ἡρωδιάδα συνθηκῶν γενομέ-
νης πρὶν ἔκπυστος αὐτῷ γενέσθαι τὰ πάντα ἐκμαθοῦσα κελεύει

AMWELat Zonaras I p. 484 Eusebius hist. eccl. I 11 Photius bibl. p. 316.

1 *εἰκοστῷ] *uicesimo secundo* Lat, quod probat Scaliger *τῆς] *καὶ τῆσ* W 2 *ἑπτὰ καὶ τριάκοντα] *triginta duos* (*XXXV* all.) Lat 3 *Βατανέων*] *ναβαταίου* A *βαταναίων* WE *bantanaeorum* Lat *αὐταῖς*] *αὐτοῖσ* MW 4 **τὸ πᾶν* om. M *γῇ*] *τῇ γῇ* MWE 5 **πρόσοδοι δ' ἦσαν*, litt. *οδοι δ' ἤ* i. ras. m. 2, *σ* (post *ό*) ex *ο* corr. A 6 *ἔκρινεν*] *κρίνοιεν* M *κρίνειεν* W *κρίνεισ* (οι supra) E 7 *ἐπιβοηθῶ* E 8 **ἀλλὰ* A **ὀξέωσ* M 10 **ἐγκλήματι* MW 13 *κατελείπετο* MWE **Τιβέριος*] *tiberius caesar* Lat 14 **σσύρων* W 16 § 109 sqq excerpsit Eusebius cum Photio **Πετραίων* Eus *βασιλεὺς* om. E 18 **πολλὺν* W 19 *δ'* MWE 20 **τοῦ*] *τῆσ* M 22 *ἀδελφὴ*] *ἀδελφοῦ* E 23 *γάμων* MWE 24 **μετοικεῖσθαι* A *μετοικιεῖσθαι* Cocceji 28 *πίστεωσ* WE et ut uid. Lat 29 **ἔκπιστοσ* W

πέμπειν αὐτὴν ἐπὶ Μαχαιροῦντος, μεθόριον δ' ἐστὶ τῆς τε Ἀρέτα
καὶ Ἡρώδου ἀρχῆς, γνώμην οὐκ ἐκφαίνουσα τὴν αὐτῆς. καὶ ὁ 112
Ἡρώδης ἐξέπεμψεν μηδὲν ᾐσθῆσθαι τὴν ἄνθρωπον προσδοκῶν.
ἡ δέ, προαπεστάλκει γὰρ ἐκ πλείονος εἰς τὸν Μαχαιροῦντα τῷ τε
πατρὶ αὐτῆς ὑποτελεῖ, πάντων εἰς τὴν ὁδοιπορίαν ἡτοιμασμένων
ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ ἅμα τε παρῆν καὶ ἀφωρμᾶτο εἰς τὴν Ἀραβίαν
κομιδῇ τῶν στρατηγῶν ἐκ διαδοχῆς παρῆν τε ὡς τὸν πατέρα ᾗ
τάχος καὶ αὐτῷ τὴν Ἡρώδου διάνοιαν ἔφραζεν. ὁ δὲ ἀρχὴν ἔχθρας 113
ταύτην ποιησάμενος περί τε ὅρων ἐν γῇ τῇ Γαμαλικῇ, καὶ δυνάμεως ἑκατέρῳ συλλεγείσης εἰς πόλεμον καθίσταντο στρατηγοὺς
ἀπεσταλκότες ἀνθ' ἑαυτῶν. καὶ μάχης γενομένης διεφθάρη πᾶς 114
ὁ Ἡρώδου στρατὸς προδοσίας αὐτῷ γενομένης ὑπ' ἀνδρῶν φυγάδων, οἳ ὄντες ἐκ τῆς Φιλίππου τετραρχίας Ἡρώδῃ συνεστράτευον.
ταῦτα Ἡρώδης γράφει πρὸς Τιβέριον. ὁ δὲ ὀργῇ φέρων τὴν Ἀρέτα 115
ἐπιχείρησιν γράφει πρὸς Οὐιτέλλιον πόλεμον ἐξενεγκεῖν καὶ ἤτοι ζωὸν ἑλόντα ἀναγαγεῖν δεδεμένον ἢ κτεινομένου πέμπειν τὴν κεφαλὴν ἐπ' αὐτόν. καὶ Τιβέριος μὲν ταῦτα πράσσειν ἐπέστελλεν τῷ κατὰ Συρίαν στρατηγῷ.
2. Τισὶ δὲ τῶν Ἰουδαίων ἐδόκει ὀλωλέναι τὸν Ἡρώδου στρα- 116
τὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ μάλα δικαίως τιννυμένου κατὰ ποινὴν Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου βαπτιστοῦ. κτείνει γὰρ δὴ τοῦτον Ἡρώδης 117
ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ τοῖς Ἰουδαίοις κελεύοντα ἀρετὴν ἐπασκοῦσιν καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους δικαιοσύνῃ καὶ πρὸς τὸν θεὸν εὐσεβείᾳ χρωμένοις βαπτισμῷ συνιέναι· οὕτω γὰρ δὴ καὶ τὴν βάπτισιν ἀποδεκτὴν αὐτῷ φανεῖσθαι μὴ ἐπί τινων ἁμαρτάδων παραιτήσει χρωμένων, ἀλλ' ἐφ' ἁγνείᾳ τοῦ σώματος, ἅτε δὴ καὶ τῆς ψυχῆς δικαιοσύνῃ

AMWELat Zonaras I p. 485 Exc. Peiresc. Origenes cont. Cels. I p. 35 Eusebius hist. eccles. I 11, 4; dem. euang. IX 5, 15.

1 δ'] τέ MW δέ E 2 τὴν ἑαυτῆσ MWE ὁ om. MWE 3 ἐξέπεμπε (-πεν W) MWE 4 προαπεστάλκει — 7 παρῆν] *praemiserat enim ante multum tempus ad patrem, ut ei apud macherunta omnia praepararentur, quae itineris usus exposceret, a ductoribus aretae suscipitur* Lat *τῷ τε] τότε ed. pr. 5 ὑποτελῆ ed. pr. 6 ἅμα τε] ἀρέτα MWE ἀφορμᾶτο W ἀφορμᾶται E 9 γῇ] τῆ γῆ MWE γαμαλίτιδι MWE *gamalica* (*gamalitica* cod. A) Lat 10 καθίστανται E 11 *πᾶς] τε πᾶσ A 15 οὐϊτέλιον E 16 ἀγαγεῖν E 19 incip. Eus; breuiter huius loci meminit Origenes Ἡρώδου] Ἰουδαίων Eus. dem. 20 τιννυμένου codd. E Eus 21 τοῦ καλουμένου Eus ὅτι κτείνει ἰωάννην ἡρώδησ incip. Exc δὴ om. MWE Eus. dem. et Eusebii hist. eccl. codd. plurimi 22 τοὺσ ἰουδαίουσ E ἐπασκοῦντασ E 23 *τὸν om. Eus. dem. χρωμένουσ E Eus χρομένοισ Exc 24 δὴ om. MWE Exc 25 *φαίνεσθαι Eus. dem., qui hic finit 26 *ἅτε δὴ καὶ suspecta uidentur Holwerdae *καὶ om. Exc.

118 προεκκεκαθαρμένης. καὶ τῶν ἄλλων συστρεφομένων, καὶ γὰρ ἥσθη-
σαν ἐπὶ πλεῖστον τῇ ἀκροάσει τῶν λόγων, δείσας Ἡρώδης τὸ ἐπὶ
τοσόνδε πιθανὸν αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις μὴ ἐπὶ ἀποστάσει τινὶ
φέροι, πάντα γὰρ ἐῴκεσαν συμβουλῇ τῇ ἐκείνου πράξοντες, πολὺ
κρεῖττον ἡγεῖται πρίν τι νεώτερον ἐξ αὐτοῦ γενέσθαι προλαβὼν
ἀνελεῖν τοῦ μεταβολῆς γενομένης [μὴ] εἰς πράγματα ἐμπεσὼν με-
119 τανοεῖν. καὶ ὁ μὲν ὑποψίᾳ τῇ Ἡρώδου δέσμιος εἰς τὸν Μαχαι-
ροῦντα πεμφθεὶς τὸ προειρημένον φρούριον ταύτῃ κτίννυται. τοῖς
δὲ Ἰουδαίοις δόξαν ἐπὶ τιμωρίᾳ τῇ ἐκείνου τὸν ὄλεθρον ἐπὶ τῷ
στρατεύματι γενέσθαι τοῦ θεοῦ κακῶσαι Ἡρώδην θέλοντος.
120 3. Οὐιτέλλιος δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς πόλεμον τὸν πρὸς
Ἀρέταν δυσὶ τάγμασιν ὁπλιτῶν ὅσοι τε περὶ αὐτὰ ψιλοὶ καὶ ἱπ-
πεῖς συμμαχοῦντες ἐκ τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις βασιλειῶν ἀγόμενος, ἐπὶ
121 τῆς Πέτρας ἠπείγετο καὶ ἔσχε Πτολεμαΐδα. ὡρμημένῳ δ᾽ αὐτῷ
διὰ τῆς Ἰουδαίων ἄγειν τὸν στρατὸν ὑπαντιάσαντες ἄνδρες οἱ πρῶ-
τοι παρῃτοῦντο τὴν διὰ τῆς χώρας ὁδόν· οὐ γὰρ αὐτοῖς εἶναι πά-
τριον περιορᾶν εἰκόνας εἰς αὐτὴν φερομένας, πολλὰς δ᾽ εἶναι ση-
122 μαίαις ἐπικειμένας. καὶ πεισθεὶς μετέβαλέν τε τῆς γνώμης τὸ ἐπὶ
τοιούτοις προβουλεῦσαν καὶ διὰ τοῦ μεγάλου πεδίου κελεύσας χω-
ρεῖν τὸ στρατόπεδον αὐτὸς μετὰ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου καὶ τῶν
φίλων εἰς Ἱεροσόλυμα ἀνῄει θύσων τῷ θεῷ ἑορτῆς πατρίου τοῖς
123 Ἰουδαίοις ἐνεστηκυίας. εἰς ἣν ἀπαντήσας καὶ δεχθεὶς ὑπὸ τοῦ τῶν
Ἰουδαίων πλήθους ἐκπρεπῶς τρεῖς μὲν ἡμέρας ταύτῃ διατριβὴν
ποιεῖται, ἐν αἷς Ἰωνάθην τὴν ἱερωσύνην ἀφελόμενος ἐγχειρίζει τῷ
124 ἀδελφῷ αὐτοῦ Θεοφίλῳ, τῇ τετάρτῃ δὲ γραμμάτων αὐτῷ παραγε-
νομένων, ἃ ἐδήλου τὴν Τιβερίου τελευτήν, ὥρκισεν τὴν πληθὺν ἐπ᾽

AMWELat Zonaras I p. 486. Exc. Peiresc. Eusebius hist. eccl. I 11, 5; Photius p. 316.

1 *προκεκαθαρμένησ Exc et ut uid. Eus; finiunt Exc *ἄλλων] λαῶν ex corr. A *perplurima multitudo* Lat ἀνθρώπων coni. ἥσθησαν] Eus ἤρθησαν codd. E et Eusebii codd. quidam 2 δείσας] δείσασ δ᾽ AE et Eusebii codd. quidam 3 ἀποστάσει] στάσει MWE 4 *φέρειν MW φέροιτο Eus ἐοίκασι MWE *ἐκείνων M *πολὺ] πολύ τι M¹ 5 *ἐξ] ὑπ᾽ (ἀπ᾽ codd. quidam) Eus 6 *ἀναιρεῖν Eus *τοῦ] ἢ Eus *μὴ om. Eus *εἰς] εἰσ τὰ MW 7 τὸν om. E 8 *κτίννυται] fin. Eus 9 δόξαν] δόξα E *uidebatur* Lat δόξαν παρέσχεν Holwerda ἔδοξεν Bekker δόξα ἦν coni. 10 κακῶσαι Ἡρώδην] E κακῶσ ἡρώδη codd. 11 οὐϊτέλιοσ ME 12 ἱπποῖσ W 14 ὡρμημένων E 16 τὴν διὰ] E διὰ τὴν codd. *αὐτοῖσ A 17 σημαίαις] E σημαίασ (αι i. ras. A) codd. 18 *μετέβαλέν τε] μεταβάλλεται M μεταβάλετε W 20 αὐτὸς] E αὐτόσ τε codd. 23 *ἡμέρασ, ασ ex αισ corr. A 24 ἱερωσύνην] ἀρχιερωσύνην MWE 25 *δὲ] δὲ καὶ MW *παραγεγνομένων W 26 *τὴν τοῦ τιβερίου M

εὐνοίᾳ τῇ Γαΐου. ἀνεκάλει δὲ καὶ τὸ στράτευμα ἐπὶ τὰ οἰκεῖα
ἑκάστου χειμαδιᾶν πόλεμον ἐκφέρειν οὐκέθ' ὁμοίως δυνάμενος διὰ
τὸ εἰς Γάιον μεταπεπτωκέναι τὰ πράγματα. ἐλέγετο δὲ καὶ τὸν 125
Ἀρέταν οἰωνοσκοπησάμενον πρὸς τὴν ἀγγελίαν τῶν Οὐιτελλίου
στρατιωτῶν φάναι μηχανὴν οὐκ εἶναι τῷ στρατῷ τῆς ἐπὶ Πετραίους
ὁδοῦ· τεθνήξεσθαι γὰρ τῶν ἡγεμόνων ἢ τὸν πολεμεῖν κελεύσαντα
ἢ τὸν γνώμῃ τῇ ἐκείνου ὡρμημένον διακονεῖσθαι ἢ ἐφ' ὃν γένοιτο
ἡ παρασκευὴ τοῦ στρατεύματος. καὶ Οὐιτέλλιος μὲν ἐπ' Ἀντιο- 126
χείας ἀνεχώρησεν. Ἀγρίππας δὲ ὁ Ἀριστοβούλου υἱὸς ἐνιαυτῷ πρό-
τερον ἢ τελευτῆσαι Τιβέριον ἐπὶ Ῥώμης ἄνεισι πράξων τι παρὰ
τῷ αὐτοκράτορι δυνάμεώς τινος αὐτῷ παραγενομένης. βούλομαι 127
οὖν εἰπεῖν ἐπὶ μακρότερον περί τε Ἡρώδου καὶ γένους αὐτοῦ ὡς
ἐγένετο, ἅμα μὲν καὶ διὰ τὸ ἀνήκειν τῇ ἱστορίᾳ τὸν περὶ αὐτῶν
λόγον, ἅμα δὲ καὶ παράστασιν ἔχειν τοῦ θείου, ὡς οὐδὲν ὠφελεῖ
πλῆθος οὐδ' ἄλλη τις ἀλκὴ τῶν ἐν ἀνθρώποις ἐπιτετευγμένων δίχα
τῶν πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβειῶν, εἴ γε ἐντὸς ἑκατὸν ἐτῶν ἐξόδου συν- 128
έβη πλὴν ὀλίγων, πολλοὶ δ' ἦσαν, διαφθαρῆναι τοὺς Ἡρώδου
ἀπογόνους· φέροι δ' ἄν τι κἀπὶ σωφρονισμῷ τοῦ ἀνθρωπείου
γένους τὸ τὴν δυστυχίαν αὐτῶν μαθεῖν, ἅμα δὲ καὶ τὸν Ἀγρίππαν 129
διηγήσασθαι θαύματος ἀξιώτατον γεγενημένον, ὃς ἐκ πάνυ ἰδιώτου
καὶ παρὰ πᾶσαν δόξαν τῶν εἰδότων αὐτὸν ἐπὶ τοσόνδε ηὐξήθη
δυνάμεως. εἴρηται μὲν οὖν μοι καὶ πρότερον περὶ αὐτῶν, λεχθή-
σεται δὲ καὶ νῦν ἀκριβῶς.

4. Ἡρώδῃ τῷ μεγάλῳ θυγατέρες ἐκ Μαριάμμης τῆς Ὑρκανοῦ 130
θυγατρὸς γίνονται δύο, Σαλαμψιὼ μὲν ἡ ἑτέρα, ἣ γαμεῖται Φασαήλῳ
τῷ αὐτῆς ἀνεψιῷ Φασαήλου παιδὶ ὄντι τοῦ Ἡρώδου ἀδελφοῦ δε-

§ 126 cf. bell. Iud. II 178.

AMWELat Zonaras I p. 487.

2 χειμαδιᾶν πόλεμον, litt. νπ i. ras. ut uid. m. 2 A χειμαδιᾶν] χειμαδιοῦντοσ MW, i. marg. γρ χειμαδιοῦντασ A χειμάδια coni. 4 τῶν — 5 στρατιωτῶν] τῆσ οὐϊτελίου στρατείασ E τῶν Οὐιτ. ἐπιστρατειῶν Cocceji 5 *φαίναι W Πετραίους ὁδοῦ] πέτρασ | ει · σόδον (πέτρασ ex πετραί, ει ex ο, ὁδου ex ὁδοῦ corr.) A πέτρασ εἰσόδον MWE *ut ad petraeos aduenirei* Lat 7 *ἤ (ante ἐφ')] καὶ MW γίνοιτο E 8 οὐϊτέλιοσ E 10 *πράξων τι] πράξαντι MW 12 *οὖν] μὲν οὖν M 14 *λόγων A καὶ] καὶ διὰ τὸ E 15 πλῆθυσ MWE ἐν om. E 18 *ἀνθρωπίου A¹W 19 *διστυχίαν W 20 *ὅς] *qualiter* (ὡς) Lat 21 *αὐτὸν] αὐτῷ M 22 μοι om. MWE 23 *δὲ] δέ μοι MW 24 Μαριάμμης] μαριάμησ τῆσ ἀλεξάνδρου καὶ ἀλεξάνδρασ E 25 θυγατρὸσ ὑρκανοῦ tr. E *Σαλαμψιὼ] *salome* Lat (?) 26 *Ἡρώδου] ἡρώδου i. ras. maiore m. 1 A φασαήλου MW *herodis* Lat

δωκότος τοῦ πατρὸς αὐτήν, Κύπρος δὲ Ἀντιπάτρῳ καὶ αὐτὴ ἀνε-
131 *ψιῷ Ἡρώδου παιδὶ τῆς ἀδελφῆς Σαλώμης. καὶ Φασαήλῳ μὲν ἐκ*
Σαλαμψιοῦς γίνονται πέντε παῖδες Ἀντίπατρος Ἀλέξανδρος Ἡρώ-
δης θυγατέρες τε Ἀλεξάνδρα καὶ Κύπρος, ἣν Ἀγρίππας γαμεῖ ὁ
Ἀριστοβούλου. Ἀλεξάνδραν δὲ γαμεῖ μὲν Τίμιος Κύπριος ἀνὴρ
132 *τῶν ἀξιολόγων, παρ' ᾧ δὴ ἄτεκνος τελευτᾷ. Κύπρῳ δ' ἐξ Ἀγρίπ-*
που μὲν ἄρρενες γίνονται δύο, θυγατέρες δὲ τρεῖς Βερενίκη Μα-
ριάμμη Δρούσιλλα, Ἀγρίππας δὲ καὶ Δροῦσος τοῖς ἄρσεσιν ὀνό-
133 *ματα, ὧν ὁ Δροῦσος πρὶν ἡβῆσαι τελευτᾷ. * τῷ δὲ πατρὶ τούτων*
Ἀγρίππας ἐτρέφετο μετὰ καὶ ἑτέρων ἀδελφῶν Ἡρώδης καὶ Ἀρι-
στόβουλος· καὶ Βερενίκη καὶ οἵδε παῖδες Ἡρώδου τοῦ υἱέος τοῦ
μεγάλου· ἡ δὲ Βερενίκη Κοστοβάρου καὶ Σαλώμης παῖς τῆς Ἡρώ-
134 *δου ἀδελφῆς. τούτους Ἀριστόβουλος νηπίους λείπεται θνήσκων*
ὑπὸ τοῦ πατρὸς σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἀδελφῷ, καθὰ προειρήκαμεν.
ἡβήσαντες δ' ἄγονται Ἡρώδης μὲν οὗτος ὁ τοῦ Ἀγρίππου ἀδελφὸς
Μαριάμμην θυγατέρα Ὀλυμπιάδος τῆς Ἡρώδου βασιλέως θυγατρὸς
καὶ Ἰωσήπου τοῦ Ἰωσήπου, ἀδελφὸς δὲ οὗτος Ἡρώδου τοῦ βασι-
135 *λέως· ἴσχει τε ἐξ αὐτῆς υἱὸν Ἀριστόβουλον. ὁ δὲ τρίτος τοῦ*
Ἀγρίππου ἀδελφὸς Ἀριστόβουλος γαμεῖ Ἰωτάπην Σαμψιγεράμου
θυγατέρα τοῦ Ἐμεσῶν βασιλέως, θυγάτηρ τε αὐτοῖς γίνεται κωφή·

AMWELat

1 *αὐτὴν τοῦ πατρὸσ* tr. MW 2 *παιδὶ τῆσ ἀδελφῆσ ἡρώδου* tr. E 3 **salampsus* Lat *ἡρώδησ ἀλέξανδροσ* tr. MWELat 4 *τε*] *δὲ* MWE 5 *Ἀριστοβούλου*] *alexandri* cod. ALat *μὲν* om. E * *Τίμιος Κύπριος ἀνὴρ*] *honorabilis uir cyprus* Lat 6 *δὴ*] *δὴ καὶ* ME **ἀγρίππα* MW 7 *ἄρσενεσ* MWE *ἄρσενεσ μὲν* tr. E *βερνίκη* MWE *μαριάμη* E 8 *δρουσίλλα* AME 9 *τῷ δὲ*] transit ad progeniem Aristobuli et Berenicae Salomae filiae, quibus erant filii tres Herodes Agrippa Aristobulus, filiae duae Herodias et Mariame (bell. Iud. I 552), quos Iosephum non sine mentione praeteriisse puto; quare lacunam statuo; cf. ad § 138 **τῷ δὲ* — 10 *ἐτρέφετο*] *agrippas autem a patre nutriebatur* Lat **τῷ δὲ πατρὶ*] *ὁ δὲ πατὴρ* Hudson

10 **ἀγρίππασ, ασ* in *αι* corr. A **μετὰ* — *ἀδελφῶν* om. Lat *Ἡρώδης*] *ἡρώδησ τε* MW *ἡρώδησ δὲ* E *Ἡρώδου τε καὶ Ἀριστοβούλου* Hudson *Ἡρώδης* — 12 *μεγάλου*] *herodes autem et aristobulus et uerenice etiam hi quoque filii fuerunt filii maioris herodis* Lat 11 *καὶ Βερενίκη*] *καὶ βερνίκη* MW *καὶ ἀδελφὴ ἡρωδιὰσ ἀριστοβούλου* E *ἐκ Βερνίκης* Hudson *τοῦ υἱέωσ ἡρώδου* tr. E 12 *βερνίκη* MWE 13 **λείπεται θνήσκων*] *θνήσκει λιπὼν* MW 14 *καθάπερ εἰρήκαμεν* MW *ὡς ἤδη εἴρηται* E 15 *δὲ* E **ἀγρίππα* MW **ἀδελφὸς*] *υἱὸσ* MW 16 *μαριάμην* E *mariam* Lat *βασιλέως*] *τοῦ βασιλέωσ* E 17 **τοῦ Ἰωσήπου* om. Lat *δὲ*] *δ'* MW *δ' ἦν* E *Ἡρώδου τοῦ βασιλέως*] *τοῦ βασιλέωσ θυγατρὸσ* MW *τοῦ βασιλέωσ ἡρώδου* E 18 *τε*] *δ'* MWE 19 *Σαμψιγεράμου*] *lapsigerami* cod. ALat 20 *ἐμμεσῶν* E *τε*] *δὲ* MWE

ὄνομα καὶ τῇδε Ἰωτάπη. καὶ τάδε μὲν τῶν ἀρσένων τέκνα. Ἡρω- 136
διὰς δὲ αὐτῶν ἡ ἀδελφὴ γίνεται Ἡρώδῃ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου παιδὶ
γεγονότι ἐκ Μαριάμμης τῆς τοῦ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως, καὶ αὐ-
τοῖς Σαλώμη γίνεται, μεθ' ἧς τὰς γονὰς Ἡρωδιὰς ἐπὶ συγχύσει
φρονήσασα τῶν πατρίων Ἡρώδῃ γαμεῖται τοῦ ἀνδρὸς τῷ ὁμοπα-
τρίῳ ἀδελφῷ διαστᾶσα ζῶντος. τὴν δὲ Γαλιλαίων τετραρχίαν οὗ-
τος εἶχεν. ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτῆς Σαλώμη Φιλίππῳ γαμεῖται Ἡρώ- 137
δου παιδὶ τῷ τετράρχῃ τῆς Τραχωνίτιδος, καὶ ἄπαιδος τελευτή-
σαντος Ἀριστόβουλος αὐτὴν ἄγεται Ἡρώδου παῖς τοῦ Ἀγρίππου
ἀδελφοῦ. παῖδες δὲ ἐγένοντο αὐτοῖς τρεῖς Ἡρώδης Ἀγρίππας
Ἀριστόβουλος. τοῦτο μὲν δὴ τὸ Φασαήλου καὶ Σαλαμψιοῦς ἐστι 138
γένος. Κύπρῳ δ' ἐξ Ἀντιπάτρου θυγάτηρ γίνεται Κύπρος, καὶ
αὐτὴν Ἀλεξᾶς ὁ Ἑλκίας γαμεῖ τοῦ Ἀλεξᾶ, καὶ αὐτῆς θυγάτηρ ἦν
Κύπρος. Ἡρώδης δὲ καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς ἀδελφοὺς ἔφην Ἀντι-
πάτρου, ἄτεκνοι τελευτῶσιν. Ἀλεξάνδρῳ δὲ τῷ Ἡρώδου παιδὶ 139
τοῦ βασιλέως τῷ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀνῃρημένῳ Ἀλέξανδρος καὶ Τι-
γράνης ἐγεγόνεισαν υἱεῖς ἐκ τῆς Ἀρχελάου τοῦ Καππαδόκων βα-
σιλέως θυγατρός. καὶ Τιγράνης μὲν βασιλεύων Ἀρμενίας κατη-
γοριῶν αὐτοῦ ἐπὶ Ῥώμης γενομένων ἄπαις τελευτᾷ. Ἀλεξάνδρῳ 140
δὲ Τιγράνης ὁμώνυμος τῷ ἀδελφῷ γίνεται παῖς καὶ βασιλεὺς Ἀρ-
μενίας ὑπὸ Νέρωνος ἐκπέμπεται υἱός τε Ἀλέξανδρος αὐτῷ γίνεται.
γαμεῖ δ' οὗτος Ἀντιόχου τοῦ Κομμαγηνῶν βασιλέως θυγατέρα
Ἰωτάπην, ἠσίοδός τε τῆς ἐν Κιλικίᾳ Οὐεσπασιανὸς αὐτὸν ἵσταται

AMWELat

1 *τῇδε] τῆτε MW *ἰωτάπη· A *Ἡρωδιάς — 2 παιδί] *herodias quoque erat his soror progenita, quae herodi herodis maioris filio fuerat iuncta* Lat 2 γίνεται] γήμεται E 3 γεγονότι] ὅσ γέγονεν MW, om. E μαριάμνησ M μαριάμησ E 5 τῷ om. E 6 ζῶντος] τοῦ προτέρου γαμέτου ζῶντοσ E εἶχεν οὗτοσ tr. MW 11 Ἀριστόβουλος] καὶ ἀριστόβουλοσ E τοῦτο — 12 γένος] hoc loco minus recte extant; nam supra hoc genus enarratum erat, at hic Aristobuli prolem habuimus. etiam insequentia (usque ad 15 τελευτῶσιν) ad ea potius spectant, quae §§ 130—133 referuntur; nam Herodes et Alexander fratres Antipatri filii sunt Phasaëli et Salampsius (§ 131); eidem loco Cypri quoque mentio multo aptior est. quare uide num tota § 138 post 132 (τελευτᾷ) transponenda sit. *Φασαήλου καὶ om. Lat σαμψιοῦσ MWE *salampsus* Lat 12 *γένουσ W *Κύπρῳ] *ei* Lat 13 *ὁ Ἑλκίας] σέλκιοσ MW *selcias* Lat *τοῦ Ἀλεξᾶ — θυγάτηρ] *alexae uero huiusque mulieris filia* Lat *αὐτῆς] αὐτοῖς W 14 *Ἀντιπάτρου] *antipae* cod. A Lat 17 καπποδοκῶν codd. E 18 *βασιλέων W 20 δὲ om. E *ὁμωνύμωσ M 23 ἠσίοδός τε] om. spatio uacuo 6 litt. relicto E ἠσίοδος] *isedis* (*lesidi* cod. Berol.) Lat Νησιάδος Harduinus numi antiq. illustr. p. 150 νησίδος Ernesti ἵσταται] i. marg. γρ καθίσταται A καθιστᾶ E

141 *βασιλέα. καὶ τὸ μὲν Ἀλεξάνδρου γένος εὐθὺς ἅμα τῷ φῦναι τὴν
θεραπείαν ἐξέλιπεν τῶν Ἰουδαίοις ἐπιχωρίων μεταταξάμενοι πρὸς
τὰ Ἕλλησι πάτρια· ταῖς δὲ λοιπαῖς θυγατράσιν Ἡρώδου τοῦ βα-*
142 *σιλέως ἀτέκνοις τελευτᾶν συνέπεσεν. τῶν δὲ γενομένων Ἡρώδου
ἀπογόνων οὓς κατέλεξα ἔμενον ἐν ᾧ χρόνῳ Ἀγρίππας ὁ μέγας τὴν
βασιλείαν παρέλαβεν. τούτων δέ μοι τοῦ γένους προδεδηλωμένων
διέξειμι λοιπόν, ὁπόσαι Ἀγρίππᾳ τύχαι συνέλθοιεν, ὥς τε αὐτῶν
διάδρασιν ποιησάμενος ἐπὶ μέγιστον ἀξιώματός τε ἅμα προκόψειεν
καὶ δυνάμεως.*
143 VI. 1. *Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ὀλίγον πρὸ τῆς τελευτῆς Ἀγρίπ-
πας ἐν Ῥώμῃ διαιτώμενος καὶ ὁμοτροφίας καὶ συνηθείας αὐτῷ
πολλῆς γενομένης πρὸς Δροῦσον τὸν Τιβερίου τοῦ αὐτοκράτορος
υἱὸν καὶ Ἀντωνίᾳ τῇ Δρούσου τοῦ μεγάλου γυναικὶ εἰς φιλίαν ἀφί-
κετο, Βερενίκης τῆς μητρὸς τιμωμένης παρ᾽ αὐτῇ καὶ προαγωγῶν*
144 *ἠξιωκυίας τὸν υἱόν. φύσει δὲ μέγας ὢν ὁ Ἀγρίππας καὶ δωρεῖ-
σθαι πολυτελὴς ζώσης μὲν τῆς μητρὸς οὐκ ἐξέφαινε τῆς ψυχῆς τὸ
θέλον διαδιδράσκειν αὐτῆς ἠξιωκὼς τὴν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις γενο-*
145 *μένην ὀργήν, ἐπεὶ δὲ Βερενίκη τελευτᾷ, γενόμενος ἐπὶ τῷ αὐτοῦ
τρόπῳ, τὰ μὲν εἰς πολυτέλειαν τῆς καθ᾽ ἡμέραν διαίτης, τὰ δ᾽ εἰς
τῶν δωρεῶν τὸ μὴ μέτρῳ προϊέμενον ἀνάλωσε τῶν χρημάτων,
τὰ πλεῖστα δ᾽ εἰς τοὺς Καίσαρος ἀπελευθέρους ἐτετέλεστο ἐλπίδι*
146 *πράξεως τῆς αὐτῶν, πενία τε ἐν ὀλίγῳ περὶ αὐτὸν ἦν. καὶ τοῦτο
ἦν κώλυμα τῆς ἐν Ῥώμῃ διαίτης, καὶ ὁ Τιβέριος τοῖς φίλοις τοῦ
υἱέος τετελευτηκότος ἀπειπὼν φοιτᾶν εἰς ὄψιν αὐτῷ, διὰ τὸ ἀνε-
ρεθίζεσθαι πρὸς τὸ λυπεῖσθαι μνημονεύων τοῦ παιδὸς θεωρίᾳ τῇ
ἐκείνων.*

AMWELat Zonaras I p. 487.

1 **φῦναι* **M** **2** *μεταταταξάμενοι* **M** *μεταταξάμενον* **E** **4** *τῶν δὲ* — **6** *παρέλαβεν*] *herodis autem quam memoraui prosapia permansit usque ad tempus quo agrippa maior regnum accepit* **Lat, om. E** **5** *κατέλεξα ἔμενον*] *κατελέξαμεν ὄντων* **MW** *κατέλεξα μενόντων* **Bekker** **6** **τούτων*] **i. marg.** *XV* **Lat** **δέ*] *τέ* **ed. pr.** **τοῦ γένους*] *de herodis genere* **Lat** *προδεδηλωμένου* **E** **7** *ὁπόσαι*] *ὁπόσαι τε* **MWE** *ὥς*] *πῶσ* **E** **8** *τε ἀξιώματοσ* **tr. E** **10 i. marg.** *η΄* **E** **11** *ἐν*] *ἐν τῇ* **MWE** **ῥώιμηι* **A** **14** *βερνίκησ* **MWE** *αὐτῇ*] *αὐτῆσ* **MWE** *καὶ* — **15** *υἱόν*] *et uenerabiliter appellaret* **Lat** *προαγωγῶν*] *προαγαγὼν* **W spatium uacuum 7 litt. E** *προαγαγεῖν* **Hudson et Cocceji** **15** **ἠξιωκύασ* **A** *ὁ* **om. MWE** **16** **πολυτελεῖσ* **W** **ἐξέφαινε τῆς*] *ἐξεφαίνετο ἐκ* **MW** **17** *διαδιδράσκον* **E** *τοῖς* **om. MWE** *γινομένην* **uel** *γενομένην ἂν* **Bekker** **18** *δὲ Βερενίκη*] *δ᾽ ἡ βερνίκη* **MWE** **19** *τῆς*] **E** *τῆς εἰσ* **codd.** **δ᾽ εἰς*] *δὲ ἐκ* **MW** *δ᾽ εἰσ τὸ μὴ μέτρῳ τῶν δωρεῶν προϊέμενον* **E** **20** *τῶν*] *τὸ τῶν* **A** **ἀναλῶσαι* **MW** **22** *τῆς*] *τοῖσ* **E** **24** *υἱέωσ* **E**

2. *Διὰ μὲν δὴ ταῦτα ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας πλέων ᾤχετο κακο-* 147
πραγῶν καὶ τεταπεινωμένος ὀλέθρῳ τε ὧν εἶχεν χρημάτων καὶ
ἀπορίᾳ τοῦ ἐκτίσοντος τὰ χρέα τοῖς δανεισταῖς πολλοῖς τε οὖσιν
καὶ ἀλεωρὰν οὐδ' ἥντινοῦν ἐνδιδοῦσιν, ὥστε ἀπορίᾳ τῶν ποιητέων
καὶ αἰσχύνῃ τῇ ἐπ' αὐτοῖς ὑποχωρήσας εἴς τινα πύργον ἐν Μαλά-
θοις τῆς Ἰδουμαίας ἐν περινοίᾳ τοῦ μεταστήσοντος αὑτὸν ἦν. αἰ- 148
σθάνεται δ' αὐτοῦ τὴν διάνοιαν Κύπρος ἡ γυνὴ παντοία τε ἦν
ἀπείργουσα τῶν ἐπὶ τοιούτοις βουλευμάτων. διαπέμπεται δὲ καὶ
ὡς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἡρωδιάδα Ἡρώδῃ τῷ τετράρχῃ συνοικοῦ-
σαν γράμματα, δηλοῦσα τό τε ἐπὶ τοιούτοις τοῦ Ἀγρίππα προβου-
λεῦσαν καὶ τὴν ἀνάγκην, ἣ ἐπ' αὐτὰ ἐξήγαγεν· ἐκέλευέν τε συγγενῆ 149
οὖσαν βοηθεῖν θεωροῦσαν, ὡς αὐτὴ παντοίως ὡς κουφίζοι τὸν
ἄνδρα καὶ ταῦτα ἐξ ὁμοίων ἀφορμῶν. οἱ δὲ μεταπέμψαντες αὐτὸν
οἰκητήριον ἀπέδειξαν Τιβεριάδα καί τι καὶ ἀργύριον ὥρισαν εἰς
τὴν δίαιταν, ἀγορανομίᾳ τε τῆς Τιβεριάδος ἐτίμησαν. οὐ μὴν ἐπὶ 150
πλεῖόν γε Ἡρώδης ἐνέμεινε τοῖς δεδογμένοις, καίτοι γε οὐδ' ὣς
ἀρκοῦντα ἦν· ἐν γὰρ Τύρῳ παρὰ συνουσίαν ὑπὸ οἴνου γενομένων
αὐτοῖς λοιδοριῶν, ἀνεκτὸν οὐχ ἡγησάμενος Ἀγρίππας τοῦ Ἡρώδου
τε ἐπονειδίσαντος εἰς ἀπορίαν καὶ τροφῆς ἀναγκαίας μετάδοσιν,
ὡς Φλάκκον τὸν ὑπατικὸν εἴσεισιν φίλον ἐπὶ Ῥώμης τὰ μάλιστα
αὐτῷ γεγονότα πρότερον· Συρίαν δὲ ἐν τῷ τότε διεῖπεν.

3. *Καὶ δεξαμένου Φλάκκου παρὰ τούτῳ διῆγεν παρακατεσχη-* 151
κότος αὐτὸν ἐκεῖ Ἀριστοβούλου, ὃς ἀδελφὸς ὢν Ἀγρίππου διάφο-
ρός τ' ἦν. οὐ μὴν ἐβλάπτοντο ἔχθρᾳ τῇ ἀλλήλων, ὥστε μὴ φιλίᾳ
τοῦ ὑπατικοῦ τὰ εἰκότα τιμὴν φέρεσθαι. οὐ μὴν ὅ γε Ἀριστό- 152
βουλος ἀνίει τι τοῦ πρὸς τὸν Ἀγρίππαν δυσμενοῦς μέχρι καὶ εἰς

AMWELatZonaras I p. 487.

4 *ἀλεωρὴν* MWE et i. marg. A *ἥντιν' οὖν, ἡ* paene euan. A *ἥντιναοῦν* MWE 5 **τῇ*] *τοῖσ* A **μααλάθοισ* MW 6 **τῆς Ἰδουμαίας* om. Lat *αὐτὸν* codd. E 7 *δὲ* ME 10 *ἐπὶ*] *ἐπὶ τοῖσ* MW *ἀγρίππου* MWE 11 *αὐτὸ* E *ἐξῆγεν* MWE 12 *θεωροῦσαν — 13 ἀφορμῶν*] *καὶ τὸν ἄνδρα πρὸσ τοῦτο παρασκευάζειν* E *παντοίως*] *πάντως* Cocceji *ὡς*] om. MW, i. marg. *γρ οὐ κουφίζοι* A 13 *ἐξ*] *οὐκ ἐξ* MW 14 **ἀργύριον*] *aliquantum aeris per singulos dies* Lat 15 **τιβερειάδοσ* W 17 **οἴνου*] *οἴνου τὲ* MW **γενομένων, εν* (post *γ*) ex corr. M 18 **Ἀγρίππας*] *antipater* Lat **Ἡρώδου*] *antipatro* Lat 19 *τε* om. E **μετάδοσιν*] *μεταδίδωσιν* W 20 **εἴσισιν* W 21 *δὲ*] *τε* AW *δὲ καὶ* E 22 *παρακατεσχηκότος*] *προκατειληφότοσ* E, unde *προκατεσχηκότος* coni. 23 *αὐτὸν*] *αὐτοῦ* Hudson 24 *τ'*] *τε* MW **ὥστε — 25 φέρεσθαι*] *quominus amicitiam consulis honoremque mererentur* Lat **μὴ*] *μὴν* W 25 *τὰ*] i. marg. *γρ εἰσ τὰ εἰκότα αὐτῶι τιμὴν φέρεσθαι* A 26 **τι* om. M

ἔχθραν αὐτὸν Φλάκκῳ καθίστησιν, αἰτίαν τοιαύτην ἐπὶ τῇ δυσμε-
153 νείᾳ παραλαβών. Δαμασκηνοὶ Σιδωνίοις περὶ ὅρων διάφοροι καθ-
εστῶτες, μέλλοντος Φλάκκου περὶ τούτων ἀκροᾶσθαι μαθόντες
τὸν Ἀγρίππαν ὡς παρ' αὐτῷ μέγα δύναιτ' ἂν ἠξίουν μερίδος τῆς
154 αὐτῶν γενέσθαι, ἀργύριόν τε πλεῖστον ὡμολογεῖτο αὐτῷ. καὶ ὁ
μὲν πάντα ἐπὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν Δαμασκηνῶν ὥρμητο πράσσειν.
Ἀριστόβουλος δέ, οὐ γὰρ ἐλάνθανεν αὐτὸν ἡ ὁμολογία τῶν χρη-
μάτων, καταγορεύει πρὸς τὸν Φλάκκον. καὶ βασανιζομένου τοῦ
πράγματος ἐπεὶ φανερὰ ἦν, ἐξωθεῖ τὸν Ἀγρίππαν φιλίας τῆς
155 πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ εἰς ὑστάτην περιωσμένος ἀπορίαν εἰς Πτολε-
μαΐδα παρῆν, καὶ κατὰ τὸ ἄπορον τῆς ἀλλαχόθι διαίτης γνώμην
ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Ἰταλίας πλεῖν. εἰργόμενος δὲ χρημάτων ἀπορίᾳ
ἠξίου Μαρσύαν ὄντα αὐτοῦ ἀπελεύθερον ποριστὴν γενέσθαι τῶν
156 ἐπὶ τοιούτοις μηχανῶν δανεισάμενον παρά τινος. καὶ ὁ Μαρσύας
Πρῶτον κελεύει Βερενίκης ὄντα ἀπελεύθερον τῆς Ἀγρίππου μη-
τρός, διαθήκης δὲ τῆς ἐκείνου δικαίῳ ὑποτελοῦντα τῆς Ἀντωνίας,
157 αὐτῷ γοῦν παρασχεῖν ἐπὶ γράμματι καὶ πίστει τῇ αὐτοῦ. ὁ δέ,
ἐπεκάλει γὰρ τῷ Ἀγρίππᾳ χρημάτων τινῶν ἀποστέρησιν, ἀναγκά-
ζει τὸν Μαρσύαν δύο μυριάδων Ἀτθίδων συμβόλαιον ποιησάμενον
πεντακοσίαις καὶ δισχιλίαις ἔλασσον λαμβάνειν. συνεχώρει δ' ἐκεῖ-
158 νος κατὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλως ποιεῖν. εἰλημμένου δὲ τοῦ χρήματος
τούτου Ἀγρίππας εἰς Ἀνθηδόνα παραγενόμενος καὶ λαβὼν ναῦν
ἐν ἀναγωγαῖς ἦν. καὶ γνοὺς Ἑρέννιος Καπίτων ὁ τῆς Ἰαμνείας
ἐπίτροπος πέμπει στρατιώτας, οἳ εἰσπράξονται αὐτὸν ἀργυρίου
τριάκοντα μυριάδας θησαυρῷ τῷ Καίσαρος ὀφειλομένας ἐπὶ Ῥώμης
159 ὑπ' αὐτοῦ, ἀνάγκας τε ἐπετίθεσαν τοῦ μενοῦντος. καὶ τότε μὲν
πείσεσθαι τοῖς κεκελευσμένοις προσποιητὸς ἦν, νυκτὸς δ' ἐπιγενο-

---

AMWELat Zonaras I p. 488.

1 litt. *ι τῇ δυσμενείαι i. ras. angustius scripta m. 2 A 2 *σιδονίοισ W *περὶ ὅρων] *pro militibus* (h. e. *limitibus*) Lat 3 ἀκροάσασθαι MWE 4 δύναιτ' ἂν] δύναται E 5 ὡμολόγητο MWE 8 κατηγορεύει E[1] 9 *ἐξώθει A *τῆσ ex τὴν corr. A 10 ἀπορίαν περιωσμένοσ tr. MWE 11 *τὸ om. MW ἀλλαχόθεν WE 14 μηχανῶν] δαπανῶν E τινος] τινων MWE *aliquibus* Lat 15 Πρῶτον] πέτρον E *primum quendam* Lat βερνίκησ MWE 16 διαθήκης — Ἀντωνίας] *sed iure testamenti eius factum dicionis antoniae* Lat, om. E τῆς ἐκείνης coni. δικαίῳ] Bekker cum Lat δικαίου A δικαίωσ MW 18 *ἀναγκάζειν M 19 *Μαρσύαν] ἀγρίππαν μαρσύαν MW 20 δισχιλίαις] χιλίαισ E *ἐλάσσονα MW *δὲ MW 22 καὶ om. E *ναῦσ A *nauem* Lat 23 *ἐν · ἀναγωγαῖσ A ἐν ἀγωγαῖσ MW *ἰαμνείασ, ἰα angustius scriptum, ει i. ras. A ἰαμνίασ W 27 πείθεσθαι E *κελευομένοισ MW *δὲ MW

μένης κόψας τὰ ἀπόγεια ᾤχετο ἐπ' Ἀλεξανδρείας πλέων. ἔνθα
Ἀλεξάνδρου δεῖται τοῦ ἀλαβάρχου μυριάδας εἴκοσι δάνειον αὐτῷ
δοῦναι. ὁ δ' ἐκείνῳ μὲν οὐκ ἂν ἔφη παρασχεῖν, Κύπρῳ δὲ οὐκ
ἠρνεῖτο τήν τε φιλανδρίαν αὐτῆς καταπεπληγμένος καὶ τὴν λοιπὴν
ἅπασαν ἀρετήν. ἡ δὲ ὑπισχνεῖτο, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος πέντε τάλαντα 160
αὐτοῖς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ δοὺς τὸ λοιπὸν ἐν Δικαιαρχείᾳ γενομέ-
νοις παρέξειν ἐπηγγέλλετο, δεδιὼς τοῦ Ἀγρίππου τὸ εἰς τὰ ἀνα-
λώματα ἕτοιμον. καὶ Κύπρος μὲν ἀπαλλάξασα τὸν ἄνδρα ἐπὶ
τῆς Ἰταλίας πλευσούμενον αὐτὴ μετὰ τῶν τέκνων ἐπὶ Ἰουδαίας
ἀνέζευξεν.
4. *Ἀγρίππας δὲ εἰς Ποτιόλους παραβαλὼν ἐπιστολὴν ὡς Τι-* 161
βέριον τὸν Καίσαρα γράφει διαιτώμενον ἐν Καπρέαις, παρουσίαν
τε τὴν αὐτοῦ δηλῶν ἐπὶ θεραπείᾳ καὶ ὄψει τῇ ἐκείνου, καὶ ἀξιῶν
ἔφεσιν αὐτῷ γενέσθαι εἰς Καπρέας παραβαλεῖν. Τιβέριος δὲ οὐ- 162
δὲν ἐνδοιάσας τά τε ἄλλα αὐτῷ γράφει φιλανθρωπίᾳ χρώμενος,
ἐκτίνει τε χάριν ἀποσημαίνων ἐπὶ τῷ σῶν ἐπανήκειν εἰς τὰς Κα-
πρέας, ἐπεὶ δ' ἀφικνεῖται μηδὲν ὑφελὼν τοῦ ἐν τοῖς γράμμασι
προθύμου ἠσπάζετό τε καὶ ἐξένιζεν. τῇ δ' ἑξῆς Καίσαρι γραμ- 163
μάτων αὐτῷ παρὰ Ἑρεννίου Καπίτωνος ἀφικομένων, ὅτι Ἀγρίπ-
πας μυριάδας τριάκοντα δάνεισμα ποιήσας καὶ πρὸς τὰς καταβο-
λὰς ἐκλιπὼν χρόνον τὸν συγκείμενον ἀπαιτήσεως γενομένης οἴχοιτο
φυγὰς ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῷ χωρίων ἄκυρον αὐτὸν καθιστὰς τῆς ἐπὶ
τῷ εἰσπραξομένῳ ἐξουσίας, ταύτην ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν περιαλ- 164

AMWELat Zonaras I p. 489.

2 *ἀβαλάρχου* E **δάνεια* MW 3 **δὲ* MW **cyproe* cod. ALat 5 **ἡ δὲ ὑπισχνεῖτο* om. Lat, nec intellegitur quid promiserit *ὑπισχνεῖται* E **ὁ* om. MW 6 *ἐν*] *ἐπὶ* E *δικαιαρχία* AE *δικαρχία* MW *γενόμενοσ* MWE *si (in dicaearcheam) ueniret* Lat *γενομένῳ* ed. pr. 7 *ἐπηγγέλλετο*] E *ἐπήγγελτο* A *ἐπαγγέλλεται* MW 8 **ἀπαλάξασα* W 11 **παραλαβὼν* MW

12 *τὸν* om. MWE fort. recte *Καπρέαις*] ed. pr. *καπραίαισ* codd. E 13 **ἀξιῶν*] *ἐξιὼν* MW 14 *καπραίασ* codd. E **παραλαβεῖν* W 15 *τά τε* — 16 *Καπρέας*] *clementer illi et humane rescripsit inter alia quoque gaudere se significans illum ad se sospitem reppedare* Lat 16 *ἐκτίνει τε χάριν*] *καὶ χαίρειν* E *ἔτι χαίρειν* ed. pr. *ἐκτίνειν* Cocceji *τε*] *δὲ* MW *ἐπὶ τῷ σῶν* om. M **ἐπὶ τῷ*] *ἐπὶ τῶν* AW, i. marg. *γρ ἐπὶ τὸ σῶον* A *σῶον* E *καπραίασ* codd. E 17 **δὲ* MW **γράμμασι*] *πράγμασι* A *γράμμασιν* W 18 **Καίσαρι*] *καίσαρ* MW, om. Lat 19 *αὐτῷ* om. ELat *Ἑρεννίου*] *ἐρανίου* MW *ἐρρενίου* E 20 **λ'* M *ποιησάμενοσ* MWE 21 *γενομένης*] *γϊνόμενοσ* E 22 *αὐτὸν*] *αὐτῶ* MW *καθιστὰς*] *καθιεἰσ* MW *τῆς*] *τὰσ* MW 23 *τῷ εἰσπραξομένῳ*] Bekker *τῶν εἰσπραξομένων* codd. **περιαλγεῖ τε*] *περιαλγεῖται* M[1]W

γεῖ τε ὁ Καῖσαρ καὶ διάκλεισιν γενέσθαι τῷ Ἀγρίππᾳ κελεύει εἰσό-
δων τῶν πρὸς αὐτὸν ἄχρι δὴ καταβολῆς τοῦ χρέους. ὁ δὲ μηδὲν
τῇ ὀργῇ τοῦ Καίσαρος καταπλαγεὶς Ἀντωνίας δεῖται Γερμανικοῦ
μητρὸς καὶ Κλαυδίου τοῦ ὕστερον γενομένου Καίσαρος, δάνεισμα
αὐτῷ δοθῆναι τῶν τριάκοντα μυριάδων, ὡς φιλίας μὴ ἁμάρτοι τῆς
165 *πρὸς Τιβέριον. ἡ δὲ Βερενίκης τε μνήμῃ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, σφό-*
δρα γὰρ ἀλλήλαις ἐχρῶντο αἵδε αἱ γυναῖκες, καὶ αὐτῷ ὁμοτροφίας
πρὸς τοὺς ἀμφὶ Κλαύδιον γεγενημένης, δίδωσι τὸ ἀργύριον, καὶ
αὐτῷ ἀποτίσαντι τὸ χρέος ἀνεπικώλυτος ἦν ἡ φιλία τοῦ Τιβερίου.
166 *αὖθις δὲ αὐτῷ Τιβέριος ὁ Καῖσαρ συνίστησιν υἱωνὸν τὸν αὐτοῦ*
κελεύων τὰ πάντα αὐτῷ ταῖς ἐξόδοις παρατυγχάνειν. Ἀγρίππας
δὲ φιλίᾳ δεχθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀντωνίας κατὰ θεραπείαν τρέπεται τὴν
Γαΐου υἱωνοῦ τε ὄντος αὐτῇ καὶ εὐνοίᾳ τοῦ πατρὸς εἰς τὰ πρῶτα
167 *τιμωμένου. καὶ γὰρ ἦν ἄλλος Σαμαρεὺς γένος Καίσαρος δὲ ἀπε-*
λεύθερος· παρὰ τούτου δάνεισμα μυριάδας ἑκατὸν εὑρόμενος τῇ
τε Ἀντωνίᾳ καταβάλλει τὸ ὀφειληθὲν χρέος καὶ τῶν λοιπῶν τῷ ἀνα-
λώματι θεραπεύων τὸν Γάιον μειζόνως ἐν ἀξιώματι ἦν παρ' αὐτῷ.
168 5. *Προϊούσης δὲ ἐπὶ μέγα τῷ Ἀγρίππᾳ τῆς πρὸς Γάιον φι-*
λίας αἰωρουμένοις ποτὲ λόγος περὶ τοῦ Τιβερίου γίνεται, καὶ τοῦ
Ἀγρίππου κατ' εὐχὰς τραπομένου, μόνω δ' ἤστην, ἢ τάχος Τιβέ-
ριον ὑπεκστάντα τῆς ἀρχῆς Γαΐῳ παραχωρεῖν ἀξιωτέρῳ τὰ πάντα
ὄντι, τούτων ἀκροᾶται τῶν λόγων Εὔτυχος, Ἀγρίππου δ' ἦν ἀπε-
169 *λεύθερος ἡνίοχος, καὶ παραχρῆμα μὲν σιγῇ παρεδίδου. κλοπῆς δὲ*
ἱματίων αὐτῷ τοῦ Ἀγρίππου ἐπικαλουμένης, καὶ ἀκριβῶς δὲ ἐκε-
κλόφει, φυγὼν καὶ ληφθεὶς ἀγωγῆς αὐτοῦ ἐπὶ Πείσωνα γενομένης,

---

§ 166 cf. bell. Iud. II 178.

AMWELatZonaras I p. 489.

1 *ὁ* **om. E** ******κελεύει τῷ ἀγρίππα* **tr. M** **2** *καταβολῆς τοῦ χρέους*] *καταβάλη τὸ χρέοσ* **MW** *γρ καταβάλοι τὸ χρέοσ* **i. marg. A** *καταβαλεῖ τὸ χρέοσ* **E** ***debitum redderetur*** **Lat** **3** *Γερμανικοῦ*] *τῆσ γερμανικοῦ* **E** **4 ****μητρὸς*] *τε μητρὸσ* **MW** **5** *τὰσ τριάκοντα μυριάδασ* **E** *ὡς*] *ἵνα* **MWE** **6** *βερνίκησ* **MWE** **7 ****αἱ* **om. MW** **8** *γενομένησ* **E** **9 ****ἀνεπικωλύτωσ* **A** **10** *δὲ*] *τὲ* **E** **11 ****αὐτῷ*] *αὐτοῦ* **MW** **12 ****φιλεία* **W** **13** *αὐτῆσ* **E** ******πατρὸς*] ***matris*** **Lat** **14** *καὶ — γένος*] ***erat ibi forte quidam genere samareus*** **Lat** *γὰρ*] *δή τισ* **E** *ἄλλος*] **om. E** *Θάλλος* **Hudson ex Grutero p. 599 n. 7 (C. I. L. VI, 3. p. 1761)** ******γένος*] *τὸ γένοσ* **M** **15 ****μυριάδων* **MW** *εὑρόμενοσ, ὁ* **ex corr. A** *εὑράμενοσ* **ME** **18 ****ἐπὶ*] *εἰσ* **MW** **19 ****αἰωρουμένοισ, αἱ* **i. ras. A** *ἑωρουμένοισ* **W** ******τοῦ* **om. M** **20 ****ἀγρίππα* **MW** ******ἢ*] *ἡ* **AM** **23 ****ἡνίοχος*] *καὶ ἡνίοχος* **Hudson ex Lat** **24** *καὶ* **om. E** ******ἐκεκλόπει* **A** **25** *πίσσωνα* **M** *πίσωνα* **WE**

ὃς ἦν φύλαξ τῆς πόλεως, ἐρομένου τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς Καίσαρί
φησιν ἀπορρήτους ἔχειν λόγους εἰπεῖν ἐπ' ἀσφαλείᾳ τῆς σωτηρίας
αὐτοῦ φέροντας, ὥστε δήσας αὐτὸν ἔστελλεν εἰς τὰς Καπρέας, καὶ
Τιβέριος τῷ αὐτοῦ τρόπῳ χρώμενος εἶχεν αὐτὸν δέσμιον, μελλητὴς
εἰ καί τις ἕτερος βασιλέων ἢ τυράννων γενόμενος. οὔτε γὰρ πρεσ- 170
βειῶν ὑποδοχὰς ἐκ τοῦ ὀξέος ἐποιεῖτο ἡγεμόσι τε ἢ ἐπιτρόποις
ὑπ' αὐτοῦ σταλεῖσιν οὐδεμία ἦν διαδοχή, ὁπότε μὴ φθαῖεν τετε-
λευτηκότες· ὅθεν καὶ δεσμωτῶν ἀκροάσεως ἀπερίοπτος ἦν. ὥστε 171
καὶ τῶν φίλων ἐρομένων τὴν αἰτίαν τοῦ ἐπὶ τοιούτοις ὁλκῇ χρω-
μένου, ἔφη τὰς μὲν πρεσβείας τρίβειν, ὅπως μὴ ἀπαλλαγῆς αὐταῖς
ἐκ τοῦ ὀξέος γενομένης ἕτεροι πρέσβεις ἐπιχειροτονηθέντες ἐπανί-
οιεν ὄχλος τε αὐτῷ γίγνοιτο ἐπιδοχαῖς αὐτῶν καὶ πομπαῖς προσ-
κειμένῳ. τὰς δ' ἀρχὰς συγχωρεῖν τοῖς ἅπαξ εἰς αὐτὰς ὑπ' αὐτοῦ 172
καταστᾶσιν αἰδοῦς προμηθείᾳ τῶν ὑποτελῶν· φύσει μὲν γὰρ εἶναι
πᾶσαν ἡγεμονίαν οἰκείαν τοῦ πλεονεκτεῖν· τὰς δὲ μὴ πατρίους,
ἀλλ' εἰς ὀλίγον καὶ ἄδηλον ὁπότε ἀφαιρεθεῖεν καὶ μειζόνως ἐξο-
τρύνειν ἐπὶ κλοπαῖς τοὺς ἔχοντας. εἰ μὲν οὖν ἐφεστήκασιν εἰς 173
πλέον, αὐτοὺς ἄδην τῶν κλοπῶν ἕξειν ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τῶν κεκερ-
δημένων ἀμβλυτέρως τὸ λοιπὸν αὐταῖς χρωμένους. διαδοχῆς δ'
ἐπιπαραγενομένης ἐκ τοῦ ὀξέος μηδαμῶς ἂν ἀρκέσαι τοὺς ἆθλα
τοῖς ἄρχουσι προκειμένους ἀναστροφῆς αὐτοῖς οὐ διδομένης και-
ρῶν, ἐν οἷς πλήρεις οἱ προειληφότες γενόμενοι ὑποδιδοῖέν τε σπου-
δῆς τῆς ἐπὶ τῷ λαμβάνειν, διὰ τὸ πρὶν ἐν καιρῷ γενέσθαι μετα-
στῆναι. παράδειγμά τε αὐτοῖς φησι τοῦτον τὸν λόγον· τραυματίᾳ 174
τινὶ κειμένῳ μυῖαι κατὰ πλῆθος τὰς ὠτειλὰς περιέστασαν. καὶ
τις τῶν παρατυχόντων οἰκτείρας αὐτοῦ τὴν δυστυχίαν καὶ νομίσας
ἀδυναμίᾳ μὴ βοηθεῖν οἷός τ' ἦν ἀποσοβεῖν αὐτὰς παραστάς. καὶ 175

AMWELat Zonaras I p. 490.

3 *ἔστελλεν] ἐπέστελλεν M καπραίασ codd. E 4 αὐτοῦ MWE *μελητὴσ M et ut uid. Lat 5 *ἑτέρων MW 6 *ὀξέωσ M ἡγεμόσιν WE ἢ] καὶ E 7 ὑπ'] παρ' E 8 ἀπερίοπτος] Ernesti ex Thucyd. I 41 3 περίοπτοσ codd. E 9 *τοῦ] αὐτὴν τοῦ MW 10 *τὰσ, σ suppl. M 12 γίνοιτο MWE ἐπιδοχαῖς] Dindorf ἐπὶ δοχαῖσ MWE ἐπὶ διαδοχαῖσ A προσκειμένῳ] Ernesti προκειμένων codd. προκειμένῳ ed. pr. 13 *δὲ M 14 *προμηθία W 15 *οἰκείαν om. MW *τὰς δὲ — 16 ἀφαιρεθεῖεν] *cum igitur non se aliquis perennem in officio manere perspexerit* Lat πατρίους] παγίουσ E et i. marg. A 18 *αὐτοὺς] αὐταῖσ M 19 δ'] τ' MW δὲ E 20 *μηδαμῶς] οὐδαμῶσ MW 21 προσκειμένουσ E αὐτοῖς οὐ] E αὐτοὺσ οὐ, litt. τοὺσ οὐ i. ras. angustiore m. 2 A αὐτοῖσ M 22 *ὑπενδιδοῖεν coni. τε] τῆσ MW, om. E τι coni. 23 τῷ] τὸ E 24 παράδειγμά] codd. Zon παραδείγματά cod. Busb. E τοῦτον τὸν λόγον] τοιοῦτον ἔλεγε MW, om. E 25 *περιέστησαν MW τ'] τ (ε supra) A τε MWE

*δεομένου παύσασθαι τῶν ἐπὶ τοιοῖσδε, ὑπολαβὼν ἤρετο τὴν αἰτίαν
τοῦ ἀπρομηθοῦς εἰς τὴν διαφυγὴν κακοῦ τοῦ ἐφεστηκότος. „μειζό-
νως γὰρ ἂν ἀδικοῖς με, εἶπε, ταύτας ἀπαγαγών. ταῖς μέν γε ἤδη
πληρωθείσαις τοῦ αἵματος οὐκέθ' ὁμοίως ἔπειξις ὄχλον μοι παρα-
σχεῖν, ἀλλά πῃ καὶ ἀνίσχουσιν. αἱ δ' ἀκραιφνεῖ τῷ κατ' αὐτὰς
λιμῷ συνελθοῦσαι καὶ τετρυμένον ἤδη παραλαμβάνουσαι κἂν ὀλέ-*
176 *θρῳ παραδοῖεν". διὰ τάδε οὖν καὐτὸς ὑπὸ πολλῶν τῶν κλοπῶν
διεφθαρμένοις τοῖς ὑποτελέσιν προμηθὲς εἶναι μὴ συνεχὲς ἐξαπο-
στέλλειν τοὺς ἡγησομένους, οἳ ἐν τρόπῳ μυιῶν ἐκπολεμοῖεν αὐτούς,
φύσει πρὸς κέρδος ὀρωρεγμένοις σύμμαχον παραλαμβάνοντες τὴν*
177 *ἐλπίδα τοῦ ταχέως ἀφαιρεθησομένου τὴν ἐνθένδε ἡδονήν. μαρτυ-
ρήσει δέ μου τῷ λόγῳ περὶ τῆς ἐπὶ τοιούτοις φύσεως Τιβερίου
τὸ ἔργον αὐτό· ἔτη γὰρ δύο πρὸς τοῖς εἴκοσιν αὐτοκράτωρ γενό-
μενος δύο τοὺς πάντας Ἰουδαίοις ἐξέπεμψεν διοικήσοντας τὸ ἔθνος,*
178 *Γρᾶτον τε καὶ Πιλᾶτον, ὃς αὐτῷ διεδέξατο τὴν ἡγεμονίαν. καὶ
οὐκ ἐπὶ μὲν Ἰουδαίων τοιοῦτος ἦν, ἑτεροῖος δὲ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
ὑπηκόων. ἀλλὰ καὶ τῶν δεσμωτῶν τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀκροάσεως
ἀπεσήμαινεν ὑπὸ τοῦ δικαιωθεῖσι μὲν θανάτῳ κούφισιν γενέσθαι
τῶν ἐνεστηκότων κακῶν, διὰ τὸ μὴ ἐπ' ἀρετῇ τῶν ἐπὶ τοιούτοις
τύχῃ συνελθεῖν, τριβομένοις δὲ ἀχθηδόνι τῇ ἐπικειμένῃ μείζονα
προσρέπειν τὴν δυστυχίαν.*
179 6. *Διὰ μὲν δὴ τάδε καὶ Εὔτυχος ἀκροάσεώς τε οὐκ ἐτύγχανε
καὶ δεσμοῖς ἐνείχετο. χρόνου δὲ ἐγγενομένου Τιβέριός τε ἐκ τῶν
Καπρεῶν εἰς Τουσκουλανὸν παραγίνεται ὅσον ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν*

AMWELat Zonaras I p. 490.

1 **δεόμενοσ* M **τοιοῖσδοι* M **εἴρετο* W 3 **ἂν* om. M *ἀδικώησ* MW *ἀδικοίησ* E *εἶπεν* W *γε*] *γὰρ* E, fort. recte 4 *οὐκέθ'*] *οὐκ ἔσθ'* W **ἔπειξισ, σ* ex *ν* corr. A *ἐπίδειξισ* M 5 *ἀκραιφνεῖσ* MWE 6 *τετρυμένον*] ed. pr. *τετρυμμέναι* A *τετρυμέναι* MW *κἂν*] coni. *καὶ* codd. E 7 **παραδιδοῖεν* M *ἂν παραδοῖεν* Dindorf **διὰ τάδε, ά* i. ras., i. marg. *γρ διαταῦτα* A *καὶ αὐτὸσ* E *καὐτῷ* coni. 8 *προμηθεσ* (η suprascr.) A *προμηθὴσ* E *συνεχῶσ* M *συνεχεῖσ* E 9 *ἐκπολεμῶεν* codd. E, corr. Dindorf **αὐτοῖσ* A 10 **ὀρωρεγμένουσ* M **παραλαμβάνοντασ* M 11 **ἀφαιρησομένου* W **ἐνθέν* (δε suprascr.) M *ἔνθεν* W 12 **μου*] *μοι* W *περὶ* om. E 14 **τοὺσ, ου* ex *α* corr. A 15 **γράτον* (τ suprascr.) A 16 **ἑτεροῖος*] *ἕτεροσ* MW 17 **τὴν — ἀκροάσεως*] *examinationes se differre* Lat, aut hic aut insequentibus aliquid deesse uid. *ἀναβολὴν* E 18 **ἀπεσήμανεν* A *ὑπό του* MW *ὑπὲρ τοῦ* E *θανάτῳ*] E *θανάτου* codd. 22 **τάδε*] *ταῦτα* MW *καὶ ὁ εὔτυχοσ* E 23 *δεσμοῖς ἐνείχετο*] E *retinebatur in uinculis* Lat *τὰ δεσμὰ ἠνείχετο* codd. 24 *καπραιῶν* AW *καπραίων* ME **Τουσκουλανὸν*] *τουσκούλανον* A *τοὺσ καλάνον* W *κάλανον* M

τῆς Ῥώμης, καὶ ὁ Ἀγρίππας ἀξιοῖ τὴν Ἀντωνίαν διαπράξασθαι
γενέσθαι τῷ Εὐτύχῳ τὴν ἀκρόασιν ἐφ᾽ οἷστισι τὴν κατηγορίαν
ποιοῖτο αὐτοῦ. τιμία δὲ ἦν Ἀντωνία Τιβερίῳ εἰς τὰ πάντα συγγε- 180
νείας τε ἀξιώματι, Δρούσου γὰρ ἦν ἀδελφοῦ αὐτοῦ γυνή, καὶ ἀρετῇ
τοῦ σώφρονος· νέα γὰρ χηρεύειν παρέμεινεν γάμῳ τε ἀπεῖπεν τῷ
πρὸς ἕτερον καίπερ τοῦ Σεβαστοῦ κελεύοντός τινι γαμεῖσθαι, καὶ
λοιδοριῶν ἀπηλλαγμένον διεσώσατο αὐτῆς τὸν βίον. ἰδίᾳ τε εὐερ- 181
γέτις ἦν εἰς τὰ μέγιστα τοῦ Τιβερίου· ἐπιβουλῆς γὰρ μεγάλης συ-
στάσης ἐπ᾽ αὐτὸν ὑπὸ Σηιάνου φίλου τε ἀνδρὸς καὶ δύναμιν ἐν
τῷ τότε μεγίστην ἔχοντος διὰ τὸ τῶν στρατευμάτων εἶναι ἡγεμονίαν
αὐτῷ, καὶ τῆς τε βουλῆς οἱ πολλοὶ καὶ τῶν ἀπελευθέρων προσέ-
θεντο καὶ τὸ στρατιωτικὸν διέφθαρτο, προύκοπτέν τε ἡ ἐπιβουλὴ
ἐπὶ μέγα κἂν ἐπέπρακτο Σηιάνῳ τὸ ἔργον μὴ τῆς Ἀντωνίας τόλ-
μῃ χρησαμένης σοφωτέρᾳ τῆς Σηιάνου κακουργίας. ἐπεὶ γὰρ μαν- 182
θάνει τὰ ἐπὶ τῷ Τιβερίῳ συντεθειμένα, γράφει πρὸς αὐτὸν τὰ
πάντα ἀκριβῶς καὶ Πάλλαντι ἐπιδοῦσα τὰ γράμματα τῷ πιστο-
τάτῳ τῶν δούλων αὐτῆς ἐκπέμπει πρὸς Τιβέριον εἰς τὰς Καπρέας.
ὁ δὲ μαθὼν τόν τε Σηιᾶνον κτείνει καὶ τοὺς συνεπιβούλους, τήν
τε Ἀντωνίαν καὶ πρὶν ἀξιολόγως ἄγων τιμιωτέραν τε ὑπελάμβανεν
κἀπὶ τοῖς πᾶσι πιθανήν. ὑπὸ δὴ ταύτης τῆς Ἀντωνίας ὁ Τιβέ- 183
ριος παρακαλούμενος ἐξετάσαι τὸν Εὔτυχον, „ἀλλ᾽ εἰ μὲν καταψεύ-
σειε, φησὶν ὁ Τιβέριος, [ἔτι δε] Ἀγρίππου τὰ εἰρημένα Εὔτυχος,
ἀρκοῦσαν κομίζεται παρ᾽ αὐτοῦ τιμωρίαν, ἣν ἐπιτετίμηκα αὐτός·
εἰ δὲ βασανιζομένου ἀληθῆ φανείη τὰ εἰρημένα, μήπου κολάζειν
ποθῶν τὸν ἀπελεύθερον ἐπ᾽ αὐτὸν μᾶλλον καλοίη τὴν δίκην“. καὶ 184
ὁ Ἀγρίππας ταῦτα φαμένης πρὸς αὐτὸν Ἀντωνίας πολλῷ μᾶλλον
ἐπέκειτο ἀξιῶν ἐξέτασιν γενέσθαι τοῦ πράγματος, καὶ ἡ Ἀντωνία,
οὐ γὰρ ἀνίει πολὺς ὢν ὁ Ἀγρίππας ἐπὶ τοῖσδε δεῖσθαι, καιρὸν

AMWELat Zonaras I p. 490.

2 *γενέσθαι*] *του γενέσθαι, του* suppl. m. 1 A *τὸ γενέσθαι* E 3 *δ᾽* MW *Ἀντωνία*] E *αὐτῶ ἀντωνία* codd. **τιβερίω* om. i. marg. suppl. M 4 **αὐτοῦ*] *τοῦ αὐτοῦ* MW 6 **κελεύσαντοσ* MW *τινὶ* codd. E 8 *μεγίστησ* E **συστάσης* om. M 9 *σηϊανοῦ* E 10 *εἶναι τὴν ἡγεμονίαν* E 13 *σηϊανῶ* E et ex corr. A 14 *σηϊανοῦ* AWE 15 *συντεθειμένα*] *συγκείμενα* MW *συντιθέμενα* E, cf. § 218 17 *καπραίασ* codd. 18 *σηϊάνον* A[1] *σηϊανὸν* MWE et ex corr. A **κτήνει* W 19 **τε* om. M 21 **ἀλλ᾽* — 22 *εἰρημένα*] *siquidem, inquit tiberius, mendacium est aduersus agrippam quod dicitur* Lat 22 *ὁ τιβέριος*] *ὁπὶ* E, mihi insiticium uid. *ἔτι δε*] *ὅτι* MW et i. marg. A, om. ELat, recte ut uid. **Εὔτυχος* cum sequentibus coniungit Lat 24 **φανήει* W 25 *ἐφ᾽ ἑαυτὸν* E 27 **ἐπέκειτο*] *instabat* Lat *ἐνέκειτο* coni. 28 *ἀνήει* MW

185 παραλαβοῦσα τοιοῦτον· αἰωρεῖτο μὲν Τιβέριος ἐπὶ φορείου κείμε-
νος, προϊόντων Γαΐου τε τοῦ ἐκείνης υἱωνοῦ καὶ Ἀγρίππα, ἀπ'
ἀρίστου δ' ᾖσαν, παραπεριπατοῦσα τῷ φορείῳ παρεκάλει καλεῖ-
186 σθαί τε τὸν Εὔτυχον καὶ ἐξετάζεσθαι. ὁ δέ „ἀλλ' ἴστων μὲν
Ἀντωνία, εἶπεν, οἱ θεοί, ὅτι μὴ τῇ ἐμαυτοῦ γνώμῃ ἀνάγκῃ δὲ τῆς
σῆς παρακλήσεως ἐξαγόμενος πράξω τὰ πραξόμενα.“ ταῦτα εἰπὼν
κελεύει Μάκρωνα, ὃς Σηιανοῦ διάδοχος ἦν, τὸν Εὔτυχον ἀγαγεῖν.
καὶ ὁ μὲν οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς παρῆν. Τιβέριος δ' αὐτὸν ἤρετο,
187 τί καὶ ἔχοι λέγειν κατ' ἀνδρὸς ἐλευθερίαν αὐτῷ παρεσχηκότος. ὁ
δέ φησιν, „ὦ δέσποτα, αἰωροῦντο μὲν ἐφ' ἁμάξης Γάιός τε οὗτος
καὶ Ἀγρίππας σὺν αὐτῷ καί σφων ἐζόμην παρὰ τοῖν ποδοῖν, λόγων
δὲ πολλῶν ἀνακυκλουμένων Ἀγρίππας φησὶ πρὸς Γάιον· εἰ γὰρ
ἀφίκοιτό ποτε ἡμέρα, ᾗ μεταστὰς ὁ γέρων οὗτος χειροτονοίη σε
ἡγεμόνα τῆς οἰκουμένης· οὐδὲν γὰρ ἡμῖν Τιβέριος ὁ υἱωνὸς αὐτοῦ
γένοιτ' ἂν ἐμποδὼν ὑπὸ σοῦ τελευτῶν, καὶ ἥ τε οἰκουμένη γένοιτ'
188 ἂν μακαρία κἀγὼ πρὸ αὐτῆς.“ Τιβέριος δὲ πιστὰ ἡγησάμενος
τὰ εἰρημένα καὶ ἅμα μῆνιν ἀναφέρων τῷ Ἀγρίππᾳ παλαιάν, διότι
κελεύσαντος αὐτοῦ θεραπεύειν Τιβέριον υἱωνόν τε αὐτοῦ γεγονότα
καὶ Δρούσου παῖδα ὄντα, ὁ Ἀγρίππας ἀτίμως ἦγεν παραχρουσά-
189 μενος τὰς ἐπιστολὰς καὶ πᾶς ὡς τὸν Γάιον μετεκάθιζεν, „τοῦτον
μὲν δή, φησί, Μάκρων, δῆσον.“ Μάκρων δὲ τὰ μὲν οὐ σαφῶς
ὅντινα προστάξειεν ἐξεπιστάμενος, τὰ δὲ οὐκ ἂν προσδοκῶν περὶ
τῷ Ἀγρίππᾳ αὐτὸν κελεῦσαί τι τοιοῦτον, ἐπανεῖχεν ἀκριβωσόμενος

§ 187 cf. bell. Iud. II 179.

AMWELatZonaras I p. 491.

1 *αἰωρεῖτο — κείμενος om. Lat *αἰωρεῖτο, αἰ i. ras. A ἑωρεῖτο MW ᾐωρεῖτο Hudson 2 *τε om. MW *υἱωνοῦ] *filio* Lat 3 δὲ MWE ἡ δὲ post ᾖσαν add. E 4 ἴστων μὲν] ἴστωσαν E 5 εἶπεν ἀντωνία tr. MWE et ut uid. Lat *μὴ] καὶ μὴ MW τῇ ἐμαυτοῦ γνώμῃ] γνώμῃ τῇ ἐμαυτοῦ MW ἐμαυτοῦ γνώμῃ E *τῆι ἐμαυτοῦ γνώμῃ ἀνάγκῃ, litt. τοῦ — ἀνάγκῃ i. ras. angustiore m. 2 A 6 *πράσσω M πραξόμενα] προσταττόμενα M πρασσόμενα W πραχθησόμενα E πεπραξόμενα Dindorf 8 *εἴρετο W 9 ἔχει E 10 *αἰωροῦντο, αἰ i. ras. A ἑωροῦντο MW ᾐωροῦντο Hudson *ἐπ' ἀμάξησ W 11 καὶ σφῶν codd. E 12 δὲ] τε MWE 14 *υἱωνὸς] *filius* Lat 16 *πρὸ αὐτῆς] *cum eo* Lat 18 *τε om. MW 19 ὁ om. E ἀτίμως] οὐ τιμίωσ MWE παραχρουσάμενοσ MWE *contempserat* Lat 20 ἐπιστολὰς] ἐντολὰσ MWE 21 *φησὶν W μάκρωνι MWELat τὰ] τὸν AW τά, ὰ ex ὸ corr. M τὸ E 22 *ὅντινα] ὄντα ἂν MW *προστάξαιεν M ἐπιστάμενοσ E τὰ] τὸ WE 23 τῷ] τοῦ ex τῶ corr. A τοῦ E αὐτὸν om. E κελεῦσαι] Naber βουλεῦσαι codd. προστάξαι E *cogitare* Lat *ἀκριβωσάμενοσ M

τὰ εἰρημένα. ἐπεὶ δ' ὁ Καῖσαρ περιοδεύσας τὸν ἱππόδρομον λαμ- 190
βάνει τὸν Ἀγρίππαν ἑστηκότα, „καὶ μὴν δή, φησίν, Μάκρων, τοῦτον
εἶπον δεθῆναι“. τοῦ δὲ ἐπανερομένου ὅντινα, „Ἀγρίππαν γε“ εἶπεν.
καὶ ὁ Ἀγρίππας τρέπεται μὲν κατὰ δεήσεις, τοῦ τε παιδὸς ᾧ συνε- 191
τέθραπτο μνημονεύων καὶ τοῦ Τιβερίου τῆς ἐκτροφῆς, οὐ μὴν ἤνυέν
γέ τι, ἀλλ' ἦγον αὐτὸν ἐν πορφυρίσι δέσμιον. καὶ καῦμά τε γὰρ 192
σφοδρὸν ἦν καὶ ὑπὸ οἴνου τοῦ ἐπὶ σιτίοις μὴ πολλοῦ γεγονότος
δίψος ἐξέκαιεν αὐτόν, καί τι καὶ ἠγωνία καὶ τὸ παρ' ἀξίαν προσ-
ελάμβανεν, θεασάμενός τινα τῶν Γαΐου παίδων Θαυμαστὸν ὄνομα
ὕδωρ ἐν ἀγγείῳ κομίζοντα ᾔτησε πιεῖν. καὶ ὀρέξαντος προθύ- 193
μως πιών, „ἀλλ' εἴπερ ἐπ' ἀγαθοῖς, φησίν, ὦ παῖ, τὰ τῆσδέ
σου τῆς διακονίας γέγονεν, διαφυγῆς μοι γενομένης τῶνδε τῶν
δεσμῶν οὐκ ἂν βραδύνοιμι ἐλευθερίαν εἰσπρασσόμενός σοι παρὰ
Γαΐου, ὃς καὶ δεσμώτῃ μοι γενομένῳ διακονεῖσθαι καθάπερ ἐν τῷ
πρότερον καθεστηκότι σχήματι τῆς περὶ ἐμὲ ἀξιώσεως οὐκ ἐνέλι-
πες.“ καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ταῦτα εἰπών, ἀλλὰ δὴ ἠμείψατο]· ἐν ὑστέρῳ 194
γὰρ βασιλεύσας τὸν Θαυμαστὸν μειζόνως ἐλεύθερόν τε ἀφῆκε παρὰ
Γαΐου Καίσαρος γεγονότος λαβὼν καὶ τῆς οὐσίας ἐπίτροπον καθί-
στησι, τελευτῶν τε τῷ υἱεῖ Ἀγρίππᾳ καὶ Βερενίκῃ τῇ θυγατρὶ ἐπὶ
τοῖς ὁμοίοις διακονησόμενον κατέλιπεν, ἐν τιμῇ τε ὢν ταύτῃ γηραιὸς
τελευτᾷ. καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον.

7. Ἀγρίππας δὲ τότε δεθεὶς εἱστήκει πρὸ τοῦ βασιλείου πρός 195
τινι δένδρῳ κλιθεὶς ὑπὸ ἀθυμίας μετὰ πολλῶν οἳ ἐδέδεντο. καὶ
τινος ὀρνέου καθίσαντος ἐπὶ τοῦ δένδρου, ᾧ Ἀγρίππας προσεκέ-
κλιτο, βουβῶνα δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ὄρνιν τοῦτον καλοῦσιν, τῶν δεσ-
μωτῶν τις Γερμανὸς θεασάμενος ἤρετο τὸν στρατιώτην, ὅστις εἴη
ὁ ἐν τῇ πορφυρίδι. καὶ μαθὼν μὲν Ἀγρίππαν ὄνομα αὐτῷ, Ἰου- 196

AMWELatZonaras I p. 491.

1 *δ' ὁ] δὲ MW *λαμβάνοι M 2 μὴν] E μὲν codd. 3 *ὅντινα] ὁντιναοῦν M ὅντινα οὖν W γε om. E 4 ὁ om. E 6 *πορφυρίδι M *ostro* Lat 7 *nam aestatis tempus extabat* post *ἦν add. Lat *ἐπὶ σιτίοις] ἐπισίτου M ἐπὶ σιτίου W *μὴ om. Lat 8 καί τι — 9 τινα] *unde quoque anxius factus praeter decus atque dignitatem coepit cuncta respicere, und posset siti reperire remedium conspiciensque quendam* Lat ἀγωνία E, fort. recte *παρ'] πρὸσ MW προσελάμβανε E ἐλάμβανε · A κατελάμβανε (-εν W) MW 9 τινα] οὖν τινα E 16 ταῦτα — ἠμείψατο] ALat, om. MWE haud male 17 μειζόνως om. E *ἀφῆκεν W 18 γεγονότος] E γεγονότα codd. *καθίστησιν W 19 υἱῷ E βερνίκῃ MWE 21 ὕστερον] ὕστερον ἐγένετο MW *postea facta sunt* Lat 23 ἐδέδεντο, ν casu ut uid. deletum A ἐδέδοντο E 25 οἱ om. E 22 *Γερμανὸς] *germanus nomine* Lat

δαῖον δὲ τὸ γένος καὶ τῶν ἐκείνῃ ἀξιολογωτάτων, ἠξίωσεν τὸν συν-
δεδεμένον αὐτῷ στρατιώτην πλησίον ἐλθεῖν διὰ λόγων· βούλεσθαι
197 γάρ τινα ἀμφὶ τῶν πατρίων ἔρεσθαι αὐτόν. καὶ τυχών, ἐπεὶ πλη-
σίον ἵσταται, δι' ἑρμηνέως „ὦ νεανία, φησίν, καταχθεῖ μέν σε τὸ
αἰφνίδιον τῆς μεταβολῆς πολλήν τε οὕτως καὶ ἀθρόαν ἐπαγαγὸν
τὴν τύχην, ἀπιστία δέ σοι λόγων, οἳ ἐπὶ διαφυγῇ κακοῦ τοῦ ἐφε-
198 στηκότος διαιροῖντο τοῦ θείου τὴν πρόνοιαν. ἴσθι γε μήν, θεοὺς
τοὺς ἐμοὶ πατρῴους καὶ τοὺς τοῖσδε ἐγχωρίους, οἳ τόνδε ἐπρυτά-
νευσαν ἡμῖν τὸν σίδηρον, ἐπομνύμενος λέξω τὰ πάντα οὔτε ἡδονῇ
γλωσσάργῳ διδοὺς τὸν ἐπ' αὐτοῖς λόγον οὔτε διακενῆς εὐθυμεῖν
199 σε ἐσπουδακώς. αἱ γὰρ ἐπὶ τοιοῖσδε προαγορεύσεις ὑστερηκότος
τοῦ ἀποδείξοντος ἔργου χαλεπωτέραν προστίθενται τὴν ἀχθηδόνα
τοῦ μηδ' εἰ τὴν ἀρχὴν ἀκροάσαιτο αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐμὸν κιν-
δύνοις παραβαλλόμενος δίκαιον ἡγησάμην σοι διασαφῆσαι τὴν προ-
200 αγόρευσιν τῶν θεῶν. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εὐθέως ἀπαλλαγή τέ
σοι τῶνδε τῶν δεσμῶν παρέσται καὶ πρόοδος ἐπὶ μήκιστον ἀξιώ-
ματός τε καὶ δυνάμεως, ζηλωτός τε ἂν γένοιο πᾶσιν, οἳ νῦν δι'
οἴκτου τὰς τύχας σου λαμβάνουσιν, εὐδαίμονά τε ἂν ποιοῖο τὴν
τελευτὴν παισίν, οἷς ἔσῃ τὸν βίον καταλειπόμενος. μνημονεύειν
δέ, ὁπότε εἰσαῦθις τὸν ὄρνιν θεάσαιο τοῦτον, πέντε ἡμέραις σοι
201 τὴν τελευτὴν ἐσομένην. ταῦτα πεπράξεται μὲν ᾗπερ ἀποσημαίνει

AMWELatZonaras I p. 492.

1 *καὶ* om. Lat **συνδεδεμένον*] *δεδεμένον* W 2 **πλησίον — λόγων*] *ut ad eum copiam acciperet accedendi* Lat *διὰ λόγων* om. E 3 **ἀμφὶ*] *περὶ* A 4 **καταχθεῖ* ex *κατάχθει* corr., i. marg. *καταβαρύνει* man. 1 A 5 **ἐπαγαγὼν* W 6 *λόγων*] *τῶν λόγων* MWE **οἳ — 7 πρόνοιαν*] *quae tibi ex numine diuino fugam totius mali portendunt* (*protendunt* cod. A) Lat *διαφυγῇ*] *ἀποφυγῇ* ME *φυγῇ* W 7 *διῃροῦντο* MWE 8 *ἐμοὶ*] *ἐμοὺσ* MWE **πατρίους* coni. **τοὺς — ἐγχωρίους*] *huius loci* Lat *τοῖσδε*] *τῇδε* MWE *τῶνδε* W 9 **οὔτε — 10 λόγον*] *neque cupidine fallendi* Lat *γλωσσάργῳ*] *γλωσσαρίω* A *γλωσσάλγω* ME et i. marg. A 11 post **ἐσπουδακώς* deletum *αἱ γὰρ ἐπὶ τοιοῖσδε προαγορεύσεισ* ‖ M litterae *τος τοῦ ἀπο* i. ras. uid. A 12 *ἀποδείξαντοσ* M *ἔργω* MW 13 *μηδ' εἰ*] *μηδ' εἰσ* A *εἰ μηδὲ* cod. Voss. teste Hauerkamp *ἀρχὴν*] *ἀκοὴν* MW 14 *παραβαλλόμενον* MW *ἡγησάμεν σοι*, *σ* ex *ο* corr. A *σοι* om. M 15 **οὐκ* ex *οὐ* corr. A 16 **πρόοδος*] *πρόοδόσ τε* MW 18 *εὐδαίμονά*] *εὔδαιμόν* M *εὐδαίμων* WE *τ'* E **εὐδαίμονά — 19 καταλειπόμενος*] *exitus etiam uitae in beatitudine te repperiet constitutum, diuitiasque plurimas omniaque, quae prima mortales ducunt, tuis filiis, qui tibi nati fuerint, derelinques* Lat 19 **τελευτὴν*] *τελευτὴν ἐσομένην* A *οἷς ἔσῃ*] *οἳ εἶεν* E *βίον*] *ὄλβον* MWE **καταλιπόμενοσ* A *μνημόνευε* E 20 **δὲ*] *τὲ* M 21 *πράξεται* E *ᾗπερ*] E et i. marg. A *εἴπερ* AMW et ut uid. Lat *ἀποσημαίνει*] *ἀποσημαίνοι* M *ἀποσημαίνει σοι* E

*τοῦ θεοῦ τὸ ἐξαποστεῖλαν τουτονὶ τὸν ὄρνιν. προγνώσει τε αὐτῶν
σύνεσιν τὴν παραγενομένην ἀποστερεῖν σε ἄδικον ἡγησάμην, ὅπως
ἐπιστάμενος ἀγαθοῦ μέλλοντος λυσιτελεῖν ἐν ὀλίγῳ τὴν ἀχθηδόνα
τοῦ παρόντος τιθοῖο. μνήμην δὲ ποιεῖσθαι εἰς χεῖράς σου παρα-
γενομένου τοῦ εὐδαίμονος καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς διαφευξομένου δυστυ-
χίαν, ᾗ τανῦν σύνεσμεν.“ καὶ ὁ μὲν Γερμανὸς τοσάδε προειπὼν* 202
*εἰς τοσόνδε ὦφλεν τῷ Ἀγρίππᾳ γέλωτα, ἐφ' ὅσον ἐν τοῖς ὕστερον
κατεφάνη τεθαυμάσθαι ἄξιος. ἡ δὲ Ἀντωνία χαλεπῶς φέρουσα
τοῦ Ἀγρίππου τὴν δυστυχίαν τὸ μὲν Τιβερίῳ περὶ αὐτοῦ διαλέ-
γεσθαι ἐργωδέστερον ἑώρα καὶ ἄλλως ἐπ' ἀπράκτοις γενησόμενον,
εὑρίσκετο δ' αὐτῷ παρὰ τοῦ Μάκρωνος στρατιωτῶν τε μετρίων* 203
*ἀνδρῶν οἳ παραφυλάξειαν αὐτὸν ἐν φροντίσιν καὶ ἑκατοντάρχου
τοῦ ἐφεστηξομένου τε ἐκείνοις καὶ συνδέτου ἐσομένου, λουτρά τε
καθ' ἡμέραν συγκεχωρῆσθαι καὶ ἀπελευθέρων καὶ φίλων εἰσόδους
τήν τε ἄλλην ῥᾳστώνην, ἣ τῷ σώματι γένοιτ' ἄν. εἰσῄεσάν τε ὡς* 204
*αὐτὸν φίλος τε Σίλας καὶ τῶν ἀπελευθέρων Μαρσύας καὶ Στοιχεὺς
τροφὰς εἰσκομίζοντες αἷς ἔχαιρεν καὶ δι' ἐπιμελείας πάσης ἔχον-
τες, ἱμάτιά τε κομίζοντες ἐπὶ προσποιήσει πράσεως ὁπότε νὺξ
γένοιτο ὑπεστρώννυσαν αὐτῷ συμπράξει τῶν στρατιωτῶν Μάκρωνος
προειρηκότος· καὶ ταῦτα ἐπράσσετο ἐπὶ μῆνας ἕξ. καὶ τὰ μὲν
κατὰ Ἀγρίππαν ἐν τούτοις ἦν.*

8. *Τιβέριος δ' ἐπανελθὼν εἰς τὰς Καπρέας ἐμαλακίζετο τὰ* 205
*μὲν πρῶτα μετρίως, ἐπιδούσης δ' εἰς τὸ μᾶλλον τῆς νόσου πονηρὰς
ἔχων περὶ αὐτῷ τὰς ἐλπίδας Εὔοδον, ὃς ἦν αὐτῷ τιμιώτατος τῶν
ἀπελευθέρων, κελεύει τὰ τέκνα προσαγαγεῖν πρὸς αὐτόν· χρῄζειν
γὰρ ἀφικέσθαι σφίσι διὰ λόγων πρὶν ἢ τελευτᾶν. ἦσαν δ' αὐτῷ* 206
παῖδες γνήσιοι μὲν οὐκέτι· Δροῦσος γὰρ δὴ ὁ μόνος αὐτῷ γεγονὼς

AMWELat Zonaras I p. 492.

1 **τοῦ*] *σοῦ* W ante *τε* ras. 1—2 litt. A *τε*] *δὲ* E **αὐτῶν*] *αὐτοῦ* M 2 **σύνεσιν*, *ιν* i. ras. A *σε*] *σ'* E 3 *τὸ λυσιτελοῦν* Ernesti 4 *τίθοιο* codd., i. marg. *γρ τίθειο* A *σου*] *σοι* E 5 *τὴν δυστυχίαν* E 7 *γέλωτα τῶ ἀγρίππα* tr. MWE 8 *τεθαυμάσθαι*] *τε θαύματοσ* M *θαύματοσ* WE 9 **τοῦ Ἀγρίππου* om. MW *ἀγρίππα* E *τὸ*] *τῶ* E 10 **ἐργοδέστερον* W 12 **παραφυλάξει·αν* A **ἐν φροντίσιν*] *sine districtione* Lat *ἐκφρόντισιν* uel simile coni. 13 *τοῦ* om. MWE *ἐσομένουσ* cod. Busb. E 14 *συγχωρεῖσθαι* MWE 15 *εἰσίεσαν* E 16 **σύλασ* M *στυχεὺσ* MW *ὁ στοιχεὺσ* E *stocheus* Lat 19 *ὑπεστρώννυσαν* M et ex corr. A 21 *κατὰ τὸν ἀγρίππαν* M 22 *καπραίασ* codd. E 24 **περὶ*] *ἐπ'* MW *τὰς* om. E 25 **προσαγαγέσθαι* A *χρήζει* E 26 *σφίσι*] E *φησὶ* codd. **τελευτᾶ* MW *δὲ* WE 27 **αὐτῶι* ex *αὐτῶν* corr. A

ἐτύγχανεν τεθνεώς· υἱὸς δὲ τούτου κατελείπετο Τιβέριος ἐπικαλού-
μενος Γέμελλος, Γάιός τε Γερμανικοῦ παῖς, ἀδελφοῦ υἱὸς γεγονώς,
νεανίας τε ἤδη καὶ παιδείαν ἐκπεπονηκὼς ἐπὶ πλεῖστον εὐνοίᾳ τε
207 τοῦ δήμου τιμώμενος διὰ τὴν Γερμανικοῦ τοῦ πατρὸς ἀρετήν· ἐπὶ
μέγιστον γὰρ δὴ οὗτος προῆλθεν παρὰ τοῖς πλήθεσι τιμῆς εὐστα-
θείᾳ τρόπου καὶ δεξιότητι τοῦ ὁμιλεῖν ἀνεπαχθὴς ὢν καὶ τὴν ἀξίω-
208 σιν κτώμενος τῷ βούλεσθαι ἴσος πᾶσιν εἶναι. ἐξ ὧν οὐ μόνον ὁ
δῆμος καὶ ἡ βουλὴ μειζόνως ἦγον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑποτελῶν
ἕκαστον ἐθνῶν, οἱ μὲν ὡμιληκότες ἁλισκόμενοι τῇ χάριτι τῆς ἐν-
τεύξεως, οἱ δὲ πύστει τῆς ἐκείνων ἀφηγήσεως παραλαμβάνοντες.
209 πένθος τε αὐτοῦ τελευτήσαντος προυτέθη πᾶσιν οὐ θεραπείᾳ τῆς
ἀρχῆς ἐπιψευδομένων τὴν συμφοράν, λύπῃ δὲ ἀληθεῖ οἰκειουμένων
διὰ τὸ ἴδιον τυχεῖν ἑκάστοις τὴν μετάστασιν αὐτοῦ ὑπειλῆφθαι·
210 οὕτως ἀνεπαχθῶς ὡμίλησε τοῖς ἀνθρώποις. ἐξ ὧν μέγα ὄφελος
καὶ τῷ παιδὶ αὐτοῦ παρὰ πᾶσιν κατελέλειπτο τοῖς τε ἄλλοις καὶ
μάλιστα τὸ στρατιωτικὸν ἦρτο, ἀρετὴν ἀριθμοῦντες τὸ περὶ τῆς
ἀρχῆς ἐκείνῳ περιγενησομένης, εἰ δεήσει, καὶ τελευτᾶν.
211 9. Ὁ δὲ Τιβέριος Εὐόδῳ πρόσταγμα ποιησάμενος κατὰ τὴν
ὑστεραίαν ὑπὸ τὴν ἕω εἰσαγαγεῖν τοὺς παῖδας εὔχεται τοῖς πατρίοις
θεοῖς σημεῖόν τι πρόφαντον αὐτῷ δεῖξαι περὶ τοῦ τὴν ἡγεμονίαν
διαδεξομένου, σπεύδων μὲν τῷ υἱεῖ τοῦ παιδὸς αὐτὴν καταλιπεῖν,
μεῖζον δὲ δόξης τε καὶ βουλήσεως τῆς αὐτοῦ πεπιστευκὼς τοῦ θεοῦ
212 τὸ ἐπ᾿ αὐτοῖς ἀποφανούμενον. οἰώνισμα δ᾿ οὖν αὐτῷ προύκειτο,
εἰς ἐκεῖνον ἥξειν τὴν ἡγεμονίαν, ὃς ἂν κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἀφίκοιτο
πρότερος πρὸς αὐτόν. ταῦτα διανοηθεὶς πέμπει παρὰ τοῦ υἱωνοῦ
τὸν παιδαγωγὸν κελεύων ὑπὸ πρώτην ὥραν ἄγειν τὸν παῖδα ὡς
αὐτόν, καταμελήσεσθαι στρατηγίας τὸν θεὸν ὑπολαμβάνων· ὁ δ᾿
213 ἀντεψήφιζεν αὐτοῦ τὴν χειροτονίαν. ὁ μὲν δὴ ταῦτ᾿ ἐνθυμησάμε-
νος, ἐπεὶ τάχιστα ἡμέρα ἦν, κελεύει τὸν Εὔοδον εἰσκαλεῖν τῶν παί-

---

AMWELat Zonaras 1 p. 492.

1 *κατελείπετο, εί ex ί corr. A 2 γέμελοσ E 5 προῆλθεν] ἦλθε (-εν W) WE 8 *ἀλλὰ] ἀλ W 9 ὁμιληκότεσ W 10 πύστει, υ i. ras. A πίστει MW *fide* Lat 13 διὰ] i. marg. γρ διὰ τύχην ἰδίαν (i. ras.) A 14 ὁμίλησε WE 15 καταλέλειπτο M, fort. recte 16 ἀρετὴν] *gloriam* Lat αἱρετὸν ed. pr. τὸ] ed. pr. τὸν A τοῦ MW 20 προφάντων, i. marg. γρ πρόσφατον A προφαντὸν MWE *δεῖξαι] προδεῖξαι A 21 *διαδεξαμένου MW μὲν] ed. pr. δὲ codd. E *quidem* Lat 22 δὲ om. E πεπίστευκε E 23 *ἀποφαινόμενον A 25 πρὸσ αὐτὸν πρότεροσ tr. MWE 26 ὥραν] ἡμέραν MWE et i. marg. A 27 καταμελλήσεσθαι A[1]W στρατηγίαι A τῆς στρατηγίας coni. 28 τῇ χειροτονίᾳ coni.

δων τὸν παρόντα πρότερον. ἐξελθὼν δ' ἐκεῖνος καὶ τὸν Γάιον πρὸ
τοῦ δωματίου καταλαβών, ὁ γὰρ Τιβέριος οὐ παρῆν μετεώρου τῆς
τροφῆς αὐτῷ γενομένης, ᾔδει δὲ οὐδὲν ὧν ἐβούλετο ὁ δεσπότης,
„καλεῖ σε, φησίν, ὁ πατήρ“, καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν. Τιβέριος δὲ ὡς 214
θεᾶται Γάιον, τότε πρῶτον εἰς ἐπίνοιαν ἐλθὼν τοῦ θείου τῆς ἐξου-
σίας καὶ τὴν κατ' αὐτὸν ἡγεμονίαν παντελῶς ἀφῃρημένην ἐπικυροῦν
οἷς ψηφίσαιτο δυνάμεως ἐκεῖθεν αὐτῷ μὴ παραγενομένης, πολλὰ
δὴ κατολοφυράμενος αὑτὸν μὲν τοῦ ἐφ' οἷς προβουλεύσειε κυροῦν
ἀφῃρημένου τὸ κράτος, Τιβέριον δὲ τὸν υἱωνόν, ὡς τῆς τε Ῥωμαίων 215
ἀρχῆς ὁμοῦ διαμάρτοι καὶ τῆς σωτηρίας κεχρημένον διὰ τὸ ἐπ'
ἄλλων κρειττόνων οὐκ ἀνεκτὸν εἰσηγησαμένω τὴν συναναστροφὴν
κείσεσθαι τὴν σωτηρίαν αὐτῷ τοῦ συγγενοῦς μὴ ὠφελεῖν δυναμένου,
φόβῳ τε καὶ μίσει τοῦ ἐφεστηκότος χρησομένου πρὸς αὐτόν, τὰ μὲν
ὡς προσεδρεύοντα τῇ ἀρχῇ, τὰ δὲ ὡς ἀντεπιβουλεύειν ὑπέρ τε τῆς
σωτηρίας καὶ τῆς ἀντιλήψεως τῶν πραγμάτων μὴ ἀφησόμενον. ἦν 216
δὲ καὶ γενεθλιαλογίᾳ Τιβέριος μάλιστα προσκείμενος καὶ κατορ-
θούμενα αὐτῇ μειζόνως τῶν εἰς τόδε ἀνακειμένων ἑκόντων τὸν βίον
ἐξηγμένος. Γάλβαν οὖν ποτε θεασάμενος ὡς αὐτὸν εἰσιόντα φησὶ
πρὸς τοὺς ἐπιτηδειοτάτους αὐτῷ, ὡς παραγίνοιτο ἀνὴρ τῇ Ῥωμαίων
προτιμησόμενος ἡγεμονίᾳ. τά τε πάντα μαντειῶν ὁπόσα ἐχόμενα 217
πιθανὰ ἡγούμενος ἡγεμόνων μάλιστα ἀνὴρ οὗτος ὑπὸ τοῦ ἐπαλη-
θεύοντος αὐτῶν ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἐχρῆτο αὐταῖς. καὶ τότε ἐν 218
χαλεποῖς ἦν συντυχίᾳ τοῦ γεγονότος, ὡς ἐπ' ἀπολωλότι τῷ υἱεῖ
τοῦ παιδὸς ἀχθεινῶς διατιθέμενος καὶ κατάμεμψιν αὐτοῦ ποιού-
μενος τοῦ κατὰ τὴν οἰώνισιν προμηθοῦς· παρὸν γὰρ [ἂν] αὐτῷ
λύπης ἀπηλλαγμένῳ τελευτᾶν ἀμαθίᾳ τῶν ἐσομένων, διατρίβεσθαι

AMWELatZonaras I p. 493.

2 *δοματίου W μετεώρου — 3 γενομένης] *ciborum acceptione tardatus* Lat 3 δὲ] δ' MW δ' ὁ εὔοδοσ E 4 *εἰσῆγεν A δ' MWE 5 ἔννοιαν E 7 ψηφίσοιτο MWE *αὐτῷ μὴ] αὐτῇ A 8 κατωλοφύρατο omissis insequentibus E αὐτὸν MW προβουλεύσειεν W 9 υἱωνόν, ω ex ον corr. M 10 ἐπ'] i. marg. γρ ἐπ' ἄλλωι κρείσσονι A 11 κρεισσόνων MW εἰσηγησαμένων Hudson εἰσηγησομένων Bekker 12 συγγενοῦς μὴ] Bekker μὴ συγγενοῦσ codd. 13 καὶ μίσει] κομίσει W 14 δ' MW 15 ἀναλήψεωσ A ἀφησόμενον] ἀφηγησομένων A ἦν — 22 αὐταῖς om. Lat 16 μάλιστα] τὰ μάλιστα MWE καὶ κατορθούμενα αὐτῇ] κατὰ τὰ κατορθούμενα αὐτῆς Hudson 17 τόδε] τόνδε Ibbetson ἑκόντως Hudson 18 ἐξηγμένων MW 19 παραγένοιτο MWE 20 προτιμησόμενος] ποτε τιμησόμενοσ E 23 ἐπ' om. MW 24 *ἀχθειῶσ MW διατιθέμενος] διακείμενοσ E διατεθειμένος coni. 25 τοῦ κατὰ τὴν] ταύτην MW τοῦ — προμηθοῦς] *quod illud augurium postulasset accipere* Lat οἰώνησιν MW ἂν spurium 26 διατρίβεσθαι] διαφθείρεσθαι MWE et i. marg. A

τῷ προεγνωκὼς τὴν ἐσομένην δυστυχίαν τῶν φιλτάτων τελευτᾶν.
219 καίπερ δὲ συντεταραγμένος τῇ παρὰ δόξαν τῆς ἀρχῆς εἰς οὓς οὐκ
ἤθελεν περιόδῳ, ἄκων δὲ καὶ μὴ βουλόμενος φησὶ γοῦν πρὸς τὸν
Γάιον· „ὦ παῖ, καίπερ μοι συγγενεστέρου Τιβερίου ἢ κατὰ σὲ ὄν-
τος δόξῃ τε τῇ ἐμαυτοῦ καὶ τῷ ὁμοψήφῳ ἐπ' αὐτῇ τῶν θεῶν σοὶ
220 φέρων ἐγχειρίζω τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν. ἀξιῶ δέ σε μηδὲν ἀμνη-
μονεῖν ὁμιλήσαντα αὐτῇ μήτ' εὐνοίας τῆς ἐμῆς, ὃς εἰς τοσόνδε ἀξιώ-
221 ματος καθίστημι μέγεθος, μήτε τοῦ πρὸς Τιβέριον συγγενοῦς, ἀλλ'
ἐπιστάμενον, ὡς σύν τε τοῖς θεοῖς καὶ μετ' αὐτοὺς τοιῶνδέ σοι
καπασταίην ἀγαθῶν ποριστής, ἀμείβεσθαί μου τὸ ἐπ' αὐτοῖς πρό-
θυμον καὶ ἅμα Τιβερίου φροντίζειν διὰ τὴν συγγένειαν, ἄλλως τε
γινώσκειν, ὡς τεῖχός σοι καὶ τῆς ἀρχῆς ὁμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας πε-
ριὼν γίνοιτο ἂν Τιβέριος, φροίμιον δὲ τοῦ δυστυχοῦς μεθιστάμενος.
222 αἵ τε γὰρ μονώσεις ἐπικίνδυνοι τοῖς εἰς τηλικούτων πραγμάτων
ὄγκον καταστᾶσιν καὶ θεοῖς οὐκ ἀτιμώρητα ὁπόσα παρὰ δίκην
πρασσόμενα ἀφανίζοι τοῦ νόμου τὸ ἑτέρως πράσσειν παρακαλοῦν.“
223 ταῦτα μὲν ὁ Τιβέριος ἔλεγεν, οὐ μὴν πιθανὸς ἦν Γαΐῳ καίπερ ὑπι-
σχνουμένῳ, ἀλλὰ καταστὰς εἰς τὴν ἀρχὴν τόν τε Τιβέριον μαντείαις
ἀναιρεῖ ταῖς ἐκείνου καὐτὸς ἐπιβουλῶν ἐπ' αὐτὸν συντεθεισῶν μετ'
οὐ πολὺ τελευτᾷ.
224 10. Τιβέριος δὲ τὸν Γάιον ἀποδείξας διάδοχον τῆς ἡγεμονίας
ὀλίγας ἐπιβιοὺς ἡμέρας ἔθανεν σχὼν αὐτὸς τὴν ἀρχὴν ἡμέρας τρεῖς
καὶ πέντε μῆνας πρὸς ἐνιαυτοῖν δυοῖν καὶ εἴκοσι. Γάιος δὲ ἦν
225 αὐτοκράτωρ τέταρτος. Ῥωμαίοις δ' ἦν μὲν πύστις τῆς Τιβερίου
τελευτῆς εὐφραίνοντό τε τῷ ἀγαθῷ τῆς ἀγγελίας, οὐ μὴν πιστεύειν
γε θάρσος ἦν αὐτοῖς, οὐ τῷ μὴ βούλεσθαι, πρὸ πολλῶν γὰρ ἂν

§ 224 = bell. Iud. II 180.

AMWELatZonaras I p. 493.

1 τελευτᾷ MW 3 δὲ] τὲ MW 4 *κατὰ σὲ] τοῦ κατὰ σὲ coni. 5 τῷ] τῇ E 6 δὲ] τὲ E μηδὲν] μὴ E 7 *ὁμιλήσοντα A *μήτε MW τοσόνδε] τοσόνδέ σε MW 9 ἐπιστάμενοσ M 10 μοι A 11 ἀλλ' ὥστε W 13 φροί-μι · ον ex φρόνι · ον corr. A φροίμιμον W 14 ἐπικίνδυνον A 15 κατά-στασιν W 16 ἀφανίζει Bekker ἑτέρωσε A 17 ἦν τῶ γαΐω MWE 18 *τε om. A 19 ἀναιρεῖ] coni. αἱρεῖται codd. αἴρεται E *extinxit* Lat ἀναι-ρεῖται Cocceji αἱρεῖ Hudson αὐτὸν] αὐτῷ E 21 *Τιβέριος δὲ] *sed haec postea. tunc autem tiberius* Lat τὸν] τόν τε A τότε τὸν E 23 *πέντε] *VI* Lat ἓξ bell. Iud. 24 Ῥωμαίοις δ' ἦν μὲν πύστις] ῥωμαῖοι μὲν δὴ πίστει MW ῥωμαίοισ δὲ ἧκε μὲν πύστισ E Ῥωμαίοις — 25 ἀγγελίας] *at romani audientes tiberii mortem hilares agere coeperunt prospero laetificati nuntio* Lat 25 *εὐφραίνονταί MW 26 πρὸ om. E

ἐτίμησαν χρημάτων τὸ ἐπαληθεῦσαν τῶν λόγων, δέει δὲ μὴ ψευ-
δοῦς τῆς ἀγγελίας γενομένης προεξαναστάντες ἐπὶ δηλώσει τοῦ αὐ-
τῶν χάρματος εἶτ' ἀπολλύοιντο διαβολῆς αὐτῶν γενομένης· πλεῖ- 226
στα γὰρ ἀνὴρ εἷς οὗτος Ῥωμαίων τοὺς εὐπατρίδας εἰργάσατο δεινὰ
δυσόργητος ἐπὶ πᾶσιν ὢν καὶ ἀνήκεστος εἰς τὸ ἐργάζεσθαι κατα-
στάς, εἰ καὶ χωρὶς λόγου τὴν αἰτίαν ἐπανέλοιτο τοῦ μισεῖν, καὶ
ἐπὶ πᾶσι μὲν οἷς κρίνοιεν ἐξαγριοῦν φύσιν ἔχων, εἰς θάνατον δὲ
καὶ τῶν κουφοτάτων ἀνατιθεὶς τὴν ζημίαν. ὥστε ἡδονῇ τοῦ ἐπ' 227
αὐτῷ λόγου φέροντος τὴν ἀκρόασιν εἰς ὅσον ἐβούλοντο ἀπολαύσματι
χρῆσθαι ἐπεκεκώλυντο δείμασι κακῶν, ἃ προεωρᾶτο ψευσθεῖσι τῆς
ἐλπίδος. Μαρσύας δὲ τοῦ Ἀγρίππου ὁ ἀπελεύθερος πυθόμενος 228
τοῦ Τιβερίου τὴν τελευτὴν ὠθεῖτο δρομαῖος τὸν Ἀγρίππαν εὐαγ-
γελιούμενος, καὶ καταλαβὼν ἐν ἐξόδοις ὄντα εἰς τὸ βαλανεῖον συν-
νεύσας πρὸς αὐτὸν γλώσσῃ τῇ Ἑβραίων „τέθνηκεν ὁ λέων“ φησίν.
ὁ δὲ σύνεσίν τε τοῦ λόγου ποιησάμενος καὶ χάρματι τῷ ἐπ' αὐτῷ 229
περιενεχθεὶς „ἀλλά σοι τῶν ἁπάντων καὶ τῆς ἐπὶ τῷδε εὐαγγελίας
χάριτες ἐν ἐμοὶ παντοῖαι γίνοιντο, μόνον ἀληθῆ τὰ λεγόμενα εἴη.“
καὶ ὁ ἑκατοντάρχης, ὅσπερ τῇ φυλακῇ ἐφειστήκει τοῦ Ἀγρίππου, 230
θεώμενος τήν τε σπουδὴν μεθ' οἵας ὁ Μαρσύας ἀφίκετο καὶ τὸ
ἐκ τῶν λόγων χάρμα τῷ Ἀγρίππᾳ συνελθόν, ὑποτοπήσας καίνωσίν
τινα γεγονέναι τῶν λόγων ἤρετό σφας περὶ τοῦ λόγου τοῦ ἐφεστη-
κότος. οἱ δὲ τέως μὲν παρέτρεπον, ἐγκειμένῳ δὲ ἀποσημαίνει ὁ 231
Ἀγρίππας, ἤδη γὰρ φίλος ἦν, μηδὲν ἐνδοιάσας. ὁ δὲ ἐκοινοῦτό
τε τὴν ἡδονὴν τοῦ λόγου διὰ τὸ εἰς ἀγαθὰ τῷ Ἀγρίππᾳ φέρειν

AMWELatZonaras I p. 493.

1 ἐτιμήσαντο E ἐπαληθεῦσον E 2 *ἐπὶ δηλώσει] ἐπίδηλοι ὦσι (ὦσοι W) MW 3 ἀπόλοιντο E 4 *εὐπάτριδασ codd. *δυνὰ W 5 ἐργάζεσθαι] ὀργίζεσθαι Ernesti 7 *κρίνειεν ex corr. A *φύσιν om. M *δὲ] τε MW 9 λόγω MW φέροντες ed. pr. εἰς ὅσον om. MW 10 ἐκεκώλυντο (εκ s. m. 1 M) MW δείγμασι W ψευσθεῖσ MW 11 ἀγρίππα E et ex corr. A 12 *τοῦ om. MW ὠθεῖτο] A[1]E ἔθει MW et ex corr. A ὠθεῖτο δρομαῖος] *celer accurrit* Lat δρομαῖοσ, i. marg. γρ καὶ οὕτωσ δρομέωσ A τῶ ἀγρίππα E εὐαγγελιούμενοσ i. ras. m. 2 A ἀγγελιούμενοσ MWE *bonum deportans nuntium* Lat 15 τῷ] τῶν MW 16 ἀλλὰ σοῖ A *τῆς] τοῖσ A τῷδε] Bekker τῶνδε codd. ἀγγελίασ E 17 *γίνοιντο] γίνονται MW *repositae sunt* Lat μόνον] μόνον ἂν E et i. ras. m. 2 A μόνον εἰ M 18 ἑκατόνταρχοσ E *ὅσπερ] ὅσ γε MW ἐφεστήκει E *ἀγρίππα MW et ex corr. A 20 συνελθὼν W *καίνωσιν — 21 λόγων] *ratus nouitatem quandam significatam* Lat *καίνωσιν] καὶ γνῶσιν M i. marg. γρ καίνισιν A κοίνωσιν Ernesti 21 τινὰ · A σφᾶσ (σφὰσ ex corr. A) codd. E ἐνεστηκότος coni.

προυτίθει τε αὐτῷ δεῖπνον. εὐωχουμένων δ' αὐτῶν καὶ τοῦ πότου
προϊόντος παρῆν τις λέγων ζῆν τε τὸν Τιβέριον καὶ ὀλίγων ἡμερῶν
232 ἐπανήξειν εἰς τὴν πόλιν. καὶ ὁ ἑκατοντάρχης δεινῶς θορυβηθεὶς
τῷ λόγῳ διὰ τὸ εἰς θάνατον ἀνακείμενα πεπραχέναι δεσμώτῃ τε
καὶ ἐπ' ἀγγελίᾳ θανάτου αὐτοκράτορος συνδιῃτῆσθαι μετὰ χάρματος, ἀπωθεῖταί τε τὸν Ἀγρίππαν τοῦ κλινιδίου καί „ἦπου, φησίν,
λήσειν με ὑπονοεῖς θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος κατεψευσμένος, ἀλλ'
233 οὐ κεφαλῇ τῇ σῇ τοῦτον ἀναμαξόμενος τὸν λόγον;" ταῦτα εἰπὼν
κελεύει δῆσαι τὸν Ἀγρίππαν λελυκὼς πρότερον αὐτόν φυλακήν τε
ἀκριβεστέραν αὐτοῦ ἢ πρότερον καθίσταται. καὶ νύκτα μὲν ἐκείνην
234 ὁ Ἀγρίππας ἐν τοιούτοις ἦν τοῖς κακοῖς. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ λόγος
τε πλείων ἦν κατὰ τὴν πόλιν ἰσχυριζόμενος ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ
Τιβερίου, ἐθάρρουν τε οἱ ἄνθρωποι φανερῶς ἤδη θροεῖν καί τινες
καὶ θυσίας ἐπετέλουν, ἐπιστολαί τε ἀφίκοντο παρὰ τοῦ Γαΐου, ἡ
μὲν πρὸς τὴν σύγκλητον τοῦ Τιβερίου διασαφοῦσα τὴν τελευτὴν
235 καὶ τὴν αὐτοῦ παράληψιν τῆς ἡγεμονίας γενομένην, ἡ δὲ πρὸς Πείσωνα τὸν φύλακα τῆς πόλεως τοῦτό τε ἀγορεύουσα, καὶ τὸν Ἀγρίππαν ἐκέλευεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου μεταστῆσαι εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ
πρότερον ἢ δεθῆναι δίαιταν εἶχεν. τότε ἐν θάρσει λοιπὸν ἦγεν
τὰ περὶ αὐτῆς· φυλακὴ μὲν γὰρ καὶ τήρησις ἦν, μετὰ μέντοι ἀνέ-
236 σεως τῆς εἰς τὴν δίαιταν. Γάιος δὲ ὡς ἐπὶ Ῥώμης παρῆν ἄγων
τοῦ Τιβερίου τὸ σῶμα, ταφάς τε αὐτοῦ ποιεῖται πολυτελεῖς νόμοις τοῖς πατρίοις, Ἀγρίππαν τε αὐθημερὸν λύειν ὄντα πρόθυμον κώλυμα Ἀντωνία ἦν οὔ τι μίσει τῷ πρὸς τὸν δεδεμένον προμηθείᾳ δὲ τοῦ Γαΐου εὐπρεποῦς, μὴ δόξαν ἀπάγοιτο ἡδονῇ δεχομένου τὴν Τιβερίου τελευτὴν ἄνδρα ὑπ' ἐκείνου δεδεμένον· λύων ἐκ τοῦ ὀξέος.

AMWELat Zonaras I p. 494.

1 *εὐωχουμένων δ' αὐτῶν*] E *eis epulantibus* Lat *εὐωχουμένω δ' αὐτῶ* codd. 3 *ἑκατόνταρχοσ* E 5 **αὐτοκράτορος*] *καίσαροσ* MWLat *συνδεδιῃτῆσθαι* Dindorf 6 *τε* om. MWE 7 *καταψευσάμενοσ* MW 8 *ἀναμαξόμενος*] A teste Herwerdeno *ἀναμαξάμενοσ* MW 10 *πρότερον*] *πρότερον αὐτοῦ* MW *καθιστᾶ* E 11 *τοῖς* om. MWE *δ'* E 12 *πλειόνων* E 13 **ἐθάρουν* W **θροεῖν*] *θρυλλεῖν* M *θρυλεῖν* W 14 **καὶ* om. A 16 **πίσσωνα* M *πίσωνα* W 17 *τὸν φύλακα — Ἀγρίππαν*] *custodem tunc temporis ciuitatis, in qua iubebat agrippam* Lat *τοῦτό τε*] *τῶ τότε* ELat 18 *ἐκέλευεν*] *ἐκέλευσεν* W, om. E *μεταστῆσαι*] coni. *μεταστήσειν* AME *μεταστήσιν* W 19 **τότε*] *ὥστε* ed. pr. 20 *αὐτῆς*] *αὐτὴν* coni. 21 **δίαι·ταν* A **δ'* MW **ῥώμην* MW 23 **τε*] *δὲ* MW *uero* Lat **ὄντι προθύμῳ* Cocceji 24 **οὔ τι μίσει τῷ*] *οὐ τιμήσει τῇ* MW 25 **εὐπρεπῶσ, ῶ* ex *οῦ* corr. A *εὐπρεπεῖ* M et i. marg. A *δεχομένω* E 26 **τιβερίου*] *τοῦ βερίου* M *τελευτὴν*] *μετάστασιν* MWE *mortem* Lat **ὀξέωσ* W

διελθουσῶν μέντοι οὐ πολλῶν ἡμερῶν μεταπεμψάμενος αὐτὸν εἰς 237
τὸν οἶκον ἀποκείρει τε αὐτὸν καὶ μεταμφιέννυσιν, εἶτα δὲ τὸ διά-
δημα περιτίθησιν τῇ κεφαλῇ καὶ βασιλέα καθίστησιν αὐτὸν τῆς
Φιλίππου τετραρχίας δωρησάμενος αὐτῷ καὶ τὴν Λυσανίου τετραρ-
χίαν, ἀλλάττει τε σιδηρᾷ ἀλύσει χρυσῆν ἰσόσταθμον. ἱππάρχην δὲ
ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἐκπέμπει Μάρυλλον.
11. Δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς Γαΐου Καίσαρος ἡγεμονίας Ἀγρίπ- 238
πας ἠξίου συγχώρησιν αὐτῷ γενέσθαι πλεύσαντι τήν τε ἀρχὴν κατα-
στήσασθαι καὶ τὰ ἄλλα εἰς δέον οἰκονομησαμένῳ ἐπανιέναι. καὶ 239
συγχωροῦντος τοῦ αὐτοκράτορος παρῆν παρ' ἐλπίδας τε ὤφθη πᾶσι
βασιλεὺς πολλήν τε τῆς τύχης ἐπεδείκνυεν ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τὴν
ἐξουσίαν τοῖς θεωροῦσιν ἐκ λογισμῶν ἀπορίας τε τῆς πρότερον καὶ
τοῦ ἐν τῷ παρόντι εὐδαίμονος. καὶ οἱ μὲν ἐμακάριζον τοῦ μὴ
διαμαρτίᾳ χρησαμένου τῶν ἐλπίδων, οἱ δ' ἐν ἀπιστίᾳ περὶ τῶν
γεγονότων ἦσαν.
VII. 1. Ἡρωδιὰς δὲ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀγρίππου συνοικοῦσα 240
Ἡρώδῃ, τετράρχης δὲ οὗτος ἦν Γαλιλαίας καὶ Περαίας, φθόνῳ
τἀδελφοῦ τὴν ἐξουσίαν ἐδέχετο ὁρῶσα ἐν πολὺ μείζονι ἀξιώματι
γεγενημένον ἀνδρὸς τοῦ αὐτῆς, διὰ τὸ φυγῇ μὲν ποιήσασθαι τὴν
ἔξοδον διαλῦσαι τὰ χρέα μὴ δυνάμενον, κάθοδον δὲ μετ' ἀξιώμα-
τος καὶ οὕτως πολλοῦ τοῦ εὐδαίμονος. ἐλυπεῖτο οὖν καὶ βαρέως 241
ἔφερεν τῇ ἐπὶ τοσοῦτον αὐτοῦ μεταβολῇ, καὶ μάλιστα ὁπότε θεά-
σαιτο μετὰ τῶν εἰωθότων παρασήμων τῆς βασιλείας ἐπιφοιτῶντά τε
τοῖς πλήθεσιν, ἐπικρύπτεσθαι οὐκ ἠνείχετο τὴν δυστυχίαν τοῦ φθό-
νου, ἀλλὰ τὸν ἄνδρα ἐξῆρεν κελεύουσα ἐπὶ τῆς Ῥώμης πλεῖν ἐπὶ
μνηστείᾳ τῶν ἴσων· οὐδὲ γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι σφίσι τὸ ζῆν, εἰ Ἀγρίπ- 242
πας Ἀριστοβούλου μὲν υἱὸς ὢν θανεῖν ὑπὸ τοῦ πατρὸς κατεγνωσ-
μένου, πενίᾳ δὲ ἀπόρῳ συνιών, ὡς τελέως αὐτῷ ἐπικουφίζεσθαι

§ 237 = bell. Iud. II 181.

AMWELat Eusebius hist. eccl. II 4. Zonaras I p. 494.

1 § 237 excerpsit Eus 2 *μεταμφιέννυσι W δὲ om. E 5 ἀλάττει E *τε] τε τῇ MW ἱππάρχην] *magistrum equitum* Lat ἔπαρχον Hudson ὕπαρχον propono 6 ἐπὶ] ἐκ E *μάριλλον M 9 ἐπανεῖναι AE 13 τοῦ ἐν τῷ] ἐν τῶ, ἐν s., τῶ ex τοῦ corr. M 16 i. marg. *XVII* Lat θ' E *δ' MW ἀγρίππα ex corr. A 18 *πολὺ] πολλῷ M 19 μὲν] μὲν τότε MW 20 καθ' ὁδὸν W 21 *οὖν] δὲ MW 22 *αὐτοῦ om. MW 23 *εἰωθώτων W τε] *atque* Lat, om. E 24 οὐκ] τε οὐκ E 26 οὐδὲ] οὐ MW σφίσι] φησι MW *sibimetipsi* Lat 27 μὲν ἀριστοβούλου ὢν υἱὸσ tr. M κατεγνωσμένου] ed. pr. et ut uid. Lat κατεγνωσμένοσ codd. 28 συνὼν MW συζῶν Naber τελέως] ἐλέῳ (et ut uid. ὥστ') Naber, haud male, sed etiam insequentia emendanda sunt

τἀναγκαῖα τοῦ ἐφ᾽ ἡμέρας, φυγῇ δὲ τῶν δεδανεικότων τὸν πλοῦν
πεποιημένος ἐπανεληλύθοι βασιλεύς, αὐτὸς δέ γε ὢν παῖς βασιλέως
καὶ τοῦ συγγενοῦς τῆς ἀρχῆς καλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ μεταποιήσει τῶν
243 *ἴσων καθέζοιτο ἀγαπῶν ἐν ἰδιωτείᾳ διαβιοῦν. ἀλλ᾽ εἰ καὶ πρό-*
τερόν γε, Ἡρώδη, μηδὲν ἐλύπει σε τὸ ἐν ἐλάσσονι τιμῇ πατρὸς οὗ
γέγονας εἶναι, νῦν γοῦν ὀρέχθητι συγγενοῦς ἀξιώματος μηδὲ ὑπό-
μενε ἡσσᾶσθαι προύχοντι τιμῆς ἀνδρὶ πλοῦτον τεθεραπευκότι τὸν
σόν, μηδὲ πενίαν ἀποφήνῃς τὴν ἐκείνου τῆς ἡμετέρας εὐπορίας
ἀρετῇ μᾶλλον χρῆσθαι δυναμένην, μηδὲ δευτερεύειν ἀνεπαίσχυντον
244 *ἡγοῦ τῶν χθές τε καὶ πρῴην ἐλέῳ τῷ σῷ διαβεβιωκότων. ἀλλ᾽*
ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἴωμεν, καὶ μήτε πόνου φειδώ τις ἔστω μήτε ἀργυ-
ρίου δαπάνης καὶ χρυσίου, διὰ τὸ μὴ ἐπ᾽ οὐδαμινοῖς ἐν βελτίοσιν
γενέσθαι τὴν τήρησιν αὐτῶν ἀναλώσεως τῆς ἐπὶ κτήσει βασιλείας
ἐσομένης.“
245 2. *Ὁ δὲ τέως μὲν ἀπεμάχετο ἀγαπῶν τὴν ἡσυχίαν καὶ τῆς*
Ῥώμης τὸν ὄχλον δι᾽ ὑποψίας λαμβάνων ἀναδιδάσκειν τε αὐτὴν
ἐπειρᾶτο, ἡ δ᾽ ἐφ᾽ ὅσον ἐξαναχωροῦντα ἑώρα μειζόνως ἐπέκειτο
246 *κελεύουσα μὴ ἀνιέναι πάντα πράσσειν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ. καὶ πέρας*
οὐκ ἀνῆκεν ἕως ἐξενίκησεν αὐτὸν ὁμογνώμονα αὐτῇ ἀκουσίως γενέ-
σθαι διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλως ἀποφυγεῖν αὐτῆς τὸ ἐπὶ τοιούτοις
ψηφισάμενον, παρασκευασάμενός τε ὡς ἐνῆν πολυτελῶς καὶ φειδοῖ
μηδενὸς χρώμενος ἀνήγετο ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἅμα καὶ τὴν Ἡρωδιάδα
247 *ἀγόμενος. Ἀγρίππας δὲ τήν τε διάνοιαν αὐτῶν καὶ τὴν παρα-*
σκευὴν αἰσθόμενος καὶ αὐτὸς παρεσκευάζετο, ἐπεί τε ἐκπεπλευκότας
ἀκούει, πέμπει καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς Ῥώμης Φορτουνᾶτον αὐτοῦ τῶν
ἀπελευθέρων δῶρά τε κομίζοντα τῷ αὐτοκράτορι καὶ ἐπιστολὰς
κατὰ τοῦ Ἡρώδου τὰ δὲ καὶ αὐτὸν διδάξοντα ᾗ καιρὸς τὸν Γάιον.
248 *ὁ δὲ ἐπαναχθεὶς τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἡρώδην καὶ δεξιῷ χρησάμενος τῷ*

---

§ 242 = bell. Iud. II 182.

AMWELat Zonaras I p. 495.

2 *πεποιηκότοσ* A *ἐπανεληλύθει* AM 3 *τοῦ συγγενοῦς* — 4 *ἴσων*] *et frater eius qui tetrarchiam illam ante possederat, ut magis ei cognationis iure deberetur* Lat 5 *ἐλύπει*] *ἐλύπη* AM *τιμῆσ* A 7 *τεθεραπευτικότι* W 9 *ἀρετὴν* A 10 *τε* om. MW 12 *ἐπ᾽*] i. marg. *γρ ἐπ᾽ οὐδαμοῖσ ἐν βελτίοισ δε* A *ἐν*] *ἂν* coni. *βελτίοσιν*] ed. pr. *βελτίοσι δὲ* A *βελτίοσι* M *βλτίοσιν* W 19 *ἐξενίκησεν*] coni. *ἐξεκίνησεν* codd. E *ἐξενίκησεν* — *γενέσθαι*] *in suam eum fecit transire sententiam* Lat *αὐτῆσ* E 20 *ἀποφυγὴν* MW et ut uid. E 21 *φειδοῖ* ex *φυγῇ* corr. M 22 **ἅμα*] *ἅμα δὲ* MW 24 **αἰσθανόμενοσ* MW *τ᾽* E 25 *φουρτουνάτον* MW *φουρτούνατον* E 27 *τὰ δὲ*] *τάδε* MWE *ᾗ*] *ἡ* A *εἰ* MWE

πλῷ τοσόνδε ἀπελίπετο τοῦ Ἡρώδου, ὥστε τὸν μὲν ἐντυχεῖν Γαΐῳ,
ὁ δὲ ἐπικατάγεται καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀπεδίδου. καὶ προσέπλευσαν
ἀμφότεροι Δικαιαρχείᾳ καὶ τὸν Γάιον ἐν Βαΐαις λαμβάνουσιν. πο- 249
λύδριον δ' ἐστὶ καὶ τοῦτο τῆς Καμπανίας ὅσον ἀπὸ σταδίων πέντε
τῆς Δικαιαρχείας κείμενον, βασίλειοί τέ εἰσιν οἰκήσεις αὐτόθι πο-
λυτελέσι κεχρημέναι κατασκευαῖς φιλοτιμηθέντος τῶν αὐτοκρατόρων
ἑκάστου τοὺς προγεγονότας ὑπερβάλλεσθαι, λουτρά τε παρέχεται
τὸ χωρίον θερμὰ γῆθεν αὐτόματα ἀνιέντα ἀγαθὰ ἐπί τε ἰάσει τοῖς
χρωμένοις καὶ ἄλλως τῷ ἀνειμένῳ τῆς διαίτης συμφέροντα. Γάιος 250
δὲ ἅμα τε προσαγορεύων τὸν Ἡρώδην, πρῶτον δὲ αὐτῷ ἐνετύγχανεν,
ἅμα τε τοῦ Ἀγρίππου τὰς ἐπιστολὰς ἐπιὼν ἐπὶ κατηγορίᾳ τῇ ἐκεί-
νου συγκειμένας, κατηγόρει δὲ αὐτοῦ ὁμολογίαν πρὸς Σηιανὸν κατὰ
τῆς Τιβερίου ἀρχῆς καὶ πρὸς Ἀρτάβανον τὸν Πάρθον ἐπὶ τοῦ παρ-
όντος κατὰ τῆς Γαΐου ἀρχῆς, παράδειγμά τε ἦν αὐτῷ τοῦ λόγου 251
μυριάσιν ἑπτὰ ὁπλιτῶν ἀρκέσουσα κατασκευὴ ἐν ταῖς Ἡρώδου ὁπλο-
θήκαις ἀποκειμένη, ἐκινεῖτό τε ὑπὸ τῶν εἰρημένων καὶ ἤρετο τὸν
Ἡρώδην, εἰ ἀληθὴς ὁ περὶ τῶν ὅπλων λόγος. τοῦ δέ, οὐ γὰρ ἦν 252
ἕτερα εἰπεῖν διὰ τὸ ἀντιφθέγξασθαι τὴν ἀλήθειαν, εἰπόντος εἶναι
τὰ ὅπλα, πιστὰ ἡγούμενος εἶναι τὰ ἐπὶ τῇ ἀποστάσει κατηγορού-
μενα, τὴν τετραρχίαν ἀφελόμενος αὐτὸν προσθήκην τῇ Ἀγρίππου
βασιλείᾳ ποιεῖται καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως τῷ Ἀγρίππᾳ δίδωσιν,
αὐτὸν δὲ φυγῇ ἀιδίῳ ἐζημίωσεν ἀποδείξας οἰκητήριον αὐτοῦ Λούγ-
δουνον πόλιν τῆς Γαλλίας. Ἡρωδιάδα δὲ μαθὼν Ἀγρίππου ἀδελ- 253
φὴν οὖσαν τά τε χρήματα ἐδίδου ὁπόσα ἐκείνῃ ἰδίᾳ ἦν καὶ τοῦ μὴ
κοινωνεῖν νομίσας τῷ ἀνδρὶ τῆς συμφορᾶς τεῖχος αὐτῇ τὸν ἀδελφὸν

§ 252 = bell. Iud. II 183.

AMWELat Eusebius hist. eccl. II 4. Zonaras I p. 495.

1 *ἀπελείπετο* MWE et ex corr. A *ἐντυγχάνειν* E *τοσόνδε ἀπελείπετο τοῦ ἡρώδου* post **Γαΐῳ* addita deleuit M 3 *Δικαιαρχείᾳ*] Dindorf *δικαιαρχία* codd. E *dicaearchea* Lat **βαΐαισ, β* ex *γ* corr. M *πολύδριον*] *πολίδριον* MWE *γρ πολίδριον ἢ πολίδιον* i. marg. A 5 *δικαιαρχίασ* codd. E *dicaearchea* Lat 7 *τοὺς* om. MW 8 *ἀνιόντα* MW 10 *πρῶτοσ* E *δὲ*] ed. pr. *τε* codd., om. E *ἐτύγχανε* E 11 **ἀγρίππα* ex corr. A *ἐπιὼν*] *ἐπήει* E **ἐπὶ*] *ἐπὶ τῇ* MW 12 *κατηγόρει δὲ*] E ed. pr. *κατηγόρει τε* AM *κατηγόρειται* W *πρὸς*] *τε πρὸσ* WE 13 **πάρθων* W 17 **ἀληθεῖσ* W § 252 excerpsit Euseb 18 *διὰ τὸ*] *ἢ* M *τὴν* om. MW 22 **δὲ*] *τε* MW 23 *Γαλλίας*] *γαλιλαίασ*, *λ* secundum ex *α* corr. M *γαλατίασ* E **ἀγρίππα* ex corr. A 24 **ὁπόσα*] *et alia quaecumque* Lat *ἐκείνησ* E *ἴδια* MWE *καὶ τοῦ* — 186, 1 *ἔλεγεν*] *arbitrans in consilio uiri consciam non fuisse; tutabatur etiam eam quod sororem agrippae cognouerat* Lat **τοῦ*] *τῷ* MW 25 *νομίσας*] om. E *νομίσαι* coni.

254 ἔλεγεν. ἡ δὲ „ἀλλὰ σὺ μέν, αὐτόκρατορ, εἶπεν, μεγαλοφρόνως τε
καὶ ἀξιώματι τῷ σαυτοῦ πρεπόντως τάδε λέγεις, κώλυμα δέ μοί
ἐστιν χρῆσθαί σου τῇ χάριτι τῆς δωρεᾶς εὔνοια ἡ πρὸς τὸν γεγαμη-
κότα, οὗ κοινωνόν με τῆς εὐδαιμονίας γενομένην οὐ δίκαιον ἐγκατα-
255 λιπεῖν τὸ ἐπὶ ταῖς τύχαις καθεσταμένον.“ ὁ δὲ ὀργῇ τοῦ μεγα-
λόφρονος αὐτὴν ποιησάμενος συνήλαυνεν καὶ αὐτὴν τῷ Ἡρώδῃ
καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς τῷ Ἀγρίππᾳ δίδωσιν. Ἡρωδιάδι μὲν δὴ
φθόνου τοῦ πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ Ἡρώδῃ γυναικείων ἀκροασαμένῳ
256 κουφολογιῶν δίκην ταύτην ἐπετίμησεν ὁ θεός. Γάιος δὲ τὸν μὲν
πρῶτον ἐνιαυτὸν καὶ τὸν ἑξῆς πάνυ μεγαλοφρόνως ἐχρῆτο τοῖς
πράγμασιν καὶ μέτριον παρέχων αὑτὸν εἰς εὔνοιαν πολλὴν πρου-
χώρει παρά τε Ῥωμαίοις αὐτοῖς καὶ τοῖς ὑπηκόοις. προϊὼν δ'
ἐξίστατο τοῦ ἀνθρωπίνως φρονεῖν ὑπὸ μεγέθους τῆς ἀρχῆς ἐκθει-
άζων ἑαυτὸν καὶ τὰ πάντα ἐπ' ἀτιμίᾳ τοῦ θείου πολιτεύειν ἦρτο.
257 VIII. 1. Καὶ δὴ στάσεως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενομένης Ἰουδαίων
τε οἳ ἐνοικοῦσι καὶ Ἑλλήνων τρεῖς ἀφ' ἑκατέρας τῆς στάσεως πρεσ-
βευταὶ αἱρεθέντες παρῆσαν ὡς τὸν Γάιον. καὶ ἦν γὰρ τῶν Ἀλε-
ξανδρέων πρέσβεων εἷς Ἀπίων, ὃς πολλὰ εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐβλα-
σφήμησεν ἄλλα τε λέγων καὶ ὡς τῶν Καίσαρος τιμῶν περιορῷεν·
258 πάντων γοῦν ὁπόσοι τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ὑποτελεῖς εἶεν βωμοὺς τῷ
Γαΐῳ καὶ νεὼς ἱδρυμένων τά τε ἄλλα πᾶσιν αὐτὸν ὥσπερ τοὺς
θεοὺς δεχομένων, μόνους τούσδε ἄδοξον ἡγεῖσθαι ἀνδριᾶσι τιμᾶν
259 καὶ ὅρκιον αὐτοῦ τὸ ὄνομα ποιεῖσθαι. πολλὰ δὲ καὶ χαλεπὰ Ἀπίω-
νος εἰρηκότος, ὑφ' ὧν ἀρθῆναι ἤλπιζεν τὸν Γάιον καὶ εἰκὸς ἦν,
Φίλων ὁ προεστὼς τῶν Ἰουδαίων τῆς πρεσβείας, ἀνὴρ τὰ πάντα
ἔνδοξος Ἀλεξάνδρου τε τοῦ ἀλαβάρχου ἀδελφὸς ὢν καὶ φιλοσοφίας
οὐκ ἄπειρος, οἷός τε ἦν ἐπ' ἀπολογίᾳ χωρεῖν τῶν κατηγορημένων.

AMWELat Zonaras I p. 496 Eusebius hist. eccl. II 5. 2.

1 *αὐτοκράτωρ* A[1]MWE 2 *σεαυτοῦ* MWE *μοι δέ* tr. AE 3 **εὔνοια ἡ*] *εὐνοίαι τε τῆι* A 5 *τὸ* om. E **καθιστάμενον* MW *ὁ δὲ — 6 ποιησάμενος*] *tum ille magnitudinem animi eius indigne suscipiens* Lat *ὀργὴν* E 7 *δίδωσιν*] MWLat *δῶρον δίδωσιν* AE 9 *ἐπετίμησεν*] i. marg. *γρ ἀπέτισεν* A *ἀπήτησεν* E 11 *αὐτὸν* A[1]MWE **πολλὴν* om. W 12 **τοῖς ὑπηκόοις*] *apud graecos* Lat **δὲ* M 13 *ἀνθρωπείωσ* AE 14 **αὑτὸν* M *αὐτὸν* W 15 i. marg. *ι'* E *XVIII* Lat incip. Euseb. 16 **οἳ*] *τοῖς* Eusebii cod. B aliique **τῆς* om. MW 17 **ὡς*] *πρὸς* Eusebii cod. B aliique **καὶ ἦν*] i. marg. *XVIIII* Lat 18 **appio* Lat 13 **τῶν*] *τὸν* W 20 **ὁπόσοι*] *ὅσοι* Eus 21 **ναοὺς* Eus **πᾶσιν*] *ἐν πᾶσιν* Eus 22 **ἡγήσασθαι* MW 23 **τοὔνομα* Eusebii codd. IK et Nicephorus **appione* Lat 24 *ἀναρθῆναι* E **καὶ*] *ὡς* Naber 26 **τε*] *δὲ* MW *τοῦ, ου* ex *α* corr. cod. Eusb. E

διακλείει δ' αὐτὸν Γάιος κελεύσας ἐκποδὼν ἀπελθεῖν, περιοργής 260
τε ὢν φανερὸς ἦν ἐργασόμενός τι δεινὸν αὐτούς. ὁ δὲ Φίλων ἔξεισι
περιυβρισμένος καί φησι πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οἳ περὶ αὐτὸν ἦσαν,
ὡς χρὴ θαρρεῖν, Γαΐου λόγῳ μὲν αὐτοῖς ὠργισμένου, ἔργῳ δὲ ἤδη
τὸν θεὸν ἀντιπαρεξάγοντος.
2. *Γάιος δὲ ἐν δεινῷ φέρων εἰς τοσόνδε ὑπὸ Ἰουδαίων πε-* 261
ριῶφθαι μόνων πρεσβευτὴν ἐπὶ Συρίας ἐκπέμπει Πετρώνιον διά-
δοχον Οὐιτελλίῳ τῆς ἀρχῆς, κελεύων χειρὶ πολλῇ εἰσβαλόντι εἰς
τὴν Ἰουδαίαν, εἰ μὲν ἑκόντες δέχοιντο, ἱστᾶν αὐτοῦ ἀνδριάντα ἐν
τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ, εἰ δ' ἀγνωμοσύνῃ χρῷντο, πολέμῳ κρατήσαντα
τοῦτο ποιεῖν. καὶ Πετρώνιος Συρίαν παραλαβὼν ἠπείγετο διακο- 262
νεῖσθαι ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Καίσαρος, συμμαχίαν τε πλείστην
ὅσην ἠδύνατο ἀθροίσας καὶ τάγματα δύο τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως
ἄγων ἐπὶ Πτολεμαΐδος παρῆν αὐτόθι χειμάσων ὡς πρὸς ἔαρ τοῦ
πολεμεῖν οὐκ ἀφεξόμενος, καὶ πρὸς τὸν Γάιον ἔγραφεν περὶ τῶν
ἐπεγνωσμένων. ὁ δὲ ἐπῄνει τῆς προθυμίας αὐτὸν καὶ ἐκέλευεν μὴ
ἀνιέναι πολεμεῖν δὲ μὴ πειθομένοις ἐντεταμένως. Ἰουδαίων δὲ 263
πολλαὶ μυριάδες παρῆσαν ὡς τὸν Πετρώνιον εἰς Πτολεμαΐδα κατὰ
δεήσεις μηδὲν ἐπὶ παρανομίᾳ σφᾶς ἐπαναγκάζειν καὶ παραβάσει
τοῦ πατρίου νόμου. εἰ δέ σοι πάντως πρόκειται τὸν ἀνδριάντα 264
φέρειν καὶ ἱστᾶν, ἡμᾶς αὐτοὺς πρότερον μεταχειρισάμενος πρᾶσσε
τὰ δεδογμένα· οὐδὲ γὰρ δυνάμεθα περιόντες θεωρεῖν πράγματα
ἡμῖν ἀπηγορευμένα ἀξιώματί τε τοῦ νομοθέτου καὶ προπατόρων
τῶν ἡμετέρων τῶν εἰς ἀρετὴν ἀνήκειν αὐτὰ κεχειροτονηκότων."
Πετρώνιος δὲ ὀργὴν λαβὼν εἶπεν· „ἀλλ' εἰ μὲν αὐτοκράτωρ ὢν 265

§ 261 = bell. Iud. II 185.

AMWELatZonaras I p. 497. Eusebius hist. eccl. II 5, 5.
1 **διακλείει*] *ex secretario excludi* Lat **περιοργής*] i. marg. *γρ περιμανήσ* A 2 *ἦν*] *τε ἦν* E *αὐτούς*] *αὐτοῖσ* E *αὐτῷ* Eus. cod. B aliique **ἔξεισι*] *ἔξεισιν* W *egrediens secretario* Lat 4 **λόγῳ* om. Eus **ὠργισμένον* W 5 **ἀντιπαρεξάγοντος*] fin. Euseb. 6 i. marg. *ια'* E *XX* Lat **εἰς*] *εἰ·* A *ὑπὸ Ἰουδαίων*] *ἰουδαίων ὕπο* E 8 *οὐϊτελλω* E *εἰσβάλλοντι* W *ἐμβαλεῖν* E 9 **δέχονται* MW **αὐτοῦ* om. M 11 **διακονεῖν* M 12 *ἐπιστολαῖς*] *ἐντολαῖσ* E *τε*] *δὲ* W 13 *δύο*] tres in bell. Iud. 19 *μηδὲν*] *καὶ μηδὲν* MW *μὴ* E **σφὰσ* AM *καταναγκάζειν* E 20 *νόμου* om. MWE, fort. recte 21 **μεταχειρησάμενοσ* W 22 **οὐδὲ*] *οὐ* MW **δυνάμεθα*] *ἂν δυναίμεθα* MW *παριόντεσ* E **θεωρεῖν*] *συγχωρεῖν* MW *ammittere* Lat 23 *τε*] *δὲ* MW 24 *τῶν* om. MW 25 **πετρώνιοσ δὲ ὀργὴν προσλαβὼν εἶπεν*, litt. *οσ δὲ — εἶπεν* i. ras. angustiore m. 2 A **ὀργὴν*] *ὀργῇ* coni. **ὀργὴν — εἶπεν*] *respondit* Lat

βουλεύμασι χρῆσθαι τοῖς ἐμαυτοῦ τάδε πράσσειν ἐπενόουν, κἂν δίκαιος ἦν ὑμῖν πρός με οὗτος ὁ λόγος. νυνὶ δέ μοι Καίσαρος ἐπεσταλκότος πᾶσα ἀνάγκη διακονεῖσθαι τοῖς ἐκείνῳ προανεψηφισμένοις διὰ τὸ εἰς ἀνηκεστοτέραν φέρειν ζημίαν τὴν παρακρόασιν αὐ-
266 *τῶν.“ „ἐπεὶ τοίνυν οὕτως φρονεῖς, ὦ Πετρώνιε, φασὶν οἱ Ἰουδαῖοι, ὡς μὴ ἂν ἐπιστολὰς τὰς Γαΐου παρελθεῖν, οὐδ᾽ ἂν αὐτοὶ παραβαίημεν τοῦ νόμου τὴν προαγόρευσιν θεοῦ πεισθέντες ἀρετῇ καὶ προγόνων πόνοις τῶν ἡμετέρων εἰς νῦν ἀπαράβατοι μεμενηκότες, οὐδ᾽ ἂν τολμήσαιμεν ἐπὶ τοσοῦτον κακοὶ γενέσθαι, ὥστε ὁπόσα ἐκείνῳ δόξειεν μὴ πρασσόμενα ἀγαθοῦ ῥοπὴν ἡμῖν φέρειν αὐτοὶ*
267 *παραβαίνειν ποτ᾽ ἂν θάνατον φοβηθέντες. ὑπομενοῦμεν δὲ εἰς τύχας ἰόντες ἐπὶ φυλακῇ τε πατρίων καὶ κινδυνεύειν προθεμένοις ἐλπίδα οὖσαν ἐξεπιστάμενοι κἂν περιγενέσθαι διά τε τοῦ θεοῦ τὸ στησόμενον μεθ᾽ ἡμῶν ἐπὶ τιμῇ τε τῇ ἐκείνου τὰ δεινὰ ὑποδεχομένων καὶ τῆς τύχης τὸ ἐπ᾽ ἀμφότερα φιλοῦν τοῖς πράγμασι παρα-*
268 *τυγχάνειν, ἐκ δὲ τοῦ σοὶ πείθεσθαι πολλὴν μὲν λοιδορίαν τοῦ ἀνάνδρου προσκεισομένην ὡς δι᾽ αὐτὸ παράβασιν τοῦ νομίμου προσποιουμένοις, καὶ ἅμα πολλὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ παρὰ σοὶ δικαστῇ γένοιτ᾽ ἂν βελτίων Γαΐου.“*
269 3. *Καὶ ὁ Πετρώνιος ἐκ τῶν λόγων θεασάμενος δυσνίκητον αὐτῶν τὸ φρονοῦν καὶ μὴ ἂν ἀμαχεὶ δύναμιν αὐτῷ γενέσθαι διακονήσασθαι Γαΐῳ τὴν ἀνάθεσιν τοῦ ἀνδριάντος πολὺν δὲ ἔσεσθαι φόνον, τούς τε φίλους ἀναλαβὼν καὶ θεραπείαν, ἣ περὶ αὐτὸν ἦν, ἐπὶ Τιβεριάδος ἠπείγετο χρῄζων κατανοῆσαι τῶν Ἰουδαίων τὰ πράγ-*
270 *ματα ὡς ἔχοι. καὶ Ἰουδαῖοι μέγαν ἡγούμενοι τὸν ἐκ τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολέμου κίνδυνον, πολὺ μείζονα δὲ κρίνοντες τὸν ἐκ τοῦ*

---

§ 269 = bell. Iud. II 192.

AMWELatZonaras I p. 497.

1 **βουλεύματι* W *κἂν*] ed. pr. *καὶ* AW, om. ME 2 *ὁ λόγοσ οὗτοσ* tr. MWE *νῦν* MW 5 *οὕτω* MWE 6 *τὰς*] *τοῦ* E **Γαΐου*] *caesaris* Lat 7 *θεοῦ*] *θεῶ|τε, θεῶ* suppl., *τε* ex *θυ* (h. e. *θεοῦ*) corr. A *οὗ* MW *ἀρετῇ*] *καὶ ἀρετῇ* (*καὶ* suppl.) A 8 *προγόνων — ἡμετέρων*] *πόνοισ τῶν ἡμετέρων πρωγόνων* | · · · i. ras. m. 2 A 10 **αὐτοὶ*] *αὐτονὶ* MW 12 *τύχας*] i. marg. *γρ ψυχάσ* A *πατρίων*] ex corr. A *πατρίωι* A¹ *πατρίω* MW *legis nostrae* Lat 14 *τε*] *γε* Holwerda, om. Bekker 17 *ὡς* — 18 *προσποιουμένοις*] *quod timore transgressores legis efficimur* Lat *δι᾽ αὐτὸ*] ed. pr. *δι᾽ αὐτῶν* A *δι᾽ αὐτὸν* MW *δέει αὐτῶν* Cocceji *τοῦ νόμου* MW 19 *γίνοιτο* A *γένοιτο* W 20 **δυσκίνητον* MW *inmutabile firmumque* Lat 21 *ἀμαχὶ* MWE *γενέσθαι*] *παραγεγενῆσθαι* M *παραγενῆσθαι* W *γενήσεσθαι* E *διακονίσασθαι* MW 22 *τῷ γαΐῳ* MW 24 **τιβερειάδοσ* W *χρῆζον* W 25 *ἔχει* E *τὸν ἐκ* — 26 *κρίνοντες* iterat W 26 *δὲ μείζονα* tr. M

παρανομεῖν, αὖθις πολλαὶ μυριάδες ὑπηντίαζον Πετρώνιον εἰς τὴν
Τιβεριάδα γενόμενον, καὶ ἱκετείᾳ χρώμενοι μηδαμῶς εἰς ἀνάγκας 271
τοιαύτας αὐτοὺς καθιστᾶν μηδὲ μιαίνειν ἀνδριάντος ἀναθέσει τὴν
πόλιν, „πολεμήσετε ἄρα Καίσαρι, Πετρώνιος ἔφη, μήτε τὴν ἐκείνου
παρασκευὴν λογιζόμενοι μήτε τὴν ὑμετέραν ἀσθένειαν;“ οἱ δ'
„οὐδαμῶς πολεμήσαιμεν, ἔφασαν, τεθνηξόμεθα δὲ πρότερον ἢ πα-
ραβῆναι τοὺς νόμους.“ ἐπί τε τὰ πρόσωπα κείμενοι καὶ τὰς σφα-
γὰς προδεικνύντες ἕτοιμοι κτιννύεσθαι ἔλεγον εἶναι. καὶ ταῦτ' 272
ἐπράσσετο ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα, καὶ τοῦ γεωργεῖν ἀπερίοπτοι
τὸ λοιπὸν ἦσαν καὶ ταῦτα τῆς ὥρας οὔσης πρὸς σπόρῳ, πολλή τε
ἦν προαίρεσις αὐτοῖς καὶ τοῦ θνήσκειν ἐπιθυμίας πρόθεσις, ἢ τὴν
ἀνάθεσιν θεάσασθαι τοῦ ἀνδριάντος.
4. *Ἐν τούτοις ὄντων τῶν πραγμάτων Ἀριστόβουλος ὁ Ἀγρίπ-* 273
που τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς καὶ Ἑλκίας ὁ μέγας ἄλλοι τε οἱ κράτι-
στοι τῆσδε τῆς οἰκίας καὶ οἱ πρῶτοι σὺν αὐτοῖς εἰσίασιν ὡς τὸν
Πετρώνιον παρακαλοῦντες αὐτόν, ἐπειδὴ τὴν προθυμίαν ὁρᾷ τῆς 274
πληθύος, μηδὲν εἰς ἀπόνοιαν αὐτῆς παρακινεῖν, ἀλλὰ γράφειν πρὸς
Γάιον τὸ ἀνήκεστον αὐτῶν πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ἀνδριάντος, πῶς
τε ἀποστάντες τοῦ γεωργεῖν ἀντικαθέζονται, πολεμεῖν μὲν οὐ βου-
λόμενοι διὰ τὸ μηδ' ἂν δύνασθαι, θανεῖν δ' ἔχοντες ἡδονὴν πρὶν
παραβῆναι τὰ νόμιμα αὐτοῖς, ὥστε ἀσπόρου τῆς γῆς γενομένης
λῃστεῖαι ἂν φύοιντο ἀδυναμίᾳ καταβολῆς τῶν φόρων. ἴσως γὰρ 275
ἂν ἐπικλασθέντα τὸν Γάιον μηδὲν ὠμὸν διανοηθῆναι μηδὲ ἐπ' ἀνα-
στάσει φρονῆσαι τοῦ ἔθνους· ἐμμένοντος δὲ τῇ τότε βουλῇ τοῦ
πολεμεῖν τότε δὴ καὐτὸν ἅπτεσθαι τοῦ πράγματος. καὶ οἱ μὲν 276

§ 270 = bell. Iud. II 192.

AMWELatZonaras I p. 498.
1 **πετρώνιον*, ο ex ω corr., i. marg. *γρ πετρωνίω* A 2 **τιβερειάδα* W **χρώμενοι*] *χρωμένοις* aut *χρωμένων* coni. 6 **οὐδαμῶς πολεμήσαιμεν*] *minime nos pugnare disponimus* Lat *πολεμῆσαι μὲν* E *πολεμήσομεν* Zon 8 *κτιννύεσθαι*] *καὶ κτιννύεσθαι* E **ταῦτα* MW 9 **τεσσαράκοντα*] quinquaginta in bell. Iud. 10 *τὸ* om. MWE **πρὸσ πόρω* W 11 *ἢ*] *εἰ* E 12 *τοῦ ἀνδριάντοσ θεάσασθαι* (*θεάσαιντο* E) tr. MWE 13 **ἐν — ὄντων*] *taliter igitur se rebus habentibus* Lat *τούτοις*] *τοιούτοισ δὲ* MW *τοιούτοισ* E 14 *τοῦ* om. E *ἑλκίασ* WE **ὁ μέγας*] *maior* Lat 17 **μηδὲν — παρακινεῖν*] *ut bene de negotio praesenti consuleret neque de tantae multitudinis perditione cogitaret* Lat *αὐτῆς*] codd. et ut uid. Zon *αὐτοῖσ* cod. Busb. E **παρακινεῖν*] *παρακαλεῖν* A fort. recte 18 *ὑποδοχὴν* MWE 21 *ὥστε*] *πῶσ τε* MWE *ἀπόρου* E 22 **λῃστεῖαι*, η ex υι corr. M **ἂν φύοιντο*] *ἀναφύοιντο* MW 24 *τότε βουλῇ*] *βουλῇ καὶ αὖθισ* E 25 *καὶ αὐτὸν* E et ex corr. A

ἀμφὶ τὸν Ἀριστόβουλον ἐπὶ τούτοις τὸν Πετρώνιον παρεκάλουν.
Πετρώνιος δὲ τοῦτο μὲν τῶν περὶ τὸν Ἀριστόβουλον παντοίως
ἐπικειμένων διὰ τὸ ὑπὲρ μεγάλων ποιεῖσθαι τὴν δέησιν καὶ πάσῃ
277 μηχανῇ χρησαμένων εἰς τὰς ἱκετείας, τοῦτο δὲ τῶν Ἰουδαίων θεώ-
μενος τὴν ἀντιπαράταξιν τῆς γνώμης καὶ δεινὸν ἡγούμενος τοσαῖσδε
ἀνθρώπων μυριάσιν μανίᾳ τῇ Γαΐου διακονούμενος ἐπαγαγὼν θά-
νατον ἐν αἰτίᾳ τὸ πρὸς θεὸν σεβάσμιον ἔχειν καὶ μετὰ πονηρᾶς
τὸν μετὰ ταῦτα βίον ἐλπίδος διαιτᾶσθαι, πολὺ κρεῖσσον ἡγεῖτο
ἐπιστείλας τῷ Γαΐῳ τὸ ἀνήκεστον αὐτῶν * ὀργὴν φέροντος μὴ ἐκ
278 τοῦ ὀξέος δεδιακονημένου αὐτοῦ ταῖς ἐπιστολαῖς· τάχα μὲν γὰρ
καὶ πείσειν· καὶ τῇ τὸ πρῶτον μανίᾳ τῆς γνώμης ἐπιμένοντος ἅψε-
σθαι πολέμου τοῦ πρὸς αὐτούς, εἰ δ' ἄρα τι καὶ κατ' αὐτοῦ τρέποι
τῆς ὀργῆς, καλῶς ἔχειν τοῖς ἀρετῆς μεταποιουμένοις ὑπὲρ τοσῆσδε
ἀνθρώπων πληθύος τελευτᾶν, ἔκρινε πιθανὸν ἡγεῖσθαι τῶν δεομέ-
νων τὸν λόγον.
279 5. Συγκαλέσας δὲ εἰς τὴν Τιβεριάδα τοὺς Ἰουδαίους, οἱ δὲ
ἀφίκοντο πολλαὶ μυριάδες, καταστὰς ἐπ' αὐτῶν τήν τε ἐν τῷ παρ-
όντι στρατείαν οὐ γνώμης ἀπέφαινε τῆς αὐτοῦ τοῦ δὲ αὐτοκράτο-
ρος τῶν προσταγμάτων, τὴν ὀργὴν οὐδὲν εἰς ἀναβολάς, ἀλλ' ἐκ
τοῦ παραχρῆμα ἐπιφέρεσθαι τοῖς πράγμασιν τοῖς παρακροᾶσθαι
θάρσος εἰσφερομένοις· ᾧ καλῶς ἔχον ἐστὶν τόν γε τιμῆς τοσαύτης
280 ἐπιτετευχότα συγχωρήσει τῇ ἐκείνου οὐδὲν ἐναντίον πράσσειν· οὐ
μὴν δίκαιον ἡγοῦμαι ἀσφάλειάν τε καὶ τιμὴν τὴν ἐμαυτοῦ μὴ οὐχ
ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου μὴ ἀπολουμένου τοσούτων ὄντων ἀναλοῦν δια-

§ 276 = bell. Iud. II 199.

AMWELat Zonaras I p. 498.

3 *ἐπικειμένων] *instante* Lat ἐγκειμένων coni. 3 χρησαμένων] προσχρησαμένων MW 6 *μυριάσιν ἀνθρώπων tr. MW *ἐπαγαγεῖν M 7 ἔχειν] σχεῖν E 8 τὸν] τῶν cod. Busb. E *ἡγεῖσθαι M ἡγεῖσθω W 9 ἐπιστείλας — 13 ὀργῆς] *ut scriberet gaio et aut eius animum mitigans nihil per eum iniquum contingeret, aut si forsitan indignatione concitaretur, quod eius minime mandata compleuerit et aduersus eum aliquid mali decerneret* Lat ἐπιστεῖλαι E post Γαΐῳ lacunam indicat Dindorf *αὐτῶν] αὐτῷ MW αὐτοῦ ed. pr. ὀργὴν — 10 ἐπιστολαῖς om. E ὀργῇ ed. pr. 10 ὀξέος] Dindorf ὀξέωσ codd. *γὰρ om. MW 11 *ἐπιμένοντασ M ἅψεσθαι] Bekker ἅψασθαι codd. E 12 *τι] τί· A *τρέποι τῆς] πρέποιτο τῆσ, litt. το τῆσ i. ras. m. 2 A πρέποι τῆσ W 13 *ἔχει A *τοῖς] τῆσ W 14 *ἔκρινε] ἔκρινεν W ἔκρινε γοῦν Hudson πιθανὼν W πιθανὸν — 15 λόγον om. ELat 16 τὴν om. E *τιβερειάδα W 17 αὐτῶν] αὐτοὺσ A 18 στρατείαν, εἰ ex ι corr. A στρατιὰν MWLat ἀπέφηνε MW 21 ᾧ] ed. pr. ὅ (i. ras. A) AMW ἔχον ἐστὶν] ἔχοντεσ τὴν MW τόν] τό W 24 διακονουμένων Hudson et Cocceji

κονούμενον τῇ ἀρετῇ τοῦ νόμου, ὃν πάτριον ὄντα περιμάχητον ἡγεῖσθε, καὶ τῇ ἐπὶ πᾶσιν ἀξιώσει καὶ δυνάμει τοῦ θεοῦ, οὗ τὸν ναὸν οὐκ ἂν περιιδεῖν τολμήσαιμι ὕβρει πεσεῖν τῆς τῶν ἡγεμονευόντων ἐξουσίας. στέλλω δὲ ὡς Γάιον γνώμας τε τὰς ὑμετέρας 281
διασαφῶν καί πῃ καὶ συνηγορίᾳ χρώμενος ὑπὲρ τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς παρὰ γνώμην πεισομένην οἷς προύθεσθε ἀγαθοῖς. καὶ συμπράσσοι μὲν ὁ θεός, βελτίων γὰρ ἀνθρωπίνης μηχανῆς καὶ δυνάμεως ἡ κατ᾽ ἐκεῖνον ἐξουσία, πρυτανεύων ὑμῖν τε τὴν τήρησιν τῶν πατρίων καὶ αὐτῷ τὸ μηδὲν ἀνθρωπείαις παρὰ γνώμην βουλεύσεσι τιμῶν τῶν εἰωθυιῶν ἁμαρτεῖν. εἰ δ᾽ ἐκπικρανθεὶς Γάιος εἰς ἐμὲ τρέψει τὸ 282
ἀνήκεστον τῆς ὀργῆς, τλήσομαι πάντα κίνδυνον καὶ πᾶσαν ταλαιπωρίαν συνιοῦσαν τῷ σώματι καὶ τῇ τύχῃ ὑπὲρ τοῦ μὴ ὑμᾶς τοσούσδε ὄντας ἐπὶ οὕτως ἀγαθαῖς ταῖς πράξεσι διολλυμένους θεωρεῖν. ἄπιτε οὖν ἐπὶ ἔργα τὰ αὑτῶν ἕκαστοι καὶ τῇ γῇ ἐπιπονεῖτε. 283
πέμψω δ᾽ αὐτὸς ἐπὶ Ῥώμης καὶ τὰ πάντα ὑπὲρ ὑμῶν δι᾽ ἐμαυτοῦ καὶ τῶν φίλων οὐκ ἀποτραπήσομαι διακονεῖν.“

6. *Ταῦτα εἰπὼν καὶ διαλύσας τῶν Ἰουδαίων τὸν σύλλογον* 284
προμηθεῖσθαι τῶν εἰς τὴν γεωργίαν ἠξίου τοὺς ἐν τέλει καὶ καθομιλεῖν τὸν λαὸν ἐλπίσι χρησταῖς. καὶ ὁ μὲν εὐθυμεῖν τὸ πλῆθος ἔσπευδεν. ὁ θεὸς δὲ παρρησίαν ἐπεδείκνυτο τὴν αὐτοῦ Πετρωνίῳ καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς ὅλοις σύλληψιν· ἅμα τε γὰρ ἐπαύετο τοῦ λόγου, 285
ὃν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους εἶπεν, καὶ αὐτίκα ὑετὸν ἠφίει μέγαν παρ᾽ ἐλπίδα τοῖς ἀνθρώποις γενόμενον διὰ τὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν αἴθριον ἕωθεν οὖσαν οὐδὲν ὄμβριον ἀποσημαίνειν ἐκ τῶν περὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ πᾶν ἔτος αὐχμῷ μεγάλῳ κατεσχημένον ἐπ᾽ ἀπογνώσει ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους ὕδατος τοῦ ἄνωθεν, εἰ καὶ σύννεφόν

---

§ 280 = bell. Iud. II 201.

AMWELat

2 *ἡγεῖσθαι* A¹M *ἡγῆσθαι* W *οὗ*] Cocceji, om. codd. 7 *τολμήσοιμι* MW 4 *στέλλων* MW *scribam* Lat *στελῶ* coni. 5 *καί πῃ* — 6 *ἀγαθοῖς*] *quantum possum causam adiuuans et uestrum in bono propositum* Lat *καθ᾽ ἡμᾶς* — 6 *οἷς*] *μὴ ὑμᾶς παρορᾶν πεισομένους ἐφ᾽ οἷς* Hudson 6 *παρὰ*] *μὴ παρὰ* Holwerda *πεισομένου* Cocceji *πειθομένου* coni. *προύθεσθαι* W 9 *αὐτῶι* ex corr. A *αὐτὸ* M **ἀνθρωπείοισ* MW *βουλεύμασι* M *βουλήσεσι* E 10 **δ᾽ ἐκπικρανθεὶς*] *δὲ καὶ πικρανθεὶσ* A *etiam exasperetur* Lat 12 *καὶ τῇ τύχῃ* om. Lat *τῇ τύχῃ*] *ψυχῇ* M *τῇ ψυχῇ* WE **ἡμᾶσ* W 13 *οὕτως*] *ταῖσ* E *ταῖς* om. MWE 14 *ἐπὶ*] *ἐπὶ τὰ* E **αὑτῶν* ex corr. A 18 *τοὺς*] *καὶ τοὺσ* M 20 *ὁ δὲ θεὸσ* tr. E *παρρησίαν*] *παρουσίαν* E *praesentiam* Lat *ἐπιδείκνυτο* W *ἐπεδείκνυεν* E 22 *τοὺς* om. E 24 *ἕωθεν* om. MW *ὄμβριμον* MW 25 *κατΐσχημένον* E sententia aliter constructa 26 **τοῦ* ex *τῶ* corr. A *τῶν* MW *σύννεφόν, νν* ex *νμ* corr. A

286 ποτε θεάσαιντο τὸν οὐρανόν. ὥστε δὴ τότε πολλοῦ καὶ παρὰ τὸ
εἰωθὸς καὶ παρὰ τὸ ἑτέρῳ δόξαν ἀφιγμένου ὕδατος τοῖς τε Ἰου-
δαίοις ἐλπὶς ἦν ἐπ᾽ οὐδαμοῖς ἀτυχήσειν Πετρώνιον ὑπὲρ αὐτῶν
δεόμενον, ὅ τε Πετρώνιος κατεπέπληκτο μειζόνως ὁρῶν ἐναργῶς
τὸν θεὸν τῶν Ἰουδαίων προμηθούμενον καὶ πολλὴν ἀποσημήναντα
τὴν ἐπιφάνειαν, ὡς μηδ᾽ ἂν τοῖς ἔργῳ προθεμένοις τἀναντία φρο-
287 νεῖν ἰσχὺν ἀντιλέξεως καταλελεῖφθαι. ὡς δὲ καὶ πρὸς τὸν Γάιον
σὺν τοῖς λοιποῖς ὁπόσα ἔγραφεν, ἐπαγωγὰ δὲ ἦν τὰ πάντα καὶ
παντοίως παρακαλοῦντα μὴ τοσαύτας μυριάδας ἀνθρώπων ἀπονοεῖν,
ἃς εἰ κτείνοι, οὐ γὰρ δίχα γε πολέμου παραχωρήσειν τοῦ νομίμου
τῆς θρησκείας, προσόδου τε τῆς ἀπ᾽ αὐτῶν ἀποστερεῖσθαι καὶ τῷ
288 τροπαίῳ τῆς ἀρᾶς ὑποτίθεσθαι τὸν μέλλοντα αἰῶνα. κἄλλως θείου
τοῦ προεστηκότος αὐτῶν τὴν δύναμιν ὡς ἀκραιφνῆ ἀπέφαινεν καὶ
μηδὲν ἐνδοίαστον ἐπὶ δυνάμει τῇ αὐτῆς ἐπιδείκνυσθαι καταλείπου-
σαν. καὶ Πετρώνιος μὲν ἐν τούτοις ἦν.
289 7. Ἀγρίππας δὲ ὁ βασιλεύς, ἐτύγχανεν γὰρ ἐπὶ Ῥώμης διαι-
τώμενος, προύκοπτε φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν Γάιον μειζόνως. καί ποτε
προθεὶς δεῖπνον αὐτῷ καὶ πρόνοιαν ἔχων πάντας ὑπερβαλέσθαι
τέλεσί τε τοῖς εἰς τὸ δεῖπνον καὶ παρασκευῇ τοῦ εἰς ἡδονὴν φέ-
290 ροντος, ὡς μὴ ὅπως ἄν τινα τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ μηδ᾽ αὐτὸν Γάιον
πιστεύειν ποτε ἰσωθῆναι θελήσοντα οὐχ ὅπως ὑπερβαλέσθαι· το-
σοῦτον ὁ ἀνὴρ τῇ παρασκευῇ πάντας ὑπερῆρεν καὶ τῷ τὰ πάντα

AMWELat Zonaras I p. 498 Exc. Peiresc.

1 *θεάσαιντο, ιν* i. ras. A *δὴ τότε*] *δή ποτε* A **πολλοὶ* A 2 *ἑτέρωσ* MW *ἐφιγμένου* AE 3 *ἐπ᾽ οὐδαμοῖς ἀτυχήσειν*] *ἐπ᾽ οὐδαμοῖσ ἀτυχήμασι·* A *οὐδαμῶσ ἀτυχήσειν* MW et i. marg. A *οὐκ ἀτυχήσειν* E *in nullo frustratum iri* Lat 4 **ὅ τε Πετρώνιος*] *ὁ πετρώνιοσ δὲ* MW *καταπέπληκτο* W *κατέπληκτο* E 5 **προμηθούμενον, η* i. ras. A 7 ante *ὡς* lacunam statuit Hudson, u. 8 post **ἔγραφεν* Dindorf **δ᾽* MW

8 **πάντα*] *γράμματα* coni. 10 *εἰ κτείνοι*] *κτείνει* M *ἐκτείνοι* W *νόμου* (μι supra) M 11 *καὶ τῷ* — 12 *αἰῶνα*] *memoriam etiam non bonam romani nominis in posteriora tempora derelinqui* Lat, quae ualde arrident; in *τῷ τροπαίῳ* Romanorum mentio latere potest 12 *τροπαίῳ*] *ἀποτροπαίῳ* Cocceji *κἄλλως*] *καὶ ἄλλωσ* MW *καὶ καλῶσ* A **θείου, ου* i. ras. A 13 *ἀκραιφνῆ·* A *ἀποφαίνειν καί, νκ* paullo pressius scripta A 14 *ἐνδοιαστὸν, οι* i. ras., accentum suppl. m. 1 A *δύναμιν τὴν* MW *καταλιποῦσαν* M *καταλιποῦσα* W 15 *ἐν*] *ἐπὶ* M 16 incip. Exc. 17 **προύκοπτεν* W 18 *προσθεὶσ* E *ὑπερβαλέσθαι*] E Exc *ὑπερβαλλέσθαι* codd. 21 *πιστεύειν* om. MW Exc *θελήσαντα* MW *ὑπερβάλλεσθαι* A[1] *ὑπερβαλλέσθαι* M *τοσοῦτον* — 193, 1 *παρασχεῖν* om. Lat 22 *ὁ* om. MWExc *ἀνὴρ τῇ παρασκευῇ*] *ἀνερ η*, inter *ρ* et *η* lacuna ca. 8 litt. Exc *ἅπαντασ* E

ἢ Καίσαρος ἐκφροντίσας παρασχεῖν. καὶ ὁ Γάιος ἐκθαυμάσας τήν τε 291
διάνοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν, ὡς ἐπ' ἀρεσκείᾳ τῇ αὐτοῦ
βιάζοιτο καὶ ὑπὲρ δύναμιν τῶν χρημάτων εὐπορίᾳ χρήσασθαι, βου-
λόμενός τε μιμήσασθαι τὴν Ἀγρίππου φιλοτιμίαν ἐφ' ἡδονῇ τῇ
αὐτοῦ πρασσομένην, ἀνειμένος ὑπὸ οἴνου καὶ τὴν διάνοιαν εἰς τὸ
ἱλαρώτερον ἐκτετραμμένος, φησὶν ἐν συμποσίῳ παρακαλοῦντος εἰς
πότον· „Ἀγρίππα, καὶ πρότερον μέν σοι τιμὴν συνῄδειν ᾗ ἐχρῶ τὰ 292
πρὸς ἐμὲ καὶ πολλὴν εὔνοιαν μετὰ κινδύνων ἀποδειχθεῖσαν, οἷς
ὑπὸ Τιβερίου περιέστης δι' αὐτήν, ἐπιλείπεις τε οὐδὲν καὶ ὑπὲρ
δύναμιν ἀρετῇ χρῆσθαι τῇ πρὸς ἡμᾶς. ὅθεν, αἰσχρὸν γὰρ ἡσσᾶ-
σθαί με ὑπὸ τῆς σῆς σπουδῆς, ἀναλαβεῖν βούλομαι τὰ ἐλλελειμμένα
πρότερον· ὀλίγον γὰρ πᾶν ὁπόσον σοι δωρεῶν ἐχόμενον ἀπεμοι- 293
ρασάμην. τὸ πᾶν, ὅπερ σοι ῥοπὴν ἂν προσθείη τοῦ εὐδαίμονος,
δεδιακονήσεται γάρ σοι προθυμίᾳ τε καὶ ἰσχύι τῇ ἐμῇ.“ καὶ ὁ μὲν
ταῦτα ἔλεγεν οἰόμενος γῆν τε πολλὴν τῆς προσόδου αἰτήσεσθαι
ἢ καί τινων προσόδους πόλεων, ὁ δὲ καίπερ τὰ πάντα ἐφ' οἷς 294
αἰτῆσαι παρασκευασάμενος οὐκ ἐφανέρου τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ἐκ τοῦ
ὀξέος ἀμείβεται τὸν Γάιον, ὅτι μήτε πρότερον κέρδος τὸ ἀπ' αὐ-
τοῦ καραδοκῶν παρὰ τὰς Τιβερίου ἐπιστολὰς θεραπεύσειεν αὐτὸν
οὔτε νῦν πράσσειν τι τῶν εἰς χάριν τὴν ἐκείνου κερδῶν οἰκείων ἔν
τισι λήψεσι. μεγάλα δὲ εἶναι τὰ προδεδωρημένα καὶ περαιτέρω 295
τοῦ θράσει χρωμένου τῶν ἐλπίδων· καὶ γὰρ εἰ τῆς σῆς ἐλάττονα
γέγονεν δυνάμεως, τῆς γ' ἐμοῦ τοῦ εἰληφότος διανοίας τε καὶ ἀξιώ-
σεως μείζονα.“ καὶ ὁ Γάιος ἐκπλαγεὶς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ πλειόνως 296

AMWELat Zonaras I p. 498 Exc Peiresc.

1 ἢ om. MWExc *Καίσαρι* Hudson *ἐκφροντίσασ*, i. marg. *γρ ἐκφορτίσασ* A *ἐκφροντίσαι* MWExc *ἐκφροντίσει* ed. pr. 2 *τὴν* om. E 3 *τῶν*] *τῇ τῶν* E *χρῆσθαι* MWE Exc 6 *ἱλαρότερον* MW et ex corr. A 7 **συνιδεῖν* M *συνηδεῖν* W *τὰ* om. E 8 *ὑποδειχθεῖσαν* E 10 **γὰρ* om. M *ἡττᾶσθαι* E 11 **ἀναλαβεῖν*, *λ* i. ras. maiore, *β* ex *μ* corr. A 12 *ὀλίγον*] i. marg. *ω* (h. e. *ὀλίγων*) A *καὶ λίγον* Exc 13 *τὸ*] *τὸ δὲ* Hudson *πᾶν*] *πᾶν οὖν* Cocceji *προσθείην* A¹, recte si *ᾧπερ* restituetur 14 *διδιακονήσεται* Exc *τε* om. Exc *τῇ ἐμῇ* om. MWExc 15 *γῆν* — 16 *πόλεων*] *quod posset aliquos reditus sibi dono dari uel ciuitates expetere* Lat *γῆν τε πολλὴν*] *τήν τε πόλιν* MWExc *τήν τε πολλὴν* E *τῆς προσόδου*] *τῆσ προσόρου* E fort. recte, om. ed. pr. *αἰτήσεσθαι*] Hudson *αἰτήσασθαι* codd. E Exc 17 *αἰτῆσαι* A *ἤτησε* MWExc *παρεσκευασμένος* Dindorf *ἐφανέρου*] *ἐκφανεροῦ* Exc 18 *ὀξέωσ* MW *μήτε*] *μὴ* MWExc *μηδὲ* E *οὔτε* ed. pr. 19 *ἐπιστολὰς*] *ἐντολὰσ* MWE Exc et i. marg. A 20 **ἔν*] *ἐπί* coni. 21 *προσδεδωρημένα* E 22 *τοῦ*] Exc *τῷ* codd. *θραύσει* Exc *χρομένου* Exc *ἐλάττοννα* Exc 23 *γέγονεν* om. MW *γέ μου* A¹W 24 **ἀρετὴν*] *διάνοιαν* MW Exc et i marg. A *continentiam* Lat

ἐνέκειτο εἰπεῖν, ὅ τι χαρίζοιτ' ἂν αὐτῷ παρασχόμενος. ὁ δέ, „ἐπεί
περ, ὦ δέσποτα, προθυμίᾳ τῇ σῇ δωρεῶν ἄξιον ἀποφαίνεις, αἰ-
τήσομαι τῶν μὲν εἰς ὄλβον φερόντων οὐδὲν διὰ τὸ μεγάλως με
297 ἐνδιαπρέπειν οἷς ἤδη παρέσχες· ὅ τι δ' ἂν σοὶ δόξαν προσποιοῖ
τοῦ εὐσεβοῦς καὶ τὸ θεῖον σύμμαχον ἐφ' οἷς θελήσειας παρακαλοῖ
κἀμοὶ πρὸς εὐκλείας γένοιτο παρὰ τοῖς πυνθανομένοις, ὡς μηθενὸς
ὧν χρησαίμην ὑπὸ τῆς σῆς ἐξουσίας ἀτυχεῖν πώποτε γνόντι· ἀξιῶ
γάρ σοι τοῦ ἀνδριάντος τὴν ἀνάθεσιν, ἣν ποιήσασθαι κελεύεις Πε-
τρώνιον εἰς τὸ Ἰουδαίων ἱερόν, μηκέτι πράσσειν διανοεῖσθαι."
298 8. Καὶ ὁ μὲν καίπερ ἐπικίνδυνον τοῦτο ἡγούμενος, εἰ γὰρ μὴ
πιθανὰ ἔκρινε Γάιος, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐς θάνατον ἔφερεν, διὰ τὸ με-
γάλα νομίζειν τε καὶ εἶναι κύβον ἀναρριπτεῖν τὸν ἐπ' αὐτοῖς ἡγεῖτο.
299 Γάιος δὲ [καὶ] ἅμα τε τῇ θεραπείᾳ τοῦ Ἀγρίππου ἀνειλημμένος
καὶ ἄλλως ἀπρεπὲς ὑπολαμβάνων ἐπὶ τοσῶνδε μαρτύρων ψευδὴς
γενέσθαι περὶ ὧν προθύμως ἐβιάζετο αἰτεῖσθαι τὸν Ἀγρίππαν
300 μετὰ τοῦ ὀξέος μεταμέλῳ χρώμενος, ἅμα δὲ καὶ τοῦ Ἀγρίππου τὴν
ἀρετὴν θαυμάσας, ἐν ὀλίγῳ αὔξειν τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ἤτοι προσ-
όδοις χρημάτων ἢ ἄλλῃ δυνάμει τοῦ κοινοῦ δὲ τῆς εὐθυμίας ἐπι-
μελοῖτο πρεσβεύων τοὺς νόμους καὶ τὸ θεῖον, συνεχώρει καὶ γράφει
πρὸς τὸν Πετρώνιον, ἐκεῖνον τῆς τε ἀθροίσεως τοῦ στρατεύματος
301 ἐπαινῶν καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν περὶ αὐτῶν ἐπεσταλκότος· „νῦν οὖν
εἰ μὲν φθάνεις τὸν ἀνδριάντα ἑστακώς, ἑστάτω· εἰ δὲ μήπω πε-
ποίησαι τὴν ἀνάθεσιν, μηδὲν περαιτέρω κακοπαθεῖν, ἀλλὰ τόν τε
στρατὸν διάλυε καὶ αὐτὸς ἐφ' ἃ τὸ πρῶτόν σε ἔστειλα ἄπιθι·

AMWELat Zonaras I p. 498 Exc Peiresc.

1 *χαρίζοιτό τ' ἂν MWExc 2 *ἄξιον] *dignum me* Lat ἀποφαίνεισ με αἰτήσομαί σε τῶν μὲν E 4 ἄν σοι codd. E προσποιοῖ] coni. προσποιῇ codd. E Exc 5 παρακαλοῖ] coni. παρακαλῶ codd. Exc 6 κἀμοὶ] E καί μοι codd. Exc εὔκλειαν E γένηται E ὡς — 7 γνόντι] *quod nihil a te petierim ad usus pertinens temporalium rerum* Lat 7 ὧν, ν i. ras. A χρησαίμην] χρήσαιμι coni. γνόντι corruptum 8 γάρ σοι] σε γὰρ E σοι] σε ex corr. A 9 *Ἰουδαίων] ἐν ἰουδαίοισ M *πράσσειν] προστάσσειν Naber 11 ἔκρινεν W Γάιος] *caesar* Lat εἰσ MWExc 12 ἀναριπτεῖν WE *ἡγεῖτο] ᾐτεῖτο Cocceji 13 καὶ om. WE τε om. MWEExc ἐνειλημμένοσ MWEExc 14 *καὶ ἄλλως om. Exc 16 ὀξέωσ M καὶ om. MWEExc 17 ἐν ὀλίγῳ αὔξειν] *quod — non — amplificare cupiuerit* Lat ἐν] ὅτι ἐν Cocceji, post ὀλίγῳ lacunam indicat Ernesti, excidit θοῖτο uel aliud; ποιούμενος supplet Bekker 18 δὲ om. MWEExc ἐπιμελῶτο A¹MW ἐπιμελῶσ τὸ Exc 19 *συγχωρεῖ MWExc 20 τε τῆσ tr. MWExc 21 ἀπεσταλκότοσ MWExc νῦν] νῦν μὲν M 22 *πεποίησε Exc 23 μηδὲν] μὴ E *κακοπάθει coni. 24 *σε ἐπέστειλα Exc

οὐδὲν γὰρ ἔτι δέομαι τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἀνδριάντος Ἀγρίππᾳ χαρι-
ζόμενος ἀνδρὶ παρ᾽ ἐμοὶ τιμωμένῳ μειζόνως ἢ ὥστε με χρείᾳ τῇ
ἐκείνου καὶ οἷς κελεύσειεν ἀντειπεῖν.“ Γάιος μὲν δὴ ταῦτα γράφει 302
πρὸς τὸν Πετρώνιον πρότερον ἢ ἐντυχεῖν * ἐπὶ ἀποστάσει κατα-
δόξας αὐτοὺς ἐπείγεσθαι, μηδὲν γὰρ ἕτερον ἀποσημαίνειν τὴν διά-
νοιαν αὐτῶν, ἀλλὰ πόλεμον ἄντικρυς Ῥωμαίοις ἀπειλεῖν. καὶ πε- 303
ριαλγήσας ὡς ἐπὶ πείρᾳ τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ τετολμηκότων, ἀνὴρ
ἐπὶ πᾶσιν ἥσσων μὲν τοῦ αἰσχροῦ, κρείσσων δὲ τοῦ βελτίστου καὶ
ἐφ᾽ οἷστισι κρίνειεν ὀργῇ χρῆσθαι παρ᾽ ὁντινοῦν ἐπειγόμενος παί-
δευσιν αὐτῆς οὐδ᾽ ἡντινοῦν προστιθείς, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἡδονῇ τιθεὶς τῇ
ἐκείνης τὴν κρίσιν τοῦ εὐδαίμονος, γράφει πρὸς τὸν Πετρώνιον·
„ἐπειδὴ δῶρα ὁπόσα σοι οἱ Ἰουδαῖοι παρέσχον ἐν μείζονι λόγῳ τῶν 304
ἐμῶν πεποίησαι ἐντολῶν διακονεῖσθαι τὰ πάντα ἡδονῇ τῇ ἐκείνων
ἀρθεὶς ἐπὶ παραβάσει τῶν ἐμῶν ἐντολῶν, κελεύω σε σαυτῷ κριτὴν
γενόμενον λογίσασθαι περὶ τοῦ ποιητέου σοι ὑποστάντα ὀργῇ τῇ
ἐμῇ, ἐπεί τοι παράδειγμα ποιοῖντό σε οἵ τε νῦν πάντες καὶ ὁπό-
σοι ὕστεροι γένοιντ᾽ ἄν, μηδαμῶς ἀκυροῦν αὐτοκράτορος ἀνδρὸς
ἐντολάς.“

9. Ταύτην μὲν γράφει Πετρωνίῳ τὴν ἐπιστολήν, οὐ μὴν φθά- 305
νει γε ζῶντος Πετρώνιος δεξάμενος αὐτὴν βραδυνθέντος τοῦ πλοῦ
τοῖς φέρουσιν εἰς τοσόνδε, ὥστε Πετρωνίῳ γράμματα πρὸ αὐτῆς
ἀφικέσθαι, δι᾽ ὧν μανθάνει τὴν Γαΐου τελευτήν. θεὸς γὰρ οὐκ 306
ἄρ᾽ ἀμνημονήσειν ἔμελλε Πετρωνίῳ κινδύνων, οὓς ἀνειλήφει ἐπὶ

§ 302 = bell. Iud. II 203.

AMWELatZonaras I p. 499 Exc Peiresc.

1 *οὐδὲ WExc *ἔτι δέομαι] ἐπιδέομαι ed. pr. *Ἀγρίππᾳ] ἀγρίππα δε Exc 2 *τιμομένω W 3 ἀντιπεῖν Exc, quae hic finiunt 4 τὸν om. E *πρότερον — 6 ἀπειλεῖν] *antequam seditio maior oreretur; nam ita iam mentes omnium tumebant, atque talia uoluntatum eorum indicia monstrabantur, ut si forte contrarius nuntius adueniret parati essent apertum bellum gerere cum romanis* Lat ἐντυχεῖν — 5 ἐπείγεσθαι] ἐντυχεῖν ταῖσ αὐτοῦ ἐπιστολαῖσ ἐμφαινούσαισ ἐπὶ ἀποστασία τοὺσ ἰουδαίουσ κατὰ δόξασ αὐτοὺσ ἐπείγεσθαι E lacuna ex coniectura expleta; neque enim, ut ex insequentibus apparet, sufficiunt. pro κατὰ δόξασ αὐτοὺσ Zon. reposuit διὰ τὸν ἀνδριάντα *καταδόξας αὐτοὺς] αὐτοὺσ κατὰ δόξασ MW 6 *ῥωμαίων MW 7 *ἀνὴρ] incip. Exc 8 *βελτίου Exc 9 κρίνοιεν ME 10 αὐτῆς] αὐτὴν MWExc αὐτῇ Lowthius ἥντι··οῦν (eras. ut uid. ην) A 11 εὐδαίμονος fin. Exc 12 ὁπόσα σοι οἱ] σοι ὁπόσα E 15 ὑποστάντι Bekker ὑπεκστάντα coni. 16 ἐπεί τοι — 17 γένοιντ᾽ ἂν] *ut exemplum efficiare cunctis et praesentibus et futuris* Lat παράδειγμ᾽ ἂν coni. ποιοῖντό — πάντες] ποιοῖμι (ποιοῖμ᾽ E) ἂν σε τοῖσ τε νῦν πᾶσι E et i. marg. A 17 ὕστερον MWE *γένοιτ᾽ A 23 ἄρα AE *ἔμελλεν W

τῇ τῶν Ἰουδαίων χάριτι καὶ τιμῇ τῇ αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν Γάιον ἀπο-
σκευασάμενος ὀργῆς ὧν ἐπὶ σεβασμῷ τῷ αὐτοῦ πράσσειν ἐτόλμησε,
*τὸν μισθὸν χρεολυτεῖν * συνενεργετεῖν τῷ Πετρωνίῳ ᾗ τε Ῥώμη*
καὶ πᾶσα ἡ ἀρχή, μάλιστα δ' ὁπόσοι τῆς βουλῆς προύχοιεν ἀξιώ-
307 *ματι, διὰ τὸ εἰς ἐκείνους ἀκράτῳ τῇ ὀργῇ χρῆσθαι τὸν Γάιον. καὶ*
τελευτᾷ μὲν οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ἢ γράψαι τῷ Πετρωνίῳ τὴν
ἐπὶ τῷ θανεῖν ἀνακειμένην ἐπιστολήν, τὴν δ' αἰτίαν, ἐξ ἧς τελευτᾷ,
καὶ τῆς ἐπιβουλῆς τὸν τρόπον ἀφηγήσομαι προϊόντος τοῦ λόγου.
308 *Πετρωνίῳ δὲ προτέρα μὲν παρῆν ἡ διασαφοῦσα τοῦ Γαΐου τὴν*
τελευτὴν ἐπιστολή, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἡ κελεύουσα αὐτὸν τελευτᾶν
αὐτόχειρα, καὶ ἥσθη τε τῇ συντυχίᾳ τοῦ ὀλέθρου, ὃς τὸν Γάιον
309 *κατέλαβεν, καὶ τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν ἐξεθαύμασεν οὐδὲν εἰς ἀνα-*
βολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος μισθὸν αὐτῷ τιμῆς τε τῆς εἰς τὸν ναὸν
καὶ βοηθείας τῆς Ἰουδαίων σωτηρίας παρασχομένου. καὶ Πετρω-
νίῳ μὲν οὕτως μὴ ἂν τοπασθεὶς διεφεύχθη ῥᾳδίως ὁ κίνδυνος
τοῦ θανεῖν.
310 IX. 1. *Γίνεται δὲ καὶ περὶ τοὺς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ μάλιστα*
τὴν Βαβυλωνίαν οἰκοῦντας Ἰουδαίους συμφορὰ δεινὴ καὶ οὐδεμιᾶς
ἥστινος ἐλάσσων φόνος τε αὐτῶν πολὺς καὶ ὁπόσος οὐχ ἱστορημένος
πρότερον. περὶ ὧν δὴ τὰ πάντα ἐπ' ἀκριβὲς διηγησάμενος ἐκθήσο-
311 *μαι καὶ τὰς αἰτίας, ἀφ' ὧν αὐτοῖς τὸ πάθος συνέτυχεν. Νέερδα τῆς*
Βαβυλωνίας ἐστὶ πόλις ἄλλως τε πολυανδροῦσα καὶ χώραν ἀγαθὴν
καὶ πολλὴν ἔχουσα καὶ σὺν ἄλλοις ἀγαθοῖς καὶ ἀνθρώπων ἀνάπλεως.
ἔστιν δὲ καὶ πολεμίοις οὐκ εὐέμβολος περιόδῳ τε τοῦ Εὐφράτου πᾶ-

---

AMWELat Zonaras I p. 499.

1 **τῇ αὐτοῦ*] *τοῦ αὐτοῦ* W *τοῦ νομίμου αὐτῶν* M *ἀλλὰ — 5 Γάιον*] *sed gaium de medio auferens mercedem illi dignam pro illius impietate restituit, cooperatus est autem petronio; nam tanta illi dilectio comparata est tam romae quam in unoquoque regno, ut dei gratia super eum euidens appareret* (*ut — appareret* om. cod. A). *romae namque omnes senatorii ordinis et quotquot dignitatibus eminebant tam uirtutis merito quam odio gai, quod propter crudelitatem iniquitatemque concaeperant, circa petronium magno fauore ferebantur* Lat 2 *ὀργῆς*] *δι' ὀργῆς* Hudson *ὀργῇ* Cocceji *σεβασμῷ τῷ αὐτοῦ*] *σεβασμοῦ τοῦ αὐτῶν θεοῦ* M *ἐτολμήσαιε* W 3 *χρεωλυτεῖν* MW et ex corr. A *συνενεργετεῖν*] *συνεργεῖ* MW *συνενεργετεῖται* coni. *πετρωινίωι* A 4 *τῆσ βουλῆσ*, i. marg. *γρ τῆσ ἀρχῆσ* A 7 **τῷ*] *τὸ* MW 13 *ὀξέωσ* M 14 *παρασχομένου*] Hudson *παρασχόμενον* codd. 15 *ἂν τοπασθεὶς*] *ἀντοπϊσθεισ* M *ἀντοπιθεισ* W *αὐτῷ ὀφθεὶς* Hudson 17 i. marg. *XXI* Lat **καὶ* om. MW 20 *ἐπ' ἀκριβείασ* MWE 21 *ἀφ'*] *ὑφ'* coni. *Νέερδα*] *νεέρδα* A *νεαρδὰ* MW *νεερδὰ* E *neerda* Lat *Νάαρδα* apud Steph. Byz. uocatur 23 *ἀνάπλεων* ex Lat Hudson 24 **πολέμιοισ* A

σαν ἐντὸς αὐτὴν ἀπολαμβάνοντος καὶ κατασκευαῖς τειχῶν. ἔστιν δὲ 312
καὶ Νίσιβις πόλις κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦ ποταμοῦ περίρρουν, ὅθεν Ἰου-
δαῖοι τῇ φύσει τῶν χωρίων πεπιστευκότες τό τε δίδραχμον, ὃ τῷ θεῷ
καταβάλλειν ἑκάστοις πάτριον, ταύτῃ κατετίθεντο καὶ ὁπόσα δὲ
ἄλλα ἀναθήματα, ἐχρῶντό τε ὥσπερ ταμιείῳ ταῖσδε ταῖς πόλεσιν.
ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἀνεπέμπετο ᾗ καιρός, πολλαί τε 313
ἀνθρώπων μυριάδες τὴν κομιδὴν τῶν χρημάτων παρελάμβανον δε-
διότες τὰς Παρθυαίων ἁρπαγὰς ὑποτελούσης ἐκείνοις τῆς Βαβυλω-
νίας. καὶ ἦσαν γὰρ Ἀσιναῖος καὶ Ἀνιλαῖος Νεερδᾶται μὲν τὸ γέ- 314
νος, ἀλλήλων δὲ ἀδελφοί. καὶ αὐτούς, πατρὸς δ' ἦσαν ὀρφανοί,
ἡ μήτηρ προσέταξεν ἱστῶν μαθήσει ποιήσεως, οὐκ ὄντος ἀπρεποῦς
τοῖς ἐπιχωρίοις ὥστε τοὺς ἄνδρας ταλασιουργεῖν παρ' αὐτοῖς.
τούτοις ὁ τοῖς ἔργοις ἐφεστώς, καὶ γὰρ ἐμεμαθήκεσαν παρ' αὐτῷ,
βραδυτῆτα ἐπικαλέσας τῆς ἀφίξεως ἐκόλασε πληγαῖς. οἱ δὲ ἐφ' 315
ὕβρει τὴν δικαίωσιν λογιζόμενοι, κατασπάσαντες τῶν ὅπλων πολλὰ
ὁπόσα ἦν ἐπὶ τῆς οἰκίας φυλασσόμενα ᾤχοντο εἴς τι χωρίον, διάρ-
ρηξιν μὲν ποταμῶν λεγόμενον, νομὰς δὲ ἀγαθὰς παρασχεῖν πεφυ-
κὸς καὶ χιλὸν ὁπόσοι εἰς τὸν χειμῶνα ἀποτιθοῖντο. συνήεσάν τε
ὡς αὐτοὺς τῶν νέων οἱ ἀπορώτατοι, καὶ τούτους τοῖς ὅπλοις φραγ-
νύντες στρατηγοί τε ἦσαν καὶ τῶν κακῶν ἡγεμόνες οὐκ ἐκωλύοντο
εἶναι. προελθόντες γὰρ ἐπὶ τὸ ἄμαχον καὶ κατασκευάσαντες ἀκρό- 316
πολιν διέπεμπον πρὸς τοὺς νέμοντας φόρον αὐτοῖς κελεύοντες κατα-
βάλλειν τῶν βοσκημάτων, ἣ ἀρκοῦσα ἐπιτροφὴ γίνοιτ' ἄν, προστι-
θέντες φιλίαν τε πειθομένοις καὶ ἄμυναν τῶν ἀλλαχόθεν ποθὲν

AMWELat Suidas s. *δικαιοῦν*

2 * *νίσιβησ* (*η* minus clarum) W *nesebis* (*nesibis* cod. Canon.) Lat 3 * *δίδραγμον* W * *ὃ* om. W 4 *δὲ* om. MWE 5 *τε*] *δὲ* MWE *ταμείω* E 6 *δ'* E *ἀνεπέμποντο* E * *ᾗ*] *ἢ* W 7 *μυριάδεσ ἀνθρώπων* tr. MW *δεδιότες* — 8 *Βαβυλωνίας* om. Lat 9 * *Ἀνιλαῖος*] i. marg. *γρ ανήλεοσ* A * *νεερδήται* (*ή* minus clarum) W 10 *δ'*] *γὰρ* E 11 * *ἱστῶν* — *ποιήσεως*] *ut nauium operarentur uelamina* Lat * *ἱστίων* Naber 12 *ταλασιουργεῖν*] *ut* — *exerceantur operibus quae usui marino proficiant* Lat (h. e. *θαλασσουργεῖν*) *παρ' αὐτοῖς*] codd. Lat, om. E 13 *καὶ γὰρ ἐμεμαθήκεσαν*, litt. *καὶ γὰρ ἐ* i. ras., (ut uid. m. 2), *καὶ* abbreuiatum est, *ἐ* ex *ρ* corr. uid. A *γὰρ* om. MW *καὶ γὰρ* — *αὐτῷ*] *παρ' ὧ καὶ ἐμμεμαθήκεσαν* (sic) E 14 * *οἱ δ'* — 16 *χωρίον* recepit Suidas * *δ'* MW 16 * *ὁπόσα* — *φυλασσόμενα* om. Suid 17 *λεγόμενον*] *ποιούμενον* MWE 18 *χιλῶν* ed. pr. *ὁπόσοι*] *ὁπόσα τε* coni. *ἀποτίθεντο*, *ε* ex *οι* corr. A *ἀποτίθοιντο* W 19 * *τῶν νεῶν* W 21 *προσελθόντεσ* E 22 * *τοὺσ ἐννέμοντασ*, *τοὺσ ἐν* i. ras. m. 2 A 23 *ἣ* — *ἐπιτροφὴ*] *ἃ ἀρκοῦντα ἐπὶ τροφῇ* duce Ernestio Dindorf *γίνοιτο* W

317 πολεμίων, σφαγὰς δὲ τῶν ποιμνίων ἀπειθοῦσιν. οἱ δέ, οὐ γὰρ ἦν
ἕτερα παρ᾽ αὐτὰ ποιεῖν, ἠκροῶντο καὶ τῶν προβάτων ἔστελλον
ὁπόσα κελευσθεῖεν, ὥστε δὴ καὶ πλείων αὐτοῖς συνελέγετο ἰσχὺς
κύριοί τε ἦσαν ἐφ᾽ οἷς βουλεύσειαν ἐκ τοῦ ὀξέος ἐλαύνοντες κακουρ-
γεῖν. θεραπεύειν τε αὐτοὺς ἦρκτο πᾶς προστυγχάνων, καὶ ἦσαν
φοβεροὶ καὶ τοῖς πειρασομένοις, ὥστ᾽ ἤδη προύκοπτε λόγος περὶ
αὐτῶν κἀπὶ τοῦ Πάρθων βασιλέως.
318 2. Ὁ δὲ τῆς Βαβυλωνίας σατράπης μαθὼν ταῦτα καὶ βουλη-
θεὶς ἔτι φυομένους κωλῦσαι πρίν τι μεῖζον κακὸν ἐξ αὐτῶν ἀνα-
στῆναι, συλλέξας στρατὸν ὅσον ἐδύνατο πλεῖστον καὶ τῶν Παρ-
θυαίων καὶ τῶν Βαβυλωνίων ἤλασε πρὸς αὐτούς, φθῆναι θέλων
προσβαλὼν ἐξελεῖν πρὶν ἐξάγγελτος γενέσθαι κατασκευάζων τὸν
319 στρατόν. περικαθίσας δὲ τὸ ἕλος ἡσύχαζεν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν,
ἦν δὲ σάββατον ἀργίας παντὸς χρήματος Ἰουδαίοις ἡμέρα, οἰόμενος
οὐ τολμήσειν ἀντιστατήσειν αὐτῷ τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ἀμαχεὶ
λαβὼν ἄξειν δεδεμένους, κατὰ βραχὺ δὲ προσήει χρῄζων αἰφνίδιον
320 ποιεῖσθαι τὴν ἐπίπτωσιν. Ἀσιναῖος δὲ ἐτύγχανε σὺν τοῖς ἑταίροις
καθεζόμενος καὶ τὰ ὅπλα παρέκειτο αὐτοῖς „ἄνδρες, φησί, χρεμε-
τισμός μοι ἵππων προσέπεσεν οὐ φορβάδων, ἀλλ᾽ οἷος γένοιτ᾽
ἂν ἀνδρῶν αὐτοῖς ἐπιβεβηκότων, ἐπεὶ καί τινος ἀνακρούσεως αἰ-
σθάνομαι χαλινῶν· δέδια, μὴ λελήθασιν ἡμᾶς οἱ πολέμιοι περι-
στάντες. ἀλλά τις προΐτω κατόπτης ἀπαγγελίαν ἡμῖν σαφῆ τῶν
ἐνεστηκότων ποιησόμενος. εἴη δὲ ἐπὶ ψευδέσι μοι λελέχθαι τὰ
321 εἰρημένα.“ καὶ ὁ μὲν τάδε εἶπεν, καὶ ᾤχοντό τινες προσκοποῦντες
τὸ γινόμενον καὶ ᾗ τάχος παρελθόντες, „καὶ οὔτε αὐτὸς ψευδῆ

AMWE Lat Suidas s. χρῆμα, κατόπτης.

2 παρὰ ταῦτα MW 3 *κελευσθοῖεν M συνελέγ·ετο A συλλέγεται E 4 ὀξέωσ MW 5 ἦρκτο] ἤρητο W 6 ὥστ᾽ ἤδη] ὥστε ἤδη codd. ὥστε δὴ E 7 *κἀπὶ] καὶ MW 9 ἔτι φυομένους] Gutschmid ἐπιφυομένουσ codd.

10 ἠδύνατο E τῶν om. W 11 *ἤλασεν W 12 ἐξαγγελτὸσ MW

13 *παρακαθίσασ Hudson τὸ ἔλεοσ W 14 ἦν δὲ — ἡμέρα habet Suidas ἀργία Suid Ἰουδαίοις ἡμέρα] ἡμέρα τοῖς Ἰουδαίοις τιμιωτάτη Suid 15 ἀμαχὶ MW 16 δὲ om. E fort. recte *προήει coni. 17 ἐτύγχανε] ἐτύγχανε γὰρ Dindorf, recte siquidem u. 16 δὲ tolletur τοῖς ἑταίροις] ἑτέροισ E 18 φησὶν W 19 γένοιτ᾽ ἂν] Gutschmid γένοιτο codd. 21 δέδια] *uereor itaque* Lat λελήθασιν] ἐληλύθασιν ὡσ MW γρ μη ἐληλυ·θασιν (ι i. ras.) ὡσ ἡμασ i. marg. A 22 ἀλλά — 23 ποιησόμενος exscripsit Suidas

προΐτω] coni. *procurrat* Lat προσίτω codd. E ἴτω Suid ἡμῖν om. E 23 μοι] με M 24 προσσκοποῦντεσ E 25 ᾗ] οἳ E ἢ W καὶ (ante οὔτε) om. Lat καὶ οὔτε — 199, 2 ὑβριεῖν] *neque tu inquiunt falleris sed integre coniectasti quae aduersus nos gerantur* Lat ψευδῆ σαφὴς] ψευδὴσ σαφήσ τε A ψευδὴς σαφῆναι ed. pr. ψευδὴς ἔφασαν Dindorf ψευδὴς φασὶν ex Lat Hudson

σαφὴς εἰκαστὴς εἶναι τῶν πρασσομένων τοῖς πολεμίοις οὔτε ἐκεῖνοι
πλειόνως ἐπιτρέψειν ἤμελλον ἡμῖν ὑβριεῖν. περιειλήμμεθα δόλῳ 322
μηδὲν βοσκημάτων διαφέροντες· τοσῆσδε ἵππου πλῆθος ἐπελαύνου-
σιν ἡμῖν ἐν ἀπορίᾳ χειρῶν κειμένοις διὰ τὸ κατείργεσθαι προαγο-
ρεύσει τῶν πατρίων εἰς τὸ ἀργεῖν.“ Ἀσιναῖος δὲ οὐκ ἄρα γνώμῃ 323
τοῦ κατασκόπου κρίνειν ἔμελλεν ἐπὶ τοῖς ποιητέοις, ἀλλὰ νομιμώ-
τερον ἡγησάμενος τοῦ ἐπ᾽ ἀπράκτοις τελευτῶντας εὐφραίνειν τοὺς
πολεμίους τὸ ἀλκῆς δεξάμενος αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης εἰς ἣν
ἐνεπεπτώκει παρανομεῖν τιμωρίαν ἀπολαμβάνοι, εἰ δέοι τελευτᾶν,
αὐτός τε ἀναλαμβάνει τὰ ὅπλα καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ θάρσος ἐνεποίει
τῆς ἐπὶ τὰ ὅμοια ἀρετῆς. ὁμόσε ἴασι τοῖς πολεμίοις, καὶ πολλοὺς 324
κτείναντες αὐτῶν διὰ τὸ καταφρονοῦντας ὡς ἐπὶ τὰ ἕτοιμα χωρεῖν
εἰς φυγὴν τρέπονται τὸ λοιπόν.

3. Ὁ δὲ τῶν Πάρθων βασιλεύς, ἐπεὶ ἀφίκετο αὐτῷ ἡ ἀγγελία 325
τῆς μάχης, ἐκπλαγεὶς τῷ τολμήματι τῶν ἀδελφῶν ἐπεθύμησεν αὐ-
τοῖς ἐλθεῖν δι᾽ ὄψεως καὶ λόγων, καὶ πέμπει τὸν πιστότατον τῶν
σωματοφυλάκων λέγοντα, ὅτι βασιλεὺς Ἀρτάβανος καίπερ ἠδικημέ- 326
νος ὑφ᾽ ὑμῶν ἐπιχειρήσεως αὐτοῦ τῇ ἀρχῇ γενομένης ἐν ἐλάσσονι
τὴν καθ᾽ αὐτὸν ὀργὴν τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς ποιησάμενος ἀπέστει-
λέν με δεξιάς τε καὶ πίστιν δώσοντα ὑμῖν, συγχωρῶν ἄδειάν τε
καὶ ἀσυλίαν ὁδῶν, χρῄζων ἐπὶ φιλίᾳ προσχωρεῖν πρὸς αὐτὸν δόλου
τε καὶ ἀπάτης χωρίς, δῶρά τε δώσειν ὑπισχνεῖται καὶ τιμήν, ἥτις
ὑμῖν πρὸς τῇ νῦν οὔσῃ ἀρετῇ μελλήσει δυνάμει τῇ ἐκείνου ὠφελεῖν.“
Ἀσιναῖος δὲ αὐτὸς μὲν ὑπερβάλλεται ὁδοὺς τὰς ἐκεῖ, τὸν ἀδελφὸν 327
δὲ Ἀνιλαῖον ἐκπέμπει μετὰ δώρων ὁπόσα πορίσαι ἦν. καὶ ὁ μὲν
ᾤχετο καὶ εἴσοδος αὐτῷ γίνεται παρὰ βασιλέα. Ἀρτάβανος δὲ ἐπεὶ
θεᾶται τὸν Ἀνιλαῖον καταμόνας ἥκοντα, ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ καὶ
τὸν Ἀσιναῖον ἐφυστερηκότος. ἐπεὶ δὲ πυνθάνεται αὐτὸν δείσαντα 328

AMWELat Suidas s. κατόπτης.
1 εἰκαταστὴσ W εἶναι] εἰ Bekker ἐκεῖνοι] Hudson ἐκείνοισ codd.
2 πλειόνως om. M ἔμελλον] ἤμελλεν A ἤμελλεν W ὑμῖν M ὑβριεῖν corruptum 4 κατειργάσθαι AE 5 πατρίων] E πατρώων codd. 7 τελευτῶντας] τελευτῶν E 8 *τὸ — 9 τελευτᾶν] *oportere iudicat, ut non sine hostium ultione morerentur* Lat ἀλκῇ E *δεξάμενος] δραξαμένους ed. pr. *αὐτοὺς om. ed. pr. ἐσ E 9 ἀπολαμβάνοι] ἀπολαμβάνοντας ed. pr. ἀπολαμβάνων Dindorf 11 ἐπὶ] περὶ E ὁμόσε] ὁμόσε οὖν E *ἴοῦσι Cocceji 13 τοὺσ λοιποὺσ E 15 τῷ] ἐπὶ τῷ E τὸ τόλμημα coni. *τῶν] τῷ τῶν MW *ἐπεθύμησεν, εν ex ον corr. uid. A 16 δι᾽] διά τε MWE 17 ὅτι] ὅτι ὁ E Ἀρτάβανος om. E 20 *δεξιάς] *dexteram* Lat δεξιάν Hudson *δώσοντα, ο ex α corr. A 21 προχωρεῖν MW 23 μελήσει M 25 *ἀνιλαῖον, nota marginalis erasa uid. A 27 καὶ] om. E κατὰ coni. 28 ἐφυστερηκότα E

ἐν τῷ ἔλει ὑπομένειν, ὁ δὲ τούς τε πατρῴους θεοὺς ἐπώμνυτο μη-
δὲν κακὸν δράσειν αὐτοὺς πίστει τῇ αὐτοῦ προσκεχωρηκότας, καὶ
τὴν δεξιὰν ἐδίδου, ὅπερ μέγιστον παρὰ πᾶσιν τοῖς ἐκείνῃ βαρβά-
329 ροις παράδειγμα τοῦ θαρσεῖν γίνεται τοῖς ὁμιλοῦσιν· οὐ γὰρ ἂν
ψεύσαιτό τις δεξιῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ δόσεων γενομένων οὐδὲ πιστεύειν
ἐνδοιάσειεν, εἰ τοιᾶσδε ἀσφαλείας δόσις γίνοιτο παρὰ τῶν ἐν ὑπο-
ψίᾳ ἀδικήσειν καθεστηκότων. καὶ Ἀρτάβανος μὲν ταῦτα πράξας
330 ἐκπέμπει τὸν Ἀνιλαῖον πείσοντα τὸν ἀδελφὸν ἐπανελθεῖν, ἔπρασ-
σεν δὲ ταῦτα βασιλεὺς χρῄζων ἐνστομισμάτων τῇ ἀρετῇ τῶν Ἰου-
δαίων ἀδελφῶν εἰς φιλίαν κτήσασθαι τῶν ἐκείνου σατραπειῶν ἐν
ἀποστάσει τε οὐσῶν καὶ διανοίᾳ τοῦ ἀποστησομένου μέλλων ἐλά-
331 σειν ἐπ᾽ αὐτούς. ἐδεδίει γάρ, μὴ καὶ περιεχομένου πολέμῳ τῷ
ἐκείνῃ κατὰ χείρωσιν τῶν ἀφεστηκότων αὐξηθῶσιν ἐπὶ μέγα οἱ
περὶ τὸν Ἀσιναῖον καὶ τὴν Βαβυλωνίαν ἤτοι γε συστήσονται ἐπ᾽
ἀκροάσει τῇ αὐτῶν ἢ καὶ τούτου γε ἀποτυχόντες τοῦ κακῶσαι μει-
ζόνως οὐ διαμάρτοιεν.
332 4. Ὁ μὲν δὴ ταῦτα διανοηθεὶς ἐκπέμπει τὸν Ἀνιλαῖον, ὁ δὲ
πιθανὸς ἦν τῷ ἀδελφῷ τήν τε ἄλλην προθυμίαν εἰσηγούμενος τοῦ
βασιλέως καὶ ὅρκιον τὸ γεγενημένον, ὥστε δὴ ἠπείγοντο ὡς τὸν
333 Ἀρτάβανον. ὁ δὲ ἡδονῇ αὐτοὺς δέχεται παραγενομένους ἐθαύμαζεν
τε τὸν Ἀσιναῖον τοῦ ἐν ταῖς πράξεσιν εὐψύχου, θεωρῶν παντελῶς
ὄντα ὀφθῆναι. βραχύν τε καὶ τοῖς τὸ πρῶτον ὄψει συνελθοῦσιν
ἐνδοῦναι καταφρονήματος ἀφορμὰς ὡς οὐδενὶ κρίνοιεν αὐτόν, φησί

AMWELat Suidas s. *ἐνστομισμάτων*.

1 *πατρίους* coni. 4 **θαρρεῖν* M *θαρεῖν* W 5 *δόσεωσ γινομένησ* E *γενομένησ* AW 6 *γένοιτο* MW 8 **ἔπρασσε* — 10 *κτήσασθαι* recepit Suidas **ἔπρασσεν* — 12 *αὐτούς*] *agebat autem haec imperator opus habens illis fratribus pro tutamine illius satrapiae propter quod in illa regione facile possent ab imperio suo decedere, ut antequam aliquid tale contingeret ipse illos per amicitiam occuparet* Lat 9 *ὁ βασιλεὺσ* MW Suid **χρήσων* MW *ἐνστομισμάτων*] codd. E Suid *ἐνστόμισμα* ed. pr. *ἐνστόμισμα τῶν* Holwerda ante *τῇ* et 10 ante *κτήσασθαι* lacunam indicat Holwerda *τὴν ἀρετὴν* E 10 **ἐκείνου*] *ἐκείνῃ* coni. 11 *τε* om. E *ἐλάσ|σειν* ME[1] 13 *ἐκείνῃ*] *ἐκείνῆι* A *ἐκείνων* MW *κατὰ χείρωσιν*] *κατ᾽ ὀχύρωσιν* M *ἐπὶ μέγα οἱ*] *ἐπεὶ μεγάλοι* MW 14 *συστήσονται*] *συστήσαντες* ed. pr. *συστήσωνται* Gutschmid 15 *τούτου*] A[1] *τόπου* MW et ex corr. A et ut uid. Lat *ἀτυχόντεσ* W *ἀτυχοῦντεσ* M 17 *τὸν Ἀνιλαῖον* om. MW *ὁ δὲ*] *ὁ γὰρ ἀνιλαῖοσ* MW *anilaeus autem* Lat 18 *εἰσηγούμενος*] *διηγούμενοσ* MW *intimans* Lat 20 **αὐτοὺς*] *αὐτούσ τε* A 21 *ἀσιναῖον, σιν* ex *νιλ* corr. A *παντελὲσ* MW 22 *τε*] *ὥστε* Gutschmid 23 *ἐνδοῦναι*] *δοῦναι* MW *ὡς* — 201, 2 *σώματος*] *eiusque prudentiam strenuitatemque considerans fertur ad amicos dixisse quod maior esset anima in corpore tamquam minore* Lat *οὐδενὶ*] *οὐδὲν εἰ* MW *φησί τε* om. MW

*τε πρὸς τοὺς φίλους, ὡς μείζονα ἐν τῇ παραθέσει παρέχοιτο τὴν
ψυχὴν τοῦ σώματος, παρά τε πότον δεικνὺς τὸν Ἀσιναῖον Ἀβδα-
γάσῃ τῷ αὐτοῦ στρατοπεδάρχῃ τό τε ὄνομα διασαφεῖ καὶ τὴν πᾶ-
σαν ἀρετήν, ᾗ χρῷτο εἰς πόλεμον. τοῦ δὲ Ἀβδαγάσου κελεύοντος* 334
*συγχώρημα αὐτῷ γενέσθαι κτείναντα αὐτὸν ἄποινα ἀπολαβεῖν ὑπὲρ
ὧν ὑβρίσειεν εἰς τὴν Παρθυαίων ἀρχὴν „ἀλλ' οὐκ ἄν, εἶπεν ὁ βα-
σιλεύς, συγχώρημα διδοίην ἐπ' ἀνδρὶ πίστει τῇ εἰς ἐμὲ τεθαρρη-
κότι καὶ προσέτι δεξιάν τε πέμψας καὶ θεῶν ὅρκοις πιθανὸς γε-
νέσθαι σπουδάσας. εἰ δὲ ἀνὴρ τυγχάνεις τὰ πολέμια ἀγαθός, μηδὲν* 335
*ἐπιορκίας χρῄζων τῆς ἐμῆς Παρθυαίων ἐκδίκει τὴν ἀρχὴν περι-
υβρισμένην· ἐπαναχωροῦντι γὰρ ἐπιθέμενος περιγίνου κράτει τῷ
περὶ σὲ καὶ μετ' ἀγνοίας τῆς ἐμῆς." ἕωθεν δὲ μετακαλέσας τὸν* 336
*Ἀσιναῖον „ὥρα σοι, φησίν, ὦ νεανία, χωρεῖν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ, μὴ
καὶ πλείοσιν τῶν ἐνθάδε στρατηγῶν τὴν ὀργὴν ἐρεθίσειας ἐπιχει-
ρεῖν σου τῇ σφαγῇ καὶ δίχα γνώμης τῆς ἐμῆς. παρακαταθήκην* 337
*δέ σοι δίδωμι τὴν Βαβυλωνίαν γῆν ἀλῄστευτόν τε καὶ ἀπαθῆ κα-
κῶν ἐσομένην ὑπὸ τῶν σῶν φροντίδων. ἄξιον δέ μοι τυγχάνειν σου
χρηστοῦ ἀνεπίκλητόν σοι παρασχόμενος τὴν ἐμαυτοῦ πίστιν, οὐκ
ἐπὶ κούφοις ἀλλ' ἐπὶ τοῖς εἰς σωτηρίαν ἀνακειμένοις." ταῦτα εἰ-* 338
*πὼν καὶ δῶρα δοὺς τοτηνίκα ἐκπέμπει τὸν Ἀσιναῖον. ὁ δὲ εἰς
τὴν οἰκείαν παραγενόμενος φρούρια κατασκευάζει καὶ ὁπόσα πρό-
τερον ὠχύρου, μέγας τε ἐν ὀλίγῳ γεγόνει καὶ οἷος οὐκ ἄλλος τῶν
πρότερον ἐκ τοιαύτης ἀφορμῆς ἅψασθαι πραγμάτων ἐν τόλμῃ γε-
γονότων, Παρθυαίων τε αὐτὸν ἐθεράπευον οἱ ταύτῃ καταπεμπό-* 339
μενοι στρατηγοί· μικρὸν γὰρ ἐδόκει καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἧσσον ἀρε-

---

AMWE Lat Suidas s. *ἀνεπικλήτως.*

1 *ἐν τῇ*] *πάντα* MW 2 *αὐδαγάσῃ* M *abdagati* Lat 3 **τῶν αὐτοῦ στρατοπεδαρχῶν* MW *uni ductorum suorum* Lat **δι*σαφεῖ* W *ἀρετὴν πᾶσαν* tr. M 4 **χρῶντο* M **αὐδαγάσου* M *abdagates* Lat 5 *ἄποινα*] *ποινὴν* MWE, i. marg. *γρ ἄποινα* (sic) A **ἀπολαυεῖν* W 6 *ὕβρισεν* MWE 7 *εἰς ἐμὲ*] *ἐμῇ* E 9 **σπουδάσας. εἰ*] *σπουδάσαι* M *σπουδάσειε* W *δ'* E **τυγχάνειν* MW *τὰ πολέμια*] *τὰ πολέμουσ* E 13 **ὅρα* W **ἐπὶ τὰσ αὐτοῦ* W **καὶ μὴ* tr. MW 14 **τῶν*] *τοὺσ τῶν* M *τοὺσ* W **ἐρεθίσασ* MW 16 **βαβυλωνίων* MW 17 *ἄξιον* — 18 *πίστιν* habet Suidas *ἄξιον δέ μοι*] *dignus namque sum* Lat *ἄξιος δ' εἰμὶ* cod. L. B. teste Hauerkamp 20 *δίδωσιν* E *τοτηνίκα*] *ὁπηνίκα* MWE 21 **οἰκείαν. ει* ex *ι* corr. A *domum* Lat *πρότερον*] *πρότερον ἦν* E 22 *ἐγεγόνει* MWE *καὶ οἷος* — 23 *γεγονότων*] *tantaque per eum negotia gerebantur quanta numquam ab alio ante ipsum geri potuerunt* Lat *οἷος*] Hudson *ὁπόσα* codd. Lat *ἄλλωσ* M *τῶν*] *τὸ* A 24 *αὐτῶν* E 25 *μικρὸν* — 202, 1 *τιμή*] *nam solam babyloniorum honorificentiam habere minorem ducebat quam suae uirtutis merito debere iudicabat exolui* Lat *ἐδόκει καὶ*] ed. pr. *καὶ ἐδόκει* codd. *ἥσσων* Hudson et Cocceji

τῆς ἡ ἐκ Βαβυλωνίων προϊοῦσα τιμή. ἦν τε ἐν ἀξιώματι καὶ
δυνάμει, πάντα τε ἤδη τὰ ἐπὶ τῆς Μεσοποταμίας πρὸς αὐτὸν
ἦρτο πράγματα, προύκοπτέν τε αὐτῶν ἡ εὐδαιμονία ἐπὶ ἔτη πεντε-
καίδεκα.
340 5. Ἀκμαζόντων δὲ αὐτοῖς τῶν ἀγαθῶν ἀρχὴ αὐτοὺς ἐπικατα-
λαμβάνει κακῶν ἐκ τοιᾶσδε αἰτίας, ἐπειδὴ τὴν ἀρετήν, ᾗ προύκο-
ψαν ἐπὶ μέγα δυνάμεως, ἐκτρέπουσιν εἰς ὕβριν ἐπὶ παραβάσει τῶν
πατρίων ὑπὸ ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῆς ἐμπεσόντες τῶν Πάρθων τινί,
341 στρατηγὸς δὲ ἀφίκετο τῶν ταύτῃ χωρίων, ᾧ δὴ καὶ εἵπετο γαμετὴ
τά τε ἄλλα καὶ εἰς τὸ ἐπαινεῖσθαι προειληφυῖα πασῶν καὶ μεί-
342 ζονα ῥοπὴν ἐπ' αὐτῷ λαμβάνουσα θαύματι τοῦ εὐπρεποῦς. ταύ-
της εἴτε ἀκοῇ τῆς εὐπρεπείας ἐκμαθὼν εἴτε καὶ ἄλλως αὐτόπτης
γενόμενος Ἀνιλαῖος ὁ τοῦ Ἀσιναίου ἀδελφὸς ἐραστής τε ἐγεγόνει
καὶ πολέμιος, τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ μὴ ἄλλως ἐλπίζειν ἐκπράσσεσθαι
τὴν σύνοδον τῆς γυναικὸς μὴ τὴν ἐξουσίαν ὡς ἐπ' αὐτῇ κτηθείσῃ
παραλαβών, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ δυσαντίλεκτον κρίνειν τὴν ἐπιθυμίαν.
343 ἅμα τε οὖν πολέμιος ἐπ' αὐτῆς ἀνὴρ κεχειροτόνητο κτείνων κιτιῶν
καὶ μάχης ἐπάκτου γενομένης πεσόντος ἀνῃρημένου ἁλοῦσα ἐγεγά-
μητο τῷ ἐραστῇ. οὐ μὴν δίχα γε μεγάλων δυστυχιῶν Ἀνιλαίῳ τε
ἅμα αὐτῷ καὶ Ἀσιναίῳ ἡ γυνὴ ἀφίκετο εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, ἀλλὰ
344 σύν τινι μεγάλῳ κακῷ διὰ τοιαύτην αἰτίαν· ἐπεὶ γὰρ τἀνδρὸς τε-
θνηκότος αἰχμάλωτος ἤγετο, τὰ ἀφιδρύματα τῶν θεῶν, ἅπερ τῷ
ἀνδρὶ καὶ αὐτῇ πατρῷα ἦν, ἐπιχώριον δὲ τοῖς ἐκείνῃ πᾶσίν ἐστιν

AMWELat Exc Peiresc.
1 προϊοῦσα] περιοῦσα coni. ἦν τε ἐν] ἔν τε MW ἦν τε E 2 ἐπὶ om. E *πρὸς αὐτὸν ἦρτο] *ex eius potestate pendebat* Lat 3 *ἦρτο] ἤρτητο uel ἀνήρτητο Ernesti *αὐτῶν] αὐτῷ W *eius* Lat 5 δ' E αὐτούσ, οὐσ ex ῷ corr. A αὐτοῖσ M 6 κακῶν] E Lat, om. codd. *ἐπειδὴ incip. Exc 7 *ἐπὶ μέγα προύκοψαν tr. Exc 8 *ἐμπεσόντες — τινί] *denique Parthorum quendam ductorem inuadunt* Lat *ἐμπεσόντες] ἐκπεσόντες Bekker
10 *καὶ (ante εἰς) seclusit Bekker 11 λαμβάνουσαν M 12 ἀκοῇ (χ) A ἄλλω Exc 13 *τε om. M εὐπρεπείας] i. marg. γρ εὐμορφίασ A *γεγόνει W 14 καὶ πολέμιος — 19 ἐραστῇ] *deinde coepit insidias eius uiro praeparare eumque hostiliter inuadens interimit, illam autem abripiens sibi coniunxit* Lat ἐλπίζην ἐκπράσσασθαι Exc 16 litt. τὸ δὲ ὑ i. ras. m. 2 A δυσαντιλέκτου Exc 17 αὐτῆς] αὐτοῖσ MWExc αὐτῇ ὁ coni. ἀνὴρ om. Exc κεχειροτόνητο] Exc ἐκεχειροτόνητο codd. κτείνων κιτιῶν] A κτῖλλίων κϊτίων M κτιλίων κιτίων W κτίνων Exc κιτιῶν] κιτίωνα ex corr. A, i. marg. γρ κτιλίωνα A 18 ἐπ' ἄκτου ex corr. A ἐπ' ἄκτου M 19 *τῷ om. AWExc γε om. M 20 ἡ om. AWExc ἀφῖκτο M ἀφίκοιτο WExc 21 διὰ — αἰτίαν om. Exc 21 τοῦ ἀνδρὸσ E 22 τὰ om. MWEExc 23 *πάτρια coni. ἦν om. E *ἐπιχώριον — 203, 1 συνεπάγεσθαι om. Exc

ἐπί τε τῆς οἰκίας ἔχειν σεβάσματα καὶ ἰοῦσιν ἐπὶ ξένης συνεπάγεσθαι, περιστέλλουσα καὶ ταύτῃ τοῦ πατρίου τὸ ἐπ᾽ αὐτοῖς ἔθος συναπήγετο, καὶ τὸ μὲν πρῶτον λεληθότως αὐτῶν θρησκείαν ἐποιεῖτο, γαμετὴ δὲ ἀποδειχθεῖσα ἤδη τρόπῳ τῷ αὐτῆς εἰωθότι καὶ μεθ᾽ οἵων νομίμων ἐπὶ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἐθεράπευεν αὐτούς. καὶ τῶν ἑταίρων οἱ μάλιστα τιμώμενοι παρ᾽ αὐτοῖς τὸ 345
μὲν πρῶτον * οὐδαμῶς πράσσοι Ἑβραϊκὰ οὐδὲ ὁπόσα νόμοις τοῖς αὐτῶν πρόσφορα γυναῖκα ἠγμένος ἀλλόφυλον καὶ παραβαίνουσαν θυσιῶν καὶ σεβασμῶν τῶν αὐτοῖς εἰωθότων τὴν ἀκρίβειαν· ὁρᾶν οὖν, μὴ τὰ πολλὰ τῇ ἡδονῇ τοῦ σώματος συγχωρῶν ἀπολέσειε τὴν ἀρχὴν τοῦ εὐπρεποῦς καὶ τὴν εἰς νῦν ὑπὸ τοῦ θείου προελθοῦσαν ἐξουσίαν. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐπέραινον, ἀλλὰ καί τινα 346
αὐτῶν τὸν μάλιστα τιμώμενον ὅτι πλέονι παρρησίᾳ χρήσαιτο ἀπέκτεινε, καὶ ὃς * θεώμενος εὐνοίας τε τῶν νόμων καὶ τοῦ κτείνοντος αὐτὸν τιμωρίαν ἐπηράσατο αὐτῷ τε Ἀνιλαίῳ καὶ Ἀσιναίῳ καὶ πᾶσιν ἑταίροις ὁμοίαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπαχθεῖσαν γενέσθαι τελευτήν, τοῖς μὲν ὡς ἡγεμόσι παρανομιῶν γεγονόσι, τοῖς δέ, ὅτι 347
μὴ βοηθοῖεν αὐτῷ τοιάδε πάσχοντι διὰ τὸ ἐκδικεῖν τοῖς νόμοις, οἱ δὲ ἐβαρύνοντο μέν, ἠνείχοντο δέ, μνημονεύοντες οὐκ ἐξ ἄλλης αἰτίας ἀλλ᾽ ἰσχύι τῇ ἐκείνων τῇ εὐδαιμονίᾳ συνελθόντες. ἐπεὶ δὲ 348
καὶ τὴν θεραπείαν ἀκροῶνται τῶν θεῶν τῶν Παρθυαίοις τιμωμένων, οὐκέτι ἀνεκτὸν ἡγούμενοι τοῦ Ἀνιλαίου τὸ ὑβρίζον εἰς τοὺς νόμους ἐπὶ τὸν Ἀσιναῖον ἐλθόντες καὶ πλέονες ἤδη κατεβόων τοῦ

AMWELat Exc Peiresc.

1 *οἰκείασ A¹M¹ 2 *περιστέλουσα W περιστέλλουσι Cocceji *ταύτῃ] αὐτῇ Exc 3 *συνεπήγετο coni. 4 *ἀποδειχθῆσα Exc *τῷ] τοὺσ Exc 6 ἑταίρων, αι i. ras. A 7 πρῶτον] πρῶτον ἔλεγον Ἀνιλαίῳ ὡς E *primum (quidem) ad ipsum anilaeum locuti sunt quia* Lat πρῶτον ἐπέσκηπτον ὡς ed. pr.; plura excidisse uid. uelut προσελθόντες τοῦ Ἀνιλαίου ἀναδιδάσκειν ἐπειρῶντο τὸ εἰς τὴν γυναῖκα προπετὲς λέγοντες ὡς etc. *πράσσειν, ειν ex οι corr. A utrum πράσσειν ex πράσσοι an πράσσοι ex πράσσειν correctum sit, incertum W ἐβραϊκὰ A *ἔλεγον ante οὐδὲ add. Exc οὐδ᾽ E 8 *ἠγμένος] ἢ γένοσ M ἢ γένοσ W ἠγένοσ Exc *παραβαίνουσαν] παρανομοῦσα καὶ παραβαίνουσα M 9 *σεβασμάτων Exc 11 *ἀρχὴν] ἡδονὴν M θείου] θεοῦ MWEExc 12 *ἐπέραινον] *proficerent talia commonentes* Lat 13 τὸν] τὰ E πλέονι παρρησίᾳ] παρρησία πλείονι MWEExc *ἀποκτείναιεν, ν finale suppl. M ἀπέκτεινεν Exc 14 θεώμενος] · · · θεώμενοσ, i. marg. γρ κτεινόμενοσ A κτεινόμενοσ MWEExc *moriens* Lat εὐνοίας τε] εὐνοία τῇ E καὶ om. E 15 *ἀνιλέωι Exc 16 πᾶσιν] πᾶσι τοῖσ E 17 *ὅτι] ὡσ ὅτι MWExc 18 βοηθοῖεν, οῖ ex ῶ corr. A βοηθῶεν MEExc 19 *ἀνήχοντο Exc οὐκ] ὡσ οὐκ Exc 20 *ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ MWExc 22 ὑβρίζειν WE 23 *τοῦ Ἀνιλαίου] τουνιλαίου Exc

349 *Ἀνιλαίου, φάμενοι καλῶς ἔχειν, εἰ μὴ πρότερον κατ' αὐτὸν ἑώρα
τὸ ὠφελοῦν ἀλλὰ νῦν γοῦν ἐπιστροφὴν ποιεῖσθαι τοῦ γεγονότος
πρὶν ἢ τὴν ἁμαρτίαν ἐκείνῳ τε καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις γενέσθαι εἰς
ὄλεθρον ἀνακειμένην, τόν τε γάμον τῆς ἀνθρώπου λέγοντες οὐ μετ'
αὐτῶν οὐδ' αὐτοῖς εἰωθότων τεθεῖσθαι νόμων καὶ τὴν θρησκείαν
ἣν ἐπιτηδεύοι ἡ γυνὴ ἐπ' ἀτιμώσει θεοῦ τοῦ αὐτοῖς σεβασμίου
350 πράσσεσθαι. ὁ δὲ καὐτὸς ᾔδει μὲν τὴν ἁμαρτάδα τοῦ ἀδελφοῦ
μεγάλων αἰτίαν οὖσαν κακῶν καὶ ἐσομένην, οὐ μὴν ἀπείχετό γε
εὐνοίᾳ τοῦ συγγενοῦς νικώμενος καὶ συγγνώμην νέμων ὡς ὑπὸ κρείσ-
351 σονος κακοῦ τῆς ἐπιθυμίας νικωμένου. ἐπεὶ δὲ πλείους τε ὁση-
μέραι συνεστρέφοντο καὶ πλείους ἦσαν αἱ καταβοαί, τηνικαῦτα δή
φησιν περὶ αὐτῶν πρὸς Ἀνιλαῖον τοῖς τε πρῶτον γεγονόσιν ἐπι-
τιμῶν καὶ παύσασθαι τὸ λοιπὸν κελεύων τὴν ἄνθρωπον ἀποπεμ-
352 ψάμενον εἰς τοὺς συγγενεῖς. ἐπράσσετο δὲ οὐδὲν ἐκ τῶν λόγων·
καὶ ἡ γυνὴ δὲ αἰσθανομένη μὲν τοῦ θροῦ τοῦ κατέχοντος τοὺς λαοὺς
δι' αὐτήν, δεδοικυῖα δὲ περὶ τοῦ Ἀνιλαίου, μή καί τι πάθοι ἔρωτι
τῷ πρὸς αὐτήν, φάρμακον τῷ Ἀσιναίῳ δοῦσα ἐν τοῖς σιτίοις μεθ-
ίστατο τὸν ἄνθρωπον ἀδεής τε ἦν ἐπὶ κριτῇ τῶν περὶ αὐτὴν
πραχθησομένων τῷ ἐραστῇ γενομένῃ.*
353 6. *Ἀνιλαῖος δὲ καταμόνας ἤδη τὴν ἡγεμονίαν παραλαβὼν ἐξά-
γει στρατιὰν ἐπὶ τὰς Μιθριδάτου κώμας ἀνδρὸς πρώτου ἐν τῇ
Παρθυηνῇ καὶ βασιλέως Ἀρταβάνου τὴν θυγατέρα γεγαμηκότος,
διὰ λείας τε ἦγεν αὐτάς, καὶ πολλὰ μὲν χρήματα καὶ ἀνδράποδα
εὑρίσκεται, πολλὰ δὲ πρόβατα ἄλλα τε πολλὰ ὁπόσα ἐπὶ προσλή-
354 ψει τοῦ εὐδαίμονος ὠφελεῖ τοῖς ἔχουσιν. Μιθριδάτης δέ, ἐτύγχανε
γὰρ τῇδε ὤν, ἐπειδὴ ἀκούει τῶν κωμῶν τὴν ἅλωσιν ἐν δεινῷ φέ-*

AMWELat Exc Peiresc.

1 *κατ' αὐτ*$\overset{\text{ὸ}}{\text{ῶ}}$*ν* M *καθ' αὐτὸν* Cocceji *ἑώρα*] *ἑωρακότα* MWExc 2 *γοῦν* om. M 3 **ἐκείνων* W 4 *ἀνακειμένην, ην* ex *οισ* corr. M *τόν* ex *τό* corr. W *μετ' αὐτῶν*] *μετὰ ὑγιῶν* Gutschmid 5 *οὐδ'*] Bekker *οὔτ'* A *οὔτε* MWExc 6 *ἀτημώσει* Exc *θεοῦ*] *τοῦ θεοῦ* MWExc 7 **καὶ αὐτὸσ* MWExc 8 *οὐ μὴν ἀπείχετό γε*] *οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἠνείχετό γε* (*γε* om. E) MWEExc et i. marg. A *uerum tamen — tolerabat* Lat 9 ante **νικώμενος* 6 litt. eras. M *κρείττονοσ* MW *κρίττονοσ* Exc 10 *νικωμένῳ* Bekker *πλείουσ τὲ ἡμέρασ συνανεστρέφοντο* E **τε*] *γε* MWExc 12 *τὸν* om. M *Ἀνιλαῖον*] *τὸν ἀσιναῖον* AE 13 *ἀποπεμψόμενον* AExc *ἀποπεμπόμενον* E 14 *δὲ* om. E 15 *αἰσθομένη* E **τοῦ θροῦ*] *θροῦ* coni. *κατέσχοντοσ* A 16 *μηκέτι πάθοι* EExc *καί τι* ex *καὶ* corr. A **τι*] *τοι* W 17 *μεθίστατο*] *μεθιστᾶ* MWEExc *μεθιστᾷ τε* Gutschmid 18 *περὶ αὐτῇ* E 19 **γενομένω* MWExc 24 *δὲ*] Dindorf *τε* codd. 26 **ἐπειδὴ*] *ἐπεὶ* MW

ρων, ὁπότε μὴ προάρξαντος ἀδικεῖν Ἀνιλαῖος ἄρξαιτο καὶ παρόν-
τος τοῦ ἀξιώματος ὑπεριδών, ἱππέας συναγαγὼν πλείστους ὅσους
ἐδύνατο καὶ τῶν πλείστων τοὺς ἐν ἡλικίᾳ παρῆν ὡς προσμίξων
τοῖς περὶ τὸν Ἀνιλαῖον καὶ ἔν τινι κώμῃ τῶν αὐτοῦ σχὼν ἡσύχαζεν,
ὡς τῇ ἐπιούσῃ μαχησόμενος διὰ τὸ εἶναι σαββάτων ἡμέραν τοῖς
Ἰουδαίοις ἐν ἀργίᾳ διαγομένην. Ἀνιλαῖος δὲ ταῦτα πυθόμενος παρὰ 355
ἀνδρὸς Σύρου ἀλλοφύλου ἐξ ἑτέρας κώμης τά τε ἄλλα φράζοντος
ἀκριβῶς καὶ τὸ χωρίον, ἔνθα Μιθριδάτης ἤμελλεν δαίνυσθαι, δει-
πνοποιησάμενος καθ᾽ ὥραν ἤλαυνε νυκτὸς ἀμαθέσι τῶν ποιουμένων
χρῄζων τοῖς Παρθυαίοις ἐπιπεσεῖν. καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν 356
ἐπιπεσὼν τοὺς μὲν ἔτι κοιμωμένους ἀναιρεῖ τοὺς δὲ εἰς φυγὴν
τρέπει, Μιθριδάτην δὲ ζωγρίᾳ λαβὼν ἦγεν ὡς αὐτὸν ἐπὶ ὄνον
γυμνὸν ἀναθέμενος, ἥπερ ἀτιμιῶν μεγίστη νομίζεται παρὰ Παρ-
θυαίοις. καταγαγὼν δὲ εἰς τὴν ὕλην μετὰ τοιοῦδε ὁρίσματος, [καὶ] 357
κελευόντων τῶν φίλων ἀναιρεῖν τὸν Μιθριδάτην ἀνεδίδασκεν αὐ-
τοὺς σπεύδων αὐτὸς ἐναντία· μὴ γὰρ καλῶς ἔχειν ἀναιρεῖν ἄνδρα
γένους τε ὄντα τοῦ πρώτου παρὰ Παρθυαίοις καὶ ἐπιγαμίᾳ τῇ
πρὸς τὸν βασιλέα μειζόνως τιμώμενον· νῦν μὲν γὰρ ἀνεκτὰ εἶναι 358
τὰ πεπραγμένα· καὶ γὰρ εἰ περιύβρισται Μιθριδάτης, ἀλλ᾽ οὖν
σωτηρίᾳ τῆς ψυχῆς εὐεργετούμενον χάριτος μνήσεσθαι τοῖς τὰ τοιάδε
παρασχοῦσιν, παθόντος δέ τι ἀνήκεστον οὐκ ἀτρεμήσειν βασιλέα 359
μὴ οὐ μεγάλην σφαγὴν Ἰουδαίων τῶν ἐν Βαβυλῶνι ποιησάμενον,
ὧν φείδεσθαι καλῶς ἔχειν διά τε τὴν συγγένειαν καὶ διὰ τὸ μὴ
ἀναστροφὴν εἶναι ἂν αὐτοῖς πταίσματός τινος γενομένου τὸ κατ᾽
ἐκείνους ἀκμῆς πληθύι χρώμενον. καὶ ὁ μὲν ταῦτα διανοηθεὶς καὶ 360
φράσας ἐν τῷ συλλόγῳ πιθανὸς ἦν ἀφίεταί τε Μιθριδάτης, ἐλ-
θόντα δὲ αὐτὸν ὠνείδιζεν ἡ γυνή, εἰ μὴ προμηθήσεται βασιλέως

AMWELat

1 ἤρξατο E 2 ἱππέας] ἱππέασ τὲ M πλείστους] πλείουσ τοὺσ M 3 πλείστων] ὁπλιτῶν coni. *πρὸσ|μίξων, ξ ex ζ corr. A 4 σχὼν] κατασχὼν MW 5 μαχεσόμενοσ M μαχούμενοσ E σαββάτων] coni. σάββατον codd. E 6 παρ᾽ W 8 ἔμελλε M 10 φυλακὴν τετάρτην tr. MWE 12 τρέπεται E ζωγρεία, εἰ ex ι corr. A ὄνου coni. 14 *εἰς τὴν ὕλην] ad locum proprium Lat ἐσ E τοιοῦδε] τοῦ τοιούτου M τοιούτου W ὁρίσματος] ὑβρίσμα-τος Gutschmid καὶ suspectum om. E 16 αὐτὸς] δ᾽ αὐτὸσ A *ἔχειν om. W 17 *τε] γε MW πάρθοισ E 19 *εἰ περιύβρισται] εἴπερ ὕβρισται MW 20 χάριτος μνήσεσθαι] coni. χάριτοσ μνήσασθαι codd. μεμνήσεται χάρι-τοσ E τὰ om. E 21 *παθόντος] πάθοσ MW 22 *οὐ] οὖν W ποιησό-μενον E 24 ἀποστροφὴν Ernesti τὸ] τὲ MW τῷ Lowthius 26 τε om. M *ἐξελθόντα MW reuertenti Lat 27 *εἰ om. W προμηθήσεται] προ-θυμήσεται MWE festinaret Lat

τε γαμβρὸς ὢν καὶ ταύτῃ τιμωρῶν τιμωρηθήσεσθαι τοὺς ὑβρίσαν-
361 τας εἰς αὐτὸν περιορώμενος, ἀγαπῶν δὲ τὴν σωτηρίαν μετὰ αἰχμα-
λωσίαν ὑπὸ Ἰουδαίων ἀνδρῶν γενομένην· καὶ νῦν ἐπανάδραμε τὴν
ἀρετήν, ἢ θεοὺς ἐπόμνυμι τοὺς βασιλείους ἦ μὴν παραλυθήσεσθαι
362 τῆς πρὸς σὲ ἐπὶ γάμῳ κοινωνίας." ὁ δὲ αὖ τοῦτο μὲν τῶν ὀνει-
δῶν τὴν καθ' ἡμέραν ἀχθηδόνα μὴ φέρων, τοῦτο δὲ τῆς γυναικὸς
τὴν μεγαλοφροσύνην δεδιώς, μὴ παραλύοιτο αὐτοῦ τῶν γάμων, ἄκων
μὲν καὶ μὴ βουλόμενος συνάγει δ' οὖν στρατὸν ὅσον ἐδύνατο πλεῖ-
στον καὶ ἤλαυνεν οὐκ ἀνασχετὸν ὑπολαμβάνων ἔτι καὶ αὐτὸς τὴν
σωτηρίαν, εἰ Παρθυαῖος ὢν ὑπὸ Ἰουδαίου περιωθοῖτο ἀντιπολε-
μοῦντος.
363 7. Ἀνιλαῖος δὲ ὡς μανθάνει προσελαύνοντα δυνάμει πολλῇ
τὸν Μιθριδάτην ἄδοξον ἡγησάμενος τὸ μένειν ἐν τοῖς ἕλεσιν, ἀλλὰ
μὴ φθάσας ὑπαντιάζειν τοὺς πολεμίους, εὐτυχίᾳ τε τῇ πρότερον
ἐλπίζων ὅμοια πράξειν καὶ τήν τε ἀρετὴν τοῖς τολμῶσι καὶ εἰω-
364 θόσιν θαρρεῖν παρατυγχάνειν, ἐξῆγε τὴν δύναμιν. πολλοί τε πρὸς
τῷ οἰκείῳ στρατῷ προσεγεγόνεσαν αὐτῷ καθ' ἁρπαγὴν τῶν ἀλλο-
τρίων τραπησόμενοι καὶ ὄψει πᾶν προεκπλήξοντες τοὺς πολεμίους.
365 προϊοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς σταδίους ἐνενήκοντα καὶ διὰ τῆς ἀνύδρου
τῆς πορείας γενομένης καὶ μεσημβρίας τά τε ἄλλα περιῆν τότε
τὸ δίψος καὶ Μιθριδάτης ἐπιφανεὶς προσέβαλε τεταλαιπωρημένοις
ἀπορίᾳ τοῦ πιεῖν καὶ δι' αὐτὸ καὶ τὴν ὥραν φέρειν τὰ ὅπλα μὴ
366 δυναμένοις. τροπή τε οὖν γίνεται τῶν περὶ τὸν Ἀνιλαῖον αἰσχρὰ
διὰ τὸ ἀπηγορευκότας ἀκραιφνέσι προσφέρεσθαι καὶ φόνος πολὺς
πολλαί τε μυριάδες ἔπεσον ἀνδρῶν, Ἀνιλαῖος δὲ καὶ ὅσον περὶ

AMWE Lat

1 τε om. M τιμωρηθήσεσθαι, σ (in σε) suppl. A τιμωρήσεσθαι MW τιμωρήσασθαι E 2 αἰχμαλωσίασ MW 3 Ἰουδαίων ἀνδρῶν] i. marg. ἰουδαίου ἀνδρόσ A *iudaei hominis* Lat 8 *δ' οὖν] γοῦν MW ἠδύνατο MWE 9 *ἐλαύνει MW ἀνασχετὴν M 10 ἰουδαίων MW *iudeis* Lat ἀντιπολεμούντων M (sic) 15 πράξειν] πράξειν τοὺσ πολεμίουσ MW καὶ τήν — 16 παρατυγχάνειν] *audentibus uirtutis etiam robur adcrescere* Lat καὶ τήν τε — εἰ|ωθόσιν, litt. καὶ τήν — εἰ i. ras. m. 2 A καὶ τήν τε τόλμησιν καὶ εἰωθόσι MW 16 *ἐξῆγε] ἐξῆσ MW 18 καὶ ὄψει — πολεμίους] *et ipsa prima facie terrorem hostibus inlaturos* Lat πᾶν] πάλιν MW προσ|εκπλήξαντεσ A 19 *προσιοῦσι AW δ' E ἐννενήκοντα E et ex corr. W 20 καὶ μεσημβρίας — 21 δίψος] *sed medio die ardore solis ingenti sitis iudeos occupat* Lat μεσημβρίας] μεσημβρίασ οὔσησ E τά τε ἄλλα om. MWE περιῆν τότε] τότε περιῆν τε MW περιῆν τὸ E 21 *προσέβαλλε W 22 *πιεῖν ex ποιεῖν corr. W δι' αὐτὸ] διὰ τὸ M 23 *ἀνίλαιον A[1] 24 πολλαί τε] ἦν πολλαί τε i. ras. m. 2 A

αὐτὸν ἦν συνεστηκὸς ἐπὶ τῆς ὕλης ἐπανεχώρουν φυγῇ μεγάλην νίκης τῆς ἐπ᾽ αὐτοῖς χαρὰν Μιθριδάτῃ παρεσχηκότες. Ἀνιλαίῳ δὲ 367
προσῄει πλῆθος ἄπορον ἀνδρῶν πονηρῶν ἐν ὀλίγῳ τὴν σωτηρίαν ποιουμένων ῥᾳστώνης χάριτι τῆς εἰς τὸ παρόν, ὥστε ἀντανίσωμα τὴν τούτων πρόσοδον γενέσθαι πλῆθος τῶν ἀπολωλότων· οὐ μὴν ὅμοιοί γε ἦσαν τοῖς πεπτωκόσι διὰ τὸ ἀμελέτητον. οὐ μὴν ἀλλὰ 368
καὶ ταύταις ἐπιφοιτᾷ ταῖς κώμαις τῶν Βαβυλωνίων ἀνάστατά τε ἦν πάντα ταῦτα ὑπὸ τῆς Ἀνιλαίου ὕβρεως. καὶ οἱ Βαβυλώνιοι 369
καὶ οἱ ὄντες ἐν τῷ πολέμῳ πέμπουσιν ἐς τὰ Νέερδα πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ Ἰουδαίους Ἀνιλαῖον ἐξαιτούμενοι, καὶ μὴ δεξομένοις τὸν λόγον τοῦτον, οὐδὲ γὰρ βουλομένοις ἔκδοτον παρασχεῖν δυνηθῆναι, εἰρήνην προυκαλοῦντο· οἱ δὲ καὐτοὶ χρῄζειν ἔλεγον τῶν ἐπὶ τῆς εἰρήνης συμβάσεων καὶ πέμπουσι μετὰ τῶν Βαβυλωνίων ἄνδρας, οἳ διαλέξοιντο πρὸς τὸν Ἀνιλαῖον. οἱ δὲ Βαβυλώνιοι κατοπτίας 370
αὐτοῖς γενομένης μαθόντες τὸ χωρίον, ἐν ᾧ ἱδρυμένος ὁ Ἀνιλαῖος ἦν, ἐπιπεσόντες κρύφα νυκτὸς μεθύουσι καὶ καθ᾽ ὕπνον τετραμμένοις κτείνουσιν ἀδεῶς πάντας ὅσους ἐγκατέλαβον καὶ Ἀνιλαῖον αὐτόν.

8. Βαβυλώνιοι δὲ ἀπαλλαγέντες τῆς Ἀνιλαίου βαρύτητος, ἐπι- 371
στόμισμα γὰρ ἦν αὐτῶν μίσει τῷ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἀεὶ γὰρ ὡς

AMWELat

1 ἐπὶ τῆς ὕλης] ὑπὸ τὴν ὕλην E μεγάλην — 2 παρεσχηκότες] *mitridates uero magnam uictoriam sumens magno gaudio coepit exultare* Lat μεγάλην] Gutschmid μεγάλῃ codd. 2 Μιθριδάτῃ παρεσχηκότες] ed. pr. μιθριδάτου παρεσχηκότοσ codd. δὲ] δὲ αὖθισ E 3 πλῆθος — πονηρῶν] *infinita multitudo hominum pessimorum* Lat πλῆθοσ ἀνδρῶν πονηρῶν δι᾽ ἀπορίαν E ἄπορον] ἄπειρον Hudson ἄπηρον ed. pr. 4 *ἀντανίσωμα] ἀντανίσῳ M ἀντανίσ^ω W 5 πλήθουσ ex corr. AE et ut uid. Lat 6 γε] Dindorf τε codd. 7 ταύταις] τούτοις Lowthius *cum hac multitudine* Lat 8 ταῦτα om. E fort. recte οἱ om. MWE *καὶ οἱ — 9 πολέμῳ] *quamuis ad bellum parati* Lat 9 καὶ οἱ ὄντες] καμόντες Gutschmid εἰσ MWE τὰ] τὴν E νέαρδα A νεερδὰ MW νεερδὰν E *neerdam* (*in aerdam* cod. A) Lat 10 καὶ μὴ — 12 προυκαλοῦντο] *illi uero nequaquam sermonem illorum accipientes nec contraditione anilaei pacem facere uolentes prouocabant eos ad proelium* Lat δεξαμένοισ E 11 τοῦτον τὸν λόγον tr. MWE δυνηθῆναι] δύναμισ ἦν E 12 *εἰρήνην] τὴν εἰρήνην MW προσεκαλοῦντο MW προεκαλοῦντο E *καὐτοὶ] καίτοι MW 13 *καὶ om. W 14 διαλέξοιντο] διελέγοντο MWE κατοπτείασ (εἰ i. ras. A) AE 15 ὁ om. MWE 16 *ἦν ἀνιλαῖοσ tr. M τετραμμένοις] τραπομένοισ M τρεπομένοισ W 18 αὐτόν. Βαβυλώνιοι δὲ] αὐτὸν ἀπέκτειναν (κατέλαβον E) οἱ βαβυλώνιοι. οἱ δὲ MWE *ipsum — obtruncant. atque hoc modo babylonii* Lat 20 τοὺς om. MWE

ἐπὶ πολὺ διάφοροι καθεστήκεσαν αἰτίᾳ τῆς ἐναντιώσεως τῶν νό-
μων καὶ ὁποτέροις παραγένοιτο θαρρεῖν πρότεροι ἀλλήλων ἥπτοντο
εἰ μὴ καὶ τότε οὖν ἀπολωλότων τῶν περὶ τὸν Ἀνιλαῖον ἐπετίθεντο
372 *τοῖς Ἰουδαίοις οἱ Βαβυλώνιοι. οἱ δ' ἐν δεινῷ τιθέμενοι τὴν ὕβριν*
τὴν ἐκ τῶν Βαβυλωνίων καὶ μήτε ἀντιτάξασθαι μάχῃ δυνάμενοι
μήτε ἀνεκτὸν ἡγούμενοι τὴν συνοικίαν ᾤχοντο εἰς Σελεύκειαν τῶν
ἐκείνῃ πόλιν ἀξιολογωτάτην Σελεύκου κτίσαντος αὐτὴν τοῦ Νικά-
τορος. οἰκοῦσιν δ' αὐτὴν πολλοὶ μὲν Μακεδόνων, πλεῖστοι δὲ Ἕλ-
373 *ληνες, ἔστιν δὲ καὶ Σύρων οὐκ ὀλίγον τὸ ἐμπολιτευόμενον. εἰς μὲν*
δὴ ταύτην καταφεύγουσιν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐπὶ μὲν πέντε ἔτη ἀπα-
θεῖς κακῶν ἦσαν, τῷ δὲ ἕκτῳ ἔτει μετὰ τὸ πρῶτον φθορὰ ἐν Βα-
βυλῶνι ἐγένετο αὐτῶν καὶ καιναὶ κτίσεις ἐκ τῆς πόλεως καὶ δι'
αὐτὴν ἄφιξις εἰς τὴν Σελεύκειαν ἐκδέχεται μείζων αὐτοὺς συμφορὰ
δι' αἰτίαν, ἣν ἀφηγήσομαι.
374 9. *Σελευκέων τοῖς Ἕλλησι πρὸς τοὺς Σύρους ὡς ἐπὶ πολὺ ἐν*
στάσει καὶ διχονοίᾳ ἐστὶν ὁ βίος καὶ κρατοῦσιν οἱ Ἕλληνες. τότε
οὖν συνοικούντων αὐτοῖς Ἰουδαίων γενομένων ἐστασίαζον, καὶ οἱ
Σύροι καθυπέρτεροι ἦσαν ὁμολογίᾳ τῇ Ἰουδαίων πρὸς αὐτοὺς φιλο-
375 *κινδύνων τε ἀνδρῶν καὶ πολεμεῖν προθύμως ἐντεταγμένων. καὶ οἱ*
Ἕλληνες περιωθούμενοι τῇ στάσει καὶ μίαν ὁρῶντες αὐτοῖς ἀφορ-
μὴν τοῦ ἀνασώσασθαι τὸ πρότερον ἀξίωμα, εἰ δυνηθεῖεν παῦσαι
ταὐτὸν λέγοντας Ἰουδαίους καὶ Σύρους, διελέγοντο ἕκαστοι πρὸς
τῶν Σύρων τοὺς αὐτοῖς συνήθεις πρὸ τοῦ γεγονότας εἰρήνην τε καὶ
376 *φιλίαν ὑπισχνούμενοι. οἱ δὲ ἐπείθοντο ἄσμενοι. ἐγίνοντο οὖν ἀφ'*
ἑκατέρων λόγοι καὶ τῶν πρώτων παρ' ἑκατέροις ἀνδρῶν πρασσόν-

AMWE Lat

1 *αἰτίᾳ* — 4 *Βαβυλώνιοι*] *causa uero huius rei fuit lex eorum paterna, quam ille oppugnabat, et propter hoc sibi semper inuicem aemulabantur, unde cum eorum quisquam oportunitatem inuenerat ab iniuriis non parcebant. tunc itaque hoc modo anilaeo pereunte coeperunt babylonii iudeis instare* Lat   2 *παραγένοιντο* A *πρότερον* W   3 *εἰ μὴ*] *λύμης* Gutschmid *καί ποτε οὖν ἀπολωλότων* i. marg. A   *οὖν ἀπολωλότων*] *συναπολωλότων* A   4 *δὲ* MWE   7 *Νικάτορος*] Dindorf *νικάνοροσ* codd. ELat   8 **δὲ* MW   **Μακεδόνες* coni.   9 **ὀλίγων* MW   10 *μὲν*] ALat, om. MWE   11 **μετὰ τὸ*] *μεθ' ὃ* Bekker   **Βαβυλῶνι*] *babylonia* Lat   12 *καὶ καιναὶ* — 13 *Σελεύκειαν*] *et ruina et ob hoc plurimi seleuciam magis magisque confugiunt* Lat   *κεναὶ* A   *κτίσεις*] *κτήσεισ* ex corr. A *αἱ κτήσεισ* Gutschmid *μετοικήσεις* Hudson   13 *ἄφηξισ* W   *μείζων*] *δὲ μείζων* AE *τῇδε μείζων* Gutschmid   17 **συνοικούντων*] *συνοίκων* Cocceji   *γενομένων* om. E   20 **Ἕλληνες*] *iudei* Lat   21 **εἰ* — 22 *Σύρους*] *nisi syros a iudeis separarent* Lat   22 *ταὐτὸν λέγοντας*] ed. pr. *τὸν λέγοντα* codd. *ὁμονοοῦντασ* E   23 **τοὺσ* ex *τοῖσ* corr. A   *αὐτοῖς*] *αὐτῶν* (*ῶν* i. ras., *ῶ* ex *οῖ* corr. A) codd. E   25 *ἑκατέροις*] *ἑτέροισ* MW

των ἐπιδιαλλαγὰς τάχιστα ἡ σύμβασις ἐγένετο, ὁμονοήσαντές τε
μέγα τεκμήριον ἑκάτεροι εὐνοίας [παρ᾽] ἀλλήλοις ἠξίουν παρασχεῖν
τὸ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἔχθος, ἐπιπεσόντες τε αἰφνίδιον αὐτοῖς
κτείνουσι μυριάδας ὑπὲρ πέντε ἀνδρῶν, ἀπώλοντό τε πάντες πλὴν
εἴ τινες ἐλέῳ φίλων ἢ γειτόνων ἐπιχωρηθὲν αὐτοῖς ἔφυγον. τού- 377
τοις δὲ ἦν εἰς Κτησιφῶντα ἀποχώρησις πόλιν Ἑλληνίδα καὶ τῆς
Σελευκείας πλησίον κειμένην, ἔνθα χειμάζει τε ὁ βασιλεὺς κατὰ πᾶν
ἔτος καὶ πλείστη τῆς ἀποσκευῆς αὐτοῦ τῇδε ἀποκειμένη τυγχάνει.
ἀσύνετα δὲ ἦν αὐτοῖς τὴν ἵδρυσιν πεποιημένοις τιμῇ τῆς βασιλείας
Σελευκέων πεφροντικότων. ἐφοβήθη δὲ καὶ πᾶν τὸ τῇδε Ἰου- 378
δαίων ἔθνος τούς τε Βαβυλωνίους καὶ τοὺς Σελευκεῖς, ἐπειδὴ καὶ
ὁπόσον ἦν Σύρων ἐμπολιτεῦον τοῖς τόποις ταὐτὸν ἔλεγον τοῖς Σε-
λευκεῦσιν ἐπὶ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. καὶ συνελέγησαν 379
ὥστε πολὺ εἴς τε τὰ Νέερδα καὶ τὴν Νίσιβιν ὀχυρότητι τῶν πό-
λεων κτώμενοι τὴν ἀσφάλειαν, καὶ ἄλλως πληθὺς ἅπασα μαχίμων
ἀνδρῶν κατοικεῖται. καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἰουδαίους τοὺς ἐν τῇ Βα-
βυλωνίᾳ κατῳκημένους τοιαῦτα ἦν.

AMWELat

1 *ἐπὶ διαλλαγὰσ* MW **συμβίβασισ* M 2 **εὐνοίας*] *ἐνόουν* MW *παρ᾽* om. E fort. recte **ἀλλήλουσ* MW **ἠξίουν* om. MW 3 *τοὺς* om. MWE **τε* om. MW 4 **τε* om. M 6 **δὲ*] *τε* MW **ἀποχωρήσειν* MW **τῇ σελευκεία* MW 8 *καὶ ἡ πλείστη* E 9 *ἀσύνετα* — 11 *Σελευκεῖς*] *nulla tamen eis iam spes uiuendi fuerat derelicta; nam etiam ibi omnis gens iudeorum terrore premebatur; nam tam babylonios quam seleucios formidolosos habebant* Lat *ἀσύνθετα* Hudson *τιμῆς τοῦ βασιλέως* Hudson 10 *πεφροντικότων*] *μὴ πεφροντικότων* Hudson *τῇδε*] *τῶν* E 11 *ἔθνος*] *γένοσ* MWE 12 *ἐμπολιτεύων* W *Σελευκεῦσιν*] Dindorf *σελευκέσιν* codd.

13 *τοὺς* om. MW *καὶ* — 16 *κατοικεῖται*] *ob haec ergo discedunt etiam inde in neerdam et in nisibin* (*nessibin* cod. A), *ubi se propter munimentum illarum ciuitatium tutos esse posse censebant. super haec etiam habitantur illae ciuitates ab hominibus bellicosis* Lat 14 *ὥστε*] *ὡσ τὸ* E *τὰ* om. E *Νέερδα*] *νέβρα* MW *νεερδὰν* E **τὴν*] *τήν γε* MW 16 *τῇ* om. E

Subscriptiones: *ιη̅* A *φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ιη᾽* M *τέλοσ ἰωσήπου τῆσ ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τοῦ ιη̅ου λόγου* W

XIX.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ιθ' τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

ὡς Γάιος Καῖσαρ ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ Κασσίου Χαιρέου ἀνῃρέθη καὶ ὡς Κλαύδιος ὁ θεῖος αὐτοῦ βιασθεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τὴν ἀρχὴν παρέλαβεν.

στάσις τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου πρὸς αὐτὸν καὶ τὰ σὺν αὐτῷ στρατεύματα.

πρεσβεία τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα πρὸς τὴν βουλήν, καὶ ὡς συνθέμενοι οἱ στρατιῶται οἱ μετὰ τῆς βουλῆς ἀπεχώρησαν πρὸς Κλαύδιον καὶ κύριον αὐτὸν κατέστησαν τῶν πραγμάτων, ἡ δὲ βουλὴ μονωθεῖσα παρεκάλει Κλαύδιον αὐτῇ διαλλαγῆναι.

ὡς Κλαύδιος Καῖσαρ ἀποδίδωσιν Ἀγρίππᾳ τὴν πατρῴαν αὐτοῦ βασιλείαν ἅπασαν προσθεὶς αὐτῷ καὶ τὴν Λυσανίου τετραρχίαν.

προγράμματα Κλαυδίου Καίσαρος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὲρ τῶν ἐκεῖ Ἰουδαίων καὶ ἐν πάσῃ αὐτοῦ ἀρχῇ.

ἀπόπλους Ἀγρίππα τοῦ βασιλέως εἰς Ἰουδαίαν.

ἐπιστολὴ Πουπλίου Πετρωνίου τοῦ Συρίας ἡγεμόνος πρὸς Δωρίτας ὑπὲρ Ἰουδαίων.

ὡς βασιλεὺς Ἀγρίππας τὰ Ἱεροσολύμων τείχη πολυτελῶς κατασκευάζων ἀτελῆ τὴν σπουδὴν ἔσχεν μεταξὺ τελευτήσας.

ὅσα ἔπραξεν ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἄχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ καὶ ὃν τρόπον τὸν βίον κατέστρεψεν.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν γ' μηνῶν ς'.

AMWLat

1 τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ MW 3 capitum numeros (α'—ι' W *I—VIII* Lat) add. WLat 4 καὶ ὡς] ὡσ M *qualiterque* Lat; capitulum indicant MWLat τῶν om. M 6 στάσις — 7 στρατεύματα antecedenti capiti adiungit Lat στάσις] τάσησ W 9 οἱ (ante μετὰ) om. MW 14 προγράμματα — 15 ἀρχῇ priori capiti adiungit Lat ἐκεῖ om. M 15 καὶ s. M *super iudaeis in eo constitutis* post ἀρχῇ add. Lat 17 ἡ ἐπιστολὴ A 19 βασιλεὺς] βασιλεύσασ MW πολυτελῆ MW 20 εἶχε M 21 ἔπραξεν ἐν] ἔπραξε M ἔπραξεν W 23 περιέχει — ς' om. Lat χρόνον om. W ἡ βίβλος] ὁ παρὼν λόγοσ W ἐτῶν τριῶν μηνῶν ἕξ M

I. 1. *Γάιος δὲ οὐκ εἰς μόνους Ἰουδαίους τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις
καὶ τοὺς ὁπόσοι τῇδε οἰκοῦσιν ἐπεδείκνυτο τῆς ὕβρεως τὴν μανίαν,
ἀλλὰ διὰ πάσης ἐσομένην γῆς καὶ θαλάσσης ἔστελλεν αὐτήν, ὁπόση
Ῥωμαίοις ὑπακούει, μυρίων τε ἀνέπλησεν αὐτὴν κακῶν ὁπόσα μὴ
ἱστόρητο πρότερον. μάλιστα δὲ ᾐσθάνετο τοῦ δεινοῦ τῶν πρασσο-* 2
*μένων ἡ Ῥώμη κατ᾿ οὐδὲν αὐτὴν τιμιωτέραν τῶν λοιπῶν πόλεων
ἡγουμένου, ἀλλὰ τούς τε ἄλλους ἄγοντος καὶ φέροντος καὶ μάλιστα
τὴν σύγκλητον καὶ ὁπόσοι τούτων εὐπατρίδαι καὶ προγόνων ἐπιφα-
νείαις τιμώμενοι. μυρία τε εὑρίσκετο καὶ κατὰ τῶν ἱππέων μὲν* 3
*καλουμένων, ἀξιώματι δὲ καὶ δυνάμει χρημάτων ὅμοια τοῖς συγκλη-
τικοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως ἀγομένων διὰ τὸ ἐκ τούτων εἰς τὴν βουλὴν
εἶναι κατακλήσεις· ὧν ἀτίμωσις ἦν καὶ μετανάστασις κτεινομένων
τε καὶ τὰ χρήματα συλωμένων διὰ τὸ καὶ τὰς σφαγὰς ὡς τὸ πολὺ
ἐπ᾿ ἀφαιρέσει τῶν χρημάτων αὐτοῖς συντυγχάνειν. ἐξεθείαζέν τε* 4
*ἑαυτὸν καὶ τὰς τιμὰς οὐκέτ᾿ ἀνθρωπίνως ἠξίου γίνεσθαι παρὰ
τῶν ὑπηκόων αὐτῷ· εἴς τε τοῦ Διὸς φοιτῶν τὸ ἱερόν, ὃ Καπετώ-
λιον μὲν καλοῦσιν τιμιώτατον δ᾿ ἄρα αὐτοῖς ἐστιν ἱερῶν, ἀδελφὸν
ἐτόλμησε προσαγορεύειν τὸν Δία· καὶ τἆλλα ἔπρασσεν μανίας οὐδὲν* 5
*ἀπολελειμμένα, ἐπεὶ καὶ ἀπὸ Δικαιαρχείας τῆς πόλεως ἐν Καμπα-
νίᾳ κειμένης εἰς Μισηνοὺς ἑτέραν πόλιν ἐπιθαλάσσιον, καὶ τὴν
διάβασιν δεινὸν ἡγούμενος τριήρει περατοῦν, καὶ ἄλλως ἐπιβάλλειν* 6
*ἡγούμενος αὐτῷ δεσπότῃ ὄντι τῆς θαλάσσης ταῦτα καὶ ὁποῖα καὶ
παρὰ γῆς ἀπαιτεῖν, ἀπ᾿ ἄκρων ἐπ᾿ ἄκρα σταδίους τριάκοντα μέ-*

AMWELat

φλαυίου (*φλαβίου* **W**) *ἰωσήπου* (*ἰωσή·που* **A**) *ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ιθ´* **praemittunt AWE,** *περιέχει δὲ ὁ λόγοσ χρόνον ἐτῶν γ´ μηνῶν ἕξ* **add. E**
3 *ἐσομένην* om. E **γῆσ καὶ θαλάσσησ ἐσομένην* tr. M **ὁπόσοι* M¹W 9 **καὶ* om. A 12 **ὧν*] *ὢν* W 13 **συλουμένων* MW **διὰ τὸ* — 14 *συντυγχάνειν*] *nam multas quoque caedes non ob aliud, nisi ut eorum auferret pecunias perpetrabat* Lat **ὥς*] *ὡσ ἐπὶ, ἐπὶ* suppl. A 14 *τε*] *δὲ* MWE 15 *οὐκέτι* MWE 16 *Καπετώλιον*] ed. pr. *καπιτώλιον* (*ι* ante *τ* i. ras. A) AME *καπειτώλιον* W 17 **ἄρ᾿* MW *ἱερῶν*] *τῶν ἱερῶν* E *omnium templorum* Lat 18 **καὶ τἆλλα* — 19 *ἀπολελειμμένα*] *sed etiam alia quae gerebat non erant furoris aliena* Lat 19 *ἀπολελειμμένα*] ex Lat *ἀπολελειμμένοσ* codd. E *Δικαιαρχείας*] Dindorf *δικαιαρχίασ* codd. E 20 *Μισηνοὺς*] Hudson *μεσηνοὺσ* codd. E *mesena* Lat *καὶ* om. E 21 **καὶ ἄλλως* — 212, 3 *ὁδούς*] *subicere sibi etiam hoc elementum posse uelut domino maris existenti talia uolebat etiam in fluctibus gerere, qualia solet terrae natura sustinere. uoluit ergo, ut a litore ad litus stadia ferme trecenta in medio mari et intra tam uastum sinum pontem construeret, super quem carrucis et diuersis uehiculis itinera ualeret efficere* Lat 22 **δεσπότι* W **ταῦτα* — 212, 1 *θαλάσσης* om. W *ταὐτὰ* E *καὶ* (post *ταῦτα*) om. ME

τρον τῆς θαλάσσης [ζεύξας] καὶ εἴσω τὸν κόλπον ἀπολαβὼν πάντα
ἤλαυνεν ἐπὶ τῇ γεφύρᾳ τὸ ἅρμα· θεῷ γὰρ ὄντι τοιαύτας ποιεῖσθαι
7 καλῶς ἔχειν τὰς ὁδούς. τῶν τε ἱερῶν τῶν Ἑλληνικῶν οὐδὲν ἔτι
ἀσύλητον κατέλιπεν, ὁπόσα γραφῆς ἢ γλυφῆς ἐχόμενα καὶ τὰς λοι-
πὰς κατασκευὰς ἀνδριάντων καὶ ἀναθημάτων ἄγεσθαι κελεύσας
παρ᾽ αὐτόν· οὐ γὰρ ἐν ἑτέρῳ τὰ καλὰ κεῖσθαι καλῶς ἔχειν ἢ ἐν
8 τῷ καλλίστῳ, τυγχάνειν δὲ τοῦτο οὖσαν τὴν Ῥωμαίων πόλιν. ἐκόσ-
μει τε τοῖς ἐνθένδε ἀγομένοις τήν τε οἰκίαν καὶ τοὺς κήπους ὁπό-
σαι τε αὐτῷ καταγωγαὶ διὰ γῆς τῆς τῶν Ἰταλῶν. ἐπεὶ καὶ τὸν
Ὀλύμπιον τιμώμενον Δία ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ οὕτως ὠνομασμένον
Ὀλύμπιον Φειδίου τοῦ Ἀθηναίου πεποιηκότος ἐτόλμησε κελεῦσαι
9 εἰς τὴν Ῥώμην μεταφέρειν. οὐ μὴν ἔπραξέν γε τῶν ἀρχιτεκτόνων
φαμένων πρὸς Μέμμιον Ῥῆγλον, ὃς ἐπετέτακτο τῇ κινήσει τοῦ Διός,
ἀπολεῖσθαι τοὔργον κινήσεως αὐτοῦ γενομένης. λέγεται δὲ Μέμμιον
διὰ ταῦτα καὶ σημείων μειζόνων γενομένων, ἢ ὡς ἄν τινα μὴ πιστὰ
10 ἡγεῖσθαι, ὑπερβαλέσθαι τὴν ἀναίρεσιν. καὶ γράφει τάδε πρὸς τὸν
Γάιον ἐπ᾽ ἀπολογίᾳ τοῦ ἐκλιπεῖν ἀδιακόνητον τὴν ἐπιστολήν, ἀπο-
λέσθαι τε ἐκ τούτων αὐτῷ κινδύνου γενομένου σώζεται φθάνοντος
ἤδη Γαΐου τελευτῆσαι.
11 2. Εἰς τοῦτο δὲ προύβη τὸ μανικὸν αὐτῷ, ὥστε δὴ καὶ θυ-
γατρὸς αὐτῷ γενομένης ἀνακομίσας ἐπὶ τὸ Καπετώλιον ἐπὶ τοῖς
γόνασι κατατίθεται τοῦ ἀγάλματος, κοινὸν αὐτῷ τε καὶ τῷ Διὶ
γεγονέναι τὸ τέκνον καὶ δύο χειροτονεῖν αὐτῆς πατέρας, ὁπότερον
12 μείζονα φάμενος ἐν μέσῳ τε καταλιμπάνειν. καὶ τάδε ἠνείχοντο
πράσσοντα αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι. ἐπεχείρησε δὲ καὶ τοῖς οἰκέταις

AMWELat

1 ζεύξας] E, om. codd. 4 *κατέλειπεν W 6 παρ᾽ αὐτῷ E παρ᾽ αὐτόν Cocceji 7 *τὴν] τῶν A *πόλιν, ιν i. ras. A *ἐκόσμει, μει i. ras. A 8 *ἐνθένδεν M 9 διὰ τῆσ τῶν ἰταλῶν γῆσ tr. E *τῶν] ·τῶν A, om. MW *τὸν Ὀλύμπιον — 11 Ὀλύμπιον] iouem olympium, qui maxime apud gentiles uenerabilis habetur Lat 10 *Ὀλύμπιον] Ὀλυμπιάσι Hudson 11 Ἀθηναίου] ELat ἀθηναίων codd. 13 Ῥῆγλον] ῥήγλον (ου above), ή in ι corr. A δὲ τὸν ῥηγοῦλον MW ῥίγλον E 14 τὸ ἔργον AE *γεγενημένησ MW μέμμιον MWE 15 *γεγενημένων MW μὴ om. E 17 *ἐπιστολήν, i. marg. γρ ἐντολήν A 18 *σώιζεται A φθάντοσ MW φθάσαντοσ E 20 *δὲ] ·δὴ A *τὸ μαντικὸν MW δὴ om. E 21 καπιτώλιον (ι post π i. ras. A) AE 22 ἀνατίθεται E 23 τέκνον] τέκνον φάσκων AE litt. τὸ τέκνον φάσκων καὶ i. ras. m. 2 A *ὁπότερον — 24 καταλιμπάνειν om. Lat ὁπότερα codd. E, i. marg. γρ ὁπότερον A 24 τε] δὲ MW, om. E 25 πράσσοντοσ αὐτοῦ E *ἐπεχείρησε] i. marg. γρ ἐπέτρεψε A molitus est (seruos) - excitare Lat ἐπεχώρησε coni.

κατηγορίας ποιεῖσθαι τῶν δεσποτῶν ἐφ᾽ οἷστισιν ἐθελήσειαν ἐγκλή-
μασιν· δεινὰ γὰρ πάντα ἦν, ὁπόσα μέλλοι λέγεσθαι, διὰ τὸ χάριτί
τε καὶ ὑπαγορεύσει τῇ ἐκείνου τὰ πολλὰ γίνεσθαι, ὥστε ἤδη καὶ 13
Κλαυδίου ἐτόλμα ποιήσασθαι Πολυδεύκης ὁ δοῦλος κατηγορίαν,
καὶ Γάιος ἠνείχετο κατὰ πατρώου τοῦ αὐτοῦ δίκης θανάτου λεγο-
μένης ἐπ᾽ ἀκροάσει συνελθεῖν ἐλπίδι τοῦ παραλαβεῖν δύναμιν ἀνε-
λεῖν αὐτόν. οὐ μὴν ἐξεγένετό γε αὐτῷ. ἀναπεπληρωκότι δὲ αὐτῷ 14
συκοφαντιῶν καὶ κακῶν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἧς ἐπῆρχεν, καὶ
πολλὴν τὴν δουλοκρατίαν ἐπηρμένου τοῖς δεσπόταις ἐπιβουλαὶ τὰ
πολλὰ ἤδη συνίσταντο, τῶν μὲν ἐπ᾽ ἀμύνῃ ὧν πάθοιεν ὀργὴν
ποιουμένων, τῶν δὲ πρὶν ἐμπεσόντες κακῶν τυχεῖν μεγάλων τιθε-
μένων τὸ μεταχειρίσασθαι τὸν ἄνθρωπον. ὅθεν, ἐπειδὴ τοῖς τε 15
ἁπάντων νόμοις καὶ τῷ ἀσφαλεῖ μεγάλην συνήνεγκεν εὐδαιμονίας
ῥοπὴν ὁ θάνατος αὐτοῦ ἔθνει τε τῷ ἡμετέρῳ οὐδὲ εἰς ὀλίγον ἐξε-
γεγόνει μὴ οὐκ ἀπολωλέναι μὴ ταχείας αὐτῷ τελευτῆς παραγενο-
μένης, βούλομαι [δὲ] δι᾽ ἀκριβείας τὸν πάντα περὶ αὐτοῦ λόγον
διελθεῖν, ἄλλως τε ἐπειδὴ καὶ πολλὴν ἔχει πίστιν τοῦ θεοῦ τῆς 16
δυνάμεως καὶ παραμυθίαν τοῖς ἐν τύχαις κειμένοις καὶ σωφρονισμὸν
τοῖς οἰομένοις ἀίδιον τὴν εὐτυχίαν, ἀλλὰ μὴ ἐπιμεταφέρειν κακῶς
ἀρετῆς αὐτῇ μὴ παραγενομένης.

3. Ὁδοὺς μὲν δὴ τρεῖς ὁ θάνατος αὐτοῦ παρεσκευάζετο καὶ 17
τούτων ἑκάστης ἄνδρες ἀγαθοὶ τὴν ἡγεμονίαν εἶχον. Αἰμίλιός τε
γὰρ Ῥῆγλος ἐκ Κορδύβης τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ γένος συνεῖχέν τινας ἢ δι᾽
ἐκείνων ἢ δι᾽ αὐτοῦ πρόθυμος ὢν ἄρασθαι Γάιον. ἑτέρα δὲ αὐ- 18
τοῖς συνεκροτεῖτο, ἧς Χαιρέας Κάσσιος χιλίαρχος ἡγεμὼν ἦν. Μι-
νουκιανὸς δὲ Ἄννιος οὐκ ὀλίγη μοῖρα τῶν ἐπὶ τὴν τυραννίδα παρε-
σκευασμένων ἦν. αἰτία δ᾽ αὐτοῖς μίσους τοῦ πρὸς Γάιον συνελ- 19

AMWE Lat

1 ἐθελήσειεν MWE 2 *λέγεσθαι] γενέσθαι MW 7 ἀναπεπλη··κότι A ἀναπεπληκότι MWE ἀναπεπληκότος ed. pr. *αὐτῷ] αὐτὸν in αὐτὸν corr. A αὐτοῦ Hudson 9 δουλοκρατίαν, ί i. ras. A δουλοκρατείαν MWE ἐπιβουλαῖσ MWE 10 συνίσταντα E *ὀργῇ MW 11 *τῶν δὲ — 12 ἄνθρωπον] *ab aliis autem praeuenire homines cupientibus, cum sibi ab eis pro culpis suis aliquod supplicium imminere sentirent* Lat 14 τε s. M 16 δὲ] om. Lat consentiente Hudsono recte, nisi δὴ mauis 17 καὶ ἐπειδὴ tr. Cocceji

19 ἐπιμεταφέρειν] ἐπιφέρειν W ἐπὶ μέγα φέρειν coni. ἐπὶ μήκιστον φέρειν ed. pr. κακῶς] κακὸν ed. pr. κακῶν coni. 21 δὴ om. MWE 23 γὰρ om. MWE ῥηγοῦλοσ, γοῦ i. ras. A ῥίγλοσ E *Κορδύβης] *coribe* cod. A Lat

25 *συνεκροτεῖτο] συνεκροτεῖ|το τίσ, τεῖ suppl., το τίσ i. ras. m. 2 A 26 *Ἄννιος om. Lat *τῆι τυραννίδι A 27 *δὲ MW *μίσει τῷ coni. συνελθεῖν — 214, 12 ὑπολαμβάνων om. E

*θεῖν, Ῥήγλῳ μὲν τὸ ἐπὶ πᾶσιν ὀργίλον καὶ μίσει χρώμενον πρὸς
τὰ μετ᾽ ἀδικίας ἐξαγόμενα· καὶ γὰρ ἔχει τι θυμοειδὲς ἐν τῇ δια-
νοίᾳ καὶ ἐλευθέριον, ὑφ᾽ οὗ μηδὲ στέγειν προστίθεσθαι τῶν βου-
λευμάτων· πολλοῖς γοῦν ἀνεκοινώσατο καὶ φίλοις καὶ ἄλλοις δο-*
20 *κοῦσιν αὐτῷ δραστηρίοις. Μινουκιανὸς δὲ τὰ μὲν Λεπίδου τε
ἐκδικία, φίλον γὰρ αὐτῷ τὰ μάλιστα ὄντα τοῦτον καὶ τῶν πολιτῶν
σὺν ὀλίγοις ἀναιρεῖ Γάιος, καὶ ἄλλως φοβηθεὶς τὰ περὶ αὐτὸν διὰ
τὸ πᾶσιν ὁμοίως τὸν Γάιον ἐπὶ θάνατον ἀνακειμένην ἐπαφιέναι*
21 *τὴν ὀργὴν ἐπὶ τὴν ἐγχείρησιν ἐλθεῖν. Χαιρέαν δὲ αἰσχύνην φέ-
ροντα ὀνείδη τε εἰς τὴν ἀνανδρίαν ὑπὸ τοῦ Γαΐου προφερομένου,
καὶ ἄλλως τὸ ἐφ᾽ ἡμέρᾳ κινδυνεύειν φιλίᾳ καὶ θεραπείᾳ τὴν Γαΐου*
22 *τελευτὴν οὐ πάντ᾽ ἐλεύθερον ὑπολαμβάνων. οἱ δὲ καὶ πᾶσι κοινῇ
προτεθῆναι τὴν ἐπὶ τῷ πράγματι σκέψιν τήν τε ὕβριν θεωμένοις
καὶ ἐπιθυμοῦσιν ἀκμὴν ἐπ᾽ ἀλλήλων ἀκμάζουσαν διαφυγεῖν ἀρα-
μένοις τὸν Γάιον· ἴσως μὲν γὰρ ἂν κατορθῶσαι, καλῶς δὲ κατορ-
θοῦσι τηλικούτων ἀγαθῶν σχεῖν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς τε πόλεως καὶ
τῆς ἡγεμονίας πονοῦσι καὶ μετὰ ὀλέθρου ἅπτεσθαι τοῦ πράγματος.*
23 *παρὰ πάντα δὲ Χαιρέαν ἐπείγεσθαι ὀνόματός τε ἐπιθυμίᾳ μείζονος
καὶ ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἀδεέστερον προσιέναι τῷ Γαΐῳ διὰ τὴν χιλιαρ-
χίαν ῥᾳστώνης αὐτῷ κτείνειν ἐσομένης.*
24 4. *Ἐν τούτῳ δ᾽ ἱπποδρομίαι ἦσαν· καὶ σπουδάζεται γὰρ Ῥω-*

AMWE Lat

ού
1 *ῥηγλω* A 2 *μετὰ* MW *ἔχειν* MW *εἶχεν* ed. pr. 3 *στέγην* Hudson 5 *Μινουκιανὸν* Hudson 7 *σὺν ὀλίγοις*] om. M *ἐν ὀλίγοις* coni. *φοβηθεὶς — αὐτὸν*] *φοβηθέντα περὶ αὐτοῦ* Hudson 9 *ἐλθεῖν*] *ἦλθε* Cocceji, cf. Holwerda p. 136 *Χαιρέαν* — 12 *ὑπολαμβάνων*] *chaereas uero confusionem et gai obprobria non ferebat, quibus eum arguebat, quod quasi nihil in se fortitudinis gereret; super haec etiam periculum quoque sibi per dies singulos imminere cernebat; mortem quoque gai omnes honestum opus et liberum libenter excipere putabant* Lat *Χαιρέας* Dindorf *αἰσχύνῃ* Hudson *φέρων τὰ ὀνείδη* Dindorf 10 *τε*] *τὰ* Hudson *ἀνανδρίαν*] *ἀνδρίαν* M *προσφερομένου* MW *προφερόμενα* Hudson 12 *οὐ πάντ᾽ ἐλεύθερον*] *οὐκ ἀνελεύθερον* Hudson *οἱ δὲ* — 17 *πράγματος*] *ceteri uero cupiebant super hoc habere commune consilium uidentes tantas iniurias et exemplum prauum dari cupientibus principatum. omnes ergo ut tantis cladibus liberarentur desiderabant aduersus gaium aliquid geri; decere namque ad talia negotia bonos uiros accedere pro salute pietatis et imperii macula auferenda etiam cum suo discrimine* Lat
13 **προστεθῆναι* M **πράγματι*] *γράμματι* MW *σκέψιν*] *σκέψιν φασί* E
14 *ἀκμὴν*] *ἀρχὴν* ut uid. Lat *αὐτὴν* Hudson *ἐπ᾽ ἀλλήλων*] *ἐπ᾽ ἄλλων* coni.
15 *καλῶς*] *καλὸν* Hudson 16 *ἐπὶ*] *οἱ ἐπὶ* Hudson 17 *ποθοῦσι* Hudson
ὀλέθρου, ου ex *ον* corr. uid. A 18 **πάντασ* M 19 **προσεῖναι* MW
21 *δὲ* MWE

μαίοις ἤδε ἡ θεωρία δεινῶς, συνίασίν τε προθύμως εἰς τὸν ἱππό-
δρομον καὶ ἐφ᾽ οἷς χρήζοιεν δέονται τῶν αὐτοκρατόρων κατὰ πλῆ-
θος συνελθόντες, οἱ δὲ ἀναντιλέκτους τὰς δεήσεις κρίνοντες οὐδαμῶς
ἀχαριστοῦσιν. ἐκέλευον δὴ καὶ τὸν Γάιον ἐκθύμῳ τῇ ἱκετείᾳ χρώ- 25
μενοι τῶν τε τελῶν ἐπανιέναι καὶ τῶν φόρων ἐπικουφίζειν τι τοῦ
ἐπαχθοῦς. ὁ δ᾽ οὐκ ἠνείχετο, καὶ πλέον τι τῇ βοῇ χρωμένων ἄλ-
λους ἄλλῃ διαπέμψας κελεύει τοὺς βοῶντας λαβεῖν τε καὶ μηδὲν
εἰς ἀναβολὰς ἀνελεῖν προαγαγόντας. καὶ ὁ μὲν ἐκέλευε ταῦτα καὶ 26
οἷς προσετέτακτο ἔπρασσον, πλεῖστοί τε ἦσαν οἱ ἐπὶ τοιούτοις
ἀποθανόντες. καὶ ὁ δῆμος ἑώρα μέν, ἠνείχετο δὲ παυσάμενος τῆς
βοῆς, ἐν ὀλίγῳ ἕνεκα τῶν χρημάτων ὀφθαλμοῖς ὁρῶντες τὴν ἐπὶ
τοιούτοις παραίτησιν εἰς θάνατον αὐτοῖς φέρουσαν. ταῦτα Χαι- 27
ρέαν ἐνήγαγεν μειζόνως ἅπτεσθαί τε τῆς ἐπιβουλῆς καὶ παύειν κατὰ
τῶν ἀνθρώπων ἐξηγριωκότα τὸν Γάιον, καὶ πολλάκις μὲν καὶ παρὰ
τὰς ἑστιάσεις ἐμέλλησεν ἐπιχειρεῖν, οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐπείχετο λογι-
σμῷ, τὸ μὲν κτείνειν οὐκέτ᾽ ἐνδοιαστὸν κεκρικώς, τὸν δὲ καιρὸν
περισκοπῶν, ὅπως μὴ εἰς κενόν, ἀλλ᾽ ἐπὶ καταπράξει τῶν βεβου-
λευμένων ταῖς χερσὶ χρῷτο.

5. Ἐστρατεύετο δὲ πολὺν ἤδη χρόνον οὐχ ἡδονῇ φέρων Γαΐου 28
τὴν ἀναστροφήν. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἵσταται Γάιος εἰσπραξόμενον τούς
τε φόρους καὶ ὅσα ἄλλα καταβαλλόμενα εἰς τὸν Καίσαρος θησαυ-
ρὸν ἐφυστερήκει τοῖς καιροῖς διὰ τὸ ἐπιδιπλασιάζεσθαι τὴν δύ-
ναμιν αὐτῶν, χρόνον ἐκεῖ ποιεῖται τῇ εἰσπράξει τρόπῳ τῷ αὐτοῦ
χρώμενος μᾶλλον ἢ τῇ Γαΐου προστάξει, διὰ τὸ φειδοῖ χρῆσθαι 29
τὰς τύχας οἴκτῳ λαμβάνων τῶν ὑπὸ τὴν εἴσπραξιν εἰς ὀργὴν πρου-
καλεῖτο τὸν Γάιον μαλακίαν ἐπικαλοῦντα αὐτῷ τοῦ σχολῇ συνάγε-
σθαι αὐτῷ τὰ χρήματα. καὶ δὴ τά τε ἄλλα ὕβριζεν εἰς αὐτὸν καὶ
ὁπότε τὸ σημεῖον αὐτῷ τὸ τῆς ἡμέρας καθηκούσης εἰς αὐτόν, θή-

---

AMWE Lat

1 τε] δὲ MWE 3 *ἀναντιλέκτωσ MW κρίναντεσ MWE 4 *καὶ τόν, litt. καὶ τ i. ras. angustiore m. 2 A 5 τε om. MWE τῶν φόρων om. MWE 6 δὲ MWE et ex corr. A τι om. E 8 προάγοντασ MW

9 *ἔπραττον M 10 *ἠνείχετο, ἡ i. ras. A 11 ἐν ὀλίγῳ om. E ἕνεκα] τὴν ἕνεκα MWE τὴν ἕνεκα τῶν χρημάτων ἐπὶ τοιούτοισ παραίτησιν ὁρῶντεσ θάνατον αὐτοῖσ φέρουσαν E τὴν om. MWE 12 *αὐτοῖς] αὐτοὺσ A 15 *ἐμέλησεν MW 16 οὐκέτι MW 17 ἐπισκοπῶν MWE 19 ἐστρατεύετο] ἐστραγγεύετο Naber *militabat* Lat 20 τὴν συναναστροφὴν MW

ἵσταται] ἰᾶται M ἰᾶτε W ἐνιστᾶ E ἵσταται | γάϊοσ, ται i. ras., γάϊ suppl. A *εἰσπραξόμενοσ W 21 ἄλλα ὅσα tr. MWE 22 ἐπιδιπλασιάσασθαι M διπλασιάσασθαι WE 23 εἰσπράξει] E ἐκπράξει codd. 25 τὰς τύχας om. E οἶκτον MWE 27 αὐτῷ om. MW ὕβριζεν] E ὑβρίζειν codd.

28 αὐτῷ τὸ] αὐτῷ παρεῖχε τὸ E αἰτοῖτο coni.

30 λεά τε ἐδίδου τὰ ὀνόματα, καὶ ταῦτα αἰσχύνης ἀνάπλεα καὶ ταῦτα
ἔπρασσεν αὐτὸς οὐκ ἀπηλλαγμένος ἔν τινων τελεταῖς μυστηρίων,
ἃς αὐτὸς συνίστατο, στολάς τε ἐνδυόμενος γυναικείους καί τινων
περιθέσεις πλοκαμίδων ἐπινοῶν ἄλλα τε ὁπόσα ἐπικαταψεύσασθαι
θηλύτητα τῆς ὄψεως ἔμελλεν, αὐτὸς τὴν ἐπὶ τοιούτοις αἰσχύνην
31 ἐτόλμα Χαιρέᾳ προσκαλεῖν. Χαιρέᾳ δὲ καὶ ὁπότε μὲν παραλαμ-
βάνοι τὸ σημεῖον ὀργὴ παρίστατο, μειζόνως δ' ὁπότε παραδιδοίη,
γελώμενος ὑπὸ τῶν παραλαμβανόντων, ὥστε καὶ οἱ συγχιλίαρχοι
παιδιὰν ἐποιοῦντο αὐτόν· ὁπότε γὰρ αὐτὸς μέλλοι τὸ σημεῖον παρ'
αὐτοῦ Καίσαρος κομίζειν, προύλεγόν τινα τῶν εἰωθότων φέρειν εἰς
32 παιδιάν. διὰ ταῦτα δὲ αὐτῷ καὶ θάρσος παρίστατο κοινωνούς
τινας παραλαμβάνειν, ὡς οὐκ ἐπ' ὀλίγοις ὀργῇ χρώμενος. καὶ ἦν
γὰρ Πομπήδιος συγκλητικὸς μέν, τὰς ἀρχὰς δὲ διεληλυθὼς σχεδὸν
ἁπάσας, Ἐπικούρειος δ' ἄλλως καὶ δι' αὐτὸ ἀπράγμονος ἐπιτηδευ-
33 τὴς βίου. τοῦτον ἐνδείκνυσιν Τιμίδιος ἐχθρὸς ὢν ὡς λοιδορίᾳ χρη-
σάμενον ἀπρεπεῖ κατὰ τοῦ Γαΐου μάρτυρα παραλαμβάνων Κυιν-
τιλλίαν γυναῖκα τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐπιφανείᾳ τοῦ ὡραίου περισπού-
34 δαστον πολλοῖς τε οὖσαν καὶ τῷ Πομπηδίῳ. καὶ τῆς ἀνθρώπου,
ψεῦδος γὰρ ἦν, δεινὸν ἡγουμένης μαρτυρίαν ἐπὶ θανάτῳ τοῦ ἐρα-
στοῦ παρασχεῖν, βασάνων ἔχρῃζεν ὁ Τιμίδιος, καὶ Γάιος παροξυμ-
μένος κελεύει τὸν Χαιρέαν μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' εὐθέως βασα-
νίζειν τὴν Κυιντιλλίαν, χρώμενος τῷ Χαιρέᾳ πρός τε τὰ φονικὰ
καὶ ὁπόσα στρεβλώσεως δέοιτο ὑπὸ τοῦ νομίζειν ὠμότερον διακο-
35 νήσεσθαι τὴν λοιδορίαν φεύγοντα τῆς μαλακίας. Κυιντιλλία δ' ἐπὶ
τὴν βάσανον ἀγομένη τῶν συνιστόρων τινὸς ἐπιβαίνει τῷ ποδὶ
ἀποσημαίνουσα θαρσεῖν καὶ μὴ τὰς βασάνους αὐτῆς δεδιέναι· διοί-

AMWE Lat
1 ἐδίδου] ἐκάλει E *τὸ ὄνομα MW *καὶ ταῦτα ἔπρασσεν] πράσσειν coni. 2 *ἔν τινων] ἔντιμων, μ ex ν corr., i. marg. γρ ατίμων A 3 τε om. MWE γυναικείασ (ασ ex αισ corr. A) AE 5 ἔμελλον E 6 *προ^{σ}καλεῖν A χαιρέασ AWE Lat *Χαιρέᾳ — 8 παραλαμβανόντων] chaereas autem quando haec uestimenta caesar sumebat indignatione ferebatur, maxime autem cum illa uestimenta ministris irripentibus redderet Lat 7 ὀργὴ] Hudson ὀργῇ codd. E *δὲ MW 8 οἱ χιλίαρχοι E Lat 9 παρ' αὐτοῦ τὸ σημεῖον tr. M παρ' αὐτοῦ] παρὰ τοῦ Cocceji 10 Καίσαρος] τῇ καίσαροσ MW 11 θάρσος] fiducia maior Lat 12 ὀλίγοις] ἀλόγοισ MW causis minoribus Lat 13 *πομπή|ιοσ A¹ pompidius Lat 14 *ἐπικούρειοσ, ει i. ras. A ἐπικούριοσ MW δὲ MWE 15 *χρησάμενοσ MW 16 τοῦ om. E κυΐντελλαν cod. Laur. E 18 *pompidio Lat 19 *θανάτου A 21 *χαιρέαν, αι i. ras. M 22 *κυΐντιλλλαν A κυντιλλαν M quintillam cod. A Lat 24 *κυΐντιλλία (ΐ suppl. uid. M) AM δὲ MWE 26 οἴσειν E

*σειν γὰρ μετ᾽ ἀνδραγαθίας. βασανίζει δ᾽ αὐτὴν ὠμῶς ὁ Χαιρέας,
ἄκων μέν, κατ᾽ ἀνάγκας δὲ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ μηδὲν ἐνδοῦσαν
ἦγεν εἰς τὴν ὄψιν τὴν Γαΐου διακειμένην οὐκ ἐν ἡδονῇ τοῖς θεω-
ροῦσι. καὶ ὁ Γάιος παθών τι πρὸς τὴν ὄψιν τῆς Κυιντιλίας δει-* 36
*νῶς ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων διακειμένης τοῦ τε ἐγκλήματος ἠφίει καὶ
αὐτὴν καὶ τὸν Πομπήδιον, ἐκείνην δὲ καὶ χρημάτων δόσει τιμᾷ
παραμυθίας ἐσομένων λώβης τε ἣν ἐλελώβητο εἰς τὴν εὐπρέπειαν
τοῦ ἀφορήτου τῶν ἀλγηδόνων.*
6. *Ταῦτα δεινῶς ἠνίασεν τὸν Χαιρέαν ὡς αἴτιον ἀνθρώποις* 37
*καὶ ὑπὸ Γαΐου παρηγορίας ἀξίοις ἐν αἰτίᾳ κακῶν τὸ ὅσον ἐπ᾽
αὐτοῖς γεγενημένοις, φησίν τε πρὸς Κλήμεντά τε καὶ Παπίνιον,
ὧν Κλήμης μὲν ἦν ἐπὶ τῶν στρατοπέδων, Παπίνιος δὲ καὶ αὐτὸς
ἦν χιλιαρχῶν, „ἀλλ᾽ ἐπὶ φυλακῇ γε, ὦ Κλήμης, τὰ πάντα τοῦ αὐτο-* 38
*κράτορος ἡμῖν πράσσειν οὐκ ἐλλέλειπται· τῶν γὰρ συνομωμοκότων
αὐτοῦ κατὰ τῆς ἡγεμονίας προνοίᾳ καὶ πόνοις τοὺς μὲν ἀπεκτεί-
ναμεν, τοὺς δὲ ἐστρεβλώσαμεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς ἐλεεινοὺς κἀκείνῳ
γενέσθαι, μετὰ πόσης τε ἀρετῆς ἡμῖν ἐξάγεται τῶν στρατιῶν;“
σιγήσαντος δὲ τοῦ Κλήμεντος καὶ τὸ μὲν αἰσχύνῃ φέρειν τὰ προσ-* 39
*τασσόμενα καὶ τῷ βλέμματι καὶ τῷ ἐρυθήματι παριστάντος, λόγῳ
δὲ αὐτοῖς τὴν μανίαν τοῦ αὐτοκράτορος προσκαλεῖν ἄδικον ἡγου-
μένου προνοίᾳ τοῦ ἀσφαλοῦς, Χαιρέας ἤδη θάρσει χρώμενος ἐν* 40
*λόγοις ἦν κινδύνων ἀνειμένοις πρὸς αὐτὸν τὰ κατέχοντα δεινὰ τὴν
πόλιν καὶ τὴν ἀρχὴν ἐπεξιών, καὶ ὅτι λόγῳ μὲν εἴη Γάιος ὁ τὴν*

AMWELat

1 *μετὰ* MW *δ᾽ αὐτὴν*] *ταύτην* MWE **ὠμῶσ*, *ὠ* ex *ὀ* corr. A 3 *ὄψιν τοῦ γαΐου* ME *ἡδοναῖσ* E 4 **παθών τι*] *παθόντι* W **κυϊν-τιλλίασ* (*ϊ* suppl. uid. M) AM *quintilliae* cod. A Lat 5 **τε*] *μὲν* coni., nisi aut u. 6 *τε* pro *δὲ* scribendum est aut post *Πομπήδιον* quid excidit 6 *πομ-πήϊον* A *πομπίδιον* E *pompidium* Lat *ἐκείνην — τιμᾷ*] *καὶ χρημάτων δόσει ἐκείνην τιμᾶ* E 7 *εὐπρέπειαν*] *εὐπραγίαν* MW *pulcritudo* Lat 8 *τοῦ*] *τοῦ τε* coni. 9 *ὡς αἴτιον* — 13 *χιλιαρχῶν*] *quod per eum homines torquerentur, unde quoque suam iracundiam non sustinens dixit ad clementem atque papinium, quorum clemens quidem super militiam constitutus erat, papinius autem etiam ipse tribunus inter eos qui gai fuere custodes* Lat 10 *ἐν αἰτίᾳ* — 11 *γεγενημένοις*] *γενόμενον* E *κακῶν ὅσον ἐπ᾽ αὐτῷ γενόμενον* Hudson 11 *γε-νομένοισ* W *παπήνιον* AWE *παμπήνιον* M 12 *ἦν* om. MWE *παπήνιοσ* MWE et ex corr. A 13 **ἦν* om. M *κλήμη* E et ex corr. A 14 *ἐλέλειπται* E *συνωμοκότων* MWE 16 *ἐστρεβλώκαμεν* MWE 17 *μετὰ — στρατιῶν*] *ita nostram militiam cum nimia seueritate tractamus* Lat *πόσης*] *πάσησ* Ernesti *τῶν στρατιῶν*] *τὸ τῶν στρατειῶν* coni. 19 **περιστάντοσ* (α suprascr.) A 20 *προσ-καλεῖν*] *καλεῖν* E *aperire* Lat 21 **ἤδη*] *δὲ ἤδη* W 23 **λόγῳ* — 218, 1 *προτι-θέμενος*] *uerbo quidem gaius illorum esse causa malorum diceretur* Lat

41 ἐπὶ τοιούτοις αἰτίαν προτιθέμενος, τοῖς δὲ τἀληθὲς ἐξετάζειν πει-
ρωμένοις ἐγώ τε, ὦ Κλήμης, καὶ οὑτοσὶ ὁ Παπίνιος καὶ πρὸ ἡμῶν
σύ, ταύτας Ῥωμαίοις τε καὶ τῷ παντὶ ἀνθρωπείῳ τὰς στρέβλας
προσφερόμενοι, οὐκ ἐπιτάγμασιν τοῖς Γαΐου διακονούμενοι, γνώμῃ
42 δὲ τῇ αὐτῶν, εἰ παρὸν παῦσαι τοσαύτῃ ἤδη χρώμενον ὕβρει εἴς τε
τοὺς πολίτας καὶ τοὺς ὑπηκόους διακονούμεθα, δορυφόροι καὶ δή-
μιοι καθεστηκότες ἀντὶ στρατιωτῶν καὶ τὰ ὅπλα ταυτὶ φέροντες
οὐχ ὑπὲρ ἐλευθερίας οὐδ' ἀρχῆς τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ
τοῦ δουλουμένου τά τε σώματα αὐτῶν καὶ τὰ φρονήματα, μιαινό-
μενοι τῷ καθ' ἡμέραν αἵματι σφαγῆς καὶ βασάνου τῆς ἐκείνων,
43 μέχρι δή τις καὶ καθ' ἡμῶν διακονήσεται τοιαῦτα Γαΐῳ. οὐ γὰρ
εὐνοίᾳ γε πολιτεύσει διὰ τάδε πρὸς ἡμᾶς, δι' ὑφοράσεως δὲ μᾶλ-
λον καὶ ἄλλως τοῦ πολλοῦ τῶν ἀπολλυμένων ἀποδεδωκότος· οὐ
γὰρ δὴ στήσεταί ποτε Γαΐῳ τὰ τῆς ὀργῆς διὰ τὸ μὴ δίκην ἀλλ'
ἡδονὴν πέρας αὐτῆς τυγχάνειν· σκοποὶ δὲ προσκεισόμεθα καὐτοί,
δέον καὶ τοῖς πᾶσιν τὸ ἀνεπιβούλευτόν τε καὶ ἐλεύθερον βεβαιοῦν
καὶ ἡμῖν κινδύνων ἀπαλλαγὰς ψηφίσασθαι.
44 7. Κλήμης δὲ τὴν μὲν διάνοιαν τὴν Χαιρέου φανερὸς ἦν ἐπαι-
νῶν, σιγᾶν δ' ἐκέλευε, μὴ καὶ φοιτῶντος εἰς πλείονας τοῦ λόγου
καὶ διαχεομένων ὁπόσα κρύπτεσθαι καλῶς ἔχοι πρὶν τυχεῖν πρά-
ξαντας ἐκπύστου τοῦ ἐπιβουλεύματος γενομένου κολασθεῖεν, χρόνῳ
δὲ τῷ αὖθις καὶ τῇ ἀπ' αὐτοῦ ἐλπίδι παραδιδόναι τὰ πάντα ὡς
45 παραγενησομένης τινὸς αὐτοῖς ἐπικουρίας τυχαίου· αὐτὸν μὲν γὰρ
ὑπὸ γήρως ἀφῃρῆσθαι τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε τόλμαν, τῶν μέντοι γε ὑπὸ
σοῦ, Χαιρέα, συντεθέντων τε καὶ ῥηθέντων ἀσφαλέστερα μὲν ἴσως

AMWE Lat

1 ἐπὶ] ἐν τοῖσ E *αἰκίαν Dindorf προστιθέμενοσ MWE προστεθειμέ-νος coni. *πειρομένοισ W 2 κλήμη E et ex corr. A παπήνιοσ MW et ex corr. A 3 *ῥωιμαίοισ A ἀνθρωπίω W ἀνθρωπίνω E 4 *οὐκ] οὐ^κ, ου ex οι corr. uid. A καὶ MW 5 δὲ] τὲ MWE *εἰ om. ed. pr. *παρὼν MW *παῦσαι] παύσαιτο M 8 οὐδὲ MWE 10 τῷ] E τὸ codd. 11 *δή] ἂν δή |, i. ras. m. 2 A διακονήσεται] coni. διακονήσηται codd. E οὐ — 12 ἡμᾶς] *non enim propter haec quae gerit cum fauore circa nos conuersabitur* Lat 12 γε] coni. τε AW, om. M τι Dindorf πολιτεύσει] ex Lat πολιτεύει codd. πρὸς] τὸ πρὸς coni. 13 καὶ ἄλλως — ἀποδεδωκότος] *ad haec etiam cum pereuntium multam stragem effecerit* Lat 15 σκοποὶ — 17 ψηφίσασθαι] *tum demum etiam nos cunctis pereuntibus coniungemur* Lat προκεισόμεθα W καὶ αὐτοὶ W 17 *ψηφίσεσθαι M 18 *τὴν] τοῦ A 19 δὲ MWE καὶ om. E *φοιτῶντασ M *πλέονασ MW 23 αὐτοῖς] αὐτῆσ E αὐτὸν] αὐτὸσ E, fort. recte 24 ἀφῃρῆσθαι] ἀφεῖσθαι MWE 25 Χαιρέα] χεραία E τε om. MW μὲν om. MWE ἂν ἴσωσ tr. MWE

ἂν ὑποθοίμην, εὐπρεπέστερα δὲ πῶς ἄν τις καὶ δύναιτο;“ καὶ 46
Κλήμης μὲν ὡς αὐτὸν ἀναλύει διὰ λογισμῶν τῶν τε ἀκροαθέντων καὶ ὁπόσων αὐτὸς εἰρήκει περιφερόμενος. Χαιρέας δὲ δείσας ὡς Κορνήλιον Σαβῖνον ἠπείγετο καὶ αὐτὸν μὲν χιλίαρχον ὄντα, ἀξιόλογον δ' ἄλλως ἐξεπιστάμενος αὐτὸν καὶ τοῦ ἐλευθέρου ἐραστὴν καὶ δι' αὐτὸ τῇ καταστάσει τῶν πραγμάτων πολεμίως διακείμενον,
χρῄζων ἐκ τοῦ ὀξέος ἔχεσθαι τῶν ἐγνωσμένων τῆς ἐγχειρήσεως 47
ὑπ' αὐτοῦ καλὰ νομίσας εἶναι προσθέσθαι καὶ δέει, μὴ ὑπὸ Κλήμεντος ἐκφοίτησις γένοιτο αὐτῶν, ἄλλως τε τὰς μελλήσεις καὶ τῶν καιρῶν τὰς ὑπερβολὰς πρὸς τῶν ὑπερβαλλομένων τιθέμενος.
8. Ἐπεὶ δὲ ἀσμένῳ καὶ τῷ Σαβίνῳ τὰ πάντα ἦν, ἅτε καὶ 48
αὐτῷ γνώμης μὲν οὐχ ὑστεροῦντι τῆς ἴσης, ἀπορίᾳ δὲ πρὸς ὅντινα εἰπὼν ἀσφαλὴς εἴη τὰ πρὸς ἐκείνους σιγῇ παραδιδόντος, ἐπεί τε ἀνδρὸς ηὑπόρητο οὐ μόνον στέγειν ὧν πύθοιτο προσθησομένου, ἀλλὰ καὶ γνώμην φανεροῦντος τὴν αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον ἦρτο, καὶ
μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἐδεῖτο τοῦ Χαιρέου. τρέπονταί τε ὡς Μινου- 49
κιανόν, αὐτοῖς μὲν ἐπιτηδεύσει ἀρετῆς καὶ τῷ ὁμοζήλῳ τοῦ μεγαλόφρονος συγγενῆ, Γαΐῳ δ' ὕποπτον τῆς Λεπίδου τελευτῆς, πάνυ γὰρ δὴ φίλοι ἐγένοντο Μινουκιανός τε καὶ Λέπιδος, καὶ δείματι
κινδύνων τῶν καθ' αὐτόν. πᾶσι γὰρ τοῖς ἐν τέλει φοβερὸς ἦν 50
Γάιος, ὡς ἐπ' αὐτὸν ἕκαστον καὶ πρὸς οὕστινας τῇ μανίᾳ χρῆσθαι

AMWE Lat

1 *ὑποθείμην MW 2 αὐτὸν codd. E διὰ — 3 περιφερόμενος om. E 3 ὁπόσον MW 4 *sabinum cornelium tr. Lat 5 *δὲ MW αὐτὸν om. E 6 δι' αὐτὸ] διὰ τὸ MW, om. E *propterea* Lat 7 χρῄζων — 8 δέει] *opus itaque putans, ut celeriter quae cogitabat inciperet, oportunum est ratus ut cum eo rem communicaret maxime timore* Lat ὀξέωσ MWE 8 ὑπ' — προσθέσθαι om. E καλὰ] καλὸν MW 9 γένηται E *μελήσεισ M 10 ὑπερβολὰς] ἀναβολὰσ MWE 11 ἀσμένω ex corr. A ἀσμένωσ E 12 ὑστεροῦντι] ὑστεριοῦντι A ὑστεροῦν MW litt. ιοῦντι τῆσ i. ras. m. 2 A ἀπορίᾳ — 16 Μινουκιανόν] *tunc quidem tacere se dixit et ad nullum de tali re suam proferre uoluntatem, si uero tempus et hominem nancisceretur, tunc non solum silentium abiecturum sed etiam suam uoluntatem manifestaturum esse firmabat. sed si aliquid uiriliter inquit uolumus efficere, nihil dilatione penitus detur. his igitur dictis exinde conuertuntur ad minucianum* Lat ἀπορίασ MW ὅντιν' ἂν coni. 13 παραδιδόντι Bekker ἐπεί τε] ἐπεὶ οὖν, litt. εἰ οὖν i. ras. angustiore A 14 *οὐ — 15 ἦρτο om. M στέγειν] στέργειν AE ὧν] ἃ E προσθησομένου] προσθεμένου E 16 ἐδεῖτο] ἐδεῖτο ποιεῖν E *τε om. W 18 *συγγενῆ — τελευτῆς] *consanguineum tamen gai sed suspectum propter mortem lepidi* Lat Γαΐῳ] E γαΐου codd. δὲ MWE 20 κινδύνων] E κινδυνεύων codd. *periclitabatur* Lat αὐτόν A αὑτόν, ο i. ras. M αὐτούσ E 21 ἐπ' αὐτὸν i. ras. M ἐπ' αὐτῶν ed. pr.

51 μὴ ἀφησόμενος, φανεροί τε ἀλλήλοις ἦσαν τῆς ἐπὶ πράγμασιν
ἀχθηδόνος, διασαφεῖν μὲν ἀλλήλοις ἄντικρυς τὴν διάνοιαν καὶ μῖ-
σος τὸ πρὸς Γάιον φόβῳ τε κινδύνων ἀφέμενοι ἄλλως τε αἰ-
σθανόμενοι τοῦ ἀλλήλων μίσους πρὸς τὸν Γάιον καὶ δι᾽ αὐτὸ
εὐνοίᾳ χρῆσθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους μὴ ἀπηλλαγμένοι.
52 9. Γενομένων δ᾽ αὐτοῖς ἀξιώσεων ἐπείπερ συνέβαλον, εἰωθότες
καὶ πρότερον ὁπότε συνέλθοιεν τίμιον ἡγεῖσθαι τὸν Μινουκιανὸν
ὑπεροχῇ τε ἀξιώματος, γενναιότατος γὰρ ἦν τῶν πολιτῶν, καὶ τῷ
53 ἐπὶ πᾶσιν ἐπαινουμένῳ, μᾶλλον ὡς ἅπτοιτό τινος λόγου φθάσαι κἀ-
κεῖνος εἴ ποτε Χαιρέαν, ὅ τι καὶ παραλάβοι σημεῖον τῆς ἡμέρας ἐκεί-
νης· ἀοίδιμος γὰρ διὰ τῆς πόλεως ἦν ἡ εἰς τὸν Χαιρέαν διὰ τῶν
54 σημείων τῆς δόσεως πρασσομένη ὕβρις. ὁ δὲ χάρματι τοῦ λόγου μη-
δὲν μελλήσας ἠμείβετο τοῦ Μινουκιανοῦ τὸ ἐπὶ τοιοῖσδε πιστεῦσαν
ὁμιλίᾳ χρήσασθαι πρὸς αὐτόν, καί „σύ μοι δίδως, εἶπεν, σημεῖον
ἐλευθερίας, χάρις δέ σοι τοῦ ἀνεγείραντός με μειζόνως ἤπερ εἴωθα
55 ἐμαυτὸν ὁρμᾶν, οὐδέν μοι χρεία πλειόνων ἔτι λόγων, οἵ με θαρ-
σοῖεν, εἰ δὴ καὶ σοὶ ταῦτα δοκεῖ, γνώμης τε τῆς αὐτῆς κοινωνοὶ
καὶ πρότερον ἢ συνελθεῖν γεγόναμεν. καὶ ἓν μὲν ὑπέζωμαι ξίφος,
56 ἀμφοῖν δ᾽ ἂν ἀρκέσειεν. ὥστε ἴθι καὶ ἔργων ἐχώμεθα, ἡγεμών τ᾽
ἴσθι, ᾗ βούλοιο αὐτὸς κελεύων με χωρεῖν, ᾗ καὶ προσοίσομαι,
ἐπικουρίᾳ τῇ σῇ συμπράσσοντος τε πίσυνος. οὐδὲ ἀπορία σιδή-
ρου τοῖς τὴν ψυχὴν εἰς τὰ ἔργα προσφερομένοις, δι᾽ ἣν καὶ ὁ
57 σίδηρος δραστήριος εἴωθεν εἶναι. ὥρμηκά τε εἰς τὴν πρᾶξιν οὐχ

AMWELat

1 *ἀφισόμενοσ* W *φανεροί*] *φοβεροί* AELat, *γρ φανεροί* i. marg. A *ἐπὶ*] *ἐπὶ τοῖσ* MWE 3 *φόβῳ τε*] *φόνω* E 4 *τὸν* om. E *δι᾽ αὐτὸ*] E *δι᾽ αὐτοῦ* codd. *ob cuius — suspicionem* Lat 5 *ἀπηλλαγμένοι*] E *ἀπηλλαγμένων* codd. 6 *δὲ* MWE **ἀξιώσεων*] *ἀξιώσεωσ* MW *ἀξίων* E *συνέβαλλον* MWE

8 **γενναιώτατοσ* W **τῷ*] *τὸ* W 9 **μᾶλλον* — 10 *ὅ τι*] *inter principia sermonum praecedens ille uerba facit ad chercam requirens quid* Lat *φθάσασ* WE 10 *εἴ ποτε*] *εἵπετο* W *ἤρετο* E 11 *ἀοίδιμοι* E *τῆς* om. E *εἰς*] *εἰ* W *τῆσ τῶν σημείων δόσεωσ* tr. E 12 **πρασσομένη*] *πλανωμένη* M 13 **μελήσασ* M 14 *διδῶσ* WE *da* Lat 15 *ἀνεγείροντοσ* MW *ἀναγείρειν* E **ἤπερ*] *εἴπερ* MW 16 **οὐδέν*] *neque* Lat *οὐδέ* ed. pr. *ἔτι*] *ἐστὶ* WE *erit* Lat **θαρσεῖεν* M *θαρσύνοιεν* Bekker 17 *γνώμησ*, *νω* et *η* i. ras. M *τε*] *γε* MW *αὐτῆς*] *αὐτοῖσ* E 18 *καὶ* (ante *ἓν*) om. E *ὑπέζωμαι*, *ζ* ex *ξ* corr. A *ὑπέζωσμαι* ME 19 *ἀρκέσει* MWE *τ᾽ ἴσθι ᾗ βούλοιο*] *τ᾽ ἴσουσ* E 20 *ἴσθι ᾗ*] Ernesti *ἴσθι εἰ* AM *ἰσθείη* W **κελεύον* W **με* ex *μεν* corr. A *ᾗ*] *οἳ* W *ἢ* E *ᾗ καὶ* — 23 *εἶναι*] *quod si coepero tui operatione solatii persequar grassatione ferri concessa mihi te confortante fiducia, per quam scilicet ipsum quoque ferrum efficacius solet existere* Lat litt. *ἡ καὶ προσοί* i. ras. m. 2 A *προείσομαι* E 21 *πίσυνος οὐδὲ*] *ἐπὶ συνόδου* A 23 *ὡρμήκατε εἰσ* MW

ὧν ἂν αὐτὸς πάθοιμι ἐλπίδι περιφερόμενος· οὐ γὰρ σχολὴ κινδύ-
νους μοι κατανοεῖν τοὺς ἐμαυτοῦ δουλώσει τε πατρίδος ἐλευθερω-
τάτης ἐπαλγοῦντι τῶν νόμων τῆς ἀρετῆς ἀφῃρημένης τούς τε πάν-
τας ἀνθρώπους ὀλέθρου διὰ Γάιον κατειληφότος. ἄξιος δ' ἂν 58
εἴην παρὰ σοὶ δικαστῇ πίστεως ἐπὶ τοιούτοις τυγχάνειν ὑπὸ τοῦ
ὅμοια φρονεῖν αὐτοῖς καὶ σὲ μὴ ἀπηλλάχθαι."

10. Μινουκιανὸς δὲ τὴν ὁρμὴν τῶν λόγων θεασάμενος ἠσπά- 59
ζετό τε ἀσμένως καὶ προσπαρίστατο τὴν τόλμαν αὐτοῦ ἐπαινέσας
τε καὶ ἀσπασάμενος μετ' εὐχῶν καὶ ἱκετείας ἀπελύοντο. καὶ ἰσχυ- 60
ρίζοντό τινες ὡς βεβαιοῦν τὰ εἰρημένα * εἰσιόντος γὰρ εἰς τὸ βου-
λευτήριον Χαιρέου φωνὴν ἐκ τοῦ πλήθους γενέσθαι τινὸς ἐπ'
ἐξορμήσει κελεύοντος περαίνειν μὲν δὴ τὸ πρακτέον καὶ προσλαμ-
βάνειν τὸ δαιμόνιον. καὶ τὸν Χαιρέαν τὸ μὲν πρῶτον ὑπιδέσθαι, 61
μὴ καί τινος τῶν συνωμοτῶν προδότου γεγονότος ἁλίσκοιτο, καὶ
τέλος συνέντα ἐπὶ προτροπῇ φέρειν πρῶτον εἴτε παραινέσει τῶν
συνεγνωκότων ἀντισημαίνοντός τινος, εἴτε δὴ καὶ τοῦ θεοῦ, ὃς
ἐφορᾷ τὰ ἀνθρώπινα, αἴροντος αὐτόν. διεληλύθει δὲ διὰ πολλῶν 62
τὸ ἐπιβούλευμα καὶ πάντες ἐν ὅπλοις παρῆσαν, οἱ μὲν τῶν βου-
λευτῶν ὄντες οἱ δὲ ἱππεῖς καὶ ὁπόσοι τοῦ στρατιωτικοῦ συνῄδεσαν·
οὐδεὶς γὰρ ἦν, ὃς μὴ ἐν εὐδαιμονίᾳ ἂν ἠρίθμει τὴν Γαΐου μετά-
στασιν· καὶ δι' αὐτὸ πάντες ἠπείγοντο ὁποίῳ δύναιτό τις τρόπῳ 63
μηδὲ ἑκὼν εἶναι τῆς ἐπὶ τοιούτοις ἀρετῆς ὑστερεῖν, ἀλλ' ὡς ἔχοι
προθυμίας ἢ δυνάμεως καὶ λόγοις καὶ δι' ἔργων ἦρτο ἐπὶ τῇ τυ-

---

AMWELat

1 ἂν om. A   κινδύνοισ MW   2 μοι om. MW   τοῖσ MW   3 τῶν] τῶν καὶ MW   4 ἀνθρώπουσ i. marg. suppl. m. 1 M   ἄξιος — 6 ἀπηλλάχθαι] *dignus enim sum apud te iudicem fidem rerum huiusmodi, quando etiam tu sapere talia comprobaris* Lat   5 εἴη A   ὑπὸ] ἐπὶ MW   8 *ἀσμένως] ἄσμενοσ MW *libenter* Lat   προσπαρίστατο] προσηρέθιζε E   9 *ἀπελύετο MWE *dimisit* Lat   *καὶ om. MW   καὶ ἰσχυρίζοντό — 10 τὰ εἰρημένα] *quidam enim adseuerabant ea quae cogitabantur quodam auspicio fuisse firmata* Lat   ἰσχυρίζοντό — 10 εἰρημένα om. E   10 βεβαιοῦν τὰ] βεβαίωσ ταῦτα MW   γὰρ] δὲ MW *nam* Lat, om. E   φωνὴν] φωνὴν λέγεται E   11 γενέσθαι] *fertur emissa* Lat   τινὸς om. E   12 κελεύοντος] κελεύουσαν E   πέραινε ELat   προσλαμβάνοιτο E   13 ὑπιδέσθαι, ι i. ras. A ὑπειδέσθαι MWE   14 συνομοτῶν E   15 προτροπῇ] τροπῇ E   πρῶτον om. ELat   17 ἀνθρώπεια E   αὐτὸν] αὐτὸν θαρσῆσαι E   18 *ἐπιβούλευμα] ἐπιτήδευμα M   *τῶν om. MW   20 *οὐδεὶς] γρ εἷς γὰρ οὐδεὶσ ἦν i. marg. A   *ἦν ὃς] τινόσ MW   μὴ] οὐκ E, om. MW   *ἐν om. M   ἂν ἠρίθμει] coni. ἀνηρίθμει codd. ἠρίθμει E   21 *δι' αὐτοῦ MW   22 *τῆς] τοῖσ MW   *ὑστερεῖν ἀρετῆσ tr. MW   23 ἦρτο] ἤρκτο A *erant — praeparati* Lat   τῇ om. MW

64 ραννοκτονίᾳ, ἐπεὶ καὶ Κάλλιστος, ἀπελεύθερος δ' ἦν Γαΐου πλεῖ-
στά τε ἀνὴρ εἷς οὗτος ἐπὶ μέγιστον δυνάμεως ἀφίκετο καὶ οὐδὲν
ἄλλο ἢ ἰσοτύραννον εἶχε τὴν δύναμιν φόβῳ τε τῶν πάντων καὶ
65 μεγέθει χρημάτων, ἅπερ ἐγένετο αὐτῷ· δωροδοκώτατος γὰρ ἦν
καὶ ὑβριστότατος παρ' ὁντινοῦν γίνεται, ἐξουσίᾳ χρησάμενος παρὰ
τὸ εἰκός· καὶ ἄλλως τε τοῦ Γαΐου τὴν φύσιν ἐξεπιστάμενος ἀνή-
κεστον οὖσαν καὶ ἐφ' οἷστισι κρίνειεν οὐδαμῶς ἀντισπάσματι χρω-
μένην, αὐτῷ τε πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας αἰτίας τοῦ κινδυνεύειν, οὐχ
66 ἥκιστα δὲ τὸ μέγεθος τῶν χρημάτων· ὥστε δὴ καὶ Κλαύδιον ἐθε-
ράπευε κρυπτῶς μετακαθίζων πρὸς αὐτὸν ἐλπίδι τοῦ κἂν εἰς ἐκεῖ-
νον ἥξειν τὴν ἡγεμονίαν Γαΐου μεταστάντος, αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν
τῆς τιμῆς τὴν ἐφ' ὁμοίοις ἰσχὺν προκαταθέμενος χάριν καὶ φιλαν-
67 θρωπίας λόγον. ἐτόλμησεν γοῦν εἰπεῖν, ὡς κελευσθεὶς διαχρήσα-
σθαι φαρμάκῳ τὸν Κλαύδιον μυρίας εὕροιτο τοῦ χρήματος τὰς
68 ὑπερβολάς. δοκεῖν δὲ προσεποιεῖτο Κάλλιστος ἐπὶ θήρᾳ τῇ Κλαυ-
δίου τὸν λόγον τοῦτον, ἔπειτα οὔτε Γάιος ὡρμηκὼς μεταχειρίσα-
σθαι Κλαύδιον ἠνείχετο τῶν Καλλίστου προφάσεων οὔτε Κάλλιστος
κελευσθείς που τὴν πρᾶξιν εὐκτὸν ὑπελάμβανεν ἢ κακουργῶν εἰς
τοῦ δεσπότου τὰς ἐπιστολὰς οὐκ ἂν ἐκ τοῦ παραχρῆμα τὸν μισθὸν
69 ἐκομίζετο. ἀλλὰ δὴ Κλαυδίῳ μὲν ἔκ τινος θείας δυνάμεως χρήσα-
σθαι μανιῶν τῶν Γαΐου, Κάλλιστος προσποιήσασθαι χάριτος κατά-
θεσιν μηδαμῶς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης.
70 11. Τοῖς ἀμφὶ τὸν Χαιρέαν ὑπερβολαὶ τὸ καθ' ἡμέραν

AMWE Lat

1 δὲ MWE 2 *ἀφίκοιτο MW ἀφῖκτο Naber 3 ἄλλῳ W 4 ἅπερ ἐγένετο] ὑπερεγένετο M 5 ὀντιναοῦν M ὀντοιναοῦν W 8 πολλὰς μὲν i. marg. suppl. m. 1 M τοῦ κινδυνεύειν αἰτίασ tr. MW 9 δὲ om. MW 10 μετακαθίζειν MW ἐλπίδι — 13 λόγον] *sperans quia si ei cederet principatus deficiente gaio honorem similem ei praeberet, eo quod illi gratiam et uerba clementiae primitus inpendisset* Lat 11 ὑπόθεσιν] ὑπόσχεσιν A 13 *δια-χρήσασθαι] χρήσασθαι MW 14 εὕροι E 15 δοκεῖν] δοκεῖ ME δὲ] δέ μοι E et ut uid. Lat δοκεῖν — 16 τοῦτον] *sed mihi uidetur, quia fingebat haec callistus uolens capere claudium* Lat προσεποιεῖτο] προσποιεῖσθαι E τῇ] τῆσ A τοῦ E 16 ἔπειτα] ἐπεὶ E γρ ἐπεί τε i. marg. A *nam* Lat 17 ante Κλαύδιον ras. 4 litt. M *ἠνείχετο] ἂν ἠνείχετο coni. οὔτε — 21 Γαΐου] *neque callistus iussus optabilem gaio rem perpetrare si distulisset mandata domini sui potuit pericula declinare. sed claudium diuinitas quidem a gai uesania liberauit* Lat 18 εὐκτὸν] φευκτὸν Bekker ὑπελάμβανεν] ὑπερέβαλεν Hudson 18 ἐπιστολὰς] ἐντολὰσ E 20 χρήσασθαι] σώσασθαι ἐκ Hudson περιγενέσθαι ἐκ Bekker 21 Κάλλιστος] *callistus autem* Lat Κάλλιστον δὲ Hudson 23 τοῖς] τοῖσ δ' E *hi siquidem qui* Lat *ὑπερ-βολῇ MW

ἦσαν ὀκνούντων πολλῶν οὐ γὰρ Χαιρέας ἔσται ἑκὼν εἶναι τοῦ πράσ-
σειν ἀναβολὴν ἐποιεῖτο, πάντα καιρὸν ἐπιτήδειον τῇ πράξει νομί-
ζων. καὶ γὰρ εἰς τὸ Καπετώλιον ἀνιόντα καὶ τὰς θυσίας ὑπὲρ 71
τῆς θυγατρὸς ἐπιτελουμένας ὑπὸ τοῦ Γαΐου παρῆν πολλάκις και-
ρός, καὶ ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς ἱστάμενον καὶ τῷ δήμῳ χρυσίου καὶ
ἀργυρίου χρήματα διαρριπτοῦντα ὦσαι κατὰ κεφαλῆς, ὑψηλὸν δ'
ἐστὶ τὸ τέγος εἰς τὴν ἀγορὰν φέρον, ἐπί τε τῶν μυστηρίων ταῖς
ποιήσεσιν ἃ συνίστατο· πάντων γὰρ αὐτὸν ἀπερίοπτον εἶναι προ- 72
νοίᾳ τοῦ ἐν αὐτοῖς εὐπρεπῶς ἀναστραφησομένου καὶ ἀπογνώσει
τοῦ ἐν ἐπιχειρήσει τινὶ γενέσθαι πιστεύοντα εἰ δὲ μηδὲν τίμιον
ὡς τῶν θεῶν αὐτῷ δύναμιν τοῦ θανάτου παρατυγχάνειν, αὐτῷ δ' 73
ἂν ἰσχὺν ἐγγενέσθαι καὶ μὴ σιδηροφορουμένῳ διαχρήσασθαι τότε
Γάιον. οὕτως εὐχῆς εἶχε τοὺς συνωμότας ὁ Χαιρέας δεδιὼς τοὺς
καιροὺς μὴ διαρρυεῖεν. οἱ δὲ ἑώρων μὲν νομίμων τε χρῄζοντα καὶ 74
ἐπ' ἀγαθοῖς τοῖς αὐτῶν ἐπειγόμενον, οὐ μὴν ἀλλ' ἠξίουν εἰς ὀλί-
γον γοῦν ὑπερβολῇ χρήσασθαι, μὴ καί πῃ σφάλματος τῇ ἐπιχειρήσει
συνελθόντος ταράξαιεν τὴν πόλιν ζητήσεων τῶν συνεγνωκότων τὴν
πρᾶξιν γινομένων καὶ τοῖς αὐτοῖς μελλήσουσιν ἐπιχειρεῖν ἄπορον
τὴν ἀνδραγαθίαν φραξαμένου Γαΐου πρὸς αὐτοὺς μειζόνως. καλῶς 75
οὖν ἔχειν θεωριῶν ἐν τῷ Παλατίῳ ἐπιτελουμένων ἅπτεσθαι τοῦ
χρήματος· ἄγονται δὲ ἐπὶ τιμῇ τοῦ πρώτου μεταστησαμένου τὴν
ἀρχὴν τοῦ δήμου Καίσαρος εἰς αὐτὸν μικρόν τε πρὸ τοῦ βασιλείου
καλύβης πηκτοῦ γενομένης, καὶ Ῥωμαίων τε οἱ εὐπατρίδαι θεωροῦ-
σιν ὁμοῦ παισὶν καὶ γυναιξὶν καὶ ὁ Καῖσαρ· ῥᾳστώνην τε αὐτοῖς 76
ἔσεσθαι πολλῶν μυριάδων ἀνθρώπων εἰς ὀλίγον χωρίον καθειργνυ-

AMWE Lat

1 ὀκνούντων, οὐ ex ο corr. M ὀκνωντων W ὀκνούντων πολλῶν] ὄκνω τῶν πολλῶν E *dum multos segnities detineret* Lat ἔσται ἑκὼν] · · · · ἑκὼν A ἑκὼν E 2 τῇ πράξει] E πράξειν AM πρᾶξιν W *ad agendum* Lat 3 καπιτώλιον (ι ante τ i. ras. A) AME καὶ τὰς] κατὰ E *ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς] ὑπὸ τοῦ πατρὸσ M 5 τῷ om. MW 6 *ὦσε W δέ MWE 7 *τέγος] στέγοσ MW ἐπὶ] ἔτι E *adhuc* Lat 8 συνίστατο] συνίστα τότε MWE περίοπτον E 10 τινὶ γενέσθαι πιστεύοντα] τινὰ πιστεύειν γενέσθαι E τίμιον ὡς] σημεῖον ὡς ἀπὸ Hudson 12 τότε] τόν τε MW 13 οὕτως — Χαιρέας] *tantum habuit cum coniuratis chaereas ardorem* Lat εὐχῆς] δι' ὀργῆσ E ὀργῆσ i. marg. A 14 διαρρυεῖν M διαρρύειν W *δ' MW νομίμων] νόμων A χρῄζωντα W 15 ἀλλὰ E 16 *ὑπερβολὴν A καί πῃ σφάλματος] καὶ ἐπισφάλματοσ MW καὶ σφάλματοσ E 17 ταράξαιε E 18 γιγνομένων MW καὶ τοῖς — 19 μειζόνως] *et insidiarum iam non ualeret utilitas in futuro* Lat αὐτοῖς] αὖθις Holwerda αὐτῇ Bekker μελήσουσιν M 19 ἀνδραγαθίαν] ἀνδραγαθείαν W ἀνδραγαθίαν ποιήσαιεν Hudson 22 *αὐτον] *semetipsum* Lat 23 τε] δὲ E 24 *τε s. M 25 καθειργμένων E

μένων ὥστε εἰσιόντι τὴν ἐπιχείρησιν ποιήσασθαι δυνάμεως τοῖς
ὑπασπισταῖς, εἰ καί τινες προθυμοῖντο, μὴ παρατευξομένης αὐτῷ
βοηθεῖν.
77 12. Εἴχετο δὲ Χαιρέας, καὶ τῶν θεωριῶν ἐπελθουσῶν τῇ
πρώτῃ δεδογμένον ἅπτεσθαι τῆς πράξεως ἰσχυρότερον ἦν τοῦ κατ᾽
ἐκείνους προβεβουλευκότος τὸ τῆς τύχης συγχωροῦν ὑπερβολάς, καὶ
τὰς τρεῖς ὑπερβαλλομένου ταῖς νομίμοις ἡμέραις μόλις κατὰ τὴν
78 τελευταίαν αὐτοῖς ἐπράχθη τὸ ἔργον. Χαιρέας δὲ συγκαλέσας τοὺς
συνωμότας „πολὺς μέν, εἶπεν, καὶ ὁ παρεληλυθὼς χρόνος ὀνειδίσαι
τὸ ἐπιμέλλον ἡμῶν ἐπὶ τοῖς οὕτω βουλευθεῖσιν μετ᾽ ἀρετῆς, δεινὸν
δέ, εἰ καὶ μηνύματος γενομένου διαπεσεῖται ἡ πρᾶξις καὶ Γάιος
79 ὑβριεῖ μειζόνως. ἢ οὐχ ὁρῶμεν, ὡς τῆς ἐλευθερίας ἀφαιροῦμεν ὁπό-
σας τῶν ἡμερῶν προσθήκην τῇ Γαΐου τυραννίδι χαριζόμεθα, δέον αὐ-
τούς τ᾽ ἀδεεῖς τὸ λοιπὸν εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις αἰτίαν τοῦ εὐδαίμονος
παρασχόντας δι᾽ αἰῶνος τοῦ ἅπαντος τοῖς αὖθις ἐν θαύματι μεγάλῳ
80 καὶ τιμῇ καταστῆναι;“ τῶν δὲ οὔτε ἀντειπεῖν ὡς οὐ πάνυ καλοῖς
δυναμένων οὔτε τὴν πρᾶξιν ἄντικρυς δεχομένων σιγῇ δὲ καταπε-
πληγότων „τί, φησίν, ὦ γενναῖοι, διαμέλλομεν; ἢ οὐχ ὁρᾶτε τὴν
σήμερον τῶν θεωριῶν ἡμέραν ὑστάτην οὖσαν καὶ Γάιον ἐκπλευσού-
81 μενον;“ ἐπὶ γὰρ Ἀλεξανδρείας παρεσκεύαστο πλεῖν κατὰ θεωρίαν
τῆς Αἰγύπτου. „καλὸν δὲ ἡμῖν προέσθαι τῶν χειρῶν τὸ ὄνειδος
τῇ Ῥωμαίων μεγαλαυχίᾳ πομπεῦσον διά τε γῆς καὶ θαλάσσης;
82 πῶς δ᾽ οὐκ ἂν δικαίως κρίνοιμεν αὐτοὺς αἰσχύνῃ τῶν γενησομένων,

---

AMWELat

2 *παρατευξομένης] παραταξαμένησ M παραταξομένησ W 4 Εἴχετο] ἠνείχετο E *expectabat* Lat ἠπείγετο Naber 5 *δεδογμένον] δεδομένον A *praecogitatum* Lat *ἦν] δ᾽ ἦν W 6 ἐκείνου AE 7 *ὑπερβαλλομέ-νοις Ernesti *τὰς νομίμους ἡμέρας Lowthius 8 *δὲ συγκαλέσας] γὰρ καλέσασ MW 10 τὸ] τε τὸ MW ἐπιμέλον M ἔτι μέλλον Bekker μετὰ MW 11 γινομένου A καὶ Γάιος — 13 χαριζόμεθα] *et potius gaius nos afficiat cunctorumque auferat libertatem his diebus quos nos tyrannidi eius adicimus* Lat 12 ὁπόσας τῶν ἡμερῶν] Lat et i. marg. A ὁπόσα τῶν ἡμετέρων AMW 13 προσθήκην] ἢ προσθήκην MW εἰσ προσθήκην, εἰ i. ras. A τῇ] τοῦ MW αὐτούσ A[1] 14 τ᾽ ἀδεεῖς] τάδε εἰς MW 15 παρασχόντοσ W ἅπαντος] ἀπόντοσ MW *praeteriti* Lat τοῖς] τοῦ MW ἐν θαύματι — 16 τιμῇ om. MW 16 οὔτε] Dindorf οὐκ AE οὐδὲ MW *ἀντιπεῖν W ὡς οὐ om. E *ὡς οὐ — καλοῖς] *quasi non bene fuisset hortatus* Lat καλοῖς] Hudson καλῶσ AE καλῶν MW 18 *διαμέλομεν M 19 ἡμέραν ὑστάτην] ἐσχάτην ἡμέραν M ὑστάτην ἡμέραν W τελευταίαν ἡμέραν E 21 ἡμῖν] ὑμῖν A *uobis* Lat 22 Ῥωμαίων μεγαλαυχίᾳ] μεγαλαρχία ῥωμαίων M θαλάττησ W 23 πῶς δ᾽ — γενησομένων] *nam quomodo non iuste erimus confusionis obnoxii* Lat δὲ MW κρίνοιμεν] coni. κρίνωμεν A κρίνομεν MW

εἴ τις αὐτὸν Αἰγύπτιος κτείνειεν τὴν ὕβριν οὐχ ἡγησάμενος ἀνα-
σχετὸν τοῖς ἐλευθέροις γεγονόσιν; ἐγὼ μὲν οὖν οὐκέτι εἰς πλείονα 83
ἀνέξομαι τὰς σκήψεις ὑμῶν, χωρήσω δὲ τοῖς κινδύνοις ὁμοῦ σήμε-
ρον ἡδονῇ φέρων πᾶν ὅ τι καὶ γένοιτο ἐξ αὐτῶν, οὐδ᾽ ἂν ὑπερ-
βαλλοίμην εἴπερ εἴη· τί γὰρ δὴ καὶ γένοιτ᾽ ἂν ἀνδρὶ φρόνημα
ἔχοντι τούτου σχετλιώτερον, ἕτερον Γάιον ἀναιρεῖν ἐμοῦ ζῶντος ἐμὲ
τὴν ἐπὶ τῷδε ἀρετὴν ἀφῃρημένον;“

13. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν αὐτός τε ὡρμήκει πράξων τὸ 84
ἔργον καὶ τοῖς λοιποῖς ἐνεποίησε θάρσος πᾶσίν τε ἦν ἔρως ἅπτε-
σθαι τοῦ ἐγχειρήματος μηδὲν ὑπερβαλλομένοις, ἕωθέν τε ἐπὶ τοῦ 85
Παλατίου εἰώθει τὸ ξίφος ὑπεζωσμένος τῶν ἱππικῶν· ἔθος γὰρ
δὴ τοῖς χιλιάρχοις τοῦτο ἐζωσμένοις αἰτεῖν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος
τὸ σημεῖον, ἦν τε ἡ ἡμέρα καθήκουσα εἰς αὐτὸν τῆς παραλήψεως
τοῦ σημείου. ἄρτι τε συνῄει πληθὺς εἰς τὸ Παλάτιον ἐπὶ προ- 86
καταλήψει θέας πολλῷ θορύβῳ καὶ ὠθισμῷ, χαρᾷ φέροντος Γαΐου
τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε τῶν πολλῶν σπουδήν, παρὸ καὶ διακέκριτο οὐδὲν
οὔτε τῇ συγκλήτῳ χωρίον οὔτε τοῖς ἱππεῦσιν, φύρδην δὲ ἕζοντο
καὶ τοῖς ἀνδράσιν ὁμοῦ αἱ γυναῖκες καὶ τῷ δούλῳ ἀναμεμιγμένον
τὸ ἐλεύθερον. Γάιος δὲ προόδων αὐτῷ γενομένων ἔθυσε τῷ Σε- 87
βαστῷ Καίσαρι, ᾧ δὴ καὶ τὰ τῆς θεωρίας ἤγετο, καὶ πίπτοντος
τῶν ἱερείων τινὸς συνέβη αἵματι τὴν Ἀσπρῆνα στολὴν ἑνὸς τῶν
συγκλητικῶν ἀνάπλεων γενέσθαι. τοῦτο Γαΐῳ γέλωτα μὲν παρέ-
σχεν, ἦν δ᾽ ἄρα εἰς οἰωνὸν τῷ Ἀσπρῆνᾳ φανερόν· ἐπικατασφάζε-
ται γὰρ τῷ Γαΐῳ. Γάιον δ᾽ ἱστορεῖται παρὰ φύσιν τὴν ἑαυτοῦ 88
εὐπροσηγορώτατον γενέσθαι κατ᾽ ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ δεξιότητι
χρώμενον ὁμιλίας πάνθ᾽ ὁντινοῦν ἐκπλῆξαι τῶν παρατυγχανόντων.
μετὰ δὲ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὴν θεωρίαν τραπεὶς ἐκαθέζετο καὶ περὶ 89

AMWELat

1 τις αὐτὸν] τισ οὖν αὐτὸσ MW κτείνειεν] κρίνειε W ἡγησόμενοσ MW 3 σκήψεις] σκέψεισ MW *cogitationes* Lat ἡμῶν W *ὁμοῦ] ὁμόσε Hudson 4 ὑπερβαλοίμην MWE 5 εἴπερ] ὅτι περ Hudson ἂν om. MW 6 ἕτερον om. MW ἐμὲ] εἴμε MW καὶ ἐμὲ Lowthius 8 ταῦτ᾽ E τε] γε AME 10 *μηδὲν — 11 ἱππικῶν] *nihilque differens diluculo ad palatium multitudo equestrium armata conuenit* Lat ὑπερβαλομένοις coni. *ἕωθέν] εἴωθέ MW 11 εἰώθει] γέγονε E, om. MW ὤθεῖ aut simile coni. *τῶν ἱππικῶν] ἱπποκομῶν MW 12 δὴ om. MWE *τοῦτε W 14 *πληθὺς] πλῆθοσ MW 16 παρὸ] παρ᾽ ὧι A διεκέκριτο E 17 ἵζοντο E 19 ἔθνε MWE 21 *συνέβη — ἑνὸς om. W αἵματοσ E ἀσπρίνα E et ex corr. A 23 δὲ MWE ἀσπρίνα E et ex corr. A ἐπικατασφάττεται E 24 γάϊοσ A δὲ MW ἱστορεῖται] *ferunt* Lat

90 αὐτὸν τῶν ἑταίρων οἱ ἀξιολογώτατοι. κατεσκεύαστο δὲ τὸ θέατρον,
πηκτὸν δὲ ἐγίνετο κατὰ ἕκαστον ἐνιαυτόν, τοιόνδε τρόπον· θύρας
ἔχει δύο φερούσας τὴν μὲν εἰς αἴθριον, τὴν δ' εἰς στοὰν εἰσόδοις
καὶ ἀποχωρήσεσιν, ὅπως μὴ ταράσσοιντο οἱ ἔνδον ἀπειλημμένοι,
ἐκ δ' αὐτῆς τῆς καλύβης ἐνδοτέρω διαφράγμασιν ἑτέραν ἀπειλη-
φυίαις ἐπ' ἀναστροφῇ τοῖς ἀνταγωνισταῖς καὶ ὁπόσα ἀκροάματα.
91 συγκαθημένης δὲ τῆς πληθύος καὶ τοῦ Χαιρέου σὺν τοῖς χιλιάρχοις
οὐκ ἄπωθεν τοῦ Γαΐου, δεξιὸν δὲ τοῦ θεάτρου κέρας ὁ Καῖσαρ
εἶχεν, Βαθύβιός τις τῶν συγκλητικῶν ἀνὴρ ἐστρατηγηκὼς ἤρετο
Κλούιον παρακαθεζόμενον αὐτῷ καὶ τοῦτον ὑπατικόν, εἰ δή τις
αὐτῷ νεωτέρων πραγμάτων πέρι ἀφίκοιτο πύστις, προμηθὴς γενό-
92 μενος τοῦ μὴ ἐξάκουστος εἶναι τάδε λέγων. τοῦ δὲ φαμένου μηδὲν
πεπύσθαι σημεῖον „τοιγαροῦν, ὦ Κλούιε, τυραννοκτονίας ἀγὼν
πρόκειται." καὶ ὁ Κλούιος „ὦ γενναῖε, φησίν, σίγα, μή τις τ' ἄλλος
93 Ἀχαιῶν μῦθον ἀκούσῃ." πολλῆς δ' ὀπώρας ἐπιχεομένης τοῖς θεω-
ροῖς καὶ πολλῶν ὀρνέων ὁπόσα τῷ σπανίῳ τίμια τοῖς κτωμένοις,
ὁ Γάιος ἡδονῇ τὰς περὶ αὐτοῖς ἐθεώρει μάχας καὶ διαρπαγὰς οἰ-
94 κειουμένων αὐτὰ τῶν θεωρῶν. ἔνθα δὲ καὶ σημεῖα μανθάνει δύο
γενέσθαι· καὶ γὰρ μῖμος εἰσάγεται, καθ' ὃν σταυροῦται ληφθεὶς
ἡγεμών, ὅ τε ὀρχηστὴς δρᾶμα εἰσάγει Κινύραν, ἐν ᾧ αὐτός τε ἐκτεί-
νετο καὶ ἡ θυγάτηρ Μύρρα, αἷμά τε ἦν τεχνητὸν πολὺ καὶ περὶ

AMWE Lat

1 *ἑταίρων, αι i. ras. A κατεσκεύαστο] i. marg. γρ ἐν ἄλλοισ οὗ, κατεσκεύαστο A 3 εἶχε coni. δὲ MW 4 ταράσσοιντο] παρατάσσοιντο MW 5 ἐκ δ' — 6 ἀκροάματα] *est etiam illic et alia cella, ubi lusores exerceri solent atque cantores* Lat δὲ MW ἑτέρας ἀπειληφυίας Ernesti 6 ἐπ' ἀναστροφὴν MW 7 δὲ] δὴ MWE *καὶ τὸν χαιρέαν (χαιρέα W) MW χιλιάρχαισ W et ex corr. M 8 ἄπωθε A[1] ἄποθεν ME et ex corr. A δεξιὰν A 9 Βαθύβιος] βατίβιοσ E *batybius* Lat Οὐατίνιος Hudson 10 Κλούιον] κλούιτον codd. κλαύιτον E *cluitum* Lat Κλούβιον Hudson hic et infra παρεζόμενον AE *δή om. MW 11 *αὐτὸν W πέρι ἀφίκοιτο] περιαφίκοιτο codd. ἀφίκοιτο E *πύστισ, ύ i. ras. A πίστισ MW 12 τοῦ δὲ — 14 πρόκειται] *quo dicente nihil sibi ea die* (*de* cod. Ambr.) *nuntiatum, o cluite, inquit, hodie tyrannicidii certamen agitatur* Lat 13 σημεῖον] om. E fort. recte, i. marg. γρ σήμερον A, quod habuit etiam Lat κλούιτε codd. Lat κλαύιτε E 14 *προύκειται W κλούιτοσ codd. Lat κλαύιτοσ E τ' om. WE et Lat, qui Cluuii responsum (= Homeri Il. XIV 90) graecis litteris expressit 15 δὲ MW ἐπιχεομένοισ W 16 τῷ σπανίῳ] τῶν σπανίων A *pro raritate sua* Lat 17 αὐτοῖς] αὐτῆσ MW 18 ἔνθα δὲ — 19 γενέσθαι] *in illo siquidem spectaculo duo ei auguria prouenerunt* Lat ἔνθα δὲ] ἐνθάδε MW δὲ] i. marg. γρ δὴ A μανθάνει] συμβαίνει Bekker 19 ληφθεὶς] ληστὴς Bulengerus ληστῶν Hudson *depraehensus* Lat 20 ὀρχϊστὴσ M κιννύραν M τε αὐτὸσ tr. A 21 περὶ] τὸ περὶ M τὸν περὶ W

τὸν σταυρωθέντα ἐκκεχυμένον καὶ τῶν περὶ τὸν Κινύραν. ὁμολο- 95
γεῖται δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην γενέσθαι, ἐν ᾗ Φίλιππον τὸν
Ἀμύντου Μακεδόνων βασιλέα κτείνει Παυσανίας εἷς τῶν ἑταίρων
εἰς τὸ θέατρον εἰσιόντα. Γαΐου δ' ἐνδοιάζοντος, εἴτε παραμείνειεν 96
εἰς τέλος τῇ θεωρίᾳ διὰ τὸ τελευταίαν εἶναι τὴν ἡμέραν εἴτε λου-
τρῷ χρησάμενος καὶ σίτῳ εἶτα ἐπανίοι καθὰ καὶ οἱ πρότερον, Μι-
νουκιανὸς ὑπὲρ τοῦ Γαΐου καθεζόμενος καὶ δεδιώς, μὴ διαλυθείη
τὰ τῶν καιρῶν εἰς κενόν, ἐξαναστὰς ἐπειδὴ καὶ Χαιρέαν ἑώρα
προεξεληλυθότα, ἠπείγετο θαρσύνειν αὐτὸν προελθών. λαμβάνεται 97
δ' αὐτοῦ τῆς στολῆς Γάιος κατὰ φιλοφροσύνην δῆθεν καὶ „ποῖ δή,
φησίν, ὦ μακάριε;" καὶ ὁ μὲν αἰδοῖ δοκεῖν τοῦ Καίσαρος καθίζει,
κρείσσων δ' ὁ φόβος ἦν ὀλίγον τε διαλιπὼν εἶτα διανίσταται. καὶ 98
ὁ Γάιος οὐδὲν ἐμποδὼν ἦν ἐξιόντι δοκῶν ἐπί τινι τῶν ἀναγκαίων
ποιεῖσθαι τὴν ἔξοδον. Ἀμβρώνας δὲ καὶ αὐτὸς παρῄνει τῷ Γαΐῳ
καθὸ πρότερον ὑπεξελθόντι πρός τε λουτρῷ καὶ ἀρίστῳ γενέσθαι
καὶ ἔπειτα δὲ εἰσελθεῖν, χρῄζων ἐπὶ πέρας ἀχθῆναι τὰ ἐγνωσμένα.
14. *Καὶ οἱ περὶ τὸν Χαιρέαν ἔτασσον μὲν ἀλλήλους ᾗ καιρός* 99
τε καὶ ἐχρῆν ἕκαστον στάντα ᾗ προσταχθείη μὴ ἀπολιμπάνεσθαι
ἐπιπονοῦντες. ἤχθοντο δὲ τῇ διατριβῇ καὶ τῷ μέλλεσθαι τὰ ἐν
χερσίν, ἐπεὶ καὶ περὶ ἐνάτην ὥραν ἤδη τὰ τῆς ἡμέρας ἦν. καὶ 100
Χαιρέας βραδύνοντος Γαΐου πρόθυμος ἦν ἐπεισελθεῖν ἐν τῇ καθέ-

---

AMWELat

1 *σταυρωθέντα*] *iudicem crucifixum* Lat *τῶν*] *τὸν* MW *κιννύραν* M 3 **κτίνει* W 4 **δὲ* MW **παραμένοιεν* M *παραμένειεν* W 6 *οἱ πρότερον*] *prius* Lat *πρότερον* ed. pr. 7 *διαλυθείη*] E *διαχυθείη* codd. *efflueret* Lat 8 **κενὸν, ε* i. ras. M 9 **ἐπείγετο* W **θρασύνειν* MW 10 *δὲ* MWE 11 **καθίζειν* MW 12 **δ' ὁ*] *δὴ* MW *διανίστατο* E 13 *ἐξιόντι*] Lowthius et Hudson *ἄξιόν τι* codd. *egredienti* Lat *ἀναγκαίων*] *ἐν αἰτία ἐχῶν* MW *necessaria* Lat *ἀναντιλέκτων* ed. pr. 14 *Ἀμβρώνας*] *ἀμβρωνᾶσ* A *ἀμπρώνασ* MW *γρ ἀσπρίνασ* i. marg. A *ἀσπρήνασ* E *aspronas* Lat *καὶ αὐτὸς παρῄνει*] *μετεῖχε δὲ καὶ αὐτὸσ παρήνει* E *cum esset et ipse particeps operis ammonebat* Lat 15 *καθὸ*] *καθ' ὃν* MW *καὶ* E 16 *δὲ* om. E **εἰσελθεῖν*] *remearet* Lat **χρῆζον* M¹W 17 *καὶ οἱ* — 20 *χερσίν*] *illi siquidem, qui circa chaeream erant, exacuebant alterutros quasi tempus esset singulos praeparari, ne ad opus absentes inuenirentur et neglegentes oportunum tempus amitterent* Lat 18 *καὶ* om. MW *ᾗ* om. MW 19 *ἐπιπονοῦντες*] *ἐπεὶ πονοῦντεσ* A *ἐπιπονοῦντοσ* W *ἐπιπονοῦντας* ed. pr. *δὲ*] *δὴ* AW *μέλεσθαι* M 20 *ἐννάτην* WE 21 *καὶ Χαιρέας* — 228, 4 *ἀπολουμένους*] *chaereas itaque tardante gaio erat paratus, ut ingrederetur ad sedem eius, praescius tamen quia illic necem principis cum multo sanguine senatorum et simul equestrium adimpleret, licetque arderet, melius tamen esse iudicauit omnium tutamen libertatemque seruari* Lat **βραδύναντοσ* A *ἐπεισελθὼν* WE

δρᾳ προσπεσὼν μέντοι προῄδει τοῦτο σὺν πολλῷ φόνῳ τῶν τε
βουλευτῶν καὶ ὁπόσοι τῶν ἱππέων παρῆσαν καίπερ δεδιὼς πρό-
θυμος ἦν, καλῶς ἔχειν ἡγούμενος πᾶσιν ἀσφάλειαν καὶ ἐλευθερίαν
101 ὠνούμενος ἐν ὀλίγῳ τίθεσθαι τὰ κατὰ τοὺς ἀπολουμένους. καὶ
δὴ τετραμμένων εἰς τὸ θέατρον εἰσόδῳ σημαίνεται Γάιος ἐξαναστὰς
καὶ θόρυβος ἦν, ἀνέστρεφον δὲ καὶ οἱ συνωμόται καὶ ἀνεωθοῦντο
τὴν πληθύν, λόγῳ μὲν διὰ τὸ δυσχεραίνειν τὸν Γάιον, ἔργῳ δὲ ἐπ᾽
ἀδείας βουλόμενοι ἐν ἐρημίᾳ τῶν ἀμυνουμένων καταστήσαντες αὐ-
102 τὸν ἅπτεσθαι τῆς σφαγῆς. προεξῄεσαν δὲ Κλαύδιος μὲν ὁ πάτρως
αὐτοῦ καὶ Μᾶρκος Βινίκιος ὁ τῆς ἀδελφῆς ἀνὴρ ἔτι δὲ Οὐαλέριος
Ἀσιατικός, οὓς οὐδὲ βουλομένοις διακλεῖσαι δύναμις ἦν αἰδοῖ τῆς
103 ἀξιώσεως, εἵπετο δ᾽ αὐτὸς σὺν Παύλῳ Ἀρρουντίῳ. ἐπεὶ δ᾽ ἐντὸς
ἦν τοῦ βασιλείου, τὰς μὲν ἐπ᾽ εὐθείας ὁδοὺς λείπει, καθ᾽ ἃς δι-
εστήκεσαν τῶν δούλων οἱ θεραπεύοντες αὐτὸν καὶ προῄεσαν οἱ
104 περὶ τὸν Κλαύδιον· τρέπεται δὲ κατὰ στενωπὸν ἠρεμηκότα καὶ
ἐπὶ τόπον πρὸς λουτροῖς γενησόμενος ἅμα καὶ παῖδας οἳ ἥκεσαν
ἐκ τῆς Ἀσίας κατανοήσων, πομπῆς αὐτῶν ἐκεῖθεν γενομένης ἐπὶ
ὕμνοις μυστηρίων ἃ ἐπετέλει, ἔνιοι δὲ κατὰ πυρριχισμούς, οἳ ἐν
105 τοῖς θεάτροις ἔσοιντο. ὑπαντιάζει δ᾽ αὐτὸν Χαιρέας καὶ ᾔτησεν
σημεῖον. τοῦ δὲ τῶν εἰς χλεύην ἀνακειμένων εἰπόντος οὐδὲν ἐν-
δοιάσας λοιδορίαις τε ἐχρᾶτο κατὰ τοῦ Γαΐου καὶ σπασάμενος τὸ
106 ξίφος ἐπάγει πληγὴν σφοδράν· οὐ μὴν γε ἦν καίριος. καίτοι γέ
φασίν τινες προνοίᾳ τοῦ Χαιρέου γενέσθαι τοῦ μὴ μιᾷ πληγῇ
διεργάσασθαι τὸν Γάιον, ἀλλὰ τιμωρεῖσθαι μειζόνως πλήθει τραυ-
107 μάτων. οὐ μὴν ἐμοὶ πιθανὸς οὗτος ὁ λόγος διὰ τὸ μὴ ἐπιχωρεῖν

AMWELat

1 προσπεσεῖν E *προσήδει M προῄδει μέντοι tr. E φόνῳ] φόνῳ ἐσόμενον E 2 ὅσοι E δεδιὼς] δὲ εἰδὼσ E 3 πᾶσιν] πᾶσαν E 5 εἰς — εἰσόδῳ] *ad spectaculorum uota* Lat τοῦ θεάτρου Lowthius εἰσόδῳ] τὴν εἴσοδον MW 6 *ἀνωθοῦντο A 8 ἀμυνομένων MWE 9 *πάτροσ MW πατρῶοσ et i. marg. γρ πάτρωσ A 10 Βινίκιος] μινουκιανὸσ codd. ELat Οὐινίκιος Hudson, cf. infra § 252 ubi itidem Μινουκιανὸς traditur et Tacit. ann. VI 15 μινουκιανὸσ μάρκοσ tr. E δὲ] δὲ καὶ E *οὐαλ-λέριοσ M 11 Ἀσιατικὸς] ἀσουατικὸσ A ἀνθυπατικὸσ MW ἀνθυπατινὸσ E *asiaticus* Lat οὓς] ex Lat Hudson οἷσ codd. 12 δὲ αὐτὸσ MWE Παύλῳ Ἀρρουντίῳ] ed. pr. ταλαιπωρουντίω codd. *paulo arruntio* Lat; cf. § 148, ubi Arruntius Stella memoratur *δὲ MW 13 *ἐπ᾽ om. ed. pr. διεστήκεσαν] δὲ (δὴ E) ἑστήκεσαν MWE 14 *θεραπεύσοντες coni. 16 *ἐπὶ τόπον] ἐπίσκοτον Bekker ἐπίτομον coni. *παῖδεσ W *ἥκεσαν] ᾔεσαν M *uenerant* Lat 19 δὲ MWE 21 *λοιδορίαισ, αι i. ras. M *ἐχρῆτο, ῆ i. ras. A 23 τοῦ] τὸ MW μὴ] μ^η i. ras. M 25 οὐ μὴν ἐμοὶ πιθανος] ALat ἐμοὶ δὲ ἀπίθανοσ MW

ἐν ταῖσδε ταῖς πράξεσιν λογισμῷ χρῆσθαι τὸν φόβον, Χαιρέαν δέ,
εἴπερ οὕτως ἐφρόνει, πάντων ἥγημαι μωρίᾳ διαφέρειν ἡδονὴν τῇ
ὀργῇ χαριζόμενον μᾶλλον ἢ ἐκ τοῦ ὀξέος ἀπαλλαγὴν αὐτῷ τε καὶ
τοῖς συνωμόταις κινδύνων χαριζόμενον, διὰ τὸ πολλὰς ἂν μηχανὰς
ἔτι γενέσθαι βοηθειῶν Γαΐῳ μὴ φθάντι τὴν ψυχὴν ἀφεῖναι κἀν-
ταῦθα Χαιρέᾳ λόγον ἂν γενέσθαι οὐ περὶ τῆς Γαΐου τιμωρίας,
ἀλλὰ τῆς αὐτοῦ καὶ τῶν φίλων, ὅπου γε καὶ πράξαντι καλῶς ἂν 108
εἶχε σιγῇ χρωμένῳ διαδιδράσκειν τὰς ὀργὰς τῶν ἀμυνομένων, οὐχ
ὅπως ἄδηλον εἰ τύχοι κατορθῶν ἐπ᾽ ἀλόγοις χρήζειν αὐτόν τε
ἀπολέσαι καὶ τὸν καιρόν. καὶ τάδε μὲν εἰκάζειν παρέστω τοῖς
βουλομένοις ᾗ καὶ θέλοιεν. ὁ δὲ Γάιος ἀλγηδόνι τῆς πληγῆς περι- 109
φερόμενος, μεσσηγὺς γὰρ τοῦ τε ὤμου καὶ τοῦ τραχήλου φερόμε-
νον τὸ ξίφος ἐπέσχεν ἡ κλεὶς προσωτέρω χωρεῖν, οὔτε ἀνεβόησεν
ὑπ᾽ ἐκπλήξεως οὔτε ἐπεκαλέσατό τινας τῶν φίλων εἴτε ἀπιστίᾳ
εἴτε καὶ ἄλλως ἀφρονήσει, στόνῳ δὲ χρησάμενος πρὸς τῆς ἀλγη-
δόνος τὸ περιὸν εἰς τὸ πρόσθεν ἵετο φυγῇ. καὶ δεξάμενος αὐτὸν 110
Κορνήλιος Σαβῖνος τὴν διάνοιαν ἤδη προκατειργασμένον ὠθεῖ καὶ
κλιθέντα ἐπὶ γόνυ πολλοὶ περιστάντες ἀφ᾽ ἑνὸς ἐγκελεύσματος
ἔκοπτον τοῖς ξίφεσιν, παρακελευσμός τε τὰ πρὸς ἀλλήλους καὶ
πρὸς ἔρις αὐτοῖς ἦν. τελευταῖα δὲ Ἀκύλας, ὁμολογεῖται δὲ ὑπὸ
πάντων πληγὴν ἐπαγαγών, μεθίστησιν αὐτὸν ἀκριβῶς. ἀναθείη δ᾽ 111
ἂν τις τὴν πρᾶξιν Χαιρέᾳ· καὶ γὰρ εἰ σὺν πολλοῖς ἐπράχθη τὸ

AMWELat

1 *ταῖσδε ταῖς*] *huiusmodi* Lat *χρήσασθαι* MW *φόβον*] *φόνον* MW 2 *διαφέρειν*] *ἂν διαφέρειν* coni. 3 *χαριζόμενον* eicit Ernesti, uid. Holwerda p. 53 *ὀξέωσ* MW *αὐτῶ* MW 4 *μηχανὰσ* om. M in confinio paginarum 5 *βοηθείασ* M *βοήθειαν* W *φθάσαντι* MW 6 *λόγον*] *λοιπὸν* MW 7 *φίλων*] *φίλων σωτηρίας* coni. *γε* om. A *πράξαντι*] *πρᾶξαί τι* MW 8 *ὀργὰς*] *ὁρμὰσ* M *iracundiam* Lat 9 *αὐτόν* — 10 *εἰκάζειν* om. MWE 11 *περιφερόμενος*] *φερόμενοσ* MWE *ferebatur* Lat 12 **μεσηγὺσ* M **φερόμενον*, *φε* i. ras. angustiore A 15 **στόνῳ* — 16 *περιὸν*] *sed dolorem fortiter ferens* Lat 16 **περιὸν*] *περιττὸν* ed. pr. *καὶ δεξάμενος* — 20 *ἦν*] *quem suscipiens cornelius sabinus et ipse iam sua mente praestructus impulit. tum genu flexo cadentem multi circumastantes singuli ad inuicem gladiis et quasi ad certamina discerpserunt* Lat 17 **προκατειργασμένοσ* MWLat *καὶ κλιθέντα*] *κλιθέντα* MW *κλιθέντα δ᾽* E 18 **πολλοὶ*] *πολλοὶ δὲ* MW **ἀφ᾽*] *ἐφ᾽* M **ἐκκελεύσματοσ* MW 19 *τὰ* om. ME 20 **πρὸς ἔρις*] *προσέρισ* A *πρόσερισ* M *τελευταῖα* — 21 *ἀκριβῶς*] *constat autem quia ultimus aquilas ei mortis intulit plagam* Lat *τελευταία* (ν supra) A *τελευταίαν* E *δὲ* om. ed. pr. *ὑπὸ*] *παρὰ* M 21 *ἁπάντων* W **μεθίστησιν*] *ἢ μεθίστησιν* ed. pr. 22 **χαιρέα·* A

ἔργον αὐτῷ, ἀλλ᾽ οὖν πρῶτός τε ἐνεθυμήθη εἶναι μέντοι αὐτῶ ὃς
112 προλαβὼν πολὺ τῶν ἁπάντων, καὶ πρῶτος μὲν τολμηρῶς ἐξεῖπεν
τοῖς λοιποῖς, δεχομένων δὲ τὸν ἐπὶ τῷ φόνῳ λόγον σποράδας τε
ἤθροισεν καὶ τὰ πάντα φρονίμως συγκροτήσας ἔνθα γνωμῶν εἰσ-
ηγήσεως ἐχρῆν πολὺ κρείσσων ἐγίγνετο καὶ λόγοις καθωμίλησεν χρη-
113 στοῖς ὡς οὐ τολμῶντας ἠνάγκασέν τε τοὺς ἅπαντας, ἐπεί τε καιρὸς
ἐλάμβανεν χειρὶ χρήσασθαι, φαίνεται κἀνταῦθα πρῶτός τε ὁρμήσας
καὶ ἁψάμενος ἀρετῇ τοῦ φόνου καὶ τοῖς ἄλλοις εὐεπίβατον παρα-
σχὼν καὶ προτεθνεῶτα Γάιον, ὥστ᾽ ἂν δικαίως καὶ ὁπόσα τοῖς
λοιποῖς εἴη πεπραγμένα τῇ Χαιρέου γνώμῃ τε καὶ ἀρετῇ προστί-
θεσθαι καὶ πόνῳ τῶν χειρῶν.
114 15. Καὶ Γάιος μὲν τοιούτῳ τρόπῳ χρησάμενος τῆς τελευτῆς
115 ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τῶν τραυμάτων ἀποψυχθεὶς ἔκειτο. οἱ δὲ περὶ
τὸν Χαιρέαν ἐπειδὴ κατείργαστο αὐτοῖς ἤδη Γάιος, ὁδοὺς μὲν τὰς
αὐτὰς ἰόντες σώζειν αὐτοὺς ἀμήχανον ἑώρων, ὄκνῳ τε τῶν γεγονό-
των, οὐ γὰρ μικρὸν ἦν τὸν αὐτοκράτορα ἀνῃρηκόσι τὸ κινδύνευμα
ὑπό τε ἀνοίας τοῦ δήμου τιμώμενον καὶ ὄντα προσφιλῆ καὶ τῶν
116 στρατιωτῶν μὴ ἀναιμωτὶ ποιησομένων τὴν ζήτησιν αὐτοῦ, ἄλλως
τε στενῶν οὐσῶν τῶν ὁδῶν, καθ᾽ ἃς ἔπραξαν τὸ ἔργον, καὶ μεγά-
λου πλήθους ἐμφράξαντος αὐτὰς τῆς τε θεραπείας καὶ ὁπόσοι τῶν
στρατιωτῶν ἐπὶ φυλακῇ τοῦ αὐτοκράτορος ἐκείνην παρῆσαν τὴν
117 ἡμέραν, ὁδούς τε ἑτέρας χωροῦντες παρῆσαν εἰς τὴν Γερμανικοῦ
μὲν οἰκίαν τοῦ Γαΐου πατρός, ὃν τότε ἀνῃρήκεσαν, συνημμένη δὲ
ἐκείνη, διὰ τὸ ἓν τὸ βασίλειον ὂν ἐπ᾽ οἰκοδομίαις ἑκάστου τῶν ἐν
τῇ ἡγεμονίᾳ γεγονότων ἀσκηθὲν ἀπὸ μέρους ὀνόματι τῶν οἰκοδο-
μηθησομένων ἢ καί τι τῶν ἡμερῶν οἰκήσεις ἀρξάντων τὴν ἐπωνυ-

AMWE Lat

1 εἶναι — 2 πολὺ] ειναι μέντοι αὐτὸ ὡσ πραχθειη προυλαβεῖν πολὺ, litt. τοι αὐτὸ — πρου i. ras. m. 2, litt. ιν π i. ras. m. 1 A τοιαῦτα ὡς πραχθείη προλαβὼν πολὺ ed. pr. 5 ἐγίνετο MW *καθομίλησε W 6 πάντασ MW 7 χρῆσθαι M 8 ἀρετῇ] ἀρχῇ Hudson 9 ὥστε MW 10 τοῦ Χαιρέου] τοῦ χαιρέα W τῶ χαιρέα M 14 τὰς αὐτὰς] Hudson τοσαύτασ codd. E *eadem* Lat 15 *σώιζειν A *αὐτοὺσ codd. 16 τὸν om. E 20 *ἐμφράξαντασ M τῆς τε θεραπείας om. Lat τε om. MW 22 τε] γε A δέ γε E 23 συνημμένη — 231, 2 ἦσαν] *erat enim haec domus coniuncta regalibus eo quod hi qui in eminentia constituti sunt diebus suae potentiae in talibus habitare noscuntur. et declinantes multitudinis inuasionem esse iam uidebantur in requie* Lat συνημμένη, litt. συνημ i. ras. angustiore m. 1 A συνημμένην δὲ ἐκείνην Bekker συνημμένην δὲ ἐκείνῃ Lat recte ut uid., quamquam haec grauiter corrupta sunt

24 ἐποικοδομίαισ A ἐποικοδομαῖς Holwerda 25 γεγονότος coni. οἰκοδομησαμένων ed. pr. 26 τῶν om. ed. pr. ἡμερῶν] ἡμετέρων MW et i. marg. A μερῶν ed. pr. οἴκησισ MW οἰκήσεως ed. pr. ἐπονυμίαν W

μίαν παρασχέσθαι. καὶ διεκπεσόμενοι ἐκ τοῦ πλήθους τὴν ἔφοδον 118
ἐν ἀδείᾳ τὸ παρὸν ἦσαν λανθάνοντος ἀκμὴν κακοῦ τοῦ τὸν αὐτο-
κράτορα παρειληφότος. πρώτους δὲ εἰς τοὺς Γερμανοὺς ἡ αἴ- 119
σθησις ἀφίκετο τῆς Γαΐου τελευτῆς. δορυφόροι δ' ἦσαν οὗτοι
ὁμώνυμοι τῷ ἔθνει ἀφ' οὗ κατειλέχατο Κελτικοῦ τάγμα παρεχόμε-
νοι τὸ αὐτῶν. θυμῷ δὲ χρῆσθαι πάτριόν ἐστιν αὐτοῖς, ὥσπερ 120
σπάνιον εἴ τισιν ἑτέροις βαρβάρων διὰ τὸ ἡσσόνως λογισμὸν ἐπιδέ-
χεσθαι τῶν ποιουμένων, ῥωμαλέοι τε τοῖς σώμασι καὶ τῇ πρώτῃ
ὁρμῇ συνιόντες τοῖς πολεμίοις, οὓς ἂν νομίσωσι, μεγάλα κατορθοῦν-
τες. οὗτοι οὖν πυθόμενοι τοῦ Γαΐου τὴν σφαγὴν καὶ περιαλγή- 121
σαντες διὰ τὸ μὴ ἀρετῇ κρίνειν ἐπὶ τοῖς ὅλοις, ἀλλὰ συμφέροντι
τῷ αὐτῶν, μάλιστα δὲ αὐτοῖς προσφιλὴς ἦν Γάιος δόσεσι χρημάτων
τὸ εὔνουν αὐτῷ κτώμενος, σπασάμενοι τὰ ξίφη, προειστήκει δ' αὐτῶν 122
Σαβῖνος χιλιαρχῶν οὐ δι' ἀρετὴν καὶ γενναιότητα προγόνων, μονο-
μάχος γὰρ ἦν, ἰσχύι δὲ σώματος τὴν ἐπὶ τοιούτοις κτησάμενος
ἄθροισιν ἀρετήν, διεξῄεσαν τῆς οἰκίας ἀνερευνώμενοι τοὺς σφαγέας
τοῦ Καίσαρος. Ἀσπρήναν τε κρεουργήσασιν αὐτοῖς διὰ τὸ πρώτῳ 123
περιπεσεῖν, οὗ τὴν στολὴν μιᾶναν τὸ αἷμα τῶν θυμάτων, ὥς μοι
λέλεκται πρότερον, οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τὴν συντυχίαν ἀπεσήμαινε τοῦ
γεγονότος δεύτερος Νωρβανὸς ὑπηντίαζεν ἐν τοῖς γενναιοτάτοις τῶν
πολιτῶν καὶ πολλοὺς αὐτοκράτορας παρεχόμενος τῶν προπατόρων.
καὶ μηδὲν αἰδουμένων αὐτοῦ τὴν ἀξίωσιν ἰσχύι προύχων ἀφαιρεῖ- 124
ται τὸ ξίφος τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιόντων συμπλακεὶς φανερός τε ἦν

AMWELat

1 διεκπεσούμενοι, ού ex ό corr. A διεκπεσόντεσ E ἐκ om. E τῆς ἐφόδου Hudson 2 κακοῦ] τοῦ κακοῦ A 4 δορυφόροι — 9 κατορθοῦντες] *erant enim armigeri aequiuocum gentis suae celticae habentes tagma, quorum patriae mos est inportabili uti furore sicut hispanis aut ceteris barbaris, eo quod omnes huiusmodi homines ratione minores sint, corporibusque robusti et impetu primo quibuscumque congressi hostibus praeualentes* Lat *δ'] τε MW *οὗτοι] αὐτοὶ MW 5 *ὁμώνυμον Lat ἀφ'] ἐφ' AM κατειλέχατο] Dindorf κατειλήχαστὸ, σ ex ν corr. A κατείλεχαν τὸ MW 6 τὸ om. MW 8 post τῶν ras. 9—10 litt. A 9 *συνόντεσ A οὓς] οὗ ed. pr. νομίσωσι, post ω spatium 1 litt. uacuum W ὁρμίσωσι ed. pr. 13 αὐτῷ] αὐτῶν MWE * προεστήκει MW δὲ WE 16 ἄθροισιν] om. MWE ἀνδράσιν Bekker *ἀρετὴν] *dignitatem* Lat ἀρχὴν ed. pr. post *σφαγέας ras. 2—3 litt. A 17 ἀσπρίναν E et ex corr. A *πρώτῳ] πρῶτοσ MW 19 *ἀπεσήμανε A 20 *δεύτερος Νωρβανὸς] βάρβαροσ ῥωμανὸσ M βάρβαροσ νωρμανὸσ W *post hunc (occurrit eis) barbarus norbanus* Lat 20 *ὑπαντίαζε (-ζεν W) MW *ἐν om. MW 23 *τῶν πρώτων MW τὸν πρῶτον Holwerda *τῶν om. MW

οὐκ ἀπραγμόνως τεθνηξόμενος, μέχρι δὴ περισχεθεὶς πολλοῖς τῶν
125 *ἐπιφερομένων ἔπεσεν ὑπὸ πλήθους τραυμάτων. τρίτος δὲ Ἀντήιος*
τῶν ἐκ τῆς βουλῆς σὺν ὀλίγοις, οὐ τυχαίως τοῖς Γερμανοῖς καθά-
περ οἱ πρότερον περιπεσών, ὑπὸ δὲ φιλοθεαμοσύνης καὶ ἡδο-
νῆς τοῦ αὐτόπτης γενόμενος Γαΐου κειμένου μῖσος εὐφρᾶναι τὸ
πρὸς αὐτόν· τὸν γὰρ πατέρα τοῦ Ἀντηίου καὶ ὁμώνυμον φυγάδα
126 *ἐλάσας καὶ μὴ ἀρκεσθεὶς κτείνει στρατιώτας ἀποπέμψας. καὶ παρῆν*
μὲν διὰ τάδε εὐφρανούμενος θεωρίᾳ τοῦ νεκροῦ, θορυβουμένης
δὲ τῆς οἰκίας κρύπτειν αὐτὸν ἐνθυμησάμενος οὐ διαφυγγάνει τῶν
Γερμανῶν τό τε εἰς τὴν ἔρευναν ἀκριβὲς κἀπὶ τοῖς φόνοις ὁμοίως
τῶν τε αἰτίων καὶ μὴ ἐξαγριωσάντων. καὶ οἵδε μὲν ταύτῃ τε-
θνήκεσαν.

127 16. *Εἰς δὲ τὸ θέατρον ἐπεὶ ἀφίκετο ὁ λόγος περὶ τῆς Γαΐου*
τελευτῆς, ἔκπληξίς τε καὶ ἀπιστία ἦν· οἱ μὲν γὰρ καὶ πάνυ ἡδονῇ
δεχόμενοι τὸν ὄλεθρον αὐτοῦ κἂν πρὸ πολλοῦ ἡγησάμενοι σφίσιν
128 *ἀγαθὸν συνελθεῖν ὑπὸ δέους ἐν ἀπιστίᾳ ἦσαν. εἰσὶ δ' οἷς καὶ*
πάνυ ἀπ' ἐλπίδων ἦν διὰ τὸ μὴ ἐθέλειν τι τοιόνδε περὶ τῷ Γαΐῳ
γεγονέναι μηδὲ ἀληθείᾳ προστίθεσθαι διὰ τὸ μὴ οἷόν τε ἀνθρώπῳ
129 *εἶναι τοιᾷδε ἀρετῇ χρῆσθαι. γύναια δ' ἦν ταῦτα καὶ παῖδες ὁπό-*
σοι τε δοῦλοι καί τινες τοῦ στρατιωτικοῦ, οἱ μὲν διὰ τὸ μισθο-
φορεῖν καὶ οὐδὲν ἀλλ' ἢ συντυραννοῦντες καὶ διακονίᾳ τῆς κατ'
ἐκεῖνον ὕβρεως ἐπανασειόμενοι τοῖς κρατίστοις τῶν πολιτῶν τιμῆς
130 *τε ἅμα καὶ ὠφελειῶν τυγχάνειν, ἡ δὲ αὖ γυναικωνῖτις καὶ τὸ νεώ-*
τερον, ὅπερ ὄχλος φιλεῖ, θεωρίαις τε καὶ μονομαχιῶν δόσεσιν καὶ
τινων κρεανομιῶν ἡδοναῖς ἀνειλημμένοι, ἃ ἐπράσσετο λόγῳ μὲν
ἐπὶ θεραπείᾳ τῆς πληθύος, τὸ δ' ἀληθὲς ἐκπιμπλάντα τῆς μανίας

AMWE Lat

2 *τῶν τραυμάτων* E 3 *τῶν ἐκ — ὀλίγοις*] *σὺν ὀλίγοισ τῶν ἐκ τῆσ βουλῆσ ἀνὴρ* E **οὐ τυχαίως* om. Lat **τοῖσ γερμανικοῖσ* M 4 **οἵ*] *οὐ* MW 5 *γενόμενος*] *γενέσθαι* E *μῖσος* — 6 *αὐτόν*] *διὰ μίσουσ ἐφέρετο πρὸσ αὐτὸν* E 7 *ἐπιπέμψασ* E, fort. recte 8 *εὐφραινόμενοσ* MW 9 **αὐτὸν* A¹M 10 *ἀκριβὲς*] *ἀκριβέσι* MW *καὶ ἐπὶ* MW 11 **αἰτιῶν* MW **ἐξαγριῶσαν* coni. *οἵδε*] *οἶδε* A *οἱ* MW 13 *εἰς δὲ*] *ὡσ δὲ εἰσ* E *ἐπεὶ* om. MWE 15 *κἂν*] *καὶ* A 16 *ἀγαθῶν* A *δὲ* MW 17 *διὰ τὸ* — 19 *χρῆσθαι*] *cum neque uellent circa gaium aliquid huiusmodi prouenire nec uere hoc crederent quasi non posset aliquis hominum opus huius uirtutis implere* Lat *θέλειν* E *περὶ*] *ἐπὶ* MW **τῷ* om. MW 18 *μηδὲ*] Bekker *μήτε* codd. *ἀνθρώπων* MW 19 **δ'*] *τε* MW 22 *ὑπανασειόμενοι* E 23 *δ'* E *τὸ νεώτερον*] E *τὸν νεώτερον* A *τῶν νεωτέρων* M *τωνεώτερον* W *iuuenes* Lat 25 *ἐνειλημμένοι* E *ἃ ἐπράσσετο* — 26 *πληθύος*] *quas in ludis agebat gaius, ut quasi populo uoluptatem exhiberet* Lat 26 **θεραπείᾳ*] *θεωρία* MW et i. marg. A **πληθύος*] *θύοσ* W *δὲ* MWE *ἐκπιμπάντα* M *ἐκπιπλάντα* W

Γαΐου τὴν ὠμότητα· οἱ δὲ δοῦλοι διὰ τὸ ἐν προσηγορίᾳ τε εἶναι καὶ 131
καταφρονήματι τῶν δεσποτῶν, ἀποστροφῆς τῷ ὑβρίζοντι αὐτὴν
οὔσης τῆς κατ' ἐκεῖνον ἐπικουρίας· ῥᾴδιον γὰρ ψευσαμένοις τε κατὰ
τῶν κυρίων πεπιστεῦσθαι καὶ τὰ χρήματα ἐνδείξασιν αὐτῶν ἅμα
ἐλευθέροις τε εἶναι καὶ πλουσίοις μισθῷ τῶν κατηγοριῶν διὰ τὸ
ἆθλα αὐτοῖς προκεῖσθαι τὰς ὀγδόας τῶν οὐσιῶν. τῶν δὲ εὐπατριδῶν 132
εἰ καί τισιν πιστὸς ὁ λόγος φανείη, τοῖς μὲν ἐκ τοῦ προειδέναι τὴν
ἐπιβουλήν, τοῖς δ' ὑπὸ τοῦ θέλειν εὐκτὸν ἡγουμένοις, σιγῇ παρεδί-
δοτο οὐ μόνον ἡ ἐπὶ τοῖς ἠγγελμένοις χαρά, ἀλλὰ καὶ ἡ δόξα τῆς
ἀκροάσεως, οἱ μὲν δεδιότες, μὴ καὶ ψευσθεῖσιν ἐλπίδος τιμωρίᾳ 133
συνέλθοιεν ὡς προεξορμήσασιν ἀποφήνασθαι τὴν διάνοιαν ἑαυτῶν,
οἱ δ' ἐξεπιστάμενοι διὰ τὸ τῆς ἐπιβουλῆς μετασχεῖν μειζόνως ἔκρυπ-
τον ἀλλήλων ἀγνοίᾳ καὶ δεδιότες, μὴ πρός τινα εἰπόντες, οἷς ἡ
τυραννὶς ἑστῶσα ὠφέλιμος ἦν, ζῶντος Γαΐου κολασθεῖεν ἐνδείξεως
γενομένης. ἐπεὶ καὶ ἕτερος ἐπεφοιτήκει λόγος ὡμιληκέναι μὲν 134
τραύμασιν, οὐ μὴν ἀποθανεῖν, ἀλλὰ ζῶντα ἐν θεραπείαις ὑπὸ τῶν
ἰατρῶν εἶναι. ἦν τε πιστὸς οὐθεὶς οὐδενί, ᾧ κἂν θαρσήσας γνώ- 135
μην ἀποφαίνοιτο τὴν αὐτοῦ· ἢ γὰρ φίλος ὢν ὕποπτος ἐγίνετο εὐνοίᾳ
τῆς τυραννίδος ἢ καὶ μίσει πρὸς ἐκεῖνον χρώμενος τῷ πρὸς αὐτὸν
οὐδαμόθεν εὐνοίᾳ χρωμένῳ διαφθείρειν τὴν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις
πίστιν. ἐλέγετο δὲ ὑπό τινων, οἳ καὶ μάλιστα τοῖς εὐπατρίδαις 136
ἠφάνιζον τὸ εὔθυμον τῆς ἐλπίδος, ἐν ἀμελείᾳ κινδύνων γεγονότα
καὶ ἄφροντιν κομιδῇ τῶν τραυμάτων, ὥσπερ εἶχεν ᾑματωμένον ἐπὶ
τῆς ἀγορᾶς διεκπεσεῖν κἂν δημηγορίαις εἶναι. καὶ τάδε μὲν εἰκάζετο 137
βουλήσει τῇ ἀλογίστῳ τῶν θροεῖν προθεμένων καὶ ἐπ' ἀμφότερα

AMWELat

2 αὐτὴν] αὐτοὺς ed. pr. αὐτῶν coni. 4 πεπίστευται MW πιστευεσθαι E 5 *μισθῷ] ἃ μισθῶ MW *τὸ] τὰ MW 6 δὲ om. ALat 7 εἰ καί τισιν] *igitur uel si aliquibus* Lat 8 δὲ MW 9 ἡ ἐπὶ] ἡ ἐπὶ (ἡ supra) A ἐπὶ MW 10 τιμωρίασ MW *poenae* (datiuo) Lat 11 προσεξορμήσασιν W προ · εξορμήσασιν A ἑαυτῶν] τὴν ἑαυτῶν MW 12 δὲ MW et ex corr. A 13 τινα] τινας Hudson 14 ὠφέλημοσ W 15 *ὡμιληκέναι — 16 ἀποθανεῖν] *quia res quidem a coniuratis fuisset temptata, non tamen gaius extinctus* Lat *ὁμιληκέναι W μὲν] μὲν γάϊον E 17 ἦν τε — 18 αὐτοῦ] *nullusque erat uerax cui se quicumque committeret aut suam panderet uoluntatem* Lat πιστὸσ, ὁ ex ῶ corr. A οὐθεὶς] ex Lat αὖθισ codd. οὐδεὶς Bekker οὐθενὶ MW ᾧ κἂν] ὧν καὶ MW 18 αὐτοῦ AM 19 πρὸς ἐκεῖνον om. M 20 διαφθείρει cod. Voss. apud Hudsonum 21 *τῶν εὐπατριδῶν coni. 23 *ἄφροντισ MW κομιδῆσ E *εἶχεν] ἔχειν A 24 κἂν] καὶ A[1]MW καὶ ἐν E et ex corr. A δημιγορίαισ W δημηγορία E 25 ἀμφότερα, ότερα i. ras. M

δόξῃ τῶν ἀκουόντων λαμβανόμενα· οὐ μὴν τήν γ' ἐνέδραν ἐξέλιπον
δεδιότες τὴν ἐπενεχθησομένην προεξιοῦσιν αἰτίαν· οὐ γὰρ ἐφ' ἧς
ἀξιοῖεν διανοίας γενήσεσθαι περὶ αὐτοῖς τὴν κρίσιν, ἀλλ' ἀφ' ἧς
εἰκάζειν ἐθελήσειαν τούς τε κατηγορήσοντας καὶ τοὺς δικάζοντας.
138 17. Ἐπεὶ δὲ καὶ πλῆθος τῶν Γερμανῶν περιέσχε τὸ θέατρον
ἐσπασμένων τὰ ξίφη, πᾶσι τοῖς θεωροῖς ἐλπὶς ἦν ἀπολεῖσθαι, καὶ
πρὸς πᾶσαν οὑτινος εἴσοδον πτοία εἶχεν αὐτούς, ὡς αὐτίκα μάλα
συγκοπήσοιντο, ἐν ἀμηχάνοις τε ἦσαν οὔτ' ἀπιέναι θάρσος εἰσφε-
ρόμενοι οὔτε ἀκίνδυνον τὴν διατριβὴν τὴν ἐπὶ τοῦ θεάτρου πεπι-
139 στευκότες. εἰσπιπτόντων τε ἤδη βοὴ τοῦ θεάτρου ῥήγνυται καθ'
ἱκετείαν τρεπομένου τῶν στρατιωτῶν, ὡς πάντων ἀγνοίας αὐτῇ
γενομένης καὶ τῶν βουλευθέντων τοῖς ἐπαναστᾶσιν, εἰ δή τις καὶ
140 γέγονεν ἐπανάστασις, καὶ τῶν γεγονότων. φείδεσθαι οὖν καὶ μὴ
τόλμης ἀλλοτρίας παρὰ τῶν οὐδ' ἐν αἰτίᾳ γενομένων ἀπολαμβάνειν
τιμωρίαν, παρέντας ἐρεύνην τῶν πεπραχότων ὅ τι καὶ πεπραγμένον
141 εἴη καταστῆναι. καὶ οἱ μὲν ταῦτά τε καὶ περαιτέρω μετὰ δακρύων
καὶ τύψεως προσώπων ἐπιθειάζοντες καὶ ποτνιώμενοι ὁπόσα ἀνεδί-
δασκεν αὐτοὺς ὁ κίνδυνος ἑστὼς πλησίον, καὶ ὡς ἂν τις ἀγωνιζό-
142 μενος περὶ τῆς ψυχῆς εἴποι τι, ἔλεγον. θραύεται δὲ τῶν στρατιω-
τῶν πρὸς ταῦτα ἡ ὀργὴ καὶ μεταμελῆσαν αὐτοῖς τοῦ ἐπὶ τοῖς
θεωροῖς βουλεύματος, ὠμόν τε γὰρ ἦν τοῦτο καὶ ἐκείνοις καίπερ
ἐξηγριωκόσιν ἐδόκει, τὰς κεφαλὰς τῶν περὶ τὸν Ἀσπρήναν ἐπὶ τὸν
143 βωμὸν ἀπερεισαμένοις. πρὸς ἃς μειζόνως ἔπαθον οἱ θεωροὶ λογι-

AMWE Lat

1 γε MW ἐνέδραν] *loca suae custodiae* Lat ἕδραν Dindorf 2 προϊοῦσαν M προϊοῦσιν W οὐ γὰρ — 4 δικάζοντας] *quando non qua uoluntate discederent accusari poterant aut damnari, sed quemammodum uellent accusatores aut iudices* Lat ἐφ'] ἀφ' Hudson 3 ἐξίοιεν ex Lat Hudson διανοίαι A περὶ αὐτοὺσ MW ἀλλὰ MW 4 εἰκάζειν] ἐγκαθίζειν MW θελήσειαν MW οἵ τε κατηγορήσαντες καὶ οἱ δικάζοντες Lowthius κατηγορήσαντασ W 6 ἐσπασμένοι E ἀπολέσθαι AME 8 τε] E δ' A δὲ MW οὔτε MWE *ἐπιέναι A 10 τε] δὲ MWE *ῥήγνυται] δείκνυται M 11 αὐτῇ] αὐτῷ ed. pr. 12 βουληθέντων E τοῖς] εἰσ M κατὰ τὴν E ἐπαναστάσιν A ἐπανάστασιν MWE 13 *φείδεσθε M 14 *τόλμης] τόλμησ · ·, η ex ή corr. A τῶν οὐδ'] τοῦδε MW τῶν οὐδὲ E 15 *τιμωρίαν] τιμωρία τι A ἐρεύνην] coni. ἐρεύνη A ἐν ἐρεύνῃ MWE *πεπραγμένων MW 17 ἂν ἐδίδασκεν A 19 εἴποι] εἴποιέν MW *πρὸσ ταῦτα τῶν στρατιωτῶν tr. MW 20 μεταμελῆσαν] μεταμελήσαντοσ MWE *paenitentia ducti sunt* Lat μετεμέλησεν Hudson 21 τοῦτο] ὅ τε MWE 22 *τὰς κεφαλὰς — 23 ἀπερεισαμένοις] *portabant enim etiam capita asprenae et eorum quos una peremerant* Lat ἀσπρίναν E et ex corr. A 23 ἀπερεισαμένοσ (ι supra) A ἀπερείσαντο E

σμῷ τε ἀξιώσεως τῶν ἀνδρῶν καὶ ἐλέῳ τοῦ πάθους, ὥστε παρ' ὀλίγον καὶ αὐτοῖς οὐδὲν ἐλλιπεστέρως τὰ τῶν κινδύνων ὁμιλήσαντα ἐπανασεσεῖσθαι, ὧν ἄδηλον εἶναι τὴν συμφορὰν εἴπερ εἰς τέλος
φευχθῆναι δύναιτ' ἄν. ὥστε κἂν εἴ τινες τῶν προθύμως μισούν- 144
των καὶ μετὰ δίκης τὸν Γάιον ἀφαιρεῖσθαι τῶν ἐπ' αὐτῷ εὐφροσυνῶν τῆς χώρας, διὰ τὸ ἐν ῥοπῇ μὲν τοῦ συναπολουμένου γεγονέναι, τὸ δὲ πιστὸν τοῦ περιεῖναι μηδέπω καὶ τότε ἐχέγγυον συνελθεῖν.
18. Ἦν δὲ Εὐάρεστος Ἀρούντιος τῶν κηρυσσόντων τὰ πωλούμενα 145
καὶ δι' αὐτὸ φωνῆς τε μεγέθει χρώμενος καὶ χρήματα περιβεβλημένος ὅμοια τοῖς Ῥωμαίων πλουσιωτάτοις, δύναμίς τε αὐτῷ ἦν ἐφ' οἷς ἐθελήσειε πράσσειν κατὰ τὴν πόλιν ἔν τε τῷ τότε κἂν τοῖς ὕστερον.
οὗτος διαθεὶς αὑτὸν ὡς ἐνῆν πενθιμώτατον, καίτοι μίσει καὶ παρ' 146
ὅντινοῦν ἐχρῆτο πρὸς Γάιον, ἀλλὰ μὴν κρείσσων ἡ διδασκαλία τοῦ φόβου καὶ στρατηγία περὶ τοῦ κερδησομένου τὴν σωτηρίαν τῆς εἰς
τὸ παρὸν ἡδονῆς, πάντα κόσμον ἐπιτηδεύσας ὡς ἄν τις ἐπὶ τοῖς 147
τιμιωτάτοις παρεσκεύαστο ἀπολωλόσιν, ἀποσημαίνει τοῦ Γαΐου τὸν θάνατον ἐπὶ τὸ θέατρον παρελθὼν καὶ ἔπαυσεν τοὺς ἀνθρώ-
πους ἐπὶ πλέον ἀγνοίᾳ συμπεριφέρεσθαι τοῦ γεγονότος. ἤδη δὲ 148
καὶ Στήλας Ἀρούντιος παρῆν ἀνακαλῶν τοὺς Γερμανοὺς καὶ οἱ χιλίαρχοι σὺν αὐτῷ κελεύοντες κατατίθεσθαι τὸν σίδηρον καὶ δια-
σαφοῦντες Γαΐου τὴν τελευτήν. τοῦτο καὶ σαφέστατα ἔσωσεν τοὺς 149
ἐν τῷ θεάτρῳ συνειλεγμένους καὶ πάντας, οἳ καὶ ὁπωσοῦν τοῖς Γερμανοῖς περιτύχοιεν· ἐλπίδος γὰρ αὐτοῖς παραγενομένης ἔμπνουν

AMWELat

2 **ἐλλιπεστέρωσ, ι* i. ras. A *ἐλλειπεστέρωσ* MW 6 *τῆς χάρας* ed. pr., unde *καὶ τῆς χαρᾶς* Hudson *διὰ τὸ — γεγονέναι*] *cum ad tanta pericula peruenissent* Lat *συναπολουμένου*] ed. pr. *συναπολογουμένου* codd. 7 *συνελθεῖν*] *παρελθεῖν* W 8 **Εὐάρεστος*] *gratus* Lat **ἀρούντινοσ* MW *aruntius* Lat 9 **τε* om. M **χρήματα περιβεβλημένος*] *indutus uestibus diuersi coloris* Lat 10 *τε* om. MW 11 *ἐθελήσοιεν* M *πράσσειν*] *agendi* Lat *πιπράσκειν* Naber *τε* om. M 12 *αὐτὸν* codd. E *semetipsum* Lat *πενθιμώτατα* E 13 **ὅντινα οὖν* MW 16 *παρεσκευάσατο* MW *παρασκευασάμενοσ* E *παρεσκευάσαιτο* sic ed. pr. *θρηνῶν* ante *ἀποσημαίνει* add. E *ἀποσημαίνει τοῦ Γαΐου*] *ἵνα ἀποσημάνῃ τοῦ γα|ΐου*, litt. *ἵνα — γα* i. ras. m. 2 A **ἀποσημαίνει — 17 παρελθὼν*] *progressus est in theatrum, ut mortem gai denuntiaret* Lat 17 *τοὺσ* ex *τὸ* corr. A 18 **ἤδη — 19 παρῆν*] *deinde etiam statuas aruntius et loca singula circumibat* Lat 19 *Στήλας*] *σύλασ*, *σ* ex *στ* corr., *ύ* i. ras. A *στείλασ* M *στίλλασ* E *Παῦλος* Dindorf ex § 102 **ἀρούντινοσ* MW **παρῆν*] *περιῄει* ex Lat Dindorf 21 *καὶ* om. E 22 *οἳ καὶ ὁπωσοῦν*] *οἵ περ ἂν* E *ὁπωσοῦν*] ed. pr. *ὅπως ἂν* codd.

150 *κεῖσθαι τὸν Γάιον οὐκ ἔσθ' οὔτινος κακῶν ἂν ἀπέσχοντο. τοσόνδε*
ἐπερίσσευσεν αὐτοῖς εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτόν, ὡς κἂν μετὰ τοῦ καθ'
αὐτοὺς ἀπολουμένου τῆς ψυχῆς κτήσασθαι τὸ ἀνεπιβούλευτον αὐτῷ
151 *καὶ τοσαύτῃ δυστυχίᾳ συνεσόμενον. παύονται δὲ τοῦ ὠργηκότος*
εἰς τὴν τιμωρίαν μαθήσεως σαφοῦς παραγενομένης αὐτοῖς ἐπὶ τῇ
τελευτῇ, διά τε τὸ εἰς ἀχρεῖον ἐπιδείξεσθαι τὸ πρόθυμον τῆς
εὐνοίας, ὃς ἀμείψαιτο αὐτοὺς ἀπολωλότος, καὶ δέει, μὴ καὶ περαι-
τέρω τῇ ὕβρει χρωμένων ἐπιστροφὴ γένοιτο ὑπὸ τῆς βουλῆς, εἴπερ
εἰς ἐκείνην περισταίη τὸ κράτος, ἢ ὑπὸ τοῦ ἐπικαταστάντος ἄρχοντος.
152 *καὶ Γερμανοὶ εἰ καὶ μόλις, ἀλλ' οὖν ἐπαύσαντο λύσσης τῆς ἐπὶ*
Γαΐου τῷ θανάτῳ καταλαμβανομένης αὐτούς.
153 19. *Χαιρέας δέ, σφόδρα γὰρ περὶ Μινουκιανῷ ἔδεισε, μὴ*
διαφθαρείη μανίᾳ τῶν Γερμανῶν περιπεσών, ἕκαστόν τε τῶν
στρατιωτῶν μετῄει προμηθεῖσθαι τῆς σωτηρίας αὐτοῦ δεόμενος
154 *καὶ μὴ ἀπολώλοι πολλὴν ἐξέτασιν ποιούμενος. καὶ Μινουκιανὸν*
μὲν Κλήμης, ἀνάγεται γὰρ ἐπὶ τοῦτον, μεθίησιν πολλῶν μετ' ἄλλων
συγκλητικῶν δικαιοσύνην τῇ πράξει συμμαρτυρῶν καὶ ἀρετὴν τοῖς
155 *ἐντεθυμημένοις καὶ πράσσειν μὴ ἀποδεδειλιακόσι· τυραννίδα γὰρ*
εἰς ὀλίγον μὲν ἐλθεῖν ἡδονῇ τοῦ ὑβρίζειν ἐπαρθεῖσαν, εὐτυχεῖς δὲ
οὐκ ἄρα ποιεῖσθαι τὰς ἀπαλλαγὰς τοῦ βίου μίσει τῆς ἀρετῆς πρὸς
156 *αὐτὸν χρωμένης, ἀλλὰ μετὰ τοιαύτης δυστυχίας, ὁποίᾳ δὴ Γάιον*

AMWE Lat

1 *ἔσθ'*] *ἔθ'* A *ἔστιν* M *ἔσται* W *ἀπέσχοντο*] L. B. apud Hauerkamp *ἐπέσχοντο* A *ἐπέσχον* MW *abstinebant* Lat *ἀπέσχον* ed. pr. 2 *ἐπερίσσευσεν*] *περιέσσευσεν* ex *περιέσσευεν* corr. A *ἐπερίσσευεν* Bekker *κἂν*] *ἄν* M 3 *ἀπολομένου* W 4 *συνε|σόμενον, ε* (ante *σ*) i. ras. A *μὴ συνεσόμενον* Hudson **ὠργηκότος*] *iracundia* Lat *ὡρμηκότος* ed. pr. 6 *ἐπιδείξεσθαι*] coni. *ἐπιδείξασθαι* codd.
7 *εὐνοίας*] *συνουσίασ* MW *ἀμείψαιτο, αιτ* i. ras. angustiore A *ἀπολωλότασ* MW *καὶ* om. MW 9 *ἢ ὑπὸ*] *ἡ* MW 10 *εἰ καὶ μόλις*] i. ras. circiter 8 litt. A *ἀλλ' εἰ καὶ* et spatium uacuum 4 litt. M *εἰ καὶ — οὖν*] *ἀλλ' εἰ καὶ σαλλοῦν* W *ἐπαύσατο* (ν supra) A 11 *Γαΐου τῷ*] *τῶ γαΐου* i. ras. m. 2 A 12 **δὲ* om. MW *Μινουκιανοῦ* Hudson 14 **μετῄει*] *μετήει ·, ετήει* i. ras. 3 litt. A *μήτε εἰ* MW *requirebat* Lat 15 *ἀπωλόλοι* MWE *καὶ Μινουκιανὸν — 18 ἀποδεδειλιακόσι*] *et minucianum quidem clemens adduxit in medium. ad chaeream uero conuersus cum multis aliis senatoribus iustitiaeque et uirtuti testabatur eius laudans cogitationem et actum sine formidatione completum* Lat *Μινουκιανὸν μὲν*] ELat *μινουκιανὸσ μὲν καὶ* codd. 17 *μαρτυρῶν* E
19 *ἐλθεῖν*] *ἀνθεῖν* Hudson *εὐτυχεῖς* — 237, 2 *γενομένην*] *quippe cum non posset felix uita illi praeberi, qui uirtuti probaretur odibilis, sed cum tali calamitate deficere quali gaius, qui etiam ante coniuratorum consensum proprium facinus sibi constituit inimicum* Lat 21 *αὐτὸν*] *αὐτὴν* ed. pr. *χρώμενοσ* M *δυστοιχίασ* A

συνελθεῖν πρὸ τῶν ἐπαναστάντων καὶ συνθέντων τὴν ἐπίθεσιν αὐτὸν ἐπίβουλον αὐτῷ γενόμενον καὶ διδάξαντα οἷς ὑβρίζων ἀφόρητος ἦν ἀφανίζων τοῦ νόμου τὴν πρόνοιαν πολέμῳ πρὸς αὐτὸν χρῆσθαι τοὺς φιλτάτους, καὶ νῦν λόγῳ μὲν εἶναι τούτους οἳ ἀνῃρήκασι Γάιον, ἔργῳ δὲ αὐτὸν ὑφ᾽ ἑαυτοῦ κεῖσθαι διολωλότα.

20. *Ἤδη δὲ καὶ τὸ θέατρον ἐξανίστατο τῶν φυλακῶν αἳ τὸ* 157
κατ᾽ ἀρχὰς πάνυ πικραὶ ἐγένοντο ὑπανίσως. αἰτία δ᾽ ἦν τοῦ προθύμως καὶ διαφευξομένου τῶν θειρῶν Ἀλκύων ὁ ἰατρός, συναρπασθεὶς μὲν ὡς ἐπὶ θεραπείᾳ τινῶν τραυματιῶν, ἐκπέμψας δὲ τοὺς συνόντας λόγῳ μὲν ὡς καὶ μετελευσομένους ὁπόσα εἰς τὴν ἴασιν τοῖς τραυματίαις πρόσφορα, τὸ δ᾽ ἀληθὲς ὡς πείσοιντο κινδύνου
τοῦ κατειληφότος. ἐν τούτῳ δὲ βουλῆς τε γίνεται σύνοδος καὶ ὁ 158
δῆμος ᾗπερ καὶ εἰώθασιν ἐκκλησιάζειν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καταστὰς ἐν ζητήσει τῶν σφαγέων τῶν Γαΐου ἦσαν, ὁ μὲν δῆμος καὶ πάνυ
ἐκθύμως, δοκεῖν δὲ καὶ ἡ βουλή. καὶ ἦν γὰρ Ἀσιατικὸς Οὐαλέριος 159
ὑπατικὸς ἀνήρ, οὗτος ἐπὶ τὸν δῆμον καταστάς, θορυβούντων καὶ δεινὸν τιθεμένων τὸ ἔτι λανθάνον τῶν τὸν αὐτοκράτορα ἀπεκτονότων, ἐπεὶ προθύμως πάντες αὐτὸν ἤροντο, τίς ὁ πράξας τυγχάνει,
„εἴθε γὰρ ἔγωγε" φησί. καὶ προὔθεσαν δὲ καὶ οἱ ὕπατοι διά- 160
γραμμα Γαΐου μὲν κατηγορίας ποιούμενοι, κελεύοντες δὲ τῷ τε δήμῳ καὶ τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὰ αὑτῶν ἀπιέναι, τῷ μὲν δήμῳ πολλὴν ἀνέσεως ἐπαγγελλόμενοι ἐλπίδα, (τῷ στρατιωτικῷ δὲ τιμῶν, εἰ ἐν κόσμῳ μείνειαν τῷ εἰωθότι μηδὲν ὑβρίζειν ἐξαγόμενοι) δέος

AMWELat

1 *συνθέντων*] Dindorf *συντεθέντων* codd. 2 *αὐτὸν*] ed. pr. *αὐτῶν* codd. *γενόμενον*] ed. pr. *γενομένην* AW *γενησομένην* M *καὶ* fort. spurium *ὑβρίζειν* MW 5 **αὐτὸν*] *αὐτῶν* W 6 *Ἤδη* — 7 *ὑπανίσως*] *iam ergo surgebant de theatro custodiae, quae principio perniciosae fuerant, quando omnes uelociter abscedere festinabant* Lat **ἐξανίσατο* W *φυλάκων* A¹MW *αἳ τὸ κατ᾽ ἀρχὰς*] *καὶ ἀρχαὶ* codd. *καὶ ταραχαὶ* ed. pr. *γρ αἳ τοκαταρχὰσ πάνυ πικραὶ* i. marg. A, quod etiam Lat habuisse uid. 7 *ὑπανίσως*] *τοῦ πᾶν εἴσω* MW *τῶν εἴσω* ed. pr. *ὑπανιεισῶν* Herwerden *ὑπανεισῶν* coni. *δὲ* MW 8 *καὶ* om. W *ἀλκύων, λ* i. ras. A *ἀρχύων* M *ἀρχύων* W *alcyon* Lat 9 *μὲν* om. MW *θεραπειαν* A 11 *δὲ* MW *πείσοιντο*] *πέσοιντο* W (*pericula*) *declinarent* Lat *ἀπέσοιντο* ed. pr. 14 *ἐν*] *ἐπὶ* E 15 **ἐκθύμουσ* W **ἀσιτιακὸσ* M *οὐαλλέριοσ* ME 16 *τῶν δήμων* E 17 *ἔτι λανθάνον τῶν*] E *ἐπιλανθανόντων* codd. et ut uid. Lat, *γρ ἔτι* i. marg. A *ἐπιλανθανόντων τῶν τὸν αὐτοκράτορα*, litt. *των τῶν τὸν αὐτ* i. ras. m. 2 A *ἀποκτενόντων* MW *ἀπεκταγκότων* E 19 *καὶ*] ras. 3 litt. A, om. E 20 *δὲ τῷ τε*] Ernesti *τε τῶι* A *δὲ τῶ τότε* MW *δὲ τῶ* E 21 *τῷ μὲν*] *καὶ τῶ μὲν* E 22 **τῷ στρατιωτικῷ δὲ*] *τῶν δὲ στρατιωτικῶν* M *τῶν στρατιωτικῶν δὲ* W **τιμῶν, τιμ* i. ras. 4 litt. M

γὰρ ἦν, μὴ ἐξαγριωσάντων ἀπολαύσειεν τοῦ κακοῦ ἡ πόλις καθ᾽
161 ἁρπαγὰς αὐτῶν καὶ συλήσεις τῶν ἱερῶν τρεπομένων. ἐφθάκει δὲ
ἤδη τῶν βουλευτῶν τὸ πᾶν πλῆθος συνειλεγμένον καὶ μάλιστα οἱ
εἰς τοῦ Γαΐου συνελθόντες τὸν φόνον θράσει τε ἤδη χρώμενοι κἂν
καταφρονήματι μεγάλῳ ὄντες ὡς εἰς αὐτοὺς ἀνακειμένων δὴ τῶν
πραγμάτων.
162 II. 1. Ἐν τούτῳ δὴ ὄντων τῶν πραγμάτων αἰφνίδιον ἁρπά-
ζεται Κλαύδιος ἐκ τῆς οἰκίας· οἱ γὰρ στρατιῶται συνόδου γενομέ-
νης αὐτοῖς, ἀλλήλοις καὶ αὐτοῖς λόγον δόντες περὶ τοῖς ποιητέοις
ἑώρων δημοκρατίαν ἀδύνατόν τε ὂν ἐν κράτει τοσῶνδε ἄν ποτε
γενέσθαι πραγμάτων ἐξικομένην τε οὐκ ἐπ᾽ ἀγαθῷ τῷ αὐτῶν κτή-
163 σασθαι τὴν ἀρχήν, εἴ τέ τις τῶν κατὰ ἕνα σχήσοι τὴν ἡγεμονίαν,
εἰς πάντα λυπηρὸν αὐτοῖς εἶναι μὴ οὐ συνεργοῖς τῆς ἀρχῆς κατα-
164 στᾶσιν. καλῶς οὖν ἔχειν ἀκρίτων ἔτι ὄντων τῶν πραγμάτων ἡγε-
μόνα αἱρεῖσθαι Κλαύδιον, πάτρωά τε ὄντα τοῦ τεθνεῶτος καὶ
τῶν εἰς τὴν βουλὴν συλλεγομένων οὐδενὸς οὔτινος οὐκ ἀξιολογώτερον
165 προγόνων τε ἀρετῇ καὶ τῷ κατ᾽ αὐτὸν παιδείαν μεμελετηκότι, καὶ
σταθέντα αὐτοκράτορα τιμήσειν τε τὰ εἰκότα καὶ ἀμείψεσθαι
δωρεαῖς." ταῦτα διανοοῦνταί τε καὶ ἔπραξαν ἐκ τοῦ παραχρῆμα.
166 ἥρπαστο μὲν δὴ Κλαύδιος ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ. Ναῖος δὲ Σέν-
τιος Σατορνῖνος καίτοι πεπυσμένος τὴν Κλαυδίου ἁρπαγήν, καὶ
ὡς ἐπιδικάζοιτο τῆς ἀρχῆς ἄκων μὲν δοκεῖν, τὸ δὲ ἀληθὲς καὶ

§ 162 = bell. Iud. II 204.

AMWE Lat

1 *τοῦ spurium uid. 2 τραπομένων E δ᾽ E 3 οἱ εἰς — 4 φόνον] *consentientes aduersus gaium* Lat 4 εἰσ τοῦ γαΐου, litt. εἰσ τοῦ γα i. ras. m. 2 A εἰς om. MWE συνελθόντες] συνθέντεσ E 5 καταφρονήματι] φρονήματι E *αὐτοὺσ i. ras., i. marg. ὡσ εἰσ αὐτοὺσ M δὴ] ἤδη E 7 i. marg. *II* Lat δὲ E 9 αὐτοῖς] αὐτῶν E αὐτοῖς] αὐτοὶ M αὐτοῖσ W 10 *ἐν κράτει] ἐγκρατῆ MW 11 *ἐξικομένην — 13 καταστᾶσιν] *nec sibi utile siquis illorum, qui operatores in nece gai fuerant, ad imperium perueniret* Lat, suam ut uid. coniecturam secutus κτήσασθαι] γενήσεσθαι E 12 κατὰ ἕνα σχήσοι] E κατὰ ἑνασχήσοι, ἑ ex ἐ, σ ex ρ, ή ex ῆ corr. A κατὰ ἐναρχήσοι MW 13 οὐ fort. spurium 14 ἡγεμονίαν αἱρεῖσθαι κλαυδίου E 15 πάτρωι·· et i. marg. γρ πατρῶιον A πάτρωόν E 16 οὐκ] οὖν A ἀξιωλογώτερον W 17 τῷ] Herwerden τῶν codd. μεμελετηκότα MW καὶ σταθέντα] κατασταθέντα γὰρ E 18 σταθέντα αὐτοκράτορα] σταθέντα γὰρ αὐτὸ πατρώα, litt. ντα — πατρώα i. ras. m. 2 A *τιμήσει^ν A τιμίσειν W ἀμείψεσθαι] ed. pr. ἀμείψασθαι codd. E 19 τε om. E 20 Ναῖος] om. Lat νέοσ codd. E γνέος ed. pr. Γναῖος Hudson δὲ Σέντιος] δ᾽ ἔτι ὢν E σέρτιοσ ex σέντιοσ corr. A 21 *σατορνῖλοσ W πεπεισμένοσ E 22 *ἀρχῆς] ἀρετῆσ A

βουλήσει τῇ αὐτοῦ, καταστὰς ἐπὶ τῆς συγκλήτου καὶ μηδὲν ἐκπλαγεὶς ἐλευθέροις τε καὶ γενναίοις ἀνδράσι πρεπόντως ποιεῖται παραίνεσιν τάδε λέγων.

2. *„Εἰ καὶ ἄπιστον, ὦ Ῥωμαῖοι, διὰ τὸ χρόνῳ πολλῷ ἥκειν* 167
ἀνέλπιστον οὖσαν ἡμῖν, ἀλλ' οὖν ἔχομεν τοῦ ἐλευθέρου τὴν ἀξίωσιν,
ἄδηλον μὲν ἐφ' ὁπόσον παρατείνουσαν καὶ γνώμῃ θεῶν οἳ ἐχα-
ρίσαντο αὐτὴν κειμένην, εὐφραίνειν δὲ ἀρκοῦσαν καὶ εἴπερ ἀφαιρε-
θείημεν αὐτῆς εὐδαιμονίᾳ συνάγουσαν· ἱκανὴ γὰρ καὶ μία ὥρα 168
τοῖς ἀρετῆς αἰσθανομένοις καὶ μετ' αὐτοτελοῦς τῆς διανοίας ἐν
αὐτοδίκῳ τῇ πατρίδι καὶ μετὰ νόμων, οἷς ποτε ἤνθησε, διαιτωμένῃ
βιωθεῖσα. ἐμοὶ δὲ τῆς μὲν πρότερον ἐλευθερίας ἀμνημονεῖν ἔστι 169
διὰ τὸ κατόπιν αὐτῆς γεγονέναι, τῆς δὲ νῦν ἀπλήστως πιμπλαμένῳ
μακαριστούς τε ἡγεῖσθαι τοὺς ἐγγενηθέντας καὶ ἐντραφέντας αὐτῇ
καὶ τῶν θεῶν οὐδὲν μειόνως ἀξίους τιμῆς τούσδε τοὺς ἄνδρας,
οἳ ὀψὲ γοῦν κἂν τούτῳ τῆς ἡλικίας ἡμᾶς γεύσαντας αὐτῆς. καὶ 170
εἴη μὲν εἰς πᾶν τοῦ αἰῶνος τὸ ἐπιὸν παραμεῖναι τὴν ἄδειαν αὐ-
τῆς, ἀρκοῦσα δ' ἂν γένοιτο καὶ ἥδε ἡ ἡμέρα τοῖς τε νεωτέροις
ἡμῶν καὶ ὅσοι γεγηράκαμεν αἰὼν ὑπείληπται, τοῖς πρεσβυτέροις
δόντων ἀγαθῶν αὐτῆς ἐν ὁμιλίᾳ γεγονότες μετασταῖεν, τοῖς δὲ
νεωτέροις παίδευμα ἀρετῆς καταστάσεως ἀγαθὸν ἀνδράσι τοῖσδε 171

AMWELat

1 *καταπλαγεισ* MWE   2 **ποιεῖται*] *τε ποιεῖται* A *ποιεῖται τὴν* M   4 *ὦ Ῥωμαῖοι*] *ἄνδρεσ ῥωμαῖοι* E   6 *ὁπόσῳ* M   *καὶ*] *κἂν* coni.   7 *καὶ*] *κἂν* A   *εἴπερ* — 8 *αὐτῆς*] *si eius felicitatem nequiuerimus amittere* Lat   7 *ἱκανὴ* — 11 *βιωθεῖσα*] *satis enim est et una hora sensum uirtutis habentibus cum secura uoluntate in libera patria uitam degere et cum legibus, quibus floruit aliquando, communicare* Lat   9 *μετ' αὐτοτελοῦς*] ed. pr. *μετὰ ταῦτα τέλουσ* (*τέλοσ* M) codd.   11 *ἐστὶ* A *ἔστι* MW   13 *μακαριστούσ τὲ ἡγεῖσθαι, ού* ex *ω, τὲ* ex *τὸ* corr., *ἡγ* i. ras. A *μακαριστῶσ τὸ αἰδεῖσθαι* MW *reuerentiam exhibendam* Lat   *ἐντραφέντας*] ed. pr. *nutritos* Lat *ἐγγραφένταc* codd.   14 *μειονοσ* ex corr. A   15 *οἳ ὀψὲ* — 240, 3 *ἐλεύθερον*] *qui licet sero et in hac aetate nos eam gustare fecerunt ita ut etiam in futuro saeculo eius praemia teneamus. sufficiat itaque etiam haec dies et iuuenibus nostris et quicumque senuimus. senibus quidem quando eius conspicientes libertatem cum dulcedine moriemur, iunioribus autem eo quod sit eis doctrina uirtutis. unde constat per uiros istos quorum labore consistimus propter haec quae nuper gesta noscuntur, quia nihil quam cum uirtute degere maius est, de qua consueuit libertas humana solummodo cogitare* Lat   15 *γεύσαντας*] *ἔγευσαν* ed. pr. ex Lat   16 *ἐπιὸν, ὸν* (superscript *ἐ*) i. ras. A   17 *ἡ* om. MW   19 *δόντων*] *δὄντων* A *δεόντων* MW *ἐὰν τῶν* Hudson   *μετασταῖεν*] *μέγα δὲ ἐν* M *μέγα τε ἐν* W *μετασταῖμεν* uertit Lat   20 *καταστάσεως*] *καταστησάσης* Hudson   ante *ἀγαθὸν* aliquid deesse uid.

ἀφ' ὧν γεγόναμεν, νῦν δὲ ἤδη καὶ ἡμῖν διὰ τὴν ἄρτι ὥραν οὐδὲν
προυργιαίτερον εἴη τοῦ ζῆν μετὰ ἀρετῆς, ᾗ μόνη ἐκφροντίζει τῷ
172 ἀνθρωπείῳ τὸ ἐλεύθερον· ἐγὼ γὰρ τὰ παλαιὰ οἶδα ἀκοῇ παρα-
λαβών, οἷς δὲ ὄψει ὁμιλήσας ᾐσθόμην, οἵων κακῶν τὰς πολιτείας
ἀναπιμπλᾶσιν αἱ τυραννίδες, κωλύουσαι μὲν πᾶσαν ἀρετὴν καὶ τοῦ
μεγαλόφρονος ἀφαιρούμεναι τὸ ἐλεύθερον, κολακείας δὲ καὶ φόβου
διδάσκαλοι καθιστάμεναι διὰ τὸ μὴ ἐπὶ σοφίᾳ τῶν νόμων, ἀλλ'
173 ἐπὶ τῇ ὀργῇ τῶν ἐφεστηκότων καταλιπεῖν τὰ πράγματα. ἀφ' οὗ
γὰρ Ἰούλιος Καῖσαρ φρονήσας ἐπὶ καταλύσει τῆς δημοκρατίας καὶ
διαβιασάμενος τὸν κόσμον τῶν νόμων τὴν πολιτείαν συνετάραξεν,
κρείσσων μὲν τοῦ δικαίου γενόμενος, ἥσσων δὲ τοῦ κατ' ἰδίαν
ἡδονὴν αὐτῷ κομιοῦντος, οὐκ ἔστιν ὅ τι τῶν κακῶν οὐ διέτριψεν
174 τὴν πόλιν, φιλοτιμηθέντων πρὸς ἀλλήλους ἁπάντων, οἳ ἐκείνῳ διά-
δοχοι τῆς ἀρχῆς κατέστησαν, ἐπ' ἀφανισμῷ τοῦ πατρίου καὶ ὡς
ἂν μάλιστα τῶν πολιτῶν ἐρημίαν τοῦ γενναίου καταλείποιεν, διὰ
τὸ οἴεσθαι πρὸς ἀσφαλείας εἶναι τῆς αὐτῶν τὸ κιβδήλοις ἀνδράσιν
ὁμιλεῖν καὶ τῶν ἀρετῇ προύχειν πεπιστευμένων οὐ μόνον ὑφαιρεῖν
τι τοῦ αὐχήματος, ἀλλ' εἰς τὸ πᾶν ἐπιφημίζειν αὐτῷ τοῖς ὀλέθροις
175 τῶν ἁπάντων * ἀριθμῷ τε πολλῶν ὄντων καὶ βαρύτητα ἀνύποιστον
ἐπιδειξαμένων καθ' ἃ ἕκαστος ἦρξεν εἷς ὧν ὁ Γάιος ὁ σήμερον
τεθνεὼς πλέω τε τῶν πάντων δεινὰ ἀπεδείξατο οὐ μόνον εἰς τοὺς

AMWE Lat

1 ἤδη] δὴ MW 2 ἐκφροντίζει, τί ex ί corr. A 3 ἐλεύθερον] i. marg. γρ αἰδέσιμον A 4 οἷς] τοῖς Ernesti οἵων] ὁρῶν W 5 ἀναπίμπλασιν MW κωλύουσαι] κολούουσαι coni. 8 ὀργῇ] ὁρμῇ Hudson καταλείπειν MW 10 διαβιασάμενος] βιασάμενοσ E συνετάραξεν] οὐ συνετάραξε W διετάραξε E 11 κρεῖσσον W κατιδίαν codd. 12 *ὅ τι] ὅπωσ ὅτι MW

διέτριψεν] διέστρεψε (ex διέτριψεν corr. A) AE *inuasit* Lat 13 ἐκείνωι, ι finale i. ras. A ἐκείνων MW ἐκείνου E ed. pr. 14 τῆσ ἀρχῆσ διάδοχοι tr. E 15 καταλίποιεν ME 17 προέχειν E ὑφαιρεῖ E 18 ἀλλ' εἰς — 241, 7 ἐχθρῶν] *sed etiam ad mortem usque perducerent. singuli namque regnantium quaeque sunt grauia commiserunt, quorum gaius qui hodie mortuus est amplius extitit saeuior uniuersis, qui non solum in ciues, sed etiam contra cognatos pariter et amicos effrenatam intulit suae ferocitatis insaniam iniuste poenas exigens et ueluti furiosus in homines atque deos ferus existens. nihil etenim tyrannus suauitatis habere potest. nonne cum iniuria uobis abusus est? nonne in pecuniis uos et coniugibus contristauit? nonne omne uotum uestrum praecibus agebatur insistentibus inimicis?* Lat ἐπιφημίζειν] ἐπιψηφίζειν E αὐτῶν E 19 τῶν] ὧν E *ἁπάντων] ἁπάντων, ὧν coni. *ἀριθμῶι, ι finale i. ras. A 21 πλέον W πλείω E τῶν om. MWE ἀπεδείξατο] ἐπέδειξα· τὸ, ἐ ex ἀ corr, ο i. ras. A ἀποδείξαντα MW ἀπέδειξεν E

συμπολίτας, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους ἀπαίδευτον
τὴν ὀργὴν ἐπαφιείς, ὁμοίως τοῖς ἅπασι καὶ μείζω κακὰ ἐντριβό-
μενος ἀδίκως τὴν τιμωρίαν εἰσπράσσεσθαι, ὠργικότων ὁμοίως εἴς
τε ἀνθρώπους ἐξαγριώσας καὶ τοὺς θεούς. τυραννίδι γὰρ οὐ 176
κερδαίνεται τὸ ἡδὺ οὐδὲ μεθ' ὕβρεως ἀποχρῆται, οὐκ εἰς τὰ χρή-
ματα λελυπῆσθαι καὶ γαμετάς, ἀλλὰ τὸ πᾶν κέρδος ἐκ τοῦ πανοι-
κεσίᾳ διοχλουμένου τῶν ἐχθρῶν. ἐχθρὸν δὲ τυραννίδι πᾶν τὸ ἐλεύ- 177
θερον, εἰς εὔνοιάν τε ἐκκαλεῖσθαι αὐτὴν καὶ τοῖς ἐν ὀλίγῳ τιθεμένοις
ὁπόσα πεπόνθοιεν οὐκ ἔστιν. ἐξεπιστάμενοι γὰρ ὧν ἀναπλήσειαν
κακῶν ἔστιν οὓς κἀκεῖνοι μεγαλοφρόνως καταφρονημάτων τε πρὸς
τὴν τύχην, αὐτοὶ λανθάνειν αὐτοὺς ὧν πράξειαν μὴ δυνάμενοι
μόνως πιστεύουσιν κτήσεσθαι τοῦ ὑπόπτου τὸ ἀδεές, εἰ παντελὲς
αἱρεῖσθαι δυνηθεῖεν αὐτούς. τοιούτων δὴ κακῶν ἀπογεγονότες καὶ 178
ὑποτελεῖς ἀλλήλοις καταστάντες, αἴπερ πολιτειῶν ἐχεγγυώταται
πρός τε τὸ παρὸν εὔνουν καὶ τὸ αὖθις ἀνεπιβούλευτον καὶ τὸ
δόξαν οἰκείαν τῷ ὀρθουμένῳ τῆς πόλεως δικαιοί τε προνοῆσαι διὰ
τὸ εἰς κοινὸν αὐτοῦ τὴν ὠφέλειαν ἀπαντᾶν καὶ ἀνταποφήνασθαι
γνώμην, οἷς μὴ ἀρέσκοιτο τὰ προεισηγημένα, οὐδαμῶς εἰς κίνδυνον 179
φέρον, διὰ τὸ μὴ δεσπότην εἶναι τὸν ἐφεστηκότα, ᾧ ἀνεύθυνόν τε
βλάπτοντι τὴν πόλιν καὶ αὐτοκράτορι μεταστήσασθαι τοὺς εἰρηκό-
τας. καὶ τέτροφε τὴν τυραννίδα οὐδὲν νεώτερον πλὴν ἥ τε ἀργία 180

AMWELat

2 ἐπαφεὶσ MW ἀφιεὶσ E 3 ὠργικότων] ὠργηκότων MW ὀργὴν ed. pr. 4 τοὺς om. MW τυραννίδη W 5 κερδαίνεσθαι Hudson ἀποχρῆται οὐκ] ἀπόχρη καὶ οὐκ Hudson ἀπόχρη οὐδ' Dindorf 6 λελυπῆσθε Lat πανοικεσίᾳ] πᾶν ἱκεσία, i. marg. γρ πανοικεσια A 7 διοχλουμένου] Bekker διοχλουμένων codd. 9 ἐξεπιστάμενοι — 11 δυνάμενοι] *scientes namque tyranni quibus malis insignes uiros adfligant et eos uidentes inpatienter talia sustinere nec tamen ignorare quod geritur, sed solatium expectare fortunae* Lat ἀναπλησίαν M 10 κἀκεῖνοι] κἂν ἐκεῖνοι Bekker καταφρονημάτων τε πρὸς τὴν] καταφρονήματι χρῶνται πρὸσ τὴν, litt. ι χρῶνται πρὸσ τὴ i. ras. m. 2 A 11 αὐτοί, ὶ i. ras. A αὐτοὺσ ex corr. A 12 κτήσεσθαι, ε i. ras. A κτήσασθαι MW τὸ ἀδεὲς εἰ] i. ras. maiore m. 1 A, om. spatio 6 litt. uacuo relicto M τὸ δε ἔσσει W παντελῶσ, ῶσ i. ras. A 13 αἱρεῖσθαι] i. marg. γρ ἀρέσθαι A *amputare* Lat ἄρασθαι coni. αὐτοῖσ MW 14 πολιτῶν MW 15 τὸ δόξαν — 16 πόλεως] *restituta ciuilitate* Lat 16 δίκαιοι] *iustum est ut uos* Lat τε] τε ἐστὲ Hudson διὰ] ἰδίᾳ Hudson 17 καὶ] τι καὶ MW 18 προεισηγη··μένα A προεισηγμένα MW 19 φέρον] Dindorf φέρειν ex φέρων ut uid. corr. A φέρων MW φέρουσαν Hudson τε] τι MW 20 καὶ αὐτοκράτορι — εἰρηκότας] (*qui-*) *et imperiali iure quod libet loquenti poenarum multam possit inferre* Lat μεταστήσεσθαι AW 21 τέτροφε, τρο i. ras. M νεώτερον] ἕτερον Naber ἥ τε ἀργία] οὔτε ἄρρενα MW

181 καὶ τὸ πρὸς οὐδὲν τῶν ἐκείνῃ θελομένων ἀντιλογίᾳ χρώμενον· τῆς
γὰρ εἰρήνης τοῦ τερπνοῦ ἡσσώμενοι καὶ μεμαθηκότες ἀνδραπόδων
ἐν τρόπῳ ζῆν ὁπόσοι τε ἐπαΐομεν συμφορὰς ἀνηκέστους κακοῖς
τε τοῖς πέλας ἐπείδομεν φόβῳ τοῦ μετ' ἀρετῆς τελευτᾶν μετὰ
182 αἰσχύνης τῆς ὑστάτης ὑπομένοντες τὰς τελευτάς. πρῶτον δὲ τοῖς
ἀραμένοις τὸν τύραννον τιμὰς αἵτινες μέγισται ταύτας εἰσενεγκεῖν,
μάλιστα δὲ Χαιρέᾳ τῷ Κασσίῳ· σὺν γὰρ τοῖς θεοῖς εἷς ἀνὴρ οὗτος
183 ποριστὴς ἡμῖν καὶ γνώμῃ καὶ χερσὶ τῆς ἐλευθερίας πέφηνεν. οὗ
καλὸν μὴ ἀμνημονεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς τυραννίδος ὑπὲρ ἐλευθερίας
τῆς ἡμετέρας προβεβουλευκότος τε ἅμα καὶ προκεκινδυνευκότος,
ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας ψηφίσασθαι τὰς τιμὰς πρῶτόν τε ἀνεπιτάκτους
184 τοῦτο ἂν ἀποφήνασθαι. ἔργον δὲ κάλλιστον καὶ ἐλευθέροις ἀνδράσι
πρέπον ἀμείβεσθαι τοὺς εὐεργέτας, οἷος δὴ καὶ ἀνὴρ οὗτος περὶ
ἡμᾶς πάντας γέγονεν οὐδὲν παραπλήσιος Κασσίῳ καὶ Βρούτῳ τοῖς
Γάιον Ἰούλιον ἀνῃρηκόσιν, ἐπεί γε οἱ μὲν στάσεως καὶ πολέμων
ἐμφυλίων ἀρχὰς ἐπανερρίπισαν τῇ πόλει, οὗτος δὲ μετὰ τῆς τυ-
ραννοκτονίας καὶ τῶν ἐντεῦθεν δεινῶν ἀπήλλαξεν τὴν πόλιν."
185 3. Σέντιος μὲν τοιούτοις ἐχρῆτο τοῖς λόγοις καὶ τῶν βουλευ-
τῶν ἡδονῇ δεχομένων καὶ ὁπόσοι τῶν ἱππέων παρῆσαν. ἀναπη-
δήσας δέ τις Τρεβέλλιος Μάξιμος περιαιρεῖται τὸν δακτύλιον τοῦ
Σεντίου, λίθος δὲ εἰκόνα Γαΐου ἐγγεγλυμμένος ἐδεσμεύετο αὐτῷ,
καὶ σπουδῇ τῶν λεγομένων καὶ ὧν ἐπενόει πράξειν, ὅπερ ᾤετο,
186 ἐν λήθῃ γεγονότι * καὶ ἡ μὲν γλυφὴ κατάγνυται. προεληλύθει δὲ
ἡ νὺξ ἐπὶ μέγα, καὶ Χαιρέας δὲ σημεῖον ᾔτει τοὺς ὑπάτους, οἱ δὲ
ἐλευθερίαν ἔδοσαν. ἐν θαύματι δὲ ἦν αὐτοῖς καὶ ὅμοια ἀπιστίᾳ
187 τὰ δρώμενα· ἔτει γὰρ ἑκατοστῷ, μεθ' ὃ τὴν δημοκρατίαν τὸ πρῶ-

---

AMWE Lat

2 ἡσσόμενοι M 3 post ζῆν lacunam statuit Dindorf ὁπόσοι τε corruptum ἐπαΐομεν] i. marg. γρ ἐπάθομεν A *incurrentes* Lat κακά τε τῶν πέλας Hudson 4 μετὰ MW 5 ὑπομένομεν Bekker δὲ] δὲ δεῖ Dindorf 6 ταύταισ MW 9 ὑπὲρ] ὑπ' MW 11 τὰς] τάσ τε MW 12 ἀπεφήνασθε MW ἀνδράσιν W 14 παραπλήσιος] coni. παραπλησίωσ codd. *similis* Lat

15 ἐπεί γε om. i. marg. suppl. M 16 ἀρχὰσ ἐμφυλίων tr. M 18 σέρτιοσ ex corr. A 20 Τρεβέλλιος] *trebellius* Lat στρεβέλλιοσ codd. 21 σερτίου ex corr. A ἐδεσμεύετο] i. marg. γρ ἐνεδεσμεύετο A 22 καὶ σπουδῇ — 23 γεγονότι] *quem ille sibimet studio dicendi quae suadebat impleri fuerat oblitus auferre* Lat τῶν] τὲ MW πράξει MW 23 λήθῃ] ἀληθεῖ MW κατάγνυται] κατά···γνυται A καταπήγνυται MW *est agnita* Lat 24 *αἰτεῖ MW *τοὺσ ὑπάτουσ, σ finale i. ras., i. marg. γρ τοὺσ ὑπ' αὐτοῦ A 25 δὲ] τε E ὅμοια] ὁμία M ὁμοία W 26 ἔτει γὰρ — 243, 1 παράδοσις] *quia reuersa uideretur ad consules haec potestas* Lat ἔτει γὰρ ἑκατοστῷ] Thomas Terry ἔτι γὰρ ἕκαστοσ τῶ (ῶ in ῶι corr. A) codd. μεθὸ, i. marg. γρ τοῦ μεθ' ὃ A

τον ἀφηρέθησαν, ἐπὶ τοὺς ὑπάτους σημεῖον ἡ παράδοσις· οὗτοι
γὰρ πρότερον ἢ τυραννηθῆναι τὴν πόλιν κύριοι τῶν στρατιωτικῶν
ἦσαν. Χαιρέας δὲ τὸ σημεῖον λαβὼν παρεδίδου τῶν στρατιωτῶν 188
τοῖς πρὸς τὴν σύγκλητον συνεστηκόσιν. ἦσαν δὲ εἰς σπείρας τέσ-
σαρας, οἷς τὸ ἀβασίλευτον τιμιώτερον τῆς τυραννίδος προὔκειτο.
καὶ οἵδε μὲν ἀπῄεσαν μετὰ τῶν χιλιάρχων, ἀνεχώρει δὲ ἤδη καὶ 189
ὁ δῆμος περιχαρὴς καὶ ἐλπίδος καὶ φρονήματος ἐπὶ τῷ κτησαμένῳ
τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῖς, οὐκέτι ἐπὶ τῷ ἐφεστηκότι. καὶ τὰ πάντα
ἦν ὁ Χαιρέας αὐτοῖς.

4. Χαιρέας δὲ ἐν δεινῷ τιθέμενος περιεῖναι τὴν θυγατέρα 190
Γαΐου καὶ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ μὴ πανοικὶ τὸν ὄλεθρον αὐτῷ συντυ-
χεῖν, ἐπεὶ καὶ πᾶν ὅ τι ὑπολείποιτο αὐτῶν ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς πόλεως
λειφθήσεσθαι καὶ τῶν νόμων, ἄλλως τε πρόθεσιν ἐσπουδακὼς
τελειώσασθαι τὴν αὐτοῦ καὶ πάνυ εὐφρᾶναι μῖσος τὸ πρὸς Γάιον,
Ἰούλιον ἐκπέμπει Λοῦππον ἕνα τῶν χιλιάρχων κτενοῦντα τήν τε
γυναῖκα Γαΐου καὶ τὴν θυγατέρα. Κλήμεντος δ' ὄντι συγγενεῖ τῷ 191
Λούππῳ τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε προύθεσαν λειτουργίαν, ὅπως μετασχὼν
κἂν ἐπὶ τοιούτοις τῆς τυραννοκτονίας ἀγάλλοιτο ἀρετῇ πρὸς τῶν
πολιτικῶν, ὡς καὶ τοῦ παντὸς ἐπιβουλεύματος δόξειε κοινωνεῖν
τὸ πρῶτον συνθεμένων. ἐνίοις δὲ τῶν συνωμοτῶν καὶ ὠμὸν ἐδόκει 192
τὸ ἐπὶ τῇ γυναικὶ θράσει χρησόμενον αὐτῷ διὰ τὸ Γάιον φύσει
τῇ αὐτοῦ χρώμενον ἢ συμβουλῇ τῇ ἐκείνης τὰ πάντα πρᾶξαι, ἐξ
ὧν ἥ τε πόλις ἀπηγορεύκει τοῖς κατειληφόσι κακοῖς καὶ τῶν πολι-

---

AMWE Lat

1 *ἀφηρέθησαν*] *ἀφαιρεθεῖσαν* Terry *ἀφηρέθησαν ἐπέστρεψεν* ex Lat Hudson; ego potius *ἐπανῆλθε* uel simile supplendum esse puto 2 *στρατιωτῶν* MW *rebus militaribus* Lat 5 *ἀβασίλευτον*] E et i. marg. A *βασιλεῦον* A *βασιλευτὸν* MW *uiuere sine principe* Lat 6 **οἶδε* et i. marg. *οἵδε* A *χιλιαρχῶν* WE, item u. 15 7 *καὶ — φρονήματος*] *hanc spem habentes atque cogitationem* Lat *μετ' ἐλπίδος* Ernesti *μεστὸς* post *φρονήματος* addit Dindorf 8 *ἡγεμωνίαν* A 11 **πανοικει* A[1] 12 *ὑπολίποιτο* A 14 *τελειώσεσθαι* A *εὐφραινεῖ, αι* corr. uid. M *εὐφραίνει* W 15 **Ἰούλιον* om. Lat **lupum* Lat hic et infra **τε* om. MW 16 *δὲ* MW 17 *προύθεσαν*] *πρόθεσιν* MW *περιέθεσαν* Ernesti 18 *πρὸ* MW 19 *πολιτῶν* Ernesti *ὡς — 20 συνθεμένων*] *et quasi in omnibus uideretur insidiis prioribus consensisse* Lat *κοινωνῶν* Ernesti 20 *τῷ πρῶτον συνθεμένῳ* coni. dubitans **ὠμὸν*] *ὁ μὲν* MW
21 **τὸ*] *τῷ* MW *θράσει, ρά* i. ras. A *χρησάμενον* A *τὸ*] ed. pr. *τὸν* codd. 22 *χρώμενον*] *magis — usum* Lat *πράξασ* MW et ut uid. E, quae haec mutauit 23 *ἥ* om. MWE *τε πόλις*] *πόλεισ τε* E *πόλεϊσ* M *πόλεισ* W **τῶν πολιτῶν — 244, 1 ἦν*] *flos ciuium* Lat

193 τῶν ὅ τι καὶ ἄνθος ἦν ἀπώλετο. οἱ δὲ καὶ τῶν μὲν ἐπὶ τοιούτοις
ἐνεκάλουν αὐτῇ γνώμην τὸ δὲ πᾶν καὶ τῶν ὑπὸ Γαΐου πεπραγ-
μένων κακῶν ἐκείνῃ τὴν αἰτίαν ἐπέφερον φάρμακον τῷ Γαΐῳ δοῦσαν
ἐννοιῶν δούλωσιν καὶ ἐρώτων ἐπαγωγὰς αὐτῇ ψηφιούμενον, εἰς
μανίαν μεταστάντος τὰ πάντα αὐτὴν εἶναι τὴν νεναυπηγημένην
ἐπὶ ταῖς Ῥωμαίων τύχαις καὶ τῆς ὑποτελούσης αὐτοῖς οἰκουμένης.
194 καὶ πέρας κυρωθὲν ὥστε αὐτὴν τελευτᾶν, οὐδὲν γὰρ οἱ ἀποσπεύ-
δοντες οἷοί τε ὠφελεῖν ἦσαν, ἐστέλλετο ὁ Λοῦπος· ἐβραδύνετο δὲ
οὐδὲν μελλήσει τῇ κατ᾽ αὐτόν, ὥστε μὴ οὐκ εἰς καιρὸν δεδιακονῆ-
σθαι τοῖς ἀπεσταλκόσιν, θέλων ἐπ᾽ οὐδαμοῖς μεμπτὸς εἶναι τῶν
195 ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τοῦ δήμου πεποιημένων. παρελθὼν δὲ ἐπὶ τοῦ βασι-
λείου λαμβάνει τὴν Καισωνίαν, γυνὴ δ᾽ ἦν τοῦ Γαΐου, παρακατα-
κειμένην τῷ σώματι τοῦ ἀνδρὸς χαμαιπετεῖ καὶ πάντων ἐν ἀτυχίᾳ
ὧν χαρίζοιτ᾽ ἂν ὁ νόμος τοῖς μεταστᾶσιν, αἵματί τε ἀναπεφυρμένην
ἐκ τῶν τραυμάτων καὶ πολλῇ τῇ ταλαιπωρίᾳ συμφερομένην τῆς
θυγατρὸς παρερριμμένης· ἠκούετό τε ἐν τοῖς τοιοῖσδε οὐδὲν ἕτερον
ἢ κατάμεμψις τοῦ Γαΐου, ὡς πιθανὴν οὐ σχόντος πολλάκις προηγο-
196 ρευκυῖαν αὐτήν. ἐπ᾽ ἀμφότερα δὲ οὗτος ὁ λόγος καὶ τότε εἰκά-
ζετο καὶ νῦν ἐφ᾽ ὁμοίοις πρόκειται τῇ διανοίᾳ τῶν ἀκροατῶν πρὸς

AMWE Lat

1 *ἄνθος ἦν*] E *ἀνθ᾽ ὅσων* A *ἄνθοσ ὧν* MW; fort. aliud latet *οἱ δὲ — 6 *οἰκουμένης*] *et illi quidem his assertionibus eam defendere nitebantur. omnium autem malorum quae a gaio gesta fuerant haec erat caput; gaio namque dederat poculum, ut eius mentem suo potuisset subiugare seruitio et amoris incantationibus ad uesaniam transformatum ita sibi deuinxerat, quatenus fortunae omnium romanorum et totius orbis, cui praesidebat, ei subditae uiderentur nihilque defensores eius ualere potuerunt* Lat *τῶν*] *τὸν* MW *τὴν* Hudson 3 **ἐκείνην* coni. **ἐπέφερον*] *ἀπέφερον* M *ὑπέφερον* W *ἐπέφερον δὲ* coni. **δοῦσαν*] *δούσῃ τὸ* Ernesti 4 *αὐτῇ*] *αὐτῷ* E *εἰς*] *ὡσ εἰσ* E 5 **τὰ πάντα* om. M *νεναυπηγημένην*, *υ* i. ras. A 7 *ὥστε* om. E 8 *ὁ* om. E *λοῦποσ* E 9 *μελήσει* M 10 *ἐπ᾽ οὐδαμοῖς*] *σπουδασμοῖσ* M 11 *ποιουμένων* M 12 *καταλαμβάνει* E *Καισωνίαν*] Hudson *κεσωνίαν* A¹WE *κεσσωνίαν* M et ex corr. A *cesoniam* Lat *δὲ* MWE 13 **χαμαιπετεῖ*, *εῖ* i. ras. A *καὶ πάντων — 14 μεταστᾶσιν*] *et omnes in luctu positos sicut moris est mortuis exhiberi* Lat *ἐν ἀτυχίᾳ ὧν*] *ενατυχίαι ὧν* ex *ενατυχανω* corr. A *ἀτυχαίῳ* (sscr. *ἐν*) M *ἐν ἀτυχαίω* W 14 *χαρίζοιτο* MW 15 *πολλῇ — συμφερομένην*] *maxima calamitate circumdata* Lat *πολλῇ τῇ ταλαιπωρίᾳ*] Dindorf *πολλὴν τὴν ταλαιπωρίαν* codd. 17 *κατάμεμψις*] E *κατάμεμψιν* AW *κατὰ μέμψιν* M *culpa* Lat **πιθανὸν* MW 18 *ἐπ᾽ — 245, 1 προστιθέμενοι*] *haec enim ratio et tunc et nunc similiter aestimatur et in hominum mente sita est circa eos quibus compatiuntur* (*patiuntur* cod. Ambr.) Lat *δὲ* om. MW *οὗτος*] *αὐτὸσ* MW

ὅ τι θελήσειαν ῥοπὰς τὰς αὐτοῦ προστιθέμενοι. οἱ μέν γὰρ ἀπο-
σημαίνειν ἔφασαν τὸν λόγον, ὡς συμβουλευομένης ἀποστάντα μα-
νιῶν καὶ τοῦ εἰς τοὺς πολίτας ὠμοῦ μετρίως καὶ μετ' ἀρετῆς
ἐξηγεῖσθαι τῶν πραγμάτων, καὶ παρ' αὐτὸν ἀπολέσθαι τρόπῳ
τῷ αὐτοῦ χρώμενον. οἱ δέ, ὡς λόγου τοῦ περὶ τῶν συνωμοτῶν 197
ἐπιφοιτήσαντος Γαΐῳ κελεύσειεν μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ
ὀξέος πάντας μεταχειρισάμενον αὐτούς, κἂν εἰ μηδὲν ἀδικοῖεν, ἐν
ἀδεεῖ κινδύνων καταστῆναι, καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ ἐπονειδιζόμενον,
ὡς προηγορευκυίας διαπράξασθαι μαλακῷ γεγονότι. καὶ τὰ μὲν 198
λεχθέντα ὑπὸ τῆς Καισωνίας καὶ ὁποῖα οἱ ἄνθρωποι περὶ αὐτῆς
ἐφρόνουν ταῦτα ἦν. ἡ δὲ ἐπεὶ θεᾶται τὴν πρόσοδον τοῦ Λούππου
τό τε σῶμα τοῦ Γαΐου προυδείκνυεν καὶ ἆσσον ἰέναι παρεκάλει
μετ' ὀλοφυρμοῦ καὶ δακρύων. ἐπεὶ δὲ τῇ διανοίᾳ συνεστηκότα 199
ἑώρα τὸν Λοῦππον, καὶ μηδὲν προσιόντα ὡς ἐπὶ πρᾶξιν οὐκ αὐτῷ
κεχαρισμένην, γνωρίσασα ἐφ' ὅ τι ἐχώρει τήν τε σφαγὴν ἐγύμνου
καὶ πάνυ προθύμως ποτνιωμένη ὁποῖα εἰκὸς τοὺς οὕτω σαφῶς ἐν
ἀπογνώσει τοῦ ζῆν γεγονότας καὶ κελεύουσα μὴ μέλλειν ἐπὶ τελει-
ώσει τοῦ δράματος οὗ ἐπ' αὐτοῖς συνέθεσαν. καὶ ἥδε μὲν εὐψύ- 200
χως ταύτῃ τελευτᾷ ὑπὸ τοῦ Λούππου καὶ ἐπ' αὐτῇ τὸ θυγάτριον.
καὶ Λοῦππος ταῦτα προαπαγγέλλων ἔσπευδεν τοῖς περὶ τὸν Χαιρέαν.

5. Γάιος μὲν δὴ τέταρτον ἐνιαυτὸν ἡγεμονεύσας Ῥωμαίων 201
λείποντα τεσσάρων μηνῶν οὕτως τελευτᾷ, ἀνὴρ καὶ πρότερον ἢ τῇ
ἀρχῇ συνῆλθεν σκαιός τε καὶ κακοτροπίας εἰς τὸ ἄκρον ἀφιγμένος,
ἡδονῇ τε ἡσσώμενος καὶ φίλος διαβολῇ, καὶ τὰ μὲν φοβερὰ κατα-

§ 201 = bell. Iud. II 204.

AMWELat Exc. Peiresc.
1 προστιθέμενοι] A¹ προστιθεμένοισ ex corr. A προστιθέμενοσ MW προσ-τιθεμένων ed. pr., fort. recte si αὐτῶν pro αὐτοῦ restituetur γὰρ om. MW 2 ὑποστάντα MW 3 μετὰ MW 4 καὶ] μὴ ed. pr. αὐτὸν] αὐτῷ MW 5 χρώμενοι MW χρωμένων Ernesti οἱ om. MW τοῦ] τῶν A 7 ὀξέωσ MW πάντασ, ασ ex ωσ corr. uid. A 8 τοῦτο MW 9 μαλακῶσ MW 10 κεσωνίασ A¹ κεσσωνίασ MW et ex corr. A 11 λούπ·ον, eras. π E 12 *ἱέναι M 13 *δὲ] τε W *συνεστηκότα] attonitum Lat μὴ συνεστηκότα Hudson 14 λοῦπ·ον, eras. π E καὶ μηδὲν — 15 κεχαρισ-μένην] et nulla compassione motum Lat *μηδὲν om. Hudson ὡς] ὢν MW οὐκ i. ras., i. marg. οὐκ M 15 ὅ τι] coni. ὃν codd. quod Lat ὃ ed. pr. 16 *ποτνιωμένη· A ποτνιωμένησ MW 17 *μέλειν M 18 αὐτοῖς] αὐτῆσ cod. Laur. αὐτῇ Busb. E 19 λούπου E 20 προαγγέλλων MW προσαγ-γέλλων ed. pr. προαπαγγελῶν coni. 22 *οὕτω MW *ἀνὴρ] ὅτι γάϊοσ ἀνὴρ ἦν incip. Exc *τὴν ἀρχὴν Exc 23 *κακοτροπίας] κακοπραγίασ MWExc ἐσ E 24 ἡδονῇ — 246, 1 φονικώτατος om. E ἡσσόμενοσ M

πεπληγμένος καὶ διὰ τοῦτο ἐφ' οἷς θαρσήσειε φονικώτατος, τῆς
τε ἐξουσίας ἐφ' ἑνὶ μόνῳ πιμπλάμενος τῷ ὑβρίζειν, εἰς οὓς ἥκιστα
ἐχρῆν ἀλόγῳ μεγαλοψυχίᾳ χρώμενος καὶ ποριστὴς ἐκ τοῦ κτείνειν
202 καὶ παρανομεῖν. καὶ τοῦ μὲν θείου καὶ νομίμου μείζων ἐσπου-
δακὼς εἶναί τε καὶ δοκεῖν, ἡσσώμενος δὲ ἐπαίνων τῆς πληθύος καὶ
πάντα, ὁπόσα αἰσχρὰ κρίνας ὁ νόμος ἐπιτιμᾷ τιμωρίαν, ἐνόμισεν
203 ἀρετῆς. καὶ φιλίας ἀμνήμων, εἰ καὶ πλείστη τε καὶ διὰ μεγίστων
γένοιτο, οἷς τότε ὀργισθείη ἐκπλήξει κολάσεως καὶ ἐλαχίσταις,
πολέμιον δὲ ἡγούμενος πᾶν τὸ ἀρετῇ συνερχόμενον, ἀναντίλεκτον
204 ἐπὶ πᾶσιν οἷς κελεύσειε τὴν ἐπιθυμίαν λαμβάνων· ὅθεν καὶ ἀδελφῇ
γνησίᾳ συνῆν, ἐξ οὗ καὶ μάλιστα αὐτῷ φύεσθαι παρὰ τοῖς πολί-
ταις ἤρξατο σφοδρότερον τὸ μῖσος διὰ τὸ πολλοῦ χρόνου μὴ ἱστορη-
μένον εἴς τε ἀπιστίαν καὶ ἔχθραν τὴν πρὸς τὸν πράξαντα παρα-
205 καλεῖν. ἔργον δὲ μέγα ἢ βασίλειον οὐδὲν αὐτῷ πεπραγμένον εἴποι
ἄν τις ἢ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν συνόντων καὶ αὖθις ἀνθρώπων ἐσομένων,
πλήν γε τοῦ περὶ Ῥήγιον καὶ Σικελίαν ἐπινοηθέντος ἐν ὑποδοχῇ
206 τῶν ἀπ' Αἰγύπτου σιτηγῶν πλοίων· τοῦτο δὲ ὁμολογουμένως μέγι-
στόν τε καὶ ὠφελιμώτατον τοῖς πλέουσιν· οὐ μὴν ἐπὶ τέλος γε
ἀφίκετο, ἀλλ' ἡμίεργον ὑπὸ τοῦ ἀμβλυτέρως αὐτῷ ἐπιπονεῖν κατε-
207 λείφθη. αἴτιον δ' ἦν ἡ περὶ τὰ ἀχρεῖα σπουδὴ καὶ τὸ δαπανῶντα
εἰς ἡδονάς, αἳ καταμόνας ἔμελλον ὠφελεῖν, αὐτῷ ὑφαιρεῖν τῆς
208 ἐπὶ τοῖς κρείσσοσιν ἀνωμολογημένοις φιλοτιμίας. ἄλλως δὲ ῥήτωρ
τε ἄριστος καὶ γλώσσῃ τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Ῥωμαίοις πατρίῳ σφόδρα

AMWELat Exc Peiresc.

1 *φονικότατοσ* Exc 2 *τε*] codd. Exc *δὲ* E Hudson **πιπλάμενοσ* W **τῷ*] *τοῦ* MWExc **οὓς*] *δ' οὓς* coni. 3 *ἀλόγῳ*] WEExc *ἀλόγωσ*, *σ* ex *ι* corr. A *ἀλόγων* M 4 *μεῖζον* A¹Exc 5 *δὲ* om. MWExc 6 *πάντα* — 8 *ἐλαχίσταις*] *quaecumque leges tamquam turpia puniunt sua credidit esse tormenta, uirtutis et amicitiarum immemor, quando contra haec cum inlatione supplicii frequenter exorsus est* Lat *ὁπόσα*] *ὅσα* MWExc *ἐπιτιμαῖ* W *ἐπιτιμᾶν* AMExc *τιμωρίαν*] *τιμιώτερα* Hudson 7 *ἀμνήμων ἦν εἰ καὶ πλείστη*, litt. *ν ἦν εἰ καὶ* i. ras. m. 2 A *τε* om. M 8 *τότε*] *ποτε* Exc(?) Hudson *τε* coni. *ἐπιπλήξει* Exc(?) Hudson *κολάσεων* Exc *ἐλαχίσταις*] *ἐλαχίστης* ed. pr. *ἐπ' ἐλαχίστοις* Hudson 10 **κελεύσει* MWExc

15 *ἂν*] E, om. codd. *τῶν συνόντων* — *ἐσομένων*] *praesentium temporum aut futurorum* Lat *ἐσομένου* MW *ἐσόμενον* Exc 16 **σικελλίαν* M **εἰς ὑποδοχὴν* Ernesti *ἐφ' ὑποδοχῇ* coni. 17 **τῶν* · | *ἀπ'*, *ἀ* suppl. A *τῶν ἐπ'* MW *ὡμολογουμένωσ* E 18 *τοῖς*] *τοῖσ τε* WE **ἐπὶ*] *καὶ ἐπὶ* MW **γε*] *δὲ* MW, om. Exc 20 **τἀχρεῖα* Exc 21 *τῆς*] *τὴν* MWExc 22 *κρείττοσιν* MWExc *φιλοτιμίαν* MWExc 23 *τῇ τε ἑλληνίδι* E

*ἠσκημένος συνίει τ' ἐκ τοῦ παραχρῆμα καὶ τοῖς ὑφ' ἑτέρων συν-
τεθεῖσίν τε καὶ ἐκ πλείονος προσυγκειμένοις ἀντειπὼν ἐκ τοῦ ὀξέος
φανῆναι πιθανώτερος ἐν μεγίστῳ πράγματι παρ' ὀντινοῦν γενό-
μενος, εὐκολίᾳ τε εἰς αὐτὸ τῆς φύσεως καὶ τῷ εἰς ἰσχὺν αὐτῇ
προσλαβεῖν μελέτην τοῦ ἐπιπονεῖν. ἀδελφοῦ γὰρ παιδὸς υἱεῖ γεγο-* 209
*νότι Τιβερίου, οὗ καὶ διάδοχος γίνεται, μέγα ἀνάγκασμα παιδείας
ἀντέχεσθαι διὰ τὸ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ πρῶτα ἐν αὐτῇ κατορθῶν δια-
πρέπειν, καὶ συνεφιλοκάλει Γάιος συγγενοῦς τε ἀνδρὸς καὶ ἡγεμόνος
εἴκων ἐπιστολαῖς ἐπρώτευσέν τε τῶν κατ' αὐτὸν πολιτῶν. οὐ μὴν* 210
*ἀντισχεῖν οἷά τε ἐγένετο αὐτῷ τὰ ἐκ τῆς παιδείας συλλεγέντα
ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐπελθόντα ὄλεθρον αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας· οὕτως
ἄρα δυσπόριστον ἡ ἀρετὴ τοῦ σωφρονεῖν, οἷς ἀνυπεύθυνον τὸ πράσ-
σειν ῥᾳστώνῃ πάρεστιν. φίλοις μὲν κεχρῆσθαι καὶ πάντα ἀξιολό-* 211
*γοις ὑποσπουδασθεὶς τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπό τε παιδείας καὶ δόξης
ζήλου τῶν κρειττόνων, μέχρι δὴ τῷ περιόντι τοῦ ὑβρίζειν ἀπαμ-
φίασις εὐνοίᾳ τῇ πρὸς αὐτὸν ἐχρήσαντο μίσους ὑποφυέντος ὑπ'
αὐτῶν ἐπιβουλευθεὶς τελευτᾷ.*

III. 1. *Κλαύδιος δέ, καθάπερ ἀνώτερον ἔφην, ἀπορρήξεως* 212
αὐτῷ τῶν Γαΐου ὁδῶν γενομένης καὶ τοῦ οἴκου θορυβηθέντος πάθει

AMWELat Exc Peiresc.

1 *τε* MWE Exc 2 *καὶ* om. MWExc **ὀξέωσ* M 3 **ὄντινα οὖν* MWExc *γενόμενος*] *εἰσ τοῦτο γενόμενοσ* E 4 *εἰς αὐτὸ*] *εἰσ αὐτῶ* WExc *ἐν αὐτῷ* M *τῷ*] Ernesti *τοῦ* codd. Exc *εἰς* om. Exc *αὐτὴν* Exc 5 *προλαβεῖν* MW *μελέτην*] Ernesti *μελέτη* codd. Exc *ἀδελφοῦ* — 9 *ἐπιστολαῖς*] *hunc namque tiberius tamquam fratris nepotem, quem etiam habuit successorem, magna necessitate studuit erudiri, cum et ipse idem agens primo floruerit. gaius itaque puer colebat haec quasi cognatus et imago principis* Lat

υἱεῖ] *οἰεῖ* Exc 7 *διὰ τὸ* — *διαπρέπειν*] ad Tiberium referenda uix recte tradita sunt 8 *καὶ* (ante *ἡγεμόνος*) om. Exc 9 **καθ' αὐτὸν* Dindorf 10 **αὐτῷ* om. Exc 11 **ἐλθόντα* MWExc 12 **ἀνυπεύθυνος* Dindorf *τοῦ πράσσειν* Hudson 13 **ῥαιστώνηι, ι* suppl. A *φίλοις* — 17 *τελευτᾷ*] *initio siquidem faciente eruditionis causa amicis studebat dignis zelo meliorum rerum, postea perductus ad iniuriarum onus et odium, quod circa eum homines omissa priore deuotione gerebant, ad id usque descendit, ut ab eisdem insidias passus extingueretur* Lat *καὶ*] *κατὰ* M *καὶ τὰ* WExc 14 *τὸ* om. M *κατ' ἀπαρχὰσ* W 15 *κρεισσόνων* MWExc *δὴ*] ed. pr. *δὲ* codd. Exc *ἀπαμφίασις*] *ἀπαμφιάσεισ* MWExc *γρ ἀπαλειφείσησ* i. marg. A *ἀπαμφιασθείσης* Lowthius 16 *εὐνοίασ, σ* ex *ι* corr. A *τῇ*] *ᾗ* ed. pr. 17 *τελευτᾷ* fin. Exc

18 *δὲ* om. ME *ἀνώτερον ἔφην*] *ἀνωτέρω δεδήλωται* E **ἀπορρήξεως* — 248, 1 *τελευτῆς*] *interruptione facta uiarum egrediebatur de theatro. qui gaio mortuo et domo caesaris nece turbata* Lat **ἀπο(ρ)ρήξεωσ, ξ* i. ras. A *ἀποδείξεωσ* MW 19 *αὐτῶ τῶν σὺν γαΐωι* (litt. *αὐτῶ* — *σὺν γ* i. ras. m. 2 A) AE **ὁδῶν, ω* ex *ο* corr. A

τῆς Καίσαρος τελευτῆς, ἐν ἀμηχάνοις ὢν περὶ τῆς σωτηρίας ἔν
τινι στενωπῷ κατειλημμένος ἔκρυπτεν ἑαυτὸν οὐδεμίαν κινδύνων
213 αἰτίαν πλὴν τῆς γενναιότητος ὑφορώμενος· μέτριον γὰρ ἰδιώτης
ὢν ἦγεν αὐτὸν καὶ τοῖς πᾶσιν ἀρκῶν ἦν, παιδείᾳ τε συνιὼν καὶ
μάλιστα τῇ Ἑλληνίδι καὶ παντὸς τοῦ εἰς θόρυβον ἀνακειμένου
214 παντοίως ἀπαλλάσσων αὐτόν. τότε δὲ πτοίας κατειληφυίας τὸν
ὄχλον καὶ τοῦ βασιλείου παντὸς στρατιωτικῆς μανίας ἀνάπλεω
γεγονότος καὶ δειλίας καὶ ἀταξίας ἰδιωτῶν οἷον ἀπειληφότων σω-
ματοφυλάκων, οἱ περὶ τὸ στρατηγικὸν καλούμενον, ὅπερ ἐστὶ τῆς
στρατιᾶς καθαρώτατον, ἐν βουλῇ περὶ τοῖς πρακτέοις ἦσαν, ὅσοι
δὲ καὶ παρετύγχανον, τὴν μὲν Γαΐου τιμωρίαν ἐν ὀλίγῳ τιθέμενοι
215 διὰ τὸ κατὰ δίκην αὐτῷ τὰς τύχας συνελθεῖν, τὰ δὲ περὶ αὐτοὺς
ἀνεσκοποῦντο μᾶλλον ὃν τρόπον σχήσοι καλῶς καὶ τῶν Γερμανῶν
τε ἐν τιμωρίαις τῶν σφαγέων ὄντων ὠμότητος χάριτι τῆς ἑαυτῶν
216 μᾶλλον ἢ τοῦ συμφέροντος τοῖς πᾶσιν. ὑφ᾽ ὧν ἁπάντων ὁ Κλαύ-
διος ἐθορυβεῖτο δεδιὼς περὶ τῆς σωτηρίας, ἄλλως τ᾽ ἐπειδὴ καὶ
τῶν περὶ τὸν Ἀσπρήναν ἐτεθέατο τὰς κεφαλὰς παραφερομένας·
εἱστήκει δὲ κατά τι προσβατὸν ὀλίγαις βαθμῖσι χωρίον ὑπεσταλκὼς
217 τῷ κατ᾽ αὐτὸ σκότῳ. καὶ Γρᾶτος τῶν περὶ τὸ βασίλειόν τις στρα-
τιωτῶν θεασάμενος καὶ τοῦ μὲν ἀκριβωσομένου τὴν ὄψιν ἀμαθὴς
ὢν διὰ τὸν σκότον, τοῦ δὲ ἄνθρωπον εἶναι τὸν ὑπολοχῶντα κριτὴς
εἶναι μὴ ἀπηλλαγμένος, προσῄει τε ἐγγύτερον καὶ ὑποχωρεῖν ἠξιω-
κότος ἐπέκειτο καὶ καταλαβὼν ἐπιγνωρίζει „Γερμανικὸς μὲν οὗτος,
φησὶν πρὸς τοὺς ἑπομένους, καὶ στησώμεθα τοῦτον ἡγεμόνα φερό-
218 μενοι.“ Κλαύδιος δὲ ἐφ᾽ ἁρπαγῇ παρεσκευασμένους ὁρῶν καὶ δείσας,
μὴ κατὰ φωνὴν ἀποθάνοι τὴν Γαΐου, φειδὼ σχεῖν ἠξίου τοῦ κατ᾽

AMWELat

2 *στενωιπῶι A αὐτὸν ME αὑτὸν W 3 γενναιότητος] μετριότητοσ E 4 *αὑτὸν W *πᾶσιν] παροῦσιν Terry *ἦν om. MW συνιὼν] συνὼν MWE *compositus* Lat 6 *παντοίως] παντελῶς coni. *ἀπαλάσσων W *αὑτόν W 8 καὶ δειλίας — σωματοφυλάκων] *et terror atque indisciplinatio cunctos priuatos adpraehendisset* Lat δειλίας — 13 καλῶς καὶ om. E ἰδιωτῶν etc. corruptum 9 τὸ] ed. pr. τὸν codd. 10 ὁπόσοι ed. pr. 11 δὲ spurium uid. 12 αὐτοὺσ ex corr. A 14 τε om. E 15 ὑφ᾽ ὧν ἁπάντων om. E 16 *περὶ τῇ σωτηρίᾳ coni. τ᾽] τε MW et ex corr. A δὲ E *καὶ ἐπειδὴ tr. ed. pr. 17 ἀσπρίναν E et ex corr. A *περιφερομένασ M 18 βαθμίσι codd. E 19 τῷ] τὸ E αὐτὸ] E αὐτὸν codd. τις] τισ τῶν MWE 20 *ἀκριβωσαμένου MW 22 *ἀπηλαγμένοσ W 23 *ἐπιγνωρίσει coni. Γερμανικὸς] καὶ γερμανικὸσ ELat 24 *στησόμεθα MW *τοῦτο W 25 ὁρῶν] αὐτοὺσ ὁρῶν AE 26 κατὰ φωνὴν — τὴν Γαΐου] *propter gaium* Lat φονὴν, ο ex ω corr., i. marg. φονὴν εἶπε τὸν φόνον ποιητικῶσ A φώνην W

αὐτὸν ἀνεπαχθοῦς ἀνάμνησιν αὐτοῖς ὑποτιθεὶς καὶ τοῦ ἀπρομηθοῦς
τῶν γεγονότων. καὶ ὁ Γρᾶτος μειδιάσας ἐπισπᾶται τῆς δεξιᾶς, 219
καί „παῦσαι, φησίν, μικρολογούμενος περὶ τῆς σωτηρίας δέον σε
μεγαλοφρονεῖσθαι περὶ τῆς ἡγεμονίας, ἥν οἱ θεοὶ Γάιον ἀφῃρη-
μένοι τῇ σῇ συνεχώρησαν ἀρετῇ πρόνοιαν τῆς οἰκουμένης λαβόντες.
ἀλλ' ἴθι καὶ τῶν προγόνων ἀπολάμβανε τὸν θρόνον.“ ἀνεβάσταζέν 220
τε αὐτὸν οὐ πάνυ τοῖς ποσὶ βαίνειν δυνάμενον ὑπό τε φόβου καὶ
χάρματος τῶν εἰρημένων.

2. *Συνεστρέφοντο δὲ περὶ τὸν Γρᾶτον ἤδη καὶ πλείους τῶν* 221
σωματοφυλάκων καὶ θεωροῦντες τὸν Κλαύδιον ἀγόμενον δόξῃ τοῦ
*ἐπὶ κόλασιν ἕλκεσθαι * τῶν ἐπὶ τοιοῖσδε ζημιῶν ὡς ἄνδρα ἀπράγ-*
μονα διὰ βίου τοῦ παντὸς καὶ κινδύνοις οὔτι μετρίως ἐπὶ τῆς
Γαΐου ἀρχῆς ὡμιληκότα, τινὲς δὲ καὶ αὐτῶν τοῖς ὑπάτοις ἐντρέπειν
κρίσιν ἠξίουν τὴν περὶ αὐτόν. καὶ πλειόνων τοῦ στρατιωτικοῦ 222
συστρεφομένων φυγαί τε ἦσαν τοῦ ὁμίλου καὶ προόδων ἀπορία τῷ
Κλαυδίῳ δι' ἀσθένειαν τοῦ σώματος, ἐπεὶ καὶ οἱ τὸ φορεῖον αὐτοῦ
φέροντες περὶ τὴν ἁρπαγὴν αὐτοῦ παραγενομένης φυγῆς ἔσωζον
αὑτοὺς ἀπ' ἐλπίδος θέμενοι τὴν σωτηρίαν τοῦ δεσπότου. ἐν εὐρυ- 223
χωρίᾳ δὲ τοῦ Παλατίου γενομένοις, πρῶτον δὲ οἰκηθῆναι τῆς
Ῥωμαίων πόλεως τοῦτο παραδίδωσιν ὁ περὶ αὐτῆς λόγος, καὶ ἤδη
τοῦ δημοσίου ἀντιλαμβανομένοις πολὺ πλείων ἡ ἐπιφοίτησις ἦν
τῶν στρατιωτῶν χαρᾷ τὴν ὄψιν δεχομένοις τοῦ Κλαυδίου, περὶ
πλείστου τε ἦν αὐτοῖς αὐτοκράτορα στήσασθαι τὸν ἄνθρωπον εὐνοίᾳ
τε τῇ Γερμανικοῦ, ἀδελφὸς δὲ ἦν αὐτοῦ ἐπὶ μέγα πᾶσιν τοῖς ὡμιλη-

---

AMWELat

1 *ἀνάμνησιν — ὑποτιθεὶς*] *ἀναμιμνήσκων αὐτοὺσ* E *αὐτοῖς*] *αὐτοὺσ* MW 5 *συνεχορήγησαν* E 7 *τε*] *δὲ* MWE *βαίνειν τοῖσ ποσὶ* tr. MWE 9 **δὲ*] *δὲ καὶ* M 10 *ἀγόμενον*] *ἀγόμενον ἐσκυθρώπαζον* E; quae desunt u. 11 post *ἕλκεσθαι* excidisse uid. 11 *τοῖσδε* W *ὡς ἄνδρα — 13 ὡμιληκότα*] *tamquam pro uiro sua uita quieto et multa pericula in principatu gai perpesso dolebant* Lat 13 **ὡμηληκότα* W *τινὲς — 14 περὶ αὐτόν* om. Lat *αὐτῶν*] *αὐτῷ* MW, om. E *ἐντρέπειν*] *ἐμπρέπειν* MW *ἐπιτρέπειν* E et i. marg. A 14 *περὶ αὐτόν*] *ἐπ' αὐτῷ* E *αὐτόν*] *αὐτῶν* W *αὐτῷ* Bekker 15 *προόδων*] E *προσόδων* codd. *fugere* Lat **τοῦ κλαυδίου* MW 16 *ἐπεὶ καὶ οἱ* om. spatio 6 litt. uacuo relicto M *καὶ οἱ τὸ*] *κέοιτο* W *φορίον* MW 17 *φέροντες περὶ*] *φέροντεσ πύστεωσ περὶ*, litt. *τεσ — περὶ* i. ras. m. 2 A *τῆσ ἁρπαγῆσ*, utrasque *ῆσ* ex *ὴν* corr. A *φυγῆς*] *φυγῆι*, *ι* i. ras. A 18 *αὐτοὺσ* MW *ἀπ'*] *ἄπ* A **ἐν — 19 γενομένοις* om. W 19 *γενομένοις*] E et ex corr. A *γενόμενοι* A[1] et ut uid. Lat *γενομένου* M *πρῶτον δὲ οἰκηθῆναι*] MWE et i. marg. A *πρῶτον ἀδικηθῆναι* A 20 **περὶ αὐτῆς* om. M 21 **πλεῖον* W 22 *δεχομένων* E 23 *στήσασθαι*] coni. *στήσεσθαι* codd. E 24 *τῇ*] E *τοῦ* codd. **αὐτοῦ*] *αὐτοῦ τοῦ* A

224 *κόσιν καταλελοιπὼς κλέος τὸ αὐτοῦ. ἀναλογισμός τε αὐτοὺς εἰσῄει*
τῆς τε πλεονεξίας τῶν ἐν τῇ συγκλήτῳ δυναστευόντων καὶ ὁπόσα
225 *ἐπὶ τῆς πρὶν ἀρχῆς ἡμάρτητο αὐτῇ. πρὸς δὲ καὶ τὸ ἀμήχανον*
τοῦ πράγματος κατενόουν, καὶ πάλιν εἰς ἑνὸς ἀρχὴν μεθισταμένων
τῶν ὅλων κινδύνους αὐτοῖς φέρειν δι᾽ ἑνὸς κτησαμένου τὴν ἀρχὴν
[μεθισταμένων τῶν ὅλων] παρ᾽ ὃν ἐπιχωρήσει καὶ εὐνοίᾳ τῇ αὐτῶν
λαβόντα Κλαύδιον μνημονεύσεις τε χάριτος αὐτοῖς ἀποδιδόντα τιμήν,
ἢ ἐπὶ τοιούτοις γένοιτ᾽ ἂν ἀρχοῦσα.
226 3. *Ταῦτα πρός τε ἀλλήλους καὶ δι᾽ ἑαυτοὺς διεξῄεσαν καὶ*
τοῖς ἀεὶ προσπίπτουσιν διηγοῦντο. οἱ δὲ πυνθανόμενοι προθύμως
ἐδέχοντο τὴν πρόκλησιν, συμφράξαντές τε καὶ περικλάσαντες ἦγον
ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου φοράδην ἀναβαστάσαντες, ὡς μὴ ἐμποδίζοιτο
227 *αὐτοῖς ἡ ἔπειξις. διειστήκεσαν δὲ αἱ γνῶμαι τοῦ δήμου καὶ τῶν*
ἐκ τῆς βουλῆς· οἱ μὲν ἀξιώματός τε τοῦ πρότερον ὀρεγόμενοι καὶ
δουλείαν ἔπακτον αὐτοῖς ὕβρει τῶν τυράννων γενομένην φιλοτιμού-
228 *μενοι διαδιδράσκειν χρόνῳ παρασχόν, ὁ δὲ δῆμος φθόνῳ τε πρὸς*
ἐκείνην καθιστάμενος καὶ τῶν πλεονεξιῶν αὐτῆς ἐπιστόμισμα τοὺς
αὐτοκράτορας εἰδὼς καὶ αὐτοῦ καταφυγὴν ἔχαιρεν Κλαυδίου τῇ
ἁρπαγῇ στάσιν τε ἔμφυλον, ὁποία καὶ ἐπὶ Πομπηίου γένοιτο,
ἀπαλλάξειν αὐτῶν ὑπελάμβανον τοῦτον αὐτοκράτορα καθισταμένου.
229 *γνοῦσα δ᾽ ἡ βουλὴ τὸν Κλαύδιον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀφιγμένον*
εἰς τὸ στρατόπεδον πέμπει πρὸς ἐκεῖνον ἄνδρας ἀρετῇ τοὺς ἐξ

AMWE Lat

1 *καταλελοιπὼς*] E *καταλελοιπότοσ* codd. *τὸ* om. E 3 *πρὸς δὲ* — 8 *ἀρχοῦσα*] *inter haec etiam rursus cogitabant, quia imperium deductum ad unum periculo non careret, quando quodcumque solus uellet efficeret, sed etiam quia claudius cum imperium susciperet, pro fauore senatui gratiam repensaret sufficienter* Lat 4 *αὐτοὺσ* M *δι᾽ ἑνὸς*] *διά τινοσ* MW 6 *μεθισταμένων τῶν ὅλων* om. Hudson *παρὸν* W 8 **γένοιτο ἂν* MW 9 *δι᾽* om. E **ἐξῄεσαν* W 10 *διηγοῦντο*] Cocceji *διηροῦντο* codd. E 11 **ἐδέχοντο, δ* i. ras. A *διεδέχοντο* MW **συμπράξαντέσ* MW *περικλάσαντες*] *περικλείσαντεσ, ει* ex *α* corr. A 12 *ἐπιποδίζοιτο* A 13 *ἔπειξις*] *ἐπίδειξισ* A *διειστήκεισαν* AE *διεστήκεσαν* MW **γνῶμαι τοῦ* i. ras. A *τοῦ*] *τοῦ τε* E 14 **ἀξιώματός τε τοῦ πρότερον*] *dignitatem pristinam* Lat *τοῦ*] ELat *οὐ* codd.
15 *ἐπακτὴν* (*ὴ* ex *ὸ* corr. A) AE 16 *παρασχόν*] Hudson *παρέσχον* codd. E 17 *ἐκεῖνον* E 18 *αὐτοκράτοροσ* (*ο* (in *οσ*) ex corr. W) MWE *Κλαυδίου τῇ*] *τῇ κλαυδίου* MW *τοῦ κλαυδίου τῇ* E 19 *στάσιν* — 20 *καθισταμένου*] *tunc itaque paene bellum iam ciuile quale sub pompeio flagrabat, quod tamen imperatore constituto sedatum est* Lat *στάσιν*] ed. pr. ex Lat *πᾶσι* codd.
ἔμφυλα ὁπόσα M 20 *ἀπαλλάξει*ν A *ἀπαλλάξει* MW *αὐτόν, ὸ* ex *ῶ* corr. A *ὑπελάμβανον*] *ὑπολαμβανομένων* MW *τοῦτον*] *τοῦ τὸν* A *καθιστάμενον* Hudson 21 *δὲ* MWE **ἀφιγμένων* M 22 **ἄνδρας* — 251, 1 *αὐτῶν*] *uiros de suo coetu uirtute claros* Lat **ἄνδρα* M

αὐτῶν, οἳ διδάξειαν μὴ δεῖν ἐπὶ καθέξει τῆς ἀρχῆς βιάζεσθαι,
παραχωρεῖν δὲ τῇ συγκλήτῳ τοσῶνδε ἀνδρῶν ἕνα ὄντα ἡσσώμενον 230
καὶ τῷ νόμῳ παραχωροῦντα τοῦ ἐπὶ τοῖς κοινοῖς κόσμου τὴν πρό-
νοιαν, μνημονεύοντα ὧν οἱ πρότεροι τύραννοι κακώσειαν τὴν πόλιν
καὶ ὧν ὑπὸ Γαΐου καὶ αὐτὸς κινδυνεύσειεν σὺν αὐτοῖς, μηδὲ μι-
σήσαντα τὴν βαρύτητα τῆς τυραννίδος ὑφ᾽ ἑτέρων πρασσομένης
τῆς ὕβρεως αὐτὸν ἐθελουσίως ἐπὶ παροινίᾳ θαρσεῖν τῆς πατρίδος.
καὶ πειθομένῳ μὲν τοῦ πρότερον ἀπράγμονος τὴν ἀρετὴν ἐπιδεικνυ- 231
μένῳ βέβαιον τιμάς τε ὑπάρξειν, αἳ ὑπὸ ἐλευθέρων ψηφισθεῖεν
τῶν πολιτῶν, καὶ ἐπιχωρήσει τοῦ νόμου τὸ μέρος ἄρχοντά τε καὶ
ἀρχόμενον κερδανεῖν ἔπαινον ἀρετῆς. εἰ δὲ ἀπονοοῖτο μηδὲν ἐκ 232
τῆς Γαΐου τελευτῆς σωφρονιζόμενος οὔτι γε αὐτοὶ ἐπιτρέψειν·
τῆς τε γὰρ στρατιᾶς πολὺ εἶναι τὸ συνεστηκὸς αὐτοῖς ὅπλων τε
εὐπορίαν καὶ πληθὺν οἰκετῶν, οἳ χρήσαιντο αὐτοῖς. μέγα δὲ μέρος 233
τήν τε ἐλπίδα εἶναι καὶ τὴν τύχην, τούς τε θεοὺς οὐκ ἄλλοις συμ-
μαχεῖν, ἀλλὰ τοῖς μετ᾽ ἀρετῆς καὶ τοῦ καλοῦ τοὺς ἀγῶνας ποιου-
μένοις. εἶναι δὲ τούτους, οἳ ἂν περὶ ἐλευθερίας μάχωνται τῆς
πατρίδος.

4. Καὶ οἱ μὲν πρεσβευταὶ Οὐηράνιός τε καὶ Βρόγχος, δήμ- 234
αρχοι δὲ ἦσαν ἀμφότεροι, τοῖσδε ἐχρῶντο τοῖς λόγοις καὶ καθικέ-
τευον τοῖς γόνασιν αὐτοῦ προσπεσόντες μηδαμῶς πολέμοις καὶ
κακοῖς ἐμβαλεῖν τὴν πόλιν, θεωροῦντες στρατιᾶς πληθύι τὸν Κλαύ-
διον πεφραγμένον καὶ τὸ μηδὲν τοὺς ὑπάτους ὄντας συγκρίσει τῇ
πρὸς αὐτόν. εἴ τε τῆς ἀρχῆς ὀρέγοιτο, παρὰ τῆς βουλῆς δέχεσθαι 235

AMWE Lat

1 *αὐτῶν*] *αὐτῶν προὔχοντασ* E *μὴ δεῖν — βιάζεσθαι*] *ut pro adeptione regni nullam uim faceret* Lat **μὴ δεῖν*] *μηδὲν* E et i. marg. A et ut uid. Lat **ἐπὶ καθέξει*] *ἐπικαθίζειν* MW **ἀρχῆς*] *ἀρετῆσ* MW 2 **ἡσσώμενον*] *ἢ ἐσόμενον* MW 3 *παραχωροῦντι* E **τοῦ*] *τῶ* MW 4 *ὧν*] *ὧν τε* E **πρότεροι*] *τε πρότερον* i. ras. m. 2 A 7 **ἐθελουσίως*] *ἐθέλουσιν ὡσ* MW 8 *τοῦ*] *καὶ τοῦ* MWE 9 *τιμάς τε ὑπάρξειν*] *τιμᾶσθαι* MW 10 *τῶν* iterat W 11 *κερδανεῖν*] coni. *κερδαίνειν* codd. E **ἐκ* om. MW 12 *οὔτι*] *οὔ τέ* A *αὐτοὶ*] *αὐτοῖσ* MW et i. marg. A *αὐτοὺσ* E 13 **σνεστηκὸσ*, *υ* i. ras. A 14 **οἳ χρήσαιντο αὐτοῖς*] *quibus aduersus cum fortiter uterentur* Lat, unde *οἷς χρήσαιντο αὐτοί* Hudson 16 *μετὰ* MWE 19 *Οὐηράνιός*] ed. pr. ex Lat *οὐϊράνιόσ* A *οὐηϊράνιοσ* M *οὐϊηράνιοσ* W, *γρ ἐν ἄλλοισ οὐράνιοσ* i. marg. A *Βρόγχος*] *βροῦχοσ* MW *βρόσχοσ* E *braccus* Lat *Βρόκχος* Hudson *Βροῦτος* Casaubonus 22 *ἐμβαλλεῖν* A *ἐμβάλλειν* E *θεωροῦντες*] *θεωροῦντεσ δὲ* E 24 *εἴ τε*] *ἐπῆγον εἰ δὲ* E **εἴ τε — ὀρέγοιτο*] *suadebantque simul ut si appeteret principatum* Lat **ὀρέγοιντο* MW

διδομένην· αἰσιώτερον γὰρ καὶ εὐδαιμονέστερον χρῆσθαι τὸν μὴ
μετὰ ὕβρεως ἀλλ' εὐνοίᾳ τῶν διδόντων παραλαμβάνοντα.
236 IV. 1. Κλαύδιος δέ, ἠπίστατο γὰρ μεθ' οἵας αὐθαδείας ἀπο-
σταλεῖεν, καὶ πρὸς τὸ παρὸν γνώμῃ τῇ αὐτῶν ἐπὶ τὸ μετριώτερον
τρεπόμενος, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῷ περὶ αὐτοὺς φόβῳ διαναστὰς ἅμα
μὲν θάρσει τῶν στρατιωτῶν ἅμα δὲ Ἀγρίππου τοῦ βασιλέως
κελεύοντος μὴ προέσθαι τῶν χειρῶν τηλικαύτην ἀρχὴν ἥκουσαν
237 αὐτόματον. πράξας μὲν καὶ περὶ Γάιον οἷον εἰκὸς ἄνδρα ὑπ' αὐτοῦ
διὰ τιμῆς ἠγμένον, καὶ γὰρ τὸν νεκρὸν περιέσπεν τοῦ Γαΐου καὶ
ἀναθέμενος ἐπὶ κλίνης καὶ περιστείλας ἐκ τῶν ἐνδεχομένων εἰς
τοὺς σωματοφύλακας ὑπεχώρει, ζῆν μὲν τὸν Γάιον ἀπαγγέλλων
238 κακοπαθοῦντί γε ὑπὸ τραυμάτων ἰατροὺς μετέσεσθαι λέγων· πυ-
θόμενος δὲ τοῦ Κλαυδίου τὴν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἁρπαγὴν ὠθεῖτο
πρὸς αὐτὸν καὶ καταλαβὼν τεταραγμένον καὶ οἷόν τε ἐκχωρεῖν τῇ
239 συγκλήτῳ ἀνήγειρεν ἀντιλαμβάνεσθαι κελεύων τῆς ἡγεμονίας. ταῦτα
δὲ πρὸς τὸν Κλαύδιον εἰπὼν προσεχώρει πρὸς αὐτόν, καὶ μετα-
καλούσης αὐτὸν τῆς βουλῆς χρισάμενος μύροις τὴν κεφαλὴν ὡς
ἀπὸ συνουσίας γινομένης ἀναλύσεως αὐτῷ παρῆν καὶ ἤρετο τοὺς
240 βουλευτάς, τί πέπραχε Κλαύδιος. τῶν δὲ τὰ ὄντα φαμένων καὶ
προσανερομένων, ἥντινα γνώμην ἔχοι περὶ τοῖς ὅλοις, τελευτᾶν μὲν
ὑπὲρ τοῦ κατ' ἐκείνην εὐκλεοῦς ἕτοιμος ἦν τοῖς λόγοις, σκοπεῖν δὲ
ἐκέλευε περὶ τῷ συμφέροντι πᾶν ὅ τι καὶ εἰς ἡδονὴν φέροι ὑπεξε-
241 λομένους· χρείαν γὰρ εἶναι τοῖς ἀρχῆς μεταποιουμένοις καὶ ὅπλων
καὶ στρατιωτῶν, οἳ φράξαιντο αὐτοῖς, μὴ καὶ ἀπαράσκευοι κατα-

---

§ 236 = bell. Iud. II 206.

AMWELat

2 ἀλλὰ E 3 γὰρ om. E ἀποσταλεῖεν] E et i. marg. A ἀποστείλειε (-εν A[1]) AMW *senatus — direxisset* Lat 5 τρεπόμενος] ἐτέτραπτο E τῷ περὶ αὐτοὺς φόβῳ] τὸ περὶ αὐτοὺσ αὖθισ φόβω E τοῦ περὶ αὐτῷ φόβου Bekker *αὐτοὺσ ex αὐτοῦ corr. A *ἐξαναστὰς coni. 6 *ἀγρίππου (α supra) A 7 *μὴ] om. Lat προΐεσθαι MWE 8 πράξας] ὃσ πράξασ E i. marg. *III* Lat οἷα E 9 καὶ γὰρ — 12 λέγων] *et eius lectum lugubriter prosecutus* Lat περιέσπε] Bekker περιέπεσε (-σεν A[1]) codd. E περιέπλεξε Hudson

12 κακοπαθοῦντα E γε] δὲ MWE ὑπὸ] E ἀπὸ codd. *τραυματιῶν A μετέσεσθαι] μετίεσθαι M et i. marg. A μεθίεσθαι W μετελθεῖν E μετείσεσθαι coni. dubitans 16 τὸν om. E *πρὸς αὐτόν Hudson 17 χρησάμενοσ M χρισάμενοσ W 18 αὐτῶι ex corr. A αὐτῇ Hudson 19 *πεπράχει MW τὰ ὄντα] τά τε ὄντα E 20 *προσανερωμένων W *ἥντινα] τίνα MW 22 περὶ τοῦ συμφέροντοσ E *ὑπεξελόμενοσ MW 23 *τοῖς] τῆσ W 24 *αὐτοῖς] αὐτοὺς Cocceji

στάντες εἰς τάδε σφαλεῖεν. ἀποκριναμένης δὲ τῆς βουλῆς ὅπλων 242
τε εὐπορίαν καὶ χρήματα εἰσοίσειν, καὶ στρατιᾶς τὸ μέν τι αὐτοῖς
εἶναι συνεστηκός, τὸ δὲ συγκροτήσειν ἐλευθερώσεως δούλων γενο-
μένης. „εἴη μέν, ὦ βουλή, φησὶν ὁ Ἀγρίππας ὑποτυχών, πράσσειν
ὁπόσα θυμὸς ὑμῖν, λεκτέον δὲ οὐδὲν ἐνδοιάσαντί μοι διὰ τὸ ἐπὶ
σωτηρίᾳ φέρειν τὸν λόγον. ἴστε μὴν στρατόν, ὃς ὑπὲρ Κλαυδίου 243
μαχεῖται, πλήθει χρόνου ὁπλιτεύειν μεμελετηκότα, τὰ δ' ἡμέτερα,
συγκλύδων ἀνθρώπων πλῆθος δ' ἔσται καὶ τῶν παρὰ δόξαν τῆς
δουλείας ἀπηλλαγμένων, δυσκράτητα. πρὸς δὲ τεχνίτας μαχούμεθα
προαγαγόντες ἄνδρας μηδ' ὅπως σπάσαι τὰ ξίφη εἰδότας. ὥστε 244
μοι δοκεῖ πέμπειν ὡς Κλαύδιον πείσοντας κατατίθεσθαι τὴν ἀρ-
χήν, πρεσβεύειν τε ἕτοιμός εἰμι."

2. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἶπεν, καὶ συγκαταθεμένων πεμφθεὶς 245
σὺν ἑτέροις τήν τε ταραχὴν τῆς βουλῆς διηγεῖται καταμόνας πρὸς
τὸν Κλαύδιον ἐδίδασκέν τε ἡγεμονικώτερον ἀποκρίνασθαι καὶ τῷ
ἀξιώματι τῆς ἐξουσίας χρώμενον. ἔλεγεν οὖν Κλαύδιος, οὐ θαυμά- 246
ζειν τὴν βουλὴν ἡδονῇ μὴ φέρουσαν ἄρχεσθαι διὰ τὸ ὠμότητι
τετρῦσθαι τῶν πρότερον ἐπὶ τὸ ἡγεμονεύειν καταστάντων, γεύσειν
τε αὐτοὺς ἐπιεικείᾳ τῇ καθ' αὐτὸν μετρίων καιρῶν, ὀνόματι μὲν
μόνῳ τῆς ἀρχῆς ἐσομένης, ἔργῳ δὲ κοινῆς πᾶσι προκεισομένης εἰς
μέσον. διὰ πολλῶν δὲ καὶ ποικίλων ὡδευκότι πραγμάτων ἐν ὄψει
τῇ ἐκείνων καλῶς ἔχειν μὴ ἀπιστεῖν. καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τοιού- 247
των ἀκροάσει λόγων καθομιληθέντες ἐξεπέμποντο. Κλαύδιος δὲ
τῷ στρατῷ συλλεχθέντι διελέγετο ὅρκους λαμβάνων ἦ μὴν ἐμμενεῖν

---

§ 246 = bell. Iud. II 208.

AMWELat

1 *σφαλοῖεν M 2 *εὐπορίαν] εὐπορεῖν coni. *μέν τι] μέντοι W αὐτοῖς] E αὐτῶν codd. 3 *συγκρότησιν A 6 μὴν] δὴ E 7 *δὲ MW *ἡμέτερα] ἡμέτερα, A ἡμέτερα εἰ Bekker 8 δ'] δὲ MW, om. E 9 *ἀπηλλαγμένων, ω ex corr. W δυσκράτητα] E δυσκράτητον codd. 10 μηδ'] μηδὲ MWE σπᾶσαι A σπάσειν M πᾶσιν W σπάσειεν E σπῶσι Hudson 11 *δοκεῖν MW 13 συγκαταθεμένω· A 15 ἀποκρίνεσθαι E 18 *προτέρων A¹MWE ἐπὶ τὸ] ἐπὶ τῷ (ω ex o corr. A) AE 19 τε] δὲ E αὐτοὺς om. E *τῇ] ex τῆσ corr. uid. A κατ' αὐτὸν E *ὀνόματι — 20 ἐσομένης] *cum nomine tantum ipse princeps foret* Lat 20 ἐσομένης] ἐσομένησ αὐτῶ E *ἔργῳ — προκεισομένης om. MW προκειμένησ E 21 διὰ πολλῶν — πραγμάτων] *eo quod multarum uariarumque rerum uideretur expertus* Lat ὡδευκότι] Hudson ὡδευκότων codd. ὡδευκότων τῶν E 22 *τῇ] τῆσ MW 24 ἐμμενεῖν] Dindorf ἐμμένειν codd. E

πίστει τῇ πρὸς αὐτόν, δωρεῖται τοὺς σωματοφύλακας πενταχισχι-
λίαις δραχμαῖς κατὰ ἕκαστον ἄνδρα, τοῖς τε ἡγεμόσιν αὐτῶν ἀνά-
λογον τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῖς ὅποι ποτὲ στρατοπέδοις ὑπισχνεῖτο
τὰ ὅμοια.
248 3. Συνεκάλουν δὲ οἱ ὕπατοι τὴν βουλὴν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ νικη-
φόρου Διός· ἔτι δὲ νὺξ ἦν. τῶν δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει κλέπτοντες
ἑαυτοὺς ἐνεδοίαζον πρὸς τὴν ἀκρόασιν, τοῖς δὲ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀγρῶν
ἐγεγόνεισαν ἔξοδοι προορωμένοις ᾗ χωρήσει τὸ πᾶν ἐν ἀπογνώσει
τοῦ ἐλευθέρου γεγονότος, καὶ πολὺ κρεῖττον ἐν ἀκινδύνῳ τοῦ δου-
λεύειν ὑπειληφότες διαβιοῦν ἀργίᾳ τοῦ πονεῖν ἢ κτώμενοι τὸ ἀξίω-
249 μα τῶν πατέρων περὶ τῆς σωτηρίας ἀμφίβολοι καταστῆναι. συν-
ελέγησαν δ' ὅμως ἑκατὸν οὐ πλείους, καὶ διαβουλευομένων περὶ
τῶν ἐν χερσὶν αἰφνίδιον αἴρεται βοὴ τοῦ συνεστηκότος αὐτοῖς
στρατιωτικοῦ στρατηγὸν αὐτοκράτορα κελευόντων τὴν βουλὴν ἑλέ-
250 σθαι καὶ μὴ φθείρειν πολυαρχίᾳ τὴν ἡγεμονίαν. καὶ τὸ μὲν καθ'
ἑαυτοὺς ἀπεφαίνοντο περὶ τοῦ μὴ πᾶσιν, ἀλλ' ἑνὶ τὴν ἀρχὴν ἐφέσι-
μον εἶναι, ὁρᾶν δὲ ἐκείνοις ἐπιτρέπειν, ὅστις τοσαύτης προστασίας
ἄξιος. ὥστε ἐν ἀνίᾳ τὰ τῶν συγκλητικῶν ἦν πολὺ πλέον δι' ἁμαρ-
τίαν μὲν τοῦ κατὰ τὴν ἐλευθερίαν αὐχήματος, φόβῳ δὲ τοῦ Κλαυ-
251 δίου. οὐ μὴν ἀλλ' ἦσαν οἱ ἐφιέμενοι γένους τε ἀξιώματι καὶ
οἰκειότησιν γάμου· καὶ γὰρ Μινουκιανὸς Μᾶρκον καὶ τὸ καθ' αὐτὸν
γενναιότητι ἀξιόλογον ὄντα καὶ δὴ ἀδελφὴν Γαΐου γεγαμηκότα
Ἰουλίαν, πρόθυμός τε ἦν ἀντιποιεῖσθαι τῶν πραγμάτων, κατεῖχον
252 δὲ οἱ ὕπατοι πρόφασιν ἐκ προφάσεως ἀναρτῶντες. Οὐαλέριον δὲ

AMWE Lat

1 *δωρεῖται*] *καὶ δωρεῖται* ed. pr. *δωρεῖται τε* coni. *δωρεῖται ουν τουσ σωματοφύλακασ*, litt. *αι οὖν τουσ σ* i. ras. m. 2 A 3 *ὑπισχνεῖται* MW 6 *ἦν νὺξ* tr. E 8 **προορωμένοις* — 9 *γεγονότος*] *prospicientes quoniam si res ad effectum ueniret in libertatis desperatione consisterent* Lat 9 *γεγονότεσ* E **κρείττων* M *κρείττω* W *ἐν ἀκινδύνῳ* — 10 *πονεῖν*] *ἐν ἀκινδύνοισ τὸ δουλεύειν ὑπειληφότεσ* E 11 *περὶ τῆς*] *περί τε* MW *περὶ* E 12 *δὲ* MWE 13 **χεροῖν* M 14 **στρατηγὸν αὐτοκράτορα*] *στρατηγικὸν αὐτοκράτορα* Hudson *militaris imperator* Lat 15 *μὲν* om. E 17 **ὁρᾶν*] *ἐᾶν* Naber *τοιαύτησ* E 18 *ἐνανίαι* A *ἐναντία* MWE *contraria* Lat *δι' ἁμαρτίαν μὲν*] *διαμαρτία* E 19 *φόβῳ δὲ*] *καὶ φόβω* E 20 **τε*] *γε* MW 21 *οἰκειότητι* E *καὶ γὰρ* — 23 *πραγμάτων*] *minucianus namque marcum fortitudine dignum qui iuliam gai sororem habebat uxorem studebat eligere, ut rerum culmine potiretur* Lat *μινουκιανον* E **μάρκοσ* MW, M. Vinicius dicitur, cf. § 102 *τὸ*] *τῶν* M *τῶ* E *τῷ* Bekker 22 *δὴ*] *δι'* MW et ut uid. A[1], om. E 23 *πρόθυμός τε ἦν*] *πρόθυμον ὄντα* E **κατεῖχον*] *καὶ κατεῖχον* ed. pr. 23 *δὲ* om. MWE **οὐαλλέριον* M *δὲ*] *τε* MWE

Ἀσιατικὸν Μινουκιανὸς ἐκ τῶν Γαΐου σφαγέων ἀνεῖχε τοιούτων
διανοιῶν. ἐγεγόνει δ' ἂν φόνος οὔ τινος ἐλάσσων ἐπιχωρηθέντων
τῶν ἐπιθυμούντων τῆς ἡγεμονίας, ὥστε ἀντιτάξασθαι Κλαυδίῳ,
ἄλλως τε καὶ οἱ μονομάχοι, πλῆθος δ' ἦν αὐτῶν ἀξιόλογον, καὶ 253
τῶν στρατιωτῶν οἱ νυκτοφυλακοῦντες ἐπὶ τῆς πόλεως ἐρέται τε
ὁπόσοι συνέρρεον εἰς τὸ στρατόπεδον, ὥστε τῶν μετιόντων τὴν
ἀρχὴν οἱ μὲν φειδοῖ τῆς πόλεως, οἱ δὲ καὶ φόβῳ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν
ἀπέστησαν.

4. *Ὑπὸ δὲ πρώτην ἀρχὴν τῆς ἡμέρας καὶ Χαιρέας καὶ οἱ* 254
σὺν αὐτῷ παρελθόντες ἐν ἐπιχειρήσει λόγων ἦσαν πρὸς τοὺς στρα-
τιώτας. τῶν δὲ τὸ πλῆθος ὡς ὁρᾷ παύοντας αὐτοὺς ταῖς χερσὶ
καὶ τοῦ εἰπεῖν οἵους τε ἄρχεσθαι, ἀνεθορύβησεν μὴ ἐφιέναι
ὥστε εἰπεῖν διὰ τὸ ὡρμῆσθαι πάντας ἐπὶ τῷ μοναρχεῖσθαι, τὸν
δὲ ἡγησόμενον ἐκάλουν ὡς οὐκ ἀνεξόμενοι τὰς τριβάς. τῇ συγ- 255
κλήτῳ δὲ ἀπορία ἄρχειν τε καὶ ὃν ἀρχθεῖεν ἂν τρόπον οὔτε δεχο-
μένων αὐτοὺς τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν Γαΐου σφαγέων συγχωρεῖν
τοῖς στρατιώταις οὐκ ἐφιέντων. ἐν τοιούτοις δὲ ὄντων Χαιρέας 256
τὴν ὀργὴν οὐκ ἀνασχόμενος πρὸς τὴν αἴτησιν τοῦ αὐτοκράτορος
δώσειν ἐπηγγέλλετο στρατηγόν, εἴ τις αὐτῷ σημεῖον παρὰ Εὐτύχου
κομίσειεν· ἦν δὲ ὁ Εὔτυχος οὗτος ἡνίοχος τοῦ καλουμένου πρασίνου 257
περισπούδαστος Γαΐῳ, καὶ περὶ τὰς οἰκοδομὰς τῶν στάσεων τοῦ
περὶ ἐκεῖνον ἱππικοῦ τὸ στρατιωτικὸν ἐτρίβετο ἀτίμοις ἐργασίαις
ἐπικείμενον. εἰς ἅπερ ὁ Χαιρέας ὠνείδιζεν αὐτοὺς καὶ ἕτερα πολλὰ 258
τοιαῦτα, τήν τε κεφαλὴν κομιεῖν τοῦ Κλαυδίου· δεινὸν γάρ, εἰ μετὰ
μανίαν παραφροσύνῃ δώσουσι τὴν ἡγεμονίαν. οὐ μὴν διετράπησάν 259
γε ὑπὸ τῶν λόγων, ἀλλὰ σπασάμενοι τὰς μαχαίρας καὶ τὰ σημεῖα

---

§ 259 = bell. Iud. II 211.

AMWELat

1 *μινουκιανὸσ* post *σφαγέων* tr. E   **ἐκ*] *εἶς* coni.   **σφαγῶν* MW litt. **τοιούτων* — 3 *ὥστε ἀντιτά* i. ras. m. 2 A   2 **δὲ* A   **οὔ*] *οὗ* M *οὔ* W   *ἐπισυγχωρηθέντων* A *συνχωρηθέντων* E   4 *δὲ* MW   5 *ἐρέται*] ed. pr. *αἱρεταί* ex corr. A *αἵρεταί* A¹MW, om. Lat   9 *τῆς* om. MWE   11 *τῶν δὲ* — 13 *μοναρχεῖσθαι*] *οἱ δ' ἀνεθορύβουν ὡρμημένοι πάντεσ ἐπὶ τὸ μονομαχεῖσθαι* E   *παύοντας*] coni. *παύσαντασ* A *παύσοντασ* MW   12 *ἐφιέναι*] *ἐφεὶσ μὲν* MW   13 *τῷ*] *τὸ* A¹MWE   14 *τῆσ τριβῆσ* E   15 *ἀρχθεῖεν*] *ῥεχθεῖεν* MW   *τρόπον*] *τὸν τρόπον* W   *δεχομένων αὐτοὺς*] Hudson *δεχομένουσ αὐτῶν* codd.   17 *ὄντων*] *τῶν πραγμάτων ὄντων* E   20 *ἡνίοχος* — 22 *ἐτρίβετο*] *agitator prasini gaio et militibus circa sollemnitates circensium et seditiones* Lat   21 *γαΐου* A   *οἰκοδομὰς*] *οἰκονομίασ*, *ν* ex *δ* m. A   *τοῦ περὶ ἐκεῖνον ἱππικοῦ*] ed. pr. *τοὺσ περὶ ἐκεῖνον* (*ἐκείνων* W) *ἱππικοὺσ* codd.   23 *ἐπικείμενοσ* MW   26 **τε* post *σπασάμενοι* add. MW

*ἀράμενοι ᾤχοντο ὡς τὸν Κλαύδιον κοινωνήσοντες τοῖς ὀμνύουσιν
αὐτῷ. κατελείπετο δὲ ἥ τε σύγκλητος ἐπ᾽ ἐρημίας τῶν ἀμυνούντων*
260 *καὶ οἱ ὕπατοι μηδὲν ἰδιωτῶν διαφέροντες. ἔκπληξίς τε καὶ κατή-
φεια ἦν, οὐδ᾽ ὅτι χρήσαιντο αὐτοῖς τῶν ἀνθρώπων εἰδότων διὰ
τὸ ἀνηρεθίσθαι τὸν Κλαύδιον ἐπ᾽ αὐτοῖς, ἀλλήλοις τε ἐλοιδοροῦντο,*
261 *καὶ μετάμελος ἦν αὐτοῖς. καὶ Σαβῖνος εἷς τῶν Γαΐου σφαγέων
σφάζειν πρότερον αὑτὸν ἠπείλει παρελθὼν εἰς μέσους ἢ Κλαύδιον
ἄρχοντα στήσεσθαι καὶ δουλοκρατίαν ἐπόψεσθαι καταλαβοῦσαν,
τόν τε Χαιρέαν εἰς φιλοψυχίαν ἐπέπλησσεν, εἰ καταφρονήσας Γαΐου
πρῶτος ἀγαθὸν ὑπολαμβάνοι τὸ ζῆν τῆς ἐλευθερίας οὐδ᾽ οὕτως*
262 *ἀποδοθῆναι δυναμένης τῇ πατρίδι. Χαιρέας δὲ περὶ μὲν τοῦ
θνήσκειν ἐνδοιαστὸν οὐδὲν φρονεῖν ἔλεγεν, βούλεσθαι μέντοι δια-
κωδωνίζειν διάνοιαν τὴν Κλαυδίου.*
263 5. *Καὶ οἱ μὲν ἐν τοῖσδε ἦσαν. ἐπὶ δὲ τοῦ στρατοπέδου παν-
ταχόθεν ὠθεῖτο κατὰ θεραπείαν. καὶ τῶν ὑπάτων ὁ ἕτερος Κόιν-
τος Πομπώνιος δι᾽ αἰτίας ἦν τῷ στρατιωτικῷ μᾶλλον ὡς ἐπ᾽ ἐλευ-
θερίᾳ τὴν σύγκλητον παρακαλῶν, ὥρμησάν τε σπασάμενοι τὰ ξίφη,*
264 *κἂν ἐπέπρακτο αὐτοῖς μὴ Κλαυδίου διακεκωλυκότος. παρακαθί-
ζεται δὲ αὐτῷ τὸν ὕπατον ἐξαρπάσας τοῦ κινδύνου, τῶν δὲ συγ-
κλητικῶν ὅσον ἦν σὺν τῷ Κοΐντῳ οὐ μεθ᾽ ὁμοίας ἐδέχετο τιμῆς· τινὲς
δὲ καὶ πληγὰς ἔλαβον αὐτῶν ἀνωθούμενοι τῆς πρὸς αὐτὸν ἐντεύ-
ξεως, Ἀπώνιος δὲ τραυματίας ἀνεχώρει, ἦν τε κίνδυνος περὶ πάν-*
265 *τας αὐτούς. καὶ Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς προσελθὼν τῷ Κλαυδίῳ
ἀξιοῖ τοῖς συγκλητικοῖς ἠπιώτερον καταστῆναι· γενομένου γάρ τινος*
266 *κακοῦ περὶ τὴν βουλὴν οὐχ ἕξειν ὧν ἄρξειεν ἑτέρων. πείθεται δὲ*

---

§ 259 = bell. Iud. II 211.

AMWELat

2 *ἐπ᾽ ἐρημίας*] *ἐπ᾽ ἐρημίαι* A *ἐν ἐρημία* E **ἀμυνόντων* MW *οἱ* om. M 4 *οὐδὲ* MW 5 *ἀνηρεθίσθαι*] *ἀναιρεῖσθαι* MW 6 *αὐτοῖς* suspectum 7 *σφάζειν*] *φράζειν* E *σφάξειν* Herwerden *αὐτὸν* MWE *παρελθὼν εἰς μέσους* om. E 8 **δουλοκρατείαν* MW 9 **εἰς φιλοψυχίαν* om. MW **ἐπέπλησσεν*, *ἐ* ex *ἀ* corr. A *ἐπέπλησεν* W 10 **ἀγάθων* MW *ὑπολαμβάνει* E **οὐδὲ* MW 11 *δυναμένησ ἀποδοθῆναι* tr. ME 12 **ἐνδυαστὸν* W **βουλεύεσθαι* MW 14 *ἐν τοῖσδε*] *ἐν τοιοῖσδε* E *πανταχόθεν*] *πᾶσ πανταχόθεν* AE litt. **δου πᾶσ* — 15 *ὑπάτων* i. ras. m. 2 A 15 **θεραπείαν*] *θεραπείαν κλαυδίου* A

16 *Πομπώνιος*] Hudson *πομπήϊοσ* codd. E Lat; cf. bell. Iud. § 205 *ἐλευθερίᾳ*] coni. *ἐλευθερίασ* codd. *ἐλευθερίαν* E 17 **ὥρμησάν τε*] *ὁρμήσαντεσ* MW **τὰ* om. MW 18 **παρακαθέζεται* W 19 *τὸν δὲ συγκλητικὸν* E 20 *ὅσον*] coni. *ὅσ* codd. E *ὅ* ed. pr. **οὐ*] *ὧ* M *ὅ* W 21 **ἀπωθούμενοι* Ernesti

22 **Ἀπώνιος*] *apolinus* Lat **τε*] *δὲ* A **περὶ*] *παρὰ* W 25 *οὐκ ἔχειν* E *ἕξει* (ν supra) A **ἄρξειν* M

*Κλαύδιος καὶ συγκαλεῖ τὴν βουλὴν ἐπὶ τοῦ Παλατίου διὰ τῆς
πόλεως φερόμενος παραπέμποντος αὐτὸν τοῦ στρατιωτικοῦ σὺν
πολλῇ πάνυ κακώσει τῆς πληθύος. προεξῄεσαν δὲ τῶν Γαΐου* 267
*σφαγέων εἰς τὸ φανερώτερον Χαιρέας καὶ Σαβῖνος εἰργόμενοι προ-
όδων κατ' ἐπιστολὰς Πολλίωνος, ὃν μικρῷ πρότερον Κλαύδιος
στρατηγὸν ᾕρητο τῶν σωματοφυλάκων. Κλαύδιος δέ, ἐπείπερ εἰς* 268
*τὸ Παλάτιον ἀφικνεῖται συναγαγὼν τοὺς ἑταίρους ψῆφον ἀνεδίδου
περὶ Χαιρέου. τοῖς δὲ τὸ μὲν ἔργον λαμπρὸν ἐδόκει, ἀπιστίαν δ'
ἐπεκάλουν τῷ πεπραχότι καὶ αὐτῷ τιμωρίαν ἐπιβάλλειν δίκαιον
ἡγοῦντο ἐπ' ἀποτροπῇ τοῦ μέλλοντος χρόνου. ἀπήγετο οὖν τὴν* 269
*ἐπὶ θανάτῳ καὶ σὺν αὐτῷ Λοῦππός τε καὶ Ῥωμαίων πλείους.
λέγεται δὲ Χαιρέας μεγαλοφρόνως ἐνεγκεῖν τὴν συμφορὰν οὐ μόνον
τῷ κατ' αὐτὸν ἀμεταπτώτῳ τοῦ σχήματος, ἀλλὰ καὶ οἷς ὀνειδίσειεν
Λοῦππον εἰς δάκρυα ἐκτετραμμένον. ἀποτιθεμένου γέ τοι τὴν* 270
*στολὴν τοῦ Λούππου καὶ τὸ ῥῖγος αἰτιωμένου φησίν, ὡς οὐκ ἂν
ἐναντία τοῦ λούππου ποιήσαιτο πώποτε ῥῖγος. πλήθους τε ἀνθρώ-
πων ἑπομένου κατὰ θέαν, ὡς ἧκεν ἐπὶ τὸ χωρίον, ἤρετο τὸν στρα-
τιώτην, εἰ διὰ μελέτης αὐτῷ γεγόνοιεν αἱ σφαγαὶ ἢ εἰ πρῶτον
ἔχοι τὸ ξίφος * ἐκέλευε κομίζειν ᾧ Γάιον μεταχειρίσαιτο αὐτός·
θνήσκει δὲ εὐδαιμόνως μιᾶς πληγῆς αὐτῷ γενομένης. Λοῦππος δὲ* 271
*οὐ πάνυ δεξιῶς ὑπεξῆλθεν ἀθυμίᾳ καὶ πληγῶν πλειόνων γενομένων
διὰ τὸ μαλακῶς τὸν τράχηλον παρασχεῖν.*

6. *Ὀλίγαις δὲ ὕστερον ἡμέραις ἐναγισμῶν ἐνεστηκότων Ῥω-* 272
μαίων τὸ πλῆθος τοῖς αὐτῶν ἐπιφέροντες καὶ Χαιρέαν μοίραις

AMWE Lat

2 *σὺν πολλῇ — 3 πληθύος] cum multo nimis impetu atque ridiculo* Lat *συμπολλῇ* W 3 *πάνυ* om. M 4 *εἰσ τὸ φανερὸν* E *προσόδων* E 6 *ᾕρητο*] Bekker *ἡρεῖτο* (*εῖτο* i. ras. pressius scriptum A) AE *ἤρετο* MW 7 *ἑταίρους*] *ἑτέρουσ* A *alios* Lat 8 *ἀπιστίαν — 10 χρόνου*] *sed pollioni praecipue causam mortis applicabant, qui tantum opus fieri persuaserat et ut ipse pariter pro merito futuri temporis deperiret iustum esse clamabant* Lat *δὲ* MWE 10 *χρόνου* om. E *οὖν*] *οὖν χαιρέασ* E Lat 11 *ἐπὶ θάνατον* E *λοῦποσ* E *τε* om. E *Ῥωμαίων*] *ῥωμαῖοι* M *ῥωμαίουσ* W 12 *χαιρέαν* MWE 13 *τῷ*] *τὸ* W 14 *λοῦπον* E *ἀποτιθεμένου — 16 ῥῖγος* om. E Lat 16 *ἐναντία*] *ἐν αἰτία* ex corr. A *τοῦ Λούππου* om. MW *πλῆθοσ* MW 18 *εἰ διὰ μελέτης — 19 ξίφος*] *si interficiendi meditationem haberet* Lat *ἢ εἰ*] om. MW *ἢ* E 19 *ἐκέλευε*] *ἐκέλευέ τε* E *rogauitque* Lat *καὶ ἐκέλευε* ed. pr.; sed desideratur militis responsum, quare uel ante uel post *τὸ ξίφος* lacuna statuenda uid. *μεταχειρίσαιτο*] *μεταχειρήσαιτο* W *διαχειρίσαιτο* E *αὐτός*] *αὐτό* MW *ipse* Lat 20 *λοῦποσ* E 23 *ἡμέραισ ὕστερον* tr. M *ἐναγισμῶν*, ante *σ* ras. unius litt. M 24 *τοῖς*] *τὰ* E

*ἐτίμησαν εἰς τὸ πῦρ τιθεμέναις, ἵλεων καὶ ἄμηνιν εἶναι τῆς εἰς
αὐτὸν ἀχαριστίας παρακαλοῦντες. καὶ Χαιρέᾳ μὲν τοιαύτη τελευτὴ
273 τοῦ βίου συνέτυχεν. Σαβῖνος δὲ Κλαυδίου μὴ μόνον τῆς αἰτίας
παραλύοντος αὐτὸν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἣν εἶχεν ἐφιέντος, ἄδικον
ἡγεῖτο τὴν ἐκλειπίαν τῆς πρὸς τοὺς συνωμότας πίστεως, σφάζει
ἑαυτὸν περιπεσὼν τῷ ξίφει μέχρι δὴ καὶ τὴν κώπην τῷ τραύματι
συνελθεῖν.*

274 V. 1. *Κλαύδιος δὲ τοῦ στρατιωτικοῦ πᾶν ὅ τι ἦν ὕποπτον
ἐκ τοῦ ὀξέος ἀποσκευασάμενος διάγραμμα προυτίθει τήν τε ἀρχὴν
Ἀγρίππα βεβαιῶν, ἣν ὁ Γάιος παρέσχε, καὶ δι᾽ ἐγκωμίων ἄγων
τὸν βασιλέα. προσθήκην τε αὐτῷ ποιεῖται πᾶσαν τὴν ὑπὸ Ἡρώδου βασιλευθεῖσαν, ὃς ἦν πάππος αὐτοῦ, Ἰουδαίαν καὶ Σαμάρειαν.
275 καὶ ταῦτα μὲν ὡς ὀφειλόμενα τῇ οἰκειότητι τοῦ γένους ἀπεδίδου·
Ἄβιλαν δὲ τὴν Λυσανίου καὶ ὁπόσα ἐν τῷ Λιβάνῳ ὄρει ἐκ τῶν
αὐτοῦ προσετίθει, ὅρκιά τε αὐτῷ τέμνεται πρὸς τὸν Ἀγρίππαν
276 ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς μέσης ἐν τῇ Ῥωμαίων πόλει. Ἀντίοχον δὲ ἣν
εἶχεν βασιλείαν ἀφελόμενος Κιλικίας μέρει τινὶ καὶ Κομμαγηνῇ
δωρεῖται. λύει δὲ καὶ Ἀλέξανδρον τὸν ἀλαβάρχην φίλον ἀρχαῖον
αὐτῷ γεγονότα καὶ Ἀντωνίαν αὐτοῦ ἐπιτροπεύσαντα τὴν μητέρα
ὀργῇ τῇ Γαΐου δεδεμένον, καὶ αὐτοῦ υἱὸς Βερενίκην τὴν Ἀγρίππου
277 γαμεῖ θυγατέρα. καὶ ταύτην μέν, τελευτᾷ γὰρ Μᾶρκος ὁ τοῦ
Ἀλεξάνδρου υἱὸς παρθένον λαβών, ἀδελφῷ τῷ αὐτοῦ Ἀγρίππας
Ἡρώδῃ δίδωσιν Χαλκίδος αὐτῷ τὴν βασιλείαν εἶναι αἰτησάμενος
παρὰ Κλαυδίου.*

278 2. *Στασιάζεται δὲ κατ᾽ αὐτὸν τὸν χρόνον Ἰουδαίων τὰ πρὸς
Ἕλληνας ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρέων πόλεως. τελευτήσαντος γὰρ τοῦ
Γαΐου τὸ Ἰουδαίων ἔθνος ἐπὶ ἀρχῆς τῆς ἐκείνου τεταπεινωμένον*

---

§ 274 = bell. Iud. II 215.

AMWELat Zonaras I p. 499. Suidas s. *ἐκλειπία*

1 **ἄμηνιν*] *ἀμνήμονα* Cocceji 2 *χαιρέαι* ex *χαιρέωι* corr. uid. A 4 *απολύοντοσ* E **ἄδικον* — 6 *ἑαυτὸν* habet Suidas 5 *συνωμότας*] *ὁμωμοκότασ* M *ὠμοκότασ* W *ὀμωκότασ* E *συνομωμοκότας* et *ὁμωμοκότας* Suidae libri *σφάζει*] *σφάζει τε* E *καὶ σφάζει* Suid. 6 **κώπην*] *κώμην* A 8 i. marg. *IIII* Lat 9 *ὀξέωσ* MW 11 **τε*] *δὲ* MW 12 **καὶ* om. MW 14 *Ἄβιλαν*] *ἄβελλαν* M *ἄβελαν* W *ἄβηλαν* E *abelan* Lat 17 **μέρει τινὶ*] litt. *μ* et *ειτ* i. ras. A *τερετίνι* MW, om. Lat **χαμμαγηνῇ* (*α* ante *μ* ex *ο* corr. M) MW 18 *Ἀλέξανδρον*] *ἀλέξανδρον λυσίμαχον* MWE *γρ λυσίμαχον* i. marg. A *lysimachum* Lat cf. XX 100 **ἀρχαῖον* om. M 19 *ἐπιτροπεύσασαν* E 20 *δεδεμένην* E *βερνίκην* MWE Lat 22 *Ἀλεξάνδρου*] *λυσιμάχου* E 23 *εἶναι* om. E 25 *ἰουδαίοισ* E 26 **ἕλληνασ*, *ε* i. ras. M *γὰρ* om. E 27 *ἔθνος*] *γένοσ* E *ἀρχῆς*] *τῆσ ἀρχῆσ* E **τεταπεινομένον* W

καὶ δεινῶς ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων ὑβρισμένον ἀνεθάρσησέ τε καὶ 4
ἐν ὅπλοις εὐθέως ἦν. καὶ Κλαύδιος ἐπιστέλλει τῷ ἐπαρχοῦντι 2
κατὰ τὴν Αἴγυπτον ὥστε τὴν στάσιν καταστεῖλαι, πέμπει δὲ καὶ
διάγραμμα παρακεκληκότων αὐτὸν Ἀγρίππου τε καὶ Ἡρώδου τῶν
βασιλέων εἴς τε τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ Συρίαν γεγραμμένον τοῦτον
τὸν τρόπον· „Τιβέριος Κλαύδιος Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς 280
δημαρχικῆς ἐξουσίας λέγει. ἐπιγνοὺς ἀνέκαθεν τοὺς ἐν Ἀλεξαν- 281
δρείᾳ Ἰουδαίους Ἀλεξανδρεῖς λεγομένους συγκατοικισθέντας τοῖς
πρώτοις εὐθὺ καιροῖς Ἀλεξανδρεῦσι καὶ ἴσης πολιτείας παρὰ τῶν
βασιλέων τετευχότας, καθὼς φανερὸν ἐγένετο ἐκ τῶν γραμμάτων
τῶν παρ᾽ αὐτοῖς καὶ τῶν διαταγμάτων, καὶ μετὰ τὸ τῇ ἡμετέρᾳ 282
ἡγεμονίᾳ Ἀλεξάνδρειαν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ ὑποταχθῆναι πεφυ-
λάχθαι αὐτοῖς τὰ δίκαια ὑπὸ τῶν πεμφθέντων ἐπάρχων κατὰ δια-
φόρους χρόνους μηδεμίαν τε ἀμφισβήτησιν περὶ τούτων γενομένην
τῶν δικαίων αὐτοῖς, ἅμα καὶ καθ᾽ ὃν καιρὸν Ἀκύλας ἦν ἐν Ἀλε- 283
ξανδρείᾳ τελευτήσαντος τοῦ τῶν Ἰουδαίων ἐθνάρχου τὸν Σεβαστὸν
μὴ κεκωλυκέναι ἐθνάρχας γίγνεσθαι βουλόμενον ὑποτετάχθαι ἑκά-
στους ἐμμένοντας τοῖς ἰδίοις ἔθεσιν καὶ μὴ παραβαίνειν ἀναγκαζο-
μένους τὴν πάτριον θρησκείαν, Ἀλεξανδρεῖς δὲ ἐπαρθῆναι κατὰ 284
τῶν παρ᾽ αὐτοῖς Ἰουδαίων ἐπὶ τῶν Γαΐου Καίσαρος χρόνων τοῦ
διὰ τὴν πολλὴν ἀπόνοιαν καὶ παραφροσύνην, ὅτι μὴ παραβῆναι
ἠθέλησεν τὸ Ἰουδαίων ἔθνος τὴν πάτριον θρησκείαν καὶ θεὸν
προσαγορεύειν αὐτόν, ταπεινώσαντος αὐτούς· βούλομαι μηδὲν διὰ 285
τὴν Γαΐου παραφροσύνην τῶν δικαίων τῷ Ἰουδαίων ἔθνει παρα-
πεπτωκέναι, φυλάσσεσθαι δ᾽ αὐτοῖς καὶ τὰ πρότερον δικαιώματα
ἐμμένουσι τοῖς ἰδίοις ἔθεσιν, ἀμφοτέροις τε διακελεύομαι τοῖς μέρεσι
πλείστην ποιήσασθαι πρόνοιαν, ὅπως μηδεμία ταραχὴ γένηται μετὰ
τὸ προτεθῆναί μου τὸ διάταγμα.“

AMWELat Zonaras I p. 500.

1 ὑβρισμένον] βιαζόμενον MWE τε om. E 2 ἐπαρχοῦντι] Dindorf ἱππαρχοῦντι codd. *praefecto* Lat ὑπαρχοῦντι coni. 3 δὲ] τε E 4 *διάγραμμα] διάταγμα Bekker 5 γεγραμμένον — 6 τρόπον] οὕτωσ ἔχον E 6 *Γερμανικὸς] Γερμανικὸς ἀρχιερεὺς μέγιστος ex § 287 Hudson 7 λέγει] ὕπατοσ λέγει E ἐπιγνοὺς — 19 θρησκείαν om. E 8 συγκατωκισθέντασ (-ησθ- W) codd. corr. Dindorf 9 εὐθὺς Cocceji 11 τῶν (ante παρ᾽) om. MW 12 πεφύλακται MW 15 καὶ post ἅμα om. MW 16 τῶν om. MW 17 γίνεσθαι MW ἑκάστοισ A 18 ἰ··δίοισ, ἰ i. ras. (fuit ἰουδαίοισ) A 19 δὲ om. E συνέβη post ἐπαρθῆναι add. E 20 τῶν] τὸν W Ἰουδαίων] ἰουδαίων ἴσησ πολιτείασ τοῖσ ἄλλοισ ἀλεξανδρεῦσι τετυχηκότων E 21 *ὅτι — 24 παραφροσύνην om. M 23 μηδὲν] οὖν μηδὲν E 25 δὲ MWE πρότερα E 26 ἰδίοις] ἰουδαίων MWE τε] δὲ MWE 28 διάταγμα] διάγραμμα MWE *dicta* Lat

286 3. Τὸ μὲν οὖν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων διά-
ταγμα τοῦτον ἦν τὸν τρόπον γεγραμμένον· τὸ δ' εἰς τὴν ἄλλην
287 οἰκουμένην εἶχεν οὕτως· „Τιβέριος Κλαύδιος Καῖσαρ Σεβαστὸς
Γερμανικὸς ἀρχιερεὺς μέγιστος δημαρχικῆς ἐξουσίας ὕπατος χειρο-
288 τονηθεὶς τὸ δεύτερον λέγει. αἰτησαμένων με βασιλέως Ἀγρίππα
καὶ Ἡρώδου τῶν φιλτάτων μοι, ὅπως συγχωρήσαιμι τὰ αὐτὰ δίκαια
καὶ τοῖς ἐν πάσῃ τῇ ὑπὸ Ῥωμαίοις ἡγεμονίᾳ Ἰουδαίοις φυλάσσε-
σθαι, καθὰ καὶ τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἥδιστα συνεχώρησα οὐ μόνον
289 τοῦτο τοῖς αἰτησαμένοις με χαριζόμενος, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ὑπὲρ ὧν
παρεκλήθην ἀξίους κρίνας διὰ τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν καὶ
φιλίαν, μάλιστα δὲ δίκαιον κρίνων μηδεμίαν μηδὲ Ἑλληνίδα πόλιν
τῶν δικαίων τούτων ἀποτυγχάνειν, ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τοῦ θείου Σεβα-
290 στοῦ αὐταῖς ἦν τετηρημένα. καλῶς οὖν ἔχειν καὶ Ἰουδαίους τοὺς
ἐν παντὶ τῷ ὑφ' ἡμᾶς κόσμῳ τὰ πάτρια ἔθη ἀνεπικωλύτως φυλάσ-
σειν, οἷς καὶ αὐτοῖς ἤδη νῦν παραγγέλλω μου ταύτῃ τῇ φιλαν-
θρωπίᾳ ἐπιεικέστερον χρῆσθαι καὶ μὴ τὰς τῶν ἄλλων ἐθνῶν δεισι-
291 δαιμονίας ἐξουθενίζειν, τοὺς ἰδίους δὲ νόμους φυλάσσειν. τοῦτό
μου τὸ διάταγμα τοὺς ἄρχοντας τῶν πόλεων καὶ τῶν κολωνιῶν
καὶ μουνικιπίων τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τῶν ἐκτός, βασιλεῖς τε καὶ
δυνάστας διὰ τῶν ἰδίων πρεσβευτῶν ἐγγράψασθαι βούλομαι ἐκκεί-
μενόν τε ἔχειν οὐκ ἔλαττον ἡμερῶν τριάκοντα ὅθεν ἐξ ἐπιπέδου
καλῶς ἀναγνωσθῆναι δύναται.“
292 VI. 1. Τούτοις μὲν δὴ τοῖς διατάγμασιν εἰς Ἀλεξάνδρειάν
τε καὶ τὴν οἰκουμένην πᾶσαν ἀποσταλεῖσιν ἐδήλωσεν ἣν περὶ Ἰου-
δαίων ἔχοι γνώμην Κλαύδιος Καῖσαρ· αὐτίκα δὲ Ἀγρίππαν κομιού-
μενον τὴν βασιλείαν ἐπὶ τιμαῖς λαμπροτέραις ἐξέπεμψε τοῖς ἐπὶ
τῶν ἐπαρχιῶν ἡγεμόσιν καὶ τοῖς ἐπιτρόποις διὰ γραμμάτων ἐπι-
293 στείλας ἐράσμιον ἄγειν αὐτόν. ὁ δ', ὡς εἰκὸς ἦν τὸν ἐπὶ κρείττοσιν
τύχαις ἀνερχόμενον, μετὰ τάχους ὑπέστρεψεν, εἰς Ἱεροσόλυμα δ'
ἐλθὼν χαριστηρίους ἐξεπλήρωσε θυσίας οὐδὲν τῶν κατὰ νόμον

AMWELat Zonaras I p. 500.

1 τὸ μὲν — 3 οὕτως] καὶ εἰσ τὴν ἄλλην οἰκουμένην ἔστειλε διάγραμμα ταῦτα φράζον E 2 δὲ MW 3 οὕτω MW 5 βασιλέων ELat ἀγρίππαι A ἀγρίππου E 7 ῥωμαίουσ E 8 οὐ μόνον om. E 9 τοῖς] αὐτοῖσ E *αἰτησαμένησ W 11 δικαίων, ω ex α corr. uid. A 13 *ἔχει coni. 14 κόσμω τῶ ὑφ' ἡμᾶσ tr. E 15 παραγγέλλων W 17 ἐξουδενίζειν Bekker

18 κολωνίων ex κωλωνιῶν corr. A κωλωνειῶν M κολωνειῶν W 19 μουνικηπίων, η ex ι corr. A 24 τὲ ante ἐδήλωσεν add. MW 25 ἔχει MWE αὐτίκα] i. marg. V Lat 28 αὐτὸν ἄγειν tr. MW δὲ MWE 29 δ'] δὲ MWE τ' coni.

παραλιπών. διὸ καὶ ναζιραίων ξυρᾶσθαι διέταξε μάλα συχνούς, 294
τὴν δὲ χρυσῆν ἅλυσιν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ Γαΐου ἰσόσταθμον
τῇ σιδηρᾷ, ᾗ τὰς ἡγεμονίδας χεῖρας ἐδέθη, τῆς στυγνῆς εἶναι τύ-
χης ὑπόμνημα καὶ τῆς ἐπὶ τὰ κρείττω μαρτυρίαν μεταβολῆς τῶν
ἱερῶν ἐντὸς ἀνεκρέμασεν περιβόλων ὑπὲρ τὸ γαζοφυλάκιον, ἵν' ᾖ
δεῖγμα καὶ τοῦ τὰ μεγάλα δύνασθαί ποτε πεσεῖν καὶ τοῦ τὸν θεὸν
ἐγείρειν τὰ πεπτωκότα· πᾶσι γὰρ τοῦτ' ἐνεφάνιζεν ἡ τῆς ἁλύσεως 295
ἀνάθεσις, ὅτι βασιλεὺς Ἀγρίππας ἀπὸ μικρᾶς αἰτίας εἰς δεσμώτην
ἀπέδυ τὸ πρὶν ἀξίωμα καὶ μετ' ὀλίγον τῆς πέδης ἐκβὰς εἰς βασιλέα
τοῦ πάλαι λαμπρότερον ἠγέρθη. διὰ τοῦτ' οὖν ἐννοεῖσθαι, ὅτι 296
τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ [πεσεῖν] ὀλισθάνειν τὰ μεγέθη καὶ τὰ
κλιθέντα δύναται περιφανὲς λαβεῖν πάλιν ὕψος.

2. *Ἐντελῶς δ' οὖν θρησκεύσας τὸν θεὸν Ἀγρίππας Θεόφιλον* 297
μὲν τὸν Ἀνάνου τῆς ἀρχιερωσύνης μετέστησεν, τῷ δὲ Βοηθοῦ Σίμωνι,
τούτῳ Κανθηρᾶς ἐπίκλησις ἦν, τὴν ἐκείνου προσένειμε τιμήν. δύο
δ' ἦσαν ἀδελφοὶ τῷ Σίμωνι καὶ πατὴρ Βοηθός, οὗ τῇ θυγατρὶ
βασιλεὺς συνῴκησεν Ἡρώδης, ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται. σὺν τοῖς 298
ἀδελφοῖς οὖν τὴν ἱερωσύνην ἔσχεν ὁ Σίμων καὶ σὺν τῷ πατρί,
καθὰ καὶ πρότερον ἔσχον οἱ Σίμωνος τοῦ Ὀνία παῖδες τρεῖς ὄντες
ἐπὶ τῆς τῶν Μακεδόνων ἀρχῆς, ὅπερ ἐν ταῖς προαγούσαις γραφαῖς
παρέδομεν.

3. *Καταστησάμενος δὲ τὰ περὶ τοὺς ἀρχιερεῖς οὕτως ὁ βασι-* 299
λεὺς τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἠμείψατο τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας· ἀνῆκε
γοῦν αὐτοῖς τὰ ὑπὲρ ἑκάστης οἰκίας, ἐν καλῷ τιθέμενος ἀντιδοῦναι
τοῖς ἠγαπηκόσιν στοργήν. ἔπαρχον δὲ ἀπέδειξεν παντὸς τοῦ στρα-
τεύματος Σίλαν ἄνδρα πολλῶν αὐτῷ πόνων συμμετασχόντα. παντά- 300

AMWELat Zonaras I p. 500.

1 *παραλιπών*] *θυσιῶν παραλιπών* A *ἀπολιπών* MW *ὁσίων παραλιπών* E *διέταξε ξυρᾶσθαι* tr. M *διέταξε μάλα ξυρᾶσθαι* tr. E 2 **δὲ*] *τε* MW 3 *ἡγεμονίασ* cod. Busb. E 4 *ἐπὶ τὰ κρείτ|ττω* A *ἐπὶ τῶ κρείττω* W *ἐπὶ τὸ κρεῖττο* E *εἰσ τὰ κρείττω* Voss. teste Hauerkamp **τὸ ἱερὸν* M[1] 5 *ᾖ*] *εἴη* E 7 **τοῦτο* MW 10 *διὰ τοῦτ' οὖν*] coni. *propter haec ergo* Lat *διὰ τούτων* codd. *ὅτι — 12 ὕψος*] *quia res hominum et lapsu faciente corruunt et inclinatae ad culminis fastigium saepius reducuntur* Lat 11 *πεσεῖν*] *πᾶσιν* MW; mihi spurium aut corruptum uid. *ὀλισθαίνειν* M 12 *πάλιν λαβεῖν* tr. MW 13 **τῶ θεῶ* MW 14 **Ἀνάνου*] *anni* Lat **τῷ*] *τοῦ* MW 15 **κανθήρασ* MW 16 **δὲ* MW 17 **ἡρώιδησ*, *σ* i. ras. maiore A *ἡρώδη δὲ* M *ἡρώδησ δὲ* W 18 *οὖν*] *οὗ* A[1]MW 19 *ὀνίου* (*ου* ex *α* corr. A) AE **τρεῖσ*, *σ* i. ras. A cf. XII 238 22 *ἀρχιερέασ* MWE **οὗτοσ* MW 23 **εἰς αὐτὸν — 24 ἑκάστης* om. MW 24 *γοῦν*] *γὰρ* E *ἐν καλῷ — 25 στοργήν* om. E 25 *ἔπαρχον*] *ἵππαρχον* MWE et i. marg. A *praefectum* Lat 26 *παντάπασι — 262, 1 διελθόντος*] *ὀλίγου δὲ διελθόντοσ χρόνου* E

πασιν δὲ ὀλίγου χρόνου διελθόντος Δωρῖται νεανίσκοι τῆς ὁσιό-
τητος προτιθέμενοι τόλμαν καὶ πεφυκότες εἶναι παραβόλως θρασεῖς
Καίσαρος ἀνδριάντα κομίσαντες εἰς τὴν τῶν Ἰουδαίων συναγωγὴν
301 ἀνέστησαν. σφόδρα τοῦτο Ἀγρίππαν παρώξυνεν· κατάλυσιν γὰρ
τῶν πατρίων αὐτοῦ νόμων ἐδύνατο. ἀμελλητὶ δὲ πρὸς Πούπλιον
Πετρώνιον, ἡγεμὼν δὲ τῆς Συρίας οὗτος ἦν, παραγίνεται καὶ κατα-
302 λέγει τῶν Δωριτῶν. ὁ δ' οὐχ ἧττον ἐπὶ τῷ πραχθέντι χαλεπήνας,
καὶ γὰρ αὐτὸς ἔκρινεν ἀσέβειαν τὴν τῶν ἐννόμων παράβασιν, τοῖς
303 ἀποστᾶσι τῶν Δωριτῶν σὺν ὀργῇ ταῦτ' ἔγραψεν· „Πούπλιος Πετρώ-
νιος πρεσβευτὴς Τιβερίου Κλαυδίου Καίσαρος Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ
304 Δωριέων τοῖς πρώτοις λέγει. ἐπειδὴ τοσαύτῃ τόλμῃ ἀπονοίας
τινὲς ἐχρήσαντο ἐξ ὑμῶν, ὥστε μηδὲ διὰ τὸ προτεθῆναι διάταγμα
Κλαυδίου Καίσαρος Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ περὶ τοῦ ἐφίεσθαι Ἰου-
305 δαίους φυλάσσειν τὰ πάτρια πεισθῆναι ὑμᾶς αὐτῷ, τἀναντία δὲ
πάντα πρᾶξαι, συναγωγὴν Ἰουδαίων κωλύοντας εἶναι διὰ τὸ μετα-
θεῖναι ἐν αὐτῇ τὸν Καίσαρος ἀνδριάντα, παρανομοῦντας οὐκ εἰς
μόνους Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα, οὗ ὁ ἀνδριὰς
βέλτιον ἐν τῷ ἰδίῳ ναῷ ἢ ἐν ἀλλοτρίῳ ἐτίθετο καὶ ταῦτα ἐν τῷ
τῆς συναγωγῆς τόπῳ, τοῦ φύσει δικαιοῦντος ἕνα ἕκαστον τῶν
306 ἰδίων τόπων κυριεύειν κατὰ τὸ Καίσαρος ἐπίκριμα· τοῦ γὰρ ἐμοῦ
ἐπικρίματος μιμνήσκεσθαι γελοῖόν ἐστιν μετὰ τὸ τοῦ αὐτοκράτορος
διάταγμα τοῦ ἐπιτρέψαντος Ἰουδαίοις τοῖς ἰδίοις ἔθεσι χρῆσθαι,
307 ἔτι μέντοι γε καὶ συμπολιτεύεσθαι τοῖς Ἕλλησιν κεκελευκότος· τοὺς
μὲν παρὰ τὸ διάταγμα τοῦ Σεβαστοῦ τοιαῦτα τετολμηκότας, ἐφ'
ᾧ καὶ αὐτοὶ ἠγανάκτησαν οἱ δοκοῦντες αὐτῶν ἐξέχειν οὐ τῇ ἰδίᾳ
προαιρέσει γεγενῆσθαι λέγοντες ἀλλὰ τῇ τοῦ πλήθους ὁρμῇ, ὑπὸ

AMWELat Zonaras I p. 501.

2 *προστιθέμενοι A *καὶ] καίπερ ἀεὶ MW *καὶ πεφυκότες — θρασεῖς] *cum natura uiderentur audaces* Lat 4 *σφόδρα τοῦτο] σφόδρα δὲ τοῦθ' δὲ τοῦ i. ras. m. 2 A τοῦτο σφόδρα τὸν ed. pr. 5 ἀμελητὶ ME δὲ] δὴ W ed. pr. γοῦν E Πούπλιον] πουπταῖον E 7 *δὲ MW 8 καὶ γὰρ — παράβασιν om. E 9 *ἀποστᾶσι] *indisciplinatis* Lat προεστῶσι coni. *δοριτῶν W ταῦτ'] τοῦτο MW, om. E 11 Δωριέων] δωριαίων MW γρ δωριτῶν i. marg. A 12 μηδὲ om. MW τὸ διάταγμα MW 13 ἀφίεσθαι MW 14 πεισθῆναι] πεισθῆναι δὲ MW 15 μεταθῆναι M 18 βελτίων MW ἰδίῳ] ἰδίωι, δίωι i. ras. maiore, δ ex ο corr. A ἰουδαίων MWLat ἢ ἐν ἀλλοτρίῳ — 19 δικαιοῦντος] *quam in debito loco* Lat 19 ταῦτα] ταῦτατα A τοῦ φύσει δικαιοῦντος] τῇ φύσει δικαίου ὄντος Hudson uix recte 22 τοῦ om. M 23 γε om. MW 24 καίσαροσ κλαυδίου τε post Σεβαστοῦ add. E τοιαῦτα om. E εἰσ τὴν ἰουδαίων συναγωγὴν μετατεθεικότασ τὸν ἀνδριάντα post τετολμηκότας add. E ἐφ'] ἐν E 25 οἱ — ἐξέχειν] *eorum iudices* Lat ἐξέχειν αὐτῶν tr. E ἐξέχειν] E et i. marg. A ἐξεκείνου A ἐξελεῖν MW

ἑκατοντάρχου Πρόκλου Οὐιτελλίου ἐκέλευσα ἐπ᾽ ἐμὲ ἀναχθῆναι τῶν
πεπραγμένων λόγον ἀποδώσοντας, τοῖς δὲ πρώτοις ἄρχουσι παραινῶ, 308
εἰ μὴ βούλονται δοκεῖν κατὰ τὴν αὐτῶν προαίρεσιν γεγενῆσθαι τὸ
ἀδίκημα, ἐπιδεῖξαι τοὺς αἰτίους τῷ ἑκατοντάρχῃ μηδεμιᾶς στάσεως
μηδὲ μάχης ἐῶντας ἀφορμὴν γενέσθαι, ἥνπερ δοκοῦσίν μοι θηρεύε-
σθαι διὰ τῶν τοιούτων ἔργων, κἀμοῦ καὶ τοῦ τιμιωτάτου μοι βασι- 309
λέως Ἀγρίππου οὐδενὸς μᾶλλον προνοουμένων, ἢ ἵνα μὴ ἀφορμῆς
δραξάμενοι τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος ὑπὸ τῆς ἀμύνης προφάσει συνα-
θροισθὲν εἰς ἀπόνοιαν χωρῇ. ἵνα δὲ γνωριμώτερον ᾖ, τί καὶ ὁ 310
Σεβαστὸς περὶ ὅλου τοῦ πράγματος ἐφρόνησε, τὰ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ
αὐτοῦ διατάγματα προτεθέντα προσέθηκα, ἅπερ εἰ καὶ γνώριμα
πᾶσιν εἶναι δοκεῖ, τότε καὶ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀνέγνω ὁ τιμιώτατός
μοι βασιλεὺς Ἀγρίππας δικαιολογησάμενος περὶ τοῦ μὴ δεῖν αὐ-
τοὺς ἀφαιρεθῆναι τῆς τοῦ Σεβαστοῦ δωρεᾶς. εἴς τε οὖν τὸ λοιπὸν 311
παραγγέλλω μηδεμίαν πρόφασιν στάσεως μηδὲ ταραχῆς ζητεῖν,
ἀλλ᾽ ἑκάστους τὰ ἴδια ἔθη θρησκεύειν."

4. Πετρώνιος μὲν οὖν οὕτω προυνόησε διορθώσεως μὲν τὸ 312
παρανομηθὲν ἤδη τυχεῖν, γενέσθαι δὲ παραπλήσιον μηδὲν εἰς αὐ-
τούς. Ἀγρίππας δὲ ὁ βασιλεὺς ἀφείλετο μὲν τὴν ἀρχιερωσύνην 313
τὸν Κανθηρᾶν Σίμωνα, Ἰωνάθην δὲ πάλιν ἐπ᾽ αὐτὴν ἦγεν τὸν
Ἀνάνου τοῦτον ἀξιώτερον τῆς τιμῆς ὁμολογῶν εἶναι. τῷ δὲ οὐκ
ἀσμενιστὸν ἐφάνη τὴν τοσαύτην ἀπολαβεῖν τιμήν, παρῃτεῖτο δ᾽
οὖν ταῦτα λέγων· „σοὶ μέν, ὦ βασιλεῦ, τετιμημένος χαίρω διὰ 314
ψυχῆς ἔχων τοῦθ᾽ ὅ μοι γέρας δίδωσιν ἡ σὴ βουλή, καὶ πρὸς οὐδέν

AMWELatZonaras I p. 501.

1 *οὐϊτελίου* AW *ουϊτενίου* E   *ἀχθῆναι* E   2 *παρανομοῦντασ οὐκ εἰσ μόνουσ ἰουδαίουσ, ἀλλὰ καὶ εἰσ τὸν αὐτοκράτορα* post *ἀποδώσοντας* addit E   4 *ἑκατοντάρχῳ* E   6 **καὶ ἐμοῦ* MW   7 **ἀγρίππα* MW   *μᾶλλον*] *ἧττον* E   8 *δραξάμενον* E   *ὑπὸ*] *ὑπὲρ* E   *ὑπὸ τῆς* om. Dindorf   **προφάσεως* ed. pr.   **συναθροισθὲν*] *συναθροισθέντεσ* MW   9 *χωρῇ*] *χωρήσωσιν* M *χωρήσῃ* E   *γνωριμότερον* M   11 *προσέθηκα*] ed. pr. *προέθηκα* codd. *praeposui* Lat   14 **εἴς*] *ἢ* M *εἰ* W   **τε* eiecit Bekker   16 *ἀλλὰ* MWE   **θρησκεύειν ἔθη* tr. MW   17 *Πετρώνιος* — 18 *αὐτούς*] *πετρώνιοσ μὲν ταῦτα ἔγραψεν* E   *προυνοήσατο* MW   18 *γενήσεσθαι* Hudson

19 **μὲν* om. MW   *ἱερωσύνην* MWE   20 *Κανθηρᾶν*] E *κανθηρᾶ* A *καθηρα* MW *catharam* Lat *Καθηρᾶν* Zonarae cod. A   21 *ἀνανίου* E   *δ᾽* E

22 *δ᾽ οὖν*] *δὲ* E *γοῦν* ed. pr.   23 **σοὶ*] *σὺ* MW   *σοὶ* — 264, 1 *θεός*] *tu quidem o rex meo honori congaudens hanc mihi restituis proprio consilio dignitatem, licet me hoc pontificatu numquam dignum iudicauerit deus* Lat   **οὖν* post *μὲν* add. MW   *χαίρων* MW   24 *γέρας*] i. marg. *γερασ δίδωσ σῆι βουλήσει* A   *δίδωσιν ἡ σὴ βουλή*] *δίδωσι βουλήσει* MW *σῇ δίδωσ βουλήσει* E *σῇ δίδοται βουλήσει* Lowthius   *καὶ*] *εἰ καὶ* E   *οὐδέ* E

με τῆς ἀρχιερωσύνης ἄξιον ἔκρινεν ὁ θεός. ἅπαξ δ' ἐνδὺς στολισ-
μὸν ἱερὸν ἀρκοῦμαι· τότε γὰρ αὐτὸν ἠμφιασάμην ὁσιώτερον ἢ νῦν
315 ἀπολήψομαι. σὺ δ', εἰ βούλει τὸν ἀξιώτερον ἐμοῦ νῦν τὸ γέρας
λαβεῖν, διδάχθητι· πάσης καὶ πρὸς τὸν θεὸν ἁμαρτίας καὶ πρὸς
σέ, βασιλεῦ, καθαρὸς ἀδελφός ἐστι μοι· πρέποντα τῇ τιμῇ τοῦτον
316 συνίστημι." τούτοις ὁ βασιλεὺς ἡσθεὶς τοῖς λόγοις τὸν Ἰωνάθην
μὲν ἠγάσατο τῆς γνώμης, τἀδελφῷ δὲ αὐτοῦ Ματθίᾳ τὴν ἱερωσύνην
ἔδωκε. καὶ μετ' οὐ πολὺ Πετρώνιον μὲν Μάρσος διεδέξατο καὶ
διεῖπε Συρίαν.
317 VII. 1. Σίλας δ' ὁ τοῦ βασιλέως ἔπαρχος ἐπεὶ διὰ πάσης
αὐτῷ τύχης ἐγεγόνει πιστὸς οὐδένα κίνδυνόν ποτε κοινωνεῖν ἀνηνά-
μενος, ἀλλὰ καὶ τοὺς σφαλερωτάτους ὑποδὺς πολλάκις πόνους,
πεποιθήσεως ἦν ἀνάπλεως, προσήκειν ὑπολαμβάνων ἰσοτιμίαν
318 βεβαιότητι φιλίας. οὐδαμῇ τοίνυν ὑποκατεκλίνετο βασιλεῖ, παρρη-
σίαν δὲ διὰ πάσης ὁμιλίας ἦγεν, κἂν ταῖς φιλοφρονήσεσιν ἐγίνετο
φορτικὸς σεμνύνων ἑαυτὸν ἀμέτρως καὶ πολλάκις τῷ βασιλεῖ τὰ
στυγνὰ τῆς τύχης ἄγων εἰς ἀνάμνησιν, ἵνα τὴν ἑαυτοῦ τότε σπου-
δὴν παραδεικνύῃ, συνεχῶς δ' ἦν, ὡς ὑπὲρ αὐτοῦ κάμοι, πολλὰ
319 διεξιών. τούτων οὖν τὸ πλεονάζον ὀνειδισμὸς ἐδόκει· διὸ προσάν-
τως ὁ βασιλεὺς ἐδέχετο τὴν ἀταμίευτον παρρησίαν τἀνδρός· οὐχ

AMWELat Zonaras I p. 501.

1 δὲ MWE *ἐνδῦναι MW *indutus* Lat 2 *αὐτὸν W *ἀμφιασάμην MW 3 *δὲ MW βούλη WE *ἐμοῦ] ἢ ἐμοῦ W 6 τούτοις — 8 ἔδωκεν] *in his ergo sermonibus rex agrippa collaudans ionae uoluntatem praebuit mathiae eius fratri pontificatum* Lat τὸν Ἰωνάθην μὲν ἠγάσατο τῆς γνώμης, τἀδελφῷ δὲ αὐτοῦ Ματθίᾳ] E τῶι (ῶι ex corr.) ἰωνάθηι (ηι ex ην corr.) μὲν γνώμη τἀδελφοῦ αὐτοῦ ματθία, i. marg. γρ τὸν ἰωνάθην ἠγάσατο τῆς γνώμησ τῶ ἀδελφῶ δὲ αὐτοῦ ματθίαι A τὸν ἰωνάθην μὲν ἠγήσατο γνώμησ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ματθία MW τὸν ἰωνάθην μὲν ἔασε, γνώμῃ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ματθίᾳ ed. pr. 8 *δέδωκε· A μάρκοσ E 10 δὲ MWE *ἔπαρχος] Dindorf ἵππαρχος codd. E *praefectus* Lat cf. supra § 299 11 αὐτοῦ E *γεγόνει W οὐδένα — 12 πόνους] καὶ τοὺσ σφαλερωτάτουσ ὑποδὺσ ὑπὲρ αὐτοῦ πολλάκισ πόνουσ καὶ κινδύνουσ E *et nec in periculorum eius communione recesserat sed cum eo in manifestis laboribus atque necessitatibus succubuerat* Lat . κίνδυνον] κίνδυνον αὐτῷ ed. pr. 13 ἀνάπλεωσ ἦν tr. E

14 *βεβαιότητι φιλίας] *pro amicitiarum pristina firmitate* Lat *ὑπεκατεκλίνετο M ὑπεκατεκλείνετο W βασιλεῖ] τῷ βασιλεῖ MWE *παρρησίαν — 16 φορτικὸς] *ita ut maxima ab eo beneficia postulando onerosus esse uideretur* Lat 15 κἂν] καὶ E 17 *σπουδὴν τότε tr. A 18 συνεχῶς — 19 διεξιών om. E δ' fort. spurium καίμοι MW 19 *τούτων — ἐδόκει] *quod cum crebro faceret ut mihi uidetur improperare beneficia noscebatur* Lat *ὀνειδισμὸν W *προσάντως] γρ προσάντη i. marg. A προσαντῶσ MW 20 τοῦ ἀνδρόσ ME

ἡδεῖαι γὰρ αἱ τῶν ἀδόξων χρόνων ἀναμνήσεις, εὐήθης δὲ ὁ διηνε-
κῶς ἅ ποτε ὠφέλησεν προφέρων. τέλος γοῦν ἀνηρέθισε σφόδρα 320
ὁ Σίλας τοῦ βασιλέως τὸν θυμὸν κἀκεῖνος ὀργῇ πλέον ἢ λογισμῷ
διδοὺς οὐ τῆς ἐπαρχίας μόνον μετέστησε τὸν Σίλαν, ἀλλὰ καὶ
παρέδωκεν δεθησόμενον εἰς τὴν ἐκείνου πατρίδα πέμψας. χρόνῳ 321
δὲ τὸν θυμὸν ἠμβλύνθη καὶ λογισμοῖς εἰλικρινέσι τὴν περὶ τἀν-
δρὸς κρίσιν ἐφῆκεν ἐν νῷ λαμβάνων ὅσους ὑπὲρ ἐκείνου πόνους
ἐκεῖνος ἀνέτλη. ἡμέραν οὖν ἑορτάζων αὐτοῦ γενέθλιον, ὅτε πᾶσιν
ὧν ἦρχεν εὐφροσύνῃ ᾖ καθίσταντο θαλίαι, τὸν Σίλαν ἀνεκάλει παρ-
αυτίκα συνέστιον αὐτῷ γενησόμενον. τῷ δέ, τρόπος γὰρ ἐλευ- 322
θέριος ἦν, ἐδόκει προσειληφέναι δικαίαν αἰτίαν ὀργῆς, ἣν οὐκ
ἀπεκρύπτετο πρὸς τοὺς μετιόντας αὐτὸν λέγων· „ἐπὶ ποίαν ὁ 323
βασιλεὺς τιμὴν ἀνακαλεῖ με τὴν μετὰ μικρὸν ἀπολουμένην; οὐδὲ
γὰρ τὰ πρῶτά μοι γέρα τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας ἐτήρησεν, ἀπεσύλησεν
δ' ὑβρίσας. ἢ πεπαῦσθαι νενόμικέ με τῆς παρρησίας, ἣν ἀπὸ 324
ποίου συνειδότος ἔχων βοήσομαι μᾶλλον, ὅσων αὐτὸν ἐξελυσάμην
δεινῶν, ὅσους ἤνεγκα πόνους ἐκείνῳ πορίζόμενος σωτηρίαν τε καὶ
τιμήν, ὧν γέρας ἠνεγκάμην δεσμὰ καὶ σκότιον εἱρκτήν. οὐκ ἐγώ 325
ποτε τούτων λήσομαι· τάχα μοι τὴν τῆς ἀριστείας συνεποί-
σεται μνήμην καὶ μεταστᾶσα τῆς σαρκὸς ἡ ψυχή.“ ταῦτα ἀνεβόα
καὶ διετάττετο τῷ βασιλεῖ λέγειν. ὁ δ' ὡς ἀνιάτως ἑώρα διακεί-
μενον, πάλιν εἴασεν ἐν φρουρᾷ.
2. *Τὰ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων τείχη τὰ πρὸς τὴν καινὴν νεύοντα* 326

§ 326 = bell. Iud. II 218.

AMWELat Zonaras I p. 502.
1 *δ'* E 2 *ἅποτε*] *ἅπερ* MW *ἅ ποτ'* E **ὤφλησε* MW **τέλοσ, ο* ex *ω* corr. M **σφόδρα*] *frequenter* Lat 4 *ἐπαρχίας*] Dindorf *a praefectura* Lat *ἱππαρχίασ* codd. E 6 **εἰλικρινέσι* M *τοῦ ἀνδρὸσ* E 7 *ἀφῆκεν* E 8 **ἐκεῖνος* om. i. marg. suppl. u. 7 post *ὅσους* M *ἀνέτλη*] *ἀνέτλη καὶ ταλαιπωρίασ* E *ὅτε — 9 θαλίαι* om. E *εὐφροσύνη — θάλειαι*] *(dum cuncti) in laetitia magna consisterent* Lat *εὐφροσύναι* MW *ᾖ*] *ἦι, ι* i. ras. A, om. MW *θαλίαι, ί* i. ras. A *θάλειαι* MW 10 *τῷ δέ*] *ὁ δέ* Cocceji *τῷ δὲ — 12 αὐτὸν*] *ille uero modum libertatis quem iustum esse credebat uenientibus ad se non tacuit* Lat *τρόπος — 11 ἦν*] *τρόποσ ἐλευθερίασ ὢν* MW *τρόπω ἐλευθέριοσ ὢν* E 12 *ἀπέκρυπτε* E 13 **ἀπολλυμένην* MW *ablaturus est* Lat 14 **εἰς*] *πρὸσ* M 15 **δὲ* MW *ἢ*] *ἦ* coni. *ἢ — 16 μᾶλλον*] *cum qua ergo fiducia aut qua conscientia ad eum ueniam* Lat **με* om. MW 16 **ποιοῦ* Hudson *βοήσομαι*] *βοῆσαι* MW *νῦν βοήσομαι* E 17 **πορίζόμενος*] *χαριζόμενοσ* MW *τε* om. E 18 **σκότιον, ι* i. ras. A *σκότειον* MW *εἱρκτή* E 19 **τοῦτο* A **τάχα*] *ἀλλὰ* coni. **μοι*] *κἀμοὶ* MW euan. E **συναποίσεται* Cocceji 20 *μετανασταᾶσα* MWE 21 *λέγειν*] *λέγειν αὐτά* E *δὲ* MWE

πόλιν δημοσίαις ὠχύρου δαπάναις, τῇ μὲν εὐρύνων εἰς πλάτος
τῇ δὲ εἰς ὕψος ἐξαίρων, κἂν ἐξειργάσατο ταῦτα πάσης ἀνθρωπί-
νης κρείττονα βίας, εἰ μὴ Μάρσος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν Κλαυδίῳ
327 Καίσαρι διὰ γραμμάτων ἐδήλωσε τὸ πραττόμενον. καὶ νεωτερισμόν
τινα Κλαύδιος ὑποπτεύσας ἐπέστειλεν Ἀγρίππᾳ μετὰ σπουδῆς
παύσασθαι τῆς τῶν τειχῶν ἐξοικοδομήσεως· ὁ δ' ἀπειθεῖν οὐκ
ἔκρινεν.
328 3. Ἐπεφύκει δ' ὁ βασιλεὺς οὗτος εὐεργετικὸς εἶναι ἐν δωρεαῖς
καὶ μεγαλοφρονῆσαι ἔθνη φιλότιμος καὶ πολλοῖς ἀθρόως δαπανή-
μασιν ἀνιστὰς αὐτὸν εἰς ἐπιφάνειαν ἡδόμενος τῷ χαρίζεσθαι καὶ
τῷ βιοῦν ἐν εὐφημίᾳ χαίρων, κατ' οὐδὲν Ἡρώδῃ τῷ πρὸ ἑαυτοῦ
329 βασιλεῖ τὸν τρόπον συμφερόμενος· ἐκείνῳ γὰρ πονηρὸν ἦν ἦθος
ἐπὶ τιμωρίαν ἀπότομον καὶ κατὰ τῶν ἀπηχθημένων ἀταμίευτον,
Ἕλλησι πλέον ἢ Ἰουδαίοις οἰκείως ἔχειν ὁμολογούμενος· ἀλλοφύλων
γέ τοι πόλεις ἐσέμνυνεν δόσει χρημάτων βαλανείων θεάτρων τε
ἄλλοτε κατασκευαῖς, ἔστιν αἷς ναοὺς ἀνέστησε, στοὰς ἄλλαις, ἀλλὰ
Ἰουδαίων οὐδεμίαν πόλιν οὐδ' ὀλίγης ἐπισκευῆς ἠξίωσεν οὐδὲ δόσεως
330 ἀξίας μνημονευθῆναι. πραὺς δ' ὁ τρόπος Ἀγρίππᾳ καὶ πρὸς
πάντας τὸ εὐεργετικὸν ὅμοιον. τοῖς ἀλλοεθνέσιν ἦν φιλάνθρωπος
κἀκείνοις ἐνδεικνύμενος τὸ φιλόδωρον τοῖς ὁμοφύλοις ἀναλόγως
331 χρηστὸς καὶ συμπαθὴς μᾶλλον. ἡδεῖα γοῦν αὐτῷ δίαιτα καὶ συνεχὴς
ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἦν καὶ τὰ πάτρια καθαρῶς ἐτήρει. διὰ πάσης
γοῦν αὐτὸν ἦγεν ἁγνείας οὐδ' ἡμέρα τις παρώδευεν αὐτῷ τὰ
νόμιμα χηρεύουσα θυσίας.
332 4. Καὶ δή τις ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀνὴρ ἐπιχώριος ἐξακριβά-
ζειν δοκῶν τὰ νόμιμα, Σίμων ἦν ὄνομα τούτῳ, πλῆθος εἰς ἐκκλη-

---

AMWELatZonaras I p. 502.

1 τῇ μὲν] Hudson τὴν μὲν codd. E 2 τῇ δὲ] Hudson τὴν δὲ codd. E 6 ὁ — 7 ἔκρινεν om. E δὲ MW ἀπειπεῖν MW 8 *πεφύκει MW δὲ MWE *οὕτωσ W 9 καὶ πολλοῖς — 11 χαίρων om. E πολλοῖς] ed. pr. πόλεωσ codd. *ciuitatem* Lat 10 αὐτὸν W καὶ — 11 χαίρων] *et fauorabiliter suae uitae iura disponeret* Lat 11 εὐθυμία M πρὸ αὐτοῦ ME 12 γὰρ om. MWE 14 *πλέον] τε πλέον coni. ἔχειν οἰκείωσ tr. E *εἶχεν coni. ὁμολογούμενον E ὁμολογουμένως coni. 15 θεάτρων — 16 ἄλλαις] *theatra et templa porticusque constituens* Lat τε] ed. pr. δὲ codd. τε καὶ E 16 *στοαῖσ MW ἀλλ' MWE 17 οὐδὲ MWE 18 *πραῢς] πραὴσ W i. marg. γρ πρᾶοσ A δὲ MWE 19 haec uix sana sunt; nam cum insequentibus coniungenda sunt *τοῖς ἀλλοεθνέσιν] *alienigenis quoque* Lat 21 *ἡδεῖα] ἰδία et i. marg. γρ ἡδεῖα A *grata* Lat *συνεχεῖσ W 23 *αὐτὸν W *οὐδὲ MW *παρώδευεν M *τὰ — 25 θυσίας] *hostiis uiduata sollemnibus* Lat τῆσ νομίμησ E 25 ἐξακριβοῦν E

σίαν ἁλίσας τηνικάδε τοῦ βασιλέως εἰς Καισάρειαν ἐκδεδημηκότος
ἐτόλμησεν αὐτοῦ κατειπεῖν, ὡς οὐχ ὅσιος εἴη, δικαίως δ' ἂν εἴργοιτο
τοῦ ναοῦ τῆς εἰσόδου προσηκούσης τοῖς ἐγγενέσιν. δηλοῦται μὲν 333
δὴ διὰ γραμμάτων ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τῆς πόλεως τῷ βασιλεῖ
δημηγορήσας Σίμων ταῦτα, μεταπέμπεται δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καί,
καθέζετο γὰρ ἐν τῷ θεάτρῳ τότε, καθεσθῆναι παρ' αὐτὸν ἐκέ-
λευσεν. ἠρέμα τε καὶ πρᾴως „εἰπέ μοι, φησίν, τί τῶν ἐνθάδε
γινομένων ἐστὶ παράνομον;" ὁ δὲ εἰπεῖν ἔχων οὐδὲν τυχεῖν ἐδεῖτο 334
συγγνώμης. ἀλλὰ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ ἢ προσεδόκησέν τις διηλλάττετο
τὴν πρᾳότητα κρίνων βασιλικωτέραν ὀργῆς καὶ πρέπειν εἰδὼς τοῖς
μεγέθεσι θυμοῦ πλέον ἐπιείκειαν. τὸν Σίμωνα γοῦν καὶ δωρεᾶς
τινος ἀξιώσας ἀπεπέμπετο.

5. *Πολλοῖς δὲ κατασκευάσας πολλὰ Βηρυτίους ἐξαιρέτως ἐτί-* 335
μησεν· θέατρον γὰρ αὐτοῖς κατεσκεύασε πολυτελείᾳ τε καὶ κάλλει
πολλῶν διαφέρον ἀμφιθέατρόν τε πολλῶν ἀναλωμάτων βαλανεῖα
πρὸς τούτοις καὶ στοάς, ἐν οὐδενὶ τῶν ἔργων στενότητι δαπανη-
μάτων ἢ τὸ κάλλος ἀδικήσας ἢ τὸ μέγεθος. ἐπεδαψιλεύσατο δ' 336
αὐτῶν τὴν καθιέρωσιν μεγαλοπρεπῶς, ἐν τῷ θεάτρῳ μὲν θεωρίας
ἐπιτελῶν πάνθ' ὅσα μουσικῆς ἔργα παράγων καὶ ποικίλης ποιητικὰ
τέρψεως, ἐν δὲ τῷ ἀμφιθεάτρῳ πλήθει μονομάχων τὴν αὐτοῦ
δεικνὺς μεγαλόνοιαν. ἔνθα καὶ τὴν κατὰ πλῆθος ἀντίταξιν βουλη- 337
θεὶς γενέσθαι τῶν θεωμένων τέρψιν ἑπτακοσίους ἄνδρας ἑπτακο-
σίοις μαχησομένους εἰσέπεμψεν κακούργους ὅσους εἶχεν ἀποτάξας
εἰς τήνδε τὴν πρᾶξιν, ἵν' οἱ μὲν κολασθῶσιν, τὸ πολέμου δ' ἔργον
γένηται τέρψις εἰρήνης. τούτους μὲν οὖν πασσυδὶ διέφθειρεν.

AMWELat Zonaras I p. 503.

2 *ὡς — 3 ἐγγενέσιν*] *quasi non sanctum et iustum suadens uti rex prohiberetur a templi limine, quo nisi dignis ingredi non liceret* Lat **ὡσ* s. m. 1 M **ὅσιος*] *ὅσιοσ* ex corr. A *ὅσιον* MW **εἴργοιτο* ut uid. A 3 *τοῖς ἐγγενέσιν*] *τοῖσ εὐγενέσι* (-*σιν* A[1]) AM *τῆσ εὐγενέσι* E *τοῖς εὐαγέσι* coni. 4 **τῆς πόλεως* om. Lat 5 **δημηγορεύσασ* MW *δ'* E *καὶ*] eras. A, om. E 6 **καθέζεται* M *γὰρ*] om. MW *δ'* E *τότε*] *καὶ* (*καὶ* suppl.) *τότε* A *τότε καὶ* E 9 *ἀλλὰ*] *καὶ* E **ἀλλὰ — διηλλάττετο*] *tunc rex in aliis circa eum placatus quam ab aliquo crederetur* Lat **ὁ* om. MW *αὐτῷ*] E *αὐτὸν* codd. *θᾶττον* Naber Hudsonum secutus **ἢ*] *εἰ* ex corr. W **διηλάττετο* W 12 **ἀπεπέμψατο* MW 13 i. marg. *VIII* Lat 15 **διαφέρον*, *ο* ex *ω* corr. A **τε*] *δὲ* MW 16 *πρὸς*] *τε πρὸσ* WE 17 **δὲ* MW 20 **πλήθη* MW 23 **μαχεσομένοισ* M *μαχησομένοισ* W *εἰσέπεμψεν*] *ἔπεμψε* MW *ἐπέπεμψε* E *emisit* Lat 24 **ἵνα* MW **πολεμοῦν* MW **δὲ* MW 25 *τούτους — ἔφθειρειν* om. E *οὖν*] *δὴ* M *δὲ* W *πασσυδὶ διέφθειρεν*] i. marg. A *πασσυδὶ ἔφθειρεν* A *πάντασ συνδιέφθειρεν* MW *passim hoc modo cunctos extinxit* Lat

338 VIII. 1. *Ἐν Βηρυτῷ δὲ τελέσας τὰ προειρημένα μετῆλθεν εἰς
Τιβεριάδα πόλιν τῆς Γαλιλαίας. ἦν δὲ ἄρα τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσιν
περίβλεπτος. ἧκε γοῦν παρ᾽ αὐτὸν Κομμαγηνῆς μὲν βασιλεὺς
Ἀντίοχος, Ἐμεσῶν δὲ Σαμψιγέραμος καὶ Κότυς, τῆς μικρᾶς Ἀρ-
μενίας οὗτος ἐβασίλευσεν, καὶ Πολέμων τὴν Πόντου κεκτημένος
δυναστείαν Ἡρώδης τε· οὗτος ἀδελφὸς ἦν αὐτοῦ, ἦρχεν δὲ τῆς
339 Χαλκίδος. ὡμίλησε δὲ πᾶσιν κατά τε τὰς ὑποδοχὰς καὶ φιλοφρονή-
σεις ὡς μάλιστα διαδείξας φρονήσεως ὕψος καὶ διὰ τοῦτό γε δοκεῖν
340 δικαίως τῇ τοῦ βασιλέως παρουσίᾳ τετιμῆσθαι. ἀλλὰ γὰρ τού-
των διατριβόντων ἔτι παρ᾽ αὐτῷ Μάρσος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν
παρεγένετο. πρὸς Ῥωμαίους οὖν τιμητικὸν τηρῶν ὑπαντησόμενος
αὐτῷ τῆς πόλεως ἀπωτέρω σταδίους ἑπτὰ προῆλθεν ὁ βασιλεύς.
341 τοῦτο δὲ ἄρα ἔμελλεν τῆς πρὸς Μάρσον ἀρχὴ γενήσεσθαι διαφορᾶς·
συγκαθεζόμενος γὰρ ἐπὶ τῆς ἀπήνης ἐπήγετο τοὺς ἄλλους βασιλέας,
Μάρσῳ δ᾽ ἡ τούτων ὁμόνοια καὶ μέχρι τοσοῦδε φιλία πρὸς ἀλλή-
λους ὑπωπτεύθη συμφέρειν οὐχ ὑπολαμβάνοντι Ῥωμαίοις δυνα-
στῶν τοσούτων συμφρόνησιν. εὐθὺς οὖν ἑκάστῳ τῶν ἐπιτηδείων
τινὰς πέμπων ἐπέστελλεν ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ δίχα μελλήσεως ἀπέρ-
342 χεσθαι. ταῦτα Ἀγρίππας ἀνιαρῶς ἐξεδέχετο· καὶ Μάρσῳ μὲν ἐκ
τούτου διαφόρως ἔσχεν, τὴν ἀρχιερωσύνην δὲ Ματθίαν ἀφελό-*

AMWE Lat

Ἐν Βηρυτῷ om. Lat *εἰρημένα* E 2 **ἄλλοις* om. M 3 **μὲν* om. MW 4 *Ἐμεσῶν*] Hudson ex XVIII 135 *δαμάσων* codd. E *damasorum* Lat *δὲ*] E, om. codd. *σαμψιγέρανοσ* W *σαμψιγεράμου* E **κότησ* M 5 *οὗτος ἐβασίλευσε* om. E **καὶ Πολέμων* — 6 *δυναστείαν*] *qui etiam in ponto polemiaco regnabat* Lat **πολέμωι*, *ι* i. ras. A 6 **τε*] *δὲ* MW *οὗτος*] *αὐτὸσ*, *αὐ* ex *οὖ* corr. A *ὅσ* E 7 **ὡμίλησε* — 9 *τετιμῆσθαι*] *habuitque colloquium apud eos susceptione et amicitiis ualde dignissimum, ita ut ostenderet suae sapientiae culmen et in praesenti eos uideretur regaliter honorare* Lat *τε* om. MWE **φιλοφρονήσεις ὡς μάλιστα*] *μάλιστα φιλοφρονήσεωσ* M 8 *διαδείξας*] E *διαδείξεωσ καὶ* (*καὶ* suppl.) A *διαδείξεισ* M *διαδείξεωσ* W **φρονήσεως ὕψος* om. M *γε* om. E **δοκῶν* Dindorf 9 **τῆσ* MW *τοῦ βασιλέως*] *τῆσ βασιλείασ* E *τῶν βασιλέων* Hudson ex cod. Voss. **παρουσίασ* MW *προσηγορίᾳ* Cocceji *παρρησίᾳ* coni. 10 **ἔτι*] *ἐπεὶ* MW 11 **πρὸς*] *τὸ πρὸς* coni. ante *οὖν* 1 litt. eras. uid. A **οὖν τιμητικὸν*] *συντιμητικὸν* MW *οὖν τὸ τιμητικὸν* Cocceji 12 **σταδίοισ* AM 13 *τὸν μάρσον* E **ἀρχὴ*, *ὴ* ex *ῆσ* corr. A **γενέσθαι* MW **διαφορᾶσ*, *σ* i. ras. uid. ex *ι* corr. A 14 *συγκαθεζομένουσ* E **συγκαθεζόμενος* — *βασιλέας*] *sedens enim in tribunali agrippa inuitauit alios reges* Lat *γὰρ*] om. MW *δ᾽* E *ἐπήγετο*] E *ἐπῆγε* A *ἀπηγγέλλετο* MW 15 **Μάρσῳ δ᾽* (*δὲ* E) *ἡ*] *μαρσώη* MW 18 **ἐπέστελεν* W *αὐτοῦ* E *μελήσεωσ* ME 19 *μὲν* om. E 20 *διαφόρωσ ἔσχεν ἐκ τούτου* tr. E

*μενος ἀντ' αὐτοῦ κατέστησεν ἀρχιερέα Ἐλιωναῖον τὸν τοῦ Κιθαί-
ρου παῖδα.*
2. *Τρίτον δὲ ἔτος αὐτῷ βασιλεύοντι τῆς ὅλης Ἰουδαίας πε-* 343
*πλήρωτο, καὶ παρῆν εἰς πόλιν Καισάρειαν, ἣ τὸ πρότερον Στρά-
τωνος πύργος ἐκαλεῖτο. συνετέλει δ' ἐνταῦθα θεωρίας εἰς τὴν
Καίσαρος τιμὴν ὑπὲρ τῆς ἐκείνου σωτηρίας ἑορτήν τινα ταύτην
ἐπιστάμενος, καὶ παρ' αὐτὴν ἤθροιστο τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἐν
τέλει καὶ προβεβηκότων εἰς ἀξίαν πλῆθος. δευτέρᾳ δὴ τῶν θεω-* 344
*ριῶν ἡμέρᾳ στολὴν ἐνδὺς ἐξ ἀργύρου πεποιημένην πᾶσαν, ὡς θαυ-
μάσιον ὑφὴν εἶναι, παρῆλθεν εἰς τὸ θέατρον ἀρχομένης ἡμέρας.
ἔνθα ταῖς πρώταις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπιβολαῖς ὁ ἄργυρος
καταυγασθεὶς θαυμασίως ἀπέστιλβε μαρμαίρων τι φοβερὸν καὶ
τοῖς εἰς αὐτὸν ἀτενίζουσι φρικῶδες. εὐθὺς δὲ οἱ κόλακες τὰς οὐδὲ* 345
*ἐκείνῳ πρὸς ἀγαθοῦ ἄλλος ἄλλοθεν φωνὰς ἀνεβόων, θεὸν προσ-
αγορεύοντες εὐμενής τε εἴης ἐπιλέγοντες, εἰ καὶ μέχρι νῦν ὡς
ἄνθρωπον ἐφοβήθημεν, ἀλλὰ τοὐντεῦθεν κρείττονά σε θνητῆς φύ-
σεως ὁμολογοῦμεν." οὐκ ἐπέπληξεν τούτοις ὁ βασιλεὺς οὐδὲ τὴν* 346
*κολακείαν ἀσεβοῦσαν ἀπετρίψατο. ἀνακύψας δ' οὖν μετ' ὀλίγον
τὸν βουβῶνα τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ὑπερκαθιζόμενον εἶδεν ἐπὶ σχοι-
νίου τινός. ἄγγελον τοῦτον εὐθὺς ἐνόησεν κακῶν εἶναι τὸν καί ποτε
τῶν ἀγαθῶν γενόμενον, καὶ διακάρδιον ἔσχεν ὀδύνην, ἄθρουν δ'
αὐτῷ τῆς κοιλίας προσέφυσεν ἄλγημα μετὰ σφοδρότητος ἀρξά-
μενον. ἀναθορὼν οὖν πρὸς τοὺς φίλους, „ὁ θεὸς ὑμῖν ἐγώ, φησίν,* 347

AMWELat Zonaras I p. 503. Photius bibl. p. 316b Bekker.
1 *Ἐλιωναῖον] *Αἰλιονέων* Nicephorus p. 191 de Boor. *Ἐλιωναῖον τὸν τοῦ Κιθαίρου] *ἀλιωναῖον τὸν τοῦ κιθαίου* MW γρ *δηλιωναῖον τὸν τοῦ κανθαρᾶ παῖδα* i. marg. A *helioneum cantherae natum* Lat, unde *τοῦ Κανθηρᾶ* dedit Hudson, cf. XX 16 3 **τῆς ὅλης* om. Lat **ἰουδαιασ ὅλησ* tr. M 4 *τὸ* om. MWE 5 **δὲ* MW **ἐνταῦθα, ν* i. ras. A 6 *ὑπὲρ — ἐπιστάμενος* om. E 7 *παρ' αὐτὴν* om. E *αὐτὴν* A[1] **ἤθροιστο* A *ἐν*] *ὅσον ἐν* E 8 abhinc excerpsit Photius *δὴ*] *δὲ* E 9 **ἐνδυσάμενοσ* MW 10 *τὴν ὑφὴν* E 11 *ἐπιτολαῖσ* E 12 **μαρμαίρων τι*] *μαρμαῖρον τί* M *μαρμαίροντι* W 13 **εὐθὺς* — 14 *προσαγορεύοντες*] *mox autem adulatores uoces fauorabiles emittebant, quae nec illi bonae pro ueritate uidebantur, deum scilicet appellantes eum* Lat *τὰς* — 14 *ἀγαθοῦ* om. E litt. *τὰς οὐδὲ* — 14 *ἄλλοθεν* i. ras. pressius scripta m. 2 A 14 *ἀγαθοῦ*] *ἀγαθοῦ ταῖσ ἀληθείαισ* A *φωνὰς* om. MWE 17 **τούτοισ* M 18 **δ'* om. MW 19 *βουβῶνα*] *βουβῶνα τὸν ὄρνιν* E *ὑπερκαθεζόμενον* MWE *ἐπὶ σχοινίου τινός* om. E 20 *τοῦτον*] *τε τοῦτο* E **εἶναι*] *εἶναι αἴτιον* MW 21 *ἀθρόον* E **δὲ* MW 22 **προσέφυσεν*] γρ *προσεφοίτησεν* i. marg. A *προσίθυσεν* cod. Busb. E 23 *ἀναθεωρῶν* MWE *respiciens* Lat *ὑμῖν* suppl. M, om. E

ἤδη καταστρέφειν ἐπιτάττομαι τὸν βίον, παραχρῆμα τῆς εἱμαρμένης
τὰς ἄρτι μου κατεψευσμένας φωνὰς ἐλεγχούσης· ὁ κληθεὶς ἀθά-
νατος ὑφ' ὑμῶν ἤδη θανεῖν ἀπάγομαι. δεκτέον δὲ τὴν πεπρω-
μένην, ᾗ θεὸς βεβούληται· καὶ γὰρ βεβιώκαμεν οὐδαμῇ φαύλως,
348 ἀλλ' ἐπὶ τῆς μακαριζομένης λαμπρότητος." ταῦθ' ἅμα λέγων
ἐπιτάσει τῆς ὀδύνης κατεπονεῖτο· μετὰ σπουδῆς οὖν εἰς τὸ βασί-
λειον ἐκομίσθη καὶ διῇξε λόγος εἰς πάντας, ὡς ἔχοι τοῦ τεθνάναι
349 παντάπασι μετ' ὀλίγον. ἡ πληθὺς δ' αὐτίκα σὺν γυναιξὶν καὶ
παισὶν ἐπὶ σάκκων καθεσθεῖσα τῷ πατρίῳ νόμῳ τὸν θεὸν ἱκέτευεν
ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, οἰμωγῆς δὲ πάντ' ἦν ἀνάπλεα καὶ θρήνων.
ἐν ὑψηλῷ δ' ὁ βασιλεὺς δωματίῳ κατακείμενος καὶ κάτω βλέπων
350 αὐτοὺς πρηνεῖς καταπίπτοντας ἄδακρυς οὐδ' αὐτὸς διέμενεν. συνε-
χεῖς δ' ἐφ' ἡμέρας πέντε τῷ τῆς γαστρὸς ἀλγήματι διεργασθεὶς
τὸν βίον κατέστρεψεν, ἀπὸ γενέσεως ἄγων πεντηκοστὸν ἔτος καὶ
351 τέταρτον, τῆς βασιλείας δ' ἕβδομον. τέτταρας μὲν οὖν ἐπὶ Γαΐου
Καίσαρος ἐβασίλευσεν ἐνιαυτοὺς τῆς Φιλίππου μὲν τετραρχίας εἰς
τριετίαν ἄρξας, τῷ τετάρτῳ δὲ καὶ τὴν Ἡρώδου προσειληφώς, τρεῖς
δ' ἐπιλαβὼν τῆς Κλαυδίου Καίσαρος αὐτοκρατορίας, ἐν οἷς τῶν τε
προειρημένων ἐβασίλευσεν καὶ τὴν Ἰουδαίαν προσέλαβεν Σαμάρειάν
352 τε καὶ Καισάρειαν. προσωδεύσατο δ' ὅτι πλείστας αὐτῶν προσ-
φορὰς διακοσίας ἐπὶ χιλίαις μυριάδας, πολλὰ μέντοι προσεδανεί-
σατο· τῷ γὰρ φιλόδωρος εἶναι δαψιλέστερα τῶν προσιόντων ἀνή-
λισκεν, ἦν δὲ ἀφειδὲς αὐτοῦ τὸ φιλότιμον.
353 3. Ἀγνοουμένης γε μὴν τοῖς πλήθεσιν τῆς ἐκπνοῆς αὐτοῦ

§ 351 = bell. Iud. II 218.

AMWELat Zonaras I p. 504. Photius bibl. p. 316b Bekker.

1 *παραχρῆμα — 2 ἐλεγχούσης] *repente namque increpitus sum, cum mendaces ad me uoces adclamarentur* Lat 2 *ἄρτι μου] ἀτίμουσ καὶ M καταψευσαμένασ E ὁ] καὶ ὁ E 3 ὑφ'] ἐξ E *θανὼν MW ἐπείγομαι E 4 βούλεται E 5 *ταῦθ' ἅμα] ταῦτα MW 7 *διεκομίσθη MW ἔχει E 8 δὲ MWE 9 σάκκον A¹MW σάκκου E 10 δὲ] τε coni. *πάντ' ἦν] πάντα ἦν W ἦν ἅπαντα M 11 *δὲ MW 12 *προσπίπτοντασ MW οὐδὲ MWE οὐδὲ αὐτὸσ ἄδακρυσ tr. E διέμενε] ἔμενε MW ἦν E § 350 et 351 excerpsit Photius συνεχεῖς] συνεχῶσ E et i. marg. A 13 *δὲ MW 15 *δὲ MW οὖν] γὰρ E 16 Καίσαρος om. E ἐνιαυτοὺσ ἐβασίλευσεν tr. E 18 *δὲ MW τῆς] ἐπὶ τῆς Hudson Lowthium secutus 20 δὲ MWE πλείστας] E πλείστουσ codd. *innumera* Lat προσφορὰς] πρὸσ εἰσφορὰσ E *tributa* Lat ἀποφορὰς coni. 21 διακοσίαισ E *διακοσίας — μυριάδας om. Lat *χιλίασ A πολλὰσ AE *multum* Lat 22 *δαψιλώτερα MW *δαψιλέστερα — ἀνήλισκεν] *supplicantibus larga munera conferebat* Lat

συμφρονήσαντες Ἡρώδης τε ὁ τῆς Χαλκίδος δυναστεύων καὶ Ἑλκίας
ὁ ἔπαρχος καὶ φίλος τοῦ βασιλέως Ἀρίστωνα ἔπεμψαν τῶν ὑπη-
ρετῶν τὸν ἐπιτήδειον καὶ Σίλαν, ἐχθρὸς γὰρ ἦν αὐτοῖς, ἀπέσφαξαν
ὡς δὴ τοῦ βασιλέως κελεύσαντος.

IX. 1. Ἀγρίππας μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς τρόπῳ τοιούτῳ κατέ- 354
στρεψεν τὸν βίον, γένει δὲ αὐτῷ κατελέλειπτο υἱὸς μὲν Ἀγρίππας
ἄγων ἔτος ἑπτακαιδέκατον, τρεῖς δὲ θυγατέρες, ὧν ἡ μὲν Ἡρώδη
τοῦ πατρὸς ἀδελφῷ γεγάμητο Βερενίκη τὸ ἑκκαιδέκατον ἔτος γε-
γονυῖα, παρθένοι δ' ἦσαν αἱ δύο Μαριάμμη τε καὶ Δρούσιλλα,
δεκαετὴς μὲν ἡ ἑτέρα, ἑξαετὴς δὲ Δρούσιλλα· καθωμολόγηντο δ' 355
ὑπὸ τοῦ πατρὸς πρὸς γάμον Ἰουλίῳ μὲν Ἀρχελάῳ τοῦ Χελκίου
παιδὶ Μαριάμμη, Δρούσιλλα δὲ Ἐπιφανεῖ, τοῦ δὲ τῆς Κομμαγηνῆς
βασιλέως Ἀντιόχου υἱὸς ἦν οὗτος. ἀλλὰ γὰρ ὅτε ἐγνώσθη τὸν 356
βίον ἐκλιπὼν Ἀγρίππας, Καισαρεῖς καὶ Σεβαστηνοὶ τῶν εὐποιιῶν
αὐτοῦ λαθόμενοι τὰ τῶν δυσμενεστάτων ἐποίησαν· βλασφημίας τε 357
γὰρ ἀπερρίπτουν εἰς τὸν κατοιχόμενον ἀπρεπεῖς λέγεσθαι καὶ ὅσοι
στρατευόμενοι τότε ἔτυχον, συχνοὶ δ' ἦσαν, οἴκαδε ἀπῆλθον καὶ
τοὺς ἀνδριάντας τῶν τοῦ βασιλέως θυγατέρων ἁρπάσαντες ὁμοθυ-
μαδὸν ἐκόμισαν εἰς τὰ πορνεῖα καὶ στήσαντες ἐπὶ τῶν τεγῶν ὡς
δυνατὸν ἦν ἀφύβριζον ἀσχημονέστερα διηγήσεως δρῶντες, ἐπί τε 358
τοῖς δημοσίοις κατακλινόμενοι τόποις πανδήμους ἑστιάσεις ἐπετέ-
λουν στεφανούμενοι καὶ μυριζόμενοι καὶ σπένδοντες τῷ Χάρωνι
προπόσεις τῆς τοῦ βασιλέως ἐκπνοῆς ἀλλήλοις ἀνταποδιδόντες.

---

§ 354 = bell. Iud. II 220.

AMWELat Zonaras I p. 504. Photius bibl. p. 317a Bekker.

1 *τε* om. E 2 **ὕπαρχος* Zon **τῶν* om. MW 3 **ἐπιτήδειον*] codd. E *fidelissimum* Lat *ἐπιτηδειότατον* Ernesti *κατέσφαξαν* E 4 *δὲ* E 5 § 354 excerpsit Photius *τῷ τρόπω τούτω* E 6 *δ'* E *αὐτοῦ* MWE *καταλέλειπτο* MWE 8 *τοῦ*] *τωῦ* cod. Laur. E *Βερενίκη*] A Phot *βερνίκη* MWE *beronice* Lat *δ' ἐκέκλητο* post *Βερενίκη* add. E *ἓξ καὶ δέκατον* E 9 **δὲ* MW *μαριάμη* E **δρουσίλα* Phot 10 *δεκαετὴς — Δρούσιλλα* om. W **καθομολόγηντο* M **δὲ* MW 11 *Ἰουλίῳ* om. Lat *ἀρχελάου* E **τοῦ*] *τῷ* coni. 12 *μαριάμη* E 13 **Ἀντιόχου* om. MW **ἦν οὗτος υἱὸς* tr. M 15 **τὸ* W 16 *ἀπερρίπτουν* post *ἀπρεπεῖς* tr. E *λέγεσθαι* om. E 17 **δὲ* MW **οἴκαδε*] *οἳ οἴκαδε* W **καὶ τοὺς — 20 δρῶντες* excerpsit Photius 18 **ἀδριάντασ* W **θυγατρῶν* MW 20 *ἀφύβριζον*] *ἀφύπνιζον* W *ἐφύβριζον* E **ἐπί*] *ἐν* MW **τε* om. MW 22 *καὶ σπένδοντες — 23 ἀνταποδιδόντες*] *et orco sacrificia turpiter exhibentes prandiaque sibimet alterutri pro regia morte reddentes* Lat *χάρωνι*, *ω* ex *ο* corr., *ι* i. ras. A *χάροντι* MWE 23 *τῆς τοῦ*] *τε τῆσ τοῦ* (litt. *τε τῆσ τ* i. ras. m. 2 A) AE

359 ἀμνήμονες δ' ἦσαν οὐκ Ἀγρίππα μόνον χρησαμένου πολλαῖς εἰς αὐ-
τοὺς φιλοτιμίαις, καὶ τοῦ πάππου δὲ Ἡρώδου· τὰς πόλεις ἐκεῖνος
αὐτοῖς ἔκτισεν λιμένας τε καὶ ναοὺς κατεσκεύασεν λαμπροῖς δαπα-
νήμασιν.
360 2. Ὁ δὲ τοῦ τεθνεῶτος υἱὸς Ἀγρίππας ἐπὶ Ῥώμης ἦν ἐν τῷ
361 χρόνῳ τούτῳ τρεφόμενος παρὰ Κλαυδίῳ Καίσαρι. πυθόμενός γε
μὴν Καῖσαρ, ὅτι τέθνηκεν Ἀγρίππας, Σεβαστηνοὶ δὲ καὶ Καισαρεῖς
ὑβρίκασιν εἰς αὐτόν, ἐπ' ἐκείνῳ μὲν ἤλγησεν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀχαρι-
362 στήσαντας ὠργίσθη. πέμπειν οὖν εὐθέως ὥρμητο τὸν νεώτερον
Ἀγρίππαν τὴν βασιλείαν διαδεξόμενον ἅμα βουλόμενος ἐμπεδοῦν
τοὺς ὀμωμοσμένους ὅρκους, ἀλλὰ τῶν ἐξελευθέρων καὶ φίλων οἱ
πολὺ παρ' αὐτῷ δυνάμενοι ἀπέτρεψαν, σφαλερὸν εἶναι λέγοντες
κομιδῇ νέῳ μηδὲ τοὺς παιδὸς ἐκβεβηκότι χρόνους ἐπιτρέπειν βασι-
λείας τηλικοῦτον μέγεθος, ᾧ μὴ δυνατὸν τὰς τῆς διοικήσεως φροντί-
δας ἐνεγκεῖν, καὶ τελείῳ δ' οὖν εἶναι βαρὺ βάσταγμα βασιλείαν.
363 ἔδοξεν οὖν αὐτοὺς εἰκότα λέγειν ὁ Καῖσαρ. ἔπαρχον οὖν τῆς Ἰου-
δαίας καὶ τῆς ἁπάσης βασιλείας ἀπέστειλεν Κούσπιον Φᾶδον τῷ
κατοιχομένῳ διδοὺς τιμὴν τὸ μὴ Μάρσον ἐπαγαγεῖν εἰς βασιλείαν
364 αὐτῷ διάφορον. ἐγνώκει δὲ πρὸ πάντων ἐπιστεῖλαι τῷ Φάδῳ
Καισαρεῦσιν καὶ Σεβαστηνοῖς ἐπιπλῆξαι τῆς εἰς τὸν κατοιχόμενον
365 ὕβρεως καὶ παροινίας εἰς τὰς ἔτι ζώσας, τὴν ἴλην δὲ τῶν Και-
σαρέων καὶ τῶν Σεβαστηνῶν καὶ τὰς πέντε σπείρας εἰς Πόντον
μεταγαγεῖν, ἵν' ἐκεῖ στρατεύοιντο, τῶν δ' ἐν Συρίᾳ Ῥωμαϊκῶν ταγ-
μάτων ἐπιλέξαι στρατιώτας κατ' ἀριθμοὺς καὶ τὸν ἐκείνων ἀνα-
366 πληρῶσαι τόπον. οὐ μὴν οἱ κελευσθέντες μετέστησαν· πρεσβευσά-
μενοι γὰρ Κλαύδιον ἀπεμειλίξαντο καὶ μένειν ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας

AMWELat Zonaras I p. 505. Photius bibl. p. 317a Bekker.
1 *δὲ MW ἀγρίππου E *πολλαῖς] πολλάκισ MW *multas* Lat αὐτὸν E 2 *καὶ] *sed etiam* Lat ἀλλὰ καὶ Ernesti τὰς] ὅσ τὰσ E *qui* Lat ὅτι τὰς ed. pr. τὰς γὰρ coni. ἐκεῖνος om. E § 360 sqq. excerpsit Photius
6 *τοῦτο W *Κλαυδίῳ om. Lat 7 *Καῖσαρ] *claudius* Lat τέθνηκεν] τέθνηκε μὲν MWE 8 *ἐπ' ἐκείνῳ — 9 ὠργίσθη] *graui dolore perculsus est* Lat 9 *ὀργίσθη W *οὖν] μὲν οὖν M 11 ὀμωμοσμένους] E ὠμοσμένουσ A ὠμωσμένουσ MW ὀμωμομένους Naber *τῶν om. W 12 ἀπέστρεψαν E 13 βασιλείαν E 15 καὶ τελείῳ — βασιλείαν om. E δ' οὖν εἶναι] δοῦναι MW δ' εἶναι ed. pr. 16 *οὖν s. M 18 εἰς — 19 ἐπιστεῖλαι] εἰσ τὸ βασίλειον αὐτῷ ἐπεὶ διάφορον τοῦτον ἐγνώκει. πρὸ πάντων δ' ἐπέστειλε E βασιλείαν] Hudson βασίλειον codd. E *regnum* Lat 21 *ἴλην, ι i. ras. A εἴλην M ὕλην W 22 *καὶ (ante τὰς) spurium uid. 23 ἵνα MWE *δὲ MW 24 καταρίθμουσ M τῶν W ἐκεῖνον E 26 τοῖσ ἰουδαίοισ E (cod. Busb.)

ἐπέτυχον, οἳ καὶ τοῖς ἐπιοῦσι χρόνοις τῶν μεγίστων Ἰουδαίοις ἐγένοντο συμφορῶν ἀρχὴ τοῦ κατὰ Φλῶρον πολέμου σπέρματα βαλόντες. ὅθεν Οὐεσπασιανὸς κρατήσας, ὡς μετ᾽ ὀλίγον ἐροῦμεν, ἐξήγαγεν αὐτοὺς τῆς ἐπαρχίας.

AMWE Lat

1 *οἳ* — 3 *βαλόντες*] *unde etiam futuris temporibus causa maximarum calamitatum iudaeis effecti sunt sumentes initio semina belli sub floro* Lat *οἳ*] W¹E et ex corr. A *ὃ* A¹M et ex corr. W 2 **ἐγένοντο*, litt. *οντ* i. ras. A *ἐγένετο* MW *σπέρματα βαλόντες*] *σπέρμα καταβαλόντες* coni. 3 *βαλόντες*] Hudson *λαβόντοσ* codd. *λαβόντεσ* E 4 *ἐξήγαγεν*] *ἐξέβαλεν* E **ἐπαρχίας*] *ἀρχῆσ* MW *regione* Lat

Subscriptiones: *φλαυΐου* (*φλαουΐου* ex corr. A) *ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ιθ'* AM *τέλοσ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τοῦ ιθ' λόγου* W *explicit liber XVIIII ioseppi antiquitatis iudaicae* Lat

---

XX.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ κʹ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ὡς Κλαύδιος Καῖσαρ μετὰ τὴν Ἀγρίππου τελευτὴν Φᾶδον ἔπεμψεν εἰς Ἰουδαίαν ἐπίτροπον.

στάσις Φιλαδελφηνῶν πρὸς τοὺς ἐν τῇ Περαίᾳ κατοικοῦντας Ἰουδαίους περὶ ὅρων κώμης μιᾶς, καὶ ὡς ὑπὸ τούτων πολλῶν ἀναιρεθέντων Φιλαδελφηνῶν Φᾶδος ἀγανακτήσας τῶν Περαϊτῶν Ἰουδαίων τοὺς πρώτους τρεῖς ἄνδρας λαβὼν ἀπέκτεινεν.

ὡς Θολεμαῖος ὁ ἀρχιληστὴς τοὺς Ἄραβας ληστεύων ληφθεὶς καὶ ἐπὶ Φᾶδον ἀχθεὶς ἀνῃρέθη.

ὡς Φᾶδος καὶ Κάσσιος Λογγῖνος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν ἀναβάντες εἰς Ἱεροσόλυμα τοῖς πρώτοις τῶν Ἰουδαίων ἐκέλευσαν τὸν ποδήρη καὶ τὴν ἱερὰν στολὴν ἐν τῇ Ἀντωνίᾳ καταθέσθαι ὑπὸ τῇ Ῥωμαίων ἐξουσίᾳ, καθὰ καὶ πρότερον ἦν.

παράκλησις ἐπὶ τούτῳ τῶν Ἰουδαίων πρὸς Φᾶδον καὶ Λογγῖνον ἀξιούντων αὐτοὺς ἐπιτρέψαι πέμψαι πρεσβείαν πρὸς Καίσαρα Κλαύδιον περὶ τούτου.

ὡς Φᾶδος λαβὼν ὁμήρους ἐπέτρεψεν.

ὡς Κλαύδιος Καῖσαρ παρακληθεὶς ὑπ' Ἀγρίππα τοῦ νεωτέρου συνεχώρησεν τοῖς Ἰουδαίοις τὰ αἰτήματα καὶ πρὸς Φᾶδον ἔγραψε περὶ τούτων.

AMWLat

1 *εἰκοστῇ* W *ἰωσήππου* A^1 *ioseppi* Lat 2 *τῆσ ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ἱστοριῶν* tr. M 3 capitibus numeros (*αʹ—κεʹ* W *I—XX* Lat) praemittunt WLat *ἔπεμψαν* A 5 *στάσις*] *et seditio* Lat cap. I continuans *φιλαδελφέων* MW *filadelphinorum* Lat *πρὸς τοὺς* — 7 *Φιλαδελφηνῶν* om. Lat 6 *ὅρων* ex *ὀρῶν* corr. A 7 *φιλαδελφινῶν* W *περαιατῶν* MW 9 *ὡς Θολεμαῖος* — 10 *ἀνῃρέθη* om. MW *tholomeus* Lat *Θολομαῖος* infra § 5 15 *παράκλησις* — 18 *ἐπέτρεψεν*] *et quia rogantes iudaei fadum et longinum eis concedentibus datis obsidibus legationem ad caesarem claudium destinarunt* Lat *παρακλήσεισ* MW *τούτῳ*] *τοῦ* W 19 *ὑπὸ* M 20 *συνεχώρησαν* A *συνεχώρησε* MW

ὃν τρόπον Ἑλένη ἡ τῶν Ἀδιαβηνῶν βασιλὶς καὶ οἱ παῖδες αὐτῆς Μονόβαζος καὶ Ἰζάτης καὶ τὸ πᾶν γένος αὐτῶν ἐζήλωσαν τὰ Ἰουδαίων ἔθη.

ὡς Ἡρώδου τελευτήσαντος τοῦ τῆς Χαλκίδος βασιλέως Ἀγρίππας ὁ νεώτερος τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν δόντος αὐτῷ Κλαυδίου Καίσαρος.

ὡς Τιβέριος Ἀλέξανδρος ἐπίτροπος εἰς Ἰουδαίαν ἐλθὼν τοὺς υἱοὺς Ἰούδα τοῦ Γαλιλαίου τὸν ὄχλον ἀπατῶντας ἐκόλασεν.

περὶ τοῦ λιμοῦ τοῦ γενομένου κατὰ τὴν χώραν.

Κουμάνου ἄφιξις εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπιτρόπου πεμφθέντος ὑπὸ Καίσαρος.

ὡς ἐπὶ τούτου πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων κατὰ τὸ ἱερὸν ἀπώλοντο.

στάσις Ἰουδαίων πρὸς Σαμαρεῖς καὶ ὡς πολλοὶ διεφθάρησαν τῶν Σαμαρειτῶν.

ὡς Μόδιος Κουαδρᾶτος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν ἀκούσας ταῦτα καὶ ἀναβὰς εἰς Ἰουδαίαν τοὺς πρώτους τῶν Ἰουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν ἐκέλευσεν εἰς Ῥώμην ἀναβῆναι, ὁμοίως καὶ Κούμανον τὸν ἐπίτροπον καὶ Κέλερα τὸν χιλίαρχον λόγον ὑφέξοντας Κλαυδίῳ Καίσαρι περὶ τῶν πεπραγμένων, τινὰς δὲ καὶ Ἰουδαίων αὐτὸς ἐκόλασεν.

ὡς Κλαύδιος ἀκούσας αὐτῶν τοὺς μὲν Ἰουδαίους τῆς αἰτίας ἀπέλυσεν παρακληθεὶς ὑπὸ βασιλέως Ἀγρίππα, Κούμανον δὲ ἐξώρισε, Κέλερα δὲ τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς πρώτους τῶν Σαμαρειτῶν ἐκόλασεν.

ὡς Φῆλιξ ἐπίτροπος πεμφθεὶς καὶ καταλαβὼν τὴν χώραν κεκακωμένην ὑπὸ τῶν λῃστῶν προυνοήσατο διαφθείρας αὐτοὺς εἰρήνην ἐν τῇ χώρᾳ καταστῆσαι, τὸν δὲ πρῶτον τῶν λῃστῶν Ἐλεάζαρον ὄνομα δήσας εἰς Ῥώμην ἀνέπεμψεν.

ὡς ἐπιδημήσαντος Αἰγυπτίου τινὸς γόητος καὶ πολλῶν Ἰουδαίων ὑπ᾽ αὐτοῦ πλανηθέντων Φῆλιξ ἐπεξελθὼν αὐτοῖς πολλοὺς ἀπέκτεινεν.

ὡς στασιάζοντας Ἰουδαίων τοὺς πρώτους ἐν Καισαρείᾳ πρὸς τοὺς Σύρους Φῆλιξ ὁ ἐπίτροπος ἔπαυσεν.

[ὃν τρόπον Κλαυδίου τελευτήσαντος Νέρων τὴν ἀρχὴν διεδέξατο.]

ὡς Πορκίου Φήστου πεμφθέντος εἰς Ἰουδαίαν ἐπιτρόπου συνέβη κακωθῆναι τὴν χώραν ὑπὸ τῶν σικαρίων.

AMW Lat

1 ἐλένη M ἡ om. W ἀδιαβηνῶν, βη i. ras., i. marg. ἀδιαβηνῶν M 2 *iazatis* cod. Ambr. Lat 4 ὡς — 5 Καίσαρος infra post u. 10 exhibent MW (ια' in W), post u. 7 Lat (*VIII* in Lat), ut capitum ordo in MW hic sit: 8, 10, 11, 12, 9, 13; in Lat uero hic: 8, 11, 10, 9, (12 + 13) 8 περὶ — χώραν post u. 3 exhibet numero *VI* ascripto Lat περὶ τοῦ, τοῦ suppl. ut uid. A 9—11] *VIIII quia aduentu cumani praesidis in iudaeam a caesare destinati sub eo multi sacerdotum perierunt in templo* Lat 11 τούτου] τοῦ Κουμάνου Hudson 14 Μόδιος] codd. Lat νουμίδιοσ i. marg. A, idem ed. pr. et Latinae editiones ex § 125 Οὐμμίδιος Norisius 16 ὁμοίως nouum cap. incip. A κουμανὸν A[1] 18 καὶ] τῶν MW 20 ὑπὸ] ὑπὸ τοῦ MW 22 φίλιξ ex φίληξ corr. A 23 διαφθείρασ αὐτοὺσ (τε suprascr.) A 25 εἰς Ῥώμην] *ad caesarem* Lat 26 τινὸς om. MW et ut uid. Lat 27 φίλιξ ex φίληξ corr. A; item u. 29 30 ὃν — διεδέξατο] post u. 21 (cap. 15) tr. MW, post u. 25 tr. Lat, mihi superadditum uid 31 εἰς] εἰσ τὴν MW

περὶ τῆς στοᾶς τοῦ ἔσωθεν ἱεροῦ καὶ ὃν τρόπον ὕψωσαν αὐτὴν οἱ Ἰουδαῖοι.

ὡς Φῆστος ἀγανακτήσας ἐπὶ τούτῳ τοὺς πρώτους τῶν Ἰουδαίων εἰς Ῥώμην ἔπεμψεν πρὸς Νέρωνα πείσοντας αὐτὸν περὶ τῶν πεπραγμένων.

ὡς τελευτήσαντος Φήστου ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ Ἀλβῖνος ἦλθεν διάδοχος.

ὡς ἐπὶ τούτου ἐπαύσαντο οἱ σικάριοι τὴν χώραν κακοποιεῖν.

ὡς Φλῶρος ἐλθὼν Ἀλβίνῳ διάδοχος τοσαῦτα διέθηκε τοὺς Ἰουδαίους κακά, ὡς ἀναγκάσαι αὐτοὺς ἐφ' ὅπλα χωρῆσαι.

περὶ Ἰωσήπου καὶ γένους αὐτοῦ καὶ πολιτείας.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν κς'.

I. 1. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα, καθὼς ἐν τῇ πρὸ ταύτης ἀπηγγέλκαμεν βίβλῳ, πέμπει Μάρσῳ διάδοχον Κλαύδιος Καῖσαρ Κάσσιον Λογγῖνον, μνήμῃ τῇ τοῦ βασιλέως τοῦτο χαριζόμενος, πολλὰ διὰ γραμμάτων ὑπ' αὐτοῦ περιόντος ἀξιωθεὶς μηκέτι Μάρσον τῶν κατὰ τὴν Συρίαν πραγμάτων προΐστασθαι.
2 Φᾶδος δὲ ὡς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπίτροπος ἀφίκετο, καταλαμβάνει στασιάσαντας τοὺς τὴν Περαίαν κατοικοῦντας Ἰουδαίους πρὸς Φιλαδελφηνοὺς περὶ ὅρων κώμης μιᾶς λεγομένης πολεμίων ἀνδρῶν ἀνάπλεω· καὶ δὴ οἱ τῆς Περαίας χωρὶς γνώμης τῆς τῶν πρώτων παρ' αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα πολλοὺς τῶν Φιλαδελφηνῶν διαφθεί-
3 ρουσιν. ταῦτα πυθόμενον τὸν Φᾶδον σφόδρα παρώξυνεν, ὅτι μὴ τὴν κρίσιν αὐτῷ παραλίποιεν, εἴπερ ὑπὸ τῶν Φιλαδελφηνῶν ἐνό-
4 μιζον ἀδικεῖσθαι, ἀλλ' ἐφ' ὅπλα χωρήσειαν. λαβὼν οὖν τρεῖς τοὺς

AMWE Lat

1 priori capiti (κ' in W) adiungunt MW 3 ὡς] *et quia* Lat priori capiti (*XVIII*) adiungens 6 ὡς] *et quia* Lat priori capiti (*XVIII*) adiungens 10 περὶ — πολιτείας] om. Lat περὶ γένους ἰωσήπου καὶ πολιτείασ MW 11 ἡ βίβλος] ὁ παρὼν λόγοσ W κς'] AME Lat κβ' W

φλαυΐου (φλαουΐου ex corr. A φλαβίου W) ἰωσήπου (ἰωσήππου A¹) ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ κ' (εἰκοστόσ WE) praemittunt AWE λº κ' M περιέχει δὲ ὁ λόγοσ χρόνον ἐτῶν εἰκοσιέξ subiungit E 12 ἀγρίππου E 13 μάρσωον (?) E 14 *Κάσσιον] ἄσιον A *τῇ om. MW *τοῦ βασιλέως] *defuncti* Lat 16 τὴν om. E 17 δ' E *εἰς om. MW 18 *τοὺς — κατοικοῦντας] *iudaeos habitantes trans fluuium* Lat τὴν] E εἰσ τὴν codd. *φιλαδελφινοὺσ WLat 19 *περιορῶν A *μιᾶς] Ζιᾶς Relandus *μιᾶς λεγομένης] *cuius nomen est meas* Lat πολεμίων] πολεμικῶν MWE *armatorum* Lat; nomen uici hic latere uid. 20 *τῆς om. MW πρώτων] πρώτων ἀνδρῶν E 21 *φιλαδελφινῶν WLat 22 τὸν om. AE 23 *παραλείποιεν W et ex corr. M εἴπερ] *qui* Lat φιλαδελφινῶν WLat ἀλλ'] ἀλλ' ἀδεῶσ E

πρώτους αὐτῶν τοὺς καὶ τῆς στάσεως αἰτίους δῆσαι προσέταξεν,
εἶτα τὸν μὲν αὐτῶν ἀνεῖλεν, Ἀννίβας δ' ἦν ὄνομα τούτῳ, Ἀμαρά-
μῳ δὲ καὶ Ἐλεαζάρῳ τοῖς δυσὶ φυγὴν ἐπέβαλεν. ἀναιρεῖται δὲ καὶ 5
Θολομαῖος ὁ ἀρχιληστὴς μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀχθεὶς ἐπ' αὐτὸν
διατεθεικὼς μέγιστα κακὰ τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τοὺς Ἄραβας, ἐκα-
θάρθη τε λῃστηρίων ἅπασα τοὐντεῦθεν Ἰουδαία προνοίᾳ καὶ φρον-
τίδι τῇ Φάδου· ὃς δὴ καὶ τότε μεταπεμψάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ 6
τοὺς πρώτους τῶν Ἱεροσολυμιτῶν παρῄνεσεν αὐτοῖς τὸν ποδήρη
χιτῶνα καὶ τὴν ἱερὰν στολήν, ἣν φορεῖν μόνος ὁ ἀρχιερεὺς ἔθος
ἔχει, εἰς τὴν Ἀντωνίαν, ἥπερ ἐστὶ φρούριον, καταθέσθαι κεισο-
μένην ὑπὸ τῇ Ῥωμαίων ἐξουσίᾳ, καθὰ δὴ καὶ πρότερον ἦν. οἱ δὲ 7
ἀντιλέγειν μὲν οὐκ ἐτόλμων, παρεκάλουν δ' ὅμως τόν τε Φᾶδον
καὶ τὸν Λογγῖνον, ἀφίκετο γὰρ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πολλὴν
ἐπαγόμενος δύναμιν φόβῳ τοῦ μὴ τὰ προστάγματα Φάδου τὸ πλῆ-
θος τῶν Ἰουδαίων νεωτερίζειν ἀναγκάσῃ, πρῶτον μὲν αὐτοῖς ἐπι-
τρέψαι πρέσβεις ὡς Καίσαρα πέμψαι τοὺς αἰτησομένους παρ' αὐ-
τοῦ τὴν ἱερὰν στολὴν ὑπὸ τὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχειν, εἶτα δὲ
περιμεῖναι μέχρις ἂν γνῶσιν, τί πρὸς ταῦτα Κλαύδιος ἀποκρίναιτο.
οἱ δὲ ἐπιτρέψειν αὐτοῖς ἔφασαν ἀποστεῖλαι τοὺς πρέσβεις, εἰ λά- 8
βοιεν τοὺς παῖδας ὁμηρεύσοντας. ὑπακουσάντων δ' ἑτοίμως ἐκεί-
νων καὶ δόντων ἐξεπέμφθησαν οἱ πρέσβεις. παραγενομένων δὲ 9
εἰς τὴν Ῥώμην αὐτῶν γνοὺς ὁ νεώτερος Ἀγρίππας ὁ τοῦ τετελευτη-
κότος παῖς, καθ' ἣν ἥκουσιν αἰτίαν, ἐτύγχανεν δὲ ὢν παρὰ Κλαυ-

---

AMWELat Zonaras I p. 505.

2 *ἀννίβα^σ M *antibam* Lat δὲ MW δ' ἦν om. E ἦν om. M ἀμε-ράνῳ cod. Busb. E teste Hudsono 4 Θολομαῖος] θοδομαῖοσ E (teste Hudsono) et i. marg. A *ptolomaeus* Lat, i. marg. *II* Lat *ἀχθεὶς ἐπ' αὐτὸν] *captus et ad eum deductus* Lat litt. ἐπ' αὐτὸν — μέγιστ i. ras. m. 2 angustius scriptae A ἐπ' αὐτὸν] ἐπ' αὐτὸν δέσμιοσ A δέσμιοσ ὑπ' αὐτὸνE 5 *διατεθει-κῶσ] διατεθεικῶσ καὶ A 6 πᾶσα E Ἰουδαία] ἡ ἰουδαία MW ἥ τε ἰου-δαία καὶ ἀραβία E teste Hudsono φροντίδι καὶ προνοίᾳ tr. MWE 7 βά-δου cod. Laur. E i. marg. *III* Lat 8 τῶν om. MWE κατὰ τὴν κέλευσιν τοῦ αὐτοκράτοροσ ante παρῄνεσεν add. E *παρήνεσαν M 12 τοῖσ ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνοσ λεγομένοισ post μὲν add. E δ'] τε M δὲ W, om. E τε om. MWE 13 τὸν τῆσ ἀραβίασ ἐπίτροπον post Λογγῖνον add. E *αὐτὸς] οὗτοσ MW 14 τὰ] διὰ τὰ E 15 ἀναγκάσῃ i. ras. W ἀναγκασθείη E 16 **Καίσαρα*] *claudium* Lat 17 *αὐτῶν ex corr. A 18 μέχρις] ἕωσ MWE ἀποκρίνεται MWE ἀποκρινεῖται coni. 19 *αὐτοὺσ M *εἰ] γρ εἰ λάβοιεν αὐτων τοὺσ παιδασ ὁμηρεύσοντασ i. marg. A 20 *ὁμήρουσ ὄντασ A δὲ MWE 22 *τετελευ^τη^κότοσ M 23 περὶ E

*δίῳ Καίσαρι, καθὼς καὶ πρότερον εἴπομεν, παρακαλεῖ τὸν Καί-
σαρα συγχωρῆσαι τοῖς Ἰουδαίοις ἅπερ ἠξίουν περὶ τῆς ἱερᾶς στολῆς
καὶ Φάδῳ περὶ τούτων ἐπιστεῖλαι.*
10 2. *Καλέσας δὲ Κλαύδιος τοὺς πρέσβεις ἔφη ταῦτα συγχωρεῖν
καὶ ἐκέλευεν αὐτοὺς Ἀγρίππᾳ χάριν εἰδέναι, ταῦτα γὰρ ἐκείνου
ποιεῖν ἀξιώσαντος, ἐπί τε ταῖς ἀποκρίσεσιν τοιαύτην ἐπιστολὴν*
11 *ἔδωκεν· „Κλαύδιος Καῖσαρ Γερμανικὸς δημαρχικῆς ἐξουσίας τὸ
πέμπτον ὕπατος ἀποδεδειγμένος τὸ τέταρτον αὐτοκράτωρ τὸ δέκα-
τον πατὴρ πατρίδος Ἱεροσολυμιτῶν ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ Ἰουδαίων*
12 *παντὶ ἔθνει χαίρειν. Ἀγρίππα τοῦ ἐμοῦ, ὃν ἐγὼ ἔθρεψα καὶ ἔχω
σὺν ἐμαυτῷ εὐσεβέστατον ὄντα, προσαγαγόντος μοι τοὺς ὑμετέρους
πρέσβεις εὐχαριστοῦντας ἐφ' ᾗ πεποίημαι τοῦ ἔθνους ὑμῶν κηδεμο-
νίᾳ, καὶ αἰτησαμένων σπουδαίως καὶ φιλοτίμως τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα
καὶ τὸν στέφανον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ὑμῶν εἶναι, συγχωρῶ καθὼς*
13 *ὁ κράτιστος καί μοι τιμιώτατος Οὐιτέλλιος ἐποίησεν. συγκατεθέ-
μην δὲ τῇ γνώμῃ ταύτῃ πρῶτον διὰ τὸ ἐμαυτοῦ εὐσεβὲς καὶ τὸ βού-
λεσθαι ἑκάστους κατὰ τὰ πάτρια θρησκεύειν, ἔπειτα δὲ εἰδώς, ὅτι
καὶ αὐτῷ βασιλεῖ Ἡρώδῃ καὶ Ἀριστοβούλῳ τῷ νεωτέρῳ, ὧν τὴν
πρὸς ἐμαυτὸν εὐσέβειαν καὶ τὴν περὶ ὑμᾶς γινώσκω σπουδήν *
ταῦτα ποιήσας, πρὸς οὓς ἔστι μοι πλεῖστα δίκαια φιλίας κρατί-*
14 *στους ὄντας κἀμοὶ τιμίους. ἔγραψα δὲ περὶ τούτων καὶ Κουσπίῳ
Φάδῳ τῷ 'μῷ ἐπιτρόπῳ. οἱ τὰ γράμματα κομίζοντες Κορνήλιος
Κέρωνος Τρύφων Θευδίωνος Δωρόθεος Ναθαναήλου Ἰωάννης
Ἰωάννου. ἐγράφη πρὸ τεσσάρων καλανδῶν * ἐπὶ ὑπάτων Ῥού-
φου καὶ Πομπηίου Σιλουανοῦ."*

AMWE Lat Zonaras I p. 505.

1 *παρακαλεῖ* — 3 *ἐπιστεῖλαι*] *caesari supplicabat ut iudeis concederet mittens ad fadum sua scripta quae de sacerdotali ueste poscebant* Lat 3 *ἀποστεῖλαι* MW 5 *καὶ ἐκέλευεν* — 21 *τιμίους*] *δι' ἀγρίππαν* E 6 *ἀξιώσαντος*] *ἀξιώσαντοσ παρεσχόμην* A litt. *τοσ — ταῖσ ἀπο* i. ras. circiter 17 litt. m. 2 A *ἐπὶ* — 7 *ἔδωκεν*] *quam ob rem huius modi ad fadum misit epistolam* Lat *τε* s. m. 1 M 11 *προσαγαγόντασ* MW 15 *καί μοι*] *καὶ ἐμοὶ* M *μοι καὶ* A 16 *καὶ τὸ βούλεσθαι* — 21 *τιμίους*] *uolens unumquemque exhibere suam in paterna traditione culturam, deinde sciens quia dum haec fecero et ipsius regis herodis et aristoboli iuuenis potentium personarum, quorum circa me pietatem et circa uos studium esse cognosco, amplissimas amicitias collocabo* Lat 17 *ἔπειτα*] *ἔθη ἔπειτα* i. ras. circiter 8 litt. pressius scriptum m. 2 A *δὲ* om. MW 19 *ἡμᾶσ* MW *γινώσκων* MW 20 *ταῦτα*] *πάνυ χαριοῦμαι ταῦτα* ed. pr. 21 *κοσπίῳ* E 22 *τῷ ἐμῷ* AE *οἱ*] *ὅτι* MW *οἱ — κομίζοντες*] *nomina uero litteras deferentium haec sunt* Lat 23 *Κέρωνος*] *καὶ λέων* A *leo* Lat 24 *καλάνδων* A[1] *καλανδῶν Ἰουλίου* Hudson ex *kal. Iulii* codicum Latinorum deteriorum, sed a melioribus ut a Graecis abest *Iulii* *ἐπὶ ὑπάτου* MW

3. Ἠιτήσατο δὲ καὶ Ἡρώδης, ὁ ἀδελφὸς μὲν Ἀγρίππα τοῦ 15
τετελευτηκότος, Χαλκίδος δὲ τὴν ἀρχὴν κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον
πεπιστευμένος, Κλαύδιον Καίσαρα τὴν ἐξουσίαν τοῦ νεὼ καὶ τῶν
ἱερῶν χρημάτων καὶ τὴν τῶν ἀρχιερέων χειροτονίαν, πάντων τε
ἐπέτυχεν. ἐξ ἐκείνου τε πᾶσι τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ παρέμεινεν ἡ 16
ἐξουσία μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς. καὶ δὴ ὁ Ἡρώδης μεθί-
στησιν τῆς ἀρχιερωσύνης τὸν ἐπικαλούμενον Κανθήραν Ἰωσήπῳ
τῷ Καμεὶ ἀντ' ἐκείνου τὴν διαδοχὴν τῆς τιμῆς παρασχόμενος.

II. 1. Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν τῶν Ἀδιαβηνῶν βασιλὶς 17
Ἑλένη καὶ ὁ παῖς αὐτῆς Ἰζάτης εἰς τὰ Ἰουδαίων ἔθη τὸν βίον
μετέβαλον διὰ τοιαύτην αἰτίαν· Μονόβαζος ὁ τῶν Ἀδιαβηνῶν βασι- 18
λεύς, ᾧ καὶ Βαζαῖος ἐπίκλησις ἦν, τῆς ἀδελφῆς Ἑλένης ἁλοὺς ἔρωτι
τῇ πρὸς γάμον κοινωνίᾳ ἄγεται καὶ κατέστησεν ἐγκύμονα. συγκαθ-
εύδων δέ ποτε τῇ γαστρὶ τῆς γυναικὸς τὴν χεῖρα προσαναπαύσας
ἡνίκα καθύπνωσεν, φωνῆς τινος ἔδοξεν ὑπακούειν κελευούσης αἴρειν
ἀπὸ τῆς νηδύος τὴν χεῖρα καὶ μὴ θλίβειν τὸ ἐν αὐτῇ βρέφος θεοῦ
προνοίᾳ καὶ ἀρχῆς τυχὸν καὶ τέλους εὐτυχοῦς τευξόμενον. ταραχ- 19
θεὶς οὖν ὑπὸ τῆς φωνῆς εὐθὺς διεγερθεὶς ἔφραζε τῇ γυναικὶ ταῦτα,
καί γε τὸν υἱὸν Ἰζάτην ἐπεκάλεσεν. ἦν δὲ αὐτῷ Μονόβαζος τού- 20
του πρεσβύτερος ἐκ τῆς Ἑλένης γενόμενος ἄλλοι τε παῖδες ἐξ ἑτέ-
ρων γυναικῶν. τὴν μέντοι πᾶσαν εὔνοιαν ὡς εἰς μονογενῆ τὸν
Ἰζάτην ἔχων φανερὸς ἦν. φθόνος δὲ τοὐντεῦθεν τῷ παιδὶ παρὰ 21
τῶν ὁμοπατρίων ἀδελφῶν ἐφύετο κἀκ τούτου μῖσος ηὔξετο λυπου-
μένων ἁπάντων, ὅτι τὸν Ἰζάτην αὐτῶν ὁ πατὴρ προτιμῴη. ταῦτα 22
δὲ καίπερ σαφῶς αἰσθανόμενος ὁ πατὴρ ἐκείνοις μὲν συνεγίνωσκεν

AMWE Lat Zonaras I p. 506.

1 *ἡρώιδησ A ut adsolet ἀγρίππου WE 2 *τελευτηκότοσ (τε *supra*) M 4 πάντων τε] καὶ πάντων E πάντων τε ἐπέτυχεν] *et omnia pariter impetrauit* Lat 6 *μεθίστησι·, ι (ante σ) i. ras. A 7 κανθηρᾶν E et ex corr. A, cf. XIX 297, 313 8 Καμεὶ] καμνὶ, i. marg. γρ καμεῖ A τοῦ κανεὶ MW τοῦ καμεὶ E *cami* Lat; cf. infra 5, 2, ubi Καμοιδὶ uel simile extat; fort. idem nomen est quod supra habuimus XVIII 34 Καμίθου *παρεχόμενοσ M 9 i. marg. *V* Lat *| διαβηνῶν A 10 *ἐλένη hic et infra M et plerumque W **iazates* hic et infra Lat 11 *μετέβαλλον ed. pr. μηνόβαζοσ E 12 *βαζέωσ MW *bazeus* Lat 13 τῇ πρὸς γάμον κοινωνίᾳ] πρὸσ γάμων κοινωνίαν E γάμον M καθέστησεν E 15 ὑπακούειν] ἀκούειν MWE *ut — subito — audiret* Lat 18 εὐθὺς] καὶ E *repente* Lat 19 καί γε] γρ καὶ γεννώμενον τὸν υἱὸν i. marg. A καὶ E καὶ γενόμενον ed. pr. *et natum* Lat μονάζοσ E 20 *γεννώμενοσ MW et ex corr. A 21 τὸν om. MWE 22 *φανερῶσ A[1] W δὲ] δὴ MWE τῶ παιδὶ om. E 23 κἀκ] καὶ E γρ ηὔξητο i. marg. A ηὔξαιτο E 25 *δὲ om. W

ὡς μὴ διὰ κακίαν αὐτὸ πάσχουσιν ἀλλ' ἤτοι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐ-
τῶν ἕκαστον ἀξιῶν εὐνοίας τυγχάνειν, τὸν δὲ νεανίαν, σφόδρα γὰρ
ἐδεδοίκει περὶ αὐτοῦ, μὴ μισούμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν πάθοι τι,
πολλὰ δωρησάμενος πρὸς Ἀβεννήριγον ἐκπέμπει τὸν Σπασίνου
χάρακος βασιλέα, παρακατατιθέμενος ἐκείνῳ τὴν τοῦ παιδὸς σωτη-
23 ρίαν. ὁ δὲ Ἀβεννήριγος ἄσμενός τε δέχεται τὸν νεανίαν καὶ διὰ
πολλῆς εὐνοίας ἄγων γυναῖκα μὲν αὐτῷ τὴν θυγατέρα, Σαμαχὼς
δ' ἦν ὄνομα ταύτῃ, δίδωσι· δωρεῖται δὲ χώραν, ἐξ ἧς μεγάλας
λήψοιτο προσόδους.
24 2. Μονόβαζος δὲ ἤδη γηραιὸς ὢν καὶ τοῦ ζῆν ὀλίγον αὐτῷ
τὸν λοιπὸν ὁρῶν χρόνον ἠθέλησεν εἰς ὄψιν ἀφικέσθαι τῷ παιδὶ
πρὸ τοῦ τελευτῆσαι. μεταπεμψάμενος οὖν αὐτὸν ἀσπάζεται φιλο-
25 φρονέστατα, καὶ χώραν δίδωσιν Καρρῶν λεγομένην. φέρειν δ' ἡ
γῆ πλεῖστον τὸ ἄμωμον ἀγαθή· ἔστι δ' ἐν αὐτῇ καὶ τὰ λείψανα
τῆς λάρνακος, ᾗ Νῶχον ἐκ τῆς ἐπομβρίας διασεσῶσθαι λόγος ἔχει,
26 καὶ μέχρι νῦν ταῦτα τοῖς ἰδεῖν βουλομένοις ἐπιδείκνυται. διέτριβεν
οὖν ὁ Ἰζάτης ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ πατρός.
ᾗ δ' ἐξέλιπεν ἡμέρᾳ τὸν βίον ὁ Μονόβαζος ἡ βασιλὶς Ἑλένη μετα-
πέμπεται πάντας τοὺς μεγιστᾶνας καὶ τῆς βασιλείας σατράπας καὶ
27 τοὺς τὰς δυνάμεις πεπιστευμένους. οἷς ἀφικομένοις, „ὅτι μὲν ὁ
ἐμὸς ἀνήρ, εἶπε, τῆς βασιλείας αὐτῷ διάδοχον Ἰζάτην ηὔξατο γενέ-

AMWELat Zonaras I p. 507.

1 ἀλλ' — 2 τυγχάνειν] *sed quoniam singuli fauorem patris habere desiderabant* Lat ἀλλ' ἢ τῷ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτὸν ἕκαστον ἀξιοῦν εὐνοίας τυγχάνειν Bekker ἀλλ' ὅτι τῆς παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἕκαστος ἀξιοίη εὐνοίας τυγχάνειν coni. ἤτοι] ἴσης Ernesti αὐτῶν ex αὐτὸν corr. A αὐτὸν MW 2 ἕκαστοσ W ἀξιῶν, ῶ ex ὸ corr. A ἀξιοῦν Cocceji ἀξιοῦσιν Ernesti νεανίαν] ἰζάτην MWELat 3 περὶ αὐτῷ E 4 *πολλὰ] γρ πολλοῖσ i. marg. A *σαβιννήριγον A 5 κατατιθέμενοσ MW καταθέμενοσ E 6 Ἀβεννήριγος om. E ἀσμένωσ A[1]MWE *libenter* Lat τε om. MWE 7 ἄγων εὐνοίασ tr. MWE fort. recte σαμαχὼ· A σάμαχοσ MW συμμαχὼ E *amachos* Lat Συμαχὼ Dindorf 8 δὲ MWE *δωρεῖται δὲ χώραν] δωρεῖται δὲ χώραν αὐτῷ i. ras. 15 litt. m. 2 A 10 *μονόβαζοσ δὲ, οσ δὲ i. ras. m. 2 A αὐτῷ ex corr. A 12 *αὐτὸν om. M 13 Καρρῶν] καιρῶν MW καρεῶν (κ ex ν corr.) E *carrorum* Lat δὲ MWE 14 *δ' ἐν] δὲ MW τὰ λείψανα τῆσ λάρνακος, ᾗ Νῶχον — 15 λόγον ἔχει] *reliquiae — arcae noae quae — fertur* Lat 15 ᾗ] E ἣν codd. Νῶχον] νῶχοσ E Νώεον Dindorf διασεσῶσθαι λόγος ἔχει] διασέσωστο E 16 νῦν] δὴ E 18 *δὲ MW 19 καὶ] καὶ τοὺσ A *litt. καὶ τοὺσ τῆσ — 281, 6 βασιλέως γ i. ras. 7 uersuum (quadragenorum binorum circiter litt.) et 24 litt. m. 2 A *τῆς βασιλείας — 21 εἶπε om. MWLat τῆς βασιλείας] τοὺσ E 21 *τῆς] τὸν τῆσ MW ηὔξατο ἰζάτην tr. E

σθαι καὶ τοῦτον ἄξιον ἔκρινεν, οὐδ' ὑμᾶς λεληθέναι δοκῶ, περι-
μένω δὲ ὅμως καὶ τὴν ὑμετέραν κρίσιν· μακάριος γὰρ οὐχ ὁ παρ'
ἑνός, ἀλλὰ πλειόνων καὶ θελόντων τὴν ἀρχὴν λαμβάνων." ἡ μὲν 28
ταῦτ' εἶπεν ἐπὶ πείρᾳ τοῦ τί φρονοῖεν οἱ συγκληθέντες· οἱ δὲ
ἀκούσαντες πρῶτον μὲν προσεκύνησαν τὴν βασιλίδα, καθὼς ἔθος
ἐστὶν αὐτοῖς, εἶτ' ἔφασαν τὴν τοῦ βασιλέως γνώμην βεβαιοῦν καὶ
ὑπακούσεσθαι χαίροντες Ἰζάτῃ δικαίως ὑπὸ τοῦ πατρὸς προκρι-
θέντι τῶν ἀδελφῶν κατὰ τὰς εὐχὰς τὰς ἁπάντων. βούλεσθαί τ' 29
ἔφασαν προαποκτεῖναι πρῶτον αὐτοῦ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς
ὑπὲρ τοῦ τὴν ἀρχὴν Ἰζάτην μετ' ἀσφαλείας κατασχεῖν· φθαρέντων
γὰρ ἐκείνων καθαιρεθήσεσθαι πάντα τὸν φόβον τὸν ὑπὸ μίσους τοῦ
παρ' αὐτῶν καὶ φθόνου γινόμενον. πρὸς ταῦτα ἡ Ἑλένη χάριν μὲν αὐ- 30
τοῖς ὡμολόγει τῆς πρὸς αὐτὴν καὶ τὸν Ἰζάτην εὐνοίας ἔχειν, παρεκά-
λει δ' ὅμως ἐπισχεῖν τὴν περὶ τῆς ἀναιρέσεως τῶν ἀδελφῶν γνώμην
μέχρι ἂν Ἰζάτης παραγενόμενος συνδοκιμάσῃ. οἱ δ' ἐπεὶ ἀνελεῖν συμ- 31
βουλεύσαντες οὐκ ἔπεισαν, ἀλλὰ φυλάσσειν αὐτοὺς δεσμίους παρῄνουν
μέχρι τῆς ἐκείνου παρουσίας ὑπὲρ ἀσφαλείας τῆς ἑαυτῶν. συνεβού-
λευον δ' αὐτῇ μεταξὺ προστήσασθαί τινα τῆς ἀρχῆς ἐπίτροπον, ᾧ μά-
λιστα πιστεύει. πείθεται τούτοις ἡ Ἑλένη, καὶ καθίστησι τὸν πρεσ- 32
βύτατον παῖδα Μονόβαζον βασιλέα περιθεῖσα τὸ διάδημα καὶ δοῦσα
τὸν σημαντῆρα τοῦ πατρὸς δακτύλιον τήν τε σαμψηρὰν ὀνομαζομένην
παρ' αὐτοῖς, διοικεῖν τε τὴν βασιλείαν παρῄνεσεν μέχρι τῆς τοῦ ἀδελ-
φοῦ παρουσίας. ἧκε δ' οὗτος ταχέως ἀκούσας τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν 33
καὶ διαδέχεται τὸν ἀδελφὸν Μονόβαζον ὑπεκστάντος τῆς ἀρχῆς αὐτῷ.

AMWELat Zonaras I p. 507.

1 οὐδ' ὑμᾶς] οἶσ δὲ ὑμᾶσ MW οὐδαμῶσ E *περι··μένω (eras. ρι) A 2 ἡμετέραν E 3 ἀλλὰ] ἀλλὰ παρὰ AE θελόντων] ἑκουσίωσ βουλομένων E 4 ταῦτα MWE ἐπὶ — συγκληθέντες om. E συγκληθέντες] συγκληθέντεσ μαθησομένη A δ' E 6 αὐτοῖσ ἐστιν tr. A *εἶτα MW *γώμην A; uide ad 280, 19 8 *κατὰ — 9 προαποκτεῖναι] et omnium pariter esse uotum ut — occiderent Lat εὐχὰς τὰς] εὐχὰσ τῶν MWE *τε φασὶ MW 10 *ἰζάτη MW 12 *μὲν om. M 13 *τῆς] τὴν MW ἔχειν om. E παρεκάλει — 16 παρῄνουν] *rogauit autem ut a nece fratrum eius donec ueniret et iazatis interim abstinerent. tunc illi, dum non impetrassent ut eos occiderent, uinctos censuerunt — seruandos* Lat *παρακαλεῖ MW 14 *δὲ MW γνώμη E 15 μέχρισ ME *συνδοκιμάσει MW *δὲ MW ἐπεὶ — 16 ἔπεισαν om. E συμβουλεύσαντες] ἢ ἐβουλεύσαντο (ἢ s. m. 1) A 16 ἀλλὰ] ras. 2—3 litt. A 18 *δὲ MW προστήσασθαί τινα] τινὰ προστήσεσθαι E *πιστεύοι M 19 ἡ om. E 20 Μονόβαζον om. E 21 συμψειρὰν, ει i. ras. A *sampseram* Lat 22 *τε] τε τούτοισ MW 23 δὲ MWE 24 καὶ διαδέχεται — αὐτῷ] *et fratri denuo successit in regno, quod ille absenti perceperat conseruandum* Lat ὑπεκστάντος] ὑπερεκστάντοσ codd. ὑπεκστάντα E

34 3. Καθ' ὃν δὲ χρόνον ὁ Ἰζάτης ἐν τῷ Σπασίνου χάρακι διέ-
τριβεν Ἰουδαῖός τις ἔμπορος Ἀνανίας ὄνομα πρὸς τὰς γυναῖκας
εἰσιὼν τοῦ βασιλέως ἐδίδασκεν αὐτὰς τὸν θεὸν σέβειν, ὡς Ἰου-
35 δαίοις πάτριον ἦν, καὶ δὴ δι' αὐτῶν εἰς γνῶσιν ἀφικόμενος τῷ
Ἰζάτῃ κἀκεῖνον ὁμοίως συνανέπεισεν μετακληθέντι τε ὑπὸ τοῦ
πατρὸς εἰς τὴν Ἀδιαβηνὴν συνεξῆλθεν κατὰ πολλὴν ὑπακούσας
δέησιν· συνεβεβήκει δὲ καὶ τὴν Ἑλένην ὁμοίως ὑφ' ἑτέρου τινὸς
36 Ἰουδαίου διδαχθεῖσαν εἰς τοὺς ἐκείνων μετακεκομίσθαι νόμους. ὁ
δ' Ἰζάτης ὡς παρέλαβεν τὴν βασιλείαν, ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἀδια-
βηνὴν καὶ θεασάμενος τούς τε ἀδελφοὺς καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς
37 δεδεμένους ἐδυσχέρανεν τῷ γεγονότι. καὶ τὸ μὲν ἀνελεῖν ἢ φυλάτ-
τειν δεδεμένους ἀσεβὲς ἡγούμενος, τὸ δὲ μνησικακοῦντας ἔχειν σὺν
αὐτῷ μὴ δεδεμένους σφαλερὸν εἶναι νομίζων, τοὺς μὲν ὁμηρεύσον-
τας μετὰ τέκνων εἰς τὴν Ῥώμην ἐξέπεμψε Κλαυδίῳ Καίσαρι, τοὺς δὲ
πρὸς Ἀρταβάνην τὸν Πάρθον ἐφ' ὁμοίαις προφάσεσιν ἀπέστειλεν.
38 4. Πυθόμενος δὲ πάνυ τοῖς Ἰουδαίων ἔθεσιν χαίρειν τὴν
μητέρα τὴν ἑαυτοῦ ἔσπευσε καὶ αὐτὸς εἰς ἐκεῖνα μεταθέσθαι, νομί-
ζων τε μὴ ἂν εἶναι βεβαίως Ἰουδαῖος, εἰ μὴ περιτέμνοιτο, πράτ-
39 τειν ἦν ἕτοιμος. μαθοῦσα δ' ἡ μήτηρ κωλύειν ἐπειρᾶτο ἐπιφέρειν
αὐτῷ κίνδυνον λέγουσα· βασιλέα γὰρ εἶναι, καὶ καταστήσειν εἰς
πολλὴν δυσμένειαν τοὺς ὑπηκόους μαθόντας, ὅτι ξένων ἐπιθυμή-
σειεν καὶ ἀλλοτρίων αὐτοῖς ἐθῶν, οὐκ ἀνέξεσθαί τε βασιλεύοντος
40 αὐτῶν Ἰουδαίου. καὶ ἡ μὲν ταῦτ' ἔλεγεν καὶ παντοίως ἐκώλυεν.
ὁ δ' εἰς τὸν Ἀνανίαν τοὺς λόγους ἀνέφερεν. τοῦ δὲ τῇ μητρὶ
συμφάσκοντος καὶ συναπειλήσαντος ὡς εἰ μὴ πείθοι καταλιπὼν

AMWELatZonaras I p. 508.

1 χρόνον] καιρὸν MWE ὁ Ἰζάτης — χάρακι] *gaius in uallo spasini* Lat *σπασιννουχάρακι A *χάρικι W 3 σέβειν] εὐσεβεῖν MWE 7 συμβεβήκει MWE ὁμοίως om. E 8 *διδαχθεῖσαν] διαλεχθεῖσαν MW *eruditam* Lat *μετακομίσασθαι MW 9 δὲ MWE 10 τε om. MWE 11 ἐδυσχέρανεν — 13 μὴ δεδεμένους om. MW ἐδυσχέρανεν — 12 δεδεμένουσ om. E ἐδυσχαίρενεν ed. pr. 12 *σὺν αὐτῷ μὴ i. ras. 8 litt. m. 2 A 13 *μὴ om. Lat 15 Ἀρταβάνην] codd. Lat E Ἀρτάβανον Hudson 16 πυθόμενος] E πειθόμενοσ codd. Lat χαίρειν τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ] E, om. codd. Lat 17 μετατίθεσθαι MWE 18 ἰουδαῖ|οσ εἰ μὴ περιτέμοιτο τὴν σάρκα πράττειν, litt. οσ — σάρκα i. ras. 24 litt., ἰουδαῖ suppl. m. 2 A περιτέμνοιτο] Hudson περιτέμοιτο codd. E 19 δὲ MWE 20 *καταστήσειν, α ex ά corr., ή i. ras. A 21 *ὑπηκόους] ἰουδαίουσ M 22 *ἀλλοτρίοισ αὐτῶν MW 23 *ἡ om. W ταῦτα MWE παντοίως] τέωσ MWE *omnino* Lat 24 δὲ MWE 25 συμφάσκοντος] E συμπάσχοντοσ A συγκατασχόντοσ M συνκατασχόντοσ W *dixit* Lat ὡς] E, om. codd. *quia* Lat πείθοιτο E et ex corr. A *καταλιπὼν] καταλιπεῖν αὐτὸν ed. pr.

ἄπεισιν· δεδοικέναι γὰρ ἔλεγεν, μὴ τοῦ πράγματος ἐκδήλου πᾶσιν 41
γενομένου κινδυνεύσειε τιμωρίαν ὑποσχεῖν ὡς αὐτὸς αἴτιος τούτων
καὶ διδάσκαλος τῷ βασιλεῖ ἀπρεπῶν ἔργων γενόμενος, δυνάμενον
δ' αὐτὸν ἔφη καὶ χωρὶς τῆς περιτομῆς τὸ θεῖον σέβειν, εἴγε πάν-
τως κέκρικε ζηλοῦν τὰ πάτρια τῶν Ἰουδαίων· τοῦτ' εἶναι κυριώ-
τερον τοῦ περιτέμνεσθαι· συγγνώμην δ' ἕξειν αὐτῷ καὶ τὸν θεὸν 42
φήσαντος μὴ πράξαντι τὸ ἔργον δι' ἀνάγκην καὶ τὸν ἐκ τῶν ὑπη-
κόων φόβον, ἐπείσθη μὲν τότε τοῖς λόγοις ὁ βασιλεύς. μετὰ ταῦτα 43
δέ, τὴν γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ἐξεβεβλήκει παντάπασιν, Ἰουδαῖός τις
ἕτερος ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἀφικόμενος Ἐλεάζαρος ὄνομα πάνυ περὶ
τὰ πάτρια δοκῶν ἀκριβὴς εἶναι προετρέψατο πρᾶξαι τοὖργον. ἐπεὶ 44
γὰρ εἰσῆλθεν ἀσπασόμενος αὐτὸν καὶ κατέλαβε τὸν Μωυσέος νό-
μον ἀναγινώσκοντα, „λανθάνεις, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, τὰ μέγιστα τοὺς
νόμους καὶ δι' αὐτῶν τὸν θεὸν ἀδικῶν· οὐ γὰρ ἀναγινώσκειν σε
δεῖ μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ πρότερον τὰ προστασσόμενα ποιεῖν
ὑπ' αὐτῶν. μέχρι τίνος ἀπερίτμητος μενεῖς; ἀλλ' εἰ μήπω τὸν 45
περὶ τούτου νόμον ἀνέγνως, ἵν' εἰδῇς τίς ἐστιν ἡ ἀσέβεια, νῦν
ἀνάγνωθι.“ ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς οὐχ ὑπερεβάλετο τὴν πρᾶ- 46
ξιν, μεταστὰς δ' εἰς ἕτερον οἴκημα καὶ τὸν ἰατρὸν εἰσκαλεσάμενος
τὸ προσταχθὲν ἐτέλει καὶ μεταπεμψάμενος τήν τε μητέρα καὶ τὸν
διδάσκαλον Ἀνανίαν ἐσήμαινεν αὐτὸν πεπραχέναι τοὖργον. τοὺς 47
δ' ἔκπληξις εὐθὺς ἔλαβεν καὶ φόβος οὔτι μέτριος, μὴ τῆς πράξεως
εἰς ἔλεγχον ἐλθούσης κινδυνεύσειεν μὲν ὁ βασιλεὺς τὴν ἀρχὴν ἀπο-

---

AMWELat Zonaras I p. 508.

1 *ἄπεισιν] *repente decederet* Lat, om. Bekker *ἔλεγεν] *cui mater ait* Lat *ἐκδήλου, κ suppl. A 3 καὶ διδάσκαλος — ἔργων om. E δύνασθαι Bekker 4 δὲ MW ἔφη] *tunc ille audiens haec respondit* Lat 5 τοῦτο MW 6 δὲ MW 8 τότε] τούτου τότε MW τότε τούτου E *δὲ ταῦτα tr. M 10 πάνυ om. E 11 *ἀκριβὴς] εὐσεβὴσ M *eruditum* Lat τοὖργον] *circumcisionis opus* Lat ἐπεὶ — 12 κατέλαβε] καταλαβὼν γὰρ αὐτὸν E 12 εἰσῆλθεν — αὐτὸν] *intrasset ad eum* Lat κατελάβετο A μωϋσέωσ AW μωσέωσ E *moyseos* Lat 13 *τὰ μέγιστα τοὺς νόμους] *moyseos iura* Lat 14 *ἀναγινώσκειν] γινώσκειν W 15 μόνον αὐτοὺς] λόγουσ μόνον E πρότερον om. E *προστασσόμενα MW 16 *μέχρι — 18 ἀνάγνωθι] *quamdiu sine circumcisione permanes legibus nequaquam nosceris oboedire. sed si nondum ex hoc legisti legem, ut scias quapropter haec geratur impietas, uel nunc lege* Lat μενεῖς] Dindorf μένεισ codd. E μήπω] μὴ MWE 17 *τί M εὐσέβεια E 18 *ὑπερεβάλλετο M 19 δὲ MWE 20 *ἐπετέλει M *impleuit* Lat 21 ἐσήμαινεν] coni. ἐσήμανεν codd. E ἐσήμηνεν Dindorf αὐτὸν] αὑτον ex corr. A αὐτοῖσ E αὐτὸς Bekker 22 *δὲ MW εὐθὺς om. E οὔτι μέτριος om. E

*βαλεῖν οὐκ ἀνασχομένων τῶν ὑπηκόων ἄρχειν αὐτῶν ἄνδρα τῶν
παρ' ἑτέροις ζηλωτὴν ἐθῶν, κινδυνεύσειαν δὲ καὶ αὐτοὶ τῆς αἰτίας*
48 *ἐπ' αὐτοῖς ἐνεχθείσης. θεὸς δ' ἦν ὁ κωλύσων ἄρα τοὺς ἐκείνων
φόβους ἐλθεῖν ἐπὶ τέλος· πολλοῖς γὰρ αὐτόν τε τὸν Ἰζάτην περι-
πεσόντα κινδύνοις καὶ παῖδας τοὺς ἐκείνου διέσωσεν ἐξ ἀμηχάνων
πόρον εἰς σωτηρίαν παρασχών, ἐπιδεικνὺς ὅτι τοῖς εἰς αὐτὸν ἀπο-
βλέπουσιν καὶ μόνῳ πεπιστευκόσιν ὁ καρπὸς οὐκ ἀπόλλυται ὁ τῆς
εὐσεβείας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν.*
49 5. *Ἑλένη δὲ ἡ τοῦ βασιλέως μήτηρ ὁρῶσα τὰ μὲν κατὰ τὴν
βασιλείαν εἰρηνευόμενα, τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆς μακάριον καὶ παρὰ πᾶσι
ζηλωτὸν καὶ τοῖς ἀλλοεθνέσι διὰ τὴν ἐκ τοῦ θεοῦ πρόνοιαν, ἐπι-
θυμίαν ἔσχεν εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἀφικομένη τὸ πᾶσιν
ἀνθρώποις περιβόητον ἱερὸν τοῦ θεοῦ προσκυνῆσαι καὶ χαριστη-*
50 *ρίους θυσίας προσενεγκεῖν, ἐδεῖτό τε τοῦ παιδὸς ἐπιτρέψαι. τοῦ
δὲ πάνυ προθύμως τῇ μητρὶ παρακαλούσῃ κατανεύσαντος καὶ πολ-
λὴν παρασκευὴν τῶν εἰς τὴν ἀποστολὴν ἑτοιμασαμένου καὶ χρή-
ματα πλεῖστα δόντος, καταβαίνει εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν*
51 *προπέμποντος ἐπὶ πολὺ τοῦ παιδός. γίνεται δὲ αὐτῆς ἡ ἄφιξις
πάνυ συμφέρουσα τοῖς Ἱεροσολυμίταις· λιμοῦ γὰρ αὐτῶν τὴν πόλιν
κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον πιεζοῦντος καὶ πολλῶν ὑπ' ἐνδείας ἀναλω-
μάτων φθειρομένων ἡ βασιλὶς Ἑλένη πέμπει τινὰς τῶν ἑαυτῆς,
τοὺς μὲν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πολλῶν σῖτον ὠνησομένους χρημά-*
52 *των, τοὺς δ' εἰς Κύπρον ἰσχάδων φόρτον οἴσοντας. ὡς δ' ἐπαν-*

AMWELat Zonaras I p. 509.

1 *ἀνασχημένων* E **τῶν — 2 ἐθῶν*] *extranei dei cultorem* Lat *τῶν*] *τὸν* E 2 litt. *τῆσ αἰτίασ — 3 ἐνεχθεί* i. ras. 25 litt. m. 2 A 3 *αὐτοῖς*] *αὐτοῖσ τοῦ πραχθέντοσ* A *δὲ* MWE *ἄρα ὁ κωλύσων* tr. E 3 *ἐπὶ τέλοσ ἐλθεῖν* tr. E **τέλος*] *τὸ τέλοσ* MW 5 *ἐκείνου*] ELat et i. marg. A *ἐκείνων* A *ἐκείνων δι' ἐκείνων* MW 6 *ἐπιδεικνεὶσ* W 8 *ἀπαγγελοῦμεν* om. E 10 *καὶ παρὰ — 11 πρόνοιαν*] *et ultra cunctas gentes prouidentia diuina religiosum* Lat 11 *ἀλλοεθνέσι*] *ἄλλοθεν* MW *τοῦ* om. MWE 12 **ἔσχεν* om. M **ἀφικομένη*] *conspicere* Lat *πᾶσιν ἀνθρώποις*] *πᾶσι* E 14 *ἐδεῖτό — ἐπιτρέψαι*] *καὶ τοῦ παιδὸς ἐπιτρέψαντοσ* E 17 **δόντασ* W **καταβαίνειν* M *εἰς — πόλιν*] *εἰσ ἱεροσόλυμα* ELat 18 *προπέμποντος — παιδός* om. E litt. *ὑ τοῦ παιδὸσ — 19 μάλιστα χρησίμη* i. ras. circiter 64 litt. m. 2 A **ἄφηξισ* W 19 *καὶ εἰσ τὰ μάλιστα χρησίμη* ante *λιμοῦ* add. A i. marg. *VI* Lat 20 *πιεζοῦντος*] *πιέζοντοσ* M *καταλαβόντοσ* E 21 *βασίλισσα* MWE *αὐτῆσ* E 22 *πολλῶν*] E *πολὺν* codd.; cf. § 101 *πολλῶν — χρημάτων*] *ut frumenta ex eius pecuniis compararent* Lat **ὠνησομένοισ* M 23 *δὲ* MWE *ἰσχάδων φόρτον οἴσοντας*] *quatenus caricas ex abundanti deferrent* Lat *ἰσχάδων, ι* suppl. A *φόρτων* W *δ' ἐπανῆλθον*] E *δ' ἐπαλινῆλθον* A *δὲ πάλιν ἦλθον* MW

ἦλθον ταχέως κομίζοντες τοῖς ἀπορουμένοις διένειμε τροφὴν καὶ
μεγίστην αὐτῆς μνήμην τῆς εὐποιίας ταύτης εἰς τὸ πᾶν ἡμῶν ἔθνος
καταλέλοιπε. πυθόμενος δὲ καὶ ὁ παῖς αὐτῆς Ἰζάτης τὰ περὶ τὸν 53
λιμὸν ἔπεμψε πολλὰ χρήματα τοῖς πρώτοις τῶν Ἱεροσολυμιτῶν.
ἀλλὰ γὰρ ἃ τοῖς βασιλεῦσιν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀγαθὰ πέπρακται
μετὰ ταῦτα δηλώσομεν.

III. 1. Ὁ δὲ τῶν Πάρθων βασιλεὺς Ἀρταβάνης αἰσθόμενος 54
τοὺς σατράπας ἐπιβουλὴν ἐπ' αὐτὸν συντεθεικότας, μένειν παρ'
αὐτοῖς ἀσφαλὲς οὐχ ὁρῶν ἔγνω πρὸς Ἰζάτην ἀπαίρειν, πόρον παρ'
αὐτοῦ βουλόμενος σωτηρίας εὑρέσθαι καὶ κάθοδον εἰς τὴν ἀρχήν,
εἰ δυνηθείη. καὶ δὴ ἀφικνεῖται συγγενῶν τε καὶ οἰκετῶν περὶ 55
χιλίους τὸν ἀριθμὸν ἐπαγόμενος συντυγχάνει τε τῷ Ἰζάτῃ καθ'
ὁδόν. αὐτός τε σαφῶς ἐκεῖνον ἐπιστάμενος, ὑπ' Ἰζάτου δὲ οὐ γινω- 56
σκόμενος, πλησίον καταστὰς πρῶτον μὲν κατὰ τὸ πάτριον προσ-
εκύνησεν αὐτόν, εἶτα „βασιλεῦ, φησίν, μὴ περιίδῃς με τὸν σὸν ἱκέ-
την μηδ' ὑπερηφανήσῃς δεομένου· ταπεινὸς γὰρ ἐκ μεταβολῆς
γενόμενος καὶ ἐκ βασιλέως ἰδιώτης τῆς σῆς ἐπικουρίας χρῄζω.
βλέψον οὖν εἰς τὸ τῆς τύχης ἄστατον καὶ κοινὴν εἶναι νόμισον καὶ 57

AMWELat Zonaras I p. 509.

1 *ταχέως om. Lat καὶ μεγίστην — 6 δηλώσωμεν i. ras. 5 ½ uersuum (circ. 240 litt.) m. 2 A 2 αὐτῆς] αὐτοῖσ M μνήμην] μνήμην εἰσ ἀεὶ διαβοωμένην A ἔθνοσ ἡμῶν tr. M 4 *Ἱεροσολυμιτῶν] ἱεροσολυμιτῶν ἃ τοῖσ ἐνδεέσι διανεμηθέντα πολλοὺσ τοῦ λιμοῦ σφοδροτάτησ ἀνάγκησ ἀνεκτήσατο A 5 τοῖς βασιλεῦσιν] τούτοισ τοῖσ βασιλεῦσιν A τοῖσ βασιλεῦσι τούτοισ E *hii principes* Lat πέπρακται ἀγαθὰ tr. E *πέπρακται] πέπρακται καὶ ὅσοι τούτοισ ἐκ ταύτησ πόροι συνελέγησαν codex Gallicus teste Hudsono 6 *μετὰ om. A *δηλώσωμεν A 7 *Ἀρταβάνης] γρ. ἀρτάβανοσ i. marg. A *artabanus* Lat 8 *τοὺς] τοὺσ | αὐτοῦ (αὐτοῦ suppl.) A

ἐπ'] εἰσ MWE 11 ἀφικνεῖται] ἀφικνεῖται ὡσ αὐτὸν, litt. ικνεῖται ὡσ αὐτὸν i. ras. 7 uel 8 litt. m. 2 A ἀφικνεῖται πρὸσ ἰζάτην E *uenit ad regem iazatem* Lat 12 *χιλίους] δισχιλίουσ M *mille* Lat συντυγχάνει — 15 αὐτόν] *cumque ipse illum aperte nosset, iazates uero artabanum penitus ignoraret, inueniens eum in itinere constitutum et adstans ei prior secundum morem patrium adorauit* Lat *τε] δὲ A 13 αὐτός — Ἰζάτου] γινώσκων E αὐτός τε] αὐτὸσ δὲ ἀρταβανοσ i. ras. ca. 7 litt. m. 2 A τε] δὴ Dindorf μὲν Bekker

ὑπ'] καὶ ὑπ' ed. pr. δὲ om. MW 14 πλησίον] καὶ πλησίον MWE

καταστὰς] παρασιὰσ MWE πρῶτον — πάτριον om. E κατὰ τὸ πάτριον] κατὰ τὸ πάτριον ἔθοσ | litt. τὰ — ἔθοσ i. ras. ca. 12 litt. m. 2 A κατά τι πάτριον ME ante προσεκύνησεν eras. 1—2 litt. A 15 *αὐτῷ, ῷ ex ὸν corr. A περιίδῃς — ἱκέτην] με περιίδησ E ἱκέτην] οἰκέτην MW *seruum* Lat 16 μηδὲ MWE ὑπερηφανήσειο E 17 *ἐπικουρίας] *solatium* Lat 18 litt. καὶ κοινὴν — 286, 1 γὰρ ἀνεκδ i. ras. circiter 64 litt. m. 2 A καὶ κοινὴν — 286, 1 πρόνοιαν] *et hanc scito esse communem et tui similiter habe curam* Lat εἶναι] εἶναι τὴν συμφορὰν τὴν ἐμὴν A

ὑπὲρ σαυτοῦ πρόνοιαν· ἐμοῦ γὰρ ἀνεκδικήτου περιοφθέντος ἔσον-
58 ται θρασύτεροι πολλοὶ καὶ κατὰ τῶν ἄλλων βασιλέων. ὁ μὲν ταῦτ'
ἔλεγεν δακρύων καὶ τῇ κεφαλῇ κάτω νεύων, ὁ δὲ Ἰζάτης ὡς ἤκουσε
τοὔνομα καὶ εἶδεν ἱκέτην αὐτῷ παρεστῶτα τὸν Ἀρταβάνην, κατε-
59 πήδησεν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ „θάρσησον, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, μηδέ
σε συγχείτω τὸ παρὸν ὡς ἀνήκεστον· ταχεῖα γὰρ ἔσται τῆς λύπης
ἡ μεταβολή. φίλον δέ με καὶ σύμμαχον εὑρήσεις κρείττω τῆς ἐλ-
πίδος· ἢ γὰρ εἰς τὴν Πάρθων σε καταστήσω βασιλείαν πάλιν ἢ
τῆς ἐμῆς ἐκστήσομαι.“
60 2. Ταῦτα εἰπὼν ἀνεβίβαζεν τὸν Ἀρταβάνην ἐπὶ τὸν ἵππον,
παρείπετο δ' αὐτὸς πεζὸς τιμὴν ἀπονέμων ταυτηνὶ ὡς ἂν μείζονι
βασιλεῖ. θεασάμενος δ' Ἀρταβάνης βαρέως ἤνεγκεν καὶ τὴν ἐφε-
στῶσαν αὐτῷ τύχην καὶ τιμὴν ἐπωμόσατο καταβήσεσθαι μὴ 'κείνου
61 πάλιν ἀναβάντος καὶ προηγουμένου. ὁ δὲ πεισθεὶς ἐπὶ τὸν ἵππον
ἥλατο καὶ ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς τὴν βασιλείαν πᾶσαν τιμὴν ἀπένειμεν
ἔν τε συνεδρίαις καὶ ταῖς περὶ τὰς ἑστιάσεις προκατακλίσεσιν, οὐκ
εἰς τὸ παρὸν αὐτοῦ τῆς τύχης ἀποβλέπων, ἀλλ' εἰς τὸ πρότερον
ἀξίωμα, καί τι καὶ λογισμῷ διδούς, ὡς κοιναὶ τοῖς ἀνθρώποις αἱ
62 μεταβολαὶ τῆς τύχης. γράφει τε πρὸς τοὺς Πάρθους πείθων αὐ-
τοὺς τὸν Ἀρταβάνην ὑποδέξασθαι, πίστιν προτείνων τῆς τῶν πε-
πραγμένων ἀμνηστίας δεξιὰν καὶ ὅρκους καὶ μεσιτείαν τὴν αὐτοῦ.
63 τῶν δὲ Πάρθων δέξασθαι μὲν αὐτὸν θέλειν οὐκ ἀρνουμένων, μὴ
δύνασθαι δὲ λεγόντων διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν ἑτέρῳ πεπιστευκέναι,
Κίνναμος δ' ἦν ὄνομα τῷ παρειληφότι, καὶ δεδοικέναι, μὴ στάσις

AMWELat Zonaras I p. 509.

1 πρόνοιαν] πρόνοιαν ἥγησαι A ἐμοῦ] λιμου A 2 καὶ om. MW *ταῦτα MW 4 *litt. αὐτῷ — 5 ἵππου ὀξέωσ καί i. ras. ca. 54 litt. m. 2 A παρεστῶτα] παρεστῶτα καὶ ποτνιώμενον A *adstantem* Lat *artabanem* etiam Lat 5 *ἵππου] ἵππου ὀξέωσ A *mox equo* Lat μηδὲ — 6 ἀνήκεστον] *nec te praesentia fata confundant* Lat 6 ταχεῖα — 7 μεταβολή i. ras. ca. 34 litt. m. 2 A λύπησ] παρούσησ λύπησ A 7 δέ με] δὲ MW *namque me* Lat, om. E 9 *ἐκστήσομαι] στήσομαι MW *constituam* Lat 10 i. marg. γρ ἀρτάβανον A ἐπὶ τὸν ἵππον τὸν (τὸν om. ME) ἀρταβάνην tr. MWE

11 δὲ MW δὲ καὶ E ταυτηνὶ ὡς] ταύτην μεγίστην ὡσ i. ras. 8—9 litt. m. 2 A ταύτην ὡσ E ἂν om. E 12 θεασάμενος om. E δ'] δὲ ὁ MW ὁ δὲ E 13 καὶ τιμὴν om. E ἐπωμόσατο] ἐπωμόσατο ἡμὴν E ἐκείνου MWE 15 ἥλλατο E τὴν βασιλείαν] τὰ βασίλεια E *regalia sua* Lat 16 *ταῖς] τὰσ W 18 καί τι — διδούς] *cumque ratione frequenter consolatus est* Lat καὶ (post τι) om. MW *κοιναὶ] κοινωνοὶ E 20 πίστιν — 21 αὐτοῦ] *promittens eum pristinorum in se non habere memoriam simul et iuramenta praebens* Lat 21 αὐτοῦ ex corr. A 22 πάρθων δὲ tr. E 24 Κίνναμος — 287, 1 καταλάβῃ om. E κιννάμωμοσ MW *cinnamum* Lat δὲ MW

αὐτοὺς ἐκ τούτου καταλάβῃ, μαθὼν τὴν προαίρεσιν αὐτῶν ὁ Κίννα- 64
μος ταύτην αὐτὸς γράφει τῷ Ἀρταβάνῃ, τέθραπτο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ
καὶ φύσει δ' ἦν καλὸς καὶ ἀγαθός, παρακαλῶν αὐτῷ πιστεύσαντα
παραγενέσθαι τὴν ἀρχὴν ἀποληψόμενον τὴν αὐτοῦ. καὶ ὁ Ἀρτα- 65
βάνης πιστεύσας παρῆν. ὑπαντᾷ δ' αὐτῷ ὁ Κίνναμος καὶ προσ-
κυνήσας βασιλέα τε προσαγορεύσας περιτίθησιν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ
τὸ διάδημα ἀφελὼν τῆς ἑαυτοῦ.
3. Καὶ Ἀρταβάνης οὕτω διὰ Ἰζάτου πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν 66
καθίσταται πρότερον αὐτῆς ἐκπεσὼν διὰ τοὺς μεγιστᾶνας. οὐκ
ἐγένετο μὴν ἀμνήμων τῶν εἰς αὐτὸν εὐεργεσιῶν, ἀλλ' ἀντιδωρεῖται
τὸν Ἰζάτην ταῖς μεγίσταις τιμαῖς παρ' αὐτοῖς· τήν τε γὰρ τιάραν 67
ὀρθὴν ἐπέτρεψεν αὐτῷ φορεῖν καὶ ἐπὶ κλίνης χρυσῆς καθεύδειν,
ἅπερ μόνων ἐστὶ γέρα καὶ σημεῖα τῶν Πάρθων βασιλέων. ἔδωκεν 68
δὲ καὶ χώραν πολλὴν αὐτῷ κἀγαθὴν τοῦ τῶν Ἀρμενίων βασιλέως
ἀποτεμόμενος, Νίσιβις δέ ἐστιν ὄνομα τῇ γῇ, καὶ ἐν αὐτῇ πρό-
τερον Μακεδόνες ἐκτίσαντο πόλιν Ἀντιόχειαν, ἣν Ἐπιμυγδονίαν
προσηγόρευσαν. ταύταις μὲν δὴ ταῖς τιμαῖς ὁ Ἰζάτης ὑπὸ τοῦ
τῶν Πάρθων βασιλέως ἐτιμήθη.
4. Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον Ἀρταβάνης τελευτᾷ τὴν βασι- 69
λείαν τῷ παιδὶ Οὐαρδάνῃ καταλιπών. οὗτος δὴ πρὸς τὸν Ἰζάτην
ἀφικόμενος ἔπειθεν αὐτὸν μέλλων πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ἐκφέ-
ρειν συστρατεύεσθαι καὶ συμμαχίαν ἑτοιμάζειν. οὐ μὴν ἔπειθεν· 70
ὁ γὰρ Ἰζάτης τὴν Ῥωμαίων δύναμίν τε καὶ τύχην ἐπιστάμενος

AMWELat Zonaras I p. 510.

1 αὐτῶν] ELat et i. marg. A αὐτοῦ codd. κιννάμωμοσ MWE 2 ταύτην] τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ τὴν βασιλείαν παρειληφότι E 3 φύσει — καλὸς καὶ] ἦν γὰρ E δὲ MW αὐτῷ] αὐτὸν E *πιστεύσαντα — 4 ἀρχὴν ἀπο om. W 4 *αὐτοῦ ex corr. A 5 ὑπήντα MWE γρ ὑπαντιάζει i. marg. A δὲ MWE *αὐτὸν MW κιννάμωμοσ MWE καὶ om. E 8 διὰ Ἰζάτου] δι' ἐξαετοῦσ (ἐξ ex ἰζ corr. M) MWE *per iazatem* Lat πάλιν] πάλιν χρόνου MW χρόνου πάλιν E 9 πρότερον — μεγιστᾶνας om. E 10 ἀλλὰ MWE ἀντιδωρεῖται] δωρεῖται MWE *redonauit* Lat 11 *παρ' αὐτοῖσ om. Lat *αὐτοῖσ ex αὐτοῦ corr. A 12 χρυσῆσ κλίνησ tr. MWE 13 *ἅπερ — βασιλέων] *quod solis parthorum regibus licet* Lat μόνον M γέρασ MWE *σημεῖον ed. pr. 14 αὐτῷ πολλὴν tr. E καὶ ἀγαθὴν E τοῦ τῶν] τῆσ τῶν E τῆσ τοῦ Dindorf βασιλέως] βασιλείασ E 15 *τῇ γῇ — αὐτῇ] τῇ γῇ ἐκείνῃ καὶ ἐν αὐτῇ i. ras. 14—15 litt. m. 2 A 16 ἔκτισαν E *ἣν] τὴν MW *quam* Lat Ἐπιμυγδονίαν] ἐπὶ μυγδονίαν W μυγδονίαν E *inmygdoniam* Lat 20 *Οὐαρδάνῃ] *partadani* Lat τὸν om. MWE 21 ἔπειθεν] ἠξίου E ἔπεισεν coni. 22 συμμαχίαν ἑτοιμάζειν] συμμαχεῖν E

71 ἀδυνάτοις αὐτὸν ἐνόμιζεν ἐπιχειρεῖν. ἔτι τε πεπομφὼς πέντε μὲν
τὸν ἀριθμὸν υἱοὺς τὴν ἡλικίαν νέους γλῶτταν τὴν παρ' ἡμῖν πά-
τριον καὶ παιδείαν ἀκριβῶς μαθησομένους, τὴν δὲ μητέρα προσ-
κυνήσουσαν τὸ ἱερόν, ὡς προεῖπον, ὀκνηρότερος ἦν καὶ τὸν Οὐαρ-
δάνην ἐκώλυεν συνεχῶς διηγούμενος τὰς Ῥωμαίων δυνάμεις τε καὶ
πράξεις, διὰ τούτων οἰόμενος αὐτὸν φοβήσειν καὶ παύσειν ἐπι-
72 θυμοῦντα τῆς ἐπ' αὐτοὺς στρατείας. παροξυνθεὶς δ' ἐπὶ τούτοις
ὁ Πάρθος πόλεμον εὐθὺς πρὸς Ἰζάτην κατήγγειλεν. οὐ μὴν ἔλαβεν
οὐδὲ τῆς ἐπὶ τούτῳ στρατείας ὄνησιν τοῦ θεοῦ τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ
73 πάσας ὑποτεμόντος· μαθόντες γὰρ οἱ Πάρθοι τὴν διάνοιαν τοῦ
Οὐαρδάνου καὶ ὡς ἐπὶ Ῥωμαίους στρατεύειν ἔκρινεν, αὐτὸν μὲν
74 ἀναιροῦσιν, τὴν ἀρχὴν δὲ τῷ ἀδελφῷ Κοτάρδῃ παρέδοσαν. καὶ
τοῦτον δὲ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἐξ ἐπιβουλῆς τελευτήσαντα διαδέ-
χεται Οὐολογέσης ὁ ἀδελφός, ὃς δὴ καὶ τοῖς ὁμοπατρίοις δυσὶν
ἀδελφοῖς δυναστείας ἐπίστευσεν, Πακόρῳ μὲν τῷ καὶ πρεσβυτέρῳ
τὴν Μήδων, Τιριδάτῃ δὲ τῷ νεωτέρῳ τὴν Ἀρμενίαν.
75 IV. 1. Ὁ δὲ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς Μονόβαζος καὶ οἱ συγ-
γενεῖς θεωροῦντες τὸν Ἰζάτην διὰ τὴν πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειαν
ζηλωτὸν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γεγενημένον ἔσχον ἐπιθυμίαν καὶ
76 αὐτοὶ τὰ πάτρια καταλιπόντες ἔθεσι χρῆσθαι τοῖς Ἰουδαίων. γίνε-
ται δ' ἡ πρᾶξις αὐτῶν κατάφωρος τοῖς ὑπηκόοις, κἀπὶ τούτῳ
χαλεπήναντες οἱ μεγιστᾶνες οὐκ ἐφανέρουν μὲν τὴν ὀργήν, κατὰ
νοῦν δὲ ἔχοντες καιρὸν ἐπιτήδειον ἐζήτουν δίκην εἰσπράξασθαι

AMWELat Zonaras I p. 510.

1 *ἀδυνάτοις] *impossibilia bella* Lat   τε] coni. γε A δὲ MWE   2 τὴν] τὴν δὲ Hudson   3 *ἀκριβῶς] *sub integritate* Lat   δὲ] Bekker τε codd. E   προσκυνοῦσαν MWE   4 **bardanem* hic et infra Lat   5 δυνάμεις] εὐτυχεῖσ | δυνάμεισ (εὐτυχεῖσ suppl.) A   7 δ'] δὲ MW οὖν E   8 εὐθὺς om. E   9 οὐδὲ om. E   10 τοῦ om. MWE   11 στρατεύσειν E   12 *ἀδελφῶ sic A   Κοτάρδῃ] Spanheim ἴκοτάρδη (ϊ i. ras., ο ex ω corr. A) AE κατάρδη MW *cotardi* Lat Γοτάρζῃ Hudson   *παρέδωσαν W   14 Οὐολογέσης] ed. pr. οὐλιγέσησ A οὐλιγαίσησ M οὐολιγαίσησ W οὐλελέσησ E *uologesis* Lat Οὐλογάσης Hudson, cf. paullo infra   ὁμοπατρίοις om. E   δυσὶν] δυσὶν αὐτοῦ E   15 δυναστείας] δυναστείασ μεγάλασ E   *πρε|·βυτέρωι A   16 Τιριδάτῃ] A¹Lat τηριδάτη MWE et ex corr. A   *δὲ] τε M   *τῷ] τῶ καὶ MW   17 βασιλέως] ἰζάτου E   18 Ἰζάτην] βασιλέα E   *διὰ τὴν] τῇ M, om. W *propter* Lat   τὸν om. E   εὐσέβειαν] εὐσεβεία MW εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῶ τῶν ἠθῶν χρηστότητα E   19 ἀνθρώποις om. E   *γενόμενον M   20 καὶ τὴν ἔφεσιν εἰσ πέρασ ἐξήνεγκαν post Ἰουδαίων add. E   γίνεται — 21 ὑπηκόοις] *horum nisus subiectis fuit ualde grauissimus* Lat   21 *δ' ἡ] δὲ W   τοῖσ ὑπηκόοισ κατάφωροσ tr. E   ἐπὶ τούτῳ om. E   22 καὶ ὀργίλωσ διατεθέντεσ post μεγιστᾶνες suppl. E   *οὐκ ἐφανέρουν] οὐ φέρουσι MW *retinebant* Lat   23 δ' E   *ἐζήτουν] ἐξήτουν M *expectantes* Lat

σπεύδοντες παρ' αὐτῶν. καὶ δὴ γράφουσιν πρὸς Ἀβίαν τὸν Ἀρά- 77
βων βασιλέα χρήματα πολλὰ δώσειν ὑπισχνούμενοι στρατεύσασθαι
θελήσαντι κατὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς βασιλέως, ἐπηγγέλλοντο δὲ καὶ
περὶ τὴν πρώτην συμβολὴν ἐγκαταλείψειν τὸν βασιλέα· θέλειν
γὰρ αὐτὸν τιμωρήσασθαι μισήσαντα τὰ παρ' αὐτοῖς ἔθη· καὶ
ὅρκοις τὴν πρὸς ἀλλήλους ἐνδησάμενοι πίστιν σπεύδειν παρεκά-
λουν. πείθεται δὲ ὁ Ἄραψ, καὶ πολλὴν ἐπαγόμενος δύναμιν ἧκεν 78
ἐπὶ τὸν Ἰζάτην. μελλούσης δὲ τῆς πρώτης συμβολῆς πρὶν εἰς
χεῖρας ἐλθεῖν καταλείπουσιν τὸν Ἰζάτην ἐκ συνθήματος πάντες ὡς
πανικῷ δείματι κατασχεθέντες, καὶ τὰ νῶτα τοῖς πολεμίοις ἐντρέ-
ψαντες ἔφευγον. οὐ μὴν ὁ Ἰζάτης κατεπλάγη, νοήσας δὲ προδοσίαν 79
ὑπὸ τῶν μεγιστάνων γεγενῆσθαι καὶ αὐτὸς εἰς τὸ στρατόπεδον
ὑπεχώρησεν, καὶ τὴν αἰτίαν ζητήσας ὡς ἔμαθεν συντεταγμένους
πρὸς τὸν Ἄραβα, τοὺς μὲν αἰτίους ἀναιρεῖ, τῇ δ' ἐπιούσῃ συμ-
βαλὼν πλείστους μὲν ἀπέκτεινε, πάντας δὲ φυγεῖν ἠνάγκασεν, αὐ- 80
τὸν δὲ τὸν βασιλέα διώκων εἴς τι φρούριον συνήλασεν Ἄρσαμον
καλούμενον, καὶ προσμαχεσάμενος καρτερῶς εἷλε τὸ φρούριον διαρ-
πάσας τε τὴν ἐν αὐτῷ λείαν πᾶσαν, πολλὴ δὲ ἦν, ὑπέστρεψεν εἰς
τὴν Ἀδιαβηνὴν τὸν Ἀβίαν οὐ καταλαβὼν ζῶντα· περικαταλαμ-
βανόμενος γὰρ ἑαυτὸν ἀνεῖλεν.

2. Ἀποτυχόντες δὲ οἱ τῶν Ἀδιαβηνῶν μεγιστᾶνες τῆς πρώ- 81
της ἐπιχειρήσεως παραδόντος αὐτοὺς τοῦ θεοῦ τῷ βασιλεῖ οὐδ'
ὣς ἠρέμουν, ἀλλὰ γράφουσιν πάλιν Οὐολογέσῃ, βασιλεὺς δὲ Πάρ-
θων οὗτος ἦν, παρακαλοῦντες ἀποκτεῖναι μὲν τὸν Ἰζάτην, κατα-

AMWELat Zonaras I p. 511.

1 σπεύδοντες om. E 2 τὸν] τῶν E *στρατεύεσθαι MW 3 ἐπηγγέλοντο E[1] 4 καταλείψειν E τὸν βασιλέα] αὐτὸν E 5 μισήσαντα τὰ παρ' αὐτοῖς ἔθη] καταλείψαντα τὰ πάτρια αὐτῶν E *propter odium quod eorum cultum reliquerat* Lat 6 σπεύδειν] σπεύδειν τομῶσ E 7 δὲ om. E 8 μελλούσης δὲ τῆς πρώτης συμβολῆς] μηδὲν μελλήσασ πρώτη δὲ τοῦ πολέμου προσβολῇ E *tunc in ipsa prima congressione* Lat 9 ὡς — 10 κατασχεθέντες] om. E *uelut uno uincti funiculo* Lat 11 *κατεπλάγη νοήσας] κατεπλάγη τὸ δράμα νοήσασ i. ras. m. 2 A 12 *καὶ — 13 ὑπεχώρησεν] *et ipse cum exercitu discessit* Lat 13 συντεταγμένα E 14 δὲ MW 16 *διώκειν W τι] τὸ E 17 καὶ — εἷλε] ἑλὼν τε E προσμαχησάμενοσ MW διαρπάσας] καὶ διαρπάσασ E 18 τε] δὲ MW τε — πολλὴ] τὰ ἐν αὐτῷ πολλὰ E 19 *ἀδιαβηνῆσ W τὸν — ζῶντα] ἀβίασ E *προκαταλαμβανόμενος Ernesti 20 γὰρ om. E *ἀνεῖλεν] ἀνεῖλεν πρὶν εἰσ χεῖρασ συγκλεισθῆι τοῦ ἰζάτου A litt. πρὶν εἰσ — 23 πάλιν ουο i. ras. m. 2 A 22 παραδιδόντοσ MW αὐτοὺσ, αὐ eras. M. τῷ βασιλεῖ τοῦ θεοῦ tr. M 23 ὣς] E ὡσ codd. ἠρέμησαν *οὐολογαίσῃ M οὐολιγαίσῃ W *uologessi* (*uologosso* cod. Ambr.) Lat

στῆσαι δ' αὐτοῖς ἕτερον δυνάστην καὶ τῷ γένει Πάρθον· μισεῖν γὰρ
ἔλεγον τὸν ἑαυτῶν βασιλέα καταλύσαντα μὲν τὰ πάτρια, ξένων δ'
82 *ἐραστὴν ἐθῶν γενόμενον. ταῦτα ἀκούσας ὁ Πάρθος ἐπήρθη πρὸς*
τὸν πόλεμον, καὶ προφάσεως δικαίας μηδεμίαν ἀφορμὴν ἔχων τὰς
ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῷ δοθείσας τιμὰς ἔπεμψεν ἀπαιτῶν, ἀπειθή-
83 *σαντι δὲ πόλεμον κατήγγελλεν. ταράσσεται δὲ τὴν ψυχὴν οὐχὶ με-*
τρίως ὁ Ἰζάτης, ὡς ἤκουσεν ταῦτα, κατάγνωσιν μὲν φέρειν αὐτῷ
νομίσας τὸ τῶν δωρεῶν ἐξίστασθαι δοκεῖν διὰ φόβον τοῦτο πρά-
84 *ξας. εἰδὼς δέ, ὅτι καὶ ἀπολαβὼν ὁ Πάρθος τὰς τιμὰς οὐκ ἂν*
ἠρεμήσειεν, ἔκρινεν ἐπιτρέψαι τῷ κηδεμόνι θεῷ τὸν ὑπὲρ τῆς ψυ-
85 *χῆς κίνδυνον, καὶ τοῦτον μέγιστον ἡγησάμενος ἔχειν σύμμαχον κατα-*
τίθεται μὲν τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας εἰς τὰ τῶν φρουρίων ἀσφαλέ-
*στατα, τὸν σῖτον δὲ πάντα μὲν τὸν εἰς τὰς βάρεις * ἐμπίπρησιν*
τόν τε χόρτον καὶ τὰς νομάς, ταῦτά τε προευτρεπισάμενος ἐξεδέχετο
86 *τοὺς πολεμίους. παραγενομένου δὲ τοῦ Πάρθου μετὰ πολλῆς δυνά-*
μεως πεζῶν τε καὶ ἱππέων θᾶττον ἐλπίδος, ὥδευσε γὰρ συντόνως,
βαλλομένου τε χάρακα πρὸς τῷ ποταμῷ τῷ τὴν Ἀδιαβηνὴν καὶ
τὴν Μηδίαν ὁρίζοντι, τίθησι καὶ ὁ Ἰζάτης τὸ στρατόπεδον οὐκ
87 *ἄπωθεν ἔχων περὶ αὐτὸν ἱππεῖς τὸν ἀριθμὸν ἑξακισχιλίους. ἀφι-*
κνεῖται δὲ πρὸς τὸν Ἰζάτην ἄγγελος παρὰ τοῦ Πάρθου πεμφθείς,
ὃς τὴν Πάρθων δύναμιν ὅση τίς ἐστιν ἤγγελλεν ἀπὸ Εὐφράτου
ποταμοῦ μέχρι Βάκτρων τοὺς ὅρους αὐτῆς τιθέμενος καὶ τοὺς

AMWELat Zonaras I p. 511.

1 *δὲ* MWE **δυνάτην* W *καὶ*] *κἂν* MW, om. E 2 *ἔλεγον* om. E *καταλύσαντα — πάτρια* om. E *τὰ πάτρια ξένων*] *τὰ πάτρια αὐτοῖσ ξένων* i. ras. m. 2 A **ξένον* M *δ'*] *δὲ* MW, om. E 4 *προφάσεως — ἔχων*] *πρόφασιν δικαίαν μὴ ἔχων* E *δικαίαν* W *ἔχων ἀφορμὴν* tr. MW **ἔπεμπεν* W **ἔπεμψεν ἀπαιτῶν*] *repetiit* Lat 6 *κατήγγελλε πόλεμον* tr. E **οὐχὶ*] *οὔτι* coni. 7 *ὡς ἤκουσε ταῦτα* om. E **κατάγνωσιν — 8 πράξας*] *et iudicans turpitudinem sibi fore si propter metum collatis honoribus cedere uideretur* Lat 8 *δοκεῖν*] om. ME *δοκοῦντι* Ernesti *τοῦτο πράξας* om. E *πρᾶξαι* Ernesti 9 *litt. *ὲ ὅτι καὶ* i. ras. ut uid. m. 2 A 10 *ἠρεμήσειε* A¹ *ἠρεμήση* E *ἔκρινεν*] *ἔκρινεν οὖν* E *κηδεμόνι* om. E 12 *εἰς τὰ — 14 νομάς*] *in munitissimis locis cunctaque frumenta et foenum et pabula congregauit* Lat *εἴσ τι τῶν φρουρίων ἀσφαλέστατον* MW 13 *τὸν* om. MW *μὲν τὸν*] *μὲν τῶν* MW *ἐμπίπρησιν*] *καὶ ἐμπίπρησιν* ed. pr. 14 *τε, τ* i. ras. A 15 **παραγενομένου δὲ τοῦ Πάρθου*] *παραγενομένου τοῦ παρθυαίων βασιλέωσ*, litt. *γενομένου — βασιλέωσ* i. ras. m. 2 A *ueniente uero parthorum rege* Lat 18 *τὸ* om. A 19 *ἄποθεν* M et ex corr. A **ἔχων — ἑξακισχιλίους* om. W *περὶ αὐτὸν* om. E *αὐτὸν* ex corr. A *τὸν* om. M *τον ἀριθμὸν* om. E 21 *Πάρθων*] *πάρθον* MWE **ὅση τίς ἐστιν*] *ὅστισ ἦν* M *ἤγγελεν* E

ὑπηκόους αὐτῆς βασιλέας καταλέγων. ἠπείλει δὲ δώσειν αὐτὸν 88
δίκας ἀχάριστον περὶ δεσπότας τοὺς ἑαυτοῦ γενόμενον, καὶ ῥύεσθαι
τῶν βασιλέως αὐτὸν χειρῶν οὐδὲ τὸν θεὸν ὃν σέβει δυνήσεσθαι.
ταῦτα τοῦ ἀγγέλου φράσαντος ὁ Ἰζάτης εἰδέναι μὲν τὴν Πάρθων 89
δύναμιν ἔφη πολὺ τῆς αὐτοῦ διαφέρουσαν, γινώσκειν δ' οὖν ἔτι
μᾶλλον πάντων ἀνθρώπων ἔλεγεν κρείσσω τὸν θεόν. καὶ τοιαύτην
δοὺς τὴν ἀπόκρισιν ἐπὶ τὴν ἱκετείαν ἐτρέπετο τοῦ θεοῦ, χαμαί τε
ῥίψας αὐτὸν καὶ σποδῷ τὴν κεφαλὴν καταισχύνας μετὰ γυναικὸς καὶ
τέκνων ἐνήστευεν ἀνακαλῶν τὸν θεὸν καὶ λέγων, „εἰ μὴ μάτην, ὦ δέ- 90
σποτα κύριε, τῆς σῆς ἐγενόμην χρηστότητος, τῶν πάντων δὲ δικαίως
μόνον καὶ πρῶτον ἥγημαι κύριον, ἐλθὲ σύμμαχος οὐχ ὑπὲρ ἐμοῦ
μόνον ἀμυνούμενος τοὺς πολεμίους, ἀλλ' ὅτι καὶ τῆς σῆς δυνάμεως
κατατετολμήκασιν." ὁ μὲν ταῦτ' ἐποτνιᾶτο δακρύων καὶ ὀδυρόμενος, 91
ἐπήκοος δὲ ὁ θεὸς ἐγίνετο, καὶ κατ' ἐκείνην εὐθὺς τὴν νύκτα δεξάμενος
Οὐολογέσης ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἐγέγραπτο Δαῶν καὶ Σακῶν χεῖρα
μεγάλην καταφρονήσασαν αὐτοῦ τῆς ἀποδημίας ἐπιστρατευσαμένην
διαρπάζειν τὴν Παρθυηνῶν, ἄπρακτος ἀνέζευξεν εἰς τοὐπίσω. καὶ
Ἰζάτης οὕτω κατὰ θεοῦ πρόνοιαν τὰς ἀπειλὰς τοῦ Πάρθου διαφεύγει.

3. *Μετ'* οὐ πολὺν δὲ χρόνον πεντηκοστὸν μὲν καὶ πέμπτον 92
ἀπὸ γενεᾶς πληρώσας ἔτος τέταρτον δὲ πρὸς εἰκοστῷ δυναστεύσας,
καταλιπὼν παῖδας ἄρρενας εἰκοσιτέσσαρας καὶ θυγατέρας εἰκοσι-

---

AMWELat Zonaras I p. 511.

2 *τοὺς ἑαυτοῦ* om. E   3 * *τῶν*] *τοῦ* M   5 *αὐτοῦ*] *αὐτῶν* M   * *γιγνώσκειν* MW   *δὲ* E   6 *ἀνθρώπων πάντων* tr. MW   *καὶ* — 7 *ἱκετείαν*] *ἐφ' ἱκετείαν οὖν* E   7 * *ἐτράπετο* M   8 *αὐτὸν* A¹MW *ἑαυτὸν* E   * *καταισχύνας*] *implens* Lat   *γυναικὸς*] *γυναικῶν* ELat   9 *μάτην*] *πάτην* M   10 *τῶν*] *γρ τὸν τῶν πάντων δε δικαίωσ μόνον δεσπότην καὶ πρῶτον ἥγημαι προνοητὴν καὶ κύριον* i. marg. A *et iuste omnium te solum et primum dominum esse cognoui* Lat   12 *ἀμυνόμενοσ* MW *ulturus* Lat   *ἀλλ' ὅτι* — 13 *κατατετολμήκασιν*] *sed quia etiam contra tuam uirtutem cum nefanda praesumptione locuti sunt* Lat   *καὶ μεγαλορρήμονα γλῶσσαν ἐπαφιέναι οὐ πεφρίκασιν* post *κατατετολμήκασιν* add. ed. pr.   13 *ταῦτα* MW   14 * *ὑπήκοοσ* M   *δ'* E   *εὐθὺς*] E *εὐθὺ* codd.   *ἐν ἧι ταῦτα ἐκεῖνοσ ἐδεῖτο* post *νύκτα* i. marg. add. A   15 **οὐολιγαίσησ* MW *bologesis* (*bologosis* cod. Ambr.) Lat   *Δαῶν*] Hudson *δακῶν* AME *δοκῶν* W *dacus* (h. e. *δακὸν*) Lat   *Σακῶν*] A¹MWE *ἰσακῶν* ex corr. A *isacus* (h. e. *Ἴσακον*)Lat   16 *τῇ ἀποδημίᾳ* Cocceji   17 *Παρθυηνῶν*] E *παρθυηνὴν* AW *παρθυὴν* M *parthorum prouinciam* Lat   *καὶ*] *καὶ ὁ* MWE   20 * *εἰκοστὸν* MW   21 *καταλιπὼν παῖδας*] *θνήσκει καταλιπὼν παῖδασ*, litt. *θνήσκει* — *παῖ* i. ras. m. 2 A   *καταλιπὼν* — 292, 1 *βίον*] *relinquens filios masculos uiginti quattuor et filias uiginti quattuor* (*et filias uiginti quattuor* om. Ambr.) *uita priuatus est* Lat   *εἴκοσι καὶ τέσσαρασ* E   *καὶ θυγατέρας εἴκοσι τέσσαρας*] om. MW *καὶ θυγατέρασ τοσαύτασ* E

93 *τέσσαρας καταστρέφει τὸν βίον. τὴν μέντοι διαδοχὴν τῆς ἀρχῆς*
τὸν ἀδελφὸν Μονόβαζον ἐκέλευεν παραλαβεῖν, ἀμειβόμενος αὐτὸν
ὅτι κατὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον
94 *πιστῶς φυλάξειεν αὐτῷ τὴν δυναστείαν. ἡ δὲ μήτηρ Ἑλένη τὸν*
τοῦ παιδὸς θάνατον ἀκούσασα βαρέως μὲν ἤνεγκεν ὡς εἰκὸς μητέρα
στερομένην εὐσεβεστάτου παιδός, παραμυθίαν δ' ὅμως εἶχεν τὴν
διαδοχὴν ἀκούσασα εἰς τὸν πρεσβύτερον αὐτῆς υἱὸν ἥκουσαν, καὶ
πρὸς αὐτὸν ἔσπευδεν. παραγενομένη δὲ εἰς τὴν Ἀδιαβηνὴν οὐ
95 *πολὺν Ἰζάτῃ τῷ παιδὶ χρόνον ἐπεβίωσεν. ὁ δὲ Μονόβαζος τά τε*
ἐκείνης ὀστᾶ καὶ τὰ τοῦ ἀδελφοῦ πέμψας εἰς Ἱεροσόλυμα θάψαι
προσέταξεν ἐν ταῖς πυραμίσιν, ἃς ἡ μήτηρ κατεσκευάκει τρεῖς τὸν
96 *ἀριθμὸν τρία στάδια τῆς Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως ἀπεχούσας. ἀλλὰ*
Μονόβαζος μὲν ὁ βασιλεὺς ὅσα κατὰ τὸν τῆς ζωῆς χρόνον ἔπραξεν,
ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν.
97 V. 1. *Φάδου δὲ τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπεύοντος γόης τις ἀνὴρ*
Θευδᾶς ὀνόματι πείθει τὸν πλεῖστον ὄχλον ἀναλαβόντα τὰς κτήσεις
ἕπεσθαι πρὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν αὐτῷ· προφήτης γὰρ ἔλεγεν
εἶναι, καὶ προστάγματι τὸν ποταμὸν σχίσας δίοδον ἔχειν ἔφη παρέ-
98 *ξειν αὐτοῖς ῥᾳδίαν. καὶ ταῦτα λέγων πολλοὺς ἠπάτησεν. οὐ μὴν*
εἴασεν αὐτοὺς τῆς ἀφροσύνης ὄνασθαι Φᾶδος, ἀλλ' ἐξέπεμψεν ἴλην
ἱππέων ἐπ' αὐτούς, ἥτις ἀπροσδόκητος ἐπιπεσοῦσα πολλοὺς μὲν
ἀνεῖλεν, πολλοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβεν, αὐτὸν δὲ τὸν Θευδᾶν ζωγρή-
σαντες ἀποτέμνουσι τὴν κεφαλὴν καὶ κομίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα.
99 *τὰ μὲν οὖν συμβάντα τοῖς Ἰουδαίοις κατὰ τοὺς Κουσπίου Φάδου*
τῆς ἐπιτροπῆς χρόνους ταῦτ' ἐγένετο.

§ 97 = bell. Iud. II 220.

AMWELat Zonaras I p. 512 Eusebius hist. eccl. II 11.

1 *καταστρέφει τὸν βίον*] E et ut uid. Lat, om. codd. 3 **πατρος*] *πατρὸσ αὐτοῦ* MW 4 *δυναστείαν*] *βασιλείαν* E *regnum* Lat 6 *δὲ* MW 8 litt. *γενομένη δὲ εἰσ* — 11 *μήτηρ* i. ras. m. 2 A 9 *Ἰζάτῃ* — *χρόνον*] *χρόνον αὐτῶ* E *ἀλλὰ τῶ γήρα καὶ τῶι τῆσ λύπησ ἀλγήματι πιεζομένη ταχέωσ ἀπέψυξεν* post *ἐπεβίωσεν* add. A *μονόβαζοσ δὲ* tr. E 11 **τρεῖς*] in fine uersus suppl. m. 1, *τ* i. ras. A, om. Lat *τὸν ἀριθμὸν*] *οὔσασ* E 12 *τρία*] *τρία τὲ* E *τῆς*] *τῆσ τῶν* MW *τῶν* E *Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως*] *ἱεροσολύμων* E 14 *ἀπαγελοῦμεν* M 15 incip. Eusebius 16 **theodas* Lat *ὄνομα* E 18 *ἔχειν* om. MWE Eusebius et fort. Lat 19 **ἠπάτησεν, ἠ* ex corr. M 20 **αὐτοὺς*] *αὐτοῦ* ex corr. A *ἔπεμψεν* E *ἴλην, ἴ* i. ras. AE 21 **ἐπ'*] *εἰσ* M *ἥτις*] *ἣ* E *μὲν*] *μὲν αὐτῶν* E 22 *δὲ* (ante *τὸν*)] *τε* MWE. **theodam* Lat 23 *κεφαλὴν*] *κεφαλὴν αὐτοῦ* E **Ἱεροσόλυμα* fin. Eus. 24 *κουσπίουσ* W 25 *ταῦτα* MW

2. Ἦλθε δὲ Φάδῳ διάδοχος Τιβέριος Ἀλέξανδρος Ἀλεξάν- 100
δρου παῖς τοῦ καὶ ἀλαβαρχήσαντος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γένει τε καὶ
πλούτῳ πρωτεύσαντος τῶν ἐκεῖ καθ' αὐτόν. διήνεγκε καὶ τῇ πρὸς
τὸν θεὸν εὐσεβείᾳ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου· τοῖς γὰρ πατρίοις οὐκ
ἐνέμεινεν οὗτος ἔθεσιν. ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τὸν μέγαν λιμὸν κατὰ 101
τὴν Ἰουδαίαν συνέβη γενέσθαι, καθ' ὃν καὶ ἡ βασίλισσα Ἑλένη
πολλῶν χρημάτων ὠνησαμένη σῖτον ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διένειμεν
τοῖς ἀπορουμένοις, ὡς προεῖπον. πρὸς τούτοις δὲ καὶ οἱ παῖδες 102
Ἰούδα τοῦ Γαλιλαίου ἀνήχθησαν τοῦ τὸν λαὸν ἀπὸ Ῥωμαίων ἀπο-
στήσαντος Κυρινίου τῆς Ἰουδαίας τιμητεύοντος, ὡς ἐν τοῖς πρὸ
τούτων δεδηλώκαμεν, Ἰάκωβος καὶ Σίμων, οὓς ἀνασταυρῶσαι προσ-
έταξεν Ἀλέξανδρος. ὁ δὲ τῆς Χαλκίδος βασιλεὺς Ἡρώδης μετα- 103
στήσας τῆς ἀρχιερωσύνης Ἰώσηπον τὸν τοῦ Καμοιδὶ τὴν διαδοχὴν
τῆς τιμῆς Ἀνανίᾳ τῷ τοῦ Νεβεδαίου δίδωσιν. Τιβερίῳ δὲ Ἀλε-
ξάνδρῳ Κουμανὸς ἀφίκετο διάδοχος. καὶ τελευτᾷ τὸν βίον Ἡρώδης 104
ὁ τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀγρίππα ἀδελφὸς ὀγδόῳ τῆς Κλαυδίου
Καίσαρος ἀρχῆς ἔτει, καταλιπὼν τρεῖς υἱοὺς Ἀριστόβουλον μὲν
ὑπὸ τῆς πρώτης αὐτῷ τεχθέντα γυναικός, ἐκ Βερενίκης δὲ τῆς
τἀδελφοῦ θυγατρὸς Βερενικιανὸν καὶ Ὑρκανόν. τὴν δ' ἀρχὴν αὐ-
τοῦ Καῖσαρ Κλαύδιος Ἀγρίππᾳ τῷ νεωτέρῳ δίδωσιν.

---

§ 100 = bell. Iud. II 220; § 104 = bell. Iud. II 221.

AMWELat Zonaras I p. 512 Eusebius hist. eccl. II 11, 12. Photius bibl. p. 317a Bekker.

1 i. marg. *γ'* E *VII* Lat *τιβέριοσ ἀλέξανδροσ διάδοχοσ* tr. MWE 2 *τοῦ καὶ — 4 Ἀλεξάνδρου*] *qui etiam in alexandria fuerat alabarchis id est princeps salis, genere diuitiisque alexandrinorum cunctos excellens, sed etiam filio alexandro diuina cultura melior* Lat *γένει τε* om. MWE 3 *καθ' αὐτόν* om. E *διήνεγκε*] *ὃσ διήνεγκε* E *καὶ* om. E 4 *τὸν* om. ME 5 **ἐνέμενεν* MW incip. Euseb. *ἐπὶ τούτου*] E *ἐπὶ τούτοισ* codd. Eus *horum temporibus* Lat **δὲ*] *γὰρ* MW *ergo* Lat *δὴ* Hudson **κατὰ τὴν Ἰουδαίαν* om. Lat **συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν Ἰουδαίαν* tr. M 6 *ἰουδαίων* E *βασιλὶσ* E 7 *διένεμε* E 8 **ἀπορουμένοις* fin. Eus 9 *ἀνήχθησαν*] *ἀνηρέθησαν* MWE et i. marg. A, om. Lat **τοῦ* om. MW **ἀποστήσαντεσ* MW 10 *Κυρινίου*] *κυρηνίου* codd. E *cyrineo* Lat **τιμητεύοντος*] *τιμητοῦ ὄντοσ* MW 11 *ἐδηλώσαμεν* MW **iacobum atque symeonem et filios iudae galilaei* Lat 12 **ὁ ἀλέξανδροσ* MW i. marg. *VIII* Lat 13 *χαμοιδὶ, οι* ex *ωι* corr., i. marg. *γρ ἐν ἄλλοισ κεμεδὶ γρ δὲ ἐν ἄλλοισ χαμύδου* A *χαμύδου* MW *κεμεδῆ* E *cami* Lat, cf. supra § 17 14 **τῆς τιμῆς*] *τὴν τιμῆσ* M *Νεβεδαίου*] *νεδεβαίου* (*δεβαίου* i. ras. m. 1 A) AE *nibedei* Lat 15 *κούμανοσ* MWE § 104 breuiter excerpsit Photius 16 *ἀγρίππου* E 17 *ἔτει* om. E **καταλείπων* Ernesti 18 *ὑπὸ*] *ἀπὸ* E *βερνίκησ* MWE *berenice* Lat 19 **Βερενικιανὸν*] *βερνικίανον* MW *berenicianum* Lat **δὲ* MW 20 **κλαύδιοσ καῖσαρ* tr. MW

105 3. *Στάσεως δ᾽ ἐμπεσούσης τῇ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλει Κου-*
μανοῦ τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πράγματα διοικοῦντος ἐφθάρησαν
ὑπὸ ταύτης πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων. καὶ πρότερον ἀφηγήσομαι τὴν
106 *αἰτίαν, δι᾽ ἣν ταῦτα συνέβη· τῆς πάσχα προσαγορευομένης ἑορτῆς*
ἐνστάσης, καθ᾽ ἣν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν ἄζυμα προσφέρεσθαι, πολλοῦ
καὶ πανταχόθεν πλήθους συναχθέντος ἐπὶ τὴν ἑορτὴν δείσας ὁ
Κουμανός, μὴ νεώτερόν τι παρὰ τούτων προσπέσῃ, κελεύει τῶν
στρατιωτῶν μίαν τάξιν ἀναλαβοῦσαν τὰ ὅπλα ἐπὶ τῶν τοῦ ἱεροῦ
στοῶν ἑστάναι καταστελοῦντας τὸν νεωτερισμόν, εἰ ἄρα τις γένοιτο.
107 *τοῦτο δὲ καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπεύσαντες ἐν ταῖς*
108 *ἑορταῖς ἔπραττον. τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς στρατιώτης τις*
ἀνακαλύψας ἐπεδείκνυε τῷ πλήθει τὰ αἰδοῖα, καὶ πρὸς τοῦτο
θεασαμένων ὀργὴ καὶ θυμὸς ἦν οὐχ ἑαυτοὺς ὑβρίσθαι λεγόντων,
ἀλλὰ τὸν θεὸν ἠσεβῆσθαι· τινὲς δὲ τῶν θρασυτέρων τὸν Κουμα-
νὸν ἐβλασφήμουν ὑπ᾽ αὐτοῦ τὸν στρατιώτην καθεῖσθαι λέγοντες.
109 *Κουμανὸς δ᾽ ἀκούσας καὶ αὐτὸς οὐ μετρίως ἐρεθίζεται πρὸς τὰς*
βλασφημίας, παρῄνει μέντοι παύσασθαι νεωτέρων ἐπιθυμοῦντας
110 *πραγμάτων μηδὲ στάσεις ἐξάπτειν ἐν ἑορτῇ. μὴ πείθων δέ, μᾶλ-*
λον γὰρ ἐπέκειντο βλασφημοῦντες, κελεύει τὸ στράτευμα πᾶν τὰς
πανοπλίας ἀναλαβὸν ἥκειν εἰς τὴν Ἀντωνίαν, φρούριον δ᾽ ἦν τοῦτο,
111 *καθάπερ καὶ πρότερον εἴπομεν, ἐπικείμενον τῷ ἱερῷ. παραγενο-*
μένους δὲ τοὺς στρατιώτας θεασάμενον τὸ πλῆθος καὶ φοβηθὲν
φεύγειν ὥρμησεν, τῶν δ᾽ ἐξόδων στενῶν οὐσῶν διώκεσθαι νομί-
ζοντες ὑπὸ τῶν πολεμίων καὶ συνωθούμενοι κατὰ τὴν φυγὴν πολ-

---

§ 105 = bell. Iud. II 223.

AMWELat Zonaras I p. 513 Eusebius hist. eccl. II, 19.

1 i. marg. *VIIII* Lat **δὲ* MW *κουμάνου* MWE 4 *προσαγορευομένης*] *γὰρ καλουμένησ* E 5 *πολλοῦ* — 6 *συναχθέντος*] *πολλῆσ πάντοθεν πληθύοσ συναχθείσησ* E *πολλοῦ καὶ* om. Lat 6 *καὶ* om. M 7 *κούμανοσ* MWE **μή* — *προσπέσῃ*] *ne quae per multitudinem turba aut resultatio nasceretur* Lat *νεώτερόν*] *πρὸσ νεωτερισμόν* E 8 **ἀναλαβοῦσα*ν A 10 *ἐπιτροπεύοντεσ* E 11 *δ᾽* E 13 *θεασαμένων*] *τῶν θεασαμένων* E *ὑβριεῖσθαι* E 14 *κούμανον* A^1MWE 15 *καθεῖσθαι*] E *καθίστασθαι* codd. 16 *κούμανοσ* MWE *δὲ* MWE *ἐρεθίζεται*] *ἠρέθιζε* MW 18 *ἐν ἑορτῇ*] *καὶ ταραχάσ* E 19 *τὸ στράτευμα* — 20 *ἀναλαβὸν*] *omnes milites arma sumentes* Lat *πᾶν τὰς πανοπλίας ἀναλαβὸν*] *πανοπλίαν ἀναλαβόντασ* MW *πάντασ πανοπλίαν ἀναλαβόντασ* E 20 *δ᾽ ἦν*] *δὲ* MW *erat enim* Lat 21 *τῷ ἱερῷ ἐπικείμενον* tr. E 23 **δ᾽ ἐξόδων*] *διεξόδων* MW 24 *τὴν* om. E **πολλοὺς* — 295, 1 *διέφθειρον*] *et multos adinuicem conterentes interemerunt* Lat

λοὺς ἀλλήλοις ἐν τοῖς στενοῖς θλιβόμενοι διέφθειρον. δύο γοῦν 112
μυριάδες ἐξηριθμήθησαν τῶν κατὰ τὴν στάσιν ἐκείνην φθαρέντων.
πένθος δ' ἦν τὸ λοιπὸν ἀντὶ τῆς ἑορτῆς, καὶ πάντες ἐκλαθόμενοι
τῶν εὐχῶν καὶ τῶν θυσιῶν ἐπὶ θρήνους καὶ κλαυθμοὺς ἐτράποντο.
τοιαῦτα μὲν ἑνὸς ἀσέλγεια στρατιώτου παθήματα γενέσθαι παρεσκεύασεν.

4. Οὔπω δ' αὐτῶν τὸ πρῶτον πένθος ἐπέπαυτο καὶ κακὸν 113
ἄλλο προσέπιπτεν· τῶν γὰρ ἀφεστώτων ἐπὶ νεωτερισμῷ τινες κατὰ
τὴν δημοσίαν ὁδὸν ὡς ἑκατὸν σταδίων ἄπωθεν τῆς πόλεως Στέφανον Καίσαρος δοῦλον ὁδοιποροῦντα λῃστεύσαντες ἅπασαν αὐτοῦ
τὴν κτῆσιν διαρπάζουσιν. ἀκούσας δὲ τὸ πραχθὲν ὁ Κουμανὸς 114
εὐθὺς πέμπει στρατιώτας, κελεύσας αὐτοῖς τὰς πλησίον κώμας διαρπάσαι, τοὺς δ' ἐπιφανεστάτους αὐτῶν δήσαντας ἐπ' αὐτὸν ἄγειν.
τῆς δὲ πορθήσεως γενομένης τῶν στρατιωτῶν τις τοὺς Μωυσέως 115
νόμους ἔν τινι κώμῃ λαβὼν κειμένους προκομίσας εἰς τὴν πάντων
ὄψιν διέσχισεν ἐπιβλασφημῶν καὶ πολλὰ κατακερτομῶν. Ἰουδαῖοι 116
δὲ ταῦτα ἀκούσαντες καὶ πολλοὶ συνδραμόντες καταβαίνουσιν εἰς
Καισάρειαν, ἐκεῖ γὰρ ἐτύγχανεν ὁ Κουμανὸς ὤν, ἱκετεύοντες μὴ αὐτοὺς ἀλλὰ τὸν θεὸν οὗπερ οἱ νόμοι καθυβρίσθησαν ἐκδικῆσαι· ζῆν
γὰρ οὐχ ὑπομένειν τῶν πατρίων αὐτοῖς οὕτως περιυβρισμένων.

§ 112 = bell. Iud. II 227.

AMWELatZonaras I p. 513.
1 *ἀλλήλοις*] ἀλλήλων MW ὑπ' ἀλλήλων E ἐν τοῖσ στενοῖσ θλιβομένουσ E *δύο — 2 *μυριάδες*] ὑπὲρ τοὺς μυρίους bell. Iud. τρεῖς μυριάδας Eusebius *γοῦν*] οὖν AE 2 ἠριθμήθησαν E 3 *δὲ MW 4 *καὶ κλαυθμοὺς* om. E 5 *τοιοῦτον W *ἀσέλγεια*] ἀσελγοῦσ MW *luxuria* Lat *παθήματα*] πάθημα MW πάθη E 7 *δ'*] δὲ MW, om. E *πρῶτον πένθος*] τοῦτο καὶ ὁ θροῦσ E 8 *ἄλλο*] ἄλλο τῷ προτέρῳ E *προσέπιπτεν*] προσεπιγίνεται E et i. marg. A *τῶν γὰρ — *τινὲς*] *quidam enim qui ex illa turba fugientes euaserant* Lat ἐφεστώτων WE 9 *ἄπωθεν*] ἄποθεν MW et ex corr. A ἄποθεν ἀπέχουσαν E 10 *Καίσαρος*] τινα τοῦ καίσαροσ E 11 κούμανοσ MWE 12 *κώμας*] χώρασ AE *uicos* Lat 13 *τοὺς δ' ἐπιφανεστάτουσ — 15 *πάντων* i. ras. m. 2 A *δὲ MW *δήσαντεσ W *ἄγειν*] ἀγαγεῖν E λόγον τῶν τετολμημένων εἰσπράξαντασ post *ἄγειν* add. A 14 *πορθήσεωσ γενομένης*] πορθήσεωσ τῶν χωρίων ὑπὸ τῶν πεμφθέντων στρατιωτῶν γινομένησ E *γενομένης*] γενομένησ τῶν κωμῶν A *τῶν στρατιωτῶν τις*] ἀτάσθαλόσ τισ ἐξ αὐτῶν νεανίασ E μωϋσέοσ E 15 *λαβὼν*] λαβὼν σεβασμίωσ E 16 *ὄψιν*] ὄψιν ἀναιδῶσ E *κατακερτομῶν*] κατακερτομῶν καὶ ἀκρατῶσ καθυλακτῶν E *Ἰουδαῖοι δὲ*] οἱ δὲ ἰουδαῖοι MWE 18 ἔτυχεν E κούμανοσ MWE *ὁ κούμανοσ ἐτύγχανεν tr. M 20 *τῶν πατρίων αὐτοῖς*] τῶν πατρίων αὐτοῖσ νόμων i. ras. m. 2, i. marg. νόμων suppl. A τῶν πατρίων καὶ νομίμων αὐτοῖσ E *τῶν πατρίων — περιυβρισμένων*] *dum leges patrias sic tractari uiderent* Lat *οὕτω MW

117 *καὶ Κουμανὸς δείσας, μὴ πάλιν νεωτερίσειεν τὸ πλῆθος, συμβου-
λευσάντων καὶ τῶν φίλων τὸν ἐνυβρίσαντα τοῖς νόμοις στρατιώτην
πελεκίσας ἔπαυσεν τὴν στάσιν ἐκ δευτέρου μέλλουσαν ἐξάπτεσθαι.*
118 VI. 1. *Γίνεται δὲ καὶ Σαμαρείταις πρὸς Ἰουδαίους ἔχθρα δι᾽
αἰτίαν τοιαύτην· ἔθος ἦν τοῖς Γαλιλαίοις ἐν ταῖς ἑορταῖς εἰς τὴν
ἱερὰν πόλιν παραγινομένοις ὁδεύειν διὰ τῆς Σαμαρέων χώρας. καὶ
τότε καθ᾽ ὁδὸν αὐτοῖς κώμης Γιναῆς λεγομένης τῆς ἐν μεθορίῳ
κειμένης Σαμαρείας τε καὶ τοῦ μεγάλου πεδίου τινὲς συνάψαντες*
119 *μάχην πολλοὺς αὐτῶν ἀναιροῦσιν. πυθόμενοι δὲ τὰ πραχθέντα
τῶν Γαλιλαίων οἱ πρῶτοι πρὸς Κουμανὸν ἀφίκοντο καὶ παρεκά-
λουν αὐτὸν μετιέναι τῶν ἀνῃρημένων τὸν φόνον. ὁ δὲ χρήμασι*
120 *πεισθεὶς ὑπὸ τῶν Σαμαρέων ὠλιγώρησεν. ἀγανακτήσαντες δὲ ἐπὶ
τούτῳ Γαλιλαῖοι τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἔπειθον ἐφ᾽ ὅπλα χωρῆ-
σαι καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι· δουλείαν γὰρ καὶ καθ᾽ αὑτὴν
μὲν πικρὰν ἔλεγον εἶναι, τὴν ἐφ᾽ ὕβρει δὲ παντάπασιν ἀφόρητον.*
121 *τῶν δ᾽ ἐν τέλει καταπραΰνειν αὐτοὺς πειρωμένων καὶ πείσειν τὸν
Κουμανὸν ἐπαγγελλομένων δίκας εἰσπράξασθαι παρὰ τῶν ἀνῃρηκό-
των, ἐκείνοις μὲν οὐ προσέσχον, ἀναλαβόντες δὲ τὰ ὅπλα καὶ βοη-
θεῖν Ἐλεάζαρον τὸν τοῦ Δειναίου παρακαλέσαντες, λῃστὴς δ᾽ οὗτος
ἦν ἔτη πολλὰ τὴν διατριβὴν ἐν ὄρει πεποιημένος, κώμας τινὰς*
122 *τῶν Σαμαρέων ἐμπρήσαντες διαρπάζουσι. Κουμανὸς δὲ τῆς πρά-*

---

§ 117 = bell. Iud. II 231.

AMWELat Zonaras I p. 514.

1 *Κουμανὸς*] *κούμανοσ* MW *ὁ κούμανοσ* E **νεωτερήσειε* W 2 **ὑβρί-σαντα* M 4 i. marg. *X* Lat *ἔχθρα πρὸσ ἰουδαίουσ* tr. E 7 *κώμης*] *ἐκ κώμης* coni. *Γιναῆς*] E *ναναῆσ*, *να* i. ras. maiore, *η* ex *ι* corr. A *τῆσ ναῒσ* MW *ginais* Lat *Γήμαν* appellat uicum bell. Iud. **τῆσ ἐν μεθορίῳ κειμένησ* om. MW

**τῆς* — 8 *κειμένης*] *inter samariam et campum maximum constitutum* Lat

8 **τε*] *δὲ* MW 10 **Γαλιλαίων*] *γαλιλαίων τινὲσ καὶ μᾶλλον* M *κούμανον* MWE 11 *μετιέναι*] Cocceji *μετεῖναι* codd. E *ut — inquireret* Lat *τῶν*] *τῶν ἀδίκωσ* E **ὁ δὲ* — 12 *ὠλιγώρησεν*] *at ille pecunias a samaritis accipiens neglexit hoc facere* Lat 12 *πεισθεὶς*] *πολλοῖσ ἀποτυφλωθεὶσ* E **ὑπὸ τῶν* — 13 *τούτῳ* i. ras. m. 2 A *Σαμαρέων*] *σαμαρέων τὴν ἐκδίκησιν* A *σαμαρέων κἀκείνοισ μᾶλλον πεισθεὶσ τὴν ἐκδίκησιν* E **ὀλιγώρησεν* A 13 *ὅπλα*] *ὅπλα καὶ φόνουσ* E 14 *δουλείαν* — 15 *ἀφόρητον*] *seruitutem namque amarissimam esse dicentes et iniurias inportabiles in talibus non defendi* Lat 15 *μὲν* om. M 16 *τῶν δ᾽* — 17 *ἀνῃρηκότων*] *primatibus autem eorum eos compescere uolentibus ac promittentibus quia faceret uindictam cumanus* Lat **δὲ* MW *αὐτοὺς*] *αὐτοὺσ καὶ συστέλλειν τὴν ταραχὴν* AE litt. **καὶ τοὺσ* — 17 *δίκασ* i. ras. m. 2 A *κούμανον* MWE *ἐπαγγελομένων* AE **εἰσπράσσεσθαι* MW 19 **δὲ* MW 21 *κούμανοσ* MWE

ξεως εἰς αὐτὸν ἀφικομένης ἀναλαβὼν τὴν τῶν Σεβαστηνῶν ἴλην
καὶ πεζῶν τέσσαρα τάγματα τούς τε Σαμαρεῖς καθοπλίσας ἐξῆλθεν
ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ συμβαλὼν πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινεν
πλείους δὲ ζῶντας ἔλαβεν. οἱ δὲ πρῶτοι κατὰ τιμὴν καὶ γένος 123
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, ὡς εἶδον εἰς οἷον κακῶν μέγεθος ἥκουσιν,
μετενδυσάμενοι σάκκους καὶ σποδοῦ τὰς κεφαλὰς ἀναπλήσαντες
παντοῖοι τοὺς ἀφεστῶτας παρακαλοῦντες ἦσαν καὶ πείθοντες πρὸ
ὀφθαλμῶν θεμένους κατασκαφησομένην μὲν αὐτῶν τὴν πατρίδα,
τὸ δὲ ἱερὸν πυρποληθησόμενον, αὐτῶν δὲ καὶ γυναικῶν σὺν τέκνοις
ἀνδραποδισμοὺς ἐσομένους, μεταθέσθαι τὸν λογισμὸν καὶ τὰ ὅπλα
ῥίψαντας ἠρεμεῖν εἰς τὸ λοιπὸν ἀποχωρήσαντας εἰς τὰ αὐτῶν.
ταῦτα δὲ εἰπόντες ἔπεισαν. καὶ οἱ μὲν διελύθησαν, οἱ λῃσταὶ δὲ 124
ἐπὶ τοὺς ἐχυροὺς τόπους πάλιν ἀπῆλθον. ἐξ ἐκείνου τε ἡ σύμ-
πασα Ἰουδαία λῃστηρίων ἐπληρώθη.
2. *Σαμαρέων δὲ οἱ πρῶτοι πρὸς Οὐμμίδιον Κοδρᾶτον τῆς* 125
Συρίας προεστηκότα κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐν Τύρῳ τυγχάνοντα
παραγενόμενοι κατηγόρουν τῶν Ἰουδαίων, ὡς τὰς κώμας αὐτῶν ἐμ-
πρήσειαν καὶ διαρπάσειαν, καὶ περὶ μὲν ὧν αὐτοὶ πεπόνθασιν οὐχ 126
οὕτως ἀγανακτεῖν ἔφασκον, ὡς ὅτι Ῥωμαίων καταφρονήσειαν, ἐφ'
οὓς κριτὰς ἐχρῆν αὐτοὺς εἴπερ ἠδίκουν παραγενέσθαι, ἢ νῦν ὡς
οὐκ ἐχόντων ἡγεμόνας Ῥωμαίους καταδραμεῖν· ἥκειν οὖν ἐπ' αὐτὸν
ἐκδικίας τευξόμενοι. ταῦτα μὲν οὖν οἱ Σαμαρεῖς κατηγόρουν. Ἰου- 127
δαῖοι δὲ καὶ τῆς στάσεως καὶ τῆς μάχης αἰτίους γεγονέναι Σαμα-
ρεῖς ἔφασαν, πρὸ πάντων δὲ Κουμανὸν δώροις ὑπ' αὐτῶν φθαρέντα

---

§ 122 = bell. Iud. II 236.

AMWELatZonaras I p. 515.

1 *ἴλην, ἴ* i. ras. A *εἴλην* M *εἴλην* W 2 **σαμαρείτασ* MW 3 *συμβαλὼν*] E *συλλαβὼν* codd. *facta — congressione* Lat **αὐτῶν* om. M 4 **γένουσ* W 7 *τοὺσ ἐφεστῶτασ* MWE *eos qui resultauerant* Lat 9 *δ'* E 10 **τὰ* om. MW 11 **ῥίψαντεσ* (α) A **ἀποχωρήσοντασ* AM **αὐτῶν* MW 12 *δὲ εἰπόντες*] *δ' ἐπιόντεσ* E *δ'* E 13 *ὀχυροὺσ* E **τε*] *δὲ* MW 14 *ἐπληρώθη*] *ἐπλήσθη* MWE 15 *δὲ* om. W *Οὐμμίδιον*] Hudson ex bell. Iud. *νουμίδιον* (*νουμήδιον* W) codd. ELat *κοναδράτον* E *quadratum* Lat 19 *οὕτωσ, υ* i. ras. A **ἐφ' οὓς — 22 τευξόμενοι*] *ad quorum iudicium debuerant pro sua uel si qua fuisset laesione concurrere, nunc autem quasi romanos iudices non haberent haec ab eis acta dicebant et propterea uindictam fieri postulabant* Lat 20 **οὓς*] *οὗ* W *ἠδικοῦντο* E **παραγενέσθαι*] *παράγεσθαι* M *ἢ νῦν*] *νῦν δὲ* E 21 **ῥωμαίουσ ἡγεμόνασ* tr. M 22 *οὖν* om. E **κατηγόρουν — 23 Σαμαρεῖς* om. MW 24 *κούμανον* MWE **ὑπ' αὐτῶν — 298, 1 φόνον*] *corruptum qui peremptorum necem noluit uindicare* Lat

128 *καὶ παρασιωπήσαντα τὸν τῶν ἀνῃρημένων φόνον. καὶ Κουαδρᾶτος*
ἀκούσας ὑπερτίθεται τὴν κρίσιν, εἰπὼν ἀποφανεῖσθαι, ἐπειδὰν εἰς
τὴν Ἰουδαίαν παραγενόμενος ἀκριβέστερον ἐπιγνῷ τὴν ἀλήθειαν.
129 *καὶ οἱ μὲν ἀπῄεσαν ἄπρακτοι. μετʼ οὐ πολὺν δὲ χρόνον ὁ Κουα-*
δρᾶτος ἧκεν εἰς Σαμάρειαν, ἔνθα διακούσας αἰτίους τῆς ταραχῆς
ὑπέλαβε γεγονέναι τοὺς Σαμαρεῖς. Σαμαρέων δὲ καὶ Ἰουδαίων οὕσ-
τινας νεωτερίσαντας ἔμαθεν ἀνεσταύρωσεν οὓς Κουμανὸς ἔλαβεν
130 *αἰχμαλώτους. κἀκεῖθεν εἰς κώμην τινὰ παραγενόμενος Λύδδαν*
πόλεως τὸ μέγεθος οὐκ ἀποδέουσαν καθίσας ἐπὶ βήματος κἀκ
δευτέρου τῶν Σαμαρέων διακούσας διδάσκεται παρά τινος Σαμα-
ρέως, ὅτι τῶν Ἰουδαίων τις πρῶτος ὄνομα Δόητος καί τινες σὺν
αὐτῷ νεωτερισταὶ τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν πείσειαν τὸν ὄχλον ἐπὶ
131 *τῇ Ῥωμαίων ἀποστάσει. κἀκείνους μὲν ὁ Κουαδρᾶτος ἀνελεῖν*
προσέταξεν, τοὺς δὲ περὶ Ἀνανίαν τὸν ἀρχιερέα καὶ τὸν στρα-
τηγὸν Ἄνανον δήσας εἰς Ῥώμην ἀνέπεμψεν περὶ τῶν πεπραγμένων
132 *λόγον ὑφέξοντας Κλαυδίῳ Καίσαρι. κελεύει δὲ καὶ τοῖς τῶν Σα-*
μαρέων πρώτοις καὶ τοῖς Ἰουδαίοις Κουμανῷ τε τῷ ἐπιτρόπῳ καὶ
Κέλερι, χιλίαρχος δʼ ἦν οὗτος, ἐπʼ Ἰταλίας ἀπιέναι πρὸς τὸν αὐ-
τοκράτορα κριθησομένους ἐπʼ αὐτοῦ περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ζητή-
133 *σεων. αὐτὸς δὲ δείσας, μὴ τὸ πλῆθος πάλιν τῶν Ἰουδαίων νεω-*
τερίσειεν, εἰς τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἀφικνεῖται· καταλαμ-
βάνει δʼ αὐτὴν εἰρηνευομένην καὶ πάτριον ἑορτὴν τῷ θεῷ τελοῦσαν.
πιστεύσας οὖν μηδένα νεωτερισμὸν παρʼ αὐτῶν γενήσεσθαι κατα-
λιπὼν ἑορτάζοντας ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν.

---

§ 128 = bell. Iud. II 241.

AMWELat Zonaras I p. 515.

2 **ἀποφαίνεσθαι* MW 3 *ἐπιγνώῃ* MWE 4 i. marg. *XI* Lat 5 **ἔνθα* — 7 *ἔμαθεν*] *ubi auctores seditionis audiens et quosdam samaritanorum ac iudaeorum indisciplinatos inueniens* Lat 5 **αἰτίουσ* — 6 *σαμαρεῖσ* i. ras. m. 2 A 6 *τοὺς Σαμαρεῖς. Σαμαρέων*] *σαμαρέων* MW *σαμαρεῖσ ὡσ* E *Ἰουδαίων οὕστινας*] *ἰουδαίουσ τινὰσ* E 7 *κούμανοσ* MWE 8 *Λύδδαν*] *λύδδαν λεγομένην* E *nomine liddam* Lat 11 *Δόητος*] *δόρτοσ* MW *δόϊτοσ* E *doitus* Lat 12 *πείσαιαν* M *πείσαισαν* WE 13 *κουαδράτησ* E 15 *ἀπέπεμψε* MWE 16 *τοῖς* — 17 *καὶ* om. E 17 *καὶ τοῖς Ἰουδαίοις*] om. MW *τοῖσ ἰουδαίων* E Lat *κουμάνω* MWE **τῶ τε* tr. MW 18 *χιλίαρχος* — *Ἰταλίας*] *millenario et uiolentiarum inhibitori* Lat **δʼ ἦν*] *δὲ* MW *ἐπʼ Ἰταλίας*] Lowthius *ἐπὶ τῆς βίασ* codd. E *ἀπιέναι*] Hudson *ἀπεῖναι* codd. E *ut — pergerent* Lat 19 **ἐπʼ αὐτῶ* MW 20 *πλῆθος πάλιν*] AE Lat *προαλὲσ* MW **νεωτερήσειεν* W 21 *τῶν* om. E 22 **δὲ* MW 23 *γενήσεσθαι*] *γεγενῆσθαι* AE *generari* Lat 24 *ὑπέστρεφεν* AE

3. Οἱ περὶ Κουμανὸν δὲ καὶ τοὺς πρώτους τῶν Σαμαρέων 134
ἀναπεμφθέντες εἰς Ῥώμην λαμβάνουσι παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος
ἡμέραν, καθ' ἣν περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητήσεων λέγειν
ἔμελλον. σπουδὴ δὲ μεγίστη τῷ Κουμανῷ καὶ τοῖς Σαμαρεῦσιν 135
ἦν παρὰ τῶν Καίσαρος ἀπελευθέρων καὶ φίλων, κἂν περιεγένοντο
τῶν Ἰουδαίων, εἰ μή περ Ἀγρίππας ὁ νεώτερος ἐν τῇ Ῥώμῃ τυγχάνων κατασπευδομένους ἰδὼν τοὺς τῶν Ἰουδαίων πρώτους ἐδεήθη
πολλὰ τῆς τοῦ αὐτοκράτορος γυναικὸς Ἀγριππίνης πεῖσαι τὸν ἄνδρα
διακούσαντα πρεπόντως τῇ ἑαυτοῦ δικαιοσύνῃ τιμωρήσασθαι τοὺς
αἰτίους τῆς ἀποστάσεως. καὶ Κλαύδιος τῇ δεήσει ταύτῃ προευ- 136
τρεπισθεὶς καὶ διακούσας, ὡς εὗρε τῶν κακῶν ἀρχηγοὺς τοὺς Σαμαρείτας γενομένους, τοὺς μὲν ἀναβάντας πρὸς αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀναιρεθῆναι, τῷ Κουμανῷ δὲ φυγὴν ἐπέβαλεν, Κέλερα δὲ τὸν χιλίαρχον ἐκέλευσεν ἀγαγόντας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πάντων ὁρώντων ἐπὶ τὴν πόλιν πᾶσαν σύραντας οὕτως ἀποκτεῖναι.

VII. 1. Πέμπει δὲ καὶ Κλαύδιος Φήλικα Πάλλαντος ἀδελφὸν 137
τῶν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν προστησόμενον πραγμάτων. τῆς δ' ἀρχῆς 138
δωδέκατον ἔτος ἤδη πεπληρωκὼς δωρεῖται τὸν Ἀγρίππαν τῇ Φιλίππου τετραρχίᾳ καὶ Βαταναίᾳ προσθεὶς αὐτῷ τὴν Τραχωνῖτιν σὺν Ἀβέλλᾳ· Λυσανία δ' αὕτη γεγόνει τετραρχία· τὴν Χαλκίδα δ' αὐ-
τὸν ἀφαιρεῖται δυναστεύσαντα ταύτης ἔτη τέσσαρα. λαβὼν δὲ τὴν 139
δωρεὰν παρὰ τοῦ Καίσαρος Ἀγρίππας ἐκδίδωσι πρὸς γάμον Ἀζίζῳ τῷ Ἐμεσῶν βασιλεῖ περιτέμνεσθαι θελήσαντι Δρούσιλλαν τὴν ἀδελφήν· Ἐπιφανὴς γὰρ ὁ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παῖς παρῃτήσατο τὸν γάμον μὴ βουληθεὶς τὰ Ἰουδαίων ἔθη μεταλαβεῖν καίπερ τοῦτο

§ 134 = bell. Iud. II 245.

AMWELatZonaras I p. 515. Photius bibl. p. 317a Bekker.
1 κούμανον MWE 4 κουμάνω MWE 5 *κἂν] καὶ MW *περιεγίνοντο W 8 τοῦ om. AE 9 διακούσαντα] δικάσαντα MWE *causam audiens* Lat αὐτοῦ MWE 10 i. marg. *XII* Lat 11 *σαμαρεῖσ MW 13 κουμάνω MWE κελλέρα E 14 *ἄγοντασ MW 16 i. marg. *XIII* Lat κλαύδιοσ E φίλικα ex φήλικα corr. A πάλαντοσ E 17 § 138—143 excerpsit Photius δὲ MWE 18 *δωδέκατον] *decimum* Lat ἤδη om. E *πεπληρωκότοσ MW 19 σὺν Ἀβέλλᾳ] συνέβαλε M συνέβαλλε W σὺν ἀβέλα E *una cum abela* Lat 20 *λυσανίου (ου ex α corr. A) A Phot. *δὲ MW ἐγεγόνει E Phot. *δ' om. MW 21 *ἀφαιρεῖται ταύτησ δυναστεύσαντα (litt. αι ταύτησ δυναστεύσαν i. ras. m. 2) tr. A 22 *Ἀζιζῷ Phot. 23 *Ἐμεσῶν] *amasorum* Lat Ἐμέσων Phot. *δρουσίλλαν MW δρουσίλαν Phot. 24 ἀντίοχοσ E 25 βουληθεὶς] βουληθεὶσ εἰσ E 25 μεταλαβεῖν] μεταβαλεῖν E

140 *ποιήσειν προϋπεσχημένος αὐτῆς τῷ πατρί. καὶ Μαριάμμην δ᾽ ἐξέδωκεν Ἀρχελάῳ τῷ Ἑλκίου παιδὶ πρότερον ὑπὸ Ἀγρίππα τοῦ πατρὸς ἁρμοσθεῖσαν αὐτῷ, καὶ γίνεται θυγάτηρ αὐτοῖς ὄνομα Βερενίκη.*

141 2. *Διαλύονται δὲ τῇ Δρουσίλλῃ πρὸς τὸν Ἄζιζον οἱ γάμοι*
142 *μετ᾽ οὐ πολὺν χρόνον τοιαύτης ἐμπεσούσης αἰτίας· καθ᾽ ὃν χρόνον τῆς Ἰουδαίας ἐπετρόπευε Φῆλιξ θεασάμενος ταύτην, καὶ γὰρ ἦν κάλλει πασῶν διαφέρουσα, λαμβάνει τῆς γυναικὸς ἐπιθυμίαν, καὶ Ἄτομον ὀνόματι τῶν ἑαυτοῦ φίλων Ἰουδαῖον, Κύπριον δὲ τὸ γένος, μάγον εἶναι σκηπτόμενον πέμπων πρὸς αὐτὴν ἔπειθεν τὸν ἄνδρα καταλιποῦσαν αὐτῷ γήμασθαι, μακαρίαν ποιήσειν ἐπαγγελλόμενος*
143 *μὴ ὑπερηφανήσασαν αὐτόν. ἡ δὲ κακῶς πράττουσα καὶ φυγεῖν τὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς Βερενίκης βουλομένη φθόνον αὐτῇ διὰ τὸ κάλλος παρεκάλει παρ᾽ ἐκείνης οἰόμενος οὐκ ἐν ὀλίγοις ἔβλαπτεν, παραβῆναί τε τὰ πάτρια νόμιμα πείθεται καὶ τῷ Φήλικι γήμασθαι.*
144 *τεκοῦσα δ᾽ ἐξ αὐτοῦ παῖδα προσηγόρευσεν Ἀγρίππαν. ἀλλ᾽ ὃν μὲν τρόπον ὁ νεανίας οὗτος σὺν τῇ γυναικὶ κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν τοῦ Βεσβίου ὄρους ἐπὶ τῶν Τίτου Καίσαρος χρόνων ἠφανίσθη, μετὰ ταῦτα δηλώσω.*

145 3. *Βερενίκη δὲ μετὰ τὴν Ἡρώδου τελευτήν, ὃς αὐτῆς ἀνὴρ καὶ θεῖος ἐγεγόνει, πολὺν χρόνον ἐπιχηρεύσασα, φήμης ἐπισχούσης, ὅτι τἀδελφῷ συνείη, πείθει Πολέμωνα, Κιλικίας δὲ ἦν οὗτος βασιλεύς, περιτεμόμενον ἀγαγέσθαι πρὸς γάμον αὐτήν· οὕτως γὰρ*

AMWELat Zonaras I p. 516. Photius bibl. p. 317a Bekker.

1 *προϋποσχόμενοσ* MW *μαριάμην* E *mariam* Lat *δ᾽*] *δὲ* MW, om. E 2 *ἀγρίππου* E 3 *πατρὸς*] MWELatPhot *παιδὸσ* A **αὐτοῖς*] *αὐτῆσ* MW 4 *Βερενίκη*] APhot *βερνίκη* MWE *beronice* Lat 5 **Δρουσίλα* (genet.) Phot **Ἀζιζοῦ* Phot 6 *χρόνον*] *καιρὸν* MWE 7 **ἐπετρόπευσε* W *φῖλιξ, ῖ* ex *ῆ* corr. A *φίληξ* E 9 *Ἄτομον*] AE *σίμωνα* MWLat et i. marg. A **ἰουδαίων* W *τὸ* om. MWE 10 *πέμπει* E *ἔπειθεν*] *ἔπειθέ τε* E 12 *μὴ — αὐτὸν*] om. E *ἡ δὲ — 15 γήμασθαι*] *illa uero non bene faciens declinare uolens inuidiam berenicae sororis propter pulchritudinem suam transcendere paternas sollemnitates flexa est et felicis nuptias est secuta* Lat 13 *βερνίκησ* MW *αὐτῇ — 14 ἔβλαπτε*] *διὰ γὰρ τὸ κάλλος παρ᾽ ἐκείνης ἐν οὐκ ὀλίγοις ἐβλάπτετο* ed. pr. *αὐτῇ* MW 14 *παρεκάλει*] ras. circiter 10 litt. A *οἰόμενος*] *γρ ὑποπτευόμενοσ* i. marg. A *ἐν οὐκ* tr. MW 15 *τε τὰ*] *τά τε* MW *τὰ* E *φίλικι, ί* ex *ή* corr. A *φίληκι* E 16 **δὲ* MW 17 *οὗτος*] *ἐκεῖνοσ* MW *iste* Lat 20 *βερνίκη* MWE *berenice* Lat 11 **ἐπισχούσης*] *ἐπισχυούσης* Ernesti 22 *συνείη*] *γρ συνοικεῖ* i. marg. A *συνήει* MWE *coiret* Lat **Κιλικίας*] *lyciae* Lat *δ᾽* E 23 *ἄγεσθαι* MWE **γὰρ* om. MW

ἐλέγξειν ᾤετο ψευδεῖς τὰς διαβολάς. καὶ ὁ Πολέμων ἐπείσθη μά- 146
λιστα διὰ τὸν πλοῦτον αὐτῆς· οὐ μὴν ἐπὶ πολὺ συνέμεινεν ὁ γάμος,
ἀλλ᾿ ἡ Βερενίκη δι᾿ ἀκολασίαν, ὡς ἔφασαν, καταλείπει τὸν Πολέ-
μωνα. ὁ δ᾿ ἅμα τοῦ τε γάμου καὶ τοῦ τοῖς ἔθεσι τῶν Ἰουδαίων
ἐμμένειν ἀπήλλακτο. τῷ αὐτῷ δὲ καιρῷ καὶ Μαριάμμη παραιτη- 147
σαμένη τὸν Ἀρχέλαον συνῴκησε Δημητρίῳ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ
Ἰουδαίων πρωτεύοντι γένει τε καὶ πλούτῳ· τότε δὴ καὶ τὴν ἀλα-
βαρχίαν αὐτὸς εἶχεν. γενόμενον δ᾿ αὐτῇ παιδίον ἐξ ἐκείνου Ἀγριπ-
πῖνον προσηγόρευσεν. ἀλλὰ περὶ μὲν ἑκάστου τούτων μετὰ ἀκρι-
βείας ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν.

VIII. 1. Τελευτᾷ δὲ Κλαύδιος Καῖσαρ βασιλεύσας ἔτη δεκα- 148
τρία καὶ μῆνας ὀκτὼ πρὸς ἡμέραις εἴκοσι, καὶ λόγος ἦν παρά τινων,
ὡς ὑπὸ τῆς γυναικὸς Ἀγριππίνης φαρμάκοις ἀνῄρητο. ταύτης πα-
τὴρ μὲν ἦν Γερμανικὸς ὁ Καίσαρος ἀδελφός, ἀνὴρ δὲ γενόμενος
Δομέτιος Ἠνόβαρβος ὁ τῶν ἐπισήμων κατὰ τὴν Ῥωμαίων πόλιν.
οὗ τελευτήσαντος χηρεύουσαν αὐτὴν ἐπὶ πολὺν χρόνον Κλαύδιος 149
ἄγεται πρὸς γάμον ἐπαγομένην καὶ παῖδα Δομέτιον ὁμώνυμον τῷ
πατρί. προανῃρήκει δὲ τὴν γυναῖκα Μεσσαλῖναν διὰ ζηλοτυπίαν,
ἐξ ἧς αὐτῷ καὶ παῖδες ἐγεγόνεσαν Βρεττανικός τε καὶ Ὀκταουία.
ἦν γὰρ Ἀντωνιανὴ καὶ πρεσβυτάτη τῶν ἀδελφῶν, ἣν ἐκ Πετίνης τῆς 150
πρώτης γυναικὸς εἶχεν. καὶ δὴ τὴν Ὀκταουίαν ἥρμοσεν τῷ Νέρωνι·
τοῦτο γὰρ ὕστερον αὐτὸν ἐκάλεσεν εἰσποιησάμενος υἱὸν ὁ Καῖσαρ.

§ 148 = bell. Iud. II 248.

AMWELat Zonaras I p. 517.

1 *ᾤετο] ὥστε W 3 ἀλλ᾿ ἡ] ἀλλὰ MWE βερνίκη MW *beronice* Lat κατέλιπε E 4 ante ὁ ras. 1 litt. A δὲ MWE et ex corr. A 5 μαριάμη E *maria* Lat 6 τῶν] ex corr. A τῷ A[1]MWE τῶν — 7 πλούτῳ] *alexandrino iudaeo genere et diuitiis ualde claro* Lat 8 *δ᾿ om. MW *Ἀγριππῖνον] *agrippae uocabulo* Lat 12 καὶ om. WE ἡμέρασ E 14 Γερμανικὸς — γενόμενος (ὁ om. W)] WE γερμανικὸσ τιβερίου καίσαροσ ἀδελφόσ ἀνὴρ γενόμενοσ, litt. σ τιβερίου — γενόμενοσ i. ras. m. 2 paullo spatiosius scriptae A γερμανικὸσ καίσαροσ ἀδελφὸσ M *germanicus caesaris frater uir autem eius* Lat 15 Δομέτιος Ἠνόβαρβος] ed. pr. δομέτιοσ ἦν ὁ βάρβαροσ A καίσαροσ ἀδελφὸσ δομέτιοσ ἦν ὁ βάρβαροσ W δομέτιος βάρβαρος M ἦν δομέτιοσ ὁ βάρβαροσ E *dometius barbarus* Lat ὁ om. E 16 ἐπὶ πολὺν χρόνον om. E 18 δὲ] γὰρ E μεσαλίναν E 19 ἐξ ἧς — 21 εἶχεν] *ex qua filios habuerat brittannicum et octauiam. erat autem ei et antonia filia senior, quam ex prima uxore nomine petina habuerat* Lat καὶ om. MWE ἐγεγόνεισαν MWE βρετανικὸσ E τε om. MWE Ὀκταουία] Hudson ex Lat ὀκταουΐοσ καὶ ὀκταουΐα codd. E 20 ἦν γὰρ Ἀντωνιανὴ καὶ] ἡ καὶ MW, om. E ἦν δὲ καὶ αὐτῷ Ἀντωνία Hudson ἦν γὰρ καὶ Ἀντωνία ἡ coni.; cf. bell. Iud. et Sueton. Claud. 27 Πετίνης] πετείνησ MWE 22 *τοῦτο$^{\nu}$ A υἱὸν] αὐτὸν E

151 2. Δεδοικυῖα δ' ἡ Ἀγριππῖνα, μὴ ὁ Βρεττανικὸς ἀνδρωθεὶς
αὐτὸς παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν ἀρχὴν παραλάβοι, τῷ δὲ αὐτῆς παιδὶ
προαρπάσαι βουλομένη τὴν ἡγεμονίαν τά τε περὶ τὸν θάνατον τοῦ
152 Κλαυδίου, καθάπερ ἦν λόγος, διεπράξατο, καὶ παραχρῆμα πέμπει
τὸν τῶν στρατευμάτων ἔπαρχον Βοῦρρον καὶ σὺν αὐτῷ τοὺς χιλι-
άρχους τῶν τε ἀπελευθέρων τοὺς πλεῖστον δυναμένους ἀπάξοντας εἰς
τὴν παρεμβολὴν τὸν Νέρωνα καὶ προσαγορεύσοντας αὐτὸν αὐτοκρά-
153 τορα. Νέρων δὲ τὴν ἀρχὴν οὕτως παραλαβὼν Βρεττανικὸν μὲν ἀδή-
λως τοῖς πολλοῖς ἀναιρεῖ διὰ φαρμάκων, φανερῶς δ' οὐκ εἰς μακρὰν
τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ φονεύει, ταύτην ἀμοιβὴν ἀποτίσας αὐτῇ οὐ
μόνον τῆς γενέσεως ἀλλὰ καὶ τοῦ ταῖς ἐκείνης μηχαναῖς τὴν Ῥωμαίων
ἡγεμονίαν παραλαβεῖν. κτείνει δὲ καὶ τὴν Ὀκταουίαν, ᾗ συνῴκει,
πολλούς τε ἐπιφανεῖς ἄνδρας ὡς ἐπ' αὐτὸν ἐπιβουλὰς συντιθέντας.
154 3. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐῶ πλείω γράφειν· πολλοὶ γὰρ
τὴν περὶ Νέρωνα συντετάχασιν ἱστορίαν, ὧν οἱ μὲν διὰ χάριν εὖ
πεπονθότες ὑπ' αὐτοῦ τῆς ἀληθείας ἠμέλησαν, οἱ δὲ διὰ μῖσος
καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπέχθειαν οὕτως ἀναιδῶς ἐνεπαρῴνησαν τοῖς
155 ψεύσμασιν, ὡς ἀξίους αὐτοὺς εἶναι καταγνώσεως. καὶ θαυμάζειν
οὐκ ἔπεισί μοι τοὺς περὶ Νέρωνος ψευσαμένους, ὅπου μηδὲ τῶν
πρὸ αὐτοῦ γενομένων γράφοντες τὴν ἀλήθειαν τῆς ἱστορίας τετηρή-
κασιν, καίτοι πρὸς ἐκείνους αὐτοῖς οὐδὲν μῖσος ἦν ἅτε μετ' αὐτοὺς
156 πολλῷ χρόνῳ γενομένοις. ἀλλὰ γὰρ τοῖς μὲν οὐ προνοουμένοις
τῆς ἀληθείας ἐξέστω γράφειν ὡς θέλουσιν, τούτῳ γὰρ χαίρειν
157 ἐοίκασιν, ἡμεῖς δὲ σκοπὸν προθέμενοι τὴν ἀλήθειαν τὰ μὲν ἀπηρ-
τημένα τῆς προκειμένης ἡμῖν πραγματείας ἐπ' ὀλίγον μνήμης ἀξιοῦ-
μεν, τὰ δ' ἡμῖν τοῖς Ἰουδαίοις συμπεσόντα δηλοῦμεν οὐ παρέργως
μήτε τὰς συμφορὰς μήτε τὰς ἁμαρτίας διασαφεῖν ὀκνοῦντες. ἐπαν-
ήξω τοίνυν ἐπὶ τὴν τῶν οἰκείων πραγμάτων διήγησιν.

§ 153 = bell. Iud. II 250.

AMWELat Zonaras I p. 517.
1 *δὲ MW βρεττανικὸσ E *brittannicus* Lat 2 δὲ om. E 3 *τε] γε A 4 καθάπερ ἦν] ὡσ E 6 πλεῖστον] πλείστουσ AW πλεῖστα ed. pr. *ualde* Lat 7 *καὶ — αὐτοκράτορα] *et eum more principis adorarent* Lat 8 οὕτω MWE βρεττανικὸν E *brittannicum* Lat 9 φανερῶς — μακρὰν om. Lat δὲ MWE 11 γενέσεως] γρ γεννήσεωσ i. marg. A 13 ἐπ' αὐτὸν — συντιθέντας] αὐτῷ ἐπιβουλεύοντασ E συνθέντας Ernesti 14 ἐῶ — γράφειν] οὐ πλείω E 15 ὧν om. MW 17 καὶ suppl. m. 1 A 18 αὐτοὺς om. W 22 γενομένουσ M 24 τὴν ἀλήθειαν προθέμενοι tr. MW 26 δὲ MW ὑμῖν W 27 μήτε τὰς συμφορὰς om. W litt. οῦντεσ ἐπανήξω — 28 τὴν τῶ i. ras. m. 2 A ἐπανάξω AE (sed in cod. Busb. utrum ἐπανήξω an ἐπανάξω scriptum sit certo distingui non potest) *reuertar* Lat 28 τοίνυν] τοίνυν τὸν λόγον A δὲ τὸν λόγον E

4. Τῷ γὰρ πρώτῳ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς ἔτει τελευτήσαντος 158
τοῦ Ἐμέσων δυνάστου Ἀζίζου Σόεμος ἀδελφὸς τὴν ἀρχὴν διαδέχεται.
τὴν δὲ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας προστασίαν Ἀριστόβουλος Ἡρώδου
τῆς Χαλκίδος βασιλέως παῖς ὑπὸ Νέρωνος ἐγχειρίζεται. καὶ τὸν 159
Ἀγρίππαν δὲ δωρεῖται μοίρᾳ τινὶ τῆς Γαλιλαίας ὁ Καῖσαρ Τιβε-
ριάδα καὶ Ταριχέας ὑπακούειν αὐτῷ κελεύσας, δίδωσι δὲ καὶ Ἰου-
λιάδα πόλιν τῆς Περαίας καὶ κώμας τὰς περὶ αὐτὴν δεκατέσσαρας.
5. Τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πράγματα πρὸς τὸ χεῖρον ἀεὶ 160
τὴν ἐπίδοσιν ἐλάμβανεν· λῃστηρίων γὰρ ἡ χώρα πάλιν ἀνεπλήσθη
καὶ γοήτων ἀνθρώπων, οἳ τὸν ὄχλον ἠπάτων. ἀλλὰ τούτους μὲν 161
ὁ Φῆλιξ πολλοὺς καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν σὺν τοῖς λῃσταῖς λαμβάνων
ἀνῄρει, καὶ Ἐλεάζαρον δὲ τὸν Διναίου παῖδα τὸν συστησάμενον
τῶν λῃστῶν τὸ σύνταγμα δι᾽ ἐνέδρας εἷλεν ζῶντα· πίστιν γὰρ αὐτῷ
προτείνας ὑπὲρ τοῦ μηδὲν πείσεσθαι κακὸν πείθει πρὸς αὐτὸν
ἀφικέσθαι καὶ δήσας ἀνέπεμψεν εἰς Ῥώμην. ἔχων δὲ καὶ ἀπεχθῶς 162
πρὸς τὸν ἀρχιερέα Ἰωνάθην ὁ Φῆλιξ διὰ τὸ πολλάκις ὑπ᾽ αὐτοῦ
νουθετεῖσθαι περὶ τοῦ κρειττόνως προΐστασθαι τῶν κατὰ τὴν Ἰου-
δαίαν πραγμάτων, μὴ καὶ μέμψιν αὐτὸς ὀφλοίη παρὰ τοῖς πλή-
θεσιν αἰτησάμενος ἐκεῖνον παρὰ τοῦ Καίσαρος πεμφθῆναι τῆς
Ἰουδαίας ἐπίτροπον, πρόφασιν ἐπενόει δι᾽ ἧς μεταστήσεται τὸν
συνεχῶς ὀχληρὸν αὐτῷ γινόμενον· βαρὺ γὰρ τοῖς ἀδικεῖν θέλουσιν
τὸ συνεχῶς νουθετοῦν. καὶ δὴ διὰ τοιαύτης αἰτίας ὁ Φῆλιξ τὸν 163
πιστότατον τῶν Ἰωνάθου φίλων Ἱεροσολυμίτην τὸ γένος Δωρᾶν
ὀνόματι πείθει πολλὰ χρήματα δώσειν ὑπισχνούμενος ἐπαγαγεῖν

§ 158 = bell. Iud. II 252.

AMWELat Zonaras I p. 517. Photius bibl. p. 317a Bekker.

1 *ἔτει om. MW 2 Ἐμέσων] ἐμεσῶν (ἐμε ex ἀμα corr. m. 1 A) AE *amasorum* Lat cf. § 139 et XIX 338 *δυνάστου] βασιλέωσ MW *rege* Lat Σόεμος] E ὁ ἐμὸσ A ἐμὸσ MW *meus* Lat 4 τῆς] τοῦ E § 159 excerpsit Photius τὸν Ἀγρίππαν — 5 τινὶ] τῶ ἀγρίππα δεδώρηται μοίραν τινὰ E 5 δὲ om. MW 6 *ταριχαίασ, αἱ i. ras. A *taricae* Lat ὑπακούειν — κελεύσας om. E Ἰουλιάδα] λουλίδα E 7 *τῆσ iterat W *δεκατέσσαρας] τεσσαρεσκαίδεκα MW δέκα Phot. 8 πράγματα om. E 9 *ἐλάμβανον M 10 τούτων E *quorum* Lat 11 φῖλιξ, ῖ ex ῆ corr. A φήληξ M φίληξ E ἡμέραν om. E 12 δειναίου MWE 15 *ἀνέπεμπεν MW *καὶ om. MW ἀπεχθῶσ καὶ tr. E 16 *ἀρχιερέα] ἀρχιερέα τὸν MW φῖλιξ, ῖ ex ῆ corr. A φήληξ M φίληξ E 17 *κρείττονοσ MW 19 *αἰτησόμενοσ A 21 γενόμενον E *ἐθέλουσι MW 22 *νουθετεῖν W διὰ τοιαύτην αἰτίαν M φῖλιξ, ῖ ex ῆ corr. A φήληξ M 23 *δώραν MW
24 *πολλὰ om. MW *πολλὰ — ὑπισχνούμενος] *multarum pecuniarum promissione* Lat *ἐπάγειν MW

τῷ Ἰωνάθῃ τοὺς [λῃστὰς] ἀναιρήσοντας, κἀκεῖνος ὑπακούσας ἐμη-
χανήσατο διὰ τῶν λῃστῶν πραχθῆναι τοιούτῳ τρόπῳ τὸν φόνον·
164 ἀνέβησάν τινες αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν ὡς προσκυνήσοντες τὸν θεὸν
ὑπὸ τὰς ἐσθῆτας ἔχοντες ξιφίδια καὶ συναναμιγέντες τῷ Ἰωνάθῃ
165 κτείνουσιν αὐτόν. ἀνεκδικήτου δὲ τούτου τοῦ φόνου μεμενηκότος
μετὰ πάσης τὸ λοιπὸν ἀδείας ἀναβαίνοντες ἐν ταῖς ἑορταῖς οἱ
λῃσταὶ καὶ τὸν σίδηρον ὁμοίως κεκρυμμένον ἔχοντες συναναμιγνύ-
μενοι τοῖς πλήθεσιν ἀνῄρουν μέν τινας ἑαυτῶν ἐχθρούς, οὓς δ'
ἐπὶ χρήμασιν ἄλλοις ὑπηρετοῦντες, οὐ μόνον κατὰ τὴν ἄλλην πόλιν
ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ἐνίους· καὶ γὰρ ἐκεῖ σφάττειν ἐτόλμων,
166 οὐδ' ἐν τούτῳ δοκοῦντες ἀσεβεῖν. διὰ τοῦτ' οἶμαι καὶ τὸν θεὸν
μισήσαντα τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν ἀποστραφῆναι μὲν ἡμῶν τὴν πόλιν,
τὸ δὲ ἱερὸν οὐκέτι καθαρὸν οἰκητήριον αὐτῷ κρίναντα Ῥωμαίους
ἐπαγαγεῖν ἡμῖν καὶ τῇ πόλει καθάρσιον πῦρ καὶ δουλείαν ἐπι-
βαλεῖν σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις σωφρονίσαι ταῖς συμφοραῖς βου-
λόμενον ἡμᾶς.
167 6. Τὰ μὲν οὖν τῶν λῃστῶν ἔργα τοιαύτης ἀνοσιότητος ἐπλήρου
τὴν πόλιν, οἱ δὲ γόητες καὶ ἀπατεῶνες ἄνθρωποι τὸν ὄχλον ἔπει-
168 θον αὐτοῖς εἰς τὴν ἐρημίαν ἕπεσθαι· δείξειν γὰρ ἔφασαν ἐναργῆ
τέρατα καὶ σημεῖα κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν γινόμενα. καὶ
πολλοὶ πεισθέντες τῆς ἀφροσύνης τιμωρίας ὑπέσχον· ἀναχθέντας
169 γὰρ αὐτοὺς Φῆλιξ ἐκόλασεν. ἀφικνεῖται δέ τις ἐξ Αἰγύπτου κατὰ
τοῦτον τὸν καιρὸν εἰς Ἱεροσόλυμα προφήτης εἶναι λέγων καὶ συμ-
βουλεύων τῷ δημοτικῷ πλήθει σὺν αὐτῷ πρὸς ὄρος τὸ προσαγο-

§ 163 = bell. Iud. II 254.

AMWELat Zonaras I p. 518.

1 *τῷ in confinio uersuum iterat W λῃστὰς suspectum ὑπακούσας] ὑπήκουσεν E 3 ἀνέβησαν] ἀνέβησαν γὰρ E αὐτῶν] suppl. m. 1 M τῶν λῃστῶν E ὡς om. E θεὸν] θεὸν φέροντεσ E 4 ἔχοντες om. E *ξιφείδια (ει i. ras. m. 1, i. marg. ξιφείδιον ἀπὸ τοῦ ξίφουσ ξιφίδιον ἀπὸ τῆσ ξιφίδοσ A) AW συναναμιχθέντεσ MWE 5 τούτου om. MWE 6 ἐν — ἑορταῖς om. E 8 μέν τινας] οὓσ μὲν E ἐχθροὺσ ἑαυτῶν tr. E *δὲ MW 11 *οὐδὲ MW δοκοῦντασ E *τοῦτο MW 12 *μισήσαντα τὴν ἀσέβειαν om. Lat 13 *οὐκέτι — κρίναντα] *uelut nequaquam suo habitaculo mundum* Lat *οὐκέτι] οὐκ ἔσται MW 14 καὶ τῇ πόλει] κατὰ τὴν πόλιν E καθάρσιον] καθάρσιόν τε E ἐπιβαλεῖν] ἐπαγαγεῖν M ἐπενεγκεῖν E 15 *σωφρονῆσαι W *castigare* Lat 17 i. marg. *XV* Lat 18 οἱ δὲ γόητες] γόητεσ δὲ E 19 *αὐτοῖσ ex corr. A 20 *γενόμενα W 21 τιμωρίαν E 22 φῖλιξ, ῖ ex ῆ corr. A φήληξ M φίληξ E 23 *εἰς] εἰσ τὰ MW 24 *σὺν αὐτῷ — 305, 2 πέντε] *uti cum eo ad montem qui dicitur oliuarum positum e diuerso ciuitatis procul stadiis quinque conscenderent* Lat προσαγορευόμενον, litt. ευόμενον i. ras. M, om. E

ῥεούμενον ἐλαιῶν, ὃ τῆς πόλεως ἄντικρυς κείμενον ἀπέχει στάδια
πέντε· θέλειν γὰρ ἔφασκεν αὐτοῖς ἐκεῖθεν ἐπιδεῖξαι, ὡς κελεύ- 170
σαντος αὐτοῦ πίπτοι τὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν τείχη, δι᾽ ὧν καὶ τὴν
εἴσοδον αὐτοῖς παρέξειν ἐπηγγέλλετο. Φῆλιξ δ᾽ ὡς ἐπύθετο ταῦτα, 171
κελεύει τοὺς στρατιώτας ἀναλαβεῖν τὰ ὅπλα καὶ μετὰ πολλῶν ἱπ-
πέων τε καὶ πεζῶν ὁρμήσας ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων προσβάλλει
τοῖς περὶ τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τετρακοσίους μὲν αὐτῶν ἀνεῖλεν,
διακοσίους δὲ ζῶντας ἔλαβεν. ὁ δ᾽ Αἰγύπτιος αὐτὸς διαδρὰς ἐκ 172
τῆς μάχης ἀφανὴς ἐγένετο. πάλιν δ᾽ οἱ λῃσταὶ τὸν δῆμον εἰς τὸν
πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ἠρέθιζον μηδὲν ὑπακούειν αὐτοῖς λέγοντες,
καὶ τὰς τῶν ἀπειθούντων κώμας ἐμπιπράντες διήρπαζον.

7. Γίνεται δὲ καὶ τῶν Καισάρειαν οἰκούντων Ἰουδαίων στάσις 173
πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ Σύρους περὶ ἰσοπολιτείας· οἱ μὲν γὰρ Ἰουδαῖοι
πρωτεύειν ἠξίουν διὰ τὸ τὸν κτίστην τῆς Καισαρείας Ἡρώδην αὐ-
τῶν βασιλέα γεγονέναι τὸ γένος Ἰουδαῖον, Σύροι δὲ τὰ μὲν περὶ
τὸν Ἡρώδην ὡμολόγουν, ἔφασκον δὲ τὴν Καισάρειαν Στράτωνος
πύργον τὸ πρότερον καλεῖσθαι καὶ τότε μηδένα γεγονέναι τῆς πό-
λεως αὐτῶν Ἰουδαῖον οἰκήτορα. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῆς χώρας 174
ἔπαρχοι λαβόντες ἀμφοτέρωθεν τοὺς αἰτίους τῆς στάσεως πληγαῖς
ᾐκίσαντο καὶ τὴν ταραχὴν οὕτω κατέστειλαν πρὸς ὀλίγον. πάλιν 175
γὰρ οἱ κατὰ τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι τῷ πλούτῳ θαρροῦντες καὶ διὰ
τοῦτο καταφρονοῦντες τῶν Σύρων ἐβλασφήμουν εἰς αὐτοὺς ἐρεθίσειν
προσδοκῶντες. οἱ δὲ χρήμασιν μὲν ἡττώμενοι, μέγα δὲ φρονοῦντες 176

§ 170 = bell. Iud. II 262.

AMWELat Zonaras I p. 518.

1 *ἐλαιῶν*] *ἐλαιῶν ἔρχεσθαι* W *τῶν ἐλαιῶν ἔρχεσθαι* E **ὃ*] *ὃ καὶ* W *ἄντικρυ* E 2 *ἔφασκεν*] om. MW *dicens* Lat 3 **πίπτοι*] *πίπτειν* M *πίπτει* W *Ἱεροσολυμιτῶν*] *ἱεροσολύμων* E *hierosolymorum* Lat *καὶ* om. Lat et ed. pr. 4 *φῖλιξ, ῑ* ex *ῆ* corr. A *φήληξ* M *φίληξ* E *δὲ* MWE 5 *τοὺς — ἀναλαβεῖν*] *τοῖσ στρ* * (reliqua euanuerunt) E *μετὰ — 6 πεζῶν*] *μετ᾽ αὐτῶν* E 6 *τε καὶ πεζῶν* om. Lat *ἀπὸ — Ἱεροσολύμων* om. E **προσβάλλει — 7 Αἰγύπτιον*] *irruit super eos* Lat 7 *αὐτῶν* om. E 8 **δὲ* MW *αὐτὸς* om. E **διαδράσασ* MW 9 **δὲ* (suppl. M) MW 10 **μηδὲν*] *γρ μηδεῖν* i. marg. A *λέγοντες*] *θέλοντεσ* E 11 *ἐμπιπρῶντεσ* E *διήρπαζον*] *καθήρπαζον* M *διέφθειρον* E 12 i. marg. *XVI* Lat 13 **ἐν αὐτῇ* om. Lat **αὐτῇ*] *αὐτοῖ* M 14 *τὸ*] E, om. codd. 15 *τὸ γένος Ἰουδαῖον*] *ἰουδαῖον τῷ γένει* E

16 *ἔφασαν* MWE 18 *αὐτῶν*] ALat *τῶν* MWE *Ἰουδαῖον*] *ἰουδαίων* (ο supra) A *ἰουδαίων* MWE *iudaeum* Lat 20 **ᾐκίσαντο πληγαῖσ* tr. M 23 *μέγα — 306, 2 Σεβαστηνοὺς*] *sed sapientia fortiores dum multi caesariensium et sebastenorum sub romanis ibidem militarent* Lat *φρονοῦντες*] *φρονοῦντεσ τῶν σύρων*, litt. *τεσ τῶν σύρων* i. ras. m. 2 A

*ἐπὶ τῷ τοὺς πλείστους τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐκεῖ στρατευομένων Και-
σαρεῖς εἶναι καὶ Σεβαστηνοὺς μέχρι μέν τινος καὶ αὐτοὶ τοὺς Ἰου-
δαίους λόγῳ ὕβριζον, εἶτα λίθοις ἀλλήλους ἔβαλλον, ἕως πολλοὺς
παρ' ἀμφότερα τρωθῆναί τε καὶ πεσεῖν συνέβη· νικῶσί γε μὴν Ἰου-*
177 *δαῖοι. Φῆλιξ δ' ὡς ἐθεάσατο φιλονεικίαν ἐν πολέμου τρόπῳ γενο-
μένην προπηδήσας παύεσθαι τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλει, μὴ πειθο-
μένοις δὲ τοὺς στρατιώτας ὁπλίσας ἐπαφίησι καὶ πολλοὺς μὲν αὐ-
τῶν ἀνεῖλεν, πλείους δὲ ζῶντας ἔλαβεν, οἰκίας δέ τινας τῶν ἐν τῇ*
178 *πόλει πολλῶν πάνυ χρημάτων γεμούσας διαρπάζειν ἐφῆκεν. οἱ δὲ
τῶν Ἰουδαίων ἐπιεικέστεροι καὶ προύχοντες κατὰ τὴν ἀξίωσιν δεί-
σαντες περὶ ἑαυτῶν παρεκάλουν τὸν Φήλικα τοὺς στρατιώτας ἀνα-
καλέσασθαι τῇ σάλπιγγι καὶ φείσασθαι τὸ λοιπὸν αὐτῶν δοῦναί
τε μετάνοιαν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις. καὶ Φῆλιξ ἐπείσθη.*
179 8. *Κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας δίδωσιν*
180 *τὴν ἀρχιερωσύνην Ἰσμαήλῳ· Φαβεῖ παῖς οὗτος ἦν. ἐξάπτεται δὲ
καὶ τοῖς ἀρχιερεῦσι στάσις πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πρώτους τοῦ
πλήθους τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, ἕκαστός τε αὐτῶν στῖφος ἀνθρώπων
τῶν θρασυτάτων καὶ νεωτεριστῶν ἑαυτῷ ποιήσας ἡγεμὼν ἦν, καὶ
συρράσσοντες ἐκακολόγουν τε ἀλλήλους καὶ λίθοις ἔβαλλον. ὁ δ'
ἐπιπλήξων ἦν οὐδὲ εἷς, ἀλλ' ὡς ἐν ἀπροστατήτῳ πόλει ταῦτ'*

§ 177 = bell. Iud. II 268.

AMWELat Zonaras I p. 519. Eusebius hist. eccl. II 20, 2.

1 *τοὺς πλείστους*] *πλήστουσ* E *ῥωμαίουσ* MWE **ἐκεῖ*] *ἐκεῖσε* MW 2 **σεβαστεινοὺσ* W 4 *παραμφότερα* A¹W *παρ' ἀμφοτέρων* E et i. marg. A 5 *φῖλιξ, ῖ* ex *ῆ* corr. A *φήληξ* M *φίληξ* E **δὲ* MW **γινομένην* M 6 *πειθομένουσ* E 7 *ὁπλίτασ* E *armatos* Lat 8 **ἔλαβε* A 9 *πολλῶν πάνυ χρημάτων*] *πολλῶν* MW *πάνυ πολλῶν χρημάτων* E *multis pecuniis* Lat *litt. *πάζειν* — 10 *καὶ* i. ras. m. 2 A *ἐφῆκεν*] *τοῖσ στρατιώταισ ἐφῆκεν* (*ἐπαφῆκεν* E) AE *militari* (*militaribus* cod. Ambr.) *inruptione permisit* Lat 11 *φίλικα* ex corr. A *φίληκα* E **ἀνακαλεῖσθαι* MW 12 *τῇ σάλπιγγι*] *turba missa* Lat **φείδεσθαι* ed. pr. **δοῦναί* — 13 *ἐπείσθη*] *quod felix facere eorum precibus adquieuit* Lat 13 *φῖλιξ, ῖ* ex *ῆ* corr. A *φήληξ* M *φίληξ* E 15 *ἰσμαήλω τὴν ἀρχιερωσύνην* tr. E *Φαβεῖ*] *φιαβὶ* ALat, cf. XVIII 34 *ἦν* om. E **ἐξάπτεται*] incip. Euseb. 16 *ἀρχιερεῦσι* — 17 *Ἱεροσολυμιτῶν*] MWLatEus *ἀρχιερεῦσι ἔχθρα τισ εἰσ ἀλλήλουσ καὶ στάσισ καὶ πρὸσ τοὺσ πρώτουσ τοῦ πλήθουσ τῶν ἱεροσολυμιτῶν* (litt. *ερεῦσι* — *πλήθουσ* i. ras. m. 2) A *ἀρχιερεῦσι πρὸσ τοὺσ ἱερεῖσ καὶ τοὺσ πρώτουσ τοῦ πλήθουσ τῶν ἱεροσολυμιτῶν ἔχθρα τίσ πρὸσ ἀλλήλουσ καὶ διάστασισ* E 17 **Ἱεροσολύμων* Eus *στῖφος*] *πλῆθοσ* E 18 litt. *τάτων καὶ* — *ἦν* i. ras. m. 2 A *ἑαυτῷ* om. E **ποιήσας*] *ποιήσασ καὶ καθ' ἑαυτὸν συναγείρασ* A *ἡγεμὼν*] *ἡγεμὼν καὶ ἔξαρχοσ στάσεωσ* E 19 *τε* om. E **δὲ* MW 20 *ἐπιπλήξων*] *ἐπιπλήξων καὶ τὴν στάσιν κωλύσων* E **οὐδὲ εἷς*] *οὐδεὶσ* MW *non* Lat *ἀπροστατεύτω* ME Eusebius *ταῦτα* MWE

ἐπράσσετο μετ᾽ ἐξουσίας. τοσαύτη δὲ τοὺς ἀρχιερεῖς κατέλαβεν 181
ἀναίδεια καὶ τόλμα, ὥστε καὶ πέμπειν δούλους ἐτόλμων ἐπὶ τὰς
ἅλωνας τοὺς ληψομένους τὰς τοῖς ἱερεῦσιν ὀφειλομένας δεκάτας,
καὶ συνέβαινεν τοὺς ἀπορουμένους τῶν ἱερέων ὑπ᾽ ἐνδείας τελευ-
τᾶν. οὕτως ἐκράτει τοῦ δικαίου παντὸς ἡ τῶν στασιαζόντων βία.

9. Πορκίου δὲ Φήστου διαδόχου Φήλικι πεμφθέντος ὑπὸ 182
Νέρωνος οἱ πρωτεύοντες τῶν τὴν Καισάρειαν κατοικούντων Ἰου-
δαίων εἰς τὴν Ῥώμην ἀναβαίνουσιν Φήλικος κατηγοροῦντες, καὶ
πάντως ἂν ἐδεδώκει τιμωρίαν τῶν εἰς Ἰουδαίους ἀδικημάτων, εἰ
μὴ πολλὰ αὐτὸν ὁ Νέρων τἀδελφῷ Πάλλαντι παρακαλέσαντι συνε-
χώρησεν μάλιστα δὴ τότε διὰ τιμῆς ἄγων ἐκεῖνον. καὶ τῶν ἐν 183
Καισαρείᾳ δὲ οἱ πρῶτοι Σύρων Βήρυλλον, παιδαγωγὸς δ᾽ ἦν οὗτος
τοῦ Νέρωνος τάξιν τὴν ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιστολῶν πεπιστευ-
μένος, πείθουσι πολλοῖς χρήμασιν αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ Νέρωνος
αὐτοῖς ἐπιστολὴν ἀκυροῦσαν τὴν Ἰουδαίων πρὸς αὐτοὺς ἰσοπολι-
τείαν. καὶ Βήρυλλος τὸν αὐτοκράτορα παρακαλέσας ἐπέτυχε γρα- 184
φῆναι τὴν ἐπιστολήν. αὕτη τῷ ἔθνει ἡμῶν τῶν μετὰ ταῦτα κα-
κῶν τὰς αἰτίας παρέσχεν· πυθόμενοι γὰρ οἱ κατὰ τὴν Καισάρειαν
Ἰουδαῖοι τὰ γραφέντα τῆς πρὸς τοὺς Σύρους στάσεως μᾶλλον εἴ-
χοντο μέχρι δὴ τὸν πόλεμον ἐξῆψαν.

10. Ἀφικομένου δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν Φήστου συνέβαινεν τὴν 185
Ἰουδαίαν ὑπὸ τῶν λῃστῶν κακοῦσθαι τῶν κωμῶν ἁπασῶν ἐμπι-
πραμένων τε καὶ διαρπαζομένων. καὶ οἱ σικάριοι δὲ καλούμενοι, 186
λῃσταὶ δέ εἰσιν οὗτοι, τότε μάλιστα ἐπλήθυον χρώμενοι ξιφιδίοις

§ 185 = bell. Iud. II 271.

AMWELat Exc. Peiresc. Zonaras I p. 519. Eusebius hist. eccl. II 20, 2.

1 ἐπράτετο E 2 *καὶ πέμπειν] ἐκπέμπειν Eusebius *ἐτόλμων δούλουσ tr. M 3 *ἀλῶνασ MW γρ ἅλωσ i. marg. A ἐποφειλομένασ E 4 *τελευτᾶν] ἀπολλυμένους θεωρεῖν Eusebius 5 *βία] finit Eusebius 6 i. marg. *XVII* Lat πο·ρκίου (eras. uid. υ) cod. Busb. E *διαδόχῳ M φίλικι, ι ex ή corr. A φίληκι E 7 *οἰκούντων M 8 φίλικοσ, ι ex ή corr. A φίληκοσ E 10 μὴ πολλὰ αὐτὸν] μήπερ αὐτῶ E τῶ ἀδελφῶ E Πάλλαντι] πάλλαντι πεισθεὶσ E συνεχώρησε post Νέρων tr. E 11 *δὴ] δὲ MW *ἄγων] ἔχων MW *ἐν] ἐν τῇ MW 12 οἱ — Σύρων] οἱ πρῶτοι δύο σύροι MW σύρων οἱ πρῶτοι E *Βήρυλλον] Βοῦρρον Hudson; item u. 16 *δὲ MW *οὗτοσ ἦν tr. MW 13 *ἐπιστολῶν om. M 15 πρὸς] εἰσ E 16 ἐπέτυχε] ἐπέτυχε πείσασ (πείσασ suppl.) A ἔπεισε E 17 ἡμῶν om. E 18 Καισάρειαν] καισάρειαν οἰκοῦντεσ E 19 γραφέντα] παρὰ τοῦ νέρωνοσ γραφέντα E τῆς om. MWE et ut uid. Lat 21 Φήστου — 22 Ἰουδαίαν om. E 23 καὶ οἱ incip. Exc, in quibus ordo uerbum alius est 24 *ἐπλήθυνον MWExc *χρόμενοι Exc *ξιφειδίοισ Exc et ex corr. A

παραπλησίοις μὲν τὸ μέγεθος τοῖς τῶν Περσῶν ἀκινάκαις, ἐπικαμ-
πέσι δὲ καὶ ὁμοίαις ταῖς ὑπὸ Ῥωμαίων σίκαις καλουμέναις, ἀφ'
ὧν καὶ τὴν προσηγορίαν οἱ λῃστεύοντες ἔλαβον πολλοὺς ἀναιροῦν-
187 τες. ἀναμιγνύμενοι γὰρ ἐν ταῖς ἑορταῖς, καθὼς καὶ πρότερον εἴ-
πομεν, τῷ πλήθει τῶν πανταχόθεν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν εὐσέ-
βειαν συρρεόντων οὓς βουληθεῖεν ῥᾳδίως ἀπέσφαττον, πολλάκις
δὲ καὶ μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὰς κώμας τῶν ἐχθρῶν ἀφικόμενοι διήρ-
188 παζον καὶ ἐνεπίμπρασαν. πέμπει δὲ Φῆστος δύναμιν ἱππικήν τε
καὶ πεζικὴν ἐπὶ τοὺς ἀπατηθέντας ὑπό τινος ἀνθρώπου γόητος
σωτηρίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλομένου καὶ παῦλαν κακῶν, εἰ βουληθεῖεν
ἕπεσθαι μέχρι τῆς ἐρημίας αὐτῷ, καὶ αὐτόν τε ἐκεῖνον τὸν ἀπα-
τήσαντα καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας διέφθειραν οἱ πεμφθέντες.
189 11. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας ᾠκο-
δομήσατο μεγέθει διαφέρον οἴκημα ἐν τῷ βασιλείῳ ἐν Ἱεροσολύμοις
190 πλησίον τοῦ ξυστοῦ. τὸ δὲ βασίλειον ἐγεγόνει πάλαι ὑπὸ τῶν
Ἀσαμωναίου παίδων, ἐφ' ὑψηλοῦ δὲ τόπου κείμενον τοῖς κατο-
πτεύειν ἀπ' αὐτοῦ βουλομένοις τὴν πόλιν ἐπιτερπεστάτην παρεῖ-
χεν τὴν θέαν, ἧς ἐφιέμενος ὁ βασιλεὺς ἐκεῖθεν ἀφεώρα κατακεί-
191 μενος τὰ κατὰ τὸ ἱερὸν πρασσόμενα. ταῦτα δὲ θεασάμενοι τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν οἱ προύχοντες δεινῶς ἐχαλέπαινον· οὐ γὰρ ἦν πά-
τριον τὰ κατὰ τὸ ἱερὸν δρώμενα κατοπτεύεσθαι καὶ μάλιστα τὰς
ἱερουργίας. τοῖχον οὖν ἐγείρουσιν ἐπὶ τῆς ἐξέδρας ὑψηλόν, ἥτις
192 ἦν ἐν τῷ ἔσωθεν ἱερῷ τετραμμένη πρὸς δύσιν. οὐ μόνον δὲ τοῦ
βασιλικοῦ τρικλίνου τὴν ἄποψιν οὗτος οἰκοδομηθεὶς ἀπετέμνετο,
ἀλλὰ καὶ τῆς δυτικῆς στοᾶς τῆς κατὰ τὸ ἔξωθεν ἱερὸν οὔσης, ἔνθα

AMWELat Exc Peiresc. Zonaras I p. 520.

1 *ἐπικαμπέσι — 2 σίκαις om. MW *ἐπικαμπέσι — 3 ἔλαβον om. Exc 2 ὁμοίαις] ὁμοίοισ E παραπλησίοισ ed. pr. 4 καθὼς — εἴπομεν] καθὼσ καὶ τὸ πρότερον εἴπαμεν (εἴπομεν M) MW καθὼσ εἴπομεν ἤδη E, om. Exc 5 *τῶν om. MW *τῶν — 6 συρρεόντων om. Exc 6 *συρρυέντων MW *βουληθεῖεν] βουληθέντεσ M 7 ἀφικνούμενοι AE 8 *ἐνεπίμπρασαν] fin. Exc *πέμπει — δύναμιν] *interea diuersis rebus turbata prouincia festus multitudinem destinauit* Lat 9 ὑπό] ἀπό MWE 10 αὐτοῖς om. E *ἐπαγγελλομένουσ W 11 *ἕπεσθαι om. MW *αὐτῷ] αὐτῶι (sic) ἀκολουθεῖν M 14 *διάφορον MW βασιλείῳ] βασιλείω τῶ E 15 *δὲ] τε MW *πάλαι om. MW 16 *ἀσσαμοναίου M ἀσσαμωναίου W κατοπτεύειν ἀπ'] σκοπεύσειν ὑπ' E 18 ἑώρα E κατακείμενος — 19 πρασσόμενα] om. M τὰ κατὰ τὸ ἱερὸν πραττόμενα πάντα κατακείμενοσ E 19 *ταῦτα] τοῦτο Bekker δὲ om. E 20 *οὐ γὰρ — 21 ἱερὸν i. ras. A πάτριον] πάτριον οὐδὲ (οὐδὲν A) νόμιμον AE πάτριον οὐδὲ νόμιμον ἡμῖν ed. pr. 23 *τετραμμένην M 25 *ἱερὸν ἔξωθεν tr. MW

τὰς φυλακὰς οἱ Ῥωμαῖοι ταῖς ἑορταῖς ἐποιοῦντο διὰ τὸ ἱερόν. ἐπὶ 193
τούτοις ἠγανάκτησεν ὅ τε βασιλεὺς Ἀγρίππας, μάλιστα δὲ Φῆστος
ὁ ἔπαρχος, καὶ προσέταξεν αὐτοῖς καθελεῖν. οἱ δὲ παρεκάλεσαν
ἐξουσίαν αὐτοῖς δοῦναι πρεσβεῦσαι περὶ τούτου πρὸς Νέρωνα· ζῆν
γὰρ οὐχ ὑπομένειν καθαιρεθέντος τινὸς μέρους τοῦ ἱεροῦ. συγ- 194
χωρήσαντος δὲ τοῦ Φήστου πέμπουσιν ἐξ αὐτῶν πρὸς Νέρωνα
τοὺς πρώτους δέκα καὶ Ἰσμάηλον τὸν ἀρχιερέα καὶ Ἑλκίαν τὸν γα-
ζοφύλακα. Νέρων δὲ διακούσας αὐτῶν οὐ μόνον συνέγνω περὶ τοῦ 195
πραχθέντος, ἀλλὰ καὶ συνεχώρησεν ἐᾶν οὕτως τὴν οἰκοδομίαν, τῇ
γυναικὶ Ποππαίᾳ, θεοσεβὴς γὰρ ἦν, ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων δεηθείσῃ
χαριζόμενος, ἣ τοῖς μὲν δέκα προσέταξεν ἀπιέναι, τὸν δ' Ἑλκίαν
καὶ τὸν Ἰσμάηλον ὁμηρεύσοντας παρ' ἑαυτῇ κατέσχεν. ὁ δὲ βασι- 196
λεὺς ταῦθ' ὡς ἐπύθετο δίδωσιν τὴν ἀρχιερωσύνην Ἰωσήπῳ τῷ Σί-
μωνος παιδὶ ἀρχιερέως ἐπικαλουμένῳ δὲ Καβί.
IX. 1. Πέμπει δὲ Καῖσαρ Ἀλβῖνον εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἔπαρχον 197
Φήστου τὴν τελευτὴν πυθόμενος. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀφείλετο μὲν τὸν
Ἰώσηπον τὴν ἱερωσύνην, τῷ δὲ Ἀνάνου παιδὶ καὶ αὐτῷ Ἀνάνῳ
λεγομένῳ τὴν διαδοχὴν τῆς ἀρχῆς ἔδωκεν. τοῦτον δέ φασι τὸν 198
πρεσβύτατον Ἄνανον εὐτυχέστατον γενέσθαι· πέντε γὰρ ἔσχε παῖ-
δας καὶ τούτους πάντας συνέβη ἀρχιερατεῦσαι τῷ θεῷ, αὐτὸς πρό-
τερος τῆς τιμῆς ἐπὶ πλεῖστον ἀπολαύσας, ὅπερ οὐδενὶ συνέβη τῶν
παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων. ὁ δὲ νεώτερος Ἄνανος, ὃν τὴν ἀρχιερωσύ- 199
νην ἔφαμεν εἰληφέναι, θρασὺς ἦν τὸν τρόπον καὶ τολμητὴς διαφε-
ρόντως, αἵρεσιν δὲ μετῄει τὴν Σαδδουκαίων, οἵπερ εἰσὶ περὶ τὰς
κρίσεις ὠμοὶ παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαίους, καθὼς ἤδη δεδηλώκα-

§ 197 = bell. Iud. II 272.

AMWELat Zonaras I p. 520. Eusebius hist. eccl. II 23 § 21, Photius bibl. p. 317b Bekker.

2 *ἠγανάκτησαν MW *indignatus* Lat   μάλιστα δὲ] καὶ μάλιστα E   3 ὁ ἔπαρχος om. E   *αὐτοῖς καθελεῖν] *ut opus aedificatum repente destruerent* Lat   6 αὐτῶν AME   8 διακούσας αὐτῶν] ἀκούσασ E   9 οὕτωσ ἐᾶν tr. MW   10 Ποππαίᾳ] coni. πομπηία codd. πομπαία E *pompeiae* Lat; cf. uita 16   ἦν] ἦν αὕτη E   11 ἀπιέναι] ed. pr. ἀπεῖναι codd. E *redire* Lat h. e. ἀνιέναι   δὲ MWE   12 ὁμηρεύσαντασ MWE   13 ταῦτα MWE   ὡς ἐπύθετο] πυθόμενοσ E   14 καλουμένω E   *καβεῖ MW *cadis* Lat Καμὶ supra § 16, cf. § 103   15 i. marg. η' E   Πέμπει — 16 πυθόμενος habet Eusebius   βασιλεὺς] ἀγρίππασ E   μὲν om. E   17 ἀρχιερωσύνην E   18 διαδοχὴν — ἀρχῆς] ἀρχὴν E   19 *πέντε om. Lat   20 πάντας om. E   *αὐτὸς] αὐτὸσ γὰρ MW αὐτὸς καὶ ed. pr. *et ipse* Lat   πρότερον E   22 ὁ δὲ] incip. Eusebius et Photii excerpta   23 *ἔφαμεν] εἴπαμεν Eusebius   παρειληφέναι MWE Eus παραλαβὼν Photius

200 μεν. ἅτε δὴ οὖν τοιοῦτος ὢν ὁ Ἄνανος, νομίσας ἔχειν καιρὸν ἐπι-
τήδειον διὰ τὸ τεθνάναι μὲν Φῆστον, Ἀλβῖνον δ' ἔτι κατὰ τὴν
ὁδὸν ὑπάρχειν, καθίζει συνέδριον κριτῶν καὶ παραγαγὼν εἰς αὐτὸ
τὸν ἀδελφὸν Ἰησοῦ τοῦ λεγομένου Χριστοῦ, Ἰάκωβος ὄνομα αὐτῷ,
καί τινας ἑτέρους, ὡς παρανομησάντων κατηγορίαν ποιησάμενος
201 παρέδωκε λευσθησομένους. ὅσοι δὲ ἐδόκουν ἐπιεικέστατοι τῶν κατὰ
τὴν πόλιν εἶναι καὶ περὶ τοὺς νόμους ἀκριβεῖς βαρέως ἤνεγκαν ἐπὶ
τούτῳ καὶ πέμπουσιν πρὸς τὸν βασιλέα κρύφα παρακαλοῦντες αὐ-
τὸν ἐπιστεῖλαι τῷ Ἀνάνῳ μηκέτι τοιαῦτα πράσσειν· μηδὲ γὰρ τὸ
202 πρῶτον ὀρθῶς αὐτὸν πεποιηκέναι. τινὲς δ' αὐτῶν καὶ τὸν Ἀλβῖνον
ὑπαντιάζουσιν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας ὁδοιποροῦντα καὶ διδάσκου-
σιν, ὡς οὐκ ἐξὸν ἦν Ἀνάνῳ χωρὶς τῆς ἐκείνου γνώμης καθίσαι συν-
203 έδριον. Ἀλβῖνος δὲ πεισθεὶς τοῖς λεγομένοις γράφει μετ' ὀργῆς
τῷ Ἀνάνῳ λήψεσθαι παρ' αὐτοῦ δίκας ἀπειλῶν. καὶ ὁ βασιλεὺς
Ἀγρίππας διὰ τοῦτο τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος αὐτὸν ἄρξαντα
μῆνας τρεῖς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Δαμναίου κατέστησεν.
204 2. Ἐπεὶ δ' ἧκεν ὁ Ἀλβῖνος εἰς τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν,
πᾶσαν εἰσηνέγκατο σπουδὴν καὶ πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ τὴν χώραν
205 εἰρηνεύεσθαι τοὺς πολλοὺς τῶν σικαρίων διαφθείρας. ὁ δὲ ἀρχιε-
ρεὺς Ἀνανίας καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπὶ μέγα προύκοπτε δόξης καὶ
τῆς παρὰ τῶν πολιτῶν εὐνοίας τε καὶ τιμῆς ἠξιοῦτο λαμπρῶς· ἦν
γὰρ χρημάτων ποριστικός· καθ' ἡμέραν γοῦν τὸν Ἀλβῖνον καὶ τὸν
206 ἀρχιερέα δώροις ἐθεράπευεν. εἶχεν δ' οἰκέτας πάνυ μοχθηρούς, οἳ
συναναστρεφόμενοι τοῖς θρασυτάτοις ἐπὶ τὰς ἅλωνας πορευόμενοι
τὰς τῶν ἱερέων δεκάτας ἐλάμβανον βιαζόμενοι καὶ τοὺς μὴ διδόν-

---

AMWELat Zonaras I p. 521. Eusebius hist. eccl. II 23, 21. Photius bibl. p. 317b Bekker.

1 i. marg. *XVIII* Lat *τοιοῦτος*] *huius sectae* Lat *ὁ* om. E 2 *δὲ* MWE Eus 3 **εἰς αὐτὸ*] *ad semetipsum* Lat 4 hanc Christi et Iacobi mentionem sunt qui insiticiam esse putent **τοῦ Χριστοῦ λεγομένου* tr. Eus 5 **ἑτέρουσ* om. W 6 **ἐπιεικέστεροι* cod. A Zonarae 7 **καὶ*] *καὶ τὰ* Eus 9 *γὰρ* om. E 10 *δὲ* MWE Eus *τὸν* ex *τῶν* corr. A *τὸν Ἀλβῖνον*] *τῶ ἀλβίνω* E 11 *ὁδοιποροῦντι* E 12 *ἦν* om. E **Ἀνάνῳ*] *ἀνῷ* (h. e. *ἀνθρώπῳ*) M **ἐκείνου*] *αὐτοῦ* Eus 14 *βασιλεὺς*] om. E *βασιλεὺς δὲ* Eus 15 **αὐτὸν ἄρξαντα*] *αὐτοῦ ἄρξαντος* Eus 16 **Ἰησοῦν — Δαμναίου*] *Ἰησοῦν τὸν Δάμνεον* Phot **δαμνέου* MW *Δαμμαίου* Eus *Μνασέα* Zon *damnaei* Lat *κατέστησεν*] fin. Eusebius et Photius 17 *ἐπεὶ δ'*] *ἐπειδὴ δὲ* MW *ἐπειδὴ* E *τὴν — πόλιν*] *ἱεροσόλυμα* E 18 *εἰσήνεγκε* E 19 *τοὺς πολλοὺς*] *πολλοὺσ* MWE *plurimos* Lat 20 *ἡμέραν* om. E 21 *λαμπρῶς* om. E 22 *γοῦν*] *οὖν* MWE 23 *δὲ* MWE 24 *ἅλωνας*] *γρ τὰσ ἅλωσ* i. marg. A

τας οὐκ ἀπείχοντο τύπτειν, οἵ τε ἀρχιερεῖς ὅμοια τοῖς ἐκείνου δού- 207
λοις ἔπρασσον μηδενὸς κωλύειν δυναμένου. καὶ τῶν ἱερέων τοὺς
πάλαι ταῖς δεκάταις τρεφομένους τότε συνέβαινε θνήσκειν τροφῆς
ἀπορίᾳ.
3. *Πάλιν δ' οἱ σικάριοι κατὰ τὴν ἑορτήν, ἐνειστήκει γὰρ* 208
αὕτη, διὰ νυκτὸς εἰς τὴν πόλιν παρελθόντες συλλαμβάνουσι ζῶντα
τὸν γραμματέα τοῦ στρατηγοῦντος Ἐλεαζάρου, παῖς δ' ἦν οὗτος
Ἀνανίου τοῦ ἀρχιερέως, καὶ δήσαντες ἐξήγαγον. εἶτα πέμψαντες 209
πρὸς τὸν Ἀνανίαν ἀπολύσειν ἔφασαν τὸν γραμματέα πρὸς αὐτόν,
εἰ πείσειεν τὸν Ἀλβῖνον δέκα δεσμώτας τοὺς ἐξ αὐτῶν ληφθέντας
ἀπολῦσαι. καὶ ὁ Ἀνανίας διὰ τὴν ἀνάγκην πείσας τὸν Ἀλβῖνον
τῆς ἀξιώσεως ἐπέτυχεν. τοῦτο μειζόνων κακῶν ἦρξεν· οἱ γὰρ λῃσταὶ 210
παντοίως ἐπεμηχανῶντο τῶν Ἀνανίου τινὰς συλλαμβάνειν οἰκείων
καὶ συνεχῶς ζωγροῦντες οὐκ ἀπέλυον πρὶν ἤ τινας τῶν σικαρίων
ἀπολάβοιεν γενόμενοί τε πάλιν ἀριθμὸς οὐκ ὀλίγος ἀναθαρρήσαντες
τὴν χώραν ἅπασαν ἐκάκουν.
4. *Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας μείζονα* 211
τὴν Φιλίππου καλουμένην Καισάρειαν κατασκευάσας εἰς τιμὴν τοῦ
Νέρωνος Νερωνιάδα προσηγόρευσεν, καὶ Βηρυτίοις δὲ θέατρον
ἀπὸ πολλῶν χρημάτων κατεσκευασμένον ταῖς κατ' ἔτος θέαις ἐδω-
ρεῖτο πολλὰς εἰς τοῦτο μυριάδας ἀναλίσκων· σῖτον γὰρ ἐδίδου τῷ 212
δήμῳ καὶ ἔλαιον διένεμεν καὶ τὴν πᾶσαν δὲ πόλιν ἀνδριάντων ἀνα-
θέσεσιν καὶ ταῖς τῶν ἀρχαίων ἀποτύποις εἰκόσιν ἐκόσμει καὶ μικροῦ
δεῖν πάντα τὸν τῆς βασιλείας κόσμον ἐκεῖ μετήνεγκεν. μῖσος οὖν
αὐτῷ παρὰ τῶν ὑπηκόων ηὔξετο διὰ τὸ περιαιρούμενον τὰ ἐκείνων
εἰς ξένην πόλιν κοσμεῖν. λαμβάνει δὲ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Γαμαλιήλου 213

---

§ 208 = bell. Iud. II 273.

AMWELat Exc Peiresc. Zonaras I p. 522.

1 **οἵ τε ἀρχιερεῖς*] *sed etiam alii pontifices* Lat 3 **συνέβαινεν ἀποθνήσκειν* M 5 *δὲ* MWE *κατὰ — 6 αὕτη*] *ἑορτὴ γὰρ ἐνειστήκει* E 7 *δὲ* MWE *οὗτοσ ἦν* tr. E 8 *Ἀνανίου*] ALat *ἀνάνου* MWE 9 *ἀπολύειν* MWE *se — remissuros* Lat *ἑαυτὸν* E 10 **ληφθέντασ*, *λ* i. ras. M 11 *Ἀνανίας*] *ἄνανοσ* E *πείσας*] *πείθει* (ut uid.) E 12 *τῆς — ἐπέτυχεν* om. E *ἦρξε κακῶν* tr. E *οἱ — 13 ἐπεμηχανῶντο*] *ἐμηχανῶντο γὰρ οἱ λῃσταὶ* E 13 *πάντωσ* MW *συλλαβεῖν* MWE 15 *ἀναθαρσήσαντεσ* ME 17 *βασιλεὺς* om. E 18 *εἰς — Νέρωνος*] *εἰσ τὴν τοῦ νέρωνοσ τιμὴν* MWE 20 **κατασκευασμένον* W 21 *πολλὰ* (σ supra) (σ i. ras.) A *σῖτον — 22 διένεμεν*] *frumenta namque populo copiosa et oleum opulenter exhibuit* Lat 22 *διένειμε* MW **ἀνδριάντων ἀναθέσεσιν*] *statuarum pulchritudine* Lat 25 **αὐτῷ* om. W *τὰ*] *τὴν* E 26 *εἰς* om. E *γαμαλιὴλ* MWE

τὴν διαδοχὴν τῆς ἀρχιερωσύνης παρὰ τοῦ βασιλέως Ἰησοῦν ἀφελομένου τὸν τοῦ Δαμναίου, καὶ διὰ τοῦτο στάσις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους ἐγένετο· σύστημα γὰρ τῶν θρασυτάτων ποιησάμενοι πολλάκις μέχρι λίθων βολῆς ἀπὸ τῶν βλασφημιῶν ἐξέπιπτον. ὑπερεῖχεν δὲ
214 *Ἀνανίας τῷ πλούτῳ προσαγόμενος τοὺς λαμβάνειν ἑτοίμους. Κοστόβαρος δὲ καὶ Σαοῦλος αὐτοὶ καθ' αὑτοὺς μοχθηρὰ πλήθη συνῆγον γένους μὲν ὄντες βασιλικοῦ καὶ διὰ τὴν πρὸς Ἀγρίππαν συγγένειαν εὐνοίας τυγχάνοντες, βίαιοι δὲ καὶ ἁρπάζειν τὰ τῶν ἀσθενεστέρων ἕτοιμοι. ἐξ ἐκείνου μάλιστα τοῦ καιροῦ συνέβη τὴν πόλιν ἡμῶν νοσεῖν προκοπτόντων πάντων ἐπὶ τὸ χεῖρον.*

215 5. *Ὡς δ' ἤκουσεν Ἀλβῖνος διάδοχον αὐτῷ Γέσσιον Φλῶρον ἀφικνεῖσθαι, βουλόμενος δοκεῖν τι τοῖς Ἱεροσολυμίταις παρεσχῆσθαι προαγαγὼν τοὺς δεσμώτας, ὅσοι ἦσαν αὐτῶν προδήλως θανεῖν ἄξιοι, τούτους προσέταξεν ἀναιρεθῆναι, τοὺς δ' ἐκ μικρᾶς καὶ τῆς τυχούσης αἰτίας εἰς τὴν εἱρκτὴν κατατεθέντας χρήματα λαμβάνων αὐτὸς ἀπέλυεν. καὶ οὕτως ἡ μὲν φυλακὴ τῶν δεσμωτῶν ἐκαθάρθη, ἡ χώρα δὲ λῃστῶν ἐπληρώθη.*

216 6. *Τῶν δὲ Λευιτῶν, φυλὴ δ' ἐστὶν αὕτη, ὅσοιπερ ἦσαν ὑμνῳδοὶ πείθουσι τὸν βασιλέα καθίσαντα συνέδριον φορεῖν αὐτοῖς ἐπίσης τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιτρέψαι λινῆν στολήν· πρέπειν γὰρ αὐτοῦ τοῖς τῆς*
217 *ἀρχῆς χρόνοις ἔφασκον ἀφ' ὧν μνημονευθήσεται καινοποιεῖν. καὶ τῆς ἀξιώσεως οὐ διήμαρτον· ὁ γὰρ βασιλεὺς μετὰ γνώμης τῶν εἰς τὸ συνέδριον ἐποιχομένων συνεχώρησεν τοῖς ὑμνῳδοῖς ἀποθεμένους*
218 *τὴν προτέραν ἐσθῆτα φορεῖν λινῆν οἵαν ἠθέλησαν. μέρους δέ τινος τῆς φυλῆς λειτουργοῦντος κατὰ τὸ ἱερὸν καὶ τούτοις ἐπέτρεψεν*

AMWELat Exc. Peiresc. Zonaras I p. 522.

1 *διαδοχὴν — ἀρχιερωσύνης*] *ἀρχιερωσύνην* E *Ἰησοῦν*] *ἰησοῦν αὐτὴν* E 2 *δαμνέου* MWE *Μνασέα* Zon 3 *συστήματα* E *collectionem* Lat 4 **ἐξέπιπτεν* A 5 **Κοστόβαρος δὲ*] *ὅτι κοστόβαροσ* incip. Exc *custobarus* Lat 6 *δὲ* om. Exc *Σαοῦλος*] i. marg. A *σαλοῦοσ* AMExc *σαλοῦλοσ* W *σάλονοσ* E *saul* Lat **πλήθει* W 7 **ὄντασ* M 9 *ἕτοιμοι*] fin. Exc 11 i. marg. *XX* Lat **ὡς — Ἀλβῖνος*] *ὅτι ἀλβῖνοσ ἀκούσασ* incip. Exc *δὲ* MWE **Γέσσιον*] *γενέσθαι* Exc *Γέσιον* Zon 12 **ἀφικνεῖσθαι* om. Exc *ἱεροσολυμήταισ* Exc 13 **προαγαγὼν*] coni. *producens* Lat *προσαγαγὼν* codd. EExc *αὐτῷ* MWEExc **πρόδηλοι* Exc 14 *δὲ* MWEExc 15 **κατατεθέντας*] *γρ καθένταs* i. marg. A *αὐτὸς*] om. E *αὐτοῖσ* Exc *ἀπέλυσε* EExc 16 *μὲν ἡ* tr. E *ἐκαθάρθη*] *ἐκενώθη* E *purgaretur* Lat *δὲ χώρα* tr. E 17 *ἐπληρώθη*] fin. Exc 18 **φυλὴ*] *φυλακὴ* A *δέ* MWE **ὅσοι περιῆσαν* M 19 **καθιστάντα* A 22 *διήμαρτε* E 23 *ἐποιχομένων*] *ἀφικομένων* E 25 **τούτοισ*, *ι* ex *υ* corr. m. 1 M

τοὺς ὕμνους ἐκμαθεῖν, ὡς παρεκάλουν. πάντα δ' ἦν ἐναντία ταῦτα
τοῖς πατρίοις νόμοις, ὧν παραβαθέντων οὐκ ἐνῆν μὴ οὐχὶ δίκας
ὑποσχεῖν.

7. Ἤδη δὲ τότε καὶ τὸ ἱερὸν ἐτετέλεστο. βλέπων οὖν ὁ δῆμος 219
ἀργήσαντας τοὺς τεχνίτας ὑπὲρ μυρίους καὶ ὀκτακισχιλίους ὄντας
καὶ μισθοφορίας ἐνδεεῖς ἐσομένους διὰ τὸ τὴν τροφὴν ἐκ τῆς κατὰ
τὸ ἱερὸν ἐργασίας πορίζεσθαι, καὶ χρήματα μὲν ἀπόθετα διὰ τὸν 220
ἐκ Ῥωμαίων φόβον ἔχειν οὐ θέλων, προνοούμενος δὲ τῶν τεχνιτῶν
καὶ εἰς τούτους ἀναλοῦν τοὺς θησαυροὺς βουλόμενος, καὶ γὰρ εἰ
μίαν τις ὥραν τῆς ἡμέρας ἐργάσαιτο, τὸν μισθὸν ὑπὲρ ταύτης
εὐθέως ἐλάμβανεν, ἔπειθον τὸν βασιλέα τὴν ἀνατολικὴν στοὰν ἀνε-
γεῖραι. ἦν δὲ ἡ στοὰ τοῦ μὲν ἔξωθεν ἱεροῦ, κειμένη δ' ἐν φάραγγι 221
βαθείᾳ τετρακοσίων πηχῶν τοὺς τοίχους ἔχουσα ἐκ λίθου τετρα-
γώνου κατεσκεύαστο καὶ λευκοῦ πάνυ, τὸ μὲν μῆκος ἑκάστου λίθου
πήχεις εἴκοσι, τὸ δὲ ὕψος ἕξ, ἔργον Σολόμωνος τοῦ βασιλέως πρώ-
του δειμαμένου τὸ σύμπαν ἱερόν. ὁ βασιλεὺς δ', ἐπεπίστευτο γὰρ 222
ὑπὸ Κλαυδίου Καίσαρος τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ, λογισάμενος
παντὸς μὲν ἔργου τὴν καθαίρεσιν εἶναι ῥᾳδίαν δυσχερῆ δὲ τὴν κατα-
σκευήν, ἐπὶ δὲ τῆς στοᾶς ταύτης καὶ μᾶλλον, χρόνου τε γὰρ καὶ
πολλῶν χρημάτων εἰς τοὔργον δεήσειν, ἠρνήσατο μὲν περὶ τούτου
δεομένοις, καταστορέσαι δὲ λευκῷ λίθῳ τὴν πόλιν οὐκ ἐκώλυσεν.
Ἰησοῦν δὲ τὸν τοῦ Γαμαλιήλου τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος ἔδωκεν 223
αὐτὴν Ματθίᾳ τῷ Θεοφίλου, καθ' ὃν καὶ ὁ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμος
Ἰουδαίοις ἔλαβε τὴν ἀρχήν.

X. 1. Ἀναγκαῖον δ' εἶναι νομίζω καὶ τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ προσ- 224
ῆκον διηγήσασθαι περὶ τῶν ἀρχιερέων, πῶς ἀρξάμενοι καὶ τίσιν

AMWELatZonaras I p. 522. Photius bibl. p. 76b et 317b Bekker.
1 ὕμνους] νόμουσ E δὲ MWE *ταῦτα om. MWLat, recte si πάντα in ταῦτα mutaris 2 νόμοις om. MWE fort. recte παραμαθέντων E 4 *δὲ] δὲ καὶ MW τετέλεστο (o superscr.) MWE 5 *ἀργήσαντασ A *τοὺς] τούσ τε A 7 πορίζεσθαι] κομίζεσθαι A *τὸν] τῶν W 8 ἐκ] ἐκ τῶν ME 10 ὥραν τισ tr. E εἰργάσατο E ·ργάσατο A 11 ἐλάμβανεν εὐθέωσ tr. E ἔπειθον] ἔπειθόν τε AE *ἀνεγεῖραι] ἀνεγεῖραι ἡμᾶσ MW 12 δ' E δὲ MWE 13 πήχεων E *λίθων τετραγώνων MW λίθων δὲ τετραγώνων ed. pr. 14 *λευκῶν M 15 σολομῶνοσ MWE *salomonis* Lat 16 ὁ om. E *ἐπείστευτο, πει ex πι corr. A 17 τοῦ ἱεροῦ τὴν ἐπιμέλειαν tr. E 20 τὸ ἔργον E 22 γαμαλιήλ E Photius p. 76 24 Ἰουδαίοις — ἀρχήν] ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τοῖσ ἰουδαίοισ καὶ ἐπὶ μέγα προκεχωρήκει E 25 abhinc excerpsit Photius *δὲ MW *προσῆκον] προσήκειν MW 26 *ἀρχιερέων] ἀρχαίων M πῶς ἀρξάμενοι] πῶσ τε ἀρξάμενοι MW πῶσ τε ἤρξαντο E *quomodo inchoauerunt* Lat

ἔξεστι τῆς τιμῆς ταύτης μεταλαμβάνειν καὶ πόσοι γεγόνασιν μέχρι
225 τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς. πρῶτον μὲν οὖν πάντων λέγουσιν
Ἀαρῶνα τὸν Μωυσέως ἀδελφὸν ἀρχιερατεῦσαι τῷ θεῷ, τελευτήσαν-
τος δὲ ἐκείνου διαδέξασθαι τοὺς παῖδας εὐθὺς κἀπ' ἐκείνων τοῖς
226 ἐγγόνοις αὐτῶν διαμεῖναι τὴν τιμὴν ἅπασιν. ὅθεν καὶ πάτριόν ἐστι
μηδένα τοῦ θεοῦ τὴν ἀρχιερωσύνην λαμβάνειν ἢ τὸν ἐξ αἵματος
τοῦ Ἀαρῶνος, ἑτέρου δὲ γένους οὐδ' ἂν βασιλεὺς ὢν τύχῃ τεύξεται
227 τῆς ἀρχιερωσύνης. ἐγένοντο οὖν πάντες τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ Ἀαρῶνος,
ὡς ἔφαμεν, τοῦ πρώτου γενομένου μέχρι Φανάσου τοῦ κατὰ τὸν
πόλεμον ὑπὸ τῶν στασιαστῶν ἀρχιερέως ἀναδειχθέντος ὀγδοήκοντα
228 τρεῖς. ἐκ τούτων κατὰ τὴν ἔρημον ἐπὶ τῶν Μωυσέως χρόνων τῆς
σκηνῆς ἑστώσης, ἣν Μωυσῆς τῷ θεῷ κατεσκεύασεν, μέχρι τῆς εἰς
Ἰουδαίαν ἀφίξεως, ἔνθα Σολόμων ὁ βασιλεὺς τῷ θεῷ τὸν ναὸν
229 ἤγειρεν, ἀρχιεράτευσαν δεκατρεῖς. τὸ γὰρ πρῶτον ἕως τοῦ βίου
τελευτῆς τὰς ἀρχιερωσύνας εἶχον, ὕστερον δὲ καὶ παρὰ ζώντων διε-
δέχοντο. οἱ τοίνυν δεκατρεῖς οὗτοι τῶν δύο παίδων Ἀαρῶνος ὄντες
ἔγγονοι κατὰ διαδοχὴν τὴν τιμὴν παρελάμβανον. ἐγένετο δὲ αὐτῶν
ἀριστοκρατικὴ μὲν ἡ πρώτη πολιτεία, μετὰ ταύτην δὲ μοναρχία,
230 βασιλέων δὲ τρίτη. γίνεται δὲ τῶν ἐτῶν ἀριθμὸς ὧν ἦρξαν οἱ
δεκατρεῖς ἀφ' ἧς ἡμέρας οἱ πατέρες ἡμῶν ἐξέλιπον Αἴγυπτον Μωυ-
σέως ἄγοντος μέχρι τῆς τοῦ ναοῦ κατασκευῆς, ὃν Σολόμων ὁ βασι-
λεὺς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνήγειρεν, ἔτη δώδεκα πρὸς τοῖς ἑξακοσίοις.
231 2. Μετὰ δὲ τοὺς δεκατρεῖς ἀρχιερέας ἐκείνους οἱ δέκα καὶ
ὀκτὼ τὴν ἀρχιερωσύνην ἔσχον ἀπὸ Σολόμωνος βασιλέως ἐν Ἱερο-
σολύμοις αὐτὴν διαδεξάμενοι, μέχρι οὗ Ναβουχοδονόσορος ὁ τῶν

AMWELat Zonaras I p. 522. Photius bibl. cod. 238 p. 317b Bekker.

1 *τῆς om. MW 3 μωσέωσ E 4 δ' E *καὶ ἀπ' MW ἐκγόνοισ MWE Photius 7 δὲ] δέ τισ E 8 *τῶν ἀριθμῶν W 9 Φανάσου] γρ ἐν ἄλλοισ φηνάσου i. marg. A φινεέσου E *finasum* Lat Φαννί aut Φαννίτης bell. Iud. IV 3, 8 10 στασιασάντων E *ἀναδειχθέντοσ ἀρχιερέωσ tr. MW *ὀγδοήκοντα τρεῖς] τρεῖσ καὶ ὀγδοήκοντα MW πγ' ἔτη Photius 11 μωσέωσ E 13 ἔνθα] ὅτε E σολομῶν MWE et ex corr. A ὁ βασιλεὺς om. E 14 ἠρχιεράτευσαν E *τρισκαίδεκα MW τοῦ] τῆσ τοῦ ME et ex corr. A 16 τρισκαίδεκα MWE 17 ἔκγονοι E διαδοχὰσ E δὲ αὐτῶν codd. E Photius *autem hebreorum* Lat δ' ἐπ' αὐτῶν coni. 20 τρισκαίδεκα MWE μωυσέοσ E 21 *νεὼ Photius σολομῶν MWE et ex corr. A 22 δυοκαίδεκα MWE 23 τρισκαίδεκα MWE ἀρχιερεῖσ MWE οἱ om. MWE Photius οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ] *decem et octo alii* Lat 24 σολομῶνοσ MW σολομῶντοσ E 25 αὐτὴν διαδεξάμενοι om. E οὗ om. MWE Photius ναβουχοδονόσορ M Photius ναβουχοδονόσωρ W ναβουχοδονόσαροσ E *nabuchodonosor* Lat

Βαβυλωνίων βασιλεὺς ἐπιστρατεύσας τῇ πόλει τὸν μὲν ναὸν ἐνέ-
πρησεν, τὸ δὲ ἔθνος ἡμῶν εἰς Βαβυλῶνα μετήνεγκεν καὶ τὸν ἀρ-
χιερέα Ἰωσαδάκην αἰχμάλωτον ἔλαβεν. τούτων χρόνος τῆς ἱερω- 232
σύνης τετρακοσίων ἑξηκονταὲξ ἐτῶν ἐστι μηνῶν ἓξ ἡμερῶν δέκα
ἤδη βασιλευομένων Ἰουδαίων. μετὰ δὲ χρόνον ἐτῶν ἁλώσεως ἑβ- 233
δομήκοντα τῆς ὑπὸ Βαβυλωνίων γενομένης Κῦρος ὁ Περσῶν βασι-
λεὺς ἀπέλυσεν τοὺς ἐκ Βαβυλῶνος Ἰουδαίους ἐπὶ τὴν οἰκείαν γῆν
πάλιν καὶ συνεχώρησεν τὸν ναὸν ἀνεγεῖραι. τότε δὴ τῶν ὑποστρε- 234
ψάντων αἰχμαλώτων Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ εἷς ὢν τὴν ἀρχιερω-
σύνην λαμβάνει. λαμβάνει δ' οὗτος αὐτὸς καὶ οἱ ἔγγονοι αὐτοῦ
πεντεκαίδεκα συνάπαντες μέχρι βασιλέως Ἀντιόχου τοῦ Εὐπάτορος,
ἐπολιτεύοντο δὲ δημοκρατικῶς ἔτη τετρακόσια δεκατέσσαρα.

3. Πρῶτος δ' Ἀντίοχος ὁ προειρημένος καὶ ὁ στρατηγὸς 235
αὐτοῦ Λυσίας τὸν Ὀνίαν, ᾧ Μενέλαος ἐπίκλην, παύουσι τῆς ἀρχιε-
ρωσύνης ἀνελόντες αὐτὸν ἐν Βεροίᾳ καὶ καθιστᾶσιν Ἰάκιμον ἀρχιερέα,
γένους μὲν τοῦ Ἀαρῶνος, οὐκ ὄντα δὲ τῆς οἰκίας ταύτης. διὰ 236
τοῦτο καὶ Ὀνίας ὁ τοῦ τετελευτηκότος Ὀνίου ἐξάδελφος ὁμώνυμος
τῷ πατρὶ παραγενόμενος εἰς Αἴγυπτον καὶ διὰ φιλίας ἀφικόμενος
Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι καὶ Κλεοπάτρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, πείθει
τούτους κατὰ τὸν Ἡλιοπολίτην νομὸν δειμαμένους τῷ θεῷ ναὸν
παραπλήσιον τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις αὐτὸν ἀρχιερέα καταστῆσαι. ἀλλὰ 237

AMWELat Photius bibl. cod. 238 p. 317, cod. 76 p. 52 Bekker.

3 *Ἰωσαδάκην] ἰωσεδέκην, ε utrumque ex α corr. A *iosedec* Lat Ἰωσεδέκ Photius habuisse uid. nunc corruptus τῆσ ἀρχιερωσύνησ E 3 *τετρακοσίων] τριακοσίων AM Photius, cf. X 147 *ἐτῶν — ἓξ om. MW *δέκα] *XX* Lat 5 ἁλώσεως post γενομένης tr. E 8 *καὶ συνεχώρησεν — 10 λαμβάνει] *atque concessit templum aedificari. captiuis igitur remeantibus sison pontificatum sumpsit* Lat ἐγεῖραι E τότε — 10 λαμβάνει] εἷς οὖν τῶν ἀναχθέντων αἰχμαλώτων λαμβάνει τὴν ἀρχιερωσύνην Photius τότε δὴ — 10 λαμβάνει] τότε τῶν ὑποστρεψάντων εἷσ ὢν ὁ τοῦ αἰχμαλωτισθέντοσ ἰωσαδάκου παῖσ ἰησοῦσ λαμβάνει τὴν ἀρχιερωσύνην E 9 εἷς ὢν] om. MW *sison* Lat 10 λαμβάνει δ' οὗτος αὐτὸς] AE et ut uid. Lat οὗτοσ δὲ MW ἔκγονοι MWE 11 συνάπαντες] ἅπαντεσ MW σύμπαντεσ E 12 δὲ] AELat, om. MW *τετρακόσια] τριακόσια E 13 abhinc excerpsit Photius cod. 76 *δὲ MW 15 *litt. ελόντες αὐτὸν — ἀρχιερέα i. ras. m. 2 A *βερροία ME καὶ] MW Photius p. 317 καὶ τον παῖδα τῆσ διαδοχῆσ ἀπελάσαντεσ AE Photius p. 52 καθιστῶσιν E ἀντικαθιστῶσιν Photius p. 317 ἰωάκειμον E *ioachim* Lat *ἀρχιερέα] ἱερέα E 17 τοῦτο] τοῦτο δὲ MW Ὀνίας] ἀνανίασ A Photius ὁ ἀνανίασ MW νεανίασ E *ananias* Lat ὁ Ὀνίας Hudson, uid. XII 365 sq. *τελευτηκότοσ W 18 *ἀφικομένου πτολεμαίου M 20 ἡλιουπολίτην MWE Photius νόμον codd. ELat *τῷ] τοῦ Photius 21 ἀλλὰ — 316, 2 ἐδηλώσαμεν om. E Photius

περὶ μὲν τοῦ ἱεροῦ τοῦ κατασκευασθέντος ἐν Αἰγύπτῳ πολλάκις
ἐδηλώσαμεν. ὁ δὲ Ἰάκιμος ἔτη τρία τὴν ἀρχιερωσύνην κατασχὼν
ἐτελεύτησεν. διεδέξατο δ' αὐτὸν οὐδείς, ἀλλὰ διετέλεσεν ἡ πόλις
238 *ἐνιαυτοὺς ἑπτὰ χωρὶς ἀρχιερέως οὖσα. πάλιν δὲ οἱ τῶν Ἀσαμω-*
ναίου παίδων ἔγγονοι τὴν προστασίαν τοῦ ἔθνους πιστευθέντες
καὶ πολεμήσαντες Μακεδόσιν Ἰωνάθην ἀρχιερέα καθιστᾶσιν, ὃς
239 *ἦρξεν ἐνιαυτοὺς ἑπτά. τελευτήσαντος δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς αὐτοῦ καὶ*
ἐνέδρας τῆς ὑπὸ Τρύφωνος μηχανηθείσης, ὡς ἀνωτέρω που προει-
240 *ρήκαμεν, λαμβάνει τὴν ἀρχιερωσύνην Σίμων ἀδελφὸς αὐτοῦ. καὶ*
τοῦτον δὲ δόλῳ παρὰ συμπόσιον ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ διαφθαρέντα
διεδέξατο παῖς Ὑρκανὸς ὄνομα ὃν κατασχόντα τὴν ἱερωσύνην πλείονα
τἀδελφοῦ χρόνον ἐνιαυτῷ, τριακονταὲν ἔτη τῆς τιμῆς Ὑρκανὸς ἀπο-
λαύσας τελευτᾷ γηραιὸς Ἰούδᾳ τῷ καὶ Ἀριστοβούλῳ κληθέντι τὴν
241 *διαδοχὴν καταλιπών. κληρονομεῖ δὲ καὶ τοῦτον ἀδελφὸς Ἀλέξανδρος,*
ὑπὸ νόσου μὲν τελευτήσαντα, τὴν ἱερωσύνην δὲ κατασχόντα μετὰ βα-
σιλείας, καὶ γὰρ διάδημα πρῶτος περιέθετο ὁ Ἰούδας, ἐνιαυτὸν ἕνα.
242 4. *Βασιλεύσας δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἱερατεύσας ἔτη εἰκοσιεπτὰ*
καταστρέφει τὸν βίον Ἀλεξάνδρᾳ τῇ γυναικὶ καταστῆσαι τὸν ἀρ-
χιερατευσόμενον ἐπιτρέψας. ἡ δὲ τὴν μὲν ἀρχιερωσύνην Ὑρκανῷ
δίδωσιν, αὐτὴ δὲ τὴν βασιλείαν ἔτη ἐννέα κατασχοῦσα τελευτᾷ τὸν
βίον· τὸν ἴσον δὲ χρόνον τὴν ἀρχιερωσύνην ὁ παῖς αὐτῆς Ὑρκανὸς
243 *ἔσχεν· μετὰ γὰρ τὸν θάνατον αὐτῆς πολεμήσας πρὸς αὐτὸν ὁ ἀδελ-*
φὸς Ἀριστόβουλος καὶ νικήσας ἀφαιρεῖται μὲν ἐκεῖνον τὴν ἀρχήν,
244 *αὐτὸς δ' ἐβασίλευέ τε καὶ ἀρχιεράτευεν τοῦ ἔθνους. ἔτει δὲ τρίτῳ*

AMWELat Photius bibl. p. 318, 52 Bekker.

1 *περὶ μὲν*] *γὰρ περὶ* MW 2 *ἰάκειμοσ* ex corr. A *ἰωάκειμοσ* E *ioacim* Lat 3 *δὲ* MWE *οὐδὲ εἶσ* E *οὐδεὶσ αὐτὸν* tr. MW 5 *ἔκγονοι* MWE Photius p. 318, sed *ἔγγονος* Photius p. 52 6 **καὶ πολεμήσαντες*] *καὶ πολεμηθέντεσ καὶ πολεμήσαντεσ* A **Ἰωάννην* Photius p. 318 *καθιστῶσιν* E Photius

9 *ὁ ἀδελφὸσ* MWE Photius **καὶ τοῦτον* — 14 *καταλιπών*] *huic quoque per dolum generi in conuiuio morienti filius successit hyrcanus. qui cum tenuisset pontificatum annis triginta unum in senectute moriens iudae qui et aristobolus uocabatur successionem sui reliquit officii* Lat 11 *ὄνομα ὃν* om. E *ὃν* eiecit Hudson **ὃν* — 14 *καταλιπών*] *ὃς τελευτῶν Ἰούδᾳ τῷ καὶ Ἀριστοβούλῳ κληθέντι καταλείπει τὴν ἀρχήν* Photius *πλείω* E 12 *τἀδελφοῦ*] *τοῦ αὐταδέλφου* E **ἐνιαυτῶν* MW *τριάκοντα — ἔτη*] *τριάκοντα δ' ἐν ἔτεσι* E *ἔτοσ* MW 14 *ἀδελφὸς*] *ἀδελφὸσ βασιλεὺσ* E 15 **μετὰ τῆς βασιλείας* Photius 16 *περιέθετο πρῶτοσ* tr. MWE Photius *ὁ* om. MWE Photius 17 **δ'* Photius **κζ'* M Photius 18 **τῇ*] *δὲ τῇ* Photius 19 **μὲν* om. M 20 *αὕτη* E *ἔτη ἐννέα*] AE Photius *ἐννέα ἔτη* tr. MW *τὸν βίον* om. E 21 *τὴν ἱερωσύνην* E 24 **δὲ* MW **ἐβασίλευέ — ἔθνους*] *et regnum tenuit et dei pontifex fuit* Lat **τε* om. MW **ἀρχιεράτευεν*] *ἱεράτευε* M *ἱεράτευσε* W *ἠρχιεράτευσε* E *τοῦ ἔθνους*] *τῷ θεῷ* E

τῆς βασιλείας καὶ πρὸς μησὶν τοῖς ἴσοις Πομπήιος ἐλθὼν καὶ τὴν
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν κατὰ κράτος ἑλὼν αὐτὸν μὲν εἰς Ῥώμην
μετὰ τῶν τέκνων δήσας ἔπεμψεν, τῷ δ' Ὑρκανῷ πάλιν τὴν ἀρχιε-
ρωσύνην ἀποδοὺς τὴν μὲν τοῦ ἔθνους προστασίαν ἐπέτρεψεν, διά-
δημα δὲ φορεῖν ἐκώλυσεν. ἦρξεν δὲ πρὸς τοῖς ἐννέα τοῖς πρώτοις 245
ὁ Ὑρκανὸς τέσσαρα καὶ εἴκοσιν. Βαζαφράνης δὲ καὶ Πάκορος οἱ
τῆς Παρθυηνῆς δυνάσται διαβάντες τὸν Εὐφράτην καὶ πολεμή-
σαντες Ὑρκανῷ αὐτὸν μὲν ζωγρίᾳ συνέλαβον, τὸν Ἀριστοβούλου
δὲ υἱὸν Ἀντίγονον κατέστησαν βασιλέα. τρία δ' ἔτη καὶ τρεῖς 246
μῆνας ἄρξαντα τοῦτον Σόσσιός τε καὶ Ἡρώδης ἐξεπολιόρκησαν, Ἀν-
τώνιος δ' ἀνεῖλεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀναχθέντα.
5. Τὴν δὲ βασιλείαν Ἡρώδης παρὰ Ῥωμαίων ἐγχειρισθεὶς 247
οὐκέτι τοὺς ἐκ τοῦ Ἀσαμωναίου γένους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἀλλά
τισιν ἀσήμοις καὶ μόνον ἐξ ἱερέων οὖσιν πλὴν ἑνὸς Ἀριστοβούλου
τὴν τιμὴν ἀπένεμεν. τὸν δ' Ἀριστόβουλον Ὑρκανοῦ τοῦ ὑπὸ Πάρ- 248
θων ληφθέντος υἱωνὸν ὄντα καταστήσας ἀρχιερέα τῇ ἀδελφῇ αὐ-
τοῦ συνῴκησεν Μαριάμμῃ, τὴν τοῦ πλήθους πρὸς ἑαυτὸν θηρώ-
μενος εὔνοιαν διὰ τὴν Ὑρκανοῦ μνήμην. εἶτα φοβηθείς, μὴ πρὸς
τὸν Ἀριστόβουλον πάντες ἀποκλίνωσιν, ἀνεῖλεν αὐτὸν ἐν Ἱεριχοῖ
πνιγῆναι μηχανησάμενος κολυμβῶντα, καθὼς ἤδη δεδηλώκαμεν.
μετὰ τοῦτον οὐκέτι τοῖς ἐγγόνοις τῶν Ἀσαμωναίου παίδων τὴν 249
ἀρχιερωσύνην ἐπίστευσεν. ἔπραξεν δὲ ὅμοια τῷ Ἡρώδῃ περὶ τῆς
καταστάσεως τῶν ἱερέων Ἀρχέλαός τε ὁ παῖς αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦτον
τὴν ἀρχὴν Ῥωμαῖοι τῶν Ἰουδαίων παραλαβόντες. εἰσὶν οὖν οἱ ἀπὸ 250

AMWELat Photius bibl. pp. 318 et 53 Bekker. Eusebius hist. eccl. I, 6, 9.
1 *πρὸς om. E τοῖς om. E τοῖς ἴσοις] *similiter tertio* Lat 2 *κατὰ κράτος] κατ' ἄκρας Photius 3 μετὰ — τέκνων om. E *δὲ MW 4 ἀπέτρεψε E 5 δὲ (ante φορεῖν)] AE Photius τε MW 6 *ὁ om. MW 6 *τέσσαρα — εἴκοσιν] *uiginti tres* Lat Βαζαφράνης] βαρζαβάνησ codd. E γρ βαρζαφράνησ i. marg. A *barzanes* Lat Βαζαφαρμάνης Photius p. 318 Φαρναβάζου Photius p. 53 8 *ζωγρεία, ει i..ras. A παρέλαβον MWE ἔλαβον Photius τὸν] τοῦ MWE 9 δὲ MWE Photius *τρεῖς] *totidem* Lat 11 δὲ MWE Photius Ἀντιόχειαν] ἀντιόχου E ἀναχθέντα] MWE Photius ἀχθέντα A 12 abhinc — 15 ἀπένεμεν excerpsit Eusebius 13 post τοὺς ras. 5—6 litt. E *Ἀσαμωναίων Photius p. 53 15 *τὸν] τοῦ A unde τοῦτον coniecerit aliquis omisso mox Ἀριστόβουλον δὲ MWE *ἀριστοβούλου A 16 *τῇ] τῆι δὲ A 17 μαριάμη E 20 μηχανισάμενοσ WE ἤδη δεδηλώκαμεν] εἴρηται E 21 ἐκγόνοισ MWE *ἀσαμοναίου W 22 ἔπραξεν — 24 παραλαβόντες excerpsit Eusebius ἐπὶ τῇ καταστάσει E 23 *ἱερέων] ἀρχιερέων Eusebius *μετ' αὐτὸν Photius *postea* Lat 24 finit Photius p. 53 ἀπὸ] ὑπὸ E

*τῶν Ἡρώδου χρόνων ἀρχιερατεύσαντες μέχρι τῆς ἡμέρας, ἧς τὸν
ναὸν καὶ τὴν πόλιν Τίτος ἑλὼν ἐπυρπόλησεν, οἱ πάντες εἴκοσι καὶ
251 ὀκτώ, χρόνος δὲ τούτων ἔτη πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἑπτά. καὶ τινὲς μὲν
αὐτῶν ἐπολιτεύσαντο ἐπί τε Ἡρώδου βασιλεύοντος καὶ ἐπὶ Ἀρχε-
λάου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, μετὰ δὲ τὴν τούτων τελευτὴν ἀριστοκρατία
μὲν ἦν ἡ πολιτεία, τὴν δὲ προστασίαν τοῦ ἔθνους οἱ ἀρχιερεῖς
ἐπεπίστευντο. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀρχιερέων ἱκανὰ ταῦτα.*
252 XI. 1. *Γέσσιος δὲ Φλῶρος ὁ πεμφθεὶς Ἀλβίνου διάδοχος ὑπὸ
Νέρωνος πολλῶν ἐνέπλησε κακῶν Ἰουδαίους. Κλαζομένιος μὲν ἦν
τὸ γένος οὗτος, ἐπήγετο δὲ γυναῖκα Κλεοπάτραν, δι' ἣν φίλην οὖσαν
Ποππαίας τῆς Νέρωνος γυναικὸς καὶ πονηρίᾳ μηδὲν αὐτοῦ δια-
253 φέρουσαν τῆς ἀρχῆς ἐπέτυχεν. οὕτω δὲ περὶ τὴν ἐξουσίαν ἐγένετο
κακὸς καὶ βίαιος, ὥστε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν κακῶν Ἀλβῖνον
254 ἐπῄνουν ὡς εὐεργέτην Ἰουδαῖοι· ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐπεκρύπτετο τὴν
πονηρίαν καὶ τοῦ μὴ παντάπασιν κατάφωρος εἶναι προυνόει, Γέσ-
σιος δὲ Φλῶρος καθάπερ εἰς ἐπίδειξιν πονηρίας πεμφθεὶς τὰς εἰς
τὸ ἔθνος ἡμῶν παρανομίας ἐπόμπευεν, μήτε ἁρπαγῆς παραλιπὼν
255 μηδένα τρόπον μήτε ἀδίκου κολάσεως· ἦν γὰρ ἄτεγκτος μὲν πρὸς
ἔλεον, παντὸς δὲ κέρδους ἄπληστος, ᾧ γε μηδὲ τὰ πλεῖστα τῶν
ὀλίγων διέφερεν, ἀλλὰ καὶ λῃσταῖς ἐκοινώνησεν· ἀδεῶς γὰρ οἱ πολλοὶ
τοῦτ' ἔπραττον ἐχέγγυον παρ' ἐκείνου τὴν σωτηρίαν ἐπὶ τοῖς μέρεσιν
256 ἔχειν πεπιστευκότες. καὶ τοῦτο μέτριον οὐκ ἦν. ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς
Ἰουδαῖοι μὴ δυνάμενοι τὰς ὑπὸ τῶν λῃστῶν γινομένας πορθήσεις*

§ 252 = bell. Iud. II 277.

AMWE Lat Zonaras I p. 523. Exc. Peiresc. Photius bibl. pp. 318, 317a Bekker.

1 *ἧς] *ἧσ εἰσ* MW *ἡ* Hudson et ut uid. Photii libri praeter C 2 *ἑλὼν*] AE Lat Photius *ἐλθὼν* MW **εἰκοσιοκτώ* MW *κ' καὶ η'* Photius 4 *βασιλεύσαντοσ* E 5 **τούτων*] *τοῦ παιδὸσ* A *τούτου* Zedler 6 **ἡ πολιτεία ἦν* tr. M 7 *πεπίστευντο* MWE *ἐπιστεύοντο* Photius, qui hic finit 8 *Γέσσιος*] *γέσιοσ* (σ supra) W; utrum *γέσιοσ* an *γέσσιοσ* sit in E non prorsus certum; incip. Exc 9 *ἀνέπλησε* E **μὲν*] *δὲ* ed. pr. 10 **τὸ* om. Exc *κλεοπάτραν γυναῖκα* tr. MWE Exc **δι' ἣν* om. M 11 *Ποππαίας*] *πομπηΐασ* codd. Lat Exc *πομπαίασ* E **πονιρία* Exc 12 *οὕτωσ* E 14 **Ἰουδαῖοι*] *οἱ ἰουδαῖοι* Exc *ἰουδαῖοι ὡσ εὐεργέτην* tr. E **ἐπεκέκρυπτο* MWExc 15 **κατάφοροσ* Exc *Γέσσιος* — 16 *Φλῶρος*] *φλῶροσ δὲ* E 18 **ἄτεγκνοσ* Exc 19 **παντὸς* — 20 *ἐκοινώνησεν*] *et omnibus lucris auarus qui etiam in latronum direptione communicabat* Lat 21 *τοῦτο* MWE **ἐχέγγυον* — 22 *πεπιστευκότες*] *cum illius promissione de sua salute minime cogitarent* Lat **ἐπὶ* — 22 *ἔχειν*] *εἶναι* Exc 22 **πεπιστευκότασ* W 23 *ὑπὸ*] *ἀπὸ* E **λιστῶν* Exc

ὑπομένειν ἠναγκάζοντο τῶν ἰδίων ἠθῶν ἐξανιστάμενοι φεύγειν
ἅπαντες, ὡς κρεῖττον ὁπουδήποτε παρὰ τοῖς ἀλλοφύλοις κατοική-
σοντες. καὶ τί δεῖ πλείω λέγειν; τὸν γὰρ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον 257
ὁ καταναγκάσας ἡμᾶς ἄρασθαι Φλῶρος ἦν κρεῖττον ἡγουμένους
ἀθρόως ἢ κατ᾽ ὀλίγον ἀπολέσθαι. καὶ δὴ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὁ
πόλεμος δευτέρῳ μὲν ἔτει τῆς ἐπιτροπῆς Φλώρου, δωδεκάτῳ δὲ τῆς
Νέρωνος ἀρχῆς. ἀλλ᾽ ὅσα μὲν δρᾶν ἠναγκάσθημεν ἢ παθεῖν ὑπε- 258
μείναμεν, ἀκριβῶς γνῶναι πάρεστιν τοῖς βουλομένοις ἐντυχεῖν ταῖς
ὑπ᾽ ἐμοῦ περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου βίβλοις γεγραμμέναις.
XII. 1. Παύσεται δ᾽ ἐνταῦθά μοι τὰ τῆς ἀρχαιολογίας μεθ᾽ 259
ἣν καὶ τὸν πόλεμον ἠρξάμην γράφειν. περιέχει δ᾽ αὕτη τὴν ἀπὸ
πρώτης γενέσεως ἀνθρώπου παράδοσιν μέχρι ἔτους δωδεκάτου τῆς
Νέρωνος ἡγεμονίας τῶν ἡμῖν συμβεβηκότων τοῖς Ἰουδαίοις κατά τε
τὴν Αἴγυπτον καὶ Συρίαν καὶ Παλαιστίνην, ὅσα τε πεπόνθαμεν ὑπὸ 260
Ἀσσυρίων τε καὶ Βαβυλωνίων, τίνα τε Πέρσαι καὶ Μακεδόνες δια-
τεθείκασιν ἡμᾶς, καὶ μετ᾽ ἐκείνους Ῥωμαῖοι· πάντα γὰρ οἶμαι μετ᾽
ἀκριβείας συντεταχέναι. τηρῆσαι δὲ πεπείραμαι καὶ τὴν τῶν ἀρχιε- 261
ρέων ἀναγραφὴν τῶν ἐν δισχιλίοις ἔτεσι γενομένων. ἀπλανῆ δὲ
πεποίημαι καὶ τὴν περὶ τοὺς βασιλεῖς διαδοχὴν τὰς πράξεις αὐτῶν
καὶ τὰς πολιτείας ἀπαγγέλλων μοναρχῶν τε δυναστείας, ὡς αἱ
ἱεραὶ βίβλοι περὶ πάντων ἔχουσι τὴν ἀναγραφήν· τοῦτο γὰρ ποι-
ήσειν ἐν ἀρχῇ τῆς ἱστορίας ἐπηγγειλάμην. λέγω δὴ θαρσήσας ἤδη 262
διὰ τὴν τῶν προτεθέντων συντέλειαν, ὅτι μηδεὶς ἂν ἕτερος ἠδυ-
νήθη θελήσας μήτε Ἰουδαῖος μήτε ἀλλόφυλος τὴν πραγματείαν
ταύτην οὕτως ἀκριβῶς εἰς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν· ἔχω γὰρ ὁμολογού- 263

AMWELat Exc. Peiresc.

1 *ἠνάγκαζον MW *ἐθῶν A *sollemnitatibus* Lat *ἐξανιστάμενοι (ἐξιστάμενοι Exc) ἠθῶν tr. MW Exc 2 ὁπουδήποτε] δέ που δήποτε E ὁποιδήποτε Exc *κατοικήσαντεσ MW 3 *καὶ — λέγειν om. Lat 4 *ἡγούμενοσ MW Exc Lat 5 ἀθρόουσ MWE Exc *καὶ δὴ — 7 ἀρχῆς excerpsit Photius 6 *μὲν om. Exc 7 *δρᾶν om. MW Exc 9 γεγραμμέναις om. E 10 *Παύσεται] *ponam terminum* Lat *δὲ MW Exc 11 γράφειν] fin. Exc *δὲ MW 12 μέχρισ E 13 ἡμῖν om. E 14 *τε om. A 15 τε] δὲ E Μακεδόνες] μακεδόνεσ δεινὰ (δεινὰ suppl. A) AE 16 Ῥωμαῖοι] ῥωμαῖοι τὸ ὕστατον E litt. οἶμαι — 17 συντεταχέναι i. ras. m. 2 A μετὰ MWE 17 *ἀκριβείας] ἀκριβείασ ἁπάσησ A 18 γινομένων E 19 *περὶ τὴν tr. MW *διαδοχήν] διαδοχήν τε καὶ ἀγωγὴν A *litt. τε καὶ ἀγωγὴν τὰσ — 20 καὶ τὰσ i. ras. m. 2 A 22 ἐπηγγειλάμην τῆσ ἱστορίασ tr. MWE ἱστορίας] ἱστορίασ ὃ καὶ πεποίηκα E δὴ] δὲ MWE 23 litt. διὰ — προτεθέντων i. ras. m. 2 A συντέλειαν] ὑποθέσεων ἀνακεφαλέωσιν καὶ i. ras. m. 2 A ἀνακεφαλαίωσιν καὶ συντέλειαν E 25 ἔχω γὰρ ὁμολογούμενον] ἐγὼ γὰρ ὡμολογούμην MWE

μενον παρὰ τῶν ὁμοεθνῶν πλεῖστον αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπιχώριον
παιδείαν διαφέρειν καὶ τῶν Ἑλληνικῶν δὲ γραμμάτων ἐσπούδασα
μετασχεῖν τὴν γραμματικὴν ἐμπειρίαν ἀναλαβών, τὴν δὲ περὶ τὴν
264 προφορὰν ἀκρίβειαν πάτριος ἐκώλυσεν συνήθεια. παρ᾽ ἡμῖν γὰρ
οὐκ ἐκείνους ἀποδέχονται τοὺς πολλῶν ἐθνῶν διάλεκτον ἐκμαθόντας
διὰ τὸ κοινὸν εἶναι νομίζειν τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο μόνον οὐκ ἐλευ-
θέροις τοῖς τυχοῦσιν ἀλλὰ καὶ τῶν οἰκετῶν τοῖς θέλουσι, μόνοις
δὲ σοφίαν μαρτυροῦσιν τοῖς τὰ νόμιμα σαφῶς ἐπισταμένοις καὶ
265 τὴν τῶν ἱερῶν γραμμάτων δύναμιν ἑρμηνεῦσαι δυναμένοις. διὰ
τοῦτο πολλῶν πονησάντων περὶ τὴν ἄσκησιν ταύτην μόλις δύο τινὲς
ἢ τρεῖς κατώρθωσαν καὶ τῶν πόνων τὴν ἐπικαρπίαν εὐθὺς ἔλαβον.
266 ἴσως δ᾽ οὐκ ἂν ἐπίφθονον γένοιτο καὶ περὶ γένους τοὐμοῦ καὶ περὶ
τῶν κατὰ τὸν βίον πράξεων βραχέα διεξελθεῖν ἕως ἔχω ζῶντας ἢ
τοὺς ἐλέγξοντας ἢ τοὺς μαρτυρήσοντας.
267 Ἐπὶ τούτοις δὲ καταπαύσω τὴν ἀρχαιολογίαν βιβλίοις μὲν εἴκοσι
περιειλημμένην, ἓξ δὲ μυριάσι στίχων, κἂν τὸ θεῖον ἐπιτρέπῃ κατὰ
περιδρομὴν ὑπομνήσω πάλιν τοῦ τε πολέμου καὶ τῶν συμβεβηκότων
ἡμῖν μέχρι τῆς νῦν ἐνεστώσης ἡμέρας, ἥτις ἐστὶν τρισκαιδεκάτου
μὲν ἔτους τῆς Δομετιανοῦ Καίσαρος ἀρχῆς, ἐμοὶ δ᾽ ἀπὸ γενέσεως
268 πεντηκοστοῦ τε καὶ ἕκτου. προῄρημαι δὲ συγγράψαι κατὰ τὰς
ἡμετέρας δόξας τῶν Ἰουδαίων ἐν τέσσαρσι βίβλοις περὶ θεοῦ καὶ
τῆς οὐσίας αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν νόμων, διὰ τί κατ᾽ αὐτοὺς τὰ μὲν
ἔξεστιν ἡμῖν ποιεῖν, τὰ δὲ κεκώλυται.

AMWELat Eusebius hist. eccl. III, 10, 7.

1 *ὁμοεθνῶν] ἀεθνῶν M litt. υτῶν κατὰ — 3 γραμματικὴν ἐμπει i. ras. m. 2 A *ἐπιχώριον] ἐπιχώριον καὶ παρ᾽ ἡμῖν A 2 γραμμάτων] γραμμάτων καὶ ποιητικῶν μαθημάτων πολλὰ A γραμμάτων καὶ ποιητικῶν μαθημάτων E 4 *ἐκώλυσεν, σ suppl. uid. A in sequentibus plura habuit E, quae quidem in Busbekiano maximam partem euanuerunt 5 *litt. τασ καὶ — 7 ἐθέλουσι i. ras. A *ἐκμαθόντας] ἐκμαθόντασ καὶ γλαφυρότητι λέξεων τὸν λόγον ἐπικομψεύοντασ A 6 τοῦτο μόνον post ἐλευθέροις tr. E ἐλευθέρων MW, de E non constat 7 *τοῖς om. MW ἐθέλουσι A 10 τινὲσ δύο tr. MWE 11 *καὶ om. W 12 δὲ MW litt. νοιτο καὶ — 13 ἕως i. ras. m. 2 A γένοιτο] γένοιτο οὐδὲ σκαιὸν τοῖσ πολλοῖσ φανήσεται A περὶ om. MW 15 δὲ om. E βίβλοισ MWE 17 τε om. E 18 ἐφεστώσησ E δὲ MWE 20 τε om. MWE προῄρημαι] abhinc usque ad finem excerpsit Eusebius *κατὰ] καὶ MW 21 βιβλίοισ E 22 *τῶν νόμων] τῶν θείων νόμων i. ras. m. 2 A

Subscriptiones: φλαυίου (φλ᾽ A) ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ κ᾽ AM τέλοσ φλαβίου ἰωσήπου τῆσ ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ W

Ἰωσήπου βίος.

1. Ἐμοὶ δὲ γένος ἐστὶν οὐκ ἄσημον, ἀλλ' ἐξ ἱερέων ἄνωθεν
καταβεβηκός. ὥσπερ δ' ἡ παρ' ἑκάστοις ἄλλη τίς ἐστιν εὐγενείας
ὑπόθεσις, οὕτως παρ' ἡμῖν ἡ τῆς ἱερωσύνης μετουσία τεκμήριόν
ἐστιν γένους λαμπρότητος. ἐμοὶ δ' οὐ μόνον ἐξ ἱερέων ἐστὶν τὸ 2
γένος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πρώτης ἐφημερίδος τῶν εἰκοσιτεσσάρων,
πολλὴ δὲ κἀν τούτῳ διαφορά, καὶ τῶν ἐν ταύτῃ δὲ φυλῶν ἐκ τῆς
ἀρίστης. ὑπάρχω δὲ καὶ τοῦ βασιλικοῦ γένους ἀπὸ τῆς μητρός· οἱ
γὰρ Ἀσαμωναίου παῖδες, ὧν ἔγγονος ἐκείνη, τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐπὶ
μήκιστον χρόνον ἠρχιεράτευσαν καὶ ἐβασίλευσαν. ἐρῶ δὲ τὴν δια- 3
δοχήν· ὁ πρόπαππος ἡμῶν Σίμων ὁ Ψελλὸς ἐπικαλούμενος. οὗτος
ἐγένετο καθ' ὃν καιρὸν ἠρχιεράτευσεν Σίμωνος ἀρχιερέως ὁ παῖς,
ὃς πρῶτος ἀρχιερέων Ὑρκανὸς ὠνομάσθη. γίνονται δὲ τῷ Ψελλῷ 4
Σίμωνι παῖδες ἐννέα· τούτων ἐστὶν Ματθίας ὁ Ἠφαίου λεγόμενος·
οὗτος ἠγάγετο πρὸς γάμον θυγατέρα Ἰωνάθου ἀρχιερέως τοῦ πρώτου
ἐκ τῶν Ἀσαμωναίου παίδων γένους ἀρχιερατεύσαντος τοῦ ἀδελφοῦ

PRAMW Exc Peiresc.

Ἰωσήπου βίος] PRA περὶ ἰωσήπου καὶ γένουσ αὐτοῦ καὶ πολιτείασ MW ἐκ τοῦ λόγου τοῦ ἐπιγραφομένου περὶ γένουσ ἰωση(π) καὶ πολιτείασ praemittunt Exc 1 ἐμοὶ] incip. Exc δὲ] δὴ W, om. Exc ἄσιμον P¹ ἀλ' P 2 κατα-βεηκόσ P δ' ἡ] δὴ PAW δὲ RM ἐστι συγγενείασ AMW Exc 3 οὕτω MW Exc τεκμήριον] μέγα τεκμήριον MW Exc 4 δὲ MW Exc 5 ἐφημερίασ Exc 6 πολλὴ — 7 ἀρίστης om. MW δὲ s. P κἀν τούτῳ] καὶ αὐτῶν Exc δὲ om. AM Exc 7 ἀρίσ|στησ P¹ ὑπάρχων P δὲ om. R οἱ γὰρ — 322, 7 Ἀγρίππας om. Exc 8 ἀσωμαναίου P ἔκγονοσ MW 9 μίκιστον P χρόνον om. M ἀρχιεράτευσαν RAMW huius genealogiae tempora ualde corrupta esse apparet 10 ἡμῶν] ἦν ἐμοὶ AMW 11 ἀρχιεράτευσε RM ὁ ἀρχιερέωσ παῖσ tr. R ἀρχιερέσωσ P¹ 12 γίνεται P 13 ἐστὶν Ματθίας] δὲ ματθίασ ἐστὶν R ἐστὶν εἷσ ματθίασ A εἷσ ἐστι ματθίασ MW Ἠφαίου] ἠφιλίου R ἠφ(ι)λίου, i. marg. γρ ἠφιλλίου A ἠφλλίου M ἠφλίου W

Σίμωνος τἀρχιερέως, καὶ γίνεται παῖς αὐτῷ Ματθίας ὁ Κυρτὸς
5 *ἐπικληθεὶς ἄρχοντος Ὑρκανοῦ τὸν πρῶτον ἐνιαυτόν. τούτου γίνεται*
Ἰώσηπος ἐνάτῳ ἔτει τῆς Ἀλεξάνδρας ἀρχῆς, καὶ Ἰωσήπου Ματθίας
βασιλεύοντος Ἀρχελάου τὸ δέκατον, Ματθίᾳ δὲ ἐγὼ τῷ πρώτῳ
τῆς Γαΐου Καίσαρος ἡγεμονίας. ἐμοὶ δὲ παῖδές εἰσιν τρεῖς, Ὑρκανὸς
μὲν ὁ πρεσβύτατος ἔτει τετάρτῳ τῆς Οὐεσπασιανοῦ Καίσαρος ἡγε-
6 *μονίας, ἑβδόμῳ δὲ Ἰοῦστος, ἐνάτῳ δὲ Ἀγρίππας. τὴν μὲν τοῦ*
γένους ἡμῶν διαδοχήν, ὡς ἐν ταῖς δημοσίαις δέλτοις ἀναγεγραμ-
μένην εὗρον, οὕτως παρατίθεμαι τοῖς διαβάλλειν ἡμᾶς πειρωμένοις
χαίρειν φράσας.
7 2. *Ὁ πατὴρ δέ μου Ματθίας οὐ διὰ μόνην τὴν εὐγένειαν*
ἐπίσημος ἦν, ἀλλὰ πλέον διὰ τὴν δικαιοσύνην ἐπῃνεῖτο, γνωριμώ-
τατος ὢν ἐν τῇ μεγίστῃ πόλει τῶν παρ' ἡμῖν τοῖς Ἱεροσολυμίταις.
8 *ἐγὼ δὲ συμπαιδευόμενος ἀδελφῷ Ματθίᾳ τοὔνομα, γενόνει γάρ*
μοι γνήσιος ἐξ ἀμφοῖν τῶν γονέων, εἰς μεγάλην παιδείας πρού-
9 *κοπτον ἐπίδοσιν μνήμῃ τε καὶ συνέσει δοκῶν διαφέρειν, ἔτι δ' ἀν-*
τίπαις ὢν περὶ τεσσαρεσκαιδέκατον ἔτος διὰ τὸ φιλογράμματον
ὑπὸ πάντων ἐπῃνούμην συνιόντων ἀεὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν τῆς
πόλεως πρώτων ὑπὲρ τοῦ παρ' ἐμοῦ περὶ τῶν νομίμων ἀκριβέ-
10 *στερόν τι γνῶναι. περὶ δὲ ἑκκαίδεκα ἔτη γενόμενος ἐβουλήθην τῶν*
παρ' ἡμῖν αἱρέσεων ἐμπειρίαν λαβεῖν· τρεῖς δ' εἰσὶν αὗται, Φαρι-
σαίων μὲν ἡ πρώτη, καὶ Σαδδουκαίων ἡ δευτέρα, τρίτη δ' Ἐσση-
νῶν, καθὼς πολλάκις εἴπομεν· οὕτως γὰρ ᾤμην αἱρήσεσθαι τὴν

PRAMW Exc Peiresc.

1 *σίμονοσ* P *τοῦ ἀρχιερέωσ* RAMW 3 *ἐννάτω* W *ἀλεξάνδρασ, ασ* i. ras. m. 2 P 4 *βασιλεύσαντοσ* PR *ματθίου* R i. marg. *γρ ματθίου* A 5 *παῖδεσ εἰσὶ* codd. *ὑρκάνοσ* P 6 *οὐεσπασινοῦ* (α superscr.), *ν* i. ras. *οῦ* ex *υ* corr. P *τοῦ οὐεσπασιανοῦ* M 7 *ἐννάτω* W *ἀγρίπασ* PR *μὲν*] *μὲν οὖν* RAMWExc fort. recte 8 *ἡμῶν* om. Exc *δημοσίοισ* Exc 9 *οὕτω* WExc 9 *παρατίθεμε* P 10 *φράσας*] *ἐάσασ* Exc 11 *εὐγένιαν* P 12 *διὰ τὴν δικαιοσύνην πλέον* tr. R *πλέω* MWExc *δικαιωσύνην* P *γνωριμώτεροσ* MW *γνωριμότεροσ* Exc 13 *ἱεροσολυμίταισ, ι* ex *εί* corr. P *Ἱεροσολύμοις* Lowthius 14 *σὺνπαιδευόμενοσ* P *ἐγεγόνει* R 11 *ἀφοὶν* P *τῶν* ex *τοῖν* corr. R 16 *μνήμει* W *δὲ* MWExc *ἀντίπαις*] *ἄρα παῖσ* RAMWExc 17 *περὶ — ἔτος* om. Exc *περὶ*] *περὶ τὸ* R *τεσσαρεσχεδέκατον* P 19 *πρώτων τῆσ πόλεωσ* tr. Exc *ὑπὲρ τοῦ*] *ὑπὲρ τῶν* P *ὑπ' αὐτοῦ* R, om. MWExc 20 *ἑκκαίδεκα δὲ* tr. AMWExc *ἑξκαίδεκα, ξ* et *αί* i. ras. P *τῶν* om. A 21 *δέ* MWExc *εἰσι* Exc *αὗται* om. Exc 22 *μὲν ἡ πρώτη* om. Exc *σαδουκέων* P *σαδουκαίων* R *ἡ δευτέρα* om. Exc *τρίτη δ'* om. Exc *δ'*] *δὲ* R *δὲ ἡ* MW *ἐσσηναίων* Exc 23 *καθὼς — εἴπομεν* om. Exc *καθὰ* MW *πολάκισ* P *εἴπωμεν* P *οὕτω* MWExc *ὠ·μην* P *ὠόμην* RAMW Exc *αἱρεῖσθαι* MWExc

ἀρίστην, εἰ πάσας καταμάθοιμι. σκληραγωγήσας οὖν ἐμαυτὸν καὶ 11
πολλὰ πονηθεὶς τὰς τρεῖς διῆλθον, καὶ μηδὲ τὴν ἐντεῦθεν ἐμπειρίαν
ἱκανὴν ἐμαυτῷ νομίσας εἶναι πυθόμενός τινα Βάννουν ὄνομα κατὰ
τὴν ἐρημίαν διατρίβειν, ἐσθῆτι μὲν ἀπὸ δένδρων χρώμενον, τροφὴν
δὲ τὴν αὐτομάτως φυομένην προσφερόμενον, ψυχρῷ δὲ ὕδατι τὴν
ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα πολλάκις λουόμενον πρὸς ἁγνείαν, ζηλωτὴς
ἐγενόμην αὐτοῦ. καὶ διατρίψας παρ' αὐτῷ ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ τὴν 12
ἐπιθυμίαν τελειώσας εἰς τὴν πόλιν ὑπέστρεφον. ἐννεακαιδέκατον
δ' ἔτος ἔχων ἠρξάμην τε πολιτεύεσθαι τῇ Φαρισαίων αἱρέσει κατα-
κολουθῶν, ἣ παραπλήσιός ἐστι τῇ παρ' Ἕλλησιν Στωϊκῇ λεγομένῃ.

3. Μετ' εἰκοστὸν δὲ καὶ ἕκτον ἐνιαυτὸν εἰς Ῥώμην μοι συνέ- 13
πεσεν ἀναβῆναι διὰ τὴν λεχθησομένην αἰτίαν· καθ' ὃν χρόνον
Φῆλιξ τῆς Ἰουδαίας ἐπετρόπευεν ἱερεῖς τινας συνήθεις ἐμοὶ καλοὺς
κἀγαθοὺς διὰ μικρὰν καὶ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν δήσας.εἰς τὴν Ῥώμην
ἔπεμψε λόγον ὑφέξοντας τῷ Καίσαρι. οἷς ἐγὼ πόρον εὑρέσθαι 14
βουλόμενος σωτηρίας, μάλιστα δὲ πυθόμενος ὅτι καίπερ ἐν κακοῖς
ὄντες οὐκ ἐπελάθοντο τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας, διατρέφοιντο δὲ
σύκοις καὶ καρύοις, ἀφικόμην εἰς τὴν Ῥώμην πολλὰ κινδυνεύσας
κατὰ θάλασσαν. βαπτισθέντος γὰρ ἡμῶν τοῦ πλοίου κατὰ μέσον 15
τὸν Ἀδρίαν περὶ ἑξακοσίους τὸν ἀριθμὸν ὄντες δι' ὅλης τῆς νυκτὸς
ἐνηξάμεθα, καὶ περὶ ἀρχομένην ἡμέραν ἐπιφανέντος ἡμῖν κατὰ
θεοῦ πρόνοιαν Κυρηναϊκοῦ πλοίου φθάσαντες τοὺς ἄλλους ἐγώ τε
καί τινες ἕτεροι περὶ ὀγδοήκοντα σύμπαντες ἀνελήφθημεν εἰς τὸ
πλοῖον. διασωθεὶς δ' εἰς τὴν Δικαιάρχειαν, ἣν Ποτιόλους Ἰταλοὶ 16

PRAMW Exc Peiresc.

1 οὖν] γ' οὖν RAMW Exc 3 βαννοῦν R βανοῦν AMW Exc ὀνόματι Exc 4 τὴν ἔρημον R τροφὴν — 5 προσφερόμενον om. MW 6 πολλακησ Exc ἁγνείαν ex ἀγένειαν corr. uid. R 8 πόλην Exc 9 δ' om. MW Exc τε seclusit Bekker; sed fort. post λεγομένῃ u. 10 aliquid excidit τῇ] τῆ· P 10 ἣ om. P fort. recte ἕλλησι RAMW Exc et ex corr. P στωνικῆ P¹ στοϊκῆ W 11 εἰκοσ|στὸν P¹ 12 διὰ τὴν — αἰτίαν] διαιτίαν τινά · ἔστι δε αὕτη Exc τὴν εκθησομένην P 13 φίλιξ P φίληξ R φῖλιξ, ῑ ex ῆ corr. A ἐπετρόπευσεν P καλοὺς] καλούσ τε Exc 14 δήσασ αἰτίαν tr. MW Exc fort. recte 15 ἔπεμψεν A¹W ἐγὼ] αἰτῶ P εὕρασθαι P 16 δὲ] δὲ καὶ Exc 17 ἐξελάθοντο RAMW Exc litt. εἰσ τὸ θειον εὐ i. ras. P 18 καρίοισ PW ἀφειχομ·ην P ἀφικόμειν Exc τὴν om. RAMW Exc πολλὰ] πολλάκισ MW Exc 19 θαλασαν P θάλατταν MW θάλατ^τ Exc βαπτησθέντοσ Exc 20 τὸν om. MW Exc Ἀδρίαν] ανδριον P ἑξακόσιοι MW Exc 21 περὶ] μέχρι MW Exc 22 κυρηνικαιου P φθάσαντοσ RMW Exc 23 ἑταῖροι R ὀγδοήκοντα] C̄ Exc litt. συμπ i. ras. P 24 διασωθεὶς δ'] διασωθὲν MW Exc δικαιαρχίαν PRA¹MW Exc

καλοῦσιν, διὰ φιλίας ἀφικόμην Ἀλιτύρῳ, μιμολόγος δ' ἦν οὗτος
μάλιστα τῷ Νέρωνι καταθύμιος Ἰουδαῖος τὸ γένος, καὶ δι' αὐτοῦ
Ποππαίᾳ τῇ τοῦ Καίσαρος γυναικὶ γνωσθεὶς προνοῶ ὡς τάχιστα
παρακαλέσας αὐτὴν τοὺς ἱερεῖς λυθῆναι. μεγάλων δὲ δωρεῶν πρὸς
τῇ εὐεργεσίᾳ ταύτῃ τυχὼν παρὰ τῆς Ποππαίας ὑπέστρεφον ἐπὶ
τὴν οἰκείαν.
17 4. Καταλαμβάνω δ' ἤδη νεωτερισμῶν ἀρχὰς καὶ πολλοὺς ἐπὶ
τῇ Ῥωμαίων ἀποστάσει μέγα φρονοῦντας. καταστέλλειν οὖν ἐπει-
ρώμην τοὺς στασιώδεις καὶ μετανοεῖν ἔπειθον ποιησαμένους πρὸ
ὀφθαλμῶν πρὸς οὓς πολεμήσουσιν, ὅτι Ῥωμαίων οὐ κατ' ἐμπειρίαν
18 μόνον πολεμικήν, ἀλλὰ καὶ κατ' εὐτυχίαν ἐλαττοῦνται· καὶ μὴ προ-
πετῶς καὶ παντάπασιν ἀνοήτως πατρίσι καὶ γενεαῖς καὶ σφίσιν
19 αὐτοῖς τὸν περὶ τῶν ἐσχάτων κακῶν κίνδυνον ἐπάγειν. ταῦτα δ'
ἔλεγον καὶ λιπαρῶς ἐνεκείμην ἀποτρέπων, δυστυχέστατον ἡμῖν τοῦ
πολέμου τὸ τέλος γενήσεσθαι προορώμενος. οὐ μὴν ἔπεισα· πολὺ
γὰρ ἡ τῶν απονοηθέντων ἐπεκράτησεν μανία.
20 5. Δείσας οὖν, μὴ ταῦτα συνεχῶς λέγων διὰ μίσους ἀφικοίμην
καὶ ὑποψίας ὡς τὰ τῶν πολεμίων φρονῶν καὶ κινδυνεύσω ληφθεὶς
ὑπ' αὐτῶν ἀναιρεθῆναι, ἐχομένης ἤδη τῆς Ἀντωνίας, ὅπερ ἦν
21 φρούριον, εἰς τὸ ἐνδοτέρω ἱερὸν ὑπεχώρησα. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν
Μαναήμου καὶ τῶν πρώτων τοῦ λῃστρικοῦ στίφους ὑπεξελθὼν τοῦ
ἱεροῦ πάλιν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρώτοις τῶν Φαρισαίων συν-
22 διέτριβον. φόβος δ' οὔτι μέτριος εἶχεν ἡμᾶς ὁρῶντας τὸν μὲν

PRAMW Exc Peiresc.

1 αλιτυρω, λι ex ν corr. uid. P ἀλιτύρῳ AM δὲ MW Exc 2 μάλιστα] Bekker καλιστα P κάλλιστα RAMW Exc Ἰουδαῖος τὸ γένος om. Exc δι' αὐτοῦ] διὰ τούτου MW 3 Ποππαίᾳ] coni. ποπλια P πομπηΐα RAMW Exc γνωρισθεὶσ W Exc προνοῶν Exc 4 δὲ om. MW Exc πρὸς τῇ] πρώτη MW πρὸς τῇ — 5 ταύτῃ] ταύτηι εὐεργεσίαι πρώτηι Exc 5 Ποππαίας] ποππλιασ P πομπηΐασ RAMW Exc παρὰ τῆσ πομπηΐασ τυχὼν tr. M ὑπεστρεφων P ἐπὶ τὰ οἰκεῖα R 6 οἰκείαν fin. Exc 7 καταλαμβάνω] καταλαβὼν MW δὲ MW 8 μεγαλοφρονοῦντασ W οὖν om. MW επιρωμην P 9 σταδιωδεισ P ποιησομένουσ (π ex τ corr. P) PR 11 μόνην AMW ἀλλὰ om. P καὶ om. R εὐτυχίαν] εὐτυχειαν P εὐτυχίαν πάντεσ R 12 πατράσι R 13 post κακῶν eras. ut uid. και P ἐπάγειν, ει ex ω corr. P δὲ MW 14 λιπ·αρῶσ P δυσχερέστατον MW 15 μὴν, ν i. ras. 3 litt. P 16 ἐνεκράτησεν P 17 οὖν] γ' οὖν A ταῦτα συνεχῶς] ταυγαρυνεχωσ, ρ ex σ corr., ut dubites, utrum uoluerit librarius P μεισουσ αφεικοιμην P 18 φρονῶν, ῶ ex εῖ corr. R καὶ om. MW 20 ἐνδότερον R ἐνδωτέρω M 21 μαναΐμου RM λῃστικοῦ P 22 ἱεροῦ] στιφουσ P φαρησαιων P 23 δὲ W οὔτι] οὐκέτι AMW

δῆμον ἐν τοῖς ὅπλοις, αὐτοὶ δ' ὄντες ἐν ἀπόρῳ, τί ποιήσομεν, καὶ
τοὺς νεωτεριστὰς παύειν οὐ δυνάμενοι, προδήλου δ' ἡμῖν τοῦ κιν-
δύνου παρεστῶτος, συγκατανεύειν μὲν αὐτῶν ταῖς γνώμαις ἐλέγομεν,
συνεβουλεύομεν δὲ μένειν ἐφ' αὑτῶν, καὶ τοὺς πολεμίους ἐπελθόντας
ἐᾶν, ἵνα τοῦ δικαίως ἀνταίρειν ὅπλα πίστιν εὕρωνται. ταῦτα δ' 23
ἐπράττομεν ἐλπίζοντες οὐκ εἰς μακρὰν Κέστιον μετὰ μεγάλης δυνά-
μεως ἀναβάντα παύσειν τὸν νεωτερισμόν.

6. Ὁ δ' ἐπελθὼν καὶ συμβαλὼν μάχῃ ἐνικήθη πολλῶν τῶν 24
μετ' αὐτοῦ πεσόντων. καὶ γίνεται τὸ Κεστίου πταῖσμα συμφορὰ
τοῦ σύμπαντος ἡμῶν ἔθνους· ἐπήρθησαν γὰρ ἐπὶ τούτῳ μᾶλλον οἱ
τὸν πόλεμον ἀγαπήσαντες καὶ νικήσαντες τοὺς Ῥωμαίους εἰς τέλος
ἤλπισαν προσγενομένης καὶ ἑτέρας τινὸς τοιαύτης αἰτίας· οἱ τὰς 25
πέριξ τῆς Συρίας πόλεις κατοικοῦντες τοὺς παρ' ἑαυτοῖς Ἰουδαίους
συλλαμβάνοντες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀνῄρουν οὐδεμίαν αὐτοῖς
αἰτίαν ἐπικαλεῖν ἔχοντες· οὔτε γὰρ ἐπὶ Ῥωμαίων ἀποστάσει νεώ-
τερόν τι πεφρονήκεσαν οὔτε πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους ἐχθρὸν ἢ ἐπί-
βουλον. Σκυθοπολῖται δὲ πάντων ἀσεβέστατα καὶ παρανομώτατα 26
διεπράξαντο· ἐπελθόντων γὰρ αὐτοῖς Ἰουδαίων ἔξωθεν πολεμίων
τοὺς παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίους ἐβιάσαντο κατὰ τῶν ὁμοφύλων ὅπλα
λαβεῖν, ὅπερ ἐστὶν ἡμῖν ἀθέμιτον, καὶ μετ' ἐκείνων συμβαλόντες
ἐκράτησαν τῶν ἐπελθόντων· ἐπειδὴ δ' ἐνίκησαν, ἐκλαθόμενοι τῆς
πρὸς τοὺς ἐνοίκους καὶ συμμάχους πίστεως πάντας αὐτοὺς διε-
χρήσαντο πολλὰς μυριάδας ὄντας. ὅμοια δ' ἔπαθον καὶ οἱ Δα- 27
μασκὸν Ἰουδαῖοι κατοικοῦντες. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀκριβέ-
στερον ἐν ταῖς περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου βίβλοις δεδηλώκαμεν·

PRAMW

1 αὐτοὶ δ'] αὐτοῖσ MW ὄντες] οντεσ, ο ex ε corr. P ὄντεσ δὲ MW ποιήσωμεν PMW 2 δὲ MW 3 συγκατανεύσειν R 4 ἀπελθόντασ RAMW 5 ἐᾶν om. MW 5 ἵνα — 6 ἐπράττομεν] ϊατουδικαιωσαντερεινοπλαπιστινευρωνται: ταυταδεπραττομεν P τοὺσ δικαίουσ ἀναιρεῖν ὅπλα πίστιν εὕρωνται· ταῦτα δ' ἔπραττον τοῦτο μὲν R τοὺσ δικαίουσ ἀναιρεῖν· τοῦτο μὲν MW, om. A 6 Κέστιον] κεσσιον P γέσσιον AMW 7 πανσιν P 8 δὲ MW ἐπελθὼν] επελοων P πολλω P τῶν om. R 9 τὸ] τοῦ MW Κεστίου] γεσσίου AM γεσγίου W τὸ πταῖσμα MW 10 σύμπαντος] παντὸσ A ἡμῖν R επιρθησαν P τουτο P 12 προσγινομένησ P καὶ ἑτέρας τινὸς] τινὸσ ἑτέρασ MW 13 περιξ, ι s. m. 1 P τοισ P ϊουδαιοισ P 14 γυναιξει, ει ex ι corr. P οὐδεμίαν] μηδεμίαν MW 15 αἰτίαν, αἰ i. ras. ex ἐτ corr. uid. P 16 αὐτοὺς] αὐτοὺσ ἢ M 19 τοὺς] τοισ sic P 20 λαμβάνειν W 21 ἐπιδη P δὲ MW 23 δὲ MW Δαμασκὸν] δαμασκων P τὴν δαμασκὸν RAMW 25 τοῦ] τοντον, ον ex ων corr. P ἰουδαϊκοῦ, ουδ ex ου corr. A βίβλοις om. MW

νῦν δ' αὐτῶν ἐπεμνήσθην βουλόμενος παραστῆσαι τοῖς ἀναγινώ-
σκουσιν, ὅτι οὐ προαίρεσις ἐγένετο τοῦ πολέμου πρὸς Ῥωμαίους
Ἰουδαίοις, ἀλλὰ τὸ πλέον ἀνάγκη.
28 7. Νικηθέντος οὖν, ὡς ἔφαμεν, τοῦ Κεστίου, τῶν Ἱεροσολυ-
μιτῶν οἱ πρῶτοι θεασάμενοι τοὺς μὲν λῃστὰς ἅμα τοῖς νεωτερι-
σταῖς εὐπορουμένους ὅπλων, δείσαντες δ' αὐτοὶ μὴ ἄνοπλοι καθε-
στηκότες ὑποχείριοι γένωνται τοῖς ἐχθροῖς, ὃ καὶ μετὰ ταῦτα συνέβη,
καὶ πυθόμενοι τὴν Γαλιλαίαν οὔπω πᾶσαν Ῥωμαίων ἀφεστάναι,
29 μέρος δ' αὐτῆς ἠρεμεῖν ἔτι, πέμπουσιν ἐμὲ καὶ δύο ἄλλους τῶν
ἱερέων καλοὺς κἀγαθοὺς ἄνδρας, Ἰώζαρον καὶ Ἰούδαν, πείσοντας
τοὺς πονηροὺς καταθέσθαι τὰ ὅπλα καὶ διδάξοντας, ὡς ἔστιν
ἄμεινον τοῖς κρατίστοις τοῦ ἔθνους αὐτὰ τηρεῖσθαι. ἔγνωστο δὲ
τούτοις ἀεὶ μὲν ἔχειν τὰ ὅπλα πρὸς τὸ μέλλον ἕτοιμα, περιμένειν
δέ, τί πράξουσιν Ῥωμαῖοι, μαθεῖν.
30 8. Λαβὼν οὖν ἐγὼ τὰς ὑποθήκας ταύτας ἀφικόμην εἰς τὴν
Γαλιλαίαν. καὶ Σεπφωρίτας μὲν οὐκ ἐν ὀλίγῳ περὶ τῆς πατρίδος
ἀγῶνι καθεστῶτας εὗρον, διαρπάσαι κεκρικότων αὐτὴν τῶν Γαλι-
λαίων διὰ τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐκείνων φιλίαν καὶ ὅτι Κεστίῳ
Γάλλῳ τῷ τῆς Συρίας ἡγεμονεύοντι δεξιάν τε καὶ πίστιν προτεί-
31 νειαν. ἀλλὰ τούτους μὲν ἐγὼ πάντας ἀπήλλαξα τοῦ φόβου πείσας
ὑπὲρ αὐτῶν τὰ πλήθη καὶ ἐπιτρέψας ὅσα καὶ θέλουσι διαπέμπεσθαι
διὰ τοὺς ἐν Δώροις οἰκείους ὁμηρεύοντας Κεστίῳ. τὰ δὲ Δῶρα
πόλις ἐστὶν τῆς Φοινίκης. τοὺς ἐν Τιβεριάδι δὲ κατοικοῦντας εὗρον
ἐφ' ὅπλα κεχωρηκότας ἤδη δι' αἰτίαν τοιαύτην·
32 9. Στάσεις τρεῖς ἦσαν κατὰ τὴν πόλιν, μία μὲν ἀνδρῶν εὐσχη-
33 μόνων, ἦρχε δ' αὐτῆς Ἰούλιος Κάπελλος. οὗτος δὴ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ
πάντες, Ἡρώδης ὁ Μιαροῦ καὶ Ἡρώδης ὁ τοῦ Γαμάλου καὶ Κομ-

PRAMW

1 δὲ MW 2 προαιρεσεισ P προαίρεσισ, ισ i. ras. A προαιρέσει MW 4 κεσσίου PA¹ γεσσίου MW et ex corr. A ϊεροσολυμειτων P 6 δὲ RAMW καθεστῶτεσ MW 8 πυνθανόμενοι MW 9 litt. μερο i. ras. P δὲ AMW ηρεμην P καλοὺς] καὶ καλοὺσ R 10 Ἰώζαρον] ἰωάζαρον RA ἰάζωρον MW πισοντασ P 13 τούτοις ἀεὶ] τουτοπισαι P τοῦτο πεῖσαι R μὲν] ἐμὲ μὲν MW 14 μαθεῖν suspectum 15 υποθικασ P αφειχομην P 16 σεπφωρεῖσ MW 18 Κεστίῳ] καὶ σεννίωι, i. marg. γρ γεσσίω A σεννίω MW, cf. bell. Iud. II 510 (18, 11) 19 προτινειαν P προτείνει MW 20 πάντας] παντὸς coni. απηλαξα P πισασ P 21 ἐπιστρεψασ P ὅσα καὶ] ὁσάκισ RMW ὁσάκι A 22 διὰ] πρὸς ed. pr. Κεστίῳ] γεσσίω A 23 τιβεριαδει P κατοικουντεσ P 26 ἦρχε] ηρχετο P δὲ MW καπελλοσ, α ex αι corr. P δὴ] δὲ coni. 27 ἡρώιδησ A ut adsolet hic et infra Γαμάλου] γάμου MW κόμψοσ et κόμψου A¹

ψὸς ὁ τοῦ Κομψοῦ· Κρίσπος γὰρ ἀδελφὸς αὐτοῦ τοῦ μεγάλου βασι-
λέως γενόμενός ποτε ἔπαρχος ἐν ταῖς ἰδίαις κτήσεσιν ἐτύγχανεν
πέραν τοῦ Ἰορδάνου· πάντες οὖν οἱ προειρημένοι κατὰ τὸν καιρὸν 34
ἐκεῖνον ἐμμένειν συνεβούλευον τῇ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους καὶ τὸν
βασιλέα πίστει. τῇ γνώμῃ δ' οὐ συνηρέσκετο Πιστὸς παραγόμενος
ὑπὸ Ἰούστου τοῦ παιδός· καὶ γὰρ ἦν φύσει πως ἐπιμανής. ἡ δευ- 35
τέρα δὲ στάσις ἐξ ἀσημοτάτων συνεστηκυῖα πολεμεῖν ἔκρινεν. Ἰοῦ- 36
στος δ' ὁ Πιστοῦ παῖς ὁ τῆς τρίτης μερίδος πρῶτος ὑπεκρίνετο
μὲν ἐνδοιάζειν πρὸς τὸν πόλεμον, νεωτέρων δ' ἐπεθύμει πραγμάτων
ἐκ τῆς μεταβολῆς οἰόμενος δύναμιν ἑαυτῷ περιποιήσειν. παρελθὼν 37
οὖν εἰς μέσους διδάσκειν ἐπειρᾶτο τὸ πλῆθος, ὡς ἡ πόλις ἀεὶ τῆς
Γαλιλαίας ἄρξειεν ἐπί γε τῶν Ἡρώδου χρόνων τοῦ τετράρχου καὶ
κτίστου γενομένου, βουληθέντος αὐτοῦ τὴν Σεπφωριτῶν πόλιν τῇ
Τιβεριέων ὑπακούειν, ἀποβαλεῖν δὲ τὸ πρωτεῖον αὐτοὺς μηδὲ ἐπὶ
τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα τοῦ πατρός, διαμεῖναι δὲ καὶ μέχρι Φήλικος
προεσταμένου τῆς Ἰουδαίας. νῦν δὲ ἔλεγεν αὐτοὺς ἠτυχηκέναι 38
τῷ νεωτέρῳ δωρεὰν Ἀγρίππᾳ δοθέντας ὑπὸ Νέρωνος· ἄρξαι γὰρ
εὐθὺς τὴν μὲν Σέπφωριν, ἐπειδὴ Ῥωμαίοις ὑπήκουσεν, τῆς Γαλι-
λαίας, καταλυθῆναι δὲ παρ' αὐτοῖς τήν τε βασιλικὴν τράπεζαν καὶ
τὰ ἀρχεῖα. ταῦτα καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα πολλὰ κατὰ βασιλέως 39
Ἀγρίππα λέγων ὑπὲρ τοῦ τὸν δῆμον εἰς τὴν ἀπόστασιν ἐρεθίσαι,
προσετίθει νῦν εἶναι καιρὸν ἀραμένους ὅπλα καὶ Γαλιλαίους συμ-
μάχους προσλαβόντας, ἄρξειν γὰρ αὐτῶν ἑκόντων διὰ τὸ πρὸς τοὺς

PRAMW

2 ἔξαρχοσ MW 3 ἴωρδανου P κερον P 5 πιστι P τῇ om. MW et fort. corruptela subest δὲ MW Πιστὸς] i. marg. γρ πρίσκοσ A παραγόμενος] Dindorf παραγενόμενοσ codd.; παραγόμενος iam Hudson uoluisse uid. 6 τοῦ om. MW ἐπιφανήσ MW 7 στασεισ P ἀσημοτατωσυνεστιχυΐα P 8 δ' ὁ] δου P ὁ MW Πιστοῦ] πίστου A¹ i. marg. γρ πρίσκου A ὑπεκρίνατο W 9 ἐνδοιαζειν, οι i. ras. M ἐνδυαζιν P δὲ MW επιθυμει P 10 αὐτῷ MW περιποιησιν P 11 ἐπιρατο P ἀεὶ] ἐστὶν ἀεὶ PA ἐστὶ MW 12 ἄρξειεν] αρξεν P ἄρξειε· δὲ A ἄρξειέ τε M ἄρξειέν τε W γε] τε RMW 13 τὴν, ὴ in ὸ corr. uid. A Σεπφωριτῶν] εμφωριτων P 14 τιβεριαιων P ἀποβαλεῖν] coni. ἀποβάλλειν codd πρωτιον P πρῶτον MW αὐτοὺς] αὐτοῖσ PRA ἐπὶ] ετη P 15 ἀγρίππου, ου i. ras. A φίλικοσ, ί ex ή corr. A φίληκοσ R 16 προϊσταμένου MW ἔλεγον MW 17 δοθέντοσ RMW ὑπὸ] ὑπὸ τοῦ MW 18 σεπφωρειμεπιδη P ὑπήκουσεν] ὕπτικουσεν P 19 δὲ] τε MW 20 ἀρχεῖα] Hudson αρχια P ἀρχαῖα RAMW ταῦτα] πάντα R πολλὰ om. P κατὰ] κατὰ τοῦ MW 21 ἀγρίππου, ου i. ras. A εἰς] πρὸσ M ἀποστασίαν A 22 εἶναι] ειεναι P κερον P συμμάχουσ γαλιλαίουσ tr. M 23 προσλαβόντασ, προσ s. M αρξει^ν P ἄρχειν coni. γὰρ suppl. M τὸ πρὸς om. MW

Σεπφωρίτας μῖσος ὑπάρχειν αὐτοῖς, ὅτι τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν
διαφυλάσσουσιν, μεγάλῃ χειρὶ πρὸς τὴν ὑπὲρ αὐτῶν τιμωρίαν τρα-
40 *πέσθαι. ταῦτα λέγων προετρέψατο τὸ πλῆθος· ἦν γὰρ ἱκανὸς*
δημαγωγεῖν καὶ τῶν ἀντιλεγόντων τὰ βελτίω περιεῖναι γοητείᾳ καὶ
ἀπάτῃ τῇ διὰ λόγων· καὶ γὰρ οὐδ' ἄπειρος ἦν παιδείας τῆς παρ'
Ἕλλησιν, ᾗ θαρρῶν ἐπεχείρησεν καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν πραγμάτων
τούτων ἀναγράφειν, ὡς τῷ λόγῳ τούτῳ περιεσόμενος τῆς ἀληθείας.
41 *ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου τοῦ ἀνδρός, ὡς φαῦλος τὸν βίον ἐγένετο καὶ*
ὡς σὺν τῷ ἀδελφῷ μικροῦ δεῖν καταστροφῆς αἴτιος ὑπῆρξεν, προϊ-
42 *όντος τοῦ λόγου δηλώσομεν. τότε δὲ πείσας ὁ Ἰοῦστος τοὺς πολίτας*
ἀναλαβεῖν τὰ ὅπλα πολλοὺς δὲ καὶ μὴ θελήσαντας ἀναγκάσας, ἐξελ-
θὼν σὺν πᾶσιν τούτοις ἐμπίπρησιν τάς τε Γαδαρηνῶν καὶ Ἱππηνῶν
κώμας, αἳ δὴ μεθόριοι τῆς Τιβεριάδος καὶ τῆς τῶν Σκυθοπολιτῶν
γῆς ἐτύγχανον κείμεναι.
43 10. *Καὶ Τιβεριὰς μὲν ἐν τοιούτοις ἦν. τὰ περὶ Γίσχαλα δὲ*
εἶχε τὸν τρόπον τοῦτον· Ἰωάννης ὁ τοῦ Ληουεὶ τῶν πολιτῶν τινας
ὁρῶν διὰ τὴν ἀποστασίαν τὴν ἀπὸ Ῥωμαίων μέγα φρονοῦντας κατ-
44 *έχειν αὐτοὺς ἐπειρᾶτο καὶ τὴν πίστιν ἠξίου διαφυλάττειν. οὐ μὴν*
ἠδυνήθη καίτοι πάνυ προθυμούμενος· τὰ γὰρ πέριξ ἔθνη, Γαδαρηνοὶ
καὶ βαραγαναῖοι καὶ Τύριοι, πολλὴν ἀθροίσαντες δύναμιν καὶ τοῖς
Γισχάλοις ἐπιπεσόντες λαμβάνουσι τὰ Γίσχαλα κατὰ κράτος, καὶ πυρ-
πολήσαντες εἶτα δὲ προσκατασκάψαντες εἰς τὴν οἰκείαν ἀνέζευξαν.
45 *Ἰωάννης δὲ ἐπὶ τούτῳ παροξυνθεὶς ὁπλίζει πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ*
*καὶ συμβαλὼν τοῖς προειρημένοις ἔθνεσιν * τά τε Γίσχαλα κρείττονα*
πάλιν ἀνακτίσας τείχεσιν ὑπὲρ ἀσφαλείας τῆς εἰς ὕστερον ὠχύρωσεν.

PRAMW

1 *σεπφοριτασμεισοσ* P *ὑπάρχον* Dindorf *ὑπάρξειν* coni. 2 *τράπεσθαι* MW 3 *τὸ* iteratum P 4 *δημαγωγην* P *βελτίῳ* sic M *γοητια* P 5 *οὐδὲ* MW *παιδιασ* P 6 *επεχηρησεν* P 7 *ἀναγραφιν* P *τοῦτο* W 8 *τοῦ* om. P 9 *ὡσ*] *ω* P *μειχρου* P 10 *ὁ* om. RAMW 12 *συμπασιν* P *ἐμπιμπλησιν* P *ἐκπίπρησι* R *καὶ ἰοππηνῶν* R 14 *ετυγχανων* P *κείμενοι* R 15 *τιβε-ρειασ* P *ἐν τούτοισ* AMW *γησχαλα* P 16 *εἶχε·* A *ληουει* P *λευΐου* R *λ·ευὶ, ε* ex *ο* corr. A *ληουῒ* MW *ὁρῶν τινὰσ* tr. R 17 *μεγαλοφρονοῦντασ* MW 18 *πίστην* P *διαφυλαττιν* P 19 *καιτοπταννθυμουμενοσ* P *Γαδαρηνοὶ*] *γαδαρηνὴ* R *γαδπρόασοι* M *γαδ' πρόσσοι* W 20 *βαραγαναῖοι*] *βαραγανεοι* P *βαραγεναῖοι* R *παραγενέοι* M *παραγανέοι* W *γαβαραγαναῖοι* ed. pr. *Γαβαρηνοί Σωγαναῖοι* Gagnierus et Hudson *αθρυσαντεσ* P 21 *ἐπι-σπεσόντεσ* P *ἐπεισπεσόντεσ* RA *καὶ* om. MW 22 *εἶτα*] *ἔπειτα* R *δὲ*] *δὲ καὶ* RAMW *προκατασκάψαντεσ* RMW *οἰκείαν ἔζευξαν* R 23 *δ'* R *τούτῳ*] *τουτο* P *τούτοισ* R *οπλειζει* P 24 *κατὰ κράτοσ ἐνί-κησε* post *ἔθνεσι* add. R *τε*] *δὲ* R *κρείττονα*] *κριττονα* P, om. M 25 *ανακτείσασ* W *τιχεσιν* P *ασφαλιασ* P

11. *Γάμαλα δὲ πίστει τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐνέμεινε δι᾽ αἰτίαν* 46
τοιαύτην· Φίλιππος ὁ Ἰακείμου παῖς ἔπαρχος δὲ τοῦ βασιλέως
Ἀγρίππα, σωθεὶς παρὰ δόξαν ἐκ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις βασιλικῆς
αὐλῆς πολιορκουμένης καὶ διαφυγών, εἰς ἕτερον ἐνέπεσε κίνδυνον,
ὥστε ὑπὸ Μαναήμου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ λῃστῶν ἀναιρεθῆναι. διε- 47
κώλυσαν δὲ Βαβυλώνιοί τινες συγγενεῖς αὐτοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ὄντες
πρᾶξαι τοὺς λῃστάς τι ἔργον. ἐπιμείνας οὖν ἡμέρας τέσσαρας ὁ
Φίλιππος ἐκεῖ τῇ πέμπτῃ φεύγει περιθετῇ χρησάμενος κόμῃ τοῦ
μὴ κατάδηλος γενέσθαι, καὶ παραγενόμενος εἴς τινα τῶν ἑαυτοῦ
κωμῶν κατὰ τοὺς ὅρους Γάμαλα τοῦ φρουρίου κειμένην πέμπει
*πρός τινας τῶν ὑπ᾽ αὐτὸν προστάσσων ὡς αὐτὸν ἀφικέσθαι * τὴν*
Φιλίππου. ταῦτα δ᾽ αὐτὸν ἐννοούμενον ἐμποδίζει τὸ θεῖον ἐπὶ συμ- 48
φέροντι· μὴ γὰρ τούτου γενομένου πάντως ἂν ἀπωλώλει· πυρετοῦ
δὴ κατασχόντος αὐτὸν ἐξαίφνης γράψας ἐπιστολὰς τοῖς παισὶν
Ἀγρίππᾳ καὶ Βερενίκῃ δίδωσιν τῶν ἐξελευθέρων τινὶ κομίζειν πρὸς
Οὔαρον. ἦν δ᾽ οὗτος κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ τὴν βασιλείαν 49
διοικῶν καταστησάντων αὐτὸν τῶν βασιλέων· αὐτοὶ γὰρ εἰς Βηρυτὸν
ἀφικνοῦντο ὑπαντῆσαι βουλόμενοι Κεστίῳ. λαβὼν οὖν Οὔαρος τὰ 50
παρὰ Φιλίππου γράμματα καὶ πυθόμενος αὐτὸν διασεσῶσθαι βα-
ρέως ἤνεγκεν, ἀχρεῖος τὸ λοιπὸν αὐτὸς νομίζων φανεῖσθαι τοῖς
βασιλεῦσιν ἀφικομένου τοῦ Φιλίππου. προαγαγὼν οὖν εἰς τὸ πλῆ-
θος τὸν τὰς ἐπιστολὰς κομίζοντα καὶ πλαστογραφίαν ἐπικαλέσας
ψεύδεσθαί τε φήσας αὐτὸν ἀπαγγείλαντα Φίλιππον ἐν τοῖς Ἱερο-
σολύμοις μετὰ τῶν Ἰουδαίων Ῥωμαίοις πολεμεῖν ἀπέκτεινεν. μὴ 51
ὑποστρέψαντος δὴ τοῦ ἐξελευθέρου Φίλιππος ἀπορῶν τὴν αἰτίαν

PRAMW

1 *πίστει*] *πιστι* P *πιστὴ* R *τῇ* om. R *ενεμειναι* P 2 *Ἰακείμου*] *ἰωακείμου* R *ἰακείμου* (ω s. m. 1), *ει* ex *ι* corr. A *ἰακίμου* W 3 *ἀγρίππου*, *ου* ex *α* corr. A 5 *μαναΐμου* R *διεκολυσαν* P 7 *τεσσαρεσ* P (fort. ex *δ'* ortum) 8 *φευγη* P *περιθέτηι* ex *περιθετῆι* corr. A *κώμη* R 10 *κειμένη* PMW 11 *αὐτὸν*, *ὸν* ex *ῶ* corr. R *αὐτοῦ* PAMW *τὴν Φιλίππου ταῦτα δ᾽ αὐτὸν*] *τὸν φίλιππον δὲ ταῦτα* ed. pr. *τὴν Φιλίππου* om. Dindorf 12 *δὲ* RAMW *αὐτῶν* W 13 *παντοσ* P *ἀπολώλει* PAMW 14 *ἐξεφνησ* P *ἐπιστολὴν* R 15 *Βερενίκῃ*] *βερινικη* P *βερνίκησ* R *βερνίκη* MW *διλωσιν* P *κομειζειν* P 16 *Οὔαρον*] *Νόαρος* bell. Iud. II 481 (18, 6) *οὗτοσ δὲ ἦν* tr. M *δὲ* W *κερον* P 17 *αὐτοὶ*] *αυτον* P 18 *Κεστίῳ*] *γεσσίωι* A *Οὔαρος*] *ὁ οὔαροσ* RAMW 19 *παρὰ*] *περι* P *παρὰ τοῦ* MW 20 *ἀχρεῖος*] *αχρει* P *λυπον* P *φανισθαι* P 21 *οὖν* om. MW 22 *κομίσοντα* P *κομίσαντα* RMW *πλαστογραφεῖν* MW 23 *ψεύδεσθαι*] *ψευδεστε* P *ψευδέσ* R *αυτον*, *ο* ex corr. P *ἀπαγγελοῦντα* MW *ἐν τοῖσ ἱεροσολύμοισ φίλιππον* tr. A *τοῖς* om. R 24 *μετὰ — Ῥωμαίοις* om. P *απεκτινεν* P 25 *δὴ*] *δὲ* MW

δεύτερον ἐκπέμπει μετ' ἐπιστολῶν πάλιν τὸν ἀπαγγελοῦντα πρὸς
αὐτόν, τί τὸ συμβεβηκὸς εἴη τῷ ἀποσταλέντι, δι' ὃ βραδύνειεν.
52 καὶ τοῦτον δὲ παραγενόμενον ὁ Οὔαρος συκοφαντήσας ἀνεῖλεν· καὶ
γὰρ ὑπὸ τῶν ἐν Καισαρείᾳ Σύρων ἐπῆρτο μέγα φρονεῖν, ἀναιρε-
θήσεσθαι μὲν λεγόντων ὑπὸ Ῥωμαίων τὸν Ἀγρίππαν διὰ τὰς ὑπὸ
Ἰουδαίων ἁμαρτίας, λήψεσθαι δ' αὐτὸν τὴν ἀρχὴν ἐκ βασιλέων ὄντα·
καὶ γὰρ ἦν ὁμολογουμένως ὁ Οὔαρος βασιλικοῦ γένους ἔγγονος Σοέ-
53 μου τοῦ περὶ τὸν Λίβανον τετραρχοῦντος. διὰ τοῦτ' οὖν ὁ Οὔαρος
τυφούμενος τὰς μὲν ἐπιστολὰς παρ' ἑαυτῷ κατέσχεν μηχανώμενος
μὴ ἐντυχεῖν τοῖς γράμμασι τὸν βασιλέα, τὰς ἐξόδους δὲ πάσας
ἐφρούρει, μὴ διαδράς τις ἀπαγγείλειε τῷ βασιλεῖ τὰ πραττόμενα.
καὶ δὴ χαριζόμενος τοῖς κατὰ τὴν Καισάρειαν Σύροις πολλοὺς τῶν
54 Ἰουδαίων ἀπέκτεινεν. ἐβουλήθη δὲ καὶ μετὰ τῶν ἐν Βατανέᾳ Τρα-
χωνιτῶν ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα ἐπὶ τοὺς ἐν Ἐκβατάνοις Βαβυλωνίους
55 Ἰουδαίους, ταύτην γὰρ τὴν προσηγορίαν ἔχουσιν, ὁρμῆσαι. καλέσας
οὖν τῶν κατὰ τὴν Καισάρειαν Ἰουδαίων δώδεκα τοὺς δοκιμωτάτους
προσέτασσεν αὐτοῖς ἀφικομένοις εἰς Ἐκβάτανα πρὸς τοὺς ἐκεῖ κατοι-
κοῦντας αὐτῶν ὁμοφύλους εἰπεῖν, ὅτι Οὔαρος ἀκούσας ὑμᾶς ἐπὶ
βασιλέα μέλλειν ὁρμᾶν καὶ μὴ πιστεύσας πέπομφεν ἡμᾶς πείσοντας
ὑμᾶς τὰ ὅπλα καταθέσθαι· τοῦτο γὰρ αὐτῷ τεκμήριον ἔσεσθαι καὶ
56 τοῦ καλῶς μὴ πιστεῦσαι τοῖς περὶ ὑμῶν λέγουσιν. ἐκέλευε δὲ καὶ
τοὺς πρώτους αὐτῶν ἄνδρας ἑβδομήκοντα πέμπειν ἀπολογησομένους
περὶ τῆς ἐπενηνεγμένης αἰτίας. ἐλθόντες οὖν οἱ δώδεκα πρὸς τοὺς
ἐν Ἐκβατάνοις ὁμοφύλους καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς μηδὲν ἐπὶ νεω-
57 τερισμῷ φρονοῦντας ἔπεισαν καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα πέμπειν. οἱ
δὲ μηδὲν ὑποπτεύσαντες τοιοῦτον οἷον ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι ἐξαπ-

§ 52 = bell. Iud. II 481.

PRAMW

2 βραδυνιεν P 3 παραγενόμενον om. W in confinio paginarum συκοιφαντησασ P 4 καισαριασυρω P 5 τὸν] των P 6 ἁμαρτίας] μαρτυρίασ R λημψεσθαι P δὲ MW αυτων P βασιλεον, ο ex ω corr. P 7 ὁμολογουμένοσ W ἔκγονοσ M σοαίμου A[1] συνεμου P 8 τοῦτ' οὖν] ταῦτα MW 11 ἐφρουρι P ἀπαγγείλῃ MW 12 καισαριαν P 13 ἀπέκτεινεν] ἀπέκτινεν P, om. R βαταναίᾳ RAMW 14 ἐν Ἐκβατάνοις] ἐκβατάνουσ MW 16 τὴν om. R καισαριαν P δοκειμωτάτουσ P 17 προσέτασεν P προσέταξεν MW 18 αὐτῶν] om. M ἑαυτῶν W ειπιειν P ὅτι ὁ οὔαροσ R ημασ P 19 ἡμᾶς om. MW πισοντασ P 20 τοῦτο — ἔσεσθαι om. MW 22 αὐτῶν] αὐτῶν πάντασ M 23 ἐπενινεγκαμενησ P δώδεκα] δέκα PA 24 αὐτοὺς om. MW ἐπὶ] επει ex ειπει corr. P 25 επισαν P καὶ τοὺς] καιτουσεπιτουσ P 26 ὑποπτεύοντεσ MW ἐξαπέστιλαν P

ἔστειλαν. καταβαίνουσιν δ' οὗτοι μετὰ τῶν δώδεκα πρέσβεων εἰς
τὴν Καισάρειαν. ὑπαντήσας οὖν ὁ Οὔαρος μετὰ τῆς βασιλικῆς
δυνάμεως σὺν τοῖς πρέσβεσιν πάντας ἀπέκτεινεν καὶ τὴν πορείαν
ἐπὶ τοὺς ἐν Ἐκβατάνοις Ἰουδαίους ἐποιεῖτο. φθάσας δέ τις ἐκ 58
τῶν ἑβδομήκοντα σωθεὶς ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, κἀκεῖνοι τὰ ὅπλα
λαβόντες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις εἰς Γάμαλα τὸ φρούριον ὑπεχώ-
ρησαν, καταλιπόντες τὰς κώμας πολλῶν ἀγαθῶν πλήρεις καὶ βοσκη-
μάτων πολλὰς μυριάδας ἐχούσας. Φίλιππος δὲ πυθόμενος ταῦτα 59
καὶ αὐτὸς εἰς Γάμαλα τὸ φρούριον ἧκεν. παραγενομένου δὲ κατεβόα
τὸ πλῆθος, ἄρχειν αὐτὸν παρακαλοῦντες καὶ πολεμεῖν πρὸς Οὔαρον
καὶ τοὺς ἐν τῇ Καισαρείᾳ Σύρους. διαδέδοκτο γὰρ ὑπὸ τούτων
τὸν βασιλέα τεθνάναι. Φίλιππος δ' αὐτῶν κατεῖχε τὰς ὁρμὰς 60
ὑπομιμνήσκων τῶν τε τοῦ βασιλέως εἰς αὐτοὺς εὐεργεσιῶν, καὶ
τὴν Ῥωμαίων διηγούμενος ὅση τίς ἐστι δύναμις συμφέρειν οὐκ ἔλεγεν
ἄρασθαι πρὸς τούτους πόλεμον, καὶ τέλος ἔπεισεν. ὁ δὲ βασιλεὺς 61
πυθόμενος, ὅτι Οὔαρος μέλλει τοὺς ἐπὶ τῆς Καισαρείας Ἰουδαίους
σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις πολλὰς ὄντας μυριάδας ἀναιρεῖν ἡμέρᾳ
μιᾷ, μεταπέμπεται πρὸς αὐτὸν Αἴκουον Μονόδιον πέμψας αὐτῷ
διάδοχον, ὡς ἐν ἄλλοις ἐδηλώσαμεν. ὁ δὲ Φίλιππος Γάμαλα τὸ
φρούριον κατέσχεν καὶ τὴν πέριξ χώραν πίστει τῇ πρὸς Ῥωμαίους
ἐμμένουσαν.

12. Ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀφικόμην ἐγὼ καὶ ταῦτα παρὰ 62
τῶν ἀπαγγειλάντων ἔμαθον, γράφω τῷ συνεδρίῳ τῶν Ἱεροσολυ-
μιτῶν περὶ τούτων καὶ τί με πράττειν κελεύουσιν ἐρωτῶ. οἱ δὲ
προσμεῖναι παρεκάλεσαν καὶ τοὺς συμπρέσβεις, εἰ θέλοιεν, κατα-

PRAMW

1 δὲ MW πρεσβε|ων εισ τὴν, ε post β ex εσ corr., ωσ εισ τ i. ras. P 2 κεσαριαν P 3 τοῖς] τω P απεκτινεν Pποριαν P 4 τοὺς] τοῖσ W ἐποιητο P 6 γυναιξειχαι, ειχ ex ιν corr. P εἰσ, σ suppl. P Γάμαλα] γαλα P 7 καταλειποντεσ P κομασ P 8 πολασ P πολλῶν R 9 supra τὸ φρούριον rasura P παραγεναμένου P καταβοᾶ MW 10 αὐτὸν] αὐτῶ P αὐτῶν AMW 11 κεσαριασ P διαδέδοκτο] διεδέχετο PAMW διεδίδοτο Hudson διεδέδοτο Bekker 12 δ'] τε MW κατέχει MW 13 υπομειμνησκων P 14 ἐστι] ἐστιν ἡ PA ἐστιν αὐτῶν MW 15 ἔπισεν P 16 ὅτι, ὅ a rubricatore omissum R κεσαρίασ P 17 γυναιξει P 18 πρὸς om. Bekker Αἴκουον] εὔκουον, εὔ i. ras., i. marg. γρ ἐν ἄλλοισ αἴκουον A ἔκδυον MW Μονόδιον] μόδιον MW, cf. § 114 19 ἐν ἄλλοις] h. e. bell. Iud. II 483 (18. 6) ut recte adnotat Henke εδωλωσαμεν P δὲ] δὴ W Γάμαλα τὸ φρούριον] γραμματοφρoριον P 20 κατεῖχε MW πίστι P 22 επι P δὲ MW 23 ἔμαθον om. P τῶν ἱεροσολυμειτῶν P τῶ ἐν ἱεροσολύμοισ MW 24 οἱ] σει P 25 καὶ τοὺς — κατασχόντα om. W συνπρεσβεισ P κασχοντα P

63 σχόντα πρόνοιαν ποιήσασθαι τῆς Γαλιλαίας. οἱ δὲ συμπρέσβεις
εὐπορήσαντες πολλῶν χρημάτων ἐκ τῶν διδομένων αὐτοῖς δεκατῶν,
ἃς ὄντες ἱερεῖς ὀφειλομένας ἀπελάμβανον, εἰς τὴν οἰκείαν ὑπο-
στρέφειν ἔκριναν. ἐμοῦ δ' αὐτοὺς προσμεῖναι παρακαλέσαντος ἕως
64 οὗ τὰ πράγματα καταστήσωμεν, πείθονται. ἄρας οὖν μετ' αὐτῶν
ἀπὸ τῆς Σεπφωριτῶν πόλεως εἰς κώμην τινὰ Βηθμαοῦς λεγομένην
ἀπέχουσαν Τιβεριάδος στάδια τέσσαρα παραγίνομαι, καὶ πέμψας
ἐντεῦθεν πρὸς τὴν Τιβεριέων βουλὴν καὶ τοὺς πρώτους τοῦ δήμου
65 παρεκάλουν ἀφικέσθαι πρός με. καὶ παραγενομένων, ἐληλύθει δὲ
σὺν αὐτοῖς καὶ Ἰοῦστος, ἔλεγον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν
πρεσβεύσων μετὰ τούτων πεπόμφθαι πρὸς αὐτούς, πείσων καθαι-
ρεθῆναι τὸν οἶκον τὸν ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου κατασκευασθέντα
ζῴων μορφὰς ἔχοντα τῶν νόμων οὕτως τι κατασκευάζειν ἀπαγο-
ρευόντων, καὶ παρεκάλουν αὐτοὺς ἐᾶν ἡμᾶς ᾗ τάχος τοῦτο πράτ-
66 τειν. ἐπὶ πολὺ μὲν οὖν οἱ περὶ τὸν Καπέλλαν καὶ τοὺς πρώτους
αὐτῶν ἐπιτρέπειν οὐκ ἤθελον, βιαζόμενοι δ' ὑφ' ἡμῶν συγκατατί-
θενται. φθάνει δ' Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σαπφία παῖς, ὃν τῆς τῶν ναυτῶν
καὶ τῶν ἀπόρων στάσεως πρῶτον ἔφαμεν ἄρξαι, παραλαβών τινας
Γαλιλαίους καὶ τὴν πᾶσαν αὐλὴν ἐμπρήσας, πολλῶν οἰόμενος εὐπο-
ρήσειν ἐξ αὐτῆς χρημάτων, ἐπειδή τινας οἴκων ὀροφὰς κεχρυσωμένας
67 εἶδεν. καὶ διήρπασαν πολλὰ παρὰ γνώμην τὴν ἡμετέραν πράξαντες·
ἡμεῖς γὰρ μετὰ τὴν πρὸς Καπέλλαν καὶ τοὺς πρώτους Τιβεριέων
ὁμιλίαν εἰς τὴν ἄνω Γαλιλαίαν ἀπὸ Βηθμαῶν ἀνεχωρήσαμεν. ἀναι-
ροῦσιν δ' οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας Ἕλληνας
ὅσοι τε πρὸ τοῦ πολέμου γεγόνεισαν αὐτῶν ἐχθροί.
68 13. Πυθόμενος δ' ἐγὼ ταῦτα παρωξύνθην σφόδρα, καὶ καταβὰς

PRAMW

1 συνπρεσβεισευρησαντεσ P 3 ὀφιλομένασ P 4 ἔκριναν] γῆν ἔκριναν RAMW δὲ αὐτοῖσ MW 5 τὰ πράγμα W 6 Σεπφωριτῶν] επιφωρειτων P κομην P 8 πρὸς] τουσ πρὸσ PRA 9 παραγινομένων PR ἐληλύθη W 10 καὶ ἴουστοσ σὺν αὐτοῖσ tr. A καὶ ὁ ἰοῦστοσ M ἔλεγον] ολεγον P ἵεροσολυμειτων P 11 πρεσβεῦσαι PRA πεπέμφθαι RAMW πισων P κατερεθηναι P 12 τὸν om. A κατασκευασθέντα] κατασχεθεντα P οὕτω MW κατασκευαζιν P 15 κάπελλον (ο ex α corr. A) RAMW 16 επιτρεπιν P ιθελον P δὲ AMW 17 δὲ MW Σαπφία] σαφία R ἀφία A τῶν αὐτῶν R 18 ἄρξαι] $\overset{\text{ἄρξαι}}{\text{εἶναι}}$ M 19 γαλλιλαιουσ P εμπρισασ P ευπορησιν P 20 ἐπιδη P ὀρροφὰσ R κεχρυσομένασ W 21 εἶδεν] ἴλεν P 22 μετὰ om. P κάπελλον (ο ex α corr. A) RAMW τιβεριαιων P 23 ὁμιλειαν P βηθμῶν RMW ἀνεροῦσιν P 24 δ'] δ' οὖν MW ελλινασ P 25 γεγόνασιν MW 26 ποθομενοσ P δὲ MW παροξυνθη P

εἰς Τιβεριάδα πρόνοιαν εἰσηνεγκάμην τῶν βασιλικῶν σκευῶν ὅσα
δυνατὸν ἦν τοὺς ἁρπάσαντας ἀφελέσθαι· λυχνίαι δ' ἦσαν Κορίν-
θιαι ταῦτα καὶ τράπεζαι τῶν βασιλικῶν καὶ ἀσήμου ἀργυρίου στα-
θμὸς ἱκανός· πάντα δ', ὅσα παρέλαβον, φυλάσσειν ἔκρινα τῷ
βασιλεῖ. μεταπεμψάμενος οὖν τοὺς τῆς βουλῆς πρώτους δέκα καὶ 69
Καπέλλαν τὸν Ἀντύλλου τὰ σκεύη παρέδωκα, μηδενὶ παραγγείλας
ἑτέρῳ πλὴν ἐμοῦ δοῦναι. κἀκεῖθεν εἰς τὰ Γίσχαλα πρὸς τὸν Ἰωάννην 70
μετὰ τῶν συμπρέσβεων ἀφικόμην βουλόμενος γνῶναι, τί ποτε φρονεῖ.
κατεῖδον δ' αὐτὸν ταχέως νεωτέρων ὀρεγόμενον πραγμάτων καὶ τῆς
ἀρχῆς ἐπιθυμίαν ἔχοντα· παρεκάλει γάρ με τὸν Καίσαρος σῖτον 71
κείμενον ἐν ταῖς τῆς ἄνωθεν Γαλιλαίας κώμαις ἐξουσίαν αὐτῷ
δοῦναι ἐκφορῆσαι· θέλειν γὰρ ἔφασκεν εἰς ἐπισκευὴν τῶν τῆς πα-
τρίδος τειχῶν αὐτὸν ἀναλῶσαι. κατανοήσας δὲ ἐγὼ τὴν ἐπιχείρησιν 72
αὐτοῦ καὶ τί διανοοῖτο πράσσειν, οὐκ ἔφην αὐτῷ συγχωρεῖν· ἢ
γὰρ Ῥωμαίοις αὐτὸν ἐνενοούμην φυλάττειν ἢ 'μαυτῷ διὰ τὸ καὶ
τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐκεῖ πραγμάτων αὐτὸς παρὰ τοῦ κοινοῦ τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν πεπιστεῦσθαι. μὴ πείθων δὲ περὶ τούτων ἐπὶ 73
τοὺς συμπρέσβεις ἐτράπετο· καὶ γὰρ ἦσαν ἀπρονόητοι τῶν ἐσο-
μένων καὶ λαβεῖν ἑτοιμότατοι· φθείρει δὲ χρήμασιν αὐτοὺς ψηφί-
σασθαι πάντα τὸν σῖτον αὐτῷ παραδοθῆναι τὸν ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ
κείμενον. κἀγὼ μόνος ἡττώμενος ὑποδὺς τὴν ἡσυχίαν ἤγαγον. καὶ 74
δευτέραν Ἰωάννης ἐπεισέφερεν πανουργίαν· ἔφη γὰρ Ἰουδαίους τοὺς
τὴν Φιλίππου Καισάρειαν κατοικοῦντας συγκεκλεισμένους κατὰ
προσταγὴν τοῦ βασιλέως ὑποδίκου τοῦ τὴν δυναστείαν διοικοῦντος
πεπομφέναι πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντας, ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσιν ἔλαιον
ᾧ χρήσονται καθαρόν, ποιησάμενον πρόνοιαν εὐπορίαν αὐτοῖς τού-

§ 74 = bell. Iud. II 591.

PRAMW

1 πρωνοιαν P βασιλειχων P 2 δὲ MW 4 δὲ MW φυλασσιν P 5 τῷ βασιλεῖ ἔκρινα (εκρεινα P) tr. PRA βουλῆς] αὐλῆσ R 6 κάπελλον (ο ex α corr. A) AMW κάπυλλον R σκεύει P 7 γισκαλα P 8 ποτ' ἐφρόνει R 9 κατεῖδον] κατιδον, ο ex ω corr. P κατεῖχον R δὲ MW 10 με] μη P σῖτον] τιτον R 11 γαλλιλαιασ P[1] 12 επισκευειν P 13 ἀναλῶσαι αὐτὸν tr. M 15 αὐτῶν A ενενοουμεν P ἢ 'μαυτῷ] αμαυτω P ἢ ἐμαυτῷ RMW ἢ ἐμοὶ αὐτῶι A διὰ] λια P 17 ιεροσολυμειτων P πεπιστεῦθαι RAM δὲ] δέ με RAMW 18 συνπρέσβεισ P 19 ψηφίσασθαι] ψηφίσασ δὲ MW 21 ὑποδὺς] ὑπὸ δύο ed. pr. ἤγαγον] ἦγον RMW ἧττον A 22 ἐπισεφερειν P 23 καισαριαν P συγκεκλισμενουσ P κατὰ τὴν προσταγὴν MW 24 τοῦ om. P δυναστιαν P 25 παρακαλοῦντοσ R ἐπιδη P ελεον P 26 χρίσονται R καθαρὸν i. ras. 9—10 litt. P ευπορειαν P εὐπορίασ R τούτου] τοῦ R

του παρασχεῖν, μὴ δι' ἀνάγκην Ἑλληνικῷ χρώμενοι τὰ νόμιμα παρα-
75 *βαίνωσιν. ταῦτα δ' οὐχ ὑπ' εὐσεβείας ἔλεγεν Ἰωάννης, δι' αἰσχρο-*
κέρδειαν δὲ φανερωτάτην· γινώσκων γὰρ παρὰ μὲν ἐκείνοις κατὰ
τὴν Καισάρειαν τοὺς δύο ξέστας δραχμῆς μιᾶς πωλουμένους, ἐν
δὲ τοῖς Γισχάλοις τοὺς ὀγδοήκοντα ξέστας δραχμῶν τεσσάρων, πᾶν
τὸ ἔλαιον ὅσον ἦν ἐκεῖ διεπέμψατο λαβὼν ἐξουσίαν καὶ παρ' ἐμοῦ
76 *τὸ δοκεῖν· οὐ γὰρ ἑκὼν ἐπέτρεπον, ἀλλὰ διὰ φόβον τὸν ἀπὸ τοῦ*
πλήθους, μὴ κωλύων καταλευσθείην ὑπ' αὐτῶν. συγχωρήσαντος
οὖν μου πλείστων χρημάτων ὁ Ἰωάννης ἐκ τῆς κακουργίας ταύτης
εὐπόρησε.
77 14. *Τοὺς δὲ συμπρέσβεις ἀπὸ τῶν Γισχάλων ἀπολύσας εἰς*
τὰ Ἱεροσόλυμα πρόνοιαν ἐποιούμην ὅπλων τε κατασκευῆς καὶ πόλεων
ἐχυρότητος. μεταπεμψάμενος δὲ τῶν λῃστῶν τοὺς ἀνδρειοτάτους
ἀφελέσθαι μὲν αὐτῶν τὰ ὅπλα οὐχ οἷόν τε ὂν ἑώρων, ἔπεισα δὲ
τὸ πλῆθος μισθοφορὰν αὐτοῖς παρέχειν, ἄμεινον εἶναι λέγων ἑκόντας
ὀλίγα διδόναι μᾶλλον ἢ τὰς κτήσεις διαρπαζομένας ὑπ' αὐτῶν πε-
78 *ριορᾶν. καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν ὅρκους μὴ ἀφίξεσθαι πρότερον εἰς*
τὴν χώραν, ἐὰν μὴ μετακληθῶσιν ἢ ὅταν τὸν μισθὸν μὴ λάβωσιν,
ἀπέλυσα παραγγείλας μήτε Ῥωμαίοις πολεμεῖν μήτε τοῖς περιοί-
κοις· εἰρηνεύεσθαι γὰρ πρὸ πάντων τὴν Γαλιλαίαν ἐφρόντιζον.
79 *τοὺς δ' ἐν τέλει τῶν Γαλιλαίων ὅσον ἑβδομήκοντα πάντας βουλό-*
μενος ἐν προφάσει φιλίας καθάπερ ὅμηρα τῆς πίστεως ἔχειν φίλους
τε καὶ συνεκδήμους ἐποιησάμην ἐπί τε κρίσεις παρελάμβανον καὶ
μετὰ γνώμης τῆς ἐκείνων τὰς ἀποφάσεις ἐποιούμην, μήτε προπε-
τείᾳ πειρώμενος τοῦ δικαίου διαμαρτάνειν καθαρεύειν τε παντὸς
ἐπ' αὐταῖς λήμματος.

PRAMW Exc Peiresc.

1 *χρομενοι* P *χρησάμενοι* MW *παραβαίνουσι* R 2 *δ' οὐχ ὑπ'*] coni. *δουσυπερ* P *δ' οὐχ ὑπὲρ* A *δὲ οὐχ ὑπὲρ* RMW *εσχροκερδιαν* P 3 *φανε-ρατάτην* R 4 *κεσαριαν* P *πολουμένουσ* P 6 *τὸ*] *τῷ* RAMW 7 *δω-κειν* P *τὸν*] *τῶν* W 8 *κολύων* P 9 *μου*] *μοι* P *κακουργειασ, ει* ex *ι* corr. P 10 *εὐπορησαι* P 11 *συνπρεσβεισ* P *γισχαλλων* P 12 *ὅπλων*] *ἀπὸ τῶν* R *πολεμων* P 13 *ὀχυρότητοσ* RAMW *δὲ*] *οὖν* MW *τῶν πληστῶν* P 14 *αὐτῶν* om. M *ἑώρων*] *εωτερων, τε* deletum P 15 *μισθοφορίαν* RAMW 16 *ὑπ' αὐτῶν διαρπαζομένασ* tr. MW *περιορᾶν* om. MW 17 *λαβὼν παρ' αὐτῶν* om. M *παρ' αὐτῶν* om. W *ὅρκους*] *οἴκουσ* MW *ἀφικέσθαι* MW 19 *ἀπέλυσα*] *ἀπολύσασ* P *ἀπέλυσα·, υ* ex *ύ* corr. A *ἀπολύσαι* MW *παραγγειλαι* P 20 *εἰρηνεύεσθαι*] incip. Exc *γὰρ*] *δὲ* R 21 *δὲ* MW Exc *εβδομικοντα* P 22 *ἐν* fort. spurium 23 *ἐπεί* A 25 *πειρόμενοσ* W *τε*] Bekker *δὲ* codd. Exc 26 *ἐπ'*] *ἐν* RAMW Exc *αὐτοῖσ* Exc

15. Περὶ τριακοστὸν γοῦν ἔτος ὑπάρχων, ἐν ᾧ χρόνῳ, κἂν ἀπέ- 80
χηταί τις τῶν παρανόμων ἐπιθυμιῶν, δύσκολον τὰς ἐκ τοῦ φθόνου
διαβολὰς φεύγειν ἄλλως τε καὶ ἐξουσίας ὄντα μεγάλης, γυναῖκα
μὲν πᾶσαν ἀνύβριστον ἐφύλαξα, πάντων δὲ τῶν διδομένων ὡς μὴ
χρῄζων κατεφρόνησα, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰς ὀφειλομένας μοι ὡς ἱερεῖ δε-
κάτας ἀπελάμβανον παρὰ τῶν κομιζόντων· ἐκ μέντοι τῶν λαφύρων 81
μέρος τοὺς Σύρους τοὺς τὰς πέριξ πόλεις κατοικοῦντας νικήσας
ἔλαβον, ἃ καὶ εἰς Ἱεροσόλυμα τοῖς συγγενέσιν ὁμολογῶ πεπομφέναι.
καὶ δὶς μὲν κατὰ κράτος ἑλὼν Σεπφωρίτας, Τιβεριεῖς τετράκις, 82
Γαδαρεῖς δ᾽ ἅπαξ, καὶ τὸν Ἰωάννην πολλάκις ἐπιβουλεύσαντά μοι
λαβὼν ὑποχείριον οὔτ᾽ αὐτὸν οὔτε τινὰς τῶν προειρημένων ἐθνῶν
ἐτιμωρησάμην, ὡς προϊὼν ὁ λόγος παραστήσει. διὰ τοῦτ᾽ οἶμαι 83
καὶ τὸν θεόν, οὐ γὰρ λελήθασιν αὐτὸν οἱ τὰ δέοντα πράττοντες,
καὶ ἐκ τῆς ἐκείνων ῥύσασθαί με χειρὸς καὶ μετὰ ταῦτα πολλοῖς
περιπεσόντα κινδύνοις διαφυλάξαι, περὶ ὧν ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν.
16. Τοσαύτη δ᾽ ἦν ἡ πρός με τοῦ πλήθους τῶν Γαλιλαίων 84
εὔνοια καὶ πίστις, ὥστε ληφθεισῶν αὐτῶν κατὰ κράτος τῶν πόλεων,
γυναικῶν δὲ καὶ τέκνων ἀνδραποδισθέντων, οὐχ οὕτως ταῖς ἑαυτῶν
ἐπεστέναξαν συμφοραῖς, ὥσπερ τῆς ἐμῆς ἐφρόντισαν σωτηρίας.
ταῦτα δ᾽ ὁρῶν Ἰωάννης ἐφθόνησε, καὶ γράφει πρός με παρακαλῶν 85
ἐπιτρέψαι καταβάντι χρήσασθαι τοῖς ἐν Τιβεριάδι θερμοῖς ὕδασι
τῆς τοῦ σώματος ἕνεκα θεραπείας. κἀγὼ μηδὲν ὑποπτεύσας πρά- 86
ξειν αὐτὸν πονηρὸν οὐκ ἐκώλυσα· πρὸς δὲ καὶ τοῖς τῆς Τιβεριάδος

---

§ 85 = bell. Iud. II 614.

PRAMW Exc Peiresc.

1 γοῦν] οὖν MW Exc απεχητε P ἀπέχεται MW Exc 2 παρανόμων] πονηρῶν Exc τοῦ om. Exc 3 καὶ ἐπ᾽ ἐξουσίας Bekker 4 ἐφύλαξεν R δὲ] δὴ R δεδομένων P ὡσ, σ ex ν corr. P 5 οφιλομεναϲ P ἵερευσ P 6 κομειζοντων P ἐκ μέντοι — 10 ἅπαξ om. Exc 7 μέρος] Cocceji μέρουσ codd. τοὺς (ante τὰς) om. W 8 ἃ om. MW συγγενέσιν] συνγενευσιν P συγγενεῦσιν RA 9 σεπφωρηταϲ P τετράκις] δὲ τετράκισ RAMW 10 Γαδαρεῖς] γαραβεισ P Γαβαρεῖς coni. δὲ MW 10 μοι] με M 11 οὔτε MW Exc αὐτῶν W πρωειρημενων P προειρημένων ἐθνῶν] λοιπῶν Exc 12 ὡς — παραστήσει om. Exc προειων P τοῦτο MW Exc 13 γαρεληθασιν P πραττωντεσ P 15 περὶ — ἀπαγγελοῦμεν om. Exc 16 δὲ MW Exc ἡ] W Exc, om. PRAM τοῦ πλήθους om. Exc 17 λημφθεισῶν P 18 γυναικῶν — τέκνων] ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν Exc δὲ] τε MW οὕτω W Exc 19 ἐπεστέναζεν P ὑπεστέναζον A ἐφρόντησαν P σωτηρίας] fin. Exc 20 δὲ MW Ἰωάννης] ὁ ἰωάννησ RMW εφρονησε P 21 τιβεριαδοισ P 22 πράξειν] πρὸσ πρᾶξιν MW 23 πονηρὰν MW τῆς om. MW

τὴν διοίκησιν ὑπ᾽ ἐμοῦ πεπιστευμένοις κατ᾽ ὄνομα γράφω κατά-
λυσιν ἑτοιμάσαι τῷ Ἰωάννῃ καὶ τοῖς ἀφιξομένοις σὺν αὐτῷ πάντων
τε [τῶν ἐπιτηδείων] ἀφθονίαν παρασχεῖν. διέτριβον δὲ κατὰ τὸν
καιρὸν ἐκεῖνον ἐν κώμῃ τῆς Γαλιλαίας, ἣ προσαγορεύεται Κανά.
87 17. Ὁ δ᾽ Ἰωάννης ἀφικόμενος εἰς τὴν Τιβεριέων πόλιν ἔπειθε
τοὺς ἀνθρώπους ἀποστάντας τῆς πρός με πίστεως προστίθεσθαι
αὐτῷ. καὶ πολλοὶ τὴν παράκλησιν ἡδέως ἐδέξαντο νεωτέρων ἐπι-
θυμοῦντες αἰεὶ πραγμάτων καὶ φύσει πρὸς μεταβολὰς ἐπιτηδείως
88 ἔχοντες καὶ στάσεσι χαίροντες. μάλιστα δὲ Ἰοῦστος καὶ ὁ πατὴρ
αὐτοῦ Πιστὸς ὡρμήκεσαν ἀποστάντες ἐμοῦ προσθέσθαι τῷ Ἰωάννῃ.
89 διεκώλυσα δ᾽ αὐτοὺς φθάσας· ἧκεν γὰρ ἄγγελός μοι παρὰ Σίλα, ὃν
ἐγὼ καθεστάκειν τῆς Τιβεριάδος στρατηγόν, ὡς προεῖπον, τὴν τῶν
Τιβεριέων γνώμην ἀπαγγέλλων κἀμὲ σπεύδειν παρακαλῶν· βραδύ-
90 ναντος γὰρ ὑπὸ τὴν ἑτέρων ἐξουσίαν γενέσθαι τὴν πόλιν. ἐντυχὼν
οὖν τοῖς γράμμασι τοῦ Σίλα καὶ διακοσίους ἀναλαβὼν ἄνδρας δι᾽
ὅλης τῆς νυκτὸς τὴν πορείαν ἐποιούμην, προπέμψας ἄγγελον τὸν
91 τὴν ἐμὴν παρουσίαν τοῖς ἐν τῇ Τιβεριάδι σημανοῦντα. πρωῒ δὲ
πλησιάζοντος ἐμοῦ τῇ πόλει τὸ πλῆθος ὑπηντίαζεν καὶ Ἰωάννης
σὺν αὐτοῖς, καὶ πάνυ με τεταραγμένως ἀσπασάμενος, δείσας μὴ
εἰς ἔλεγχον αὐτοῦ τῆς πράξεως ἀφικομένης ἀπολέσθαι κινδυνεύσῃ,
92 ὑπεχώρησε μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ἑαυτοῦ κατάλυσιν. κἀγὼ δὲ γενό-
μενος κατὰ τὸ στάδιον τοὺς περὶ ἐμὲ σωματοφύλακας ἀπολύσας
πλὴν ἑνὸς καὶ μετὰ τούτου κατασχὼν δέκα τῶν ὁπλιτῶν δημηγορεῖν
ἐπειρώμην τῷ πλήθει τῶν Τιβεριέων στὰς ἐπὶ τριγχοῦ τινος ὑψηλοῦ,
93 παρεκάλουν τε μὴ οὕτως αὐτοὺς ταχέως ἀφίστασθαι· κατάγνωσιν

§ 86 = bell. Iud. II 615.

PRAMW

2 αὐτῷ] αυτοισ P 3 τῶν ἐπιτηδείων om. MW επιτηδιων P τὴν ἀφθονίαν M 4 κερον P 4 προσαγορευετε P 5 δὲ AMW τιβεριαιων P επιθε P 6 αὐτῶ προστίθεσθαι tr. MW 8 αἰεὶ] ἀεὶ RMW, om. A επιτηδιωσ P 9 στασεσειχαιρωντεσ P 10 πίστοσ M προστίθεσθαι MW 11 δὲ MW 12 προεῖπον — 13 ἀπαγγέλλων] προαπαγγέλλων MW 13 τιβεριαίων P απαγγελων P σπευδην P βραδύνοντοσ R 14 γενήσεσθαι coni.

ἐντυχὼν] ετυχων P 15 οὖν] οὖν ἐγὼ MW καὶ om. MW ἄν|δρας, ἄν suppl., δρασ i. ras. 3 litt. P 16 τῆς om. MW πορίαν P προπεμπων P 17 τῇ om. RMW σημανοῦντα] πολεμοῦσι σημάναντα M πολεμοῦντα σημανοῦντα W 18 ἐμοῦ] μου AMW ὑπαντίαζε R 19 καὶ] ὅσ καὶ RAMW τεταραγμένοσ P 20 κινδυνευσειυπεχωρεσε P 23 κατασχὼν δέ|κα, ὼν δέ suppl., κα i. ras. 1 litt. P post δέκα expunctum πλὴν R τῶν πολιτῶν MW 24 τῶ suppl. M τῶν om. M τιβεριαίων P θριγκοῦ RW θριγγοῦ M τινοσ, τ i. ras. P 25 οὔτω P

γὰρ αὐτοῖς οἴσειν τὴν μεταβολήν, καὶ τῷ μετὰ ταῦτα προϊσταμένῳ
δι' ὑποψίας γενήσεσθαι δικαίας, ὡς μηδὲ τὴν πρὸς ἐκεῖνον πίστιν
φυλαξόντων.

18. Οὔπω δέ μοι πάντα λελάλητο, καί τινος ἐξήκουσα τῶν 94
οἰκείων καταβαίνειν κελεύοντος· οὐ γάρ μοι καιρὸν εἶναι φροντίζειν
τῆς παρὰ Τιβεριέων εὐνοίας, ἀλλὰ περὶ τῆς ἰδίας σωτηρίας καὶ
πῶς τοὺς ἐχθροὺς φύγω. πεπόμφει δ' ὁ Ἰωάννης τῶν περὶ αὐτὸν 95
ὁπλιτῶν ἐπιλέξας τοὺς πιστοτάτους ἐκ τῶν χιλίων, οἵπερ ἦσαν
αὐτῷ, καὶ προσέταξεν τοῖς πεμφθεῖσιν ἀνελεῖν με πεπυσμένος
ὡς εἴην μετὰ τῶν οἰκείων μεμονωμένος. ἧκον δ' οἱ πεμφθέντες, 96
κἂν ἐπεπράχεισαν, εἰ μὴ τοῦ τριγχοῦ θᾶττον ἀφαλόμενος ἐγὼ μετὰ
τοῦ σωματοφύλακος Ἰακώβου καὶ ὑπό τινος Τιβεριέως Ἡρώδου
προσανακουφισθείς, ὁδηγηθεὶς ὑπὸ τούτου ἐπὶ τὴν λίμνην καὶ πλοίου
λαβόμενος καὶ ἐπιβὰς παρὰ δόξαν τοὺς ἐχθροὺς διαφυγὼν εἰς Ταρι-
χέας ἀφικόμην.

19. Οἱ δὲ τὴν πόλιν ταύτην κατοικοῦντες ὡς ἐπύθοντο τὴν 97
τῶν Τιβεριέων ἀπιστίαν, σφόδρα παρωξύνθησαν. ἁρπάσαντες οὖν
τὰ ὅπλα παρεκάλουν σφᾶς ἄγειν ἐπ' αὐτούς· θέλειν γὰρ ἔφασκον
ὑπὲρ τοῦ στρατηγοῦ δίκας λαβεῖν παρ' αὐτῶν. διήγγελλον δὲ τὰ 98
γεγονότα καὶ τοῖς κατὰ τὴν Γαλιλαίαν πᾶσαν ἐρεθίσαι καὶ τού-
τους κατὰ τῶν Τιβεριέων διὰ σπουδῆς ἔχοντες, παρεκάλουν τε
πλείστους συναχθέντας ἀφικέσθαι πρὸς αὐτούς, ἵνα μετὰ γνώμης
τοῦ στρατηγοῦ πράττωσιν τὸ δόξαν. ἧκον οὖν οἱ Γαλιλαῖοι πολλοὶ 99
πανταχόθεν μεθ' ὅπλων καὶ παρεκελεύοντό μοι προσβαλεῖν τῇ

§ 94 = bell. Iud. II 618.

PRAMW

1 οισιν P τῷ] τῶν PRA προϊσταμένων PRA 2 γεγενῆσθαι MW μηδὲ] Dindorf μήτε codd. εκεινον, ο ex ω corr. P ἐκείνων, ω ex ο corr. M πιστην P 3 φυλαξάντων PAMW 4 οὔπω δέ, ω δέ i. ras. P δέ] δὴ MW λελαλειτο P 5 κερον P 6 τιβεριαιων P 7 φύγω] ἐκφύγω (-ω· A) RAMW δὲ MW ὁ om. R περὶ αὐτῶν M¹W 8 οπλητων P πιστωτάτουσ P οἵπερ ἦσαν, οἱ ex ὁ corr. P οἳ περιῆσαν M 9 πεμφθησιν P πεπισμενοσ P 10 μεμονομένοσ P δὲ W 11 ἐπεπράχεισαν] ἐπεπράχεισαν τοὖργον RAMW εἰ i. ras. P θριγκοῦ RW θριγγοῦ M ἀφαλόμενοσ (λ suprascr.) R ἀφαλλόμενοσ PAMW 12 τιβεριαῖσ (ο suprascr.) P τιβεριέων W 13 post ὁδηγηθεὶς suppl. τε m. 1 A 14 ταριχαίασ R et ex corr. A την ταριχεασ (sic) P 16 ἐποιθοντο P 17 τιβεριαιωναπιστειαν P παροξυνθησαν P 18 σφὰσ PR et ex corr. A εφασκων P 19 στρατιγου P διηγγελων P διήγγελον R δὲ] γὰρ RAMW 20 πᾶσιν (ι ut uid. ex α corr. P) PM ερεθεισαι P τούτους] τουτου τοὺσ P¹ 21 τιβεριαιων P 22 πλιστουσ, ι ex η corr. P 23 πολλοὶ παν|ταχόθεν, λλοὶ i. ras., παντα suppl. P 24 προσβαλλεῖν W

*Τιβεριάδι καὶ κατὰ κράτος αὐτὴν ἐξελεῖν καὶ πᾶσαν ἔδαφος ποιή-
σαντα τοὺς ἐνοίκους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀνδραποδίσασθαι.
συνεβούλευον δὲ ταῦτα καὶ τῶν φίλων οἱ ἐκ τῆς Τιβεριάδος δια-*
100 *σωθέντες. ἐγὼ δὲ οὐ συνεπένευον δεινὸν ἡγούμενος ἐμφυλίου
πολέμου κατάρχειν· μέχρι λόγων γὰρ ᾤμην εἶναι δεῖν τὴν φιλο-
νεικίαν. καὶ μὴν οὐδ᾽ αὐτοῖς ἔφασκον συμφέρειν τοῦτο πρᾶξαι
Ῥωμαίων ταῖς πρὸς ἀλλήλους στάσεσιν αὐτοὺς ἀπολέσθαι προσ-
δοκώντων. ταῦτα δὲ λέγων ἔπαυσα τῆς ὀργῆς τοὺς Γαλιλαίους.*
101 20. *Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπράκτου τῆς ἐπιβουλῆς αὐτῷ γενομένης
ἔδεισε περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὁπλίτας ἀναλαβὼν ἀπῆρεν
ἐκ τῆς Τιβεριάδος εἰς τὰ Γίσχαλα, καὶ γράφει πρός με περὶ τῶν
πεπραγμένων ἀπολογούμενος ὡς μὴ κατὰ γνώμην τὴν αὐτοῦ γενο-
μένων, παρακαλεῖ τε μηδὲν ὑπονοεῖν κατ᾽ αὐτοῦ προστιθεὶς ὅρκους
καὶ δεινάς τινας ἀράς, δι᾽ ὧν ᾤετο πιστευθήσεσθαι περὶ ὧν ἐπέ-
στειλεν.*
102 21. *Οἱ δὲ Γαλιλαῖοι, πολλοὶ γὰρ ἕτεροι πάλιν ἐκ τῆς χώρας
πάσης ἀνήχθησαν μεθ᾽ ὅπλων, εἰδότες τὸν ἄνθρωπον ὡς πονηρός
ἐστιν καὶ ἐπίορκος, παρεκάλουν ἀγαγεῖν σφᾶς ἐπ᾽ αὐτόν, ἄρδην*
103 *ἀφανίσειν ἐπαγγελλόμενοι σὺν αὐτῷ καὶ τὰ Γίσχαλα. χάριν μὲν
οὖν ἔχειν αὐτῶν ταῖς προθυμίαις ὡμολόγουν ἐγὼ καὶ νικήσειν αὐ-
τῶν τὴν εὔνοιαν ἐπηγγελλόμην, παρεκάλουν δ᾽ ὅμως ἐπισχεῖν αὐ-
τοὺς ἀξιῶν καὶ συγγινώσκειν μοι δεόμενος προῃρημένῳ τὰς ταραχὰς
χωρὶς φόνων καταστέλλειν. καὶ πείσας τὸ πλῆθος τῶν Γαλιλαίων
εἰς τὴν Σέπφωριν ἀφικνούμην.*
104 22. *Οἱ δὲ τὴν πόλιν ταύτην κατοικοῦντες ἄνδρες κεκρικότες
τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐμμεῖναι πίστει, δεδιότες δὲ τὴν ἐμὴν ἄφιξιν,
ἐπειράθησαν ἑτέρᾳ με πράξει περισπάσαντες ἀδεεῖς εἶναι περὶ*

---

§ 99 = bell. Iud. II 622.

PRAMW

1 *τιβεριαδει* P *ποιήσαντασ* MW 2 *ἐνοίκους*] *ἐνοικήσαντασ* M *ἐνοικοῦντασ* W 3 *συνεβουλεύοντο δὲ* P *τῆς* om. RMW 4 *συνεπένευον*] *συνέ·νευον*, eras. *π* P 5 *φιλονικεῖαν* P 6 *οὐδὲ* MW 7 *ἀλλήλουσ, υ* ex *ι* corr. P *ἀπολέσαι* R *ἀπολεῖσθαι* coni. 8 *δὲ* om. MW fort. recte *λέγων ἔπαυσα, ων ἔπα* ex *όντων* corr. R *ἔπαυσα*] *ἐπαύσατο* P 10 *ἑαυτοῦ*] *αὐτοῦ* RMW 12 *αὐτοῦ* ex corr. A 13 *παρεκάλει* RAMW 14 *ἐπέστειλε* P 16 *γὰρ* om. P 18 *ἐφίορκοσ* P *ἄρδην*] *ἄρδειν* R, om. M 19 *ἀφανίσαι* P *ἐπαγγελόμενοι* W 20 *οὖν*] *συν* P *ομολογουν* P *νικησιν* P 21 *ἐπιγγελλόμην* P *δὲ* MW 23 *χωρεισ φθονων καταστελειν* P 24 *Σέπφωριν ἀφικνούμην*] *σεπφορειν διαφικνουμενην* P 26 *ἐμμένειν* MW *δεδειοτεσ* P *ἄφηξιν* P 27 *με*] *μὲν* MW

ἑαυτῶν. καὶ δὴ πέμψαντες πρὸς Ἰησοῦν τὸν ἀρχιληστὴν εἰς τὴν 105
Πτολεμαΐδος μεθορίαν ὑπέσχοντο δώσειν πολλὰ χρήματα θελήσαντι
μετὰ τῆς σὺν αὐτῷ δυνάμεως, ἦσαν δ' ὀκτακόσιοι τὸν ἀριθμόν,
πόλεμον ἐξάψαι πρὸς ἡμᾶς. ὁ δ' ὑπακούσας αὐτῶν ταῖς ὑποσχέ- 106
σεσιν ἠθέλησεν ἐπιπεσεῖν ἡμῖν ἀνετοίμοις καὶ μηδὲν προγινώ-
σκουσιν. πέμψας γοῦν πρός με παρεκάλει λαβεῖν ἐξουσίαν ἀσπα-
σόμενον ἀφικέσθαι. συγχωρήσαντος δέ μου, τῆς γὰρ ἐπιβουλῆς
οὐδὲν προηπιστάμην, ἀναλαβὼν τὸ σύνταγμα τῶν ληστῶν ἔσπευδεν
ἐπ' ἐμέ. οὐ μὴν ἔφθασεν αὐτοῦ τέλος λαβεῖν ἡ κακουργία· πλη- 107
σιάζοντος γὰρ ἤδη τῶν σὺν αὐτῷ τις αὐτομολήσας ἧκεν πρός με
τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ φράζων, κἀγὼ πυθόμενος ταῦτα προῆλθον
εἰς τὴν ἀγορὰν σκηψάμενος ἀγνοεῖν τὴν ἐπιβουλήν· ἐπηγόμην δὲ
πολλοὺς ὁπλίτας Γαλιλαίους, τινὰς δὲ καὶ Τιβεριέων. εἶτα προσ- 108
τάξας τὰς ὁδοὺς πάσας ἀσφαλέστατα φρουρεῖσθαι παρήγγειλα τοῖς
ἐπὶ τῶν πυλῶν μόνον Ἰησοῦν, ἐπειδὰν παραγένηται, μετὰ τῶν
πρώτων εἰσελθεῖν ἐᾶσαι, ἀποκλεῖσαι δὲ τοὺς ἄλλους, βιαζομένους
δὲ τύπτειν. τῶν δὲ τὸ προσταχθὲν ποιησάντων εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς 109
μετ' ὀλίγων. καὶ κελεύσαντος ἐμοῦ ῥῖψαι τὰ ὅπλα θᾶττον, εἰ γὰρ
ἀπειθοίη τεθνήξεσθαι, περιεστῶτας ἰδὼν πανταχόθεν αὐτῷ τοὺς
ὁπλίτας φοβηθεὶς ὑπήκουσεν· οἱ δ' ἀποκλεισθέντες τῶν ἐπακολου-
θούντων αὐτῷ πυθόμενοι τὴν σύλληψιν ἔφυγον. κἀγὼ τὸν Ἰησοῦν 110
προσκαλεσάμενος κατ' ἰδίαν οὐκ ἀγνοεῖν ἔφην τὴν ἐπ' ἐμὲ συσκευα-
σθεῖσαν ἐπιβουλὴν οὐδ' ὑπὸ τίνων πεμφθείη, συγγνώσεσθαι δ'
ὅμως αὐτῷ τῶν πεπραγμένων, εἰ μέλλοι μετανοήσειν καὶ πιστὸς
ἐμοὶ γενήσεσθαι. ὑπισχνουμένου δὲ πάντα ποιήσειν ἐκείνου ἀπέ- 111
λυσα συγχωρήσας αὐτῷ συναγαγεῖν πάλιν οὓς πρότερον εἶχεν. Σεπ-

---

PRAMW

1 αὐτῶν RMW αὑτῶν A 2 μεθορίαν (ον supra), ον abbreuiatum s. m. 1 R 3 δ'] om. P δὲ AMW 4 πρὸς] εἰσ PRA δὲ MW ταῖς] ται P 5 ἐπιπεσεῖν om. P 6 πρὸσ ἐμὲ MW ἀσπασαμενον P 7 ἀφικνεῖσθαι MW δ' ἐμοῦ R 8 σοῦνταγμα P 9 ἐπ'] εἰσ PR 11 κἀγὼ] κἀγὼ ὡσ AMW 12 επιγομην P 13 τιβεριαιων P 14 πάσας] ταύτασ MW παρρηγγιλα P παρήγγειλα, λα ex λε corr. M τοῖς] τουσ P 15 πυλῶν] ληστῶν M ἐπιδὰν P πιαραγενηται P 16 ἀποκλησαι P 17 ὁ om. M 18 οληγων P ὀλίγον M κελεύσαντοσ, οσ ex ων corr. P ὁμοῦ M τὰ om. P 19 ἀπειθοίη] απειθων P ειδων P 20 φοβιθεισ P ὑπήκουσε φοβηθεὶσ tr. M δὲ MW 21 αὐτῷ] αὐτοῦ in editis ante Hudsonum esse ait Hauerkamp; sed αὐτῷ ed. pr. συλληψειν P 22 προσκαλεσάμενοσ τὸν ἰησοῦν tr. A ἔφησε R συσκευθησαν sic P 23 οὐδὲ MW 24 τῶν om. P πεπραγμένων, γ i. ras. P μετανοειν P 25 ποιειν P 26 σεπφωρειτασ P σαπφωρίταισ R

φωρίταις δ᾽ ἠπείλησα, εἰ μὴ παύσαιντο τῆς ἀγνωμοσύνης, λήψεσθαι παρ᾽ αὐτῶν δίκας.
112 23. *Κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀφικνοῦνται πρός με δύο μεγιστᾶνες τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς τῶν Τραχωνιτῶν χώρας ἐπαγόμενοι τοὺς ἑαυτῶν ἵππους καὶ ὅπλα, χρήματα δ᾽ ὑπο-*
113 *κομίζοντες. τούτους περιτέμνεσθαι τῶν Ἰουδαίων ἀναγκαζόντων, εἰ θέλουσιν εἶναι παρ᾽ αὐτοῖς, οὐκ εἴασα βιασθῆναι, φάσκων δεῖν ἕκαστον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν τὸν θεὸν εὐσεβεῖν, ἀλλὰ μὴ μετὰ βίας, χρῆναι δὲ τούτους δι᾽ ἀσφάλειαν πρὸς ἡμᾶς καταφυγόντας μὴ μετανοεῖν. πεισθέντος δὲ τοῦ πλήθους τοῖς ἥκουσιν ἀνδράσιν τὰ πρὸς τὴν συνήθη δίαιταν ἅπαντα παρεῖχον δαψιλῶς.*
114 24. *Πέμπει δ᾽ ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας δύναμιν καὶ στρατηγὸν ἐπ᾽ αὐτῆς Αἴκουον Μόδιον Γάμαλα τὸ φρούριον ἐξαιρήσοντας. οἱ δὲ πεμφθέντες κυκλώσασθαι μὲν τὸ φρούριον οὐκ ἤρκεσαν, ἐν δὲ τοῖς φανεροῖς τῶν τόπων ἐφεδρεύοντες ἐπολιόρκουν τὰ Γάμαλα.*
115 *Αἰβούτιος δὲ ὁ δεκάδαρχος, ὁ τοῦ μεγάλου πεδίου τὴν προστασίαν πεπιστευμένος, ἀκούσας ὅτι παρείην εἰς Σιμωνιάδα κώμην ἐν μεθορίοις κειμένην τῆς Γαλιλαίας, αὐτοῦ δ᾽ ἀπέχουσαν ἑξήκοντα σταδίους, νυκτὸς ἀναλαβὼν τοὺς ἑκατὸν ἱππεῖς, οὓς εἶχεν σὺν αὐτῷ, καί τινας πεζοὺς περὶ διακοσίους, καὶ τοὺς ἐν Γάβα πόλει κατοικοῦντας ἐπαγόμενος συμμάχους, νυκτὸς ὁδεύσας ἧκεν εἰς τὴν κώμην,*
116 *ἐν ᾗ διέτριβον. ἀντιπαραταξαμένου δὲ κἀμοῦ μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὁ μὲν Αἰβούτιος εἰς τὸ πεδίον ὑπάγειν ἡμᾶς ἐπειρᾶτο· σφόδρα γὰρ τοῖς ἱππεῦσιν ἐπεποίθει. οὐ μὴν ὑπηκούσαμεν· ἐγὼ γὰρ τὸ πλεονέκτημα συνιδὼν τὸ γενησόμενον τοῖς ἱππεῦσιν, εἰ καταβαίημεν εἰς τὸ πεδίον, πεζοὶ γὰρ ἡμεῖς σύμπαντες ἦμεν, ἔγνων αὐτοῦ τοῖς*
117 *πολεμίοις συνάπτειν. καὶ μέχρι μέν τινος γενναίως ἀντέσχεν σὺν*

PRAMW

1 *δὲ* MW *παύσοιντο* W *λήμψεσθαι* P 3 *κερὸν αφικνουντα* P 4 *τραχωνειτῶν* P 5 *χρήματα δ᾽*] *καὶ χρήματα* R *καὶ χρήματα δὲ* MW *ἐπικομίζοντες* ed. Geneu. 7 *εἰ θέλουσιν* om. MW *εἶναι* om. P *ἴασα* P 8 *ἕκαστον*] *ἕκαστον ἄνθρωπον* RAMW *αὐτοῦ* R *μὴ·*, eras. *ν* P 9 *χριναι* P *ασφαλιαν* P *καταφεύγοντασ* RAMW 10 *πισθεντοσ* P 11 *συνηθει* P *ἅπαντα* iterat P *πάντα* MW 12 *δὲ* MW *στρατιγον* P 13 *Αἴκουον*] *αἴκουν* R *εὔκουον*, *εὔ* i. ras., *υ* i. ras. 2 litt. A *ἔκδυον* MW *Μόδιον*] *μονόδιον* R, cf. § 61 *φρούριον*] *χωρίον* MW 14 *κυκλώσαντεσ* P 15 *τοπον* P 16 *ἐβούτιοσ* R et ex corr. A *δεκάδαρχος*] *δεκαδάρχησ* R *δέκαρχοσ* M, i. marg. *γρ δεκάρχησ* A *πεδίου*] *πελιου* P 17 *μεθορίοις*] *μοριω* P, unde *μεθορίῳ* coni. 18 *δὲ* W 20 *περὶ*] *παρὰ* R *γαβᾶ* RMW 21 *νυκτὸς* om. R *ἧκεν*] *ἦλθεν* M 23 *ἐβούτιοσ* PR et ex corr. A *παιδιον* P 23 *ἐπιρᾶτο* P 25 *γε|γενησόμενον* M *γεγενημένον* W 26 *παιδιον* P *ἔγνω* R *μεχρει* P *γενναιοσ* P

τοῖς περὶ αὐτὸν ὁ Αἰβούτιος, ἀχρεῖον δ' ὁρῶν κατὰ τὸν τόπον
τοῦτον οὖσαν αὐτῷ τὴν ἱππικὴν δύναμιν ἀναζεύγνυσιν ἄπρακτος
εἰς Γάβαν πόλιν, τρεῖς ἄνδρας ἀποβαλὼν κατὰ τὴν μάχην. εἱπόμην 118
δὲ κατὰ πόδας ἐγὼ δισχιλίους ἐπαγόμενος ὁπλίτας, καὶ περὶ Βή-
σαραν πόλιν γενόμενος ἐν μεθορίῳ μὲν τῆς Πτολεμαΐδος κειμένην,
εἴκοσι δ' ἀπέχουσαν στάδια τῆς Γάβας, ἔνθα διέτριβεν Αἰβούτιος,
στήσας τοὺς ὁπλίτας ἔξωθεν τῆς κώμης καὶ φρουρεῖν αὐτοῖς ἀσφα-
λῶς τὰς ὁδοὺς προστάξας ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐνοχλῆσαι τοὺς πολεμίους
ἡμῖν ἕως τὸν σῖτον ἐκφορήσομεν, πολὺς γὰρ ἀπέκειτο Βερενίκης 119
τῆς βασιλίδος ἐκ τῶν πέριξ κωμῶν εἰς τὴν Βήσαραν συλλεγόμενος,
πληρώσας τὰς καμήλους καὶ τοὺς ὄνους, πολλοὺς ἐπηγόμην, διέ-
πεμψα τὸν σῖτον εἰς τὴν Γαλιλαίαν. τοῦτο δὲ πράξας προεκαλούμην 120
εἰς μάχην τὸν Αἰβούτιον, οὐχ ὑπακούσαντος δ' ἐκείνου, κατεπέ-
πληκτο γὰρ τὴν [ἡμετέραν] ἑτοιμότητα καὶ τὸ θράσος, ἐπὶ Νεοπο-
λιτανὸν ἐτραπόμην τὴν Τιβεριέων χώραν ἀκούσας ὑπ' αὐτοῦ λεη-
λατεῖσθαι. ἦν δὲ Νεοπολιτανὸς ἴλης μὲν ἔπαρχος, παρειλήφει δὲ 121
τὴν Σκυθόπολιν εἰς φυλακὴν τὴν ἀπὸ τῶν πολεμίων. τοῦτον οὖν
κωλύσας ἐπὶ πλέον τὴν Τιβεριέων κακοῦν περὶ τὴν τῆς Γαλιλαίας
πρόνοιαν ἐγινόμην.
25. Ὁ δὲ τοῦ Λευεῖ παῖς Ἰωάννης, ὃν ἔφαμεν ἐν τοῖς Γισχά- 122
λοις διατρίβειν, πυθόμενος πάντα κατὰ νοῦν μοι προχωρεῖν, καὶ
δι' εὐνοίας μὲν εἶναί με τοῖς ὑπηκόοις, τοῖς πολεμίοις δὲ δι' ἐκ-

---

PRAMW

1 ὁ om. R ἐβούτιοσ R et ex corr. A, i. marg. αι A ἄχριον P δὲ MW 2 αὐτῶι ex corr. A αυτων P 3 γαβᾶ RM γαβᾶν W τρεῖς] πρισ P 4 βήσαρασ MW 5 πόλιν] κώμην MW μεθοριων P μεθορίοισ W μὲν] δὲ MW 6 δ'] τέσσαρα MW γαβασ PA γαβᾶσ RMW ἐβούτιοσ PR et ex corr. A 7 αὐτοῖς] αὐτὸν R αὐτοὺσ MW 8 προστάξας om. P ενοχλησθε P 9 ἐκφορήσωμεν MW πολλὺσ P βερνίκησ RMW 10 εἰς τὴν Βήσαραν om. R βησαρᾶν M βησαρὰν W 11 πληρώσας τὰς] coni. πληρωσαντασ P πληρώσαντεσ RMW πληρώσασ A πολλοὺς ἐπηγόμην] πολλοὺσ ἐπιγομην P πολλοὺσ δ' (δὲ A) ἐπηγόμην RA πολλοὺσ ἠπειγμένοσ (ἠπειγμένωσ M) MW οὓς πολλοὺς ἐπηγόμην uel πολλοὺς ἐπηγμένος coni. 12 παρεκαλούμην R προσεκαλούμην MW 13 μάχην] χαμην P ἐβούτιον PR et ex corr. A ὑπακούσοντοσ P δὲ MW κατέπληκτο P καταπέπληκτο R 14 ἡμετέραν om. MW fort. recte θάρσοσ RAW θράσοσ (ἀρ suprascr.) M νεοπολιτανων P νεοπολιτιανὸν M 15 τιβεριαιων P λεηλατισθαι P 16 δὲ] δὲ ὁ RAMW νεοπολιτιανὸσ M ἴλησ, ἴ i. ras. A ειλησ P εἴλησ M εἴλησ W 17 τουτων P 18 πλεων P τιβεριαιων P τιβεριάδα RAMW κακοῦντα περὶ M 19 ἐγενόμην MW 20 τοῦ om. W Λευεῖ] λευΐου R λευῒ AMW i. marg. λευΐου A ἐν om. R γησχαλοισ P γισχάλοισ, γ ex δ corr. R 22 διεννοιασ P μὲν] με P με] μεν P

πλήξεως, οὐκ εὖ τὴν γνώμην ἐτέθη, κατάλυσιν δ' αὐτῷ τὴν ἐμὴν
123 εὐπραγίαν φέρειν νομίζων εἰς φθόνον ἐξώκειλεν οὔτι μέτριον. καὶ παύσειν με τῆς εὐτυχίας ἐλπίσας, εἰ παρὰ τῶν ὑπηκόων μῖσος ἐξάψειεν, ἔπειθεν τοὺς τὴν Τιβεριάδα κατοικοῦντας καὶ τοὺς τὴν Σέπφωριν [νομίζων] πρὸς τούτοις δὲ καὶ τοὺς Γάβαρα, πόλεις δ' εἰσὶν αὗται τῶν κατὰ τὴν Γαλιλαίαν αἱ μέγισται, τῆς πρός με πίστεως ἀποστάντας αὐτῷ προστίθεσθαι· κρεῖττον γὰρ ἐμοῦ στρα-
124 τηγήσειν αὐτῶν ἔφασκεν. καὶ Σεπφωρεῖς μέν, οὐδετέρῳ γὰρ ἡμῶν προσεῖχον διὰ τὰ Ῥωμαίους ᾑρῆσθαι δεσπότας, οὐκ ἐπένευον αὐτῷ, Τιβεριεῖς δὲ τὴν μὲν ἀπόστασιν οὐκ ἐδέχοντο, αὐτοῦ δὲ συγκατένευον γενέσθαι φίλοι, οἱ δὲ Γάβαρα κατοικοῦντες προστίθενται τῷ Ἰωάννῃ· Σίμων δ' ἦν ὁ παρακαλῶν αὐτούς, πρωτεύων μὲν τῆς
125 πόλεως, ὡς φίλῳ δὲ καὶ ἑταίρῳ τῷ Ἰωάννῃ χρώμενος. ἐκ μὲν οὖν τοῦ φανεροῦ τὴν ἀπόστασιν οὐχ ὡμολόγουν· σφόδρα γὰρ ἐδεδοίκεσαν τοὺς Γαλιλαίους ἅτε δὴ πεῖραν αὐτῶν τῆς πρὸς ἡμᾶς πολλάκις εὐνοίας λαβόντες· ἐκ τοῦ λεληθότος δὲ καιρὸν παραφυλάσσοντες ἐπιτήδειον ἐπεβούλευον, καὶ δὴ ἀφικόμην εἰς κίνδυνον τὸν μέγιστον διὰ τοιαύτην αἰτίαν.

126 26. Νεανίσκοι τινὲς θρασεῖς Δαβαριττηνοὶ γένος ἐπιτηρήσαντες τὴν Πτολεμαίου γυναῖκα τοῦ βασιλέως ἐπιτρόπου μετὰ πολλῆς παρασκευῆς καί τινων ἱππέων ἀσφαλείας χάριν ἑπομένων διὰ τοῦ μεγάλου πεδίου τὴν πορείαν ποιουμένην ἐκ τῆς τοῖς βασιλεῦσιν ὑποτελοῦς χώρας εἰς τὴν Ῥωμαίων ἐπικράτειαν, ἐπιπίπτουσιν
127 αὐτοῖς ἄφνω. καὶ τὴν μὲν γυναῖκα φυγεῖν ἠνάγκασαν, ὅσα δ' ἐπε-

§ 126 = bell. Iud. II 595.

PRAMW

1 ἐτέθη] διετέθη coni. δὲ MW αὐτῷ] αυτων P αὐτοῦ R fort. recte 2 φέρειν om. M 3 παυειν P με] μὲν R 4 εξαψιεν P ἐξαφθείη (η i. ras.) i. marg. γρ ἐξάψειε A επιθεν P 5 σεπφωρειν P νομίζων] νομειζων P, om. R δὲ] τε W, om. A δὲ MW 7 αυτων P κριττον P στρατιγησιν P 8 αὐτῶν] αὐτὸν R litt. τῶν ἔφασκεν — σεπφωρεῖσ μὲν i. ras. angustius scriptae m. 2 A ἔφασκεν] ἔφασκεν ἑαυτὸν A 9 ἡρεῖσθαι MW επενευων P 10 οὐκ ἐξεδέχοντο MW αὐτοῦ] καὶ αὐτοῦ PAMW συγκατενευων P 11 γενήσεσθαι RA προστιθεντε P 12 δὲ MW προτευων P μὲν] δε P 13 ετερω P 14 ἀπόστασιν] αποσιν P εδεδυκεσαν P ἐδεδοίκεισαν MW 15 δὴ] λει P τῆς] τὴν A ἡμᾶς] με R ἐμὲ AMW πολλακεισσυνοιασ P 16 κερον P 17 επιτηδιον P κινδύνων MW τὸν om. R 19 τινὲς] δε τινεσ P δαβαριτινοι P δαβαρητηνοὶ R δαβαρηττηνοὶ M ἀπὸ Δεβαρίθθων (-ίθων) codd. meliores bell. Iud. II 595 επιτηρισαντεσ P 20 πτολεμεου P 21 ἀσφαλίασ PW χάριν] χωρὶσ R 22 παιδιου P πορειαν P 23 επικρατιαν P 24 γυναῖκα] ιυνεκα P φεύγειν A δὲ W ἐπεφέρετο] ὑπεφέρετο PR ἐφέρετο MW

*φέρετο πάντα διήρπασαν, καὶ ἧκον εἰς Ταριχέας πρός με τέσσαρας
ἡμιόνους καταφόρτους ἄγοντες ἐσθῆτος καὶ σκευῶν· ἦν δὲ καὶ ἀρ-
γυρίου σταθμὸς οὐκ ὀλίγος καὶ χρυσοῖ πεντακόσιοι. ταῦτ᾽ ἐγὼ* 128
*βουλόμενος διαφυλάξαι τῷ Πτολεμαίῳ, καὶ γὰρ ἦν ὁμόφυλος, ἀπη-
γόρευται δ᾽ ἡμῖν ὑπὸ τῶν νόμων μηδὲ τοὺς ἐχθροὺς ἀποστερεῖν,
πρὸς μὲν τοὺς κομίσαντας ἔφην φυλάττειν αὐτὰ δεῖν, ἵν᾽ ἐκ τῆς
πράσεως αὐτῶν ἐπισκευασθῇ τὰ τείχη τῶν Ἱεροσολύμων, οἱ δὲ* 129
*νεανίαι χαλεπῶς ἔσχον οὐ λαβόντες μοῖραν ἐκ τῶν λαφύρων, καθ-
άπερ προσεδόκησαν, καὶ πορευθέντες εἰς τὰς πέριξ τῆς Τιβε-
ριάδος κώμας προδιδόναι μέλλειν με Ῥωμαίοις τὴν χώραν αὐτῶν
ἔλεγον· κεχρῆσθαι γὰρ σοφίσματι πρὸς αὐτοὺς λέγοντα τὰ ἐκ τῆς* 130
*ἁρπαγῆς κομισθέντα φυλάττειν εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῶν τειχῶν τῆς
Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως, ἐγνωκέναι δὲ πάλιν τῷ δεσπότῃ ἀποδοῦναι
[τὰ ἡρπασμένα]. καὶ κατὰ τοῦτό γε τῆς ἐμῆς γνώμης οὐ διήμαρτον·* 131
*ἀπαλλαγέντων γὰρ αὐτῶν μεταπεμψάμενος δύο τοὺς πρώτους Δασ-
σίωνα καὶ Ἰανναῖον τὸν τοῦ Ληουΐ, φίλους ἐν τοῖς μάλιστα τοῦ
βασιλέως καθεστῶτας, τὰ ἐκ τῆς ἁρπαγῆς σκεύη λαβόντας διαπέμ-
ψασθαι πρὸς ἐκεῖνον ἐκέλευον, θάνατον ἀπειλήσας αὐτοῖς τὴν
ζημίαν, εἰ πρὸς ἕτερον ταῦτα ἀπαγγελοῦσιν.*

27. *Ἐπισχούσης δὲ φήμης τὴν Γαλιλαίαν ἅπασαν, ὡς τῆς* 132
*χώρας αὐτῶν μελλούσης ὑπ᾽ ἐμοῦ τοῖς Ῥωμαίοις προδίδοσθαι καὶ
πάντων παροξυνθέντων ἐπὶ τὴν ἐμὴν τιμωρίαν, οἱ τὰς Ταριχέας
κατοικοῦντες καὶ αὐτοὶ τοὺς νεανίσκους ἀληθεύειν ὑπολαβόντες πεί-
θουσι τοὺς σωματοφύλακας καὶ τοὺς ὁπλίτας κοιμώμενόν με κατα-
λιπόντας παραγενέσθαι θᾶττον εἰς ἱππόδρομον, ὡς ἐκεῖ βουλευ-*

---

§ 127 = bell. Iud. II 596.

PRAMW

1 *ταριχαίασ* R et ex corr. A *πρὸσ ἐμὲ* MW 2 *ἐσθῆτος*] *εσοντασ* P *καὶ* (ante *σκευῶν*) om. MW 3 *χρυσωπιενταχοσιοι* P *ταῦτα* MW 4 *διαφυλάξαι*] *φυλάξαι* P *τῷ* om. MW *πτολεμεω* P *ἀπηγόρευται*] *επιγνωρευται* P 5 *δὲ* MW *δ᾽ ιμιν* P *μήτε* MW 6 *αὐτὰ φυλάττειν* tr. A 7 *πράξεωσ* PA *τῶν* iterat P in confinio paginarum 8 *χαλαιπωσ* P *λαβωντεσ μυραν* P 10 *παραδιδόναι* MW *μέλλιν* P *αὐτῶν* ex corr. A 11 *κεχρισθαι* P *τὰ* om. PMW 12 *τῆς*] *τῆσ τῶν* M 14 *τὰ ἡρπασμένα* om. R *γε*] *δε* P 15 *γαρ* i. ras. P *δασίωνα* RMW 16 *Ἰανναῖον*] *ἰάνναιον* W *Ἀνναίῳ* codd. meliores belli Iud. *λιουϊ* P *ληουῒ* RA *ληΐου* M *ληΐουει* W, i. marg. *γρ λευϊον* A 17 *ἁρπαγισσκευει* P *διαψεμψασθαι* P 19 *ἀπαγγελλουσιν* P 20 *πᾶσαν* W *τὴν χώραν* W 21 *αὐτῶν*] *αὐτοῦ* PA 22 *τημωριαν* P *ταριχαίασ* R et ex corr. A 23 *αλιθευειν επιλαβοντεσ* P *ὑπολαμβάνοντεσ* MW *πιθουσι* P 24 *σοματοφυλακασ* P *καταλειποντασ* P 25 *θᾶττον*] *τον* P

133 *σομένους μετὰ πάντων περὶ τοῦ στρατηγοῦ. πειθομένων δὲ τούτων*
καὶ συνελθόντων πολὺς ὄχλος ἤδη προσυνήθροιστο, μίαν τε πάντες
ἐποιοῦντο φωνήν, κολάζειν τὸν προδότην πονηρὸν περὶ αὐτοὺς
134 *γεγενημένον. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐξέκαιεν ὁ τοῦ Σαπίθα παῖς Ἰησοῦς*
ἄρχων τότε τῆς Τιβεριάδος, πονηρὸς ἄνθρωπος καὶ ταράξαι μεγάλα
πράγματα φύσιν ἔχων στασιοποιός τε καὶ νεωτεριστὴς ὡς οὐχ
ἕτερος, καὶ δὴ τότε λαβὼν εἰς χεῖρας τοὺς Μωυσέως νόμους καὶ
135 *προελθὼν εἰς μέσον, „εἰ μὴ καὶ ὑπὲρ αὑτῶν, ἔφη, πολῖται, μισεῖν*
δύνασθε Ἰώσηπον, εἰς τοὺς πατρίους ἀποβλέψαντες νόμους, ὧν ὁ
πρῶτος ὑμῶν στρατηγὸς προδότης ἔμελλε γίνεσθαι, καὶ μισοπονη-
ρήσαντες ὑπὲρ τούτων τιμωρήσασθε τὸν τοιαῦτα τολμήσαντα.“
136 28. *Ταῦτ' εἰπὼν καὶ τοῦ πλήθους ἐπιβοήσαντος ἀναλαβών*
τινας ὁπλίτας ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ κατηγόμην, ἔσπευδεν ὡς ἀναι-
ρήσων. ἐγὼ δ' οὐδὲν προαισθόμενος διὰ κόπον πρὸ τῆς ταραχῆς
137 *κατεσχήμην. Σίμων δ' ὁ τοῦ σώματός μου τὴν φυλακὴν πεπιστευ-*
μένος, ὁ καὶ μόνος παραμείνας, ἰδὼν τὴν ἐπιδρομὴν τῶν πολιτῶν
διήγειρέ με καὶ τὸν ἐφεστῶτά μοι κίνδυνον ἐξήγγειλεν, ἠξίου τε
γενναίως θνήσκειν ὡς στρατηγὸν ὑπ' αὐτοῦ πρὶν δὴ ἐλθεῖν τοὺς
138 *ἐχθροὺς ἀναγκάσοντας ἢ κτενοῦντας. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν, ἐγὼ δὲ*
τῷ θεῷ τὰ κατ' ἐμαυτὸν ἐπιτρέψας εἰς τὸ πλῆθος ὡρμήθην προελ-
θεῖν. μετενδὺς οὖν μέλαιναν ἐσθῆτα καὶ τὸ ξίφος ἀπαρτησάμενος

---

§ 133 = bell. Iud. II 599.

PRAMW

1 *περὶ*] suppl. m. 1 A *κατὰ* MW 2 *προσσυνήθροιστο* R *τε δὲ* MW 4 *γεγεννημενον* P *δὲ* MW *εξεκεεν* P *Σαπίθα*] *σαπιθᾶ* AMW *Σαπφία* Hudson ex § 66 et bell. Iud. 5 *αρχον* P *ανθροποσ* P 6 *νεο-τεριστησ* P, i. marg. *γρ νεωτεροποιοσ* A 7 *τότε δὴ* tr. PAR *μωσεωσ* P 8 *προελθὼν*] coni. *προσελθὼν* (*προσελθον* P) codd. *καὶ* om. AMW *αὐτῶν* MW *μισεῖν*] *μηειναιμη* P 9 *δύνασθαι* PA[1] *ἴωσιπον* P *ἀποβλέ-ψαντεσ, ντεσ* i. ras. P *ὁ* om. M 10 *πρῶτος* fort. corruptum *στρατιγοσ* P *μισοπονηρησοντασ* P *μισοπονηρεύσαντεσ* R 11 *τιμωρησασθαι* P *τολμη-σοντα* P 12 *ταῦτα* RMW 13 *ὡς* om. W *ανερησων* P 14 *δὲ* MW *προεσθομενοσ* P *διὰ κόπον*] *διακονον* P *πρὸ τῆς ταραχῆς*] *προτησ* P *γρ πρὸσ τῆσ ἀρχῆσ* i. marg. A *τῆς ταραχῆς* coni. 15 *ὕπνῳ* ante *κατεσχήμην* supplendum aut subaudiendum esse putat Hudson *δὲ* MW *ὁ*] *ου* P 16 *ειδων* P 17 *διήγειρέ*] *διεγειραί* P *διεγείρει* AMW *τὸν*] *τῶν* A *μοι* om. M *ἐξήγγειλεν*] *εξειγειλεν* P *ἐξαγγέλλει* A *διαγγέλλει* M *ἐξαγγέλει* W *ηξείον* P 18 *γενναίως*] *γενέσθαι ὡσ* PR *ὑπ' αὐτοῦ*] *ὑφ' αὐτοῦ* R *ἐπ' αὐτοῦ* W, om. M *δὴ ἐλθεῖν*] *διελθεῖν* PAMW 19 *ἐχθροὺς*] *εχορουσ* P *κεν-νοῦντασ* P *ταῦτ'* RA 20 *τὰ κατ' ἐμαυτὸν τῷ θεῷ* tr. MW 21 *μελεναν* P *αισθῆτα* P *ὡσ ἐσθῆτα* MW *απαρτησομενοσ* P *ἀπαρτισάμενοσ* W

ἐκ τοῦ αὐχένος καθ' ὁδὸν ἑτέραν, ᾗ μηδένα μοι τῶν πολεμίων
ὑπαντιάσειν ᾤμην, ᾔειν εἰς τὸν ἱππόδρομον, ἄφνω τε φανεὶς καὶ
πρηνὴς πεσὼν καὶ τὴν γῆν δάκρυσιν φύρων ἐλεεινὸς ἔδοξα πᾶσιν.
συνεὶς δὲ τοῦ πλήθους τὴν μεταβολὴν διιστάναι τὰς γνώμας αὐτῶν 139
ἐπειρώμην πρὸ τοῦ τοὺς ὁπλίτας ἀπὸ τῆς οἰκίας ὑποστρέψαι. καὶ
συνεχώρουν μὲν ἀδικεῖν, ὡς αὐτοὶ νομίζουσιν, ἐδεόμην δὲ διδάξαι
πρότερον, εἰς τίνα χρείαν ἐφύλαττον τὰ ἐκ τῆς ἁρπαγῆς κομισθέντα
χρήματα καὶ τότε θνήσκειν, εἰ κελεύοιεν. τοῦ δὲ πλήθους λέγειν 140
κελεύοντος ἐπῆλθον οἱ ὁπλῖται καὶ θεασάμενοί με προσέτρεχον ὡς
κτενοῦντες. ἐπισχεῖν δὲ τοῦ πλήθους κελεύοντος ἐπείσθησαν προσ-
δοκῶντες, ἐπειδὰν ὁμολογήσω πρὸς αὐτοὺς τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ
τετηρηκέναι, ὡς ὡμολογηκότα τὴν προδοσίαν ἀναιρήσειν.

29. Σιγῆς οὖν παρὰ πάντων γενομένης, „ἄνδρες, εἶπον, ὁμό- 141
φυλοι, θανεῖν μέν, εἰ δίκαιόν ἐστιν, οὐ παραιτοῦμαι. βούλομαι δ'
ὅμως πρὸ τοῦ τελευτῆσαι τὴν ἀλήθειαν φράσαι πρὸς ὑμᾶς· τὴν 142
γὰρ πόλιν ταύτην φιλοξενωτάτην οὖσαν ἐπιστάμενος πληθύουσάν
τε προθύμως τοσούτων ἀνδρῶν, οἳ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας καταλι-
πόντες ἀφίκοντο κοινωνοὶ τῆς ἡμετέρας γενόμενοι τύχης, ἐβουλήθην
τείχη κατασκευάσαι ἐκ τῶν χρημάτων, περὶ ὧν ἡ παρ' ὑμῶν ἐστιν
ὀργή, δαπανωμένων εἰς τὴν οἰκοδομίαν αὐτῶν." πρὸς ταῦτα παρὰ 143
μὲν τῶν Ταριχεωτῶν καὶ ξένων ἐγείρεται φωνὴ χάριν ἔχειν ὁμολο-
γούντων καὶ θαρρεῖν προτρεπομένων, Γαλιλαῖοι δὲ καὶ Τιβεριεῖς
τοῖς θυμοῖς ἐπέμενον, καὶ γίνεται στάσις πρὸς ἀλλήλους τῶν μὲν
κολάσειν ἀπειλούντων με τῶν δὲ καταφρονεῖν. ἐπεὶ δ' ἐπηγγειλάμην 144

§ 138 = bell. Iud. II 601.

PRAMW

1 μιδενα P 2 υπαντιασιν P ᾔειν om. PR τε φανεὶς] δὲ ἀναφανεὶσ (ἀναφανὴσ W) MW 3 πεσον P φύρων] φερων P βρέχων R 4 διει-σταναι P διστᾶναι W 5 οικειασ P 6 μὲν om. PA αὐτοὶ] αὐτὸν W νομειζουσιν P 7 νομισθέντα R 8 θνισκειν P τοῦ ex τὸν corr. A 9 οπλειται P 10 πλίθουσ P κελεύσαντοσ R fort. recte ἐπισθησαν P 11 επιδαν P 12 ομολογηκοτα P αναιρησιν P 13 σειγησ P γινο-μενησ P ανδρασ P εἶπεν R 14 δὲ MW 16 οὖσαν ἐπιστάμενος πληθύ om. P litt. ουσάν — 17 ἀνδρῶν i. ras. angustius scriptae m. 2 A πλήθουσαν MW 17 προθύμως] om. MW et ut uid. A[1], fort. u. 18 ante ἀφί-κοντο transponendum καταλειποντεσ P 18 ὑμετέρασ PAW γενησό-μενοι coni. 19 χρημάτων] χρημάτων τούτων RAMW 20 ὀργή] ἑορτή R δαπανομενων P παρὰ] περὶ R 21 ταριχεατῶν R ταριχαιωτῶν, αι i. ras., i. marg. γρ ταριχαιατῶν A ταριχέων MW χαρειν P 22 προσεπομενων P τιβέριοι MW 23 ἐπέμενον ex ἐπόμενοι corr. A επομενον P μὲν om. P 24 κόλασιν PA[1] με om. AMW ἐπεὶ δ'] επιδη P ἐπειδὴ δ' R ἐπεὶ δὲ AMW

καὶ Τιβεριάδι κατασκευάσειν τείχη καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν αὐτῶν
ταῖς ἀναγκαίαις, πιστεύσαντες ὑπεχώρουν ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ.
κἀγὼ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα διαφυγὼν τὸν προειρημένον κίνδυνον
μετὰ τῶν φίλων καὶ ὁπλιτῶν εἴκοσιν εἰς τὴν οἰκίαν ὑπέστρεψα.
145 30. Πάλιν δ' οἱ λῃσταὶ καὶ τῆς στάσεως αἴτιοι δείσαντες περὶ
ἑαυτῶν, μὴ δίκας εἰσπραχθῶσιν ὑπ' ἐμοῦ τῶν πεπραγμένων, ἀνα-
λαβόντες ἑξακοσίους ὁπλίτας ἧκον ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἔνθα διέτριβον
146 ἐμπρήσοντες αὐτήν. ἀπαγγελθείσης δέ μοι τῆς ἐφόδου φεύγειν
μὲν ἀπρεπὲς ἡγησάμην, ἔκρινα δὲ παραβαλόμενος χρήσασθαί τι
καὶ τόλμῃ. προστάξας οὖν ἀποκλεῖσαι τῆς οἰκίας τὰς θύρας αὐτὸς
ἐπὶ τὸ ὑπερῷον ἀναβὰς παρεκάλουν εἰσπέμψαι τινὰς ληψομένους
147 τὰ χρήματα· παύσεσθαι γὰρ οὕτως τῆς ὀργῆς αὐτοὺς ἔφην. εἰσ-
πεμψάντων δὲ τὸν θρασύτατον αὐτῶν μάστιξιν αἰκισάμενος τὴν
ἑτέραν τε τῶν χειρῶν ἀποκόψαι κελεύσας καὶ κρεμάσαι ἐκ τοῦ τρα-
148 χήλου τοιοῦτον ἐξέβαλον πρὸς τοὺς ἐξαποστείλαντας. τοὺς δ'
ἔλαβεν ἔκπληξις καὶ φόβος οὔτι μέτριος. δείσαντες οὖν καὶ αὐτοὶ
ταὐτὰ πείσεσθαι, εἰ μένοιεν, εἴκαζον γὰρ ἔνδον ἔχειν με πλείους
αὐτῶν, εἰς φυγὴν ὥρμησαν. κἀγὼ τοιούτῳ στρατηγήματι χρησά-
μενος τὴν δευτέραν ἐπιβουλὴν διέφυγον.
149 31. Πάλιν δὲ τὸν ὄχλον τινὲς ἠρέθιζον τοὺς ἀφικομένους
πρός με βασιλικοὺς μεγιστᾶνας οὐκ ὀφείλειν ζῆν λέγοντες μὴ μετα-

---

§ 144 = bell. Iud. II 606.

PRAMW

1 τιβεριάσι MW, unde Τιβεριεῦσι coni. κατασκευασαι P 2 ταῖσ ἀναγκαίαις] i. marg. γρ ταῖσ ἀνάγκαισ A ταῖσ ἀνάγκαισ R εαυτων P 4 ἴκοσιν P εἴκοσι RMW οἰκειανυποστρεψαι P 5 δὲ MW λισται P δισαντεσ P 6 αὐτῶν R εἰσπραχθωσιν, χθ ex ττ corr. P 7 οἴκειαν P 8 ενπρησοντεσ P ἐμπρήσαντεσ R απαγγελθησεισ P φεύγειν] πρέπειν in spatio uacuo suppl. R 9 παραβαλλόμενοσ RM 10 αποκλησαι P οικειασ P τὰσ τῆσ οἰκίασ tr. R θύρασ, θ ex ο corr. P 11 ἐπὶ ex ὑπὲρ corr. R λημψομενουσ P 12 παύσεσθαι] coni. παύσασθαι codd. εἰσχεμψάντων — 14 ἑτέραν] εἰσπεμψάντων δὲ τὸν θρασύτατον αὐτῶν εἰσ τὸ μυχαίτατον παρασύρασ τῆσ οἰκίασ καὶ μάστιξιν αἰκισάμενοσ τὴν ἑτέραν R εἰσπεμψάντων δὲ τὸν θρασύτατον αὐτῶν εἰσ τὸ μυχαίτατον τῆσ οἰκίασ παρασύρασ, litt. των δὲ — παρασύρασ i. ras. angustius scripta m. 2 A, cf. bell. Iud. II 612 εἰσπέμψαντο P 13 θαρσυτατον P θρασύτερον MW μαστιξεινεκεισαμενοσ P μάστιξιν ἀναικισάμενοσ MW 14 ἀποκόψασ MW κελεύσας om. MW κρεμάσασ RMW 15 τοὺσ ἀποστείλαντασ AMW δὲ MW 16 εκ'πλιξεισ P αὐτοὶ om. P 17 τοιαῦτα R τὰ αὐτὰ MW 18 αὐτῶν] αὐτῶν ὁπλίτασ RAMW φυγειν P 19 ἐξέφυγον R 20 τινεσ τὸν ὄχλον tr. MW ηρεθειζον P 21 βασιλειχουσ μεγιστανουσ P οφιλειν P λέγοντασ A

βῆναι θέλοντας εἰς τὰ παρ᾿ αὐτοῖς ἔθη, πρὸς οὓς σωθησόμενοι
πάρεισι· διέβαλλόν τε φαρμακέας εἶναι λέγοντες τοὺς Ῥωμαίους
παραγενέσθαι. ταχὺ δὲ τὸ πλῆθος ἐπείθετο ταῖς τῶν λεγομένων
πρὸς χάριν αὐτοῖς πιθανότησιν ἀπατώμενοι. πυθόμενος δὲ περὶ 150
τούτων ἐγὼ πάλιν τὸν δῆμον ἀνεδίδασκον μὴ δεῖν διώκεσθαι τοὺς
καταφυγόντας πρὸς αὐτούς· τὸν δὲ φλύαρον τῆς περὶ τῶν φαρμά-
κων αἰτίας διέσυρον, οὐκ ἂν τοσαύτας μυριάδας στρατιωτῶν Ῥω-
μαίους λέγων τρέφειν, εἰ διὰ φαρμάκων ἦν νικᾶν τοὺς πολεμίους.
ταῦτα λέγοντος ἐμοῦ πρὸς ὀλίγον μὲν ἐπείθοντο, πάλιν δ᾿ ἀναχω- 151
ρήσαντες ὑπὸ τῶν πονηρῶν ἐξηρεθίζοντο κατὰ τῶν μεγιστάνων,
καί ποτε μεθ᾿ ὅπλων ἐπὶ τὴν οἰκίαν αὐτῶν τὴν ἐν Ταριχέᾳ ἀπῆλ-
θον ὡς ἀναιρήσοντες. ἔδεισα δ᾿ ἐγὼ πυθόμενος, μὴ τοῦ μύσους 152
τέλος λαβόντος ἀνεπίβατος γένηται τοῖς καταφυγεῖν εἰς αὐτὴν θέ-
λουσιν. παρεγενόμην οὖν εἰς τὴν τῶν μεγιστάνων οἰκίαν μετά τινων 153
ἑτέρων, καὶ κλείσας διώρυγά τε ποιήσας ἀπ᾿ αὐτῆς ἐπὶ τὴν λίμνην
ἄγουσαν μεταπεμψάμενός τε πλοῖον καὶ σὺν αὐτοῖς ἐμβὰς ἐπὶ τὴν
μεθόριον τῶν Ἱππηνῶν διεπέρασα, καὶ δοὺς αὐτοῖς τὴν τιμὴν τῶν
ἵππων, οὐ γὰρ ἠδυνήθην αὐτοὺς ἐπαγαγέσθαι τοιαύτης γενομένης
τῆς ἀποδράσεως, ἀπέλυσα πολλὰ παρακαλέσας τὴν προσπεσοῦσαν
ἀνάγκην γενναίως ἐνεγκεῖν. αὐτός τε μεγάλως ἠχθόμην βιασθεὶς 154
τοὺς προσφυγόντας ἐκθεῖναι πάλιν εἰς τὴν πολεμίαν, ἄμεινον δὲ
νομίσας παρὰ Ῥωμαίοις ἀποθανεῖν αὐτούς, εἰ συμπέσοι, μᾶλλον
ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν χώραν. οἱ δ᾿ ἄρα διεσώθησαν· συνεχώρησεν γὰρ
αὐτοῖς βασιλεὺς Ἀγρίππας τὰ ἡμαρτημένα. καὶ τὰ μὲν περὶ ἐκεί-
νους τοῦτ᾿ ἔσχε τὸ τέλος.

PRAMW

2 λέγοντες] λεγοντασ P λέγοντεσ καὶ κωλυτὰσ RA λέγοντεσ καὶ κωλύοντασ MW λέγοντες καὶ κελεύοντας Hallius τοὺς] τοῦ A τοῦ Ῥωμαίων περιγενέσθαι Cocceji 3 επιθετο P 4 αὐτοῖς] αὐτῶν R απατομενοι πειθομενοσ P δ᾿ ἐγὼ περὶ τούτων tr. R 5 διώκεσθαι] διδάσκεσθαι PR 6 τὸν] τὸ ed. pr. φαρμακῶν W 8 λέγων] δε λεγων P τρέφειν] τροφὴν R εἰ] η P φαρμακέων AMW 9 ταῦτα δὲ λέγοντοσ PMW ἐμοῦ] αὐτοῦ R μὲν] δε P επιθοντο P δὲ MW 10 εξηρεθηζοντο P ἐξερεθίζοντο R 11 οικειαν P τὴν om. MW ταριχαία R ταριχαίαι (σ supra) ex ταριχέα· corr. A ταρίχει MW Ταριχέαις coni. επηλθων P ἐπῆλθον RA 12 δὲ MW μίσουσ W 13 ανεπιβατον P fort. recte γενητε P καταφυγεῖν] καταφυσιν P 14 οικειαν P 15 κλισασ P ἀπ᾿] Hudson ἐπ᾿ codd. αὐτῆς] αὐτὴν MW 17 μεθοριαν P Ἱππηνῶν] ἰοπηνῶν R τημην P 18 ηδυνηθη P αυτοισ P εναγαγεσθαι P ἀπαγαγέσθαι MW 21 πάλιν ἐκθεῖναι tr. M πολεμειαν P δὲ] δὴ R εἶναι A δὲ ἦν MW 22 σημπεσοι P 23 δὲ MW 24 ὁ βασιλεὺσ R ημαρτιμενα P 25 τοῦτο MW

155 32. Οἱ δὲ τὴν τῶν Τιβεριέων πόλιν κατοικοῦντες γράφουσιν
πρὸς τὸν βασιλέα παρακαλοῦντες πέμψαι δύναμιν τὴν φυλάξουσαν
αὐτῶν τὴν χώραν· θέλειν γὰρ αὐτῷ προστίθεσθαι. κἀκείνῳ μὲν
156 ταῦτ' ἔγραφον. ἀφικόμενον δέ με πρὸς αὐτοὺς παρεκάλουν τὰ
τείχη κατασκευάζειν αὐτοῖς, ὡς ὑπεσχήμην· ἠκηκόεισαν δὲ τὰς Τα-
ριχέας ἤδη τετειχίσθαι. κατανεύσας οὖν ἐγὼ καὶ πάντα τὰ πρὸς
τὴν οἰκοδομίαν παρασκευασάμενος τοὺς ἀρχιτέκτονας ἐκέλευον ἐνερ-
157 γεῖν. μετὰ δὲ τρίτην ἡμέραν εἰς Ταριχέας ἀπερχομένου μου τῆς
Τιβεριάδος ἀπεχούσας στάδια τριάκοντα, συνέβη τινὰς Ῥωμαίων
ἱππεῖς οὐ πόρρωθεν τῆς πόλεως ὁδοιποροῦντας ὀφθῆναι, οἳ δόξαν
158 παρέσχον τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν ἥκειν. εὐθέως γοῦν εἰς
μὲν τὸν βασιλέα μετὰ πολλῶν ἐπαίνων ἠφίεσαν φωνάς, κατ' ἐμοῦ
δὲ βλασφήμους. καὶ ἐπιδραμών τις ἀπήγγειλέν μοι τὴν διάνοιαν
159 αὐτῶν, ὡς ἀφίστασθαί μου διεγνώκασιν. ἐγὼ δ' ἀκούσας ἐταράχθην
μὲν σφόδρα· τοὺς γὰρ ὁπλίτας ἔτυχον ἐκ τῶν Ταριχεῶν ἐπὶ τὰς
αὐτῶν οἰκήσεις ἀφεικὼς διὰ τὸ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν σάββατον
ὑπάρχειν· οὐ γὰρ ἐβουλόμην ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ πλήθους ἐνο-
160 χλεῖσθαι τοὺς ἐν ταῖς Ταριχέαις. ὁσάκις γοῦν ἐν αὐταῖς διέτριβον
οὐδὲ τῆς περὶ τὸ σῶμα φυλακῆς ἐποιούμην πρόνοιαν, πεῖραν παρὰ
161 τῶν ἐνοικούντων τῆς πρός με πίστεως λαβὼν πολλάκις. μόνους
δ' ἔχων περὶ ἐμαυτὸν ἑπτὰ τῶν ὁπλιτῶν καὶ τοὺς φίλους ἠπόρουν,
ὃ πράξω· μεταπέμψασθαι γὰρ τὴν ἐμὴν δύναμιν διὰ τὸ λήγειν
ἤδη τὴν ἐνεστῶσαν ἡμέραν οὐκ ἐδοκίμαζον· οὐδὲ γὰρ ἀφικομένης
αὐτῆς εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ὅπλα λαβεῖν κωλυόντων ἡμᾶς τῶν νόμων,

§ 155 = bell. Iud. II 632.

PRAMW
1 τῶν om. MW τιβεριαιων P 2 φυλάξασαν R 3 αὐτῷ] αυτων P 4 ταῦτ'] τοῦτο MW εγεγραφον P πρὸς — 5 τείχη om. P τὰ τείχη s. M 5 ὑπεσχόμην RMW ηκηκοησαν P δὲ] γὰρ M ταριχαίασ R et ex corr. A 6 τετιχισθαι P τὰ om. PR 7 τὴν om. MW 8 ταριχαίασ R et ex corr. A μου om. MW fort. recte 9 απεσχουσασ P ἀπεχούσησ MW σταδίουσ R ῥωμαίουσ MW 10 οδοπορουντασ, οδο i. ras. P 11 παρασχον P παρὰ om. P 12 ἐπαίνων om. R φωνὰς] φωνὰσ εὐφήμουσ R, cf. § 166 13 καὶ εἰσδραμὼν ἀπήγγειλέ μοι τισ τὴν MW 14 δὲ MW ἐταράχθη R ἐταράχθη^ν A 15 ταριχαίων R ταριχαιῶν, αι i. ras. A ταριχέων W 16 αφικωσ P ἀφηκὼσ W 17 ἐνοχλισθαι P 18 τοὺς ἐν ταῖς (ταῖς om. W) Ταριχέαις (ταριχαίαισ M) u. 17 post ἐβουλόμην tr. MW ταριχαίαισ RM et ex corr. A οσακεισ P οὖν MW αὐταῖς] αὐτῇ MW 19 παρὰ] περὶ PA 21 δὲ MW 22 μεταπέμπεσθαι PRA γαρ i. ras. P δυναμην P 23 εδοκειμαζον P

κἂν μεγάλη τις ἐπείγειν ἀνάγκη δοκῇ. εἰ δὲ τοῖς Ταριχεώταις 162
καὶ τοῖς παρ' αὐτοῖς ξένοις ἐπιτρέψαιμι τὴν πόλιν διαρπάζειν,
ἑώρων οὐχ ἱκανοὺς ἐσομένους, τὴν ἐμὴν ὑπέρθεσιν ἑώρων μακρο-
τάτην· φθήσεσθαι γὰρ καὶ τὴν παρὰ βασιλέως δύναμιν ἀφικομέ-
νην, καὶ ἐκπεσεῖσθαι τῆς πόλεως ᾠόμην. ἐβουλευόμην οὖν στρα- 163
τηγήματι χρῆσθαί τινι κατ' αὐτῶν. παραχρῆμα δὴ τοὺς πιστο-
τάτους τῶν φίλων ταῖς πύλαις τῶν Ταριχεῶν ἐπιστήσας φυλάξοντας
μετ' ἀσφαλείας τοὺς ἐξιέναι θέλοντας καὶ τοὺς πρώτους τῶν οἴκων
προσκαλεσάμενος, αὐτῶν ἕκαστον ἐκέλευσα καθελκύσαντα πλοῖον
ἐμβάντα συνεπαγόμενον τὸν κυβερνήτην ἕπεσθαί μοι πρὸς τὴν Τι-
βεριέων πόλιν. καὶ αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν ὁπλιτῶν, 164
οὓς ἔφην ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν εἶναι, ἐμβὰς ἔπλεον ἐπὶ τὴν Τιβεριάδα.
33. Τιβεριεῖς δὲ τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν ὡς ἔγνωσαν 165
οὐχ ἥκουσαν αὐτοῖς, πλοίων δὲ τὴν λίμνην πᾶσαν ἐθεάσαντο πλήρη,
δείσαντες περὶ τῇ πόλει καὶ καταπλαγέντες ὡς ἐπιβατῶν πλήρεις
εἶναι νέας, μετατίθενται τὰς γνώμας. ῥίψαντες οὖν τὰ ὅπλα μετὰ 166
γυναικῶν καὶ παίδων ὑπηντίαζον πολλὰς μετ' ἐπαίνων εἰς ἐμὲ
φωνὰς ἀφιέντες, εἴκαζον γὰρ οὐ προπεπύσθαι με τὴν διάνοιαν
αὐτῶν, καὶ παρεκάλουν φείσασθαι τῆς πόλεως. ἐγὼ δὲ πλησίον 167
γενόμενος ἀγκύρας μὲν ἔτι πόρρω τῆς γῆς ἐκέλευον βαλέσθαι τοὺς
κυβερνήτας ὑπὲρ τοῦ μὴ κατάδηλα τοῖς Τιβεριεῦσιν εἶναι τὰ πλοῖα
κενὰ τῶν ἐπιβατῶν ὄντα, πλησιάσας δ' αὐτὸς ἔν τινι πλοίῳ κατε-
μεμφόμην αὐτῶν τὴν ἄγνοιαν, καὶ ὅτι δὴ οὕτως εὐχερεῖς εἶεν πάσης
δικαίας ἄνευ προφάσεως ἐξίστασθαι τῆς πρός με πίστεως. ὡμο- 168
λόγουν δ' εἴς τε τὸ λοιπὸν αὐτοῖς συγγνώσεσθαι βεβαίως, εἰ πέμ-

§ 162 = bell. Iud. II 634.

PRAMW

1 κἂν] καὶ PR ἐπείγη MW δοκῇ, ῃ i. ras. A δοκεῖ PRMW εἰ om. PRMW ταριχαιάταισ R et ex corr. A 2 επιτρεψαιμη P ἐπιτρέψαιμε M 3 ἑώρων om. MW ουχϊκανουσ P ἐσομένουσ om. MW ἐμὴν] δ' (δὲ A) ἐμὴν RA 4 ἀφικόμην R ἀφικνουμένην W 5 τῆς om. W ᾤμην ἐβουλόμην MW 6 χρήσασθαι RMW τινι] την P δὴ] δὲ W 7 ταριχαίων RM ταριχαιῶν, αι i. ras. A ταριχέων W 8 μετὰ MW ασφαλιασ R ἐξιέναι] ed. pr. ἐξεῖναι codd. 9 καθελχύσαντα, ύ corr. ex αι uid. A 10 συναπαγόμενον W πρὸς] εἰσ MW τιβεριαιων P 11 αὐτοὺσ R οπλειτων P 12 ἔπλεον om. MW 14 ουχηκουσαν P οὐχ εἴχουσαν R 15 περὶ τὴν πόλιν MW καὶ om. MW 16 εἶναι νέας] εἶεν αἱ νῆεσ MW ρειψαντεσ P 17 παιδίων MW 18 φωνὰσ εἰσ ἐμὲ tr. A προπεπύσθαι] προπεποιθαι P 19 φισασθαι P πλησίον] πλησίον τῆσ πόλεωσ MW 20 βάλλεσθαι RMW 21 κατάδηλα] καταταδηλα, δ ex λ corr. P κατάλληλα A τιβεριεῦσι W 22 δὲ MW 25 δ' εἴς τε] δεῖσθαί με MW δ' εἴς γε coni. αὐτὸσ PRA συγγνωσθσθαι sic P πέμψειεν RM

*ψειαν δέκα τοῦ πλήθους προεστῶτας. ὑπακουσάντων δ' ἑτοίμως
καὶ πεμψάντων ἄνδρας οὓς προεῖπον, ἐμβιβάσας ἀπέλυον εἰς Τα-
ριχέας φυλαχθησομένους.*
169 34. *Τῷ στρατηγήματι δὲ τούτῳ τὴν βουλὴν πᾶσαν κατ' ὀλί-
γους λαβὼν εἰς τὴν προειρημένην πόλιν καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς πολλοὺς
τοῦ δήμου πρώτους ἄνδρας οὐκ ἐλάττους ἐκείνων ὄντας διεπεμψά-*
170 *μην. τὸ δὲ πλῆθος, ὡς εἶδον εἰς οἷον κακῶν ἥκουσι μέγεθος, παρε-
κάλουν με τὸν αἴτιον τῆς στάσεως τιμωρήσασθαι. Κλεῖτος δ' ἦν*
171 *ὄνομα τούτῳ, θρασύς τε καὶ προπετὴς νεανίας. ἐγὼ δ' ἀποκτεῖναι
μὲν οὐχ ὅσιον ἡγούμενος ὁμόφυλον ἄνδρα, κολάσαι δ' ἀνάγκην ἔχων,
τῶν περὶ ἐμέ τινι σωματοφυλάκων Ληουεῖ προσέταξα προελθόντι*
172 *κόψαι τοῦ Κλείτου τὴν ἑτέραν τῶν χειρῶν. δείσαντος δὲ τοῦ κελευ-
σθέντος εἰς τοσοῦτο πλῆθος προελθεῖν μόνου, τὴν δειλίαν τοῦ
στρατιώτου μὴ βουληθεὶς κατάδηλον γενέσθαι τοῖς Τιβεριεῦσιν,
αὐτὸν Κλεῖτον φωνήσας „ἐπειδὴ καὶ ἄξιος, εἶπον, ὑπάρχεις ἀμφο-
τέρας τὰς χεῖρας ἀποβαλεῖν οὕτως ἀχάριστος εἰς ἐμὲ γενόμενος,
γενοῦ σαυτοῦ δημόσιος, μὴ καὶ ἀπειθήσας χείρονα τιμωρίαν ὑπό-*
173 *σχῃς.“ τοῦ δὲ τὴν ἑτέραν αὐτῷ συγχωρῆσαι πολλὰ δεομένου μόλις
κατένευσα. κἀκεῖνος ἄσμενος ὑπὲρ τοῦ μὴ τὰς δύο χεῖρας ἀποβαλεῖν
λαβὼν μάχαιραν κόπτει τὴν ἀριστερὰν ἑαυτοῦ. καὶ τοῦτο τὴν στά-
σιν ἔπαυσεν.*
174 35. *Τιβεριεῖς δέ, ὡς εἰς τὰς Ταριχέας ἀφικόμην γνόντες τὴν
στρατηγίαν, ᾗ κατ' αὐτῶν ἐχρησάμην, ἀπεθαύμαζον ὅτι χωρὶς φόνων*

---

§ 168 = bell. Iud. II 639.

PRAMW

1 *προεστοτασ* P lacunam hic esse ex bell. Iud. conicio *δὲ* MW 2 *πρωειπον* P *ενβιβασασ* P *απελοιον* P *ἀπήλαυνον* MW *ταριχαίασ* R et ex corr. A 4 *τοῦτο* P *βουλιν* P *ολLγουσ, ου* ex *ο* corr. A *ὀλίγον* R 5 *πολουσ* P 6 *τοῦ δήμου* ex *τῶν δήμων* corr. R 7 *οἵων* A *κακον* P *ἥκουσιν* W 8 *με*] *μεν* P *τῆς*] *με τῆσ* M *τιμωρήσεσθαι* PR *κλιτοσ* PA[1]MW *δ' ἦν*] *δ'* R *δὲ ἦν* MW 9 *τοῦτο* W *τε*] *δὲ* W, om. M *δὲ* MW 10 *κολάσαι*] *καλεσαι* P *δὲ* MW 11 *τινὶ* codd. *λιουει* P *ληουΐ* R *λη·ουΐ, ΐ* i. ras., i. marg. *γρ λευουΐ* A *λημουεὶ* MW *προσέταξε* R *προσελθόντι* AMW 12 *κλίτου* PA[1]MW 13 *τοσοῦτο*, litt. *οσο* ex *οὗτο* corr. R *τοσοῦτον* MW *προελθεῖν*] *προδιελθεῖν* A *δεῖν προελθεῖν* MW *διλιαν* P 14 *καταληλον* P 15 *κλίτον* PA[1]MW *επιδη* P *εἶπον*] *επιον* P 16 *ουτοσαχριστοσ* P *ἐμὲ*] *με* P 17 *δημόσιος*] *δήμιοσ* RAMW *απιθησασ* P *ὑποστῆσ* M *ὑπόστησ* W 18 *αὐτῶι* ex corr. A *δεομένου πολλὰ* tr. MW 19 *ἀσμένωσ* R *τοῦ* om. P 20 *μαχεραν* P *ἑαυτοῦ*] *αὐτοῦ* R *τουτον* P 22 *τὰς* om. MW *ταριχαίασ* R et ex corr. A *γνωντεσ* P 23 *χωρεισ* P

ἔπαυσα τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτῶν. ἐγὼ δὲ τοὺς ἐκ τῆς εἱρκτῆς μετα- 175
πεμψάμενος τοῦ πλήθους τῶν Τιβεριέων, ἦν δὲ σὺν αὐτοῖς Ἰοῦστος
καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Πιστός, συνδείπνους ἐποιησάμην, καὶ παρὰ
τὴν ἑστίασιν ἔλεγον, ὅτι τὴν Ῥωμαίων δύναμιν οὐδ' αὐτὸς ἀγνοῶ
πασῶν διαφέρουσαν, σιγῴην μέντοι περὶ αὐτῆς διὰ τοὺς λῃστάς.
καὶ αὐτοῖς δὲ ταῦτα συνεβούλευον ποιεῖν τὸν ἐπιτήδειον περιμένουσι 176
καιρὸν καὶ μὴ δυσανασχετεῖν ἐμοὶ στρατηγῷ· μηδενὸς γὰρ αὐτοὺς
ἑτέρου δυνήσεσθαι ῥᾳδίως ἐπιεικοῦς ὁμοίως τυχεῖν. τὸν Ἰοῦστον 177
δὲ καὶ ὑπεμίμνησκον, ὅτι πρόσθεν ἢ με παραγενέσθαι ἐκ τῶν Ἱερο-
σολύμων οἱ Γαλιλαῖοι τἀδελφοῦ τὰς χεῖρας ἀποκόψειαν αὐτοῦ πρὸ
τοῦ πολέμου πλαστῶν αὐτῷ γραμμάτων κακουργίαν ἐπικαλέσαντες,
καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν Φιλίππου Γαμαλῖται πρὸς Βαβυ-
λωνίους στασιάζοντες ἀνέλοιεν Χάρητα, συγγενὴς δ' ἦν οὗτος τοῦ
Φιλίππου, καὶ ὡς Ἰησοῦν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἄνδρα τῆς ἀδελφῆς 178
Ἰούστου σωφρόνως κολάσειαν. ταῦτα παρὰ τὴν ἑστίασιν διαλεχθεὶς
τοῖς περὶ τὸν Ἰοῦστον ἕωθεν ἐκέλευσα πάντας τῆς φυλακῆς ἀπο-
λυθῆναι.

36. Πρὸ δὲ τούτων συνέβη τὸν Ἰακίμου Φίλιππον ἀπελθεῖν 179
ἐκ Γάμαλα τοῦ φρουρίου τοιαύτης αἰτίας γενομένης· Φίλιππος 180
πυθόμενος μεθεστάναι μὲν Οὔαρον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα,
διάδοχον δὲ ἀφῖχθαι Μόδιον Αἴκουον ἄνδρα φίλον αὐτῷ καὶ συν-
ήθη πάλαι, γράφει πρὸς τοῦτον τὰς καθ' ἑαυτὸν τύχας ἀπαγγέλ-
λων καὶ παρακαλῶν τὰ παρ' αὐτοῦ πεμφθέντα γράμματα πρὸς
τοὺς βασιλέας ἀποστεῖλαι. καὶ Μόδιος δεξάμενος τὰς ἐπιστολὰς 181
ἐχάρη σφόδρα σώζεσθαι τὸν Φίλιππον ἐξ αὐτῶν ἐπιγνούς, καὶ πρὸς

PRAMW

2 πλίθουσ P τιβεριαιων P 3 πίστοσ M συνδιπνουσ P 4 ἑστίαν MW δυναμην P οὐδὲ MW αγνοων P 5 μέντοι] μὲν PRMW διὰ τοὺσ λῃστὰσ περὶ αὐτῆσ tr. A 6 αὐτοῖς] αὐτουσ R τοῖσ MW ταὐτὰ A επιτηδιον P προσμένουσι W 7 κερον P μὴ om. R αὐτοῖσ M 8 επιϊκοῦσ P ἐπιεικοῦσ, οῦ ex ῶ corr. R 8 τὸν δὲ ἰοῦστον δὲ W 9 ἢ] πρινὴ sic MW ἢ ἐμὲ R με παραγενέσθαι] μεταγενέσθαι MW 10 αποκοψιαν P 11 αντων γραμματω· P ἀποκαλέσαντεσ PRMW 12 αναχορησιν P βαβυλονιουσ P 13 χάριτα M συγγενησ P δὲ MW ουτωσ P τοῦ om. MW 14 φιληππον P 15 σώφρονοσ R σώφρονοσ γρ ἐν ἄλλοισ i. marg. A κολασιαν P ἑστίαν W 16 τοῖς] τοὺσ R ἕωθεν] εσοθεν P 18 τουτον P τούτου MW ἰωακίμου R 19 γαμάλων R γινομένησ P 20 μεθιστᾶναι R μεταστῆναι AMW ἀπὸ AMW ἀγρίππου ex corr. A 21 μονόδιον R Αἴκουον] ἐκουον PA[1] εὔκουον ex corr. A αἴκοον W ναίκοον M, cf. § 114 22 γράφει] τραφεισ P γεγράφει R καθεαυτων P απαγγελων P 23 γραμματατα P 24 ἀποστεῖλαι] τιλαι P μονόδιοσ R 25 εχαρι P

182 τοὺς βασιλέας ἔπεμψε τὰ γράμματα περὶ Βηρυτὸν ὄντας. ὁ δὲ
βασιλεὺς Ἀγρίππας ὡς ἔγνω ψευδῆ τὴν περὶ Φιλίππου φήμην
γενομένην, λόγος γὰρ διῆλθεν, ὡς στρατηγοίη τῶν Ἰουδαίων ἐπὶ
τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον, ἔπεμψεν ἱππεῖς τοὺς παραπέμψον-
183 τας τὸν Φίλιππον. καὶ παραγενόμενον ἀσπάζεταί τε φιλοφρόνως
τοῖς τε Ῥωμαίων ἡγεμόσιν ἐπεδείκνυεν, ὅτι δὴ Φίλιππος οὗτός ἐστιν,
περὶ οὗ διεξῄει λόγος ὡς Ῥωμαίων ἀποστάντος. κελεύει δ᾽ αὐτὸν
ἱππεῖς τινας ἀναλαβόντα θᾶττον εἰς Γάμαλα τὸ φρούριον πορευ-
θῆναι τοὺς οἰκείους αὐτῷ πάντας ἐκεῖθεν ἐξάξοντα καὶ τοὺς Βα-
184 βυλωνίους εἰς τὴν Βατανέαν πάλιν ἀποκαταστήσοντα. παρήγγειλε
δὲ καὶ πᾶσαν ποιήσασθαι πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι τινὰ
νεωτερισμὸν παρὰ τῶν ὑπηκόων. Φίλιππος μὲν οὖν ταῦτα τοῦ
βασιλέως ἐπιστείλαντος ἔσπευδε ποιήσων ἃ προσέταξεν.
185 37. Ἰώσηπος δὲ τῆς ἰατρίνης πολλοὺς νεανίσκους θρασεῖς
προτρεψάμενος αὐτῷ συνάρασθαι καὶ ἐπαναστὰς τοῖς ἐν Γάμαλα
πρώτοις ἔπειθεν αὐτοὺς ἀφίστασθαι τοῦ βασιλέως καὶ ἀναλαβεῖν
τὰ ὅπλα ὡς διὰ τούτων τὴν ἐλευθερίαν ἀποληψομένους. καὶ τινὰς
μὲν ἐβιάσαντο, τοὺς δὲ μὴ συναρεσκομένους αὐτῶν ταῖς γνώμαις
186 ἀνῄρουν. κτείνουσι δὲ καὶ Χάρητα, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τινα τῶν συγ-
γενῶν Ἰησοῦν καὶ Ἰούστου δὲ τοῦ Τιβεριέως ἀδελφὴν ἀνεῖλον, κα-
θὼς ἤδη προείπομεν, γράφουσι δὲ καὶ πρός με παρακαλοῦντες
πέμψαι καὶ δύναμιν αὐτοῖς ὁπλιτῶν καὶ τοὺς ἀναστήσοντας αὐτῶν
187 τῇ πόλει τείχη. κἀγὼ πρὸς οὐδέτερον ἀντεῖπον ὧν ἠξίωσαν. ἀφί-
σταται δὲ τοῦ βασιλέως καὶ ἡ Γαυλανῖτις χώρα μέχρι κώμης Σολύ-
μης. Σελευκείᾳ δὲ καὶ Σωγάνῃ φύσει κώμαις ὀχυρωτάταις ᾠκοδό-

§ 187 = bell. Iud. II 573.

PRAMW

1 τοὺς om. P ἔπεμψε, ε finale ex α corr. P τὰ om. P βηρυτων P 2 φημη P 3 στρατιγοιη P 4 τοὺς om. W παραπέμψαντασ RW 5 τὸν Φίλιππον om. MW post τὸν rasura 6—8 litt. A τε om. MW 6 ἐπεδικνυεν P 7 ὁ λόγοσ MW ἀποστάντοσ, σ finale i. ras. P δ᾽ αὐτὸν] δευτον P δὲ αὐτὸν MW 9 πάντας] πάνπαν R ἀπάξαντα MW βαβυλονιουσ P 10 βαταναίαν PAMW καταναίαν R 11 γίνεσθαι ed. pr. 13 επιστιλαντοσ P ἐπιστέλλοντοσ MW ἔσπευδεν A ποιήσειν R 14 ἰατρηνῆσ R ἰατρικῆσ M ἰατρίκησ W πολουσ P 15 συνάρεσθαι A γάβαλα M 16 επιθεν P αὐτοῖσ A[1]M 17 διατουτον P διὰ τούταν R δι᾽ αὐτοῦ MW ἀπολημψομενουσ P 18 ἐβιάσατο R μὴ om. P 19 χαριτα P τινα] δὲ τινὰ R συνγενων P 20 τιβεριαιωσ P ἀδελφὴν] ἀδελφ(ο)ην A ἀδ(ε) R 21 (η)διπρωειπαμεν P προείπαμεν W παρακαλουντοσ P 22 καὶ om. RAMW οπλειτων P 23 τὰ τείχη R κἀγὼ] καὶτω P αντιπον P αφιστατε P 24 γαυλανιτησ P σολυμεισ P 25 σελευκείασ MW σωγάνει P σωγάννη, η ex ι corr. A σωγάννει MW σαγώνη R φυσι P κώμησ R ὀχυρωτάτησ R ὠχυρωτάταισ A

μησα τείχη, τάς τε κατὰ τὴν ἄνω Γαλιλαίαν κώμας καὶ πάνυ
πετρώδεις οὔσας ἐτείχισα παραπλησίως. ὀνόματα δ' αὐταῖς Ἰάμνια 188
Ἀμηρὼθ Ἀχαράβη. ὠχύρωσα δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ κάτω Γαλιλαίᾳ
πόλεις μὲν Ταριχέας Τιβεριάδα Σέπφωριν, κώμας δὲ Ἀρβήλων
σπήλαιον, Βηρσουβαί, Σελαμήν, Ἰωτάπατα, Καφαραθ' κωμοσ σω-
γαναι παφα καὶ τὸ Ἰταβύριον ὄρος. εἰς ταύτας καὶ σῖτον ἀπε-
θέμην πολὺν καὶ ὅπλα πρὸς ἀσφάλειαν τὴν μετὰ ταῦτα.

38. *Ἰωάννῃ δὲ τῷ τοῦ Ληουεῖ τὸ κατ' ἐμοῦ μῖσος προσηύξετο* 189
βαρέως φέροντι τὴν ἐμὴν εὐπραγίαν. προθέμενος οὖν πάντως
ἐκποδών με ποιήσασθαι τῇ μὲν αὐτοῦ πατρίδι τοῖς Γισχάλοις
κατασκευάζει τείχη, τὸν ἀδελφὸν δὲ Σίμωνα καὶ τὸν τοῦ Σισέννα 190
Ἰωνάθην ὁπλιτῶν περὶ ἑκατὸν εἰς Ἱεροσόλυμα πέμπει πρὸς τὸν
τοῦ Γαμαλιήλου Σίμωνα παρακαλέσοντας αὐτὸν πεῖσαι τὸ κοινὸν
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν τὴν ἀρχὴν ἀφελομένους ἐμὲ τῶν Γαλιλαίων
αὐτῷ ψηφίσασθαι τὴν ἐξουσίαν τούτων. ὁ δὲ Σίμων οὗτος ἦν 191
πόλεως μὲν Ἱεροσολύμων, γένους δὲ σφόδρα λαμπροῦ, τῆς δὲ Φα-
ρισαίων αἱρέσεως, οἳ περὶ τὰ πάτρια νόμιμα δοκοῦσιν τῶν ἄλλων
ἀκριβείᾳ διαφέρειν. ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ πλήρης συνέσεως καὶ λογισ- 192
μοῦ δυνάμενός τε πράγματα κακῶς κείμενα φρονήσει τῇ ἑαυτοῦ
διορθώσασθαι, φίλος τε παλαιὸς τῷ Ἰωάννῃ καὶ συνήθης, πρὸς

§ 189 = bell. Iud. II 573; § 189 = bell. Iud. II 626.

PRAMW

1 *τάς*] *ταῖσ* MW *κώμαισ* M 2 *δ' αὐταῖς*] *δαυγαισ* P *δὲ αὐταῖσ* MW *ἰάμνεια* AM *ἰαμνία* W *Ἰαμνεὶθ* et *Ἰαμνεὶν* bell. Iud. 3 *Ἀμηρὼθ Ἀχαράβη*] *ἀμηρωθᾶ χαράβη* (*χάβαρι* M *χάβαρη* W) AMW *καὶ μηρωθ χωρώβη* R *Μηρὼθ Ἀχαβάρη* ex bell. Iud. Relandus 4 *ταριχιαίασ, αίασ* i. ras. P *ταριχαίασ* R et ex corr. A *δὲ*] *ε* P 5 *σπιλαιον, σ* ex *ε* corr. P *Βηρσουβαί*] *βηρσομβαι* P *βηρσάβην* R *βιρσάβην* ex *βηρσοβη* corr. A *βηρσοβε* MW *Βηρσαβέ* bell. Iud. *σελάμην* (*η* ex *ι* corr. A) RA *σέλαμην* M *σέλαμιν* W *Καφαραθ' κωμοσ σωγαναι παφα*] *χαφαραθᾶ* reliquis omissis R *χαφαραθὰ* (*ὰ* suppl. m. 1) *κωμοσσωγανανὰ* (*ὰ* ex *αι* corr.) *παφὰ* A *καὶ φαραθκομοσσογαμαναίπαφα* M *καὶ φαρὰθ κομοσσωγαμαναίπαφα* W; in bello Iud. sunt *Καφαρεχχώ* (s. *Φαρεχχώ*) *Ἰαφά Σιγὼφ Σέπφ*, unde *Καφαρεχχὼ καὶ Σιγὼ καὶ Ἰαφὰ* Relandus 6 *ηταβυριον* P *εἰσ ταῦτα* W 7 *πολὴν* W *ασφαλιαν* P 8 *ληουει, ει* ex *η* corr. P *λευίου* (*ευίου* i. ras. A) RA *ληϊουεῖ* W *ἐμοῦ*] *ἐμε* A *μῖσος*] *μεισοσ* P *μῖσοσ μᾶλλον* RAMW 9 *παντασ* P *παντὸσ* R 10 *με* om. MW *τὴν* P *πατριδη* P 11 *τὸν* om. MW *τοῦ σισενα* P *τοῦ σισεννᾶ* RA *τοὺσ εἰσ ἐννέα* MW 12 *ὁπλιτῶν*] *ὁπλειτων* P *ὁπλίτασ* RMW *καὶ ὁπλίτας* ed. pr. *μεθ' ὁπλιτῶν* coni. 13 *τοῦ* om. R *γαμαλιηου* P *παρακελεύσοντασ* MW *αυτὸν, ὸν* ex *ῶ* corr. P 14 *ϊεροσολυμειτων* P *τῶν*] *τὸν* P *γαλιλαιων, ω* ex *ο* corr. P 15 *ψηφησασθαι* P *οὗτωσ* P[1]W 18 *δὲ* MW *οντω* P 20 *παλαιὸς* om. MW haud male *συνηθη* P

193 ἐμὲ δὲ τότε διαφόρως εἶχεν. δεξάμενος οὖν τὴν παράκλησιν ἔπει-
θεν τοὺς ἀρχιερεῖς Ἄνανον καὶ Ἰησοῦν τὸν τοῦ Γαμαλᾶ τινάς τε
τῶν τῆς αὐτῶν στάσεως ἐκείνους ἐκκόπτειν με φυόμενον καὶ μὴ
περιιδεῖν ἐπὶ μήκιστον αὐξηθέντα δόξης, συνοίσειν αὐτοῖς λέγων,
εἰ τῆς Γαλιλαίας ἀφαιρεθείην· μὴ μέλλειν δὲ παρεκάλει τοὺς περὶ
τὸν Ἄνανον, μὴ καὶ φθάσας γνῶναι μετὰ πολλῆς ἐπέλθω τῇ πόλει
194 δυνάμεως. ὁ μὲν Σίμων ταῦτα συνεβούλευεν· ὁ δὲ ἀρχιερεὺς
Ἄνανος οὐ ῥᾴδιον εἶναι τὸ ἔργον ἀπέφαινεν· πολλοὺς γὰρ τῶν
ἀρχιερέων καὶ τοῦ πλήθους προεστῶτας μαρτυρεῖν, ὅτι καλῶς ἐγὼ
στρατηγῶ· ποιεῖσθαι δὲ κατηγορίαν ἀνδρός, καθ' οὗ μηδὲν λέγειν
δύνανται δίκαιον, φαύλων ἔργον εἶναι.
195 39. Σίμων δ' ὡς ἤκουσεν ταῦτα παρὰ τοῦ Ἀνάνου, σιωπᾶν
μὲν ἐκείνους ἠξίωσεν μηδ' εἰς πολλοὺς ἐκφέρειν τοὺς λόγους αὐτῶν·
προνοήσεσθαι γὰρ αὐτὸς ἔφασκεν, ἵνα θᾶττον μετασταθείην ἐκ
τῆς Γαλιλαίας· προσκαλεσάμενος δὲ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου
προσέταξεν πέμπειν δωρεὰς τοῖς περὶ τὸν Ἄνανον· τάχα γὰρ οὕτως
196 ἔφη πείσειν αὐτοὺς μεταθέσθαι τὰς γνώμας. καὶ τέλος ἔπραξεν
ὁ Σίμων ὃ προὔθετο· ὁ γὰρ Ἄνανος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τοῖς χρή-
μασιν διαφθαρέντες συντίθενται τῆς Γαλιλαίας ἐκβαλεῖν με μηδενὸς
ἄλλου τῶν κατὰ τὴν πόλιν τοῦτο γινώσκοντος. καὶ δὴ ἔδοξεν αὐ-
τοῖς πέμπειν ἄνδρας κατὰ γένος μὲν διαφέροντας, τῇ παιδείᾳ δ'
197 ὁμοίους. ἦσαν δ' αὐτῶν οἱ μὲν δύο δημοτικοί, Ἰωνάθης καὶ Ἀνα-
νίας Φαρισαῖοι τὴν αἵρεσιν, ὁ δὲ τρίτος Γόζορος ἱερατικοῦ γένους,
Φαρισαῖος καὶ αὐτός· Σίμων δ' ἐξ ἀρχιερέων νεώτατος ἐκείνων.
198 τούτους ἐκέλευον ἀφικομένους εἰς τὸ πλῆθος τῶν Γαλιλαίων πυ-

§ 193 = bell. Iud. II 627.

PRAMW

1 ἐμὲ] εμεο P με RA τότε δὲ tr. R εἴχεν, εἴ ex ἔσ corr. uid. P επιθεν P 2 γάμαλα MW 3 τῆσ τῶν tr. MW αὐτῶν, ῶν ex οῦ corr. R ἐκείνουσ, ου ex ο corr. uid. P ἐκεῖνον AMW 4 μηκειστον P δόξῃ RM συνοισιν P 5 μέλειν M δὲ om. P 6 Ἄνανον] ανον P ἄνανον καὶ ἰησοῦν τὸν τοῦ γάμαλα MW επελθων P ἐπέλθοι MW 7 δυνάμεωσ τῇ πόλει tr. RMW μὲν] μὲν οὖν MW 11 δίκαιον δύνανται tr. RAMW δίκαιον om. ed. pr. φαῦλον MW ἔργων P¹R 12 δὲ MW Ἀνάνου] ανου P 13 ἠξίωσεν ἐκείνουσ tr. MW μηδὲ W αὐτῶ R 14 προνοήσεσθαι] coni. προνοήσασθαι codd. 15 τοῦ om. MW ϊωαννου, ϊω s., νο ex ρο corr. P 17 πισιν P καταθέσθαι R τὰς γνώμας om. MW καὶ — 18 προὔθετο om. P 19 συντιθεντε P ἐκβάλλειν MW 21 παιδια P δὲ MW 22 δὲ MW δημοτικοὶ (δημωτικοὶ M) δύο tr. PAMW ὁ ἰωνάθησ W 23 Γόζορος] γόζαροσ MW Ἰόζαρος (Ἰώζαρος debebat) Gelenius Ἰωεσδρος bell. Iud. 24 δ' om. MW 25 ἐκέλευεν M

θέσθαι παρ᾽ αὐτῶν τὴν αἰτίαν, δι᾽ ἣν ἐμὲ φιλοῦσιν· εἰ δὲ φαῖεν,
ὅτι πόλεως εἴην τῆς Ἱεροσολύμων, καὶ αὐτοὺς ἐξ ἐκείνων λέγειν
ὑπάρχειν τοὺς τέσσαρας, εἰ δὲ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν νόμων, μηδ᾽
αὐτοὺς ἀγνοεῖν ἔθη τὰ πάτρια φάσκειν, εἰ δ᾽ αὖ διὰ τὴν ἱερωσύ-
νην λέγοιεν ἀγαπᾶν με, καὶ αὐτῶν ἀποκρίνεσθαι δύο ἱερεῖς ὑπάρχειν.

40. Ταῦθ᾽ ὑποθέμενοι τοῖς περὶ τὸν Ἰωνάθην τέσσαρας μυ- 199
ριάδας ἀργυρίου διδόασιν αὐτοῖς ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων. ἐπεὶ 200
δέ τινα Γαλιλαῖον ἤκουσαν Ἰησοῦν ὄνομα περὶ αὐτὸν τάξιν ἑξακο-
σίων ὁπλιτῶν ἔχειν ἐπιδημοῦντα τοῖς Ἱεροσολύμοις, τότε μετα-
πεμψάμενοι τοῦτον καὶ τριῶν μηνῶν μισθὸν δόντες ἐκέλευον ἕπε-
σθαι τοῖς περὶ τὸν Ἰωνάθην πειθαρχοῦντα αὐτοῖς, καὶ τῶν πολιτῶν
δὲ τριακοσίοις ἀνδράσιν δόντες ἀργύριον εἰς τροφὴν τῶν ὅλων
προσέταξαν ἀκολουθεῖν τοῖς πρέσβεσιν. πεισθέντων οὖν αὐτῶν 201
καὶ πρὸς τὴν ἔξοδον εὐτρεπισθέντων ἐξῄεσαν οἱ περὶ τὸν Ἰωνά-
θην σὺν τούτοις ἐπαγόμενοι καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου καὶ
ὁπλίτας ἑκατόν, λαβόντες ἐντολὰς παρὰ τῶν πεμψάντων, εἰ μὲν 202
ἑκὼν καταθείμην τὰ ὅπλα, ζῶντα πέμπειν εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν
πόλιν, εἰ δ᾽ ἀντιτασσοίμην, ἀποκτεῖναι μηδὲν δεδιότας· αὐτῶν γὰρ
εἶναι τὸ πρόσταγμα. ἐγεγράφεισαν δὲ καὶ τῷ Ἰωάννῃ πρὸς τὸν 203
κατ᾽ ἐμοῦ πόλεμον ἑτοιμάζεσθαι, τοῖς τε Σέπφωριν καὶ Γάβαρα
κατοικοῦσιν καὶ Τιβεριεῦσιν προσέταττον συμμαχίαν τῷ Ἰωάννῃ
πέμπειν.

41. Ταῦτά μοι τοῦ πατρὸς γράψαντος, ἐξεῖπε δὲ πρὸς αὐτὸν 204
Ἰησοῦς ὁ τοῦ Γαμαλᾶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ βουλῇ γενομένων εἷς, φίλος
ὢν καὶ συνήθης ἐμοί, σφόδρα περιήλγησα τούς τε πολίτας οὕτως
περὶ ἐμὲ γενομένους ἀχαρίστους ἐπιγνοὺς διὰ φθόνον ἀναιρεθῆναί
με προστάξαι, καὶ τῷ τὸν πατέρα διὰ τῶν γραμμάτων πολλά με

§ 200 = bell. Iud. II 628.

PRAMW

2 πόλεως εἴην] πολεμονειδη P 3 ὑπάρχειν om. MW εἰ] η P δὲ] δ᾽ αὖ R ἐμπειρίαν τῶν νόμων] ἱερωσύνην λέγοιεν ἀγαπᾶν με R μηδὲ MW 4 δὲ MW ϊεροσυνην P 5 και αυτον P ἀποκρίνασθαι RA 6 ταῦτα ὑποθεμένων MW τοῖς] τῶν MW, om. A 7 διδόασιν αὐτοῖσ ἀργυρίου tr. M 8 δὲ] δή MW αὐτὸν ex corr. A 10 ἐκέλευσαν MW 11 πιθαρχουντα P πειθαρχοῦντασ MW 15 τοῦ] τὸν ed. pr. 16 οπλειτασ P 17 καταθοίμην M τὴν] τὴν τῶν A ϊεροσολυμειτων P 18 δὲ MW αντιτασοιμην P δεδιατασ P 19 εγεγραφησαν P 20 σεπφορειμ P Γάβαρα] γαραβακα P γάδειρα M γάδαρα W 21 προσετατων P συμμαχια P 23 δὲ] δει P 24 ὁ ἰησοῦσ W γάμαλα MW 25 σφόδρα] σφόδρα γοῦν MW τε om. RMW οὕτω MW 26 ἐμὲ] με P γεναμενουσ P 27 προστάξαντασ MW τῷ] om. MW τὸ R et ex corr. A τῶν om. R

παρακαλεῖν ἀφικέσθαι πρὸς αὐτόν· ποθεῖν γὰρ ἔφη θεάσασθαι
205 τὸν υἱὸν πρὸ τοῦ τελευτῆσαι. ταῦτα δὴ πρὸς τοὺς φίλους εἶπον
καὶ ὅτι μετὰ τρίτην ἡμέραν καταλιπὼν τὴν χώραν αὐτῶν εἰς τὴν
πατρίδα πορευσοίμην. λύπη δ' ἅπαντας τοὺς ἀκούσαντας κατέσχε
παρεκάλουν τε κλαίοντες μὴ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς ἀπολουμένους, εἰ
206 τῆς ἐμῆς στρατηγίας ἀποστερηθεῖεν. οὐ κατανεύοντος δέ μου ταῖς
ἱκετείαις αὐτῶν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐμαυτοῦ φροντίζοντος σωτηρίας,
δείσαντες οἱ Γαλιλαῖοι, μὴ ἀπελθόντος εὐκαταφρόνητοι τοῖς λη-
σταῖς γένοιντο, πέμπουσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἅπασαν τοὺς σημα-
207 νοῦντας τὴν ἐμὴν γνώμην περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς. πολλοὶ δὲ καὶ
πανταχόθεν συνήχθησαν, ὡς ἤκουσαν, μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων,
οὐ πόθῳ, δοκῶ μοι, τῷ πρὸς ἐμὲ μᾶλλον ἢ τῷ περὶ αὐτῶν δέει
τοῦτο πράττοντες· ἐμοῦ γὰρ παραμένοντος πείσεσθαι κακὸν οὐδὲν
ὑπελάμβανον. ἧκον οὖν πάντες εἰς τὸ μέγα πεδίον, ἐν ᾧ διέτριβον·
Ἀσωχίς ἐστιν ὄνομα αὐτῷ.
208 42. Διὰ δὲ τῆς νυκτὸς ἐκείνης θαυμάσιον οἷον ὄνειρον ἐθεα-
σάμην· ἐπεὶ γὰρ εἰς κοίτην ἐτραπόμην διὰ τὰ γραφέντα λυπού-
209 μενος καὶ τεταραγμένος, ἔδοξά τινα λέγειν ἐπιστάντα μοι, „παῦσαι
τὴν ψυχήν, ὦ οὗτος, ἀλγῶν, παντὸς δ' ἀπαλλάσσου φόβου· τὰ γὰρ
λυποῦντά σε μέγιστον ποιήσει καὶ ἐν πᾶσιν εὐτυχέστατον, κατορ-
θώσεις δ' οὐ μόνον ταῦτα, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἕτερα. μὴ κάμνε δή,
210 μέμνησο δ' ὅτι καὶ Ῥωμαίοις δεῖ σε πολεμῆσαι.“ τοῦτον δὲ τὸν
ὄνειρον θεασάμενος διανίσταμαι καταβῆναι προθυμούμενος εἰς τὸ
πεδίον. πρὸς δὲ τὴν ἐμὴν ὄψιν πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Γαλιλαίων,
ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς γυναῖκές τε καὶ παῖδες, ἐπὶ στόμα ῥίψαντες

§ 204 = bell. Iud. II 629.

PRAMW
1 ἔφην W 2 δὴ] δὲ MW 3 καὶ om. MW καὶ — τὴν i. ras. P 4 δὲ MW κακουσοντασ P ἀκούσαντα RA ἀκούοντασ MW 5 τε] δὲ MW κλεοντεσ P εγκαταλειπειν P εἰ] η P 6 στρατηγειασ P ὑποστερηθεῖεν A 7 ἱκετιαισ P ἱκεσίαισ (σι in τι corr. uid. M) MW περὶ om. R 8 ἀπελθόντεσ PA λισταῖσ P 9 σημαινοῦντασ PR 10 γνώμην om. P 11 ἤκουσα R 12 δοκῶ] δοκεῖ R τῷ] τὸ P τῷ] τὸ P αὐτὸν R αὐτῶν ex corr. A 13 τοῦτο om. M πισεσθαι P 14 παιδιον PA[1] 15 ασωχεισ P ἀσωχίσ, ι ex η corr. A ἀσωχεῖσ MW αὐτῷ] τούτῳ RAMW 16 διὰ — ὄνειρον] θαυμάσιον (θαυμάσιον δε, σιον δε i. ras. m. 2 A) οἷον ὄνειρον (ονηρον P) διὰ τῆσ νυκτὸσ ἐκείνησ PAMW 17 ἐπι P λυπούμενος] θυμούμενοσ MW 18 ἐπιστάντα, ἐπι ex ν· aut μ· corr. P 19 ὦ] ο P ουτωσ P δ'] τ' A τε MW απαλασου P ἀπαλάσσου RW 20 σαι P ἐν] ἐπὶ MW 21 δὲ AMW μόνα M μὴ om. MW 22 δὲ MW δὲ] δὴ RAMW 23 ονηρον P διανισταμε P 24 παιδιον P 25 δὲ MW

ἑαυτοὺς καὶ δακρύοντες ἱκέτευον μὴ σφᾶς ἐγκαταλιπεῖν τοῖς πολε-
μίοις, μηδ' ἀπελθεῖν ἐάσαντα τὴν χώραν αὐτῶν ἐνύβρισμα τοῖς
ἐχθροῖς ἐσομένην. ὡς δὲ ταῖς δεήσεσιν οὐκ ἔπειθον, κατηνάγκαζον 211
ὅρκοις μένειν παρ' ἑαυτοῖς ἐλοιδοροῦντό τε τῷ δήμῳ πολλὰ τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν ὡς εἰρηνεύεσθαι τὴν χώραν αὐτῶν οὐκ ἐῶντι.

43. Ταῦτα δὴ καὶ ἐπακούων αὐτῶν καὶ βλέπων τοῦ πλήθους 212
τὴν κατήφειαν ἐκλάσθην πρὸς ἔλεον, ἄξιον εἶναι νομίζων ὑπὲρ
τοσούτου πλήθους καὶ προδήλους κινδύνους ὑπομένειν. κατανεύω δὴ
μένειν, καὶ πεντακισχιλίους ἐξ αὐτῶν ὁπλίτας ἥκειν κελεύσας ἔχον-
τας ἑαυτοῖς τροφὰς ἐπὶ τὰς οἰκήσεις διαφῆκα τοὺς ἄλλους. ἐπεὶ 213
δὲ οἱ πεντακισχίλιοι παρεγένοντο, τούτους ἀναλαβὼν καὶ τρισχιλίους
τοὺς σὺν ἐμαυτῷ στρατιώτας, ἱππεῖς δ' ὀγδοήκοντα, τὴν πορείαν
εἰς Χαβωλὼ κώμην Πτολεμαΐδος μεθόριον οὖσαν ἐποιησάμην, κἀκεῖ
τὰς δυνάμεις συνεῖχον ἑτοιμάζεσθαι σκηπτόμενος ἐπὶ τὸν πρὸς
Πλάκιδον πόλεμον. ἀφίκετο δ' οὗτος μετὰ δύο σπειρῶν πεζοῦ 214
στρατεύματος καὶ ἱππέων ἴλης μιᾶς ὑπὸ Κεστίου Γάλλου πεμφθείς,
ἵν' ἐμπρήσῃ τὰς κώμας τῶν Γαλιλαίων, αἳ πλησίον ἦσαν Πτολε-
μαΐδος. βαλλομένου δ' ἐκείνου χάρακα πρὸ τῆς Πτολεμαέων πό-
λεως τίθεμαι κἀγὼ στρατόπεδον τῆς κώμης ὅσον ἑξήκοντα σταδίους
ἀποσχών. πολλάκις μὲν οὖν τὰς δυνάμεις προηγάγομεν ὡς εἰς 215
μάχην, πλέον δ' οὐδὲν ἀκροβολισμῶν ἐπράξαμεν· ὁ γὰρ Πλάκιδος
ὅσῳπερ ἐγίνωσκεν σπεύδοντά με πρὸς μάχην αὐτὸς καταπληττόμενος
ὑπεστέλλετο· τῆς μέντοι Πτολεμαΐδος οὐκ ἐχωρίζετο.

44. Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ἀφικόμενος Ἰωνάθης μετὰ τῶν 216
συμπρέσβεων, ὧν ἔφαμεν ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ὑπὸ τῶν περὶ Σί-
μωνα καὶ Ἄνανον τὸν ἀρχιερέα πεπέμφθαι, λαβεῖν δι' ἐνέδρας

---

§ 210 = bell. Iud. II 630.

PRAMW

1 σφὰσ ex corr. A εγκαταλειπειν P 2 μὴδὲ MW 3 ἔπιθον PA 4 ἐλοιδωρουντο P 5 ϊεροσολυμητων P 7 κατηφιαν P νομίσασ R 8 κατανευων, ω ex ει corr. P κατένευον MW δὲ M 9 οπλειτασ P 10 εαυτουσ P αὐτοῖσ MW ἐπεὶ] επι P ἐπεὶ δὴ MW 11 καὶ] καὶ τοὺσ MW 12 ιππιεισ P δ' om. MW ωγδοηκοντα, ω ex ο corr. P ποριαν P 13 χαβώλω (ν supra) A γαμαλῶν R χαβολῶ M 14 σκεπτόμενοσ MW 15 πλάκιδον, δ ex λ corr. A δὲ MW ουτωσ P 16 ϊλησ, ϊ i. ras. A ἵλησ R εἴλησ M εἴλησ W κεσσίου MW 17 ἵνα MW κομασ P 18 βαλλομενω P δὲ MW πτολεμααιων P 19 τιθεμε P στρατοπαιδον P κόμησ P 20 μὲν om. M ὡς om. MW εἰς] ει P 21 δὲ MW ακροβολισμον P 23 ὑπεστέλετο W εχοριζετο P 24 δὴ MW κερον P μετὰ] κατὰ R 25 συνπρέσβεων R ὧν] ὥσ RM τῶν] τὸν P 26 ἀποπέμφθαι MW λαβεῖν με δι' ed. pr.

217 ἐπεβούλευεν· φανερῶς γὰρ ἐπιχειρεῖν οὐκ ἐτόλμα. γράφει δὲ πρός με τοιαύτην ἐπιστολήν· „Ἰωνάθης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πεμφθέντες ὑπὸ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν Ἰωσήπῳ χαίρειν. ἡμεῖς ὑπὸ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πρώτων ἀκουσάντων τὸν ἀπὸ Γισχάλων Ἰωάννην ἐπιβεβουλευκέναι σοι πολλάκις ἐπέμφθημεν ἐπιπλήξοντες αὐτῷ καὶ παρ-
218 αινέσοντες εἰς τὸ λοιπὸν ὑπακούειν σοι. βουλεύσασθαι δὲ σὺν σοὶ θέλοντες περὶ τῶν κοινῇ πρακτέων παρακαλοῦμεν ἥκειν θᾶττον πρὸς ἡμᾶς μὴ μετὰ πολλῶν· οὐδὲ γὰρ ἡ κώμη δύναιτ' ἂν στρα-
219 τιωτῶν πλῆθος ἐπιδέξασθαι.“ ταῦτα δ' ἔγραφον προσδοκῶντες δυοῖν θάτερον, ἢ ὅτι χωρὶς ὅπλων ἀφικόμενον πρὸς αὐτοὺς ἕξου-
220 σιν ὑποχείριον, ἢ πολλοὺς ἐπαγόμενον κρινοῦσι πολέμιον. ἧκεν δέ μοι τὴν ἐπιστολὴν ἱππεὺς κομίζων θρασὺς ἄλλως νεανίας τῶν παρὰ βασιλεῖ ποτε στρατευσαμένων. ἦν δ' ὥρα νυκτὸς ἤδη δευτέρα, καθ' ἣν ἐτύγχανον μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν τῆς Γαλιλαίας πρώ-
221 των ἑστιώμενος. οὗτος δὴ προσαγγείλαντος οἰκέτου μοι ἥκειν τινὰ ἱππέα Ἰουδαῖον, εἰσκληθεὶς ἐμοῦ κελεύσαντος ἠσπάσατο μὲν οὐδ' ὅλως, τὴν δὲ ἐπιστολὴν προτείνας, „ταύτην, εἶπεν, οἱ ἐξ Ἱεροσολύμων ἥκοντες πεπόμφασί σοι. γράφε δὴ τάχιστα καὶ σύ· καὶ
222 γὰρ ἐπείγομαι πρὸς αὐτοὺς ὑποστρέφειν.“ οἱ μὲν οὖν κατακείμενοι τὴν τοῦ στρατιώτου τόλμαν ἐθαύμασαν, ἐγὼ δὲ καθέζεσθαι παρεκάλουν καὶ συνδειπνεῖν ἡμῖν. ἀρνησαμένου δὲ τὴν μὲν ἐπιστολὴν μετὰ χεῖρας εἶχον ὡς ἐδεξάμην, πρὸς δὲ τοὺς φίλους περὶ
223 πραγμάτων ἑτέρων τὴν ὁμιλίαν ἐποιούμην. μετ' οὐ πολλὴν δ' ὥραν ἐξαναστὰς καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἀπολύσας ἐπὶ κοίτην, τέσσαρας δέ μοι μόνον τῶν ἀναγκαίων φίλων προσμεῖναι κελεύσας

§ 217 = bell. Iud. II 630.

PRAMW

1 γράφη P δὴ MW 3 ιεροσολυμειτων P 4 ἀκουσάντων] PA ἀκούσαντεσ RMW et i. marg. A ἐπιβεβουλευκέναι, βε suppl. P, ἐπι suppl., βεβ i. ras. m. 2 A 5 επιπλιξοντεσ P αὐτὸν R παρενεσαντεσ P 6 ὑπακούειν, ὑ ex ἐ corr. A σου R δὲ] δὴ AW 7 κοινῇ] om. A νυνὶ M πρακταιων P 8 μετὰ] κατὰ R δύναιτ' ἂν] δύναται MW 9 πλῖθοσ P ὑποδέξασθαι MW δὲ MW 10 δυεῖν R ἢ om. P χωρεισ P αυτουσ, ουσ ex ον corr. P 11 κρίνουσι πόλεμον R 12 τῶν] τὸν P 13 στρατευομένων M δὲ MW 14 καὶ τῶν — πρώτων om. W 15 οὕτωσ PMW προσαγγειλαντασ P μοι | ἥκειν, ι i. ras., η ex ει corr. P 16 ἠσπάζετο MW 17 δὲ ἐπιστολὴν] επιστολιν P ἐπιστολὴν δὲ R προτινασ P ειπειν P 19 επιγομαι P ἀνακείμενοι R 21 συνδειπνεῖν] συνδιπνειν P δειπνεῖν σὺν R μὲν om. P 22 μετὰ χεῖρας] μεταχειρησασ P ὡσ εἶχον tr. MW 23 μετ' οὐ] μετὰ MW πολλὴν] πολυ P δὲ RAMW 24 τεσσαρεσ P 25 μόνον om. RA τον P

καὶ τῷ παιδὶ προστάξας οἶνον ἑτοιμάσαι, τὴν ἐπιστολὴν ἀναπτύξας
μηδενὸς ἐμβλέποντος κἀξ αὐτῆς ταχὺ συνεὶς τὴν τῶν γεγραμμένων
ἐπίνοιαν, πάλιν αὐτὴν ἐσημηνάμην. καὶ ὡς μὴ προανεγνωκώς, ἀλλὰ 224
μετὰ χεῖρας αὐτὴν ἔχων, προσέταξα τῷ στρατιώτῃ δραχμὰς εἴκοσι
ἐφόδιον δοθῆναι. τοῦ δὲ λαβόντος καὶ χάριν ἔχειν φήσαντος συνεὶς
τὴν αἰσχροκέρδειαν αὐτοῦ καὶ ὡς ταύτῃ μάλιστά ἐστιν ἁλώσιμος,
„ἀλλ' εἰ συμπιεῖν ἡμῖν, ἔφην, θελήσειας, λήψει κατὰ κύαθον δραχ-
μὴν μίαν.“ ὁ δ' ἄσμενος ὑπήκουσεν, καὶ πολὺν τὸν οἶνον προσ- 225
φερόμενος ὑπὲρ τοῦ πλέον λαβεῖν τὸ ἀργύριον καὶ μεθυσθεὶς οὐκέτι
τὰ ἀπόρρητα στέγειν ἐδύνατο, ἀλλ' ἔφραζεν οὐκ ἐρωτώμενος τήν
τε συνεσκευασμένην ἐπιβουλὴν καὶ ὡς κατεψηφισμένος εἴην θάνατον
παρ' αὐτοῖς. ταῦτ' ἀκούσας ἀντιγράφω τὸν τρόπον τοῦτον· „Ἰώ- 226
σηπος Ἰωνάθῃ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ χαίρειν. ἐρρωμένους ὑμᾶς εἰς
τὴν Γαλιλαίαν ἥκειν πυθόμενος ἥδομαι, μάλιστα δ' ὅτι δυνήσομαι
παραδοὺς ὑμῖν τὴν τῶν ἐνθάδε πραγμάτων ἐπιμέλειαν εἰς τὴν
πατρίδα πορευθῆναι· τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ποιεῖν ἤθελον. ἔδει 227
μὲν οὖν μὴ μόνον εἰς Ξαλὼθ παραγενέσθαι με πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ
πόρρω καὶ μηδὲ κελευσάντων, συγγνώμης δὲ τυχεῖν ἀξιῶ μὴ δυνά-
μενος τοῦτο ποιῆσαι παραφυλάσσων ἐν Χαβωλὼ Πλάκιδον εἰς
τὴν Γαλιλαίαν ἀναβῆναι δι' ἐννοίας ἔχοντα. ἥκετε οὖν ὑμεῖς πρός
με τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνόντες. ἔρρωσθε.“

45. *Ταῦτα γράψας δοὺς τῷ στρατιώτῃ φέρειν συνεξέπεμψα* 228
τριάκοντα τῶν Γαλιλαίων δοκιμωτάτους, ὑποθέμενος αὐτοῖς ἀσπά-
σασθαι μὲν ἐκείνους, ἕτερον δὲ μηδὲν λέγειν. ἔταξα δὲ καθ' ἑκα-

---

§ 224 = bell. Iud. II 630.

PRAMW

1 *το παιδει* P *οἶνον — ἀναπτύξας* om. MW *οἶνον*] *οἷον* R 2 *κἀξ*] *κατ'* MW *τὴν*] *τησ* sic P, om. R *γεγραμμένων*] *γεγρα·|φοτων*, eras. *μ*, *φοτ* i. ras. P *γεγενημένων* R *γεγραφότων* AMW 4 *εχων*, *ε* ex *ει* corr. uid. P *προσέταξε* R *στρατιωτι* P *εἴκοσιν* AM 5 *δωθῆναι* P 6 *αἰσχροκερδίαν* PR *αἰσχροκερδειαν*, *ει* ex *ι* corr., i. marg. *ι* A 7 *ἀλλ'*] *αλα* P *εφη θελησιασ* P *λημψει* P *λήψῃ* RAMW *δραγμην* P 8 *δὲ ἀσμένωσ ὑπήκουε* MW 9 *πλεῖον* AMW *τὸ* om. AMW 10 *ἠδύνατο* R 11 *εἴησ* R 12 *ταῦτα* AMW 13 *ἡμασ* P 14 *πειθόμενοσ* W *δὲ* MW 15 *τῶν ἐνθάδε πραγμάτων τὴν* tr. MW *επιμελιαν* P 17 *Ξαλὼθ*] *ἐξαλὼθ*, i. marg. *γρ ξαλὼθ* A *ξάλωθ* MW *με* om. MW 18 *συγνωμησ* P 19 *παραφυλάσσων*] coni. *παραφυλασω* P *παραφυλάσσω γὰρ* RAMW *χαβαλὼν* R *χαβωλων* A *χαβαλῷ* M *χαβαλὼ* W 21 *τὴν ἐπιστολὴν πρόσ με* tr. P *ἔρρωσθε*] om. A *ερρωσθαι* P 22 *δοὺς*] *καὶ δοὺσ* RMW et ex corr. A *στρατιωτι* P 23 *δοκειμωτατουσ* P *δοκιμοτάτουσ* W 24 *δὲ*] *τε* MW *μηθὲν* MW *δὲ*] *δὲ καὶ* R

στον αὐτῶν πιστῶν ὁπλιτῶν ἕνα παραφυλάξοντα, μή τις τοῖς πεμ-
φθεῖσιν ὑπ' ἐμοῦ πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην ὁμιλία γένηται.
229 *καὶ οἱ μὲν ἐπορεύθησαν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην τῆς πρώτης*
πείρας ἁμαρτόντες ἑτέραν ἐπιστολήν μοι τοιαύτην ἔπεμψαν· „Ἰω-
νάθης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Ἰωσήπῳ χαίρειν. παραγγέλλομέν σοι χωρὶς
ὁπλιτῶν εἰς τρίτην παραγενέσθαι πρὸς ἡμᾶς εἰς Γαβαρὼθ κώμην,
ἵνα διακούσωμεν τῶν πρὸς Ἰωάννην ἐγκλημάτων σοι γεγονότων."
230 *ταῦτα γράψαντες καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς Γαλιλαίους, οὓς πεπόμ-*
φειν, ἀφίκοντο εἰς Ἰαφὰν κώμην μεγίστην οὖσαν τῶν ἐν τῇ Γαλι-
λαίᾳ, τείχεσιν ὀχυρωτάτην καὶ πολλῶν οἰκητόρων μεστήν. ὑπην-
τίαζεν δὲ τὸ πλῆθος αὐτοὺς μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων καὶ κατε-
βόων κελεύοντες ἀπιέναι καὶ μὴ φθονεῖν αὐτοῖς ἀγαθοῦ τοῦ
231 *στρατηγοῦ. παρηρεθίζοντο δὲ ταῖς φωναῖς οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην,*
καὶ φανεροῦν μὲν τὴν ὀργὴν οὐκ ἐτόλμων, οὐκ ἀξιώσαντες δ' αὐτοὺς
ἀποκρίσεως εἰς τὰς ἄλλας κώμας ἐπορεύοντο. ὅμοιαι δ' ὑπήντων
αὐτοῖς παρὰ πάντων αἱ καταβοήσεις μεταπείσειν αὐτοὺς βοώντων
232 *οὐδένα περὶ τοῦ μὴ στρατηγὸν ἔχειν Ἰώσηπον. ἄπρακτοι δὲ παρὰ*
τούτων ἀπελθόντες οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην εἰς Σέπφωριν μεγίστην
τῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ πόλιν ἀφικνοῦνται. οἱ δ' ἐντεῦθεν ἄνθρωποι
πρὸς Ῥωμαίους ταῖς γνώμαις ἀποβλέποντες, ἐκείνοις μὲν ὑπήντων,
233 *ἐμὲ δὲ οὔτε ἐπῄνουν οὔτ' ἐβλασφήμουν. παρὰ δὲ Σεπφωριτῶν εἰς*
Ἀσωχὶν καταβάντες οἱ ἐντεῦθεν παραπλησίως τοῖς Ἰαφηνοῖς κατε-
βόων αὐτῶν. οἱ δὲ τὴν ὀργὴν οὐκέτι κατασχόντες κελεύουσιν τοῖς
μετ' αὐτῶν ὁπλίταις τύπτειν ξύλοις τοὺς καταβοῶντας. κατὰ Γά-

---

PRAMW

1 *αὐτῶν*] *τῶν* coni. *πιστὸν* PRA *οπλειτων* P *παραφυλάξαντα* RMW *μη*, *μ* ex *σ* corr. P *τοὺς περὶ* om. MW 2 *ὁμιλία* — 3 *Ἰωνάθην* om. P 3 *πρώτης* om. MW 4 *αμαρτοντεσ*, *ε* ex *α* corr. P *ἁμαρτῶντεσ* MW *επιστολιν* P 5 *ϊωσιπω* P 6 *ὁπλιτῶν* ex *ὅπλων* corr. R *οπλειτων* P *παραγενέσθαι εἰσ τρίτην* tr. MW *Γαβαρὼθ*] *γαραθὼθ* MW *κομην* P 7 *τὸν* P *Ἰωάννην*] *ϊωναθην* P *εγκαλματων* P 8 *οὓς* om. RMW *πεπόμφειν*] coni. *πεπόμφασιν* codd. *πέπομφα* ed. pr. 9 *αφικοντο*, *α* ex *ει* corr. P *εἰς*] *δὲ εἰσ* RMW *Ἰαφὰν*] *ϊαφωαν* P *ἰαφᾶ* R 10 *καὶ μεγίστην* post *ὀχυρωτάτην* add. M *ὑπηντίασε* R *ὑπαντίασαν* M *ὑπαντιάσαν* W fort. recte *αὐτοὺσ τὸ πλῆθοσ* tr. MW fort. recte 11 *αὐτοὺς*] *γρ αὐτοισ* i. marg. A *καὶ τέ|κνων*, litt. *ι τέ* i. ras. 2 litt. P *καὶ* (ante *κατεβ.*) om. MW fort. recte 12 *κελεύωντεσ* P *ἐπιέναι* P *ἀπεῖναι* MW *αὐτοὺσ* P 13 *τασ φωνὰσ* P 14 *καὶ* iterat P[1] *δὲ* MW 15 *δὲ* M *ὑπήντουν* P *αὐτοῖσ ὑπήντων* tr. MW 16 *μετάπεισιν* P 17 *οὐδὲν* R *τοῦ*] *τὸν* PR *μὴ* om. PRA 18 *επφώριν* P 19 *δὲ* MW 20 *ῥωμαίοισ* P *τὰσ γνώμασ* MW 21 *οὔτε* RAM 22 *ασώχιν* P *ἄσωχιν* A *ἀσωχεῖν* W

βαρα δὲ γενομένους ὑπαντιάζει μετὰ τρισχιλίων ὁπλιτῶν ὁ Ἰωάννης.
ἐγὼ δ' ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ἤδη συνεικώς, ὅτι διεγνώκασι πρός με 234
πολεμεῖν, ἀναστὰς ἀπὸ Χαβώλων μετὰ τρισχιλίων ὁπλιτῶν, καταλιπὼν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὸν πιστότατον τῶν φίλων εἰς Ἰωτάπατα παρεγενόμην πλησίον αὐτῶν εἶναι βουλόμενος ὅσον ἀπὸ τεσσαράκοντα
σταδίων, καὶ γράφω πρὸς αὐτοὺς τάδε· „εἰ πάντως με πρὸς ὑμᾶς 235
ἐλθεῖν βούλεσθε, διακόσιαι καὶ τέσσαρες κατὰ τὴν Γαλιλαίαν εἰσὶν πόλεις καὶ κῶμαι. τούτων εἰς ἣν θελήσετε παραγενήσομαι χωρὶς Γαβάρων καὶ Γισχάλων· ἡ μὲν γὰρ πατρίς ἐστιν Ἰωάννου, ἡ δὲ σύμμαχος αὐτῷ καὶ φίλη.“

46. Ταῦτα τὰ γράμματα λαβόντες οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην οὐκέτι 236
μὲν ἀντιγράφουσιν· συνέδριον δὲ τῶν φίλων καθίσαντες καὶ τὸν Ἰωάννην παραλαβόντες ἐβουλεύοντο, τίνα τρόπον ἐπιχειρήσωσί μοι.
καὶ Ἰωάννῃ μὲν ἐδόκει γράφειν πρὸς πάσας τὰς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ 237
πόλεις καὶ κώμας, εἶναι γὰρ ἐν ἑκάστῃ πάντως ἕνα γοῦν καὶ δεύτερον διάφορον ἐμοί, καὶ καλεῖν τούτους ὡς ἐπὶ πολέμιον * ἐκελεύετο πέμπειν τὸ δόγμα τοῦτο καὶ εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, ἵνα κἀκεῖνοι γνόντες ὑπὸ τῶν Γαλιλαίων κεκρίσθαι με πολέμιον καὶ αὐτοὶ ψηφίσωνται· γενομένου γὰρ τούτου καὶ τοὺς εὔνως
ἔχοντάς μοι Γαλιλαίους ἐγκαταλείψειν ἔφη φοβηθέντας. ταῦτα 238
συμβουλεύσαντος Ἰωάννου σφόδρα καὶ τοῖς ἄλλοις ἤρεσεν τὰ λεχ-
θέντα. περὶ δ' ὥραν τῆς νυκτὸς τρίτην εἰς γνῶσιν ἧκέ μοι ταῦτα, 239
Σακχαίου τῶν σὺν αὐτοῖς τινος αὐτομολήσαντος πρός με καὶ τὴν ἐπιχείρησιν αὐτῶν ἀπαγγείλαντος· οὐκέτι δὴ δεῖν ὑπερτίθεσθαι
τὸν καιρόν. ἄξιον δὲ κρίνας Ἰάκωβον ὁπλίτην τῶν περὶ ἐμὲ πιστὸν 240

PRAMW

1 γεναμένουσ P ὁ om. AMW 2 δὲ MW συνϊκὼσ P συνηκὼσ, i. marg. γρ συνείσ A συνεισ RMW 3 χαβόλων P χαβαλῶν RMW καταλειπὼν P 4 τῷ om. P πιστώτατον P τῶν φίλων τὸν πιστότατον M ἰοτάπατα W 5 ὅσον om. PRA τεσσεράκοντα A 7 εἰσὶ κατὰ τὴν γαλιλαίαν tr. MW 8 θελήσηται P 9 γαβάλων M γισχάρων MW γρ ἡ δὲ συμμαχίσ i. marg. A 10 αὐτῷ om. A 11 Ταῦτα τὰ γράμματα om. MW 12 συνέδρειον P 13 ἐπιχειρήσουσι R et ex corr. A fort. recte 14 ἰωάννησ W 15 εἶναι — ἕνα] τούτων εἰσ ἣν θελήσετε παραγενήσομαι χωρὶσ R; cf. supra u. 8 16 ἐμοῦ MW ἐκελεύετο πέμπειν] πέμπειν δ' (δὲ MW) ἐκέλευε (ἐκέλευε· A) RAMW ἐκέλευέ τε πέμπειν coni. 17 τὴν] τὴν τῶν RAMW 18 γνῶντεσ P 19 εὔνως] εὐνοωσ P εὐνοῶσ MW εὐνοϊκωσ R, i. marg. γρ εὐνοϊκῶσ A 20 ἐνκαταλλίψειν P ἐγκαταλιπεῖν MW 22 δὲ A ὥραν δὲ τρίτην τῆσ νυκτὸσ tr. MW 23 Σακχαίου] σαγχαίου PR ζακχαίου, ζ i. ras., i. marg. γρ ἐν ἄλλοισ σαγχαίου A Σαχχαίου coni. αὐτομολοῦντοσ W 24 δὴ δεῖν] δ' ἤδειν P δὲ ἤδειν AMW 25 δὲ om. MW πιστῶν PRA¹MW

κελεύω διακοσίους ὁπλίτας λαβόντα φρουρεῖν τὰς ἀπὸ Γαβάρων
εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐξόδους, καὶ τοὺς παριόντας συλλαμβάνοντα πρὸς
241 *ἐμὲ πέμπειν, μάλιστα δὲ τοὺς μετὰ γραμμάτων ἁλισκομένους· Ἰερε-*
μίαν δὲ καὶ αὐτὸν ἐκ τῶν φίλων μου μεθ' ἑξακοσίων ὁπλιτῶν εἰς
τὴν μεθόριον τῆς Γαλιλαίας ἔπεμψα τὰς ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν Ἱερο-
σολυμιτῶν πόλιν ὁδοὺς παραφυλάξοντα, πρόσταγμα δοὺς κἀκείνῳ
τοὺς μετ' ἐπιστολῶν ὁδεύοντας συλλαμβάνειν καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας
ἐν δεσμοῖς ἐπὶ τόπου φυλάττειν, τὰ δὲ γράμματα πρὸς ἐμὲ δια-
πέμπειν.
242 47. *Ταῦτα τοῖς πεμπομένοις ἐντειλάμενος Γαλιλαίοις διήγ-*
γειλα κελεύων εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα καὶ τριῶν
ἡμερῶν τροφὴν εἰς Γαβαρὼθ κώμην παραγενέσθαι πρός με. τῶν
δὲ περὶ ἐμὲ ὁπλιτῶν μοίρας τέτταρας νείμας τοὺς πιστοτάτους
αὐτῶν περὶ τὴν τοῦ σώματος φυλακὴν ἔταξα, ταξιάρχους αὐτοῖς
ἐπιστήσας καὶ φροντίζειν κελεύσας ὑπὲρ τοῦ μηδένα στρατιώτην
243 *ἄγνωστον αὐτοῖς συναναμίγνυσθαι. τῇ δ' ἐπιούσῃ περὶ πέμπτην*
ὥραν ἐν Γαβαρὼθ γενόμενος εὑρίσκω πᾶν τὸ πεδίον τὸ πρὸ τῆς
κώμης ὁπλιτῶν πλῆρες τῶν ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὴν συμμαχίαν
παρόντων, ὡς αὐτοῖς παρηγγέλκειν· πολὺς δὲ καὶ ἄλλος ἐκ τῶν
244 *κωμῶν ὄχλος συνέτρεχεν. ἐπεὶ δὲ καταστὰς εἰς αὐτοὺς λέγειν ἠρ-*
ξάμην, ἐβόων ἅπαντες εὐεργέτην καὶ σωτῆρα τῆς χώρας αὐτῶν
καλοῦντες. κἀγὼ χάριν αὐτοῖς ἔχειν ὁμολογήσας συνεβούλευον πρὸς
μηδένα μήτε πολεμεῖν μήτε ἁρπαγῇ μολύνειν τὰς χεῖρας, ἀλλὰ
σκηνοῦν κατὰ τὸ πεδίον ἀρκουμένους τοῖς ἑαυτῶν ἐφοδίοις· θέλειν
245 *γὰρ ἔφασκον τὰς ταραχὰς χωρὶς φόνων καταστεῖλαι. συνέβη δ'*
αὐθημερὸν εἰς τὰς ὑπ' ἐμοῦ κατασταθείσας τῶν ὁδῶν φυλακὰς τοὺς
παρὰ τοῦ Ἰωνάθου πεμφθέντας μετὰ τῶν ἐπιστολῶν ἐμπεσεῖν.
καὶ οἱ μὲν ἄνδρες ἐφυλάχθησαν ἐπὶ τῶν τόπων, ὡς παρήγγειλα,
τοῖς δὲ γράμμασιν ἐντυχὼν πλήρεσι βλασφημιῶν καὶ ψευσμάτων,
οὐδενὶ ταῦτα φράσας ὁρμᾶν ἐπ' αὐτοὺς διενοούμην.

PRAMW

1 *γαβάλων* MW 2 *παριονταс, α* ante *ρ* i. ras. A *περϊόνταс* P *συλαμβάνοντα* W 3 *ἴερημίαν* P *ἱερεμίαν* A 4 *μετὰ* A 5 *μεθορίαν* MW 6 *παραφυλάξαντα* RW 10 *γαλιλαίοιс, οι* ex *ου* corr. A 11 *ἀναλαβεῖν* R 12 *Γαβαρὼθ*] *γαβαραῶ* P 13 *τέτταρας* om. MW *πιστωτάτουс* P 14 *ταξιάρχαс* AM 16 *ἄγνωστον*] *ἄδοξον* M *δὲ* M 17 *Γαβαρὼθ*] *γαραβῶ* P *γαβάρω* MW *πρὸ·τῆс*, eras. *σ*, *σ* i. ras. A 19 *παραγγέλκειν* P 20 *καταβὰс* A 23 *ἁρπαγὴν* MW *μολύνειν*] *λαμβάνειν* PAM *···λαμβάνειν* (eras. *λαμ*) W *χεῖρας*] *χώραс* PAMW 24 *ἀρκουμένοιс* MW 25 *καταστέλλειν* P *δὲ* RAMW 26 *ὑπ'*] *ὑπερ* P 29 *ψευσμάτων*] *σφαλμάτων* M 30 *οὐδενὶ*] *οὐδὲν* P *οὐδὲ* R *αὐτοῖс* MW

48. *Ἀκούσαντες δὲ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην περὶ τῆς ἐμῆς ἀφί-* 246
ξεως τοὺς ἰδίους πάντας ἀναλαβόντες καὶ τὸν Ἰωάννην ὑπεχώρησαν
εἰς τὴν Ἰησοῦ οἰκίαν· βᾶρις δ' ἦν αὕτη μεγάλη καὶ οὐδὲν ἀκροπό-
λεως ἀποδέουσα. κρύψαντες οὖν λόχον ὁπλιτῶν ἐν αὐτῇ καὶ τὰς
ἄλλας ἀποκλείσαντες θύρας, μίαν δὲ ἀνοίξαντες, προσεδόκων ἥκειν
ἐκ τῆς ὁδοῦ με πρὸς αὐτοὺς ἀσπασόμενον. καὶ δὴ διδόασιν ἐν- 247
τολὰς τοῖς ὁπλίταις, ἐπειδὰν παραγένωμαι, μόνον εἰσελθεῖν ἐᾶσαι
τοὺς ἄλλους ἀπείρξαντας· οὕτως γὰρ ᾤοντό με γενήσεσθαι ῥᾳδίως
αὐτοῖς ὑποχείριον. ἐψεύσθησαν δὲ τῆς ἐλπίδος· ἐγὼ γὰρ τὴν ἐπι- 248
βουλὴν προαισθόμενος, ὡς ἐκ τῆς ὁδοῦ παρεγενόμην καταλύσας
ἄντικρυς αὐτῶν καθεύδειν ἐσκηπτόμην. καὶ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην 249
ὑπολαμβάνοντες ὄντως ἀναπαύεσθαί με καθυπνωμένον ὥρμησαν
καταβάντες εἰς τὸ πλῆθος μεταπείθειν αὐτοὺς ὡς ἐμοῦ κακῶς στρα-
τηγοῦντος. τἀναντία δὲ αὐτοῖς συνέπεσεν· ὀφθέντων γὰρ εὐθὺς 250
ἐγένετο βοὴ παρὰ τῶν Γαλιλαίων πρὸς ἐμὲ τὸν στρατηγὸν εὐνοίας
ἀξία, κατάμεμψίν τε ἐποιοῦντο τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην, ὅτι πάρεισιν
οὐδὲν μὲν αὐτοὶ κακὸν προπεπονθότες, ἀνατρέψοντες δὲ τὰ ἐκείνων
πράγματα, καὶ παρεκελεύοντο ἀπιέναι· μὴ γὰρ ἄν ποτε μεταπει-
σθῆναι προστάτην ἕτερον ἀντ' ἐμοῦ λαβεῖν. τούτων ἀπαγγελθέντων 251
μοι προελθεῖν εἰς μέσους οὐκ ὤκνησα. κατέβαινον οὖν εὐθέως,
αὐτὸς τί λέγουσιν οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀκουσόμενος. προελθόντος
δέ μου κρότος παρὰ παντὸς τοῦ πλήθους εὐθὺς ἦν καὶ μετ' εὐφη-
μιῶν ἐπιβοήσεις χάριν ἔχειν ὁμολογούντων τῇ ἐμῇ στρατηγίᾳ.
49. *Ταῦτα δ' οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀκούοντες ἐφοβήθησαν,* 252
μὴ καὶ κινδυνεύσωσιν ἀποθανεῖν ἐπ' αὐτοὺς ὁρμησάντων τῶν Γαλι-
λαίων κατὰ τὴν πρὸς ἐμὲ χάριν· δρασμὸν οὖν ἐπενόουν. μὴ δυνη-
θέντες δὲ ἀπελθεῖν, προσμεῖναι γὰρ αὐτοὺς ἠξίωσα, κατηφεῖς ἐστη-

---

PRAMW

1 *περὶ* om. M *ἐμῆς* om. MW *ἀφίξεως*] *ἀξιώσεωσ* PA, *γρ ἀφίξεωσ* i. marg. A 3 *δὲ* MW 4 *ἀποδέουσα*] *δέουσα* MW *λόχον*] *ὄχλον* R 5 *ἄλλας*] *θύρασ* R *θύρας* om. R 6 *ἀσπασάμενον* P 7 *παραγένομαι* P 8 *τοὺς*] *τοὺσ δ'* (*δὲ* M) RMW *ἀπείρξοντασ* R et ex corr. A *ἀπεῖρξαι* MW *οὕτω* W *γεγενῆσθαι* MW *ῥαδίοισ* R 9 *ἐψεύσαντο δὲ* RMW 10 *προεσθό-μενοσ* P 11 *ἐσκεπτόμην* MW 13 *πλῆθος*] *πεδίον* PRA 14 *εὐθὺς*] *αὐτοῖσ εὐθέωσ* MW 15 *τῶν*] *πάντων* P 16 *ἀξία* corruptum *τε*] *δὲ* MW 17 *ἀνατρέψαντεσ* (o supra) A *ἀνατρέψαντεσ* PRMW *δὲ*] *δὴ* R 19 *ἕτερον — λαβεῖν* om. P 20 *προσελθεῖν* PR *μέσον* MW 21 *αὐτὸς*] *ὡσ αὐτοὺσ* R *προσελθόντοσ* PR 23 *τῇ ἐμῇ* RA *τῆσ ἐμῆσ* MW *στρατηγεια* P *στρατηγίασ* MW 24 *δὲ* MW *ἀκούσαντεσ* MW 25 *τῶν* om. P 27 *κατηφεῖς*] *κατηφεῖσ ὑπέμειναν* R(?) *κατήφησαν* aut *κατηφεῖς ἦσαν* Hudson 27 *ἐστησάμενοι*] *ἐνστησάμενοι* R *ἐκστησάμενοσ*, *σ* ex *ι* corr., i. marg. *γρ ἐνστησάμενοσ* A *ἐκστησάμενοι* MW *ἔστησαν* coni.; sed etiam reliqua corrupta sunt

253 σάμενοι τῷ λόγῳ. προστάξας οὖν τῷ μὲν πλήθει τὰς εὐφημίας
ἐπισχεῖν, καὶ τῶν ὁπλιτῶν τοὺς πιστοτάτους ταῖς ὁδοῖς ἐπιστήσας
ὑπὲρ τοῦ φρουρεῖν, μὴ ἀπροσδοκήτως ἡμῖν ὁ Ἰωάννης ἐπιπέσῃ,
παραινέσας δὲ καὶ τοῖς Γαλιλαίοις ἀναλαβεῖν τὰ ὅπλα, μὴ πρὸς
τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων, ἐὰν γένηταί τις αἰφνίδιος ταραχθῶσιν,
254 πρῶτον τῆς ἐπιστολῆς τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην ὑπεμίμνησκον, ὃν
τρόπον γράψειαν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πεπέμφθαι
διαλύσοντές μου τὰς πρὸς τὸν Ἰωάννην φιλονεικίας, ὡς παρακαλέ-
255 σειάν τέ με πρὸς αὐτοὺς ἀφικέσθαι. καὶ ταῦτα διεξιὼν τὴν ἐπι-
στολὴν εἰς μέσους προύτεινον, ἵνα μηδὲν ἀρνήσασθαι δυνηθῶσιν
256 ἐλεγχόντων αὐτοὺς τῶν γραμμάτων. „καὶ μήν, ἔφην, Ἰωνάθη ὑμεῖς
τε οἱ συμπρέσβεις, εἰ πρὸς Ἰωάννην κρινόμενος ὑπὲρ τοῦ παρα-
στῆσαι τὸν ἐμαυτοῦ βίον δύο τινὰς ἢ τρεῖς μάρτυρας καλοὺς κἀγα-
θοὺς ἤγαγον, δῆλον ὡς ἀνάγκην ἂν εἴχετε προεξετάσαντες καὶ τοὺς
257 τούτων βίους ἀπαλλάξαι με τῶν ἐγκλημάτων. ἵν᾿ οὖν γνῶτε καλῶς
πεπρᾶχθαί μοι τὰ κατὰ τὴν Γαλιλαίαν, τρεῖς μὲν μάρτυρας ὀλί-
γους εἶναι νομίζω τῷ καλῶς βεβιωκότι, τούτους δὲ πάντας ὑμῖν
258 δίδωμι. παρὰ τούτων οὖν πύθεσθε, τίνα τρόπον ἐβίωσα, εἰ μετὰ
πάσης σεμνότητος καὶ πάσης ἀρετῆς ἐνθάδε πεπολίτευμαι. καὶ
δὴ ὁρκίζω ὑμᾶς, ὦ Γαλιλαῖοι, μηδὲν ἐπικρύψασθαι τῆς ἀληθείας,
λέγειν δ᾿ ἐπὶ τούτων ὡς δικαστῶν, εἴ τι μὴ καλῶς πέπρακται."
259 50. Ταῦτ᾿ ἔτι λέγοντος κοιναὶ παρὰ πάντων ἐγένοντο φωναὶ
καλούντων εὐεργέτην με καὶ σωτῆρα, καὶ περὶ μὲν τῶν πεπραγ-
μένων ἐμαρτύρουν, περὶ δὲ τῶν πραχθησομένων παρεκάλουν,
πάντες δ᾿ ὤμνυον ἀνυβρίστους μὲν ἔχειν τὰς γυναῖκας, λελυπῆσθαι
260 δὲ μηδέποτε μηδὲν ὑπ᾿ ἐμοῦ. μετὰ τοῦτο δύο τῶν ἐπιστολῶν, ἃς
οἱ κατασταθέντες ὑπ᾿ ἐμοῦ φρουροὶ πεμφθείσας ὑπὸ τῶν περὶ
τὸν Ἰωνάθην ἑλόντες ἀπεστάλκεισαν πρὸς ἐμέ, παρανεγίνωσκον τοῖς

PRAMW

2 *κατασχεῖν* PRA *τοὺς*] *δὲ τουσ* MW fort. recte 5 *ἐφνίδιοσ* P 6 *ἐπιστολῆς*] *ἐπιβουλῆσ* A *ὑπεμέμνισκον* P 8 *διαλύσοντοσ* R *διαλύσοντάσ* M *φιλονικείασ* P *παρακαλέσαιαν* PA *παρακαλέσαιεν* R 9 *τέ* om. A 10 *μέσον* MW 11 *ἔφη* P 12 *οἱ* om. MW *συνπρέσβεισ* PR *κρινομένοισ* P *κρινάμενοσ* MW 14 *ἂν* om. A *ειχεται* P *προσεξετάσαντεσ* W *προσεξετάσαι* M 15 *ἵνα* R 17 *ὑμᾶσ* R 18 *πύθεσθαι* W 19 *ἀρετῆς*] *δὲ τῆσ* PMW *δὲ ἀρετῆσ* A *καὶ πάσησ δὲ* | *ἀρετῆσ* i. ras. angustius scripsit m. 2 A 20 *δὴ*] *μὴ* A *ὡρκίζω* P 21 *λέγων* R *δ᾿*] *δὲ* MW, om. PR fort. recte si scribetur *ἐπικρύψαντας* 22 *ταῦτα* MW *λέγοντος*] *λέγοντόσ μου* A *ἐγίνοντο* RAM 25 *δ᾿*] *μὲν οὖν* W, om. M *μὲν* om. MW 26 *μηδέποτε* om. MW *μηδένα* MW 27 *ὑπὸ τῶν*] *οἱ* PR 28 *τὸν* om. MW *ἀπεστάλκησαν* P *ἀπεστάλκασιν* R *πρόσ με* MW *παρεγίνωσκον* RM[1]

Γαλιλαίοις πολλῶν βλασφημιῶν πλήρεις καὶ καταψευδομένας, ὅτι
τυραννίδι μᾶλλον ἢ στρατηγίᾳ χρῶμαι κατ᾽ αὐτῶν. ἕτερά τε πολλὰ 261
πρὸς τούτοις ἐνεγέγραπτο μηδὲν παραλιπόντων ἀναισχύντου ψευ-
δολογίας. ἔφην δ᾽ ἐγὼ πρὸς τὸ πλῆθος τὰ γράμματα λαβεῖν δόν-
των ἑκουσίως τῶν κομιζόντων· οὐ γὰρ ἐβουλόμην αὐτοὺς τὰ περὶ
τὰς φρουρὰς τοὺς ἐναντίους εἰδέναι, μὴ δείσαντες τοῦ γράφειν
ἀποστῶσιν.

51. Ταῦτ᾽ ἀκοῦσαν τὸ πλῆθος σφόδρα παροξυνθὲν ἐπὶ τὸν 262
Ἰωνάθην ὥρμα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ συμπαρόντας ὡς διαφθεροῦντες·
κἂν ἐπεπράχεισαν τὸ ἔργον, εἰ μὴ τοὺς μὲν Γαλιλαίους ἔπαυσα
τῆς ὀργῆς, τοῖς περὶ τὸν Ἰωνάθην δ᾽ ἔφην συγγινώσκειν τῶν ἤδη
πεπραγμένων, εἰ μέλλοιεν μετανοήσειν καὶ πορευθέντες εἰς τὴν
πατρίδα λέγοιεν τοῖς πέμψασι τἀληθῆ περὶ τῶν ἐμοὶ πεπολιτευ-
μένων. ταῦτ᾽ εἰπὼν ἀπέλυον αὐτοὺς καίτοι γιγνώσκων, ὅτι μηδὲν 263
ὧν ὑπέσχοντο ποιήσουσιν. τὸ πλῆθος δ᾽ εἰς ὀργὴν ἐξεκαίετο κατ᾽
αὐτῶν κἀμὲ παρεκάλουν ἐπιτρέπειν αὐτοῖς τιμωρήσασθαι τοὺς τοι-
αῦτα τολμήσαντας. παντοῖος μὲν [οὖν] ἐγινόμην πείθων αὐτοὺς 264
φείσασθαι τῶν ἀνδρῶν· πᾶσαν γὰρ ᾔδειν στάσιν ὄλεθρον οὖσαν
τοῦ κοινῇ συμφέροντος· τὸ δὲ πλῆθος ἔσχεν τὴν κατ᾽ αὐτῶν ὀργὴν
ἀμετάβλητον, καὶ πάντες ὥρμησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ κατήγοντο
οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην. ἐγὼ δὲ συνορῶν τὴν ὁρμὴν οὖσαν αὐτῶν 265
ἀνεπίσχετον ἀναπηδήσας ἐφ᾽ ἵππον ἐκέλευσα τοῖς πλήθεσιν πρὸς
Σωγάνην κώμην ἕπεσθαι Γαβάρων ἀπέχουσαν εἴκοσι στάδια. καὶ
τοιούτῳ στρατηγήματι χρησάμενος παρέσχον ἐμαυτῷ τὸ μὴ δοκεῖν
ἐμφυλίου πολέμου κατάρχειν.

52. Ἐπεὶ δὲ περὶ τὰς Σωγανέας ἐγενόμην, ἐπιστήσας τὸ πλῆ- 266
θος καὶ παραινέσει χρησάμενος περὶ τοῦ μὴ πρὸς τὰς ὀργὰς καὶ
ταῦτ᾽ ἐπ᾽ ἀνηκέστοις τιμωρίαις ὀξέως φέρεσθαι, κελεύω τοὺς καθ᾽
ἡλικίαν ἤδη προβεβηκότας καὶ πρώτους παρ᾽ αὐτοῖς ἑκατὸν ἄνδρας

PRAMW

1 καταψευδομένουσ PR 2 χρῶμαι] χρώμ̕$^{\varepsilon}$ (h. e. χρώμενοσ uel simile) R 3 καταλειπόντων P 4 ἔφθην δὲ MW 5 ἐβούλην P αὐτοὺς om. Bekker 6 τῆσ φρουρᾶσ RMW 8 ταῦτα RAMW σφόδρα] καὶ R 10 ἐπεπράχισαν P τοὖργον MW 11 δὲ MW 14 ταῦτα MW γινώσκων RAMW 15 ὑπέσχηντο PAMW δὲ AMW γρ ἐξεκάετο i. marg. A 16 τοὺσ τὰ τοιαῦτα PMW 17 οὖν om. PR ἐγενόμην A 18 ὀλέθρειον PA¹ ὀλέθριον R et ex corr. A 20 ὁρμήσαντεσ ἐπὶ MW ἐν om. R κατήγοντο] κατέλυον RAMW 22 ἀνεπαίσχυντον M ἀναποδήσασ P 23 σωγάνιν P σαγάνην R σωγάνην, ην i. ras., i. marg. γρ σωγάνειαν A Γαβάρων] γαράβων P ἀράβων RA 24 ἐμαυτὸν P 25 κρατάρχειν P 26 περὶ] παρὰ R τὰς] τὴν R τοὺς Hudson σωγαναίασ P σωγάνην R γρ σωγάνεισ i. marg. A 28 ταῦτα MW φέρεσθαι] φαίνεσθαι MW

ὡς πορευσομένους εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν εὐτρεπίζεσθαι, μέμ-
ψιν ποιησομένους ἐπὶ τοῦ δήμου τῶν τὴν χώραν διαστασιαζόντων.
267 „καὶ ἐὰν ἐπικλασθῶσιν, ἔφην, πρὸς τοὺς λόγους ὑμῶν, παρακαλέ-
σατε τὸ κοινὸν γράψαι πρὸς ἐμὲ μένειν κελεύοντας ἐπὶ τῆς Γαλι-
268 λαίας, τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀναχωρεῖν ἐκεῖθεν.“ ταύτας
αὐτοῖς τὰς ὑποθήκας δοὺς ἐναρμοσαμένων τε ταχέως ἐκείνων ἡμέρᾳ
τρίτῃ μετὰ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἀποστολὴν ἐποιησάμην, συμπέμψας
269 ὁπλίτας πεντακοσίους. ἔγραψα δὲ καὶ τοῖς ἐν Σαμαρείᾳ φίλοις
προνοήσασθαι τοῦ ἀσφαλῆ γενέσθαι τὴν πορείαν αὐτοῖς· ἤδη γὰρ
ὑπὸ Ῥωμαίοις ἦν ἡ Σαμάρεια καὶ πάντως ἔδει τοὺς ταχὺ βουλο-
μένους ἀπελθεῖν δι᾽ ἐκείνης πορεύεσθαι· τρισὶν [γὰρ] ἡμέραις ἀπὸ
270 Γαλιλαίας ἔνεστιν οὕτως εἰς Ἱεροσόλυμα καταλῦσαι. συμπαρέπεμψα
δὲ τοὺς πρέσβεις κἀγὼ μέχρι τῶν τῆς Γαλιλαίας ὅρων φύλακας
ἐπιστήσας ταῖς ὁδοῖς ὑπὲρ τοῦ μὴ ῥᾳδίως τινὰ μαθεῖν ἀπαλλατ-
τομένους. καὶ ταῦτα πράξας ἐν Ἰάφοις τὴν διατριβὴν ἐποιούμην.
271 53. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην διαμαρτόντες τῆς κατ᾽ ἐμοῦ
πράξεως Ἰωάννην ἀπέλυσαν εἰς τὰ Γίσχαλα, αὐτοὶ δ᾽ εἰς τὴν Τιβε-
ριέων πόλιν πεπόρευντο λήψεσθαι προσδοκῶντες αὐτὴν ὑποχείριον,
ἐπειδὴ καὶ Ἰησοῦς κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐγεγράφει πρὸς αὐτοὺς
πείσειν ἐπαγγελλόμενος τὸ πλῆθος ἐλθόντας ὑποδέχεσθαι καὶ αὐ-
272 τοῖς ἑλέσθαι προστεθῆναι. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἐπὶ τοιαύταις ἐλπίσιν
ἀπῆλθον, ἀπαγγέλλει δέ μοι ταῦτα Σίλας διὰ γραμμάτων, ὃν ἔφην
τῆς Τιβεριάδος ἐπιμελητὴν καταλελοιπέναι, καὶ σπεύδειν ἠξίου.
κἀγὼ ταχέως ὑπακούσας αὐτῷ καὶ παραγενόμενος εἰς κίνδυνον ἀπω-
273 λείας κατέστην ἐξ αἰτίας τοιαύτης. οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην γενόμενοι
παρὰ τοῖς Τιβεριεῦσιν καὶ πολλοὺς πείσαντες ἀποστῆναί μου δια-
φόρους ὄντας, ὡς ἤκουσαν τὴν ἐμὴν παρουσίαν, δείσαντες περὶ

PRAMW

1 πορευσομένους] Bekker πορευομένουσ codd. 2 ποιησαμένουσ P τοῦ] τὸν ex corr. P χώραν] χώραν αὐτῶν RMW 3 καὶ ἐὰν] καὶ ἄν A κἄν R παρακαλεσ|σ (α|α s.) P 4 πρόσ με MW τῇ γαλιλαία PRA 6 τε] δὲ MW 7 συνπέμψασ R 8 σαμαρία P 10 ἡ σαμάρεια ἦν tr. MW ἦν om. P σαμάρια P 11 γὰρ om. P 12 εἰς om. W παρέπεμψα MW 13 δὲ om. MW τοὺσ s. M κἀγὼ om. MW φυλακὰσ W 14 ταῖσ διόδοισ MW ἀπαλαττομένουσ R 15 ἐν ἰαφθοῖσ MW 16 διαμαρτάνοντεσ PA 17 τὰ om. MW δὲ AMW τιβεριαίων P 18 ἐπορεύθησαν R αὐτὴν om. MW 19 κατὰ] coni. ὁ κατὰ codd. τοῦτον] τοῦτον ἄρχων RA ἐκεῖνον ἄρχων MW γεγράφει R 20 αὐτοῖς] αὐτοὺσ P 21 ἐκεῖνοι] οἱ MW 22 ἀπήγγειλε MW μοι om. MW 23 ἐπιμελιτὴν P 24 ἐπακούσασ PRA 25 κατέστιν P γενόμενοι] παραγενόμενοι MW 27 ἤκουσεν P

ἑαυτῶν ἧκον πρὸς ἐμέ, καὶ ἀσπασάμενοι μακαρίζειν ἔλεγον οὕτως
περὶ τὴν Γαλιλαίαν ἀναστραφέντα, συνήδεσθαί τε διὰ τιμῆς ἀγο-
μένῳ· κόσμον γὰρ ἑαυτῶν εἶναι τὴν ἐμὴν δόξαν ἔφασαν, ὡς ἂν 274
διδασκάλων τέ μου γενομένων καὶ πολιτῶν ὄντων, δικαιοτέραν τε
τῆς Ἰωάννου τὴν ἐμὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ὑπάρχειν ἔλεγον, καὶ
σπεύδειν μὲν εἰς τὴν οἰκείαν ἀπελθεῖν, περιμένειν δ' ἕως ὑποχείριον
τὸν Ἰωάννην ἐμοὶ ποιήσωσιν. καὶ ταῦτα λέγοντες ἐπώμοσαν τοὺς 275
φρικωδεστάτους ὅρκους παρ' ἡμῖν, δι' οὓς ἀπιστεῖν οὐ θεμιτὸν
ἡγούμην. καὶ δὴ παρακαλοῦσίν με τὴν κατάλυσιν ἀλλαχοῦ ποιήσα-
σθαι διὰ τὸ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν εἶναι σάββατον· ὀχλεῖσθαι δὲ
μὴ δεῖν ὑπ' αὐτῶν τὴν πόλιν τῶν Τιβεριέων ἔφασκον.

54. Κἀγὼ μηδὲν ὑπονοήσας ἐς τὰς Ταριχέας ἀπῆλθον κατα- 276
λιπὼν ὅμως ἐν τῇ πόλει τοὺς πολυπραγμονήσοντας, τί περὶ ἡμῶν
λέγοιτο. διὰ πάσης δὲ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ταριχεῶν εἰς Τιβεριάδα
φερούσης ἐπέστησα πολλούς, ἵνα μοι δι' ἀλλήλων σημαίνωσιν ἅπερ
ἂν παρὰ τῶν ἐν τῇ πόλει καταλειφθέντων πύθωνται. κατὰ τὴν 277
ἐπιοῦσαν οὖν ἡμέραν συνάγονται πάντες εἰς τὴν προσευχὴν μέγι-
στον οἴκημα καὶ πολὺν ὄχλον ἐπιδέξασθαι δυνάμενον. εἰσελθὼν
δὲ ὁ Ἰωνάθης φανερῶς μὲν περὶ τῆς ἀποστάσεως οὐκ ἐτόλμα λέγειν,
ἔφη δὲ στρατηγοῦ κρείττονος χρείαν τὴν πόλιν αὐτῶν ἔχειν. Ἰησοῦς 278
δ' ὁ ἄρχων οὐδὲν ὑποστειλάμενος ἀναφανδὸν εἶπεν· „ἄμεινόν ἐστιν,
ὦ πολῖται, τέσσαρσιν ἡμᾶς ἀνδράσιν ὑπακούειν ἢ ἑνί, καὶ κατὰ
γένος λαμπροῖς καὶ κατὰ σύνεσιν οὐκ ἀδόξοις.“ ὑπεδείκνυε δὲ τοὺς
περὶ Ἰωνάθην. ταῦτ' εἰπόντα τὸν Ἰησοῦν ἐπῄνει παρελθὼν Ἰοῦ- 279
στος καί τινας ἐκ τοῦ δήμου συνέπειθεν. οὐκ ἠρέσκετο δὲ τοῖς
λεχθεῖσιν τὸ πλῆθος καὶ πάντως ἂν εἰς στάσιν ἐχώρησαν, εἰ μὴ
τὴν σύνοδον διέλυσεν ἐπελθοῦσα ἕκτη ὥρα, καθ' ἣν τοῖς σάββασιν
ἀριστοποιεῖσθαι νόμιμόν ἐστιν ἡμῖν, καὶ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην εἰς

PRAMW

1 αὐτῶν RAM αὐτῶν W πρόσ με MW οὕτω MW 2 περὶ] παρὰ A 3 κόσμων P 4 γινομένων M δικαιωτέραν P 6 οἰκίαν MW δ' ἕως] Dindorf δὲ ὡσ codd. 7 ποιήσουσι (-σιν A) A¹MW ἐπώμασαν P 9 με] μὲν R 11 πόλην P τιβεριαίων P 12 εἰσ MW ταριχαίασ PR et ex corr. A καταλειπὼν P 13 ὅμως om. MW πολυπραγμονήσαντασ PR τί] εἴ τι A 14 ταριχαίων P ταριχαιῶν R et ex corr. A εἰσ τῇ βεριάδα P 15 σημάνωσιν P σημήνωσιν AMW 16 πυνθάνονται P πυνθάνωνται AMW 17 ἐπιοῦσαν οὖν] οὖσαν M οὖσαν οὖν W 18 καὶ om. AMW καὶ πολὺν ὄχλον om. P πολλὴν W 21 δ' ὁ] δ' PA δὲ ὁ RMW 24 περὶ] περὶ τὸν MW ταῦτα MW παρελθὼν] καὶ παρελθὼν ὁ MW 25 δήμου] πλήθουσ MW 26 ἐχώρησαν] ἀνεχώρησαν MW 27 σάβασιν P 28 ἡμῖν ἐστι tr. MW

280 *τὴν ἐπιοῦσαν ὑπερθέμενοι τὴν βουλὴν ἀπῄεσαν ἄπρακτοι. εὐθὺς*
δέ μοι τούτων ἀπαγγελθέντων πρωῒ διέγνων εἰς τὴν Τιβεριέων
πόλιν ἀφικέσθαι, καὶ τῇ ἐπιούσῃ περὶ τὴν ὥραν ἧκον ἀπὸ τῶν
Ταριχεῶν, καταλαμβάνω δὲ συναγόμενον ἤδη τὸ πλῆθος εἰς τὴν
προσευχήν· ἐφ᾽ ὅ τι δ᾽ ἦν αὐτοῖς ἡ σύνοδος οὐκ ἐγίνωσκον οἱ συλ-
281 *λεγόμενοι. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀπροσδοκήτως θεασάμενοί με*
παρόντα διεταράχθησαν. εἶτ᾽ ἐπινοοῦσιν διαδοῦναι λόγον, ὅτι Ῥω-
μαίων ἱππεῖς ἐν τῇ μεθορίῳ πόρρω τριάκοντα σταδίων ἀπὸ τῆς
282 *πόλεως κατὰ τόπον λεγόμενον Ὁμόνοιαν εἰσὶν ἑωραμένοι. καὶ*
προσαγγελθέντων τούτων ἐξ ὑποβολῆς παρεκάλουν οἱ περὶ τὸν Ἰω-
νάθην μὴ περιιδεῖν ὑπὸ τῶν πολεμίων λεηλατουμένην αὐτῶν τὴν
γῆν. ταῦτα δ᾽ ἔλεγον δι᾽ ἐννοίας ἔχοντες ἐμὲ προφάσει τῆς κατε-
πειγούσης βοηθείας μεταστήσαντες αὐτοὶ τὴν πόλιν ἐχθράν μοι
κατασκευάσαι.
283 55. *Ἐγὼ δὲ καίπερ εἰδὼς αὐτῶν τὸ ἐνθύμημα ὅμως ὑπήκουσα,*
μὴ δόξαν παράσχω τοῖς Τιβεριεῦσιν οὐ προνοούμενος αὐτῶν τῆς
ἀσφαλείας. ἐξῆλθον οὖν, καὶ γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ὡς οὐδ᾽
284 *ἴχνος πολεμίων εὗρον, ὑποστρέφω συντόνως ὁδεύσας, καὶ καταλαμ-*
βάνω τήν τε βουλὴν πᾶσαν συνεληλυθυῖαν καὶ τὸν δημοτικὸν ὄχλον
ποιουμένους τε πολλὴν κατηγορίαν μου τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην, ὡς
τοῦ μὲν τὸν πόλεμον ἐπελαφρύνειν αὐτοῖς ἀμελοῦντος, ἐν τρυφαῖς
285 *δὲ διάγοντος. ταῦτα δὲ λέγοντες προύφερον ἐπιστολὰς τέσσαρας*
ὡς ἀπὸ τῶν ἐν τῇ μεθορίᾳ τῆς Γαλιλαίας γεγραμμένας πρὸς αὐ-
τοὺς ἐπὶ βοήθειαν ἥκειν παρακαλούντων, Ῥωμαίων γὰρ δύναμιν
μέλλειν ἱππέων τε καὶ πεζῶν εἰς τρίτην ἡμέραν τὴν χώραν αὐτῶν
286 *λεηλατεῖν, ἐπισπεύδειν τε καὶ μὴ περιοφθῆναι δεομένων. ταῦτ᾽*
ἀκούσαντες οἱ Τιβεριεῖς λέγειν ἀληθῆ δόξαντες αὐτοὺς καταβοήσεις
ἐποιοῦντο, μὴ καθέζεσθαί με δεῖν λέγοντες, ἀλλ᾽ ἀπελθεῖν ἐπικου-
287 *ρήσοντα τοῖς ὁμοεθνέσιν αὐτῶν. πρὸς ταῦτ᾽ ἐγώ, συνῆκα γὰρ τὴν*

PRAMW

1 *βουλὴν*] *ἐπιβουλὴν* R *απΐεσαν* P 2 *ἀπαγγελθόντων* M *τιβεριαίων* P 3 *ἀφικνεῖσθαι* M *τὴν*] s. R *πρώτην* MW *τρίτην* coni. 4 *ταριχαίων* P *ταριχαιῶν* R *ταριχ·αιῶν, αι* i. ras. A *εἰς*] *ἐπι* P 5 *δὲ* MW 7 *εἶτα ἐπενόουν* MW 10 *προσαγγελέντων* A *τοιούτων* MW *τὸν*] *τῶν* P 11 *ὑπεριδεῖν* P 12 *δὲ* MW *δϊεννίασ* P *κατεπιγούσησ βοηθίασ* P 13 *μεταστήσαντεσ, ο* i. ras. A *πόλην* P 16 *παρασχῶ* P *οὐ*] *ὡς οὐ* Hudson 17 *ἀσφαλίασ* P *οὐδὲ* MW 18 *εἶχνοσ* P 21 *ἐπελάφρυνεν* P *ἀμελοῦντος*] *ἀνενδοῦντοσ* P *μέλλοντος ἀμελοῦντος* coni., nisi plura exciderunt
23 *γεγραμένασ* P 25 *μέλλειν*] *ἔ|μελλεν* P *τρίτην*] *τὴν τρίτην* P *αὐτῶν* om. MW 26 *ταῦτα* MW 28 *μὴ* om. P *ἐπικουρήσοντασ* MW 29 *ταῦτα* MW

ἐπίνοιαν τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην, ὑπακούσεσθαι μὲν ἔφην ἑτοίμως
καὶ χωρὶς ἀναβολῆς ὁρμήσειν πρὸς τὸν πόλεμον ἐπηγγειλάμην,
συνεβούλευον δ᾽ ὅμως, ἐπεὶ τὰ γράμματα κατὰ τέσσαρας τόπους
Ῥωμαίους σημαίνει προσβαλεῖν, εἰς πέντε μοίρας διελόντας τὴν
δύναμιν ἑκάστῃ τούτων ἐπιστῆσαι τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην καὶ τοὺς
ἑταίρους αὐτοῦ· πρέπειν γὰρ ἀνδράσιν ἀγαθοῖς μὴ μόνον συμβου- 288
λεύειν, ἀλλὰ χρείας ἐπειγούσης ἡγουμένους βοηθεῖν· ἐγὼ γὰρ πλὴν
μιᾶς μοίρας οὐκ ἔφην ἀφηγεῖσθαι δυνατὸς εἶναι. σφόδρα τῷ 289
πλήθει συνήρεσεν ἡ ἐμὴ συμβουλία· κἀκείνους οὖν ἠνάγκαζον ἐπὶ
τὸν πόλεμον ἐξιέναι. τοῖς δ᾽ οὔτι μετρίως συνεχύθησαν αἱ γνῶμαι
μὴ κατεργασαμένοις ἃ διενοήθησαν ἐμοῦ τοῖς ἐπιχειρήμασιν αὐτῶν
ἀντιστρατηγήσαντος.

56. Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Ἀνανίας τοὔνομα, πονηρὸς ἀνὴρ καὶ 290
κακοῦργος, εἰσηγεῖτο τοῖς πλήθεσι πανδημεὶ νηστείαν εἰς τὴν ἐπι-
οῦσαν τῷ θεῷ προθέσθαι καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ἐκέλευεν εἰς
τὸν αὐτὸν τόπον ἀνόπλους παρεῖναι τῷ θεῷ φανερὸν ποιήσοντας,
ὅτι μὴ τῆς παρ᾽ ἐκείνου τυγχάνοντες βοηθείας πᾶν ὅπλον ἄχρηστον
εἶναι νομίζουσιν. ταῦτα δ᾽ ἔλεγεν οὐ δι᾽ εὐσέβειαν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τοῦ 291
λαβεῖν ἄνοπλόν με καὶ τοὺς ἐμούς. κἀγὼ δι᾽ ἀνάγκην ὑπήκουον,
μὴ δόξω καταφρονεῖν τῆς περὶ τὴν εὐσέβειαν ὑποθήκης. ὡς οὖν 292
ἀνεχωρήσαμεν ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰωνάθην γράφουσι
τῷ Ἰωάννῃ πρὸς αὐτοὺς ἕωθεν ἀφικέσθαι κελεύοντες μεθ᾽ ὅσων
ἂν στρατιωτῶν δυνηθῇ· λήψεσθαι γὰρ εὖ ἐμὲ ὑποχείριον καὶ ποιή-
σειν ὅπερ ἔχει δι᾽ εὐχῆς. δεξάμενος δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἐκεῖνος ὑπα-
κούειν ἔμελλεν. ἐγὼ δὲ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας δύο τῶν περὶ ἐμὲ 293
σωματοφυλάκων τοὺς κατ᾽ ἀνδρείαν δοκιμωτάτους καὶ κατὰ πίστιν
βεβαίους κελεύω ξιφίδια κρύψαντας ὑπὸ τὰς ἐσθῆτας ἐμοὶ συμ-
προελθεῖν, ἵν᾽ εἰ γένοιτο παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἐπίθεσις ἀμυνώμεθα.

PRAMW

1 τὸν] τῶν W, om. M ὑπακούεσθαι R 3 δὲ MW 4 σημαίνει om. W διελθόντασ P 5 ἑκάστην P 6 ἑτέρουσ PA 7 ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ RAMW ἐπηγούσησ P 9 ἡ ἐμὴ RMW συμβουλεία ex corr. P ἀνήγκαζον P
10 τὸν om. MW ἐξεῖναι PRMW δὲ MW οὔτι] οὕτω R οὐχὶ MW 14 εἰσηγεῖτο] εἰσήγετο P γνώμην εἰσῆγε R πανδῆμιν P 15 ἐκέλευσεν A ed. pr. 16 ποιήσαντασ MW 17 πᾶν ὅπλον] πάντα ὄχλον MW ἄχρι-στον P 18 δὲ MW 19 ὑπίκουον P 20 ὑποθίκησ P 21 ἀνεχωρί-σαμεν P τὰ] τῶν R οἱ] ἡ P γράφουσι· A 22 Ἰωάννῃ] ἰάννη P ἑαυτοὺσ MW 23 εὖ ἐμὲ] εὐθὺσ με R ἐμὲ coni. 24 ἅπερ R 26 ἀν-δρίαν R 27 ξιφεί|δια, ξιφεί ex ξίφη corr. A σὺνπρὸέλθεῖν P 28 ἀμυνόμεθα P

θώρακα δ' ἔλαβον αὐτὸς καὶ μάχαιραν ὑπεζωσάμην ὡς οἷόν τ' ἦν ἀφανέστατα καὶ ἦλθον εἰς τὴν προσευχήν.
294 57. Τοὺς μὲν οὖν σὺν ἐμοὶ πάντας ἐκκλεῖσαι προσέταξεν Ἰησοῦς ὁ ἄρχων, αὐτὸς γὰρ ταῖς θύραις ἐφειστήκει, μόνον δ' ἐμὲ μετὰ
295 τῶν φίλων εἰσελθεῖν εἴασεν. ἤδη δ' ἡμῶν τὰ νόμιμα ποιούντων καὶ πρὸς εὐχὰς τραπομένων ἀναστὰς Ἰησοῦς περὶ τῶν ληφθέντων ἐκ τοῦ ἐμπρησμοῦ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς σκευῶν τοῦ ἀσήμου ἀργυρίου ἐπυνθάνετό μου, παρὰ τίνι τυγχάνει κείμενα. ταῦτα δ' ἔλεγεν διατρίβειν τὸν χρόνον βουλόμενος, ἕως ἂν ὁ Ἰωάννης παραγένηται.
296 κἀγὼ πάντα Καπέλλαν ἔχειν εἶπον καὶ τοὺς δέκα πρώτους Τιβεριέων· „ἀνάκριναι δ' αὐτός, ἔφην, οὐ ψεύδομαι". τῶν δὲ παρ' ἑαυτοῖς εἶναι λεγόντων „οἱ δ' εἴκοσιν, εἶπεν, χρυσοῖ, οὓς ἔλαβες πω-
297 λήσας τινὰ σταθμὸν ἀσήμου, τί γεγόνασιν;" καὶ τούτους ἔφην δεδωκέναι πρέσβεσιν αὐτῶν ἐφόδιον πεμφθεῖσιν εἰς Ἱεροσόλυμα. πρὸς ταῦτα οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰωνάθην οὐ καλῶς ἔφασαν πεποιη-
298 κέναι με δόντα τοῖς πρέσβεσιν τὸν μισθὸν ἐκ τοῦ κοινοῦ. παροξυνθέντος δὲ τοῦ πλήθους ἐπὶ τούτοις, ἐνόησαν γὰρ τῶν ἀνθρώπων τὴν πονηρίαν, συνεὶς ἐγὼ στάσιν μέλλουσαν ἐξάπτεσθαι καὶ προσεξερεθίσαι μᾶλλον βουλόμενος τὸν δῆμον ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, „ἀλλ' εἴ γε μὴ ὀρθῶς, εἶπον, ἔπραξα δοὺς τὸν μισθὸν ἐκ τοῦ κοινοῦ τοῖς πρέσβεσιν ὑμῶν, παύεσθε χαλεπαίνοντες· ἐγὼ γὰρ τοὺς εἴκοσι χρυσοῦς αὐτὸς ἀποτίσω."
299 58. Ταῦτ' εἰπόντος, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰωνάθην ἡσύχασαν, ὁ δὲ δῆμος ἔτι μᾶλλον κατ' αὐτῶν παρωξύνθη φανερὰν ἐπιδεικνυμένων
300 τὴν ἄδικον πρὸς ἐμὲ δυσμένειαν. συνιδὼν δὲ τὴν μεταβολὴν αὐτῶν Ἰησοῦς τὸν μὲν δῆμον ἐκέλευεν ἀναχωρεῖν, προσμεῖναι δὲ τὴν βουλὴν ἠξίωσεν· οὐ γὰρ δύνασθαι θορυβουμένους περὶ πραγμάτων τοι-

---

PRAMW

1 δ' ἔλαβον] δὲ βαλὼν MW τ' ἦν] τὶν' P τε ἦν MW 2 ἀσφαλέστατα i. marg. γρ ἀφανέστατα M 3 ἐκκλῖσαι P ἐκκλῆσαι A¹ 4 ἐπιστήκει P δ' ἐμὲ] δὲ PAMW 5 δὲ MW 6 πρὸς εὐχὰς] εἰσ πρὸσευχὴν M εἰσ προσευχὰσ W Ἰησοῦς] ὁ ἰησοῦσ R 7 τοῦ] καὶ τοῦ Hudson 8 δὲ MW 9 ὁ om. MW 10 καπελλᾶν RA κάπελλον MW εἶπον] ἔφην PAMW πρώτουσ δέκα tr. MW τιβεριαίων P 11 ἀνάκρινε P ἀνακρῖναι AMW δὲ MW αὐτοὺσ PAMW ἔφην] εἶπον PMW, cf. u. 10 οὐ] εἰ M 12 οἱ δ'] οἱ (ὁ M) δὲ MW εἴκοσι MW χρυσοῖ] χρύσινοι R 13 τινὰ om. M τούτους] τοὺσ R 14 Ἱεροσόλυμα] ἱλήμ R 15 μὲν om. MW 18 πρὸσεξαιρεθίσαι P προσερεθίσαι MW 19 τὸν δῆμον] τὸ πλῆθοσ P 21 ἡμῶν Hudson παύσασθε MW 23 ταῦτα M εἰπὼν R 24 παροξύνθη W ἐπιδεικνυμένων] ἔργω δεικνυμένων PR 25 πρόσ με R αὐτῶν om. RAMW 26 ὁ ἰησοῦσ MW τὸν — ἐκέλευεν] ἐκέλευε τὸν δῆμον R ἀναχωρεῖν ἐκέλευε tr. MW

ούτων τὴν ἐξέτασιν ποιεῖσθαι. τοῦ δὲ δήμου βοῶντος μὴ κατα- 301
*λείψειν παρ' αὐτοῖς ἐμὲ μόνον, ἧκέν τις ἀγγέλλων κρύφα τοῖς περὶ
τὸν Ἰησοῦν Ἰωάννην μετὰ τῶν ὁπλιτῶν πλησιάζειν. καὶ οἱ περὶ
τὸν Ἰωνάθην οὐκέτι κατασχόντες αὐτούς, τάχα καὶ τοῦ θεοῦ προ-
νοοῦντος τῆς ἐμῆς σωτηρίας, μὴ γὰρ ἂν γενομένου τούτου πάντως
ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου διεφθάρην, „παύσασθε, ἔφη, ὦ Τιβεριεῖς, τὴν* 302
*ζήτησιν εἴκοσι χρυσῶν ἕνεκεν· διὰ τούτους μὲν γὰρ οὐκ ἄξιός ἐστιν
Ἰώσηπος ἀποθανεῖν, ὅτι δὲ τυραννεῖν ἐπεθύμησεν καὶ τὰ τῶν Γαλι-
λαίων πλήθη λόγοις ἀπατήσας τὴν ἀρχὴν αὐτῷ κατεκτήσατο."
ταῦτα λέγοντος εὐθύς μοι τὰς χεῖρας ἐπέβαλον ἀναιρεῖν τ' ἐπει-
ρῶντο. ὡς δ' εἶδον οἱ σὺν ἐμοὶ τὸ γιγνόμενον, σπασάμενοι τὰς* 303
*μαχαίρας καὶ παίειν ἀπειλήσαντες, εἰ βιάζοιντο, τοῦ τε δήμου
λίθους ἀραμένου καὶ βάλλειν ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην ὁρμήσαντος ἐξαρ-
πάζουσί με τῆς τῶν πολεμίων βίας.*

59. *Ἐπεὶ δὲ προελθὼν ὀλίγον ὑπαντιάζειν ἔμελλον τῷ Ἰωάννῃ* 304
*προσιόντι μετὰ τῶν ὁπλιτῶν, δείσας ἐκεῖνον μὲν ἐξέκλινα, διὰ
στενωποῦ δέ τινος ἐπὶ τὴν λίμνην σωθεὶς καὶ πλοίου λαβόμενος,
ἐμβὰς εἰς τὰς Ταριχέας διεπεραιώθην ἀπροσδοκήτως τὸν κίνδυνον
διαφυγών. μεταπέμπομαί τ' εὐθὺς τοὺς πρωτεύοντας τῶν Γαλι-* 305
*λαίων καὶ φράζω τὸν τρόπον, ᾧ παρασπονδηθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ
τὸν Ἰωνάθην καὶ τοὺς Τιβεριεῖς παρ' ὀλίγον παρ' αὐτῶν διαφθα-
ρείην. ὀργισθὲν δ' ἐπὶ τούτοις τῶν Γαλιλαίων τὸ πλῆθος παρε-* 306
*κελεύετό μοι μηκέτι μέλλειν τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐκφέρειν,
ἀλλ' ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ἐπὶ τὸν Ἰωάννην ἄρδην αὐτὸν
ἀφανίσαι καὶ τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην. ἐπεῖχον δ' ὅμως αὐτοὺς* 307
ἐγὼ καίπερ οὕτως ὀργιζομένους, περιμένειν αὐτοὺς κελεύων ἕως

PRAMW

2 *ἐμὲ παρ' αὐτοῖσ* tr. MW *τίσ, ι* ex *η* corr., *σ* i. ras. A *ἀγγελῶν* P[1] *ἀγγέλων* W 3 *τὸν ἰωάννην* MW *οἱ*] *τῶν* MW 4 *κατασχόντων* MW *αὐτοὺσ* PRMW 6 *Ἰωάννου*] *ἰωνάθου*, i. marg. *γρ ἰωαννου* A *διεφθάρησαν* R *ἔφη*] *ἔφην* RA[1] *φησὶν* MW *φασὶν* Hudson 8 *ἐπεθύμησεν*] *μὲν ἐπεθύμησε* (*-σεν* A[1]) AMW *τῶν* om. RAMW 9 *αὐτῶ* RA[1] *αὐτῶν* MW *κατεκτήσατο*, i. marg. *γρ ἔφασαν* A 10 *ταῦτα*] *ταῦτα δὲ* A *λέγοντεσ* RMW *λέγοντοσ* (ε suprascr.) A *ἐπέβαλλον* RAM *ὑπέβαλλον* W *ἀναιρεῖν*] *ἄρχειν* PR *τε* AMW 11 *δὲ* MW *γινόμενον* RAMW 12 *παίειν*] *πλέον* P *εἰ βιάζοιντο*] *ἐξώρμησαν* P *τε*] *δὲ* R 13 *βαλλεῖν* W *Ἰωνάθην*] *ἰωάννην* P 15 *προσελθὼν* P *τῷ Ἰωάννῃ προσιόντι*] *τὸν ἰωάννην ἰόντα* PAMW 16 *μὲν* om. P 18 *ἐνβᾶσ* P *τὰς* om. MW *ταριχαίασ* PR et ex corr. A 19 *τ'*] *τε* A *δὲ* MW 21 *διαφθαρείην παρ' αὐτῶν* tr. A *παρ'*] *ὑπ'* MW *διαφθαρίην* P 22 *δὲ* MW *παρεκελεύοντό* M 24 *ἐλθοῦσι* W 25 *δὲ* MW

μάθωμεν, τί οἱ πεμφθέντες ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν
ἀπαγγελοῦσιν· μετὰ τῆς ἐκείνων γὰρ γνώμης τὰ δοκοῦντα πράξειν
308 *αὐτοὺς ἔφην. καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἔπεισα. τότε δὴ καὶ Ἰωάννης οὐ*
λαβούσης αὐτοῦ τέλος τῆς ἐνέδρας ἀνεζεύγνυεν εἰς τὰ Γίσχαλα.
309 60. *Μετ' οὐ πολλὰς δ' ἡμέρας ἀφικνοῦνται πάλιν οὓς ἐπέμ-*
ψαμεν καὶ ἀπήγγελλον σφόδρα τὸν δῆμον ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Ἄνανον
καὶ τὸν Σίμωνα τὸν τοῦ Γαμαλιήλου παρωξύνθαι, ὅτι χωρὶς γνώ-
μης τοῦ κοινοῦ πέμψαντες εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐκπεσεῖν με ταύτης
310 *παρεσκεύασαν. ἔφασαν δ' οἱ πρέσβεις, ὅτι καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν*
ὁ δῆμος ὥρμησεν ἐμπιπράναι. ἔφερον δὲ καὶ γράμματα, δι' ὧν
οἱ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πρῶτοι πολλὰ τοῦ δήμου δεηθέντος αὐτῶν
ἐμοὶ μὲν τὴν τῆς Γαλιλαίας ἀρχὴν ἐβεβαίουν, τοῖς περὶ τὸν Ἰωνά-
311 *θην δὲ προσέτασσον εἰς τὴν οἰκείαν ὑποστρέφειν θᾶσσον. ἐντυχὼν*
οὖν ταῖς ἐπιστολαῖς εἰς Ἄρβηλα κώμην ἀφικόμην, ἔνθα σύνοδον
τῶν Γαλιλαίων ποιησάμενος ἐκέλευσα τοὺς πρέσβεις διηγεῖσθαι τὴν
ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην ὀργὴν καὶ μισο-
312 *πονηρίαν, καὶ ὡς κυρώσειαν ἐμοὶ τῆς χώρας αὐτῶν τὴν προστασίαν,*
τά τε πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην γεγραμμένα περὶ ἀπαλλαγῆς,
πρὸς οὓς δὴ καὶ τὴν ἐπιστολὴν εὐθέως διεπεμψάμην πολυπραγμο-
νῆσαι τὸν κομίσαντα κελεύσας, τί ποιεῖν μέλλουσιν.
313 61. *Δεξάμενοι δ' ἐκεῖνοι τὴν ἐπιστολὴν καὶ ταραχθέντες οὐχὶ*
μετρίως μεταπέμπονται τὸν Ἰωάννην καὶ τοὺς ἐκ τῆς βουλῆς τῶν
Τιβεριέων τούς τε πρωτεύοντας Γαβάρων, βουλήν τε προτιθέασιν
314 *σκοπεῖσθαι κελεύοντες, τί πρακτέον ἐστὶν αὐτοῖς. Τιβεριεῦσι μὲν*
οὖν ἀντέχεσθαι μᾶλλον ἐδόκει τῶν πραγμάτων· οὐ δεῖν γὰρ ἔφασαν
ἐγκαταλιπέσθαι τὴν πόλιν αὐτῶν ἅπαξ ἐκείνοις προστεθειμένην,
ἄλλως τε μηδ' ἐμοῦ μέλλοντος αὐτῶν ἀφέξεσθαι· τοῦτο γὰρ ὡς

PRAMW

2 *ἀπαγγέλλουσιν* M *ἀπαγγέλουσι* W *πράττειν* A 3 *αὐτοὺς* fort. spurium *ἔφην αὐτοὺσ* tr. MW *ταῦτα* MW 4 *τέλος*] *πέρασ* RMW 5 *Μετ' οὐ*] *μετα* R, om. P *δὲ* MW *ἀφικνούντων* P *οὓς* om. P 6 *καὶ* i. ras. (fuit *εἰστ·*) P 7 *τοῦ* om. MW *παροξύνθαι* P 8 *ταύτης* om. PAMW 9 *ἔφθασαν* RW *δὲ* MW 11 *πολλὰ*] *οἱ πολλοὶ* P 12 *ἐβεβαίωσαν* P *τοῖς*] om. P *τοῖσ δὲ* AMW 13 *δὲ* om. AMW *προσέταττον* MW *οἰκίαν* A¹W *θᾶττον* MW *ἐντυγχὼν* A 14 *εἰς Ἄρβηλα*] *εἰ* et spatium uacuum dimidii fere uersus P 15 *τὴν*] *τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν* Lowthius 16 *ὀργῇ καὶ μισοπονηρία* P 17 *κυρώσιαν* P 19 *οὓς* s. M *διεπέμψαμεν* MW 21 *δὲ* MW *οὐχὶ*] *οὐχ* (η suprascr.) P *οὔτι* coni. 23 *τιβεριαίων* P *τούσται προτέ|βοντασ γαράβων βουλήνται προτιθέασην* P 24 *καιλέ|βοντεσ* P 25 *μᾶλλον μὲν οὖν ἀντέχεσθαι* tr. M 26 *ἐγκαταλείπεσθαι* PMW *προστεθειμένησ* P *προστιθεμένην* R *συντεθειμένην* MW 27 *μηδὲ* MW

ἠπειληκότος ἐμοῦ κατεψεύδοντο. ὁ δ' Ἰωάννης οὐ μόνον τούτοις 315
συνηρέσκετο, καὶ πορευθῆναι δὲ συνεβούλευεν αὐτῶν τοὺς δύο κατηγο-
ρήσοντάς μου πρὸς τὸ πλῆθος, ὅτι μὴ καλῶς τὰ κατὰ τὴν Γαλιλαίαν
διοικῶ, καὶ πείσειν ῥᾳδίως αὐτοὺς ἔφη διά τε τὸ ἀξίωμα καὶ παν-
τὸς πλήθους εὐτρέπτως ἔχοντος. δόξαντος οὖν τοῦ Ἰωάννου κρα- 316
τίστην εἰσενηνοχέναι γνώμην, ἔδοξε δύο μὲν ἀπιέναι πρὸς τοὺς
Ἱεροσολυμίτας, Ἰωνάθην καὶ Ἀνανίαν, τοὺς ἑτέρους δὲ δύο μένον-
τας ἐν τῇ Τιβεριάδι καταλιπεῖν. συνεπηγάγοντο δὲ φυλακῆς ἕνεκα
τῆς ἑαυτῶν ὁπλίτας ἑκατόν.
62. Τιβεριεῖς δὲ τὰ μὲν τείχη προυνόησαν ἀσφαλισθῆναι, 317
τοὺς ἐνοίκους δὲ κελεύουσιν ἀναλαβεῖν τὰ ὅπλα, καὶ παρὰ Ἰωάννου
δὲ μετεπέμψαντο στρατιώτας οὐκ ὀλίγους συμμαχήσοντας, εἰ δεή-
σειεν, αὐτοῖς τὰ πρὸς ἐμέ. ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης ἐν Γισχάλοις. οἱ 318
τοίνυν περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀναζεύξαντες ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος, ὡς
ἧκον εἰς Δαβάριττα κώμην ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς Γαλιλαίας κει-
μένην ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ, περὶ μέσην νύκτα τοῖς ἐμοῖς φύλαξιν
ἐμπίπτουσιν, οἳ καὶ κελεύσαντες αὐτοὺς τὰ ὅπλα καταθέσθαι ἐφύ-
λασσον ἐν δεσμοῖς ἐπὶ τόπου καθὼς αὐτοῖς ἐντετάλμην. γράφει 319
δὲ πρὸς ἐμὲ ταῦτα δηλῶν Λευίς, ᾧ τὴν φυλακὴν πεπιστεύκειν.
παραλιπὼν οὖν ἡμέρας δύο καὶ μηδὲν ἐγνωκέναι προσποιησάμενος,
πέμψας πρὸς τοὺς Τιβεριεῖς συνεβούλευον αὐτοῖς τὰ ὅπλα κατα-
θεμένοις ἀπολύειν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἑαυτῶν. οἱ δέ, δόξαν 320
γὰρ εἶχον περὶ τὸν Ἰωνάθην εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἤδη διαπεπορεῦ-
σθαι, βλασφήμους ἐποιήσαντο τὰς ἀποκρίσεις· μὴ καταπλαγεὶς
δ' ἐγὼ καταστρατηγεῖν αὐτοὺς ἐπενόουν. πρὸς μὲν οὖν τοὺς πολίτας 321
ἐξάπτειν πόλεμον οὐκ ἐνόμιζον εὐσεβὲς εἶναι, βουλόμενος δ' αὐτοὺς
ἀποσπάσαι τῶν Τιβεριέων, μυρίους ὁπλίτας τοὺς ἀρίστους ἐπι-

PRAMW

1 δὲ RAMW τούτοις] τούτοισ οὐ W 2 καὶ om. RAMW τοὺσ δύο συνεβούλευεν αὐτῶν tr. MW αὐτῶν] αὐτῶι A κατηγορήσαντάσ R 5 εὐτρέπτως] εὐτρεπῶσ P εὐπρεπῶσ AMW 6 ἀπιέναι] ed. pr. ἀπεῖναι codd. 7 μὲνόντασ P 8 ἐν τῇ τιβεριάδι μένοντασ tr. R καταλειπεῖν P 10 προενόησαν MW 11 παρ' RA 12 στρατιώτασ μετεπέμψαντο tr. M 15 δαβάρηττα R δαραβιττὰ PW δαραβιττα AM γρ δαβάριττα i. marg. A, cf. § 126 ἐσχάταισ PR 17 καὶ om. MW 19 Λευίς] λευΐασ R λευσὶσ MW γρ λευίασ i. marg. A Ληουὶς coni. 20 παραλειπὼν P οὖν om. P 21 συνεβούλευ||βον P καταθεμένουσ RAMW 22 τοὺς om. R 23 περὶ] τοὺς περὶ ed. pr. fort. recte ἰώνάθην P ἱέροσώλυμα P διαπεπορεῦσθαι] δίατεσπορεῦσθαι, ευσ i. ras. ex εβ corr. P διαπορεύεσθαι MW 25 δὲ MW μὲν οὖν] αὖ P γὰρ AMW 26 δὲ MW αὐτὸσ P 27 τιβεριαίων P

λέξας εἰς τρεῖς μοίρας διεῖλον, καὶ τούτους μὲν ἀφανῶς ἐν δώμαις
322 προσέταξα λοχῶντας περιμένειν, χιλίους δ' εἰς ἑτέραν κώμην ὀρεινὴν
μὲν ὁμοίως, ἀπέχουσαν δὲ τῆς Τιβεριάδος τέσσαρας σταδίους, εἰσ-
ήγαγον κελεύσας ἐκείνους ἐπειδὰν λάβωσιν σημεῖον εὐθὺς κατα-
βαίνειν· αὐτὸς δὲ τῆς κώμης προελθὼν ἐν προύπτῳ καθεζόμην.
323 οἱ δὲ Τιβεριεῖς ὁρῶντες ἐξέτρεχον συνεχῶς καὶ πολλὰ κατεκερτό-
μουν· τοσαύτη γοῦν ἀφροσύνη κατέσχεν αὐτούς, ὥστε ποιήσαντες
εὐτρεπῆ κλίνην προύθεσαν καὶ περὶ αὐτὴν ἱστάμενοι ὠδύροντό με
μετὰ παιδιᾶς καὶ γέλωτος. διετιθέμην δ' ἐγὼ τὴν ψυχὴν ἡδέως
τὴν ἄνοιαν αὐτῶν ἐπιβλέπων.
324 63. Βουλόμενος δὲ δι' ἐνέδρας λαβεῖν τὸν Σίμωνα καὶ σὺν
αὐτῷ Ἰώζαρον, πέμψας πρὸς αὐτοὺς παρεκάλουν ὀλίγον τῆς πό-
λεως πόρρω μετὰ φίλων πολλῶν τῶν παραφυλαξόντων αὐτοὺς
ἐλθεῖν· βούλεσθαι γὰρ ἔφην καταβὰς σπείσασθαι πρὸς αὐτοὺς
325 καὶ διανείμασθαι τὴν προστασίαν τῆς Γαλιλαίας. Σίμων μὲν
οὖν διὰ νεότητα καὶ πρὸς ἐλπίδα κέρδους ἀπατηθεὶς οὐκ ὤκνη-
σεν ἐλθεῖν, ὁ δ' Ἰώζαρος ἐνέδραν ὑποπτεύσας ἔμεινεν. ἀναβάντα
δὴ τὸν Σίμωνα μετὰ φίλων τῶν παραφυλασσόντων αὐτὸν ὑπαν-
τιάσας ἠσπαζόμην τε φιλοφρόνως καὶ χάριν ἔχειν ὡμολόγουν ἀνα-
326 βάντι. μετ' οὐ πολὺ δὲ συμπεριπατῶν ὡς κατὰ μόνας τι βουλό-
μενος εἰπεῖν, ἐπεὶ πορρωτέρω τῶν φίλων ἀπήγαγον, μέσον ἀρά-
μενος ἀγαγεῖν εἰς τὴν κώμην τοῖς μετ' ἐμοῦ φίλοις ἔδωκα, τοὺς
ὁπλίτας δὲ καταβῆναι κελεύσας προσέβαλλον μετ' αὐτῶν τῇ Τιβε-
327 ριάδι. μάχης δὲ γενομένης ἀμφοτέρωθεν καρτερᾶς καὶ ὅσον οὔπω
τῶν Τιβεριέων νικώντων, πεφεύγεισαν γὰρ οἱ παρ' ἡμῶν ὁπλῖται,
τὸ γινόμενον ἰδὼν καὶ τοὺς μετ' ἐμαυτοῦ παρακαλέσας νικῶντας
ἤδη τοὺς Τιβεριεῖς εἰς τὴν πόλιν συνεδίωξα. ἑτέραν δὲ δύναμιν
εἰσπέμψας διὰ τῆς λίμνης προσέταξα τὴν πρώτην λαβοῦσιν οἰκίαν

PRAMW

1 τούτοισ W δώμαις] κώμαισ (κ i. ras. A) RA Δώροις Gelenius, et nomen latere uidetur προσέταξα ἐν κώμαισ tr. R 2 δ'] δὲ RA, om. MW ἑτέραν] ἐπεῖραν MW ὀρινὴν P 3 δὲ om. MW τιβεριἄδοσ, τ ex β corr. P 4 κατὰ-βένειν P 5 κόμησ προσελθὼν P καθεζόμην, μην alio atramento scriptum R καθεζομένην P 8 εὐπρεπῆ PAMW κλίνη P με om. PRA 9 πεδιᾶσ P δὲ MW 12 Ἰώζαρον] ἰωάζαρον R τὸν ἰώζαρον AMW 13 πόρρω] πορρω-τέρω AMW πολλῶν] πολλῶν τε AMW παραφυλαξόντων] φυλαξόντων A με-ταφυλαξάντων (άντ i. ras. M) MW 14 ἐλθεῖν] ἐλθεῖν ὡσ ἐμέ R βούλεσθε R 16 νεότητα] στενότητα P τε ἄνοιαν A ἐλπίδι AM 17 δὲ RAMW ἰωά-ζαροσ RA 19 τε om. AMW 20 σὺνπεριπατῶν P 21 ἐπεὶ] ἔτι P ἐπὶ R 23 δ' ἀναβῆναι P 24 ὅσων W 25 τιβεριαίων P πεφεύγησαν P γὰρ] δε A παρ' ἡμῖν PMW 26 ἐμαυτοῦ] αὐτοῦ MW 27 συνεδεξίωσα P 28 εἰσπέμψαι PRA

ἐμπρῆσαι. τούτου γενομένου νομίσαντες οἱ Τιβεριεῖς εἰλῆφθαι 328
κατὰ κράτος αὐτῶν τὴν πόλιν, ὑπὸ φόβου ῥίπτουσιν τὰ ὅπλα,
μετὰ γυναικῶν δὲ καὶ τέκνων ἱκέτευον φείσασθαι τῆς πόλεως αὐ-
τῶν. ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς δεήσεις ἐπικλασθεὶς τοὺς μὲν στρατιώτας 329
τῆς ὁρμῆς ἐπέσχον, αὐτὸς δέ, καὶ γὰρ ἑσπέρα κατέλαβεν, μετὰ τῶν
ὁπλιτῶν ἀπὸ τῆς πολιορκίας ὑποστρέψας περὶ τὴν τοῦ σώματος
θεραπείαν ἐγινόμην. καλέσας δὲ ἐπὶ τὴν ἑστίασιν τὸν Σίμωνα παρε- 330
μυθούμην περὶ τῶν γεγονότων ὑπισχνούμην τε δοὺς ἐφόδια αὐτῷ καὶ
τοῖς σὺν αὐτῷ παραπέμψειν εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ πάσης ἀσφαλείας.

64. *Κατὰ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν μυρίους ἐπαγόμενος ὁπλίτας* 331
ἧκον εἰς τὴν Τιβεριάδα, καὶ μεταπεμψάμενος εἰς τὸ στάδιον τοὺς
πρώτους αὐτῶν τοῦ πλήθους ἐκέλευσα φράζειν, οἵτινες εἶεν αἴτιοι
τῆς ἀποστάσεως. ἐνδειξαμένων δὲ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους μὲν δεδε- 332
μένους εἰς τὴν Ἰωταπάτην πόλιν ἐξέπεμψα, τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἰω-
νάθην καὶ Ἀνανίαν λύσας τῶν δεσμῶν καὶ δοὺς ἐφόδια μετὰ Σί-
μωνος καὶ Ἰωζάρου καὶ ὁπλιτῶν πεντακοσίων, οἳ παραφυλάξουσιν
αὐτούς, ἐξέπεμψα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Τιβεριεῖς δὲ πάλιν προσ- 333
ελθόντες συγγινώσκειν αὐτοῖς παρεκάλουν περὶ τῶν πεπραγμένων,
ἐπανορθώσεσθαι τὰς ἁμαρτίας τῇ μετὰ ταῦτα πρὸς ἐμὲ πίστει
λέγοντες, τὰ δ' ἐκ τῆς διαρπαγῆς περισσεύσαντα σῶσαί με τοῖς
ἀπολέσασιν ἐδέοντο. κἀγὼ τοῖς ἔχουσιν προσέταττον εἰς μέσον 334
πάντα φέρειν, ἀπειθούντων δὲ μέχρι πολλοῦ, θεασάμενός τινα τῶν
περὶ ἐμὲ στρατιωτῶν λαμπροτέραν τοῦ συνήθους περικείμενον στο-
λὴν ἐπυθόμην, πόθεν ἔχοι. εἰπόντος δὲ ἐκ τῆς κατὰ πόλιν ἁρ- 335
παγῆς, ἐκεῖνον μὲν πληγαῖς ἐκόλασα, τοῖς δὲ ἄλλοις ἅπασιν ἠπεί-
λησα μείζω τιμωρίαν ἐπιθήσειν μὴ κομίσασιν εἰς τοὐμφανὲς ὅσα
ἡρπάκεισαν. πολλῶν δὲ συνενεχθέντων ἑκάστῳ τῶν Τιβεριέων τὸ
ἐπιγνωσθὲν ἀπέδωκα.

65. *Γεγονὼς δ' ἐνταῦθα τῆς διηγήσεως βούλομαι πρὸς Ἰοῦ-* 336

§ 328 = bell. Iud. II 645.

PRAMW

1 τούτου] τούτου δὲ AMW 6 πολιτῶν P ἐπιστρέψασ PM 7 ἐγε-νόμην MW δὲ] τὲ MW 8 τε] δὲ M ἐφόδιον MW καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ om. PRA 9 ἀσφαλίασ P 12 οἵτινες] οἰτίνεσ M ὅτι τίνεσ W 14 Ἰωταπάτην] ἰωτάπην PAMW τοὺσ περὶ τὸν ἰωνάθην δὲ tr. M 16 ἰωα-ζάρου RMW 18 αὐτοῖσ ex corr. A 19 ἐπανορθώσασθαι RMW τῇ] τὰ P τῆ, ῆ i. ras. A τὸ MW πρόσ με MW 20 δ'] om. PA δὲ MW ἐκ τῆσ ἁρπαγῆσ MW σῶσαί με] ὡσ ἐμὲ P 21 ἀπολέλασιν P 22 δὲ om. P 23 περὶ με P 24 δὲ om. P 26 τοὐμφανὲς] τ'ἐμφανὲσ P ἐμφανὲσ AMW 27 συναχθέντων RAMW τιβεριαίων P 28 ἀποδέδωκα PAMW 29 δὲ MW ἐνταῦθα] ἐν ταύτῃ R Ἰοῦστον] ἱερέα P

στον καὶ αὐτὸν τὴν περὶ τούτων πραγματείαν γεγραφότα πρός
τε τοὺς ἄλλους τοὺς ἱστορίαν μὲν γράφειν ὑπισχνουμένους, περὶ
δὲ τὴν ἀλήθειαν ὀλιγώρους καὶ δι' ἔχθραν ἢ χάριν τὸ ψεῦδος οὐκ
337 ἐντρεπομένους, [μικρὰ διελθεῖν]. πράττουσι μὲν γὰρ ὅμοιόν τι
τοῖς περὶ συμβολαίων πλαστὰ γράμματα συντεθεικόσι, τῷ δὲ μηδε-
μίαν ὁμοίως τιμωρίαν ἐκείνοις δεδιέναι καταφρονοῦσι τῆς ἀλη-
338 θείας. Ἰοῦστος γοῦν συγγράφειν τὰς περὶ τούτων ἐπιχειρήσας
πράξεις τὸν πόλεμον, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν φιλόπονος εἶναι ἐμοῦ μὲν
κατέψευσται, ἠλήθευσε δὲ οὐδὲ περὶ τῆς πατρίδος. ὅθεν ἀπο-
λογήσασθαι γὰρ νῦν ἀνάγκην ἔχω καταψευδομαρτυρούμενος, ἐρῶ
339 τὰ μέχρι νῦν σεσιωπημένα. καὶ μὴ θαυμάσῃ τις, ὅτι μὴ πάλαι
περὶ τούτων ἐδήλωσα· τῷ γὰρ ἱστορίαν ἀναγράφοντι τὸ μὲν ἀλη-
θεύειν ἀναγκαῖον, ἔξεστιν δ' ὅμως μὴ πικρῶς τὰς τινῶν πονηρίας
ἐλέγχειν, οὐ διὰ τὴν πρὸς ἐκείνους χάριν, ἀλλὰ διὰ τὴν αὐτοῦ
340 μετριότητα. πῶς οὖν, ἵνα φῶ πρὸς αὐτὸν ὡς παρόντα, Ἰοῦστε
δεινότατε συγγραφέων, τοῦτο γὰρ αὐχεῖς περὶ σεαυτοῦ, αἴτιοι γεγό-
ναμεν ἐγώ τε καὶ Γαλιλαῖοι τῇ πατρίδι σου τῆς πρὸς Ῥωμαίους
341 καὶ πρὸς τὸν βασιλέα στάσεως; πρότερον γὰρ ἢ ἐμὲ τῆς Γαλιλαίας
στρατηγὸν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν χειροτονηθῆναι (σὺ
καὶ πάντες Τιβεριεῖς οὐ μόνον ἀνειλήφατε τὰ ὅπλα, ἀλλὰ καὶ τὰς
ἐν τῇ Συρίᾳ δέκα πόλεις ἐπολεμεῖτε· σὺ γοῦν τὰς κώμας αὐτῶν
ἐνέπρησας καὶ ὁ σὸς οἰκέτης ἐπὶ τῆς παρατάξεως ἐκείνης ἔπεσεν.)
342 ταῦτα δὲ οὐκ ἐγὼ λέγω μόνος, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Οὐεσπασιανοῦ τοῦ
αὐτοκράτορος ὑπομνήμασιν οὕτως γέγραπται, καὶ τίνα τρόπον ἐν
Πτολεμαΐδι Οὐεσπασιανοῦ κατεβόησαν οἱ τῶν δέκα πόλεων ἔνοικοι
343 τιμωρίαν ὑποσχεῖν σε τὸν αἴτιον ἀξιοῦντες. καὶ δεδώκεις ἂν δίκην
Οὐεσπασιανοῦ κελεύσαντος, εἰ μὴ βασιλεὺς Ἀγρίππας λαβὼν ἐξου-
σίαν ἀποκτεῖναί σε, πολλὰ τῆς ἀδελφῆς Βερενίκης δεηθείσης οὐκ
344 ἀνελὼν δεδεμένον ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐφύλαξεν. καὶ αἱ μετὰ ταῦτα
δὲ πολιτεῖαί σου σαφῶς ἐμφανίζουσιν τόν τε βίον τὸν ἄλλον καὶ

PRAMW

1 τὴν om. MW πραγματίαν P 2 τοὺς] τὴν R μὲν om. MW 4 μικρὰ διελθεῖν om. PRMW; uid. ad u. 6 μὲν om. M 5 συμβόλαιον MW συντεθεικόσι] συντιθέντων P συντιθεῖσι (-σιν A^1) AMW δὲ om. R 6 δεδιέναι] δεδωκέναι R ἀληθείας] ἀληθείασ τὸν λόγον τρέψαι R 7 οὖν MW τοῦτον W recte ut uid. ἐπιχειρήσεισ P 8 τὸν] καὶ τὸν A τῶν πολέμων R 9 οὐδὲ] οὐ M, om. PR ἀπολογίσασθαι P 13 ἔξεστι RAMW δ'] om. P δὲ MW πονηρίασ] τιμωρίασ PRA 14 ἑαυτοῦ MW 17 τῆς] τῇ PR 18 στάσει R 21 τῇ om. R 24 οὕτω MW 28 βερνίκησ RMW 29 πολὺ P καὶ μετὰ ταῦτα δὲ αἱ tr. MW

ὅτι σὺ τὴν πατρίδα Ῥωμαίων ἀπέστησας, ὧν τὰ τεκμήρια κἀγὼ
δηλώσω μετ' ὀλίγον. βούλομαι δ' εἰπεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους 345
Τιβεριεῖς ὀλίγα διὰ σὲ καὶ παραστῆσαι τοῖς ἐντυγχάνειν μέλλουσιν
ταῖς ἱστορίαις, ὅτι μήτε φιλορώμαιοι μήτε φιλοβασιλεῖς γεγόνατε·
τῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ πόλεων αἱ μέγισται Σέπφωρις καὶ Τιβεριὰς 346
ἡ σὴ πατρίς, ὦ Ἰοῦστε. ἀλλὰ Σέπφωρις μὲν ἐν τῷ μεσαιτάτῳ
τῆς Γαλιλαίας κειμένη καὶ περὶ αὐτὴν κώμας ἔχουσα πολλὰς καί
τι καὶ θρασύνεσθαι δυναμένη πρὸς Ῥωμαίους εἴπερ ἠθέλησεν εὐχε-
ρῶς, διεγνωκυῖα τῇ πρὸς τοὺς δεσπότας ἐμμένειν πίστει κἀμὲ τῆς
πόλεως αὐτῶν ἐξέκλεισε καὶ στρατεύσασθαί τινα τῶν πολιτῶν Ἰου-
δαίοις ἐκώλυσεν. ὅπως δὲ καὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἀσφαλεῖς εἶεν, ἠπά- 347
τησάν με τείχεσιν αὐτῶν τὴν πόλιν ὀχυρῶσαι προτρέψαντες, καὶ
παρὰ Κεστίου Γάλλου τοῦ τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων
ἡγεμονεύοντος φρουρὰν ἑκόντες ἐδέξαντο, καταφρονήσαντες ἐμοῦ
τότε μέγα δυναμένου καὶ πᾶσιν δι' ἐκπλήξεως ὄντος. πολιορκου- 348
μένης τε τῆς μεγίστης ἡμῶν πόλεως Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ κοινοῦ
πάντων ἱεροῦ κινδυνεύοντος ἐν τῇ τῶν πολεμίων ἐξουσίᾳ γενέσθαι
συμμαχίαν οὐκ ἔπεμψαν μὴ βουλόμενοι δοκεῖν κατὰ Ῥωμαίων ὅπλα
λαβεῖν. ἡ δὲ σὴ πατρίς, ὦ Ἰοῦστε, κειμένη ἐν τῇ Γεννησαρίδι 349
λίμνῃ καὶ ἀπέχουσα Ἵππου μὲν στάδια τριάκοντα, Γαδάρων δὲ
ἑξήκοντα, Σκυθοπόλεως δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τῆς ὑπηκόου βασιλεῖ,
μηδεμιᾶς δὲ πόλεως Ἰουδαίων παρακειμένης, εἰ ἤθελεν τὴν πρὸς
Ῥωμαίους πίστιν φυλάττειν, ῥᾳδίως ἐδύνατο. καὶ γὰρ πολὺς ἦτε 350
δῆμος καὶ ὅπλων εὐπορεῖτε. ἀλλ', ὡς σὺ φῄς, αἴτιος ὑμῖν ἐγὼ
τότε. μετὰ ταῦτα δὲ τίς, ὦ Ἰοῦστε; πρὸ γὰρ τῆς Ἱεροσολύμων
πολιορκίας οἶδας ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐμὲ γενόμενον, καὶ Ἰωτάπατα κατὰ
κράτος ληφθέντα φρούριά τε πολλά, πολύν τε Γαλιλαίων ὄχλον

PRAMW

1 τεγμήρια P 2 δὲ MW 3 παραστήσειν P ἐντυγχάναι μέλλουσι, μ i. ras. M 4 γεγόνασι R 5 μέγιστε W σεμφωρισ P 6 σεμφώρισ P 8 τι] τοι M πρὸσ ῥωμαίουσ δυναμένη tr. P 9 κἀμὲ] καὶ ἐμὲ A κἀμὲ τῆς] καὶ μεγίστησ P 10 αὐτὸν R 11 τὰ] τὰσ MW ἀσφαλὲσ PMW ἀσφαλὴσ A εἶεν] εἴη A εἶναι MW ἠπάτησέ MW 13 κεστίου, κ i. ras., τ suppl. A ἐν τῇ] τῆσ PR συρίασ R (sic) πραγμάτων AMW, i. marg. γρ ταγμάτων A 14 ἡγεμονεύοντεσ P ἡγεμονεύσαντοσ AMW ἑκόντεσ, τεσ i. ras. M ἐνεδέξαντο PRA ἐσεδέξαντο coni. 15 μέγα] μεγάλα MW 16 τε] τότε P δὲ MW δὲ τότε A 19 γενησαρίτιδι (ν suprascr.) A γεννησαρίτιδι MW 20 ἵππου A ἰόππησ R 21 βασιλείασ AMW 22 δὲ om. RMW 23 φυλάττειν om. R ῥάιωσ A πολὺς ἦτε] πόλεισ ἦτε καὶ A οὐ πόλισ οὔτε MW 24 ηὐπορεῖτε RA εὐπορία MW ὑμῖν] coni. ἥμην PRA ὑμῶν MW 25 ἱεροσολυμιτῶν MW 26 οἶδα P Ἰωτάπατα] ἰωτὰπίτα P 27 ληφθέντα] φθαρέντα MW πολύν] πολλὴν W ὄχλων W

351 κατὰ τὴν μάχην πεσόντα. (τότ' οὖν ἐχρῆν ὑμᾶς παντὸς ἀπηλλαγ-
μένους τοῦ δι' ἐμὲ φόβου ῥῖψαί τε τὰ ὅπλα καὶ παραστῆσαι τῷ
βασιλεῖ καὶ Ῥωμαίοις, ὅτι δὴ οὐχ ἑκόντες, ἀλλ' ἀναγκασθέντες ἐπὶ
352 τὸν πρὸς αὐτοὺς ὡρμήσατε πόλεμον. ὑμεῖς δὲ καὶ περιεμείνατε
Οὐεσπασιανόν, ἕως αὐτὸς ἀφικόμενος μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως
προσέλθοι τοῖς τείχεσιν, καὶ τότε διὰ φόβον τὰ ὅπλα κατέθεσθε·)
καὶ πάντως ἂν ὑμῶν ἡ πόλις ἥλω κατὰ κράτος, εἰ μὴ τῷ βασιλεῖ
δεομένῳ καὶ τὴν ἄνοιαν ὑμῶν παραιτουμένῳ συνεχώρησεν Οὐεσπα-
σιανός. οὐκ ἐγὼ τοίνυν αἴτιος, ἀλλ' ὑμεῖς οἱ πολεμικὰ φρονήσαντες.
353 ἢ οὐ μέμνησθε, ὅτι τοσαυτάκις ὑμῶν ἐγκρατὴς γενόμενος οὐδένα
διέφθειρα, στασιάζοντες δ' ὑμεῖς πρὸς ἀλλήλους, οὐ διὰ τὴν πρὸς
Ῥωμαίους καὶ τὸν βασιλέα εὔνοιαν, διὰ δὲ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν
πονηρίαν ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε τῶν πολιτῶν ἀπεκτείνατε, κατὰ
τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐμοῦ πολιορκουμένου ἐν Ἰωταπάτοις ὑπὸ Ῥω-
354 μαίων. τί δ' οὐχὶ καὶ κατὰ τὴν τῶν Ἱεροσολύμων πολιορκίαν δισ-
χίλιοι Τιβεριέων ἐξητάσθησαν, οἱ μὲν πεπτωκότες, οἱ δὲ ληφθέντες
αἰχμάλωτοι; ἀλλὰ σὺ πολέμιος οὐ γεγονέναι φήσεις, ὅτι πρὸς
βασιλέα τότ' ἔφυγες. καὶ τοῦτο δὲ διὰ τὸν ἐξ ἐμοῦ φόβον φημί
355 σε πεποιηκέναι. κἀγὼ μὲν πονηρός, ὡς λέγεις, ὁ δὲ βασιλεὺς
Ἀγρίππας, ὁ τὴν ψυχήν σοι συγχωρήσας ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ θανεῖν
κατακριθέντι, ὁ τοσούτοις δωρησάμενος χρήμασιν, τίνος ἕνεκεν
ὕστερον δὶς μὲν ἔδησε, τοσαυτάκις δὲ φυγεῖν τὴν πατρίδα προσ-
έταξεν, καὶ ἀποθανεῖν δὲ κελεύσας ἅπαξ τῇ ἀδελφῇ Βερενίκῃ πολλὰ
356 δεηθείσῃ τὴν σὴν σωτηρίαν ἐχαρίσατο; καὶ μετὰ τοσαῦτα δέ σου
κακουργήματα τάξιν ἐπιστολῶν σοι πιστεύσας, ὡς καὶ ταύταις εὗρε
ῥᾳδιουργόν, ἀπήλασε τῆς ὄψεως. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐλέγχειν
357 ἐπ' ἀκριβὲς ἐῶ. θαυμάζειν δ' ἔπεισί μοι τὴν σὴν ἀναίδειαν, ὅτι

PRAMW

1 πεσόντα] πεσόντα γέγονεν αἴτιοσ R τότ' οὖν] τότε οὖν A τούτων MW πάντωσ W 2 ῥίψασθαι ed. pr. τε om. PR ed. pr. παραστῆναι MW τῷ] τῶ τε R τε τῶ W 3 ἀλλὰ MW 4 ὡρμήσαντε P ὥρμησαν MW παρεμείνατε PR 5 πάσης τῆς] πολλῆσ MW fort. recte 6 προσέλθη PAMW ὅπλα] πολλὰ MW κατέθεσθε] Hudson καταθέσθαι codd. καταθέσθε ed. pr. 7 πάντων P 10 μέμνησθαι MW 11 δὲ RAMW πρὸσ τὸν βασιλέα καὶ ῥωμαίουσ tr. RAMW 12 δὲ] τε P 14 ῥωμαίων, ῥω ex νο corr. A 15 δὲ MW καὶ om. AMW ἱεροσολυμιτῶν PR 17 σὺ] σοὶ P γεγονέναι φήσεις] γέγονεν ἔφεσισ P 18 τότε W φημί σε] φημίσαι P φησὶ R 20 σου MW 22 δεῖσ P 23 βερονίκη P βερνίκη RMW 24 σὴν om. MW 25 σοι om. R καὶ] κἂν coni. ταύταις] ταύτησ R ταύτασ σὲ M ταῦτα σὲ W εὗρεν A 26 ῥαδιουργοῦντα MW ἀπήλασεν A[1] ἀλλὰ] ἀλλὰ γὰρ W τούτων] των P ἐλλέγχει P 27 δέ μοι ἔπεισι tr. MW αναίδιαν P

τολμᾷς λέγειν ἁπάντων τῶν τὴν πραγματείαν ταύτην γεγραφότων
αὐτὸς ἄμεινον ἐξηγγελκέναι, μήτε τὰ πραχθέντα κατὰ τὴν Γαλι-
λαίαν ἐπιστάμενος, ἦς γὰρ ἐν Βηρυτῷ τότε παρὰ βασιλεῖ, μηθ'
ὅσα ἔπαθον Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῆς Ἰωταπάτων πολιορκίας ἢ ἔδρασαν
ἡμᾶς παρακολουθήσας, μήθ' ὅσα κατ' ἐμαυτὸν ἔπραξα πολιορκού-
μενος δυνηθεὶς πυθέσθαι· πάντες γὰρ οἱ ἀπαγγείλαντες ἂν διε-
φθάρησαν ἐπὶ τῆς παρατάξεως ἐκείνης. ἀλλ' ἴσως τὰ κατὰ τὴν 358
Ἱεροσόλυμα πραχθέντα μετὰ ἀκριβείας φήσεις συγγεγραφέναι. καὶ
πῶς οἷόν τε; οὔτε γὰρ τῷ πολέμῳ παρέτυχες οὔτε τὰ Καίσαρος
ἀνέγνως ὑπομνήματα. μέγιστον δὲ τεκμήριον· τοῖς γὰρ Καίσαρος
ὑπομνήμασιν ἐναντίαν πεποίησαι τὴν γραφήν. εἰ δὲ θαρρεῖς ἄμει- 359
νον ἁπάντων συγγεγραφέναι, διὰ τί ζώντων Οὐεσπασιανοῦ καὶ
Τίτου τῶν αὐτοκρατόρων τῶν τὸν πόλεμον κατεργασαμένων καὶ
βασιλέως Ἀγρίππα περιόντος ἔτι καὶ τῶν ἐκ γένους αὐτοῦ πάν-
των, ἀνδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἐπὶ πλεῖστον ἡκόντων, τὴν
ἱστορίαν οὐκ ἔφερες εἰς μέσον; πρὸ γὰρ εἴκοσι ἐτῶν εἶχες γεγραμ- 360
μένην καὶ παρ' εἰδότων ἔμελλες τῆς ἀκριβείας τὴν μαρτυρίαν ἀπο-
φέρεσθαι· νῦν δ', ὅτ' ἐκεῖνοι μὲν οὐκέτ' εἰσὶν μεθ' ἡμῶν, ἐλεγ-
χθῆναι δ' οὐ νομίζεις, τεθάρρηκας. οὐ μὴν ἐγώ σοι τὸν αὐτὸν 361
τρόπον περὶ τῆς ἐμαυτοῦ γραφῆς ἔδεισα, ἀλλ' αὐτοῖς ἐπέδωκα τοῖς
αὐτοκράτορσι τὰ βιβλία μόνον οὐ τῶν ἔργων ἔτι βλεπομένων· συν-
ῄδειν γὰρ ἐμαυτῷ τετηρηκότι τὴν τῆς ἀληθείας παράδοσιν, ἐφ' ᾗ
μαρτυρίας τεύξεσθαι προσδοκήσας οὐ διήμαρτον. καὶ ἄλλοις δὲ 362
πολλοῖς εὐθὺς ἐπέδωκα τὴν ἱστορίαν, ὧν ἔνιοι καὶ παρατετεύχεισαν
τῷ πολέμῳ, καθάπερ βασιλεὺς Ἀγρίππας καί τινες αὐτοῦ τῶν
συγγενῶν. ὁ μὲν γὰρ αὐτοκράτωρ Τίτος ἐκ μόνων αὐτῶν ἐβουλήθη 363
τὴν γνῶσιν τοῖς ἀνθρώποις παραδοῦναι τῶν πράξεων, ὥστε χαράξας

PRAMW Eusebius hist. eccl. III 11, 4.

1 γεγραφηκότων MW 3 μήτε MW 4 ἰωταπατῶν P ἰωταπάντων A 5 μήτε MW ἔπραξα] ἔδρασα P 6 ἂν om. R 7 τὴν] τὰ R 8 ἱεροσολυμιτῶν AMW μετ' R 10 ἀνέγνως] ἀναγνοὺσ PRMW δὲ] om. P ὂν MW γὰρ om. PAMW 13 τῶν τὸν πόλεμον κατεργασαμένων] τοῦ πολέμου γενομένων (γενομένου M) PAMW 14 ἀγρίππα (ου supra α) A περιόντοσ, ε ex α corr. R ἐκ] ἐκ τοῦ W ἁπάντων MW 16 εἴκοσιν RAM 18 δὲ MW ὅτε AMW οὐκ ἔτι AMW 19 δὲ MW οὐ μὴν incip. Eusebius 20 αὐτὸσ M 21 αὐτοκράτωρσι P αὐτοκράτορσιν A[1] τὰ om. P οὐ] οὐχὶ Eusebii cod. H ἔτι] ἤδη Eus συνῄδειν — 23 διήμαρτον collocanda uid. u. 26 post συγγενῶν 22 τετηρικότι, ὁ ex ὠ corr. P 23 τεύξασθαι PR et Eusebii cod. C καὶ om. P 24 εὐθὺς om. Eus παρατετεύχισαν P παρατετυχήκεσαν Eus 25 τῷ πολέμῳ om. P τῷ om. A 26 Τίτος] τίτοσ οὕτωσ AMWEus 27 παραδοῦναι τοῖσ ἀνθρώποισ τὴν γνῶσιν tr. R

364 τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ τὰ βιβλία δημοσιῶσαι προσέταξεν, ὁ δὲ βασιλεὺς
Ἀγρίππας ἑξηκονταδύο γέγραφεν ἐπιστολὰς τῇ τῆς ἀληθείας παρα-
δόσει μαρτυρῶν. ὧν δὴ καὶ δύο ὑπέταξα καὶ βουληθέντι σοι τὰ
365 γεγραμμένα γνῶναι πάρεστιν ἐξ αὐτῶν· „βασιλεὺς Ἀγρίππας Ἰω-
σήπῳ τῷ φιλτάτῳ χαίρειν. ἥδιστα διῆλθον τὴν βύβλον, καί μοι
πολὺ ἐπιμελέστερον ἔδοξας τῶν ταῦτα συγγραψάντων ἠκριβωκέναι.
366 πέμπε δέ μοι καὶ τὰς λοιπάς. ἔρρωσο. βασιλεὺς Ἀγρίππας Ἰω-
σήπῳ τῷ φιλτάτῳ χαίρειν. ἐξ ὧν ἔγραψας οὐδεμιᾶς ἔοικας χρή-
ζειν διδασκαλίας ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν ἡμᾶς ὅλους ἀρχῆθεν. ὅταν μέν-
τοι συντύχῃς μοι, καὶ αὐτός σε πολλὰ κατηχήσω τῶν ἀγνοουμένων."
367 * ἐμοὶ δὲ ἀπαρτισθείσης τῆς ἱστορίας ἀληθείᾳ οὐ κολακεύων,
οὐδὲ γὰρ ἐπέβαλλεν αὐτῷ, οὐδὲ εἰρωνευόμενος, ὡς σὺ φήσεις, πόρρω
γὰρ ἦν ἐκεῖνος τοιαύτης κακοηθείας, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν ἐμαρτύρει,
καθάπερ πάντες οἱ ταῖς ἱστορίαις ἐντυγχάνοντες. ἀλλὰ τὰ μὲν
πρὸς Ἰοῦστον ἀναγκαίαν λαβόντα τὴν παρέκβασιν μέχρι τούτων
ἡμῖν λελέχθω.
368 66. Διοικήσας δ' ἐγὼ τὰ κατὰ τὴν Τιβεριάδα καὶ καθίσας
τῶν φίλων συνέδριον ἐβουλευόμην περὶ τῶν πρὸς Ἰωάννην πρα-
χθησομένων. ἐδόκει μὲν οὖν πᾶσι τοῖς Γαλιλαίοις ὁπλίσαντα
πάντας ἀπελθεῖν ἐπὶ τὸν Ἰωάννην καὶ λαβεῖν παρ' αὐτοῦ δίκας
369 ὡς πάσης τῆς στάσεως αἰτίου γεγονότος. οὐκ ἠρεσκόμην δ' ἐγὼ
ταῖς γνώμαις αὐτῶν προαίρεσιν ἔχων τὰς ταραχὰς χωρὶς φόνου
καταστέλλειν. ὅθεν δὴ παρήνεσα πᾶσαν εἰσενέγκασθαι πρόνοιαν
370 ὑπὲρ τοῦ γνῶναι τὰ ὀνόματα τῶν ὑπὸ τὸν Ἰωάννην ὄντων. ποιη-
σάντων δ' ἐκείνων γνοὺς ἐγὼ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες ἦσαν ἐξέ-
θηκα πρόγραμμα, διὰ τούτου πίστιν καὶ δεξιὰν προτείνων τοῖς

§ 368 = bell. Iud. II 622.

PRAMW Eusebius hist. eccl. III 11, 4.
1 τῇ αὐτοῦ Eus δημοσιῶσαι] PR Eusebii codd. EJN δημοσιεῦσαι AMW δημοσιεύεσθαι Eus 2 ἔγραψεν Eus τῇ] τὴν AMW παράδοσιν AMW 3 μαρτυρῶν fin. Eus 5 βίβλον RMW 7 ἔρρωσο] ἔρρωσσον P ἔρρωσο φίλτατε RAMW ἰωσίπω P 9 διδασκαλείασ P ὅλουσ, λ i. ras., υ ex ὺ corr., i. marg. γρ ὁδούσ A ὁδοισ P 10 σε] ε (σ supra) P τε A κατηχήσων P 11 ἐμοὶ δὲ] οὕτωσ δέ μοι R ὅπωσ ἐμοὶ δὲ MW ἀπαρτισθήσησ P ἀληθείᾳ] Ἀγρίππας Hudson 12 ἐπέβαλεν M αὐτῶ P οὐδ' R φήσεις] φῆσ εἰσ P φήσ MW 14 ἐντυχόντεσ AW 15 πρὸς] πρὸσ τὸν MW λαβόντα, α ex εσ corr. R παρέκβασιν] παράθεσιν PR fort. recte 16 ἡμῖν om. RAMW 17 δὲ MW τὰσ W 18 συνέδρειον, ει ex corr. P 19 οὖν] γαρ P ὁπλίσοντα P 20 ἐπὶ] περι P πρὸσ R ἰωάννην P 21 δὲ ἔγωγε MW 22 ταριχὰσ, ι paene euan. P φόνων RM 24 ὑπὸ τῶ ἰωάννη PRA τὸν] τῶν W 25 δὲ RAMW 26 προτείνων τοῖς μετὰ] πρὸσ MW

μετὰ Ἰωάννου θελήσασιν λαβεῖν μετάνοιαν, καὶ ἡμερῶν εἴκοσι
χρόνον προέτεινα τοῖς βουλεύσασθαι θέλουσιν περὶ τῶν ἑαυτοῖς
συμφερόντων. ἠπείλουν δέ, εἰ μὴ ῥίψουσιν τὰ ὅπλα, καταπρήσειν
αὐτῶν τὰς οἰκήσεις καὶ δημοσιώσειν τὰς οὐσίας. ταῦτα δὲ ἀκού- 371
σαντες οἱ ἄνθρωποι καὶ ταραχθέντες οὔ τι μετρίως καταλείπουσιν
μὲν τὸν Ἰωάννην, τὰ δ' ὅπλα ῥίψαντες ἧκον πρός με τετρακισχίλιοι
τὸν ἀριθμὸν ὄντες. μόνοι δὲ τῷ Ἰωάννῃ παρέμειναν οἱ πολῖται 372
καὶ ξένοι τινὲς ἐκ τῆς Τυρίων μητροπόλεως ὡς χίλιοι καὶ πεντα-
κόσιοι. Ἰωάννης μὲν οὖν οὕτω καταστρατηγηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ τὸ λοι-
πὸν ἐν τῇ πατρίδι περίφοβος ἔμεινεν.

67. Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν Σεπφωρῖται θαρρήσαντες 373
ἀναλαμβάνουσιν ὅπλα πεποιθότες τῇ τε τῶν τειχῶν ὀχυρότητι καὶ
τῷ πρὸς ἑτέροις ὄντα με ὁρᾶν. πέμπουσι δὴ πρὸς Κέστιον Γάλλον,
Συρίας δ' ἦν οὗτος ἡγεμών, παρακαλοῦντες ἢ αὐτὸν ἥκειν θᾶττον
παραληψόμενον αὐτῶν τὴν πόλιν ἢ πέμψαι τοὺς φρουρήσοντας.
ὁ δὲ Γάλλος ἐλεύσεσθαι μὲν ὑπέσχετο, πότε δὲ οὐ διεσάφησεν. 374
κἀγὼ ταῦτα πυθόμενος, ἀναλαβὼν τοὺς σὺν ἐμοὶ στρατιώτας καὶ
ὁρμήσας ἐπὶ τοὺς Σεπφωρίτας εἷλον αὐτῶν κατὰ κράτος τὴν πόλιν.
λαβόμενοι δ' ἀφορμῆς οἱ Γαλιλαῖοι καὶ παρεῖναι τοῦ μίσους τὸν 375
καιρὸν οὐ βουληθέντες, εἶχον γὰρ ἀπεχθῶς καὶ πρὸς ταύτην τὴν
πόλιν, ὥρμησαν ὡς ἄρδην ἀφανίσοντες πάντας σὺν τοῖς ἐποίκοις.
εἰσδραμόντες οὖν ἐνεπίμπρασαν αὐτῶν τὰς οἰκίας ἐρήμους κατα- 376
λαμβάνοντες· οἱ γὰρ ἄνθρωποι δείσαντες εἰς τὴν ἀκρόπολιν συνέ-
φυγον· διήρπαζον δὲ πάντα καὶ τρόπον οὐδένα πορθήσεως κατὰ
τῶν ὁμοφύλων παρελίμπανον. ταῦτ' ἐγὼ θεασάμενος σφόδρα διε- 377
τέθην ἀνιαρῶς καὶ παύεσθαι προσέταττον αὐτοῖς, ὑπομιμνήσκων
ὅτι τοιαῦτα δρᾶν ὁμοφύλους οὐκ ἔστιν ὅσιον. ἐπεὶ δ' οὔτε παρα- 378

§ 370 = bell. Iud. II 624; § 373 = bell. Iud. II 646.

PRAMW

1 θελήσασ MW 3 ῥίψωσιν PA 4 δημοσιεύσειν M τὰς] αὐτῶν τὰσ P οὐσίας] οἰκίασ M 5 καταλίπουσι MW 6 δὲ MW τετρακισχιλίουσ PR 7 ὄντες om. AMW πολῖται] ὁπλῖται PRA 8 ὡς om. P καὶ om. MW 9 οὖν om. PAW 11 θαρσήσαντεσ MW 12 πεποιθότες om. M 13 τῷ] τὸ MW 14 δ' ἦν] δὲ MW ἥκιν P ἥκειν — 15 αὐτῶν] ἢ ἐκεῖνον τὸν παραλαβόντα μόνον MW 15 τὴν πόλιν αὐτῶν tr. R ἢ πέμψαι] ἐκπέμψαι MW φρουρήσοντας] φλυαρήσαντασ MW 16 μὲν ἐλεύσεσθαι tr. R μὲν] μὲν ··| W 18 ὁρμίσασ P τὴν πόλιν κατὰ κράτοσ tr. RAMW 19 δὲ MW ἀφορμὰσ PMW 20 οὐ βουληθέντες] οἰηθέντεσ AMW γὰρ] ἀγὰρ P 21 ἐνοίκοισ P 25 παρελάμβανον M ταῦτ'] ταῦτα δὲ MW ἐγὼ om. M 26 παύσασθαι MW ὑπομνήσκων PA 27 δὲ RMW

*καλοῦντος οὔτε προστάσσοντος ἤκουον, ἐνίκα δὲ τὸ μῖσος τὰς παρ-
αινέσεις, τοὺς πιστοτάτους τῶν περὶ ἐμὲ φίλων ἐκέλευσα διαδοῦναι
λόγους, ὡς Ῥωμαίων μετὰ μεγάλης δυνάμεως κατὰ τὸ ἕτερον μέρος
379 τῆς πόλεως εἰσβεβληκότων. ταῦτα δ' ἐποίουν ὑπὲρ τοῦ τῆς φήμης
ἐμπεσούσης ἐπισχεῖν μὲν τῶν Γαλιλαίων τὰς ὁρμάς, διασῶσαι δὲ
τὴν τῶν Σεπφωριτῶν πόλιν. καὶ τέλος προυχώρησε τὸ στρατήγημα·
380 τῆς γὰρ ἀγγελίας ἀκούσαντες ἐφοβήθησαν ὑπὲρ αὐτῶν· καὶ κατα-
λιπόντες τὰς ἁρπαγὰς ἔφευγον, μάλιστα δ', ἐπεὶ κἀμὲ τὸν στρα-
τηγὸν ἑώρων ταῦτα ποιοῦντα· πρὸς γὰρ τὸ πιστὸν τῆς φήμης
ἐσκηπτόμην ὁμοίως αὐτοῖς διατεθεῖσθαι. Σεπφωρῖται δὲ παρ'
ἐλπίδα τὴν ἑαυτῶν ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ σοφίσματος ἐσώθησαν.*
381 68. *Καὶ Τιβεριὰς δὲ παρ' ὀλίγον ἀνηρπάσθη ὑπὸ Γαλιλαίων
τοιαύτης αἰτίας ὑποπεσούσης· τῶν ἐκ τῆς βουλῆς οἱ πρῶτοι γρά-
φουσι πρὸς τὸν βασιλέα παρακαλοῦντες ἀφικέσθαι πρὸς αὐτοὺς
382 παραληψόμενον τὴν πόλιν. ὑπέσχετο δ' ὁ βασιλεὺς ἔρχεσθαι, καὶ
τὰς ἐπιστολὰς ἀντιγράφει καὶ τῶν περὶ τὸν κοιτῶνα τινί, Κρίσπῳ
μὲν τοὔνομα, τὸ δὲ γένος Ἰουδαίῳ, δίδωσι πρὸς τοὺς Τιβεριεῖς
383 φέρειν. τοῦτον κομίσαντα τὰ γράμματα γνωρίσαντες οἱ Γαλιλαῖοι
καὶ συλλαβόντες ἄγουσιν ἐπ' ἐμέ. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος, ὡς ἤκουσεν,
384 παροξυνθὲν ἐφ' ὅπλα τρέπεται. συναχθέντες δὲ πολλοὶ πολλα-
χόθεν κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἧκον εἰς Ἄσωχιν πόλιν, ἔνθα δὴ τὴν
κατάλυσιν ἐποιούμην, καταβοήσεις τε σφόδρα ἐποιοῦντο, προδότιν
ἀποκαλοῦντες τὴν Τιβεριάδα καὶ βασιλέως φίλην, ἐπιτρέπειν τε
ἠξίουν αὐτοῖς καταβᾶσιν ἄρδην ἀφανίσαι· καὶ γὰρ πρὸς τοὺς Τιβε-
ριεῖς εἶχον ἀπεχθῶς, ὡς πρὸς τοὺς Σεπφωρίτας.*
385 69. *Ἐγὼ δ' ἀκούσας ἠπόρουν, τίνα τρόπον ἐξαρπάσω τὴν
Τιβεριάδα τῆς Γαλιλαίων ὀργῆς. ἀρνήσασθαι γὰρ οὐκ ἐδυνάμην*

PRAMW

2 *ἐκέλευσε* P 4 *εἰσβεβηκότων* PR *δ'*] *δὴ* MW 5 *μὲν*] Hudson *με* codd. *δὲ*] *τε* R 6 *σεπφωριτῶν, ω* ex *ορ* corr. P *προχώρησε* W *προυχώρησε — 7 ἀκούσαντες*] *προχωρήσαντεσ* M 7 *αὐτῶν* RMW *καταλειπόντεσ* P 8 *ἔφυγον* AMW *δ'*] *δὲ* A, om. MW 9 *ταὐτὰ* A 10 *ἐσκεπτόμην* M *ὁμοίως*] *ὡσ* M *διατίθεσθαι* PRA 11 *τὴν ἑαυτῶν παρ' ἐλπίδα* tr. R *ἔσωσαν* R 12 *δὲ* om. MW *παρ' ὀλίγον*] *παρὰ λόγον* PA *ἂν ηρπάσθη* P *διηρπάσθη* ed. pr. *ὑπὸ γαλιλαίων ἀνηρπάσθη* tr. RMW 13 *τῶν ἐκ τῆς* om. MW 15 *δ' ὁ* om. PAMW 17 *τοὺς* om. W 18 *τὰ* om. RA 19 *ἄγουσιν*] *ἤγαγον* MW *πᾶν* om. R 20 *συναχθέντεσ* ‖ fin. fol. 369 excidit insequens usque ad p. 383, 30 *πανταχόθεν* RA 21 *ἀσωχὶν* R *ἀσσοχὶν* M *ἀσσώχιν* W 22 *τε*] *δὲ* MW *προδότην* A[1]W 24 *αὐτοῖς*] *σὺν αὐτοῖσ* R *ἀφανίσαι*] *αὐτοὺσ ἀφανίσαι* R *γὰρ* om. MW 25 *πρὸς τοὺς*] *καὶ πρὸσ* MW, recte si *ὡς* omittetur 26 *δὲ* MW 27 *ὀργῆς*] *ὀργῆσ ἐπ' αὐτούσ* A *ὀργῆσ ὀργισθένταο* (*ὀργησθένταο* W) *ἐπ' αὐτούσ* MW *ἠδυνάμην* MW

μὴ γεγραφέναι τοὺς Τιβεριεῖς καλοῦντας τὸν βασιλέα· ἤλεγχον γὰρ
αἱ παρ᾽ ἐκείνου πρὸς αὐτοὺς ἀντιγραφαὶ τὴν ἀλήθειαν. σύννους 386
οὖν πολλὴν γενόμενος ὥραν, „ὅτι μὲν ἠδικήκασιν, εἶπον, Τιβεριεῖς,
οἶδα κἀγώ, τὴν πόλιν δ᾽ αὐτῶν ὑμᾶς οὐ κωλύσω διαρπάσαι. δεῖ
δ᾽ ὅμως καὶ μετὰ κρίσεως τὰ τηλικαῦτα πράττειν· οὐ γὰρ μόνοι
Τιβεριεῖς προδόται τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν γεγόνασιν, ἀλλὰ πολλοὶ
καὶ τῶν ἐν Γαλιλαίᾳ δοκιμωτάτων. προσμείνατε δὴ μέχρι τοὺς 387
αἰτίους ἀκριβῶς ἐκμάθω, καὶ τότε πάντας ὑποχειρίους ἕξετε καὶ
ὅσους ἰδίᾳ ἐπάξαι δυνήσεσθε". ταῦτ᾽ εἰπὼν ἔπεισα τὸ πλῆθος 388
καὶ πανσάμενοι τῆς ὀργῆς διελύθησαν. τὸν παρὰ βασιλέως δὲ
πεμφθέντα δῆσαι κελεύσας, μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας ἐπί τινα τῶν
ἐμαυτοῦ χρειῶν ἐπείγουσαν σκηψάμενος ἐκδημεῖν τῆς βασιλείας,
καλέσας τὸν Κρῖσπον λάθρα προσέταξα μεθύσαι τὸν στρατιώτην
φύλακα καὶ φυγεῖν πρὸς βασιλέα· μὴ γὰρ διωχθήσεσθαι. καὶ ὁ 389
μὲν ταῖς ὑποθήκαις πεισθεὶς διέφυγε· Τιβεριὰς δὲ μέλλουσα δεύ-
τερον ἀφανίζεσθαι στρατηγίᾳ τῇ ἐμῇ καὶ προνοίᾳ τῇ περὶ αὐτῆς
ὀξὺν οὕτως κίνδυνον διέφυγεν.

70. Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν Ἰοῦστος ὁ Πιστοῦ παῖς λα- 390
θὼν ἐμὲ διαδιδράσκει πρὸς τὸν βασιλέα. τὴν αἰτίαν δὲ δι᾽ ἣν
τοῦτ᾽ ἔπραξεν ἀφηγήσομαι. λαβόντος ἀρχὴν Ἰουδαίοις τοῦ πρὸς 391
Ῥωμαίους πολέμου Τιβεριεῖς διεγνώκεισαν ὑπακούειν βασιλεῖ καὶ
Ῥωμαίων μὴ ἀφίστασθαι. πείθει δ᾽ αὐτοὺς Ἰοῦστος ἐφ᾽ ὅπλα
χωρῆσαι νεωτέρων αὐτὸς ἐφιέμενος πραγμάτων καὶ δι᾽ ἐλπίδος
ἔχων ἄρξειν Γαλιλαίων τε καὶ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος. οὐ μὴν τῶν 392
προσδοκηθέντων ἐπέτυχεν· Γαλιλαῖοί τε γὰρ ἐχθρῶς ἔχοντες πρὸς
τοὺς Τιβεριεῖς διὰ μῆνιν ὧν ὑπ᾽ αὐτοῦ πρὸ τοῦ πολέμου πεπόν-
θεισαν, οὐκ ἠνείχοντο στρατηγοῦντος αὐτῶν Ἰούστου, κἀγὼ δὲ τὴν 393
προστασίαν τῆς Γαλιλαίας πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱερο-
σολυμιτῶν, πολλάκις εἰς τοσαύτην ἧκον ὀργήν, ὡς ὀλίγου δεῖν ἀπο-
κτεῖναι τὸν Ἰοῦστον, φέρειν αὐτοῦ τὴν μοχθηρίαν οὐ δυνάμενος.

RAMW

1 *γεγραφηκέναι* MW 3 *ὥραν γενόμενοσ* tr. A 4 *δ᾽*] om. A *δὲ* MW 5 *δὲ* MW *ὅμως καὶ τὰ τηλικαῦτα μετὰ κρίσεως* coni. 7 *ἐν*] *ἐν τῇ* MW *δὴ*] *δὲ* R *μέχρι*] *μέχρι τοῦ* R 8 *ἐκμάθωι* A 9 ante *ὅσους* eras. *π* A *ταῦτ᾽*] *καὶ ταῦτα* MW *ἔπαυσα* W 11 *ληφθέντα* et i. marg. *γρ πεμφθέντα* A *μετ᾽ οὐ*] ed. pr. *μετὰ* codd. *τινασ* M 13 *λάθρα* om. R *προσέταξε* W 16 *περὶ* om. M 17 *οὕτω* MW 19 *δὲ αἰτίαν* tr. MW 20 *τοῦτο* AMW 21 *ῥωμαίοισ* M 22 *δὲ* MW *αὐτοὺς*] *αὐτὸν* R 24 *ἔχων* om. M *τε γαλιλαίων* tr. M *ἑ·αυτοῦ*, eras. *π* A 26 *μῆνιν*] *μνήμην* Gelenium uoluisse putat Hudson 27 *ἀνείχοντο* MW 28 *γαλιλαίων* M 30 (*μο*)‖*χθηρίαν* incip. fol. 372 (loco motum) P

δείσας οὖν ἐκεῖνος, μὴ καὶ λάβῃ τέλος ἅπαξ ὁ θυμός, ἔπεμψε πρὸς
βασιλέα Κρῖσπον ἀσφαλέστερον οἰκήσειν παρ᾽ ἐκείνῳ νομίζων.
394 71. Σεπφωρῖται δὲ παραδόξως τὸν πρῶτον κίνδυνον διαφυ-
γόντες πρὸς Κέστιον Γάλλον ἔπεμψαν ἥκειν παρακαλοῦντες ὡς αὐ-
τοὺς θᾶττον παραληψόμενον τὴν πόλιν, ἢ πέμπειν δύναμιν τὴν
ἀνακόψουσαν τὰς ἐπ᾽ αὐτοὺς τῶν πολεμίων ἐπιδρομάς· καὶ τέλος
ἔπεισαν τὸν Γάλλον πέμψαι δύναμιν αὐτοῖς ἱππικήν τε καὶ πεζικήν,
395 ἣν ἐλθοῦσαν νυκτὸς εἰσεδέξαντο. κακουμένης δὲ ὑπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς
στρατιᾶς τῆς [πέριξ] χώρας ἀναλαβὼν ἐγὼ τοὺς περὶ ἐμὲ στρατιώ-
τας ἧκον εἰς Γαρεις κώμην. ἔνθα βαλόμενος χάρακα πόρρω τῆς
Σεπφωριτῶν πόλεως ἀπὸ σταδίων εἴκοσι νυκτὸς ἐπ᾽ αὐτῇ προσ-
396 έμιξα καὶ τοῖς τείχεσι προσέβαλλον, καὶ διὰ κλιμάκων ἐμβιβάσας
συχνοὺς τῶν στρατιωτῶν ἐγκρατὴς τοῦ πλείστου τῆς πόλεως μέρους
ἐγενόμην, μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ διὰ τὴν τῶν τόπων ἄγνοιαν ἀναγκα-
σθέντες ὑπεχωρήσαμεν, ἀνελόντες Ῥωμαίων μὲν ἱππεῖς δύο, πεζοὺς
δὲ δέκα, ὀλίγους δὲ Σεπφωριτῶν, αὐτοὶ δ᾽ ἕνα μόνον ἀπεβάλομεν.
397 γενομένης δ᾽ ὕστερον ἡμῖν κατὰ τὸ πεδίον μάχης πρὸς τοὺς ἱππεῖς
μέχρι πολλοῦ καρτερῶς διακινδυνεύσαντες ἡττήθημεν· περιελθόν-
των γὰρ τῶν Ῥωμαίων οἱ μετ᾽ ἐμοῦ δείσαντες ἔφυγον εἰς τοὐπίσω.
πίπτει δ᾽ ἐπὶ τῆς παρατάξεως ἐκείνης εἷς τῶν πεπιστευμένων τὴν
τοῦ σώματός μου φυλακὴν Ἰοῦστος τοὔνομα καὶ παρὰ βασιλεῖ
398 ποτε τὴν αὐτὴν τάξιν ἐσχηκώς. κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ἡ παρὰ
βασιλέως δύναμις ἧκεν ἱππική τε καὶ πεζικὴ καὶ Σύλλας ἐπ᾽ αὐτῆς
ἡγεμὼν ὁ ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων. οὗτος οὖν βαλόμενος στρα-

PRAMW

1 *καὶ* om. MW *ἔπεμψε*] *ἐπέωσε* M *ἐπέσωσε* W 2 *Κρῖσπον*] *κρίσπον ὡσ* R *κρεῖσσον καὶ* A *κρεῖσσον* MW *ἐκείνων* M *νομίζων*, *ω* ex *ει* corr. R 3 *σεπφωρίταισ* R 4 *κέσστιον*, *κ* i. ras., *στ* ex *σ* corr. A *κέσσιον* PMW *ἔπεμψαν*] *πέμψαντεσ* RMW *ἔπεμψαν καὶ* A *παρακαλοῦντες*] *παρεκάλουν* RAMW 5 *παραληψόμενοσ* P 6 *αὐτοὺς*] *αὐτῶν* PA 7 *πεζικήν*] *πεζικὴν πάλιν* (*πάνυ* R) *συχνήν* RAMW 8 post *δὲ* deletum *τῆσ* R 9 *πέριξ* om. P *περὶ μὲ* P 10 *εἰς Γαρεις*] *εἰσ γαρὶσ* (*ὶ* i. ras. A) RA *γὰρ εἰσ* MW *βαλλόμενοσ* AM 11 *σεπφωρητῶν* P *ἐπ᾽*] *ἔτι* coni. *αὐτὴν* AMW *προσέμειξα* P[1] 12 *προσέβαλον* coni. *ἐμβιβάσας*] R et i. marg. A *ἐμβηβάσασ* P *ἐμβήσασ* A *θαμβήσασ* MW 15 *ἀνεχωρήσαμεν* A *Ῥωμαίων* — 16 *δέκα*] *ῥωμαίων μὲν ἱππεῖς δύο δέκα δὲ πεζοὺσ* MW *μὲν δυοκαίδεκα πεζοὺσ* P *μὲν δυοκαίδεκα ῥωμαίων πεζοὺσ δύο δὲ ἵππεῖσ* A *μὲν Ῥωμαίων ἱππεῖς δύο καὶ δέκα πεζούς* ad P magis accommodatum est 16 *δὲ* RAMW 17 *δὲ* RAMW *παιδίον* P 18 *περιελθότων* P *περιελθόντοσ* A 19 *γὰρ*] *γάρ μου* A *γάρ με* ed. pr. *τῶν*] *τὴν* A 20 *δ᾽ ἐπὶ*] *δὲ* PA *δὲ ἐπὶ* RMW *πιστευομένων* MW 23 *Σύλλας*] *σίλασ* M *σίλλασ* W *αὐτοῖσ* M 24 *ὁ* om. MW *βαλλόμενοσ* M *βουλόμενοσ* R

τόπεδον Ἰουλιάδος ἀπέχον σταδίους πέντε φρουρὰν ἐφίστησιν ταῖς
ὁδοῖς, τῇ τε εἰς Σελεύκειαν ἀγούσῃ καὶ τῇ εἰς Γάμαλα τὸ φρού-
ριον, ὑπὲρ τοῦ τὰς παρὰ τῶν Γαλιλαίων ὠφελείας τοῖς ἐνοίκοις
ἀποκλείειν.
72. *Ταῦτα δ' ὡς ἐπυθόμην ἐγὼ πέμπω δισχιλίους ὁπλίτας* 399
καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Ἱερεμίαν, οἳ δὴ καὶ χάρακα θέντες ἀπὸ στα-
δίου τῆς Ἰουλιάδος πλησίον τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ πλέον ἀκροβο-
λισμῶν οὐδὲν ἔπραξαν, μέχρι τρισχιλίους στρατιώτας αὐτὸς ἀνα-
λαβὼν ἧκον πρὸς αὐτούς. κατὰ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἔν τινι 400
φάραγγι καθίσας λόχον οὐκ ἄπωθεν αὐτῶν τοῦ χάρακος προσεκα-
λούμην τοὺς βασιλικοὺς εἰς μάχην, παραινέσας τοῖς μετ' ἐμοῦ στρα-
τιώταις στρέψαι τὰ νῶτα, μέχρις ἂν ἐπισπάσωνται τοὺς πολεμίους
προελθεῖν· ὅπερ καὶ ἐγένετο. Σύλλας γὰρ εἰκάσας ταῖς ἀληθείαις 401
τοὺς ἡμετέρους φεύγειν προελθὼν ἐπιδιώκειν οἷός τε ἦν, κατὰ
νώτου δ' αὐτὸν λαμβάνουσιν οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας καὶ σφόδρα πάντας
ἐθορύβησαν. ἐγὼ δ' εὐθὺς ὀξείᾳ χρησάμενος ὑποστροφῇ μετὰ τῆς 402
δυνάμεως ὑπήντησα τοῖς βασιλικοῖς καὶ εἰς φυγὴν ἔτρεψα. κἂν
κατώρθωτό μοι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ πρᾶξις μὴ ἐμποδὼν
γενομένου δαίμονός τινος· ὁ γὰρ ἵππος, ἐφ' ᾧ τὴν μάχην ἐποιού- 403
μην, εἰς τελματώδη τόπον ἐμπεσὼν συγκατήνεγκέ με ἐπὶ τοὔδαφος.
θραύσεως δὲ τῶν ἄρθρων γενομένης ἐπὶ τὸν ταρσὸν τῆς χειρὸς
ἐκομίσθην εἰς κώμην Κεφαρνωκὸν λεγομένην. οἱ δὲ ταῦτ' ἀκού- 404
σαντες καὶ δεδοικότες, μή τι χεῖρον ἔπαθον, τῆς μὲν ἐπὶ πλέον
διώξεως ἀπέσχοντο, ὑπέστρεφον δὲ περὶ ἐμὲ λίαν ἀγωνιῶντες.
μεταπεμψάμενος οὖν ἰατροὺς καὶ θεραπευθεὶς τὴν ἡμέραν ἐκείνην
αὐτοῦ κατέμεινα πυρέξας, δόξαν τε τοῖς ἰατροῖς τῆς νυκτὸς εἰς
Ταριχέας μετεκομίσθην.
73. *Σύλλας δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ πυθόμενοι τὰ κατ' ἐμὲ πάλιν* 405

PRAMW

1 *ἐφίστησι* A *ἐπιστῆσαι* R *ἐπέστησε* MW *ταῖς* om. P 2 *Σελεύκειαν*] *κανᾶ* MW *τῇ* om. W 4 *ἀποκλείσειν* PR 5 *δὲ* MW *ἐγὼ ἐπυθόμην* tr. PAMW 7 *ἀκρωβ·λισμῶν*, ω ex o corr. M 8 *στρατιώτας αὐτὸς*] *ἐγὼ στρατιώτασ* RAMW 10 *ἄποθεν* PRM et ex corr. A *αὐτῷ* R *χάρακος*] *φάραγγοσ* M *προσεκαλούμην* MW 13 *προσελθεῖν* MW *Σύλλας*] *σίλασ* M 15 *δὲ* MW *αὐτὸν*, ὁ ex *ῶ*· corr. uid. R *οἱ* om. P 16 *δὲ* AMW *ὀξείᾳ*] *ἀξίᾳ* P *τῆς* om. R 17 *ἀπήντησα* P 18 *κατόρθωτό* P *μοι*, μ i. ras. A *ἐνποδὼν* P 19 *ἐφ'*] *ἐν* RA 20 *συνκατήνεγκε* P *κατήνεγκε* R *τοῦ ἐδάφουσ* AMW 21 *ταρσὸν*] *καρπὸν* RAMW 22 *Κεφαρνωκὸν*] *κεφαρναχὼν* R *κεφαρνωκὼν* A *καρφανωμῶν* M *καφαρνώμων* W *δὲ*] *δ'* (*δὲ* MW) *ἐμοὶ* RAMW *ταῦτα* MW 23 *καὶ* om. MW fort. recte *πλεῖον* AMW 24 *περὶ ἐμοῦ* AMW 26 *τε*] *δὲ* W 27 *ταριχαίασ* PRA 28 *Σύλλας*] *σίλασ* M

ἐθάρρησαν, καὶ γνόντες ἀμελεῖσθαι τὰ περὶ τὴν φυλακὴν τοῦ στρα-
τοπέδου διὰ νυκτὸς ἱππέων λόχον ἱδρύσαντες ἐν τῷ πέραν τοῦ
406 Ἰορδάνου, γενομένης ἡμέρας εἰς μάχην ἡμᾶς προεκαλέσαντο. τῶν
δ' ὑπακουσάντων καὶ μέχρι τοῦ πεδίου προελθόντων ἐπιφανέντες
οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας ἱππεῖς καὶ ταράξαντες αὐτοὺς εἰς φυγὴν ἔτρεψαν
ἕξ τε τῶν ἡμετέρων ἀπέκτειναν, οὐ μὴν μέχρι τέλους τὴν νίκην
ἤγαγον· καταπεπλευκέναι γάρ τινας ὁπλίτας ἀκούσαντες ἀπὸ Ταρι-
χεῶν εἰς Ἰουλιάδα φοβηθέντες ἀνεχώρησαν.
407 74. Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον Οὐεσπασιανὸς εἰς Τύρον ἀφι-
κνεῖται καὶ σὺν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας. καὶ οἱ Τύριοι βλα-
σφημεῖν ἤρξαντο τὸν βασιλέα Τυρίων αὐτὸν καλοῦντες καὶ Ῥωμαίων
πολέμιον· τὸν γὰρ στρατοπεδάρχην αὐτοῦ Φίλιππον ἔλεγον προ-
δεδωκέναι τὴν βασιλικὴν αὐλὴν καὶ τὰς Ῥωμαίων δυνάμεις τὰς
408 οὔσας ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὴν αὐτοῦ πρόσταξιν. Οὐεσπασιανὸς
δὲ ἀκούσας Τυρίοις μὲν ἐπέπληξεν ὑβρίζουσιν ἄνδρα καὶ βασιλέα
καὶ Ῥωμαίοις φίλον, τῷ δὲ βασιλεῖ παρῄνεσεν πέμψαι Φίλιππον
409 εἰς Ῥώμην ὑφέξοντα λόγον Νέρωνι περὶ τῶν πεπραγμένων. Φίλιπ-
πος δὲ πεμφθεὶς οὐχ ἧκεν εἰς ὄψιν Νέρωνι· καταλαβὼν γὰρ αὐτὸν
ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄντα διὰ τὰς ἐμπεσούσας ταραχὰς καὶ τὸν ἐμ-
410 φύλιον πόλεμον ὑπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα. ἐπεὶ δὲ Οὐεσπα-
σιανὸς εἰς Πτολεμαΐδα παρεγένετο, οἱ πρῶτοι τῶν τῆς Συρίας δέκα
πόλεων κατεβόων Ἰούστου τοῦ Τιβεριέως, ὅτι τὰς κώμας αὐτῶν
ἐμπρήσειεν. παρέδωκεν οὖν αὐτὸν Οὐεσπασιανὸς τῷ βασιλεῖ κολα-
σθησόμενον ὑπὸ τῶν τῆς βασιλείας ὑποτελῶν· ὁ βασιλεὺς δ' αὐτὸν
ἔδησεν ἐπικρυψάμενος τοῦτο Οὐεσπασιανόν, ὡς ἀνωτέρω δεδηλώ-
411 καμεν. Σεπφωρῖται δ' ὑπαντήσαντες καὶ ἀσπασάμενοι Οὐεσπα-
σιανὸν λαμβάνουσι δύναμιν καὶ στρατηγὸν Πλάκιδον, ἀναβάντες δὲ
μετὰ τούτων ἑπομένου μου * ἄχρι τῆς εἰς Γαλιλαίαν Οὐεσπασιανοῦ
412 ἀφίξεως. περὶ ἧς τίνα τρόπον ἐγένετο, καὶ πῶς περὶ Γάρις κώμην

PRAMW

1 ἐθάρσησαν (ρ supra) A ἐθάρσησαν MW γνῶντεσ P 2 νυκτὸς] τῆσ νυκτὸσ R 3 προσεκαλέσαντο MW 4 δὲ MW 6 ἕξ] ἔκ P ἀπέκτειναν] ἔκτειναν A 7 ταριχαίων P ταριχαιῶν R et ex corr. A 8 ἰουλιάδασ P 11 ἤρξατο A Τυρίων] ed. pr. τύριον codd. 12 ἔλεγε M ἔλεγεν W προδεδοκέναι P 14 πρόσταξιν] πρᾶξιν MW οὐεσπασιανὸσ (σ supra) R 18 οὐχ' ἧκεν P 20 ὑπέστρεψε· A 22 πόλεωσ PR τοῦ om. MW τιβέρεωσ P 23 ἐνέπρησε· A παρέδοκεν P 24 τῆς] ἐπὶ τῆσ P ἐπιτελῶν, i. marg. ὑποτελῶν A δὲ MW 25 οὐεσπασιανὸσ P δεδήλωται A 26 δὲ MW 27 πλάκιδαν MW 28 post ἑπομένου μου aliquid excidisse uid., cf. bell. Iud. III 4, 1; 6, 1 29 ἀφήξεωσ P ἐγένετο, καὶ πῶς] καὶ πῶσ ἐγένετο καὶ MW Γάρις] ed. Richter ταρισ P τάρισ R ταρὶσ, ι i. ras. A ταριχέασ MW; cf. bell. Iud. III 6, 3 κώμησ M

*τὴν πρώτην πρὸς ἐμὲ μάχην ἐποιήσατο, καὶ ὡς ἐκεῖθεν εἰς τὰ
Ἰωτάπατα ἀνεχώρησα, καὶ τὰ πεπραγμένα μοι κατὰ τὴν ταύτης
πολιορκίαν, καὶ ὃν τρόπον ζῶν ληφθεὶς ἐδέθην καὶ πῶς ἐλύθην,
πάντα τε τὰ πεπραγμένα μοι κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν πόλεμον καὶ τὴν
Ἱεροσολύμων πολιορκίαν μετ᾽ ἀκριβείας ἐν ταῖς περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ
πολέμου βίβλοις ἀπήγγελκα. ἀναγκαῖον δ᾽ ἐστίν, ὡς οἶμαι, καὶ* 413
*ὅσα μὴ κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν πόλεμον ἀνέγραψα τῶν ἐν τῷ βίῳ μου
πεπραγμένων νῦν προσαναγράψαι.*

75. *Τῆς γὰρ τῶν Ἰωταπάτων πολιορκίας λαβούσης τέλος* 414
*γενόμενος παρὰ Ῥωμαίοις μετὰ πάσης ἐπιμελείας ἐφυλασσόμην τὰ
πολλὰ διὰ τιμῆς ἄγοντός με Οὐεσπασιανοῦ, καὶ δὴ κελεύσαντος
αὐτοῦ ἠγαγόμην τινὰ παρθένον ἐκ τῶν αἰχμαλωτίδων τῶν κατὰ
Καισάρειαν ἁλουσῶν ἐγχώριον. οὐ παρέμενεν δ᾽ αὕτη μοι πολὺν* 415
*χρόνον, ἀλλὰ λυθέντος καὶ μετὰ Οὐεσπασιανοῦ πορευθέντος εἰς
τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπηλλάγη· γυναῖκα δ᾽ ἑτέραν ἠγαγόμην κατὰ τὴν
Ἀλεξάνδρειαν. κἀκεῖθεν ἐπὶ τὴν τῶν Ἱεροσολύμων πολιορκίαν συμ-* 416
*πεμφθεὶς Τίτῳ πολλάκις ἀποθανεῖν ἐκινδύνευσα, τῶν τε Ἰουδαίων
διὰ σπουδῆς ἐχόντων ὑποχείριόν με λαβεῖν τιμωρίας ἕνεκα καὶ
Ῥωμαίων ὁσάκι νικηθεῖεν πάσχειν τοῦτο κατ᾽ ἐμὴν προδοσίαν δο-
κούντων συνεχεῖς καταβοήσεις ἐπὶ τοῦ αὐκτοκράτορος ἐγίγνοντο κολά-
ζειν με ὡς καὶ αὐτῶν προδότην ἀξιούντων. Τίτος δὲ Καῖσαρ τὰς* 417
*πολέμου τύχας οὐκ ἀγνοῶν σιγῇ τὰς ἐπ᾽ ἐμὲ τῶν στρατιωτῶν ἐξέ-
λυεν ὁρμάς. ἤδη δὲ κατὰ κράτος τῆς τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως
ἐχομένης Τίτος Καῖσαρ ἔπειθέν με πολλάκις ἐκ τῆς κατασκαφῆς
τῆς πατρίδος πᾶν ὅ τι θέλοιμι λαβεῖν· συγχωρεῖν γὰρ αὐτὸς ἔφα-
σκεν. ἐγὼ δὲ τῆς πατρίδος πεσούσης μηδὲν ἔχων τιμιώτερον, ὃ* 418
*τῶν ἐμαυτοῦ συμφορῶν εἰς παραμυθίαν λαβὼν φυλάξαιμι, σωμά-
των ἐλευθέρων τὴν αἴτησιν ἐποιούμην Τίτον καὶ βιβλίων ἱερῶν
* ἔλαβον χαρισαμένου Τίτου. μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν μετὰ* 419

PRAMW

1 *ἐποιήσαντο* PRA *εἰσ* s. M *τὰ* om. MW 4 *κατὰ*] *κατά τε* W 5 *μετὰ* AMW 6 *βιβλίοισ* R *δέ* MW 7 *μου πεπραγμένων*] *μοι πεπραγμένων* W *πεπραγμένων μοι* M 9 *ιωταπατῶν* P 11 *με ὀυεσπασιανοῦ*, litt. *εὀ* ex *ου* corr. A *κελεύοντοσ* W 12 *παρθένον*] *πόρθον* P *πορθένον ἐκ τῶν*, litt. *ένον ἐκτ* i. ras. angustiore m. 2 (*έ* ex *ο* corr.) A 13 *παρέμεινε* RAMW *δὲ* MW *αὐτή* R 15 *τὴν* om. R *ἀπηλλάγη*] ed. pr. *ἀπηλλάγην* codd. *δὲ* MW *ἠγαγώμην* P 16 *τῶν* om. RAMW 18 *διὰ*] *μετὰ* PA *ἕνεκεν* RAMW 19 *ὁσάκισ* MW *ὁσάκι νικηθεῖεν*] *ὅσα κινηθεῖεν* PR *τοῦτο*] *τοῦ* A 20 *συνεχεῖς*] *συνεχεῖσ τὲ* R *ἐγίνοντο* RAMW 21 *τὰς τοῦ πολέμου* ed. pr. 22 *ἀγνωῶν* P *ἐπ᾽*] *εἰσ* MW *ἐξέλυσεν* W 25 *αὐτοὺσ* R 28 *βιβλίον ἱερὸν* MW 29 *ἔλαβον*] *καὶ ἔλαβον* Bekker, sed plura excidisse uid.

πεντήκοντα φίλων αἰτησάμενος οὐκ ἀπέτυχον. καὶ εἰς τὸ ἱερὸν
δὲ πορευθεὶς Τίτου τὴν ἐξουσίαν δόντος, ἔνθα πολὺ πλῆθος αἰχ-
μαλώτων ἐγκέκλειστο γυναικῶν τε καὶ τέκνων, ὅσους ἐπέγνων φίλων
ἐμῶν καὶ συνήθων ὑπάρχοντας ἐρρυσάμην περὶ ἑκατὸν καὶ ἐνενή-
κοντα ὄντας τὸν ἀριθμὸν καὶ οὐδὲ λύτρα καταθεμένους ἀπέλυσα
420 συγχωρήσας αὐτοὺς τῇ προτέρᾳ τύχῃ. πεμφθεὶς δ' ὑπὸ Τίτου
Καίσαρος σὺν Κερεαλίῳ καὶ χιλίοις ἱππεῦσιν εἰς κώμην τινὰ Θε-
κῶαν λεγομένην προκατανοήσων, εἰ τόπος ἐπιτήδειός ἐστιν χάρακα
δέξασθαι, ὡς ἐκεῖθεν ὑποστρέφων εἶδον πολλοὺς αἰχμαλώτους ἀνε-
σταυρωμένους καὶ τρεῖς ἐγνώρισα συνήθεις μοι γενομένους, ἤλγησά
421 τε τὴν ψυχὴν καὶ μετὰ δακρύων προσελθὼν Τίτῳ εἶπον. ὁ δ'
εὐθὺς ἐκέλευσεν καθαιρεθέντας αὐτοὺς θεραπείας ἐπιμελεστάτης
τυχεῖν. καὶ οἱ μὲν δύο τελευτῶσιν θεραπευόμενοι, ὁ δὲ τρίτος
ἔζησεν.
422 76. Ἐπεὶ δὲ κατέπαυσεν τὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ταραχὰς Τίτος,
εἰκάσας τοὺς ἀγροὺς οὓς εἶχον ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀνονήτους ἐσο-
μένους μοι διὰ τὴν μέλλουσαν ἐκεῖ Ῥωμαίων φρουρὰν ἐγκαθέζεσθαι,
ἔδωκεν ἑτέραν χώραν ἐν πεδίῳ, μέλλων τε ἀπαίρειν εἰς τὴν Ῥώμην
423 σύμπλουν ἐδέξατο πᾶσαν τιμὴν ἀπονέμων. ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ῥώμην
ἥκομεν, πολλῆς ἔτυχον παρὰ Οὐεσπασιανοῦ προνοίας· καὶ γὰρ καὶ
κατάλυσιν ἔδωκεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ πρὸ τῆς ἡγεμονίας αὐτῷ γενο-
μένῃ πολιτείᾳ τε Ῥωμαίων ἐτίμησεν καὶ σύνταξιν χρημάτων ἔδωκεν
καὶ τιμῶν διετέλει μέχρι τῆς ἐκ τοῦ βίου μεταστάσεως οὐδὲν τῆς
πρὸς ἐμὲ χρηστότητος ὑφελών, [ὅ μοι] διὰ τὸν φθόνον ἤνεγκε κίν-
424 δυνον· Ἰουδαῖος γάρ τις Ἰωνάθης τοὔνομα στάσιν ἐξεγείρας ἐν
Κυρήνῃ καὶ δισχιλίους τῶν ἐγχωρίων συναναπείσας, ἐκείνοις μὲν
αἴτιος ἀπωλείας ἐγένετο, αὐτὸς δὲ ὑπὸ τοῦ τῆς χώρας ἡγεμονεύ-
οντος δεθεὶς καὶ ἐπὶ τὸν αὐτοκράτορα πεμφθεὶς ἔφασκεν ἐμὲ αὐτῷ
425 ὅπλα πεπομφέναι καὶ χρήματα. οὐ μὴν Οὐεσπασιανὸν ψευδόμενος

§ 424 = bell. Iud. VII 11, 1—3.

PRAMW

2 πολὺν P 3 ἐκέκλειστο W ἐγκέκλειτο R fort. recte 4 ἐρυσάμην PR ἑκατὸν] ρ̄ A 5 τὸν ἀριθμὸν ὄντασ tr. MW 6 αὐτοῖσ P δὲ RAMW 7 καιρεαλίω P κεραιαλίω, αι i. ras. A θεκωὰν R θοκώαν MW 9 ἴδον P αἰχμαλώτους om. A 11 τε om. PAMW τῶ τίτω M δὲ MW 12 ἐκέλευσεν εὐθὺσ tr. MW 16 ἰκάσασ P εἶχεν P 19 πᾶσαν] πᾶσι R με πᾶσαν MW δὲ MW 20 ἠκόμην W ἱκόμην M fort. recte καὶ post γὰρ om. MW 21 ἡγεμονείασ P αὐτῷ om. MW 23 διαστάσεωσ M οὐδὲν] οὐδὲν δὲ uel κοὐδὲν coni. 24 ὅ μοι om. P fort. recte ἤνεκε P 24 Ἰωνάθης — στάσιν om. MW 26 ἐνχωρίων P 27 ἀπωλίασ P ἐγίνετο M δὲ] τε MW

ἔλαθεν, ἀλλὰ κατέγνω θάνατον αὐτοῦ, καὶ παραδοθεὶς ἀπέθανεν.
πολλάκις δὲ καὶ μετὰ ταῦτα τῶν βασκαινόντων μοι τῆς εὐτυχίας
κατηγορίας ἐπί με συνθέντων θεοῦ προνοίᾳ πάσας διέφυγον. ἔλα-
βον δὲ παρὰ Οὐεσπασιανοῦ δωρεὰν γῆν οὐκ ὀλίγην ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.
καθ᾽ ὃν δὴ καιρὸν καὶ τὴν γυναῖκα μὴ ἀρεσκόμενος αὐτῆς τοῖς 426
ἤθεσιν ἀπεπεμψάμην τριῶν παίδων γενομένην μητέρα, ὧν οἱ μὲν
δύο ἐτελεύτησαν, εἷς δέ, ὃν Ὑρκανὸν προσηγόρευσα, περίεστιν.
μετὰ ταῦτα ἠγαγόμην γυναῖκα κατῳκηκυῖαν μὲν ἐν Κρήτῃ, τὸ δὲ 427
γένος Ἰουδαίαν, γονέων εὐγενεστάτων καὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἐπι-
φανεστάτων, ἤθει πολλῶν γυναικῶν διαφέρουσαν, ὡς ὁ μετὰ ταῦτα
βίος αὐτῆς ἀπέδειξεν. ἐκ ταύτης δή μοι γίνονται παῖδες δύο, πρεσ-
βύτερος μὲν Ἰοῦστος, Σιμωνίδης δὲ μετ᾽ ἐκεῖνον ὁ καὶ Ἀγρίππας
ἐπικληθείς. ταῦτα μέν μοι τὰ κατὰ τὸν οἶκον. διέμεινεν δὲ ὅμοια 428
καὶ τὰ παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων· Οὐεσπασιανοῦ γὰρ τελευτήσαντος
Τίτος τὴν ἀρχὴν διαδεξάμενος ὁμοίαν τῷ πατρὶ τὴν τιμήν μοι
διεφύλαξεν πολλάκις τε κατηγορηθέντος οὐκ ἐπίστευσεν. διαδεξά- 429
μενος δὲ Τίτον Δομετιανὸς καὶ προσηύξησεν τὰς εἰς ἐμὲ τιμάς·
τούς τε γὰρ κατηγορήσαντάς μου Ἰουδαίους ἐκόλασεν καὶ δοῦλον
εὐνοῦχον παιδαγωγὸν τοῦ παιδός μου κατηγορήσαντα κολασθῆναι
προσέταξεν, ἐμοὶ δὲ τῆς ἐν Ἰουδαίᾳ χώρας ἀτέλειαν ἔδωκεν, ἥπερ
ἐστὶ μεγίστη τιμὴ τῷ λαβόντι. καὶ πολλὰ δ᾽ ἡ τοῦ Καίσαρος γυνὴ
Δομετία διετέλεσεν εὐεργετοῦσά με. ταῦτα μὲν τὰ πεπραγμένα 430
μοι διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐστίν, κρινέτωσαν δ᾽ ἐξ αὐτῶν τὸ ἦθος
ὅπως ἂν ἐθέλωσιν ἕτεροι. σοὶ δ᾽ ἀποδεδωκώς, κράτιστε ἀνδρῶν
Ἐπαφρόδιτε, τὴν πᾶσαν τῆς ἀρχαιολογίας ἀναγραφὴν ἐπὶ τοῦ πα-
ρόντος ἐνταῦθα καταπαύω τὸν λόγον.

PRAMW

1 διέγνω R 2 βασκανόντων M 3 ἐπ᾽ ἐμὲ RAMW συντεθέντων W 4 δωρεὰν om. MW 5 μὴ] καὶ μὴ PA 7 προσηγόρευσα (η supra), σ (ante γ) i. ras. M 8 κατωκυῖαν P, qui hic finit δὲ om. M 9 καὶ — ἐπιφανεστάτων om. MW 10 ἤθει] οὖσαν MW 12 σιμωνιάδησ MW 13 μέν μοι] μέντοι R δὲ] δέ μοι RA 17 Τίτον] τοῦτον A καὶ om. M 18 κατηγορήσοντασ M 19 κατηγορήσαντα, α finale ex corr. M 20 δὲ] τε A τε γὰρ MW ἥπέρ (α supra) ἐστι RMW 21 λαμβάνοντι MW δὲ RMW 23 δὲ MW 24 δὲ MW 25 ἀναγραφὴν] γραφὴν R 26 καταπαύσω MW

Subscriptiones: τέλοσ τῆσ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ A τέλοσ ἰωσήπου· φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοι εἴκοσι· πρὸσ οἷσ καὶ ὁ βίοσ ἰωσήπου W τέλοσ τησ ϊωσηπου αρχαιολογίασ· λογοι κ̅· καὶ τοῦ λογου του περι του βιου ἰωση(π) καὶ τῆσ πολιτείασ αὐτοῦ ad § 84 Exc Peiresc; nihil subscribit M, aliena R, de quo uide praefationem uoluminis III